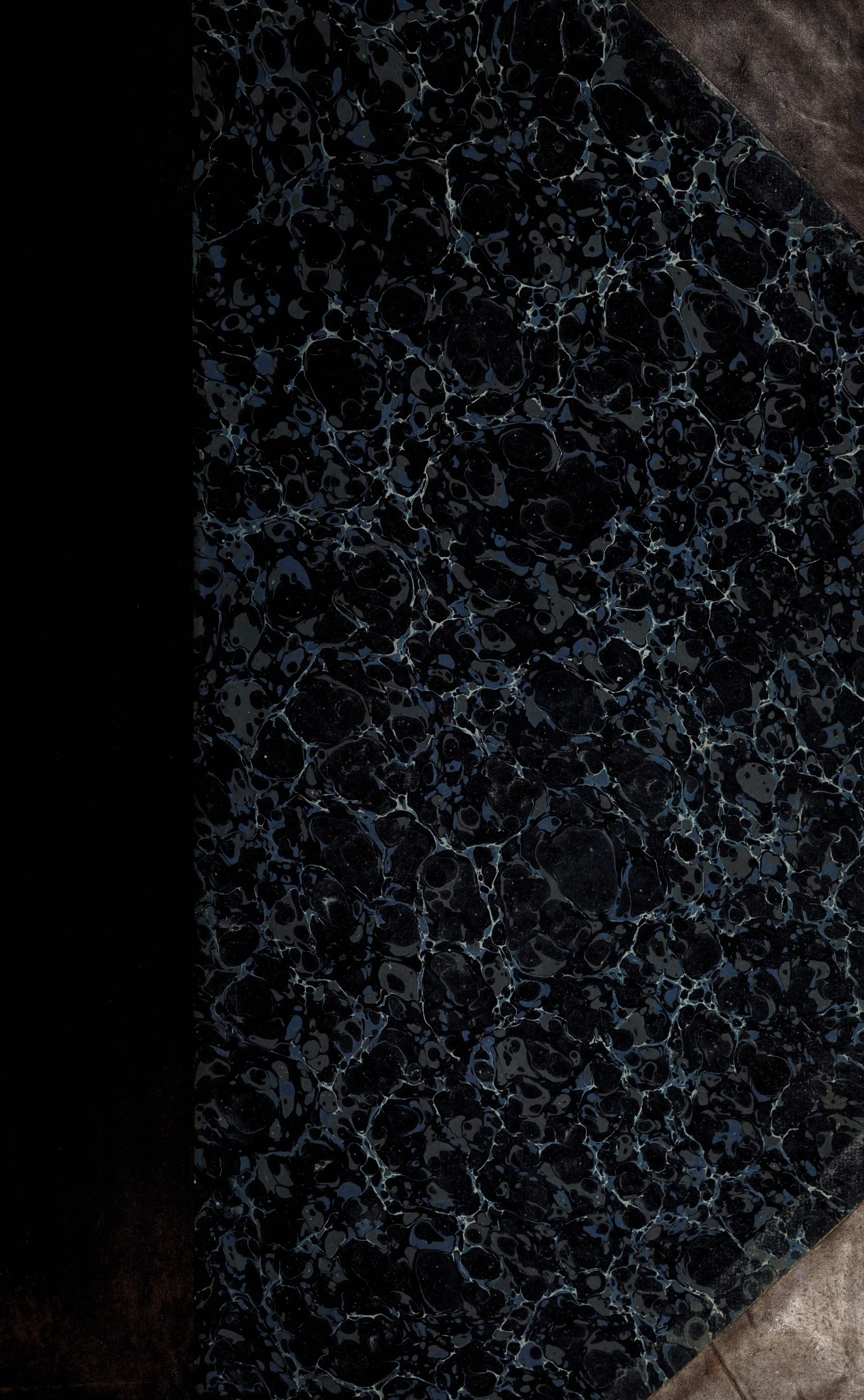

Carolus Bave M.D. Edvardo Hawnslow M.D.
1727
Edvardus Hawnslow Ricardo Frewen 1734

Abeli Moysey. M.D.
Viro in Re Medicâ peritissimo
Librum Hunc
Amicitiæ pignus
Dono dat Richardus Frewin M.D. Emeritus.
1757.

Johannes Reid Davis M.D. Carolo Henrico Hardy M.D.
1835.

Carolus Hardy M.D. Gulielmo Terry M.D. Dec 43

Gulielmus Terry M.D. dono dat Golding Bird. M.A. M.D.
May 1 - 1845

Franciscus Chance B.A. M.B. Cantab. die Januarii vigesimo 12½ Sexto 1859 apud
52 Holborn habitantem
Kimpton bibliopolam emit.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,

ΠΕΡΙ
ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ
ΟΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ,
ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ΠΕΡΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΟΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ,
ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE
CAUSIS ET SIGNIS
ACUTORUM ET DIUTURNORUM MORBORUM,
LIBRI QUATUOR.

DE CURATIONE
ACUTORUM ET DIUTURNORUM MORBORUM,
LIBRI QUATUOR.

Cum MSS. duobus, Harleyano, & Vaticano, contulit
JOHANNES WIGAN A.M. Ædis Chrifti Alumnus.

Accedit, Præfatio: Differtationes in ARETÆUM: Variæ Lectiones: Notæ, & Emendationes: Tractatus de Ionicâ ARETÆI Dialecto: quodque difficiliores hujus Authoris voces exponit, Lexicon.

OXONIÆ,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO, MDCCXXIII.

VIRO CLARISSIMO

JOHANNI FREIND

M. D.

COLLEGII MEDICORUM

ET

R.S. SOCIO.

TUO hortatu inchoatam, Tua ope absolutam, mitto Tibi, Vir Doctissime, novam hanc *Aretæi* Editionem. Quem cum haud modo in Scriptis Tuis eximie collaudes, sed ad emaculandum limandumque hunc Authorem plurima mihi adjumenta comparaveris, non dubito quin plerisque sit futurus & acceptu non ingratus, & lectu non inutilis. Nam, præterquam quod, ingenio acri & multiplici Experientia fretus, omnibus etiam doctrinæ subsidiis instructus, tritis semper ac vulgaribus medendi viis minime insistat: Observationes suas & curandi regulas, cum decora quadam authoritate propositas, gravissimis rationum momentis confirmat, summa styli elegantia illustrat. Propter hanc in Medicina exercenda peritiam, hanc in explicanda eloquentiam, vehementer Tibi placere video *Aretæum*; more scilicet magnorum virorum, qui ingenia optima ac suorum similia, non modo in consortiis vivorum, sed etiam in mortuorum Libris, studio & amore prosequuntur. Nam quid ego dicam de Eruditionis Tuæ varietate & copia? quantopere in diversis *Medicinæ* partibus præcellas, quarum licet, ubi non apte omnes inter se connexæ reperiuntur, fructus in medendo sit exiguus, tamen in singulis multum profecisse res est operæ non mediocris, id, inquam, Scripta

Tua, Doctorum jamdiu laudibus prædicata, abunde teſtantur. Quid autem de proſpero eo loquar, quo Morbos depellis levaſque, ſucceſſu? illud quidem quotidie commonſtrant ad Optimates decumbentes itiones Tuæ aſſiduæ, & innumeris omni affectuum genere languentibus vita ſaluſque a Te reddita. Hæc itaque nemini obſcura; non æque fortaſſe cognitus ſingularis quidam *Profeſſionis* Tuæ amor, quo impulſus, omni ratione hanc ornare nunquam deſinis: & illos qui huic ſe addicere ſtatuerunt conſiliis Tuis informas, familiaritate honeſtas, authoritate commendas; quod quidem a me præcipue non tacendum eſt, qui haud alio nomine fuerim vel a Te primo cognitus, vel ab eo tempore uſque ad hunc diem maximis benevolentiæ indiciis exceptus. Neque vero a me prætermitti poteſt, quam ſtudioſe ſemper, una cum *Collegis* Tuis Clariſſimis, *Academiarum* honorem atque commodum promoveas; qui gnaviter contendiſtis, ut liberali noſtræ inſtitutioni pretium ſuum tribui debuerit: neque fieri jam permittitis, ut cum iis, qui *Gradibus Academicis* diſtinguuntur, æqua dignitate Medicinam in *Urbe* factitet, quiſquis vel a populo, vel a ſeipſo, *Medici* nomine conſalutetur. Hæc, ut a Te geri, ita ab aliis ſciri & celebrari par eſt. Siquid interim temporis atque otii Tibi ſupereſt a perpetuo illo quo urgeris negotiorum pondere, cum *Aretæi* Opera multo jam in hac, quam in ſuperioribus Editionibus, emendatiora prodeant, id Tibi ad eorum lectionem cum voluptate iterandam per ſe ſatis incitamenti fore confido.

Sum

Tibi devinctiſſimus

JOHANNES WIGAN.

PRÆFATIO,

Varias *Aretæi* Editiones, & quid in hac præstitum sit, recensens.

ARETÆI *Scripta hæc, priusquam* Græce *lucem vidissent,* Latine *prodierunt,* Junio Paulo Crasso, Professore Patavino, *Interprete*; Venetiis *impressa, A. D.* 1552, *in* 4to. *In Præfatione Interpretationi suæ annexa hæc habet* Crassus, "*forte* " *Liber quidam* Græce *manu scriptus, veterrimus & cariosus, in* " *manus meas incidit. In fronte Libri nomen Autoris inscriptum erat,* " Aretæi *videlicet* Cappadocis. *De Morbis agebat, qui singulatim* " *humani corporis membra corripiunt. Ipsum avide, ut mihi moris* " *est, & ter & quater perlegi. Perlectus Liber, cum gaudio, tum* " *mœrore, animum perfudit meum; quippe gavisus sum tam egregii* " *Autoris Librum, qui vetustatis injuria hominumq; socordia in tene-* " *bris tot sæcula jacuisset, in lucem Dei beneficio fuisse vindicatum:* " *indolui vero non mediocriter, ipsum non sanum, non integrum, sed* " *multis mendis inquinatum, multis magnisque vulneribus concisum &* " *laceratum, ad manus nostras delatum esse. Cæterum hæc fragmenta* " *colligere, utque pluribus usui forent, Latina facere ac publicare sa-* " *tius esse judicavi, quam ea in totum carie, tineis, situque deleri* " *permittere.*" *Post* Aretæi *laudem hæc deinde adjicit,* "*Quam mul-* " *tos in eo transferendo labores tulerim, quantum temporis atque olei* " *absumserim, vix queam dicere; quum plurimis undiq; vulneribus* " *confossus esset.* Ex tribus *tamen* collatis Exemplaribus *multa, quæ* " *deficiebant, restitui: quæ erant depravata, castigavi: quæ confusa* " *erant, in ordinem redegi: per conjecturas etiam certissimas ab Ar-* " *tis Medicæ peritia desumtas non paucos locos Librariorum incuria* " *vitiatos antiquæ & sanæ lectioni restitui. De quibus autem am-* " *bigebam, neque sinceram veritatem eruere mihique penitus satisfacere*

Crassi Latina Versio.

"*poteram, eos* Aſteriſco *notavi, aliorumque judiciis penſitandos caſti-"
"*gandoſque reliqui*; *utq; in ſumma dicam, quantum huic Libro opis*
"*attulerim, qui candida mente & livore purgata ipſum curioſe lecti-*
"*tabunt, & cum Græcis Exemplaribus conferent, facile deprehendent.*" *In Margine Libri* variantes *paucula* Lectiones *inveniuntur, non Græce, ſed* Latine *tantum conſcriptæ. Cæterum in hac* Craſſi *Editione,* Libri de Diuturnorum Morborum Curatione Secundi *Capita* quinque, ſecundum *ſcilicet,* tertium, quintum, ſextum, *atque* ſeptimum *deſiderantur*; *quæ poſtea in aliis Editionibus, tam Græce, quam Latine, loco ſuo reſtituta ſunt.*

Quænam hujus operis partes in omnibus deſint Editionibus. *Utinam & aliæ hujus operis, quæ deſunt, partes e tenebris erui, & cum his quæ ſuperſunt in corpus unum atque perfectum reſarciri poſſent*; *cum manca hæc & miſeris modis lacera membra perito cuique arbitro tam exquiſita arte elaborata, tam vel in hac mutilatione pulchra videantur, ut ea nulli etiam integro Antiquitatis Monumento poſthabeant. Nam in Libris omnibus Manuſcriptis, quos vel ego vidi, vel Editores cæteri, non occurrunt de Cauſis & Signis Acutorum Morborum* Libri Primi *Capita* prima quatuor, *neque principium* quinti; in Libro de Diuturnorum Curatione Primo, *deſunt prorſus Caput* ſextum, *atque* ſeptimum, *principium etiam & finis* octavi, *dehinc autem* nonum, decimum, undecimum, *ac* duodecimum, *item* decimi tertii *principium & finis,* decimi quarti *finis, penitus denique* decimum quintum, & decimum ſextum; *in* Libro Secundo de Diuturnorum Curatione, *deficit Caput* primum, quartum, ſeptimi *finis,* octavum, nonum, decimum, undecimum, *cum principio* duodecimi. *In variis autem totius Operis partibus videntur deficere non modo verba quædam, ſed & plurimæ quandoque Lineæ. Porro in* Libro de Acutorum Curatione Primo, *Caput* ſeptimum (*de* Angina *ſcilicet medenda*) *in fine mancum eſſe, in aliqua vero parte ſaucium Caput* ſecundum Libri Secundi de Diuturnorum Curatione (*ubi de* Diabete *agitur*) *quod ab aliis Editoribus haud annotatum eſt, probavi* [a] *ex* Aëtio, *qui* Aretæum, *nonniſi in duorum iſtorum Affectuum tractatione, nominat*; *& ex eodem quædam ſe depromere teſtatur, quæ in his jam reperiri nequeunt. Caput etiam* ſextum Libri de Curatione Diuturnorum Secundi, *uti conjicio, minime integrum eſt, ſed potius maxima ex parte mutilum.*

Græca Goupyli Editio. Aretæum Græce *primum edidit* Jacobus Goupylus, *adjectis iis* Libri poſtremi *Capitibus* quinque, *quæ in* Craſſi *Verſione deſiderabantur. Græca e MS in* Galliarum Regis *Bibliotheca ſe expreſſiſſe teſtatur,* duorum *aliorum* Codicum *ope, quorum unum ſuis ſumptibus comparaverat, alterum e* Capelli *Muſæo depromſerat. Exemplar hoc* Pariſiis *nitidiſſime excuſum eſt, A. D.* 1554, *in* 8vo, *apud* Adrianum

[a] Vid. Notas ad calcem Verſionis horum Capitum.

Tur-

Turnebum, Typographum Regium. *Quin & maximam in hac Editione curam impendit* Goupylus, *utpote cum perpauca hic Typographorum Errata occurrant, &* trium *istorum* Codicum Collatione *sententiæ plurimæ depravatæ castigentur, & in fine Libri* Variantes *adjiciantur Manuscriptorum* Lectiones, *cum conjecturis aliquot non contemnendis.*

Eodem anno, scilicet 1554, *post Græca tamen publici juris facta,* Crassi *Interpretatio* Parisiis *edita est, apud* Guilielmum Morelium, & Jacobum Puteanum, *in* 8vo. *Huic Annotationes locorum subjiciuntur, qui in* Aretæi *Codice Græco ab Interpretatione* Crassi *discrepant*; Autore, G. M. T. *quæ Notis nostris ad Varias Lectiones intermixtæ reperientur. Hic item Capita illa* quinque, *quæ* Crassus *non verterat, jam primum* Latine *traducta sunt.* Anonymum *hunc fuisse* Goupylum *vix dubitari potest.* Latina Goupyli Editio.

Juxta proxime memoratam Editionem, Latinam Aretæi *Versionem, inter Medicæ Artis Principes impressit* Henricus Stephanus, *Anno* 1567, *in fol. omissis tamen Notulis, quæ sub fine* Anonymus *iste Editor adjecerat.* Latina Henrici Stephani Editio.

Crassi Versio *ab ipso recognita, traductis etiam ab eodem Capitibus* quinque, *quæ in priore ejus Editione deerant,* Basileæ, *apud* Petrum Pernam, *Anno* 1581, *in* 4to, *primum impressa est: licet a* Crasso, *ut ex Epistola ejus ad Lectores data patet, Anno* 1555 *absoluta fuerit. Verum hæc in publicum non prodiisse ante Annum* 1581, *mortuo jam* Paulo Crasso, *constat ex Typographi ad Lectorem Epistola, ubi hæc leguntur*; "*Ediderat jam ante* Junius Paulus Crassus Aretæum *a se e Græco in Latinum versum,* Venetiis: *nunc vero, ab ipso ante obitum recognitum, & multis Capitibus ex Græco Exemplari auctum, (ut in Præfatione scribit) filius ejus* Celsus *ad nos misit.*" Secunda Crassi Versio Latina.

Omnium postrema est Editio, quæ Græco-Latine *prodiit,* Augustæ Vindelicorum, *Anno* 1603, *in fol. In prima Libri pagina hæc* Aretæi *scripta prædicantur esse* Græce & Latine *conjunctim edita,* tribus MSS Codicibus, Veneto, Bavarico, Augustano, collatis; *cum Commentario, quo obscura doctrina de nominibus & parte affecta morborum singulorum cum suis signis perspicua Methodo illustratur, Autore* Georgio Henischio B. Medico Augustano. *In Præfatione sua dicit hæc* Henischius, " Tria *inspexi* Manuscripta, Venetum, Bavaricum, & Augustanum. *Idem est initium in* Augustano, *quod in* Lutetiano *Exemplari: deficiunt autem in illo* sex [a] *Capita, quæ desiderata in prima Editione.* Venetum, & Bavaricum *contractius est, utrumque a sexto Capite* περὶ Τετάνε *demum incipiens, &* sex *illis Capitibus similiter carens. Hæc vero Capita, quæ non alibi, quam in* Regio *Codice, reperiuntur, genuina esse non sine causa ambigo*; Aetius

[a] Error hic *Henischii* est; nam *quinque* tantum Capita in *Secunda* Editione adjecta sunt.

"*enim*

" *enim sermone* 11, *cap.* 1. *de* Diabete *agens*, *Optima*, *inquit*, (*ut ait* " Aretæus) *est in dolio facta evaporatio ad exsudandum*, *eo modo ut* " *caput extra dolium promineat*, *frigidumque aerem attrahat*, *reli-* " *quum vero corpus omne calefiat. Id autem in Capite de* Diabete, " *quo* Aretæus *auctior redditur*, *non continetur*: *contineri deberet*, *si* " *legitimum esset. Idem de reliquis judicium.*" *Quinam autem hic est argumentandi modus? Annon in* Aretæo *partes Capitum passim*, *perinde ac Capita integra*, *desunt? Annon etiam in curanda* Angina, *prout supra monuimus*, *verba* Aretæi *ab* Aëtio *proferuntur*, *quæ in hoc Libro nusquam legimus? Eodem itaque jure Caput illud de* Angina, *tanquam spurium*, *repudiare potuit. Verum in istis Capitibus scriptionis similitudo*, & *medendi norma eadem*, *quæ in cæteris usurpatur hujus Libri partibus*, *minimum dubitandi locum relinquunt*, *quin eidem quoque Authori ascribi debeant. Quid quod ea*, *ut in* Regio, *ita* & *in* Harleyano *Codice* (*de quo infra loquemur*) *inveniamus. De Editione sua hæc amplius* Henischius, " *Addidi autem Con-* " *versionem* Junii Pauli Crassi, Medici & Professoris Patavini. *Pau-* " *ca quædam inserta Textui Latino*, & *diverso charactere impressa* " *sunt*, ex *Notis* Anonymi Galli. *In Margine* Variæ *sunt* Lectiones, " *partim annotatæ a* Jacobo Goupylo, *partim ex Codice* Augustano." *Item* " *ne imperfectus esset* (*inquit*) Aretæus, & *ad usum minus* " *accommodatus*, *colores illius obliteratos purpurisso* Galeni, & Alexandri " Tralliani, *imprimis vero* Pauli Æginetæ, *reconcinnare*, & *mancum* " *suis partibus absolvere volui*, *nec temere*; *multa enim sunt apud* " Æginetam *locis aliis*, *quæ ex* Aretæo *desumta esse constat.*" *Hoc negotii sane* & *inaniter suscepit*, *neque feliciter executus est*: *cum Authores ab eo memorati in manibus doctorum vulgo haberentur*, *neque* Aretæo *ullo modo essent*, *vel in medendi*, *vel in scribendi genere*, *similes*; Paulum *vero*, *licet* Aretæi *mentionem faciat*, *vix quicquam ex eo hausisse deprehendo*; *plurima certe*, & *ea magni momenti*, *tum in describendis tum in curandis morbis*, *Dialecto tantum immutata*, *in Libros suos transcripsit* Aëtius; *quæ loca ad imum Latinæ nostræ Versionis passim annotavimus. Cæterum* Henischius *Opus hoc Typis quidem satis nitidis* (*etenim Græci his*, *quibus in hac Editione utimur*, *haud dissimiles sunt*) *excusum publico dari curavit*: *verum in obeundo suo munere ita se gessit*, *ut summæ possit*, *vel incuriæ*, *vel inscitiæ*, *vel utriusque*, *merito accusari. Nam præterquam quod elegantissimo huic Authori Commentarios nonnisi jejunos admodum atque futiles attexuerit*, *Textum ipsum*, tribus *licet MSS instructus*, *vix uno*, *ni fallor*, *emendavit loco.* Tria *hæc* MSS *in fronte Libri ab eo* collata *dicuntur*; *sed Editorem ea tantum*, *ut in Præfatione inquit*, inspexisse *crediderim. Quod ad* Venetum & Bavaricum *attinet*, *nullæ annotatæ sunt ex iis* Variæ Lectiones, *cum se eas*, *quæ in Margine sunt*, *excerpsisse dicat*, *partim ex* Goupyli *Editione*, *partim ex Codice* Augustano.

In

In hoc quidem conferendo, non modo ingenti illum accuratione, sed & fide & velut religione quadam usum esse facile crederes, cum quæ Librariorum manifestissima sunt errata, & vel Accentuum differentias, pro variis Lectionibus apponat. Verum hæ omnes non ita magno in numero sunt, ut mihi, qui duos *Codices* MSS. *cum Libris Editis contulerim, & animadverterim quot quantæq; in his occurrant discrepantiæ, magnam is in hac re videatur adhibuisse diligentiam. Porro, nescio qua animi perversitate, verba quædam e Textu expulit, quæ & Authoris sensui optime congruunt, & intellectu sunt facillima; in eorum vero locum quasdam inanes literas substituit (nam voces quidem Græcæ, nedum legitimæ Lectiones, neutiquam vocandæ sunt;) & quanquam in* Augustano *Codice* Lectiones *aliquot reperiantur haudquaquam rejiciendæ, quarum pars in Textum admitti possit, pars etiam debeat, tamen harum nullam, quasi malo quodam fato, illuc inseruit. Immo Textum adeo non illustravit, ut leviuscula omnia, sive in Literis, sive in Accentibus, errata ex* Goupyli *Editione in suam fideliter transferri, & alia insuper incredibili numero, per solitam Typographorum negligentiam, irrepere sit passus.* Latinam *quidem* Versionem *sine minima emendatione reliquit.*

Petri Petiti, *Medici* Parisiensis, *in* Aretæum *Observationes brevi prodituras, sibique inscriptas testatus est* Menagius *ad* Laërtium, *1692, editum,* p. 253; *sed necdum prodiisse illas intellexisse se dicit* Fabricius [a]. *De* Petiti *hujus hæredibus curavi ut quæreretur* Parisiis, *eo consilio ut aliquid de his Observationibus amplius cognoscerem; sed quinam fuerint illi, certior fieri non potui. Nusquam vero, cum* Fabricio, *puto exstare Editionem* Parisiensem Aretæi *Græco-Latinam, in* 4to; *quam auctam* Petri Petiti *Annotationibus memorat* Merklini Lindenius *renovatus, A. 1686 editus.*

Quod ad hanc Editionem attinet, id equidem oneris suscepi impulsu solo Viri Clarissimi Johannis Freind, *qui Authorem hunc, licet in doctorum manibus rariorem, inter* Græcos *tamen & ingenio & arte præstantissimum, in Re Medica ipse scriptis exornanda non minus eloquens & accuratus, quam in ea exercenda experiens atque felix, publicandum mihi emaculandumq; commendavit. Id profecto tres circiter abhinc annos aggressus sum, & quid in hac re præstiturus essem Literatis exposui; multo autem maturius e Typographeo exiisset* Aretæus, *nisi proposito meo obstitisset valetudo perquam infirma. Nam in hujusmodi negotiis labor haudquaquam tenuis est, utut tenuis sit gloria.* Græcum Aretæi *Exemplar cum apud Bibliopolas ne quidem unum reperiri posset, & pauca ea, quæ in privatis Bibliothecis erant, a Viris doctis pariter & curiosis maximo in pretio haberentur,* Græca *hæc omnia manu mea exscripta prælo commisi. Ea ut pristino suo nitori,* (Quid in hac Editione præstitum sit.)

[a] Bibliothec. Græc. L. 4. Pag. 102.

si ita fieri posset, quadantenus restituerentur, studium curamq; haud mediocrem impendi. Etenim haud modo Libros duos editos inter se, sed eos etiam cum Codicibus MSS duobus *contuli. Horum alterum mihi suppeditavit e ditissima sua Bibliotheca* Dominus Dominus Harley, Comitis Oxoniensis *Filius unicus, qui, Literarum cultor fautorq; eximius, ut Libros quosq; optimos rarioresq; undiq; summo studio colligit, ita eos in Literatorum usum pervolutandos summa cum facilitate impertit. Alter ut, juxta Exemplar* MS *in* Vaticana Romæ Bibliotheca *asservatum, exscriberetur procuravi: quod non sine magna, ut videtur, accuratione præstitit* Dominicus Regoletti, Græcus, *ut ipse ait, in eadem Bibliotheca* Scriptor.

Codex Harleyanus. *Cæterum, in* Harleyano *Codice, deest pars illa Capitis de Causis & Signis Epilepsiæ, unde ordiuntur Libri Editi; alia tamen quæ in his leguntur, in eo itidem continentur omnia. Verum Capita illa* postremi *Libri* quinque, *quæ in prima* Crassi Versione *deerant, non in suo hic loco, sed in primis* MS *paginis reperiuntur, aliquo inter ista, & illud ubi de Causis Tetani agitur, vacuo relicto spatio. Capita etiam* mutila *in omnibus* tria, *de Curatione nempe Phthiseos, Jecoris, & Lienis, extra ordinem in hoc* MS *posita sunt: utpote cum hoc de Liene illud de Phthisi præcedat; quæ autem de Jecore scribuntur in fine totius Codicis adjecta sint, post Curationem Elephantiasis. Hoc ideo accidisse existimo, quod non ex uno Exemplari aut eodem tempore omnia exscripserit Librarius; sed, transpositis istis Capitibus post reliqui totius Libri exarationem in lucem unde unde protractis, ea illic descripserit: cum in suis quidem locis aliquid intervalli relictum foret, sed quod minus ad ista recipienda esset amplum. Codex enim integer una & eadem manu scriptus est. Hic autem, licet trecentis annis parum antiquior esse videatur, plurimisq; passim mendis laborans, eas tamen ex boni potius Exemplaris, quam Librarii, defectu contraxit. Nam alioqui scriptura, pro istis temporibus, satis nitida & accurata est; & gravissima in hoc Errata aliis etiam* MSS *communia sunt: & in eo monstra ista turpia verborum, quæ ubiq; occurrunt, punctulis, tanquam stigmate quodam, inuruntur. Porro ex eo plus adjumenti, in emendando* Aretæo, *habui, quam sperare ausus sum: cum omnes hujus Authoris* MSS, *de quibus ad me notitia pervenit, & parum veteres sint, & maculis etiam fœdissimis inquinati; siquidem hujus ope non modo verbis* Ionicæ *suæ terminationes passim redditæ sunt, sed & proba ac sana sententiarum quarundam lectione nitido tersoq; huic Authori sensus proprius atq; elegans restitutus. Quare Codicem* Aretæi, Harleyano *emendatiorem, haud ullibi exstare crediderim.*

Codex Vaticanus. *Codex* Vaticanus, *ut ex Amico intelligo, qui hunc rogatu meo inspexit exscribendumq; curavit, valde recens est. Ex eo vix quicquam suppetiarum hausi, nisi quod* Dialectum *quandoque, hujus authoritate, ubi cæteri* MSS *in hac re deficerent, emendaverim. Hic, ut cæteri, perquam vitiosus est. Aliis item, ut credo, magis mutilus; nam licet*

ista

ista in principio, de Causis & Signis Epilepsiæ, contineat, omnia in eo desunt, quæ post Stellulas in hac Editione Capiti de Curatione Melancholiæ interpositas habentur.

Haud inutiles etiam, licet numero paucæ, Variæ *fuerunt* Lectiones, *quas in suo utriusque* Aretæo *Margini ascriptas mecum communicarunt, Viri in Libris Græcis Latinisq; versatissimi, deque Re Literaria optime meriti,* Joannes Albertus Fabricius Hamburgensis, & Michael Maittaire. *Lectiones has non fuisse docti cujuspiam conjecturas, verum ex aliquo MS decerptas, ex hoc liquet, quod inter eas reperiantur aliquæ sensus plane expertes, quæque in iis quibus nos utimur* MSS *similiter legantur.*

Latinam Versionem *de novo dare libuit, quia* Crassi Traductio, *licet haud prorsus aspernanda, tamen sæpissime, quoniam paucis vitiosisq;* MSS *instructus id operis susceperit, obscura, ut fatetur ipse, ac dubia sit; mihi quidem insuper duriuscula ac parum elegans videtur, ita ut neque Græca legentibus multa planius explicet, & ipsa, sine Græcorum auxilio, haud raro vix intelligi queat. Num in hac plus, quam in ista, operæ adhibitum sit, nescio; nostra non dubito quin Lectoribus futura sit commodior: cum rerum, quibus ille destitutus est, supra dictarum ope, &* Aretæi *cum aliis Medicis antiquis, cum* Aëtio *præsertim, qui multa ex eo, nulla ejus facta mentione, evidentissime hausit,* Aretæi *denique cum* Aretæo *ipso comparatione, sententias haud paucas, minime antea comprehensu faciles, clare saltem hic expressas invenient. Ubicunque Græca ita corrupta sunt, ut iis mederi prorsus desperaverim, ea non sine sensu aliquo, uti arbitror, probabili, Authorisque de iis rebus tractationi haud incongruo, adumbrare tentavi. Hoc quicquid est, in* Versione *licitum esse existimavi: quoniam, re sic instituta, Authori nulla fieri potest injuria; nam in* Textu Græco *nihil vel in melius, conjecturis tantum ac divinationibus meis, sed omnia aliqua authoritate fretus, immutavi. Quoniam vero* Crassum, *verbo verbum nimis fide reddentem, sententias ipsas aliquando nec Latine satis nec dilucide efferre percepi, id potius mihi curæ fuit, ut integra orationis membra, quam ut voces quasvis, plene & aperte, cum ea simul qua licuit brevitate, exponerem;* Celsique, *qui,* Tiberii *temporibus, non modo de* Medicina, *sed & de* Rhetorica [a], *optime purissimeque scriptitavit, Phrasibus & loquendi formulis, quam sæpissime potui, sum usus. Imis* Latinæ Versionis *paginis* Notulas *quasdam subjeci; ubi* Hippocratis *effata indicantur, quæ sine ulla sæpe mutatione scriptis suis immiscuit* Aretæus, *ea ut plurimum ex germanissimis ejus Libris hauriens, uti ex* Aphorismis, Prognosticis, & Libro de Victu Acutorum. *Ibidem locos etiam subnotavi, unde plurima clam in Commentarios suos in-* Nova Versio Latina.

[a] In *Quintiliano* reperiuntur aliqua *Celsi* de Rhetorica fragmenta.

trusisse

trusisse deprehendi Aëtium : *eos item, qui aliis omnino similes sunt, quos* Aëtius *ex* Archigene *sese petere testatur; quod quidem, si quem unquam* Aretæi *ulterius emendandi cupido ceperit, studiis suis haud incommodum reperiet. Quodque Morborum sæpe, quorum Signa Causasque explicaverat* Aretæus, *Curationes temporis injuria perierint, non absurdum fore judicavi, si Lectores ad medendi rationem in iisdem affectibus a Medicis ejusdem Sectæ usurpatam remitterem : præsertim cum ex his* Archigenes *&* Aretæus *vix quicquam de aliqua re scripserint, quod non & in instituenda Medicina plane conveniat, & iisdem fere verbis præcipiatur. Alia quoque, diversæ Materiæ,* Notis *interposui, quorum præcipua sunt quædam ad* Historiam Medicam *spectantia.*

Variæ Lectiones, & in has Notæ. Variantium Lectionum *congeriem, e* Libris Editis *&* MSS *ante memoratis collectam, ad Editionis hujus Paginas Lineasque accommodavi. Haud multa ex iis, ut opinor, quispiam eruet, quod faciliorem reddet* Aretæi *lectionem; nam quicquid ad eam rem facere videbatur,* Textui *ipsi haud dubitanter inserui; inter* Varias Lectiones *iis, quæ ejecta sunt, detrusis vocabulis : notato simul, quænam in unoquoque Libro voces sint receptæ.* Dialecticas *vero vocularum formationes, quæ in* Editis *aliter se haberent, sive has in* Harleyano *sive in* Vaticano *Codice repererim, in* Textum *itidem admisi; quibus in locis id factum sit, aut utrius Codicis authoritate, declarare supervacaneum existimans. Nimis multa, nimis gravia quoque & aperta Librariorum Errata metuo ne inter has* Lectiones *posuerim; sed vel ex his alia emendandi occasionem aliquando arripui : &* ex *iis Lector intelliget, quam turpiter depravata ad nos pervenerint* Aretæi *scripta, quanta ideo in conjectando licentia indulgeri debeat, quamque nulla spes omnia corrigendi affulgeat. In* Notis *has* Lectiones *sequentibus, cur quasdam receperim, quasdam rejecerim, rationem reddidi; aliæ ita manifeste se tuentur, aliæq; sese ipsas coarguunt, ut de iis nihil ultra dici possit. Quas feci in emendando,* Conjecturæ, *ut plurimum similibus, vel* Hippocratis, *vel* Aëtii, *vel* Aretæi *ipsius loquendi modis stabiliuntur.*

De Aretæi Dialecto Tractatus. *Tractatum de* Aretæi Dialecto *componere decreveram; quæ res ideo prorsus negligi non debuit, quoniam adeo parvo in numero ad nos pervenerunt Scriptores* Ionici. *Hoc quod longe accuratius doctiusq; quam ego id exequi potuissem, immo quod consummatissime præstitum sit, humanitati debetur Viri eruditissimi* Michaelis Maittaire, *qui cum Librum suum insignem de* Dialectis Græcis *edidit, nondum in* Aretæi *scripta inciderat : verum ubi postea Authorem hunc evolvisset, & quædam de ejus Dialecto collegisset, ea rogatu Viri Cl.* Johannis Freind *diligentissime recensuit, & una cum* Aretæi *Libris imprimi benevole permisit.*

Aretæus

De Lexico.

Aretæus, *ubi mendæ non subsunt, Scriptor utcunque perspicuus, tamen quia verbis* Antiquis, *&* Poeticis, *&* Ionicis, Hippocratis *scilicet &* Homeri *stylum imitatus, frequentissime utatur, iis qui in Authorum istorum lectione non sint plurimum versati, haud raro intellectu difficilis videbitur. Habet etiam ipse verba quædam sibi propria ac peculiaria; in vocibus quoque novo more componendis, Poetarum ritu, uber, facilis, peritus. Quare* Lexicon *huic Operi attexere necessarium duxi, quod quidem minus doctis difficiliora explanaret* Aretæi *verba,* Criticis *autem novarum vocularum messem, veteresque novo sensu usurpatas, uno quasi intuitu ostenderet. Igitur quasdam, & per se satis cognitas, & licet cum aliis vocibus haud communi more connexas, tamen ex orationis serie haud difficulter comprehendendas; eas item quæ dubiæ essent, variisque sensibus in hoc Authore adhibitæ,* Alphabetico *Ordine digessi: ita ut etiam* Indicis *loco, quoad verba notatu digniora, (nam Rerum memorabilium in Libri totius fine subjicietur* Index*) hoc esse possit* Lexicon. *Medicamenta frequenter adhiberi præcipit* Aretæus, *quorum Compositio in his ejus Libris haud explicata est; (horum præparationem eum descripsisse verisimile est in iis quæ de* Re Pharmaceutica *se confecisse perhibet commentariis) quapropter in Lexico locos in Antiquorum scriptis subnotare, unde* Medicamentorum *istorum formulæ peti possent, non inutile futurum putavi.*

Dissertationes in Aretæum.

Præfationem hanc subsequentur Dissertationes *aliquot de* Aretæi Ætate, Secta, Opinionibus, Scientia Anatomica, & Praxi Medica; *ubi quæ de his rebus memoratu digna reperire potui in unum redacta ordine exponentur.*

Cæterum ut hæc omnia, accurate emendata, nitideque impressa, in publicum prodirent, nec operæ nec sumtibus parcere volui. Textus *præsertim* Græcus *unius tantum & alterius literulæ menda laborat,*[a] Typis Oxoniensibus *maximis atque optimis excusus. Utinam & alii aliquando, qui in eadem lingua de his Rebus digne tractarunt, e magnifico nostro* Typographeo *edantur. Nam cum, intra quinquaginta annos proxime elapsos, in celeberrima hac Academia plures, iiq; optimæ notæ, & omnis fere generis, Authores* Græci, *magis emaculate, magis sumtuose, quam in ulla alia Europæ Urbe, impressi sint, jure aliquo miremur, quod nihil quicquam* Medici *cujusvis* Græci, *ne* Galeni, *ne* Hippocratis *quidem Opusculum ullum* Prælo *fuerit unquam* Oxoniensi *subjectum. Primum itaque inde prodeuntem, inter Antiquos mole, non pretio exiguum, Lectores eruditi, benigne accipite* Aretæum; *& quicquid in hoc Opere peccatum sit, studiis his jam languescentibus faventes ignoscite.*

---

[a] Pag. 9. lin. 28. pro ὀδμὼν, lege ὀδμῶ. Pag. 27. lin. 16. pro ἔχατον, lege ἔσχατον. In Accentibus tria quatuorve leviuscula sunt Errata; ἔωσι aut ἐῶσι, prout sors tulit, legetur; cum Vocem hanc utroque hoc modo notari apud diversos scriptores observaverim.

DE ARETÆI ÆTATE.

QUONAM tempore floruerit *Aretæus*, haud ita facilè suspicari licet, eò quòd nullius omnino Scriptoris, qui quidem ad nos pervenit, nisi *Homeri* & *Hippocratis* meminerit: neq; vicissim ipse, nisi a tribus Scriptoribus antiquis, Authore scilicet librorum quorundam qui sub *Dioscoridis* [a] nomine feruntur, *Aëtio* [b], & *Paulo* [c] denique, idq; strictim & quasi fortuitò, memoretur. Ex his *Aëtius quinto* saltem sæculo non vetustior est, siquidem ex *Oribasio*, *Juliani* Imperatoris Medico, qui sub finem *quarti* inclaruit, multa passim se haurire testetur [d]. Immo si *Aëtium* ipsum consulamus, invenietur adhuc recentior; nam & *Cyrillum* [e], Archiepiscopum *Alexandrinum*, qui A. C. 444 mortuus est; & *Petrum Archiatrum* [f], *Theodorici* [g] scilicet *Gothi*, qui circa 500 imperavit, disertè nominat. *Aëtio* ætate inferior est *Paulus*; (si *Arabibus* [h] fides, sæculo ineunte *Septimo* clarus:) quippe qui quædam ex *Alexandro Tralliano* desumit [i]: *Alexander* autem, qui *Romæ* (teste *Agathia*) circa *Justiniani* tempora floruit, nonnulla mutuatur ex *Aëtio* [k]. *Dioscorides* verò *Anazarbæus* sine dubio Libros de Materiâ Medicâ composuit intra *Neronis Titique* imperia; is enim τῦ Κρατίςυ *Licinii* (vel *Lecanii*) *Bassi* [l], quasi tum viventis, mentionem facit: *Lecanius* autem *Bassus* Consulatum gessit anno *Neronis* XI [m]; eodemque anno, quo *Plinius* Naturalem suam Historiam *Tito Vespasiano* (sic enim cum *Cigalino* [n] arbitror) dicavit, e vitâ decessit.

---

[a] Dioscorid. Euporist. pag. 112, Edit. 1598. [b] Tet. 2, Serm. 4, Cap. 47. & Tet. 3, Serm. 3, Cap. 1. [c] L. 4. Cap. 1. [d] Tet. 1, Serm. 2, Cap. 197. [e] Tet. 3, Serm. 1, Cap. 24. [f] Tet. 2, Serm. 4, Cap. 110. [g] Du Fresne Gloss. in Voce Αρχίατρος. [h] Abul-Pharagii Histor. [i] L. 3. Cap. 28. [k] L. 12. C. 8. [l] Præf. ad Mat. Medic. [m] Pigh. Annal. Rom. L. 18. [n] Præf. ad Plin. Nat. Hist.

Ab

Ab hâc itaque parte nihil contra *Vossium* [o] dici potest, qui *Aretæum* diu ante *Cæsares* vixisse scribit, hoc innixus argumento, quòd linguâ usus fuerit *Ionica*: quam quidem *Vossius* aliquot ante hæc tempora sæculis a nemine usurpatam fuisse affirmat. Illud tamen a *Vossio* perperam asseri probat *Menagius* [p], qui, ut alia omittam, *Arriani Indica*, *Adriano* Imperatori dicata, *Ionice* scripta esse monet. Cæterùm, quòd post initia *Cæsarum* exstiterit *Aretæus*, ex hoc ipsius opere luculenter evinci potest: Etenim non modò *Antidoti* a Rege *Mithridate* confectæ, sed etiam (uti animadvertit Vir Doctissimus, *Clericus* [q]) illius, quæ quoniam ei immiscerentur carnes Viperinæ, ab *Aretæo* ἡ δι' Ἐχιδνῶν [r], & ἡ διὰ Θηρίων [s], a cæteris verò *Græcis* Θηριακὴ vocata est, mentionem facit. Hujus autem Author fuit, *Neronis* Archiater, *Andromachus*: ejusque componendi rationem Versibus Elegiacis, qui apud *Galenum* [t] etiamnum exstant, conscriptam ad eundem Imperatorem misit. Quin & Medicamentum διὰ Βησασᾶ, quod item, *Aëtio* teste [u], ab *Andromacho* excogitatum est, adhiberi præcipit *Aretæus* [x]. Ita minimè dubium est, quin post initum a *Nerone* regnum Medica hæc ille Monumenta literis mandaverit.

Neque minùs certò affirmari potest, eundem *Dioscoridi* fuisse ætate æqualem, si Libros de *Euporistis*, ubi occurrit *Aretæi* nomen, rectè illi ascriptos esse judicemus. Hoc quidem negant nonnulli: audiamus autem, quid de hâc re sentiat, *Dioscoridis* Editor, *Sarracenus*. "Duos "hosce libros, qui quidem omnium prope Morborum per Εὐπόριστα remedia, eaque Simplicia, aut certè ex paucioribus composita, complectuntur, plerique *Dioscoridi Anazarbæo* ascriptos falsò fuisse suspicantur: nec immeritò. Enimvero vix quisquam reperietur, cui vel primâ inspectione non videantur partim ex illius libris de materiâ medicâ, partim ex aliorum quorundam Autorum scriptis, non quidem ipsius *Dioscoridis*, sed alius potiùs cujuspiam operâ, collecti & quasi consarcinati: quippe cùm hîc simplicibus nonnullis prorsus aliæ tribuantur appellationes, quàm quæ apud illum extant, ac solæcismi etiam complusculi, in quos vix alibi Autor ille impegisse deprehenditur, passim occurrant. Attamen cum alioqui dicendi genus unum idemque constet esse, aut certè non ita ei dissimile, quo *Dioscorides* noster ἐν τοῖς Ὑλικοῖς usus est, prætereaque sæpenumero ab *Aëtio* ad hunc eundem Autorem remedia varia referantur, quæ non aliunde quàm ex his ipsis *Parabilium* ad *Andromachum* libris deprompta nemo non judicet: unà cum piæ memoriæ doctissimis viris *Moibano* & *Gesnero* eò facilè adducor, ut credam & hosce libros, æquè ac priores illos, *Dioscoridi Anazarbæo* attribui oportere. Neque verò

[o] De Philosophia C. 13. [p] Amœnitat. Juris. [q] Hist. de la Medecine Part. 2, Liv. 4, Sec. 2, Ch. 3. [r] Pag. 150, lin. 5. [s] Pag. 134, lin. 28; & 47, 15. [t] De Antidot. L. 1. [u] Tet. 2, Serm. 4, Cap. 47. [x] Pag. 98, lin. 15.

"rò cùm ſint, fuerintque ſemper, unius ejuſdemque ſtirpis diverſa Syn-"onyma, quorum eſſent aliis alia ſignificantiora, cuiquam alienum "videri debet, unum & eundem Scriptorem, prout ſuccurrit, modò "hoc, modò illud nomen, ad arbitrium uſurpâſſe. Quin & pro diver-"ſorum temporum ratione, quibus hæc ipſa ſcribi potuerunt, apud "vulgum, *Quem penes arbitrium eſt & jus & norma loquendi*, diverſa quo-"que nomina invaluiſſe mihi ſit veriſimile. Quòd ad ſolæciſmos atti-"net, minimè dubium eſt, quin plerique librariorum ſeu incuriâ ſeu "etiam inſcitiâ obrepſerint. Sed & nonnullos interdum ipſi *Dioſcoridi* "per imprudentiam excidiſſe haudquaquam negaverim, quum & ad res "magis quam ad ipſa verba attenderet, & eſſet illi ſermo *Græcus* inſo-"litus, ac inuſitatus, uti vel ipſe *Galenus*, lib. xi. Simplicium abundè "teſtatus eſt. Nihilominus ut quæcunque *Dioſcoridis* nomine circum-"ferebantur opera uno volumine comprehenderentur, hos etiam libros "prioribus adjiciendos exiſtimavimus."

De eâdem hâc re quoque dubitatum eſt, ideo quòd nihil de hoc *Dioſcoridis* Opere dixerit *Galenus*. Atqui, præterquam quòd ſilentium nullâ in re teſtimonii loco haberi debeat, hi *Euporiſtôn* Libri, in quibus Remedia tantùm paratu facilia nudè ac ſimpliciter exponuntur, neque ita diligenter elaborati, neque adeò Medicinæ uſibus accommodati videntur, ut ab iis in medendi arte magnopere juvari potuerit, Vir in omnium Medicorum ſcriptis, & in Morborum curatione verſatiſſimus, *Galenus*. Etiam *Oribaſius*, qui omnia ſua Volumina ex aliorum ſcriptis contexuit, *Dioſcoridem*, licèt ex his ejus Libris plurima depromat, tamen haud quatenus ſatis ſit, de hâc re tractâſſe pronuntiat [y]. Quid? an non videmus *Galenum*, & *Plinii*, & *Erotiani*, ſemel [z] tantùm, idque leviter, feciſſe mentionem? licèt *Hiſtoriæ Naturalis* ab illo collectæ haud mediocris pars e Rebus *Medicis* conſtet; hic autem Vocum *Hippocraticarum* Interpretationem ita diligenter conſcripſerit, ut *Galenus*, idem ipſe agens, permulta ſit ex eo mutuatus. Adeò liquet minimè hos eum latuiſſe Authores, & tamen parum abfuiſſe, quin utrumque ſilentio prætermiſerit. Porrò *Galeni* ſcripta, in quibus ſolis idoneam is inveniſſet de hoc *Dioſcoridis* Opere loquendi occaſionem, ad manus noſtras minimè pervenerunt. Nam Libri de *Euporiſtis*, quos inter *Galeni* ſcripta reperimus, pro *Subdititiis* vulgò habentur. Id profectò non injuriâ; cùm, quæ de hâc re compoſuit *Galenus*, ea ſuo tempore non ſuperfuiſſe tradat *Oribaſius* [a], qui *Collectiones Juliano* dicatas de omni Re Medicâ ex optimorum Authorum ſcriptis in unum redegit, ita ut nihil omiſerit eorum quæ *Galenus* dixerit [b]. Certè *Oribaſius*, qui *Dioſcoridis Euporiſta* diſertè nominat, his ipſis, de quibus agimus, Libris uſus eſt: cùm ex iis, uti cuivis utrumque Authorem conferenti

[y] Præf. ad Euporiſt. [z] Fabric. Biblioth. Tom. 4, in Indice Scriptorum a Galeno allegatorum. [a] Præf. ad Euporiſt. [b] Præf. ad Med. Collect.

ſtatim patebit, magnam partem *tertii quartique* ad *Eunapium* Libri planè exſcripſerit. Neque alios ab his vidit, *Oribaſii* ætate non ita multo inferior, *Aëtius*: quoniam ex *Dioſcoridis Euporiſtis* aliqua ſe haurire [c] profitetur, quæ & in his quoque expreſſa [d] invenimus. Itaque ſicui minùs placuerit hos *Dioſcoridi* Libros attribuere, (qui cur ei tribui non debeant, haudquaquam percipio,) quiſquis tamen eorum fuerit Author, hunc, adeòque *Aretæum*, *Oribaſio* vetuſtiorem eſſe omnino ſtatuendum eſt. Cæterùm, ut ante *Oribaſii* ætatem Libri iſti, niſi ad *Dioſcoridem* revera pertinuiſſent, aſcripto ejus nomine venditarentur (præterquam quòd id ita eveniſſe nulla a Vetere quoquam injecta ſit ſuſpicio) videtur factu fuiſſe difficillimum. Etenim haud unquam Medicæ magis viguere Literæ, quàm in ſæculis *Dioſcoridi Oribaſioque* interjectis: utì conſtat ex magnâ illa inſignium Medicorum copiâ, quos hæc tempora profudere, quorumque nomina, et etiam ſcripta quædam adhuc in *Galeno*, *Oribaſio*, & *Aëtio* reperiuntur.

Fuerunt quidem, præter *Dioſcoridem Anazarbæum*, alii *duo*, qui de Rebus ad Medicinam pertinentibus ſcripſerunt, eodem nomine appellati. Horum alter, cognomento *Phacas*, *Antonii* & *Cleopatræ* familiaritate clarus [e]: alterum, quem & *Alexandrinum* & *Juniorem* vocat, paulò ante ſua tempora vixiſſe tradit *Galenus* [f]. Is autem qui *Euporiſta* compoſuit, hæc *Andromacho* inſcribit: cujus nominis *duo* itidem exſtiterunt, *Neronis* Archiater, & Archiatri Filius. Horum ne *Senioris* quidem ad ætatem *Phacas* iſte pervenire potuit; *Andromachi*, ſaltem *Junioris*, temporibus (neque enim certi quid de alterutrius *Andromachorum* morte novimus) florere poterat *Junior* ille *Dioſcorides*. Sed cùm *Aëtius Pauluſque*, ſive quid ex Libris de *Materia Medica*, ſive ex *Euporiſtis* deſumant, nihil adjiciant, niſi ſe id ex *Dioſcoride* hauſiſſe: neque ſimul indicent, utro ex Opere, aut quo ex *Dioſcoride*, idem depromant, (quia in Medicamentorum explicatione *Anazarbæum* operam navâſſe erat omnibus notiſſimum) ambos hos eundem *Dioſcoridem* pro utriuſq; Operis Authore habuiſſe cenſendum eſt. Quòd ſi *Euporiſta Anazarbæo* demum adjudicemus, hæc ab illo, *Archiatro* potiùs, quàm ejus Filio, inſcripta fuiſſe probabile eſt. Nam *Erotianus* in Vocum *Hippocraticarum* Collectione, quam *Andromacho* dicat Archiatro, quædam ex *Dioſcoridis* Libris de Materiâ Medicâ profert: qui, cùm ab omnibus magnopere celebrentur, & *Euporiſtis* longè ſint accuratiùs perfectiùſque compoſiti, aliquo etiam poſt ea tempore conſcripti fuiſſe videntur. Itaque ſi hæc vera eſſe credamus, quæ certè ſunt maximè veriſimilia, *Aretæum*, non modò poſt ſuſceptum a *Nerone* Principatum, (de quo dubitandi non eſt locus) ſed & ante exactum *Titi* imperium, vixiſſe ſtatuendum eſt. Sin quis adhuc fieri poſſe affirmet, ut hæc de *Euporiſtis* Filio *Androma-*

---

[c] Tet. 2, Serm. 4, Cap. 2. [d] Dioſcor. Eup. Pag. 13, lin. 14. [e] Suidas in Lexic. [f] Præf. in Exegeſin. Vid. Ινδικὸν in Exegeſi.

chi

chi fuerint dicata, vel etiam a *Dioſcoride* illo *Juniore* compoſita, ne tum quidem quicquam, niſi hoc, evinceret; ſcilicet id tantùm ex hoc Scriptore certò colligi poſſe, quòd ſaltem vel *Trajani* vel *Adriani* temporibus haud inferior fuerit *Aretæus*.

Sed & ad opinionem noſtram confirmandam id etiam facit, quòd, non niſi intra determinatum illud, a *Neronis* ad *Adriani* uſque imperium, annorum intervallum, *Aretæi* ſatis commodè collocari poſſit ætas. Neque enim diutiùs Secta viguit *Pneumatica*, quorum opinionibus hunc ſeſe addixiſſe mox docebimus. Nam ex his, Medicorum ſuæ ætatis Princeps, *Trajano* & etiam *Adriano* rerum potiente (uti ex *Juvenale*[g] conſtat) inclaruit *Archigenes*; cujus præceptor fuit *Agathinus*, *Agathini* verò, Sectæ iſtius Author, *Athenæus*. Quare omnino neceſſe eſt, ut non procul a *Neronis* imperio Secta hæc initium acceperit. Præter eos, de quibus ſumus jam locuti, non niſi alii tres a *Galeno* memorantur *Pneumatici*, *Herodotus*, *Magnus*, & *Leonides*; quorum *Herodotus*, *Agathino* etiam Magiſtro uſus, *Romæ* magnâ cum laude artem ſuam exercuit[h]. Ante hunc, uti e *Cœlio Aureliano* diſcimus, ſcriptis ſuis innotuit *Magnus*[i]: *Leonides* autem *Archigeni* ſaltem æqualis fuit, quippe cujus mentionem faciat idem *Cœlius*[k], qui *Sorani* ſcripta ſe in *Latinum* Sermonem convertiſſe agnoſcit[l]: *Soranus* autem iſte, *Trajano* *Adrianoque* imperantibus[m], Medicinam excoluit. Contra Sectam hanc, tanquam jam demortuam & in Virorum illorum Libris duntaxat ſuperſtitem diſputat, *Antonini* Imperatoris Medicus, *Galenus*. Itaque non alio tempore *Aretæum* exſtitiſſe credibile eſt, quàm eo, intra quod aliqui ſaltem ejuſdem Sectæ viguere Medici.

At hìc ſcrupulus quidam injici poteſt, *Galenum* ſcilicet, qui innumera Medicorum nomina & opiniones ſcriptis ſuis ubique immiſcuit, ſi *Aretæum* ſubſequutus eſſet, non fuiſſe commiſſurum quin aliquam ejus alicubi feciſſet mentionem. Profectò fatendum eſt, hujuſmodi argumento multò faciliùs quemvis eò adduci poſſe, ut *Aretæum* *Galeno* fuiſſe juniorem, quàm ut *Euporiſta* illa ad *Dioſcoridem* non pertinere, exiſtimet. Neque enim omnino veriſimile eſt, ut *Galenus* *Hippocraticæ*, ſi quis alius, Artis Eloquentiæque admirator, ſi in *Aretæi* ſcripta unquam incidiſſet, hunc, Medicinæ Parenti ita ſimilem ac pene æmulum, memoratu dignum non judicâſſet. Neque verò, cùm idem hic multa de morborum tam cauſis, quàm remediis, doceat minimè vulgaria, ejus ſcripta ſine aliquâ vel honoris, vel reprehenſionis notâ, prætermiſiſſet *Galenus*; præſertim cùm *Pneumaticorum* cæteros frequenter collaudet, frequenter etiam coarguat. Cauſam verò, cur a *Galeno* Author noſter parum eſſe cognitus poſſet, invenio perquam probabilem. *Archigenis* (circa cujus ætatem vixiſſe *Aretæum*, & quocum Sectam habuiſſe communem docuimus) fragmenta, ſparſim apud *Aëtium* reſtantia, *Aretæi* ſcriptis ita omnino ſimilia ſunt, ut non mo-

---

[g] Sat. 6, l. 235; quam Satyram his temporibus ſcripſit. [h] Galen. [i] Ac. Morb. L. 2, Cap. 10. [k] Ac. Morb. L. 2, Cap. 1. [l] Ibid. [m] Suidas.

dò

dò curandi rationem, quæ & ipsa sæpe singularis & duobus hisce Authoribus quasi propria est, sed & easdem Descriptiones, Observationesque, iisdem sententiis, iisdem ferè verbis expressas, apud utrumq; frequentissimè legamus. Quare minimè mirum videri debet, si *Archigenes*, qui, eadem, quæ in *Aretæi* scriptis leguntur, libris suis comprehendit, quique in Urbe *Roma*, terrarum orbis Imperatrice, Medicinam exercuit, hujus famam nominis sui celebritate præstinxerit. Quid quòd verbis *Hippocraticis* quidem, sed obsoletis, sæpissime utatur *Aretæus*; &, cùm his temporibus fusum illud & *Asiaticum* dicendi genus invalesceret, in desuetudinem jam abierant, quæ *Hippocratem* secutus eleganter hic usurpat, tum *Dialectus Jonica*, tum subtilis quædam ac venusta orationis brevitas. Contrà, *Archigenes*, licèt in eo eadem sit alioqui forma & quasi color sermonis, minimè tamen (quod ex illius scriptis apud *Galenum* restantibus patet) aut verbis, quæ *Ionibus* propria sunt, utitur, aut communes, eorundem more, voculas unquam immutat: sed *Atticam*, id est, vulgarem, sequitur loquendi normam. Atqui *Aretæi* quidem Libros, si ad ipsius manus unquam pervenissent, magni æstimâsset *Galenus*, qui, in *Hippocratis* scriptis ipse versatissimus, ea jam tum vel a *Græcis* minùs intellecta amplis doctisque illustravit Commentariis; iidem verò *Aretæi* Libri a cæteris Medicis, utpote qui eadem, magis populari sermone, docentem in manibus haberent *Archigenem*, negligi prorsus poterant, ideoque ne *Galeno* quidem ipsi innotescere.

Cæterùm, quod ad hos duos *Pneumaticos* attinet, nullo modo dubitari potest, quin alter alterius vestigiis nimis pressè institerit. Faciliùs tamen adducor, ut credam *Archigenem* ex *Aretæo*, quàm hunc sua ex illo sumpsisse. Quippe *Aretæum Archigene*, uti jam monuimus, magis verisimile est ætate aliquanto priorem, quàm eo vel posteriorem, vel etiam ei æqualem fuisse. Porrò *Archigenes*, *Syria* licèt oriundus, *Romæ*, in luce atque conspectu omnium, Artem suam profitebatur; & ejusdem libri in manibus atque ore hominum versabantur, non modò *Galeni*, sed & eorum, qui *Aretæi* meminerunt, *Aëtii* scilicet *Paulique* temporibus.

Cappadox noster ubinam locorum vitam egerit, incertum; proculdubio tamen in aliquâ regione hæc literis consignavit, cui liberum cum *Roma* intercedebat commercium: quippe qui vina ægrotantibus *Italica* dari præcipiat, *Fundanum*, *Falernum*, *Signinum* [n]; quod cùm ita fuerit, quânam spe, quonam consilio notissimi illius Authoris lucubrationes pro suis venditare potuit *Aretæus*? præsertim cùm nihil ferè in rebus, nihil in rerum explicatione immutârit, nisi quòd sententias omnino similes nitidâ quidem & eleganti, sed antiquâ & insuetâ, orationis formâ vestierit. Certè de rebus tantùm, ab ipso visis

[n] Pag. 113, lin. 12.

atque

atque cognitis sese loqui profitetur : opinionem suam de rebus dubiis ubique profert [o]: de reliquis duabus Medicinæ partibus, *Chirurgia* [p] scilicet & *Pharmacia* [q], sese scripsisse testatur : & Medicamentum a se inventum prædicat [r]: propriâque Experientiâ [s] præcepta sua confirmat singularis idem medendi artifex & Magister. An non longè faciliùs hominis obscuri scripta, qui tamen cum eo Sectam haberet communem, & cujus neque patria ab illius gente, neque ætas ab illius ævo multùm erat remota, *Romæ* nondum inclaruisse comperiens, sibi ascribere potuit *Archigenes?*

Huic rei profectò simile quiddam admisit *Aëtius*, qui *Aretæi* quidem in duorum affectuum tractatione mentionem fecit, multò tamen plura ex eodem, suppresso ejus nomine, passim traduxit : cùm iste cæteroqui, tam in descriptionibus, quàm in curationibus morborum, vix quicquam, nisi alicujus authoritate, præcipiat. Præter *Aëtium* non nisi pauci admodum sunt *Græci* Medici, *Galeno* juniores, quorum scripta ad hæc tempora pervenerunt, *Oribasius*, *Alexander*, *Paulus*, *Actuarius*, *Theophilus*, &c. Hos *Aretæo* recentiores esse satis manifestum est. Ex his *Paulus* duntaxat *Aretæum* nominat : atqui nec ipse *Paulus*, nec reliquorum aliquis quicquam ex eo, quantùm ex horum lectione comperio, hauserunt. Hoc quidem eò magis mirum est, quòd, cùm Libros suos ex aliorum scriptis maximam partem confecerint, vix Medicamentum quodvis præcipiant, cujus usum ii non Inventoris nomine insigniant, nec ullam curandi rationem imperent, quam non alicujus authoritate commendent. Ita vel inter *Græcos Aretæi* nomen parum inclaruisse percipimus. Immo neque, postquam in *Occidentalibus* his plagis *Græcæ* excoli cœperunt Literæ, ita multos ejus scripta lectitâsse animadvertimus ; ex quibus etiam doctissimos, uti *Henricum Stephanum*, *Mercurialem*, & *Foësium*, Criticæ hæc magis, quàm Medicæ Scientiæ gratiâ, evolvisse manifestum est. Quare utcunque Author hic post initia quidem *Neronis*, nondum cœpto tamen (uti videtur) *Domitiani* imperio, Medicinam scriptis jam illustrâsset, hunc tamen a *Galeno* haud memorari res neutiquam mira est ; cùm ab omnibus retro sæculis usq; ad hunc diem ea semper fuerit illius fortuna, ut non nisi paucis admodum innotesceret.

---

[o] Pag. 58, lin. 30. [p] Pag. 128, lin. 13. [q] Pag. 148, lin 27. [r] Pag. 147, lin. 7. [s] Pag. 43. lin. 20. & Pag. 90. lin. 27.

DE ARETÆI SECTA.

DE *Aretæi* Sectâ altum est apud Authores silentium: primus & unicus, quod sciam, ex ipsius *Aretæi* scriptis probat, Vir multæ reconditæq; eruditionis, Cl. *Clericus* [t], eam fuisse, quam vocant *Pneumaticam*. Hujus autem disciplinæ princeps fuit *Athenæus*, patriâ *Cilix*, *Attaliæ* natus (unde *Cœlio* dictus *Tharsensis* [u]) cum *Plinio* ferè ætate conjunctus. De cujus quidem in rebus medicis Philosophandi ratione hæc ex *Galeno* accipimus [x]. "Secundum *Athenæi* Sententiam, Elementa non sunt quatuor illa prima corpora, sc. Ignis, Aer, Aqua, Terra, sed eorum qualitates, *Calidum*, *frigidum*, *Humidum*, & *Siccum*; ex quibus duo causarum *efficientium* munere fungi, puta Calidum & Frigidum; duo *materialium*, Siccum & Humidum supponit. *Quintum* verò ex *Stoicorum* opinione introducit, *Spiritum* cuncta penetrantem, a quo omnia contineantur & gubernentur. —— Et paulò post—— *Athenæus* verò & *Archigenes Spiritu* solo ea penetrante, tum naturalia consistere, tum morbos universos hoc priùs offenso creari dixerunt. Unde & *Pneumatici*, veluti qui omnia *Spiritibus* attribuant, nuncupantur.

Sed quanquam nemo eorum, qui paulò antè floruerant, Medicorum, *Galeno* teste [y], ita accuratè ut *Athenæus* universam rei Medicæ rationem literis mandaverit, ejus tamen opera, quæ fuerant plurima, penitus interciderunt, præter reliquias quasdam, easq; perpaucas, quas sparsim hodie apud *Oribasium* invenimus. Sed neq; in his litera ulla occurrit, quæ vel illius opinionem uberiùs exponat, vel doceat quidnam per *Spiritum* istum designare voluerit, quonam modo *pati* aut *offendi* istum putaverit, aut quâ ratione deniq; *Spiritus* istius vis ad morbos vel creandos vel tollendos pertinere censenda sit. Nam quod de *pulsu* scribit *Athenæus*, quòd scilicet sit "motus [z] per distentionem naturalem & involuntariam *Spiritus*, qui in arteriis est & in corde, quique ex seipso & in seipsum movetur, unáq; cor moveat & Arterias," id perperam Cl. *Clericus* vel intelligere vel interpretari videtur. Nam

[t] Histoire de la Medecine Part. 2, Liv. 4, Sec. 2, Ch. 3. [u] Acut. Morb. L. 2, Cap. 1. [x] De Sectis. [y] Element. 15. [z] Galen. de pulf. differ. 4. 14.

in hoc ipſo *Galeni* loco, non *Spiritus* legitur, ſed *Calidi.* Atqui *Spiritum* a *Calido* quid eſſe diſtinctum volunt *Pneumatici.*

Idem dicendum eſt de *Agathino, Magno, Herodoto,* atq; *Archigene,* qui *Athenæo,* & Sectâ, & ætate, ſucceſſerunt : quorum etſi ſatis multa *Galeni,* etiam & *Oribaſii* temporibus exſtiterint, perpauca tamen, eaq; momenti ſanè exigui, ad manus noſtras pervenerunt. Ita ut ſi quid de hâc medicorum Sectâ ſcire volumus, id nuſpiam niſi ab *Aretæo,* ex hâc itidem diſciplinâ profecto, petendum ſit.

Spiritum igitur *Aretæus* a Corde per pulmones trahi dicit [a], eumq; tertium quoddam, & ab [b] *Humoribus* & a *Solidis* partibus diverſum ponit, quorum omnium convenienti ordine & modo vitam hominis adminiſtrat *Natura* : in hoc *Hippocratem* haud dubiè ſecutus, qui corpus dividit [c] in *Solidas* partes, *Humores,* & ea quæ *impetum faciunt.* *Spiritus* adeò hic, cùm vim obtineat maximam, quaſi principium motûs eſt habitus; idemq; in humanâ fabricâ præſtat, quod in mundi membris *Virgilianus* iſte,

—— intus alit; totoſq; infuſa per artus
Mens agitat molem, & magno ſe corpore miſcet. [d]

Quæ quidem Philoſophia e *Stoicorum* Scholis manavit; qui animam mundi ubiq; diffuſam eſſe docuerunt, ita ut omnia, *Cicerone* interprete [e], uno divino & continuato *Spiritu* continerentur. Unde & *Galenus Chryſippum, Stoicorum* principem, *Pneumaticæ* etiam Sectæ *patrem* appellat.

Itaq; *Spiritus* hic, ſi rectam agendi normam ſine ullo impedimento ſequatur, univerſam machinam animat, alit, conſervat : eodem penitus compreſſo [f], homo non diu permanet, ſed repente moritur. Sin aliquo vitio laboret *Spiritus,* aut vi aliquâ labefactetur, quod idem eſt ac cùm eum *pati* & *offendi* dicunt *Pneumatici,* varia morborum genera oriuntur, pro cauſarum varietate diverſa.

Spiritum quippe multifariam affici poſſe docet *Aretæus.* Si enim in caſu *Epileptico* [g], intra pectus ferveat & incluſus omnia commoveat, facit ut ad reſpirationis exitus, os ſcilicet atq; nares, humorum inundatio prorumpat. Si intus naſcitur, frigidus ac iners, qui nec per ſuperiora nec inferiora facilè tranſmitti poteſt [h], ſed per inteſtinorum ſinus convolutus inhæret, *Ileon* parit. Refrigeratum & humiditate oppreſſum, conſequitur Aſthma [i]; cui igitur mulieres magis patent, quàm Viri, quia humidæ frigidæque ſunt : eodem in morbo, ex inflatione *Spiritus,* collum intumeſcit. Spiſſus, humidus, nebuloſus *Spiritus, Lienis Scirrhum* [k]; ſubtilis & reſolutus, tenuis & ſiccus, *Phrenitin* [l]; conge-

[a] Pag. 21. [b] 22. [c] Epidem. L. 6. Sect. 8. [d] Æn. L. 6. v. 726. [e] Natur. Deor. 2, 7. [f] 15. [g] 4. [h] 24. [i] 53. [k] 57. [l] 97, 99.

latus

latus *Apoplexiam* [m] creat. Idem in *Tympania* licèt locum non mutet, ſed maneat undiq; æqualis [n], tamen ſi in nebulam quandam & aquam immutetur, tum etiam locum mutat, & *Aſciten* adeſſe haud obſcurè prænuntiat. Quòd ſi in imbecillo corpore parum firmus ſit, cum orbe quovis facilè convolvitur; quare ſi quidvis in circulo rotatum, aut circumvolutum turbinem inſpiciat *Vertigini* [o] obnoxius, metus eſt ne *Spiritu* etiam circumvoluto in morbum recidat. Eſt, ubi torpentem *Spiritum* [p] excitari; eſt, ubi, cucurbitularum ope, ex oppreſſis pulmonibus [q] foras protrahi jubet *Aretæus*. Sed ſuam de *Spiritu* ſententiam nullibi ita clarè aperit, ac cum *Anginæ Synanches* dictæ naturam explicat. "Mihi autem, inquit [r], videtur ipſius tantùm *Spiritus* id eſſe vitium, qui pravâ quadâm mutatione in calidiſſimum ſicciſſimumq; convertitur, ſine ullâ membri cujuſvis inflammatione. Neque ſanè id ita fieri valde mirum videri debet; ſiquidem, in *Charoneis* ſpecubus, homines non affectu quopiam corporis acutiſſimè ſtrangulantur, ſed vel unico *Spiritus* hauſtu interimuntur, priuſquam corpus ullo modo ſit affectum; quinetiam, ſine morſu quovis, ſed a linguâ canis recepto tantùm *Spiritu*, in rabiem homo agitur. Eadem itaque *Spiritus* mutatio intra hominem fieri poteſt: quoniam in homine aliæ res innumeræ cum exterioribus cauſis ſimilitudinem habent. Succi ſunt, qui extra atque intra corpus mortem inferunt; morbi venenis ſimiles ſunt, & ab epoto medicamento eadem, quæ in febribus, evomuntur. Quam ob cauſam factum eſſe veriſimile eſt, ut in *Peſtilentia*, quæ *Athenas* afflixit, nonnulli *Peloponneſios venena* in puteos, qui in *Piræo* erant, conjeciſſe cenſerent; etenim peſtilenti morbo magnam eſſe cum *venenis* affinitatem homines non intelligebant.

Hæc ferè de *Spiritu*, *quinto* Sectæ *Pneumaticæ* principio, habet *Aretæus*: an rectè, an ſecus, ſenſerit, judicent alii: quod verò ad reliqua *quatuor*, calidum ſcilicet atque frigidum, ſiccum ac humidum ſpectat, ea in ſingulis ferè paginis ad explicandas, tum morborum cauſas, tum curandi rationes, adhibet.

Hunc in quampluribus cum *Methodicis* convenire, mihi utiq; non liquet; eumq; qui illius ſcripta paulo diligentiùs expenderit, ad hanc opinor ſententiam acceſſurum. Sanè a *Methodicorum* charactere nihil ferè eo remotius, qui quidem nec *locum affectum*, nec *cauſam*, nec *ætatem*, nec *tempeſtatem*, nec *regionem*, nec *ægri vim* aut *naturam* aut *habitum* curant, a ſolo *affectu* indicationem ſumere ſatis habentes, deq; eo non ſpeciatim ſed communiter & univerſè ſtatuunt, *i. e.* Κοινότητας quaſdam, quæ particularia comprehendant, ſequuntur: haſq; dicunt eſſe duas, præter aliam mixtam, quibus nomina στέγνωσις & ῥύσις; omnemque morbum vel στεγνὸν, vel ῥοῶδες, *viz.* aſtrictum, vel fluentem, vel ex utroq; compoſitum. Indicia verò curationis eſſe, in aſtrictis relaxationem, in fluentibus aſtrictionem; in mixto, ei quod urget reſiſtendum. [ſ]

[m] 106. [n] 65. [o] 151. [p] 99. [q] 120. [r] 7. [ſ] Gal. de Sectis 291.

Ad hunc modum perſpicuè & luculenter *Sectæ Methodicæ* de Re Medicâ opinionem aperit *Galenus*. Quid autem huic ſimile effert *Aretæus?* qui de hoc *aſtrictionis fluoriſque* commento ne verbum quidem prodidit: qui cùm de morbis tractaret, id ſibi tanquam perpetuam ſcribendi regulam præſcripſit, ut eorum *Cauſas* præcipuè *Sedeſque* erueret, ſignorum varietatem & implicationes omni quâ poſſet ſubtilitate explicaret: quiq; cætera ita minutè & exquiſitè perſecutus eſt, ut quod ad Aeris conſtitutionem, ad Cœli oras, ad Naturæ vires, ad Corporis temperiem, ad Ætatum denique rationes ſpectaret, ne minimum quidem prætermiſerit? Exemplum liceat proferre. In *Phthiſi* [t] deſcribendâ, quo judicio, quâ accuratione, formam morbi & lineamenta adumbrat? ita ad naturam exprimitur facies iſta *Hippocratica*, ut etiam in conſpectu noſtro quaſi ſpectrum aliquod verſari videatur. Multa ibi de mali ipſius vario genere, multa de Symptomatum gradibus, nonnulla de præſagii notis diſſerit; quæ demum ætas, qui habitus, quæ regio huic labi ſuſcipiendæ maximè idonea ſit, haud vulgari acumine recenſet. Horum ferè ſingula apud *Methodicos*, ut unum pro omnibus adducam *Cælium Aurelianum* [u], fruſtra quæſiveris. Ita parum cum *Methodicis* congruere videmus *Aretæum*. Quòd ſi in curandi ratione cum iis ſæpe conveniat, idem de cæteris quibuſcunque *Sectis* ſtatuendum: nam quod ad *Remediorum* delectum attinet, etiam *Dogmatici* atq; *Empirici*, quorum, de morborum rationibus opiniones diſſitiſſimæ ſunt, ne dicam contrariæ, haud valde inter ſe diſſentiunt.

Sed de *Sectâ Aretæi* ſatis; ad alia properandum eſt. Hoc unicum ſubjicere liceat, nihil eſſe hoc Scriptore ad naturæ veritatem efformatius, nihil diſtinctius, nihil enucleatius, nihil pictius: cujus ſanè ingenium, ut *Phidiæ* ſignum, nequit ſimul non & aſpici & probari. Iis quippe coloribus, tanquam exquiſitus artifex, morborum imagines effingit, ut eos inter legendum oculis uſurpare videamur.

Varia *Maniacorum* [x] ſpecimina, eaq; ferè ab aliis intacta, tanquam in Tabulâ, depicta, contemplari libeat: ut, "quibuſcunq; cum hilaritate " *Inſania* eſt, noctes dieſque rideant, ludant, ſaltent, ut in libidinem pa- " lam ferantur: & tanquam ex certamine aliquo victoriam adepti, cum " coronis incedant: ſpecies hæc aſtantibus innoxia eſt. Alii verò, qui " cum iracundiâ furunt, etiam veſtes ſuas aliquando diſcindunt, & mi- " niſtros obtruncant, & ſibimet ipſis mortem conſciſcunt; & hæc qui- " dem ſpecies non ſine periculo eſt etiam eorum, qui interſunt. Spe- " cies autem ſunt innumeræ. Qui ingenioſi, & eruditi ſunt, *Aſtronomi-* " *am* ſine præceptore, *Philoſophiam* per ſe ipſos callent, *Poetices* tan- " quam ex afflatu Muſarum periti ſunt; ita vel in morbis aliquid emo- " lumenti habet liberalis inſtitutio. Rudes autem & indocti homines, " vel pondera circumferunt, aut lutum in fictilia efformant, aut fabri- " lem artem exercent, aut lapides dolant. Vanis etiam opinionibus

[t] Pag. 47, 48. [u] Morb. Chronic. Lib. 2, Cap. 14. [x] Pag. 42. lin. 30.

" addicti sunt; etenim homo fuit, qui ne *ampullæ* quædam deciderent " metuebat, quoniam ex iis unam se esse arbitraretur; & alius qui- " dam *laterem* esse se existimans, bibere prorsus noluit, ne humore dif- " flueret.

" Hæc etiam Historia famâ divulgata est: Faber erat quidam, qui, cùm " esset domi, prudens omnino fuit artifex, ligna peritè metiebatur, " scindebat, complanabat, clavis connectebat, aptabatque, domum soler- " ter exstruebat: cum iis, qui opera locabant, colloqui, pacisci, justam- " que poterat laboris mercedem exigere. Is adeò, intra locum, ubi ar- " tem exercebat suam, mente planè constabat: at si vel ad forum, vel " ad balneum, vel aliò, quâvis de causâ, esset egressurus, instrumenta " deponens primò ingemiscebat, deinde in ipso exitu constringebat hu- " meros; postquam autem e domesticorum conspectu, & ab opere suo, " ejusque limitibus processisset, homo prorsus insaniebat: & si rever- " teretur illico, redibat etiam ad se; ita mens ejus & artis locus iis- " dem erant circumscripta terminis.

Epilepticum [y] verò, totis artubus contortum atq; convulsum; *Tetano* [z] laborantem, quasi fidiculis distractum discerptumque; quis est qui, cùm semel perlegerit, non statim se præsentem adesse & coràm intueri quodammodo sentiat: ita ut a *malo victis* (cum *Aretæo* loquor) *nullam ultra medicinam adhibere conatus una cum iis dolere tantum* condiscat. Quæ sanè illius atque omnium, uti arbitror, judicio, *magna est Medici infelicitas*.

DE ARETÆI IN REBUS ANATOMICIS SCIENTIA.

ARETÆUS Rei *Anatomicæ* scientiam, tum ad morborum causas, tum ad medendi rationes investigandas, ita necessariam esse judicavit, ut in ipso singulorum ferè Capitum initio quædam de fabricâ partis affectæ perstrinxerit. In quo quidem *Erasistrati* atq; *Herophili* vestigiis institisse videtur, qui *Sectæ Dogmaticæ* Principes habiti,

---

[y] Pag. 3, 4. [z] Pag. 5, 6.

biti, neminem, niſi in hâc arte verſatum, Medici Munere, uti decebat, fungi poſſe voluerunt. Itaque, Scriptor utcunq; brevis atq; conciſus, hunc locum fuſiùs atque diſtinctiùs, quàm ii, qui inter Veteres de Morbis tractârunt, explicuit *Aretæus*. Quàm verò ille Rerum *Anatomicarum* notitiam habuerit, ipſius *Aretæi* interpres fidus, paucis perſequar.

Cor igitur ex illius ſententiâ, vitæ atque roboris principium [a] eſt; in eo anima, & natura [b] ejus locatur. Quod & *Hippocrates*, & *Chryſippus Stoicus* docuit. Quare *Syncope* [c], cum *Cordis* vitæq; morbus ſit, humanæ conſtitutioni planè adverſaria eſt, & vinculorum quædam diſſolutio eſt, quibus facultas continetur vitalis. *Cor* [d] verò, viſcus calidum, in medio *Pulmonum* jacet, quod reſpirationis vitæq; principium eſt: illud etiam frigidi aëris attrahendi deſiderium *Pulmoni* injicit, ſiquidem eum incendit: *Cor* autem eſt id quod attrahit.

Pulmo [e] autem naturaliter doloris eſt expers, quoniam illius ſubſtantiæ raritas quædam ineſt, *lanæ* aſſimilis; *Arteriæ* verò per eum diſſeminantur, aſperæ, cartilaginoſæ, eæque etiam doloris immunes: muſculos nuſquam, nervos tantùm exiguos habet & tenues, qui motui ipſius inſerviunt. Et hæc vera cauſa eſt, cur in *Peripneumonia*, quæ *Pulmonis inflammatio* eſt, dolorem *Pulmo* non percipiat, ſed adſit pectoris quædam gravitas, quæ tamen dolore vacet. *Membranæ* [f] verò omnes, per quas *Pulmo Pectori* annectitur, ſenſu acutiſſimo præditæ ſunt: quæ ſi cùm eo inflammentur, accedit etiam dolor: veluti cum *Pleuritis* comitem habeat *Peripneumoniam*.

Eadem etiam ratio eſt in *Sanguinis Rejectione*, quòd in eo tantùm caſu [g], ubi ſanguis ex *Pulmone* fertur, qui affectus omnium eſt graviſſimus, ægri, etiam cùm ad ultima ventum eſt, de ſe non deſperent, quia ſcilicet *Pulmo* dolorem non ſentiat. Nam, vel in exiguo dolore, laborantes mortem horreſcunt, & plerique magis exterrentur quàm læduntur: contrà, cùm in maximis affectibus dolor abeſt, nullus etiam mortis ſubeſt timor; & id mali magis pernicioſum eſt, quam terrificum.

Arteriarum pulſus ſanguinem propellunt; quare ſi vulnerentur eæ, ob frequentem earum motum oræ vulneris non facilè committuntur[h]. *Arteria Craſſa* [i], quæ ſecundùm dorſi ſpinam juxta *Venam Cavam* protenditur, *Aorta* ſcilicet (ab *Aretæo* poſt *Praxagoram* [k] Αρτηρία Παχεῖη dicta) unà cum *Vena Cava Inflammationem* patitur: quæ quidem *Inflammatio* a Veteribus *Cauſi* ſpecies vocata eſt. In eâ enim notæ ſimiles iis, qui in *Cauſo*, oriuntur; Febris etiam, ſicut in *Cauſis*, ad *Syncopen* tendit: etenim *Venæ* radix eſt *Jecur*, *Arteriæ* verò principium *Cor*. Haud abs re igitur exiſtimes ſuperiores horum viſcerum partes præcipuè laborare; Cor enim *Arteriæ* calorem impertit, *Venæ* autem Jecur ſangui-

[a] Pag. 21, lin. 26. [b] Pag. 22, lin. 2. [c] Pag. 21, lin. 17. [d] Pag. 15, lin. 11. [e] Pag. 15, lin. 22. [f] Pag. 15, lin. 27. [g] Pag. 20, lin. 30. [h] Pag. 18, lin. 43. [i] Pag. 135, lin. 6. [k] Ruffus Epheſius de Appellat. Corp. Human. Lib. 1, Cap. 34.

nem:

nem: & cùm utraque magna ſit, magnæ item ſunt quæ his innaſcuntur *Inflammationes*. Eadem verò [l] *Arteria* in *Venæ Cavæ Inflammationibus*, juxta ſpinam, palpitat; quod a pulſu in alterâ præcordiorum parte ſignificatur. Nam *Arteria*, juxta *Venam* ad ſiniſtrum latus poſita, cum illâ conſentit, utpote quæ in omne corpus diducatur. De hoc *Arteriæ Venæque* hujus affectu vix ulla apud Antiquos, quorum ſcripta in manibus noſtris verſantur, reperiri poteſt mentio. Quicunq; autem de eo tractaverint, *Praxagoræ* opinionem in hâc re ſecuti ſunt; qui, uti e *Ruffo Epheſio* diſcimus, in eâ *Vena*, quæ a *Jecore* in *Renes* mittit propagines, *initium* eſſe *Febrium* affirmavit: ſolamque eam, Κοίλην, ipſe nominavit: quanquam alii illam itidem, quæ ſurſum in Cor per ſeptum tranſverſum evadit, ita [m] appellaverint. Ita quoque eandem vocat, ambaſque has ejuſdem *Venæ* continuationem eſſe docet *Aretæus*.

Venæ a *Jecore*, tanquam radice, oriuntur, ab eoque ſanguinem accipiunt. A *Portis Jecoris* [n], inter ejus extrema, *Vena* lata procedit, quæ, in tenues ac plures uſque diviſa, in totum denique *Jecur* per venas adeò minutas diſtribuitur, ut eæ viſum effugiant. Harum ſummis oſculis aliarum venarum extremitates committuntur, quæ ex tenuibus pluribuſque majores paucioreſque fiunt, & in medio tandem *Jecore* in *Venam* unicam atque grandem coaleſcunt. Inde per diviſionem duæ factæ ultra *Jecur* pertinent. Harum altera, primam *Jecoris* fibram ſurſum penetrans, in gibbâ ejus parte iterum emergit: & poſtea, *Septo tranſverſo* perforato, intra pectus protenſa, nulli rei adhæreſcens, ſed ibidem ſuſpenſa, *Cordi* inſeritur; *Vena Cava* hæc vocatur. Altera, quintâ & inferiore *Jecoris* fibrâ uſq; ad gibbam ejus partem trajectâ, juxta ſpinam exit, eiq; uſq; ad coxas prætenditur; hæc etiam *Vena Cava* eſt: idem enim nomen obtinet, quoniam una atq; eadem *Vena* eſt, initium ſumens a *Jecore*. Nam ſi quis velit, lamellam poſſit, a ſuperiore *Vena Cava*, quæ ad *Cor* pertingit, in eam, quæ juxta *Spinam* ſerpit, rurſuſq; a *Spina* per *Jecur* intra *Cor*, tranſmittere; eadem enim via eſt.

In *Vena* hâc, præter *Inflammationem* ſupra memoratam, oriuntur Affectus, quæ vocantur Κέδματα [o]: in quo caſu *Sanguinis*, ex iſtius ruptione, *profuſio* citiſſimè interimit.

In *Cavam* autem [p] in *Cubito Venam* ex omnibus præcipuis viſceribus eſt Sanguinis via: hæc autem quæque hâc ſuperior *Vena* eſt, unius *Venæ* in brachio ſunt propagines, quo fit ut nihilo magis juvet, ſuperiorem, quàm hanc, incìdere: nam propaginum ignari ſunt, quotquot ſuperiorem *Stomacho* & *Jocinori* annectunt. At ſi a *Liene* fiat ſanguinis profuſio, Siniſtræ manus *Venam* illam, quæ inter minimum digitum atque annularem jacet, Medicorum nonnulli incìdere jubent, quoniam ad *Lienem* uſq; pertinere arbitrantur: ſed ipſa etiam inferioris *Venæ Cubiti* propago eſt: cur itaq; hanc prope digitos potiùs, & non in *Cubito* quis

[l] Pag. 28, lin. 36. [m] Lib. 1, Cap. 33. [n] Pag. 27, lin. 31. [o] Pag. 28, lin. 21. [p] Pag. 122, lin. 14.

inci-

inciderit? Etenim in *Cubito* major eſt, & ſanguinem faciliùs effluere permittit.

Opus *procreandi* [q] *Sanguinis* ad *Jecur*, quod eſt *Venarum radicatio*, pertinet; unde & illius maxima pars *ſanguinis* quædam *concretio* eſt. Etenim, ut alimento in *Jecur* [r] ſemper patet introitus, nec alia via eſt, per quam cibus in omne corpus a *Ventriculo* & *Inteſtinis* diducatur; ita & ex hoc viſcere in univerſum corpus ſanguinis emanatio eſt. Quæ & *Eraſiſtrati* fuit ſententia. *Portæ Jecoris* ex membranis, nerviſq;, tenuibus quidem illis, maximi tamen ad vitam momenti, atque ex Venis grandibus contexuntur. Itaque exiguæ inflammationes ſæpiſſime ibidem oriuntur. Præterea, ut *Philoſophi* quidam prodiderunt, huic loco *Animæ appetitus* inſidet. *Bilis* [ſ] autem in *Jecore* creatur, quæ per *Veſicam* in hoc viſcere ſitam ſecernitur, & per vias quaſdam in inteſtina defertur. Quæ viæ ſi vel *Inflammatione* vel *Scirrho* obſtruantur, & iſta exundet *Veſica*, *bilis* retro fluit; itaque ſanguini commiſcetur, qui per omne corpus dimanans, *bilem* quoque in omnia membra ſecum trahit; inde in *Ictero* corporis ſpecies *bile* tingitur. Stercus autem album eſt, argillæque ſimile, neq; *bilis* colore tinctum, quoniam humoris iſtius affluxu caret: unde alvus etiam ſicca eſt, quia *bile* neque madeſcit neque ſtimulatur.

[t] *Lienis* Alimentum nigrum eſt, iſque ſanguinem atrum quaſi deterget & elaborat. *Lien* eſt viſcus rarum, [u] & naturæ diſſolubilis: [x] itaque vitiis, *Vomicæ* puta aut *Abſceſſui*, facilè obnoxius.

[y] *Stomachus* Voluptatis ac moleſtiæ dux eſt; &, eò quod Cordi facultatum omnium principio, ſit vicinus (ſiquidem Cordis Pulmonumque medio [z] annectitur, & unà cum illis ſpinæ adhæreſcit,) ad robur animique ſive firmitatem, ſive demiſſionem, per conſenſum cum *Animâ* multum valet. Hæc *Stomachi* præcipua eſt facultas. Ex Voluptate naſcitur, bona concoctio, carnoſus corporis habitus, colorque vividus; ex moleſtiâ, his contraria, & interdum animi dejectio, *Stomacho* alimenti indigente. *Stomachi* verò affectus proprii ſunt [a] *Nauſea*, *Vomitus*, *Cibi faſtidium*, *Singultus*, *Eructatio*, & ea nonnunquam acida. Licèt verò *Stomachi* conſtitutio [b] in *Stomachicis* plerumq; ſiti vacet, in eo tamen *Sitis* [c] origo & fons eſt.

Colon etiam, pariter ac *Ventriculus*, [d] *Concoctioni* inſervit, [e] ab eoque ad *Jecur* deducitur alimentum. Neque verò alimentum omne per canales tantùm ſenſibus expoſitos, ſed vel multo majorem ejus partem univerſo corpori Natura per *Vapores* ſubminiſtrat, qui ab omni in omnem partem facile tranſeunt, a Naturâ, etiam per ſolida atque denſa, diducti. *Colon* autem inteſtinum eſt [f] prægrande, & undequâque fuſum atque

[q] Pag. 26. [r] Pag. 133, lin. 21. [ſ] Pag. 58, lin. 29. [t] Pag. 59, lin. 8. [u] Pag. 57, lin. 22. [x] Pag. 57, lin. 35. [y] Pag. 74, lin. 1. [z] Pag. 75, lin. 3. [a] Pag. 21, lin. 34, [b] Pag. 164, lin. 6. [c] Pag. 160, lin. 20. [d] Pag. 76, lin. 5. [e] Pag. 59, lin. 15. [f] Pag. 26, lin. 1.

ſinuatum: tenuibus inteſtinis & carnoſius, & craſſius, & noxæ tolerantius; itaque cum hìc inſederit dolor *Colicus*, levius eſt periculum. Affectis quippe *tenuibus inteſtinis*, [g] tenuis & acutus ſubeſt dolor; ubi verò *Colon* laborat, plurima eſt humoris abundantia, & gravitas ei inhæret. Porrò propter illius ſitum atque connexionem, dolor modò ad coſtas pertingit, ac *Pleuritidis* opinionem facit, ſiquidem in his etiam oritur febris; modò hìc aut illic ſub iis coſtis, quæ *Nothæ* vocantur, percipitur; ita ut *Jecur*, aut *Lienis* dolere videatur, rurſuſque ad Ilia deſcendit. Quibuſdam etiam ob eandem cauſam *Oſſi Sacro* infigitur, & femoribus, Muſculiſque teſticulorum qui *Cremaſteres* appellantur; cujus quidem rei rationem ipſe non ignorans Medicorum quorundam inſcientiam perſtringit, qui in hoc caſu *Cremaſteras* exciderant, quaſi propriam mali cauſam in ſe continuiſſent [h]. Quid *Recentiores Anatomici* afferunt ad veritatem propius adductum?

Inteſtinorum [i], uti *Ventriculi*, ſunt *Tunicæ duæ*, quarum altera alteri obliquè ſuperincumbit: quando igitur harum connexio diſſolvitur, uti nonnunquam fit in *Dyſenteria*, *interior Tunica ſecundum* longitudinem abſiſtens foras exit, multiſque veritatem ignorantibus excreti ipſius inteſtini metum injicit, & *exterior* tantum intus remanet, carnemque contrahit, & ad cicatricem perducitur, homoque ſaneſcit; id *inferius Inteſtinum* tantummodo patitur, quippe cujus *Tunicæ* carnoſæ ſint.

Renes naturâ glanduloſi ſunt, [k] ſed colore rubicundiores, *Jocinori* potius ſimiles quam *mammis teſticuliſque*; hi enim glandes ſunt, ſed albidiores. *Renes* autem teſticulorum figuram referunt, magis lati tamen & incurvi. His ſinus inſunt exigui, collo anguſtiori, percolandæ urinæ inſervientes: ex quibus nervoſi duo exeunt, fiſtularum inſtar, canaliculi, ſive *Ureteres*, qui *Veſicæ* humeris utrinque inſeruntur; & ab utroque *Rene* æqualis eſt ad *Veſicam* Urinæ via. Natura ſinus *Renum* oblongos, & *Ureteribus*, qui anguſtiores ſunt, æquales fabricavit [l].

Veſica [m] craſſitudinis eſt admodum exiguæ, *Nervuſque* naturâ exiſtit; quapropter neque carnem contrahit, neque ad cicatricem facile perducitur. In repletione diſtenditur, & cum inanis eſt, conſidit; itaque idem in *Ulcere*, quod *Articulus*, in extenſione & contractione, patitur: atqui in *Articulo* omnia difficulter ſaneſcunt *Ulcera*. Ad hæc urina biliosa & acris *Ulcus*, ſi *Veſicam* occupaverit, erodit.

Prope ſe invicem jacent *Anus* & *Veſica* [n]; quamobrem in *Recti* inflammatione, *Veſica* urinæ difficultate afficitur; & in *Veſicæ Affectibus*, *Sedes* nihil dejicit, quanquam haud ſit alvus ſicca.

Membranæ ſunt [o] ilibus affixæ, quæ *Uteri* ligamenta ſunt nervoſa: harum illæ, quæ *Uteri* fundo inſeruntur juxta lumbos, tenues ſunt: alteræ juxta cervicem ejus hinc atque hinc *Ilibus* adhæreſcentes, valde

---

[g] Pag. 25, lin. 37. [h] Pag. 77, lin. 30. [i] Pag. 79, lin. 37. [k] Pag. 69, lin. 5. [l] Ibid, lin. 25. [m] Pag. 72, lin. 24. [n] Ibid, lin. 10. [o] Pag. 84, lin. 13.

nervoſæ

nervosæ existunt, latæque tanquam navigii vela. Itaque si omnes hæ *Membranæ* relaxentur, sede suâ foras exit *Uterus*. Apparet aliquando ex *duabus Uterum* succingentibus *Membranis interior*, & ab alterius continuitate divellitur: etenim *duæ* tantum Membranæ istius divisuræ sunt: quarum hæc ob humoris fluxionem abscedit, sicut etiam ex *abortu* & *partu* violento: tum verò *Chorio* adhæreſcit; nam si illud vi extrahitur, simul prodit *Uteri Tunica*: at si fœmina mortem evaserit, in sedem suam regressa, ei ad amussim connectitur, vel paululum extra propendet. *Uteri* aliquando *osculum*, usque ad *cervicem* duntaxat, prolabitur; sed ultro se recipit, si suffimenta adhibeantur, vel obstetricis manu sensim placideque reponatur.

Caput sensuum *Nervorumque* originis locus est, [p] sanguinemque a corde potius attrahit quam aliis membris impertit. Itaque cùm morbi causa *Nervis* insit, sensus noxâ haud vacant. Nervi licet [q] illinc undiquaque oriantur, tamen *Sinciput* [r] locus est omnium sensuum communis: ab eoque omnia adjumenta, omnesque noxæ derivantur. Quare in *fomentis* adhibendis, usque ad *verticem* tantùm, neque ulteriùs procedere oportet. Neque solùm *Sensus* initium esse a *Nervis* [s], sed membrorum actionem & *motum* omnem ab iis ortum habere, *Erasistrati* sequax, voluit *Aretæus*. Proinde si infra *Caput* " principium aliquod afficiatur, uti *Medullæ Spinalis Membrana*, partes, quæ eodem nomine vocantur, & etiam continuæ " sunt, resolvuntur; *dextræ*, si *Nervi* dextri læsi fuerint: si sinistri, lævæ. " At si mali principium sit in *Capite*, *Nervis* affectis dextris, sinistræ re- " solvuntur partes: lævis itidem patientibus, dextræ. Hujus rei causa est, " quòd *Nervorum* situs juxta originem invertitur; etenim dextri non " in directum ad dextras partes, usque ad finem, pertingunt: sed utri- " que origini suæ inserti, continuò se invicem transeunt in figuram li- " teræ *Græcæ* X, ad oppositam partem tendentes. Utque in summâ di- " cam, sive totum simul corpus, sive aliqua membra, vel ab alterutrâ, " vel ab utrâque parte resolvuntur; *Nervi* interdum, qui a *Capite* ori- " untur, laborant, qui, ut paucis dicam, *sensu* facilè privantur, sed per " seipsos, *motum* haud ita facilè amittunt: iidem, si per consensum, " ab his qui *motui* inserviunt, aliquid vitii contraxerint, *motus* quoque " paululum deperdunt: aliquid enim *motus*, quanquam haud ita mul- " tum, naturaliter habent per se. Interdum verò læduntur *Nervi*, qui " ex aliis musculis exeuntes in aliis terminantur: & hi sunt, qui præ- " cipuam *motus* partem continent, eûmque *Capitis Nervis* impertiunt; " ab istis enim plurimum *motus* hi derivant, licèt per se habeant paulu- " lum; isti igitur *motus* defectionem præcipuè patiuntur: raró autem, " aut, ut ego arbitror, nunquam, per se sensum amittunt. Et si fortè " fasciculus quispiam *Nervorum*, qui ex osse quovis proficiscentes in alio

---

[p] Pag. 95, lin. 30. [q] Pag. 102, lin. 22. [r] Pag. 109, lin. 12. [s] Pag. 45, lin. 30.

" finiuntur,

" finiunturfiunt, vel exfolutus fuerit, vel difruptus, impotentes & tra-
" huntur partes, *fenfu* tamen non privantur.

Nervis autem Morbus proprius eft, juxta *Aretæum*, *Tetanus* [t]: ijfque præcipuam ineffe *Melancholiæ* [u] caufam docet: eos in *Phrenitide* [x] laborare, ac fæpe contrahi: omnium autem *Nervorum* affectum effe *Arthritidem* [y].

Hæc ferè ad rem *Anatomicam* fpectantia expofuit *Aretæus*; non ut humani corporis fabricam quafi diffector doceret, fed ut, quod Medici eft, illius notitiam ad morborum rationes explicandas accommodaret: *Dogmaticorum* morem fecutus, qui, *cum interioribus partibus & dolores & morborum varia genera nafcantur, neminem putant his adhibere poffe remedia, quas ipfe ignorat* [z]. Itaque in nullius magiftri verba juratus, licèt modo ad *Hippocratis*, modo ad *Erafiftrati*, modò ad *Herophili* fententiam accedat, fuam tamen interea opinionem liberè interponit.

D E

Curandi ratione, quam tenuit *Aretæus*.

UTI ex proprio, non ex alieno penu hæc de Medendi Arte Monumenta deprompfit *Aretæus*, ita in eâdem *Naturæ ductum* [a], & *Magiftram*, quam ipfe vocat *optimam* [b], fecutus eft *Experientiam*; nec quidem ille magis in ftylo efformando, quàm in remediis adhibendis, peritus artifex & concinnus. Eo ordine, eo judicio, ita diftinctè plenèque traduntur curandi rationes, ut vix quicquam in hoc genere ex fummi fcriptoris manibus exierit abfolutius. Quæ ab Antiquioribus dicta, eorum alia, utpote optima, felegit, alia limavit & expolivit: quædam ipfe primus haud infeliciter tentavit. Sed hæc aliàs: nunc quod hujus loci eft, varia medendi genera, quibus ille eft ufus, perbreviter recolamus.

De Vomitione. Vomitum cieri, tam in acutis, quàm diuturnis morbis, *Hippocratis* veftigiis infiftens, præcipit *Aretæus*. Quippe fi *Bilis* aut *pituita* exundet, fi cibi corrupti [c], aut humorum, five *cruditas* [d] fubfit, five *copia* [e], fi accedat *naufea* [f], fi porrò *ftimulo* quodam aut corporis *contentione* [g] uti oporteat, fi denique *altas radices egerit* morbus [h], ita ut cætera incaffum fuerint remedia, hæc curandi via optimo confilio adhibetur. Vomitio autem interdum *Aqua tepida* [i], aut *oleo* k,

---

[t] Pag. 21, lin. 16. [u] Pag. 153, lin. 26. [x] Pag. 94, lin. 28. [y] Pag. 85, lin. 10. [z] Celfus in Præfat. [a] Pag. 150, lin. 4. [b] Pag. 103, lin. 14. [c] In Ileo. Pag. 132, lin. 12. & in Epileptico Puerorum Paroxyfmo. Pag. 107, lin. 17. [d] Ibid. & in Cholera. Pag. 130. [e] In Cæliacis. Pag. 164, lin. 16. [f] In Apoplexia. Pag. 105, lin. 18. [g] Ibid. [h] In Elephantiafi. Pag. 167, lin. 15. & Pag. 168, lin. 25. [i] In Cholera. Pag. 130, lin. 4. & Cæliaco Morbo. Pag. 164, lin. 16. [k] In Ileo. Pag. 132, lin. 14.

interdum

interdum *Mulsâ* [l] aut *radiculis* [m], idque modò *jejuno* [n] stomacho, modò à *cœna* [o] & a *radicularum* esu commodè effici potest, siquidem leniter agendum sit: sin efficacius quid requiratur, *Helleborum* utrumque commendat, sed maximè *album*; ultimum valentissimumque omnium evacuantium auxilium [p]. Hoc autem dari jubet cum *Alica* aut *Lente* incisum ad ℥ij; vel imbecillioribus cum melle decoctum ad cochlearia duo vel tria [q]. Quod itidem factitavit, ejusdem disciplinæ sequax, *Herodotus* [r]. Sed alias easque haud mediocres virtutes habet *Helleborus albus*; "Neque enim *Vomitum* modò provocat [s], sed est medicamentorum "etiam omnium ad humores *purgandos* efficacissimum: non excretorum varietate & copiâ, id enim *Cholera* morbus potentiùs facit; neque "verò intentionibus & violentiâ inter Vomendum, id enim Nausea in "mari validiùs præstat. Cæterùm neque vim neque qualitatem malam "habet; quo fit ut laborantibus salutem reddat, & per exiguam purgationem, & cum intentione parvâ. Porrò vetustorum omnium "morborum, qui radices jam altas egerint, cùm reliqua auxilia nihil "quicquam opis præstiterint, id unicum remedium est: siquidem *igni* "facultate par est *Helleborus albus*, & quicquid ignis ustione facit, "illo plus *Helleborus* albus per interiora discurrens operatur: Spirationem nempe facilem ex difficili, ex malo colore bonum, & ex macie "habitum corporis pinguem efficit." Et hanc fortasse medicinam libentius adhibuit *Aretæus*, *claro ductus Herophili præconio* [t], *qui Helleborum fortissimo duci similitudine æquabat*; *concitatis enim intus omnibus, ipsum in primis exire*.

Id obiter notandum, ab *Aretæo* præcipi *Vomentia*, non modò ut *primæ viæ* expurgentur, aut quicquid crudi Ventriculo inhæserit, sursum ejiciatur, quod quidem unicè Veteres attendisse videntur; sed ut motu illo vehementi & contentione quâ inter vomendum Ventriculus cæteraque viscera cientur [u], tum solidæ partes succuti ac stimulari, tum humores aut resolvi aut revelli possint. Itaque omnibus ferè in *Capitis* morbis *Vomitum* excitari jubet. Et recentior experientia nos abunde docuit, quam vim in morbis *Chronicis*, ubi altas radices egerint, exerceat hæc medendi via, præsertim in *Ischiade*, in *Tumoribus Oedematosis*, in *Ictero*.

DE PURGATIONE. *Purgantia*, in morbis plerisque *Chronicis*, vel ad educendos humores, vel ad revellendos, vel ubi quid stimulo cieri oporteat, passim adhibet *Aretæus*. Horum alia ex mediâ Materiâ, uti *Thymus Atticus*, *Coccus Cnidius*, *Aloe*, *Hiera*, quam quidem ad

[l] In Cœliaco Morbo, Pag. 164, lin. 16. [m] In Cœliaco Morbo, Pag. 164, lin. 16. & Elephantiasi, Pag. 167, lin. 15. & Melancholia, Pag. 154, lin. 12. & Scotomate, Pag. 147, lin. 27. [n] In Cœliaco Morbo, Pag. 164, lin. 16. & Elephantiasi, Pag. 167, lin. 15. & Melancholia, Pag. 154, lin. 12. [o] In Elephantiasi, Pag. 167, lin. 16. & Scotomate, Pag. 147, lin. 27. [p] Pag. 146, lin. 41. [q] In Scotomate, Pag. 147, lin. 32. [r] Oribas. Med. Col. Lib. 8, Cap. 1, 2, 3, 7. [s] Pag. 168, lin. 26. [t] Plin. Histor. Natur. 25, 5. [u] Pag. 105, lin. 19.

℥ij dari præcipit: alia ex valentiore constant, ut *Cneorum* puta, *Elaterium*, *æs combustum*, & *Helleborus* niger. Efficacissimum verò omnium vel sursum vel deorsum purgantium, *Helleborus* albus. Et his quidem vel per se vel cum Ptisanâ & Mulsâ uti convenit.

DE CLYSTERIBUS. Alvus itidem ducitur ope *Enematis*, idque commodè, siquid in intestinis emolliendum aut excernendum sit, vel siquid a Visceribus aut a Capite revellendum. Itaque in omnibus ferè morbis, quos comitatur *Inflammatio*, perpetui sunt usûs. *Enematum* materia pro varietate morbi multiplex est: *Sal*, *Nitrum*, *Hyssopus*, *Ruta*, *Centaureum*, *Terebinthina*, *Castoreum*, ex *Oleo* vel *Aqua* decocta. Quòd si stimulo opus fuerit, injicienda sunt acriora, quæ *pituitam* & *bilem* educant, veluti *Euphorbium* ac *Colocynthis*.[x]

DE SANGUINIS MISSIONE. Sanguinem in morbis quibuscunque, sive Diuturnis sive acutis, utut in his frequentiùs, mitti jubet *Aretæus*. Etenim cùm acuti sint, persæpe ita in præcipiti stat vita, ut nisi hæc medendi via malum abegerit, illico moriendum sit: igitur ille, cunctatione omni abjectâ, hoc auxilii genus præ cæteris esse tentandum judicat. Quare cum sanguis incensus fuerit, uti in peracutis morbis plerumque accidit, venam maturè atque fidenter aperit. In Renum inflammatione v. gr. expeditè & copiosè. In Anginâ Sanguinem educit, latiori incisione, ut cum impetu & confertim exeat, quoniam ita fluens erit & ad calorem quam citissimè mitigandum, & ad strangulationem solvendam, & ad reliqua omnia mala imminuenda efficax: in Pleuritide primo die & iterum eodem die extrahit: in Peripneumoniâ & Jecoris & Venæ Cavæ Inflammatione, *duarum* simul venarum sectionem præcipit: in omni denique Hæmorrhagiâ, actutum, eo judice, secanda est Vena, & assiduè, postquam paululum sanguinis detractum sit, iterum detrahendum est, & eodem die, & postridie, & die perendino. Ita in Venæ Cavæ inflammatione idem opus sæpius repetit. Sed sanguinem mittere uti frequenter est res admodum delicata & nonnunquam periculi satis plena, ita acerrimo judicio utendum esse monet: quò fit, ut in Anginâ, Pleuritide, Peripneumoniâ, qui morbi sunt maximè præcipites, utcunque quoad anima deficere incipiat, continuari debeat Sanguinis detractio, non tamen quoad omnino defecerit, eum fluere sinendum sit. Etiam in Apoplexiâ præstat, inquit, debito minus mittendo delinquere: nam si largiori detractione opus esse videatur, & bonæ aliquæ appareant notæ, vena potest iterum incidi. Ad eundem modum in Jecoris & Venæ Cavæ inflammatione, in Cephalæâ, in Melancholiâ, multus sed non confertim, bis nempe ac ter, idque alio die, mittendus est Sanguis, ut vires interim confirmentur. Idem in omnibus diuturnis[y] morbis præstare convenit.

Venas autem in diversis corporis partibus, præcipue quidem in *Cubito*,

[x] Apoplex. Pag. 105, lin. 1. [y] Pag. 143, lin. 30.

& in *Talo*, quandoque autem sub *Lingua*, in *Fronte*, in *Naribus*, in *Pube*, [z] incîdere jubet. Primus autem ex Scriptoribus, quorum Opera his diebus supersunt, *venæ Sectionis* in *Manu*, mentionem facit *Aretæus*: in eo loco, ubi contra Medicos quosdam disputat, qui *Sinistræ Manus* Venam illam, quæ inter minimum digitum atque annularem jacet, in Rejectione Sanguinis, [a] incîdi voluerunt: primus itidem mensuram Sanguinis, quæ aliquando emitti debeat, ad *Heminam* [b] scilicet, aut ad *Heminæ dimidium*, [c] præscripsit: quod quidem accuratissimi Scriptoris, Cl. *Danielis Clerici*, diligentiam fugit, cum *Aretæum* de hâc re nihil prodidisse affirmet. [d]

Hæc de Venarum Sectione. Secuit etiam, nullo quod sciam Authore inductus, in Cephalæâ, Vertigine atque Epilepsiâ, *Arterias*: easq; ad verticem, ad oculi angulos, juxta nasum, eas tum ante, tum pone aurem sitas, earumque *Majores* quidem ramusculos [e] aperiri commodè posse scribit: quanquam harum utiq; quæ *anterius* ad aurem jacent, nullam apud Scriptores mentionem fieri perperam affirmet *Severinus*. [f]

De Cucurbitulis. Cucurbitularum usus apud *Aretæum* uti & apud *Hippocratem* frequentissimus, in omnibus ferè morbis, ubi sanguinem mitti oporteat: idque tam in lentis quàm in subitis casibus; in *Lethargo*, *Cephalæa*, *Melancholia*, *Epilepsia*, *Cœliaca* atque *Iliaca Passione*, ac etiam *Hysterica*, perinde ut in *Apoplexia*, *Tetano*, *Phrenitide*, *Syncope*, *Peripneumonia*, *Cholera*, *Jecoris*, aliarumque partium, *Inflammationibus*. Et hoc quidem ille factitavit, pro morbi naturâ, diversimodè, & in variis locis. In *Melancholicis*, Cucurbitas Jocinori & Ventriculo, aut hujus ori admovet; dorso item aut inter scapulas, quâ parte adhærescit illi Stomachus. In *Phreniticis*, atque *Lethargicis*, *vertici* potius; in *Apoplecticis*, & *Tetano* correptis, *occipiti* imprimendas esse censet. Et in hoc ultimo quidem affectu eæ ab utroque spinæ latere applicandæ: sed parum admodum flammæ adhibendum: nam arcta Cucurbitulæ labiorum impressio dolores convulsionesque excitat: oportet ergo diu trahere, ac leniter potiùs, quàm brevi tempore festinanter id efficere. Contrà in *Pleuritide*, Cucurbitula debet esse magna, undequaque lata, & ad dolentem locum ambiendum capax: multaque sub eâ flamma succendenda est; non modo ut carnem attrahat, verùm etiam ut ante ignis extinctionem calefaciat. Extincto igne, si scarificando tantum sanguinis detraxeris, quantum vires permiserint, evidentissimum est in *Pleuriticis* auxilium.

Cucurbitulas etiam *Siccas*, sine ferro, quas Κούφας vocant, adhibet, aut Coxis easque [g] dorso aut inter [h] scapulas, aut abdomini infra umbilicum [i] affigi præcipit.

---

z Quando secetur quæpiam ex his Vena, v. Indicem in voce Phlebotomia. a Pag. 122. l. 18. b 140. c Pag. 145, lin. 12. d Histoire de la Medecine, Part. 3. Liv. 3. Ch. 4. 144. f Chirurg. Effic. 40. g Phrenit. 98. Apoplex. 106. Ileos. 132. Choler. 131. Ibid.

De Sanguisugis. Restat & alia sanguinis mittendi via, ab *Hippocrate* & veteris ævi medicis haud quaquam memorata: eam primus, Hirudinum ope, instituisse vel saltem scriptis mandasse, videtur *Themison*, [k] *Asclepiadis* auditor, qui ætate paulò *Aretæum* præcurrit. Sed utcunque hoc fuerit *Themisonis* inventum, nulla ejus apud *Celsum* nec etiam apud *Galenum* occurrit mentio. *Aretæus* autem Hirudines tribus in locis admoveri jubet: in Satyriasi nempe ad sanguinem ex intimis locis educendum; in Cœliaco affectu, eas post cucurbitulas apponit: in Jecoris denique inflammatione, nonnullis Hirudines magis quam scarificationem prodesse scribit: siquidem bestiolæ morsus interiùs descendit, & majores erosiones facit: unde sanguinis profluvium, ab his concitatum, ægriùs supprimitur. Postquam autem animal saturatum exciderit, Cucurbitulam affigit, quæ ex intimis partibus sanguinem jam attrahat.

De Medicamentis: Ut in signis Morborum explicandis, ea præcipuè quæ ad *Prognosin* pertinent *Aretæus Hippocratis* authoritate stabilivit; (quem, *Celso* [l] teste, recentiores quoque Medici, quamvis quædam in *Curationibus* mutârint, tamen hæc optimè *præsagisse* fassi sunt) ita in Acutorum Curatione ejusdem vestigia pressè secutus est, præsertim quoad Victûs institutionem, ac missionem Sanguinis. Medicamenta, in peracutis affectibus, præter Vomitoria & Purgantia, per Os sumenda, aliquando præcipit: sed ea neque varia admodum, neque multiplicia. Horum quippe Ægrotantium optimam medelam, eodem duce, [m] ab *Alimento* peti judicavit; neque rarò ea, quæ ægrotantibus offert, Medicamenta eorum cibo, quasi furtim, [n] immiscet. Cibum verò cunctis Febricitantibus humidum esse aptissimum post Medicinæ parentem docet: [o] *Ptisanæ* præsertim variás præparationes exhibens, ejusq; virtutes Magistri sui verbis prædicans: ita ut ad Febrilem æstum temperandum Sorbitionibus potissimùm confidat. Itaque sive Urinam [p] cieri, sive humores attenuari, & incìdi, [q] sive sputa educi, [r] sive alvum liquari [s] cupit, cum Ptisanis atq; jusculis modò simplicibus, modo in quibus Medicamenta ad id idonea dissolvuntur, id exequitur. Utcumq; autem victu tenui in Febribus utatur, in iis tamen ubi vires jam deficiunt, sicut in Morbo *Cardiaco*, sive is per se, sive ex alio, uti *Phrenitide*, oriatur, a paulò largiori cibo, vinique præsertim potione, nullis adhibitis Medicamentis, subsidium unicum petit. Vinum enim, inquit, in substantiâ celeriter alit, usq; ad extrema ubiq; permeat, robori robur adjicit, Spiritum torpentem excitat, frigus calore temperat, humorum redundantiam comprimit, extrorsum erumpentia atq; diffluentia coercet: Ad hæc odore suave ac Jucundum est, ad con-

[k] Cæl. Aurelian. in Cephalæâ. [l] Præf. ad. Lib. 2. [m] Hippocr. Lib. de Aliment. [n] Pag. 115, lin. 15. Pag. 124, lin. 38. [o] Pag. 96. [p] Letharg. Phrenit. [q] Pleur. Perip. [r] Ibid. [s] Ib.

firmandas

firmandas vires vitamq; restaurandam valens, & ad mentem in furore mitigandam efficacissimum. [t] Eo itaq; uti præcipuè *Cardiaco* utitur, sed cum eâ cautione, ut neq; in Inflammationibus [u] propinetur (quoniam in his dolores auget, sed ubi hæ absunt, naturam instauret) neque ita meracum, ut hominem inebriet nervosq; offendat [x]. Id ideo cum cibo aquâq; mixtum aliàs dari præcipit, eam mediocritatem interim secutus, ut neque æger inediâ consumatur, neque cibi copia opprimatur [y]. Hâc præcipuè viâ in Curatione *Acutorum*, quibus Febres conjunguntur, nititur: vix nisi in *Pleuritide* quidem & *Peripneumoniâ* Medicamenta paulò largiùs adhibens, ea scilicet quæ humores extenuent & ad transpirandum idoneos reddant, quæque eosdem lubricos fluxosq; ita ut per superiora educi possint, efficiant [z]. In his itidem duobus [a] Morbis Medicamenta *somnifera* devorari jubet, quæ ut Antiqui omnes perraro præceperunt, ita sub mortem, quanquam hanc ab iis acceleratam minimè sensisse videatur, Communi autem præjudicio deterritus, usurpari vetat. Nam si, inquit, in ipso Strangulatûs impetu & morbo appropinquante, id genus Medicamenti exhibeas, Te necis authorem vulgus esse arbitrabitur [b]. Siquidem & Anodynis in *Ileo* uti haud dubitat, [c] *Theriacâ* puta, *&c.* licet in eodem Morbo somnifera Medicamenta Medico vix adhibere licere dixisset, nisi [d] ita ut, cùm præsentia mala haud evitari posse manifestè prævideat, ægrum aliquando gravitate capitis torpidâ sopiat. Ex omnibus autem, quotquot adhibet, tam ad Acutos quam Diuturnos morbos, medicamentis, præcipuè *Castoreo* utitur: utpote quod nervorum morbis mederi censeat, in Lethargo [e] scilicet, Apoplexiâ, Tetano, suffocatione Hystericâ, Satyriasi, Epilepsiâ, Gonorrhæâ. Id itaq; cùm inter omnia concoctionem promoventia [f] excellat, modò potui dat, modò in intestina infrà injicit, modò in nares, utpote omnium sternutamenta excitantium optimum, inspirat: externis deniq; applicationibus, *Perfusionibus* scilicet, *Illitionibus*, & *Cataplasmatis* immiscet. In curandis autem morbis diuturnis paulò frequentiùs medicamenta præcipit, quorum præcipua sunt quæ ad concoctionem faciunt, uti *Absinthij* succus, *Theriaca*, *Mithridatium*, *Bestini* Antidotus, *Castoreum*, [g] &c. præcipit etiam ea quæ *Vrinam* movent, uti in Jecoris abscessu & Renum affectibus: aliquando & *sudorem* moventia quæq; perspirationis vias fluxiliores [h] efficiunt, præscribit. Sed nuspiam ita prolixus est in remedijs adhibendis, ac in morbo illo omnium contumacissimo, Elephantiasi. Id quidem obiter notandum, quòd *Hippocratem* secutus uti quiete in Acutis multùm utitur, ita ad Diuturnos exercitia maximè commendat. Horum

---

[t] Phrenit. 99. [u] Syncop. 127, 1. [x] Choler. [y] Syncop. 127, & 128. [z] 120, 30. [a] Pleurit. 117, 35. [b] Peripneum. 121, 1. [c] 132, 30. [d] Ib. 9. [e] 102, 23. [f] 150, 43. [g] 151, [h] 136.

ille varia genera perscribit: quæ non modò in Diuturnis morbis adhiberi vult, sed etiam post Acutorum decessum, ubi ij in longos transiverint [i]. In ordinandâ victûs ratione valde accuratus est: præsertim omnia quæ ad *Lactis*, Asinini, Caprini, equini, ovilli, etiam muliebris usum pertinent, multis in locis fusiùs exponit.

Quod ad *externa* Remedia spectat, ea tam in acutis quam diuturnis morbis frequentissimè usurpat. In hoc quidem cum *Methodicis* maximè congruens, uti etiam in evidentium signorum descriptione; cùm alioqui tam in causis subtilioribus enarrandis ex *Anatomiâ* scilicet petitis, quàm in magnorum remediorum indicationibus, ab ijs ut plurimum dissentiat. Itaq; *Perfusiones*, *Epithemata*, *Fomenta*, *Illitiones*, *Cataplasmata*, *Suffimigia*, *Embregmata*, *Balnea*, &c. omnis ferè pagina describit, ad refrigerandum & calefaciendum, ad humectandum & siccandum, ad relaxandum & astringendum, ad emolliendas partes & roborandas, ut humores per habitum digerantur, ut corpora fluxa & ad perspirationem apta reddantur. Horum materia modusq; quo adhiberi debeant ubiq; occurrit. De *Sinapismis* itidem & *Phœnigmis* frequens est mentio: in quo auxilij genere sæpius cum *Archigene* convenit, qui, docente *Ætio*, de his multa scriptitavit.

Quædam deniq; ex *Chirurgiâ* petit; in Epilepsiâ *terebram* cranio adhibet; in capitis dolore, *ustionem*; *ferramentum* igne Candens in abscessu Jecoris suadet; de Asperâ arteriâ *secandâ* loquitur, quamvis sectionem ipsam improbat. In *Calculosis* Vesicam incidi jubet, locumq; incisionis designat: ad Urinam eliciendam *Cathetere*, nisi inflammatio adsit, utitur. Hæc ferè habet Chirurgica: & sane dolendum est periisse ea, non modò quæ de hoc [k] ipso argumento scripsit, sed quæ de omni [l] genere *febrium*, quæ de morbis [m] *mulierum*, quæ de *Pharmaciâ* seorsim exposuit. Ingens sanè hoc rei Medicæ dispendium, quòd vel minima Scriptoris elegantissimi Monumenta interciderint.

---

[i] Syncop. Marasm. [k] 128, 155. [l] 103. [m] 116.

F I N I S.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,

ΠΕΡΙ

ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ

ΟΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΝ

ΠΑΘΩΝ,

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ΠΕΡΙ

ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΟΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΝ

ΠΑΘΩΝ,

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ΕΝ
ΟΞΟΝΙΑ.

1

ΑΡΕΤΑΙΟΥ ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,

ΠΕΡΙ ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ,

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

* * * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * * *

ΠΕΡΙ
ΕΠΙΛΗΨΙΗΣ.

Κεφ. έ.

* * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * *

* * * ἀμβλύτητες, ἴλιγγοι, τενόντων βάρεα, φλεβῶν ἐν τῷ τραχήλῳ πληρώσιες καὶ διατάσιες· ναυτία τὰ πολλὰ μὲν ἐπὶ σιτίοις, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἐπ' ἀσιτίῃσι καὶ βληχρῇ· καὶ φλέγμα ἐμεῖται συχνόν· ἀποσιτίη καὶ ἀπεψίη ἐπὶ σμικροῖσι ἐδέσμασι· φυσώδεες, ἐπηρμένοι ὑποχόνδρια. Τάδε μὲν οὖν διηνεκέα.

Ην δὲ πλησίον εἴδεος ᾖ τοῦ παροξυσμοῦ, κύκλῳ μαρμαρυγαὶ πρὸ τῆς ὄψιος πορφυρέων, ἢ μελάνων, ἢ πάντων ὁμοῦ συμμεμιγμένων, ὡς δοκέειν τὴν ἐν οὐρανῷ τετανύσθαι ἶριν· ἦχοι ὤτων· βαρυοδμίη· ὀργίλοι, πικρόχολοι παραλόγως. Κατέπεσον γοῦν τινὲς ὑπὸ προφάσιος ἐξ ἀθυμίης. μετεξέτεροι δὲ ῥεύματι ποταμοῦ ἀτενέες ἐνιδόντες, ἢ τροχῷ δινευμένῳ, ἢ βέμβικι ἑλισσομένῃ. ἄλλοτε δὲ ὄσφρησις βαρέων ὀσμέων κατέβαλε, ὥσπερ γαγάτου λίθου. Τοῖσδε μὲν οὖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ κακὸν ἐστηρίχθη τε, καὶ ἐντεῦθεν πημανθὲν ἄρχεται. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν πορρωτέρω τῆς κεφαλῆς νεύρων, ὁκόσα ξυμπαθέα τῇ ἀρχῇ γίγνεται. Δάκτυλοι γοῦν μεγάλοι χειρῶν ἢ ποδῶν ξυνέλκονται, καὶ

πόνος

πόνος, καὶ νάρκη, καὶ τρόμος ἕπεται, ἢ ἐς κεφαλὴν τουτέων ἡ ὁρμὴ ἧκεν. ἢν ἕρπον τὸ κακὸν εἰς τὴν κεφαλὴν ἵκηται, πάταγος τουτέοισι γίγνεται, ὡς ἀπὸ πληγῆς ἢ ξύλου, ἢ λίθου· καὶ ἐξανιστάντες ἐκδιηγεῦνται, ὡς ὑπό τευ ἐξ ἐπιβουλῆς παταχθέντες. ἡ δὲ μὲν τοίη ἀπάτη γίγνεται, ὁκόσοισι τόδε πρῶτον τὸ κακὸν ξυνέπεσε. Οἷς δὲ ξυνήθες τὸ πάθος, ἢν ἐπίῃ μὲν ἡ νοῦσος, ἐς δάκτυλον δὲ ἤδη ἀφίκηται, ἢ ἀπό τευ ἄρξηται, ξυνήθεας ἀρωγοὺς καλέουσι τοὺς παρεόντας, προγνῶσι τὰ μέλλοντα ὑπ' ἐμπειρίης· διασφίγγειν τε καὶ ἀνακλάειν καὶ ξυντείνειν δέονται τὰ κατάρχοντα μέρεα· καὶ αὐτοὶ δὲ ἑωυτέοισιν ἕλκουσι τὰ μέρεα, ὅκως περ τὴν νοῦσον ἐξαιρεύμενοι· καὶ σφέων ἡ τοιήδε ἐπικουρίη κοτὲ καὶ ἐς τὴν ἡμέρην, σημασίην διώσατο. Πολλοῖσι δὲ φόβος ἐστί, ὡς ἐπιόντος θηρίου, ἢ σκιῆς φαντασίη, καὶ οὕτω κατέπεσον.

Ἐν δὲ τῇ σημασίῃ ἀναισθήτως μὲν κέεται ἄνθρωπος· χεῖρες δὲ ὑπὸ σπασμοῦ ξυνέχονται· σκέλεα οὐ διαπεπλεγμένα μοῦνον, ἀλλὰ τῇδε κἀκεῖσε βαλλόμενα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν τενόντων. Ἐσφαγμένοισι ταύροισι ἥδε ἰκέλη ἡ ξυμφορή. αὐχὴν ἀγκύλος· κεφαλὴ ποικίλως διάστροφος. ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐς τὸ πρηνὲς τοξοῦται, οὔτε ἐς τὸ στέρνον ἡ γένυς ἐρείδει. ἄλλοτε δὲ ἐς τὸ μετάφρενον ἀνακλᾶται, ὅκως τοῖς ἀπὸ τῆς κόμης ἑλκομένοισι βίῃ, οὔτε ἔνθα ἢ ἔνθα ἐπὶ τοὺς ὤμοις ἰζάνει. Χάσκουσι μέγα· στόμα ξηρόν· γλῶσσα προμήκης, ὡς καὶ κίνδυνον τρώματος μεγάλου γίγνεσθαι, ἢ ἀποτομῆς· κοτὲ σπασμῷ ξυνερείσουσιν οἱ ὀδόντες· ὀφθαλμοὶ ἐνδεδινημένοι· βλέφαρα τὰ πολλὰ διέχοντα ξὺν παλμῷ, ἢν δὲ ἐπιμύσαι κοτὲ ἐθέλοιεν, οὐ ξυμβάλλουσι τὰ βλέφαρα, ὡς καὶ τὰ λευκὰ ὁρῆσθαι ἐξ ὑποφάσιος. ὀφρύες ἄλλοτε μὲν ἐς τὸ μεσόφρυον ἀνειμέναι, ὅκως τοῖς χαλεπαίνουσι· ἄλλοτε δὲ ἐς τοὺς κροτάφους ἀπηγμέναι πολλόν τι μᾶλλον, ὡς τὸ δέρμα περὶ τὸ μέτωπον σφόδρα περιτετάσθαι, καὶ τὰς τοῦ μεσοφρύου ῥυτίδας ἐξαληλίφθαι. μῆλα ἐρυθρά, παλλόμενα· χείλεα, κοτὲ μὲν ἄμφω ἐς ὀξὺ μεμυκότα, ἄλλοτε δὲ ἐς τὰ πλάγια ἀπηγμένα, οὔτε τοῖσι ὀδοῦσι περιτείνεται, τοῖσι μειδιῶσι ὁμοίως· ἐρύθημα μήλων.

Ἐν αὔξῃ δὲ τοῦ κακοῦ, καὶ πελιδνότης τοῦ προσώπου προσγίγνεται· ἀγγείων τῶν ἐν τῷ αὐχένι διάτασις· ὡς ἐν πνιγὶ, ἀφωνίη· ἀναισθησίη, καὶ εἰ μέγα ἐμβοῆς· νυγμὸς δὲ, καὶ στεναγμὸς ἡ φωνή· καὶ ἡ ἀναπνοὴ, καὶ ἡ πνὶξ ὡς ἀπαγχομένῳ. σφυγμοὶ σφοδροὶ, καὶ ταχέες, καὶ σμικροὶ ἐν τῇσι ἀρχῇσι· μεγάλοι δὲ, καὶ βραδέες, καὶ νωθροὶ ἐπὶ τῷ τέλει· ἄτακτοι δὲ ἐς τὸ ξύνολον. αἰδοίων ξύντασις. Τάδε μὲν οὖν ἐς τέλος τῆς σημασίης πάσχουσι.

Ἢν δὲ ἐς ἄφεσιν ἀφικνέωνται τοῦ κακοῦ, οὖρα αὐτόματα, κοιλίης πρόπλυσις· μετεξετέροισι δὲ καὶ γονῆς ἀπόκρισις, τῇ θλίψι καὶ πίεσι τῶν ἀγγείων, ἢ γαργαλισμῷ τοῦ πόνου, καὶ ὑγρασίης προβολῇσι· γίγνονται γὰρ ἐν νεύροισι πόνοι καὶ τοῖσδε. στόμα δίυγρον· φλέγμα πολλὸν, παχὺ, καὶ ψυχρὸν, καὶ

εἰ ἕλκοις αὐτὸ, ἐπὶ μᾶλλον ἂν πλῆθος αὐτέου μηρύσαιο. Ην δὲ χρόνῳ μακρῷ καὶ πόνῳ πολλῷ βιασθῇ μὲν τὰ ἔνδον τοῦ θώρηκος, πνεῦμα δὲ ἐγκατειρχθὲν τὰ πάντα σείσῃ, σπασμὸς δὲ καὶ τάραχος τῶν αἰτίων ἔῃ, κλύδων δὲ ὑγρῶν ἀναπνέῃ ἐς τὰς διαπνοὰς, στόμα, καὶ ῥῖνα, σὺν ὑγρῷ τὸ πνεῦμα, ἄνεσις δὴ τοῦ πρόσθεν πνίξιος ἁπάντων ἔοικε· ἀφρὸν δὲ ἀποπλύουσι, ὥσπερ ἐπὶ τοῖσι μεγάλοισι πνεύμασι ἡ θάλασσα τὴν ἄχνην· εὖτε καὶ ἐξανίστανται δῆθεν, ὡς τελευτήσαντος τοῦ κακοῦ. Επὶ δὲ τῇ ἀποπαύσι, νωθροὶ τὰ μέλεα τὰ πρῶτα, καρηβαρικοὶ, διαλελυμένοι, πάρετοι, ὠχροὶ, δύσθυμοι, κατηφέες, καμάτῳ καὶ αἰσχύνῃ τοῦ δεινοῦ.

ΠΕΡΙ

ΤΕΤΑΝΟΥ.

Κεφ. ς'.

ΣΠΑΣΜΟΙ οἱ Τέτανοι, κάρτα μὲν ἐπίπονοι, ὀξύτατοι δὲ κτεῖναι, ἀτὰρ οὐδὲ ῥηΐδιοι λυθῆναι. Μυῶν τῶν ἐν γνάθοισι, καὶ τενόντων τάδε πάθεα. ξυνδιδοῖ τε τὸ κακὸν ἐς τὸ πᾶν· ἅπαντα γὰρ ξυμπαθέα τῇσι ἀρχῇσι γίγνεται. Ιδέαι δὲ τῆς ξυνολκῆς ἔασι τρεῖς, ἐς ἰθὺ, ἐς τὸ κατόπιν, ἐς τοὔμπροσθεν. Ες ἰθὺ μὲν ὁ Τέτανος, εὖτε ἀστραβὴς ἄνθρωπος καὶ ἀκαμπὴς ἐντέταται. Αἱ δὲ ἐς τοὐπίσω, ἢ ἐς τοὔμπροσθεν ξυνολκαὶ ξὺν τῇ τάσι καὶ τῷ χωρίῳ ἴσχουσι τὴν ἐπίκλησιν. Τὴν μὲν γὰρ κατόπιν τοῦ νοσέοντος ἀνάκλισιν Οπισθότονον καλέομεν, τῶν τῇδε πεπονθότων νεύρων. Εμπροσθότονον δὲ, ἢν ἐς τοὔμπροσθεν καμπύληται ἄνθρωπος ἐπὶ τοῖσι πρόσθεν νεύροισι. Τόνος γὰρ νεύρων καὶ ἐντάσιος οὔνομα.

Προφάσιες δὲ τῶνδε μυρίαι. καὶ γὰρ ἐπὶ τρώματι φιλέουσι γίγνεσθαι, ὑμένος, ἢ μυῶν, ἢ νεύρων νυγέντων, εὖτε τὰ πολλὰ θνήσκουσι· ἐπὶ τρώματι γὰρ Σπασμὸς θανάσιμον. Σπᾶται δὲ καὶ ἐπὶ ἀμβλώματι ἡ γυνή· ἀτὰρ καὶ ἥδε οὐ μάλα περιγίγνεται. Καὶ τευ πατάξαντος μεγάλως τὸν αὐχένα μετεξέτεροι σπῶνται. Καὶ ψύξις δὲ κάρτα ἰσχυρὴ γίγνεται αἰτίη. διὰ τόδε χεῖμα μὲν μάλιστα πάντων τίκτει τάδε τὰ πάθεα· δεύτερον δὲ ἦρ, σὺν τῷ μετοπώρῳ· θέρος δὲ ἥκιστα, εἰ μὴ κατάρξῃ τρῶμα, ἢ νούσων ἀλλοδαπῶν ἐπιδημίη. Γυναῖκες δὲ ἀνδρῶν σπῶνται μὲν μᾶλλον, ὅτι ψυχραί. ἀτὰρ αἵδε περιγίγνονται μᾶλλον, ὅτι ὑγραί. Ηλικίαι δὲ, παῖδες μὲν ξυνεχέες, ἀλλ' οὐ μᾶλλον θνήσκουσι, ὅτι ξύνηθες καὶ οἰκεῖον πάθος. νέοι δὲ τουτέων ἧσσον πάσχουσι, μᾶλλον δὲ θνήσκουσι. ἀκμάζοντες ἥκιστα. γέροντες δὲ πάντων μᾶλλον καὶ πάσχουσι, καὶ θνήσκουσι·

αἰτίη

αἰτίη γὰρ ψῦξις καὶ ξηρότης γήραος, καὶ θανάτου ἡ φύσις. Ἢν δὲ ἡ ψῦξις ἔῃ σὺν ὑγρῷ, ἀσινέστεροί τε καὶ ἀσφαλέστεροι ἐς κίνδυνον οἱ Σπασμοί.

Ξύνεσι μὲν αὐτέοισι, ἀθρόον μὲν ἅπασι εἰρῆσθαι, πόνος καὶ ἔντασις τενόντων, καὶ ῥάχιος, καὶ μυῶν τῶν ἐν γνάθοισι, καὶ θώρηκι· ἐρείδουσι γὰρ τὴν κάτω γένυν πρὸς τὴν ἄνω, ὡς μηδὲ μοχλοῖσιν ἢ σφηνὶ διὰ ῥηϊδίως ἔτ' οἷς δύνασθαι. Ἢν δὲ καὶ βίῃ διαγαγὼν τοὺς ὀδόντας ἐνστάξῃ τις ὑγρὸν, οὐ καταπίνουσι, ἀλλ' ἐκχέουσι, ἢ ἐν τῷ στόματι ἴσχουσι, ἢ ἐς τὰς ῥῖνας ἀνακόπτεται· ὅ, τε γὰρ ἰσθμὸς συνερείδεται, καὶ τὰ παρίσθμια σκληρὰ καὶ ἐντεταμένα ἐόντα οὐ ξυμπίπτει εἰς τὴν ἔνθλιψιν τοῦ καταπινομένου. Πρόσωπα ἐρυθρὰ, πεποικιλμένα· ὀφθαλμοὶ μικροῦ δεῖν ἀτενέες, μόλις περιδινούμενοι· πνὶξ ἰσχυρή· ἀναπνοὴ κακή· χειρῶν καὶ σκελέων τάσις· μύες παλλόμενοι· πρόσωπα ποικίλως διάστροφα· μῆλα, καὶ χείλεα τρομώδεα· γένυς παλλομένη. ὀδόντων ἄραβος· ἐπ' ἄλλῳ δ' ἄν τινι καὶ τὰ ὦτα, ἐγὼ δὲ ἐθηεύμην, καὶ ἐθώμαζον. Οὖρα ἐπεχόμενα μέχρι δυσουρίης καρτερῆς, ἢ αὐτομάτως ἐκχεόμενα, θλιβομένης τῆς κύστιος. Τάδε μὲν οὖν ξυνὰ πάσῃ ἰδέῃ Σπασμῶν.

Ἴδια δὲ ἑκάστης, Τετάνου μὲν, ἡ ἐς ἰθὺ ἀπότασις ὅλου ἀστραβὴς πάντη καὶ ἀκλινής· ἰθέα δὲ καὶ σκέλεα, καὶ χεῖρες.

Ὀπισθοτόνου δὲ κατόπιν ἀγκύλη τὸν ἄνθρωπον, ὡς τὴν κεφαλὴν ἀνακεκλασμένην μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων κέεσθαι. βρόγχος ἐξέχει· γένυς τὰ πολλὰ δίϊσταται, σπάνιον δὲ, εὖτε ξυνερείδει τῇ ἄνω· ῥωχμὸς ἡ ἀναπνοή· προπετέες κοιλίην, καὶ θώρηκα· οὖρον τουτέοισι μᾶλλον ἀκρατές· ἐπιγάστριον ἐπιτεταμένον, καὶ, εἰ ἐπικρούοις, ἐνηχέον· χεῖρες ἐν ἐκτάσει κατόπιν κεκλασμέναι· σκέλεα ξυγκεκαμμένα, ἐναντίως γὰρ ἰγνύϊ κακόν τι κάμπτεται.

Ἢν δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν ἕλκωνται, κυρτοὶ μὲν τὰ νῶτα, ἐπ' ἴσον τοῖσι μεταφρένοισι τῶν ἰσχίων ἐξωθουμένων. ῥάχις ὅλη ἐς ἰθύ. κεφαλὴ πρηνὴς, ἐς θώρηκα συννενευκυῖα· γένυς ἐπὶ τοῖσι στέρνοισι πεπηγυῖα. χεῖρες συνηρεισμέναι· σκέλεα ἐκτεταμένα. Πόνοι ἁπάντων καρτεροὶ, φωνὴ ἁπάντων κλαυθμώδης· στενάζουσι δὲ μύζοντες βύθιον. Ἢν μὲν οὖν τοῦ θώρηκος καὶ τῆς ἀναπνοῆς λάβηται τὸ κακὸν, ῥηϊδίως τοῦ ζῆν ἀπήγαγε. ἀγαθὸν μὲν τῷ νοσέοντι, ἐς πόνων, καὶ διαστροφῆς, καὶ αἰσχύνης ἀπαλλαγήν· ἀλυπότερον δὲ καὶ τοῖσι παρεοῦσι, κἢν υἱὸς, ἢ πατὴρ ἔῃ. Ἢν δὲ ἐς τὸ ζῆν ἔτι διαρκέῃ, τῆς ἀναπνοῆς, εἰ καὶ κακῆς, συντελουμένης δ' οὖν, ἐς τὸ πρόσθεν οὐ τοξοῦται μόνον, ἀλλὰ καὶ σφαιροῦται, ὡς τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῖσι γούνασι ἔχειν, καὶ τὰ σκέλεα καὶ τὰ νῶτα ἐς τὸ πρόσθεν κεκλάσθαι, ὡς δοκέειν ἐς ἰγνύην κατὰ γόνυ τὸ ἄρθρον ἐξῶσθαι. Ἐξάνθρωπος ἡ ξυμφορὴ, καὶ ἀτερπὴς μὲν ἡ ὄψις, ὀδυνηρὴ δὲ καὶ τῷ ὁρέοντι θέη· ἀνήκεστον δὲ τὸ δεινόν· ἀγνωσία δὲ ὑπὸ διαστροφῆς καὶ τοῖς φιλτάτοις ἀνθρώποις· εὐχὴ δὲ τοῖσι παρεοῦσι, ἡ πρόσθεν οὐχ ὁσίη, νῦν ἀγαθὴ γίγνεται, ἀπελθέμεναι τοῦ βίου τὸν

κάμνοντα, ἐς ἀπαλλαγὴν, ξὺν τῷ ζῆν, καὶ τῶν πόνων, καὶ τῶν ἀτερπέων κακῶν. Ἀτὰρ οὐδὲ ἰητρὸς, παρεὼν, ὁρέων, οὔτε ἐς ζωὴν, οὔτε ἐς ἀπονίην, ἀτὰρ οὔτε ἐς μορφὴν ἔτι ἐπαρκέει. εἰ γὰρ καὶ ἐπευθῦναι ἐθέλοι τὰ μέλη, ζῶντα ἂν διατμήξαι καὶ κατάξαι τὸν ἄνθρωπον. Τοῖσι οὖν κεκρατημένοισι οὐκέτι ἐγχειρέων ξυνάχθεται μοῦνον. ἥδε ἐστὶ τοῦ ἰητροῦ μεγάλη συμφορή.

ΠΕΡΙ

ΣΥΝΑΓΧΗΣ.

Κεφ. ζ΄.

Η ΣΥΝΑΓΧΗ κάτοξυ μὲν τὸ πάθος. ἀναπνοῆς γὰρ ἡ πίεσις. Δύο δὲ τὰ εἴδεα. Η γὰρ τῶν ὀργάνων τῶν τῆς ἀναπνοῆς ἐστι φλεγμονή. ἢ μοῦνον τοῦ πνεύματος πάθος, ἐφ' ἑωυτοῦ τὴν αἰτίην ἔχοντος.

Ὀργάνων δὲ, παρισθμίων, ἐπιγλωττίδος, φαρυγγέθρου, κίονος, ἄκρης ἀρτηρίης. ἣν δὲ ἐπινέμηται ἡ φλεγμονὴ, καὶ γλώττης, καὶ γνάθων τῶν εἴσω· εὖτε προβάλλουσι τῶν ὀδόντων τὴν γλῶτταν ὑπερβολῇ μεγέθεος, πίμπλησι γὰρ τὴν χώρην τοῦ στόματος, καὶ τὸ πλεῖον ἑωυτέης ὑπὲρ τοὺς ὀδόντας ἐκχέεται. Συνάγχη, καὶ Κυνάγχη τόδε καλέεται, ἤτοι τῷ ξυνεχέϊ πάθεϊ τῶνδε τῶν ζώων, ἢ τῷ ξυνήθεϊ τῆς προβολῆς τῆς γλώττης καὶ ἐν ὑγείῃ.

Τῷ ἑτέρῳ δὲ εἴδεϊ τὰ ἐναντία ξύνεσι. ξύμπτωσις τῶν ὀργάνων, καὶ ἰσχνότης ἐπὶ μᾶλλον τῆς ἑκάστου φύσιος· καὶ πνὶξ καρτερὴ, ὡς δοκέειν σφίσι αὐτέοισι ἐς θώρηκα ἐς τὸ ἀφανὲς ἐγκεκρύφθαι τὴν φλεγμονὴν ἀμφὶ καρδίην καὶ πνεύμονα. Συνάγχην τήνδε καλέομεν, οἷον συνδύουσαν ἔνδον, καὶ ἄγχουσαν. Ἐμοὶ δὲ δοκέει αὐτέου τοῦ πνεύματος μούνου τὸ κακὸν ἔμμεναι, τροπὴν πονηρὴν ἐς τὸ θερμότατον καὶ ξηρότατον τετραμμένου, ἄνευθεν τοῦ σώματός τινος φλεγμονῆς. Ἐστι δὲ οὐ μέγα τὸ θῶυμα. καὶ γὰρ ἐν Χαρωνίοισιν αἱ πνίξιες οὐ σωμάτων πάθεϊ ὀξυτάτῳ γίγνονται, ἀλλὰ καὶ μιᾷ εἰσπνοῇ θνήσκουσι ἄνθρωποι, πρὶν τὸ σῶμα κακόν τι παθέειν. Ἀτὰρ καὶ ἀπὸ γλώττης κυνὸς εἰσπνεύσαντος μοῦνον ἐς τὴν ἀναπνοὴν, οὔτι μὴν ἐνδακόντος, λυσσᾷ ὁ ἄνθρωπος. Τοιήνδε οὖν τῆς ἀναπνοῆς τὴν τροπὴν οὐκ ἀδύνατον γίγνεσθαι ἔνδοθεν. ἐπεὶ καὶ ἄλλα μυρία τῶν ἐν ἀνθρώπῳ τῶν αὐτὴν ἰδέην τοῖς ἔξωθεν αἰτίοις ἴσχει. Χυλοὶ φθείροντες, ἔσωθεν, καὶ ἔξωθεν. ἀτὰρ καὶ νοῦσοι φαρμάκοισι δηλητηρίοισι ἴκελαι, καὶ ἀπὸ φαρμάκων ἐμέουσι, ὁκοῖα πυρετῶν εἵνεκα. Ὅθεν οὐδὲ ἀπεοικὸς ἐν τῷ λοιμῷ τῷ ἐν Ἀθήνῃσι μετεξετέροις δοκέειν εἰς τὰ φρέατα ἐν τῷ Πειραιεῖ ὑπὸ Πελοποννησίων ἐμβεβλῆσθαι φάρμακα. οὐ γὰρ ξυνίησαν ὤνθρωποι τὸ ξυνὸν τοῦ κακοῦ τοῦ λοιμώδεος πρὸς τὰ δηλητήρια.

Ξύνεσι

Ξύνεσι δὲ τοῖσι μὲν Κυναγχικοῖσι φλεγμονὴ παρισθμίων, φαρυγγέθρου, παντὸς τοῦ στόματος. γλῶσσα προπετὴς ὑπὲρ τοὺς ὀδόντας καὶ τὰ χείλεα· σιελοχόοι· φλέγμα παχύτατον ἀπορρέον καὶ ψυχρόν· ἐρυθροὶ τὰ πρόσωπα, καὶ ἐπηρμένοι· ὀφθαλμοὶ ἐξίσχοντες, ἀναπετέες, ἐξέρυθροι· τὸ ποτὸν ἐς τὰς ῥῖνας ἀνακόπτεται. Πόνοι καρτεροὶ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ πνιγὸς συνδιωκόμενοι ἀμαυροῦνται· θώρηξ, καὶ καρδίη φλέγεται· πόθη ψυχροῦ ἠέρος, εἰσπνέουσι δὲ μικρὸν πάνυ, ἔς τε καὶ ἀπεπνίχθησαν, ἐμφραγείσης τῆς ἐς τὸν θώρηκα διόδου. Ἐνίοισι δὲ ἐς πνεύμονα ἡ ξύνδοσις ῥηϊδίως, οἱ δὲ μεταστάσι θνήσκουσι. πυρετοὶ νωθροὶ, μαλακοὶ, οὐδὲν ὠφελέοντες. Εἰ δέ τῳ ἐς ἀγαθὸν τρέποιτο, Ἀποστάσιες γίγνονται ἔνθα καὶ ἔνθα παρὰ τοὺς ἔξω, ἢ ἔνδον ἐς τὰ παρίσθμια. κἢν μὲν ξὺν νάρκῃ μὴ κάρτα βραδέως, περιγίγνονται μὲν, ξὺν πόνῳ δὲ καὶ κινδύνῳ. Ἢν δὲ τρεπομένων ἐς Ἀπόστασιν ὄγκος μέζων ὑπογίγνηται, ἐς κορυφὴν τῆς Ἀποστάσιος ἀνισταμένης, ἀθρόον πνίγονται. Τάδε μὲν τὰ Κυνάγχης εἴδεα.

Ξυνάγχης δὲ, σύμπτωσις, ἰσχνότης, ὠχρότης ξύνεστι· ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, εἴσω δεδυκότες· φάρυγξ καὶ γαργαρεὼν ἀνεσπασμένοι· παρίσθμια ἐπὶ μᾶλλον προσίζοντα· ἀφωνίη. Πνὶξ ἡ τοῦδε τοῦ εἴδεος τῆς πρόσθεν πολλόν τι κρατεροτέρη, ἐν θώρηκι ἐόντος τοῦ κακοῦ, ἔνθα ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναπνοῆς. Οἱ δὲ ὀξύτατοι θνήσκουσι αὐτῆμαρ· ἔσθ᾽ ὅτε καὶ πρὶν καλέσασθαι τὸν ἰητρόν· οἱ δὲ καὶ ἐσκαλεσάμενοι οὐδὲν ὤνηντο, ἀπέθανον γὰρ πρὶν ἢ τὸν ἰητρὸν ἐπὶ τέχνῃ χρήσασθαι. Ὁκόσοισι δὲ ἐς ἀγαθὸν τρέπηται, ἐπιφλεγμαίνει πάντα, ἄχρις ἐς τὸ ἔξω ἡ φλεγμονὴ ἐξοκείλῃ, ὡς Κυνάγχην ἀπὸ Συνάγχης γίγνεσθαι. Ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐν θώρηκι Οἴδημα καρτερὸν, ἢ Ἐρυσίπελας ἐμφανέως. Καὶ ἰητρὸς δὲ ἀγαθὸς, ἢ σικύη ἐς τὸν θώρηκα τὸ κακὸν ἀνήγαγε· ἢ σίνηπι ἐς τὰ στέρνα καὶ ἐς τὰ παρὰ γνάθους μέρεα ἐπιθεὶς, εἵλκυσε ἔξω καὶ διέπνευσε. Μετεξετέροισι δὲ ἐς μὲν βραχὺ τὸ κακὸν ὑπὸ τουτέων ἀπετάθη ἔξω, ἀπολυθὲν δὲ ἀθρόως ἐπαλινδρόμησε καὶ ἔπνιξε.

Προφάσιες δὲ μυρίαι· ψύξιες μᾶλλον, ἧσσον ἐκκαύσιες, πληγαὶ, ὀστέων ἰχθύων διαπάρσιες ἐς τὰ παρίσθμια, ψυχροποσίαι, μέθαι, πλησμοναὶ, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἀναπνοῆς κακά.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΙΟΝΙΔΑ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. η΄.

ΤΟ ἀπὸ τῆς ὑπερώης ἐκκρεμὲς σῶμα στερρὸν μεσηγὺ τῶν παρισθμίων, κίων, καὶ γαργαρεὼν καλέεται· Σταφυλὴ γὰρ πάθεός ἐστιν οὔνομα. Νεῦρον

δέ ἐστι ἡ κιονὶς τὴν φύσιν, ἀλλ᾽ ὑγρόν· ἐν γὰρ ὑγρῷ κέεται χωρίῳ. Οὐδὲ οὖν ὁ γαργαρεὼν πλεῦνα πάσχει πάθεα. καὶ γὰρ ἐπὶ φλεγμονῇ παχύνεται, ἴσος ἀπὸ τῆς βάσιος ἄχρι τοῦ πέρατος ἄκρου ἐπιμήκης γιγνόμενος, καὶ ἐρύθημα ἴσχει· Κίων δὲ τοῦδε τοῦ πάθεος ἡ ἐπίκλησις. Εἰ κατὰ πέρας μοῦνον στρογγύλεται, καὶ μεγέθεϊ πελιδνὸς γίγνεται, καὶ ὑπομελαινίζει, Σταφυλὴ ἐπώνυμον τόδε τὸ πάθος. πάντα γὰρ ἴκελα αὐτέῃ, καὶ σχῆμα, καὶ χροιὴ, καὶ μέγεθος. Τρίτον πάθος ἐστὶ ὑμένων, ἔνθα καὶ ἔνθα, οἷόν τι λαίφεα πλατέα, ἢ νυκτερίδων πτέρυγες, ἐκφαίνονται· Ἱμάντιον τόδε καλέεται. ἱμᾶσι γὰρ ἴκελαι αἱ τῶν ὑμένων ἐς πλάτος ἐξαπλώσιες. Ἢν δὲ ἐς λεπτὸν καὶ εὐμήκη ὑμένα τελευτᾷ κιονὶς, οἷόν τι οὐραχὸν κατὰ πέρας ἴσχουσα, Κράσπεδον τὴν ἐπωνυμίην ἴσχει. Γίγνεται δὲ τόδε καὶ αὐτομάτως μὲν ἐκ ῥεύματος, ὅκως περ καὶ ἕτερα· ἀτὰρ καὶ ἀπὸ τομῆς ἐπικαρσίης, ἐγκαταλιπόντος τοῦ ἰητροῦ ὑμένα κατὰ μίαν πλευρήν. Ἢν δὲ δικρόα ὑμέσι διαυέοισι ἐκκρεμέσι ἔνθα καὶ ἔνθα γίγνηται, οὔνομα μὲν οὐκ ἴσχει, τὸ δὲ πάθος ἔκδηλον. ἅπαντα δὲ ῥηΐδιον θεησάμενον γιγνώσκειν.

Πνὶξ δὲ ἐπ᾽ αὐτέοισι πᾶσι, καὶ ἥκιστα ῥηϊδίως καταπίνουσι· βὴξ ἐπὶ πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῖσι Ἱμαντίοισι, καὶ ἐπὶ τοῖσι Κρασπέδοισι. γαργαλισμὸς γὰρ τῆς ἀρτηρίης ἀπὸ τῶν ὑμένων γίγνεται· ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ ἐνστάζει τι τοῦ ὑγροῦ λάθρη ἐς τὴν ἀρτηρίην, ὅθεν ἀναβήσσουσι. Ἐπὶ δὲ τῇ Σταφυλῇ, καὶ τῷ Κίονι, δύσπνοια ἐπὶ μᾶλλον, καὶ κάρτα πονηρὴ κατάποσις· καὶ γὰρ ἐς τὰς ῥῖνας ἐπὶ τῶνδε τὸ ὑγρὸν ἀναθλίβεται, συμπαθείῃ τῶν παρισθμίων. Γηραιοῖσι ὁ Κίων συνήθης, Σταφυλὴ δὲ νέοισι, καὶ ἀκμάζουσι· πολύαιμοι γὰρ, καὶ ἐπιφλεγμαίνει μᾶλλον. ἡβάσκουσι δὲ, καὶ παισὶ, τὰ ὑμενώδεα. Τάμνειν δὲ πάντα μὲν ἀσινέα. ἐπὶ δὲ τῇ Σταφυλῇ ἔτι ἐρυθελῶσι, αἱμοῤῥαγίη, καὶ πόνοι, καὶ φλεγμονῆς ἐπίδοσις.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΙΣΘΜΙΑ ΕΛΚΩΝ.

Κεφ. θ΄.

ΕΛΚΕΑ ἐν τοῖσι παρισθμίοισι γίγνεται, τὰ μὲν ξυνήθεα, εὐήθεα, καὶ ἀσινέα. τὰ δὲ ξένεα, λοιμώδεα, καὶ κτείνοντα. Εὐήθεα μὲν, ὁκοῖα καθαρά ἐστι, καὶ σμικρὰ, καὶ ἀβαθῆ, οὐδὲ ἐπιφλεγμαίνει, καὶ ἀνώδυνα. Λοιμώδεα δὲ, ὁκόσα πλατέα, κοῖλα, ῥυπαρὰ, ἐπιπάγῳ λευκῷ, ἢ πελιδνῷ, ἢ μέλανι συνεχόμενα· Ἄφθαι τοὔνομα τοῖσι ἕλκεσι. Ἢν δὲ καὶ ὁ Ἔπαγος ἴσχῃ βάθος, Ἐσχάρη τὸ πά-

θος καὶ ἔστι, καὶ καλέεται. ἐν κύκλῳ δὲ τῆς ἐσχάρης ἐρύθημα γίγνεται καρτερὸν, καὶ φλεγμονὴ, καὶ πόνος φλεβῶν, ὡς ἐπ' ἄνθρακος, καὶ μικρὰ διεξανθήματα, ἀραιὰ γιγνόμενα, ἔπειτα προσεπιγιγνόμενα συνήφθη τε ἂν, καὶ πλατὺ Ἕλκος ἐγένετο. Κὴν μὲν ἔξω ἐς τὸ στόμα νέμηται, ἐπὶ τὴν κιονίδα ἥκει τε μὴν, καὶ τὴν ἀπέταμε, καὶ ἐς τὴν γλῶσσαν ἐσκεδάσθη, καὶ ἐς οὖλα, καὶ ἐς χαλινούς· καὶ ὀδόντες ἐκινήθησαν καὶ ἐμελάνθησαν, καὶ ἐς τὸν τράχηλον ἡ φλεγμονὴ ἐξώκειλε. καὶ οἵδε μὲν οὐ πολυήμεροι θνήσκουσι, φλεγμονῇ καὶ πυρετοῖσι, κακωδίῃ καὶ ἀποσιτίῃ. Ἢν δὲ ἐς τὸν θώρηκα νέμηται διὰ τῆς ἀρτηρίης, καὶ αὐθήμαρ ἀπέπνιξε. πνεύμων γὰρ καὶ καρδίη οὔτε ὀδμῆς τοιῆσδε, οὔτε ἑλκέων, οὔτε ἰχώρων ἀνέχονται, ἀλλὰ βῆχες καὶ δύσπνοιαι γίγνονται.

Αἰτίη μὲν οὖν τοῦ ἔργου τῶν παρισθμίων, κατάποσις ψυχρῶν, τρηχέων, θερμῶν, ὀξέων, στυφόντων. τάδε γὰρ τὰ μέρεα καὶ θώρηκι ἐς φωνὴν καὶ ἀναπνοὴν, καὶ κοιλίῃ ἐς τροφῆς διαπομπὴν, καὶ στομάχῳ ἐς κατάποσιν διακονέεται. Εἰ δὲ καὶ τοῖσι ἔνδον τι συμβαίη πάθος, κοιλίῃ, καὶ στομάχῳ, καὶ θώρηκι, ἐς τὸν ἰσθμὸν, καὶ τὰ παρίσθμια, καὶ τὰ τῇδε χωρία, τοῦ κακοῦ ἡ ἀναφορὴ καὶ ἀπερεύξιες. Διὰ τόδε παιδία μάλιστα πάσχει ἄχρις ἥβης· μάλιστα γὰρ παιδία καὶ μέγα καὶ ψυχρὸν ἀναπνέει· πλεῖστον γὰρ τὸ θερμὸν ἐν τουτέοισι· ἀκρατέα δὲ καὶ ἐδωδῆς, καὶ ποικίλων ἐπιθυμία, καὶ ψυχροποσίη· καὶ βοῶσι μέγα, καὶ ἐν ὀργῇ, καὶ ἐν παιδιῇ. Καὶ κούρῃσι δὲ, μέχρι καθάρσιος ἐπιμηνίων, τάδε ξυνήθεα. Χώρη δὲ τίκτει, ἡ Αἰγύπτος μάλιστα· καὶ γὰρ ἐς ἀναπνοὴν ἔστι ξηρὴ, καὶ ἐς ἐδωδὴν ποικίλη. ῥίζαι γὰρ, καὶ βοτάναι, καὶ λάχανα πολλὰ, καὶ σπέρματα δριμέα. καὶ ποτὸν παχὺ, ὕδωρ μὲν, ὁ Νεῖλος· δριμὺ δὲ τὸ ἀπὸ τῶν κριθέων, καὶ τὸ τῶν βρυτέων πόμα. Τίκτει δὲ καὶ ἡ Συρίη, μάλιστα κοίλη· ὅθεν Αἰγύπτια, καὶ Συριακὰ Ἕλκεα τάδε κικλήσκουσι.

Τρόπος δὲ θανάτου οἴκτιστος. πόνος μὲν δριμὺς, καὶ θερμὸς, ὡς ἐπ' ἄνθρακος· ἀναπνοὴ κακὴ, ἀναπνέουσι γὰρ ὀδωδὸς σηπεδόνα καρτερὴν, τὸ αὐτὸ δὲ πάλιν συντόνως ἐς τὸν θώρηκα ἐμπνέουσι· ἀσηροὶ, ὡς μηδὲ ἑωυτέων τὴν ὀδμὴν ἀνέχεσθαι· ὠχροὶ, ἢ πελιδνοὶ τὰ πρόσωπα. πυρετοὶ ὀξέες· δίψος ὡς ἐκ πυρὸς, τὸ δὲ ποτὸν οὐ προσίενται δέει τῶν ἐμπόνων· ἄσσονται γὰρ, ἢν τοῖσι παρισθμίοισι ἐνθλίβωσι, ἢ ἐς τὰς ῥῖνας ἀνατρέχῃ. Καὶ, ἢν μὲν κατακέωνται, ἀνακαθίζουσι, ἀνακεκλίσθαι οὐκ ἀνεχόμενοι· ἢν δὲ ἀνακαθίσωσι, ὑπὸ ἀπορίης αὖθις ἀνακλίνονται. τὰ πολλὰ δὲ ὀρθοστάδην περιΐασι· ἀκρασίῃ γὰρ ἡσυχίης τὴν ἠρεμίην φεύγουσι, πόνῳ πόνον λῦσαι θέλοντες. Ἀναπνοὴ εἴσω μεγάλη, ψυχρὸν γὰρ ἠέρα ποθέουσι ἐς ἔμψυξιν· ἔξω δὲ σμικρὴ, πυρίκαυτα γὰρ ἐόντα τὰ Ἕλκεα προσεμπίπρεται ὑπὸ θερμῆς τῆς ἀναπνοῆς. βράγχος, ἀφωνίη. καὶ τάδε ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐπείγει, οὔτε ἀθρόον καταπεσόντες ἐς τὴν γῆν, ἐξέλιπον.

ΠΕΡΙ
ΠΛΕΥΡΙΤΙΔΟΣ.

Κεφ. ι'.

ΥΠΟ τῇσι πλευρῇσι, καὶ τῇ ῥάχι, καὶ τῷ ἔνδον θώρηκι, ἄχρι κληΐδων, ὑμὴν λεπτὸς κραταιὸς ὑπέστρωται, τοῖσι ὀστέοισι προσπεφυκὼς, Ὑπεζωκὼς τοὔνομα. Ὧδε ἐπὴν φλεγμονὴ γένηται, πῦρ ξὺν βηχὶ, καὶ πτυάλοισι ποικίλοισι· Πλευρῖτις τὸ πάθος καλέεται. Χρὴ δὲ ταῦτα ἀλλήλοισι ξυνῳδέα καὶ ξύμπνοα ἔμμεναι ἀπὸ μιῆς αἰτίης ξύμπαντα. ὁκόσα γὰρ τουτέων ἀποσπάδην ἄλλο ὑπ' ἄλλης αἰτίης γίγνεται, κἢν τὰ πάντα ἅμα ἐπιφοιτήσῃ, οὐ καλέεται Πλευρῖτις. Ξυνέσει δὲ πόνος ὀξὺς ἄχρι κληΐδων· πῦρ δριμύ. κατάκλισις, ἐπὶ μὲν τὴν φλεγμαίνουσαν πλευρὴν, εὔφορος· ἐν ἕδρῃ γὰρ ἵζει τῇ ἑωυτέου ὁ ὑμήν. ἐς τὸ ἐπέκεινα δὲ, ἐπώδυνος. ὑπὸ γὰρ τοῦ ἄχθεος, καὶ τῆς φλεγμονῆς, καὶ τῆς ἐξαρτήσιος, ἀποτέταται ἡ ὀδύνη ἄχρι τῆς ἁπάσης ξυναφίης τοῦ ὑμένος, ἐς ὤμους καὶ κληΐδας. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἐς νῶτα, καὶ ἐς ὠμοπλάτην, τὴν νωταίην τὴν Πλευρῖτιν ἐκάλεον οἱ πρόσθεν. Παρέπεται δὲ δύσπνοια, ἀγρυπνίη, ἀποσιτίη, μήλων ἐρύθημα φαιδρὸν, βὴξ ξηρὴ, πτύελα μόλις ἀναγόμενα· φλέγμα ἢ χολῶδες, ἢ δίαιμον κατακορέως, ἢ ὑπόξανθον. καὶ τάδε τάξιν οὐκ ἴσχοντα, ἄλλοτε δὲ ἄλλα ἐπιφοιτέοντα, καὶ ἀπογιγνόμενα. κάκιον δὲ ἁπάντων, ἢν τὸ δίαιμον ἐκλείπῃ. Γίγνονται δὲ παράληροι· ἔστι δὲ ὅτε καὶ κωματώδεες, καὶ ἐν τῇ καταφορῇ παράφοροι.

Ἢν μὲν οὖν ἐς κακὸν τρέπηται ἡ νοῦσος, πάντων ἐπὶ τὸ κάκιον ἐπιδιδόντων, ἐντὸς ἑβδόμης οἵδε θνήσκουσι, ἐς Συγκοπὴν ἐμπεσόντες. Ἢν δὲ ἀπὸ τῆς δευτέρης ἑβδομάδος ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναγωγῆς τῶν πτυέλων γίγνηται, καὶ τῶν ξυντεινόντων κακῶν, ἐς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην θνήσκουσι. Ἔσθ' ὅπη δὲ μεσηγὺ τουτέου τοῦ χρόνου ἐς πνεύμονα πάντων ξύνοδος γίγνεται. ἕλκει γὰρ πνεύμων ἐς ἑωυτὸν, καὶ μανὸς, καὶ θερμὸς ἐὼν, καὶ ἐς ὁλκὴν τῶν πέλας κινδύμενος· οὕτε ἀθρόον ἀπεπνίγη ὤνθρωπος μεταστάσι τοῦ πάθεος. Ἢν δὲ ταύτην ὑπερέλθῃ ὁ νοσέων, καὶ ἐντὸς εἰκοστῆς μὴ ἀποθνήσκῃ, Ἔμπυος γίγνεται. Τάδε μὲν οὖν, ἢν ἐς κακὸν ἐπιδιδῷ.

Ἢν δὲ ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν τρέπηται, αἱμοῤῥαγίη διὰ ῥινῶν λάβρως, οὕτε ἀθρόον λύεται ἡ νοῦσος. ἐπειδὴ καὶ ὕπνος, καὶ ἀναγωγὴ φλεγμάτων, ἔπειτα δὲ χολωδέων λεπτῶν, ἐπὶ δὲ μᾶλλον λεπτοτέρων, αὖθις δὲ διαίμων, παχέων, σαρκοειδέων. κἢν ἐπὶ τῶν διαίμων παλινδρομέῃ μὲν ἡ χολὴ, ἐπ' αὐτῇ δὲ φλέγμα, ἀσφαλὴς

ἀσφαλὴς ἡ ἀποκατάστασις. Καὶ τάδε, ἢν ἀπὸ τρίτης ἡμέρης ἄρχηται, καὶ ῥηϊδίως ἀναβήσσουσι, λεῖα, ὁμαλὰ, ὑγρὰ, στρογγύλα. ἐς ἑβδόμην γὰρ καθίστανται, εὖτε καὶ κοιλίης ἐκταραχθείσης χολωδέων, ἀναπνοῆς κατάστασις, γνώμη εὐσταθὴς, πυρετοὶ ἐνδιδόντες, εὔσιτοι. Ἢν δὲ ἀπὸ τῆς δευτέρης ἑβδομάδος τάδε ἄρξηται, ἐς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καθίσταται.

Ἢν δὲ μὴ, εἰς Ἐμπύημα τρέπεται. εὖτε ῥίγεα ἐνδείκνυται, πόνοι νυγματώδεες· ἀνακαθίνυσθαι θέλουσι· ἀναπνοὴ κακίων. Δέος τότε μᾶλλον, μὴ πνεύμων, ἀθρόον τὸ πῦον ἑλκύσας, ἀποπνίξῃ τὸν ἄνθρωπον τὰ πρῶτα καὶ τὰ μέζω διαφυγόντα κακά. Ἢν δὲ ἐς τὸ μεσηγὺ τῶν πλευρέων ῥέψῃ, καὶ διαστήσῃ τάσδε, καὶ κορυφὴν ἐς τὸ ἔξω προβάληται, ἢ ἐς ἔντερον ἐνραγῇ, τὰ πολλὰ περιγίγνεται ἄνθρωπος.

Φέρει δὲ τὴν νοῦσον, ὥρη μὲν, χειμὼν μάλιστα πάντων· δεύτερον, φθινόπωρον· ἦρ δὲ ἧσσον, ἢν μήκοτε ψυχρὸν γίγνοιτο· θέρος δὲ, ἥκιστα. Ἡλικίη, πρῶτον τῶν ἄλλων πάσχουσι γέροντες, οἳ δὲ μᾶλλον ἑτέρων τὸ πάθος διαδιδράσκουσι. οὔτε γὰρ μεγάλη ἂν γίγνοιτο φλεγμονὴ ἐν ξηρῷ τῷ σκήνεϊ, οὔτε ἐς πνεύμονα ἡ μετάστασις· ψυχρότερος γὰρ, ἢ ἐπὶ ἄλλης ἡλικίης, καὶ ἀναπνοὴ σμικρὴ, καὶ ἡ ὁλκὴ ἁπάντων ὀλίγη. Νέοι δὲ, καὶ οἱ ἐπὶ ἀκμῆς, οὐ μάλα μὲν πάσχουσι, ἀτὰρ οὐδὲ μάλα περιγίγνονται. οὐ γὰρ ἂν πάθοιεν ἐπὶ σμικρῇ αἰτίῃ, οὐδὲ σμικρῇ φλεγμονῇ. ἐπὶ δὲ τοῖσι μεγάλοισι, μέζων ὁ κίνδυνος. Παῖδες ἥκιστα νοσέουσι Πλευρῖτιν, ἀτὰρ καὶ ἧσσον θνήσκουσι. τά τε γὰρ σώματα μανὰ, καὶ τὰ ὑγρὰ εὔροα, καὶ πολλὴ ἡ διαπνοὴ καὶ ἀποφορή· ὅθεν οὐδὲ μεγάλη ξυνίσταται φλεγμονή. ἥδε τῆς ἡλικίης εὐτυχίη ἐν τῷδε τῷ πάθεϊ.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ

ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,

ΠΕΡΙ

ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ

ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ,

Βιβλιον Δευτερον.

Τάδε ἔνεστι ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ

ΠΝΕΥΜΟΝΙΗΣ.

Κεφ. α΄.

ΔΥΟΙΣΙ τοῖσι πρώτοισι, τροφῇ, καὶ πνεύματι, τὰ ζῶα ζῇ. τουτέων δὲ πολλὸν ἐπικαιροτέρη ἡ ἀναπνοή· ἢν γὰρ ἐπίσχῃ τις ὠυτὴν, οὐκ ἐς μακρὰν διαρκέσει, ἀλλ' αὐτίκα θνήσκει ὥνθρωπος. Ὄργανα δὲ μυρία. ἀρχὴ μὲν, ῥῖνες· ὁδὸς, ἀρτηρίη· χώρη δὲ, πνεύμων· θώρηξ δὲ, πνεύμονος ἔρυμα καὶ δοχή. Ἀλλὰ τἄλλα μὲν, ὅκως ὄργανα μοῦνον, διακονέεται τῷ ζώῳ. πνεύμων δὲ καὶ τὴν αἰτίην ἴσχει τῆς ὁλκῆς· ἐνίζει γὰρ αὐτέου μέσον, σπλάγχνον θερμὸν, ἡ καρδίη, ζωῆς καὶ ἀναπνοῆς ἀρχή. ἥδε καὶ τῷ πνεύμονι τῆς ὁλκῆς τοῦ ψυχροῦ ἠέρος τὸν πόθον ἐνδιδοῖ, ἐκφλέγει γὰρ αὐτόν· ἕλκει δὲ καρδίη. Πρῶτον τοιγαροῦν, ἢν μὲν ἡ καρδίη πάθῃ, οὐκ ἐς μακρὴν τοῦ θανάτου ἡ ἀμβολή.

Ἢν δὲ πνεύμων, ἐπὶ μὲν σμικρῇ τῇ αἰτίῃ, δύσπνοια· ζώει κακῶς, θάνατος μήκιστος, ἢν μή τις ἀκέηται. Ἐπὶ δὲ μεγάλῳ πάθεϊ, ὁκοῖον ἡ φλεγμονὴ, πνιγμὸς, ἀφωνίη, ἄπνοια, ὄλεθρος αὐτίκα. Ἥδε ἐστὶν, ἢν καλέομεν Περιπνευμονίην, φλεγμονὴ τοῦ πνεύμονος, ξὺν ὀξέϊ πυρετῷ. οὔτε ξυνέσιν αὐτέοισι βάρος τοῦ θώρηκος· ἀπονίη, ἢν μοῦνος φλεγμήνῃ πνεύμων. Ἄπονος γὰρ ἡ φύσις αὐτέου· μανὸς μὲν γὰρ τὴν οὐσίην, εἰρίοισιν ἴκελος. ἀρτηρίαι δὲ διελήλανται τρηχεῖαι, χονδρώδεες, καὶ αἵδε ἄπονοι. μύες δὲ οὐδαμοῦ· σμικρὰ δὲ νεῦρα, λεπτὰ, ἐς κίνησιν ἐπίκαιρα. ἥδε τῆς ἀπονίης αὐτὴ ἡ αἰτίη. Ἢν δὲ καί τις τῶν ἀμφ' αὐτὸν ὑμένων ἐπιφλεγμήνῃ, οἷσι πρὸς τὸν θώρηκα προσέρχεται, ξυνέσει καὶ πόνος. Ἀναπνοὴ κακὴ, θερμή· ἀνακαθίζουσι θέλουσι σχῆμα ὄρθιον ἐς ἀναπνοὴν, τόδε γὰρ ῥήϊστον τῶν σχημάτων· ἐρυθροὶ τὰ πρόσωπα, ἐπὶ δὲ μᾶλλον τὰ μῆλα· τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν λαμπρότατα, καὶ πίονα· ῥὶς ἄκρη σιμή· φλέβες ἐν κροτάφοισιν, ἢ ἐν τραχήλῳ, διηρμέναι· ἀποσιτίη. Σφυγμοὶ τὰ πρῶτα μεγάλοι, κενοὶ, πυκνότατοι, ὁκοῖόν τι συνεληλαμένοι. Θερμασίη, ἡ μὲν ἐς τὸ ἔξω, ἀμυδρὴ, ὑγροτέρη· ἡ δὲ ἐς τὸ ἔνδον, ξηρὴ, θερμοτάτη, ἐφ' ᾗ ἀναπνοὴ θερμὴ, δίψος, γλώσσης ξηρότης, ἐπιθυμίη ψυχροῦ ἠέρος· γνώμης ἀπορίη. Βὴξ ξηρὴ τὰ πολλά· ἢν δέ τι ἀνάγηται, φλέγμα ἀφρῶδες, ἢ ὑπόχολον κατακορὲς, ἢ δίαιμον ἀνθηρὸν σφόδρα. τόδε ἐστὶ τὸ δίαιμον τῶν ἄλλων κάκιον.

Ἢν δὲ ἐπὶ τὸ θανατῶδες ἐπιδιδοῖ, ἀγρυπνίη· ὕπνοι σμικροὶ, νωθροὶ, κωματώδεες· φαντασίαι ἀξύνετοι παράληροι τὴν γνώμην, ἐκστατικοὶ οὐ μάλα.

Αγνωσίη τῶν παρεόντων κακῶν. ἢν γοῦν ἐπανείρῃ περὶ τῆς νούσου, οὐδὲν ὁμολογέουσι δεινόν. Ακρεα ψυχρά· ὄνυχες πελιδνοὶ, γρυποί. Σφυγμοὶ μικροὶ, πυκνότατοι, ἐκλείποντες· οὗτε ἀγχοῦ τουτέου ὄλεθρος. ἑβδομαῖοι γὰρ τὸ πλέον θνήσκουσι.

Ην δέ κοτε ἐπαναφέρῃ ἡ νοῦσος, καί τι ἐς ἀγαθὸν τρέπηται, αἱμοῤῥαγίη λάβρως ἐκ ῥινῶν· κοιλίης ἐκτάραξις πολλῶν χολωδέων, ἐπάφρων, οἷα δοκέειν ἀπὸ πνεύμονος εἰς τὴν νειαίρην γαστέρα διεξιῶδες, ἢν ἀγάγῃ πολλὸν ὑγρότερον ῥηϊδίως. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐς οὖρα ἐτράπετο. Ὁκόσοισι δὲ πάντα ὁμοῦ ξυμπίπτει, οἵδε ὀξύτατοι ῥηΐζουσι.

Μετεξετέροισι δὲ πύος πολλὸν γίγνεται ἐν πνεύμονι, ἡ μετάστασις ἀπὸ τοῦ πλευρέου, ἢν μέζον τὸ ἀγαθὸν ὑπογίγνηται. Κἢν μὲν ἐς ἔντερον, ἢ κύστιν, τὸ ἀπὸ τῆς πλευρῆς παροχετεύθῃ πύος, ἐς μὲν τὸ παραυτίκα ἐξήϊξε ἀπὸ τῆς Περιπνευμονίης· Ελκος δὲ μακροχρόνιον ἴσχουσιν ἐν πλευρῇ, ἀλλὰ περιγίγνεται. Ην δὲ ἐς τὸν πνεύμονα ὁρμήσῃ τὸ πύος, εἰσὶν οἳ ἀπεπνίγησαν, καὶ ἀθρόῃ ἐκχύσει, καὶ ἀναγωγῆς ἀπορίῃ. Ὁκόσοι δὲ διαδιδράσκουσι τὴν ἐκ τῆς ἀποῤῥήξιος πνῖγα, Ελκος οἵδε πολλὸν ἴσχουσι ἐν πνεύμονι, καὶ ἐς Φθόην μεθίστανται. Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς Αποστάσιος, καὶ τῆς Φθόης, γέροντες οὐ πάνυ τοι περιγίγνονται· ἀπὸ δὲ τῆς Περιπνευμονίης, νέοι, καὶ ἀκμάζοντες.

ΠΕΡΙ

ΑΙΜΑΤΟΣ ΑΝΑΓΩΓΗΣ.

Κεφ. β'.

ΑΙΜΑΤΟΣ φορῆς, τῆς διὰ στόματος, ἰδέαι δύο. Η μὲν ἀπὸ στόματος, καὶ κεφαλῆς, καὶ τῶν τῆδε ἀγγείων. ὁδὸς δὲ, ὑπερώη, φάρυγγεθρον, ἔνθα καὶ ἀρχὴ στομάχου, καὶ ἀρτηρίης. ἀναχρέμψισι δὲ, καὶ βηχὶ σμικρῇ καὶ προχειροτέρῃ, ἐς τὸ στόμα ἀπερεύγονται τὸ αἷμα, ὡς τῇγε ἀπὸ στόματος οὐδὲ ἀνάχρεμψις παρομαρτεῖ, Εμπλυσις ἥδε καλέεται. Επὶ δὲ μᾶλλον ἢν βραχείῃ τοῦ αἵματος, καὶ στάγδην, καὶ ἀθρόον, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἢ ἀπὸ τοῦ στόματος ἔῃ, οὔ κοτε Αναγωγὴ καλέεται, ἀλλ' ἢ τὸ αὐτὸ, ἢ Πτύσις, ἢ Αἱμοῤῥαγίη.

Ην δὲ νέρθεν ἀνίῃ ἀπὸ θώρηκος, καὶ τῶν τῆδε σπλάγχνων, πνεύμονος, τρηχείης ἀρτηρίης, τῶν παρὰ τὴν ῥάχιν, ἡ ἀπὸ τουτέων φορὴ οὐ Πτύσις, ἀλλ' Αναγωγὴ καλέεται, τῆς ἄνω ἴξιος τῆς ὁδοῦ τοὔνομα ἐχούσης.

Ση-

Σημεῖα δ' ἀμφοῖν, τὰ μὲν ξυνὰ, σμικρὰ, καὶ παῦρα, ὁκόσα καὶ τὸ χωρίον, ἔνθα καὶ Ἀναγωγῆς καὶ Πτύσιος ἡ ξυναγωγή. τὰ δὲ ἑκάστης ἴδια, μεγάλα, καὶ πολλὰ, καὶ ἐπίκαιρα, οἷσιν ἑκατέρην ῥηΐδιον διαγνῶναι. Ην οὖν ἀπὸ κεφαλῆς ἔῃ, ἐπὶ μὲν πολλῷ τῷ αἵματι, μέζω καὶ πλέω τὰ προεόντα· σμικρὰ δὲ, ἐν ὀλίγῃ καὶ σμικρῇ τῇ Πτύσι. Βάρος αὐτέοισι, πόνος, ὤτων ἦχοι, ἐρύθημα προσώπου, φλεβῶν διατάσιες, σκοτόδινοι. Καὶ περὶ τούτων δὲ, ἡ αἰτίη εὔσημος, πληγὴ, ψύξιες, ἐγκαύσιες, οἰνοφλυγίη· ἥδε γὰρ ἀθρόον πιμπλησι τὴν κεφαλὴν, ἀθρόον δὲ καὶ ἐκχέει ἐκραγέντος ἀγγείου. ἐπὶ δὲ σμικρῇ μέθῃ, Πτύσιες ἐξ ἀραιώσιος. Ισχεταί ποτε διὰ ῥινῶν Αἱμοῤῥαγίη ξυνήθης, ἐς ὑπερῴην δὲ τρεπομένη Ἀναγωγῆς φαντασίην παρέχει. Ην οὖν ἀπὸ κεφαλῆς ἔῃ, γαργαλισμὸς ὑπερῴης, ἀνάχρεμψις πυκνὴ, καὶ ἐπὶ τῇδε ἡ Πτύσις βύζεται. θυμὸς ἐγγίγνεται, καὶ οὐ μάλα βήσσουσι. Ην δὲ ἐς τὴν ἀρτηρίην ἀπὸ τῆς ὑπερῴης ἐκρυῇ, τότε βήσσοντες ἀνάγουσι. καὶ ἥδε ἐστὶ ἡ ἀπάτη τοῖσι ἡγουμένοισι ἀπὸ σπλάγχνων τῶν κάτωθεν ἀνάγεσθαι. Ἐσρέει δὲ καὶ ἐς τὸν στόμαχον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, οὔτε ξὺν ναυτίῃ ἐμέουσι. ἔστι δὲ καὶ ἥδε ἀπάτη, ὡς ἀπὸ στομάχου φέρεσθαι δοκέειν. Ην δὲ τὸ ἀπὸ τῆς Πτύσιος αἷμα, παχὺ μὲν οὐ κάρτα, χροιῇ δὲ μέλαν, λεῖον, ὁμαλὸν, ἀμιγὲς ἑτέρης οὐσίης. χρεμπτομένοισι γὰρ αὐθὺς ἐπὶ τὴν γλῶσσαν ἔρχεται στρογγύλον, ῥηϊδίως ἀπολυόμενον. ἢν δὲ καὶ τὴν ὑπερῴην καθορέῃς, δασυτέρην καὶ ἑλκώδεα ὄψεαι, καὶ τὰ πολλὰ ὕφαιμον. Ιητρείη δὲ ἀρκέσει ἁπλῆ, σμικρή· σύμματα μὲν ἐς τὴν ὑπερῴην, καὶ τάδε ψυχρά. ἐπὶ γὰρ τοῖσι θερμαίνουσι, καὶ τοῖσι ἀραιοῦσι, καὶ εὐρύνουσι, ἡ φορὴ μέζων. Καὶ τόδε τὸ τέκμαρ τῆς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Πτύσιος. Ες δὲ τὴν κεφαλὴν, κενώσιες, ἢ διὰ φλεβῶν, ἢ διὰ ῥινέων, ἢ δι' ἑτέρης διαπνοῆς· καὶ τάδε χρὴ ταχέως δρῆν. ἢν γὰρ τὸ αἷμα ἐπὶ χρόνον πολλὸν ἴῃ, μελέτη μὲν ἐγγίγνεται τῇ φορῇ, ἔθος δὲ τοῖσι τῇδε χωρίοισι ἐς ὑπόδεξιν τοῦ αἵματος. ἑλκοῦται δὲ καὶ ἀρτηρίη, καὶ βήσσουσι ἀντὶ τοῦ χρέμψιος. τοὐντεῦθεν δὲ φθορῆς γίγνεται ἡ ἀρχή.

Η δὲ ἀπὸ θώρηκος καὶ τῶν νέρθεν σπλάγχνων αἵματος φορὴ, Ἀναγωγὴ καλέεται. Ἐστι δὲ κάρτα μὲν ὀλεθρίη, ἢν ἀπό τευ τῶν ἐπικαίρων ἐκραγέντων ἔῃ, ἢ Κοίλης Φλεβὸς τῆς ἐν καρδίῃ ἀπὸ τοῦ ἥπατος διακονευμένης τὸ αἷμα, ἢ τῆς τῇ ῥάχι παρατεταμένης Παχέης Ἀρτηρίης· Αἱμοῤῥαγίη γὰρ, ὅκως περ ἐν σφαγῇ, καὶ δύσπνοιη, ὤκιστος ὄλεθρος. Οἷσι δὲ ἀπὸ Πνεύμονος, ἢ Πλευρῆς, ἢ Ἀρτηρίης τῆς Τρηχείης, ἧσσον μὲν ὀξέως θνήσκουσι, οὐχ ἥκιστα δὲ Ἔμπυοι, καὶ Φθίσιες γίγνονται. τουτέων δὲ ἀσθενεστέρη ἡ ἀπὸ τῆς Τρηχείης Ἀρτηρίης. Ην δὲ ἀπὸ Στομάχου, ἢ Κοιλίης ἐμέηται, οὔτε κάρτα ὀλεθρίως ἴσχουσι, κἢν πάνυ πολλὴ Αἱμοῤῥαγίη ἔῃ, οὔτε ἡ ἄλθεξις μακρὴ καὶ ποικίλη. Ην δὲ ἀπὸ Ἥπατος, καὶ Σπληνὸς, οὐ ῥηϊδίη μὲν, οὐδὲ ξυνεχής· ἐς γὰρ τὴν κοιλίην καὶ ἔντερα τουτέων ἡ ἀπόκρισις ἑτοιμοτέρη. οὐ μὴν οὐδὲ ἡ ἄνωθεν διὰ πνεύμονος

καὶ Ἀρτηρίης, ἀδύνατος, ἢ ἄπιστος· καὶ γὰρ ἐν πυρετοῖσι, ἀπὸ Σπληνὸς καὶ Ἥπατος διὰ ῥινῶν αἱμοῤῥαγέουσι, κατ' ἶξιν τοῦ σπλάγχνου τοῦ μυκτῆρος ῥέοντος. Τόποι μὲν οὖν, ἀφ' ὧνπερ ἡ Ἀγωγὴ, οἵδε. καὶ ἡ ἐς κίνδυνον ἢ ὄλεθρον διαφορή.

Οἱ δὲ τρόποι τρεῖς ἔασι. ἢ γὰρ ἀπὸ ῥήξιος ἀγγείου, ἢ διαβρώσιος, ἢ ἀραιώσιος ἀνάγεται. Ῥήγνυται μὲν οὖν ἐξαπιναίως, ἢ πληγῇ, ἢ ἐντάσι ἄχθεος, ἢ ἀναθέσι, ἢ ἀπὸ ὕψεος ἅλματι, ἢ καὶ βοῇ, καὶ ὀργῇ μεγάλῃ, ἤ τευ ἄλλῃ ὁμοίῃ αἰτίῃ· εὖτε αὐτίκα ἐπὶ τῇ ἀρτηρίῃ λάβρως τὸ αἷμα ἐκχέεται. Ἢν δὲ ἀπὸ διαβρώσιος, χρὴ ἐπανερωτῆν, εἴ κοτε πρόσθεν ἔβηξε ἄνθρωπος, ἢ δύσπνοιος γέγονε, ἢ ναυτίη, ἢ ἔμετος ἤγχε πάρος. ἐκ γὰρ τοιῶνδε πολυχρονίων διεσθίεται τὰ ἀγγεῖα ῥεύματι ξυνεχεῖ, καὶ πολλῷ, καὶ δριμέϊ. ἐπὴν οὖν πολλὸν ξυντακέντα καὶ λεπτυνθέντα ἐς τέλος ἀπαναλωθῇ τὰ ἀμπέχοντα ὑμένια, τὸ αἷμα ἐκχέει. Ἡ δὲ ἐξ ἀραιώσιος, ἀῤῥαγὴς μέν. διὰ τόδε, οὔτε πολλὴ, οὔτε ἀθρόη, οὔτε παχέος αἵματος, ἀραιώσι δὲ τῶν ἀγγείων, τὸ λεπτὸν ἀποτίθεται. ἢν δὲ πολλὸν αὐλισθὲν ἐν κοίλῃ χώρῃ αὖθις ἀνάγηται, παχύτερον μὲν ἑωυτοῦ γίγνεται, οὐ μὴν παχὺ κάρτα, οὐδὲ μέλαν ὁκοῖον αἱμάλωψ· πλεῖον δὲ τῷ πλήθεϊ, ὡς ἀπὸ ἀθροίσιος. Οἷσι δ' εὐθὺς ἀναφέροιτο τόδε τὸ εἶδος τῆς Ἀναγωγῆς, γυναιξὶ ὡς ἐπίπαν οὐ καθαιρομένῃσι τὰ ἐπιμήνια γίγνεται, καὶ ἐν τῇσι αὐτῇσι περιόδοισι τῆς καθάρσιος ἐπιφαίνεται, καὶ ἐπὶ τῇσι προθεσμίῃσι τῆς ἀποπαύσιος ἴσχεται. κὴν μὴ ἰθυνθῇ ἡ γυνὴ, ἐς πολλὰς περιόδους ἀντιπερίῃσι ἡ Ἀναγωγή. μετεξετέρῃσι δὲ καὶ ἀπεῤῥάγη τὰ ἀγγεῖα.

Τῷ πλήθεϊ δὲ ἡ διαφορὴ τῆς Ἀναγωγῆς, καὶ εἰ ἐξ Ἀρτηρίης, ἢ Φλεβὸς ἀνάγοιτο. Μέλαν μὲν γὰρ, καὶ παχὺ, καὶ ῥηϊδίως πηγνύμενον, ἢν ἀπὸ Φλεβὸς, καὶ ἧσσον ἐς κίνδυνον ῥέπει, καὶ ἐπίσχεται θᾶσσον. Ἢν δὲ ἀπὸ Ἀρτηρίης, ξανθὸν, καὶ λεπτὸν, καὶ οὐ μάλα πήγνυται, καὶ ὁ κίνδυνος ὠκύτερος, καὶ ἡ ἐπίσχεσις οὐ μάλα ῥηϊδίη. αἱ γὰρ διασφύξιες τῆς Ἀρτηρίης Αἱμοῤῥαγίης πρόκλησιν ποιέονται, καὶ τὸ τρῶμα οὐ συμφύει τῇ πολυκινησίῃ.

Ἄλθεξις δὲ, ἢν μὲν ἀπὸ διαβρώσιος, μακρὴ, καὶ οὐ ῥηϊδίη, καὶ σφαλερή. ὑπὸ γὰρ ἐλλείψεως ἐς σύμφυσιν τὸ Ἕλκος οὐκ ἀφικνέεται· Ἕλκος γὰρ, οὐ τρῶμα γίγνεται. Ἐπὶ δὲ τῇσι ῥήξεσι ἡ σύμφυσις ἑτοιμοτέρη· ψαύει γὰρ ἀλλήλων τοῦ τρώματος τὰ χείλεα. ἔστι δὲ ὧν ἡ διαφορὴ δευτέρη ἐς κίνδυνον. Ἀσινεστάτη δὲ ἡ ἐπὶ τῇσι ἀραιώσεσι. ἴσχεται γὰρ αὐτομάτως, καὶ ἰητρείης στύψις καὶ ἔμψυξις ἱκανή.

Σημαντέοι δὲ καὶ οἱ τόποι, ἀφ' ὧνπερ ἀνάγεται. ξυνὰ γὰρ πολλὰ σημεῖα, καὶ ἡ ἀπάτη ῥηϊδίη, καὶ ἰητρείη ἑτέρη. Ἀπὸ Στομάχου μὲν οὖν, οὔτε λίην ἐξ ἀραιώσιος ἀνάγεται. ἡ γὰρ τῶν βρωμάτων τε καὶ τῶν πομάτων ψύξις τε καὶ στύψις ἐς πύκνωσιν ἄγει τὰ μέρεα. Ἀτὰρ οὐδὲ διαβρώσιες ξυνεχέες εἰσὶ, καὶ

μᾶλλον

μᾶλλον τῆς προτέρης. τὰ γὰρ ἀναδάκνοντα τῶν ῥευμάτων οὐ προσίσχεται χρόνον πολλὸν, ἀλλ᾽ ἢ ἀνεπλύθη, ἢ διηλάθη κάτω. Συνηθεστέρη δὲ Στομάχῳ ἐστὶν ἡ ῥῆξις. εἰ οὖν ἀποῤῥαγῇ κοτε, Αἱμοῤῥαγίαι οὐ κάρτα μεγάλαι, ὁκοῖαι ἀπὸ θώρηκος· ἰσχνὰ γὰρ τῇδε τὰ φλεβία, σμικραὶ δὲ καὶ ἀρτηρίαι. Ἰδέῃ δὲ τὸ αἷμα οὐ κάρτα μέλαν, ὑπόξανθον οὐ κατακορέως, λεῖον, ἢ σιάλοισι μεμιγμένον, ξὺν ναυτίῃ τε ἐμέτῳ ἀναφερόμενον. Βὴξ μικρὴ, ἄλλοτε μὲν ξὺν τῷ, ἄλλοτε δὲ μούνη ἄνωθεν Αναγωγῆς· ξυνταλαιπωρέει γὰρ ἡ ἀρτηρίη τῷ στομάχῳ παρατεταμένη καὶ ξυνημμένη. Δῆξις ἢ σύψις τοῦ ἕλκεος ἐπὶ τοῖσι καταπινομένοισι, πολλὸν δὲ μᾶλλον, ἢν ψυχρὰ κάρτα, ἢ θερμὰ, ἢ στρυφνὰ ἔῃ. Εγγίγνεται δὲ καὶ πόνος τοῦ στομάχου, μετεξετέροισι δὲ καὶ μέσφι μεταφρένου· ἔμετοι φλεγματώδεες. ἐπαναφέρουσι δέ κοτε, ἢν ἐς μῆκος ἡ νοῦσος ἐπιπαθῇ, τε μέζων ἔῃ τουτέων ἀποσιτίη, πλῆθος πολύ. πυρετοὶ οὐ μάλα ξυνεχέες, ἀλλὰ ῥεμβώδεες.

Ἀπὸ δὲ Κοιλίης ἀνάγοιτο μέλαν, καὶ πηγνύμενον, κἢν ἀπὸ ἀρτηρίης ἢ· ἢν δὲ ἀπὸ φλεβὸς, πολλόν τι μελάντερον, πολλὸν δὲ καὶ παγετώτερον. ναυτίη πολλὴ, καὶ ἔμετος φλεγμάτων, καὶ χολωδέων. τοῖσι σιτίοισι συμμιγνύμενον τὸ αἷμα, κἢν προβεβρώκῃ ὤνθρωπος· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ χώρῃ ἄμφω ἅμα ἀλίζεται, καὶ ἡ τροφὴ, καὶ τὸ αἷμα. ἐξερεύξιες πολλαὶ, βρομώδεες. Κἢν μὲν πολὺ ξυλλεγῇ, ἀπορίη, σκοτόδινος· ἢν δὲ ἐμεθῇ τάδε, ῥηΐζουσι. ἔκλυτοι, καυσώδεες τὸ σύμπαν· πόνος ξυνεχὴς τῆς κοιλίης.

Ἀπὸ δὲ τῆς Τρηχείης Αρτηρίης, μικρὸν, τε σφόδρα ξανθὸν τὸ αἷμα, καὶ ξὺν βηχὶ ἀνάγουσι. κἢν μὴ ἀνάγωσι δὲ, διηνεκέως βήσσουσι. αἴσθησις δὲ τε πόνου ἔνθα ὁ βρόγχος, μικρόν τι νέρθεν, ἢ ὕπερθεν. φωνὴ βραγχώδεες, ἀσαφέες.

Ην δὲ ἀπὸ Πνεύμονος ἢ, ἀθρόως ἡ Αναγωγὴ, ἐπὶ δὲ μᾶλλον εἰ ἐκ διαβρώσιος. ξὺν βηχὶ πολλῇ ξανθὸν κατακορέως, ἀφρῶδες, στρογγύλον, ὡς ἄλλην ἄλλης Αναγωγὴν διακεκρίσθαι· ἀλλὰ τε ἡ ἐν ξυνῷ ἀγγείῳ φθορὴ τῶν τοῦ θώρηκος ἀναγομένων ἄλλη. διαστήσαις ἂν τὰ ξυμμεμιγμένα ὡς ἐκ παραθέσιος, ὡς ὄντα μέρεα θώρηκος· τὴν δὲ ἰδέην σαρκοειδέα δοκοίης ἂν πνεύμονος ἔμμεναι μέρεα. θώρηκος βάρος, ἀπονίη, ἐρύθημα προσώπου πολλόν τι μᾶλλον τουτέοισι.

Ην δὲ ἀπὸ Θώρηκος καταπίνῃ, ἐς τὸ πρόσθεν κατὰ τὸ στέρνον πόνος διασημαίνει τοῦ ἐῤῥωγότος μέρεος. βὴξ σύντονος, καὶ μόλις ἀνάγουσι. τὸ δὲ αἷμα ξανθὸν οὐ κάρτα, μέσως παχὺ, ἄναφρον· ἢν δὲ καὶ πνεύμων ἐκ τῆς παρόδου ξυμπαθήσῃ, προσδιδοῖ τοῦ ἀφρώδεος· ὁδὸς γὰρ θώρηκος ἐς ἀρτηρίην, πνεύμων.

Ην δὲ ἀπὸ Πλευρῆς, ξὺν βηχὶ μὲν, μέλαν δὲ, καὶ λεῖον, κάκοδμον, βρομῶδες, ὁκοῖον τῆς σηπεδόνος. πόνος τῆς πλευρῆς ὀξύς· πολλοὶ γοῦν θνήσκουσι Πλευριτικὸν τρόπον ξὺν πυρετῷ.

Ὥρη δὲ φέρει ὑγρὴ καὶ θερμή· τοιόνδε τὸ ὑγρὸν καὶ θερμὸν ἔαρ. δεύτερον, τὸ θέρος. μετόπωρον, ἧσσον· χειμὼν δὲ, ἥκιστα. Θνήσκουσι δὲ θέρεος μὲν μάλιστα Αἱμοῤῥαγίῃ, φλεγμοναὶ γὰρ οὐ κάρτα μεγάλαι γίγνονται τότε· ἔαρος δεύτερον, φλεγμονῇ καὶ πυρετοῖσι καυσώδεσι· φθινοπώρῳ δὲ, ὡς ἐπίπαν ῥηϊδίως Φθόαι γίγνονται.

Ἀθρόον δὲ εἰρῆσθαι, ἐπὶ πάσῃ Αἵματος Ἀναγωγῇ, κἢν σμικρὴ ἔῃ, κἢν ἤδη μεμύκῃ τὰ ῥαγέντα, ἕπεται δυσθυμίη, δυσελπιστίη, ἀπογνώσι τοῦ βίου. τίς γὰρ οὕτως εὐσταθὴς, ὡς ὁρῇν μὲν ἑωυτὸν σφαγῇ ἴκελον πεπονθότα, μὴ ὀῤῥωδέειν δὲ ἀμφὶ θανάτου; καὶ γὰρ καὶ τὰ μέζω τῶν ζώων καὶ τὰ ἀλκιμώτερα, ὁκοῖον οἱ ταῦροι, Αἱμοῤῥαγίῃ θνήσκουσι ὤκιστα. Ἀλλὰ τόδε μὲν οὐ μέγα τὸ θωῦμα. θωῦμα δὲ μέγα τόδε· ἐπὶ γὰρ τῇ ἀπὸ πνεύμονος φορῇ, μούνῃ χαλεπωτάτῃ ἐούσῃ, οὐκ ἀπογιγνώσκουσι ἑωυτέων οἱ ἄνθρωποι, κἢν ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔωσι. Δοκέω δὲ ἔγωγε τὴν τοῦ πνεύμονος ἀπονίην αἰτίην ἔμμεναι· πόνος γὰρ, κἢν σμικρὸς ἔῃ, θάνατον ὀῤῥωδέει, καὶ ἐστὶ ἐν τοῖσι πλείστοισι φοβερώτερος ἢ κακίων. ἀπονίη δὲ, καὶ ἐν τοῖσι μεγάλοισι κακοῖσι, ἀφοβίην θανάτου, καὶ ἐστὶ κακίων ἢ φοβερωτέρη.

ΠΕΡΙ
ΣΥΓΚΟΠΗΣ.

Κεφ. γʹ.

ΕΥΓΕ ὅλως ὁ ἰητρὸς, ἠδὲ ὁ δημότης, εὖγε ἐπικλήσιος τοῦδε τοῦ πάθεος· ὠκυφόνου κακοῦ ἐστι οὔνομα. Τί μὲν γὰρ μέζον, ἢ ὠκύτερον Συγκοπῆς δυνάμιος; τί δὲ οὔνομα ἕτερον εἰς ἐπίκλησιν τοῦδε τοῦ πρήγματος μᾶλλον εὔσημον; τί δὲ καρδίης ἄλλο καιριώτερον ἐς ζωὴν, ἢ ἐς θάνατον; Οὐδὲ τὴν Συγκοπὴν ἄπιστον τὴν καρδίης νοῦσον ἔμμεναι, ἢ αὐτὴν σίνος τῆς ἐν αὐτέῃ τοῦ ζῆν δυνάμιος. τόσον τε τάχος τοῦ ὀλέθρου, τοιήδε καὶ ἰδέη. Ἐστι γὰρ τὸ πάθος λύσις τῶν δεσμῶν τῆς ἐς ζωὴν δυνάμιος, ἀντίξοον τῇ συστάσει τοῦ ἀνθρώπου ἐόν. τῆσδε γὰρ ἀπρὶξ λαβόμενον οὐ μεθίησι, ἀλλ' ἐς διάλυσιν τρέπει. Καὶ οὐ μέγα τὸ θωῦμα. καὶ γὰρ καὶ ἕτερα πάθεα ἴδια καὶ ἐπίκαιρά τινων μερέων ἐστὶ, οἷσι περ ἐμφύνει, καὶ τουτέων ἐξάπτεται· Βουβῶνες μὲν οἱ λοιμώδεες ἥπατος, καὶ σφόδρα κακοήθεες, ἐξ ἄλλου δὲ γίγνονται οὐδενός· νεύρων δὲ, Τέτανος· Ἐπιληψίη δὲ, κεφαλῆς. ὧδε οὖν καὶ ἡ Συγκοπὴ καρδίης ἐστὶ καὶ ζωῆς νοῦσος. Οκόσοι δὲ στομάχου ἡγέονται τὸ πάθος ἔμμεναι, εἵνεκα σιτίοισί τε καὶ οἴνῳ, μετεξετέροισι δὲ καὶ ψυχρῷ ἡ δύναμις ἐστάθη, καὶ τὸ κακὸν ἐξελάθη, οἵδέ μοι δοκέουσι

καὶ

καὶ τὴν Φρενῖτιν τειχῶν τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ δέρματος νοῦσον ἡγέεσθαι, οὕνεκεν κουρῇ τε τέγξει αὐτέων ῥιζοῦσι οἱ Φρενιτικοί. Ἀλλὰ γὰρ τῆς καρδίης γειτόνημα καίριόν ἐστι ὁ στόμαχος, ἐξ ὅτευ περ ἕλκει ἡ καρδίη οἰκεῖον, ἢ ἀξύμφορον. καὶ γὰρ τε διὰ πνεύμονος ἕλκει πνεῦμα εἰς ἀναπνοὴν ἡ καρδίη, ἀλλ' οὐχὶ πνεύμων ἐξ ἴσης ἀρχῆς ἀναπνέει· οὐ γὰρ ἐν τοῖσι ὀργάνοισι αἱ δυνάμιες, ἀλλ' ἔνθα ἡ ἀρχὴ ζωῆς ἦν καὶ ἰσχύος. στόμαχος δὲ οὔτε ἀρχὴ, οὔτε χωρίον ζωῆς. Βλαβήσεται δέ τις διὰ ἀτονίην· καὶ γὰρ καὶ τὰ καρδιοβόλα βρώματα οὐ τὸν στόμαχον σίνεται, ἀλλὰ δι' αὐτέου τὴν καρδίην· ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ τοῖσδε θνήσκοντες σημεῖα ἴσχουσι καρδίης πάθεος, σφυγμοὺς μικροὺς, ἀδρανέας, πάταγον τῆς καρδίης ἐπὶ πηδήσι καρτερῇ· σκοτόδινος, λειποθυμίη, νάρκη, καὶ παρέσιες μελέων, ἱδρὼς ἄσχετος πουλὺς, ψύξις ὅλου, ἀναισθησίη, ἀφωνίη. Πῶς δὴ τὸν στόμαχον πάσχειν τάδε; ἄλλα γὰρ αὐτέου ἴδια, ναυτίη, ἔμετος, ἀποσιτίη, λύγξ, ἐρεύξιες, ὀξυρεγμίη. Ἐπὶ δὲ τοῖσι καρδιώσσουσι, τε αἰσθήσι ὀξύτεροι, ὡς ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι μᾶλλον ἢ πρόσθεν· καὶ γνώμῃ εὐσταθέστεροι, καὶ ψυχῇ καθαρώτεροι· καὶ τάδε οὐκ ἐς τὰ παρεόντα μοῦνον, καὶ ἐς τὰ μέλλοντα μάντιες ἀτρεκέες. Μὴ οὖν καὶ αἵδε στομάχου αἱ δυνάμιες, ἀλλὰ καρδίης, ἔνθα καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ ἡ φύσις αὐτέης, ἐς ἣν καὶ τὸ πάθος ἢ τῶν τῇδε δυνάμεων.

Ἔστι δ' ἧς τῆς νούσου ἥδε ἡ ἔκλυσις τοῦ τόνου τῆς φύσιος, ἐπ' αἰτίῃ ψύξι καὶ ὑγρότητι. καὶ γὰρ ἄθερμοι καὶ τὰ εἴσω, καὶ τὰ ἔξω, καὶ ἄδιψοι· καὶ ψυχρὸν ἀναπνέουσι, κἢν ἐκ μεγάλων καὶ καυσωδέων ἔωσι πυρετῶν, ἐξ ὧνπερ ἐξάπτεται ἡ Συγκοπή. Εὖτε μὲν γὰρ τε ἔῤῥωται ἡ φύσις, καὶ ἔστιν εὔκρατος, πάντων μὲν κρατέει, πᾶσι δὲ σημαίνει, τε ὑγρῷ, καὶ πνεύματι, καὶ στερεοῖσι, καὶ τῇ τούτων εὐταξίῃ καὶ ξυμμετρίῃ ἐς ζωὴν διέπει τὸν ἄνθρωπον. Ἢν δὲ τῆς φύσιος ὁ δεσμὸς, τουτέστι ὁ τόνος, λυθῇ, τότε γίγνεται τὸ πάθος. Κατάρχει δὲ αὐτέου Καῦσος, ὅς ἐστι τοιόσδε.

ΠΕΡΙ
ΚΑΥΣΩΝ.

Κεφ. δ'.

ΠΥΡ μὲν πάντῃ, καὶ δριμὺ, καὶ λεπτὸν, μάλιστα δὲ τὰ εἴσω· ἀναπνοὴ θερμὴ, ὡς ἐκ πυρός· ἠέρος ὁλκὴ μεγάλη· ψυχροῦ ἐπιθυμίη· γλώσσης ξηρότης· αὔασμος χειλέων, καὶ δέρματος· ἄκρεα ψυχρά· οὖρα χολόβαφα καταπορέως· ἀγρυπνίη· σφυγμοὶ πυκνοὶ, σμικροὶ, ἔκλυτοι· ὀφθαλμοὶ εὐαγέες, λαμπροὶ, ὑπέρυθροι· προσώπου εὔχροίη.

Ην δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξῃ τὸ πάθος, μέζω τὰ πάντα καὶ κακίω. σφυγμοὶ σμικρότατοι, καὶ πυκνότατοι· πῦρ ξηρότατον, καὶ δριμύτατον· γνώμη παράφορος, πάντων ἀγνωσίη· διψώδεες· ψαῦσαι ψυχροῦ ἐπιθυμίη, τοίχου, ἐσθῆτος, ἐδάφεος, ὑγροῦ. χεῖρες ψυχραὶ, θέναρα θερμότατα· ὄνυχες πελιδνοί· ἀναπνοὴ πυκινή· νοτὶς περὶ μέτωπα, καὶ κληῖδας.

Ην δὲ ἐς ἄκρην ξηρότητος καὶ θερμασίης ἥκῃ ἡ φύσις, τὸ μὲν θερμὸν ἐς ψυχρὸν, ὁ δὲ αὐχμὸς ἐς ἐπομβρίην τρέπεται. αἱ γὰρ τῶν πρηγμάτων ἐς τὸ ἔσχατον ἐπιτάσιες ἐς τὴν ἐναντίην μεταβάλλουσι ἰδέην. Ἐπὴν οὖν λυθῇ τῆς φύσιος τὰ δεσμὰ, τόδε ἐστὶ ἡ Συγκοπὴ, τότε ἄσχετος ἱδρὼς πάντῃ τοῦ σώματος· ἀναπνοὴ ψυχρή· ἀτμὸς ἀνὰ ῥῖνας πουλύς· ἄδιψοι, ἐξήρανται γὰρ τἄλλα· ἀτὰρ καὶ τὰ ἄλλα διψαλέα ὄργανα, στόμα, στόμαχος· οὖρα λεπτὰ, ὑδατώδεα· κοιλίη τὰ πολλὰ μὲν ξηρὴ, ἔστι δὲ οἷσι ὑποφέρει βραχέα, χολώδεα· πουλὺς πλάδος· διαρρέει δὲ καὶ τὰ ὀστέα λυόμενα, καὶ ἀπὸ πάντων, ὡς ἐν ποταμῷ, ἐς τὰ ἔξω ἡ φορή. Ψυχῆς κατάστασις· αἴσθησις σύμπασα καθαρή· διάνοια λεπτὴ, γνώμη μαντική. προγιγνώσκουσι μὲν οὖν πρώτιστα μὲν ὠυτέοισι τοῦ βίου τὴν μεταλλαγὴν, ἔπειτα τοῖσι παρεοῦσι προλέγουσι τὰ αὖθις ἐσόμενα. οἱ δὲ αὐτέοις μὲν ἔσθ' ὅτε καὶ ἀλλοφάσσειν δοκέουσι, τῇ ἀποβάσει δὲ τῶν εἰρημένων θωυμάζουσι ὥνθρωποι. Μετεξέτεροι δὲ καὶ προσλαλέουσι τῶν κατοιχομένων τισὶ, τάχα μὲν παρεόντας ὁρέοντες αὐτοὶ μοῦνοι ὑπὸ λεπτῆς καὶ καθαρῆς αἰσθήσιος, τάχα δ' αὐτοῦ τῆς ψυχῆς προγιγνωσκούσης καὶ διηγευμένης τοὺς ἄνδρας οἷσι ξυνέσονται. Πρόσθεν μὲν γὰρ ἐν ἰλύϊ τοῖσιν ὑγροῖσιν ἔην καὶ ζόφῳ· ἐπεὶ δὲ τάδε ἐξήντλησε ἡ νοῦσος, καὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ἀχλὺν εἷλεν, ὁρέουσι τά τε ἐν τῷ ἠέρι, καὶ γυμνῇ τῇ ψυχῇ γίγνονται μάντιες ἀτρεκέες. οἱ δὲ ἐς τοσόνδε λεπτότητος ὑγρῶν καὶ τῆς γνώμης ἀφιγμένοι οὐ μάλα τοι περιγίγνονται, ἐξηερωμένης ἤδη τῆς ζωτικῆς δυνάμιος.

ΠΕΡΙ
ΧΟΛΕΡΗΣ.

Κεφ. ε΄.

Η ΧΟΛΕΡΗ παλίνορσος ἐστὶ φορὴ τῆς ὕλης τῆς ἐν τῷ παντὶ ἐς τὸν στόμαχον, καὶ τὴν κοιλίην, καὶ τὰ ἔντερα· ὀξύτατον κακόν. Διεκθέει δὲ ὕπερθεν μὲν ἐς ἔμετον τὰ ἐν τῷ στομάχῳ ἀλιζόμενα. διὰ δὲ τῆς κάτω διεξόδου τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ τοῖς ἐντέροις ὑγρά. Ἰδέην δὲ τὰ πρῶτα μὲν, ὑδατώδεα τὰ δι' ἐμέτου· τὰ δὲ δι' ἕδρης, κόπρανα ὑγρὰ, δυσώδεα. ἀπεψίαι γὰρ ξυνεχέες

αἱ

αἱ τῆσδε προφάσιες. ἢν δὲ τάδε ἀποκλυσθῇ, φλεγματώδεα, ἔπειτα χολώδεα. Τὰ πρῶτα μέζη, ῥηϊδίως ἄπονα· ἔπειτα δὲ, ξὺν ἐντάσεσι μὲν ὁ στόμαχος, γαστὴρ δὲ μετὰ στρόφων.

Ην δὲ ἐς τὸ κάκιον ἐπιδιδῷ, καὶ στρόφοι μέζονες, λειποθυμίη, ἔκλυσις μελέων, ἀπορίη, ἀποσιτίη· ἢν δὲ καί τι προσενέγκωνται, πολλῷ ῥοίζῳ ξὺν ναυτίῃ ἐς ἔμετον διεκθέει χολὴ ξανθὴ κατακορέως, καὶ τὰ διαχωρήματα ὅμοια. σπασμοὶ, ξυνολκαὶ μυῶν τῶν ἐν τῇ κνήμῃ, καὶ βραχιόνων· δάκτυλοι καμπύλοι· σκοτόδινοι· λύγξ· ὄνυχες πελιδνοί· καταψύξις, ἄκρεα ψυχρὰ, καὶ τὸ ὅλον ῥιγώδεες.

Ην δὲ ἐς τελευτὴν ἥκῃ τὸ κακὸν, ἀτὰρ ἱδροῖ ὤνθρωπος· χολὴ μέλαινα ἄνω καὶ κάτω· οὖρα σχεθέντα κύστει ὑπὸ σπασμοῦ· ἀλλ' οὐδὲ οὖρον ἀλίζεται ὑπὸ τῆς ἐς τὸ ἔντερον τῶν ὑγρῶν μετοχετεύσεως· ἀφωνίη· σφυγμοὶ σμικρότατοι, καὶ πυκνότατοι, ὁκόσοι ἐπὶ ξυγκοπῇ· ἐντάσιες ἐμέτου ξυνεχέες, κενεαί· προθυμίαι τεινεσμώδεες, ξηραὶ, ἄχυλοι. Θάνατος ἐπώδυνος, καὶ οἴκτιστος, σπασμῷ, καὶ πνιγὶ, καὶ ἐμέτῳ κενῷ.

Φέρει μὲν τὸ πάθος, ὥρη μὲν, θέρος· δεύτερον δὲ, φθινόπωρον· ἦρ, ἧσσον· χειμὼν, ἥκιστα. Ηλικίαι δὲ, αἱ τῶν νέων, καὶ ἀκμαζόντων· γῆρας, ἥκιστα· παιδία δὲ, τουτέων μᾶλλον, ἀλλ' οὐ θανατώδεα.

ΠΕΡΙ
ΕΙΛΕΟΥ.

Κεφ. ϛ΄.

ΕΝΤΕΡΟΙΣΙ γίγνεται μὲν φλεγμονὴ, ὀδύνην ὀλεθρίην ἐμποιοῦσα. θνήσκουσι γὰρ μυρίοι στρόφοισι καρτεροῖσι. Εγγίγνεται δὲ καὶ πνεῦμα ψυχρὸν, ἀργὸν, οὔτε κάτω πρῆσαι ῥηΐδιον, οὔτε ἄνω ἀνελθέμεναι· μίμνει δὲ ἐπὶ πολὺ ἑλισσόμενον ἐν ὀλίγῃσι τῶν ἄνω ἑλίξεσι. τοὔνεκε καὶ τὸ πάθος ἐπίκλησιν ἔχει Εἰλεόν. Κῆν πρὸς τοῖς στρόφοις δὲ, καὶ πίεσις καὶ μάλθαξις τῶν ἐντέρων ἔῃ, καὶ πουλὺ τὸ ὑπογάστριον ὑπείκῃ, Χορδαψὸς τὸ τοιοῦτόν ἐστι, οὔνομα. ἔψησις μὲν γὰρ ἡ μάλθαξις, Χορδὴ δὲ ἐντέρων ἐπώνυμον· καὶ γὰρ καὶ Επιχορδίδα τὸ Μεσεντέριον ἐκίκλησκον οἱ πρόσθεν, τὰ μεσηγὺ νεῦρα, καὶ τὰ ἀγγεῖα, καὶ τοὺς ὑμένας τοὺς ἀνοχῆας τῶν ἐντέρων.

Αἰτίη τοῦ Εἰλεοῦ, συνεχὴς μὲν διαφθορὴ σιτίων πολλῶν τε καὶ ποικίλων καὶ οὐ ξυνήθεων, καὶ ἄλλη ἐπ' ἄλλῃ ἀπεψίη, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῖσι εἰλεώδεσι, ὁκοῖόν τι μέλανι σηπίης. Οὐκ ἀδόκητος δὲ οὐδὲ πληγὴ, ἢ ψύξις, ἢ ψυχροποσίη ἐφ'

ἱδρῶτι ἀήθεϊ ἢ χανδόν. Καὶ οἷσι δὲ ἔντερον ἐς τὸν ὄρχιν ξὺν κόπρῳ κατέβη, καὶ οὐκ ἀνώσθη ἐς τὴν κοιλίην, ἀλλ᾽ ἀνελήφθη βίῃ, τουτέοισι ἔθος ἐπιφλεγμαίνειν τὰ κάτω ἔντερα. Ξυνήθες δὲ τὸ πάθος παιδίοισι, οἷσίπερ ἂν καὶ ἀπεψίη ἦ· καὶ τὸ βλάβος διαδιδρήσκουσι, μᾶλλον δὲ διά τε τὸ ἔθος, καὶ τὴν ὑγρότητα τῶν ἐντέρων, ὀλισθηρὰ γάρ. γέροντες δὲ οὐ μάλα μὲν πάσχουσι, περιγίγνονται δὲ ἥκιστα. Ὥρη θέρεος τίκτει μᾶλλον ἦρος, φθινόπωρον δὲ χειμῶνος, ἀμφοῖν δὲ ἐπὶ μᾶλλον θέρεος.

Πολλοὶ μὲν οὖν ἐπὶ τουτέοισι στρόφοισι θνήσκουσι αὐτίκα. μετεξετέροισι δὲ καὶ πῦρ ἐγγίγνεται, καὶ αὖθις μελανθὲν τότε τὸ ἔντερον καὶ διασαπὲν ἐξέπεσε, καὶ οὕτως ἐξέλιπον. Ξυνέστι δὲ αὐτέοισι, ἢν μὲν ἐπιεικὴς Εἰλεὸς ἔῃ, πόνος ἑλισσόμενος, στομάχου πλάδος, ἔκλυσις, μαλακίη, ἐρεύξιες κεναὶ, καὶ οὐδὲν ὠφελοῦσαι· κοιλίη ὑποβορβορύζουσα φύσῃσι· ὁδοιπορίη μέσφι ἕδρης, διέξοδοι δὲ ἀτελέες.

Ἢν δὲ ἐπὶ πᾶσιν ἴσχῃ ὁ Εἰλεὸς, πάντων ἄνω ἡ φορὴ, πνευμάτων, φλέγματος, χολῆς· ἐμοῦσι γοῦν τάδε. ἔξωχροι· ψυχροὶ τὸ πᾶν σκῆνος· πόνος πουλύς· ἀναπνοὴ κακή· διψαλέοι.

Ἢν δὲ καὶ θνήσκειν μέλλωσι, ἱδρὼς ψυχρός· δυσουρίη· ἕδρη ἀπολελημμένη, ὡς μηδὲ ἰχνὸν ἔλασμα διελάσαι· κόπρων ἔμετοι· ὤνθρωποι ἄφωνοι· σφυγμοὶ πρόσθεν μὲν ἀραιοὶ, σμικροὶ, πρὸ θανάτου δὲ σμικρότατοι, καὶ πυκνότατοι, καὶ ἐκλείποντες. Τάδε μὲν οὖν τοῖσι λεπτοῖσι ἐντέροισι ξυνεμπίπτει.

Ἀτὰρ καὶ Κώλῳ τὰ αὐτὰ πάθεα γίγνεται, καὶ τὰ ξυνόντα ὅμοια, καὶ ἡ αὐτὴ ξυμμορφή. Τουτέων δὲ μετεξέτεροι διαδιδρήσκουσί κοτε, ἢν πῦρ ἐγγένηται τῷ Κώλῳ. αἰτίη δὲ τὸ βάθος τὸ σαρκοειδὲς τοῦ ἐντέρου. Πόνος δὲ ἰσχνὸς μὲν ἠδὲ ὀξὺς ἐπὶ τοῖσι λεπτοῖσι ἐντέροισι. πλάδος δὲ καὶ βάρος ἴσχει ἐπὶ τῷ Κώλῳ· διαΐσσει δὲ ὁ πόνος ἄλλοτε μὲν ἐπὶ τῇσι πλευρῇσι, εὖτε φαντασίη ἐγγίγνεται Πλευρίτιδος, καὶ γὰρ καὶ πυρεταίνουσι οἵδε. ἄλλοτε δὲ ὑπὸ τῇσι νόθῃσι ἔνθα καὶ ἔνθα, ὡς δοκέειν τὴν ὀδύνην ἥπατος ἢ σπληνὸς ἔμμεναι. αὖθις κοτε ἐν τοῖσι κενεῶσι, πολλὸν γὰρ τὸ Κῶλον καὶ παντὶ ἕλικας ποιεύμενον. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἐς τὸ Ἱερὸν ὀστέον ἐρείδει, καὶ ἐς μηροὺς, καὶ διδύμων κρεμαστῆρας. Ἐπὶ δὲ τοῖσι Κωλικοῖσι, ἔμετοι πλεῦνες κενοί· τὰ δὲ ἐμεύμενα λεπτὰ, χολώδεα, ἐλαιοειδέα. Ἔστι δὲ ὁ ἐνθεῦθεν κίνδυνος τοσόνδε ἀσινέστερος, ὁκόσον καὶ τὸ Κῶλον τῶν λεπτῶν ἐντέρων σαρκοειδέστερον, καὶ παχύτερον, καὶ ἀνεξικακώτερον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΗΠΑΡ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. ζ΄.

ΤΩΝ ἀπὸ καρδίης, οἱ ἀπὸ Ἥπατος, οὐκ ὠκύτερον μὲν, ἐπιπονώτερον δὲ θνήσκουσι. ἔστι γὰρ αἵματος πάγος τὸ πλεῖστον Ἧπαρ. Ἢν δὲ ἐν τῇσι Πύλῃσι αὐτέου ξυμπέσῃ τις θανάτου αἰτίη, οὐ μεῖον ὀξέως, ἢ οἱ ἀπὸ καρδίης θνήσκουσι. Τμέεσι γὰρ, καὶ τόνοισι ἐπικαίροισι καὶ λεπτοῖσι, καὶ φλεψὶ μεγάλῃσι ἐξύφανται τάδε τὰ μέρεα. ὡς δὲ καὶ τῶν Σοφῶν ἀφηγέονταί τινες, καὶ ψυχῆς ἐπιθυμίη τῇδε ἐγκάθηται. Αἱμοῤῥαγίη μὲν γὰρ ὑπερίσχει πάντα πολλόν· ῥίζωσις γὰρ φλεβῶν Ἧπαρ γίγνεται, ὧν ἐν αὐτέῳ μεγάλη μὲν φλεγμονὴ οὐ κάρτα ξυνεχέως, οὐδὲ ἔν τισιν ἐς τὰ ἐπίκαιρα χωρία· φθάνει γὰρ ἐξελθὼν τοῦ ζῆν ὥνθρωπος. σμικροτέρη δὲ θαμινά. τοὔνεκεν διαδιδρήσκουσι μὲν τὸν ὄλεθρον, μακρότερα δὲ νοσέουσι. ἔργου γὰρ αὐτέου τοῦ κατὰ τὴν ἐξαιμάτωσιν οὐκ ἔστιν ἀνάπαυλα, οὐδὲ ἀμβολή.

Ἐπὶ δὲ τὴν καρδίην καὶ τὰ νέρθεν τοῦ διαφράγματος, (ἐντεῦθεν γὰρ τοῦ αἵματος ἀφέσιες) ἢν ἐπὶ μέζονι αἰτίῃ, πληγῇ, ἢ διαφθορῇσι ξυνεχέσι πολλῶν καὶ κακῶν σιτίων, καὶ οἰνοφλυγίῃ, ἢ ψύξει καρτερῇ, καὶ ἐν τῇσι Πύλῃσι γίγνηται φλεγμονὴ, ὤκιστος ὄλεθρος. Πῦρ μὲν γὰρ ὑποβρύχιον, ἀλαμπὲς, δριμύ. σφυγμοὶ νωθροί. πόνου ἰδέη ποικίλη καὶ παντοίη. ἄλλοτε μὲν ἡ ὀδύνη ἐπὶ τὰ δεξιὰ διεληλαμένη, ὡς δοκέειν ὀξὺ βέλος ἐγκέεσθαι· ἄλλοτε δὲ, στρόφῳ ἰκέλη· αὖθις δέ κοτε, πόνος βαρὺς, βαρύτατος· μεσηγὺ δὲ τῆς ὀδύνης, ἀτονίη, καὶ ἀφωνίη. Διάφραγμα καὶ Ὑπεζωκὸς ἕλκοντα, ἀπὸ τῶνδε γὰρ ἄχθος τὸ ἧπαρ ἤρτηται· διὰ τόδε ἐς τὴν κατ' ἴξιν κληΐδα ὀδύνη καρτερή. βὴξ δὲ ἀτελής, περιθυμίη δὲ μοῦνον· κὴν ἐς τέλος κοτὲ ἀφίκηται, ξηρή. ἀναπνοὴ κακή, οὐ γὰρ ξυντιμωρέει τῷ πνεύμονι τὸ διάφραγμα ξυνομαρτέον ἐς ξυναγωγὴν καὶ διάστασιν. πνεῦμα σμικρὸν ἕλκουσι, ἐκπνέουσι μέζον. Χροιὴν μελάγχλωροι, μολιβδοειδέες. ἀπόσιτοι, ἢν δέ τι προσενέγκωνται, φυσώδεες τῷ ὑποχονδρίῳ· ἐρεύξιες χολώδεες, ὀξίζουσι, βρομώδεες· ναυτίη, διάστασις κενεή. γαστὴρ ἀπολελυμένη τὰ πολλὰ, χολώδεα, γλίσχρα, βραχέα. Αἰεὶ δὲ ἐπαυξέα γίγνεται τὰ πάθεα. γνώμη οὐ κάρτα παράφορος, νωθρὴ, μετέωρος, τετυφωμένη· ὄκνος πουλύς· ψύξις ἀκρέων· τρόμοι· ῥίγεα· λὺγξ κενεὴ, σπασμώδης. ἴκτερος, χολὴ ἄκρητος, χολόβαφοι τὸ πᾶν. Ἢν δὲ καὶ περὶ ἑβδόμης φανῇ, καὶ ἄλλους ἔκτεινε συχνούς.

Οκόσοι δὲ, ἢ Αἱμοῤῥαγίῃ, ἢ κοιλίης ταραχῇ πολλοῖσι χολώδεσι, ἢ ἱδρῶσι ἀκρήτοισι συχνοῖσι, τὸν ὄλεθρον διήλλαξαν, τουτέοισι δὲ μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας ἐς Απόστασιν πύου τὸ Ηπαρ τρέπεται. Ην δὲ ἔτι πολλὸν ὑπερβάλλῃ χρόνον ἄνευ Αποστάσιος, ἐς Υδρωπα ἄφυκτον τελευτᾷ. διψαλέοι, βραχυπόται· ξηροὶ τὸ σκῆνος, ἀλιπέες· ὀξέων ἐπιθυμίη, ἄποιος ἡ γεῦσις.

Τίκτει δὲ τόδε τὸ πάθος φθινόπωρον, σὺν πλήθεϊ ὡραίων, καὶ ποικίλων ἀπεψίη. Ηλικίη δὲ, πασέων μᾶλλον ἀκμή.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΟΙΛΗΝ ΦΛΕΒΑ ΟΞΕΙΗΣ ΝΟΥΣΟΥ.

Κεφ. η'.

ΑΠΟ τῶν Πυλέων τοῦ Ηπατος εὐρεῖα φλὲψ διαΐσσει μέση τῶν τοῦδε περάτων. αἰεὶ γὰρ ἐς λεπτὰ καὶ πλεῦνα σχιζομένη, ἐπὶ τέλος ἐς ἀφανέα τῇσι ὄψεσι πάντῃ τοῦ Ηπατος σκίδναται. Τοῖσι δὲ τουτέων πέρασι ἄλλων φλεβῶν περατώσιες κατὰ τὸ στόμα ξυγκέονται, ἅπερ, ἐκ λεπτῶν καὶ πλεύνων, μέζονες καὶ ἐλάσσονες γίγνονται, ἐπιτελέως δὲ ἐν μέσῳ τῷ Ηπατι ἐς μίαν φλέβα μεγάλην συναγείρονται. Εντεῦθεν δὲ, δοιαὶ ἐξ ἀποσχίσιος γιγνόμεναι, πέρην τοῦ Ηπατος ἀφικνέονται. Η μὲν γὰρ ἄνω, τὸν πρῶτον λοβὸν διαπερήσασα, ἐς τὰ κυρτὰ αὐτέου ἐξεφαάνθη· ἔπειτα, περήσασα τὸ διάφραγμα, ἐμφύνει τῇ καρδίῃ· Κοίλη Φλὲψ ἥδε καλέεται. Η δὲ ἑτέρη, τὸν κάτω λοβὸν τὸν πέμπτον διαπερήσασα μέχρι τῶν κυρτῶν, ἐπὶ τὴν ῥάχιν ἔξεισι, καὶ τῇδε παρατέταται μέχρι τῶν ἰσχίων. ἀτὰρ καὶ ἥδε Κοίλη· οὔνομα γὰρ τὸ αὐτὸ, οὕνεκεν μία καὶ ὡυτή ἐστιν ἡ Φλὲψ, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Ηπατος ἴσχουσα. Εἰ γάρ τις ἐθέλοι, διελάσαι ἂν ἔλασμα, καὶ ἀπὸ τῆς ἄνωθεν τῆς ἐπὶ τὴν καρδίην Κοίλης Φλεβὸς ἐς τὴν παρὰ τὴν ῥάχιν, καὶ ἀπὸ τῆς ῥάχιος διὰ τοῦ Ηπατος ἐπὶ τὴν καρδίην. ἄνοδος γὰρ ἡ αὐτή.

Ηδε οὖν ἡ Φλὲψ, ὡς ἐγὼ δοκέω, ἡ ξύμπασα νοσέει ὀξέσι πάθεσι, καρτεροῖσι. μία γάρ ἐστι πᾶσα. Μετεξετέροισι δὲ ἰητροῖσι μούνη δοκέει παρὰ τὴν ῥάχιν νοσέειν, οὕνεκα τὰ ἐς τὴν καρδίην τὰ σημεῖα οὐ προφανέα· ἐντὸς γὰρ τοῦ θώρηκος διατέταται, πρὸς οὐδὲν προσισχομένη, ἀλλ' ἐναιωρευμένη τῷ θώρηκι, ἔς, τὸ ἂν ἀπὸ τοῦ διαφράγματος ἐμφύῃ τῇ καρδίῃ. ἣν οὖν τι μεγάλων κακῶν ἴσχῃ τήνδε τὴν φλέβα, ξυνέκρυψε ἀμπέχων ὁ θώρηξ.

Γίγνε-

Γίγνεται δ' ὦν ἀμφὶ τήνδε τὴν Φλέβα καὶ Κεδμάτι, εὖτε ῥηγνυμένη Αἱμοῤῥαγίη ὤκιστα κτείνει· ὕπερθεν μὲν διὰ πλεύμονος καὶ ἀρτηρίης ἐκχεομένης, ἣν ἐν τῷ θώρηκι ῥαγῇ. ἢν δὲ παρὰ τὴν ἀρχὴν, ἐς τὴν κάτω κοιλίην τοῖσι ἐντέροισι παρέχεται, ὡς ἐμπλήειν τὰ ἔντερα, εὖτε προφὴν καθὲν ἐκφλῦναι τὸ αἷμα, θνήσκουσι οἵδε· ἣν δὲ ἡ κοιλίη πληρευμένη αἵματος.

Γίγνεται δὲ καὶ φλεγμονὴ ἀμφὶ τὴν Φλέβα· ἀτὰρ καὶ ἥδε ὀξέως κτείνει, ἣν μεγάλη ἔῃ. Πῦρ μὲν γὰρ δριμὺ, δακνῶδες, ἐν τῇσι κοιλίῃσι ἀμφοῖν ἐγκαθειργμένον, βραχὺ δὲ μοῦνον ὑπερέχον, ὡς δοκέειν ἁπτομένῳ λεπτὴν ἔμμεναι θέρμην· ὁ δὲ ἄνθρωπος καίεσθαι δοκέει. σφυγμοὶ σμικροὶ, πυκνότατοι, ὁκοῖόν τι πεπεσμένοι, καὶ δεδιωγμένοι· ψύξις ἀκρέων· δίψος καρτερόν· στόματος ξηρότης· προσώπου ἐρύθημα, ξὺν ἀχροίῃ· ὑπέρυθροι δὲ τὸ ξύμπαν σῶμα. ὑποχόνδρια σκληρὰ, ἀνεσπασμένα· ὀδύνη ἐπὶ δεξιὰ μᾶλλον. καὶ παλμὸς τῆσδε παραμήκης μέχρι τοῦ λαγόνος, μετεξετέροισι δὲ καὶ τῆς ἀρτηρίης τῆς παρὰ τὴν ῥάχιν, ἣν ὁ σφυγμὸς ἐς τὸ ἕτερον ὑποχόνδριον διασημαίνει· ξυμπαθὴς γὰρ καὶ ἥδε γίγνεται ἐπ' αὐτέῃ ἐπ' ἀριστερὰ κειμένῃ, ὡς τῆς ἐπὶ τῷ παντὶ οὐδὲν ἐπικουφιζούσης, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δέρμα μαλθαζούσης· ξηρὸν δὲ τόδε, καὶ ῥυσσὸν, καὶ τρηχὺ, ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἐν τοῖσι ἐξίσχουσι ὀστώδεσι, οἷον ὀλεκράνῳ, γούνασι, ἢ κονδύλοισι. Ὕπνοι ταραχώδεες· κοιλίη τοῖς μὲν οὐδὲν ἐκδιδοῖ, τοῖς δὲ σμικρὸν, δριμὺ, χολῶδες· οὖρα ξανθὰ, δακνώδεα. τὴν γνώμην οὐ παράφοροι μὲν, νωθροὶ δὲ, καὶ μαρασμώδεες. Εὖτε ὁκόσοι τήνδε τὴν κατάστασιν εἶδον, Καῦσον ἐκάλεον· καὶ γὰρ καὶ ἡ φύσις τοῦ Καύσου τὰ παρεόντα, καὶ ἐν φθινοπώρῳ γίγνεται, ἐπεὶ τὸ θηριῶδες καὶ ἀκμάζουσι καὶ νέοισι, οἷσι ἰσχνὴ ὑπὸ διαίτης πονηρῆς καὶ ταλαιπωρίης ἡ ἕξις. Τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι οἵδε τὰ πολλὰ θνήσκουσι. οἷσι δ' ἂν ἐς μῆκος ἡ νοῦσος ἀφίκηται, ἐν διπλασίοισι ὄλλυνται. Ὁκόσοι δὲ, ἢ σμικρὴν ἀρχῆθεν ἴσχουσι τὴν φλεγμονὴν, ἢ τῆς μεγάλης κατὰ βραχὺ διαλυομένης, διαδιδρήσκουσι μὲν τὸν ὄλεθρον, οὐδέκω δὲ ἀφίενται τοῦ κακοῦ. Οἵδε μακρὸν μὲν τὸν χρόνον τὸν Καῦσον νοσέουσι· ἀποπαύεται δὲ τὰ κινδυνώδεα, αἱ ὀδύναι, καὶ ξυντάσιες τῶν ὑποχονδρίων, καὶ ἡ κακοσφυξίη, καὶ τῆς γνώμης τὸ νωθές. ἔτι δὲ ἔμπης ἔασιν ἀσώδεες, ἀλύοντες, ξὺν ἀπορίῃ· ξύνεστι δὲ ὅ, τε Καῦσος, καὶ τὸ δίψος, καὶ τῆς γλώσσης καὶ τοῦ στόματος ἡ ξηρότης· ἀναπνέουσι πολλὸν, μακρὸν ἕλκοντες καὶ ἀθρόον, ὅλον τὸν ἠέρα ἐς ἔμψυξιν ἐπισπώμενοι. Ἀτὰρ εἴτε πίνουσι ψυχρὸν χανδὸν πολὺ πλεῖστον, καὶ ἐς μὲν βραχὺ ἀνεκουφίσθησαν· εἶτ' αὐτοῖσι ἐξάπτεται τὸ δίψος, αὖθις ἀδδὴν πίνουσι, καὶ ἥδε ἡ διαδοχὴ τοῦ κακοῦ. Καὶ ἰητρὸς δὲ ἀγαθὸς ψυχρὸν ἂν δοίη πολλὸν ἀσινέως, ὅκως ἐν τοῖσι ἄλλοισι Καύσοισι, ἀσφαλέστερον δὲ τοῖσι ἀπὸ τῆς Κοίλης Φλεβὸς νοσέουσι τὸν Καῦσον. Κἢν μὲν ἡ γαστὴρ, ἢ ἡ κύστις τὸ ποτὸν ὑποφέρῃ, οὐδὲ ἐμέτου δεῖ· εἰ δὲ μὴ, ἐπὶ πολλῷ τὸ πολλὸν ψυχρῷ ἐμέσαι χρή. ἐκραγείη γὰρ ἂν ὥνθρωπος, εἰ, τοσόνδε πίνων, μηδὲν διαχωρέοι, ἢ ἱδρῶσι, ἢ οὔροισι, ἢ κοιλίῃ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΦΡΟΥΣ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. θ'.

ΝΕΦΡΟΙ, τῇ μὲν τοῦ σώματος ἰδέην, οὐ κάρτα ἐπίκαιροι ἐς κίνδυνον, ἢν καί τι πάθωσι ὀξέως· ἀδενώδεες γὰρ τὴν φύσιν. ἐς δὲ ὄλεθρον εὐήθεες· ἐπίκαιρον δὲ αὐτέων τὸ ἔργον, ἥτε διάκρισις τῶν οὔρων ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἡ ἀπόκρισις.

Επέχει δὲ τήνδε, ἢ Λίθος, ἢ ἐγγιγνομένη Φλεγμονὴ, ἢ Αἱμάλωψ, ἤ τι τοιόνδε. οὔτε ξυμπαθὴς μὲν, τῇ διὰ τὴν ἰδέην τοῦ σώματος, κακὸν γίγνεται οὐδέν· ἡ δὲ ἐπίσχεσις τῶν οὔρων πάντα τὰ δεινὰ πρήσσει. Πῦρ μὲν γὰρ δριμὺ, ἀσῶδες. ὀδύνη κατ' ὀσφὺν ἐπὶ ῥάχει βαρεῖα· διάτασις τῶν μηρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν ἀμφὶ τὰ ὑποχόνδρια· οὔρου ἐπίσχεσις, οὐκ ἐς τὸ πάμπαν, ἀλλὰ στάγδην μὲν οὐρέουσι, ἐπιθυμίη δὲ πολλὸν ἐκχέαι· πλημμύρης γὰρ αἴσθησις. Ην δὲ τὸ οὖρον δριμὺ καὶ δακνῶδες ἐγγένηται, ψύξιες, τρόμοι, σπασμοὶ, διατάσιες καὶ πληρώσιες τῶν ὑποχονδρίων. Ικέλη ἡ ξυμφορὴ ἥδε καὶ ξυναίσθησις γίγνεται τοῖσι ἀπὸ πλήθεος σιτίων καὶ διαφθορῆς ἐμφυσηθεῖσι τὴν κοιλίην. Σφυγμοὶ, τὰ πρῶτα μὲν, ἀραιοὶ, νωθροί· ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον τὸ κακὸν πιέζῃ, σμικροὶ, πυκνοὶ, ταραχώδεες, ἄτακτοι. Υπνοι λεπτοὶ, ὀδυνώδεες, οὐ διηνεκέες· καὶ ἐξαπίνης ἐκθορνύμενοι ὡς ὑπὸ νύξιος, εἶτα ὑποφέρονται ἐς κῶμα, ὡς ὑπὸ καμάτου. τὴν γνώμην οὐ κάρτα παράφοροι, ληρώδεες· πελιδνοὶ τὰ πρόσωπα. Ην δὲ ἥκῃ αὖθίς κοτε τῆς οὐρήσιος ἡ προθυμίη, ἐπὶ σπασμοῖσι καὶ μεγάλῃσι ὀδύνῃσι βραχὺ ἂν καὶ στάγδην ἐξέκρινε· οὔτε σμικρὸν ἐπαύνηκε τῶν πόνων, εἶτα ἐς τὰ αὐτὰ παλινδρομέες. Οξύτατα δὲ θνήσκουσι τῶνδε, οἷσι οὐδὲν ἐκκρίνει, ὁκόσοι δὴ θνήσκουσι. οἱ πλεῦνες γὰρ περιγίγνονται, ἢ τοῦ Λίθου ἐς τὴν κύστιν διὰ τῶν οὔρων ἐκπεσόντος, ἢ τῆς Φλεγμονῆς ἐς πύον τρεπομένης, ἢ κατὰ βραχὺ διαπνεομένης. ἢν γὰρ καὶ ἐπὶ σμικρὸν ἐνδεῶς διεξίῃ ῥηϊδίως τὸ οὖρον, διαδιδρήσκουσι τὸν ὄλεθρον· χρόνῳ δὲ μακρῷ φθίνουσι τὴν ἕξιν. Ορθῶς τάδε οἱ νοσέοντες πάσχουσι, καὶ καταγίγνονται ἐς σύντηξιν ὑποφερόμενοι. Ωραι δὲ, καὶ χῶραι, καὶ ἡλικίαι φέρουσι, ἅπερ καὶ τὰ κατὰ τὰς Κοίλας Φλέβας.

Εξεῤῥάγη κοτὲ αἷμα ἀπὸ τῶν Νεφρῶν πολλὸν ἀθρόον, καὶ πολλῇσι ἡμέρῃσι ξυνεχὲς ἔῤῥεεν. ἀλλ' οὔτινες Αἱμοῤῥαγίῃ θνήσκουσι, ἀλλ' ἢ φλεγμονῇ τῇ ξὺν

Αἱ-

Αἱμοῤῥαγίη γιγνομένη, ἢν ἐπισχεθῇ τὸ αἷμα· τὰ πολλὰ δὲ ἐξ ἐπισχέσιος ἐπὶ μεγάλῃ φλεγμονῇ θνήσκουσι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΣΤΙΝ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. ι΄.

ΚΥΣΤΙΣ χαλεπὴ μὲν ἐν νούσοισι ὀξείῃσι πονῆσαι, κἢν ἄλλοισι ξυμπεπόνθῃ· χαλεπωτέρη δὲ, καὶ θανατωδεστέρη, ἢν ἀφ' ἑωυτῆς ἄρξηται. καὶ γὰρ καὶ δυνατωτάτη πάντα ξυμπαθέα ποιῆσαι, καὶ νεῦρα, καὶ γνώμην. Νεῦρον γὰρ ἡ Κύστις ψυχρὸν, καὶ λευκόν· ἀτὰρ καὶ πορρωτάτω μὲν τοῦ οἰκείου θάλπεος, ἐγγυτάτω δὲ τῆς ἔξω ψύξιος. ἐν γὰρ τῇ νειαίρῃ γαστρὶ κατωτάτω ἵζει, προσωτάτω τοῦ θώρηκος. ἀλλὰ καὶ ἔργον αὐτέης ἐπίκαιρον, ἡ τῶν οὔρων ἔξοδος.

Κἢν οὖν μοῦνον ἥδε ἐπισχεθῇ, Λίθοισι, ἢ Θρόμβοισι, ἢ τῇ ἄλλῃ ἰδίῃ, ἢ ἀλλοτρίῃ ξυμφορῇ, θανατῶδες. Επὶ γυναικῶν μὲν γὰρ αὐτέων καὶ ὑστερῶν φλεγμονὰς ἀναπιέζει· ἐπ' ἀνδρῶν δὲ, τὸ ἔσχατον, τὸ εὐθὺ, τὸ παράμηκες ἔντερον. Εν πολλοῖσι δὲ, ἐκ καρτερίης ἀεκουσίου ὑπ' αἰδοῦς, ἐν ξυλλόγοισι ἢ ξυνδείπνοισι, πληρευμένης διατέταται, ἀδρανίῃ τε προσβολῆς οὐκέτι μεθίησι. Επὴν οὖν ἐπίσχῃ τὰ οὖρα, πληρώσιες, καὶ τῶν ὕπερθεν μερέων, νεφρῶν, οὐρητήρων, διατάσιες· λαγόνων ὀδύνη βαρείη· σπασμὸς, τρόμος, ῥίγεα· γνώμης παράφοροι. Ην δὲ πρὸς τοῖσι καὶ Ελκος πεπόνθῃ, ἢ Φλεγμονὴν, πολλὰ μὲν τὰ κακά. ὄλεθρος δὲ πολλόν τι Ελκέων ὤκιστος. Αλλ' ἀμφὶ μὲν Ελκεος, καὶ Αποστάσιος, καὶ Πυώδεος, καὶ τῶν ὁκόσα μὴ ὀξύτατα ᾖ, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται. Οκόσα δὲ κατόξεα, καὶ ἐν δέκα ἡμέρῃσιν, ἢ ὀλίγῳ θᾶσσον ἢ βράδιον κτείνει, ὁκοῖον Φλεγμονὴ, ἢ Θρόμβοι, ἢ Λίθος ἐς τὸν τράχηλον ἐμπεσὼν, περὶ τῶνδε νῦν ἐρέω. Ην οὖν τι τουτέων ξυμβῇ, οὔρων ἐπισχέσιες, ὄγκος ἐν τῷ ὑπογαστρίῳ, ὀδύνη ὀξέη πάντη τῆς κοιλίης, περίτασις τῆς κύστιος. ὠχρὸς ἱδρὼς τῇ δεκάτῃ· ἔμετοι φλεγματώδεες, ἔπειτα χολώδεες· ψύξις ὅλου, ποδῶν δὲ μᾶλλον. Ην δὲ ἐπὶ μέζον τὸ κακὸν ἕρπῃ, πυρετοὶ λυγγώδεες· σφυγμοὶ ἀτάξιοι, πυκνοὶ, καὶ σμικροί· ἐρύθημα τοῦ προσώπου· διψώδεες· ἀπορίη· γνώμης παράφορος· σπασμοί. Επὶ δὲ φαρμάκοισι δηλητηρίοισι, καὶ Κανθαρίσι, ἢ Βουπρήστει, ἐμπίπραται ἡ Κύστις, καὶ ἡ ξύμπασα κοιλίη βιαιοτέρη, καὶ πάντα κακίων, καὶ οὐκ ἐς μακρὸν ἡ τοῦ θανάτου ἀμβολή.

Αἱμοῤῥαγέει κοτὲ ἡ Κύστις. ξανθόν τε καὶ λεπτὸν τῇδε τὸ αἷμα. ἀλλ' οὐδέν τι διὰ τήνδε θνήσκουσι, κἂν μὴ ῥηϊδίη ἡ ἐπίσχεσις. Ἀλλ' ἐπὶ τοῖσι Θρόμβοισι, καὶ τῇ Φλεγμονῇ ὁ κίνδυνος. ψύξις γὰρ, καὶ νέκρωσις, καὶ γαγγραινώσιες, καὶ τὰ ἐπὶ τῇδε κακὰ ῥηϊδίως κτείνει.

Φέρει δὲ τὰς νούσους, χεῖμα, καὶ μετόπωρον. Ἡλικίη δὲ, ἀκμή· ἔτι δὲ μᾶλλον, γῆρας. Αἱ δὲ ἄλλαι ὧραι, καὶ αἱ ἡλικίαι, οὔτε ξυνεχέως, καὶ ἥκιστα κτείνουσι. ἀσινέστατα δὲ πάντων, τὰ παιδία.

ΠΕΡΙ
ΥΣΤΕΡΙΚΗΣ ΠΝΙΓΟΣ.

Κεφ. ια'.

ΕΝ τῇσι λαγόσι τῶν γυναικῶν μέσῃσι ἐγκέεται ἡ Μήτρη, σπλάγχνον γυναικήϊον, ἄγχιστα ζωῶδες. κινέεται γὰρ ἐξ ἑωυτέης ἔνθα καὶ ἔνθα ἐπὶ τὰς λαγόνας· ἀτὰρ καὶ ἐς τὰ ἄνω, κατ' ἴξιν μὲν, ὑπὸ τὸν χόνδρον τοῦ θώρηκος· ἐς τὰ πλάγια δὲ, ἐπὶ δεξιὰ, ἢ ἐς ἀριστερὰ, ἢ ἐς ἧπαρ, ἢ σπλάγχνα. γίγνεται δὲ καὶ προπετεστέρη ἐς τὰ κάτω· καὶ, ξυλλήβδην εἴπωμεν, πάντη ἐστὶ πλανώδης. Καὶ εὐώδεσι ὀσμήσεσι τέρπεται, καὶ ἐπ' αὐτὰ ἵεται· ἄχθεται δὲ τοῖσι κακόδμοισι, καὶ αὐτὰ φεύγει. καὶ τὸ ξύμπαν, ἐν τῇ ἀνθρώπῳ ἐστὶ ἡ Υστέρη, ὁκοῖόν τι ζῶον ἐν ζώῳ.

Ἠδὲ οὖν, ἢν ἐξαπίνης ἀνώϊστος γένηται, καὶ ἐπὶ πολὺ ἄνω μένῃ, καὶ ἐκβιάσηται τὰ σπλάγχνα, ἀπεπνίχθη κοτὲ ἡ ἄνθρωπος τρόπον τὸν Ἐπιληπτικὸν, ἄνευθεν Σπασμῶν. ἐπιέζετο γὰρ ὠκέως στενοχωρίῃ ἧπαρ, διάφραγμα, πνεύμων, καρδίη. τοὔνεκεν ἀπνοίη ξυνεῖναι δοκέει, καὶ ἀτονίη. ἀτὰρ καὶ αἱ Καρωτίδες ξυμπαθίῃ τῆς καρδίης πιέζονται· διὰ τόδε καρηβαρίαι τε καὶ ἀναισθησία ξυνέστι καινῷ κάρῳ.

Γίγνεται δὲ καὶ ἄλλο πάθος αὐτέῃσι ἴκελον τῇδε ξυμμορφῇ, ξὺν πνιγὶ καὶ ἀφωνίῃ, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ Υστέρης. καὶ γὰρ τόδε καὶ ἀνδράσι γίγνεται Κατοχώδεα τρόπον. Ἀλλὰ τῇσι μὲν ἀπὸ Υστέρης κακώδεες ἐπαρήγουσι ὀδμαὶ, καὶ εὐωδέων πρὸς τὰ γυναικήϊα ὑποθέσιες· τῇσι δὲ ἑτέρῃσι τάδε οὐδὲν ἐπαρήγει. καὶ τὰ μέλεα κινέονται ἀπὸ Υστέρης· ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου πάθεος, ἥκιστα. Ἔπι δὲ τρόμοι αὐτόματοι, καὶ οὐκ αὐτόματοι, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσιος ἀμβλωθριδίου. ψύξιες καρτεραὶ τῆς Υστέρης, Αἱμοῤῥαγίης ἀθρόης ἐπίσχεσις, καὶ ὁκόσα τοιάδε.

Ἢν οὖν ἄρξηται πάσχειν, κινυμένης ἄνω τῆς Υστέρης, ὄκνος ἔργων πρήξιος, ἔκλυσις, ἀτονίη, γουνάτων ἀκρασίη, σκοτόδινος· καὶ τὰ γυῖα λύονται· κε-

φαλῆς

φαλῆς πόνος, καρηβαρίη· τὰς φλέβας τὰς ἑκατέρωθεν τῆς ῥινὸς ἀλγέει ἡ γυνή.

Ἢν δὲ καταπέσωσι, καρδιώσσουσι· ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι λαγόνες κεναὶ, ἔνθα ἡ ἕδρη τῆς ὑστέρης· σφυγμοὶ διαλείποντες, ἄτακτοι, ἐκλείποντες· πνὶξ καρτερὴ, ἀφωνίη, ἀναισθησίη· ἡ ἀναπνοὴ ἄσημος, ἀσαφής. Ὤκιστος καὶ ἄπιστος ὁ θάνατος, οὐδὲν γὰρ ἴσχουσι νεκρῶδες· ἐς χροιὴν ζωώδεες, ἐρυθρότεραι μᾶλλον, μέχρι πολλοῦ τοῦ θανάτου. ὀφθαλμοὶ μικρόν τι ἐξίσχοντες, λαμπροὶ, οὐ κάρτα μὲν ἀτενέες, ἀτὰρ οὐδὲ κάρτα κεκαμμένοι.

Ἢν δὲ μετακινέηταί κοτε ἐς ἕδρην ἡ ὑστέρη πρὶν ἐς τέλος ἰέναι τὸ πάθος, διαδιδρήσκουσι τὴν πνῖγα· εὖτε κοιλίη ὑποβορβορύζει, ὑγρότης τῶν γυναικηΐων τόπων, ἀναπνοὴ δασυτέρη καὶ σαφεστέρη. Ὠκίστη ἐκ τοῦ πάθεος ἡ ἔγερσις, ὅκως καὶ ὁ θάνατος ὤκιστος. καὶ γὰρ ῥηϊδίως τοῖσι ἄνω προχωρέει, ἀτὰρ ἠδὲ ῥηϊδίως ἀφίσταται. Ἀκρόπλοος τε γὰρ ἡ ὑστέρη, ὑγροὶ δὲ καὶ οἱ ὑμένες οἱ ἀνοχῆες αὐτῆς, ὑγρὸν δὲ καὶ τὸ χωρίον ἔνθα κέεται ἡ ὑστέρη. πρὸς δὲ, φυγῇ τε καὶ ὁρμῇ χρέεται ἡδέων τε καὶ ἀηδέων. ῥηϊδίως οὖν νεύει, ὅκως πρέμνος, ἔνθα καὶ ἔνθα, ἄνω τε καὶ κάτω πλώει. Διὰ τόδε νεήνισι τὸ πάθος γίγνεται, γεραιτέρῃσι δὲ ἥκιστα. ᾗσι γὰρ ἡλικίη τε, καὶ βιοτὴ, καὶ γνώμη πλανωδεστέρη, τῇσι καὶ ὑστέρη ἐστὶ ῥεμβώδης· πηλικωτέρῃσι δὲ εὐσταθέα, καὶ ἡλικίη, καὶ βίος, καὶ γνώμη, καὶ ὑστέρη. Ἥδε μὲν οὖν ἡ ἀπὸ ὑστέρης πνὶξ μούνῃσι γυναιξὶ παρεμπίπτει.

Γίγνεται δὲ καὶ ξυνὰ πρὸς ἄνδρας πάθεα τῇ ὑστέρῃ, Φλεγμονὴ, Αἱμοῤῥαγίη. ξυνὰ δὲ καὶ τὰ ἐπιφέροντα σημεῖα, πυρετοὶ, ἀσφυξίη, ψύξις, ἀφωνίη. ἐπὶ δὲ τῇ Αἱμοῤῥαγίῃ, καὶ ὀξύτεροι οἱ θάνατοι, ὁκοῖόν τι ἐν ζώῳ σφαγῇ.

ΠΕΡΙ ΣΑΤΥΡΙΑΣΕΩΣ.

Κεφ. ιβ'.

ΟΙ Σάτυροι, οἱ Διονύσου ἱεροὶ, ἐν τῇσι γραφῇσι καὶ τοῖσι ἀγάλμασι, ὄρθια ἴσχουσι τὰ αἰδοῖα, ξύμβολον τοῦ θείου πρήγματος. Ἔστι δὲ καὶ πάθος ἰδέην ἀνίσχοντος ὄρθια τοῦ πάσχοντος τὰ αἰδοῖα. Ἐπίκλησις Σατυρίησις, ἐς ὁμοιότητα τοῦ θείου χρήματος.

Ὁρμὴ δὲ ἐπὶ ἄχθος ἐς ὁμιλίην· ἀτὰρ οὐδὲ ἐν τῇσι προσόδοισι οὐδὲν ὠφελέονται, οὐδὲ ἐπὶ πολλῇσι καὶ συνεχέεσι ὁμιλίῃσι πρηΰνονται τὸ ὄρθιον. Σπασμοὶ δὲ ἁπάντων τῶν νεύρων, καὶ ἔντασις τενόντων, καὶ βουβώνων, καὶ πληχάδος· φλεγμονὴ τῶν αἰδοίων, καὶ πόνος· ἐρύθημα προσώπου, καὶ ἰκμὰς νοτίη ἰκέλη.

Περιεσταλμένοι, ἡσυχῆ ἐπίλυποι, κατηφέες, ὥσπερ ἀχθόμενοι τῇ ξυμφορῇ. Ἢν δὲ ὑπερίσχῃ καὶ τὴν αἰδῶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ πάθος, ἀκρατέες μὲν γλώσσης ἐς τὸ ἄκοσμον, ἀκρατέες δὲ καὶ ἐς τὸ ἀμφαδὸν καὶ τῆς τοῦ ἔργου πρήξιος· παραφορέει τὴν γνώμην ἐς τὸ ἄσχημον, κατέχειν γὰρ οὐ δύνανται. Διψώδεες· φλέγμα πολλὸν ἐμέουσι· ἐπειδὴ τοῖσι χείλεσι ἀφρὸς ἐφιζάνει, ὁκώσπερ τοῖσι ὀργῶσι τῶν τράγων, ἀτὰρ ἠδὲ ὀσμὴ ὁμοίη. Οὖρον δὲ ἐπιχέσιος πολλῆς, ἀλλ' ἐς λευκὸν, παχὺ, γονοειδές. κοιλίη ἀπολελυμένη· γαργαλισμοὶ αὐτόματοι πλευρέων καὶ μασχαλῶν· σπασμώδεες· ἀπόσιτοι, εἰ δὲ προσφέροιντο, ἁρπάγδην ταραχώδεες.

Ἢν δὲ ἐς ὄλεθρον ἥκῃ τὸ κακὸν, φυσώδεες, κοιλίην ἐπηρμένοι· τενόντων καὶ μυῶν τῶν πάντων ξυντάσιες· δυσκινησίη· ξυνολκαὶ μελέων· σφυγμοὶ σμικροὶ, ἀσθενέες, ἄτακτοι.

Ἔλυσέ κοτε τάδε πάντα κοιλίη ἐκταραχθεῖσα πολλοῖσι φλεγματώδεσι, χολώδεσι· ἔμετος ὁμοίως. Οὐκ ἄνευθεν κινδύνου ἴησις, ὕπνος βαθὺς καὶ μήκιστος. ψύξις γὰρ, καὶ πάρεσις, καὶ νάρκη νεύρων, ὕπνος πουλύς. νάρκη δὲ, καὶ ψύξις Σατυριήσιν ἴηται.

Γίγνεται δὲ τὸ πάθος, ἦρος μάλιστα, καὶ θέρεος. ἡλικίῃσι δὲ, μειρακίοισι, καὶ νέοισι, μάλιστα δὲ, ὁκόσοισι ἡ φύσις ἐς ξυνουσίην ἑτοίμη. Ὀξύτατον, ἠδὲ ἀτερπὲς, ἠδὲ ἄκοσμον κακόν. τὰ πολλὰ γὰρ ἐν ἑβδόμῃ θνήσκουσι. Λόγος δὲ, ὅτι καὶ γυναῖκες πάσχουσι τοῦτο τὸ πάθος, καὶ ἥτε ἐς τὰ ἀφροδίσια ὁρμὴ ὁμοίη, καὶ τὰ λοιπὰ ξύμπαντα τὰ αὐτά. Ἐγὼ δὲ μαχλοσύνην μὲν γυναιξὶ ὑγρῇσι πείθομαι γίγνεσθαι, ἐς ἔκχυσιν τοῦ πλήθεος τούτων· Σατυριήσιν δὲ ἥκιστα. οὔτε γὰρ ἡ φύσις αὐτέων ἑτοίμη, ψυχρὴ γάρ· ἀλλ' οὐδὲ μόρια ἐς ὀρθίησιν, ὁκώσπερ Σάτυρος, ἴσχει ἡ γυνὴ, ὥσπερ τὸ πάθος ἐπώνυμον. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πνίγα τὴν ἀπὸ Ὑστέρης νοσέουσι ἄνδρες, εἵνεκεν οὐκ ἴσχει Ὑστέρην ἀνήρ.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,
ΠΕΡΙ
ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ,
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ
ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. α΄.

ΧΡΟΝΙΩΝ Νούσων πόνος μὲν πουλὺς, χρόνος δὲ μακρὸς συντήξιος, καὶ ἀβέβαιος ἡ ἄλθεξις. Η γὰρ οὐδ' ἐξηλάθησαν ἐς τὸ πάμπαν, ἢ ἐπὶ σμικρῇ ἁμαρτωλῇ παλινδρομέουσι αἱ νοῦσοι. Οὔτε γὰρ ἀτρεμέειν τὸν νοσέοντες τολμέουσι ἐς τέλος, ἀτὰρ ἤδε ἁμαρτάνουσι ἐν τῇσι μακρῇσι διαίτῃσι, κἢν ἀτρεμέωσι. Ην δὲ καὶ πόνος ᾖ ἐπιπόνου ἰήσιος, δίψης, λιμοῦ, φαρμάκων πικρῶν, καὶ ὀδυνέων ἢ τομῆς, ἢ καύσιος, ὧνπερ ἐπὶ ἐν τῇσι δολιχῇσι νούσοισι χρέος, ὡς ἀποδιδρήσκουσι οἱ κάμνοντες, θανάτου δῆθεν αὐτέου ὀρεγόμενοι. Ενθα δὴ ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρὸς ἰητροῦ, καὶ μακροθυμίης, καὶ ποικιλίης, καὶ χάριτος ἀβλαβοῦς τῶν ἡδέων, καὶ παραιφάσιος. Ατὰρ καὶ τὸν νοσέοντα χρὴ ἄλκιμον ἔμμεναι, καὶ ξυνίστασθαι τῷ ἰητρῷ κατὰ τοῦ νοσήματος. Οὐ γὰρ τοῦ σώματος μοῦνον ἀπρὶξ λαβόμενον ταχὺ ἀνασμύχει τε καὶ δάπτει, ἀλλ' ἐς πολλὰ καὶ τὴν αἰσθησίην ἐκτρέπει, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ἐκμαίνει ἀκρασίῃ τοῦ σώματος. Τοιήνδε τὴν Μανίην, καὶ τὴν Μελαγχολίην ἴσμεν, περὶ ὧν αὖθις ἐρέω. τὰ νῦν δ' ἀμφὶ Κεφαλαίης φράσω.

ΠΕΡΙ
ΚΕΦΑΛΑΙΗΣ.

Κεφ. β΄.

ΗΝ ἀλγέῃ κεφαλὴ χρονίως ἐπὶ προσκαίρῳ αἰτίῃ, κἢν ἐπὶ πλεῦνας, Κεφαλαλγίη καλέεται. Ην δὲ διεθίζῃ χρόνῳ μακρῷ τὸ ἄλγημα, καὶ περιόδοισι μακρῇσι καὶ πολλῇσι, καὶ προσεπιγίγνηται μέζω τε καὶ πλεῦνον δυσαλθῆ, Κεφαλαίην κικλήσκομεν.

Ιδέαι δὲ μυρίαι. Τισὶ μὲν γὰρ αἴδιος ὁ πόνος, καὶ σμικρὸς, ἀλλ' οὐ διαλείπων. Τισὶ δὲ ἐς περίοδον περιπλέκεται, ὅκως τοῖσι πυρεταίνουσι ἀμφημερινὸν παρ' ἡμέρην. Αλλοισι δ' ἀπὸ δύσιος ἐς μεσημβρίην, καὶ τῇδε τέλεον ἀποπαύεται· ἢ ἀπὸ μεσημβρίης ἐς ἑσπέρην· ἢ ἐπιπρόσθεν ἐς νύκτα. ἥδε ἡ περίοδος οὐ κάρτα δηθύνει. Καὶ τοῖσι μὲν ἡ κεφαλὴ ἀλγέει πᾶσα. καὶ ἥδε, ἄλλοτε μὲν ἐπὶ δεξιά, ἄλλοτε δὲ ἐπ' ἀριστερά· ἢ μέτωπον, ἢ βρέγμα· καὶ ταῦτα ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ ῥεμβώδεα τρόπον.

Τοῖσι

Τοῖσι δὲ, τὰ δεξιὰ μοῦνον, ἢ τὰ λαιὰ μοῦνον, ἐς ὅσον ὅρων κρόταφος, ἢ ὦς, ἢ καὶ ὀφρὺς μία, ἢ ὀφθαλμὸς εἷς μέσφι μέσου, ἢ ῥὶς ἐς ἴσα τέμνει μοῦνον, ἐπέκεινα δὲ τὸ ἄλγημα οὐ περῇ, ἐν ἡμίσεϊ μίμνει τοῦ τῆς κεφαλῆς χωρίῳ. Ετεροκρανίη τόδε μοῦνον καλέεται· οὐκ εὐηθὲς κακὸν, κὴν διαλείπῃ, κὴν σμικρὸν ἔμμεναι δοκέῃ. Ην γὰρ ἐμπέσῃ κοτὲ ὀξέως, αἰσχρὰ καὶ δεινὰ πρήσσει. σπασμὸς καὶ διαστροφὴ τοῦ προσώπου γίγνεται· ὀφθαλμοὶ, ἢ ἀτενέες κέρασι ἴκελοι πεπήγασι, ἢ τῇδε κἀκεῖσε σπασμώδεες ἔνδον εἰλῶνται σκοτοδίνως· ὀφθαλμῶν ὑποβρύχιος πόνος ἄχρι μηνίγγων· ἱδρὼς ἄσχετος τενόντων ἐξαπίνης ἄλογος, ὡσπερεί τινος πατάξαντος ξύλῳ· ναυτίη, ἔμετος χολωδέων· καταπτῶσις τοῦ ἀνθρώπου. ἢν δὲ ἐπιτείνῃ κοτὲ τὸ πάθος, ὤνθρωπος ἐτελεύτησε. Ην δὲ σμικρότερον ᾖ, καὶ ἐς ὄλεθρον ἀσινὲς, χρονίζει. ὄκνος πουλὺς, καρηβαρίη, ἀπορίη, ζωὴ δύσφορος. καὶ γάρ πως φεύγουσι τὴν αὐγὴν, σκότος δὲ πρηΰνει τουτέοισι τὴν νοῦσον· οὐδὲ ἐσιδεῖν τι, ἢ ἀκοῦσαι τερπνὸν, εὔφορον· κάκοδμοι τὴν ὄσφρησιν, καὶ οὔτέ τι εὐῶδες αὐτέοις τέρπει, ἐκτρέπονται δὲ καὶ τὰ κακώδεα· ἄχθονται τῷ βίῳ, θανατῶσι ὤνθρωποι.

Αἰτίη δὲ τουτέων, ξὺν ξηρότητι ψύξις. Ην δὲ διιθύνῃ καὶ ἐς μέζον ἕρπῃ, ἐπὶ τοῖσι πόνοισι τὸ πάθος Σκότωμα γίγνεται.

ΠΕΡΙ

ΣΚΟΤΩΜΑΤΙΚΩΝ.

Κεφ. γ΄.

ΗΝ ζόφος τὰς ὄψιας ἔχῃ, καὶ δῖνος ἀμφὶ τὴν κεφαλὴν ἑλίσσηται, καὶ ὦτα βομβέῃ ὅκως ῥεόντων καναχηδὸν ποταμῶν, ἢ οἷον ἄνεμος ἱστίοισι ἐγκυβερνέῃ, ἢ αὐλῶν, ἢ καὶ συρίγγων ἐνοπὴ, ἢ τρισμοῦ ἁμάξης ἰαχὴ, ὀνομάζομεν Σκότωμα τὸ πάθος. Κακὸν μὲν, κὴν σύμπτωμα κεφαλῆς· κακὸν δὲ, κὴν ἐκ διαδέξιος Κεφαλαίης, ἢ ἐξ ἑωυτέης χρονίου νούσου φύῃ. Ην γὰρ τάδε μὲν μὴ ἀπογίγνηται, μίμνῃ δὲ ἡ σκοτοδίνη, ἢ χρόνῳ μακρῷ τελεωθῇ τοῖσι ἰδίοισι συμπτώμασι, οὔπως ἀκεομένου, πάθος τὸ Σκότωμα γίγνεται. ἐπ᾽ αἰτίῃ ὑγρῇ τε καὶ ψυχρῇ. Αλλὰ καὶ ἀρχὴ παθέων ἄλλων, ἢν ἐς ἀνήκεστον τράπῃ, Μανίης, Μελαγχολίης, Επιληψίης, προσεπιγιγνομένων ἑκάστῃ τῶν ἰδίων ξυμπτωμάτων. Σκοτώματος δὲ ἡ ἰδέη, βάρος τῆς κεφαλῆς, ὀφθαλμῶν μαρμαρυγαὶ ἐπὶ πολλῷ τῷ σκοτώδεϊ, ἀγνωσίη ἑωυτέων τε καὶ τῶν πέλας. Κὴν ἐπ᾽ αὐξήσει ἡ νοῦσος γίγνηται, τότε γυῖα λύονται, καὶ ἕρπονται χαμαί· ναυτίη, καὶ ἔμετος φλέγματος, ἢ χολωδέων, ξανθῶν, ἢ μελάνων. Εὖτε, ἐπὶ μὲν ξανθῇ χολῇ,

Μανίαι γίγνονται· ἐπὶ δὲ τοῖσι μέλασι, Μελαγχολίη· ἐπὶ δὲ τῷ φλέγματι, ἡ Ἐπιληψίη. πασῶν γὰρ ἥδε νούσων τροπή.

ΠΕΡΙ

ΕΠΙΛΗΨΙΗΣ.

Κεφ. δ'.

ΠΟΙΚΙΛΟΝ ἥδε ἀλλόκοτον κακὸν, ἡ Ἐπιληψίη· θηριῶδες μὲν ἐν παροξυσμοῖσι, καὶ κάτοξυ, καὶ ὀλέθριον. ἔκτεινε γάρ κοτε παροξυσμὸς εἷς. Ἢν δὲ μελέτησι φέρῃ ὤνθρωπος, ζῇ μὲν αἴσχεα καὶ ὀνείδεα καὶ ἄλγεα φέρων. ῥηϊδίως δὲ οὐκ ἄπεισι ἡ νοῦσος, ἀλλὰ ἐν ἡλικίῃσί τέ τισι κρέσσοσι ἐνοικέει, καὶ ὥρῃ τῇ ὡραίῃ, ξυνδιαιτᾶταί τε παισὶ καὶ μειρακίοισι. Ἐξηλάθη δέ κοτε ὑπ' εὐτυχίης δι' ἄλλης ἡλικίης μέζονος, οὔτε τῷ κάλλεϊ συνέξεισι τῆς ὥρης. ἀλλὰ καὶ τότε μετεξετέροις αἰσχροὺς ἀποδείξασα, ἀπόλλυσι τοὺς παῖδας φθόνῳ τοῦ κάλλεος, ἢ χειρὸς ἀκρασίῃ, ἢ προσώπου διαστροφῇ, ἢ πηρώσει τινος αἰσθήσιος. Ἢν δὲ φωλεύσῃ τὸ κακὸν ἐς ῥίζην, οὔτε ἰητρῷ οὔτε ἡλικίης μεταβολαῖς ἔξοδον πείθεται, ἀλλὰ ξυμβιοῖ μέσφι θανάτου. Ποτὶ, καὶ ἐπίπονος ἡ νοῦσος, σπασμοῖσι καὶ διαστροφῇσι μελέων τε καὶ ὄψιος. ἔτρεψε δέ κοτε καὶ γνώμην ἐς Μανίην· Ἀτερπὴς μὲν ἡ τοῦ παροξυσμοῦ θέη· αἰσχρὴ δὲ καὶ ἡ ἀπόλειψις αὐτέου, ἐπὶ ἀφόδῳ, καὶ οὔροισι, καὶ αὐτομάτῳ κοιλίῃ.

Ἀλλὰ καὶ ἄδοξος ἡ ξυμμορφή. δοκέει γὰρ τοῖσι ἐς τὴν Σελήνην ἀλιτροῖσι ἀφικνέεσθαι ἡ νοῦσος. τοὔνεκεν Ἱερὴν κικλήσκουσι τὴν πάθην. ἀτὰρ καὶ δι' ἄλλας προφάσιας· ἢ μέγεθος τοῦ κακοῦ, Ἱερὸν γὰρ τὸ μέγα· ἢ ἴησιος οὐκ ἀνθρωπίνης, ἀλλὰ θείης· ἢ δαίμονος δόξης ἐς τὸν ἄνθρωπον εἰσόδου· ἢ ξυμπάντων ὁμοῦ, τήνδε ἐπίκλησιν Ἱερήν.

Ὁκόσα μὲν οὖν, ὡς ἐπὶ ὀξέῃ γίγνεται τῇ νούσῳ, πρόσθεν μοι λέλεκται. Ἢν δὲ ἐν χρόνῳ μίμνῃ, οὐδὲ ἐπὶ τοῖσι διαλείμμασι ἀσινέες· νωθροὶ, ἄθυμοι, κατηφέες, ἐξάνθρωποι, ἄμικτοι, οὐδὲ ἡλικίῃσι μειλίχιοι· ἄγρυπνοι, δυσόνειροι πολλοῖσι ἀλλοκότοισι· ἀπόσιτοι, πέψαι κακοί· ἄχροοι, μολιβδώδεες· δυσμαθέες, νωθείῃ γνώμης τε, καὶ αἰσθήσιος· βαρυήκοοι, ἦχοι, βόμβοι ἀνὰ τὴν κεφαλήν· γλῶσσα ἀσαφὴς, καὶ παράφορος, ἢ ὑπὸ τῆς διαθέσιος τῆς νούσου, ἢ ὑπὸ τρωμάτων ἐν τῇσι καταλήψεσι σπασμώδεες· γλῶσσα μὲν στρέφεται ἐν τῷ στόματι ποικίλως. Ὑποτείνεται δέ κοτε καὶ τὴν διάνοιαν ἡ νοῦσος, ὡς τὰ πάντα μωραίνειν. Ἀτὰρ καὶ τοῖσδε αἰτίη, ξὺν ὑγρότητι ψύξις.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΗΣ.

Κεφ. ε΄.

ΜΕΛΑΙΝΑ χολὴ, ἐν μὲν ὀξέσι ἄνωθεν φανεῖσα, κάρτα ὀλέθριον· κάτω δὲ ἐξιοῦσα, οὐ κάρτα ἀνώλεθρον. Ην δὲ τοῖσι χρονίοισι, ἢν μὲν ὑπίῃ κάτω, ἐς Δυσεντερίην καὶ ἥπατος πόνον τελευτᾷ. γυναιξὶ δὲ, κάθαρσις ἀντὶ τῶν ἐπιμηνίων, ἢν τὰ ἄλλα ἀνώλεθροι ἔωσι. Ην δὲ ἄνω ῥέπῃ ἐς στόμαχον ἢ ἐς φρένας, Μελαγχολίην τεύχει. Φῦσαν τε γὰρ ἐμποιέει, καὶ ἐρυγὰς κακώδεας, ἰχθυώδεας· στυγνέει δὲ καὶ τὴν γνώμην. Διὰ τόδε, καὶ Μελαγχολικοὺς, καὶ Φυσώδεας, τούσδε ἐπίκλησκον οἱ πρόσθεν. Μετεξετέροισι δὲ οὐδὲ φύσα, οὔτε μέλαινα χολὴ ἐγγίγνεται, ὀργὴ δὲ ἄκρητος, καὶ λύπη, καὶ κατηφείη δεινή. καὶ τούσδε οὖν Μελαγχολικοὺς καλέομεν, Χολῆς μὲν τῆς Οργῆς συμφραζομένης, Μελαίνης δὲ, πολλῆς καὶ θηριώδεος. Τέκμαρ δὲ Ομηρος, ἔνθα φησὶ,

τοῖσι δ᾽ ἀνέστη
Ηρως Ατρείδης εὐρυκρείων Αγαμέμνων,
Αχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαιναι
Πίμπλαντ᾽, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.

Τοιοίδε γίγνονται οἱ Μελαγχολώδεες, εὖτ᾽ ἂν ὑπὸ τοῦ κακοῦ κτεινέωνται. Εστι δὲ ἀθυμίη, ἐπὶ μιῇ φαντασίῃ, ἄνευ τε πυρετοῦ. Δοκέει τε δέ μοι Μανίης τε ἔμμεναι ἀρχὴ καὶ μέρος ἡ Μελαγχολίη. Τοῖσι μὲν γὰρ μαινομένοισι, ἄλλοτε μὲν ἐς ὀργὴν, ἄλλοτε δὲ ἐς θυμηδίην, ἡ γνώμη τρέπεται. τοῖσι δὲ Μελαγχολῶσι, ἐς λύπην καὶ θυμηδίην μοῦνον. Ατὰρ καὶ μαίνονται μὲν, ἐς τὰ πλεῖστα τοῦ βίου ἀφραίνοντες, καὶ δεινὰ καὶ αἰσχρὰ πρήσσοντες· Μελαγχολῶσι δὲ οὐκ ἐπὶ ἑνὶ εἴδεϊ ἕκαστοι, ἀλλ᾽ ἢ πρὸς φαρμακίην ὕποπτοι, ἢ ἐς ἐρημίην φεύγουσι μισανθρωπίῃ, ἢ ἐς δεισιδαιμονίην τρέπονται, ἢ μῖσος ἐστὶ τοῦ ζῆν τουτέοισι. Ην δὲ ἐξ ἀθυμίης ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε διάχυσις γένηται, ἡδονὴ προσγίγνεται ἐπὶ τοῖσι πλείστοισι· οἱ δὲ μαίνονται.

Οκως δὲ, καὶ ἀπὸ κοίων χωρέων, τὰ πολλὰ γίγνονται, φράσω. Ην μὲν ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι μίμνῃ ἡ αἰτίη, ἀμφὶ τὰς φρένας εἰλέεται, καὶ διεξίει χολὴ ἄνωθεν ἢ κάτωθεν Μελαγχολῆσιν. Ην δὲ καὶ κεφαλὴν ἐς ξυμπαθίην ἄγῃ, καὶ ἀμείβεται τὸ παράλογον τῆς ὀξυθυμίης ἐς γέλωτα καὶ ἡδονὴν ἐς τὰ πολλὰ τοῦ βίου· οἱ δὲ μαίνονται, αὔξῃ τῆς νούσου μᾶλλον, ἢ ἀλγεῖ πάθεος.

Ἐπ' ἀμφοῖν δὲ, ξηρότης αἰτίη. Ἄνδρες μὲν οὖν μαίνονται καὶ μελαγχολῶσι, ἢ καὶ ἀνδρῶν ἐλάσσοις. χείριον δὲ ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες ἐκμαίνονται. Ἡλικίη, πρὸς ἀκμὴν, καὶ οἱ ἀκμάζοντες. Ὧραι, θέρος μὲν, καὶ φθινόπωρον, τίκτει. ἔαρ δὲ κρίνει.

Τεκμηρίων μὲν οὖν οὐκ ἄσημα. ἢ γὰρ ἥσυχοι, ἢ συγνοὶ, κατηφέες, νωθροὶ ἔασι ἀλόγως, ἤν τι ἐπ' αἰτίῃ, Μελαγχολίης ἀρχή· ἔτι δὲ καὶ ὀργίλοι προσγίγνονται, δύσθυμοι, ἄγρυπνοι, ἐκ τῶν ὕπνων ἐκθορυβεόμενοι.

Ἔχει δὲ αὐτέοις καὶ τάρβος ἔκτοπον, ἢν ἐς αὔξησιν τὸ νόσημα φοιτῇ, εὖτε καὶ ὄνειροι ἀληθέες, δειματώδεες, ἐναργώδεες. ὁκόσα γὰρ ὑπερεκτρέπονται ἔπω τοῦ κακοῦ, τόδε ἐνύπνιον ὀρέουσι ὥρμησε. πρὸς τὸ ῥηΐδιον μεταγνῶναι εὔκολοι· αἰσχροὶ, σμικρολόγοι, ἄδωροι· καὶ μετ' οὐ πολὺ, ἁπλοῖ, ἄσωτοι, πολύδωροι, οὐκ ἀρετῇ ψυχῆς, ἀλλὰ ποικιλίῃ νοσήματος. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον τὸ κακὸν πιέζῃ, μῖσος, φυγανθρωπίη· ὀλοφύρσιες ἐς κενεά· ζωῆς κακηγορέουσι, ἔρανται δὲ θανάτου. Πολλοῖσι δὲ ἐς ἀναισθησίην καὶ μώρωσιν ἡ γνώμη ῥέπει, ὅκως ἀγνῶτες ἁπάντων, ἢ ἐπιλήσμονες ἑωυτέων, βίον ζώωσι ζώωδεα. Ξυντρέπεται δὲ καὶ τοῦ σκήνεος ἐς πονηρὸν ἡ ἕξις· χροιὴ μελάγχλωρος, ἢν μὴ διεξίῃ κάτω ἡ χολὴ, ἀλλ' ἀναχέηται ξὺν τῷ αἵματι ἐς τὸ πᾶν. βοροὶ μὲν, ἰσχνοὶ δέ· ὕπνος γὰρ αὐτέοισι οὔτε πόσει οὔτε βρωτῷ συγκρατέει τὰ μέλεα, ἀγρυπνίη δὲ σκίδνησι ἐς τὴν ἔξω φορήν. τοιγαροῦν κοιλίη ξηρὴ, οὐδὲν διεῖσα· ἢν δέ κοτε ἐκδιδῷ, ξηρὰ, στρογγύλα, ξὺν περιῤῥόῳ μέλανι, χολώδεα. οὖρα σμικρὰ, δριμέα, χολόβαφα· φυσώδεες καθ' ὑποχόνδριον· ἐρυγαὶ κακώδεες, βρομώδεες, ὡς ἐξ ἁλὸς ὀρυγμῆ. ἀνέπλω κοτὲ καὶ ὑγρὸν δριμὺ, ξὺν χολῇ. σφυγμοὶ ὡς ἐπίπαν σμικροὶ, νωθροὶ, ἀδρανέες, πυκνοὶ, ἴκελοι τῷ ψύχεϊ.

Λόγος, ὅτι τῶν τοιῶνδέ τις ἀνηκέστως ἔχων κούρης ἤρα τε, καὶ τῶν ἰητρῶν οὐδὲν ὠφελεόντων, ὁ ἔρως μιν ἰήσατο. Δοκέω δὲ ἔγωγε, ἐρᾶν μὲν αὐτὸν ἀρχῆθεν, κατηφέα δὲ καὶ δύσθυμον ἢ ὑπ' ἀτυχίης τῆς κούρης ἔμμεναι, καὶ Μελαγχολικὸν δοκέειν τοῖσι δημότῃσι. Οὗτος οὔτε μὴν ἢν ἔρωτα ἐγγιγνώσκων. ἐπεὶ δὲ τὸν ἔρωτα ξυνῆψε τῇ κούρῃ, παύεται τῆς κατηφείης, καὶ διασκίδνησι ὀργήν τε καὶ λύπην, χάρμῃ δὲ ἐξένηψε τῆς δυσθυμίης· καθίσταται γὰρ τὴν γνώμην ἔρωτι ἰητρῷ.

ΠΕΡΙ

ΜΑΝΙΗΣ.

Κεφ. ϛʹ.

ΜΑΝΙΗΣ τρόποι εἴδεσι μὲν μυρίοι, γένεϊ δὲ μοῦνος εἷς. Ἔκστασις γὰρ ἐστι τὸ σύμπαν χρόνιος, ἄνευθε πυρετοῦ. Εἰ γάρ κοτε καὶ πυρετὸς

ἐπι-

ἐπιλάβοι, οὐκ ἀπὸ Μανίης ἂν ἴδιος γίγνοιτο, ἀλλ' ἐκ συντυχίης ἄλλης. Ἐκφλέγει δὲ καὶ οἶνος ἐς παραφροσύνην ἐν μέθῃ· ἐκμαίνει δὲ καὶ τῶν ἐδεστῶν μετεξέτερα, ἢ μανδραγόρη, ἢ ὑοσκύαμος. ἀλλ' οὔπω Μανίη τάδε κικλήσκεται· ἐπὶ γὰρ σχεδίης γιγνόμενα, καθίσταται θᾶττον. τὸ δὲ ἔμπεδον ἡ Μανίη ἴσχει. Τῇδε τῇ Μανίῃ οὐδέν τι ἴκελον ἡ λήρησις, γήραος ἡ ξυμφορή· ἀναίσθησιος γάρ ἐστι νάρκη, καὶ γνώμης νάρκωσις ἠδὲ τοῦ νοῦ ὑπὸ ψύξιος· Μανίη δὲ θερμόν τι καὶ ξηρὸν τῇ αἰτίῃ, καὶ ταραχῶδες τῇσι πρήξεσι. ἡ μὲν γὰρ λήρησις, ἀρχομένη ἀπὸ γήραος, οὔτε διαλείπει, καὶ ξυναποθνήσκει· Μανίη δὲ καὶ διαλείπει, καὶ μελεδῶνι ἐς τέλος ἀποπαύεται. Διάλειψις δὲ ἀτελὴς, ἢν τῷ τῆς Μανίης λόγῳ γίγνηται, οὐκ εἰκότως ἀκεομένου τοῦ κακοῦ ἰητρείῃ, ἢ τῆς ὥρης εὐκρασίῃ. Μετεξετέρους γὰρ δοκέοντας ἀσινέας ἔμμεναι, ἢ ὥρη τὸ ἔαρ, ἢ ἁμαρτωλὴ διαίτης, ἢ ὀργὴ ἐκ συντυχίης, ἐς ἀνάκλησιν ἤγαγε.

Καὶ γὰρ δὴ νοσέουσι οἱ φύσει ὀργίλοι, ὀξύθυμοι, ῥέκται, εὐμαρέες, ἱλαροὶ, παιδιώδεες· ἀτὰρ καὶ οἷσι ἐς ἐναντίην ἰδέην ἡ φύσις ῥέπει, ὁκόσοι νωθροὶ, ἐπίλυποι, βραδέες μὲν ἐκμαθεῖν, ἐπίμονοι δὲ πρὸς τὸ καμεῖν, ποτὶ καὶ μαθόντες ἀμνήμονες. οἵδε καὶ μελαγχολῆσαι ἑτοιμότεροι· οἳ δὲ καὶ πρόσθεν ἐκμαίνονται. Ἀτὰρ καὶ ἡλικίης οἷσι τὸ θερμὸν καὶ αἷμα πουλὺ, οἵδε μαίνονται, τοῖσι ἀμφὶ ἥβην, καὶ νέοισι, καὶ οἷσι πάντων ἡ ἀκμή. ὁκόσοισι δὲ τὸ θερμὸν ἐκ μελαίνης χολῆς ἐξάπτεται, τό, τε εἶδος ἐς ξηρὸν τρέπεται, τουτέοισι μελαγχολῆσαι ῥήϊστον. Δίαιτα δὲ ἄγει, πουλυφαγίη, πλησμονὴ ἄμετρος, μέθη, λαγνείη, ἔρωτες ἀφροδισίων. Ἐμάνησαν δέ κοτε καὶ γυναῖκες ὑπὸ ἀκαθαρσίης τοῦ σκήνεος, εὖτε αὐτῇσι ἀπηνδρώθησαν αἱ μῆτραι. ἄλλαι δὲ οὐ μᾶλλον ῥηϊδίως ἐκμαίνονται, μάλα δὲ χαλεπῶς ἐκμαίνονται. Αἵδε αἱ προφάσιες. καὶ γὰρ ἄνδρα ἐξάπτουσι, ἢν ξυνήθη αἵματος ἔκκρισιν, ἢ χολῆς, ἢ ἱδρῶτος, ἐπίσχῃ τις αἰτίη.

Καὶ οἷσι μὲν ἡδονὴ ᾖ ἡ Μανίη, γελῶσι, παίζουσι, ὀρχεῦνται νυκτὸς καὶ ἡμέρης, καὶ ἐς ἀγορὴν ἀμφαδὸν, καὶ ἐστεμμένοι κοτὲ, ὅκως ἐξ ἀγωνίης νικηφόροι, ἔασιν. ἄλυπος τοῖσι πέλας ἡ ἰδέη. Μετεξέτεροι δὲ ὑπὸ ὀργῆς ἐκμαίνονται. ἔσθ' ὅτε ἐσθῆτάς τε ἐῤῥήξαντο, καὶ θεράποντας ἀπέκτειναν, καὶ ἑωυτέοισι χεῖρας ἐπήνεγκαν. ἥδε καὶ τοῖς πέλας οὐκ ἀκίνδυνος ἡ ξυμφορή. Ἰδέαι δὲ μυρίαι. Τοῖσι μέν γε εὐφυέσι τε καὶ εὐμαθέσι, ἀστρονομίη ἀδίδακτος, φιλοσοφίη αὐτομάτη, ποίησις δῆθεν ἀπὸ Μουσέων. ἴσχει γάρ τι καὶ ἐν νούσοισι εὔχρηστον ἡ εὐπαιδευσίη. Τοῖσι δὲ ἀπαιδεύτοισι, ἀχθοφορίη, πηλοεργίη· τέκτονες, ἢ λιθοξόοι. Γίγνονται δὲ καὶ ἀλλόκοτοι φαντασίαι. ἐδεδίει γάρ τις ληκύθων ἔκπτωσιν· καὶ ἄλλος οὐκ ἔπινε, δοκέων ἑωυτὸν πλίνθον ἔμμεναι, ὡς μὴ τῷ ὑγρῷ λυθείη.

Μυθολογέεται δὲ καὶ τόδε· Τέκτων ἤδη ἐπὶ οἴκου μὲν σαόφρων ἐργάτης ἦν, μετρῆσαι ξύλον, κόψαι, ξύσαι, ξυγγομφῶσαι, ἁρμόσαι, ξυντελέσαι δόμον νηφαλέως, τοῖσι ἐργοδότῃσι ὁμιλῆσαι, ξυμβῆναι, ἀμεῖψαι τὰ ἔργα μισθοῦ δι-

κακοῦ. Οὐδὲ, ἐπὶ μὲν τοῦ χωρίου τοῦ ἔργου, ὧδε εἶχε γνώμης. ἢν δὲ δέῃ κοτὲ ἐς ἀγορὴν, ἐπὶ λουτρὸν, ἤ τινα ἑτέρην ἀνάγκην, τιθεὶς τὰ ὅπλα, πρῶτον ἔστενεν, εἶτα ἐπῆγεν ὤμω ἐξιών· ἐπὴν δὲ ἀπῆλθε τοῦ τε τῶν οἰκετῶν θέης, καὶ τῆς τοῦ ἔργου πρήξιος καὶ τοῦ χωρίου, πάμπαν ἐξεμαίνετο· κὴν παλινδρομήσῃ ταχὺ, αὖθις ἐσωφρόνεε. καὶ ἥδε τοῦ χωρίου καὶ τῆς γνώμης ἡ ἀμβολή.

Ἴσχουσι δὲ τὴν αἰτίην τοῦ νοσήματος κεφαλὴ καὶ ὑποχόνδρια· ἄλλοτε μὲν ἅμα ἄμφω ἀρξάμενα, ἄλλοτε δὲ ἀλλήλοισι ξυντιμωρεῦντα. Τὸ δὲ κῦρος ἐν τοῖσι σπλάγχνοισί ἐστιν ἐπὶ Μανίῃ καὶ Μελαγχολίῃ, ὅκωσπερ ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῇσι αἰσθήσεσι τὰ πολλὰ τοῖσι Φρενιτικοῖσι. Οἵδε μὲν γὰρ παραισθάνονται, καὶ τὰ μὴ παρεόντα ὁρέουσι δῆθεν ὡς παρεόντα, καὶ τὰ μὴ φαινόμενα ἄλλῳ κατ' ὄψιν ἰνδάλλεται. οἱ δὲ Μαινόμενοι ὁρέουσι μόνως, ὡς χρὴ ὁρῆν, οὐ γιγνώσκουσι δὲ περὶ αὐτέων, ὡς χρὴ γιγνώσκειν.

Ἢν οὖν μέγα ᾖ τὸ κακὸν, εὐκρίνητοι, ὀξέες τὴν αἴσθησιν, ὕποπτοι, ὀργίλοι, οὐκ ἐπ' αἰτίῃ τινί· δύσθυμοι δὲ ἀλόγως, οἷσι ἐς σκυθρωπὸν ἡ Μανίη τρέπεται· οἷσι δὲ ἐς θυμηδίην, εὔθυμοι. ἄλλοι δὲ παραλόγως ἄγρυπνοι. ἄμφω ἀλλοιώδεες τὰς ὄψιας· κεφαλαλγέες, ἢ πάντως γε βάρος τῆς κεφαλῆς ξυνέουσι· εὐήκοοι δὲ, ἀλλὰ βραδέες τὴν γνώμην. ἐπ' ἐνίοισι γὰρ ἔασι ἤδη ἦχοι ὤτων καὶ βόμβοι μέχρι δῆγε σαλπίγγων τε καὶ αὐλῶν. Ἢν ἐς αὔξησιν ἡ νοῦσος γίγνηται, φυσώδεες, ἀσώδεες, βοροὶ καὶ λάβροι ἐν τῇ ἐδωδῇ. ἀγρυπνέουσι γὰρ, ἀγρυπνίη δὲ βορόν. ἀτὰρ οὐδὲ ἰσχνοὶ ὡς νοσέοντες, (Μελαγχολώντων μᾶλλον εὐσαρκίη,) καὶ ὕπωχροι. Ἢν δέ τι τῶν σπλάγχνων ἐν φλεγμασίῃ ᾖ γεγονὸς, τὴν ὄρεξιν ἢ τὴν θρέψιν ἀμβλυώσσει. Ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, οὐ σκαρδαμύττοντες. περὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἰνδάλματα κυάνεα, ἢ μέλανα, οἷσιν ἐς Μελαγχολίην ἡ τροπή· ἐρυθρότερα δὲ ἐς Μανίην, καὶ φοινίκεα φαντάσματα, πολλοῖσι μὲν ὡς ἀπαστράπτοντος πυρὸς, καὶ τάρβος αὐτέοις, ὡς ἀπὸ σκηπτοῦ, λαμβάνει. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἐνέρυθροι καὶ ὕφαιμοι ὀφθαλμοί.

Ἐπὶ κορυφῆς δὲ τοῦ κακοῦ, ὀνειρώττουσι· ἀφροδισίων δὲ ἄσχετος ἐπιθυμίη· ἀτὰρ οὐδὲ ἐς τὸ ἀμφαδὸν αἰδὼς ἢ ὄκνος ὁμιλίης· νουθεσίῃ δὲ καὶ ἐπιπλήξει ἐς ὀργὴν ἐκπιθέντες, ἐς τὸ πάμπαν ἐκμαίνονται. Τοὐντεῦθεν ἄλλος ἄλλῃ μαίνεται. οἱ μὲν θέουσι ἀσχέτως, οὔτε ὅπως εἰδότες ἐς ταυτὰ παλινδρομέουσι. οἱ δὲ ἐς δηρὸν τοῖσι πέλας ἀφικνέονται. ἄλλοι δ' αὖ βοῶσι, ὀλοφυρόμενοι ἁρπαγὴν ἢ βίην. οἱ δὲ φυγανθρωπέουσι ἐς ἐρημίην, σφίσι αὐτέοισι ὁμιλέοντες.

Ἢν δὲ ἐπ' ἄνεσιν ἥκοιεν τοῦ κακοῦ, νωθροὶ, ἥσυχοι, ἐπίλυποι. ἐς ἐπίστασίην γὰρ τῆς νούσου ἀφικνεόμενοι, ἄχθονται τῇ ξυμφορῇ.

ΜΑΝΙΗΣ ΕΙΔΟΣ ΕΤΕΡΟΝ. Τέμνονται τινὲς τὰ μέλεα, Θεοῖς ἰδίοις, ὡς ἀπαιτοῦσι, χαριζόμενοι, εὐσεβεῖ φαντασίῃ. Καὶ ἔστι τῆς ὑπολήψιος ἡ Μανίη μοῦνον, τὰ δὲ ἄλλα σωφρονέουσι. Ἐγείρονται δὲ αὐλῷ, ἢ θυμηδίῃ, ἢ μέθῃ,

τῶν

τῶν παρεόντων περιτροπῇ. Ενθεος ἥδε ἡ Μανίη. Κἢν ἀπομηνύωσι, εὔθυμοι, ἀκηδέες, ὡς τελεσθέντες τῷ Θεῷ· ἄχροοι δὲ, καὶ ἰσχνοὶ, καὶ ἐς μακρὸν ἀσθενέες πόνοις τῶν τρωμάτων.

ΠΕΡΙ

ΠΑΡΑΛΥΣΕΩΣ.

Κεφ. ζ΄.

ΑΠΟΠΛΗΞΙΗ, Παραπληγίη, Πάρεσις, Παράλυσις, ἅπαντα τῷ γένεϊ τωυτά. Η γὰρ κινήσιος, ἢ ἁφῆς, ἢ ἀμφοῖν ἐστι ἔκλειψις· κοτὲ καὶ γνώμης, κοτὲ καὶ τῆς ἄλλης αἰσθήσιος. Αλλ' Αποπληξίη μὲν ὅλου τοῦ σκήνεος, καὶ τῆς αἰσθήσιός τε, καὶ γνώμης, καὶ κινήσιός ἐστι παράλυσις. τοιγάρ ὦν Αποπληξίην λῦσαι ἰσχυρὴν μὲν, ἀδύνατον, ἀσθενῆ δὲ, οὐ ῥηΐδιον. Παραπληγίη δὲ, πάρεσις μὲν ἁφῆς καὶ κινήσιος, ἀλλὰ μέρεος, ἢ χειρὸς, ἢ σκέλεος. Παράλυσις δὲ, ὡς ἐπίπαν, κινήσιος μοῦνον ἐνεργείης τε πάρεσις. Ην δὲ ἁφὴ ἐκλείπῃ μούνη κοτὲ, (σπάνιον δὲ τὸ τοιόνδε,) Αναισθησίη μᾶλλον ἢ Πάρεσις κικλήσκεται. Ην δὲ Απόπληκτον ὁ Ιπποκράτης εἴπῃ σκέλος τὸ κατ' ἴξιν, ὡς νεκρῶδες, τὸ ἀχρεῖον, καὶ τὸ ἀναλγὲς θέλει φράσαι. ὃ γὰρ ἐπὶ τῷ ξύμπαντι Αποπληξίη ἐστὶ ἰσχυρὴ, τόδε ἐν τῷ σκέλεϊ Παραπληγίην φράζει. Κύστιος δὲ, οὔρων σχέσιος, ἢ ἀκρασίης, Πάρεσις τὸ κύριον. Βλεφάρων δὲ, καὶ μήλων, καὶ μυῶν τῶν ἐν γνάθοις, καὶ γλώσσης ἐπὶ θάτερα παραγωγὴ, ἢν ἐπὶ σπασμῷ διαστρέφηται), Κυνικὸς Σπασμὸς ἡ κλῆσις. Εκλυσιν δὲ γουνάτων, καὶ αἰσθήσιος πρόσκαιρον νάρκην, καὶ ἀψυχίην, καὶ κατάπλωσιν, Λειποθυμίην καλέομεν.

Παρέεται ὦν, ἄλλοτε μὲν μέρεα καθ' ἓν, ὀφρὺς μούνη, ἢ δάκτυλος· ἢ ἔτι μέζω, χεὶρ, σκέλος. ἄλλοτε δὲ, ὁμοῦ πλεῦνα. Καί ποτε δεξιὰ μοῦνον, ἢ ἀριστερά· ἢ ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ ξύμπαντα· ἐπ' ἀκριβὲς, ἢ ἧσσον. οὐ τὰ διεστῶτα μοῦνον καὶ ὁμώνυμα καὶ ὁμόζυγα, ὀφθαλμοὶ, χεῖρες, σκέλος· ἀλλὰ καὶ τὰ ξυμφυέα, ῥὶς ἐς τὸ ἴσον, καὶ γλῶσσα μέσφι τῶν ὀρέων τοῦ μέσου, καὶ παρίσθμιον ἓν, καὶ ἰσθμὸς, καὶ κατάποσις ἐς ἥμισυ. Δοκέω δὲ ἐγώ κοτε καὶ στόμαχον, καὶ τὰ ἔντερα, καὶ κύστιν, καὶ τὸ παράμηκες ἔντερον ἄχρι τῆς ἀρχῆς, τωυτὸ πεπονθέναι. ἀλλὰ τὰ μὲν μέλεα τὰ ἐντὸς ἑλκέων νεύει κρυπτὰ καὶ ἀφανέα. Ημιτελέες δὲ καὶ αἱ ἐνέργειαι. τῇδέ μοι δοκέει καὶ ἡμιπαθέα ἔμμεναι τὰ μέρεα, διχῇ ὑπὸ τῆς νούσου τετμημένα. Τόδε μέντοι τὸ πρῆγμα δίδαγμα διαφορῆς δυνάμιός τε καὶ κρίσιος πρὸς ἀριστερὰ δεξιοῖς. ἴση μὲν γὰρ ἡ προσίζουσα αἰτίη, ξυναὶ δὲ ἀμφοῖν τοῦ πάθεος αἱ προφάσιες, ἤντε ψύξις, ἤντε ἀπεψίη· ἀλλὰ ἄμφω πα-

θεῖν οὐκ ἴσα ἄν. ἰσόῤῥοπος δὲ ἡ φύσις, ὡς ἐν ἰσοῤῥόπῳ· τωυτὸν δὲ ἐν ἀνίσοις, ἀδύνατον. Ἢν μὲν οὖν τῆς κεφαλῆς κάτω πάθῃ τις ἀρχὴ, ὁκοῖόν τι τοῦ νωτιαίου μυελοῦ ἡ μῆνιγξ, τὰ ὁμώνυμα καὶ ξυναφέα παραλύεται, δεξιὰ ἐπὶ δεξιοῖσι, καὶ ἐπ' ἀριστεροῖσι λαιά. Ἢν δὲ κατάρχῃ κεφαλὴ, ἐπὶ μὲν τοῖσι δεξιοῖσι τὰ λαιὰ παραλύεται, δεξιὰ δὲ ἐπ' ἀριστεροῖσι. αἰτίη δὲ, τῶν ἀρχέων τῶν νεύρων ἡ ἐπαλλαγή· οὐ γὰρ κατ' ἴξιν τὰ δεξιὰ ἐπὶ δεξιὰ ὁδοιπορέει μέσφι περάτωνδε, ἀλλ' ἔμφυτα τῇ ἀρχῇ εὐθὺς ἐπ' ἐκεῖνα φοιτῇ, ἀλλήλοισι ἐπαλλαξάμενα εἰς Χιασμὸν σχήματος. Ἀθρόον δὲ εἰρῆσθαι, εἴτε ξύμπαντα ὁμοῦ, εἴτε μέρεα παρίεται, ἢ ξυναμφοτέρων, νεῦρα δὲ ἄλλοτε μὲν τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πάσχει. τάδε μέντοι ἐς ἀναισθησίην τρέπονται, ὡς ἔπος εἰπεῖν· οὐ κάρτα ῥηϊδίως ἐς ἀκινησίην ἐξ ὠυτέων ῥέπει τάδε. κὴν μὲν τοῖσι κινυμένοισι ξυμπαθήσῃ, πάσχει καὶ τάδε μικρὴν ἀκινησίην· ἴσχει γὰρ καὶ τὴν κίνησιν ἐξ ὠυτέων, εἰ καὶ ἐπὶ ἧσσον φύσει. Ἄλλοτε δὲ τὰ ἀπὸ μυῶν ἐς μύας περαινόμενα· τόδε τὸ χῶρος τῆς κινήσιος ἴσχει, καὶ τοῖσι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς παραδιδοῖ. καὶ γὰρ αὐτὰ ἀπ' ἐκείνων τὸ πλεῖστον τῆς κινήσιος ἴσχει, ἴσχει δὲ καὶ ἐξ ἑωυτέων καὶ ἔλαττον· τάδε μέντοι ἀκινησίην πάσχει μᾶλλον· σπάνιον δὲ, εἴ κοτε ἐξ ἑωυτέων ἐς ἀναισθησίην τρέπονται, δοκέω καὶ μὴ ἐς τὸ πάμπαν. Ἢν δὲ ξύνδεσμός τις νεύρων λυθῇ τῶν ἐξ ὀστέων πεφυκότων τινὸς, καὶ κραινόντων ἐς ὀστέα, ἢ ῥαγῇ, ἀκρατέα τὰ μέρεα καὶ ἐπιστρεφόμενα, οὐκ ἀναίσθητα, γίγνεται.

Εἴδεα δὲ Παραπληκτικὰ τάδε. Ἄλλοτε μὲν ἐς ἔκτασιν λέλυται μέλεα, οὐδὲ παλινδρομέει ἐς κάμψιν, εὖτε μήκιστα κῶλα φαίνεται. ἄλλοτε δὲ κοῖλα γίγνεται, οὐδὲ ἐς μῆκος ἀποτείνεται· εἰ δὲ ἐκτανύσαι βιᾶται, ὅκως ξύλα ἱκανὰ καταξέειν, τὰ μέλεα βραχύτερα ἑωυτέων γίγνεται. Τάδε πάσχει ἄμφω τὰ εἴδεα καὶ ἡ ἐν τοῖσι ὀφθαλμοῖσι Παρθένος. καὶ γὰρ ἐκχέεται πολλὸν ἐς μέγεθος, εὖτε Πλατυκορίην ὀνομάζομεν· ἀτὰρ ἠδὲ ξυνάγεται ἐς μικρὸν ἡ Κόρη, εὖτε Φθίσιν ἢν ἠδὲ Μυδρίησιν ἐγὼ κικλήσκω. Ἀλλὰ καὶ Κύστις παρίεται ἐπὶ τοῖσι ἰδίοισι ἔργοισι. ἢ γὰρ ἐς ἔκτασιν λύεται, ἢ ἀκρατὴ τὰ οὖρα ἐκχέει, ἢ ξυνειλέεται ἐς ἑωυτέην, εὖτε, ὅταν πληθῇ οὔρου, οὐ δίησι.

Αἰτίαι δὲ Παρέσιος μὲν ἔξ. ἄρχονται δὲ, τρώματι, πληγῇ, ψύξει, ἀπεψίῃ, λαγνείῃ, οἰνοφλυγίῃ. ἀτὰρ καὶ ψυχῆς ἀκρατέα πάθεα, ἐκπλήξιες, φόβοι, δυσθυμίαι· ἀτὰρ καὶ παιδίοισι δείματα. παρέλυσε κοτε καὶ χάρμα ἀδόκητον καὶ μέγα, καὶ γέλως ἄσβεστος μέχρι θανάτου. Ἀλλὰ τάδε μὲν ἀρχὴ προφάσιες· ὑστάτη δὲ καὶ κυρίη, ψύξις ἐμφύτου θερμοῦ. ἐπὶ ὑγρότητι, ἢ ξηρότητι, πάσχει ἥδε, καὶ δυσαλθὴς τῆς ἑτέρης πάσχει μᾶλλον. Ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τρώματι, καὶ διακοπῇ νεύρου, ἀναλθής. Ἡλικίη, γέροντες, καὶ οἵδε δυσαλθέες· παιδίοισι δὲ εὐδιάκλητοι. Ὥρη, χειμών. ἔαρ, δεύτερον· ἔπειτα, μετόπωρον· θέρος, ἥκιστα. Ἕξιες, οἱ παχέες κατὰ φύσιν, ὑγροὶ, ἀργοὶ, ζωώδεες.

Τε-

Τελεσθέντα μὲν οὖν τὰ πάθεα ἔκδηλα ἀκινησίῃ, καὶ ἀναισθησίῃ θερμοῦ τε καὶ ψυχροῦ, ἀτὰρ καὶ πληγῆς, καὶ κνησμῶν, καὶ ψαύσιων. Σπάνιον, εὖτε τοῖσι τὰ πέρατα ἀλγέει, ἀλλὰ ἐς ἀνάκλησιν οὐ κακίων ἡ ἀπονίη. Γίγνεται μὲν οὖν ἐξαπίνης· ἢν δέ κοτε καὶ ἀρχὰς ἴσχῃ ἐπιμήκεας, βάρος, δυσκινησίη, νάρκη· ψύξιος αἴσθησις, ἄλλοτε θάλπεος ὑποβολή. ὕπνοι σμικροὶ, φαντασίαι μέζονες, εὖτε ἀθρόον ἐπελύθη.

Ἐπὶ δὲ Κυνικῷ Σπασμῷ, ἅπαντα μὲν τὰ τοῦ προσώπου μέρεα σπᾶται οὐ κάρτα ξυνήθεος. ἐπὶ δεξιὰ δὲ τὰ ἀριστερὰ, καὶ ἐς ἀριστερὰ τὰ δεξιὰ φοιτῇ· εὖτε καὶ τῆς γένυος ἔνθα ἢ ἔνθα ἐπὶ πολλὸν ἡ παραγωγὴ, ὅκως ἐξ ἕδρης κινουμένης τῆς γνάθου. καὶ γὰρ καὶ τοῖσί κοτε ἐξέβη τὸ ἄρθρον, εὖτε μέγα χανόντων ἐπὶ τὸ ἕτερον ἡ γένυς περιήχθη. Ιλωσις τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ σπαρεοῦ μήλου, ξὺν τῇ ὑποκοιλίδι παλμός. πάλλεται δὲ καὶ τὸ ἄνω βλέφαρον, ἄλλοτε μὲν ξὺν τῷ ὀφθαλμῷ, ἄλλοτε δὲ μοῦνον. Ξυντείνεται δὲ καὶ τὰ χείλεα ἰδίῃ ἑκάτερον, ἄλλοτε δὲ ἄμφω ξυμπεσόντα παφλάζει· ἔστι δ' οἷς μέμυκε κάρτα, ἀθρόον δ' ἵσταται, καὶ τὸν ξυνήθεα πτυσμὸν φοβέει. Σπᾶται καὶ γλῶσσα, καὶ γὰρ ἤδε μῦς ἔστι καὶ νεῦρα· εὖτε πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐς πλάτος ὅλη ἡ ξύμφυσις ἀθρόον ἀφήλατο, καὶ κλόνου πάταγον ἐποίησε. Σπᾶται δὲ καὶ κίων. καὶ εἰ μὲν τὸ στόμα ξυνάγει τἄνδοθεν, ἀδόκητος ὁ πάταγος· ἢν δὲ διαστήσῃ τὸ στόμα, ὄψεαι τὴν κιονίδα, ἄλλοτε μὲν προσφυομένην ἐς πλάτος τῷ οὐρανῷ, ἄλλοτε δὲ ἀποπαλλομένην βίῃ ὠκέως, σωλῆνι ὁμοίως, εὖτε καὶ ἤδε παταγεῖ. Ἀπάτη δέ τοι ξυνέστι τοῖσι Κυνικοῖσι Σπασμοῖσι· δοκέει γὰρ τοῖσι θεωμένοισι τὰ ἀπαθέα τὴν νοῦσον ἴσχειν. τῇ γὰρ περιτάσει, καὶ τῇ χροιῇ, καὶ τῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ μέζονι, ὑγιέα τὰ σπαρεὰ φαίνεται· ἐλέγχεται δὲ, καὶ ἐν γέλωτι, καὶ λαλιῇ, καὶ καταμύσι. Τὰ μέν γε σπαρεὰ σπᾶται πάντα πατάγῳ· χεῖλος ἀμειδὲς, ἀκίνητον, ἢν λαλῇ· βλέφαρον οὐκ ἐπιξυνάγον· ὀφθαλμὸς ἀτενής· ἀναίσθητος ἡ ἁφή. τὰ δὲ ὑγιέα λαλεῖ, καταμύει, αἰσθάνεται, γελᾷ.

ΠΕΡΙ
ΦΘΙΣΙΟΣ.

Κεφ. η'.

Ἢν ἐντὸς ἐξ Ἀποστάσιος ἐν τῷ πνεύμονι γένηται, ἢ ἐκ βηχὸς χρονίης, ἢ ἀναγωγῆς αἵματος, καὶ ἀναβήσσῃ πύον, Πύη, καὶ Φθίσις, κικλήσκεται. Ἢν δὲ θώρηξ ἢ πλευρὸν ἐμπυήσῃ, ἐπανάγηται δὲ διὰ τοῦ πνεύμονος, Ἐμπύη ἤδε τοὔνομα. Ἢν δὲ ἐπὶ τοῖσι καὶ ὁ πνεύμων Ἕλκος ἴσχῃ, ἀναβρωθεὶς

ὑπὸ τοῦ διενεχθέντος πύου, τοὔνομα οὐκέτι Ἐμπύη, ἀλλὰ Φθόη μεταλαμβάνει.

Ξυνέσι δὲ καὶ πῦρ ξυνεχὲς, ὡς μὴ δοκέειν, λῆγον μὲν οὔκοτε, λῆθον δὲ δι' ἡμέρης ἱδρῶτι καὶ ψύξι τοῦ σκήνεος. καὶ γὰρ καὶ τὰ ἴδια Φθόης ἐστὶ, ἢν ἡ θέρμη ζωπυρῇ καὶ ἐς νύκτα ἐκλάμπῃ, ἡμέρην δὲ αὖθις ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι φωλεύῃ· δήλη δὲ ἡ δυσφορίη, καὶ ἡ ἀδυναμίη, καὶ αἱ ξυντήξιες. ἢν γὰρ ἀπεδίδρησκε τοῦ σκήνεος δι' ἡμέρης τὸ πῦρ, πῶς οὐκ ἂν ἐσαρκοῦτο τότε, καὶ ἠδύνατο, καὶ εὐφόρως εἶχεν ὥνθρωπος. Εὖτε γὰρ ἀνάγκη, ἐπὶ μᾶλλον τὰ δεινὰ αὔξεται. σφυγμοὶ σμικροὶ, καὶ ἀμυδροί· ἀγρυπνίη, ἄχροια, καὶ τἄλλα πάντα ὁκόσα οἱ πυρεταίνοντες. Ἰδέαι δὲ ὑγρῶν μυρίαι, πελιδνῶν, μελάνων κατακορέων, ἢ ὠχρολεύκων, ἢ λευκοχλωρέων· πλατέων, στρογγύλων· σκληρῶν δυσλύτων, ἢ μανῶν λυομένων· ἢ ἀνόσμων, ἢ κακωδέων. ἅπαντα δὲ τάδε πύου ἐᾶσι ἰδέαι. Ὁκόσοι γὰρ, ἢ πυρὶ, ἢ ὕδατι, τὰ ὑγρὰ τεκμαίρονται, οὐ κάρτα μοι δοκέουσι Φθόην οἶδε γιγνώσκειν· πιστοτέρη γὰρ ἡ ὄψις ἁπάσης ἄλλης αἰσθήσιος, οὐ τῶν ἀναγομένων μοῦνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ εἴδεος τοῦ νοσέοντος. ἢν γὰρ καὶ δημότης ἴδῃ τὸν ἄνθρωπον ὠχρὸν, ἀδρανῆ, ἀναβήσσοντα, ξυντετηκότα, ἀτρεκέα μαντεύεται Φθόην. Ἀτὰρ ἠδὲ ὁκόσοισι μὲν Ἕλκος μὲν οὐκ ἔστι ἐν πλεύμονι, ξυντετήκασι δὲ πυρετοῖσι χρονίοισι, πυκνὰ δὲ καὶ σκληρὰ καὶ ἀτελέα βήσσουσι, καὶ ἀνάγουσι οὐδὲν, καὶ τούσδε Φθισικοὺς κικλήσκουσι, οὐ πάνυ ἀσήμως. Ξυνέσι δὲ τοῦ θώρηκος βάρος, πλεύμων γὰρ ἄτονος· ἄση, δυσφορίη, ἀποσιτίη· ἑσπέρη περίψυξις, καὶ θέρμη ἐς τὴν ἕω· ἱδρὼς ἄχρι θώρηκος τῆς θέρμης δυσφορώτερος· βηχὸς ἀναγωγαὶ ποικίλαι, ὁκοίας ἔλεξα.

Φωνὴ βραγχώδης· αὐχὴν ὑπόσκολιος, ῥαδινὸς, οὐκ εὐπαράγωγος, ὁκοῖόν τι ξυντεταμένος· δάκτυλοι ἰσχνοὶ, τὰ δὲ ἄρθρα παχέα· ὀστέων μούνων ἡ ἰδέη, σμύχονται γὰρ αἱ σάρκες· ὄνυχες γρυποὶ δακτύλων· αἱ κοιλίαι ῥυσαὶ καὶ πλατέες, ὑπ' ἀσαρκίης γὰρ οὔτε τὴν περιτασίην, οὔτε τὸ στρογγύλον ἴσχουσι. διὰ τόδε καὶ ὄνυχες γρυποί· ἥδε γὰρ ἡ ἀνακωχὴ, καὶ ἡ ὑπόστασις αὐτέων, ἥτις ἐν τῇσι κορυφῇσι πεπλησμένη· εἵνεκεν αὐτῶν ἐστι καὶ ὁ πόνος, ὥσπερ καὶ τὰ στερεά. Ῥὶς ὀξείη, ἰσχνή· μῆλα ὑπερίσχοντα, καὶ ἐρυθρά· ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, στιλπνοὶ, γανόωντες· οἰδαλέοι, καὶ ὠχροὶ, ἢ πελιδνοὶ τὰ πρόσωπα· γνάθων τὰ λεπτὰ τοῖσι ὀδοῦσι προσιζάνειν, μειδιῶσι ἴκελοι· τὰ πάντα νεκρώδεες. Ὧδε καὶ τὰ πάντα ἴσχει· ἰσχνοὶ, ἄσαρκοι· βραχιόνων μύες ἄδηλοι· μαζῶν οὐδὲ ἴχνη, ἐκφανέες δὲ μοῦναι θηλαί· πλευρὰς οὐ καταλέξαι μοῦνον εὔσημον, ἀλλὰ καὶ ὅπῃ κραίνουσι ἐσιδεῖν ῥηΐδιον· οὐδὲ γὰρ αἱ πρὸς τοὺς σπονδύλοις συναρθρώσιες εὐξύγκρυπτοι, δῆλαι δὲ καὶ αἱ ἐς τὸ στέρνον ἐπιβολαί. τὰ μέσα τῶν πλευρέων κοῖλα, ῥομβοειδέα, ὡς ἐς τὴν τῶν ὀστέων περιαγωγήν· ὑποχόνδρια λαγαρὰ, ἀνεσπασμένα· ἐπιγάστριον τῇ ῥάχει προσφυὲς, καὶ λαγών· ἄρθρα ἐναργῆ· ἔξαρθρα,

θρα, ἀσαρκώδεα, καὶ ἡ κνήμη, ἰσχίον τε, καὶ βραχίων· ἐξίσχει γὰρ ἡ ἄκανθα τῶν σπονδύλων, ἡ πρόσθεν κοίλη, τῶν ἑκατέρων ἐκτετηκότων μυῶν· ὠμοπλάται ἐκφυέες ὅλαι, ὅκως πτέρυγες ὀρνίθων. Τουτέοισι ἢν ἡ κοιλίη ἐκταραχθῇ, ἀνέλπιστος. ἢν δὲ ἐς ὑγείην τρέπηται, τὰ ἐναντία τοῖσι ὀλεθρίοισι ἐπιφοιτῇ. Γηραιοὶ μὲν οὖν ξυνεχέες πάσχειν, διαδιδρήσκουσι δὲ ἥκιστα. νέοι δὲ μέχρι ἀκμῆς ἀπὸ αἵματος ἀναγωγῆς φθινώδεες γίγνονται, καὶ ὑγιάζονται μὲν, οὐ ῥηιδίως δέ. παιδία ξυνεχῶς τῇ βηχὶ μέχρι φθόης κοτὲ ῥηϊδίως ὑγιάζεται. Εξιες δὲ, ῥαδινοὶ, σανιδώδεες, ἐξεχέβρογχοι, λευκοὶ, ἀραιότεροι τὸν θώρηκα. Χῶραι δὲ ψυχραὶ, καὶ ὑγραὶ, ὁκόσαι τῷ εἴδεϊ τοῦ πάθεος ἀδελφαί.

ΠΕΡΙ
ΕΜΠΥΙΚΩΝ.

Κεφ. θ'.

ΟΙΣΙ ἐν τῇσι κοιλίῃσι τοῦ ἀνθρώπου κατ' ἴξιν τοῦ θώρηκος, ἢ τὰ κάτω ὑπὸ τὸ διάφραγμα, πύου Ἀποστάσιες γίγνονται, ἢν μὲν ἀνάγωσι, Ἐμπυοι οἵδε καλέονται· ἢν δὲ τὸ πύον διεξίῃ κάτω, Ἀποσηματίαι κικλήσκονται. Καὶ ἐν μὲν θώρηκι, ἐν τοῖσι ἕλκεσι, ἤτοι ἐν πλεύμονι, ἢν ἐκδέχεται φθόην, ἢ ὑπεζωκότι ἐν πλευρῷ, ἢ στέρνῳ, ἢ κάτω πη πρὸς τῇ ξυμφύσι τοῦ πνεύμονος κατὰ ῥάχιν, ἤ πη τοῦ θώρηκος ἄλλῃ, ξυμπάντων δὲ ἐς ἀναγωγὴν ὁδὸς τῷ πύῳ, πνεύμων. Ὑπὸ δὲ τὸ διάφραγμα, ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι, ἥπατι, σπληνὶ, νεφροῖσι, κύστις. ἐπὶ γυναικῶν δὲ καὶ ὑστέρη. Εταμον δὲ καὶ ἐγὼ ἐν Κώλῳ τινί κοτε Ἀπόστασιν ἐπὶ δεξιὰ πρὸς ἥπατι, καὶ πολλόν τι ἐσσύθη ἔξω πύον, πολλὸν δὲ καὶ διὰ νεφρῶν καὶ κύστιος ἐς ἡμέρας πλεῦνας ἐῤῥύη, καὶ περιεγένετο ὥνθρωπος.

Αἰτίαι δὲ ξυναὶ μὲν ἁπάντων, πληγὴ, ἀπεψίη, ψύξις, ἠδὲ ὁκοῖα τοιάδε. Τοῖσι δὲ ἐν θώρηκι, βὴξ χρονίη, καὶ Πλευρῖτις, καὶ Περιπνευμονίη, καὶ Ῥεῦμα χρόνιον, ἀτὰρ ἠδὲ ὀξείας νούσου ἐς ἕν τι τουτέων ἀπόσκηψις.

Τὸ δὲ ὑγρὸν, ἄλλοτε μὲν ἄεργον, ἀδρανὲς, ἐγκέεταί τῳ ἄλλῳ· ἄλλοτε δὲ δριμὺ δάπτως, καὶ σηπεδόνας ἐμποιέον μέσφι θανάτου. καὶ γὰρ καὶ ἰδέαι μυρίαι, ὁκόσας αὖθις φράσω. Θῶυμα δὲ, ὅκως ἐξ ὑμένος λεπτοῦ τε καὶ ἰσχνοῦ, βάθος οὐκ ἴσχοντος, τοῦ Ὑπεζωκότος, τοσόνδε ῥέει πύον· πολλὸν γὰρ πολλοῖσι ξυνελέγη. αἰτίη δὲ, φλεγμασίη ἀπὸ περιουσίης αἵματος, ἐφ' ᾗ παχύνεται ὁ ὑμὴν, ἀτὰρ ἠδὲ ἐκ πολλοῦ αἵματος πολλὸν γίγνεται ἐν μέσῳ πύον. Κῆν μὲν εἴσω ῥέπῃ, αἱ πλευραὶ τὰ ὀστέα κατὰ χώρην τὴν σφῶν αὐτέων Φθίσιν ἔλεξα πρόσθεν ἑτέρην ἔμμεναι συμβεβώσης κατὰ φύσιν. Ην δὲ ἔξω ῥέπῃ, διΐσταται τὰ ὀστέα· ἐς

γὰρ ἔν τι τῶν μέσων πλευρῶν τῆς Ἀποστάσιος ἡ κορυφὴ ἐγείρεται, εὖτε ἔνθα καὶ ἔνθα ἡ πλευρὰ περιωθέεται.

Σημήϊα δὲ, τὰ μὲν ἁπάντων ξυνά· τὰ δὲ ἑκάστου ἴδια. βάρος, ἢ πόνος γε, ξυνόν· πυθμὴν γὰρ ἄπονος· πυρετοὶ ἀμυδροὶ, ῥίγεα πρὸς ἑσπέρην, ἱδρῶτες ἐπ' ἀνέσι, ἀγρυπνίη· οἰδήματα ἐν ἄκροισι ποσὶ καὶ χειρῶν δακτύλοισι, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε καθιστάμενα καὶ ἐπαιρόμενα· δυσφορίη, ἀποσιτίη, ἰσχνότης ὅλου. Ἢν δὲ καὶ μῆκος ἴσχῃ ἡ μεταβολὴ, ἕξις φθινώδης. οὐ γὰρ ἔτι φύσις ἔργου ἔχεται, οὐ γὰρ πέψις οἰκείη προέσθεν, οὐκ εὐσαρκίη· χροιὴ ζοφώδης. Ἀναπνοὴ, πᾶσι μὲν κακὴ, κακίων δὲ, οἷσι ἐς τὴν ἄνω κοιλίην. ἀτὰρ καὶ βὴξ τὰ πρῶτα, μέσφι ἂν ἡ φλεγμασίη, ἡ πιέζει· εὖτε καὶ πόνοι μέζονες, καὶ ῥίγεα, καὶ θέρμη, καὶ ἀγρυπνίη, καὶ δύσπνοια ἔτι μᾶλλον. σφυγμοὶ σμικροὶ, νωθροὶ, ἀδρανέες· τῆς γνώμης παράληροι· διάτασις τοῦ θώρηκος.

Ἢν δὲ ἤδε ἐς γένησιν ἥκῃ πύου, πάντα μέγιστα. ἀναγωγὴ δὲ σμικρὴ ἐπὶ βηχὶ μέζονι· καὶ ἐξ ἀποστάσιος βιαίης, τὰ πρῶτα φλέγμα τῶν χολοβάφων ἐπὶ τὸ μελάντερον, ὅκως ἐξ αἰθάλης· ἔπι δὲ διαίμων, καὶ παχέων. ἢν δὲ καὶ ῥαγήσεσθαι μέλλῃ, καὶ σαρκοειδέων βαθέων. καὶ ἢν ῥαγῇ, κίνδυνος μὲν πνίξιος, ἢν πολλὸν καὶ ἀθρόον ἐκχυθῇ πύον· ἢν δ' οὖν ἐκρέῃ χέδην, ἀτρεκέει. Πύον ἢν κάτω περῆσαι θέλῃ, τὰ μὲν ἄνω μέρεα, ἔνθα ἡ Ἀπόστασις, ὀξὺς πόνος· κοιλίη ὑγρὴ, τὰ πρῶτα ὑδατώδεα ξὺν φλεγματώδεσι, ἔπειτα περίῤῥοια αἱματωδέων, καὶ αὖθις σαρκοειδέων, ἢν ἤδη ῥαγῇ. ἕπεται δὲ τουτέοισι πύον, ἢ διὰ κοιλίης, ἢ οὔρων. ἀγαθαὶ δὲ πάντων μᾶλλον αἱ ἐς νεφροὺς καὶ κύστιας μεταλήψιες.

Φέρεται δὲ, ἤν τε ἄνω, ἤν τε κάτω, χρόος πύου ποικίλον, ὠχρὸν, ἢ λευκὸν, ἢ τεφρίζον, ἢ πελιδνὸν, ἢ μέλαν· καὶ κακῶδες, ἢ ἄνοσμον· καὶ παχύτατον, ἢ μέσως ἴσχον· ἢ λεῖον, ὁμαλόν· ἢ τρηχὺ, ἢ ἀνώμαλον· καὶ σαρκοειδέα τὰ ἐμπλώοντα, στρογγύλα, ἢ πλατέα, ῥηϊδίως ἀποπλυνόμενα, ἢ ἰξώδεα. Ἀθρόον δὲ περὶ πύου εἰρῆσθαι, ὁκόσα μὲν λευκὰ, πέπονα, ἄνοσμα, λεῖα, στρογγύλα, καὶ ἀναβήσσεται θᾶσσον, ἢ ὑποφέρεται, περιεστηκότα. ὁκόσα δὲ ἔξωχρα, χολώδεα, ἀνώμαλα, μοχθηρά· πολλὸν δὲ τουτέων κακίω, τὰ πελιδνὰ, καὶ μέλανα· σηπεδόνα γὰρ, καὶ ἀνεσθιόμενα σημαίνουσι τὰ ἕλκεα.

Προσξυνιέναι δὲ τουτέοισι καὶ τὴν ἕξιν, καὶ τὰ ξυνομαρτέοντα τῇ νούσῳ. ἢν γὰρ ἐπὶ τῇ ἐκκρίσι εὐφόρως φέρῃ, ἄπυρος γίγνεται, εὖτε πέσσει, εὔχροος, εὔσιτος· ἢν ἀναβήσσῃ εὐμαρῶς, εὔσφυκτος, εὔτονος γίγνεται, ἀνώλεθρος ὁ νοσέων. ἢν δὲ ἐπιπυρεταίνῃ, καὶ πάντα ἐς κακὸν τρέπηται, ἀνέλπιστος. Προσξυνιέναι δὲ καὶ τὰ χωρία, ἔνθα αἱ Ἀποστάσιες. Ὁκόσοισι γὰρ ἐν τῷ Στέρνῳ τὸ Ἐμπύημα γίγνεται, βραδέως ἀφίσταται. ψιλὰ γὰρ, καὶ ἄσαρκα, καὶ χονδρώδεα τὰ μέρεα· τὰ δὲ τοιάδε οὐ ῥηϊδίως δέχεται φλεγμονῆς περιουσίην, ἀνεκπύητα δὲ μίμνει πουλὺν

χρό-

χρόνον, ψυχρὸν γὰρ οἱ χόνδροι· ἀλλὰ τῶνδε ἀσινέες μὲν αἱ φλεγμοναί. (τῆς ἕξιος δὲ καὶ σωτήριες.) σμικρὸν γὰρ διαπυΐσκει χρόνον. Σπλὴν, καὶ Ἧπαρ, καὶ Πνεύμων, καὶ Διάφραγμα, ὀξύτερα μὲν ἐς ἐμπύησιν, ἐπικίνδυνα δὲ, καὶ θανατώδεα.

ΠΕΡΙ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ
ΠΝΕΥΜΟΝΑ
ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ.

Κεφ. ι΄.

ΕΥΤΕ ὁκόσοισι Περιπνευμονικοῖσι, ἢν φλέγμα ἔῃ, ἢ μὴ διαχέηται, περιγίγνονται. οἱ δὲ διαδιδρήσκοντες τὸ κάτοξυ τοῦ πάθεος, Εμπυοι γίγνονται. Τὰ μὲν οὖν μελλούσης, ἢ τετελεσμένης Αποστάσιος, σημεῖα ἐν τοῖσι Εμπύοισι ἔλεξα. Ην δὲ τελεσθῇ, οὐ βίης καὶ πόνων ἐς ἀπόρρηξιν καὶ ἀναγωγὴν χρέος, ὅκωσπερ ἐν τοῖσι σώμασι· ἀλλὰ γὰρ ῥηϊδίως ἀναφέρεται, διαπάσιος μᾶλλον τῆς ἀραιώσιων γιγνομένης, ἢ περὶ ἕξιος σωμάτων. μανὸς γὰρ καὶ πολύτρητος ὁ πνεύμων, σπογγίῃ ἴκελος, οὐ χαλεπαίνων τοῦ ὑγροῦ, ἄλλην ἀπ᾽ ἄλλης εὐρυχωρίην ἀμείβων τῇ μέσφι τῆς τρηχείης ἀρτηρίης ἥκειν. περίοδοι δὲ τοῦ ὑγροῦ ῥηΐδιαι, εὐκαμπὲς γὰρ ἠδὲ ὀλισθηρὸν τὸ πύον· ἀτὰρ καὶ ἡ ἀναπνοὴ ἄνω τὸ πνεῦμα φυσῇ. Περιγίγνονται δὲ τὰ πολλὰ, εἰ μή κοτέ τις ἀναπνιγῇ ἀθρόῃ ἕλξει τοῦ ὑγροῦ, τῆς ἀρτηρίης οὐ δεχομένης ὑπὸ ἠέρα πλήθεϊ τοῦ πύου. Θνήσκουσι δὲ μετεξέτεροι χρόνῳ, τὸν Φθινώδεα, καὶ τὸν Εμπυικὸν τρόπον. Τὰ δὲ πύα, λευκὰ, ἔπαφρα, σιάλῳ μεμιγμένα· ἄλλοτε δ᾽ αὖ, τεφρειδέα, ἢ ὑπομελανίζοντα. Καὶ βραγχίζον κοτὲ ἀνεπτύσθη ἐπὶ ποικίλῳ Ελκεϊ, ἢν βάθος ἴσχῃ ἡ Απόστασις· εὖτε καὶ ἀπόρρωγες ἀναφέρονται τοῦ σπλάγχνου. Βραγχώδεες, βραχύπνοοι, βαρύφωνοι· τὰ στήθεά σφιν εὐρέα γίγνεται, καὶ εὐρυτέρων τῆς ὑγρασίης δέονται. ὀφθαλμοὶ τὰ μέλανα, στιλπνὰ, τὰ δὲ λευκὰ, λευκότατα καὶ πίονα. μῆλα ἐρυθρά· φλέβες ἐν τῷ προσώπῳ κυρταί. Θῶυμα δὲ ἐπὶ τουτέων· τόνος μὲν γὰρ εὐσαρκίης μείζων, εὐψυχίη δὲ τόνου δυνατωτέρη.

ΠΕΡΙ

ΑΣΘΜΑΤΟΣ.

Κεφ. ια΄.

Εἰ ἀπὸ δρόμου, ἢ γυμνασίων, ἢ παντὸς ἔργου, δύσπνοος ἡ ἀναπνοὴ, Ἄσθμα καλέεται. Καὶ ἡ νοῦσος δὲ Ὀρθόπνοια, καὶ ἥδε κικλήσκεται Ἄσθμα. ἐν γὰρ τοῖσι παροξυσμοῖσι ἀσθμαίνουσι καὶ οἵδε. Ὀρθόπνοιαν δὲ ἐκάλεον, οὕνεκεν ὀρθίῳ σχήματι μοῦνον ἀναπνέουσι εὐφόρως, πνὶξ γὰρ ἐν κατακλίσι· εἵνεκεν τοῦ τόνου τοῦ ἐπὶ τῷ πνεύματι, Ὀρθόπνοια τοὔνομα. ὄρθιος γὰρ ἀνατέταται ἐς ἀναπνοὴν,, κὴν ὕπτιος κατακλινθῇ ὥνθρωπος, κίνδυνος πνιγῆναι.

Πάσχει δὲ, πλεύμων· ξυμπαθέει δὲ καὶ τὰ ξυντελεῦντα ἐς ἀναπνοὴν, διάφραγμα, θώρηξ. ἢν δὲ καρδίη πάθῃ, οὔκοτε ἐς πολλὸν διαρκέσειε· τῇδε γὰρ ἡ τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς ζωῆς ἀρχή.

Αἰτίη δὲ, ψύξις καὶ ὑγρότης τοῦ πνεύματος· ὕλη δὲ, ὑγρὰ, παχέα, κολλώδεα. Εὐπαθέες δὲ γυναῖκες ἀνδρῶν μᾶλλον, ὅτι περ ὑγραί τε καὶ ψυχραί. οἱ δὲ παῖδες τούτων περιγίγνονται ῥηΐτερον, ἡ γὰρ φύσις ἐν αὐξήσι θερμῆναι δυνατωτάτη. ἄνδρες δὲ, εἰ καὶ μὴ ῥηΐδιοι παθεῖν, ἀλλὰ θνήσκουσι θᾶσσον. Ἀμβολὴ δὲ θανάτου, ὅσοισι ἐν ἔργου πρήξει ἢ ἐν εἰρίοισι πλεύμων θάλπεται καὶ διαίθεται, ὁκοῖόν τι τοῖσι τοῦ πιτάνου ἐργάτῃσι, ἢ χαλκεῦσι, ἢ σιδηρεῦσι, ἢ λουτρῶν πυρσευτῆρσι.

Μελλισμοῦ δὲ σημήϊα, βάρος τοῦ θώρηκος· ὄκνος ἐς τὸ ξύνηθες ἔργον, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς ἅπασαν πρῆξιν· δύσπνοια ἐν δρόμῳ, ἢ πρὸς ὁδὸν ὀρθίην. βραγχώδεες, καὶ βηχώδεες· φῦσαι ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι, καὶ ἐρυγαὶ παράλογοι· ἀγρυπνίη· θερμασίη νύκτωρ σμικρὴ, ἀσαφής· ῥὶς ὀξέη, ἐς ἀναπνοὴν ἑτοίμη.

Ἢν δὲ ἐπὶ μέζον τὸ κακὸν ἕρπῃ, μῆλα ἐρυθρά· ὀφθαλμοὶ προπετέες, ὡς ἐπ' ἀγχόνῃ· ῥωχμὸς ἐν ἐγρηγόρσι, πολλὸν δὲ μέζον τὸ κακὸν ἐν ὕπνῳ. ὑγρὴ ἢ ἄηχος ἡ φωνή· πολλοῦ καὶ ψυχροῦ ἠέρος ἐπιθυμίη· ἐς τὸ ὕπαιθρον ἵενται, πᾶς γὰρ αὐτέοισι οἶκος ἐς ἀναπνοὴν οὐ διαρκής. ἀναπνέουσι ὄρθιοι, ὅκως ἅπαντα σπάσηται τὸν ἑλκόμενον ἠέρα ποθέοντες· ὑπὸ βαρέης δὲ τοῦ ἠέρος, ἢ διοίγουσι τὸ στόμα, ὡς τῷδε μέζονι χρεόμενοι. Ὠχροὶ τὰ πρόσωπα, πλὴν τῶν μήλων, τάδε γὰρ ἐρευθῆ· ἱδρὼς περὶ μέτωπον, καὶ κληῖδας· βὴξ ξυνεχὴς, βιαίη· ἀναγωγὴ σμικρὴ, λεπτὴ, ψυχρὴ, ἰκέλη ὁκοῖόν τι καὶ ἀφροῦ ἐπάνθισμα· τράχηλος οἰδέει, πνεύματος πρήσι· ὑποχόνδρια ἀνεσπασμένα. σφυγμοὶ σμικροὶ, πυκινοὶ, πιεζεύμενοι· ἰσχνὰ σκέλεα. Κὴν ὑπερταθῇ τάδε, ἀπέπνιξέ κοτε Ἐπιληπτικῷ τρόπῳ.

Ἢν

Ην δὲ ἐς ἀγαθὸν τρέπηται, βὴξ μικροτέρη, καὶ ἀραιοτέρη· ἀναγωγὴ πλεύνων τε πτύων ὑγροτέρων· κοιλίης τάραχος πολλῶν ὑδατωδέων· οὔρων ἔκκρισις πολλὴ, κἢν ἐς ὑπόστασιν μηδέκω ἥκῃ· φωνὴ γεγωνοτέρη· ὕπνοι αὐταρκέες· ὑποχονδρίων ἄνεσις. ἧκέ κοτε πόνος ἐς μετάφρενον ἐπ' ἀνέσει. ἆσθμα ἀραιὸν, λεῖον, κεγχρῶδες. Ωδε μὲν οὖν διαδιδρήσκουσι τὸν ὄλεθρον. ἐν δὲ τῇσι ἐπανέσεσι, κἢν περιῶσι ὀρθοστάδην, τοῦ πάθεος φέρουσι ξύμβολα.

ΠΕΡΙ
ΠΝΕΥΜΩΔΩΝ.

Κεφ. ιβ΄.

ΑΣΘΜΑΤΟΣ ἰδέη τὸ Πνευμῶδες· καὶ ἀπὸ τοῦ πνεύμονος τὸ πάθος, ὅκως ἐπ' Ασθματι. Ξυνὰ γὰρ καὶ τὰ παρεόντα· σμικρὸν δὲ καὶ τὸ διάφορον. δύσπνοια μὲν γὰρ, καὶ βὴξ, καὶ ἀγρυπνίη, καὶ θέρμη, ξυνὰ, καὶ ἀποσιτίη, καὶ ἰσχνότης ὅλου. Καὶ γὰρ αἰσχρὸν ὂν τὸ κακὸν ἀποτείνεται, πλεῦν οὐ περαιτέρω ἑνὸς ἔτεος. ἤντε γὰρ τὸ μετόπωρον ἄρξῃ, εἰς τὸ ἔαρ, ἢ τὸ θέρος ἀπογίγνονται· ἤντε χειμῶν, ἐς τὸ μετόπωρον τελευτῶσι τὸν βίον. Κοτὲ καὶ γέροντες ἁλῶναι ῥηΐδιοι, καὶ ἀπόφευκτοι ἁλόντες ὅσον βραχείης ῥοπῆς, ἐς εὐνὴν θανάτου χρέος. Αγχιστα δὲ ἅπαντες ἄπνοοι· σφυγμοὶ σμικροὶ, πυκνοὶ, ἀμυδροί. ἀλλὰ τάδε μὲν ξυνὰ πρὸς τὸ Ασθμα. ἴδια δὲ ἀναβήσσουσι, ὡς ἀνάξοντες, ματαιοπονέουσι δὲ, οὐδὲν γὰρ ἀνάγουσι· ἢν δέ τι τοῦ πνεύμονος ἀποῤῥαγείη βίῃ, σμικρὸν, λευκὸν, στρογγύλον, χαλαζῶδες. Θώρηξ εὐρύτερος μὲν, ἀδιάστροφος δὲ, ἤδε ἀνέλκωτος. Ην δὲ ἀνεκπύητος ὁ πνεύμων ᾖ, ὑγρῶν δὲ ὁκοῖόν τι πεπηγότων ἔμπλεως, διαλείψιες τῶν παροξυσμῶν τοῦδε μέζονες. Οἱ μὲν οὖν ἀπεπνίγησαν θᾶσσον, πρίν τι κάκιον ἐς τὸ πᾶν ἀποσκῆψαι. μετεξετέροισι δὲ ἐς Υδερον περὶ λαγόνα, ἢ ἀνὰ σάρκα, τὸ πάθος τελευτᾷ.

ΠΕΡΙ
ΗΠΑΤΟΣ.

Κεφ. ιγ΄.

ΗΠΑΡ Σπληνὶ, ἐς φύσιν μὲν, ἰσόῤῥοπον· δεξιὰ γὰρ, ἤδε ἐπ' ἀριστερὰ τὰ σπλάγχνα ἰσάριθμα τῇ φύσει. ἄνισοι δὲ ἐς δύναμιν, καὶ ἐν ὑγείῃ,

ὑγείῃ, καὶ ἐν νούσοισι· ἐν ὑγείῃ μὲν, ὅτι περ τὸ κράτος τῆς τροφῆς τὸ ἧπαρ ἴσχει· ῥίζωσις γὰρ φλεβῶν ἧπαρ. ἀτὰρ καὶ ἐν νούσοισι καὶ ἐς ὑγείην πολλόν τι ἰσχυροτέρην ἴσχει τοῦ θανάτου τὴν αἰτίην. Ὁκόσον οὖν ἧπαρ ἐς ὑγείην κρέσσον, τοσόνδε κάκιον ἐν νούσοισι. καὶ γὰρ ἐπιφλεγμαίνει θᾶσσόν τε, καὶ βιαιότερον· καὶ ἀφίσταται ξυνεχέστερόν τε, καὶ ὀλεθριώτερον. ἐπὶ Σκίῤῥῳ δὲ, ὠκύτερον Σπληνὸς καὶ περιαλγέστερον κτείνει. Τὰ μὲν οὖν τῆς φλεγμασίης ἐν τοῖσι ὀξέσι ἔλεξα.

Ἢν δὲ ἐς πύον τρέπηται, ὀδύνη ὀξέα ἴσχει μέσφι κληΐδος, ἢ ἄκρου ὤμου. ὑπὸ γὰρ τοῦ ἄχθεος ἕλκει τὸ διάφραγμα, ἐξ οὗ τὸ ἧπαρ ἤρτηται· τὸ δὲ διάφραγμα, τῷ ὑπὸ τῇσι πλευρῇσι ὑμένα βρίθει, ξυνέπεται γὰρ αὐτέῳ· ὁ δὲ ἐπὶ τὴν κληΐδα, ἠδὲ ἄκρῳ τῶν ὤμων ἀποτέταται, καὶ τάδε ξυνεφέλκεται κάτω. Πῦρ δριμὺ, ξὺν ῥίγεσι, ἐπὶ τῇ Ἀποστάσι· βὴξ ξηρὴ, οὐ μάλα πυκινή· χροιὴ χλοήβαφος· ἢν δὲ κατακορέως ἔωσιν ἰκτερώδεες, τοῦ λευκοχρόου εἴδεος. ὕπνοι καθαροὶ φαντασίῃ οὐ μάλα· νηφαλέοι μὲν ἐς πάντα, ἐς ἓν δέ τι τῶν προσκαίρων ἐξαπίνης παρακοπαὶ, καὶ κατεστάθησαν εὐθέως. Ὄγκος ὑπὸ πιτθῆσι, ἢ πλευρῇσι· ἀπάτη δὲ πολλοῖσι, ὅκως περιτοναίου, γίγνεται. ἀλλ᾽ ἢν μὲν ᾖ ὑπὸ τὰς νόθας ὄγκος, ὀδύνη πιεζόμενον τὸ ἧπαρ οἰδέει, ἔμπλεον γὰρ ὑγρασίης. Ἢν δὲ μὴ ὑπὸ τὸ ὀστέον μίμνωσι οἰδέει τοῦ ὑμένος τὸ σημεῖον. καὶ τοῦ μὲν περιγραφὴ καὶ τὰ ὅρια δῆλα· μετὰ γὰρ τὴν περιαγωγὴν τῶν λοβῶν ἐς λαγαρὸν τὸ ἐπιγάστριον πιέζουσα χεὶρ ἱζάνει. περιτοναίου δὲ ἀόριστος ἡ σκληρίη, καὶ τοῦ πέρατος ἡ ἀπόφυσις ἀφανής. Ἢν μὲν εἴσω ἡ Ἀπόστασις ῥέπῃ, πολλόν τι κρέσσον ἡ φύσις ἰητροῦ. ἢ γὰρ ἐς ἔντερα, ἢ ἐπὶ κύστιν, τρέψει τὸ πύον. ἀσινεστέρη δὲ πολλὸν ἡ ἐς κύστιν ὁδός. Ἢν δὲ ἔξω ῥέπῃ, κακὸν μὲν μὴ τάμνειν. ἤν τε γὰρ οὕτως ἔῃ, ἀνεσθίεται ὑπὸ τοῦ πύου τὸ ἧπαρ, καὶ οὐκ ἐς ἀμβολὴν ὁ θάνατος. Ἢν δὲ θέλῃς τάμνειν, αἱμοῤῥαγῆσαι κίνδυνος, καὶ αὐτίκα τὸν ἄνθρωπον ἐκθανεῖν· ἄσχετος γὰρ Αἱμοῤῥαγίη ἐφ᾽ Ἥπατι. Ἢν οὖν ἐς ἀνάγκην τομῆς κατίῃς κοτὲ, καυτῆρα ἔμπυρον διαφανέα πυρῶσαι, καὶ διῶσαι μέσφι τοῦ πύου. τωυτὸ γάρ σοι τέμνει τε καὶ καίει. Κἢν περιγίγνηται, πύον ἐκρεύσει λευκὸν, πέπον, λεῖον, κακῶδες, ὅτι παχύ. τοῖσδε καὶ πυρετοὶ, καὶ τὰ δεινὰ ξυνδιδοῖ, ῥηϊδίως τε ἀθέλξεται πάντα. Ἢν δὲ ἐς ἔντερον τὸ πύον ἐγχέηται, ἡ γαστὴρ πρώτιστα μὲν ὑδατώδεα διαῤῥέει, ἔπειτα κρεῶν πλύμασι ἴκελα, αὖθις αὖ δυσεντεριώδεα, ὁκοῖα ἐφ᾽ ἕλκεσι· ἀτὰρ καὶ αἱμάλωψ κοτὲ, καὶ θρόμβος ἠνέχθη· φέρεται καὶ χολὴ ξανθὴ κατακορὴς, ἢ πρασοειδὴς, καὶ ὑστάτη ἐς ὄλεθρον, μέλαινα.

Ἢν δὲ ἀνεκπύητον τὸ Ἕλκος γίγνηται, καὶ κακώδεα ἡ γαστὴρ, ὁκοῖόν τι σηπεδόνα, ὑπάγει, τροφὴ ἄπεπτος διεκθέει ὑπ᾽ ἀκρασίης κοιλίης τε καὶ ἐντέρων· οὐ πέπτει γὰρ αὖθις εὖ ἔχον τὸ ἧπαρ. Πῦρ τε ἐπὶ τοῖσδε δριμὺ, καὶ πάντων ἐς κακὸν ἡ τροπή· σαρκῶν ξυντήξιες· σφυγμοὶ σμικροί· δύσπνοοι. εὖτε οὐκ ἐς μακρὸν ἐτελεύτησαν τὸν βίον. Μετεξετέροισι δὲ ἡ Δυσεντερίη μὲν, καὶ τὸ Ἕλκος ἰήθη,

ἰήθη, ἐς Ὕδρωπα δὲ κατέσκηψεν ἡ νοῦσος. Ἢν δὲ ἄπαντα ξυνδιδῷ, πύον λευκὸν, λεῖον, ὁμαλὸν, ἄνοσμον γὰρ ἐκρέει ἡ γαστὴρ, πέπτει δὲ τὰ σιτία, εὔελπις ὤνθρωπος. Ἄριστον δὲ δι' οὔρων κεκρίσθαι· ἀσφαλεστέρη δὲ καὶ ἀσινεστέρη ἡ τῇδε τοῦ πύου ὁδός.

Ἢν δὲ ἀπὸ τῆς φλεγμονῆς ἀνεκπύητον ᾖ τὸ Ἧπαρ, ἄπορον μὲν οὐ γίγνεται τὸν ὄγκον τε τὸν σκληρὸν ἶζον ἐς Σκίῤῥον ἱδρύεσθαι. εὖτε πόνος μὲν οὐ ξυνεχὴς, νωθὴς δὲ, κὴν παρῇ· ἀραιὴ δὲ καὶ θέρμη· ἀποσιτίη· πικρῶν γευμάτων ἡδονὴ, γλυκέων ἀηδίη· ῥιγώδεες, ὑπόλευκοι, χλωροὶ, οἰδαλέοι ὀσφὺν καὶ πόδας· πρόσωπα ῥυσσά· γαστὴρ ξηρὴ, διαχωρήσιες πυκναί· κορυφὴ γὰρ τῶν κακῶν Ὕδρωψ.

Ἐπὶ τῷδε Ὕδρωπι, ἢν μὲν οὖρα πολλὰ, παχέα, ἐπίδοσιν ἔχοντα πολλὴν ἰλυώδεα, καταῤῥαγῇ, ἐλπὶς ἐκρεῦσαι τὸν Ὕδερον. ἢν δὲ λεπτὰ, καὶ ἀνυπόστατα, καὶ ὀλίγα, τῷ Ὕδρωπι τιμωρέει. Ἢν δὲ μεταβάλλῃ ἐς τὸ ἀρχαῖον ἡ φύσις, καὶ καταῤῥαγῇ κοτε ἐς κοιλίην, ἐπὶ πολλοῖσι, παχέσι, ὑδατώδεσι, καὶ τὸν Ὕδρωπα ἰήσατο. Σφαλερὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἐπικουρίη· ἐπὶ γὰρ τῇσι ἀθρόῃσι κενώσεσι, ἠδὲ τῇσι ἐσχάτῃσι ξυμπτώσεσι, ἐξέθανόν κοτε ὑπ' ἀδυναμίης οἱ κάμνοντες, ὅκως ἐξ Αἱμοῤῥαγίης. Ἀσινέστερον δὲ λύει ἱδρὼς, ἢν πουλὺς ἐκρυῇ· οὐ πάνυ γὰρ ἰκμαλέοι οἱ Ὑδρωπιώδεες. Ἥδε τῶν ἐν Ἥπατι παθέων ἡ τελευτὴ γίγνεται.

Ἢν δὲ ἐμπύῃ τὸ Ἧπαρ * * * * μείρακες, καὶ οἱ μέσφι ἀκμῆς· ἧσσον γυναῖκες. Προφάσιες δὲ, ἀκρασίη, καὶ νοῦσος μακρὴ, μάλιστα ἐπὶ Δυσεντερίῃ καὶ Ξυντήξεσι· καὶ γὰρ δὴ καὶ τούσδε ἐκίκλησκον Ξυντηκτικοὺς, τοὺς ἐπὶ Ἕλκεσι Ἥπατος ἰσχνοὺς ἀποθνήσκοντας.

ΠΕΡΙ
ΣΠΛΗΝΟΣ.

Κεφ. ιδ'.

ΣΠΛΗΝΙ ξυνήθες χρόνιον νόσημα, Σκίῤῥος· ἔμπυος δὲ οὐ ῥηϊδίως. Γίγνεται δ' ὦν, εὖτε πόνος μὲν οὐ τρηχὺς, ὄγκος δὲ πουλὺς τῆς ἐπιπνοίης μέζων. ἐπὶ δεξιὰ γὰρ ὤφθη μέσφι τοῦ Ἥπατος ὅλῃ τῇ κοινωνίῃ ἐποιδέων. Τοὔνεκεν πολλοῖσι ἀπάτη γίγνεται, ὡς τοιοῦδε οὐκ ἐόντος Σπληνὸς, ἀλλὰ τοῦ ὑμένος πάθος· τὸ γὰρ Περιτόναιον φλεγμαῖνον σφίσι δοκέει. Ἀπηνὴς δὲ, καὶ ἀτέραμνος, ὅκως λίθος. τοιόσδε τὰ πολλὰ ἐπὶ Σκίῤῥῳ γίγνεται Σπλήν· εὖτε καὶ ἀπορίη ξυνέσει παντελής.

Ἢν δὲ καὶ ἐμπυΐσκῃ, εὐαφὴς μὲν, εἴκων ἐπὶ τῇ θίξει κατὰ κορυφὴν, ἔνθα ἡ τοῦ πύου γοῦνα· ὅπῃ δὲ ἀνεκπύητος, οὐκ εἴκει. Ἄλλοτε δὲ τῇ κοιλίῃ ἅπας ἐπαιώ-

ῥίπτεται, τῆδε κἀκεῖσε πρὸς τὰς ἀπώσιας φερόμενος, ἔς τ' ἂν σμικρότερος ἐὼν χώρην ἐς τὸ ἐμπλώειν ἴσχῃ. Ναυτίη, ἀπορίη, μάλιστα πρὸς τῇσι ῥήξεσι.

Ἐπὶ δὲ τάσιος σημήϊα, πυρετοὶ, πόνοι, καὶ ῥίγεα· τὰ πολλὰ γὰρ ἔασι. ἄριγοι δὲ ἐπὶ βραχείῃ θέρμῃ, καὶ ἀνώδυνοι· τῆδε καὶ λέληθέ κοτε ἐς Σπλῆνα Ἀπόστασις, μανὸν γὰρ καὶ ἐπαναίσθητον καὶ ἐν ὑγιέϊ τὸ σπλάγχνον. Οἰδαλέοι, ὑδερώδεες, μελάγχλωροι, ξὺν δυσφορίῃ ἡ δύσπνοια, ὡς ἀπὸ βάρεος τοῦ θώρηκος. ἐπίδηλον γὰρ τὸ κακόν. Ἄχρι τῶν ἄνω, γαστὴρ πίμπλαται ὑπὸ πνεύματος παχέος, ὁμιχλώδεος, ὑγροῦ ὡς δοκέειν, οὐκέτ' ἐόντος ὑγροῦ. βὴξ, πολλὸν θυμὸς ἐγγίγνεται, καὶ βραχέα, ξηρὰ, βήσσουσι. Κοιλίη ἢν τι κάτω φέρῃ, ὑδατώδεα, τὸ πρῶτον σμικρὸν ἐπικουφίζουσι· εἰ δὲ ἐπὶ μᾶλλον ἐκδιδῷ, ξυντήκει μὲν τὸν ἄνθρωπον, ὠφελέει δὲ οὐδὲν ἧσσον.

Ἢν δὲ καὶ ἐκραγῇ, πύον μὲν καθαρὸν, πέπον, οὔκοτε ἐσσύθη, ὑπόλευκον δὲ, καὶ τεφροειδὲς, ἄλλοτε δὲ τρυγῶδες, ἢ πελιδνόν. Ἢν δὲ καὶ βαθυτέρη ἡ Ἀπόστασις γένηται, καὶ μέλαν τὸ ὑγρόν· εὖτε καὶ τοῦ χυμοῦ τι τοῦ Σπληνὸς ἔξεισι ξυντακέντος· μετεξετέροισι δὲ καὶ ὅλα μέλεα τοῦ Σπληνὸς ἠνέχθη· εὔλυτος γὰρ καὶ φύσει Σπλήν. Ἢν δὲ καὶ μὴ καθίστηται τῷ Ἕλκεϊ, μίμνῃ δὲ ἐς πολλὸν χρόνον, ἀπόσιτοι, καχέκται, οἰδαλέοι, ἰδεῖν ἀπρεπέες, πολυελκέες πάντῃ, μάλιστα δὲ ἐς κνήμας· στρογγύλα, πελιδνὰ, κοῖλα, ῥυπαρὰ, δυσαλθέα τὰ ἕλκεα· τῇδε ἐπιξυντακέντες ὤλοντο.

Ἐπὶ δὲ σμικρῷ ὄγκῳ, μετὰ σκληρίης, ἀντιτυπίης, ἀπονίη· διὰ τόδε, πολλὸν χρόνον ζῶσι οἵδε. Ἢν δὲ τοῦ πάθεος ἥσσοιτο, χρεὼν Ὕδρωψ, ἢ Φθίσις, καὶ τοῦ σκίρρου τηκεδὼν ἐπιγίγνεται· ἀτὰρ ἠδὲ οὗτος ὁ τρόπος τοῦ ὀλέθρου σφέας τοῦ ζῆν ἐξάγει.

Παιδία μὲν οὖν καὶ νέοι παθεῖν τε ῥηΐτεροι, καὶ ἀπαλλαγῆναι ῥηΐτεροι. γέροντες δὲ, οὐκ εὐπαθέες μὲν, διαφυγῆναι δὲ ἀδύνατοι. ἀτὰρ καὶ πρεσβῦται ἔλαθόν τινες ὑπὸ Σπληνὸς διαφθαρέντες· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ σμικρῷ ὄγκῳ, τοῦ ὀλέθρου σφίσιν ἡ ῥοπή. Φέρει δὲ καὶ νοῦσος μακρὴ, φθινώδης· καὶ νέοισι, ἀργίη μάλιστα, ὁκόσοισι ἀπ' ἀγωνίης, ἢ γυμνασίων πολλῶν, ἄπονον τὸ σῶμα. Χωρία ἑλώδεα. ὕδατα πλατέα, ἁλμυρὰ, βρομώδεα. Ὡρῶν, τὸ θερειῶδες μετόπωρον.

ΠΕΡΙ
ΙΚΤΕΡΟΥ.

Κεφ. ιε΄.

ΗΝ χολῆς ξανθῆς, λεκιθώδεος, ἢ κροκοειδέος, ἢ τῆς μελαγχλώρου, ἐς τὸ παντελὲς ἀνάχυσις ἀπὸ τοῦ σπλάγχνου γένηται, τὸ πάθος Ἴκτερος κικλήσκεται.

κλήσκεται. Χαλεπὸν μὲν ἐν ὀξέσι. οὐ γὰρ μόνον περὶ ἑβδόμης κτείνει φθινὲν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἑβδόμην ἔκτεινε μυρίους· σπανίως δὲ, εὖτε ἔκρινε πυρετὸν ἐς τέλος τὸ πάθος, ἀλλ᾽ αὐτὸς οὐ ῥηϊδίως λύεται.

Ξυνίσταται δὲ, οὐκ ἐπ᾽ αὐτῷ μοῦνον Ἥπατι, ὅκως τισὶ τῶν ἰητρῶν δοκέει, ἀλλὰ Κοιλίῃ, καὶ Σπληνὶ, καὶ Νεφροῖσι, καὶ Κώλῳ. Καὶ ἐφ᾽ Ἥπατι μὲν ὧδε· ἢν φλεγμαίνῃ ἡμῖν ἢ Σκίῤῥον ἴσχῃ τὸ Ἧπαρ, ἄτρεπτον δὲ τὸ ἐς ἐργασίην ἔῃ, τίκτει μὲν ἐν τῷ Ἥπατι χολὴν, καὶ διακρίνει τήνδε ἡ ἐν Ἥπατι οὖσα κύστις. Ἀλλ᾽ ἢν αἱ φέρουσαι ἐς τὸ ἔντερον τὴν χολὴν ὁδοὶ ὑπὸ τῆς φλεγμασίης ἢ τοῦ Σκίῤῥου φραχθῶσι, πλημμυρεῖ δὲ ἡ κύστις, παλίσσυτος ἡ χολή· τῷ αἵματι οὖν μίσγεται, τὸ δ᾽ αἷμα ἐς πᾶν τὸ σκῆνος φοιτέον ἅμα τῇ χολῇ παντὶ τῷ σώματι. γίγνεται δὴ ἡ ἰδέη χολῆς. Λευκὰ δὲ καὶ ἀργιλώδεα τὰ σκύβαλα· οὐ γὰρ γίγνεται χολόβαφα, ὅτι περ οὐκ ἴσχει τοῦδε τοῦ χυμοῦ τὴν ἐπιῤῥοήν· τῇδε καὶ γαστὴρ ἐπίξηρος, οὔτε γὰρ ὑγραίνεται, οὔτε δάκνεται χολῇ. χροιὴ δὲ τοῦ λευκοχρόου εἴδεος.

Ἐπὶ Σπληνὶ δὲ ἢν Ἴκτερος φύῃ, μελάγχλωρος· μέλαινα γὰρ αὐτέου ἡ τροφὴ, ὅτι περ ἐκμαγεῖόν ἐστιν αἵματος μέλανος, οὗ τὴν ἀκαθαρσίην ἐοῦσαν οὐ δέχεται οὐδὲ ἐκπονέει νοσέων ὁ Σπλήν. ἡ δὲ ξὺν τῷ αἵματι πάντῃ φοιτῇ· διὰ τόδε μελάγχλωροι ἀπὸ Σπληνὸς Ἰκτέρου. Ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσι σκυβάλοισι τοῖσι ξυνήθεσι, ἔτι καὶ μελαντέρη χροιή· τῆς γὰρ Σπληνὸς τροφῆς τὸ περιττὸν ἐς ἔξοδον περίττωμα γίγνεται.

Καὶ ἐπὶ Κώλῳ, καὶ Γαστρὶ, Ἴκτερος, ἤνπερ εἰς πέψιν ἡ Γαστὴρ καὶ τὸ Κῶλον κακωθῇ. καὶ γὰρ καὶ ἐν τῷ Κώλῳ πέψις, καὶ ἀπὸ τοῦδε ἡ ἐς τὸ Ἧπαρ ἀναγωγὴ τροφῆς. Ἢν οὖν ὠμοτέρην τὸ Ἧπαρ τὴν ἄλλην τροφὴν λάβῃ, τὴν μὲν ἰδίην ἐργασίην πονέει, τὴν δὲ ὀθνείην ἐᾷ. τὸ γὰρ ἐν τῇ ἀναδόσει αἷμα, τὴν ἀεργίην τὴν τοῦ Κώλου ἐπέχον, διασπείρει παντὶ χεόμενον. ἀπεψίη δὲ ἡ ἐν Κώλῳ χολῆς ἐστι ἐργασίη.

Ὧδε καὶ ἐπὶ παντὶ γίγνεσθαι σπλάγχνῳ δυνατὸν Ἴκτερον, οὐ μόνον τῶν ἐς τὸ Ἧπαρ πεμπόντων τροφὴν, ἀλλὰ κἢν ἀπὸ Ἥπατος λαμβάνῃ. Οὐ γὰρ ὀχετοῖσι αἰσθητοῖσι μοῦνον ἡ φύσις παντὶ διαπέμπει τὴν τροφὴν, ἀλλὰ πολλῷ πλέον ἀτμοῖσι, οἵπερ ἀπὸ παντὸς ἐς πᾶν ἐνεχθῆναι ῥηΐδιοι, τῆς φύσιος αὐτοὺς καὶ διὰ στερεῶν καὶ πυκνῶν ἀγούσης. γίγνονται οὖν οἱ ἀτμοὶ χολόβαφοι, καὶ χρώζουσι, ᾗ ἂν ἵζωσι τοῦ σώματος. Οὐ μὴν ἐπὶ Κῶλον ἡ τῆς κοιλίης ἔκκρισις λευκή· ἀσινὲς γὰρ τὸ Ἧπαρ ἐς φύσιν, καὶ ἐκροὴν ἴσχει ἐπὶ ἔντερα χολῆς.

Δυνατωτάτη δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τῷ παντὶ ἕξις Ἴκτερον τεκεῖν· ἴσχει γὰρ καὶ ἐν ὅλῳ τὴν αἰτίην. Ἔστι δὲ τοιήδε. παντὶ μὲν τὸ θερμὸν ἐς πέψιν. παντὶ δὲ ὑγρῶν γένεα καὶ διάκρισις, ἄλλῳ μὲν ἄλλη, ἑκάστῳ δὲ οἰκείη· ἐν σαρκὶ μὲν, ἱδρώς· ἐν ὀφθαλμοῖσι δὲ, δάκρυον· ἐν ἄρθροισι δὲ, καὶ ῥινὶ, μύξη· ἐν ὠσὶ, κυψελίς. Ἢν

ἢν ἐς ἕκαστον ἔργον τὸ θερμὸν ἐγκάμῃ, αὐτὸ μὲν ἐς δριμὺ καὶ πυρῶδες ἐτράπη, τὰ δὲ ὑγρὰ πάντα γίγνεται χολή· πυρὸς γὰρ ἔργα, πικρὰ καὶ χολόβαφα. Ἢν δὲ καὶ ἐν αἵματι ἀπεψίη ξυμβῇ, γίγνεται τὸ αἷμα χολοειδὲς, σκίδναται δὲ παντὶ τρέφον· διὰ τόδε παντὶ φαίνεται χολή. Δεινὸν μὲν γὰρ τὸ πάθος· φοβερὴ δὲ ἡ χροιὴ εἴδεϊ, καὶ χρυσοειδέες ἔασι τὴν χροιήν· οὐ γὰρ ἀνθρώπῳ εὐπρεπὲς, ὅ γε ἐν λίθῳ καλὸν ἔῃ. Περισσὸν δέ μοι φράζειν καὶ πόθεν τοὔνομα, πλὴν ὁκόσον τῶν χερσαίων Ἰκτίδων τῶν τετραπόδων θηρίων, τοιοῖσι δὲ ἔασι οἱ ὦπες οἵδε.

Εἴδεα τοῦ πάθεος δοιά. ἢ γὰρ ἐς τὸ ξανθὸν, καὶ τὸ κροκῶδες ἐτράπη, τοῦ λευκοχλώρου εἴδεος· ἢ ἐς τὸ πελιδνὸν, καὶ μέλαν. Τῶνδε μέντοι ἡ αἰτίη εἴδη δὲ καὶ χολῶν ἐστι αἰτίη. καὶ γὰρ τῆσδε ἡ μὲν ξανθὴ, λεπτὴ, διειδὴς, λεπτοτέρου εἴδεος, ἢ ἐς τὸ πελιδνὸν καὶ μέλαν· ἡ δὲ κατακορὴς, ὡς κρόκον, ἢ λέκιθον φάναι, τοῦ αὐτοῦ εἴδεος. δευτέρη δὲ μελαντέρης χροιῆς, πρασίζουσα, ἰσατώδης, μέλαινα. μυρίαι δὲ ἐν μέσῳ τῶν χροιῶν παραλλαγαί· παρὰ δὲ τὸ θερμὸν, τουτέων, καὶ τὰ ὑγρὰ, ἡ τροπή. Ἀλλὰ καὶ τὰ σπλάγχνα τοῦδέ ἐστι αἴτια. ἢν μὲν ξανθὸν, ὡς τὸ Ἧπαρ· ἢ πελιδνὸν, ὡς ὁ Σπλήν. Ἢν μὲν ἐπὶ σπλάγχνῳ τινὶ Ἴκτερος γένηται, ἐπὶ Ἥπατι μὲν, τὰ Ἥπατος προφανέα· ἐπὶ δὲ Σπληνὶ, τὰ Σπληνός· ἕκαστα δὲ τὰ τῶν ἄλλων, ἑκάστου. ἢν δὲ μηδενὸς φαίνηται, τῆς ὅλης ἕξιός ἐστιν ἡ πάθη. Διαφανῆ δὲ καὶ τὰ ἐν τοῖσι λευκοτάτοισι ὀφθαλμοῖσι· μετώπου δὲ πρὸς κροτάφοισι, μᾶλλον τοῖσι λευκοῖσι φύσει, καὶ ἐπὶ σμικρῷ Ἰκτέρῳ ἡ χροιὴ μέζων ἐπανθέει.

Ὁκόσοισι μὲν οὖν μέλας ὁ Ἴκτερος, χροιῇ μελάγχλωροι, ῥιγώδεες, ἀδρανέες, ὄκνῳ εἴκοντες, ἄθυμοι· βρωμώδεες δὲ τὴν ὀσμὴν, πικροὶ δὲ τὴν γεῦσιν· τὴν ἀναπνοὴν οὐκ εὔκολοι· γαστέρι δακνώδεες· διαχωρήματα πρασοειδέα, ὑπομέλανα, ξηρὰ, μόλις διαχωρεύμενα· οὖρα κατακορέα, ἐπὶ τὸ μελάντερον. ἄπεπτοι, ἀπόσιτοι, ἄγρυπνοι, ἄθυμοι, μελαγχολώδεες.

Ἐπὶ δὲ τὸ λευκότερον, χροιῇ μὲν λευκόχλωροι, γνώμῃ δὲ φαιδρότεροι· σιτίων ἄρξασθαι μὲν ὀκνηροὶ, ἐμφαγέειν δὲ οὐκ ἀγεννέες· πέψαι ῥήϊδιοι τῶν πρόσθεν μᾶλλον. διαχωρέουσι λευκὰ, ξηρὰ, ἀργιλώδεα· οὐρέουσι ξανθὰ, ὠχρὰ, κροκοειδέα.

Ἀμφοῖν δὲ τὸ ξύμπαν σῶμα κνησμῶδες· θέρμη ἀνὰ ῥῖνας σμικρὴ μὲν, δακνώδης δέ. ἀμύσσον τὸ χολῶδες. Γεῦσις μὲν πικρῶν οὐ πικρὴ, τὸ θαῦμα, οὐ μὴν γλυκέων· γλυκέων δὲ, πικρή. ἡ γὰρ ἐν τῷ στόματι χολὴ, ἐνίζουσα τῇ γλώσσῃ, ἐπίπροσθεν τῶν ἐδεστῶν ἐντυγχάνουσα, τὴν αἴσθησιν σοφίζεται τήνδε. ἡ γὰρ γλῶσσα, ἀναπλέουσα τῆς χολῆς τῆσδε, οὐκ ἐκείνων αἰσθάνεται. καὶ τὸν μὲν πρόσθεν τὸν τῆς ἀποσιτίης χρόνον ἀτρεμέει ἡ χολὴ, ἀτὰρ οὐδὲ ἡ γλῶσσα τῷ ἤθεϊ ἄχθεται. ἢν δὲ ἀναζέσῃ γεύμασι, ἐπίπροσθεν τῶν ἐδεστῶν τὴν γλῶσ-

σαν

σαν οἶδε κινέειν. ἤντε οὖν πικρὸν ἔῃ σιτίον, πικρῶν αἴσθησις· ἤντε γλυκὺ, χολώδεος· φθάνει γὰρ ἡ αἴσθησις τῆς χολῆς. Απάτη δὲ ξυνίεσι τοῖσιν ἡγεύμενοισι τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνεσθαι· οὐ γὰρ οὕτως ἔχει. ἀλλ' ὅτι μὴ ἐπὶ τῷ ἰζάνοντι πικρῷ πικράζεται, μόνον διὰ τὸ ξυνήθες τῆς νούσου, φαντασίη γλυκάζοντος γίγνεται. ἡ αὐτὴ δὲ κατάστασις, καὶ ἐν γλυκέσι, καὶ ἐν πικροῖσι γεύμασι. ἀπατηλῶν ἄρα γευμάτων προκάλυμμα ἡ χολή.

Ην μὲν οὖν μὴ ξὺν τινὸς σπλάγχνου θερμασίῃ φλυῇ, ἀσινέες μὲν ὡς ἐπίπαν, μακρότεροι δέ. Ην δὲ καὶ ἐγχρονίσῃ, καὶ ἐπιφλεγμαίνῃ σπλάγχνον, ἐς Ὕδρωπα τὰ πολλὰ καὶ Καχεξίην τελευτᾷ. πολλοὶ δὲ καὶ δίχα Ὕδρωπος ἐκτακέντες ὤλοντο. Ξυνήθες δὲ μειρακίοισι, νέοισι, καὶ τοῖσι δὲ ἀσινέστερον· παιδίοισι δὲ οὐκ ἄηθες πάγχυ, οὐ πάντῃ δὲ ἀσφαλές.

ΠΕΡΙ

ΚΑΧΕΞΙΗΣ.

Κεφ. ιϛ΄.

ΞΥΜΠΑΝΤΩΝ ὁμοῦ παθέων Καχεξίη τροπή· ἅπασαι γὰρ αἱ νοῦσοι τῆσδε ἀπότοκοι. Ατὰρ καὶ ἥδε μούνη ἄνευθεν τῶν ἄλλων, φαρμάκων ἐπίδοσιν ἔχουσα πολλὴν ἰλυώδεα, κατὰ προφάσιας γίγνεται πάθος. Καὶ ἕξις μὲν κακὴ σχεδὸν ξυνὴ πάντων, καὶ ξυμπτώματα πολλὰ, καὶ οὔνομα τόδε ξύμβολον· ἰσχνότης δὲ, ἢ ὦχρος, ἢ οἶδος, καὶ εἴ τι ἕτερον πρόσκαιρον ἀνὰ τὸ σῶμα. Καχεξίη δὲ ἑνὸς μεγάλου πάθεος ἰδέη, καὶ τοῦδε τοὔνομα. Η γὰρ τοῦ ἀνθρώπου ἐς τὰ πάντα εὐεξίη, καὶ ἡ ἐς πέψιν, ἢ ἐς ἀνάδοσιν, αἵματος γένα, ἥδε πᾶν ἔργον φύσιος, ἐφ' οἷσι εὔπνοια, εὐτονίη, εὐχροίη, τὸ πρόσθεν ὑγείη. Ην δὲ ἐς ἀσθενίην κακοχυμίης ἡ φύσις τραπῇ, τόδε ἐστὶν ἡ Καχεξίη.

Η νοῦσος ἥδε δυσαλθὴς, ἥδε μήκιστον κακόν. καὶ γὰρ τίκτεται χρόνῳ μακρῷ, καὶ οὐδὲ ἐπὶ μιῇ τοῦ σώματος κακίῃ, καὶ οὐδὲ ἐπὶ σπλάγχνῳ ἑνί· ἀλλὰ γὰρ τῶν ἁπάντων τροπῇ ἐς πονηρόν. Τοιγαροῦν τὰ ἀπότοκα τοῦδε νοσήματα ἄφυκτα γίγνεται, Ὕδρωπες, ἢ Φθίσιες, ἢ Ξυντήξιες. καὶ γάρ τοι καὶ τῆς Καχεξίης προφάσιες ἀδελφαὶ τῆς ξυντήξιος ἔασι. Η δὲ νοῦσος μακρὴ δυσεντερίη ξυνεχής· νούσων ὑποστροφαὶ ἐνίοισι. Εὐσιτίη μὲν γὰρ, καί τοι καὶ προσφέρονται πολλά· ὠμῶν δὲ καὶ ἀτρέπτων ἡ ἀνάδοσις. ἐργασίη γὰρ τροφῆς, ἡ ἐς πέψιν, ἄπορος. Αἰτίη δὲ, καὶ Αἱμορροΐδων ῥόου ἐπίσχεσις, ἢ ἐμέτων ξυνήθων ἀπαλλαγὴ, γυμνασίων ἀργίη, αὔασμὸς ἱδρώτων, καὶ μεγάλων πόνων ῥαθυμίη.

Εὖτε τῶν παρεόντων ἕκαστον, ὡς τὸ μηδὲν οὐκ ἐπιστρέφειν. βάρος τοῦ σκήνεος· ὦχρος ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε· γαστὴρ φυσώδης· ὀφθαλμοὶ κοῖλοι· ὕπνοι βαρέες, νωθροί. Ἀλλὰ τάδε, ῥεμβώδεα μὲν γιγνόμενα, νούσου ἀπειλὴν ἴσχει. ἢν δὲ ῥιζώσαντα μίμνῃ, μηδὲ ἀπιέναι ἐθέλῃ, μεγάλου κακοῦ ἐστι ξύμβολα. Ἑσταότες μέν, οἰδαλέοι πόδας τε καὶ κνήμας· κατακλινόμενοι δέ, τὰ κεκλιμένα μόρια. κἢν ἐναλλάξῃ τὴν κατάκλισιν, τὸ οἶδος ἐπ' ἐκεῖνα φοιτῇ. Ὑγροῦ τε, ἢ ψυχροῦ, ἐς τὸ βάρος περίοδος. ἢν γὰρ ἡ θέρμη τὸ ὑγρὸν ἐξατμίζῃ, τοῦδε οὐκ ἀναχεομένου, εἶτα καταῤῥέει. Εὔσιτοι μὲν πολλῶν σιτίων, ἀδδηφάγοι κάρτα. ἀνάδοσις ταχυτέρη πέψιος, ὠμοτέρων μᾶλλον ἢ ἀπέπτων. ἐξανέργαστον δὲ ἡ πέψις. ἀλλὰ τόδε οὐκ ἐν τῷ ὅλῳ πέσσεται ὑπὸ τῆς φύσιος· ἡ γὰρ ἐν τῇ κοιλίῃ τοῦ θερμοῦ ἀτονίη, καὶ ἐν τῷ σκήνεϊ, ὁμοίη. τοιγαροῦν οὐδὲ χρηστόν, οὐδὲ εὔχρουν αἷμα γίγνεται.

Καὶ ἐπὴν ὠμῶν ὅλον τὸ σῶμα πλησθῇ, καὶ ἡ ἐς τὰ σιτία ὄρεξις οἴχηται, τῆς Καχεξίης ὧδε μέσφι στομάχου νεμομένης, καὶ τοῦ πάθεος κορυφὴν ἴσχοντος ἤδη, οἰδαλέοι μέν, ἀδρανέες δέ, καὶ ἐς πᾶσαν πρῆξιν ἄθυμοι· κοιλίη δὲ ξηροτέρη· ἄχολα τὰ πολλά, καὶ λευκά, τρηχέα, ὡς ὠμὰ διαχωρέουσι. Τὸ σκῆνος αὖοι, ἀνίδρωτες, κνησμώδεες· ὕπνος ἑδραῖος μὲν οὐδαμῆ, κεκλιμένῳ δὲ νυσταγμός. βραδύπνοοι. σφυγμοὶ ἀμαυροί, ἀσθενέες, πυκνοί, πυκνότατοι δὲ ἐπὶ πάσῃ καὶ σμικρῇ πρήξει. ἆσθμα δὲ ἐπὶ τοῖσδε ἡ ἀναπνοή. Φλέβες ἐπὶ τοῖσι κροτάφοισι ἐπηρμέναι, ἀσαρκίῃ τῶν πέριξ· ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσι καρποῖσι, πουλὺ μέζονες διοιδέουσαι· μελάγχλωρον τὸ αἷμα. Ἐπὶ τοῖσδε, Φθίσις, ἢ Ξύντηξις. ἀναπνοὴ ἀνὰ σάρκα Ὕδρωπα, ἤ τινα Ἀσκίτην, ἤγαγε, καὶ τῶνδε ἄφυκτος ἡ γλύνα.

Φέρουσι δὲ ἡλικίαι, γῆρας, καὶ οὐκ ἀποδιδρήσκουσι παῖδες, ταχὺ παθεῖν τε εὔκολοι, καὶ ἀπαλλαγῆναι ῥηΐτεροι· ἀκμάζοντες, οὐ πάγχυ μὲν παθεῖν ἕτοιμοι, οὐ πάμπαν δὲ ἀπαλλαγῆναι εὔκολοι. Ὥρη δὲ οὐ μίη φέρει τόδε, οὐδὲ ἐς μίην τελευτᾷ. ἀλλὰ φθινόπωρον μὲν κύει, χειμὼν τιθηνεῖ, ἔαρ δὲ ἐς κορυφὴν τελεσφορεῖ, θέρος δὲ κτείνει.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,
ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ
ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΟΝ
Βιβλιον Δευτερον.

ΠΕΡΙ ΥΔΡΩΠΟΣ.

Κεφ. α΄.

ΥΔΡΩΨ, ἀτερπὲς μὲν ἐσιδεῖν πάθος, χαλεπὸν δὲ καὶ παθεῖν. διαδιδρήσκουσι γὰρ τόδε πάγχυ παῦροι ὑπ' εὐτυχίης, καὶ θεῶν μᾶλλον, ἢ τέχνης· τὰ γὰρ μέζονα πάντα ἰῶνται μοῦνοι Θεοί. Η γὰρ ἐν σπλάγχνῳ καιρίῳ νόσημα φωλεῦσαν ἔτρεψε ἐς Καχεξίην τὸ πᾶν, ἢ τὸ ξύμπαν σκῆνος λοιμοῦ καταξηράντος ἐς κακοχυμίην ἤμειψε τὰ σπλάγχνα. εὖτε ἄλλοισι ἄμφω ἐς τὸ κακὸν ξυντιμωρέει· ἀσινὲς δὲ οὐδὲν, οὐδ' ὅπερ καὶ σμικρὴ τῇ φύσει γίγνοιτο ἂν ἐπικουρίη. Ἔστι δὲ ἐς ἐπομβρίην ῥεῦμα ψυχρὸν, παχὺ, ὁκοῖον ἡ ὀμίχλη τῷ παντί· ἢ τροπὴ ὑγρῆς καὶ ψυχρῆς αἰτίης, ἐς τοιήνδε ἕξιν ἑτεροιούσης τὸν ἄνθρωπον. Οὐ γὰρ τὸ ἐν τῇ κοιλίῃ τῇ κάτω ἀλλόμενον ὑγρὸν, Ὕδρωπα καλέομεν, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ πάθος τῇδέ ἐστι. ἀλλ' ὅτε ξυμπαρομαρτέει τῇ νούσῳ ὁ ὄγκος, τὸ οἶδος, ἡ χροιὴ, ἤδε ἐς τὸ ὕδωρ ξυντήκουσα ἕξις, Ὕδρωψ τέ ἐστι, καὶ καλέεται. κἢν γὰρ ἐκραγῇ κοτε τὸ ὕδωρ αὐτομάτως ἔξω, ἢ ταμών τις τὸ ὑποχόνδριον ἐκχέῃ, ἐφ' ἕδρης ἔασι οἱ Ὑδρωπιώδεες. Η μὲν οὖν πρωτίστη αἰτίη, Καχεξίη.

Ἰδέαι δὲ πλεῦνες, ἧς ἀτὰρ οὔνομα ἕτερον καὶ ἑτέρῃ. Ἢν μὲν γὰρ ἡ παρέγχυσις ἔνυγρος ἐν τῇσι λαγόνεσι ἐμπλώῃ, καὶ ὑπὸ τοῦ πρήσιος ἐν τοῖσι πατάγοισι δοκέῃ πως τυμπάνῳ, Τυμπανίης κικλήσκεται. Ἢν δὲ ὕδωρ ἅλις ἐς τὸ περιτόναιον ἐμπεριέχηται, ἐμπλώῃ δὲ τῷ ὑγρῷ τὰ ἔντερα, καλέομεν ἐπίκλησιν Ασκίτην. Ἢν δὲ αἱ λαγόνες μὲν μηδὲν τουτέων ἴσχωσι, τὸ πᾶν δὲ περιοιδέῃ σκῆνος, ἢν μὲν ἐπὶ λευκῷ φλέγματι, καὶ παχέϊ, καὶ ψυχρῷ, Φλεγματίης καλέεται. Ἢν δὲ ἐς χυμὸν αἱμάλωπα, ὑδατώδεα, λεπτὸν, ξυντακῶσι αἱ σάρκες, ἀνὰ σάρκα γίγνεται Ὕδρωψ. Κακὴ μὲν ἡ ἑκάστου ξύστασις· οὗ κακίων δὲ πολλόν τι, ἡ τῶνδε ἐπιμιξίη. τῶνδε γὰρ ἀμφὶ τὰς λαγόνας εἷς ἑνὶ τῷ ἀνὰ τὸ πᾶν ξυμβῇ γέ κοτε. Χαλεπώτατος δὲ, ἢν ὁ Τυμπανίας τῷ ἀνὰ σάρκα μιχθῇ. καὶ γὰρ ἰδίῃ, τοῦ μὲν ἀμφὶ τὰς λαγόνας, Ασκίτου Τυμπανίας χερείων· τῶν δὲ ὅλου τοῦ σκήνεος, ὁ Λευκοφλεγματίας τοῦ ἀνὰ σάρκα μείων. Ἐπεικὴς μὲν ὦν ἐν ἀνελπίστοισι, ἢν ὁ μείων ξυστῇ τῷ μείονι. κακίων δὲ, εἴ τις τῶν μειόνων ἑνὶ τῶν μεζόνων ἐς τωυτὸ ξυμβῇ. ἢν δὲ ἐς ἄκρας ἡ μίξις ἅμα ἵκηται δυοῖν μεγάλοιν, μέζον κακὸν τὸ ἔγγονον.

Ση-

Σημεῖα δὲ μέγιστα, καὶ ῥήϊστα ἰδεῖν, καὶ θιγέειν, καὶ ἐσακοῦσαι. Ἐπὶ μὲν τοῦ Ἀσκίτῃ, ἰδέειν ὄγκον ἐν τῇσι λαγόσι, οἶδος ἀμφὶ τὼ πόδε· πρόσωπα δὲ, καὶ βραχίονες, καὶ τὰ ἄλλα, ἰσχνά· οἰδέουσι ὄρχιές τε καὶ πόσθη, καὶ ὁ ξύμπας καυλὸς σκολιὸς ἐξ ἀνίσου τοῦ οἴδεος. Θίγειν, ἠδὲ ἐρείσαντά τι τὴν χεῖρα, κατὰ λόγον εἰσωθεῖν· τὸ γὰρ ὑγρὸν ἐπὶ τὰ ἄλλα μέρεα μεταῤῥέει, ἀτὰρ καὶ ἐν τῇσι τοῦ ἀνθρώπου τῇδε ἢ τῇδε ἐπιστροφῇσι, ἐς τὰς μετακλίσιας τὸ ὑγρὸν ὄγκον τε καὶ κλύδωνα ποιέει, ἐσακούειν τε καὶ τοῦ κλύδωνος. Ἀλλὰ κὴν πῃ τὸν δάκτυλον ἐρείσῃς, ὁ χῶρος γίγνεται κοῖλος, ἐς χρόνον τε πουλὺν μίμνει κοῖλος. Τάδε μὲν οὖν τὰ Ἀσκίτου.

Τυμπανίης δὲ, πρὸς τῇ τοῦ ὄγκου θέῃ, καὶ ἀκοῦσαι ἐπιδονέων. ἢν γὰρ πατάξῃς τῇ χειρὶ, τὸ ἐπιγάστριον δονέει, οὐδὲ μεταχωρέει τὸ πνεῦμα ἐν τῇσι ἐπιστροφῇσι· πνεῦμα γὰρ, κὴν μετακλιθῇ τὸ ἀμπέχον ἄνω τε καὶ κάτω, ἶσον πάντῃ μένει. ἢν δὲ ἐς ὁμίχλην καὶ ὕδωρ τρέπηται τὸ πνεῦμα, (καὶ γὰρ Ἀσκίτης ἀπὸ Τυμπανίου,) ἀμείβεται μὲν, ἢν μὴ ἐς τέλος τραπῇ κοτε, ἡμιτελὴς μεταῤῥέων.

Ὁ δὲ ἀνὰ σάρκα, ἠδὲ τοῦ λευκοῦ φλέγματος, τὰς μὲν λαγόνας ἴσχουσι κενεάς· οἰδαλέοι ἔασι, καὶ πρόσωπα, καὶ βραχίονας· ἀτὰρ ἠδὲ ὁκόσα τοῖσι ἄλλοισι κενεὰ, τοῖσδε γίγνεται πλήρεα. Φλέγμα μὲν γὰρ λευκὸν ἐπὶ τοῦ Λευκοφλεγματίῃ σωίζεται, ψυχρόν τε, καὶ παχύ· τοῦδε ἐμπίπλαται τὸ πᾶν. οἰδαίνει δὲ τὸ πρόσωπον, αὐχήν τε, καὶ βραχίονες· παχὺ δὲ τὸ ἐπιγάστριον ἀπὸ τοῦ οἴδεος· μαζοὶ δὲ ἐς ὄγκον αἴρονται, ὁκόσοι νέοι ἀκμὴν ὄντες ἐν εὐτυχίῃ τῆς ἡλικίης. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀνὰ σάρκα, τηκεδὼν τῆς σαρκὸς ἐς χυμὸν σαρκοειδέα· ἰχὼρ τε αἱμάλωπος, ὁκοῖος ῥέει ἀπὸ ἐντέρων ἕλκεσι, τοιόσδε καὶ ἐπὶ θλάσμασι ἀπὸ βάρεος ἐμπεσόντος, ἢν τάμῃς τι ἐπιπολῆς, ὁ χυμὸς ἐκρέει. Ἡ δὲ τοῖν δυοῖν ἐπιμιξίη ἀμφοῖν ἴσχει τὰ σημήϊα.

Ξύμπασι δὲ ὁμοῦ ξυνέσι, ὦχρος, δύσπνοια, βὴξ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε· νωθέες, ὄκνος πουλύς· ἀπόσιτοι, ἢν δέ τι προσαίρωνται, κὴν βραχὺ καὶ ἄφυσον, φυσώδεες, διατάσιες ὡς ἀπὸ πλησμονῆς· ἄνικμοι, διὸ οὐδὲ ἐπὶ λουτροῖσι ἰκμαλέοι· λευκοὶ, γυναικώδεες. Οἱ δὲ ἀνὰ σάρκα, μελάγχλωροι, μελανόφλεβες· Ἀσκίτῃσι μὲν, καὶ Τυμπανίῃσι, ἐπιφλεβέες, καὶ εὐπρόσωποι, καὶ καρποῖσι, καὶ ἐπιγαστρίῳ. ἐπὶ δὲ τοῖσι ἀνὰ σάρκα, καὶ τοῦ Φλεγματίῃ, οἶδεϊ ἅπαντα κρύπτεται. Ὕπνοι βαρέες, νωθροὶ, σμικροί· ἀψυχίη, σμικρολογίη, φιλοζωίη. καρτερίη, οὐκ ἀπ' εὐθυμίης καὶ εὐελπιστίης, ὅκως τοῖσι ἐν εὐτυχίῃ, ἀλλ' ἐξ αὐτέου τοῦ πάθεος· Οὔτι φατὸν τὴν αἰτίην θωυμάσαι· τὸ δὲ μέγα, ἐπὶ μέν γε ἄλλοισι οὐ πάμπαν ὀλεθρίοισι τῶν νοσέοντες ἄθυμοι, κατηφέες, ἐρᾶται τοῦ θανάτου· ἐπὶ δὲ τοῖσι, εὐέλπιδες καὶ φιλόζωοι γίγνονται. ἄμφω δὲ τὰ ἐναντία τίκτουσι αἱ νοῦσοι.

Γίγνεται Ὕδρωψ καὶ ἐξαπίνης κοτὲ ἐπ' ἀθρόῃ ψυχροποσίῃ, ἢν ὑπὸ δίψεος χανδὸν πουλὺ ψυχρὸν ἐγχέῃ ὕδωρ, εἶτα τὸ ὑγρὸν ἐς τὸ περιτόναιον ἠνέχθη, δι' ἅδε τῇσι κοιλίῃσι τὸ ἔμφυτον θερμὸν κατεψύχθη, ἔπειτα ἐς τοὺς κενεῶνας σταγόνες ἐκρέουσι, αἳ πρόσθεν εἰς διάπνοιην ἐξηερούμεναι διεφορέοντο. Τόδε οὖν εἰ γίγνεται, ῥηϊτέρη ἡ τῶνδε ἴησις, πρίν τι τῶν σπλάγχνων, ἢ ὅλον τὸν ἄνθρωπον παθεῖν. Ἀτὰρ ἤδε ἔδεσμα φυσῶδες, καὶ ἀπεψίη, καὶ Βουπρησις, ἔτεκον Ὕδρωπας.

Ἔστι δὲ ξυνὸν πάντων τὸ κακὸν, ἀνδρῶν, γυναικῶν, ἡλικίης πάσης. ὁκόσον ἄλλοι ἐς ἄλλο εἶδος ἔασι ὥραιοι· ἀνὰ σάρκα παῖδες, ἤδε τοῦ λευκοῦ φλέγματος. νέοι δὲ, μέχρι ἀκμῆς, οἱ κατὰ λαγόνας πλήσμιοι. γέροντες μὲν πάντα παθέειν ἕτοιμοι, ἀπόθερμοι, ψυχρὸν γὰρ τὸ γῆρας· ἀλλ' ἐς ὑγροῦ πλῆθος ἔασι ἀναίτιοι. τοῖσδε οὖν Τυμπανίης ξυνήθης.

Ἅπαντα μὲν οὖν πονηρὰ τὰ εἴδεα τουτέου, Ὕδρωψ γὰρ πάντων τῶν νοσημάτων κακόν. Ἀλλὰ τουτέων Λευκοφλεγματίης μὲν εὐηθέστερος· πολλὴ γὰρ καὶ ποικίλη ἐπὶ τοῦδε ἡ εὐτυχίη, ἱδρῶτος, ἢ οὔρων, ἢ κοιλίης κοτὲ ἐπ' αὐτέοις κατερράγη, λυομένης ἤδη τῆς τοῦ Ὕδρωπος ἕξιος. Χαλεπὸν δὲ Τυμπανίης, καὶ τοῦδε ὁ ἀνὰ σάρκα μᾶλλον. τὸν δὲ ἰητρὸν ἐν τῷδε τῷ πάθεϊ ὅλον χρὴ τὸν ἄνθρωπον ἀλλάξαι, τόδε μέντοι οὐδὲ Θεοῖσι ῥηΐτερον.

Ὑδερικὴ δὲ καὶ ἐν σμικρῷ κοτε ἄνθρωπος, ἢ Κεφαλὴν ἐπὶ Ὑδροκεφάλῳ· ἢ Πνεύμονα μοῦνον· ἢ Ἧπαρ· ἢ Σπλῆνα· καὶ ἐπὶ γυναικῶν Ὑστέρη, καὶ τῶν ἄλλων ἤδε εὐαλθεστέρη. ἣν γὰρ τὸ στόμιον ἀνῇ ἐκ τῆς πρόσθεν μύσιος, ὑγρὸν μὲν, εἰ ἔχοι, ἐκχέει ἔξω· ἢν δὲ πνεῦμα, ἐξεφυσήθη τόδε· ἢν δέ τι ἀνὰ σάρκα ἡ Ὑστέρη πάθῃ, ὡς ἐπίπαν ὅλη ἡ ἄνθρωπος ὑδερικῆ.

Ἰδέη τις ἑτέρη Ὕδρωπος ἤδε γιγνώσκεται· κύστιες σμικραὶ, συχναὶ, πλήρεες ὑγροῦ, ἐγκέονται τῷ χωρίῳ, ἔνθα ὁ Ἀσκίτης ξυνίσταται. ἀτὰρ ἐμπλέωσι σὺν πολλῷ ὑγρῷ, τέκμαρ δέ· ἢν γὰρ τετρήνας τὸ ἐπιγάστριον ἐκχέῃς, ἐπὶ βραχείῃ φορῇ τοῦ ὑγροῦ ἔνδοθεν ἂν ἐπέφραξεν ἡ κύστις· κἢν τὸ ὄργανον διώσῃ, αὖθις ἐκρέει. Τόδε μέντοι τὸ εἶδος οὐκ εὔηθες· πόθεν γὰρ ἂν ἐκπέσωσι αἱ κύστιες, ὁδὸς οὐκ εὔπορος. Λόγος δὲ μετεξετέροισι, ὅτι ἥκόν κοτε δι' ἐντέρων τοιαίδε κύστιες· ἐγὼ δὲ οὐκ ὄπωπα, διὰ τόδε νῦν οὐδὲν γράφω. Οὐδὲ γὰρ περὶ αὐτέων ὅ, τι λέξω· εἴτε γὰρ ἐκ τοῦ κώλου, ἢ τῆς γαστρὸς, ἡ φορὴ, τίς ὁ τρόπος τῆς ξυστάσιος; ὁδὸς γὰρ ἐς ἔξοδον ἁπάντων δι' ἕδρης εὐρέης. ἤδε αὐτοῦ τοῦ ὑγροῦ τοῦ ἐν λαγόνι ξυλλογῆς ἄπιστος ἡ τῶν ἐντέρων ῥαγή· οὐ γὰρ ἀσινὲς οὐδὲ ἀνώλεθρον, τρωθὲν ἔντερον.

ΠΕΡΙ

ΔΙΑΒΗΤΕΩ.

Κεφ. β΄.

ΘΩΥΜΑ τὸ Διαβήτεω πάθος, οὐ κάρτα ξυνήθες ἀνθρώποισι, σαρκῶν καὶ μελέων ἐς οὖρον ἡ ξυντηξις. Ὑγρὴ, καὶ ψυχρὴ, ὅκως ἐν Ὑδρωψι, αἰτίη. Ὁδὸς δὲ ἡ ξυνήθης, νεφροί τε, καὶ κύστις. Οὐ γὰρ διαλείπουσι οὐρέοντες, ἀλλὰ, ὅκως περ ἐξ ἀφέξιος ὀχετῶν, ἄπαυστος ἡ φορή. Χρονίη μὲν ἡ τῆς νούσου φύσι μακρῷ κυΐσκεται χρόνῳ. Βραχύβιος δὲ ἄνθρωπος, ἢν ἡ κατάστασις τελεσθῇ· ὀξείη γὰρ ἡ τηκεδὼν, ταχὺς δὲ ὁ θάνατός ποτε, καὶ βίος αἰσχρὸς καὶ ἐπίπονος. Δίψος ἀκρατὲς, πολυποσίη ἀνισόμετρος οὔρεσι πολλοῖσι, πλέον γὰρ ἐκκρέει τὸ οὖρον. καὶ οὐκ ἂν ἐπίσχοι τις αὐτέους, οὔτε πίνοντας, οὔτε οὐρέοντας. Ην δὲ ἐπ' ὀλίγον ἀνέχωσιν, ἢν μὲν τοῦ πιεῖν, ἄνικμοι μὲν τὸ στόμα, αὐαλέοι δὲ τὸ σκῆνος, τὰ δὲ σπλάγχνα καίεσθαι δοκέουσι· ἀσώδεες, ἄποροι, οὐκ ἐς μακρὸν θνήσκουσι· πυρίφλεγέες δίψαι. Απουρέειν δὲ τίς ἂν ἐπίσχοι τρόπος, ἢ τίς αἰσχύνη πόνου κρέσσων; ἀλλὰ κἢν ἐς μικρὸν ἐγκρατέες γίγνωνται, περιοιδέουσι ὀσφὺν, ὄρχιας, καὶ ἰξύα· κἢν ἀνῶσι, ἐκχέουσι μὲν τὸ οὖρον ἀλέα, τὰ δ' ἐποιδέοντα ἐξαείρεται· ξυνδίδοται γὰρ ἐς κύστιν ἡ πλημμύρα.

Κἢν μὲν τελεσθῇ τὸ κακὸν, εὔσημον. ἐπὴν δὲ μέλλῃ, ἄνικμοι τὸ στόμα· σίαλος λευκὸς, ἀφρώδης, ὅκως ὑπὸ δίψεος, καὶ οὐδέκω δίψος· ὑποχονδρίων βάρος. Αἴσθησις ὑπὸ τῆς γαστρὸς ἐς κύστιν θέρμης ἢ ψύξιος, ὅκως προσόδου προρέοντος τοῦ νοσήματος· ἀτὰρ ἤδη οὐρέουσι τοῦ ξυνήθεος μικρόν τι μᾶλλον· δίψος τε, ἀλλ' οὐδέκω μέγα.

Ην δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξηται, θέρμανσις μικρὴ μὲν, δακνώδης δὲ, ἐνίζουσα τοῖσι σπλάγχνοισι· ἐπιγάστριον ῥυσσοὶ, ἐπίφλεβοι, ἰσχνοὶ δὲ τῆς ὅλης ἕξιν· εὖτε καὶ ἡ οὔρησις καὶ τὸ δίψος ἐπαυξέα γίγνεται ἤδη κοτέ· κἢν ἐς ἄκρον τοῦ καυλὸν ἡ ξυναίσθησις φθῇ, εὐθὺς οὐρέουσι. Τῇδέ μοι δοκέει καλέεσθαι Διαβήτης ἐπίκλησιν, ὁκοῖόν τι διαβήτης ἐὼν, εἵνεκεν ἐν τῷ σκήνεϊ τὸ ὑγρὸν οὐ μίμνει, ἀλλὰ ὅκως διαβάθρῃ τῷ ἀνθρώπῳ ἐς ἔξοδον χρέεται. Διαρκέουσι δὲ ἐς χρόνον τινὰ, εἰ καὶ μὴ κάρτα πολλὸν, ὅτι πονέοντες οὐρέουσι, τηκεδὼν δὲ γίγνεται δεινή. οὔτε γάρ τι ἐκ τῆς πόσιος μέγα ἐς τὸ σκῆνος ἔρχεται, καὶ ξυναπέρχεται τῆς σαρκῶν ἐς τὰ οὖρα μυρία.

Αἰτίη δὲ, ὀξέων νούσων τις ἀπέσκηψεν ἐς τόδε, καὶ ἐν κρίσι κρύβδην τὸ κακόηθες ἐγκατέλιπον αἱ νοῦσοι. Οὐκ ἀδόκητον καὶ δηλητήριόν κοτε τήνδε τὴν

αἰτίην ἴσχειν, τὸ ὁκόσα κύστι καὶ νεφροῖσι ἐνσκήπτει. Ατὰρ εἰ ἐδάκη τις ὑπὸ τῆς Διψάδος, τοιήδε τοῦ ἕλκεος ἡ πάθη· Διψὰς δὲ τὸ ἑρπετὸν θηρίον, ἣν δάκῃ τινὰ, ἄσχετον δίψος ἐξάπτει. πίνουσί τε ἄδδην οὐκ ἐς δίψεος ἄκος, ἀλλ' ἐς τὴν τῆς κοιλίης πλημμύρην, ἀκορίῃ ποτοῦ. Ην δὲ ἀλγέῃ τις περιτάσιος τῆς κοιλίης, καὶ ἀχθέῃ, καὶ ἐπίσχῃ τὸ ὑγρὸν ἐς μικρὸν, αὖθις ἄδδην πίνουσι διψῶντες, καὶ ἥδε τῶν κακῶν ἡ ἀμοιβή· συντιμωρέει γὰρ ἀλλήλοισι δίψος καὶ ποτόν. Αλλοι δὲ οὐκ οὐρέουσι, οὐδέ τις ἄλλη τοῦ πινομένου διαπνοή. τοιγαροῦν ἀκορίῃ μὲν τοῦ ποτοῦ, πλημμύρῃ δὲ τοῦ ὑγροῦ, περιτάσει δὲ τῆς κοιλίης, ἐξεῤῥάγησαν ἀθρόως.

ΠΕΡΙ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ
ΝΕΦΡΟΥΣ
ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. γ'.

ΝΕΦΡΟΙ, τὴν φύσιν μέν εἰσι, ἀδενώδεες· χροιὴν δὲ ἐρυθρότεροι, ὁκοῖόν τι ἧπαρ μᾶλλον, ἢ μαζοὶ, καὶ ὄρχιες. (καὶ γὰρ καὶ οἵδε ἀδένες, ἀλλὰ λευκότεροι.) σχῆμα δὲ διδύμοισι ἴκελοι, πλατέες μᾶλλον ἐστᾶσι ἅμα, καὶ καμπύλοι. Κοιλίαι δὲ σμικραὶ, ἰσθμοειδέες, ἐς τὴν τῶν οὔρων διήθησιν. ἐκπεφύκασι δὲ ὀχετοὶ νευρώδεες, ὁκοῖόν τι αὐλοὶ, ἀφ' ἑκατέρου· ἐμπεφύκασι δὲ οἵδε τοῖσι ὤμοισι τῆς κύστιος ἑκάτερθεν. ἴση δὲ τῶν οὔρων ἀπὸ Νεφρῶν ἡ ὁδὸς ἐς κύστιν.

Αμφὶ δὲ τούσδε τοὺς Νεφροὺς, καὶ τοὺς πόρους τούσδε, πολλὰ καὶ ποικίλα γίγνεται πάθεα. τὰ μὲν ὀξέα, ἐν αἱμοῤῥαγίῃ, καὶ πυρετοῖσι, καὶ φλεγμονῇσι κτείνοντα, ὁκόσα μοι λέλεκται. τὰ δὲ χρόνια, τηκεδόνι λύοντα τὸν ἄνθρωπον, ἀνώλεθρα μὲν, ἀναλθέα δὲ, καὶ ξυναποθνήσκοντα. Χρόνια οὖν, Αποστάσιες, Ελκεα, Λίθων γέννα, Αἱμοῤῥοΐδες. Ελκεα μὲν ἐξ Αποστάσιος, μήκιστα καὶ δυσαλθέα πάντα τοῦ ἀνθρώπου.

Τῶν Λίθων δὲ χρονίη μὲν ἡ γέννα, ὀδυνώδεες σφηνώσιες, οὐ γὰρ ῥηΐστη ἡ διέξοδος· χαλεπὴ δέ οἱ πρὸς τοῖσι καὶ ἡ τῶν οὔρων ἐπίσχεσις. Αλλ' εἰ εἰσὶ πολλοὶ σμικροὶ, ἀλληλουχίῃ μίμνουσι, ἢ εἷς μέγας ἐμφραχθῇ, καὶ ἐπ' ἀμφοῖν τοῖν Νεφροῖν ξυμβῇ τάδε, ἐς οὔρων σχέσιν, καὶ διάτασιν, ὀλιγήμεροι θνήσκουσι. Εὖτε μέντοι ἡ φύσις ἐπιμήκεα καὶ ἰσομεγέθεα τοῖσι οὐρητῆρσι τὴν κοιλίην τῶν Νεφρῶν τεύξασα, σμικροῖς ἄρα μέζονα, ὅκως ἂν, ἢν ἄνω συστῇ Λίθος, ῥηΐστην ὁδὸν τὴν ἐς κύστιν ἴσχῃ. Διὰ τόδε καὶ ἐπιμήκεες οἱ Λίθοι γίγνονται,

ται, περὶ γὰρ τοῖσι Οὐρητῆρσι τὰ πολλὰ πήγνυνται. καὶ ὁκόσοι τῇδε ἐς πάχος ἄνισοι, λεπτοὶ μὲν ἔασι τὰ πρόσω, διὰ τοὺς Οὐρητῆρας στενοτέρους ἐόντας· παχέες δὲ, διὰ τὸ τοὺς Νεφροὺς κάτω ῥεῖν. Εγγίγνονται δὲ τοῖσι Νεφροῖσι μοῦνον, ἀλλὰ τοῖσι διαπύροισι. οὐδὲ ἕδρην γὰρ ἐν τοῖσι Οὐρητῆρσι οὐκ ἴσχουσι οἱ Λίθοι, ἀλλὰ τὰ ψαμμία σὺν τοῖσι Οὐρητῆρσι κάτω διαπλέει, τάπερ καὶ σημήϊα καὶ ὕλη τοῦ πάθεος γίγνεται. Ην δὲ ἐμφραχθῇ κοτε τῇ κοιλίῃ μέζων τελεσθεὶς, πόνοι τῆς ὀσφύος ἀμφὶ τὰς ψόας μέσφι τῶν μέσων πλευρέων. πολλοῖσι γοῦν ἀπάτη πόνου, ὡς ἀπὸ Πλευρίτιδος. βάρος ἰσχίου· κατὰ ῥάχιν δυσκαμπέες, ξυννεύουσι χαλεπῶς· ἐπώδυνοι στρόφοι, βαρέες, ἀνέκλιστοι, τὸ γὰρ ἑλικοειδὲς ἔντερον. Ην δὲ καὶ πλημμυρῇ τὸ οὖρον, καὶ διατάσιες· προθυμίη ἀπουρήσιος, ὅκωσπερ ὠδίνων· φυσώδεες, ἀδιέξοδοι δὲ αἱ φῦσαι· πυρετοὶ δακνώδεες, ἐπίξηροι· αὐαλέη μὲν γλῶσσα, ξηρὴ δὲ ἡ κοιλίη· ἰσχνοί· ἀπόσιτοι, ἢν δέ τι προσαίρωνται, οὔτε πέψαι, οὔτε ἀναλαβεῖν ῥηΐδιοι. Ην δὲ ἐς τὸν Οὐρητῆρα ὁ Λίθος ἐμπέσῃ, βρασμὸς ὡς ἀπὸ ῥίγεος, αἴσθησις τοῦ Λίθου ὁδοιπορέοντος ξυνῷ ὁμοβιαίῳ. Κἢν ἐς τὴν Κύστιν ἐμπέσῃ, οὔρων ἄλις ὑδατωδέων ἔκχυσις, κοιλίης ἔξοδοι, φῦσαι, φυσώδεες, στομάχου κατάστασις, ἐρεύξιες, ἀνάπαυσις τῶν πρόσθεν κακῶν. προσεχύθη κοτὲ καὶ περὶ τῶν οὔρων αἷμα, ἀναδρομῇ τοῦ πόρου. Αγωνίη δὲ δευτέρη, τοῦ Λίθου ἡ διὰ τοῦ Καυλοῦ διέξοδος. ἢν γὰρ μέζων τῆς Οὐρήθρης ἔῃ, ἐνίσχεται πολλὸν χρόνον, καὶ πλημμυρεῖ ἡ κύστις, καὶ ἰσχουρίη νῦν ἐπαλγεστέρη· ξὺν γὰρ τῇδε καὶ Οὐρητῆρες πιμπρέανται. Χαλεπωτάτη δὲ ἡ τῶν σκολιῶν διέξοδος· καὶ γὰρ καὶ ἀγκιστροειδέας ὦπωπα, καὶ ἐπὶ τοῖς πόροις ἐπιπωρώσιας. ἐπιμήκεες δὲ τὰ πολλὰ διαπλασσόμενοι ὑπὸ τῆς τῶν πόρων ἕξιος. Χροιῇ δὲ, ἄλλοι μὲν λευκοὶ, ἀργιλώδεες, τὰ πολλὰ παιδίοισι. ἄλλοι δὲ ξανθοὶ, κροκοειδέες, γέρουσι δὲ, οἷσί περ καὶ ἐν Νεφροῖσι οἱ Λίθοι ξυνήθεες· ἐν Κύστει γὰρ παιδίοισι μᾶλλον. Διτταὶ δὲ αἱ αἰτίαι τῆς πήξιος· γέρουσι μὲν, τὸ σῶμα ψυχρὸν, παχὺ τὸ αἷμα. ψυχρὸν δὲ τὰ παχέα θᾶσσον πήγνυσι· τέκμαρ δὲ, τῶν ὑδάτων τῶν θερμῶν φύσει αἱ πηγαὶ, ἀποψυχθέντα γὰρ ἐς πωροειδέα Λίθον πήγνυται. παιδίοισι δὲ, πολλὸν ὑπὸ τοῦ αἵματος τὸ ἰλυῶδες ἑψηθὲν, θρέψιος, ὅκως πῦρ, τὴν ἕδραν ἴσχει. Λίθων μὲν οὖν ἀμφὶ θρέψιος, τοιάδε πάθη.

Μετεξετέροισι ἐν περιόδοισι οὐρέουσι αἷμα, τοῖσι ἀπὸ Αἱμοῤῥοΐδων ἰκέλη ἥδε ἡ ξυμφορὴ, ὁμοίη δὲ καὶ ἡ τοῦ σκήνεος κατάστασις· ἔξωχροι, νωθροὶ, ἄπρηκτοι, ἀπόσιτοι, ἄπεπτοι. Κἢν μὲν ἐκκριθῇ, ἔκλυτοι, πάρετοι τὰ μέλεα, κεφαλὴν δὲ κοῦφοι, καὶ ἐλαφρότεροι. Ην δὲ ἐς τὴν περίοδον μηδὲν ἐκρυῇ, κεφαλαλγέες, ἀμαυροὶ τὰς ὄψιας, σκοτώδεες, ἀμφιδινεύμενοι. ἐντεῦθεν Επιληπτοι μωροί· ἄλλοι οἰδαλέοι, ἀπαχλυόμενοι, Υδρωπιώδεες· ἄλλοι δὲ Μελαγχολώδεες, ἢ Παράλυτοι. ἐπισχέσιος γὰρ Αἱμοῤῥοΐης ξυνήθεος ἀπότοκα τάδε. Ην μὲν οὖν ἀπὸ Νεφρῶν ἐκρέῃ τὸ αἷμα, καθαρὸν, ἀμιγὲς οὔροισι, τὰ

πολλὰ ἐκρέει ἀπὸ Κύστιος τῶν οὔρων τὸ αἷμα. Φέρεταί κοτε καὶ ἀπὸ ῥήξιος τῶν Νεφρῶν πολὺ ἀθρόον, ἀτὰρ ἠδὲ πάγον ἴσχει, καὶ γίγνονται θρόμβοι. ὡς ἔξω χυθὲν, ἐπάγη κοτὲ καὶ ἐν κύστει, εὖτε ἰσχουρίη γίγνεται δεινή.

Ἐπὶ δὲ τῇ ῥαγῇ, Ἕλκεα συμβαίνει χρόνια, καὶ δυσαλθέα. τέκμαρ δὲ, ἐφελκὶς, ἢ ὑμένιον, εὖτε ἀράχνιον, ἐρυθρὸν ἐκκριθέν· ἢ πύον λευκὸν οὐρηθὲν, ἄλλοτε μὲν καθαρὸν, ἀμιγὲς, ἄλλοτε δὲ οὔροισι ξυμμεμιγμένον. Τοῖσδε χρὴ καὶ Ἀποστάσιας διαγιγνώσκειν, ἢν προσγίγνωνται. πυρετοὶ ἐς ἑσπέρην, καὶ ῥίγεα· πόνοι ἀμφὶ τὴν ὀσφὺν, κνησμοί. Ἢν δὲ καὶ ἐκραγῇ, θρόμβοι πυώδεες, σαρκοειδέες, ἀτὰρ ἠδὲ λευκοῦ πύου Ἀπόστασις. Τὰ δὲ Ἕλκεα δακνώδεα, ἄλλοτε μὲν καθαιρόμενα, ἄλλοτε δὲ ῥυπαρὰ ὄντα. δηλοῖ δὲ τὸ πύον, ἀτὰρ ἠδὲ οὖρα κάκοδμα, ἢ ἄνοδμα.

Ἔαρ μὲν οὖν Αἱμοῤῥαγίας τίκτει, καὶ Ἀποστάσιας. χειμὼν δὲ, καὶ φθινόπωρον, Λίθους. Ἢν δὲ ἐπὶ Λίθοισι Ἕλκεα γένηται, ἀναλθέες μὲν αἱ νοῦσοι, ταχέη τηκεδὼν καὶ θάνατος.

ΠΕΡΙ
ΤΩΝ ΕΝ
ΚΥΣΤΙ.

Κεφ. δʹ.

ΤΩΝ ἐν τῇ Κύστι νούσων οὐδὲν εὐήθες. τὰ μὲν ὀξέα, φλεγμασίῃ, καὶ τρώμασι, σπασμῷ, καὶ πυρετοῖσι ὀξέσι, κτείνοντα· Ἕλκος δὲ, καὶ Ἀποστάσιες, ἢ Παράλυσις, ἢ Λίθος μέγας μὲν, ἀναλθὴς δέ. Οὔτε γὰρ θρύπτεται ἢ πόσι, ἢ φαρμάκῳ ἀμφιθρύπτῳ, οὔτε ἀσινέως τέμνεται· χρὴ γὰρ καὶ τὰ λεπτὰ τῆς Κύστιος ξυντάμνειν, τὸ δὲ αὐτῆμαρ ἔκτεινε, ἢ ὀλίγαις ἡμέρῃσι σπασμοῖσι καὶ πυρετοῖσι θνήσκουσι. Ἢν δὲ μὴ ταμῇ, ἐς οὔρων σχέσιν, καὶ πόνοισι, καὶ πυρετοῖσι, ἢ τηκεδόσι, σμύχεται ὤνθρωπος. Ἢν δὲ μὴ κάρτα μέγας ὁ Λίθος ἔῃ, σχέσιες μὲν οὔρων ξυνεχέστεραι· ἐς γὰρ τὸν αὐχένα ῥηιδίως ἐμπίπτων, ἀποέργει οὔρων ἔξοδον. τάμνειν δὲ εἰ καὶ τῶν μεζόνων ἀσφαλέστεροι, ἀλλὰ τέμνεται Κύστις. Κἢν τις ἐκ τοῦ θανάτου κίνδυνον ἐκφύγῃ, Ῥοιάδος γίγνεταί οἱ πάθος· κἢν ἀκίνδυνον ἔῃ, ἀλλ' οὐ φορητὸν ἐλευθέρῃσι ἀέναον ἐκρέειν οὖρον, κἢν βαδίζῃ, κἢν εὕδῃ, ἀτερπὲς δὲ ἢν βαδίζηται. Οἱ δὲ κάρτα σμικροὶ τὰ πολλὰ τάμνονται ἀσινέως. Ἢν δὲ ξυμπεφύκῃ τῇ Κύστι Λίθος, διάδηλος μὲν τῇσι μελεδώνεσι, ἀτὰρ οὐδὲ ἀσινέες πόνοισι, καὶ βάρεϊ, κἢν ἂν ᾖ δυσουρίης ἄτερ· ἢν δὲ μὴ, καὶ δυσουρέει. Ξύμπαντας δὲ τοὺς Λίθους διαγνοίης ἂν, τῇσι τῶν ψαμμίων ἐν τοῖσι οὔροισι ὑποστάσεσι. ἀτὰρ ἠδὲ περίκοποι τὰ αἰδοῖα γίγνονται,

εὖτε

εὖτε γὰρ ἀπουρέουσι, κὴν ὕπεσι καὶ ὁ Λίθος, ὀδυνέονται, καὶ ἀμφαφόωσι καὶ ἕλκουσι τὰ αἰδοῖα, ὅκως τὸν Λίθον ἔξω τῇ Κύστι ἐξαιρεόμενοι. Ξυμπαθεῖ δὲ καὶ ἡ Ἕδρη, κνησμώδης γιγνομένη· προπετὴς δὲ καὶ Ἀρχὸς βίῃ καὶ ἐντάσεσι, φαντασίῃ ἐκκρίσι δὲ ὡς δῆθεν τοῦ Λίθου· ἄμφω γὰρ ξυγκέεται ἀλλήλοισι, Ἕδρη τε, καὶ Κύστις, ὧν ἑκατέρου * * * * διὰ τόδε καὶ ἐπὶ φλεγμασίῃ Ἀρχοῦ ἰσχουρέει Κύστις, καὶ ἐπὶ τῇσι τῆς Κύστιος ἀκέσι οὐ δίνησι Ἕδρη, κὴν μὴ ἐπίξηρος ἡ γαστὴρ ἔῃ. Τοῖα μὲν τὰ ἄλγεα τῶν Λίθων.

Αἱμοῤῥαγίη δὲ, κὴν μὴ κάρτα ὀξέως κτείνῃ, χρόνῳ δὲ ἐξέλυσε μυελοὺς. Οἱ δὲ ἀπ' αὐτέης θρόμβοι, ἰσχουρίη, ὀξέες ὄλεθροι, ὅκωσπερ οἱ Λίθοι. καὶ γὰρ, ἢν τὸ αἷμα λεπτόν τε, καὶ ξανθὸν, καὶ μὴ πάγχυ ᾖ εὐπαγὲς, ἀλλ' ἡ Κύστις ἐς πολλὸν ἀλίζει χρόνον, καὶ ἤδε θερμαίνουσα καὶ ἕψουσα πηγνύει, καὶ ὧδε γίγνεται θρόμβος. Ἰσχουρίη μὲν ὦν δυνατωτάτη κτεῖναι· προσεπιγίγνεται δὲ τουτέοισι ἄλγος ὀξὺ, πῦρ δριμὺ, γλῶσσα ξηρὴ, καὶ ἐπὶ τοῖσδε παραφορῇ θνήσκουσι.

Ην δὲ ἐπὶ Τρώματι ἄλγος φανῇ, Τρῶμα μὲν ὀλέθριον. Τὸ δὲ Ἕλκος, κὴν μὴ ἀρχῆθεν κτείνῃ, πυρετοῖσι, ἢ φλεγμονῇ, ἀνήκεστον γίγνεται. Λεπτὴ μὲν τὸ πάχος Κύστις, νεῦρον δὲ τὴν φύσιν· τάπερ οὐδὲ σαρκοῦται, οὔτε ῥηϊδίως ἐπουλοῦται. ποτὶ καὶ τὸ οὖρον χολῶδες, δριμὺ, δακνῶδες τοῦ Ἕλκεος. Η ξυνὴ δίαιτα· ἥδε ἐν μὲν τῇσι πληρώσεσι διατέταται, ἣν δὲ κενωθῇ, ξυνίζει. πάσχει οὖν ἄρθρου πάθεϊ, ἐν ἐκτάσει τε, καὶ κάμψει· ἄρθρῳ δὲ οὐκ εὐαλθὲς Ἕλκος οὐδέν.

Καὶ Ἔμπυος δὲ ἐξ Ἀποστάσιος γίγνεται. Κύστιος σημήϊα, τάπερ ἐπ' ἄλλοισι μέν· ἐπὶ φλεγμασίῃ γὰρ, καὶ ἐπὶ πυρετοῖσι, καὶ ῥίγεσι, ἡ Ἀπόστασις, κίνδυνοι δὲ οἱ αὐτοί. Πύον δὲ, ἀλλ' ἐς παχὺ, λευκὸν, οὐ κάκοδμον, ἐκδιδοῖ. εὐήθεα τὰ ἀπὸ τῶνδε Ἕλκεα. Ην δὲ ἐπινέμηται, τρυγώδεα, μυξοποιὰ, κάκοδμα οὐρέουσι. τῶν τοιῶνδε οὐ βραδύνει θάνατος. δακνώδεα μὲν τὰ οὖρα, ὀδυνηρὰ δὲ ἡ πρόεσις αὐτῶν, διαΐσσει δὲ ἡ ὀδύνη μέσφι ἄκρων τοῦ καυλοῦ. Βλάπτει δὲ αὐτέους πάντα καὶ τἀναντία· καὶ πλησμονὴ, καὶ κένωσις· καὶ ἀργίη, καὶ κίνησις· καὶ λουτρὰ, καὶ ἀλουσίη· καὶ τροφὴ, καὶ ἀτροφίη· καὶ γλυκέα, καὶ ὀξέα. ἄλλων ἄλλα μὲν ὠφελεόντων, ἄλλα δὲ βλαπτόντων, εἰς ἓν ξυμβῆναι μὴ δυναμένων.

ΠΕΡΙ
ΓΟΝΟΡΡΟΙΗΣ.

Κεφ. έ.

ΑΝΩΛΕΘΡΟΝ μὲν ἡ Γονόῤῥοια, ἀτερπὲς δὲ καὶ ἀηδὲς μέσφι ἀκοῆς. Ην γὰρ ἀκρασίῃ καὶ πάρεσις τὰ ὑγρὰ ἴσχῃ, καὶ γόνιμα μέρεα, ὅκως

διὰ ψυχρῶν ῥέει ἡ θορὴ, οὐδὲ ἐπίσχειν αὐτὴν ἐστὶ, οὐδὲ ἐν ὕπνοισι· ἀλλὰ γὰρ, ἤντε εὕδῃ, ἤντε ἐγρηγορέῃ, ἀνεπίσχετος ἡ φορὴ, ἀναίσθητος δὲ ἡ ῥοὴ τοῦ γόνου γίγνεται. Νοσέουσι δὲ καὶ γυναῖκες τήνδε τὴν νοῦσον, ἀλλ' ἐπὶ κνησμοῖσι τῶν μορίων καὶ ἡδονῇ προχέεται τῇσι ἡ θορὴ, ἀτὰρ καὶ πρὸς ἄνδρας ὁμιλίῃ ἀναισχύντῳ. ἄνδρες δὲ οὐδ' ὅλως ὀδάξονται. Τὸ δὲ ῥέον, ὑγρὸν, λεπτὸν, ψυχρὸν, ἄχρουν, ἄγονον. πῶς γὰρ ζωογόνον ἐκπέμψαι σπέρμα, ψυχρὴ οὖσα, ἡ φύσις; Ἢν δὲ καὶ νέοι πάσχωσι, γηραλέους χρὴ γίγνεσθαι πάντας τὴν ἕξιν, νωθώδεας, ἐκλύτους, ἀψύχους, ὀκνέοντας, κωφοὺς, ἀσθενέας, ῥικνοὺς, ἀπρήκτους, ἐπώχρους, λευκοὺς, γυναικώδεας, ἀποσίτους, ψυχρούς· μελέων βάρεα, καὶ νάρκας σκελέων· ἀκρατέας, καὶ ἐς πάντα παρέτους. Ἥδε ἡ νοῦσος ὁδὸς ἐς Παράλυσιν πολλοῖσι γίγνεται. πῶς γὰρ οὐκ ἂν τῶν νεύρων ἥδε ἡ δύναμις πάθοι, τῆς ἐς ζωῆς γένεσιν φύσιος ἀπεψυγμένης; Καὶ ἡμέας ἄνδρας ποιέει ζωοῦσα ἡ θορὴ, θερμοὺς, ἐνάρθρους, λασίους, εὐφώνους, εὐθύμους, κραταιοὺς νοῆσαί τε, καὶ ῥέξαι. δηλοῦσι οἱ Ἄνδρες. Οἷσι δὲ οὐκ ἔνεστι ζωοῦσα ἡ θορὴ, ῥικνοὶ, ἀσθενέες, ὀξύφωνοι, ἄτριχες, ἀγένειοι, γυναικώδεες. δηλοῦσι οἱ Εὐνοῦχοι. Ἢν δέ τις ἀνὴρ ἐγκρατὴς ἔῃ τῆς θορῆς, κραταιὸς, εὔτολμος, ἀλκήεις μέσφι θηρίων. τέκμαρ δὲ, Ἀθλητῶν οἱ σαόφρονες. Καὶ γὰρ καὶ οἱ φύσι τινῶν κρέσσονες, ὑπ' ἀκρασίης πολλὸν τῶν χειρόνων γίγνονται χερείονες· πολλὸν δὲ οἱ φύσει χερείους, ὑπ' ἐγκρατίης γίγνονται κρεσσόνων κρέσσονες. Ἀτὰρ οὐδὲ ζῶον ἐξ ἄλλου τευ γίγνεται κραταιὸν, ἢ θορῆς. Μέγα οὖν καὶ ἐς ὑγίην, καὶ ἐς ἀλκὴν, καὶ ἐς εὐψυχίην, καὶ ἐς γένεσιν, ζωοῦσα ἡ θορή. Ἀπὸ Σατυριήσεως, ἐς Γονοῤῥοίης ἀπόσκηψιν ἡ κατάστασις.

ΠΕΡΙ
ΣΤΟΜΑΧΙΚΩΝ.

Κεφ. ϛ'.

ΣΤΟΜΑΧΟΣ ἡδονῆς καὶ ἀηδίης ἡγεμών. καρδίης καίριον γειτόνευμα ἐς τόνον, καὶ θυμὸν, ἢ ἀθυμίην, τῆς ψυχῆς συμπαθείῃ. ἥδε Στομάχου προφέριστα δύναμις. τάδε μὲν οὖν μοι ἄλλῃ λέλεκται. Ἀπότοκοι ἡδονῆς μὲν, εὐπεψίη, εὐσαρκίη, εὐχροίη τοῦ σώματος· ἀηδίης δὲ, τουτέων τἀναντία, κοτὲ καὶ ἀθυμίη μὴ ἔχων τροφήν· μελαγχολώδεσι δὲ, κακοσιτίη. Ἢν οὖν ὅδε νοσέῃ, μῖσος καὶ ἀποστροφὴ τῶν γευμάτων, οὐκ ἢν προσαίρωνται μόνον, ἀλλὰ κἢν ἀθέητα μὲν ᾖ τὰ σιτία. ἀναπεμπάζονται δὲ ναυτίῃ, ἢ ἀπορίῃ, ἢ πλάδῳ, ἢ καρδιαλγίῃ· καὶ σιαλοχόοι δὲ, καὶ ἔμετοι ἐνίοις. Κἢν ὅμως τὸ σῶμα τείρῃ, κἢν γαστὴρ μένῃ κενεὴ τῶνδε, ὑπὸ πόνου ῥηΐτερον φέρει τῆς προσάρσιος. ἢν δὲ

καὶ

καὶ ὑπ' ἀνάγκης κοτὲ ἐς τὴν ἐδωδὴν ἴῃ, πολλὸν χάκιον ὅδε πόνος τοῦ λιμοῦ· ἐν τῷ στόματι λεῖψαι ἄλγος, καταπιεῖν μέζων ὀδύνη. Ἀτὰρ καὶ οὐχὶ πρὸς μὲν τὰ οἰκεῖα τοιῶσδε, ἐς δὲ τὰ ἀλλόκοτα χρηστῶς· ἀλλαγὴ τῆς κατὰ φύσιν ἐς τὸ ἔμπαλιν· ἀχθηδὼν ἐς πάντα· καὶ φυγὴ, καὶ μῖσος σιτίων. Ἐπὶ δὲ τοῖσι μεσστηγὺ τῶν ὠμοπλατέων χωρίοισιν ἄλγος, πουλὺ δὲ καὶ μέζον, ἢν προσφέρωνται καὶ καταπίνωσι. ἄση, ἀπορίη· ὄψιες ἀμαυραί· ὤτων ἦχοι· βάρεα κεφαλῆς· νάρκη μελέων· καὶ τὰ γυῖα λύονται· παλμὸς ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι· φαντασίη τῆς ῥάχιος ἐς τὼ σκέλεε κινδυμβής. ἄλλοτε ἄλλῃ τῆδε κἀκεῖσε φέρεσθαι δοκέουσι, κἢν ἑστήκωσι, κἢν κατακέωνται, ὅκως ὑπὸ αὔρης ἀνέμων κάλαμοι, ἢ δένδρεα. Φλέγμα ψυχρὸν, ὑδαρὲς, ἀποβλύζουσι· ἐπὴν δὲ καὶ χολὴ ἢ πικρόχολοισι, σκοτώδεες· ἄδιψοι, κἢν ἐπ' ἐδέσμασι δίψην δοκέωσι. ἄγρυπνοι, νωθροὶ, νυσταλέοι, οὐχ ὕπνῳ ἀτρεκέϊ, κωματώδεες, ὁμοιοπαθέες, ἰσχνοὶ, ἔξωχροι, ἀσθενέες, ἔκλυτοι, λειποδρανέες, ἄψυχοι, δειλοὶ, ἡσύχιοι, ἐξαπίνης δὲ ὀργίλοι· κάρτα μελαγχολώδεες, καὶ γὰρ ἐξώκειλάν κοτε ἐς Μελαγχολίην οἱ τοιοίδε.

Τάδε μέντοι τῆς ψυχῆς τοῦ Στομάχου ἐνδιδόντος, ἐπεὶ δ' ἐς τὴν πάθην. οἱ δὲ δὴ ἄνθρωποι οὐκ εἰδότες τὰ ξυμπαθέα μέρεα, ἐφ' οἷσι τὰ δεινότατα γίγνεται, τὸν Στόμαχον αἴτιον ἡγεῦνται. Μέγα δὲ ἐς πίστιν ὧν λέγω, ἡ ξυνάφεια τῆς καρδίης, ἔνθα πάντων ἡ ἀρχή. μέσον γὰρ ἐνίζει τῷ πνεύμονι ἡ καρδίη, ἡ δὲ τούτων μεσότης ἐς τὸν Στόμαχον συνάπτει, ἄμφω δὲ προσπεφύκασι τῇ ῥάχει. διὰ τόδε πρὸς τῆς καρδίης γειτόνημα, καὶ καρδιαλγίη, καὶ ἔκλυσις, καὶ τὰ μελαγχολώδεα.

Αἰτίαι δὲ τῆς νούσου, καὶ ἄλλαι μὲν μυρίαι· κακίη δὲ, πῦον συχνὸν ἀπὸ κοιλίης διὰ Στομάχου χυθέν. Ξυνήθεες δὲ καὶ τοῖς ὑπό τε ἀνάγκαις ἐνδεδιῃτημένοις λεπτὴ καὶ σκληροτέρη δίαιτη. ἀτὰρ καὶ τοῖσι ἐς παιδείην πονεῦσι, καὶ ἐς τήνδε τλήμοσι· οἷσι θείης μὲν μαθήσιος ποθὴ, ὀλιγοσιτίη δὲ, καὶ ἀγρυπνίη, καὶ μελεδώνη λόγων τε καὶ πρηγμάτων σοφῶν. οἷσι ὑπεροψίη μὲν διαίτης ἁδρῆς καὶ ποικίλης, λιμὸς δὲ ἡ τροφὴ, καὶ ὕδωρ ποτὸν, καὶ ἐν ὕπνῳ αὐπνίη. οἷσι μαλθακὴ μὲν εὐνὴ ἄστρωτος χαμαὶ, ἀμφίβλημα δὲ εὐτελὲς, ἀμπεχόνη ἀραιὴ, τὸ δὲ τοῦδε κράνος ὁ κοινὸς ἠήρ. πλοῦτος δὲ ἐννοίης θείης περιουσίης τε χρῆσις. τάδε γὰρ αὐτέοισι ἀγαθὰ γίγνεται, ἔρωτι παιδείης. Καὶ εἰ προσαίρεονται, εὐτελὲς μὲν σιτίον, οὐδὲ ἐς κόρον ἐδωδῆς, ἀλλ' ἐς ζωὴν μοῦνον. οὐκ ἐπ' οἴνῳ θώρηξις, οὐ θυμηδίη· οὐ ῥέμβος, καὶ περίοδοι· οὐ σωμάτων ἄσκησις, οὐδὲ σαρκῶν περιβολή. τίνος γὰρ οὐκ ἂν ἀπάγοι παιδείης ἔρως; πατρίδος, τοκήων, κασιγνήτων, ἑωυτῶν, μέσφι θανάτου. Τοῖσδε οὖν τηκεδὼν μὲν τοῦ σκήνεος· ἄχροοι, καὶ ἐν νεότητι γηραλέοι, καὶ ὑπ' ἐννοίης κοῦφοι, ψυχὴν δὲ ἀμειδέες, ἀμείλιχοι· Στομάχου δὲ κακοσιτίη· ταχὺς ὁ κόρος τῆς ξυνήθεος, εὐτελέος, καὶ ἑτοίμου τροφῆς· ἀηθίη δὲ ποικίλης ἐδωδῆς, ὄκνος

δὲ πάντων γευμάτων· ἢν δὲ καὶ λάβωσί τι τῶν ξένων, βλάβη, ἀποστροφοι εὐθὺς ἐς πάντα. Ἡδέ ἐστι Στομάχου χρονίη νοῦσος· Φλεγμοναὶ δὲ, καὶ Ῥεύματα, καὶ Καρδιωγμὸς, ἢ πόνος, Στομαχικὸν οὐ κικλήσκεται πάθος.

Θέρος ἄγει τήνδε νοῦσον, ἔνθα καὶ πέψιος, καὶ ὀρέξιος, καὶ πάντων ἀδυναμίη. Ἡλικίη δὲ, γῆρας· οἷσι καὶ δίχα πάθεος, διὰ τὸ τοῦ βίου τέλος, καὶ ἡ ὄρεξις ἐς τέρμα ἥκει.

ΠΕΡΙ
ΚΟΙΛΙΗΣ
ΔΙΑΘΕΣΙΟΣ.

Κεφ. ζ΄.

ΚΟΙΛΙΗ, σπλάγχνον πεπτήριον, κάμνει τὴν πέψιν, ὁκότε Διάῤῥοια τὸν ἄνθρωπον ἴσχει. Καὶ ἔστιν ὑγρῆς τροφῆς, ἀπέπτου, ἡ Διάῤῥοια· ἀλλ᾽ ἢν μὴ ἐπὶ χεδίου τῆς αἰτίης γίγνοιτο τόδε ἐς μίην ἢ δευτέρην ἡμέρην μούνην, πρὸς δὲ καὶ ὅλος ὁ ἄνθρωπος ἀσθενέει ἀτροφίῃ τοῦ σκήνεος, χρονίη νοῦσος ἡ Κοιλιακὴ γίγνεται, ἀτονίῃ τοῦ πέσσοντος θερμοῦ, καὶ ψύξει τῆς κοιλίης. Εὖτε λύεται μὲν ἐς θερμὸν ἡ τροφὴ, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκπέσσει θερμὸν, οὐδὲ ἐς χυμὸν οἰκεῖον τρέπει, ἡμιτελέα δὲ λείπει ἀδρανίῃ τοῦ τέλεος· ἡ δὲ ἀφεθεῖσα τῆς ἐργασίης, ἐς κακὸν ἀλλοιοῦται, καὶ χροιῇ, καὶ ὀδμῇ, καὶ συστάσει. λευκὴ μὲν γὰρ καὶ ἄχολος ἡ χροιὴ, κάκοδμα δὲ καὶ βορβορώδεα, ὑγρὴ δὲ καὶ ἀσύστατος ἀπεργασίη, μοῦνον δὲ ἀρετὴν ἴσχουσα τῆς πέψιος τὴν ἀρχήν.

Διὰ τόδε Φυσώδεες ἐς τὴν γαστέρα· ἐρυγαὶ ξυνεχέες, κακώδεες, ἢν δὲ καὶ κάτω περήσωσι, τρύζει μὲν τὰ ἔντερα, φῦσαι δὲ διεξίασι δασεῖαι, ὑγραὶ, ἀργιλώδεες· φαντασίαι δὲ ἐπ᾽ αὐτέοισι, ὡς διεκθέοντος ὑγροῦ. πόνος τῆς κοιλίης βαρὺς, ὁκοῖον νύγμα, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. Ἰσχνὸς δὲ καὶ ἄτροφος ὤνθρωπος, ὠχρὸς, ἀδρανὴς, οὐδέν τι πρῆξαι τῶν συνήθων εὔτονος· ἀλλὰ κἢν βαδίζῃ, λύεται τὰ μέλεα· φλέβες κροτάφων ἐπηρμέναι, ἀτροφίῃ γὰρ κοιλοκρόταφοι· ἐπίφλεβοι δὲ καὶ παντὶ τῷ σώματι. Οὐ γὰρ οὐ πέσσει μοῦνον ἡ νοῦσος, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐς τὸν ὄγκον ἀναδιδοῖ. δοκέει γάρ μοι οὐ τῆς πέψιος μοῦνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναφορῆς, τὸ πάθος ἔμμεναι.

Ἢν δὲ καὶ ἐπ᾽ αὔξησι ἡ νοῦσος γίγνηται, ἄγει καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ παντὸς ἐς τὴν κοιλίην πάλιν. εὖτε ἤδη ἡ τηκεδὼν τοῦ σκήνεος· αὐαλέοι δὲ τὸ στόμα, ἄνικμοι δὲ τὴν ἐπιπολὴν, ἀνίδρωτες· Κοιλίη, ἄλλοτε πυριφλεγὴς, ὡς ἀπ᾽ ἄνθρακος· ἄλλοτε δὲ, ὡς ἀπὸ κρυστάλλου, ψυχροστάγδης. ὁκότε δὲ καὶ αἷμα τοῖσι ἐσχά-

τοισι

τοῖσι ἐν σκυβάλοισι ἐπιῤῥέει, ξανθὸν, ἄκρητον, ἀμιγὲς, ὡς δοκέειν φλεβὸς στόμιον ἀνεῷχθαι· ἀνεσθίει γὰρ τὸ δριμὺ τὰς φλέβας. Μήκιστον, καὶ δυσαλθὲς κακόν. καὶ γὰρ ἢν δοκέῃ πεπαῦσθαι ἄνευ φανερῆς προφάσιος, παλινδρομέει αὖθις, ἢν ἤδη καὶ ἐπὶ σμικρῇ ἁμαρτωλῇ παλίνορσος ἵκῃ. ἐς περίοδον γοῦν ἥδε φοιτῇ.

Γέρουσι ξυνήθες τὸ κακὸν, καὶ γυναιξὶ μᾶλλον, ἢ ἀνδράσι. παιδίοισι δὲ Διάῤῥοια μὲν ξυνεχὴς ἐφημέρῳ ἀκρασίῃ τροφῆς, ἀλλ' οὐ κοιλίης κύτεϊ ἡ νοῦσος. Τίκτει δὲ θέρος τῶν ἄλλων ὡρέων μᾶλλον· μετόπωρον, δεύτερον· χειμὼν δὲ ὁ ψυχρότατος, ἢν ἀγχοῦ σβέσι τὸ θερμὸν ἵκῃ. Ἐπὶ χρονίῃ δὲ νούσῳ καὶ ἥδε, καὶ Δυσεντερίη, καὶ Λειεντερίη τίκτεται. ἀλλὰ καὶ χανδὸν ψυχροποσίη κοτὲ ξυνέστησε τὴν νοῦσον.

ΠΕΡΙ

ΚΩΛΙΚΩΝ.

Κεφ. η'.

ΚΩΛΙΚΟΙ δὴ κτείνονται εἰλεῷ καὶ στρόφῳ ὀξέως. Πάνυ μὲν οὖν αἴτια μυρία ἴσχει τῆς διαθέσιος. Σημήϊα, βάρος μὲν ἐπὶ ἀσιτίῃ, ἔνθα δὴ τὸ πάθος μάλιστα δὲ κραίνει. ὄκνος πουλὺς, νωθέες· ἀπόσιτοι, ἰσχνοὶ, ἄγρυπνοι, οἰδαλέοι πρόσωπα. Κῆν μὲν πρὸς τῷ Σπληνὶ νοσέῃ Κῶλον, μελάγχλωροι· λευκόχλωροι δὲ, ὁκόσοι πρὸς Ἥπατι, ξυμπαθίῃ τῶν ἄγχιστα σπλάγχνων. Ἢν δὲ προσφέρωνται τροφὴν, καὶ ἐπὶ σμικρῇ καὶ ἀφύσῳ κάρτα φυσώδεες· καὶ προθυμίη μὲν ἐς διαπνοὴν, ἀδιέξοδοι δὲ φῦσαι· ἐρυγαί τε ἄνω βιούμεναι, ἀτὰρ καὶ αἵδε ἀτελέες· ἢν δέ πη πρήσῃ βίῃ, φῦσαι βρομώδεες μὲν αἱ ἄνω, καὶ ὀξυρεγμιώδεες. Νεφροὶ, καὶ κύστις, ξυμπαθέα πόνῳ, καὶ ἰσχουρίῃ· τουτέοισι ἄλλα ἀντ' ἄλλων. Θῶυμα δὲ τουτέων μέζον· ἐς ὄρχιας καὶ κρεμαστῆρας ἀδόκητον ἄλγος ἐπιφοιτῇ. πολλοὺς τῶν ἰητρῶν ἥδε ἡ ξυμπάθειη λήθει, καὶ γὰρ καὶ διξέταμόν κοτε τοὺς κρεμαστῆρας, ὡς ἰδίην ἔχοντας αἰτίην· ἀλλὰ γὰρ καὶ τουτέοισι ἀντ' ἄλλων ἄλλα.

Γίγνονται δὲ καὶ ἀπότοκοι τῆσδε νοῦσοι, Ἀποστάσιες μὲν, καὶ Ἕλκεα οὐκ εὐήθεα· Ὕδεροι δὲ, καὶ Φθίσιες, ἀναλθέα. Ἐπὶ γὰρ ψύξι, καὶ χυμοῖσι παχέσι, καὶ φλέγμασι πολλοῖς κολλώδεσι, ξυνίσταται ἡ νοῦσος. Ἀτὰρ καὶ ἡλικίῃ, καὶ ὥρῃ ψυχρῇ ἐπιφοιτῇ, χώρῃ, καὶ χείμασι καρτεροῖς.

ΠΕΡΙ
ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΗΣ.

Κεφ. θ'.

ΕΝΤΕΡΩΝ, τὰ μὲν ἄνω, λεπτὰ, καὶ χολώδεα, μέσφι τοῦ Τυφλοῦ, Χολάδες ἐπίκλησιν. Ἀπὸ δὲ τουτέων, τὰ κάτω, παχέα, καὶ σαρκώδεα, μέσφι τῆς ἀρχῆς τοῦ Εὐθέος ἐντέρου.

Ἐγγίγνεται οὖν ἐν ἅπασι Ἑλκεα· Δυσεντερίη δὲ τῶνδε τῶν Ἑλκέων αἱ ἰδέαι· διὰ τόδε ποικίλαι ἔασι αἱ νοῦσοι. Τὰ μὲν γὰρ ἐπιπολῆς ξέει ἔντερα, ἀναδορὴν μούνην ποιεύμενα, καὶ ἔστιν ἀσινέα· ἀτὰρ καὶ ἀσινέστερα πολλὸν, ἢν κάτω ᾖ τὰ πάθη. ἀλλ' ἢν δὲ σμικρῷ μὲν ἔτι βαθύτερα τὰ Ἑλκεα, οὐκ εὐήθεα δὲ καὶ τάδε. Ἄλλα βαθέα, καὶ οὐχ ἱστάμενα, ἀλλ' ἐσθιόμενα, ἀδενώδεα, ἕρποντα, καὶ ἐπισφακελίζοντα, θανατώδεα. ἀτὰρ καὶ φλεβία ἐπὶ τῇσι νομῇσι γίγνεται περίβρωτα, ἔν τε τοῖσι Ἑλκεσι καὶ στάξιες αἱμορραγίης τὸ μέζον. Ἄλλο εἶδος Ἑλκέων· ὀχθώδεα, τρηχέα, ἀνώμαλα, τυλαίνια, ὡς ἐν ξύλῳ ὄζους εἴπομεν. δυσαλθέα τάδε, οὔτε γὰρ ὠτειλὴν ῥηϊδίως ἴσχει, ῥήϊτερόν τε λύονται.

Αἰτίαι δὲ Δυσεντερίης μυρίαι, ἐπίκαιροι δὲ, ἀπεψίαι, ψύξιες συνεχέες, δριμέων πρόσαρσις, μυττωτοῦ, κρομμύου αὐτοῦ, καὶ σκορόδου, κρεῶν παλαιῶν δριμέων ἐδωδὴ, ἐφ' οἷσι ἀπεψίη· ὑγρὸν ἄηθες, κυκεὼν, ἢ βρυτέων πόμα, ἢ οἷα κατὰ χώρην ἑκάστην ἀντὶ οἴνου γίγνεται δίψεος ἄκεα· ἀτὰρ καὶ πληγὴ, καὶ ψύξις, καὶ ψυχροποσίη τίκτουσι Ἑλκεα·

Αἱ δὲ ἐκκρίσιες, καὶ τὰ ξυνεόντα τοῖσι Ἑλκεσι, ἕτερα καὶ ἕτερα ἐπ' ἄλλοισι καὶ ἄλλοισι. Ἢν μὲν γὰρ ἐπιπολῆς ἔῃ, ἄνωθεν μὲν, λεπτὰ, χολώδεα, ἄνοσμα, πλὴν ὁκόσον ἀπ' ἐντέρων. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ Νήστιος, καταχορέα μᾶλλον, κροκοειδέα, κακώδεα· τάδε καὶ ξὺν τῇ τροφῇ, λελυμένῃ μὲν, ἀλλὰ τρηχείῃ. ἄλλοτε κάκοδμόν ἐστι, τὰ δὲ Ἑλκεα σηπεδών· ἄλλοτε δὲ ἴσχει, ὡς ἀπὸ σκυβάλων μοῦνον, τὴν ὀσμήν. Ἀπὸ δὲ τῶν κάτω, ἐπὶ τοῖσι Ἑλκεσι, ὑδατώδεα, λεπτὰ, ἄνοσμα· ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον βαθέα, ἰχωροειδέα, ὑπέρυθρα, οἰνώδεα, ἢ ὅκως κρεῶν πλύμα· ἄλλοτε μὲν ἰδίῃ τάδε, ἄλλοτε δὲ ξὺν τοῖσι κοπρίοισι· καὶ τάδε ὑγρὰ, λελυμένα τοῦ περιρρόου, ἄχολα, ἄνοσμα, ἢ ξυνεστῶτα, ξηρὰ, ἐξίασι, ὀλισθηρὰ τοῦ περιρρόου. Ἢν δὲ μέζω, καὶ λειότερα ᾖ τὰ Ἑλκεα, ἐπὶ μὲν τοῖσι ἄνω, χολώδεα, καὶ ἀφ' ὧν, καὶ δι' ὧν ἔρχεται· καὶ γὰρ τὴν ἕδρην δάκνει, δριμέα γὰρ ἡ χολὴ, καὶ ἐπὶ μᾶλλον, ἢν ἀφ' Ἑλκεος. καὶ ἡ χολὴ δὲ πίων, ὅκως

λίπας.

λίπας. Ἐπὶ δὲ τοῖσι βαθυτέροισι τοῖσι κάτω, αἱμάλωψ παχὺς σὺν φλέγματι, σαρκοειδέα, οὐ κάρτα πίονα, ξυσματώδεα, ὡς ἀπ' ἐντέρων ἐστί· ἀτὰρ καὶ ὅλα συμμέμικται μέλεα. Φέρεται δὲ λευκά, παχέα, μυξώδεα, στέατι ξυγκοπέντι ἴκελα, ξὺν τῷ περιρρόῳ· τάδε μέντοι ἀπὸ τοῦ Εὐθέος τοῦ περιμήκεος ἐντέρου. ἄλλοτε δὲ μυξώδεα μοῦνον, ὀδαξώδεα, σμικρά, στρογγύλα, δακνώδεα, ἐξαναστάσιας πυκινὰς, καὶ προθυμίην ξὺν ἡδονῇ ποιεύμενα, ἐκκρίσιας δὲ κάρτα σμικράς· Τεινεσμὸς τῷδε ἡ ἐπίκλησις. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κωφοῦ φέρονται καὶ σάρκες ἐξέρυθροι, καὶ μεγάλαι, περιγραφὴν πολλὸν μέζονα ἔχουσαι. βαθέα γίγνεται τὰ Ἕλκεα, καὶ αἷμα παχὺ, τρυγῶδες· τάδε κάκοδμα τῶν πρόσθεν μᾶλλον. Ἐπὴν δὲ ἕρπῃ, καὶ ἐσθίῃ τὰ Ἕλκεα, καὶ ἴσχηται μηδαμᾶ ἐπὶ μηδενὶ, ἄνωθεν μὲν, πρὸς τοῖσι χολώδεσι τοῖσι κατακορέσι, κηρώδεα, καὶ ἔπαφρα, τρυγίζοντα, καὶ μέλανα, ἰσατώδεα, πρασοειδέα, παχύτερα τῶν πρόσθεν, κακώδεα ὅκως σηπεδὼν, διαχωρέει· τροφὴ νῦν ἀπεπτοτέρη, ὡς ὑπὸ ὀδόντων λάβρων τετριμμένη μοῦνον. Ἢν δὲ τὰ κάτω ἀνεσθίηται, αἱμάλωπες μέλανες, παχέα, σαρκοειδέα, ἐξέρυθρα, θρομβώδεα, ἄλλοτε μὲν μέλανα, παντοίως ποικίλα, κάκοδμα, οὐ φορητά· ἀφέσιες τῶν ὑγρῶν ἀβούλητοι. Ἀπελύθη κοτὲ καὶ εὔμηκες, ἄκριτον κατὰ πλάτυνα, ὅκως ὑγιὲς τὸ ἔντερον, καὶ δέος παρέσχεν ἀμφὶ ἐντέρου τοῖσι ἀγνοοῦσι τοῦ πρήγματος. Τόδε ἐστὶ τοιόνδε. τῶν ἐντέρων, ὅκως τῆς κοιλίης, χιτῶνες ἐᾶσι δοιοὶ, ἀτὰρ καὶ ἀλλήλοισι ἐπιβάλλουσι οἵδε λοξοί. Ἢν οὖν ἡ διπλόη λυθῇ, ὁ μὲν ἐντὸς χιτὼν ἀποστὰς ἐς μῆκος ἔξω χωρέει· ὁ δὲ ἐκτὸς μίμνει μοῦνος, καὶ σαρκοῦται, καὶ ἐπωτειλοῦται, καὶ ἀλθέξονται, καὶ ζώωσι ἀσινέες. πάσχει δὲ τὸ κάτω μοῦνον, αἰτίη δὲ, τῶν χιτώνων τὸ σαρκοειδές. Ἢν δὲ αἷμα ἀπό τευ ἀγγείου φέρηται, ξανθὸν, ἢ μέλαν, καθαρὸν ῥέει, ἀμιγὲς τροφῆς, ἢ σκυβάλων ἄτερ. εἰ δὲ ἐπίπαγος ἐπιπετάννυτο πλατέσι ἀραχνίοισι ἴκελος, θρομβοῦται γὰρ ἢν ψυχθῇ· οὐδὲ γὰρ ἡ πίστις αἵματος ἔκκρισις, τῷ δὲ ῥοίζῳ πολλῷ ξὺν πνεύματι μέζων τῆς περιστάσιος ἡ φαντασίη τῆς ἐκκρίσιος. Γίγνεταί κοτε καὶ ἐν Κώλῳ πύου Ἀπόστασις, οὐδέν τι τῶν ἄλλων τῶν ἐντὸς Ἑλκέων ξενοπρεπεστέρη· καὶ γὰρ τὰ σημήϊα, καὶ τὸ πύον, καὶ ἡ ἄλθεξις τῶν Ἑλκέων ἡ ωὐτή. Ἢν δὲ ἐκκρίσιες σκληραὶ τῶν σαρκοειδέων ἐῶσι, τετριμμέναι, τρηχέσι σώμασι ἴκελαι, ἡ Ἀπόστασις οὐ τοῦ εὐήθεος τρόπου. Ῥέει κοτὲ πολλὸν ἀπὸ τοῦ Κώλου ὕδωρ, Δυσεντεριώδεα τρόπον· Ὑδρωπος τόδε μυρίοις ἐρρύσατο. Τὰ μὲν Ἕλκεα, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὰ ἐν τοῖσι ἐντέροισι, τοιάδε. ἀτὰρ ἠδὲ καὶ ἡ τῶνδε ἰδέη, καὶ αἱ ἀπὸ τῶνδε ἐκκρίσιες, ὁκοίας ἔλεξα.

Φράσω δὲ καὶ τὰ ξυνεόντα ἑκάστοισι τῶν νοσεόντων, ἤντε εὐήθεα, ἤντε σιναρὰ ᾖ τὰ Ἕλκεα. Ἀθρόον μὲν οὖν εἰρῆσθω, ἢν ἐπιπολῆς ἀναδορὴ, ἤντε ἄνω, ἤντε κάτω ᾖ, ἄπυροι, ἄπονοι, ὀρθοστάδην ὑγιαζόμενοι σμικρῇσι τῇσι διαίτῃσι

ἑτεροίως. Ἢν δὲ Ἕλκος ἐγγένηται, ἐπὶ μὲν τοῖσι ἄνω, στρόφος δακνώδης, δριμὺς ὡς ἀπὸ χολῆς θερμῆς σμικρῆς· ἔμπυοι ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, τὸ δὲ πλέον ἔμπυοι· ἢ πέψιες ἡμιτελέες· οὐκ ἀπόσιτοι. Ἢν δὲ τοῖσι κάτω Ἕλκεα γένηται, πολλόν τι ἀσινέστερα τῶν ἄνω. καὶ γὰρ καὶ τὰ ἔντερα πολλόν τι μᾶλλον τῶν ἄλλων σαρκοειδέα. Ἢν δὲ κοῖλα καὶ ἀνεσθίοντα ἐς τὰ ἄνω γένηται, πυρετοὶ ὀξέες, ἀλαμπέες, ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι ὑποβρύχιοι· περίψυξις· ἀποσιτίη· ἀγρυπνίη· ἐρυγαὶ κακώδεες, ναυτίη, χολὴ, ἔμετοι· σκοτοδίνη. Ἢν δὲ πολλὴ μὲν ἡ φορὴ, χολωδεστέρων δὲ γίγνηται, ἐπίμονοι στρόφοι, καὶ ἄλλοι πόνοι μᾶλλον· ποτὶ καὶ ἐκλύσιες δυνάμιος, ὑπολύσιες γουνάτων· καυσώδεες, διψαλέοι, ἀσώδεες· ναυτίη μελάνων· γλῶσσα ξηρή· σφυγμοὶ σμικροὶ, ἄτονοι. τουτέων ἀδελφὰ, ὁκόσα ἐπὶ τοῖσι κακοειδέσι Ἕλκεσι ἔλεξα τὰ θανατώδεα. καρδιώσσουσι μέσφι λειποθυμίης, μετεξέτεροι δὲ οὐδὲ ἐς ἀνάκτησιν ἐπαλινδρόμησαν, ἀλλ' οὕτως ἐξέθανον. Τάδε τὰ δεινὰ ξυνὰ καὶ τῇσι ἀπὸ τῶν κάτω ἐντέρων διαβρώσεσι, ἢν νέμηται μὲν τὰ Ἕλκεα, ἄσχετος δὲ ἡ φορὴ, πλὴν ὁκόσον οἱ στρόφοι καὶ οἱ πόνοι ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν κάτω, ἔνθα τὰ Ἕλκεα. ἰδέαι δὲ αἵδε τῶν ἐκκρίσεων, ὁκοίας ἔλεξα. Ἢν δὲ ἐπὶ τοῖσι πρώτοισι μικρὰ ᾖ, ἀνακωχὴ δὲ ἐς μακρὸν ᾖ νομῆς, ἄλλα ἐπ' ἄλλοισι Ἕλκεα γίγνεται, τῶν μὲν πρηϋνομένων, ἄλλων δὲ κορυφουμένων, ὅκως ἐν θαλάσσῃ κύματα· τοιόνδε τὸ τῶν Ἑλκέων χῦμα. Ἢν δὲ καί κοτε ἐπαρκέσῃ μὲν ἡ φύσις, συνασκήσῃ δὲ καὶ ὁ ἰητρὸς, πέπαυται μὲν ἡ νομὴ, καὶ θάνατον οὐκ ὀῤῥωδέει· σκληρὰ δὲ καὶ ὀχθώδεα μίμνει τὰ ἔντερα, καὶ τῶνδε ἐς μακρὸν ἡ ἄλθεξις.

Αἱμοῤῥαγίη δὲ ἀπ' ἐντέρων, ἢν μὲν μεγάλης φλεβὸς, ἢ ἀρτηρίης ἔῃ, ὠκὺς ὁ θάνατος. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὴν χεῖρα δυνατὸν ἔσω ἐσμάσασθαι, καὶ τοῦ ἄλγεος θιγεῖν, ἢ φάρμακον αὐτῷ τῷ Ἑλκεϊ προσβάλλειν. Καίτοι καὶ εἰ ἐπίσχοιτο ἡ Αἱμοῤῥαγίη φαρμάκῳ, οὐκ ἀτρεκὴς τοῦ θανάτου ἡ φυγή. μετεξετέροισι γὰρ μεγάλης ἐσχάρης ἔκπτωσις τῆς φλεβὸς τὸ στόμιον ἐς μέζον εὐρύνει· εὖτε καὶ θρόμβοι ἔνδον ἐγγίγνονται, καὶ μίμνουσι ἔσω, ἄφυκτος ἡ νοῦσος. Χρὴ οὖν ἀρχομένῃσι Αἱμοῤῥαγίῃσι ἀρήγειν. Δήλη δὲ ὡς ἐπὴν γίγνεται μέλλουσα, εἰ καὶ μὴ πάμπαν εὔσημος. ἄση ξυνέσει, ἀπορίη, βάρος τοῦ τόπου, ἔνθα ῥήσσεται· ἐρύθημα τοῦ προσώπου, ἢν μηδέκω ῥαγῇ. Κὴν μὲν ἡ φλὲψ νεοῤῥαγὴς ἔῃ, ὡς ἐπίπαν μαλθάσσεται πάμπαν· ἢν δὲ πρόσω ᾖ χρόνου, χαλεπώτερον καὶ βραδύτερον. Τοιάδε μὲν τὰ ἐντέροις Ἕλκεα.

Γίγνεται δὲ, θέρεος ὥρῃ· δεύτερον, φθινοπώρου· ἧσσον, ἦρος· ἥκιστα, χειμῶνος. Καὶ Διάῤῥοιαι μὲν, παιδίοισι, καὶ μειρακίοισι· Δυσεντερίη δὲ, ἀκμάζουσι, καὶ νέοισι. γῆρας δὲ δυσαλθὲς, καὶ ἐς ὠτειλὴν χρόνιον· τὰ δὲ ἀνεσθιόμενα γέρουσι ἀήθεα· ἀτὰρ καὶ Αἱμοῤῥαγίη ξύμφωνος γήρᾳ.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ
ΛΕΙΕΝΤΕΡΙΗΣ.

Κεφ. ι'.

Ην ἐπὶ Δυσεντερίῃσι, καὶ Ἕλκεσι πλατέσι καὶ κάρτα βαθέσι τῶν ἄνω ἐντέρων, ὠτειλαὶ ἐγγίγνωνται πυκναὶ, παχεῖαι, στερέμνιοι, τὰ σιτία ἐκ τῶνδε ἐς τὰ κάτω διεκθέει, ὑγρὰ, ἀδιάκριτα οὐ τροφίμου· τὸ γὰρ τῶν ἐντέρων ξηραιὸν, δι' οὗπερ ἐς τῶν ἄνω φορὴν ἡ τροφὴ ἀναΐσσει, ἀπέκλεισεν ἡ ὠτειλή. ἀτροφίη οὖν τὸν ἄνθρωπον ἴσχει, καὶ ἀχροίη, καὶ ἀτονίη. Ἐπίκλην τὸ πάθος Λειεντερίη ἴσχει, τὸ ἐπὶ τῇ οὐλῇ λέγω τὴν ἐντέρων τοὔνομα. καὶ νῦν μὲν ἐξ Ἑλκέων ἐστὶ ἡ πάθη· ἄλλοτε δὲ ἔντερα μὲν ὠτειλὴν οὐκ ἴσχει, ἔθος δὲ καὶ μελέτη διαῤῥυεῖσαι ἐκδιδάσκει τὰ ἔντερα· τὸ γὰρ ἐν τουτέοισι θερμὸν, ἢν καταψυχθέν κοτε, μήτε καταπέσσῃ, μήτε ἐς τὴν ἀναφορὴν ἀναΐσσῃ, ἄκρατον δὲ ὑπ' ἀσθενίης ἔῃ, διαδιδρήσκει πᾶν ἔργον ἡ τροφή. Ἀλλ' ἢν ἐγχέδιος καὶ μὴ ἑδραίη γίνηται ἡ κάθαρσις, ἀλλὰ φαύλη, ἁπλοῦς ἔμετος ἀπὸ σιτίων ἔλυσε τὴν νοῦσον. ἢν δὲ προσοκείλῃ χρόνῳ, καὶ ἐν ἕδρῃ ἵζῃ ἡ αἰτίη τουτέων, οὐδὲν ὠφελέει.

Τίκτει δὲ καὶ χρονίη νοῦσος, καὶ ὀρθοστάδην Καχεξίην. ἀτὰρ καὶ Ὑδρωπές κοτε ἐς τόδε ἀπέσκηψαν εὐτυχῶς, ἐς κακὸν μὲν ἐκ κακοῦ, ἀλλὰ κρέσσων ἡ διαδοχή.

ΠΕΡΙ
ΥΣΤΕΡΙΚΩΝ.

Κεφ. ια'.

ΤΗΣΙ γυναιξὶ, Ὑστέρη ἀγαθὴ μὲν ἐς κάθαρσιν καὶ τόκον, ξυμφορὴ δὲ νούσων μυρίων τε καὶ κακῶν. Οὐ γὰρ Ἑλκέων, ἢ Φλεγμασίης, ἢ Ῥόου μοῦνον· ἀλλὰ, κἢν ἐξαπίνης ὅλη ἄνω κινέηται, ὠκέως κτείνει. Γεγράφαται μὲν οὖν ἄλλοισι, ὁκοῖα τῶν ἀπ' αὐτέων ἦν ὀλέθρια ὀξέα. Τὰ δὲ χρόνια, Ῥόος διπλόος· Σκληρίη· Ἕλκεα, τὰ μὲν ἀσινέα, τὰ δὲ κακοήθεα· Πρόπτωσις ὅλης, ἢ μέρεος.

Ῥόος μὲν οὖν, ἐρυθρὸς, ἢ λευκόχροος· ἰδέα δηλοῖ. Ἐρυθρὸς μὲν, ἢν αἷμα ξανθὸν, καὶ αἱ τοῦδε ἰδέαι, ἢ πελιδνὸν, ἢ μέλαν· καὶ λεπτὸν, ἢ παχὺ καὶ πεπηγὸς οἷον θρόμβοι, ἢ λευκὸς ὡς ὕδωρ, ἢ ὠχρόξανθος ὡς χολή· παχὺς δὲ ὅκως ὑπό-

λεπτὸς, ἢ λεπτὸς ἰχὼρ καὶ κάκοδμος. Λευκὸς δὲ, ὡς πύον· ὁ δὲ ἀτρεκὴς, ὡς λευκὸς ὀῤῥός. ἀτὰρ καὶ αἱμάλωψ κοτὲ τῷ πύῳ συνεκρέει. Μυρίαι δὲ ἄλλαι, παρὰ τὸ μᾶλλον τουτέων καὶ ἧσσον, ἰδέαι. Περίοδος δὲ, ἄλλοτε μὲν ἡ ἐπὶ μῆνα κάθαρσις, ἀλλ᾽ οὐκ ἐς τὴν ἀρχαίην ξυνίσταται προθεσμίην. οὐ πολλὸν μὲν τὸ αἷμα, ἐν ἡμέρῃσι δὲ πολλῇσι ἐκρέει· ὀλιγήμερος δὲ ἡ διάλειψις, ἀλλὰ καθαρή. Ἄλλος περιόδου τρόπος, ἐς προθεσμίην δὲ, καὶ οὐκ ἐς πλῆθος περὶ πλεῖστον ἡ προφάτη κάθαρσις, δὶς δὲ καὶ τρεὶς καθαίρεται ἀνὰ πάντα τὸν μῆνα. Ἄλλη ἰδέη, ἄχετος μὲν ἡ ῥοὴ καὶ σμικρὴ ἐφ᾽ ἡμέρης ἑκάστης, ἀλλὰ ἐς τὸν ὅλον μῆνα οὐ πάγχυ βαιή. οὐδὲ γὰρ ἡ Ὑστέρη μύει τὸ στόμα, ἀλλὰ οἴγνυται, πάρεσιν ἐς ῥύσιν ὑγρότητος πάσχουσα. Εἰ δὲ μήτε διαλείπῃ, μήτε σμικρὸν ἐκρέει, Αἱμοῤῥαγίῃ θνήσκουσι. Σημήια δὲ, πρὸς τῇσι χροιῇσι τοῦ ῥόου, ἡ χροιὴ τοῦ ἀνθρώπου. ἄγρυπνοι, ἀπόσιτοι, ἀσώδεες, ἔκλυτοι, ἐπὶ τὸ ἐρυθρὸν μᾶλλον, καὶ ὀδυνώδεες. καὶ κάκοδμον ἐπ᾽ ἀμφοῖν τὸ ῥεῦμα, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἧσσον ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. ὁ μὲν γὰρ λευκὸς κακίων, ἢν μέζων που ἡ σηπεδὼν ἔῃ· ἄλλοτε δὲ ὁ ἐρυθρὸς, ἢν ἀγριαίνῃ ἡ διάβρωσις. Ἀθρόον δὲ εἰρήσθω, μέλας μὲν ἁπάντων κακίων, πελιδνὸς δεύτερον· ὠχρὸς δὲ, καὶ λευκὸς, καὶ πυώδης, μακρότεροι μὲν, ἧσσον δὲ κινδυνώδεες. τουτέων δὲ αὐτέων, ὁ ὠχρὸς κακίων μὲν, πολλὸν δὲ κρέσσων ὁ τῷ συνήθεϊ μεμιγμένος· ξυνήθης δὲ ἐρυθρὸς μὲν, καὶ τὰ τοῦδε εἴδεα. Ἀτὰρ καὶ ἀσινέστεροι ταύτῃσι εἰσὶ ξυνήθεες. τὸ δὲ ἀληθὲς, γεραιτέρῃσι κακίονες οἱ ἐρυθροί· ἥκιστα δὲ νεήνισι οἱ λευκοί. Ἄλλος Ῥόος λευκὸς, ἡ ἐπιμήνιος κάθαρσις, λευκὴ, δριμεῖα, καὶ ὀδαξώδης ἐς ἡδονήν· ἐπὶ δὲ τοῖσι, καὶ ὑγροῦ λευκοῦ, παχέος, γονοειδέος, πρόκλησις. τόδε τὸ εἶδος Γονόῤῥοιαν Γυναικείαν ἐλέξαμεν. Ἔστι δὲ τῆς Ὑστέρης ψύξις, οὕνεκεν ἀκρατίης τῶν ὑγρῶν γίγνεται. ἀτὰρ καὶ τὸ αἷμα ἐς χροιὴν λευκὴν ἀμείβει, τοῦ γὰρ πυρὸς οὐκ ἴσχει τὸ φοινίσσον. Τήνδε τὴν πάθην καὶ Στόμαχος νοσέει, καὶ ἐμέει φλέγμα. ἀτὰρ καὶ ἔντερα ὁμοίην πάσχει, εὖτε τὴν Διάῤῥοιαν νοσέει.

Γίγνεται Ἕλκεα καὶ ἐν Ὑστέρῃ, τὰ μὲν πλατέα, κνησμώδεα, ἄπερ ἄλια, ὅκως ἀναδορή τις ἐπιπολῆς· πύον παχὺ, ἄνοσμον, ὀλίγον. εὐήθεα τάδε τὰ Ἕλκεα. Ἄλλα τουτέων βαθύτερα, καὶ κακίονα, οἷσι πόνοι σμικροὶ, πύον ὀλίγῳ πλεῖον, μᾶλλον κάκοδμα. ἀλλ᾽ ἔμπης εὐήθεα καὶ τάδε. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον βαθέα γίγνηται, καὶ τὰ χείλεα τῶν Ἑλκέων ἀπηνέα, ἢ τρηχέα, ἰχὼρ τις κακώδης, καὶ πόνος τῶν πρόσθεν μέζων. ἀνεσθίει δὲ τὴν Ὑστέρην τὸ Ἕλκος· ἐξήκει δέ κοτε καὶ ἀπολυθέν τι σαρκίον· μὴ ἐς ὠτειλὴν ἰὸν μήκιστον κτάνει τόδε, χρόνιον γίγνεται κάρτα. τόδε καὶ Φαγέδαινα κικλήσκεται. Ὀλέθρια δὲ τὰ Ἕλκεα, ἢν πρὸς τοῖσι ἄλγος ὀξύνῃ, καὶ ἡ ἄνθρωπος ἀπορῇ. σηπεδὼν δὲ ἀπὸ τοῦ Ἕλκεος ῥέει, οὔτε αὐτέῃσι φορητή· ἀγριαίνει ψαύσεσί τε καὶ φαρμάκοισι, καὶ χαλεπαίνει πως καὶ ἰητρείῃ. Φλέβες δὲ ἐν Ὑστέρῃ ἐς ὄγκον αἴρονται, ξὺν περιστάσεσι τῶν πέλας. Ἔστι δὲ πεπνυμένοισι οὐκ ἄσημον τῇ ἁφῇ, οὐ γὰρ ἄλλως δῆλον. πῦρ δὲ,

καὶ

καὶ ἄσῃ τοῦ παντὸς, καὶ σκληρίῃ ξυνέσιν, ἧπερ τοῖσι θηριώδεσι, θανατώδεα ὄντα Ελκεα, ἀτὰρ καὶ ἐπίκλησιν ἴσχει Καρκίνων. Αλλος Καρκῖνος· Ελκος μὲν οὐδαμῇ, ὄγκος δὲ σκληρὸς, ἀπέραμνος· ξυντιταίνει δὲ τὴν Υστέρην ὅλην. ἀτὰρ καὶ ἄλγεα, καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα ἐφ' ἕλκει. Τὰ ὠυτὰ δὲ ἄμφω τὰ καρκινώδεα, καὶ χρόνια, καὶ ὀλέθρια. πολλὸν δὲ τὸ Ελκος τοῦ ἀνελκώτου κάκιον, καὶ ὀσμῇ, καὶ πόνοισι, καὶ ζωῇ, καὶ θανάτῳ.

Εξίσταταί κοτε τῆς ἕδρης ἡ Υστέρη ὅλη, καὶ ἐπὶ τοῖσι μηροῖσι τῆς γυναικὸς ἵζάνει. Απιστος ἡ ξυμφορή· ἀλλ' οὐκ ἀθέντος ἡ Υστέρη, οὐδὲ ἀγέννητος ἡ αἰτίη. Ξυνδίδουσι γὰρ οἱ ὑμένες οἱ περὶ τοὺς λαγόνας, ὀχῆες τῆς Υστέρης ἐόντες νευρώδεες· οἱ μὲν κατὰ πυθμένα πρὸς τὴν ὀσφὺν λεπτοὶ, οἱ δὲ κατ' αὐχένα ἔνθα καὶ ἔνθα περὶ τοὺς λαγόνας· οἱ δὲ μάλιστα νευρώδεες, πλατέες, ὅκως νεὼς λαίφεα. πάντες οὖν ξυνδιδοῦσι οἵδε, ἣν ἔξω ἡ Υστέρη ἀΐσσῃ. Κτείνει μὲν οὖν τὰ πολλὰ ἔκπτωσις ἥδε· γίγνεται γὰρ ἐπὶ ἀμβλωσμῷ, καὶ σεισμοῖσι μεγάλοισι, καὶ βιαίῳ τόκῳ. ἣν δὲ μὴ κτάνῃ, ἐς μακρὸν αἵδε ζώουσιν, ὁρέουσαι τὰ μὴ θεητὰ, καὶ τιθηνέουσαι ἔξω καὶ καυχαλῶσαι τὴν Υστέρην. Δοκέει δέ κοτε τῆς Διπλόης τῆς Υστέρης ὁ ἔνδον ὑπεζωκὼς χιτὼν, εὖτε ἀποσπᾶται τοῦ ξυναφέος. δοιαὶ γὰρ αἵδε μοῦναι ἀπηλλαγμέναι χιτῶνος. ὅδε οὖν ἀφίσταται μὲν καὶ ῥεύματι, ἅτε καὶ ἐκτρωσμῷ, καὶ βιαίῳ τόκῳ, εὖτε ἐπὶ τῷ χορίῳ προσπέφυκεν αὐτέῃ. ἢν γὰρ τόδε ἕλκηται βίῃ, συνεκπεράσας ὁ τῆς Υστέρης χιτὼν * * * * ἀλλὰ ἢν μὴ ἐκθάνῃ ἡ γυνὴ, παλίνορσος ἐς τὸ αὐτὸ συνήφθη κοτὲ στάθμῃ, ἢ σμικρὸν ἔξω φαίνεται· σκέπει γὰρ τοῖσι μορίοισι ἡ γυνή. Προπίπτει κοτὲ τὸ στόμιον τῆς Υστέρης μοῦνον, μέσφι τοῦ αὐχένος, ἀλλ' αὖθις εἴσω δύεται, ἣν ὀσφραίνηται ἡ Υστέρη θυμιήσι κακώδεσι· ἕλκει δὲ αὐτέην καὶ ἡ γυνὴ, ἢν ὀσφραίνηται θυμιητῶν εὐωδέων. ἀτὰρ καὶ χερσὶ μαίης ἀτρέμας εἴσω θέει ἡσυχῇ πιεζομένη, καὶ χριομένη πρόσθεν τοῖσι Υστέρης μειλίγμασι.

ΠΕΡΙ
ΑΡΘΡΙΤΙΔΟΣ,
ΚΑΙ
ΙΣΧΙΑΔΟΣ.

Κεφ. ιβ΄.

ΞΥΝΟΣ μὲν ἁπάντων τῶν ἄρθρων πόνος, ἡ Αρθρῖτις· ἀλλὰ ποδῶν μὲν, Ποδάγρην καλέομεν· Ισχιάδα δὲ, ἰσχίων· Χειράγρην δὲ, χειρῶν. ἤν γε μὴν σχέδιος ᾖ ἐπί τι τῶν προσκαίρων αἰτίων ὁ πόνος, ἢ κρύβδην δὲ με-

λέγησι πολλὸν χρόνον ἡ νοῦσος· εὖτε ἐπὶ προφάσει σμικρῇ ὁ πόνος καὶ ἡ νοῦσος ἐξήφθη. Ἔστι δὲ ἁπάντων μὲν ξυλλήβδην τῶν νεύρων ἡ πάθη, ἢν αὐξηθὲν τὸ κακὸν ἅπασι ἐπιφοιτῇ. Ἀρχὴ δὲ, νεῦρα, τὰ δεσμὰ τῶν ἄρθρων, καὶ ὁκόσα ἐξ ὀστέων πέφυκε, καὶ ἐν ὀστέοισι ἐμφύνει. Θῶυμα δὲ τουτέων μέγα· οὐ πονέει μὲν γὰρ θρὶξ, οὐδὲ ἂν τέμνῃ τις, ἢ θλίβῃ. ἢν δὲ ἐξ ὠυτέων πονῇ, οὐδὲν ἕτερον ἀλγέει τοῦδε δυνατώτερον, οὐ σίδηρα, σφίγγοντα οὐ δεσμὰ, οὐ τιτρῶσκον ξίφος, οὐ καῖον πῦρ. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα ἐπαναιρέονται, ὡς μεζόνων πόνων ἄκεα. Καὶ ἢν τάμῃ τις αὐτὰ πονεῦνται, ἀμαυροῦται ὁ τῆς τομῆς πόνος, σμικρὸν ὑπὸ τοῦ μέζονος· ἢν δὲ ὅδε κρατέῃ, ἡδονή σφεας λάζυται ἐπιλήθουσα τῶν πάρος. Πάσχουσι δὲ τοῦτο, ὀδόντες, καὶ ὀστέα.

Αἰτίην δὲ ἀτρεκέα μὲν ἴσασι μοῦνοι Θεοὶ, ἐοικυῖαν δὲ καὶ ἄνθρωποι. Ἔστι δὲ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοιόνδε. τὸ μὲν κάρτα πυκνὸν ἀναίσθητον ψαύσιος καὶ τρώσιος, τῇδε καὶ ἄπονον ψαύσι καὶ τρώσει· ἄλγος γὰρ τρηχείᾳ ἐν αἰσθήσι. τὸ δὲ πυκνὸν ἀτρήχυντον, διὰ τόδε καὶ ἄπονον. Τὸ δὲ ἀραιὸν εὐαίσθητον, καὶ τρηχύνεται τρώματι. Ἀλλ᾽ ἐπεὶ καὶ τὰ πυκνὰ ζῇ ἐμφύτῳ θέρμῃ, καὶ αἴσθοιτο τῇδε τῇ θέρμῃ. Εἰ μὲν οὐσιώδης ἡ δρῶσα αἰτίη ἔοι, οἷον ἢ μάχαιρα, ἢ λίθος, τὸ οὐσιῶδες τοῦ πάσχοντος οὐκ ἀλγέει· πυκνὸν γὰρ τὴν φυήν. Ἢν δὲ τῆς ἐμφύτου θέρμης δυσκρασίη λάβηται, αἰσθήσιος γίγνεται τροπή. τουτέων ἐξ ἑωυτέης πονέει ἡ θέρμη, ἐκ τῆς κατ᾽ αἴσθησιν ἔσωθεν ἐγείρεται ὤσιος. φύσιος δὲ τῆς ἐς μέζω, ἢ μειώσιος, τὰ ἄλγεα.

Ἐγχρίμπτεται δὲ ἡ Ἀρθρῖτις ἄλλοτε ἐς ἄλλα ἄρθρα· τοῖσι μὲν ἐς ἰσχία, καὶ τὰ πολλὰ τῇδε ἐπιμίμνει γόος, ἄστε μέλεά κοτε μικρὸν ἤγουν εὖτε οὐδὲ ἐπὶ τὰ σμικρὰ φοιτῇ, πόδας τε καὶ χεῖρας. Ἢν γὰρ μεζόνων λάβηται μελέων, χωρῆσαι τὴν νοῦσον δυναμένων, οὐχ ὑπερβαίνει τὰ ὄργανα. Ἢν δὲ ἀπὸ τοῦ σμικροῦ ἄρξηται, ἔστι εὐήθης καὶ ἀδόκητος ἡ εἰσβολή· Ἰσχιάδος μὲν, ἀπὸ μηροῦ κατόπιν, ἢ ἰγνύος, ἢ κνήμης, ἡ ἀρχή· ἄλλοτε δὲ ἐπὶ τῇ κοτύλῃ τὸ ἄλγημα φαίνεται, αὖθις ἐς γλουτὸν, ἢ ὀσφὺν ὀκέλλει, καὶ πάντα μᾶλλόν ἐστιν ἢ δόκησις ἰσχίου. Ἀτὰρ καὶ τὰ ἄρθρα ὧδέ πως ἄρχεται. τοῦ ποδὸς τὸν μέγαν δάκτυλον ἀλγέει, αὖθις τὴν ἐπιπρόσω πτέρνην, ᾗ ποτε στηριζόμεθα, ἔπειτα ἐς τὸ κοῖλον ἥκει, τὸ δὲ σφυρὸν ἐξῴδησε ὕστατον. Πρόφασιν δὲ αἰτιῶνται ἀναίτιον, ὁ μὲν κρηπῖδος καινῆς τρῖβον, ὁ δὲ μακρὴν περίοδον, ἄλλος δὲ πληγὴν, ἢ πάτημα· οὐδεὶς δὲ φράζει τὴν οἴκοθεν οὖσαν, ἀτὰρ καὶ ἀκούουσι τοῖσι πάσχουσι τὸ ἀτρεκὲς ἔδοξε ἄπιστον. Διὰ τόδε ἐς ἀνήκεστον ἐτράπη, ὅπερ τῇσι ἀρχῇσι, ὁκότε ἀσθενεστάτη ἐστὶν ἡ νοῦσος, ὁ ἰητρὸς οὐκ ἐνίσταται. ἢν δὲ χρόνῳ κρατυνθῇ, ἀνόνητος ἡ μελέτη. Τισὶ μὲν οὖν ἐς ποδῶν ἄρθρα μίμνει μέσφι θανάτου· τισὶ δὲ νέμεται ἐς τὴν τοῦ παντὸς σκήνεος περίοδον· τὰ πολλὰ δὲ ἀπὸ τῶν ποδῶν ἐς χεῖρας ἤϊξε, οὐ γὰρ μεγάλα τὰ ὅρια τῇ νούσῳ χειρῶν

ρῶν

ρῶν τε καὶ ποδῶν, ὅτι ἄμφω ὁμοφυέα, ἰσχνὰ, καὶ ἄσαρκα, καὶ ἐγγυτάτω τοῦ ἔξω ψύχεος, ἀπωτάτω δὲ τοῦ ἔσω θάλπεος· αὖθις ἀγκὼν, καὶ γόνυ· ἐπὶ δὲ τοῖσι κοτύλαι, περίστροφος ἥδε μετάβασις ἐς νώτου μῦας καὶ θώρηκος. Ἄπιστον, ἐς ὅσον ἕρπει τὸ κακόν. σπόνδυλοι ἀλγέουσι ῥάχεός τε καὶ αὐχένος, καὶ ἐς ἄκρον ἐρείδει τοῦ ἱεροῦ ὀστέου, καὶ ξυμπάντων τε ὁ βοῦς, ὄνος, καὶ ἡ ἰδίη ἑκάστου ὀδύνη. ἀτὰρ ἤδε τένοντες, ἀδένες, μύες, ξὺν ἐντάσι ἀλγέουσι· γνάθων, καὶ κροτάφων μύες· νεφρῶν, καὶ κύστιος, ἡ διαδοχή. ὦ τοῦ θώματος, ἐπὶ πᾶσι, πάσχουσι ῥῖνας, καὶ ὦτα, καὶ χείλεα· πάντη γὰρ νεῦρα, καὶ μύες. Τῆς κεφαλῆς ἤλγεε τὰς ῥαφὰς, οὐκ εἰδὼς μὲν ὅ τι πονέει, ἐδείκνυε τῶν ῥαφῶν τὰ εἴδεα, λοξὴν, εὐθείην, ἐπικάρσιον, ὀπίσω τε, καὶ πρόσω· ἰσχνὴν δὲ τὴν ὀδύνην, καὶ τοῖσι ὀστέοισι ἐμπεπαρμένην. πᾶσαν γὰρ ὀστέων ξυμβολὴν νέμεται ἡ νοῦσος, ὅκως ποδὸς ἢ χειρὸς ἄρθρον. Γίγνονται δὲ τῶν ἄρθρων καὶ ἐπιπωρώσιες. τὰ πρῶτα μὲν ὁκοῖον Ἀποστάσιες ἴσχουσι, ἐπὶ δὲ μᾶλλον πυκνοῦνται, καὶ πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ ἀπηνέες αἱ ἀφέσιες· τέλος δὲ, πῶροι στέῤῥοι, λευκοὶ, ξυνίστανται· ἐς δὲ πᾶν, ὄγκοι σμικροὶ, ὁκοῖον Ἴονθοι, καὶ μέζονες· ὑγρὸν δὲ παχὺ, λευκὸν, χαλαζῶδες· καὶ γὰρ τοῦ παντὸς ἡ νοῦσος ψυχρὴ, ὅκως χάλαζα. Δοκέει δὲ θέρμης, ἢ ψύξιος, ἴσχειν διαφορήν· καὶ γὰρ οἷσι τῶν εὖ βδελυκτέων ἡδονή. ἐμοὶ δὲ ἀνδάνει, μίην μὲν αἰτίην τὴν ἔμφυτον ψύξιν ἔμμεναι, μίην δὲ καὶ πάθην. Ἀλλ' ἣν μὲν εὐθέως ἐπιδώῃ, καὶ θέρμη φλωῇ, ἐμψύξιος χρέος, καὶ τοῖσι τέρπεται. ὀνομάζουσι δὲ θερμὴν τήνδε. Ἢν δὲ ὁ πόνος ἐν τοῖσι νεύροισι εἴσω μίμνῃ, ξυμπεπιλώκῃ δὲ τὸ ἄρθρον ἄθερμον, μηδὲ ἐποιδέῃ, ψυχρὴν τήνδε φαίην ἔμμεναι· ἐφ' ἧς θερμῶν φαρμάκων, ἐς ἀνάκλησιν θέρμης, χρέος· χρὴ δὲ τάδε πολλὰ τῶν κάρτα δριμέων, θερμασίη γὰρ τά τε ξυμπεπιλωκότα μέρεα εἰς ὄγκον ἤγειρε, καὶ τὴν ἔσω θέρμην ἐς ἀνάκλησιν ἤγαγε. εὖτε τῶν ψυχρῶν χρέος. Πίστις. τοῖσι γὰρ αὐτέοισι οὐ τὰ αὐτὰ ξυμφέρει· καὶ γὰρ ὅ κοτε ξυνήνεγκε, τοῦτ' ἔβλαψε ἄλλοτε. ὡς δὲ ἔπος εἰπεῖν, θέρμης ἐπὶ τῇ ἀρχῇ, ψύξιος δὲ ἐπὶ τῷ τέλει, χρέος. Ξυνεχὴς μὲν οὖν Ποδάγρη οὐ ῥηϊδίως γίγνεται· διαλείπει δὲ, ἔσθ' ὅτι χρόνον μακρὸν, λεπτὴ γάρ. Καὶ Ὀλυμπᾶσι νίκησε Ποδαγρὸς, ἐπ' ἀνέσει, δρόμον.

Ἀλλ' ἄνδρες μὲν παθεῖν ῥηΐτεροι, γυναῖκες δὲ ἐλαφρότεροι. γυναῖκες δὲ, ἀραιότεροι μὲν ἀνδρῶν, χαλεπώτεροι δέ· τὸ γὰρ μὴ ἐν ἔθει, μηδὲ οἰκεῖον, ἣν ὑπὸ ἀνάγκης κρέσσον γίγνηται, βιαστὴν μέζονα τίκτει τὴν ξυμφορήν. Ἡλικίη, τὰ πολλὰ μὲν ἀπὸ ἐτέων πέντε καὶ τριήκοντα· θᾶσσον δὲ καὶ βραδίον, ἐκ τῆς ἑκάστου φύσιος, καὶ διαίτης. Δεινοὶ μὲν οὖν οἱ πόνοι, καὶ τὰ παριόντα πόνων μέζονα. λειποθυμίη ἐπὶ τῇσι ψαύσεσι, ἀκινησίη, ἀποσιτίη, δίψος, ἀγρυπνίη. Ἢν δὲ ἐπανέλθωσι, τοῦτο μὲν, ὅκως ἐκ θανάτου πεφευγότες, ἄνετοι τὸν βίον, ἀκρατέες, ἁπλοῖ, εὔθυμοι, δωροδόκοι, καὶ ἐς τὴν δίαιταν ἁβροί·

τοῦτο δὲ, ὡς ἐκ θανάτου αὖθις ἐσόμενοι, ἀδδὴν χέονται τῇ παρούσῃ ζωῇ. Ἀπέσκηψε πολλοῖσι ἐς Ὕδρωπα ἡ Ποδάγρη, ἄλλοτε δὲ ἐς Ἄσθμα· καὶ τῶνδε ἄφυκτος ἡ διαδοχή.

ΠΕΡΙ
ΕΛΕΦΑΝΤΙΑΣΙΟΣ.

Κεφ. ιγ′.

ΕΛΕΦΑΝΤΙ τῷ πάθεϊ, καὶ τῷ θηρίῳ τῷ Ἐλέφαντι, ξυνὰ μυρία, καὶ ἰδέῃ, καὶ χροιῇ, καὶ μεγέθεϊ, καὶ βιοτῇ. ἀτὰρ οὐδὲ ἄλλῳ τῷ ἴκελα, οὔτε τὸ πάθος πάθεϊ, οὔτε τὸ ζῶον ζώῳ. Ἐλέφας μέν γε τὸ θηρίον καὶ κάρτα διαφέρον. πρόσοπτα μέν γε, μέγιστον, καὶ πάχιστον· μεγέθεϊ μὲν, ὁκόσον ἂν ζῶον ἐπ' ἄλλῳ ζώῳ πυργηδὸν ἀναθείης μέγα· πάχιστον δὲ, ἐς πλεῦνα ζῶα πάχιστα, εἰ παράλληλα ξυνθείης. Ἀτὰρ οὐδὲ ἰδέην κάρτα τῷ ἴκελον. χροιὴν μὲν, μέλανες καταχορέως ἅπαντες, καὶ δι' ὅλου τοῦ σκήνεος. Ἵππος μέν γε, ἄλλος μὲν λευκότατος, ὅκως οἱ Θρηΐκες Ῥήσου. ἄλλοι δὲ πόδαργοι, ὅκως Μενέλεω Πόδαργος. οἱ δὲ ξανθοὶ, ὅκως

ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα.

ἄλλοι δὲ κυάνεοι,

Ἵππῳ εἰσάμενος περιελέξατο κυανοχαίτῃ.

Ὧδε καὶ βόες, ὧδε καὶ κύνες, ἠδὲ ὁκόσα ἀνὰ τὴν γῆν ἑρπετὰ καὶ ζῶα φέρβεται. Ἐλέφαντες δὲ μοῦνοι, μέλανες, ζοφοειδέες τὴν χροιήν· νυκτὶ δὲ, καὶ θανάτῳ ἴκελοι. Ἰδέην δὲ, κάρηνα μὲν μελάντατα κατέχων, καὶ πρόσωπα ἄσημα, ἀίδηλα τὴν μορφὴν, ἐπ' αὐχένι σμικρῷ, ὡς δοκέειν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῖσι ὤμοισι ἱζάνειν, καὶ ὧδε οὐκ ἔκδηλον. ὦτα γὰρ μεγάλα, πλατέα, πτερυγώδεα, μέσφι κληΐδων τε καὶ στέρνων. ὃς ἔκρυψε τὸν αὐχένα τοῖσι ὠσὶ, ὅκως νῆες λαίφεσι. Κέρατα δὲ θῶυμα διάλευκα ὁ Ἐλέφας ἐπὶ μελαντάτῳ. μετεξέτεροι τάδε ὀδόντας κικλήσκουσι. τάδε μοῦνα λευκότατα, ὅκως οὐδενὸς ἄλλου τε οὐδὲν οὐδὲ λευκοῦ ζώου. Καὶ τάδε οὐχ ὑπὲρ μέτωπα καὶ κροτάφους, ὅκως τοῖσι κερασφόροισι ἡ φυὴ, ἀλλὰ κατὰ στόμα καὶ τὴν ἄνω γνάθον ὄρθια μένει, ἐς τὸ πρόσθεν οὐ κάρτα, ἀλλὰ ἄνω σμικρόν τι καμπύλα, ὅκως διατυπώσεως ἐκ τοῦ ὀρθίου ἐνείη, καὶ ἀραδος ἄχθος ἐν τοῖσι ὀδοῦσι σιμοῖς. Μεγάλα δὲ τὰ κέρατα, μῆκος μὲν, ὁκόσον ὀργυιὴν, οἱ μέσοι· ἄλλοι δὲ πολλόν τι τουτέων μέζους, μέσφι διπλῶν. Προβολὴν δὲ ἴσχει ἡ ἄνω γνάθος ἀπὸ τοῦ χείλεος, μακρὴν, ἀνό-

ἀνόστεον, σκολιὴν, ἑρπετώδεα. Δοιαὶ δὲ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς προβολῆς ἔασι ἐκτρήσιες, καὶ τάσδε διαμπερὲς μέσφι τοῦ πνεύμονος ἐτέτρηνεν ἡ φύσις, ὅκως αὐλὸν διφυέα. Χρέεται δὲ τὸ ζῶον ἐς ἀναπνοὴν, ὅκως ῥινὶ, τῇδε τῇ σύριγγι· ἀτὰρ καὶ χερσὶ τῇδε, καὶ κωθώνην τε γὰρ λάζοιτο, ὁκότε θέλει, τῇ προβολῇ, ἀμφιλαμβάνει τε, καὶ ἴσχει κραταιῶς, καὶ οὐκ ἄν τις ἀφέλοιτο αὐτέου βίῃ, ἢν μὴ κρέσσων ἄλλος Ἐλέφας. Ἀτὰρ καὶ ποίην ἐς νομὴν τῇδε μαστεύει, οὐδὲ τῷ στόματι καὶ τοῖσι σμικροῖσι ὀδοῦσι ἔσθων σπέρχας ζῇ. πόδες γὰρ εὐμήκεες, ὕπερθεν τῆς γῆς πολλὸν τὸ ζῶον ἀνέχοντες· ἀτὰρ καὶ σμικρὸς αὐχὴν, ὅκως ἔλεξα. οὔκων δύναται τῷ στόματι εἰς τὴν γῆν νέμεσθαι· ποτὲ καὶ ἡ τῶν κεράτων περὶ τοῦ στόματος ἔκφυσις εἴργει τῆς ποίης ἅπτεσθαι τὸ στόμα. τοιγαροῦν ἀνιμᾶται τῇ προβολῇ φορβὴν μέζων, ἔπειτα ὁκόσα τῇ ῥινὶ * * * * μᾶλλον δὲ τηρεῖ τῇδε ξυνδῆσαι τῷ στόματι, ἐντίθησι πολλὸν τῇ κοιλίῃ. εὖτε ὦν πρῶτοι Προβοσκίδα τήνδε καλέουσι, ἐπίπροσθεν γὰρ τοῦ ζώου τῇδε βόσκεται. Ἀτὰρ οὐδὲ πιεῖν ἀπὸ λίμνης ἢ ποταμοῦ τῷ στόματι θέμις, ἡ ὠυτὴ γὰρ αἰτίη. ἀλλὰ ἢν διψῇ, ἐντίθεται μὲν τῷ ὕδατι τῆς Προβοσκίδος ἄκρην τὴν ῥῖνα· ἔπειτα, ὅκως ἀναπνέων, ἀντὶ τοῦ ἠέρος, τοῦ ὕδατος ἕλκει πολλόν· ἐπὴν δὲ πλήσῃ, ὅκως κώθωνα, τὴν ῥῖνα, τῷ στόματι ποταμηδὸν ἐκχέει· εἶτ᾽ αὖθις ἕλκει, καὶ αὖθις ἐκχέει, ἔς τ᾽ ἂν πλήσῃ ὅκως φορτίδος νηὸς τὴν γαστέρα. Ῥινὸν τρηχὺν, καὶ πάχιστον, ὀχθώδεας ῥωγμοὺς ἴσχοντα, αὐλῶνας ἐπιμήκεας, ἑτέρας ἐντομὰς κοίλας, ἐπικαρσίους, ἄλλας δὲ λοξὰς, βαθείας κάρτα, ἴκελον τὸ ξύμπαν τετραποδονίῳ. Τρίχες δὲ ἄλλοισι μὲν ζώοισι φύσι, τοιαίδε αἱ χαῖται· Ἐλέφαντι δὲ, τόδε ἐστὶ ὁ χνοῦς. Μυρίαι δὲ καὶ ἄλλαι παραλλαγαὶ πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα. καὶ γὰρ ὀπίσω κοτὲ κατὰ γόνυ κάμπτει, ὅκως ἄνθρωπος· καὶ μαζὸν πρὸς τῇσι μασχάλῃσι ἴσχει, ὅκως γυναῖκες. Ἀλλ᾽ οὔτι μοι χρέος τὰ νῦν ἀμφὶ τοῦ ζώου γράφειν, πλὴν ὁκόσον ἐξ ἄλλων τε καὶ ἡ νοῦσος ὁ Ἐλέφας, καὶ ὁκόσα ἴκελα ἡ ἰδέη τοῦ νοσοῦντος ἴσχει τῇ τοῦ ζώου φυῇ. Ἐκίκλησκον δὲ καὶ Λέοντα τὸ πάθος, τοῦ ἐπισκυνίου τῆς ὁμοιότητος εἵνεκεν, τὴν ὕστερον φράσω. ἠδὲ Σατυρίησιν, τῶν τε μήλων τοῦ ἐρυθήματος, καὶ τῆς ἐκ συνουσιῶν ὁρμῆς ἀσχέτου τε καὶ ἀναισχύντου. ἀτὰρ καὶ Ἡράκλειον, ὅτι τοῦδε μέζον οὐδὲν, οὐδὲ ἀλκιμώτερον.

Μέγα μὲν ὦν τὸ πάθος ἐς δύναμιν, κτεῖναι γὰρ πάντων μᾶλλον δυνατώτατον. ἀτὰρ καὶ ἰδέσθαι αἰσχρὸν, καὶ δειματῶδες τὰ πάντα, ὡς Ἐλέφας τὸ θηρίον. Ἀλλ᾽ ἄφυκτος ἡ νοῦσος, τίκτεται γὰρ θανάτου ἐπ᾽ αἰτίῃ· ψύξις ἐστὶ τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ οὐ μικρή τε, ἢ καὶ πάγος, ὡς ἐν τι μέγα χεῖμα, εὖτε τὸ ὕδωρ τρέπεται ἐς χιόνα, ἢ ἐς χάλαζαν, ἢ κρύσταλλον, ἢ πάγον. ἠδὲ ἐστὶ ἡ ξυνὴ θανάτου, καὶ τοῦ πάθεος αἰτίη. Ἀτὰρ οὐδὲ ἴσχει τέκμαρ οὐδὲν ἡ ἀρ-

καὶ τῆς νούσου μέγα, οὐδέ τι ξενοπρεπὲς κακὸν ἐς ἄνθρωπον ἐπιφοιτῇ. οὐδὲ ἐπὶ τῇσι ἐπιπολῇσι τοῦ σκήνεος φαντάζεται, ὡς ἰδεῖν τε εὐθὺς, καὶ ἀρχομένῳ ἀρῆξαι· ἀλλὰ τοῖσι σπλάγχνοισι ἐμφωλεῦον, ὅκως ἀΐδηλον πῦρ, ἤδη τύφεται, καὶ τὸ εἴσω κρατῆσαν αὖθίς κοτε ἐπιπολαίως ἐξάπτεται, τὰ πολλὰ μὲν, ὅκως ἀπὸ σκοπιῆς τοῦ προσώπου, ἀρχόμενον τηλεφανὲς πῦρ κακόν· μετεξετέροισι δὲ ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἀγκῶνος, γούνατος, κονδύλων χειρέων τε καὶ ποδῶν. Τῇδε καὶ ἀνέλπιστοι οἱ ἄνθρωποι, ὅτιπερ ὁ ἰητρὸς οὐ πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἀσθενεστάτας τοῦ πάθεος τῇ τέχνῃ χρέεται, ῥαθυμίῃ καὶ ἀγνοίῃ τῶν καμνόντων τῆς ξυμφορῆς. Νωθέες μὲν γὰρ, ὡς ἀπὸ σχεδίου προφάσιος, ὑπναλέοι, ἡσύχιοι, τὴν κοιλίην ἐπίξηροι. τάδε καὶ τοῖσι ὑγιαίνουσι κάρτα οὐκ ἀήθεα. Ἐπὶ δὲ τῇσι αὐξήσεσι τοῦ πάθεος, ἀναπνοὴ βρομώδης, ἐκ τῆς ἔνδον ἀναφορῆς τοῦ πνεύματος. τοιάδε ὁ ἀὴρ, ἤ τι τῶν ἔξωθεν, αἰτίην ἴσχειν δοκέει. Οὖρα παχέα, λευκὰ, θολερὰ, οἷον ὑποζυγίου. Ἀφροδισίων, ὠμῶν τε καὶ ἀπέπτων ἡ ἀνάδοσις. καὶ οὔτε τουτέων ἔστι αἴσθησίς τε καὶ μελέτη. ὁμοίη ἀπεψίη καὶ πέψις ἥδε· εἰς χρηστὸν γὰρ ἢ οἰκεῖον οὐ ξυνήθης αὐτέοισι ἡ πέψις, ἀνάδοσις δὲ ῥηϊδίη, ὅκως ἐς τὴν ἑωυτέων τροφὴν ἁρπάγδην ἑλκόντων τοῦ πάθεος. διὰ τόδε ἐπίξηροι τὴν κάτω κοιλίην. Ὄχθοι ἐπανιστάμενοι ἄλλοι παρ' ἄλλοις, ξυνεχέες μὲν οὐδέκω, παχέες δὲ, καὶ τρηχέες. καὶ τὸ μεσηγὺ τῶν ὄχθων ἐρρεῖτο, ὅκως ἐς ῥινὸν Ἐλέφας. Εὐρέαι δὲ καὶ φλέβες, οὐ πλημμύρῃ τοῦ αἵματος, ἀλλὰ τῷ τοῦ δέρματος πάχεϊ. Οὐκ ἐς πολλὸν δὲ καὶ ἕδρα δηλοῖ, τοῦ παντὸς ἐς ἴσον ὄχθον ἐγειρομένου. Τρίχες ἐν μὲν τῷ παντὶ προτεθνήσκουσι, χερσὶ, μηροῖσι, κνήμῃσι· αὖθις, ἥβῃ, γενείοισι, ἀραιαὶ, ψεδναὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ κόμαι. τὸ δὲ μᾶλλον, πρόωροι πολιοὶ, καὶ φαλάκρωσις ἀθρόη. οὐκ ἐς μακρὸν δὲ, ἥβη καὶ γένειον ψιλά· εἰ δὲ καὶ ἐπιμίμνοιεν παῦραι τρίχες, ἀπρεπέστεραι τῶν ἀποιχομένων. Δέρμα τῆς κεφαλῆς κατερρωγὸς εἰς βάθος. ῥύπει δὲ συχναὶ, βαθεῖαι, τρηχεῖαι. Ὄχθοι ἐς τὸ πρόσωπον, σκληροὶ, ὀξέες· ἄλλοτε μὲν ἐς κορυφὴν λευκοὶ, ποιωδέστεροι δὲ τὴν βάσιν. Σφυγμοὶ σμικροὶ, βαρέες, νωθροὶ, ὅκως διὰ ἰλύος μόλις κινεύμενοι. Φλέβες κροτάφων ἐπηρμέναι, καὶ ὑπὸ τῆς γλώττης. κοιλίαι χολώδεες. γλῶσσα χαλαζώδεσι Ἰόνθοισι τρηχεῖα· οὐκ ἀδόκητον καὶ τὸ ξύμπαν σκῆνος ἔμπλεων τοιῶνδε ἔμμεναι, καὶ γὰρ καὶ τοῖσι κακοχύμοισι ἱερείοισι τὰ κρέα χαλάζης ἐστὶ ἔμπλεα. Ἢν δὲ πολλὸν αἴρῃ τι ἀπὸ τῶν ἔνδοθεν ἡ πάθη, καὶ ἐπὶ τοῖσι ἄκροισι φαίνηται, Λειχῆνες ἐπὶ τοῖσι ἄκροισι δακτύλοισι· γούνασι κνησμοὶ, ἐκ τῶν κνησμῶν ἅπτονται μεθ' ἡδονῆς. ἀμπίσχει δὲ ὁ Λειχὴν καὶ γένειόν κοτε ἐν κύκλῳ. ἐρεύθει δὲ καὶ μῆλα, ξὺν ὄγκῳ οὐ κάρτα μεγάλῳ. Ὄπιες ἀχλυώδεες, χαλκώδεες· ὀφρύες προβλῆτες, παχεῖαι, ψιλαὶ, βρίθουσαι κάτω, μεσοφρύων ξυνηγμένων, ὀχθώδεες. χρῶμα πελιδνὸν, ἢ μέλαν. ἐπισκύνιον οὐ

μέγα

μέγα ἕλκεται καλύπτον ὄσσε, ὅκως τοῖσι θυμουμένοις, ἢ Λέουσι· διὰ τόδε καὶ Λεόντιον κικλήσκεται. τοιγαροῦν οὐ Λέουσι, οὐδὲ Ἐλέφαντι μοῦνον, ἀλλὰ καὶ

Νυκτὶ θοῇ ἀταλάντῳ ὑπώπια.

Ῥὶς ἔξω ὄγκοισι μέλασι, ὀκριοειδέες· χειλέων προβολὴ παχείη, τὸ δὲ κάτω πελιδνόν· ἔκρινες· ὀδόντες οὐ λευκοὶ μὲν, δοκέοντες δὲ ὑπομέλανες. ὦτα ἐρυθρὰ, μελανόεντα, κεκλεισμένα, ἐλεφαντώδεα, ὡς δοκέειν μέγεθος ἴσχειν μέζον τοῦ ξυνήθεος· ἕλκεα ἐπὶ τῇσι βάσεσι τῶν ὤτων, ἰχῶρος ῥύσις, κνησμώδεα. Ῥυσσοὶ τὸ πᾶν σκῆνος ῥυτίσι τρηχείῃσι· ἀτὰρ καὶ ἐντομαὶ βαθεῖαι, ὁκοῖον αὔλακες μέλανες, τῶν ῥινῶν. διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἐλέφας τοῦ πάθεος τοὔνομα. ἰχνέων καὶ πτερνέων, μέσφι τῶν μέσων τῶν δακτύλων, ῥήξιες. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξῃ τὸ κακὸν, ἑλκώδεες τοὺς ὄχθοις· μήλων, γενείου, δακτύλων, γονάτων, κάκοδμα καὶ ἀναλθέα τὰ ἕλκεα. ἄλλα γὰρ ἐπ᾽ ἄλλοισι ἐξανίσταται, καὶ ἐπ᾽ ἄλλοισι ἄλλα πρηΰνεται. Ἤδη κοτὲ καὶ τῶν μελέων προαποθνήσκει τοῦ ἀνθρώπου ἄχρι ἐκπτώσιος, ῥὶς, δάκτυλοι, πόδες, αἰδοῖα, καὶ ὅλαι χεῖρες. οὐδὲ γὰρ θανατοῖ τὸ κακὸν εἰς ἀπαλλαγὴν βίου αἰσχροῦ, καὶ ἀλγέων δεινῶν πρόσθεν, ἢ ἐς μέλεα διατμηθῆναι τὸν ἄνθρωπον. ἀλλὰ μακρόβιόν ἐστι, ὅκως Ἐλέφας τὸ ζῶον. Ἢν δὲ καὶ ἄλγος ἀρτίως ἔῃ τῶν μελέων, πολλόν τι ἐπικόπτει βαρύτερον, ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ πλανευμένων σιτίων ὄρεξις οὐκ ἀγεννής· ἄποιος ἡ γεῦσις, οὐδὲ τερπνὸν ἡ ἐδωδὴ καὶ ἡ πόσις· ἁπάντων δὲ, ὑπ᾽ ἀχθηδόνος, μῖσος· ἀστροφίη· ἐπιθυμίη λυσσώδης. Κόποι αὐτόματοι· μελέων ἑκάστου ἰδέη βαρεῖα, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀχθέει καὶ τὰ σμικρὰ μέλεα. Ἀτὰρ καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἅπαντα ἄχθεται· οὐ λουτροῖσι τέρπεται, οὐκ ἀλουσίῃ· οὐ τροφῇ, οὐκ ἀσιτίῃ· οὐ κινήσει, οὐκ ἠρεμίῃ. πᾶσι γὰρ ἐφέστηκεν ἡ νοῦσος· Ὕπνος λεπτὸς, ἀγρυπνίη κακίων, ἐν φαντασίῃ· δύσπνοια καρτερή· πνῖγες, ὡς ἀπ᾽ ἀγχόνης. ὧδε γοῦν τινὲς κατέστρεψαν τὸν βίον, νήγρετον ὕπνον ἐς θάνατον εὕδοντες.

Τοιούσδε οὖν ἐόντας, τίς οὐκ ἂν φύγοι, ἢ τίς οὐκ ἂν ἐκτραπείη, κἢν υἱὸς, ἢ πατὴρ ἔῃ, κἢν κασίγνητος τύχῃ; δέος καὶ ἀμφὶ μεταδόσιος τοῦ κακοῦ. Πολλοὶ γοῦν ἐπ᾽ ἐρημίης καὶ ἐς ὄρεα τοὺς φιλτάτους ἐξέθεσαν, οἱ μὲν ἐς χρόνον ἐπαρήγοντες τῷ λιμῷ, οἱ δὲ ὡς ἥκιστα, σφέας ἐθέλοντες ἐκθανεῖν. Λόγος δὲ, ὡς τῶν ἐπ᾽ ἐρημίης ἀφιγμένων τις ἐξερπύσαντα ἐκ τῆς γῆς ἔχιν ἰδὼν, ὑπ᾽ ἀνάγκης τοῦ λιμοῦ, ἢ τῷ πάθεϊ ἀχθεσθεὶς, ὡς ἀμείψασθαι τὸ κακὸν κακῷ, ζῶντος ἐνέφαγε τοῦ ἔχιος, καὶ οὐ πρόσθεν ἐτελεύτησε, πρὶν ἢ πάντα αὐτῷ διαστῆναι καὶ ἀποστῆναι τὰ μέλεα. Ἄλλον δὲ ἰδεῖν ἔχιν ἐς πίθον γλεύκεος ἑρπύσαντα, πίοντά τε τοῦ γλεύκεος ἐς κόρον, ἀποβλύσαι, πολ-

λὸν δὲ καὶ τοῦ ἰοῦ συνεκχέειν τῷ γλεύκεϊ. ἐπεὶ δὲ ἀπεπνίγη τὸ θηρίον ἐν τῷ γλεύκεϊ, χανδὸν καὶ πολλὸν τοῦ γλεύκεος πιεῖν τὸν ἄνθρωπον, ἀπαλλαγὴν τοῦ βίου καὶ τοῦ πάθεος διζήμενον. Ὡς δὲ ἐς κόρον ἧκε καὶ μέθην, ἔκειτο μὲν χαμαὶ τὰ πρῶτα, ὅκως ἀποθνήσκων. ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ κάρου καὶ τῆς μέθης ἐξήγρετο, περιερρύησαν μὲν τὰ πρῶτα αἱ κόμαι, ἔπι δὲ δάκτυλοί τε καὶ ὄνυχες, ἑξῆς δὲ περιτετήκεισαν πάντα. Ἐπεὶ δὲ ἔτι ἐν σπέρματι ἡ δύναμις ἦν, ἐκπροπλάσσειν αὖθις, ὅκως ἐκ γενετῆς, τὸν ἄνθρωπον ἡ φύσις· ἐξέθρεψε μὲν ἄλλας κόμας, καὶ ὄνυχας νέους, καὶ σάρκα καθαρήν· καὶ ἐξέδυ μὲν τὸν παλαιὸν ῥινὸν, ὡς γῆρας ἑρπετοῦ· ἐπανεκλήθη δὲ ἐς φῦμα ζωῆς, ὅκως ἄλλος ἄνθρωπος. Ὧδε μὲν οὖν ὁ μῦθος, οὐ κάρτα μὲν ἀτρεκὴς, οὐ πάγχυ δὲ ἄπιστος. κακὸν γὰρ κακῷ βλαφθῆναι, πιστόν· τὴν φύσιν δὲ ἐπὶ τῷ ἐόντι ζωπύρῳ ἀνανεῶσαι τὸν ἄνθρωπον, οὐκ ἄπιστον ἐς τέρατος ἰδέην.

ΑΡΕ-

ΑΡΕΤΑΙΟΥ

ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ

ΟΞΕΩΝ ΝΟΥΣΩΝ

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΟΞΕΩΝ Νούσων ἄκεα ξυναφέα τῇσι ἀμφὶ σημείων ἰδέῃσι, ὧν τοῖς ξυγγράμμασι ἄοσσά μοι πρόσθεν γεγράφαται. Οκόσα μὲν ὦν ἐν Πυρετῶν θεραπείῃ γίγνεται, κατά τε τὴν τούτων διαφορὴν, καὶ κατὰ τὴν τῶν νοσημάτων ἰδέην, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ποικιλίην, τουτέων τὰ πλείω ἐν τοῖσι ἀμφὶ Πυρετῶν λόγοισι λελέξεται. Οκόσα δὲ ξὺν Πυρετοῖσι ὀξέα γίγνεται πάθεα, ὁκοῖον ἡ Φρενῖτις· ἢ ἄνευθε Πυρετῶν, ὁκοῖον Αποπληξίη· ἀμφὶ τῶνδε μοῦνον τὰ ἄκεα φράσω, ὡς μὴ διαμαρτάνειν, μηδὲ μακρηγορέειν, ἕτερα ἐν ἑτέροισι γράφοντα. Αρχὴ δὲ ἡ ὠυτὴ, ἢ καὶ ἀμφὶ τῶν παθέων, καὶ τελευτὴ ἡ ὠυτή.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΦΡΕΝΙΤΙΚΩΝ.

Κεφ. α'.

ΚΑΤΑΚΕΚΛΙΣΘΑΙ χρὴ τὸν νοσέοντα ἐν οἴκῳ εὐμέτρῳ, εὐκρήτῳ. χειμῶνος μὲν, ἐν ἀλέῃ· θέρεος δὲ, ἐν ψύχεϊ νοτερῷ· ἔαρος δὲ, καὶ φθινοπώρου, πρὸς τὰς ὥρας τεκμαίρεσθαι. Επειτα ἡσυχίην ἄγειν κελεύειν, καὶ αὐτὸν τὸν νοσέοντα, καὶ τοὺς ἐπὶ τῆς οἰκίης ἅπαντας· ὀξυήκοοι γὰρ, ἠδὲ ψόφου καταπλεόμενοι Φρενιτικοὶ, ἀτὰρ ὑπὸ τῶνδε μαίνονται. Τοῖχοι λεῖοι, ὁμαλοὶ, μηδ' ὑπερίσχοντες, μηδὲ ἄχναι, μηδὲ γραφῇσι εὔκοσμοι. ἐρεθιστικὸν γὰρ τοιχογραφίη. καὶ γὰρ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀμφαιρέουσι τινα ψευδέα ἰνδάλματα, καὶ τὰ μὴ ἐξίσχοντα ἀμφαφόωσι ὡς ὑπερίσχοντα, καὶ πᾶσα πρόφασις ἀναιτίη πρόκλησις χειρῶν φορῆς. Κλίνης μῆκος, καὶ πλάτος, σύμμετρον· ὡς μήτε βληστρίζεσθαι ἐν τῇ πλατείῃ, μήτε ἀπὸ τῆς στενῆς ἐκπίπτειν κοίτης. Εν ψιλοῖσι τοῖσι στρώμασι, ὡς μὴ κροκυδίζειν ὑπόμνησις ἔοι· ἀτὰρ ἠδὲ ἐν μαλθακοῖσι, ἀστεργὴς γὰρ τοῖσι νεύροισι ἡ σκληρὴ κοίτη. οὐχ ἥκιστα δὲ τῶν ἄλλων τοῖσι Φρενιτικοῖσι τὰ νεῦρα πονέει, μάλα γάρ τοι σπῶνται Φρενιτικοί. Εἴσοδοι τῶν φιλτάτων· μῦθοι, καὶ λαλιὴ, μὴ θυμοδακέες. πάντα γὰρ εὐθυμέεσθαι χρὴ, μάλιστα τοῖσι ἐς ὀργὴν ἡ παραφορή. Κατάκλισις, ἢ ἐν ζόφῳ, ἢ ἐν φωτὶ, πρὸς τὸ νόσημα τεκμαρτέη. ἢν γὰρ πρὸς τὴν αὐγὴν ἀγριαίνωσι, καὶ ὁρέωσι τὰ μὴ ὄντα, καὶ τὰ μὴ παρεόντα φαντάζωνται, ἢ ἀνθ' ἑτέρων

ἕτερα

ἕτερα γιγνώσκωσι, ἢ ξένα ἰνδάλματα προβάλλωνται, καὶ τὸ ξύνολον, τὴν αὐγὴν, ἢ τὰ ἐν αὐγῇ δεδίττωνται, ζόφον αἱρέεσθαι χρή· ἢν δὲ μὴ, τοὐναντίον. Ἀγαθὸν δὲ, πρὸς αὐγὴν σωφρονέειν τε καὶ πρηΰνεσθαι τὴν παραφορήν. Ἀσιτίη μὴ μακρή. σιτία δὲ ὑγρότερα, καὶ βραχύτερα, καὶ συνεχῆ· μειλίγματα γὰρ θυμοῦ σιτία. Εὐκαιρίη δὲ, ἐν τῇσι ἐπανέσεσι ἀμφοῖν, καὶ πυρετοῦ, καὶ παραφορῆς. Ἢν δὲ ὑπ' ἀσιτίης ἐκμαίνωνται, καὶ ἢν μὴ παρήκῃ ὁ πυρετὸς, διδόναι μὴ μεγάλα ἐπὶ πυρετῷ βλάπτοντα. Ἀγαθὸν δὲ ξυμφωνέειν καὶ τὸν πυρετὸν καὶ τὴν παραφορὴν, ἔς τε τοὺς παροξυσμοὺς, καὶ τὰς ἐπανέσιας.

Ἢν οὖν ἥκῃ ὁ καιρὸς ἐς θρέψιν, πρώτιστα σκεπτέον, εἰ χρὴ ἀφαιρέειν αἷμα. Ἢν μὲν οὖν ἡ παραφορὴ ξὺν πυρετῷ ἀρχῆθεν εἰσβάλλῃ, τῆς πρώτης, ἢ δευτέρης ἡμέρης, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι, μάλιστα τὴν μέσην. Ἀτὰρ καὶ ἢν ἐς τρίτην, ἢ τετάρτην ἡμέρην, ἡ παραφορὴ ἥκῃ, μέσφι τῆς πρώτης τῶν κρισίμων περιόδου, τάμνειν. Εἰ δὲ προσωτέρω τοῦ δέοντος χρόνου, ἑκταίῳ ἐόντι, ἢ ἑβδομαίῳ ἐὸν, πολλὸν περὶ τὴν κρίσιν ἐν τοῖσι ὀξέσι κενοῦν χρὴ, ἢ φαρμακεύειν, ἢ τοῖσι ἄλλοισι ἐρεθισμοῖσι χρέεσθαι. Ἀτὰρ καὶ φλέβα τάμνων μὴ πολλὸν ἀφαιρέειν, κἢν ἐν ἀρχῇ τάμνῃς· Φρενῖτις γὰρ εὔτρεπτον ἐς Συγκοπὴν κακόν. Ἢν δὲ πολυπληθὴς ὁ νοσέων ἔῃ, καὶ νεηνίης, καὶ ἐξ ἀδηφαγίης, καὶ οἰνοφλυγίης, οἵδε οὐ τῆς Φρενίτιδος ἔασι οἱ λογισμοὶ, ἀλλὰ καὶ ἄνευ παραφορῆς πολλὸν τουτέων ἀφαιρέειν αἷμα. πολλὸν δὲ μεῖον ἀφαιρέειν, ἢν οἵδε ἔωσι οἱ Φρενιτικοί. Τάμνειν δὲ φλέβα τουτέων εὐτολμότερον, ἢν ἐξ ὑποχονδρίων, καὶ μὴ ἀπὸ κεφαλῆς, ἡ νοῦσος ᾖ. ἐνθάδε γὰρ τῆς ζωῆς ἐστι ἡ ἀρχή· κεφαλὴ δὲ χῶρος μὲν αἰσθήσιος, καὶ νεύρων ἀφέσιος, αἷμα δὲ παρὰ καρδίης ἕλκει μᾶλλον, ἢ ἄλλοισι δίδοι. Ἢν οὖν πεπόνθῃ ἥδε, οὐ χρὴ τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τάμνειν φλέβα. τάδε γὰρ πάθεα, κενεαγγέειν ἐφ' οἷσι ἡ βλάβη οὐ σμικρή. Κἢν μὲν ἡ δύναμις ἀντέχῃ εἰς τὸ ἱκνεύμενον τῆς κενώσιος, ἅπαξ ἀφαιρέειν, ὅκως μὴ ἐν τῇ διαστάσει τῆς ἐπαφαιρέσιος διόλλυται τῆς τροφῆς ἡ ἐγκαιρίη. ξυνεχέες γὰρ τοῖσι Φρενιτικοῖσι οἱ πυρετοὶ, καὶ οὐδὲ ἐπανέσιας μακρὰς, ἀλλὰ βραχείας, καὶ ἀσήμους κουφισμοὺς ποιεῦνται. Ἢν δὲ περὶ τῆς ξυμμετρίης ἀπαυδήσῃ ὁ νοσέων, ἐς δευτέρην ἐπάνεσιν ὑπερβάλλεσθαι, ἢν μὴ ἐς μακρὸν ἐκπίπτῃ· εἰ δὲ μὴ, ἀνακαλεσάμενον ὀσμήσεσι, καὶ ψαύσεσι προσώπου, καὶ πέσι ποδῶν, αὐτίκα ἀφαιρέειν. Γνῶμα δὲ τῆς αὐταρκίης, ἡ δύναμις.

Τροφὴ ὑγρὴ, πᾶσι μὲν τοῖσι πυρεταίνουσι, οὐχ ἥκιστα δὲ Φρενιτικοῖσι· ἐπιξηρότεροι γὰρ πυρετῷ μούνων. Οὐδὲ μελίκρητον, ἢν μὴ χολώδεες ἔωσι· εὔτρεπτον γὰρ τοῖσι πικροχόλοισι. Χόνδροι πλυτοὶ, ξὺν ὕδατι, ἢ μελικρήτῳ. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐκ τῶνδε ῥοφήματα διδόναι ἁπλᾶ, ὁποῖα θύμβρης, ἢ σελίνου, ἢ ἀνήθου ἐνεψημένων. εὔπνοα γὰρ τάδε, καὶ διουρητικά. σύμφορον δὲ Φρενιτικοῖσι οὔρησις. Λαχάνων πάντων μὲν, μάλιστα δὲ μαλάχης· ἀγαθὸν γὰρ τὸ

γλίσχρασμα, καὶ ἐς λειότητα γλώσσης καὶ ἀρτηρίης, καὶ ἐς τὴν τῶν κοπρίων διέξοδον. ἄριστον δὲ καὶ τεῦτλον, καὶ βλίτον, καὶ κορωνόπους, καὶ κολοκύντη καθ᾽ ὥρην, καὶ ὅ τι ἂν ἐφ᾽ ἑκάστης ὥρης ἄριστον ᾖ. Πτισάνης δὲ χυλὸς, ὑγρότατος μὲν ἐν πρώτοισι, ὡς ἀκραφνέστερος ἔοι· ἔπειτα δὲ μᾶλλον παχύτερος, ὁκόσον ἂν ἡ νοῦσος προήκοι χρόνον. Ὑποστέλλεσθαι δὲ ἐν τῇσι Κρίσεσι, καὶ μικρόν τι πρὸ τῶν Κρίσιων. Ἢν δὲ ἐς μῆκος ἡ νοῦσος ἴῃ, μὴ ἀφαιρέειν τῶν προσθέσιων, ἀλλὰ σιτώδεα διδόναι, ὡς ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων· εὖτε καὶ κρεῶν ἀκρέων, καὶ πετεινῶν χρέος, τὰ πολλὰ τοῖσι χυλοῖσι ἐκτηκομένων, κάρτα γὰρ χρὴ τάδε ἐν τῇ ἑψήσει λύεσθαι. Ἰχθύων οἱ πετραῖοι τῶν ἄλλων ἐς κρέσσον ἔστων. ἐπίπαν δὲ, τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ ἀρίστους αἱρετέον· ἄλλη γὰρ ἄλλας φέρειν ἰχθύων ἰδέας πεπίστευται χώρη. Ὀπώρης οἰνώδεος ὑποστέλλεσθαι, κεφαλῆς γὰρ καὶ φρενῶν ἅψιν ποιέει. ἢν δὲ ἀνάγκη ἔῃ, τῆς δυνάμιος ἢ τοῦ στομάχου βιαζομένων, ἑφθὰ ἐν μελικρήτῳ, ἢ ὀπτὰ ἐν στέατι, ὁκοῖον μῆλα, δοτέον· τῶν ἄλλων, θερμῷ ὕδατι ἕκαστον ἐκλύειν, ἢν ἐς μούνην τὴν τοῦ στομάχου παραμυθίην διδῷς. ἢν δὲ καὶ ἐς δύναμιν δέῃ, μὴ κάρτα τὸ οἰνῶδες ἐκλύειν. Τροφὴ μὲν ὦν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοιήδε.

Τέγγειν δὲ τὴν κεφαλὴν, ἐς ἔμψυξιν, λίπαϊ ἐλαίης ὄμφακος τετριμμένης· ἀλεαίνεσθαι γὰρ ἡ κεφαλὴ οὐ φιλέει Φρενιτικοῖσι. Ἢν δὲ καὶ ἀγρυπνίη καὶ φαντασίη ἐῶσι, ῥοδίνου μίσγειν ἶσον ἴσῳ τὰ πρῶτα· ἔπειτα δὲ μᾶλλον τὸ ῥόδινον ἔστω πλέον, ἐς στύψιν καὶ ἔμψυξιν τῆς κεφαλῆς. Ἢν δὲ καὶ τὴν γνώμην παρακινέωνται, καὶ τὴν φθέγξιν ἐξαλλάσσωνται, ἑρπύλλου κόμης ἐνεψετέον ἐν τοῖσι ἐλαίοισι, ἢ κισσοῦ χυλὸν, ἢ πολυγόνου παραχυτέον. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον ἡ παραφορὴ ἐξάπτηται, καὶ πευκέδανον καὶ σπονδύλιον τοῖσι ἐλαίοισι ἐνεψεῖν, καὶ ὄξους παραχεῖν· ἀτμῶν γὰρ τάδε καὶ θέρμης διαπνευστικὰ, καὶ παχέων χυμῶν διαλυτικὰ, τὰ τῆς παραφορῆς ξυναίτια. Πεφυλάχθαι δὲ χρὴ τάδε, ὡς μὴ ἐς τὸν αὐχένα καὶ τοὺς τένοντας ἡ Τέγξις ἵκῃ. πολεμίη γὰρ τένουσι καὶ νεύροισι. Καιρὸς δὲ πᾶς Τέγξιος, πλὴν τῆς ἐσβολῆς τοῦ παροξυσμοῦ. ἀρηϊοτέρη δὲ ἐν τῇ ἀναβάσει, πάντων δὲ μάλιστα ἐν ἀκμῇ. ἤδη ἂν ἐκμαίνωνται, τῇδε μάλιστα τέγγειν ψυχρῷ καὶ ψυχομένῳ ἐπὶ μᾶλλον, θέρεος ὥρῃ· χειμῶνος δὲ, χλιαρῷ. Εἰς δὲ τὸ πρηΰνειν τὴν παραφορὴν, ὀξυκρήτῳ, ἢ κονύζης ἑψήματι, καὶ σπογγιῇ, τὰ πρόσωπα πυριῆν· ἔπειτα χρίειν οἰνανθίνῳ, ἢ κροκίνῳ λίπαϊ. καὶ τὰς ῥῖνας, καὶ τὰ ὦτα τοῖσι διαχρίειν.

Τάδε μέντοι καὶ ὕπνου ἀγωγά. ἢν γὰρ πάννυχοι μὲν ἐγρήσσωσι, μηδὲ δι᾽ ἡμέρης εὕδωσι, ἀτενέες δὲ τὸ ξύμπαν ἐῶσι, ὀφθαλμοὶ δὲ ὁκοῖόν τι κέρας ἑστήκωσι, βληστρίζωνται δὲ, καὶ ἐξαλυιστῶνται, ὕπνον αὐτέοισι καὶ ἠρεμίην μηχανέεσθαι· πρώτιστα μὲν, διὰ τῶν τῆς κεφαλῆς Τέγξιων, ῥοδίνου ἀκρήτου, ἢ ἀμαρακίνου, ξὺν χυλῷ κισσοῦ, ἢ ἑρπύλλου, ἢ καὶ μελιλώτου ἐναφεψήματι. Ἐπὶ μᾶλλον δὲ ὑπνωτικὸν, μήκων ἀφεψηθεῖσα ἐν λίπαϊ, ἔς τε τὸ τῆς κε-

φαλῆς

φαλῆς ἔμβρεγμα, ἢ ὕδατι ἐς τὸ πρόσωπον ξὺν σπογγιῇ. Ὑποτιθέναι δὲ χρὴ καὶ αὐτὰς ὅλας, εἰ εἶεν νεοδρεπεῖς, χλωρὰς τοῖσι ὑποκεφαλαίοισι. παχύνει γὰρ καὶ ὑγραίνει τὸ πνεῦμα, ξηρόν τε καὶ λεπτὸν ἐόν, καὶ ὁμίχλην τῇσι αἰσθήσεσι παρέχον· βαρὺ δὲ καὶ νωθὲς ὁμίχλη, ἥπερ ὕπνου ἀρχή. Ἢν δὲ μεζόνων δέωνται, καὶ αὐτὸ τὸ μηκώνιον ἐς τὰ μέτωπα ξὺν ὕδατι χρίειν, ἠδὲ ὑπαλείφειν τὰς ῥῖνας, καὶ ἐς τὰ ὦτα ἐγχέειν. Ψηλαφίη ποδῶν εὐαφὴς, ξὺν λίπαϊ· ψαῦσις τῆς κεφαλῆς. ἀνυτικὸν δὲ καὶ κνῆσις, μάλιστα κροτάφων τε καὶ ὤτων· καὶ γὰρ καὶ τὰ θηρία ἐς ἀνάπαυλαν ὀργῆς τε καὶ θυμοῦ, κνήσι ὤτων τε καὶ κροτάφων, δάμνονται. Ὕπνου δὲ ἀγωγὰ ἑκάστου καὶ τὰ ξυνήθεα. ναυτίλῳ μὲν, ἡ ἐν ἀκάτῳ κατάκλισις, καὶ ἐν θαλάσσῃ περιφορὴ, καὶ αἰγιαλῶν ἦχος, καὶ κυμάτων κτύπος, ἀνέμων τε βόμβος, καὶ θαλάσσης καὶ νηὸς ὀδμή. μουσικῷ δὲ ἔτι, ἐθισμὸς αὐλῶν ἐφ' ἡσυχίῃ, ψαλμὸς λύρης, ἢ πηκτίδος, ἢ μελέτη παίδων σὺν ᾠδῇ. διδασκάλων δὲ, νηπιάχων μύθων προσομιλίη. ἄλλοισι δ' ἄλλα ὕπνου θελκτήρια.

Τοῖσι δὲ ὑποχονδρίοισι, καὶ τῇ κοιλίῃ, Ἐμβρέγματα, καὶ Ἐπιπλάσματα, ἢν φλεγμονὴ καὶ σκληρίη ἐπαίρηται. ἔλαιον δρυπετέος ἐλαίης, μὴ ὠμῆς, ἐμβάλλειν· παχὺ γὰρ, καὶ γλίσχρον, καὶ ἀλεαίνον· τόδε ὦν χρέος ἐν φλεγμασίῃ. ἐνεψέσθω δὲ ἐν αὐτῇ ἄνηθον, κόνυζα· ἀγαθὸν δὲ ὁμοῦ τὰ πάντα. Ἢν δὲ καὶ φῦσα ἐνῇ, κυμίνου, καὶ σελίνου τῶν καρπῶν, ἠδὲ ὁκόσα οὔρων καὶ φυσέων ἀγωγὰ, καὶ νίτρον ἐνσήσαντα ἐμπάσσειν. Ἢν δὲ τὸ ἧπαρ τὴν πεῖσιν καὶ τὴν ὀδύνην ἴσχῃ, ἔρια μὲν ἔστω οἰσύπῳ πιναρὰ ἀπὸ τῆς οἰὸς· ἔλαιον δὲ, τὸ ἀπὸ τῆς ὄμφακος, ἢ ῥόδινον· μίσγειν δὲ χρὴ σίραιον Ἑλληνικὸν, ἢ Κρῆτα, καὶ ἐνεψεῖν μελίλωτον, μίξαντά τε ἐς ἕνα χυλὸν τὰ πάντα, καταιονεῖν τὸ ἧπαρ. Σπληνὶ δὲ, τὸ ἔλαιον σὺν ὄξεϊ ἔστω· ἢ εἰ μέζον ἢ πρὶν δονέει, ὀξύκρητον, καὶ ἀντὶ ἐρίων σπογγιὴ ἁπαλή. μάλα γὰρ τοῖσδε ὁ Σπλὴν χαίρει τε καὶ πρηΰνεται. Ἢν δὲ τὰ ὑποχόνδρια εἴσω ᾖ, ἠδὲ ἄνω εἰρύηται, καὶ τὸ δέρμα περιτείνηται, ἄριστον μὲν ἀντὶ τοῦ λίπαος, ἢ ξὺν αὐτέῳ, παχὺ πικέριον ἴσον. κόνυζα δὲ ἔστω, καὶ λιβανωτὶς, τὰ ἐνεψήματα· καὶ ἄνηθον οὐκ ἀτερπές.

Ἢν δὲ ἐπιπλάσσειν εὐκαιρίη ἔῃ, τοῖσι μὲν ἐλαίοισι τοῖσι αὐτέοισι χρέεσθαι ἐπὶ τοῖσι ὁμοίοισι· ὕλη δὲ, λίνου σπέρμα, καὶ τῆλις, καὶ ἄλητον κριθῆς λεπτόν. ἀγαθὸν δὲ καὶ κύαμος, καὶ ὄροβος, ἢν ἐξοιδαίνῃ ἡ γαστήρ. Κέγχρος δὲ φωχθεῖσα ἐν μαρσύποισι, Πυρίημα κοῦφον καὶ μαλθακόν· ἀληλεσμένη δὲ, καὶ Ὑδερώδεσι, ξὺν μέλιτι, καὶ ἐλαίῳ, καὶ λίνου σπέρματι, Ἐπίπλασμα ἀγαθόν. Ἄνθη δὲ, καὶ βοτάναι, καὶ σπέρματα, ὁκόσα μοι ἐν τοῖσι Ἐμβρέγμασι λέλεκται, καὶ ἐν τοῖσι Ἐπιπλάσμασι ἔστω τὰ ἑωυτά. Μέλι δὲ, καὶ σὺν αὐτέοισι μὲν, ἀγαθὸν ἐς σύστασιν τῶν ξηρῶν, καὶ ἐς μίξιν τῶν αὐχμηρῶν, καὶ ὡς ἡ θέρμη ἐς πολλὸν διαρκέῃ. ἀγαθὸν δὲ καὶ αὐτὸ μοῦνον· καὶ Ἐπίπλασμα, ἡμίεφθον· καὶ Ἔμβρεγμα, ξύν τινι τῶν

ὑγρῶν λυθὲν· μαλθάξαι, ἀλεῆναι, φυσέων τε οὔρων ἀγωγὸν, πρηΰναι πρήσιας. Τάδε γὰρ καὶ μελίκρητον ποιέει ποθὲν, καὶ τουτέων πλέονα καὶ κρέσσονα, ἔσω παρελθὸν, ἀρτηρίῃ, καὶ πνεύμονι, τε θώρηκι, καὶ κοιλίῃ.

Ξυνεχέως δὲ τὴν κοιλίην ἐρεθίζειν, βαλάνοισι, ἢ διαχρίσμασι, (ἐπιξηραίνονται γὰρ πολλά,) ἔς τε τὴν ὁλκὴν τῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς διαπνοίην τῶν ἐν τῷ θώρηκι ἀτμῶν, καὶ ἔκκρισιν τῶν ἐν τῇ κοιλίῃ. Ἢν δὲ καὶ πολλῶν ἡμερέων ἡ γαστὴρ ἐπίσχῃ, κλύζειν χρὴ μελικρήτῳ, τε ἐλαίῳ, τε νίτρῳ.

Ἢν δὲ μὴ ἀξίως ὑποκαταστῶσι αἱ τῆς φλεγμονῆς πρηδόνες, Σικύην θέντα ἐντάμνειν, ἔνθα ἂν ἡ φλεγμονὴ κραίνῃ καὶ μέζων ἔῃ. μίην δὲ, ἢ δευτέρην, ὅκως ἄν τά τε φλεγμαίνοντα σημαίνῃ, τε ἡ δύναμις κελεύῃ. ἀτὰρ τε τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος τοῖσι δὲ τεκμαρτέον, ἀμετρίη γὰρ Συγκοπῆς αἰτίη. Ἐς μὲν ὦν ἡμέρην μίην, ἢ δευτέρην, Τέγξις ἡ ἑωυτή. ἐς δὲ τὴν τρίτην, κηρωτὴ ξὺν τινι λίπαϊ τῶν Ἐμβρεγμάτων. Ἔπειτα Ἐπιθήματα ἐν φλεγμασίῃ μὲν, ἢν ἐπέωσι, ὕσσωπος, πῆλις ἑφθὴ ἐν μελικρήτῳ, τερμίνθου τοῦ φυτοῦ ῥητίνη, κηρός. τὰ δὲ ἔλαια ἐπὶ τοῖσι αὐτέοισι τὰ ἑωυτά. Ἢν δὲ μὴ τουτέοισι ἐπανίῃ μηδὲν ἡ παραφορὴ, κουρὴ τῆς κεφαλῆς χρέος· ἢν μὲν μήκισται ἔωσι αἱ κόμαι, τὰ πρόσθια ἐς ἥμισυ· εἰ δὲ βραχύτεραι, ἐν χρῷ. Ἔπειτα, μεσηγὺ ἀναλαβόντα τὴν δύναμιν, Συκίην κατὰ τῆς κορυφῆς προσβάλλειν, ἠδὲ ἀφαιρέειν αἷμα. κούφη δὲ προτέρη ἐς τὰ μετάφρενα κεκολλήσθω.

Ἐπεὶ δὲ καὶ θώρηκα ἐν πάσῃσι τῇσι ὀξέῃσι νούσοισι ἀκέεσθαι χρὴ, πάντη τὸν κάμνοντα, ξὺν καρδίῃ, καὶ πνεύμονι, πρόσπιστα μὲν ὑπ' ἀνάγκης τῆς ἀναπνοῆς, ἄλλοτε μὲν θερμῆς, ἄλλοτε δὲ ψυχρῆς· ἔτι δὲ ὑπὸ πυρετοῦ καυσώδεος, καὶ βηχὸς, καὶ ὑγρῶν πονηρίης, καὶ νεύρων κοινωνίης, τε στομάχου συμφορῆς, ὑπεζωκότος τε καὶ διαφράγματος κακίης. (καρδίη γὰρ ἢν πάθῃ μέζόν τι δεινὸν, οὔποτε ἀκέεται.) ἐπὶ δὲ τοῖσι Φρενιτικοῖσι, καὶ μάλα χρὴ τάδε μειλίσσειν. Παραφορὴ μὲν γὰρ μετεξετέροισι ἔκ τινος τῶν ἐν τῷ θώρηκι. ἀναπνοὴ, θερμή τε, καὶ ξηρή· δίψος δριμύ· οὐκ εὔφορον πῦρ, τῷ πάντη ἐς θώρηκα ξυῤῥέειν. καὶ κακίη μὲν, ἀπὸ τοῦ οἰκείου θάλπεος τετραμμένου. μέζων τε καὶ δυσφορωτέρη ἡ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐς θώρηκα ξυνόδοσις. ἄκρεα γὰρ ψυχρὰ, κεφαλὴ, πόδες τε, καὶ χεῖρες· ὕπερθεν δὲ τῶνδε ὁ θώρηξ. Καὶ δέεται ὦν ἀρήγειν, ὑγρασίῃ, καὶ ψύξει. Τέγξις μὲν ὦν, ἔλαιον ξὺν χαμαιμήλῳ ἑψηθὲν, ἢ νάρδῳ. θέρεος δὲ, τε σίραιος Ἑλληνικός. Ἢν δὲ καὶ Ἐπιθέτοισι δέῃ χρέεσθαι, φοίνικες ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ δευθέντες, ἔπειτα λεῖοι ἐς μάζαν τετριμμένοι, ξὺν νάρδῳ, ἀλφίτοισι, οἰνάνθῃ, προσηνὲς θώρηκι Ἐπίπλασμα. ψυκτικὸν δὲ, καὶ μῆλα θλασθέντα ξὺν μαστίχῃ, τε μελιλώτῳ· πάντα δὲ κηρῷ, καὶ νάρδῳ, ἀναλαμβάνειν. Ἢν δὲ καὶ τὸν Στόμαχον ἔχῃ νάρκη καὶ ἀποσιτίη, ἀψινθίου χυλὸν, ἢ κόμμι, τοῖσι δὲ ξυλλεαίνειν. καὶ τῷδε ἑψηθέντι ξὺν λίπαϊ καταιονεῖν τὸ ὑποχόνδριον. πιπίσκειν δὲ καὶ

τὸ

τὸ ἀπόβρεγμα, ἢ χυλὸν αὐτέου, περὶ τῆς τροφῆς, ὁκόσον κυάθους δύο τοῦ ἀποβρέγματος, ἢ κύαθον πικροῦ τοῦ χυλοῦ ξὺν ὕδατος κυάθοις δύο. Ἢν δὲ καὶ Καῦσος ἔχῃ τὸν Στόμαχον, οὐκ ἀπὸ τῆς καταστάσιος τῆς νούσου, ἀλλ' αὐτοῦ μούνου, ἀπὸ χυμῶν δριμέων καὶ ἁλμυρῶν, ἢ ὑπὸ χολῆς, δακνομένου, καὶ δίψει αὐαινομένου, ὑδρομιγὲς γάλα δοτέον ἐν τροφῇ, ὅσον ἡμικοτύλιον τοῦ γάλακτος ἐν ὕδατος κυάθῳ ἑνί. ῥυμφάνειν δὲ αὐτέου τὸ πλεῖστον, βραχὺ δέ τι καὶ σὺν ἄρτῳ ἀναλίσκειν.

Ἢν δὲ καὶ Καῦσος ἔχῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ δίψος, καὶ ἀπορίη, καὶ μανίη, καὶ ἐπιθυμίη ψυχροῦ ὕδατος, διδόναι, μεῖον μὲν, ἢ ὁκόσον ἐν Καύσου νούσῳ, ἄνευ Φρενίτιδος· τῶνδε γὰρ ἀμφὶ τῶν νεύρων ὀῤῥωδέειν χρή. διδόναι ὦν, ὁκόσον ἐς στομάχου ἄκος· ὀλίγον δὲ ἀπαρκέει, βραχυπόται γὰρ οἱ Φρενιτικοί.

Ἢν δὲ καὶ ἐς Συγκοπὴν τράπωνται, γίγνεται γὰρ καὶ τόδε, τῆς μὲν γὰρ δυνάμιος λυομένης, ἱδρῶτι δὲ χεομένου τοῦ ἀνθρώπου, πάντων δὲ ἐς τὸ ἐκτὸς τὴν φορὴν ποιευμένων τῶν ὑγρῶν, καὶ τοῦ τόνου λυομένου, καὶ τοῦ πνεύματος· ἔς τε ἀκηδίην μὲν τῆς παραφορῆς, δέος δὲ εἰς ἀτμὸν λυθῆναι καὶ ὑγρασίην τὸν ἄνθρωπον. ἄλκαρ μοῦνόν ἐστιν οἶνος, θρέψαι μὲν ὠκέως κατ' οὐσίην, καὶ πάντῃ μέχρι περάτων μολεῖν, τόνῳ δὲ προσθεῖναι τόνον, καὶ πνεῦμα νεναρκωμένον ἐγεῖραι, ψύξιν ἀλεῆναι, σύψαι πλάδον, φερομένων ἔξω καὶ ῥεόντων κρατῆσαι, ἡδὺς μὲν ὀσφραίνεσθαι ἐς ἡδονὴν, κραταιὸς δὲ στηρίξαι δύναμιν ἐς ζωὴν, ἄριστος δὲ μειλίξαι θυμὸν ἐν παραφορῇ. τάδε μέντοι ποθεὶς ἅμα πάντα πρήσσει· θυμόν τε γὰρ πρηΰνονται μαλθάξει φρενῶν, καὶ ἐξ ἑωυτέων ἐς δύναμιν τρέφονται, ἀτὰρ ἠδὲ ἑωυτέοισι ἐμπνέουσι ἐς ἡδονήν.

Πρόσω μὲν ἤδη πολλὸν ἥκῃ χρόνου, ὅ τε πυρετὸς νωθὴς ἔῃ, ἀτὰρ ἠδὲ ἡ παραφορὴ ἐς μώρωσιν τρέπηται, τὸ δὲ ὑποχόνδριον μὴ πολλόν τι προσβλάπτηται, ἢ ὄγκῳ, φύσῃσι, σκληρίῃ, κεφαλὴ δὲ τὸ πλέον ἔχῃ τῆς αἰτίης, χρὴ τολμέοντα λούειν, ἠδὲ καταιονεῖν πολλόν τι τὴν κεφαλήν. ἥτε γὰρ ἕξις ὑγιανθήσεται, καὶ ἡ κεφαλὴ διαπνευσθήσεται, καὶ τὸ ξύμπαν σκῆνος διητμίσθη. Ὧδε γὰρ τὸ μὲν ξηρὸν ἀμβλύνεται, καὶ καθαρεύεται δὲ τῆς ὀμίχλης ἡ αἴσθησις, ἡ δὲ γνώμη εὐσταθὴς ἠδὲ ἔμπεδος μίμνει. Τάδε μέντοι τῆς λύσιος τῆς νούσου γνώματα.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΛΗΘΑΡΓΙΚΩΝ.

Κεφ. β΄.

ΛΗΘΑΡΓΙΚΟΙΣΙ κατάκλισις ἐν φωτὶ, καὶ πρὸς αὐγήν· ζόφος γὰρ ἡ νοῦσος. ἠδὲ ἐν ἀλέῃ μᾶλλον· ψύξις γὰρ ἔμφυτος, ἡ αἰτίη. Κοί-

τῇ εὐαφής· χρώματα, τοιχογραφίη, ποικίλα πάντα, ὁκόσα περ ἐρεθιστικὰ ὄψιος. Λαλιή· ψηλαφίη, ξὺν πέσι ποδῶν· παλμοί· κινησμοί. Ἢν βαθὺ κῶμα ἴσχῃ, ἐμβόησις· νουθεσίη ὀργίλη· δεῖμα, ἐφ' οἷσι δειμαίνει· προσαγγελίη τῶν ὁκόσα ἐπόθεε καὶ προσεδόκεε. πάντα ἐς ἐγρήγορσιν, ἐναντίως τοῖσι Φρενιτικοῖσι.

Ἀμφὶ δὲ καὶ κενώσιος Ληθαργικῶν τάδε χρὴ γινώσκειν. Ἢν μὲν ἐξ ἑτέρης νούσου, ὁκοῖόν τι Φρενίτιδος, διαδέξηται ἡ λήθη, φλέβα μὲν μὴ τάμνειν, μηδὲ ἀθρόον ποθὲν κενοῦν αἷμα. Ὑποκλύζειν δὲ τὴν κοιλίην, μὴ τοῦ κοπρώδεος εἵνεκε μοῦνον, ἀλλ' ὅκως τι καὶ ἄνωθεν ἀντισπασθῇ, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὀχετευθῇ. πλέον ὦν ἔστω ἁλῶν τε, καὶ νίτρου. ἄριστον δὲ, τῷ κλύσματι εἰ καστόρεον ἐμπάσσοις· ψυχρὸν γὰρ τὸ κάτω ἔντερον Ληθαργικοῖσι, καὶ πρὸς ἔκκρισιν νεκρῶδες. Ἢν δὲ μὴ ἐκ διαδέξιος νούσου, ἀλλ' ἑωυτέου ἄρχηται ὁ Λήθαργος, καὶ δοκέῃ πεπλῆσθαι ὁ νοσέων· ἢν μὲν αἵματος, φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τάμνειν. Ἢν δὲ φλέγματος ὑδατώδεος, εἴτε ἄλλων χυμῶν, καθαίρειν χρὴ κνεώρῳ σὺν τῇ πτισάνῃ, ἢ ἐλλεβόρῳ μέλανι ξὺν μελικρήτῳ, πρὸς τῇσι ἀρχῇσι, ἢν μετρίως βούλῃ· ἢν δὲ μεζόνως, τοῦ φαρμάκου, τῆς Ἱερῆς καλευμένης, νῆστι διδόναι ὁλκῆς < β', ξὺν μελικρήτου κυάθοις τρισὶ, καὶ περιμείναντα καθήρασθαι. τότε διδόναι σιτία, ἢν καιρὸς ᾖ· ἢν δὲ μὴ, εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέρην ἡ τροφή. Εὐκαιρίη δέ κοτε καὶ ἐν ἑσπέρῃ γίγνεται τῆς Ἱερῆς ὁλκῆς < α', ὕδατι ἢ μελικρήτῳ λυομένης, κυάθοις δύο.

Ἀτροφίη κακὸν, κακὸν δὲ καὶ πολυτροφίη· χρὴ ὦν ὀλιγοσιτίῃ χρέεσθαι ἐς ἑκάστην ἡμέρην. ἀθρόον δὲ μὴ σιτεῖν· ὑπομνήσιός τε γὰρ ἤδη ἀλέης τῷ στομάχῳ χρέος ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέρην. Ἀτὰρ καὶ ἡ τροφὴ ἔστω λεπτύνουσα, καὶ διαχωρητικὴ, ἐν ζωμοῖσι μᾶλλον, ἢ ὀσπρίοισι, ἀλεκτορίδων, κεγχρίδων· λινοζώστιδι δὲ ξυνεψέσθω, καὶ ὄξος παραχεέσθω. Καὶ τοῖσι δὲ χυλοῖσι ἐμβάλλειν, εἴ ποι δέοι χυλῷ χρέεσθαι πτισάνης, εὔπνοον, ἠδὲ οὔρων ἀγωγὸν, μάραθρον, ἠδὲ σέλινον, τὰ λάχανα, ἢ τουτέων τοὺς καρποὺς. ἀγαθὸν δὲ καὶ πράσον τῇ δριμύτητι, καὶ κράμβη ξὺν ἐλαίῳ καὶ γάρῳ. ἄριστον δὲ καὶ κύμινον γλυκὺ, ξὺν κράμβῃ, φυσέων ἠδὲ οὔρων. ἐρεθιστικὸν γὰρ ἡ κύστις, ἠδὲ γαστὴρ, ἐν πάσῃ τῇ νούσῳ.

Τέγξιες τῆς κεφαλῆς, ἅπερ καὶ τοῖσι Φρενιτικοῖσι. ἀμφοῖν γὰρ αἱ αἰσθήσιες πλέαι γίγνονται ἀτμῶν, ἃς ἀπελαύνειν χρὴ ψύξεϊ καὶ στύψι, ῥοδίνου, καὶ κισσοῦ χυλῷ, ἢ ἐξατμίζειν ἐς διαπνοὴν τοῖσι λεπτύνουσι, οἷον ἑρπύλλῳ, ὄξεϊ σὺν τῷ ῥοδίνῳ. Ἢν δὲ καὶ νεύρων πόνος ἔῃ, καὶ ψύξις ὅλου, πολλὸν δὲ μᾶλλον ἀκρέων, τῷ καστορίῳ ξὺν ἀνηθίνῳ λιπαίνειν ἠδὲ τέγγειν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν αὐχένα, καὶ τὴν ῥάχιν χρίειν τῷ αὐτῷ, ξὺν λίπαϊ σικυωνίῳ, ἢ γλευκίνῳ, ἢ παλαιῷ· ξυγχρίειν δὲ καὶ τὼ χεῖρε ἀπὸ τῶν ὤμων, καὶ τὼ πόδε ἀπὸ τῶν βουβώνων. Τοῖσι

δὲ

δὲ μέντοι καὶ τὴν κύστιν καταιονεῖν, καὶ ὡς νεῦρα πάσχουσαν, καὶ ὡς οὔρων ὁδὸν κάμνουσαν, ἀτὰρ καὶ τῇ δριμύτητι τῶν χυμῶν ἀχθομένην· χολώδεα γὰρ τὰ οὖρα. Ην δὲ μέζων ὁ τρόμος ἔῃ, καὶ κίνδυνος σπασμοῦ, καὶ σικυωνίῃ ἐς τὴν κεφαλὴν ὑπ' ἀνάγκης χρέεσθαι. ὀλίγη δὲ ἥτω ἡ χρίσις. Ην δὲ καὶ φλεγμασίαι τῶν ὑποχονδρίων ἔωσι, καὶ πρήσιες, καὶ φῦσαι, καὶ περιτάσιες τοῦ δέρματος, ἢ κοῖλον γίγνηται, εἴσω εἰρυομένου τοῦ ὑποχονδρίου, Εμβρέγματα, καὶ Επιπλάσματα, ὁκόσα μοι ἐν Φρενιτικοῖσι λέλεκται.

Συκίῃ ἥκιστα χρέεσθαι, ἣν ἀπὸ Φρενίτιδος ἔωσι. εὐτολμότερον δὲ, ἣν ἀρχῆθεν ἡ νοῦσος εἰσβάλλῃ. Ην δὲ γλῶσσα μελαίνηται, καὶ ὄγκος ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι σημαίνῃ, ὑπ' ἀνάγκης τῇ Συκίῃ χρέεσθαι. Επὴν δὲ πρὸς τῷ μήκεϊ τοῦ χρόνου κενωθήσονται τῇσι αἰσθήσεσι, τἄλλα δὲ εὐπετέστερον φέρῃ, τῇ κορυφῇ τῆς κεφαλῆς προσβάλλειν. ἄλυπον γὰρ τῇ δυνάμει τὸ ἐντεῦθεν κενοῦν.

Αγειν τε φύσας, ἄνω τε, καὶ κάτω· φυσέων γὰρ συναγωγὸν Λήθαργος, καὶ ἐν τῇσι κοιλίῃσι, καὶ ἐν τῷ ὅλῳ σκήνεϊ, ἀργίῃ, καὶ νωθίῃ, καὶ ἀψυχίῃ· διαπνευστικὸν δὲ κίνησις, ἠδὲ ἐγρήγορσις. Διαχρίειν οὖν, πήγανον χλωρὸν τρίβοντα ξὺν μέλιτι καὶ νίτρῳ. ἀγωγόν τέ ἐστι μᾶλλον φυσέων ξὺν τέοισι καὶ τερμίνθου ῥητίνης μέρος ἕν. Καὶ Πυρίη προσκλητικὴ φυσέων, ἢ πιναροῖσι θερμοῖσι ἐρίοις, τρηχέσι παλαιοῖσι ῥάκεσι, ἢ σπογγίῃ ξὺν ὕδατι, ἔνθ' ὕσσωπον, ἢ ὀρίγανον, ἢ γλήχων, ἢ ῥυτὴ ἕψηται. Αγοι δ' ἂν φύσας ἠδὲ ὁκόσα πρὸ τῶν σιτίων πίνεται, τάπερ καὶ φλέγμα καὶ χολὴν ἐν τοῖσι ἐντέροισι καὶ στομάχῳ ἄγει· ὕσσωπον ἐν μελικρήτῳ ἑψηθὲν, δίκταμον τὸ Κρητικὸν, ὀρίγανον. δριμέα μὲν, ἀγωγὰ δὲ, ἀδίαντον, ἄγρωστις· τάδε μέντοι καὶ φυσέων, καὶ οὔρων καταῤῥηκτικά.

Ην δὲ τρόμος χειρῶν καὶ κεφαλῆς ἔῃ, καστόρειον πιπίσκειν δραχμῆς ὁλκῆς ἥμισυ, ξὺν μελικρήτῳ κυάθοις τρισὶ, ἐς ἡμέρας πλεῦνας. Ην δὲ μὴ πίνῃ τόδε, ἔκτυξιν ξυμφορῆς ξὺν ἐλαίῳ, ἔνθα πήγανον ἐνεζέσθη, κυάθοις τρισί. Τὸ δὲ διπλόον ἐς τὸ κάτω ἔντερον ἐγχέειν, καὶ τόδε ἐς πλεῦνας ἡμέρας. Μετὰ δὲ τὸ ἐκ τουτέου ξύμφορον, (φύσας γὰρ ἄγει ἄνω τε καὶ κάτω, μετεξετέροισι δὲ καὶ οὖρα καὶ κόπρον,) ἣν δὴ ποθὲν ἐς τὸ πᾶν διαθέον ἥκῃ, ἄτρομα ἠδὲ κραταιὰ τὰ νεῦρα γίγνεται, καὶ τὰς ἕξιας ἐς τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν ἀλλοιοῖ, καὶ τὰς καταστάσιας τῶν νούσων τρέπει. Αριστον δὲ καὶ ἐς τὰς ῥῖνας ἐμφυσῆν, καὶ γὰρ καὶ τῇδε πνευμάτων καταῤῥηκτικὸν πταρμοῖσι· καὶ ὁκοῖόν τι κύστις ἀγωγὸν οὔρων, καὶ ῥὶν μύξης. πρήσσει δὲ θέρμῃ προσηνὴς τάδε, καὶ τῶν ἄλλων τῶν πταρμικῶν κρέσσον, πεπέρεος, ἐλλεβόρου, στρουθίου, εὐφορβίου· τάδε γὰρ ἐς τὴν προφάτην ἠδὲ πυμάτην δῆξιν ἀπηνέα, καὶ παρακλητικὰ τῆς κεφαλῆς τε καὶ αἰσθήσιος. ἐκ προσαγωγῆς δὲ τὸ καστόρειον ἀλεαίνει, κεφαλῇσι δὲ καὶ ἄλλως ξύμφορον, ὅπερ τὰ νεῦρα πάντῃ ἐντεῦθεν περιφύεται· νούσων δὲ νεύρων κα-

καστόρειον ἰητήριον. Ἀλλὰ ξυμμίσγειν τόδε τῶν γεγραμμένων τινὶ, ἢ πᾶσι, οὐκ ἄχαρι. ἢν γὰρ μιγῇ, μὴ αὐτίκα μὲν κεφαλὴν ξυμμέτρως ταράξαι, ἐς μακρὸν δὲ τὴν θέρμην ἐξάψαι, ὑγρῆναι τὴν ῥῖνα προσκλήσει. Ὀσμαὶ, δριμεῖαι μὲν ἐς αἴσθησιν, ἐς δύναμιν δὲ θερμαί· ὁκοῖον αὐτὸ τὸ καστόρειον, ἢ θύμβρα, ἢ γλήχων, ἢ θύμος, χλωρὰ, ἢ ξηρὰ δευθέντα ὄξεϊ.

Δριμέων φαρμάκων χρίσιες κατὰ τῶν ποδῶν καὶ γονάτων. ὕλη δὲ ἔστω ἀλεαίνουσα, καὶ δάκνουσα ἐκ προσαγωγῆς· ἀμφοῖν γὰρ χρέος Ληθαργικοῖσι, ἐς θάλψιν, καὶ ἐγρήγορσιν. Τὰ πρῶτα μὲν ὦν καὶ κνίδῃ μαστίζειν τὰ σκέλεα· προσίζουσα γὰρ ἡ ἄχνη οὐκ ἐς πολλὸν μὲν διαρκέει, ἄλυπον δὲ ὀδαξισμὸν καὶ πόνον ἐνδιδοῖ, μετρίως δὲ ἐρεθίζει τε, καὶ προοιδίσκει, καὶ θερμασίην προκαλέεται. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον ἐθελήσῃς τάδε τοι γίγνεσθαι, λιμνήσιδος ἠδ' εὐφορβίου ἶσα ξὺν λίπαϊ γλευκίνῳ χρίειν ἄριστον, καὶ σκίλλης ὠμῆς λεπτοῖσι ἐκτρίβειν. χρὴ δὲ ἀπομάξαντα τῶν μελέων τὸ ἐλαιῶδες· ἄδηκτον γὰρ πᾶν δριμὺ ξὺν λίπαϊ, ἢν μὴ φαρμακῶδες, ἢ κυπρίνῳ, ἢ γλευκίνῳ, ἢ σικυωνίῳ. Ἢν δὲ ἐπὶ τουτέοισιν ἔτι βαθὺ κῶμα ἴσχῃ, σίκυον χρὴ τὸν ἄγριον ξὺν ὄξεϊ τρίψαντα, σινήπιος ἴσῃ μάζῃ ξυμμίξαντα, ἐπιθέναι. δριμὺ δὲ τὸ Ἐπίπλασμα, καὶ ὠκέως ἐρυθήματα ἐντεῦξον, ὠκέως δὲ οἰδαλεηθήμεναι. εἰ κίνδυνος δὲ φλυκταινώσιος καὶ τρωμάτων, ξυνεχέως ἐπαίρειν τὸ Ἐπίπλασμα, καθορέοντα μή τι τουτέων ξυμβῇ. Τάδε μὲν ὦν, ἐς τὸ νωθὲς καὶ νεκρῶδες αὐτέου· καὶ ἐς πάντα καιρὸν, πλὴν τῇσι ἐσβολῇσι τῶν παροξυσμῶν.

Ἢν δὲ ἀναφέρῃ μὲν ἤδη τὴν αἴσθησιν, βάρος μέν τι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἦχος, ἢ βόμβος ἔῃ, καὶ διὰ τοῦ στόματος ἄγειν φλέγμα· μαστίχην τὰ πρῶτα ἐς μάσησιν διδόντα, ὡς ξυνεχὲς ἀποπτύοι· ἔπειτα δὲ αὖθις, ἀσταφίδος ἀγρίης, κόκκου τοῦ τῆς κνίδης· πάντων δὲ μάλιστα, σινήπιος, ὅτι τε ξυνήθες, ἀτὰρ ἠδὲ ὅτι τῶν ἄλλων μᾶλλον τόδε φλεγμάτων ἀγωγόν. Κἢν μὲν καταπίῃ τις ἑκὼν, ἱκανὸν μὲν τὰ ἐν τῷ στομάχῳ λῦσαι, δυνατὸν δὲ καὶ ὑγρῆναι γαστέρα, καὶ φύσας ἀγαγέειν. καὶ γάρ μοί κοτε ἐκ ξυντυχίης τάδε ξυνέβη, καταπιόντος τοῦ ἀνθρώπου κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν. Ἀγαθὴ δὲ διδάσκαλος ἡ πείρη· χρὴ δὲ καὶ αὐτὸν πειρῆν· εὐλαβίη γὰρ ἀπειρίη.

Χρὴ δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν, μετὰ τὴν κουρὴν τὴν ἐν χρῷ, ἢν μὴ μέγα ἤδη ἀνύῃ, ξυρέειν ἐς διαπνοιήν. Ἀτὰρ ἠδὲ ἐς φαρμάκων δριμέων χρίσιν, τοῦ διὰ τῆς λημνίσιδος, ἢ ὑδὰρ, ἢ θαψίην, ἢ σίνηπι ὑγρὸν ἐξ ὕδατος ξὺν ἄρτῳ διπλῷ ἐς τεύχιον ἐγχέεσαντα, ἐμπλάσσειν τὴν κεφαλήν. φυλάξαντα δὲ ἐς ὥρην μίην, εὐκαιρίη σπόγγοισι θερμοῖσι πυριῆν.

Οὐκ ἀνωφελὲς δὲ καὶ λούειν, ἤδη πάντων μὲν ἢ τῶν γε πλείστων καὶ καιρίων τῶν ἐς τὴν νοῦσον λελυμένων, τῆς δὲ νωθίης μενούσης· εὖτε καὶ αἰώρης χρέος, καὶ τρίψιος, καὶ πάσης προσηνέος κινήσιος.

ΘΕ-

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΜΑΡΑΣΜΟΥ.

Κεφ. γ'.

ΤΟΙΣΙ δὲ μέντοι, κὴν Μαρασμὸς ἔῃ, ἀρήγειν θᾶσσον, ἰόντα ἐπὶ λουτρὰ, καὶ κινήσιας. Μαρασμοῦ μέντοι καὶ γάλα ἰητήριον, καὶ θρέψαι, καὶ ἀλεῖψαι, καὶ ὑγρῆναι γαστέρα, καὶ κύστιν πρηῦναι. Ατὰρ ἠδὲ Κατόχοις ταυτὰ ξυμφέροντα. ὁμοίη γὰρ καὶ ἡ ἑωυτῇ τῶνδε τῶν νούσων ἡ ἰδέη. Καστόρειον δὲ τουτέοισι κομιδαιότερόν τε καὶ εὐμενέστερον, πιεῖν τε, καὶ χρίσματα, καὶ ἐς τὸ ἔντερον ἐνεῖναι. Τῇσι δὲ γυναιξὶ ὁκοῖα τουτέοισι ἴκελα πάθεα ἀπὸ Ὑστέρης γίγνεται, ἐν τοῖσι Γυναικείοισι λελέξεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΑΠΟΠΛΗΞΙΗΣ.

Κεφ. δ'.

* * * * Αποπληξίη ἰσχυρὴ μὲν εἴη, ἄπαντα γὰρ ἔασι νεκρώδεες. ἢν καὶ ὁ νοσέων γηραιὸς ἦ, τοῖσι ξύνηθες τὸ πάθος· οὐ γὰρ περιγίγνονται, τῷ τε μεγέθεϊ τοῦ κακοῦ, καὶ τῇ τῆς ἡλικίης ξυμφορῇ. Οκως δὲ τεκμαρτέα τὰ μεγέθεα, πρόσθέν μοι λέλεκται. Ην δὲ νεηνίης, ἀσθενὴς Αποπληξίη πέλει, ἰῆσθαι μὲν οὐ ῥηΐδιον, πειρῆσθαι δὲ ὦν. Ισόῤῥοπον μὲν οὖν ἰητήριον, ὡς μεγάλῳ πάθεϊ μέγα βοήθημα, Φλεβοτομίη, ἢν μή τις ἐς ἁμαρτωλὴν εἴη τοῦ πλήθεος. Δυσέκμαρτον δὲ τὸ μέτρον. ἤντε γὰρ σμικρῷ πλέον ἀφέλῃς, προσαπέπνιξας τὸν ἄνθρωπον· ἐς γὰρ τὸ ζῆν τουτέοισι καὶ τὸ σμικρὸν αἷμα δυνατώτατον, καὶ ἡ ἀλέη τῆς ζωῆς τοῦ σκήνεος, καὶ τῆς τροφῆς, ἐόν. ἤντε μεῖον τῆς αἰτίης, οὐδὲν μέγα ὤνησας διὰ μεγάλου ἄκεος· ἔτι γὰρ ἡ αἰτίη μίμνει. Κρέσσον δὲ, ἐς τὸ ἔλασσον ἁμαρτάνειν. ἢν γὰρ καὶ δοκέῃ μὲν ἐνδέειν, χρησταὶ δέ τινες ὑποφάσιες γίγνοιντο, αὖθις ἐπαναταμνέειν φλέβα. Τάμνειν δὲ τὴν ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ ἀγκῶνος· εὔροος γὰρ ἥδε ἐν τῷ λαιῷ. Ξυντεκμαίρεσθαι δὲ, ἐν τῇ σμικρῇ Αποπληξίῃ, καὶ τὰ Πάρετα μέρεα, εἰ ἐπ' ἀριστερὰ, ἢ δεξιὰ, ἡ Πάρεσις· ἀπὸ γὰρ τῶν ὑγιηρῶν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὴν ἀφαίρεσιν χρὴ ποιέειν· τῇδε γὰρ τὸ αἷμα εὔροον, τῇδε καὶ ἡ προχέτευσις ἀπὸ τῶν σιναρῶν. Ην μὲν ὦν ἄνευ φανερῆς προφάσιος Απόπληκτοι

πληκτοι γίγνωνται, ὧδε χρὴ συλλογίζεσθαι ἀμφὶ τῆς ἀφαιρέσιος. Ἢν δὲ ἀπὸ πληγῆς, ἢ καταφορῆς, ἢ πέσιος ξυμβῇ, χρὴ ἀναβάλλεσθαι. μετεξετέροισι δὲ τόδε μοῦνον ἐς ἄκεσιν ἠδὲ ζωὴν ἤρκεσεν.

Ἢν δὲ μὴ δοκέῃ τάμνειν φλέβα, ψύξιος πολλῆς, καὶ νάρκης, καὶ ἀναισθησίης ἀμφιχυθείσης τὸν ἄνθρωπον, ὑποκλύζειν ἐς κένωσιν τοῦ πλήθεος τῶν ἐν τοῖσι ἐντέροισι, (τὰ πολλὰ γὰρ ὑπ' ἀδδηφαγίης καὶ οἰνοφλυγίης Παραπλῆγες γίγνονται,) καὶ ἐς τὴν ἀντίσπασιν τῶν τῆς κεφαλῆς ἀμφεχόντων χυμῶν. Ἔστω δὲ τὸ κλύσμα δριμὺ, καὶ φλεγμάτων καὶ χολῆς ἀγωγὸν, ὡς μὴ νίτρον ἔχειν μοῦνον, ἀλλὰ καὶ εὐφόρβιον, ὅσον ὁλκῆς τριώβολον, ἐς τόδε ξυνήθες πλῆθος τοῦ κλύσματος, καὶ κολοκυνθίδος τὸ ἐντὸς, ἢ κενταυρείου τῆς κόμης ἀφεψήματος εἰς ἔλαιον ἢ ὕδωρ. Ἄριστον δὲ κλύσμα, καὶ τὸ τοιόνδε. μέλι τὸ ξύνηθες, καὶ πήγανον ξὺν τῷ λίπαϊ ἑψηθὲν, καὶ τερμίνθου τοῦ δένδρεος τῆς ῥητίνης, καὶ ἁλῶν ἀντὶ νίτρου, καὶ ὑσσώπου ἑψήματος.

Καὶ ἢν ἐκ τῶνδε μικρὸν ἀνέγρηται ὁ ἄνθρωπος, ἢ κινεόμενος τοῖσι πυρετοῖσι, ἢ αἰσθανόμενος ἀπὸ τῆς ἀναισθησίης, ἢ εὐσφυξίη γένοιτο, ἢ ὅκως τὸ πρόσωπον εὔσημον ᾖ, εὔελπιν χρὴ ἔμμεναι, ἠδ' ἐγείρειν εὐτολμότερον. Κρατύναντα ὦν μεσηγὺ τὴν δύναμιν, τῆς Ἱερῆς τοῦ καθαρτηρίου διδόναι νήστεϊ, μάλιστα μὲν τὸ πᾶν τῆς πόσιος· εἰ δὲ κώλυμα ἡ δύναμις ἔοι, ἐς τὸ ἥμισυ, σὺν μελικρήτῳ. Καὶ κινέειν αὐτὸν, ἐν δίφρῳ ἐνθέντα ἀνάκλιτον, ἀτρέμα μὲν αἰωρεύντων τῶν φερόντων· διαναπαύοντα δὲ ξυνεχὲς, διὰ τὸ ἄκοπον. Κἢν μὲν ἡ γαστὴρ εὐρόως ὑποφέρῃ, δέχεσθαι· ἢν δὲ μὴ, ὕδωρ ἢ μελίκρητον πιπίσκειν, ὅσον κυάθοις δύο. Ἢν δὲ καὶ ναυτίη μὲν ἔλῃ ἐπὶ τῇσι καθάρσεσι, μὴ ἀποτρέπειν· ἥτε ἔντασις ἐς ἐγρήγορσιν ἔχει τι ζώπυρον, καὶ ὁ τῶν φλεγμάτων ἔμετος τὴν αἰτίην τῆς νούσου ἄγει. Αἰθήσιος δὲ, καὶ κεφαλῆς, καὶ νεύρων καθαρτήριον, ἡ Ἱερὴ τὸ φάρμακον. Ἀμφὶ μὲν ὦν κενώσιος παντοίης, τῆς ἐν ἀρχῇσι, ἅλις.

Ὅλον δὲ χρὴ τὸν ἄνθρωπον, ἐρίοισι εἱλίξαντα, καταιονέειν λίπαϊ σικυωνίῳ, ἢ γλευκίνῳ παλαιῷ, ἢ εἴδεϊ ἑκάστῳ, ἢ ξυμπάντεσι ξυμμεμιγμένοισι. ἄριστον δὲ κηρὸν μικρὸν ἐντήκειν, ἐς πάχος τῶν ἀλειφάτων. ποιέειν δὲ χρὴ δυνατωτέρην τήνδε, ἐμπάσσειν δὲ καὶ νίτρου καὶ πεπέρεως· ἔστω δὲ λεπτὰ, σησθέντα κρησέρῃ. Μέγα δὲ ἐς δύναμιν τῶν Παρέτων καὶ τὸ καστόρειον· καὶ ἄλειμμα, ξὺν τινι λίπαϊ τῶν εἰρημένων· πολλὸν δὲ δυνατώτερον, καὶ πιπίσκειν ξὺν μελικρήτῳ· τὸ δὲ πλῆθος, ὁκόσον ἐπὶ Ληθαργικῶν ἴσμεν. Ξυντεκμαίρεσθαι δὲ καὶ τὴν ἡλικίην, καὶ τὴν γνώμην τοῦ νοσέοντος, εἰ πιεῖν ἐς πλεῦνας ἡμέρας ἕτοιμος. Ἔστι δὲ καὶ Χρίσματα κρέσσονα τῆς Τέγξιος, εὐφορέστερά τε, καὶ δυνατώτερα· οὔτε γὰρ περιρρέειν ἐς τὸ τῶν στρωμάτων αἶσχος. ἄχρηστον γὰρ τοῖσι κάμνουσι τὸ τοιόνδε, εἰ προσίζεται τῷ σκήνεϊ, ἔς τε τὰ ξυντακέντα, ὑπό τε τῆς ἀλέης ἀνεπόθη. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀΐδιον αὐτέων ὀνήϊστον, περιρρέει γὰρ ἡ Τέγξις. Ὕλη δὲ ἀλειφάτων

μὲν

μὲν, ὁκόσα μοι λέλεκται. ξὺν αὐτέοισι δὲ, καστόριον, ῥητίνη τερμίνθου τοῦ δένδρεος· εὐφορβίου, λιμνήσιδος, πυρέθρου, ἴσα· πεπέρεος, χαλβάνης, ἐς ἥμισυ· ξὺν νίτρῳ Αἰγυπτίῳ, τριπλάσιον· κηροῦ, ὁκόσον ἐς σύστασιν ὑγρήν. Πολλὸν δὲ τουτέων φαρμακίη ποικιλωτέρη, καὶ πλέον, καὶ ἰδίῃ λέλεκται. Ἐπιπλάσματα, τῇσι σκληρίῃσι, καὶ τῇσι ἐντάσεσι τῶν μερέων, ἐπιθετέον. ὕλη δὲ, λίνου σπέρμα, τῆλις, ἄλητον κρίθινον, μέλι· ἔλαιον, ἔνθα πήγανον ἢ ἄνηθον ἐζέσθη· ἀλθαίης ῥίζα κοπεῖσα, καὶ ἐν μελικρήτῳ ἑψηθεῖσα, ὥστε κηροειδὴς γενέσθαι. ἔστω δὲ εὐαφέα καὶ προσηνέα τῇ ξυστάσι. Ἢν μὲν ὦν ἄπυροι ἔωσι ἔτι, ἢ σμικρὸν ἐπιπυρεταίνωσι, τάδε χρὴ πρήσσειν, οὐκ ἀλεγίζοντα τῆς θέρμης.

Ἢν δὲ πυρετοὶ ὀξέες ἔωσι, καὶ ἡ ἄλλη νοῦσος σμικροτέρη τῶνδε φαίνηται, καὶ ἐς τὸν κίνδυνον οἵδε ξυνεπείγωσι, πρὸς τούσδε χρὴ τὴν δίαιταν καὶ τὴν ἄλλην θεραπείην ἁρμόζεσθαι. Τροφῇσί τε οὖν, τελέως λεπτῇσι, εὐπέπτοισι, χρέεσθαι· καὶ τῇ εὐκαιρίῃ προσεκτέον νῦν μᾶλλον· καὶ τοὺς παροξυσμοὺς ὑποστέλλεσθαι ἐς πᾶσαν ἰητρείην· καὶ τὸ ξύμπαν τοῖσι πυρετοῖσι προσκέεσθαι χρή.

Ἢν δὲ πρόσω προήκῃ χρόνῳ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐν αἰτίῃ ἴσχῃ, Σικύην χρὴ ἐς τὸ ἰνίον προσβάλλοντα, αἱμάσσειν ἀφειδέως. καὶ γὰρ Φλεβοτομίης ὀνίνησι μᾶλλον, καὶ τὰς δυνάμιας οὐκ ἀφαιρέει. Προτέρη δὲ, μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων, κούφη, τιθέσθω, ἐς ἀντίσπασιν τῆς ἐν τῷ ἰνίῳ.

Παρελύθη κοτὲ καὶ Κατάποσις, ἥπερ μούνη Ἀποπληκτοῖσι ἄλκαρ ἐπὶ σωτηρίης, εἴς τε τὴν τῆς τροφῆς κατάποσιν, καὶ ἐς τὴν τῶν φαρμάκων πάροδον. Οὐ γὰρ ἀτροφίης καὶ λιμοῦ κίνδυνος μοῦνον, ἀλλὰ καὶ βηχὸς, καὶ δυσπνοίης, καὶ πνίξιος. κὴν γὰρ ἐγχέῃ τις ἐς τὸ στόμα ὑγρὸν σιτίον, ἐς τὴν ἀρτηρίην ὑπορρέει, οὔτε τῶν παρισθμίων ξυμπιπτόντων ἐς τὸν ὠσμὸν τῶν σιτίων, οὔτε τῆς ἐπιγλωττίδος ἐνιζούσης ἐς τὴν ἑωυτῆς ἕδρην, ἥτις ἐπίθημα τῆς ἀρτηρίης πέφυκε. Χρὴ ὦν, μελίκρητον ἢ χυλὸν ἐγχέαντα, μυστιλῇ μακρῇ, ὑπεραίροντα ὑπὲρ τῆς ἀρτηρίης, ἐς τὸν στόμαχον ἐγχέειν· τόδε γὰρ ἔτι ἐς κατάποσιν ὑπουργέει. Εἰ δὲ ὁ νοσέων ἐς ὄλεθρον εἴη ὕστατον, ὁ δὲ αὐχὴν σὺν τῇ ἀναπνοῇ πήγνυται, τόνδε αὐχένα καὶ τὸν ἀνθερεῶνα θερμάσμασι χρίειν τε, καὶ πυριῆν. Ματαιόπονοι δὲ, καὶ ἀΐδριες, ὁκόσοι Συκίην ἐς τὸν ἀνθερεῶνα προσβάλλουσι, ἐς εὐρύτητα τοῦ στομάχου· οὐ γὰρ διαστάσιος χρέος ἐς ἔνθεσιν τῆς τροφῆς, ἀλλὰ ξυμπτώσιος ἐς κατάποσιν. Προσδιαστέλλει δὲ Σικύη· κὴν καταπίνειν θέλῃ, ἐπέχει τῇ ἀποστάσι τε καὶ ἀνθολκῇ· ἐπανιέναι δὲ χρὴ, ἐς τὴν περιστολὴν τῆς καταπόσιος. πρὸς δὲ τουτέοισι, τὴν ἀρτηρίην πληροῖ, ἐς κίνδυνον ἀποπνίξιος. Ἀλλ' οὐδ', εἰ ἔνθα καὶ ἔνθα τοῦ βρόγχου θείης, ἀρήγει· μύες γὰρ, καὶ νεῦρα, καὶ τένοντες, καὶ φλέβες, ἐπίπροσθεν ἔασι αὐτέου.

Κύστις δὲ, καὶ τὸ χαλαρὸν ἀγχοῦ, ἄλλοτε μὲν ἐς ἔκκρισιν ἀπειθεῖται, καὶ ἔστι τῶν περιττῶν ἀεὶ ἐόντα πλήρεα· κύστις δὲ καὶ ἐς ὄγκον μέγιστον ἀείρεται. ἄλλοτε δὲ, ἐς κάθεξιν αὐτέων· διαρρέει γὰρ τὰ περιττὰ, ὡς δι' ἀψύχων. Ἔνθα ὦν ἐς μὲν

τὴν Κύστιν τῷ Καθετῆρι ὀργάνῳ οὐκ εὔτολμον χρέεσθαι· κίνδυνος γὰρ σφακελίζειν τῇ Κύστι, ἠδὲ Σπασμὸν διδόναι τῷ ἀνθρώπῳ. Ὑποκλύζειν δὲ, μὴ πολλῷ πλήθεϊ τοῦ χυλοῦ, κρέσσον. κὴν ἐκκοπρωθῇ τὸ ἔντερον, προσενιέναι ξὺν ἐλαίῳ καστορίου. Ἐλπὶς δὲ μούνη, καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν Παρέτων, καὶ ἰδίῃ τῶν μερέων, ἡ εἰς ἔλαιον ἐνίζησις. ὁ δὲ τρόπος αὐτέης ἐν τοῖσι Χρονίοισι εἰρήσεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΠΑΡΟΞΥΣΜΟΥ ΕΠΙΛΗΠΤΙΚΩΝ.

Κεφ. ε΄.

ΤΗΣ Ἐπιληψίης ὀλεθρίη μὲν ἡ πρωτίστη κατάπληξις, ἣν ὀξέως ἐσβάλλῃ ἡ νοῦσος. ἔκτεινε γάρ κοτε καὶ ἡμέρῃ μιῇ. Κινδυνώδεες δὲ καὶ οἱ ἐν τῇσι περιόδοισι παροξυσμοί. διὰ τάδε μὲν ὦν, καὶ ἐν τοῖσι Ὀξέσι καταγέγραπται ἡ Ἐπιληψίη. Ἢν δὲ ἐς μελέτην μὲν ἥκῃ τοῦ κακοῦ ὥνθρωπος, ἡ δὲ νοῦσος ἀπελὰξ ἐμφῦσα ἔχηται, οὐ χρονίη μοῦνον γίγνεται, ἀλλὰ μετεξετέροισι αἰωνίη. ἢν γὰρ ὑπερβάλλῃ τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίης, ξυγγηρᾷ τε καὶ ξυναποθνήσκει.

Ὁκόσα μὲν ὦν, ὡς Χρονίῃ, ἐστὶν ἰητρεῖα, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται. Ὁκόσα δὲ ἐς τὸ τάχος τοῦ ὀλέθρου πρηκτέα, τῶνδε τὰ πλεῖστα μὲν ἐπὶ τοῖσι Ἀποπληκτικοῖσι λέλεκται· Φλεβοτομίη, Κλύσματα, Χρίσιες, Συκίη. τάδε γὰρ ἐς ἀνέγερσιν δυνατώτατα. Ὁκόσα δὲ ἴδια καταπλήξιος ἄκεα, τάδε νῦν φράσω. Παιδίοισι μὲν ὦν, οἷσι ἐκ διαφθορῆς, ἢ ἐκ ψύξιος ἰσχυρῆς, ἀξυνήθεες τὸ πάθος, ἔμετος ἢ σιτίων, ἢ φλέγματος, ἢ ἄλλου χυμοῦ τινος, ὀνηϊστόν. πτίλα δὲ ἰρίνῳ μύρῳ δευθέντα ναυτίην ἐρεθίζει. ἀτὰρ καὶ τὸ ἴρινον οὐκ ἄχρηστον εἰς τὴν τῶν παρισθμίων χρίσιν. Ξυμπιέζειν δὲ τὴν λαγόνα πρηνέως, ἐπὶ γαστέρα ἐκκρεμὲς προβάλλοντα τὸ παιδίον· τόδε γὰρ τὸ σχῆμα πρὸς ἔμετον ῥήϊστον. Ἢν δὲ καὶ σπῶνται ἢ διαστρέφηται ἡ κάτω γνάθος, ἢ τὼ χεῖρε καὶ τὰ σκέλεα ῥίπτηται, καὶ ξύμπας πταίνηται ὁ ὤψ, ψηλαφίῃ ξὺν λίπαϊ μαλθάσσειν ἀπιθύνειν τε τοῦ ὄψιος τὰ διάστροφα· πρηνέως δὲ διακρατέειν, ὡς μὴ διαστρέφηται τὰ ἤθεα. Τὰ ψυχρὰ πυριῆν ἐρίοισι παλαιοῖσι, πιναροῖσι τεύχεσι. Διαχρίειν τε τὴν ἕδρην μέλιτι, ξὺν πηγανίνῳ ἐλαίῳ, ἢ ξὺν νίτρῳ, ἢ ῥητίνῃ ὑγρῇ ξὺν τοῖσδε, καὶ διωθέειν πρηνέως ἔσω τῆς ἕδρης. τάδε γὰρ φυσέων ἀγωγά· φύσας δὲ διεξίουσι τῇσδε τῆς νούσου παῖδες. Ἢν δὲ καταπίνειν δύνωνται, διδόναι τοῦδε τοῦ φαρμάκου· καρδαμώμου μέρος ἕν, χαλκοῦ κεκαυμένου μέρος. τάδε ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν· ἢ γὰρ ἐξημέει ξὺν τοῖσι ἐν τῷ στομάχῳ πιέζουσι, ἢ ὑπε-

λάθη

λάθῃ ἡ γαστήρ. Ἄριστον δὲ ἔκλειγμα καὶ τόδε· τοῦ καρδαμώμου, καὶ σινήπιος, καὶ ὑσσώπου τῆς κόμης, ἴσα· ἴριδος τῆς ῥίζης, μέρος α΄· ξὺν νίτρῳ διπλασίῳ· πεπέρεος, ἐς τρίτον· μέλιτι φυρήσαντα ὁμοῦ τὰ πάντα, διαστήσαντα τὴν γένυν, ἐς τὸ στόμα ἐγχέειν, ἀτὰρ καὶ ἔπι προσωτέρω τῶν παρισθμίων, ὅκως καταπίοιεν. Τάδε μὲν ὦν παιδίοισι. Τοῖσι δὲ νεηνίῃσι καὶ τάδε μὲν ξύμφορα. ἀτὰρ καὶ φάρμακα δυνατώτερα ἐς ἔμετον αἱρέεσθαι· ναρκίσσου βολβοῦ, σινήπιος, καὶ ὑσσώπου, ἴσα· καὶ χαλκοῦ, καὶ πεπέρεος, μοίρης τῶν προτέρων ἐς ἥμισυ· ξὺν μέλιτι φυρήσαντα, διδόναι. Τάδε μὲν ὦν ἐς ἀνέγερσιν τοῦ παροξυσμοῦ. τὰ δὲ ἐς λύσιν τοῦ νοσήματος, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΤΕΤΑΝΟΥ.

Κεφ. ϛ΄.

ΝΥΝ μάλα χρὴ κοίτην μαλακὴν, εὐαφέα, λείην, προσηνέα, θερμὴν ἔμμεναι. Ἀπηνέα γὰρ, καὶ σκληρὰ, καὶ πταιόμενα τὰ νεῦρα, ὑπὸ τῆς νούσου γίγνεται. ἀτὰρ καὶ τὸ δέρμα πᾶν, καρφαλέον, καὶ τρηχὺ, περιτέταται. τὰ προσδύζεχα βλέφαρα μόγις τοῖσι ὀφθαλμοῖσι ἐπιμύει· ὀφθαλμοὶ δὲ, ἀτενέες, ἐνδεδινημένοι. ἀτὰρ καὶ τὰ ἄρθρα ξυνδέδεται, οὐ κινεύμενα τῇ τάσει. Ἔστω δὲ καὶ ὁ οἶκος ἀλεεινὸς, κἢν θέρεος ἦ· μὴ μέχρι ἱδρώτων, ἢ ἐκλύσιος. ἐς Συγκοπὴν γὰρ ἡ νοῦσος ῥέπει. Χρὴ δὲ μηδὲ ἐς τὰ ἄλλα τὰ μεγάλα ἄκεα μέλλειν. οὐ γὰρ καιρὸς ἀμβολῆς. Εἴτε ὦν διὰ ψύξιν, ἄνευ φανερῆς προφάσιος, γίγνοιτο Τέτανος, εἴτε ἐπὶ τρώματι, εἴτε ἐπ᾽ ἀμβλώματι γυναικὸς, φλέβα τὴν ἐπ᾽ ἀγκῶνι τάμνειν. προμηθευόμενον καὶ τὴν πίεσιν τοῦ βραχίονος ἐν τῇ ἐπιδέσει, ὡς ἐς ἄνεσιν ἔχοι· καὶ τὴν τομὴν, ὡς εὐαφέως καὶ ῥηϊδίως γίγνοιτο. τάδε γὰρ Σπασμῶν προκλήσιες. καὶ ἐσάπαξ ἀφαιρέειν, εὐμέτρως, μὴ μέχρι λειποθυμίης καὶ περιψύξιος. Μηδ᾽ ἐπ᾽ ἀσιτίης ἔη· ψυχρὸν καὶ ξηρὸν, λιμός. διδόναι ὦν μελικρήτου παχέος ἀκρητεστέρου, καὶ πτισάνης χυλοῦ ξὺν μέλιτι. τάδε γὰρ καὶ παρισθμίοισι ἐς ἔνθλιψιν ἀπονώτατα, καὶ στομάχῳ ἐς κατάποσιν λεῖα καὶ ῥήϊστα, καὶ ἐς μάλθαξιν κοιλίης μαλθακώτατα, καὶ ἐς δύναμιν δυνατώτατα. Τὸ δὲ ξύμπαν σκῆνος ἐρίοισι κατειλίχθω, δεδευμένοισι ἐλαίῳ γλυκίνῳ, ἢ κροκίνῳ, ἐν οἷς ἢ λιβανωτὶς, ἢ κόνυζα, ἢ ἀρτεμισίη, ἐνέψηται. καὶ τὰ πάντα θερμὰ, ἐς δύναμιν, καὶ ἐς θίξιν, ἔστω. Χρίειν δὲ τῷ διὰ τῆς λιμνήστιδος, καὶ εὐφορβίου, καὶ νίτρου, καὶ πυρέθρου ἀλείμματι. προσβάλλειν δὲ τοῖσδε τοῦ καστορίου συχνόν. Εὖ δὲ καὶ τοὺς τένοντας ξυλλαμβάνειν τοῖσι ἐρίοισι· καὶ χεῖρας, καὶ τὰ παρ᾽ οὖς, καὶ ἀνθερεῶνα. τάδε γὰρ μάλιστα

λίστα πάχεϊ τε δεινά, καὶ τείνει. Πυρίῃ δὲ κούφοις θερμάσμασι τένοντας, καὶ κύστιν μαρσίπποις ἔχουσι κέγχρον πεφωγμένον· ἢ κύστεσι βοῶν ἐλαίου θερμοῦ ἡμιπλήρεσι, ὡς εἰς πλάτος ἐπικέηται τῶν πυριωμένων χωρίων. Εβιήσατό κοτε ἀνάγκη πυριῆσαι κεφαλήν, οὐκ ἀσφαλὲς μὲν αἰσθήσεσι, νεύροισι δὲ ἀγαθόν. τάσδε μὲν γὰρ ὁμίχλης ἐπαναφορὴν ἀνίησι ἀτμῶν, πιμπλῆσι δὲ τὰ νεῦρα. Χρὴ ὦν τῷ τρόπῳ τε τῆς Πυρίης ὡς ἀσφαλεστάτῳ χρέεσθαι· καὶ ὕλῃ μὴ σφόδρα βαρυόδμῳ, μιῇ. ἀλλὰ ὕλη μὲν ἔστω, ἔλαιον τὸ ἐν κύστεσι ἄκνισον, ἐν διπλῷ ἀγγείῳ ἑψηθέν· ἢ ἅλες λεπτοί, ἐν τῷ μαρσιπίῳ. κέγχρος γάρ, καὶ λίνου σπέρμα, εὐαφέα μέν, ἀτμώδεα δὲ καὶ βαρύοδμα. Τρόπος δὲ Πυρίης· ὑποτετάχθω δὲ τοῖς τένουσι ὑπτίοισι τὰ πυριάματα, ἄχρι τῆς κορυφῆς. προσωτέρω δὲ ἐπὶ τὸ βρέγμα μὴ προβαίνειν· τόδε γὰρ τὸ χωρίον ἁπάσης μὲν τῆς αἰσθήσιός ἐστι κοινόν, καὶ ἀπὸ τοῦδε πᾶσαι αἱ ἀφέσιες ὠφελίης τε καὶ βλάβης. Ἢν δὲ καὶ ἐπιπλάσσειν δέῃ τοὺς τένοντας, ὄρθιον ἔστω τὸ ἰνίον· ἀνωτέρω γὰρ εἰ θείης, τὴν κεφαλὴν πλήσεις ἀτμῶν τοῦ λίνου σπέρματος καὶ τῆς τήλεως. Ἐπὶ δὲ τοῖσι Ἐπιπλάσμασι, ἀγαθὸν ἡ Σικύη ἐς τὸ ἰνίον, τῆς ῥάχιος ἑκατέρωθεν. ἔστω δὲ φειδὼ πολλὴ τῆς φλογός, ὀδυνηρὸν γὰρ καὶ σπασμῶδες τῶν χειλέων τῆς Σικύης ἡ ἀμφίθλασις. Χρὴ ὦν ἐς δηρὸν ἕλκειν, καὶ μαλθακῶς μᾶλλον, ἢ ἀθρόον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ· ὧδε γὰρ ἄν σοι κυρτωθείη τὸ χωρίον ἀπόνως, ὅπερ ἐπιτάμνειν χρή. Τέκμαρ δέ σοι τῆς αἱμάξιος τῆς συμμετρίης, ἡ δύναμις γιγνέσθω. Τάδε μὲν ὦν τῶν ἄνευ Ἑλκέων Τετάνων τὰ ἄκεα.

Ἢν δὲ ἐπὶ τρώματι Σπασμὸς γένηται, ὀλέθριον μὲν καὶ δυσέλπιστον. Ἀρήγειν δὲ χρή. μετεξέτεροι τε γὰρ καὶ ἐκ τοιῶνδε ἐσώθησαν. Χρὴ ὦν, πρὸς τῇ ἄλλῃ ἰητρείῃ, καὶ τὰ Ἕλκεα ἰῆσθαι· Τέγξι θερμαινόντων ἅσσα μοι λέλεκται, καὶ Πυρίῃ, καὶ Ἐπιπλάσμασι, φαρμάκοισί τε ὁκόσα ῥηιδίως θερμαίνει τε καὶ πολλὸν τέγξει πύον. ξηρὰ γὰρ ἐπὶ Τετάνῳ τὰ Ἕλκεα. Ἔστω ὦν λιβανωτοῦ τῆς μάννης, καὶ πολίου τῆς κόμης, καὶ ῥητίνης ἀπὸ τερμίνθου καὶ πίτυος τῶν δενδρέων, καὶ ἀλθαίης ῥίζης, καὶ πηγάνου, καὶ κονύζης τῆς βοτάνης. τάδε χρὴ ξυμμίσγειν τοῖς Ἐπιπλάσμασι, τὰ μὲν τήκοντα, τὰ δὲ ἐμπάσσοντα, τὰ δὲ ξὺν ἐλαίῳ προλεαίνοντα, ἐν μελικρήτῳ δὲ τὴν ἀλθαίην κεκομμένην προεψεῖν. Ἐπιπάσσειν δὲ τῷ Ἕλκεϊ καὶ τοῦ καστορίου· οὐ σμικρὴ δὲ ἡ ἔνθεν ἀλέη ὅλῳ τῷ σκήνεϊ· ὅτι καὶ τὰ ῥίγεα τὰ ἀπὸ τῶν Ἑλκέων κακοήθεα. ἐγχέειν δὲ καὶ τὰς ῥῖνας τοῦ καστορίου, ξὺν κρινίνῳ λίπαϊ. ἀλλὰ καὶ πιπίσκειν τοῦδε ξυνεχέως, ὁκόσον ὁλκῆς τριώβολον. Ἢν δὲ πρὸς τόδε ἀπαυδήσῃ ὁ στόμαχος, μεσηγὺ σιλφίου ῥίζης διδόναι τῆς ὁλκῆς τὸ ἴσον τῷ καστορίῳ· ἢ σμύρνης, τοῦ σιλφίου ἥμισυ. ἅπαντα δὲ ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν. Εἰ δὲ εὐπορίη ὀποῦ τοῦ σιλφίου τοῦ ἀπὸ τῆς Κυρήνης γένοιτο, τόνδε χρή, μέλιτι ἐφθῷ ἐνειλίξαντα, ὁκόσον ὀρόβου μέγεθος, καταπιεῖν διδόναι. ἄριστον γὰρ ὧδε, ὡς τὴν ὑπερώην λάθοι παραλλάξας· δριμὺς γάρ, καὶ τὴν ἐρυγὴν ἀπηνής, καὶ κά-

κοδμος

κόσμος ἐών. Ἢν δὲ μὴ δύνηται ὧδε καταπιεῖν, μελικρήτῳ λύσαντα διδόναι. ἁπάντων γὰρ τῶν καταποτῶν δυνατώτερον, ὁκόσα πέφυκε ἀλεαίνειν τε, καὶ ὑγραίνειν, καὶ ἀνιέναι τῆς τάσιος, καὶ μαλθάσσειν νεῦρα. Ἢν δὲ μηδὲν καταπίνωσι, ἐς τὴν ἕδρην ἐγχέειν, ξὺν ἐλαίῳ, τοῦ καστορίου. τῷδε δὲ χρίειν τὴν ἕδρην, ξὺν λίπαϊ, ἢ μέλιτι. τῷδε καὶ τὴν κύστιν τέγγειν τε καὶ χρίειν, ἐς πάχος ξὺν κηρῷ τήξαντα. Ἢν δὲ καὶ φύσας δὲ κόπριον ἄγειν καιρὸς ᾖ, τῆς Ἱερῆς τοῦ καθαρτηρίου ὁλκῆς < δύο, ξὺν μελικρήτῳ καὶ ἐλαίῳ, ἐνιέναι. ξὺν γὰρ τῷ ἄγειν τάδε, ἔτι καὶ τὸ ἔντερον καὶ τὴν κάτω κοιλίην ἐκπυροῖ· ποικίλον γὰρ καὶ θερμὸν φάρμακον, ἡ Ἱερή.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΣΥΝΑΓΧΗΣ.

Κεφ. ζ΄.

ΔΟΙΑΙ Συνάγχης ἔασι ἰδέαι. Ἡ μὲν, σὺν θερμασίῃ, καὶ μεγάλῃ πρήσει τῶν παρισθμίων, καὶ ἐξογκῶσι ἔξω· ἀτὰρ δὲ ἡ γλῶσσα, καὶ ὁ γαργαρεὼν, καὶ πάντα τὰ τῇδε μέρεα, ἐς ὄγκον ἀείρεται. Ἡ δὲ ἑτέρη, ξύμπτωσίς ἐστι τουτέων, ἠδὲ ἐς τὸ ἔσω πίεσις, ξὺν ἀγχόνῃ μέζονι, ὡς δοκέειν τὴν φλεγμασίην εἴσω μέσφι τῆς καρδίης ἐρηρεῖσθαι. Τῇδε χρὴ μάλιστα ὠκέως ἀρήγειν. τῇδε γὰρ καὶ ὠκέως θνήσκουσι.

Ἢν μὲν ὦν ἀπὸ κραιπάλης, καὶ οἰνοφλυγίης ἔωσι, ὑποκλύζειν αὐτῆμαρ. ἀλλὰ καὶ δισσοῖς κλύσμασι· τῷ μὲν ξυνήθεϊ, ὡς ἄγειν κοπρώδεα. τῷ δὲ, ὡς ἀποσπᾶσαί τι τῶν χυμῶν ἀπὸ τῶν παρισθμίων τε καὶ θώρηκος· ἔσται ὦν, ἀλλὰ μήτε ἀκρητεστέρη, * * * * καὶ κενταυρίου, καὶ ὑσσώπου ἑψήματα· τάδε γὰρ καὶ φλεγμάτων ἀγωγά. Κἢν δὲ ἀπὸ λεπτῆς διαίτης ἔωσι, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι. μέζονα δὲ τὴν τομὴν σχάζειν, ὅκως ῥοιζηδὸν ἠδὲ ἀθρόον ῥέῃ τὸ αἷμα· ὅδε γὰρ ὁ ῥόος ἱκανὸς μὲν ὡς ἥκιστα θερμασίην πρηῦναι, δυνατὸς δὲ ἀγχόνην λῦσαι, καὶ πάντα μειῶσαι. Οὐκ ἀγεννὲς δὲ καὶ μέσφι λειποθυμίης ἄγειν, μὴ μέντοι λειποθυμέειν· μετεξέτεροι γοῦν ξὺν τῇ πληγῇ ἐξέθανον ἐπὶ τῇ λειποψυχίῃ. Ἡ δεσμοῖσι σφυρῶν σφίγγοντες, ὑπὲρ σφυρὰ καὶ γούνατα· ἄριστον δὲ καὶ ὑπὲρ καρποὺς ἐς πήχεας, καὶ ὑπὲρ πήχεας ἐς βραχίονας. Ἢν δὲ καταπίνειν ῥήϊον ᾖ, ἐλατήριον διδόναι ξὺν μελικρήτῳ καὶ ὀῤῥῷ γάλακτος, ὁκόσον ἂν καθῆραι ἱκανὸν ᾖ τὸν ἄνθρωπον· ἐλατήριον δὲ τοῖσδε τῶν ἄλλων καθαρτηρίων κρέσσον. ξύμφορον δὲ, καὶ κνέωρον, καὶ νάπυ· τῶδε γὰρ ἄμφω τὰς κοιλίας καθαίρει. Ἐπὶ δὲ τοῖσι ἣν μὴ ἐνδιδῶσι αἱ πρήσιες, πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνακλάσαντα

σὺν τῇ γλώσσῃ, τάμνειν τὰς ἐν αὐτέῃ φλέβας. κὴν εὐρόως καὶ πολλὸν ῥυῇ τὸ αἷμα, τῶν ἄλλων μᾶλλον ἂν ὤνησε. Τέγξιες, ἐπὶ τοῖσι φλεγμαίνουσι· τὰ πρῶτα μὲν στύφουσαι, ὅκως ἐς παλίῤῥοιαν ἴωσιν αἱ ὗλαι. ἔριά τε ὦν πιναρὰ ξὺν οἰσύπῳ, δευθέντα οἴνῳ καὶ ἀλείφατι τῷ ἀπὸ τῆς ἐλαίης τῆς ὀμφακος. Ατὰρ καὶ τὰ Επιπλάσματα ἴκελα τῇ Τέγξι· φοίνικες ἐν οἴνῳ δεδευμένοι, λεῖοι, ξὺν ῥόδοισι τοῖσι πετάλοισι. ὡς δὲ γλίσχρόν τε καὶ μαλακὸν ἔῃ τὸ Επίπλασμα, καὶ ἄλητον ἔστω, ἢ λίνου σπέρμα, καὶ μέλι, καὶ ἔλαιον ἐς τὴν ἁπάντων μίξιν. Ην δὲ ἐς Πύησιν τρέπηται, τοῖσι θερμοῖσι χρέεσθαι, οἷσπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρης Συνάγχης. τῆλις ὦν ἔστω τὸ ἄλητον, καὶ μάννα, καὶ ῥητίνη, τὰ τηκτά· καὶ πολίου κόμη ἐμπασσέσθω. Καὶ Πυρίη θερμὴ σπόγγοισι, δάφνης τοῦ καρποῦ καὶ ὑσσώπου ἑψήματι. Ες δὲ Εμπύησιν δυνατώτατον, πελιάδων ἢ κυνῶν κόπρων προσεπιπάσσειν, λεπτὴν ἀπὸ κρησέρης. Διακλύσματα δὲ, μελίκρητον, ξὺν φακῆς ἢ ὑσσώπου ἑψήματι, ἢ ῥόδων, ἢ φοινίκων, ἢ ὁμοῦ πάντων. Εγχέειν δὲ τὸ στόμα πᾶν μέσφι τῆς ἔσω φάρυγγος· ἁπλοῖσι μὲν, χυλῷ μόρων, ἢ ῥοιῶν ὕδατι λεανθέντων, ἢ φοινίκων ἑψήματι. φαρμάκοισι δὲ, τῇ διὰ τῶν μόρων, ἢ καὶ τῇ βησασᾷ, καὶ χυλῷ ῥοδος, καὶ τῇ διὰ τῶν χελιδόνων. Ην δὲ Ελκεα ἐσχάρων ἐῶσι, διακλύσματα τάδε, καὶ ἀνακογχυλισμοὶ, ὑσσώπου ἀφεψήματι ἐν μελικρήτῳ, ἢ σύκων τῶν πιόνων ἐν ὕδατι· καὶ ἐπὶ τοῖσδε ἄμυλος διηθεὶς ἐν μελικρήτῳ, ἢ πτισάνης χυλῷ, ἢ τράγου.

Επὶ δὲ τῆς μετὰ ξυμπτώσιος Συνάγχης, ἔσωθεν ἔξω ἄγειν πάντα, καὶ ὑγρὰ, καὶ θέρμην, καὶ σάρκα πᾶσαν, ὡς ἐξογκέῃ ἔξω τὸ πᾶν. Εστωσαν ὦν θερμαὶ αἱ Τέγξιες, ξὺν πηγάνῳ, καὶ ἀνήθῳ, ἐμπασσομένου νίτρου· καὶ Επιπλάσματα ξὺν τουτέοισι τὰ πρόσθεν. Αγαθὸν δὲ κηρωτὴν, ξὺν νίτρῳ, καὶ σινήπι, τιθέναι ἐς θερμασίην. θερμασίη δὲ ἡ ἐς τὰ ἔξω τὰ τοιάδε ἴηται, ἀτὰρ ἤδε ἐξογκέει ἐς τὸν αὐχένα. ὄγκος δὲ Περιπνευμονίης ῥύεται, ἐπαιωρεύμενος ἔξω· εἴσω δὲ, τοῖσι Συναγχικοῖσι ὀλέθριον κακόν. Οκόσοι δὲ, ὑπ᾽ εὐλαβίης τῆς ἐπὶ τῆς Συνάγχης πνιγὸς, τὴν Αρτηρίην ἔταμον ἐς ἀναπνοὴν, οὔ μοι δοκέουσι πείρῃ τὸ πρῆγμα πιστώσασθαι. Η τε γὰρ θερμασίη τῆς φλεγμασίης μέζων ἐκ τοῦ τρώματος γίγνεται, καὶ προσεπιμωρέει τῇ πνιγὶ καὶ βήσσουσι. Ην δὲ καὶ ἄλλως ἐκφύγωσι τόνδε τὸν κίνδυνον, οὐ ξυνάγεται τοῦ τρώματος τὰ χείλεα· ἄμφω γὰρ χονδρώδεα, καὶ ἀξύμφυτα. * * * * * * *

* * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * *

ΘΕ-

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΙΟΝΙΔΑ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. η΄.

ΤΩΝ παθέων ὁκόσα ἀμφὶ τὴν Κιονίδα γίγνεται, τὰ μὲν ὑποτάμνειν χρή. ἀλλ' οὐ τοῦ παρεόντος λόγου ἡ τῶνδε Χειρουργίη. Τὰ δὲ, ὡς ὀξέα, ἰῆσθαι· ῥηϊδίως γὰρ πνίγει, καὶ δυσπνοίῃ τινὰ τουτέων κτείνει. Τοιάδε μέντοι ἐστὶ, τὴν καλέομεν Σταφυλήν τε, καὶ Κίονα. ἄμφω γὰρ ξὺν φλεγμασίῃ, καὶ πάχεϊ, καὶ μήκεϊ ξυνίστανται, ὡς ἐς τὴν ὑπερῴην ἐκκρεμέα γίγνεσθαι. Ἴσῳ μὲν πάχεϊ, ἀπὸ τῆς βάσιος μέσφι ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Κίων. ἀνίσῳ δὲ, ἡ Σταφυλή· τῆσδε γὰρ ἰσχνὴ μὲν ἡ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ βάσις, ἐς δὲ τὸ ἄκρον στρογγύλη, καὶ παχείη, ξὺν ἐρυθήματι, ἢ πελιδνώσει· τῇδε καὶ Σταφυλὴν ἐπίκλησιν ἔσχηκε τὸ πάθος. Τοῖσι ὦν χρὴ ὠκέως ἀρήγειν· ὤκιστος γὰρ ὁ ἀπὸ πνιγὸς ὄλεθρος.

Ἢν μὲν ὦν νεηνίαι οἱ πεπονθότες ἔωσι, τάμνειν τὴν ἐπ' ἀγκῶνι φλέβα, ἠδ' ἀθρόον κενοῦν μέζονι τῇ τομῇ. ὡς γὰρ ἀπ' ἀγχόνης, ἀπέλυσε τῆς πνιγὸς ἡ τοιήδε ἀφαίρεσις. Δεῖ δὲ ὑποκλύζειν Κλυσμῷ πρηέϊ, ἔπειτα δὲ δριμέϊ, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ἔς τ' ἂν ἑλκύσῃ τι ἄνωθεν ἐς μετάστασιν. Περικεέσθωσαν δὲ καὶ δεσμοὶ σφίγγοντες ἄκροισι τοῖσι σκέλεσι ὑπὲρ σφυρὰ καὶ γούνατα, καὶ ὕπερθεν καρπῶν καὶ πήχεων ἐς βραχίονας. Εἰ δέ τι ἡ πνὶξ ἐπιπαρέρχοι, Συκίην ἐς τὸ ἰνίον, ἠδὲ ἐς τὸν θώρηκα, προσβάλλειν· καὶ τουτέων ἐντάμνειν τινά. Πρήσσειν τε ἅπαντα, ὁκόσα μοι ἐν τῇ Συνάγχῃ λέλεκται. ὡυτὸς γὰρ ἀμφοῖν ὀλέθρου τρόπος. Ἀλλὰ καὶ τοῖσι ἐς τὸ στόμα φαρμάκοισι τοῖσι αὐτέοισι χρέεσθαι, καὶ σύψεσι, καὶ μαλθακτηρίοις, καὶ Πυρίῃ τῇ ἔξωθεν, καὶ Ἐπιπλάσμασι, καὶ ἐς τὸ στόμα Ἐγχρίσμασι. Περὶ δὲ τὸν Κίονα, ἢ τὴν Σταφυλὴν, ἔστω στύμμα, ῥοὸς χυλὸς, μέλιτι ἢ ὕδατι λυθεῖσα ἀκακία, ὑποκυστὶς, γῆ Σαμίη, ἢ Λημνίη, ἢ Σινώπις, ἠδὲ ὀμφάκιον. Ἢν δὲ ἑλκώδης ἔῃ, κόμμι καὶ ἄμυλον διαλυθέντα ῥόδων ἢ φοινίκων ἀφεψήματι· καὶ πτισάνης, ἢ τράγου χυλός. Ἐπὶ δὲ τοῦ Κίονος, ἔστω πλέον τι τῶν εὐτονωτέρων, διὰ σμύρνης τε, καὶ κόστου, καὶ κυπέρου. ἀνέχεται γὰρ τῶνδε τῶν δριμέων ὁ κίων. Ἢν δὲ Ἔμπυος ὅδε ὁ χῶρος γένηται, μετεξετέροισι ἠδὲ τὰ τῆς ὑπερῴης ὀστέα ἐφθάρη, καὶ ἐς μακρὸν φθίνοντες τὸν βίον ἐτελεύτησαν. Τῶνδε μέντοι τὰ ἄκεα ἑτέρωθι λελέξεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΦΑΡΥΓΓΑ ΛΟΙΜΙΚΩΝ ΠΑΘΩΝ

Κεφ. θ'.

ΠΗ μὲν ξυνὴ καὶ τῶνδε πρὸς τἄλλα πάθεα τὰ ἐν τοῖσι Παρισθμίοισι ἰητρείη, πῆ δὲ ἰδίη. Ἐπὶ φλεγμασίῃ καὶ ἀγχόνῃ, Κλυσμοὶ, Φλεβοτομίη, Τέγξιες, Ἐπιπλάσιες, Πυρίη, Διάδεσμοι, Συκίη, πάντα τωυτά. Χρίσιες δὲ φαρμάκων δυνατωτέρων· οὐ γὰρ ἀτρεμέει τὰ Ἕλκεα, οὐδὲ ἐσχάραι γίγνονται ἐπιπολῆς. ἀλλὰ κἢν ἰχὼρ ἀπὸ τουτέων εἴσω στάξῃ, ὤκιστα μὲν ἑλκοῦται τὰ μέρη· κἢν ἀσινέα ᾖ, ὤκιστα δὲ εἰς τὸ εἴσω νέμεται καὶ κτείνει. Πυρὶ μὲν ὦν καίειν τὸ πάθος ἀρωγὸν, ἀλλ' ἀξύμετον, διὰ τὸν ἰσθμόν. φαρμάκοισι δὲ πυρὶ ἰκέλοισι χρέεσθαι, ἔς τε τὴν ἐπίσχεσιν τῆς νεμήσιος, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς τὴν τῶν ἐσχαρέων ἔκπτωσιν. Ἔστι δὲ, συνθεσίη ξὺν μέλιτι, κηκὶς, βαλαύστιον, ξηρὰ, ξὺν μελικρήτῳ. τοῖσι δὲ αὐτοῖς καὶ ἐμφυσῆν καλάμῳ, ἢ πτίλῳ, ἢ καυλῷ παχεῖ καὶ ἐπιμήκεϊ, ὡς τῶν Ἑλκέων θιγγάνειν τὰ φάρμακα. ἄριστον δὲ καὶ χαλκῖτις ὀπτὴ, ξὺν καδμίῃ λείῃ ξὺν ὄξεϊ. ἔστω δὲ μοίρης διπλάσιον τῆς καδμίης, καὶ ῥῆς ἡ ῥίζα, ξύν τινι ὑγρῷ. Φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ τῶνδε τὰς ἐπιθλίψιας· ὑγραίνει γὰρ τὰ Ἕλκεα, καὶ ἐπὶ μᾶλλον νέμεται. Χρὴ ὦν πτερῷ τὰ ξηρὰ καταπάσσειν· τὰ δὲ ὑγρὰ, ὑγρότατα ποιέοντα, ἐς τὸν γαργαρεῶνα ἐγχέειν· Ἢν δὲ αἱ ἐσχάραι ἤδη τε ἀπολύωνται, τὰ δὲ Ἕλκεα ἐρυθρὰ γίγνηται, κίνδυνος τότε μάλιστα Σπασμοῦ. ἐπιξηραίνεται γὰρ ὡς ἐπίπαν τὰ Ἕλκεα, καὶ τοῖσι δὲ τὰ νεῦρα ξυντείνεται. Χρὴ ὦν γάλακτι, ξὺν ἀμύλῳ, καὶ χυλῷ πτισάνης, ἢ τράγου, ἢ λίνου σπέρματος, ἢ τήλιος, μαλθάσσειν καὶ ὑγραίνειν. Μετεξετέροισι δὲ καὶ ἡ Κιονὶς διεβρώθη μέχρις ὀστέου τοῦ τῆς ὑπερῴης, καὶ τὰ παρίσθμια ἄχρι βάσιος καὶ ἐπιγλωττίδος· καὶ ἐπὶ τῇ ὠτειλῇ καταπίνειν, οὔτε στερεὸν, οὔτε ὑγρὸν, ἠδύναντο· ἀλλὰ καὶ τὸ ποτὸν ἀνακοπτόμενον ἀπέπνιγέ κοτε τὸν ἄνθρωπον λιμῷ.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΠΛΕΥΡΙΤΙΔΟΣ.

Κεφ. ι'.

ΟΥΚ ἀμβολῆς καιρὸς ἐν Πλευριτικοῖσι, οὐδὲ ὑπερθέσιος ἢ μεγάλης ἰητρείης. ὅ τε γὰρ πυρετὸς, κάτοξυς ἐὼν, ἐς ὄλεθρον ὁρμᾷ· ἥτε ὀδύνη τοῦ ὑπεζωκότος ξυνεπείγει ἐπὶ τὸ κάκιον· ἀτὰρ καὶ βῆχες, κλονέουσι τὸν θώρηκα καὶ τὴν κεφαλὴν, ὑπολύουσι τὰς δυνάμιας. Μάλιστα μὲν ὦν, αὐτῆμαρ φλέβα τάμνειν. Ην δὲ ἀπὸ πλήσιος σίτων καὶ ποτῶν ἔῃ, ἐπ' ἀσιτίης μίην ἡμέρην φυλάξαντα, ἀφαιρέειν ὑπ' ἀγκῶνος τῆς ἐν τῷ κοίλῳ φλεβὸς, τοῦ μὴ κατ' ἴξιν τῇσι ἑτέρῃσι πλευρῇσι· κρέσσον γὰρ ἀπωτάτω ἄγειν. Τὸ δὲ πλῆθος, μὴ μέχρι λειποθυμίης· Περιπνευμονίην γὰρ ἐπιφοιτῆσαι κίνδυνος, ἢν τὸ σῶμα ἐπιψυχθὲν τὴν ψυχὴν ἐκλείπῃ. ἔσω γὰρ τὰ ὑγρὰ ξυνθέει, τοῦ ἐκτὸς ἀφαιρεθέντα θέρμης τε καὶ τάσιος. πνεύμων δὲ, μανός τε, καὶ θερμὸς, καὶ ἐς ὁλκὴν δυνατώτατος· πλευρέων δὲ γειτόνημα, πνεύμων, καὶ κοινωνὸς ἀλγέων. ἀτὰρ καὶ αἱ τῶνδε διαδέξιες οὐ μάλα περιγίγνονται· περιεστηκυῖα δὲ Πλευρῖτις ἀπὸ Περιπνευμονίης, εὐηθεστέρη γάρ. Χρὴ ὦν, ἐπὶ ξυμμέτρῳ τῇ ῥοῇ τοῦ αἵματος, μεσηγὺ τὸν ἄνθρωπον ξυλλέξαντα, αὖθις ἀφαιρέειν. εἰ μὲν εὖ ἔχοι, αὐτῆμαρ, τῆς ἐπανέσιος μακρῆς γιγνομένης· ἢν δὲ μὴ, τῆς ὑστέρης. Ην δὲ μηδὲ ὁ πυρετὸς ἐνδιδῷ, (τὰ πολλὰ γὰρ μίην ἡμέρην ὁ πυρετὸς ἴσχει τε καὶ αὔξει,) τῇ τρίτῃ, ἐν τῇ δευτέρῃ ἐπανέσι, ἀφαιρέειν. Τῇσδε καὶ τὰ προσάρματα δοτέον, λιπαρῶς μὲν χρίσαντα ὅλον τὸν ἄνθρωπον· ἐπὶ δὲ τῇ πλευρῇ καὶ ἔλαιον θέντα μαλθακὸν, ξὺν ἀλείφατι θερμῷ πηγάνου ἢ ἀνήθου ἀφεψήματος· καταιονέειν δὲ τὸ πλευρὸν εὖ μάλα προσηνέως. Μετεξετέροισι δὲ καὶ τὸ ἄλγημα, καὶ ἡ φλεγμασίη ἐξώκειλε, ὡς δοκέειν τῷ τῇδε τὸ πάθος εἶναι. τὸ δέ ἐστι τῷ ἔνδον αὔξησις.

Τροφῆς δὲ νῦν, ὡς ἀμφὶ πάσης ἰητρείης, ἔστω λόγος, ὡς μηδὲν ἐς ἁμαρτωλὴν εἴη. Εν τροφῇ γὰρ κείσεται φάρμακα· ἀτὰρ καὶ τὰ φάρμακα ἐν τροφῇ. Γένεϊ μὲν ὦν, θερμὴ, καὶ ὑγρὴ, ἠδὲ λείη, καὶ ὁμαλὴ, σμηγματώδης, διαλυτικὴ, λῦσαι, λεπτῦναι φλέγμα δυναμένη. Σιτίων μὲν ὦν ἁπάντων Πτισάνη προκεκρίσθω· ἐν ἀρχῇ μὲν ἐς χυλὸν ἠθημένη, ὡς τὸ στερεὸν αὐτέης διακρίνας, ξὺν μέλιτι πεποιημένη μοῦνον· Πτισάνης δὲ τὰ ξυνήθεα ἐς ἡδονὴν καὶ ποικιλίην φάρμακα ἀπέστω, νῦν γὰρ ἀρκεῖ ὁ χυλὸς μοῦνος. Ικανὴ μὲν ὑγρῆναι, καὶ θερμῆναι· δυνατὴ δὲ λῦσαι φλέγμα, καὶ σμῆξαι· ἄνω δὲ ἀνάγειν μετὰ ἀπόνως, ὁκόσα ἀνάγεσθαι χρή· ὑπάγειν δὲ ῥηϊδίως τὴν κοιλίην. προσηνὲς δὲ τὸ λεῖον αὐτῆς, καὶ ἐς κατάποσιν εὔκολον· ἀτὰρ καὶ τὸ γλίσχρασμα θερμασίας

πρηΰνει, ὑμένας καθαίρει, πεπαίνει βῆχας, πάντα μαλθάσσει. αἵδε κριθῆς ἐοῦσι ἀρεταί. Δευτέρην δὲ χώρην ἔχουσι οἱ χόνδροι, ὀλίγοισι τοῖσι τῆς πτισάνης ἀγαθοὶ καὶ ἄρισοι ἐόντες. τὸ γλίσχρασμα γὰρ, τὸ λεῖον, τὸ προσηνὲς ἐς κατάποσιν, ξυνόν· τὰ δ' ἄλλα πάντα, μείοις. πεποίηνται δὲ καὶ οἵδε ἁπλοῖ, ξὺν μέλιτι μοῦνον. Αγαθοὶ δὲ καὶ τράγοι. κακίων δὲ ἐπ' αὐτῶν ὄρυζα, ξηρῆναι, τρηχῦναι, ἐπίσχειν κάθαρσιν πλευρῶν μᾶλλον ἢ ὑγρῆναι. Αρισος δὲ καὶ ἄρτος ξηρὸς, κοπεὶς, κρησέρη σεσησμένος, εὔκριτος, εὔπεπτος, ξὺν μελικρήτῳ διαρκὴς τροφή. Ην δὲ ἤδη μὲν προήκῃ ἡ νοῦσος, πρὸς δὲ τὰ σιτία ἀπηνδήκῃ ὥνθρωπος, Πτισάνη μὲν ἐκ κριθῆς διδόσθω, λείη, καθεφθος. ἄνηθον δὲ ἔσω, καὶ ἅλες, Πτισάνης τὰ ὄψα· καὶ ἔλαιον λεπτὸν, ἄποιον, ἄγλισχρον, ἀτρήχυντον. κρέσσον δὲ ξὺν τῇ Πτισάνῃ ὡς μὴ πολλὸν τοῦ ἐλαίου ἑψεῖν· καὶ γὰρ πῖον ἴσχει τὸ ῥόφημα, καὶ τὴν κακίην τὸ ἔλαιον ὄλλυσι· οὐδὲ γὰρ ἐμφανὲς ἔτι γίγνεται, τῇ πολλῇ ἑψήσει ἐς τὸν χυλὸν ἀναποθέν. ἔσω δὲ καὶ πράσον ξὺν τῇ κόμῃ, καὶ ἀμύγδαλα πικρὰ ξὺν τῷ χυλῷ ἑψόμενα· εὔπνοόν τε γὰρ καὶ φαρμακῶδες ὑπὸ τῶνδε γίγνεται. καὶ τὰ πράσα βρωθῆναι ὑπὸ τοῦ χυλοῦ, ὀνησίφορα, καὶ ἥδισα. Ηδη δὲ καὶ ὠῶν καιρὸς εὐχύλων. ἢν δὲ ὑγρὴ καὶ πολλὴ ἀναγωγὴ ἔῃ, θείου ἀπύρου ἐμπασσέσθω, καὶ νίτρου. ἄρισον δὲ τῶν ἀρτιτόκων ὠῶν δοθῆναι, ἐκ πυρὸς ἀπύρων· ἀπὸ γὰρ τῆς μητρὸς ἡ θέρμη ὑγροτέρη μὲν πυρὸς, οἰκειοτέρη δὲ τῷ νοσέοντι, ὅκως ἐκ ζώου ζώῳ. Ην δὲ φλέγμα κολλῶδες ἔῃ καὶ γλίσχρον, ἐς τὰ ὠὰ ἔλαιον ἐγχέειν, καὶ ῥητίνης τῆς ξηρῆς τῆς ἀπὸ πίτυος ἐμπάσσειν, ὅκως τὸ θεῖον κρέσσον εἴη· καὶ τῆς ἀπὸ τερμίνθου δὲ, τήξαντα. Καὶ πέπερι ὀνήϊσον, καὶ ἐν ὠοῖς, καὶ ἐν πτισάνῃ, καὶ ἅπασι τοῖσι ἐδέσμασι· καὶ ὁκόσα πεπέρεϊ ξυνῳδά. Κρεῶν ἀκρόποδες ἐν χυλοῖσι ταχεροὶ, πέλειαι, ἀλεκτορίδες ἑφθαί. συῶν ἐγκέφαλοι, ὀπτοὶ μὲν σὺν τῷ ἐπιπλόῳ, ἄνευ δὲ τούτου ἄκνισσοι. Ην δὲ ἄκερχνος ἔῃ, δοτέον καὶ θαλασσίων, ἢ πετραίων, ὅ τι ἂν ἄρισον ἡ χώρη φέρῃ. Ως δὲ μὴ ἁμαρτάνῃ ἐπιθυμίῃ, μηδὲ σμήχηται ἐν τῇ λεπτῇ διαίτῃ ὁ νοσέων, χαρίζεσθαι ὀπώρης, μήλων ἑφθῶν ἐν ὕδατι ἢ μελικρήτῳ, ἢ σέατι ὀπτῶν· ἀφαιρέειν δὲ χρὴ τοῦ λέπεος, καὶ τῶν ἐντὸς τρηχέων, ξὺν τοῖσι σπέρμασι. ἐφ' ὥρης δὲ, καὶ σύκων. ἀτὰρ καὶ τῆς ἄλλης δοτέον, ὁκόσον ἂν ᾖ ἀβλαβὴς ἡ ὀπώρη, ἀλλὰ καὶ ὀνήϊσος. Αμφὶ μὲν οὖν Τροφῆς, τάδε.

Επὶ δὲ τῷ πλευρῷ κέεσθαι χρὴ ἔρια θυμιηθέντα θείῳ, λίπαϊ δεδευμένα, ἔνθα ἄνηθον ἕψηται ἢ πήγανον. Ξυνεχὲς δὲ τουτέοισι τὸ πλευρὸν καταιονεῖν. ἤδὲ ἐπιπλάττειν περὶ τῆς περισάρσιος· πρὸς δὲ τοῖσι ξυνήθεσι πλάσμασι, μελίλωτον ἑψηθὲν ξὺν μελικρήτῳ, ξυμμίσγοντα μήκωνος τῆς σαρκὸς ἐνεψημένης, καὶ μάννης ἄλητον ἐμπάσσειν. Ην δὲ ὑγροτέρη ᾖ ἀναγωγὴ καὶ πολλὴ, αἴρης ἄλητον, ἢ ἐρυσίμου, ξυμμίσγειν, καὶ νίτρον ἐμπάσσειν. Ην δὲ μῆκος ἤδη τῆς νούσου γίγνηται, καὶ τῆς ὀδύνης ἐγχεομένης, καὶ ὑγρῆς καθάρσιος γιγνομένης, Εμπυον μὲν ἐλπὶς τὸν ἄνθρωπον ἔσεσθαι· σίνηπι δὲ ξυμμίσγειν, καὶ κάγχρυ, τοῖσι Επιπλάσμασι. ἢν δὲ

καὶ

καὶ ψυχρῶν τῶν τόπων ἔσωθεν τοῖσι κάμνουσι αἴσθησις γίγνηται, ὀξέος παραχέειν· Χρὴ δὲ ἐνεργὸν ποιέεσθαι, ἐς πολλὸν τὴν θερμασίην τῶν Ἐπιπλασμάτων διαρκέειν· κρέσσων γὰρ ἤδη καὶ ἡ θέρμη τῆς τῶν Ἐπιπλασμάτων νεωχμώσιος. Ἔστωσαν δὲ ὧν θάλψιες ἐν κυρβασίῃσι, διὰ εἰδῶν κέγχρου, λίπαος τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν κύστεσι. Κοῦφον δὲ ἔστω πᾶν μηχάνημα Πυρίης, ὡς μὴ τὰ ἄχθεα πρὸς τῷ πόνῳ πόνον ἐνδιδοῖ. Τοῖσδε μέντοι καὶ ἐπὶ τῇ τροφῇ χρέεσθαι, ἢν ξυνεπείγῃ τὸ ἄλγος.

Ἤδη δὲ ἐπὶ τοῖσδε καὶ Συκίης καιρὸς γίγνοιτο. ἄριστος δὲ ὁ μετὰ ἑβδόμην· πρόσθεν δὲ, μὴ ξυνεπειχθείης. οὐ γὰρ εὐήθεες αἱ νοῦσοι, ὁκόσαι πρὸ ἑβδόμης ἀπαιτέουσι Συκίην. Ἔστω δὲ μεγάλη, εὐρεῖα πάντῃ, ἀμφιέχειν τὸ ἀλγέον χωρίον ἱκανή. οὐ γὰρ εἴσω ἐνδιδοῖ τὸ ἄλγος, ἀλλ' εἰς εὖρος κέχυται. Ἔστω δὲ καὶ ἡ ὑπὸ τῇ Συκίῃ φλὸξ πολλὴ, ὡς μὴ μοῦνον ἑλκύσαι, ἀλλὰ καὶ ἀλεῆναι πρὸ τῆς ἀποσβέσιος τοῦ πυρός. Καὶ μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν, ἀποσχάσαντα ἀφαιρέειν αἷμα, ὁκόσον ἂν ἡ δύναμις φέρειν. Πολλὸν δὲ ἔστω πλέον, ἢ εἰ ἀπ' ἄλλης προφάσιος ἀπὸ τῶν ὑποχονδρίων ἀφαιρέοις αἷμα· ἐπιδηλοτάτη γὰρ ἐπὶ τῶν Πλευριτικῶν ἡ ἀπὸ Συκίης ὠφελείη. Ἅλες δὲ ἡ[illegible]νίτερον ἐπὶ τῇσι σχάσεσι, δηκτικὸν μὲν καὶ ἀλγεινὸν, ὑγιεινὸν δέ. Ἀλλὰ ξυντεκμαίρεσθαι τὰς δυνάμιας, καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸν τρόπον. ἢν γὰρ ἀλκήεις τὴν ψυχὴν καὶ καρτερὸς ἔῃ, ἐμπάσσειν τῶν ἁλῶν, μὴ αὐτοῖσι τοῖσι Ἕλκεσι, ὡς αὐτέων ψαύειν· τῇ δὲ ὀθόνῃ ἐμπάσσειν, δεδευμένῃ τῷ λίπαϊ, ἠδὲ ἐπιπετάσειν τῷ χωρίῳ· οἱ γὰρ ἐκ τῆς ξυντήξιος ἰχῶρες τῶν ἁλῶν εἰσι ἀδηκτότεροι. πολλὸν δὲ τοῦ λίπαος καταιονέειν χρὴ, ὅκως τῷ προσηνέϊ τοῦδε ἀμβλύνῃ τὸ ἄλγος τῆς δήξιος. Δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ, ἄριστον τὴν Συκίην προσβάλλειν, ὡς ἐκ τῶν τρωμάτων ἕλκηταί τις λεπτὸς ἰχώρ. τόδε πολλὸν μὲν τῆς ἐπίπροσθεν Συκίης ἀνυσιμώτερον, πολλὸν δὲ τῆς δυνάμιος φυλακτικώτερον· οὐ γὰρ αἷμα ἡ τροφὴ, ἀλλὰ ἰχὼρ ἐκρέει. καὶ τόδε μέντοι, προδιευκρινήσας ἀμφὶ τῆς δυνάμιος, πρήσσειν. τῇ τρίτῃ δὲ, κηρωτὴν, ξὺν τῷ κυπρίνῳ καὶ πηγάνῳ, πιθέναι. Ἢν δὲ ἔπι καθάρσιος τὰ πτύελα δέηται, τοῖσι κηρώμασι ῥητίνης ξυντήκειν, ἢ τοῦ θείου τοῦ ἀπύρου ξυμμίσγειν. καὶ αὖθις Πυρίην τὸ χωρίον ἔχειν. Ὡς τρόπος δὲ Σικύης· ἔχειν ὧν χρὴ κεραμεοῦν κοῦφον, ἁρμόζον τῇ πλευρῇ, εὐρὺ, ἢ τὸ χάλκεον, πρηνὲς ἐπὶ τὰ χείλεα, ἀμφιθεῖναι τοῖσι ἀλγέουσι. Ὑποθέναι δὲ φλόγα μεγάλην ξὺν λίπαϊ, ὅκως ζῶσα ἐς πολλὸν διαρκέῃ χρόνον. μὴ περισφίγγειν δὲ τὰ χείλεα πρὸς τῇ σαρκὶ, ἀλλ' εἰς διαπνοὴν διαδοχή τις ἔστω, ὡς μὴ ἀποσβεσθείη τῇ πνιγί. ἐς πολλὸν δὲ ἐξάπτεσθαι ἔνι· ἡ γὰρ ἔνδον ἐκείνου θέρμη, ἄριστον μὲν πυρίημα, ἀγαθὴ δὲ προσέκλησις ἱδρώτων.

Χρὴ δὲ μηδὲ τὴν κάτω ἰητρείην ὑφορῆν. ἀνδράσι μὲν, ἐς τὸ ἔντερον πηγάνινον ἔλαιον ἐγχέοντα· γυναιξὶ δὲ, καὶ ἐς ὑστέρην. Διηνεκέα δὲ τὰ πινόμενα καὶ καταποτὰ ἔστω· μελίκρητον ξὺν τῷ πηγάνῳ, καὶ χυλῷ πτισάνης, ἢν ξυνεχὲς βήσσῃ, ὡς ἐν τροφῇ φάρμακον. Ἢν δὲ μὴ τροφῆς καιρὸς ἔῃ, ἔστω δή τι

καὶ τῶν ποικίλων· πικέριον ξὺν μέλιτι ἑψηθὲν ἐς σύστασιν· τὰς δὲ χρὴ σφαίρας, μέγεθος ὅσον κυάμου, στρογγύλας ἐούσας διδόναι ὑπὸ τὴν γλῶτταν ἔχειν, διαφέροντα τῆδε κἀκεῖσε, ὡς μὴ καταποτὸν, ἀλλὰ τηκτὸν ἔῃ. Προσηνὲς δὲ καὶ τὸ διὰ τῆς μήκωνος, ξὺν μέλιτι, καὶ μελιλώτῳ, φάρμακον λεῖον καὶ ὑπνικόν. Τάδε μέντοι, καὶ περὶ τῆς ἄρσιος, καὶ ἐπ᾽ αὐτέῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὕπνῳ, διδόναι. Ἀσιτῷ δὲ, τὰ φαρμακώδεα· κνίδης, καὶ λίνου τοῦ σπέρματος, καὶ ἀμύλου, καὶ κώνου τοῦ κοκκάλου, λείου ἑκάστου, κύαθον· καὶ ἀμυγδάλων τῶν πικρῶν πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, τόσοι δὲ καὶ πεπέριος κόκκοι· φωχθέντα δὲ χρὴ, λεῖα, μέλιτι ἐς ἂν ἔκλειγμα φυρῆν. τῶν δόσις, μυστιλὴ μίη. Ην δὲ ὑγρὰ καὶ ἄπεπτα ἀνάγῃ, σμύρνης ὁλκῆς < δύο, κρόκου μίη, πεπέριος κόκκοι δεκαπέντε, μέλιτι φυρῆναι λίτρα μίη. τόδε μέντοι ἤδη τὸ φάρμακον, καὶ πρὸ τῆς ἄρσιος δοτέον, μυστιλῆς ἥμισυ. ἀγαθὸν τόδε ἐπὶ τοῖσι χρονίζουσι, εὖτε καὶ ὀξύμελι διδόναι χρὴ, ἢν δύσπνοια ξυνεπείγῃ.

Ψυχρὸν δὲ ὕδωρ ὁκόσοι τῶν ἰητρῶν τοῖσι Πλευριτικοῖσι ἔδοσαν, οὔτε ὁκοίῳ λόγῳ ξυμβαλέειν ἔχω, οὔτε τῇ πείρῃ πιστώσασθαι. Εἰ γάρ τινες ἀπὸ ψυχροῦ διηλλάξαντο τὸν κίνδυνον, οὐδέ μοι οὐκ ἐδόκεον εἶναι Πλευριτικοί. Ἀλλὰ καὶ τοῖσι παλαιοτέροισι ἰητροῖσι ἰδέη τις ξυνδρομῆς Πλευρῖτις ἐκικλήσκετο, χολῆς ἔκκρισις ἔσω, ξὺν πόνῳ πλευροῦ, ἐπὶ σμικρῷ πυρετῷ, ἢ καὶ ἄνευ πυρετοῦ. Τόδε μέντοι τὸ πάθος οὔνομα μὲν ἔχει Πλευρίτιδος, τὸ δὲ πρῆγμα οὐκ ἴσχει. Ἀλλὰ καὶ πνεῦμά κοτε ξυνιστὰν ἐν πλευρῷ δίψαν ἐνδιδοῖ, καὶ ὀδύνην πονηρὴν, μαλθακήν τε θέρμην. καὶ τόδε ἐκάλεσαν ἄνδρες ἀίδριες Πλευρῖτιν. Ἐπὶ τῶνδε ὦν ὕδωρ ψυχρὸν ἄκος ἂν γίγνοιτο, εὐτυχίῃ τοῦ χρεομένου. ἐσβέσθη μὲν ἂν τὸ δίψος, ἡ δὲ χολὴ καὶ τὸ πνεῦμα ὑπηλάθη, καὶ διέπνευσε τὸ ἄλγος, καὶ ἡ θέρμη. Ἐπὶ δὲ φλεγμασίῃ πλευροῦ, καὶ τοῦ ὑπεζωκότος πρήσι, οὐ μόνον ὕδωρ ψυχρὸν, ἀλλὰ καὶ ἀναπνοὴ ψυχρὴ, κακόν.

Ην ὦν ἐκ τῶν πρόσθεν ἰητρείης περιγίγνωνται οἱ Πλευριτικοὶ, ἔτι δὲ βραχέα βήσσωσι, καὶ θέρμη ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἴσχῃ, σπεύδειν χρὴ διαλύειν τάδε. ἢ γὰρ ὑποστροφὰς ποιέει τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα, ἢ ἐς Ἐμπύησιν τρέπεται.

ΘΕ-

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ
ΟΞΕΩΝ ΝΟΥΣΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΠΕΡΙΠΝΕΥΜΟΝΙΗΣ.

Κεφ. α΄.

ΚΑΤΟΞΥ καὶ ἐπίκαιρον κακὸν φλεγμασίη τε πρῆσις τοῦ πνεύμονος, ἐφ' οἷσι πνὶξ ὀλιγοχρονίη. Χρὴ ὦν ἀντίξοα, ἠδ' ὠκέα, ἔμμεναι τὰ ἀλεξήματα. Τάμνειν αὐτίκα τὰς ἐπ' ἀγκῶνι φλέβας· εἴτ' ἄμφω ἅμα ἐπὶ δεξιὰ τε ἀριστερὰ μᾶλλον, ἢ ἐκ μιῆς μέζονος, ὡς ἀφ' ἑκατέρης τῆς χώρης τοῦ πνεύμονος ἡ ἀντίσπασις τῶν ὑγρῶν ἔῃ. Μὴ μέσφι λειποθυμίης· προσιμωρέει γὰρ τῇ πνιγὶ ἡ λειποψυχίη. ἀλλὰ κὴν σμικρὸν ἀναπνεύσωσι, ἐπισχόντα χρὴ τὴν ῥοὴν αὖθις ἀφαιρέειν. Ἢν γὰρ ἐξ αἵματος αἱ προφάσιες ἔωσι, αὐτὴν τὴν αἰτίην ἡ φλεβοτομίη ἄγει· ἤν τε φλέγμα, ἢ ἀφρὸς, ἤ τι ἄλλο τῶν ὑγρῶν πρήσσῃ, αἱ τῶν φλεβῶν κενώσιες εὐρυτέρην τὴν τοῦ πνεύμονος ποιέουσι χώρην, ἐς δίοδον τῆς ἀναπνοῆς.

Χρὴ δὲ καὶ κάτω ἄγειν ὑγρὰ καὶ φύσας· ἐπὶ μὲν φλεβοτομίης διαχρίοντα τὴν ἕδρην, λίτρῳ, μέλιτι, πηγάνῳ, ῥητίνῃ τῇ ἀπὸ τῆς τερμίνθου τῇ ὑγρῇ. Ἀντὶ δὲ τῆς φλεβοτομίης, εἰ μέζων ἡ κώλυσις ἔοι, ὑποκλύζειν χυλῷ δριμέϊ, ἁλσὶ μὲν πρὸς τῷ λίτρῳ, ἢ ῥητίνῃ δὲ τῆς τερμίνθου ξὺν τῷ μέλιτι. πήγανον δὲ ἐν τῷ ἐλαίῳ, καὶ ὕσσωπον ἐν τῷ ὕδατι ἑψηθέντα, καὶ κολοκύντης δὲ τῆς ἀγρίης αἱ σάρκες αἱ εἴσω, ἑψηθεῖσαι ξὺν ὕδατι, ἄρισται.

Συκίαι κοῦφαι, ἐς τὰ μετάφρενα, καὶ τὸ νῶτον, τε τὰ ὑποχόνδρια, πάντη ξύμφοροι. Ἢν δέ πως ὁ θώρηξ εὔσαρκος ἔῃ, ὅκως μὴ ἀμφὶ τοῖσι ὀστέοισι τὸ δέρμα ἡ Συκίη ἀμφιθλάσοι ἐρείδουσα, τε τῷδε προσβάλλειν. Ἢν γὰρ πάντη τοῦ σώματος τά τε ὑγρὰ ἐφέλκηται, καὶ τὸ πνεῦμα ἔξω τιταίνηται, οἷσίπερ ὁ πνεύμων πνίγεται, ἀνάπνευσις ἂν γίγνοιτο τοῦ κακοῦ. πάντη γὰρ πολιορκέειν χρὴ τὴν Περιπνευμονίην.

Ἀτὰρ μηδὲ τῶν διὰ στόματος ὠφελούντων φαρμάκων ὑποφορῆν μηδέν. ἕλκει γὰρ ὁ πνεύμων τε ἐν ὑγιείῃ ὑγρὸν, τε ἢν νοσῇ. Φαρμάκων διδόναι ὦν, ὁκόσα λεπτύνει τὰ ὑγρὰ ἐς διαπνοὴν, ἠδὲ ὀλισθηρὰ καὶ εὔρεα ἐς ἀναγωγὴν τεύξει. Πίνειν μὲν, ἐς τάχος τῆς ὠφελείης, λίτρον ξὺν ὑσσώπου ἑψήματι, ἢ ἅλμην ξὺν ὄξεϊ τε μέλιτι, ἢ σίναπι ὑγρὸν ξὺν μελικρήτῳ. ἐμπάσσειν δὲ ἑκάστῳ, καὶ τῆς ἴρεος τῆς ῥίζης, καὶ πεπέρεος, εὔτολμον. ἀτὰρ καὶ τάδε ξηρὰ σήσαντα, ξὺν μέλιτι διδόναι. Ἢν δὲ ἄυπνοι ἔωσι δι' ἡμέρης, ἠδὲ ἐγρηγορῶσι πάννυχοι, δέος μὴ ὁ ἄνθρωπος μανῇ. καὶ ποικίλων φαρμάκων ὑπνωτικῶν χρέος, ἢν μήτι

ἐν-

ἐνδιδῷ ἡ νοῦσος, ὅκως καὶ τὴν ταλαιπωρίην ὁ τῶν φαρμάκων καιρὸς εὐνάσῃ· τὰ πολλὰ γὰρ γίγνεται καρώδεα. ἢν δὲ ἐν ἀκμῇ τοῦ πνιγὸς καὶ ὑπὸ τοῦ ὀλέθρου φάρμακον διδῷς, θανάτου ἂν εἴης παρὰ τοῖσι δημότῃσι αἴτιος.

Χρὴ δὲ καὶ τὰ σιτία ἴκελα ἔμμεναι, δριμέα, λεπτὰ, διαλυτικὰ παχέος, σμηγματώδεα. λαχάνων, πράσον, ἢ κορωνόπους, ἢ κνίδη, ἢ κράμβη ἐν ὄξεϊ ἑψηθεῖσα. σιτηρῶν δὲ, πτισάνης ὁ χυλὸς τοῦ ὀριγάνου ἢ ὑσσώπου προσλαβὼν, ἠδὲ πέπερι καὶ λίτρου πλεῖον ἀντὶ τῶν ἁλῶν· χόνδροι ξὺν μελικρήτῳ καθεφθοί· ἄφυσα δὲ πάντα ἐν τῇ ἑψήσι ἔστω· κακὸν γὰρ Περιπνευμονικοῖσι, φῦσαι. Οἶνος ποτὸν, ἢν ἄπυροι ἔωσι, μὴ πολλόν τι τοῦ στύψιος ἔχων· πυκνωτικὸν γὰρ σωμάτων, ἡ στύψις. χρὴ δὲ τουτέοισι ἀραιοῦν μὲν τὰ μέρεα μᾶλλον. Πολλὸν δὲ ἄγειν τὰ πτύελα. Τὸ ξύμπαν δὲ, ὀλίγον ἔστω ποτόν· πνεύμονος γὰρ τέγξις κακὸν, οὕνεκεν πνεύμων ἀπὸ στομάχου ἕλκει καὶ κοιλίης.

Θώρηξ δὲ ἐσκεπάσθω εἰρίοισι, ξὺν λίπαϊ, καὶ λίτρῳ, ἢ ἁλσί. ἄριστον δὲ χρίσμα τὸ διὰ τοῦ λημνίσκου, σίνηπι ξηρὸν ξὺν κηρωτῇ ὑγρῇ. Καὶ τὸ ξύμπαν, ἔξω ἄγειν, καὶ ὑγρὰ, καὶ θερμασίην, καὶ πνεῦμα. Ἀρήγει καὶ ὄσφρησις δριμέων· χρίσιες· ἄκρων δεσμοί. Τάδε μέντοι ποιέοντι ἢν μὴ εἴκῃ ἡ νοῦσος, ἀνέλπιστος ὁ ἄνθρωπος.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΑΙΜΑΤΟΣ ΑΝΑΓΩΓΗΣ.

Κεφ. β΄.

ΠΑΣΑΙ δὲ, αἱ ἐξ Ἀναγωγῆς Αἵματος, οὐκ εὐήθεες· οὐ τοῦ τρόπου μοῦνον, ἢν ἐκ ῥήξιος, ἢ διαβρώσιος, ἀλλὰ κἢν ἀραίωσις φέρῃ. οὐδ᾽ ἢν ἀπὸ θώρηκος, ἢ πνεύμονος, ἢ στομάχου, ἢ ἥπατος, τῶν κινδυνωδέων· ἀλλὰ κἢν ἀπὸ κεφαλῆς, ἡ ἀσινεστέρη. Αἵματος γὰρ ἡ φορή. αἷμα δὲ πάντων τροφὴ, πάντων δὲ θέρμη, πάντων δὲ χροιή. Καὶ φοβερὸν μὲν ἰδεῖν διὰ στόματος ὁκωσοῦν ῥέον. κακὸν δὲ, ἤντε ἀπὸ σπλάγχνου καιρίου· κάκιον δὲ, ἢν ἐκ ῥήξιος, καὶ διαβρώσιος.

Χρὴ ὦν τὸν ἰητρὸν τοῦ πάθεος ξυνεπείγειν μᾶλλον ἀρήγοντα. καὶ πρῶτον μὲν, ψυχρότερον αἱρέεσθαι ἠέρα ἐς ἀναπνοήν. οἶκον ἐπίπεδον, κλίνην ἑδραίην, ὅκως μηδὲν σείηται. ἐρεθιστικὸν γὰρ αἱ σείσιες. κοίτη δὲ στερεὴ, μὴ κάρτα εἴκουσα, μηδὲ βαθείη, ἄθερμος. Ορθιον δὲ τὸ σχῆμα· ἡσυχίη λαλιῆς, ἠδὲ ἀκουσμάτων· ψυχῆς ἀταραξίη, εὐθυμίη· πάγχυ δὲ τοῖσι τουτέοισι ξυνομαρτέει δυσελπιστίη· τίς γὰρ, ἐμέων αἷμα, θάνατον οὐκ ὀρρωδέει;

Ἢν ὦν πολύαιμοι καὶ ἐπίφλεβοι ἔωσι, ἐπὶ πάσῃ ἰδέῃ Ἀναγωγῆς τάμνειν φλέβα. ἤντε γὰρ ἐκ ῥήξιος, ἢ διαβρώσιος, εὐάρμοστος Φλεβοτομίη· ἤντε ἐπ' ἀραιώσι, δέος μὴ ἀποῤῥήξῃ τὸ πλῆθος. Τάμνειν δὲ τὴν ἐπ' ἀγκῶνι κοίλην. εὔροόν τε γὰρ τὸ αἷμα τῆσδε, καὶ καταράζεται ῥηϊδίη, καὶ ἐς πλεῦνας ἡμέρας ῥέειν ἀσινέως εὔστομος. ἐπὶ πᾶσι δὲ πάντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῶν καιρίων σπλάγχνων ὁδὸς ἥδε αἵματος· ἡ δὲ ἀνωτέρη τῆσδε, καὶ ἥδε, ἀποσχίδες ἔασι μιῆς, τῆς ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ἀμφω· ὥστε οὐδὲν μέζον ἡ ἀνωτέρω, τῆς μέσης, ἐς ὄνησιν ἴσχει· αἴδριες γὰρ τῶν ἀποσχίσιων, ὁκόσοι στομάχῳ καὶ ἥπατι ξυνῆψαν τὴν ἄνω. Ἢν δὲ ἀπὸ πνεύμονος ῥέῃ, τάμνειν τῆς ἀριστερῆς χειρὸς τὴν μέσην δακτύλων μικροῦ τε καὶ παραμέσου. τήνδε γὰρ τῶν ἰητρῶν μετεξέτεροι δοκέουσι ἐπὶ Σπλῆνα κραίνειν· ἀτὰρ καὶ ἥδε τῆς ἐπ' ἀγκῶνι τῆς κάτω ἐστὶ ἡ ἀπόσχισις. τῇ ὦν πλέονι πρὸς τοῖσι δακτύλοισι, καὶ μὴ ἐπ' ἀγκῶνι, τάμνοι τις αὐτέην· μείζων γὰρ τῇδε, καὶ εὔροος. Τὸ ξύμπαν μὲν ὦν, πρόσω λειποθυμίης, ἐπισχεῖν. ἀτὰρ μηδὲ πολλὸν ἀφαιρέειν· ἱκανὴ γὰρ καὶ ἡ Αἱμοῤῥαγίη γυιῶσαι τὸν ἄνθρωπον. ξυνεχὲς δὲ, καὶ ἀπὸ σμικρῆς ἀφαιρέσιος, ἐπαφαιρέειν, καὶ αὐθήμαρ, καὶ τῆς ὑστεραίης, καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ὑστέρης. Ἢν δὲ ὁ ἀσθενέων ἰσχνὸς καὶ λείφαιμος ἔῃ, μὴ τάμνειν φλέβα. Τάδε μὲν ὦν, ἀμφὶ ἀφαιρέσιος αἵματος.

Ἀρήγειν δὲ καὶ δεσμοῖσι ἄκροις· ποδῶν μὲν, ὑπὲρ σφυρὰ, καὶ γούνατα· χειρῶν δὲ, ὑπὲρ καρπὸν, καὶ βραχίονα. ταινίη πλατείη, ὅκως ἡ διάσφιγξις κραταιὴ μὲν ᾖ, ἄλγος δὲ μὴ φέρῃ. Τοῖσι δὲ αἱμοῤῥαγέουσι χωρίοισι ἐπιβάλλειν χρὴ ἔρια μὲν πινόεντα οἰσύπῳ ἀπὸ τῆς ὄϊος. τέγγειν δὲ χυμῷ, οἴνῳ αὐστηρῷ, καὶ ῥοδίνῳ ἢ μυρσίνῳ λίπαϊ. Ἢν δὲ ξυνεπείγῃ ἡ Αἱμοῤῥαγίη, ἀντὶ μὲν τῶν ἐρίων, σπόγγοισι χρέεσθαι, ὄξεϊ δὲ, ἀντὶ τοῦ οἴνου. ὑπαλειφέσθω δὲ μυρσίνῳ τὸ χωρίον· ἐπὶ πᾶσι δὲ τοῖσι σπόγγοισι, τῆς ἀκακίης, ἢ ὑποκυστίδος, ξηρῶν τῶν χυλῶν, ἢ καὶ ἀλόης· ἄριστον δὲ καὶ τὸ ὀμφάκιον ὄξεϊ λυθέν. Ἢν δὲ ἡ Τέγξις ἀσηρὴ ᾖ καὶ δύσφορος, Ἐμπλάστροισι χρέεσθαι. καὶ γὰρ τὸ δέρμα περιτείνουσι, καὶ οἷον τῇ χειρὶ κρατέουσι, ἀτὰρ καὶ αἱ δυνάμιες αὐτέων στῦψαι καὶ ξηρῆναι δυνατώταται. Μυρίαι δὲ καὶ ἄλλοισι ἄλλαι πείρῃ ἔασι πισταί· ἄρισται δὲ, ὁκόσαι ὄξος ἴσχουσι, καὶ ἰτέης φύλλων χυλὸν, ἠδὲ καὶ ἄσφαλτον, καὶ ἰὸν, καὶ στυπτηρίην, καὶ λιβανωτὸν, καὶ σμύρνην, καὶ χαλκὸν καὶ κεκαυμένον, καὶ λεπίδα, καὶ ὁκόσαι τοιαίδε· ἐπὶ τοῖσι Ἐμπλάστροισι ἢ ἔρια τὰ πινόεντα, ἢ οἱ σπόγγοι ἐν βραχέϊ δευθέντες ὄξεϊ. Ἢν δὲ τὴν τάνυσιν τῶν Ἐμπλάστρων μὴ φέρωσι, Ἐπίθεμα ποιέειν. φοίνικες οἱ πίονες, ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ δευθέντες, ἐς μάζαν τρίβονται, ἔπειτα ἀκακίη ἐμπάσσεται λείη, καὶ σίδια· ἐγχρισθέντα δὲ ἐς τεῦχος, κατὰ τοῦ θώρηκος τίθεται. Ἄλφιτα οἴνῳ ἢ ὄξεϊ δευθέντα, ἠδὲ φακῆς ἄλητον λεπτὸν κρησέρῃ σεσησμένον, κηρωτῇ ῥοδίνῳ μύρῳ ἀναλαμβάνοντα, τιθέναι· μίσγειν δὲ καὶ συμφύτου τῆς ῥίζης σεσησμένης. Ἄλλο. βραβύλων ἀγρίων ῥίζας ἑψεῖν ἐν ὄξεϊ, καὶ

τρί-

τρίψαντα ἐς μάζαν, παραμίσγειν ῥοὸς, καὶ κόμμιος, καὶ μυρσίνης βραχύ. Τῶνδε μέντοι γε ἄλλα ἄλλοισι ξυμμίσγειν, ὅκως ἂν ἰσχύος τῆς τῶν φαρμάκων, καὶ προσηνείης, καὶ ὀσμήσιος δέηται· χρὴ γὰρ καὶ τοῖσι κάμνουσι χαρίσασθαι. Τάδε μὲν, ἐκτὸς θετὰ, ἄκη.

Ἡ δὲ τῶνδε κρατερωτέρη ἴησις ἐν τοῖσι ποτοῖσι καὶ καταποτοῖσι κέεται, ὡς ἄγχιστα τῶν τετρωμένων εἴη τὰ φάρμακα. Τελεσὴ δὲ τουτέων ἡ ἰδέη· ἢ τοὺς ὀχετοὺς τοῦ ῥόου δῆσαι, ξυναγωγῇ καὶ πίεσι τῶν ἀγγείων· ἢ τὸ ῥέον παχῦναί τε καὶ πῆξαι, ὡς μὴ διαῤῥέῃ, κἢν παραπέμπωσι οἱ ὀχετοί· ἢ ξηρῆναι τὰς ἐφόδους, πρὸς ἕδρην τὴν ἀρχαίην τὸ αἷμα στήσαντα, ὅκως μὴ τῇ ἐπιῤῥοῇ κενεόμενοι οἱ χῶροι πιεζομένεωσι, πλημμυρῶσι δὲ ἔνθα ἡ ξύνδοσις. Ἐπὶ μὲν τῆς ἀραιώσιος τῶν φλεβῶν, ἡ στύψις ἀρκέει· διαῤῥέει γὰρ, ὡς ὑδρεῖον νέον, οὐθὲν τῇσι ἀραιώσεσι. Ἀτὰρ ἠδὲ ἐπὶ τῇσι διαιρέσεσι, στύψις μὲν ἡ ἰητρείη, ἐς τὴν ξυναγωγὴν τῶν χειλέων· μέζοσι δὲ, καὶ δυνατωτέροισι, τοῖσι φαρμάκοισι χρέεσθαι. Ἢν δὲ ὁ τῆς διαβρώσιος ἔῃ τρόπος, καὶ μὴ ξυνάγηται ὑπὸ τῆς στύψιος τοῦ ἕλκεος τὰ χείλεα, σεσήρῃ δὲ τὸ τρῶμα ἀξύμβατον ἐκ τῆς διαθλίψιος ἐὸν, πάγον χρὴ τοῦ αἵματος, ἀτὰρ ἠδὲ τῆς θέρμης, ποιέειν· ἀκινησίῃ γὰρ τῶνδε καὶ πήξι ἵσταται ὁ ῥόος. Ὀξύκρητον μὲν ὦν τοῖσι ἀραιοῖσι ἱκανὸν ἐς στύψιν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ αἷμα ἄκρητον ἐστὶ τὸ ῥέον, ἀλλὰ τοῦδε ἰχὼρ, διὰ σμικρῶν τῶν στομίων. Καὶ τοῦδε οὐ πολλοῦ, οὐδὲ πολλάκις, χρέος. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἡ ἔξωθεν ἰητρείη, ἀτὰρ καὶ φοινίκων ἢ κερατίων ἐδωδίμων ἕψημα ποθὲν, μοῦνον ἤρκεσε. ἔστω δὲ τὸ ὄξος οἴνων μὲν τῶν στυφόντων τῇ φύσει, εἰ μὴ φαρμακίῃ δὲ, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ δριμύ τε καὶ στῦφον. Ἐπὶ δὲ τῇσι διαστάσεσι τῶν τρωμάτων, πρὸς τῷ ὀξυκρήτῳ ἔστω φάρμακα, ἁπλᾶ τὴν πρώτην, ἀρνογλώσσου χυλὸς, ἢ πολυγόνου, ἢ σέρεως, ἑκάστου μοίρῃ, πρὸς τῷ ὀξυκρήτῳ. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον ῥέῃ, ὑποκυστίδος ἢ ἀκακίης ξηρῶν ἐμπάσσειν, ἐς γʹ κυάθους τοῦ ὀξυκρήτου, ὁλκῆς τῆδε δραχμὴν μίην. ἄριστος δὲ καὶ χυλὸς ὄμφακος. Ἢν δὲ κρέσσον ἡ ξυμφορὴ τῶνδε γίγνηται, κηκίδα λείην, καὶ βάτου ῥίζαν ξηρὴν, καὶ λίθον τὴν ἐξ ἁλὸς κουράλλιον λείην ξηρὴν ἐμπάσσειν. δυνατωτέρη δὲ τῶνδε τὸ ῥῆον ἡ ῥίζα, ἐμψῦξαι, ξηρῆναι, στῦψαι, τὰ πάντα ποιῆσαι· ἀτὰρ καὶ ἥδε ξὺν τῷ ὀξυκρήτῳ μούνῳ. Ἢν δὲ μεζόνων ἀρήγειν χρέος, τοῖσι χυλοῖσι τῆς σέρεως, ξὺν ἀρνογλώσσῳ, τῆς ῥίζης ἐμπάσσειν ὁλκῆς τριώβολον, ἐς κυάθους τοῦ ὑγροῦ τρεῖς ἢ τέσσαρας. Ἐπὶ δὲ τῇσι διαβρώσεσι, τότε ὅλως ἐν ἐκείνῃ στύψιν ἐμποιέειν, ἐς πάγον τοῦ διαῤῥέοντος αἵματος· καὶ τοῖσι δεχομένοισι, ὅκως ἀπὸ πολλοῦ τοῦ τρώματος μύωσιν αἱ φλέβες. Ἀλλὰ καὶ τὰ πινόμενα ἔστω κραταιὰ, δυνατὰ ποιῆσαι πάγον. χυλὸν ὦν κοριάνου ξὺν ὄξει, ἠδὲ λαγωοῦ ταμισὸς, ἢ νεβροῦ, ἢ ἐρίφου· μὴ πολλὸν δὲ διδόναι· ἔκτεινε γάρ κοτε τουτέων τι τῷ πλήθεϊ· ἀλλὰ τοῦ μὲν χυλοῦ τοῦ κοριάνου μὴ μεῖον μὲν ἡμικυάθου ἐς τρεῖς τοῦ ὀξυκρήτου, τῆς δὲ ταμισοῦ ὀβολοὶ μὲν τρεῖς,

τὸ δὲ πλεῖστον ὀβολοὶ δ'. Ἐς δὲ τὰ τοιάδε εἴδεα τῆς φορῆς, καὶ γῆ ἀρίστη Σαμία, καὶ Ἐρετριὰς, καὶ ἀστὴρ κάρτα λευκὸς, καὶ Σινώπις, καὶ ἡ σφραγὶς ἡ Λημνίη. Τουτέων δὲ ὁλκὴ σταθμοῦ, τὸ μεῖον, < α'· τρεῖς δὲ, τὸ πλεῖστον· ξύν τινι τῶν ἑψημάτων, φοινίκων, ἢ κερατίων ἐδωδίμων, ἢ ῥιζῶν βάτων. Ἢν δὲ τρηχύνηται ἡ ἀρτηρίη, καὶ ἐπὶ τῷδε βήσσῃ, σιραίῳ τῷ Κρητικῷ ἐμπάσσειν τάδε. ἄριστον ἐς λείωσιν ἀρτηρίης, καὶ ἄμυλος ξὺν τοῖσι λυθείς· ξὺν γὰρ τῷ λείῳ, καὶ τὸ παχερὸν ἴσχει. Ἢν μὲν ὦν ξυνεπείγῃ ἡ φορὴ, ἅπαξ τῆς ἡμέρης, περὶ τῆς προσαρέσιος, δοτέον· ἢν δὲ μὴ, καὶ δὶς, καὶ τρίτον ἐς τὴν ἑσπέρην. Ἐκ δὲ τῶν φαρμάκων καὶ καταποτὰ ποιέειν ξηρῶν, ἐν μέλιτι ἑφθῷ ἐς σύστασιν· κηκὶς λείη· ἄριστον δὲ καὶ ῥοὸς ἐς τὰ ὄψα, γίγαρτα, καὶ ὀξυλαπάθου καρπὸς, καὶ ἰδίῃ ἑκάστου, καὶ ξυνῇ. τάδε μέντοι καὶ ὑπὸ τῇ γλώσσῃ ἔχειν, ἐς τὸ διηνεκὲς τῆς ξυντήξιος· ἀτὰρ καὶ κόμμι ξὺν τῷ φυτῷ, καὶ τράγου τῆς ἀκάνθης τὸ δάκρυον. Ποικίλων δὲ φαρμάκων, μυρίη μὲν ἡ πείρη, ποικίλαι δὲ καὶ χρήσιες, τροχίσκων, τοῦ διὰ τῆς Αἰγυπτίας ἀκάνθης, καὶ ἑτέρου τοῦ διὰ ἠλέκτρου, καὶ ἄλλου τοῦ κροκώδεος, ὡς ἡ σκευασίη ἰδίῃ λέλεκται.

Ἄνευ μὲν ὦν πυρετῶν, ἅπαντα τολμέειν ἐπὶ τοῖσι φαρμάκοισι· καὶ πολλὰ, καὶ πολλάκις, διδόντα. Ἢν δὲ ἐπιπυρεταίνωσι, (τὰ πολλὰ δὲ τῇσι φλεγμασίῃσι τῶν τρωμάτων γίγνονται πυρετοὶ,) μήτε ἀθρόον ἴσχειν τὴν φορὴν, μήτε ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσι φάρμακα πιπίσκειν· πολλοὶ γὰρ ὑπὸ πυρετῶν θᾶσσον ὄλλυνται, ἢ ὑπὸ τῆς τοῦ αἵματος φορῆς.

Τροφαὶ, ποικίλαι· καὶ τὴν ἰδέην, ὁκοῖα τὰ φάρμακα. ἀτὰρ καὶ τὰ φάρμακα ἐν τροφῇ· οὔτε γὰρ ἐπὶ μιῇ μούνῃ ἅπαντα εὑρεῖν τὰ τροφῆς ἀγαθὰ εὔπορον· οὔτε, ἢν μὲν οὐ μούνη ἐς ἐντελείην ἀρκέῃ, μὴ μούνῃ χρέεσθαι, διὰ τὸν κόρον, ῥηΐδιον· καὶ γὰρ καὶ ποικίλα ἥκειν. Ἤδη δὲ ἀπὸ χρονίων γίγνεται. ἔστω ὦν στύφουσα, καὶ ἐς δύναμιν ψύχουσα, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς θίξιν· θέρμη γὰρ αἵματος πρόκλησις. Χόνδροι πλυτοί· ὄρυζα ἐς ὀξύκρητον· ἢν δὲ τὸ ὄξος βῆχας ἐμποιέῃ, φοινίκων ἕψημα· ἄρτος ὀπτὸς, κατάξηρος, κοπεὶς, ἠδὲ καὶ ἐς ἄλητον σεσησμένος. ἁπάντων ὦν ῥόφημα, ξὺν λίπαϊ· θύμβρη ἄλεσι ἡδυνθεῖσα, ῥοὸς ἐπίπασμα. Ἢν δὲ καὶ χαρίσασθαί τι τῷ κάμνοντι ἐθέλῃς, κορίαννον ἔστω ἐς ἡδονὴν ὅτῳ φίλον, ἤ τι τῶν οὐρητικῶν ἠδὲ εὐπνόων σπερμάτων. Φακὸς, ἢν μὲν ἡ Αἱμοῤῥαγίη ἐπείγῃ, ξὺν ἀρνογλώσσου χυλῷ· ἢν δὲ μὴ, τοῦ χυλοῦ ἔστω φειδώ· οὐ γὰρ εὔπεπτον, οὐδὲ προσηνὲς ἐς γεῦσιν. χρὴ δὲ τουτέοισι, ἥκιστα πάντων, δύσπεπτον διδόναι. Ἢν δὲ ἐξ Αἱμοῤῥαγίης θάνατον ὀῤῥωδέῃς, καὶ ἀτερπὲς, καὶ δύσπεπτον· ἠδὲ ἀπηνέα ἔστω τὰ σώζοντα. κηκὶς ὦν, ξηρὴ, λείη, προσεπιπασσέσθω φακῷ τῷ ξηρῷ, καὶ ψυχρῷ· ὠὰ, ἑψῆσι παχέα, ξὺν ῥοιῆς σιδίοισι, ἢ κηκῖδος. Ἠδέ ἐστιν ὑπ' ἀνάγκης ἐν φαρμάκῳ τροφή. Ποτὸν δὲ, τὸ ξύμπαν, ὀλίγον ἔστω· ξηρῇ γὰρ διαίτῃ ὑγρὸν ἀξύμφορον. Τοιάδε μὲν, στῦψαι καὶ ψῦξαι εἰ ἐθέλεις. Ἢν δὲ πα-

παχῦναι δὲ αἷμα καὶ πνεῦμα, γάλα, καὶ ἄμυλος· καὶ χόνδροι ἄλλοτε μὲν ξὺν ἀμύλῳ, ἄλλοτε δὲ ξὺν χόνδρῳ γάλα· ἐς πῆξιν δὲ ἡ σύστασις, ὡς μὴ ῥόφημα ὑγρὸν ᾖ. Ην δὲ ἔτι μᾶλλον παχῦναι καὶ στῦψαι ἐθέλῃς, οἱ χόνδροι μὲν ξὺν φοίνιξι ἑψείσθωσαν· ἐς δὲ τὴν σύστασιν, ἄμυλος ἔστω, καὶ γάλα ἄριστον, καὶ φὰρ τὸ Τυῤῥηνικὸν, παχὺ ἐὸν, καὶ γλίσχρον, καὶ κολλῶδες, ξὺν τῷ γάλακτι· ταμισοῦ δὲ τοῦ ἐρίφου ὑγροῖσι τοῖσι ἑψήμασι προσεγχέειν ἐς πῆξιν, ὅκως ἔτι γάλακτι ἐς νέου τυροῦ ξύστασιν ἴῃ. παχύτερον δὲ τουτέων κέγχρος ἑφθὸς ξὺν γάλακτι ὡς τὸ φὰρ, καὶ τὸ ἐπίπαστον ἡ κηκὶς καὶ τὰ σίδια. Τεκμαίρεσθαι δὲ τὰς ξυμμετρίας τῶν ξηραινόντων, ἢ παχυνόντων· καὶ γὰρ βηχώδεα ταῦτα, ὑπερβολῇ τε ξηρότητος μετεξετέροισι προσέῤῥηξε τὰς φλέβας. Ην δὲ πέπαυται μὲν, ἴσχηται δὲ τὸ αἷμα, ἐς τἀναντία ἐκ προσαγωγῆς ἡ μεταβολὴ, καὶ μηδὲν ἄγαν· φιλόστροφα γὰρ τάδε, καὶ κακοήθεα. Χρὴ δὲ σαρκοῦν ἤδη τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὰς ὠτειλὰς ἐς τὸν πῶρον ἄγειν, αἰώρῃς, ἢ τρίψεσι μαλθακῇσι, περιόδοισι, θυμηδίῃσι, τροφῇ ποικίλῃ καὶ ξυνήθεϊ.

Τάδε μὲν ὦν, ἢν ἐκ τῆς φορῆς τοῦ αἵματος τὸ τρῶμα ξυμπέσῃ, καὶ ὁ χῶρος ὑγιαθῇ εὐακέως. Ην δὲ ἐγκαταλείπηται Ελκος, καὶ διάπυον γίγνηται, ἑτέρης μελέτης χρέος· καὶ γὰρ καὶ ἑτέρων διαδέχεται ἡ φορή. Περὶ τῆσδε μέντοι, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΚΑΡΔΙΑΚΩΝ.

Κεφ. γ'.

ΕΝ Συγκοπῇ, μάλα χρὴ τὴν ἰητρὸν πρόνοιαν ἐπιτηδεύειν· μέλλουσαν μὲν γὰρ ἢν προγιγνώσκῃς, τά τε γὰρ παρεόντα ἐπεσσυμένως συνεργὰ ἔνσεο, ἀτὰρ ἤδε ἐξελάσαις ἂν αὐτέην πρὶν ἥκειν· Παρεοῦσαν δὲ οὐ ῥηϊδίως διαδιδρήσκουσι οἱ νοσεῦντες. λύσιν γὰρ τῆς φύσιος, τὴν Συγκοπὴν ἔλεξα· οὐ παλίσσυτος δὲ φύσις λυθεῖσα. Τήνδε ὦν, μάλιστα μὲν μέλλουσαν, κωλύειν· ἢν δὲ μὴ, ἄρτι ἀρχομένην. Προγιγνώσκειν δὲ χρὴ, τοῖσι ἐν τοῖσι ἀμφὶ τῶν Οξέων Νούσων λελεγμένοισι· εὖτε τὴν αἰτίην, ἀτὰρ ἤδε καὶ τὰ σημήϊα ἐφραζόμεθα. Καῦσος μὲν γὰρ ὁ πυρετὸς, ἀρχή. ἐπὶ δὲ τῷ Καύσῳ, κάκιστα σημήϊα, ξηρότης, ἀγρυπνίη· θερμασίη τῶν σπλάγχνων, ὅκως ἀπὸ πυρός· ψυχρὰ δὲ, τὰ ἔξω· χεῖρες, καὶ πόδες ἄκροι, ψυχρότατοι. ἀναπνοὴ ἐς ὁλκὴν μακρὴ, ποθέουσι γὰρ ψυχρὸν ἠέρα, οὕνεκεν ἐκπνέουσι πῦρ. σφυγμοὶ σμικροὶ, πυκνότατοι, τρομώδεες. Εκ τῶνδε ὦν τεκμαιρόμενος, ἤδη ὁκόσα μοι ἐν τοῖσι σημηΐοισι λέλεκται, αὐτίκα ἐξ ἀρχῆς ἀρήγειν.

Ἢν ὦν μὴ πάντα κωλύῃ, ἕξις, ἡλικίη, ὥρη, ἀψυχίη τοῦ ἀνθρώπου, τάμνειν φλέβα. Κἢν πολλὰ κωλύῃ, εἷς δέ τις ἀριθμὸς ἐπίκαιρος ᾖ, ὁκοῖον γλῶσσα τρηχείη τε καὶ ξηρὴ καὶ μέλαινα, (εἴδεται γὰρ τὰ εἴσω πάντα σημήϊα,) ξυντεκμαίρεσθαι δὲ ἐπὶ πᾶσι τὴν δύναμιν, εἰ μὴ παραπηύδηκε ἐκ τῆς νούσου, πόνων τε, καὶ διαίτης· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἐνδείῃ μοῦνον, ἀλλὰ καὶ πνιγί. Ἢν δ᾽ ὑπὸ πλήθεος γίγνηται Συγκοπὴ, καὶ φλεγμασίης τι ὑποχόνδριον ἢ ἥπατος μέγα διασημαίνῃ, οὐδὲ ἀμβολῆς χρέος. Τάμνειν δὲ τὴν ἐπ᾽ ἀγκῶνι τὴν κοίλην· ἀτὰρ ἠδὲ διὰ σμικρῆς τομῆς τοῦ χάσιος ἀφαιρέειν, ὡς μὴ σφόδρα τῇ δυνάμει ἐπίδηλον ᾖ· ἐλέγχει γὰρ τὴν φύσιν τὸ ἀθρόον. καὶ πολλόν τι μεῖον, ἢ δι᾽ ἄλλας προφάσιας, ἀφαιρέειν· ἢν γὰρ ἐπὶ Συγκοπῇ καὶ σμικρὸν ἁμαρτῴῃ, ῥηϊδίως εἰς ᾅδου τρέπει. Αὐτίκα ὦν διδόναι τροφὴν ἐς νεόχμωσιν τῆς δυνάμιος· γάννυται γὰρ ἡ φύσις, καὶ τῇ τῶν παλαιῶν ἀπαλλαγῇ, καὶ τῇ τῶν ποταινίων προσθήκῃ.

Ἢν δὲ Φλεβοτομίην μὲν ἡ δύναμις ἀποτρέπῃ, φλεγμασίαι δὲ ἐῶσι, Συκίην τῇδε προσβάλλειν, πολὺ πρόσθεν τῆς κρίσιος τοῦ νοσήματος. ἐν Κρισίμοισι γὰρ ἡ Συγκοπή· ἐπεὶ τῇσι αὐτῇσι περιόδοισι, αἵ τε φύσιες κρίνουσι, αἵ τε νοῦσοι κτείνουσι. Κἢν γὰρ ἐς ἀνάγκην οἰνοποσίης ἥκῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐ κάρτα ἀσφαλὲς ἐπὶ φλεγμονῇσι οἰνοποτέειν. οἶνος γὰρ φλεγμαίνουσι μὲν πόνων ἐπίδοσις, ἀφλεγμάτοισι δὲ φύσιος αὔξησις. Ἐπίπροσθεν δὲ τῆς Σικύης, πρὸ μιῆς ἢ δευτέρης ἐπιπλάσιος, χρέος, ἔς τε ἄνεσιν τῶν μερέων, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς εὔροιην τοῦ αἵματος· μετεξετέροισι δὲ, καὶ ἐπὶ τῇ Σικύῃ, ἐς τὴν δευτέρην ἐπίπλασιν. Ἔστω δὲ καὶ τῇδε φειδώ· κίνδυνος γὰρ ὡυτὸς τοῦ αἵματος τῆς ἀμετρίης, καὶ ἐπὶ τῇ Συκίῃ. Κλυσμοῖσι δὲ, ἐπὶ σκυβάλοισι παλαιοῖσι μοῦνον, χρέος. τῆς δυνάμιος δὲ φείδεο.

Τέγξιες κεφαλῆς, ψυχραὶ, ὁκόσαι μοι ἐπὶ Φρενιτικοῖσι λελέξαται· ὅκως εὐμετρίης ὀλίγῳ μέζω. Καθαρὸς ἠὴρ, ψυχρότερος, ἐς ἀνάπνευσιν. Ὄψιος τερπωλὴ, φυτῶν, γραφῆς, ὑδάτων, ὡς ὁρῆσθαι τὰ πάντα ἡδέως. Λαλιὴ τῶν παρεόντων φιλομειδής· ἡσυχίη, θυμηδίη τοῦ νοσέοντος. Ὀσμαὶ εὐώδεες, ἀβαρέες ἐς κεφαλῆς αἴσθησιν. ἀτὰρ καὶ τῶν τρεφόντων ἔστωσαν ὀσμαί· ἀλφίτων, ξὺν ὕδατι δευθέντων, ἢ ὄξεϊ· ἄρτων θερμῶν, νεοπέπτων. Οἴνῳ δὲ μὴ κάρτα κλύζειν στόμα, μηδὲ ἅμα εἴργειν.

Ποτὸν, θᾶσσον, καὶ ξυνεχὲς, ἢ τοῖσι ἄλλοισι. Τροφὴ, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην, κούφη, εὔπεπτος, τὰ πολλὰ σιτώδης, ἠδὲ καὶ ἡδεῖα, κἢν σμικρὸν χεῖρον ἔῃ. τοῖσδε γὰρ, τῶν ἄλλων μᾶλλον, χαριστέον· οὐχ ἥκιστα γὰρ τῷ στομάχῳ ἐς ἔκλυσιν ἡ νοῦσος ἀμφύει. Ἀσιτίη δὲ, ἢ λιμὸς, οὐδαμᾶ. ἱκανὴ γὰρ ἡ νοῦσος τὰ πάντα λαφύξαι. Ἢν δὲ ἥκῃ μὲν ἤδη ἡ περίοδος ἐς Κρίσιν, νοτὶς δὲ κληῗδα καὶ μέτωπον ἰζάνῃ, καὶ ἄκρεα ψυχρὰ, σφυγμὸς δὲ σμικρότατος, ἠδὲ πυκνότατος, ὁκοῖον ἕρπων, ἀμυδρὸς ἐς τόνον, μικρόν τι ἄρα λαβεῖν χρὴ σίτων, καὶ οἴνου ἐνεργῶς ἅπτεσθαι.

ἀπῆσθαι. Χρὴ δὲ κεφαλὴν περιησφαλίσθαι τέγγεσι, ἠδὲ τὴν κύστιν. λέλεκται δέ μοι τάδε ἄκεα ἐπὶ τοῖσι Φρενιτικοῖσι. Διδόναι δὲ οἴνου, μὴ χλιδὸν, μηδὲ ἀδδὴν. μετεξέτεροι δὲ πλησμονῆς ἀκαιρίῃ, ἀνορεξίῃ τε, καὶ ἀδρανίῃ τοῦ φαγεῖν τε καὶ πιεῖν, ἀπώλοντο· πολλοῖσι δὲ, καὶ εὐσίτοισι ἐοῦσι, λελυμένης ἤδη τῆς φύσιος, οὐδὲν τὸ πλῆθος ἐς τὸ μὴ θανεῖν ἤρκεσε, ἐς μὲν τὴν γαστέρα κατιόντων τῶν σιτίων, οὐκ ἀνιόντων δὲ ἐς τὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς κοιλίης. Ἔστω ὦν σιτία μὲν ποικίλα, τὰ πολλὰ σιτώδεα, ὡς ῥυμφάνειν μᾶλλον, ἢ μασᾶσθαι. κἢν στερεὰ ἔῃ, ὀλιγηρὰ ἔσεσθαι γιγνέσθω· ὠὰ μὴ κάρτα ξυνεστῶτα, μηδ᾽ ὀπτὰ ὅλα, τοῦ στερεοῦ γυμνά· ψωμοὶ διάβροχοι οἴνῳ, τὰ πρῶτα θερμώδεες, δύο, ἢ τρεῖς. Ἐπὶ δὲ τοῖσι, τὰ πάντα ψυχρὰ, ἢν μὴ ὑποικουρέωσι φλεγμοναί. Οἶνος εὐώδης, μὴ κάρτα στύφων, πλατὺς δὲ ὡς ἥκιστα· Ἑλληνικοὶ μὲν, Χῖος, ἢ Λέσβιος, ὁκόσοι τε ἄλλοι νησιῶται λεπτοί· Ἰταλῶν δὲ, Συρεντῖνος, ἢ Φουνδανὸς, ἢ Φαλερῖνος, ἢ Σιγνῖνος, εἰ μὴ σφόδρα στύφῃ. παραιτέεσθαι δὲ τῶνδε τοῦ κάρτα παλαιὸν, ἢ νεώτερον. Διδόναι ὦν, τὰ πρῶτα, θερμὸν, μὴ μεῖον κυάθων τεσσάρων, περὶ τοῦ Κρίσιος, μηδὲ κοτύλης πλεῖον, κἢν εὔποτος ἔῃ. Ἐπὶ δὲ τῶνδε, σιτίον διδόντα, εἰ τὰ τῆς φλεγμασίης ἀπρήκοι, αὖθις ψυχρὸν ὀρέγειν, ὅκως ἐς ἄκος δίψεος· πρὸς ἀνάγκην δὲ, μὴ μόνον μὲν, ξὺν σιτίῳ δέ. Προνοεῖσθαι δὲ χρὴ, ὡς μὴ ἄψιν φρενῶν ὁ οἶνος ποιέηται· καὶ ἐπὶ τοῖσι δὲ συνανέχειν. Κἢν ἐκ διαστάσιος εὕδειν θέλῃ, ἡσυχίη προστακτέη. Ἢν δὲ πουλὺς μὲν ἱδρὼς ἐκρέῃ, σφυγμοὶ δὲ πρὸς ἀκινησίην, ὀξεῖα δὲ φωνὴ, ἄθερμα δὲ καὶ τὰ στήθεα, διδόναι τοῦ οἴνου, ὁκόσον ἂν δύνηται πιεῖν· μοῦνος γὰρ οἶνος ἐλπὶς ἐς ζωὴν ψυχροῖς. καὶ οἶνος ἐὼν ξυνήθης ἔῃ, ἄλλοτε μὲν πιεῖν, ἄλλοτε δὲ αὖ σιτίον ξὺν οἴνῳ φαγεῖν· ἐκ διαστάσιος μὲν, ἐς ἀνάπαυσιν τοῦ καμάτου, τοῦ ἔκ τε τῆς νούσου, καὶ τῆς τροφῆς. ἐν γὰρ σμικρῇ τῇ ἰσχύϊ, μογέουσι κάρτα, καὶ ἐπὶ τῇ ἐδωδῇ. Χρὴ ὦν αὐτόν τε ἀλκήεντα καὶ εὔθυμον ἔμμεναι, καὶ τὸν ἰητρὸν ἔπεσι μὲν παραφάσθαι ἐς εὐελπιστίην ἔμμεναι· ὡς δὲ ἀρήγειν, ποικίλῃ τροφῇ τε, καὶ οἴνῳ.

Χρὴ δὲ καὶ τῇ ἄλλῃ ἰητρείῃ ἐνεργῷ χρέεσθαι, ἔς τε τὴν τῶν ἱδρώτων κάθεξιν, καὶ τῆς δυνάμιος ἀνάστασιν ἐς τὸ ζώπυρον. Ἔστω ὦν Ἐπίθημα τῷ θώρηκι ἐς τὸν ἀριστερὸν μαζόν· φοίνικες ἐν οἴνῳ λεῖοι, ξὺν ἀλόῃ, καὶ μαστίχῃ· κηρωτῇ δὲ ξὺν νάρδῳ πεποιημένῃ ἀνειλήφθω τάδε. Καὶ ἢν τόδε ἀσθενὸν γίγνηται, ἄλλο ἐπιθέναι Ἐπίθημα. μήλων ἐξελόντα τὸ σπέρμα καὶ ὅ τι περ ἂν σκληρὸν ᾖ, θλάσαντα, ξυμμίσγειν ἀλφίτοισι εὐώδεσι· ἔπειτα ἀψινθίου κόμης, καὶ μυρσίνης, ἠδ᾽ ἀκακίης, καὶ μάννης, σεσησμένων, ξυμμίσγειν· ὁμοῦ δὲ τὰ πάντα φυράσαντα, κηρωτῇ ἀναλαμβάνειν οἰνανθίνῃ. Ἢν δὲ ὑπὸ τῶνδε μὴ ἴσχηται ὁ ἱδρὼς, ὄμφακος χυλὸν ἐς φύρησιν ξυντεθὲν, ὀμφάκιον ἀκμαῖον, καὶ ἀκακίη, καὶ κόμμι δὲ, ῥοὸς τὸ ἐδώδιμον, καὶ στυπτηρίη, καὶ φοίνικες, καὶ ῥόδων χυλὸς εὔπνοος· ἅμα πάντα νάρδῳ τε, καὶ οἰνάνθης τῷ λίπαϊ, ἐς τὸν θώρηκα τιθέναι. καὶ γὰρ

τόδε ἐμψύχει τε καὶ στύφει. Κατακεέσθω δὲ ἐν ἠέρι ψυχρῷ, εἴτε καὶ πρὸς ἄρκτον ὁ οἶκος· εἰ δὲ καὶ εἴη αὔρη Βορέου, ψυχρὴ ἐπιπνείουσα, ζωγρήσει

καμῶς κεκαφηότα θυμόν.

Ἔστω δὲ καὶ εἰς λειμῶνας, καὶ πηγὰς, καὶ κελαρύζοντας ὀχετούς· καὶ γὰρ καὶ τὸ εὔπνοον τῶνδε, καὶ ἡ θυμηδίη, καὶ τὴν ψυχὴν θάλπει, καὶ τὴν φύσιν ζωγρεῖ. ἀτὰρ καὶ πρόκλησις τοῦ φαγεῖν τε καὶ πιεῖν. Ἢν δὲ ὑπ' ἀπορίης μὴ τάδε τις εὐτυχῇ, μιμέεσθαι χρὴ, καὶ αὔρην ψυχρὴν, πτόρθων εὐωδέων ἡδονῆς ῥιπίσι· καὶ ὥρην ἔαρος, φύλλοισι ἠδ' ἄνθεσι τοῖσι πρέπουσι στορέσαντα τὴν γῆν. Ἀτὰρ καὶ ἐπίβλημα ἔστω κοῦφον, παλαιὸν, ὡς δέχηται μὲν τὸν ἠέρα, διαπνέῃ δὲ τοῦ θώρηκος τὴν θέρμην. ἄριστον δὲ, ὀθόνη παλαιή. Πάσσειν δὲ αὐχένας καὶ κληῖδας ἀλφίτοισι, καὶ θώρηκα· τρέφειν μὲν τῷ εὐόσμῳ, τῷ δὲ αὐχμηρῷ ξυνέχειν. καὶ παιπάλῃ δὲ τοῦ σώματος τὸ ἀραιὸν ἐμπάσσειν· ἀτὰρ καὶ τὰ πρόσωπα, τῇ γῇ τῇ Σαμίῃ, τῇ κρησέρῃ σεσησμένῃ, ἐς ὀθόνην ἀραιὴν ἐνδήσαντα, καταπάσσειν, ὡς διασήθηται ἐς τὰ μέτωπα καὶ τὰ μῆλα ἡ ἄχνη. καὶ τίτανον ἐσβεσμένην, καὶ γύψον ὀπτὴν, σηθέντα ἐν κρησέρῃ σμικρῇ, ἐμβάλλειν ἐπὶ τοῖσι ἰκμαλέοισι. Ἔσχε τέ κοτε ἱδρῶτας καὶ σπογγιὴ ψυχροῦ ἐς τὰ πρόσωπα προσβληθεῖσα, πήξει μὲν τῶν διαρρεόντων ὑγρῶν, πυκνότητι δὲ τῆς ἀραιώσιος. Διαχέειν δὲ τὴν ἕδρην, ὅκως ἡ τοῦ ψυχροῦ φύσα καὶ τῆς τροφῆς ἐκχέηται. Ἠδὲ ἀνακαλέεσθαι τῶν ἄκρων τὴν θέρμην, γλευκίνῳ, ἢ σικυωνίῳ λίπαϊ, ξὺν πεπέρει, καὶ τῷ καστορίῳ, καὶ νίτρῳ, καὶ κάχρυ, κηροῦ σμικρὸν ἐντήκοντα, ὡς ποτίζει τὸ χρῖσμα· καὶ διὰ τῆς λιμνήστιδος, ἠδ' εὐφορβίου, καὶ δάφνης τοῦ καρποῦ ἄλειμμα, ἐπανάκλησιν θέρμης ποιέεσθαι. Ἀτὰρ καὶ βολβοὶ ὠμοὶ, οἱ σμικροί τε καὶ ἐρυθροὶ, ξὺν πεπέρει, καὶ ὄξεος τρυγίῃ λείῃ, ἄριστον Ἐπίπλασμα τῶν ποδῶν· καθ' ὥρην ξυνεχέστατα ἀείροντα, κίνδυνος γὰρ ἑλκέων ἠδὲ φλυκταινώσιος. Ἐπὶ τοῖσι, ἐλπὶς τὸν ὧδε νοσέοντα διαφρῆναι τὸν ὄλεθρον.

Κὴν πάντα μὲν τὰ κατὰ λόγον ἰητρὸς ἔρδῃ, εὖ δὲ πάντα χωρέῃ, ξὺν τῇ Ξυγκοπῇ, καὶ εἰ φλεγμασίαι ἐπέασι, ἐκλύονται. καὶ ἱδρὼς μὲν οὐδαμᾶ· θέρμης δὲ ἀνάκλησις πάντη, ἀτὰρ καὶ ἐς ἄκρους πόδας, καὶ ἀνὰ ῥῖνα· τὸ δὲ πρόσωπον, εὔχροον· σφυγμοὶ, ἐς μέγεθος ἠρεμαῖοι, ἄτρομοι, σφοδροί· φωνὴ δὲ ξυνήθης· εὔφωνος, καὶ τὰ πάντα ζωώδης. κάματος οὐκ ἀγρυπνίης. ἀτὰρ ἠδ' εὕδων ὁρᾶται· καὶ ἢν ἕλῃ μιν ὕπνος, ἐξέπεψε μὲν τὰ σιτία, ἐξένηψε δὲ τὴν αἴσθησιν, ἀτὰρ ἠδ' ἐξεβλάστησε τὴν φυήν. Κὴν ἐξ ὕπνου ἔγρηται, εὔπνοος, εὐσταλὴς, ἄτονος· ἀναπεμπάζεται δὲ, ὅκωσπερ ὄναρ, τὴν νοῦσον.

Μετεξετέροισι δὲ πυρετοὶ ἀμαυροὶ ἐγκαταλείπονται, καί τι καὶ φλεγμασίαι σμικραὶ, καὶ γλῶσσα ξηρὴ· ἄνικμοι, ῥιγώδεες, νωθροὶ, διαλελυμένοι· οἷσι ἐς Μαρασμὸν ἡ περιτροπή. Εὖτε οὐ καταβλακεύειν χρὴ, ἠρεμίῃ,

καὶ

καὶ λεπτῇ διαίτῃ· ἀλλ' ἐς κινήσιας ἄγειν, αἰώρης, καὶ τρίψιος, καὶ λουτρῶν, ὅκως ἐκ τοῦ νεκρώδεος ἐνζωθείη καὶ ἀνατραφείη τὸ ζώπυρον. Διδόναι δὲ καὶ γάλα, μάλιστα μὲν γυναικὸς νεοτόκου καὶ κουροτρόφου· καὶ γὰρ οἶδε ἀναστροφῆς, ὅκως ἀρτίτοκοι παῖδες, δέονται. ἢν δὲ μή, ὄνου μὴ παλαιοτόκου· ἐξίτηλον γὰρ τὸ τοιόνδε γάλα. Καὶ ἐπὶ τοῖσδε, ἐς ἀνάληψιν ἄγειν, καὶ τὰ συνήθεα.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΧΟΛΕΡΗΣ.

Κεφ. δ΄.

ΕΝ Χολέρῃ, ἡ τῶν φερομένων ἐπίσχεσις, κακόν· ἄπεπτα γάρ. Χρὴ ὦν ἡμᾶς, εἰ ῥηϊδίως αὐτόματα, δέχεσθαι· ἢν δὲ μή, ὀτρύνειν, διδόντας ὕδατος εὐκρήτου ῥυμφάνειν, ξυνεχές γε μήν, ὀλίγον δὲ, ὅκως μὴ ἐντάσιες ἔωσι κεναὶ στομάχῳ, σπασμώδεες. Ἢν δὲ καὶ στρόφοι ἔωσι, καὶ ποδῶν ψύξιες, τέγγειν μὲν τὴν κοιλίην λίπαϊ θερμῷ, ξὺν πηγάνῳ καὶ κυμίνῳ ἑψηθέντι, ἐς τὰς τῶν φυσέων διακρίσιας. καὶ ἐπιτιθέναι εἴριον. Καὶ τὼ πόδε λιπαίνοντα, ἡσυχῇ τρίβειν, ἀμφαφόωντα μᾶλλον, ἢ πιέζοντα· ἀτὰρ καὶ μέχρι τῶν γουνάτων γιγνέσθω τάδε, ἐς ἀνάκλησιν θέρμης. Καὶ μέσφι μὲν κόπρεα κάτωθεν διαχωρέει, ἄνωθεν δὲ χωρέει χολώδεα, τάδε χρὴ ποιέειν.

Ἢν δὲ ὑπεληλύθῃ μὲν ὁ πᾶς παλαιὸς σῖτος, χολαὶ δὲ δίωσι, καὶ χολώδης ἔμετος, καὶ διάτασις ἔῃ, ἤδε καὶ ἄση, καὶ ἀπορίη, καὶ ἀδυναμίη, ψυχροῦ ὕδατος κυάθους δύο ἢ τρεῖς διδόναι, ἔς τε τὴν τῆς κοιλίης στῦψιν, ὅκως ἐπίσχῃ τὴν παλίρροιαν, ἤδε τὸν στόμαχον αἰθόμενον ἐμψύξῃ. ξυνεχέως δὲ τόδε, ἐπὴν τὸ ποθὲν ἐμέσῃ, πρήσσειν· ῥηϊδίως μὲν τὸ ψυχρὸν ἐν τῇ κοιλίῃ θάλπεται, ἀτὰρ ἤδε ἐξεμεῖ ὁ στόμαχος ἀχθηδόνι τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, ξυνεχέως δὲ ποθέει ψυχρὸν ποτόν.

Ἢν δὲ καὶ σφυγμοὶ μὲν ἐς τὸ μικρὸν ξυμπέσωσι, ἤδε ἐς τὸ ξυνεχὲς καὶ πυκνὸν διώκωνται, ἱδρὼς δὲ περὶ μέτωπα καὶ κληῖδας καὶ πάντη τοῦ σώματος στάγδην ῥέῃ, καὶ γαστὴρ μὴ ἐπίσχηται, καὶ ὁ στόμαχος ἐμέῃ ἔτι ξὺν πᾶσι καὶ λειποψυχίῃ, καὶ οἴνου βραχὺ ἐπιστάζειν τῷ ὕδατι τῷ ψυχρῷ, εὐώδεος, στύφοντος, ἔς τε τὴν τῆς αἰσθήσιος ἀνάκλησιν ὑπὸ τῆς ὀσμῆς, καὶ ἐς τὴν τούτου ῥῶσιν ὑπὸ τῆς δυνάμιος, καὶ ἐς τὴν τοῦ σώματος πρόσθεσιν ὑπὸ τῆς θρέψιος. Οἶνος γὰρ ὠκὺς μὲν ἐς τὴν ἄνω ἴξιν, ὡς τὴν παλιρροίην σχέθειν· λεπτὸς δὲ, ὡς ῥηϊδίως χυθεὶς τῇ φύσι συνέξειν ἐρρῶσθαι· κραταιὸς δὲ, ὡς δύναμιν στῆσαι ῥέουσαν. Ἐπιπάσσειν δὲ, καὶ ἀλφίτων κοτὲ, νέων, εὐπνόων. Ἢν δὲ ξυνεπείγῃ πάντα, ἱδρὼς, καὶ ἔντασις, οὐ τοῦ στομάχου μοῦνον, ἀλλὰ καὶ νεύρων, λὺγξ κενεὴ, καὶ πόδες ξυνπταίνωνται, καὶ κοιλίη ὑποφέρῃ πολλὰ, καὶ ἀχλυώδης ὁ ἄνθρωπος, σφυγμοὶ

δὲ πρὸς ἀκινησίην ἐῶσι, τότε χρὴ φθάνειν τήνδε τὴν κατάστασιν· εἰ δὲ καὶ πίνῃ, ψυχρὸν, καὶ οἴνου, πολλόν τι διδόναι, μὴ ἀκρητεστέρου δὲ, διὰ τὴν μέθην καὶ τὰ νεῦρα· ξὺν σιτίῳ, ψωμοῖσι διαβρέχουσι. Διδόναι δὲ καὶ τῆς ἄλλης τροφῆς, ὁκοῖα ἐν Συγκοπῇ μοι λέλεκται· ὀπώρην στύφουσαν, οὖα, μέσπιλα, μῆλα κυδώνια, σταφυλήν.

Ἢν δὲ τὰ πάντα ἐμέῃ, καὶ ὁ στόμαχος μηδὲν ἴσχῃ, ἐς τὰ θερμὰ, καὶ ποτὰ καὶ βρώματα, παλινδρομέειν. μετεξετέροισι γὰρ ἔστησεν ἡ μεταβολή. τὰ θερμὰ δὲ ἔστω θερμότατα. Ἢν δὲ μηδέν τι τούτων ἀρήγῃ, Συκίην ἐς τὸ μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων προσβάλλειν, καὶ κάτωθεν ὀμφαλοῦ τρέπειν. συνεχῶς δὲ τὰς Συκίας μεθιζάνειν· ὀδυνηρὸν γὰρ τὸ ἐπίμονον, καὶ κίνδυνον φέρον φλυκταινώσιος. Ὤνησέ κοτε κίνησις αἰώρης εὔπνοος, ὡς καὶ τὸ πνεῦμα ζωγρῆσαι, καὶ τὴν τροφὴν ἐν τῇ κοιλίῃ στέγειν, καὶ εὔπνοον καὶ εὔσφυκτον τὸν νοσέοντα θήμεναι.

Ἢν δὲ ἐπὶ μέζω γίγνηται τάδε, ἐπὶ τῆς κοιλίης, καὶ τοῦ θώρηκος, τιθέναι. Καὶ τάδε ἔστω ὁκοῖα ἐς Συγκοπὴν, φοίνικες ἐν οἴνῳ δεδευμένοι, ἀκακίη, ὑποκυστίς· τάδε ξὺν ῥοδίνῃ κηρωτῇ ἀναλαβόντα, ἐγχρίσαντα δὲ ἐς ὀθόνην, ἐπὶ τὴν κοιλίην τιθέναι. Ἐς δὲ τὸν θώρηκα, μαστίχην, ἀλόην, ἀψινθίου κόμην λείαν, ξὺν κηρωτῇ νάρδου ἢ οἰνάνθης, ἐπιπάσσαι ὅλῳ τῷ θώρηκι. Ἐς δὲ τοὺς πόδας, καὶ τοὺς μῦας, ἢν πιταίνωνται, σικυώνιον, γλεύκινον, ἢ παλαιὸν ἄλειφα, ξὺν κηρῷ σμικρῷ, χρίειν· ἐπιπάσσειν δὲ καὶ τοῦ κάστορος. Ἢν δὲ καὶ ψυχροὶ ἐῶσι οἱ πόδες, καὶ τῷ διὰ τῆς λιμνήστιδος, καὶ εὐφορβίου χρίειν ἀλείμματι· καὶ εἰρίοισι ἀμφελίσσειν· καὶ ψηλαφίῃ χειρῶν ἀπιθύνειν. Ἀλλὰ καὶ τὴν ῥάχιν, καὶ τοὺς τένοντας, καὶ τοὺς μῦας, τῶν τε σιηγόνων, τοῖσι αὐτέοισι χρίειν.

Κὴν μὲν ἐπὶ τοῖσι ἴσχηται μὲν ὁ ἱδρὼς καὶ ἡ γαστὴρ, ὅ τε στόμαχος δέχηται τὰ σιτία καὶ μὴ ἐμέῃ, σφυγμοὶ δὲ μεγάλοι τε καὶ εὔτονοι ἐῶσι, καὶ ἡ ξύντασις ἀπολείπῃ, θέρμη δὲ καὶ πάντα ἀναιρῇ, καὶ τὰ ἄκρα ἀδικῇ, ὕπνος δὲ πάντα πέσσῃ, δευτέρῃ ἡμέρῃ ἢ τρίτῃ λύσαντα, τρέπειν ἐς τὰ ξυνήθεα. Ἢν δὲ πάντα μὲν ἀπεμέῃ, ἱδρὼς δὲ ἄσχετος ῥέῃ, ψυχρὸς δὲ καὶ πελιὸς γίγνηται ὥνθρωπος, σφυγμοὶ δὲ πρὸς ἀπόσβεσιν ἐῶσι, καὶ ἀπηυδήκῃ, ἀγαθὸν ἐν τοῖσι τουτέοισι εὐπρεπέα εὑρέσθαι φυγήν.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΕΙΛΕΟΥ.

Κεφ. ε′.

ΕΝ Εἰλεῷ πόνος ἐστὶ ὁ κτείνων ἐπὶ φλεγμονῇ ἐντέρων, ἢ ἔντασις, καὶ πρῆσις. Ὤκιστος, ἠδὲ κάκιστος ὄλεθρος. μετεξέτεροι μὲν γὰρ, ἀνελπί-

τως νοσέοντες, θάνατον προσφιλέα μοῦνον ὀῤῥωδέουσι· οἱ δ' ἐν Εἰλεῷ πόνοι, ὑπερβολῇ, θανάτου ἔρανται. Χρὴ ὦν μήτε σμικρότερόν τι γίγνεσθαι τῆς ἰητρείης τοῦ πάθεος, μήτε βραχύτερον. ἀλλὰ, ἢν μὲν φλεγμασίην αἰτίην εὕρηται, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι, μεγάλῃ τῇ σχάσι, ὅκως ἀθρόον διεκχέῃ τὸ αἷμα, τῆς φλεγμασίης ἡ τροφή. Κὴν μέσφι λειποθυμίης· τόδε γὰρ ἢ ἀπονίης ἀρχὴ γίγνεται, ἢ νάρκης ἐς ἀναισθησίην· ἀνάπνευσις δὲ ἐν Εἰλεῷ, κὴν ὑπ' ἀγνοίης ἐς βαιὸν χρόνον ἔῃ, τοῦ πόνου ἀμβολή. ἐπεὶ καὶ τὸ θνήσκειν, τοῖς μὲν ὧδε πνέουσι, εὐδαιμονίη· τῷ ἀρχιητρῷ δὲ οὐ θέμις πρήσσειν· θέμις δέ κοτε, προγιγνώσκοντα σαφῶς τὰ περιέοντα ὡς οὐ φύξιμα, καρηβαρίῃ νωθρῇ εὐνᾶσθαι.

Ην δὲ ἄνευ φλεγμασίης, ἐπὶ διαφθορῇ, ἢ ψύξι κραταιῇ, γίγνηται ὁ Εἰλεός, Φλεβοτομίην μὲν ἴσχειν· τὰ δὲ λοιπὰ ἅμα πάντα πρήσσειν. Εμέειν ἀπὸ ὕδατος θαμινά· συχνὸν πίνειν ἔλαιον, εἶτα αὖθις ἐξεμέειν. Φύσας ἄγειν κάτω ἐρεθίσμασι· ἐρεθιστικὸν μὲν κυκλαμίνου χυλὸς, καὶ νίτρον, ἢ ἅλες· φυσέων δὲ ἀγωγὰ, κύμινον, ἠδὲ πήγανον. χρὴ ὦν πάντα ὁμοῦ, ξὺν ῥητίνῃ τῇ τῆς τερμίνθου, διαχρίειν· Τάδε καὶ σπόγγοισι πυρίην· ἢ τοῖσδε ὑποκλύζειν, ξὺν ἐλαίῳ, καὶ μέλιτι, καὶ ὑσσώπῳ, καὶ κολοκύντης ἀγρίας τῆς σαρκὸς ἑψήματι. Κὴν ἐκκριθῇ κόπρος, αὖθις ἔλαιον θερμὸν ξὺν πηγάνῳ ἐνιέναι· τόδε γὰρ ἢν εἴσω μίμνῃ, πυρίημα τοῖσι ἐντέροισι εὐμενές. Τέγγειν δὲ τὰ πονέοντα χωρία ἐλαίῳ, ξὺν πηγάνῳ καὶ ἀνήθῳ, ἀδδὴν ἑψηθέντι. Εστω δὲ καὶ Πυρίη, φακοῖσι τῶν κεραμέων ἢ χαλκέων, ἢ κέγχρου, καὶ ἁλῶν φωχθέντων. Επιπλάσματα πρὸς τοῖσι, ξὺν οἷσι ἔστω αἴρης ἄλητον, καὶ κύμινον, καὶ ὑσσώπου, ἢ ὀριγάνου κόμη. Σικύαι δὲ, κοῦφαι μὲν, συχναὶ δὲ, ἄλλη πρὸς ἄλλας προστιθεμένη, ἐς τὸ ἐπιγάστριον, ἐς τὰς ἰξύας, μέσφι βουβώνων· ἠδὲ κατόπιν, ἐς ἰσχία, πρὸς νεφροὺς, καὶ ῥάχιν· πάντη γὰρ ἄν τις πάντα πόνον ξυμφέρει. Προπίνειν δὲ κυμίνου, ἢ πηγάνου ἀφεψήματος, καὶ τοῦ σίνωνος, ἢ ξὺν τουτέοισι τῶν φαρμάκων τῶν ἀνωδύνων τινά. μυρία δὲ ἄλλοισι ἄλλα πείρῃ γεγόνασι πιστά· ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ δι' ἐχιδνῶν φάρμακον, μέζον τοῦ μέτρου πρὸς τὸ ξύνηθες ποθέν. Ην δὲ μήτε ὁ πόνος ἐνδιδῷ, μήτε φῦσα μήτε κόπριον ἀναδοίη, τοῦ καθαρτηρίου τῆς Ιερῆς ὑπ' ἀνάγκης διδόναι. ἢ γὰρ ἀπηλάθη ξὺν φλέγματι καὶ χολῇ τὸ φάρμακον, ἢ διῆλθε ἐξάγον φύσας, σκύβαλα, φλέγμα, χολὴν, τοῦ κακοῦ τὰς ἐντάσιας. Τροφὴ διεξάγουσα· ζωμοὶ ἀλεκτορίδων, κογχαρίων· πτισάνης ὁ χυλὸς κάθεφθος, ξὺν πολλῷ λίπαϊ ἀρχῆθεν προσεγχυθέντι τοῦ ἑψήσιος, ἔχειν ὧδε, κύμινον, λίτρον, πράσον ξὺν τῇ κόμῃ. ἢ ἰτρείη ξὺν ζωμῷ τινι διαχωρητικῷ· κοχλίαι ἄκρως ἑφθοὶ, καὶ αὐτῶν δὲ χυμὸς, ἢ τελλίνης. Υδωρ ποτὸν, ἢν πυρεταίνῃ, ξὺν ἀσάρῳ, ἢ νάρδῳ, ἢ κάχρυ, ἑψηθέν· καὶ γὰρ φύσης ἀγωγὰ, καὶ οὐρητικὰ, καὶ εὔπνοα. Ην δὲ ἄπυρος ἔῃ, καὶ οἶνος, ἔς τε τὴν τῶν ἐντέρων θέρμην,

μιν, ἀτὰρ ἤδε ἐς ἀνάκλησιν τῆς δυνάμιος ἀρήγει· καὶ μαράθρου ῥίζης ἕψημα ποθὲν, καὶ ἀδίαντον, καὶ κινάμωμον.

Ην δὲ ἐς Ἀπόστασιν τρέπηται ἡ φλεγμασίη, τῇδε ξυμβάλλειν ἄμεινον, τοῖσιν ἐς Ἀπόστασιν φαρμάκοισι χρεόμενον. γεγράφαται δὲ τάδε ἐν τοῖσι Χρονίοισι, ἔνθα Κωλικῶν ἡ θεραπείη ἐγράφη.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΗΠΑΡ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. ϛʹ.

ΕΝ Ἥπατι τοῦ αἵματος ἡ γέννα, καὶ ἐς τὸ πᾶν ἔνθεν ἡ τοῦ * * * ἀφεψή· καὶ τὸ ξύμπαν Ἧπαρ, ὁκοῖον αἵματος πάγος. Ὀξύνεται ὦν αἱ τῇδε φλεγμοναί. ἐγκέαται γὰρ τῷ χωρίῳ τῷδε ἡ τροφή. Ην μὲν ἑτέρωθί πη φλεγμονὴ συστῇ, οὐ κάρτα γίγνεται ὀξέη. νέει γὰρ ἡ τοῦ αἵματος ἐπιῤῥοή. Ἐπὶ δὲ τῷ Ἥπατι, οὐ χρέος ἑτέρωθεν ἥκειν. ἢν γάρ τις ἔμφραξις τὰς διεξόδους ἐπίσχῃ, πίμπραται τὸ Ἧπαρ τῆς ἐκροῆς ἀμερθέν· ὁ δὲ τῆς τροφῆς εἴσρους ἐς τὸ Ἧπαρ ἐπιμίμνει· ἑτέρη γὰρ ὁδὸς τῆς τροφῆς ἐς τὸ πᾶν σκῆνος, ἀπὸ τῆς κοιλίης καὶ τῶν ἐντέρων.

Εὐπόρως ὦν χρὴ τὴν κένωσιν ἐμποιέειν· τάμνοντα φλέβας τὰς ἐπ᾽ ἀγκῶνι· συχνὸν μὲν ἀφαιρέοντα, μὴ ἀθρόον δέ. Ἀποσιτίῃ μὲν τὰ πρῶτα· ὀλιγοσιτίῃ δὲ αὖθις, ὅκως καὶ τοῖσι εἰσιοῦσι τὸ Ἧπαρ κενεὸν ᾖ. Χρὴ δὲ καὶ τοῖσι Ἐπιθέτοισι διασκιδνάναι τὰ ἐν τῷ Ἥπατι στήθεα. Τέγξις μὲν ὦν, ξὺν ἀλόῃ, ἢ λίτρῳ· εἴρια πινόεντα οἰσύπῳ. Χρέος ὦν ἐμψύξιος, οὕνεκα τῷ αἵματι αὔξεται τὸ Ἧπαρ· θερμὸν γὰρ τὸ αἷμα. Τοιάδε χρὴ καὶ τὰ Ἐπιπλάσματα ἔμμεναι. ἀλήτων μὲν, αἰρίνων, ἢ ἐρυσίμων, ἢ κριθῆς, καὶ λίνου σπέρματος· χυμῶν δὲ, οἴνου ὀξέος, μήλων τοῦ χυλοῦ, ἑλίκων τῆς ἀμπέλου, οἰνάνθης τῆς ὡραίης, ἢ τοῦ ξὺν τῇδε λίπαος. Πυρίη, σπόγγοισι καρποῦ δάφνης ἑψήματος, σχίνου, γλήχωνος, ἴριδος.

Ἐπὴν δὲ τουτέοισι πρηΰνῃς, Σικύην προσβάλλειν μέζονα, ὡς ἀμφιλαβεῖν πάντη τὸ ὑποχόνδριον. ἐντάμνειν δὲ βαθύτερα, ὡς πολλὸν ἑλκύσειας αἷμα. Μετεξετέροισι δὲ αἱ Βδέλλαι, ἢ σχάσιαι, κρέσσον. προσεισδύεται δὲ τοῦ ζώου ἡ δῆξις, ἀτὰρ ἤδε μέζονας διαβρώσιας ποιέεται. τῇδε καὶ δυσεπίσχετος ἡ ἀπὸ τῶν ζώων αἱμόῤῥοια. Κὴν ἄδδην πιὸν ἐκπέσῃ τὸ θηρίον, Σικύην προσβάλλειν· νέρθεν γὰρ

ἕλκει

ἕλκει τὸ νῶτ. Κὴν ἄλις ἔχῃ κενώσιος, ἐς μὲν τὰ τρώματα ἰσχαίμασι χρέεσθαι ἀδήκτοισι, ἀραχνίων ὑφάσμασι· μάννῃ, ἀλόῃ, ἐπιπάσσειν, ἠδὲ ἄρτῳ ἑφθῷ ξὺν πηγάνῳ, ἢ μελιλώτῳ, ἀλθαίης ῥίζῃσιν. ἐς δὲ τὴν τρίτην ἡμέρην, κήρωμα, ξὺν μυροβαλάνῳ, ἢ ἀψινθίου κόμῃ, καὶ ἴρεϊ. Ἀτὰρ καὶ τὰ Μαλάγματα τοιάδε χρὴ ἔμμεναι· ὁκοῖα λεπτῦναι, ἢ ἐξαραιῶσαι, ἢ οὔρησιν τρέψαι. ἄριστον μὲν ὦν, τὸ διὰ τῶν σπερμάτων, ὧν ἅπασι ἰητροῖσι ἡ πεῖρη εὔγνωστος· ἀγαθὸν δὲ καὶ ἔνθα ἡ σάμψυχος, ἢ τὸ μελίλωτον ἐγκέαται.

Τροφαὶ δὲ, λεπταὶ, εὔδρομοι, οὐρήσιος προκλητικαὶ, εὔδιοδοι· χόνδροι ξὺν μελικρήτῳ, καὶ ῥόφημα ἐκ τῶνδε ξὺν ἁλσὶ ἠδὲ ἀνήθῳ. πτισάνης δὲ χυλὸς, καὶ σμηγματώδης· ἢν δὲ καὶ δαύκου τοῦ κρητικοῦ ἐγχέῃ τι, κρέσσον ἐς οὔρησιν· ὑπεξάγει γὰρ διὰ τῶν ὀχετῶν, οἵπερ ἀπὸ ἥπατος ἐς νεφροὺς κραίνουσι· καιρίη δὲ τοῖσδε ἀπὸ ἥπατος ἐκρέουσι ἡ τῇδε ἔξοδος, εὐρύτητί τε τῶν ἀγγείων, καὶ ἰθύτητι τῆς ὁδοῦ. Χρὴ ὦν καὶ Συκίῃ τῇδε ἕλκειν, ἐς τὴν χώρην προσβάλλοντα τῶν νεφρῶν κατ' ἴξιον. Ἀτὰρ καὶ τέγγειν τάδε λίπαϊ, ξὺν πηγάνῳ, ἢ σχοίνῳ, ἢ καλάμῳ τῷ ἀρωματικῷ. Ἐπὶ δὲ τοῖσδε, ἐλπὶς τὸν νοσέοντα διαδρῆναι τὸν ὄλεθρον.

Ἢν δὲ ἐς Ἐμπύησιν τρέπηται, τοῖσι πυοποιοῖσι χρέεσθαι, ὁκόσα μοι ἐπὶ Κωλικοῖσι λελέξεται. Ἢν δὲ καὶ πύον γένηται, ὅκως μὲν τάμνειν, ὅκως δὲ ἰητρεύειν, ἄλλῃ πη γεγράψεται. Τάδε μοι καὶ ἐπὶ Σπληνὶ γεγράφθω, ἤν κοτε ξυμφορὴ φλεγμασίης ὀξέης καὶ τόνδε καταλάβῃ.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΝΩΤΙΑΙΑΣ ΦΛΕΒΟΣ,
ΚΑΙ
ΑΡΤΗΡΙΗΣ
ΟΞΕΙΑΣ ΝΟΥΣΟΥ.

Κεφ. ζ'.

ΤΗΝ τῆς Κοίλης Φλεβὸς φλεγμασίην, καὶ Παχείης Ἀρτηρίης, αἳ παρὰ τὴν ῥάχιν τέτανται, Καύσου ἰδέην ἐκάλεον οἱ πρόσθεν. Καὶ γὰρ καὶ Καύσοισι ἴκελα πάθεα ἐπὶ τοῖσι γίγνεται. πῦρ ὀξὺ, καὶ δριμύ· ἄση, δίψος, ἀπορίη· σφυγμὸς παλμώδης ἐν ὑποχονδρίῳ, ἠδὲ τοῖσι μεταφρένοισι· ἀλλά μοι ὁκόσα ἐπὶ τοῖσι σημείοισι γεγράφαται. Ἀτὰρ καὶ ἐς Συγκοπὴν ὀκέλλει τὸ πῦρ, ὅκως ἐπὶ τῇσι Καύσεσι. τῆς μὲν γὰρ φλεβὸς ῥίζωσις, ἧπαρ· τῆς δ' Ἀρτηρίης ἀρχὴ, καρδίη. Δοκέοις ἂν ὦν μὲν τὰ ἄνω μέρεα τῶνδε τῶν σπλάγχνων νοσέειν τὰ καί-

καίεται· θέρμην μὲν γὰρ ἡ καρδίη ἐνδιδοῖ τῇ Ἀρτηρίῃ, τῇ Φλεβὶ δὲ τὸ ἧπαρ αἷμα· ἀμφοῖν δὲ μεγάλοιν, μεγάλαι τὰ ἔγγονα αἱ φλεγμοναί.

Τάμνειν ὧν αὐτίκα τὰς ἐπ' ἀγκῶνι φλέβας· καὶ συχνὸν μὲν ἀφαιρέειν αἷμα, μὴ ἀθρόον δὲ, ἀλλὰ καὶ δὶς, καὶ τρὶς, καὶ τῆς ἄλλης ἡμέρης, ὡς μεσηγὺ ἡ δύναμις ἀναλάβῃ. Ἔπειτα Ἐπιπλάσμασι χρέεσθαι. καὶ Σικύῃ ἐς τὸ ὑποχόνδριον, ἔνθα ἡ διάφυσις τῆς Ἀρτηρίης· ἀτὰρ ἠδὲ μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων, καὶ γὰρ καὶ τῇδε σφύξιες ἔασι. χαράζειν τε ἀφειδῶς, ἠδὲ πολλὸν ἀφαιρέειν αἷμα· οὐ κάρτα γὰρ, ἐκ τοῦ κενώσιος τῶνδε, λειποθυμέουσι ὤνθρωποι. Ἰσχομένη δὲ καὶ γαστὴρ πολλόν τι τοῦ ξυνήθεος· Κλυσμοῖσι, ἐς ὄλισθον, χρέεσθαι, μαλθακοῖσι, δριμέσι δὲ ἥκιστα· ἐπιπυρεταίνουσι γὰρ οἵδε ἅλμη καὶ νίτρου τῆξι. λίνου ὧν καρποῦ χυλὸς ἔστω, καὶ τῆλις, καὶ μαλάχης τῶν ῥιζῶν ἕψημα, καὶ ἐς πρόσκλυσιν καὶ ῥῆξιν ἰχθύον. Μέλη ἄκρα, πόδες καὶ χεῖρες, τεθάλφθωσαν, γλευκίνῳ, ἢ σικυωνίῳ λίπαϊ, τῷ διὰ τῆς λιμνήσιδος χρίσματι. κάρτα γὰρ ψυχρὰ αὐτῶν τάδε γίγνεται. Πιπίσκειν τε, περὶ τῶν σιτίων, ὁκόσα οὖρα ἐξάγει· μῆον, ἄσαρον, ἀψίνθιον· ἐμπασσέσθω δὲ καὶ λίτρου· πάντων δὲ κράτιστον, κασίη, καὶ κινάμωμον, ἤν τις εὐπορῇ. Γάλα τοῖσδε, καὶ τροφὴ, καὶ φάρμακον. ἐμψύξιος γὰρ δέονται, ἔνδον ὁκοῖόν τι πυρὸς εἰλευμένου· καὶ τροφῆς γλυκείης, ἀτὰρ ἠδ' ἐν ὀλίγῳ ὄγκῳ πολλῆς. τάσδε μέντοι ἐν τροφῇ τὰς ἀρετὰς ἴσχει τὸ γάλα. εὐπορείσθω δὲ νεοτόκου, καὶ ἐς δύο κυάθους τοῦ γάλακτος ἐμβεβλήσθω εἷς ὕδατος· ἄριστον δὲ, καὶ τὸ τῆς βοός· τρίτον δὲ, αἰγός. Τροφαὶ, εὔπεπτοι· τὰ πολλὰ, χυλοὶ, μαράθρου ῥίζης, καὶ σελίνου καρπὸς ἐμβεβλήσθω, καὶ μέλι· τὸ ὕδωρ δὲ τὸ πινόμενον ἐχέτω τάδε.

Ἀτὰρ καὶ ἱδρῶτας χρὴ κινέειν, καὶ πάντα διαπνοὰς ὑγρὰς καὶ εὐρόους ποιέειν. Τέγξις κεφαλῆς, ὁκοῖον ἡ ἐν Καύσοισι. Ἐπίθημα ἐς θώρηκα, καὶ μαζὸν ἀριστερὸν, ὁκοῖον ἐν Συγκοπῇ. Κοίτη, κατάκλισις ὄρθιος, ὅκως ἴκελα πάντα τοῖσι ἐν Καύσοισι ᾖ. Αἰώρη σμικρὴ, ἐς ἱδρώτων πρόκλησιν· ἠδὲ λουτρὸν, ἢν οὕτως ὑπεκκαυθῇ. οὐ γὰρ Κρίσεσι τάδε τὰ πάθεα λύεται, εἰ καὶ Καύσου ἔασι ἰδέαι.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΦΡΟΥΣ ΟΞΕΙΑΣ ΝΟΥΣΟΥ.

Κεφ. η'.

ΚΑΤΟΞΥ μὲν ἐν Νεφροῖσι φλεγμασίη· συμφλεγμαίνουσι γὰρ ἀπὸ Ἥπατος ἐς Νεφροὺς κραίνουσαι φλέβες. τῇσι δὲ τὸ Ἧπαρ· οὐ κάρ-

τα

τὰ ἐπιμήκεες ἐοῦσαι, κάρτα δὲ εὐρέαι, ὡς δοκέειν τοὺς Νεφροὺς ἐξηρτῆσθαι ἀγχοῦ τοῦ Ἥπατος. Ἀτὰρ καὶ ἰσχυρὴ ἐπὶ φλεγμασίῃ γίνεται, ξυντιμωρέουσα τῷ ὀξέϊ τῆς φλεγμασίης· πίμπλαται γὰρ ἡ τῶν Νεφρῶν κοιλίη ὑπὸ πλημμυρείης τῶν οὔρων οὐ διεκθεόντων. Τόδε μέντοι καὶ ἐπὶ Λίθων γίγνεται· ἢν φύῃ μὲν ἐν Νεφροῖσι μέζων τῆς εὐρύτητος τῶν Οὐρητήρων, ἐνίζει μὲν μὴ διεξιών, ἀτὰρ καὶ τὰ οὖρα ὅδε ἐπίσχει. Ἀλλὰ ἀμφὶ μὲν τῆς γενέσιος τῶν Λίθων, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται, ὅκως ἢ μὴ ξυνίσωνται, ἢ θρύπτωνται γιγνόμενοι. Ἀμφὶ δὲ θερμασίης, ἠδ' ἐμφράξιος, ὁκόσα ὀξέως κτείνει, τῇδέ μοι γεγράψεται.

Ἢν ἐνστάσιες Λίθων ἐῶσι, ἔν τε Φλεγμασίῃ, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι, ἢν μὴ κωλύῃ τις ἡλικίη. εὖρον δὲ, καὶ πολλὸν, ἔστω τὸ αἷμα· οὐ γὰρ αἱ φλεγμοναὶ πρηΰνονται μοῦνον κενώσει, ἀλλὰ καὶ σφηνώσιες τῶν Λίθων χαλῶνται τῇσι τῶν ἀγγείων κενώσεσι, ἀτὰρ ἠδὲ ἐν οὐρήσει διεκθέουσι οἱ Λίθοι. Ἔπειτα Τέγξεσι γλυκίνου λίπαος ἢ κυπρίνου, καὶ Πυρίῃσι, καὶ Ἐπιπλάσμασι, ἀνίεται τὰ μέρεα. Ἀρτεμισίη δ' ἔστω ἡ βοτάνη, καὶ σχοῖνος, καὶ κάλαμος ὁ εὐώδης, ἐν τοῖς Καταπλάσμασι. Ἔπειτα Συκίην προσβάλλειν ἐς Νεφροὺς, κατ' ἰσχίον. μάλιστα δ' ἂν ἡ ἀπὸ τοῦδε τοῦ χωρίου κένωσις ὤνησε. Λελαπάχθω δὲ κοιλίη Κλυσμοῖσι, ὀλισθηροῖσι, γλισχροῖσι μᾶλλον, ἢ δριμέσι· μαλάχης, ἢ τήλιος χυλοῖσι. Κοτὲ δὲ φάρμακα, περὶ τῶν σιτίων, οὐρητικά, ὁκοῖα ἐπὶ Ἥπατι λέλεκται. Ἀτὰρ καὶ σιτία ἴκελα, εὔπεπτα. κακὸν γὰρ τουτέοισι ἀπεψίη. Ἄριστον δὲ, γάλα· μάλιστα μὲν, ὄνου· ἵππου δὲ, δεύτερον· καὶ οἶος δὲ, καὶ αἰγὸς, χρήσιμον, ὅτι γάλα. Ἢν μὲν οὖν ἄπυροι ἐῶσι, καὶ λούειν κρέσσον· ἢν δὲ μὴ, ἐς ἕψημα τῶν βοτανῶν ἐνίζεσθαι, ἄχρις ὀμφαλοῦ τὸ ἄγγος πληρεῦντα. Ἢν δὲ ἐς πύον τρέπηται, ὁκοίοισι χρὴ Ἐπιπλάσμασι, ἠδὲ Φαρμάκοισι, χρέεσθαι, ἐπὶ πολλοῖσι μὲν καὶ πρόσθεν ὑπαρκέεται.

Ἢν δὲ ἐνστήκῃ Λίθος, Πυρίῃσι μὲν, καὶ Ἐπιπλάσμασι, τοῖσι αὐτέοισι χρέεσθαι. Θρύπτειν δὲ τοὺς Λίθους τοῖσι πινομένοισι φαρμάκοισι· ἁπλαῖ μὲν, σίον, καὶ πριονῖτις αἱ βοτάναι, ἑφθαὶ ξὺν ἐλαίῳ, ἢ ὄξεϊ ἐδωδίμῳ, καὶ τῶνδε χυλὸς προπινόμενος· ποικίλαι δὲ, τῆς Βισίνου καλευμένης, καὶ τῆς δι' ἐχιδνῶν, καὶ κοσκίνου τοῦ θηρίου, ὁκόσαι τε δοκέουσι ἔμμεναι τῇ πείρῃ κράτισται. Αἰῶραι τοῖσδε, καὶ σείσιες, ἐς κίνησιν καὶ πρόωσιν τῶν Λίθων. κάρτα γὰρ ἐπίπονος τῶν Λίθων ἡ ἐς τὴν Κύστιν ὁδοιπορίη. Ἢν δὲ ἐκπέσωσι ἔνθεν, ἄπονοί τε γίγνονται, οὐδ' ὄναρ δοκέειν τοῦ πόνου εἰθισμένοι· ἀτὰρ καὶ, ὡς ἐξ ἀφύκτων κακῶν, τὴν ψυχὴν καὶ τὰ μέλεα λύονται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΣΤΙΝ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. θ´.

ΚΑΙ τῇ Κύστι πάθεα ὀξέα, ἴκελα τοῖσι Νεφροῖσι, γίγνεται· Φλεγμοναὶ, καὶ Ελκεα, καὶ Λίθοι, καὶ Θρόμβων ἐμφράξιες. ἐφ᾽ οἷσι, ἰσχουρίη, στραγγουρίη. Αλλὰ ὀξύτερος τῇδε ὁ πόνος, καὶ ὄλεθρος ὤκιστος. νεῦρον γὰρ πλατὺ, ἡ Κύστις· Νεφροὶ δὲ, ὁκοῖον αἱμάλωψ, τοῦ Ηπατος ἔασι ἰδέης. ἀλλὰ καὶ αἰνόπατοι καὶ οἴκτιστοι,

ἔνθα μάλιστα
Γίγνετ᾽ Αρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι.

Τάμνειν ὦν αὐτίκα τὴν κενεῶνα· καταιονέειν δὲ τὴν Κύστιν λίπαϊ συχνῷ, ξὺν πηγάνῳ, καὶ ἀνήθῳ. Ην δὲ Θρόμβοι ἔωσι τοῦ πόνου καὶ τῆς ἰσχουρίης αἴτιοι, ὀξύμελι πιπίσκειν, ἢ πάνυ μακρὸν ξὺν μελικρήτῳ, ἐς διάλυσιν τῶν Θρόμβων· ἠδὲ ὁκόσα οὐρήσιας προκαλέεται, καὶ βοτάνας, καὶ σπέρματα. Ην δὲ ἐξ Αἱμορραγίης ὁ κίνδυνος, ἴσχειν μὲν οὐκ ἐς ἀμβολὴν τῶνδε μᾶλλον· ἀτὰρ καὶ ὅδε οὐχ ἥκιστα ὁ κίνδυνος. προσάγειν μὲν ὦν καὶ τοῖσι αἷμα ἐπέχουσι. Αρήγει δὲ, ἡ ψύξις τῆς Κύστιος. ῥοδίνου, καὶ οἴνου, Τέγξις. καὶ ἐρίων κατείλησις ἀπὸ οἰσύπου· Επίθημα, φοίνικες ἐν οἴνῳ δευθέντες, ξὺν ῥοιῇ, ἢ χυλῷ τοῦ ῥοός. Ην δὲ ἐκτρέπηται καὶ τῶν Επιθημάτων τὰ βάρεα, καὶ τὰς μεγάλας ψύξιας, ἐκτρέπειν· χρὴ γὰρ μὴ κάρτα ψύχειν, ψυχρὴν τε φύσι καὶ λεπτὴν ἐοῦσαν, τὴν Κύστιν. Καταχέειν δὲ, γλυκίνῳ, ἢ ἀκακίῃ, ἢ ὑποκυστίδι, ξὺν οἴνῳ. Σπόγγοισι δὲ, ἢν μὴ σφόδρα ἐπείγῃ ἡ Αἱμορραγίη, μὴ χρέεσθαι. Τροφαὶ, σιτώδεες, εὔπεπτοι, εὔχυμοι, οὐρητικαὶ, ὁκοῖαί μοι ἐπὶ Νεφροῖσι λελέξαται. γάλα· οἶνος γλυκὺς, Θηραῖος, ἢ Σκυβαλίτης. Φάρμακα πινόμενα, οὐρητικὰ, εὐώδεα, εὔφορα· καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα. Αριστον δὲ Κύστι, τέττιγες, ἐφ᾽ ὥρας μὲν ὀπτοὶ, ἔδεσμα· ἔξωροι δὲ, ξηροὶ, λεῖοι, ξὺν ὕδατι. ἔστω δὲ καὶ τῆς ῥίζης τῆς νάρδου βραχὺ ξὺν τοῖσι τέττιξι ἀφεψῆσι. Τοῖσι αὐτέοισι ἐνίζεσθαι, ἀντὶ λουτροῦ, ἐς ἄνεσιν τῆς Κύστιος.

Ην δὲ Λίθων ἔμφραξις ἐπίσχῃ τὴν οὔρησιν, τῷ ὀργάνῳ τῷ Καθετηρίῳ ὠθέειν τὸν Λίθον, ἠδὲ ἄγειν τὸ οὖρον, ἢν μὴ ἔωσι Φλεγμοναί· ἐπὶ γὰρ Φλεγμονῇσι,

οὔτε

ἔστε ὁ πόρος δέχεται τὸ ὄργανον, πρὸς δὲ, πτερώσκονται τῷ Καθετῆρι. Ἢν δὲ ἄπορος μὲν ᾖ ἡ τῶνδε ἰητρείη, θνήσκῃ δὲ ὀδύνῃσι ὤνθρωπος, τάμνειν τὴν τριχάδα, καὶ κατὰ τὸ Κυστίδος τράχηλον, ἔς τε τὴν τῶν λίθων ἔκθλωσιν, καὶ τὴν τῶν οὔρων ἔκχυσιν. Καὶ μάλιστα μὲν ἀκέσασθαι, ἐς ὠτειλὴν ἄγοντα τὸ τρῶμα· ἢν δὲ μὴ, Ῥοιάδα γενέσθαι τοῦ πύου βέλτιον ἐς τὸν αὖθις τοῦ ἀνθρώπου βίον, ἢ τῇ ὀδύνῃ οἰκτίστως θανεῖν.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΥΣΤΕΡΙΚΗΣ ΠΝΙΓΟΣ.

Κεφ. ι'.

Ἡ Ὑστέρη τῇσι γυναιξὶ ὑμένων ἀποτάσιας ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ λαγόνας ἴσχει. ἀτὰρ ἠδὲ ζώου πάθη ἐν ὀσφρήσι· ἵεται γὰρ ἐπὶ τοῖσι εὐώδεσι πρὸς ἡδονὴν, καὶ τὰ κάκοσμα καὶ ἀτερπέα ὑπὸ ἀχθηδόνος φεύγει. Ἢν μὲν ὦν τῶν ἄνω τι λυπῇ, προσιόντων γυναικηΐων ἔξω· ὧν δὲ κατὰ στόμα τι ἂν ἔῃ, ὀπίσω χάζεται ἠδὲ ἄνωθεν. ἴῃ δ' ἄν ποτε καὶ ἔνθα καὶ ἔνθα, ποτὶ Σπλῆνα, καὶ Ἧπαρ. ξυνδιδοῖ δὲ τὰ ὑμένια ἐς ἀπόστασιν καὶ ξυναγωγὴν, ὅκως νηὸς λαίφεα.

Πάσχει δὲ τάδε καὶ ὑπὸ Φλεγμασίης· καὶ γὰρ προσπετεστέρη τῷ πάθεϊ καὶ τῷ ὄγκῳ τοῦ αὐχένος γίγνεται. ἡ γὰρ κατὰ πυθμένα Φλεγμασίη ἄνω ῥέπει· ἢν μὲν ἐς πόδας, ἔξωθεν. Ἀσινέστερον μὲν ὦν, καὶ ἀλεγεινὸν, καὶ ἀτερπές. δύσχρηστον δὲ καὶ βαδίσαι, καὶ ἐς πλευρὰν κατακέεσθαι, καὶ ὑπτίην, ἢν μὴ τὼ πόδε φλεγμήνῃ ἡ γυνή. Ἢν δὲ ἄνωθεν φοιτοίη, ὡς ὀξύτατα μὲν τὸν ἄνθρωπον ἀπέπνιξε, πιέζει δ' ἀγχόνῃ τὴν ἀναπνοῆς. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ φθάνει πονέειν τε καὶ βοᾶν, καὶ τοὺς προσόντας κικλήσκειν ἀρωγούς· τῇσι μὲν γὰρ ἀναπνοῆς ἐπίσχεσις θᾶσσον πολλῇσι, τῇσι δὲ φωνῆς. Εἰκὸς ὦν τοῖς ἐν τουτέοισι καλέσαι τὸν ἰητρὸν, πρὶν τὸν ἄνθρωπον θανεῖν. Ἀλλ' ἤν κοτε ἐκ συντυχίης ἥκῃς, γνόντα τὴν Φλεγμονὴν, σχάσαι φλέβα, μάλιστα μὲν τὴν ἐπὶ τῷ σφυρῷ· ἢν δὲ μὴ εὔπορον ἔῃ, τὴν ἐπ' ἀγκῶνι· ἐπαφαιρέειν δὲ ἀπὸ τοῦ σφυροῦ. Πρήσσειν δὲ τὰ ἄλλα, ὁκόσα ἂν, καὶ ἄνευ Φλεγμασίης, ἀρήγῃ πνιγί. δεσμοὶ χειρῶν καὶ ποδῶν, σφίγγοντες ἄχρι ναρκώσιος· ὀσμὴ κακωδέων, πίσσης ὑγρῆς, τριχῶν ἐρίου κεκαυμένων, λύχνου φλογὸς ἐσβεσμένης, καστορίου, πρὸς τῷ κακώδει, καὶ τὰ νεῦρα ψυχθέντα θάλπειν. ἔρδειν παλαιὸν καὶ τὴν αἴσθησιν ἐξανίστησι κάρτα τοῦ νεκρώδεος, καὶ τὴν Ὑστέρην κάτω διώκει. Τοιγαρῶν καὶ τοῖσι προσθέτοισι εὐώδεσι ἐς τὴν χώρην ἐπιβλητέον τὴν Ὑστέρης· μύρῳ, ὁκοῖον ἂν ἔῃ προσηνὲς ἠδὲ ἄδηκτον τὴν ἁφὴν, νάρδον, ἢ βάκχαρι τὸ Αἰγύπτιον, ἢ τὸ διὰ τῶν φύλλων τοῦ μαλαβάθρου τοῦ δένδρεος τοῦ Ἰνδικοῦ, ἢ κινάμωμον κοπὲν, ξὺν τῶν εὐόσμων τινὶ λίπαϊ· ἐγχέειν δὲ τάδε τοῖσι γυναικηΐοισι χώ-

χώρῃσι. ἀτὰρ ἢν δὲ ἔγχυτον ἐκ τῶνδε ξυστῇ, ἐγχέειν τῇ ὑστέρῃ. Διαχέειν δὲ καὶ τὴν ἕδρην φυσέων ἀγωγά. ἠδὲ ὑποκλύζειν, μὴ δριμέσι, μαλθακοῖσι, γλίσχροισι, ὀλισθηροῖσι, ἐς τὴν τῶν κοπρίων ἔξοδον μοῦνον, ὅκως ἡ χώρη τῆς ὑστέρης λαπαρὴ γίγνηται· ἀλθαίης χυλῷ, ἢ τήλιος· μελίλωτον δὲ, ἢ σάμψυχον, ξὺν τῷ λίπαϊ ἑψέσθω. Ἢν δὲ βίης ἡ λαπάξιος ἡ ὑστέρη δέηται, χέρεσι μὲν πιέζειν τὸ ὑποχόνδριον, γυναικὸς εὐτόνου, ἢ ἀνδρὸς εὐαφέος· ἢ διαζῶσαι, ταινίαις σφίγγοντα, ὅκως τε διελάσῃ τὸν χῶρον, ὡς μὴ αὖθις ἄνω θέειν. Πταρμοὺς ποιέοντα, ἐπιλαμβάνειν τὰς ῥῖνας· τῷ γὰρ πταρμῷ καὶ τῇ ἐντάσι μετεξετέροισι ὑστέρη ἐς χώρην ἥξειε. φυσῆν δὲ ἐς οἷά γε ῥινῶν στρουθίου ῥίζης, ἢ πεπέρεος, ἢ τοῦ καστόρος. Προσβάλλειν δὲ σικύας κούφας, μηροῖσι, λαγόσι, ἰσχίοισι, βουβῶσι, ἑλκοῦντα τὴν ὑστέρην. προσβάλλειν δὲ καὶ πρὸς, ἐς ῥάχιν, ἐς τὸ μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων, τῇ πνιγὶ ἀρήγοντα. Ἢν δὲ ἐπὶ φλεγμονῇ πνίγηται, καὶ διαχάσαι τὴν ἐπὶ τῷ κτενὶ οἰκεομένην φλέβα· καὶ ἀφαιρέειν συχνὸν αἷμα. Ἀνατρίψιες τοῦ προσώπου, τιλμοὶ τριχῶν, ξὺν ἐμποιήσι ἐς ἀνάκλησιν. Ἢν δὲ καὶ μικρὸν ἐπανενέγκωσι, ἐς ἀφέψημα ἀρωμάτων ἐνίζειν· καὶ εὐώδεα θυητὰ ὑποθυμιῆν. Πιπίσκειν δὲ, πρὸ τῶν σιτίων, τοῦ καστορέου, καὶ τῆς ἱερῆς μικρὸν ξὺν τῷ καστορέῳ. Καὶ ἢν ἐπανενέγκῃ, λούειν· καὶ ἐς ὥρην, ἐς τὰ ξυνήθεα τρέπειν. μελεδαίνειν δὲ τὸν ἄνθρωπον, ὅκως ἄγηται τὰ ἐπιμήνια εὔροα.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΣΑΤΥΡΙΑΣΕΩΣ.

Κεφ. ια΄.

ΤΩΝ ἐν τοῖς αἰδοίοισι νεύρων ἡ φλεγμασίη ὄρθιον ἀνίσχει τὸ αἰδοῖον, ξὺν ἐπιθυμίῃ καὶ λύπῃ ἀφροδισίων ἔργων πρήξιος. ἐντάσιες δὲ γίνονται σπασμώδεες, οὐδαμᾶ πρηϋνόμεναι. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖσι ἀφροδισίοισι ἀμάλθακτος ἡ ξυμφορή. Προσσημαίνονται δὲ καὶ τὴν γνώμην, τὰ πρῶτα μὲν ἐς ἀναισχυντίην, ἐπὶ παρρησίῃ τοῦ πρήγματος· θρασέας γάρ σφεας ποιέει ἡ ἀκωείη τῆς ξυνουσίης. μετέπειτα δὲ, ἐπὰν ἀναλωφήσωσι, εὖ τ' ἂν σφισι ἡ γνώμη τέλεον μίμνῃ.

Πάντων ὧν εἵνεκα, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ σφυρῷ· καὶ πολλὸν ἀφαιρέειν, καὶ πολλάκις· οὐδὲ γὰρ ἄχαρον νῦν λειποθυμίην ἐμποιέειν, ἔς τε νάρκην τῆς γνώμης, καὶ ἐς τὰς τῆς φλεγμασίης ξυνδόσιας, καὶ ἐς τὰς τοῦ θερμοῦ τοῦ κατ' αἰδοῖον πρηΰνσιας. αἷμα γὰρ πολλὸν, θερμασίης μὲν καὶ τόλμης ἔξαψις καρτερὴ, φλεγμασίης δὲ τροφὴ, ταράχου δὲ γνώμης καὶ ἀταξίης ἔκκαυμα. Καθαίρειν δὲ καὶ τὸ ξύμπαν σκῆνος, φαρμάκῳ τῇ ἱερῇ·

οὐ γὰρ καθάρσιος δέονται μοῦνον, ἀλλὰ καὶ φαρμακίης προσηνέος. δρῆν μέντοι τάδε ἄμφω Ιερὴ δύναται. Κατειλίσσειν δὲ τά τε αἰδοῖα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τὴν πληχάδα, καὶ τοὺς ὄρχιας, ἐρίοισι τοῖσι ἀπὸ οἷος ῥυπῶσι· ῥοδίνῳ δὲ, καὶ οἴνῳ, διαίνειν χρὴ τὰ ἔρια. καὶ τέγγειν τὰ μέρεα, πολλόν τι μᾶλλον τάδε καταιονοῦντα, ὅκως μήτε θάλψις ἐκ τῶν ἐρίων ἔοι, ἀτὰρ ἡ ἔμφυτος θέρμη ὑπὸ ψυχρῆς δυνάμιος τῶν χυμῶν πρηΰνηται. Τοιάδε χρὴ καὶ τὰ Επιπλάσματα τιθέναι· ἄρτῳ, ξὺν ἀρνογλώσσου χυλῷ τῇ βοτάνῃ, καὶ στρύχνῳ, καὶ σέριδι, καὶ φύλλοισι μήκωνος, καὶ τοῖσι ἄλλοισι, ὅσα νάρκην καὶ ψύξιας ἐμποιέει. Ατὰρ καταχρίειν τοῖσι ἰκέλοισι τὰ αἰδοῖα, καὶ τὴν πληχάδα, καὶ τὰ ἰσχία· κωνείῳ, ξὺν ὕδατι, ἢ οἴνῳ, ἢ ὄξεϊ· μανδραγορείῃ, ἀκακίῃ. καὶ σπόγγοισι, ἀντὶ τῶν ἐρίων, χρέεσθαι. Μεσηγὺ δὲ, ὑποκλύζειν μαλάχης ἑψήματι, καὶ ἐλαίῳ, καὶ μέλιτι. δριμὺ δὲ πᾶν. Αντερειδέσθωσαν Σικύαι, κατ' ἰσχίου, ἢ ἤτρου. Αρισται δὲ καὶ Βδέλλαι, νέρθεν ἑλκύσαι αἷμα. καὶ ἐπὶ τοῖσι τρώμασι Επίπλασμα, αἱ ψίχες ξὺν ἀλθαίῃ. Επειτα ἐνίζειν ὕδατι ἀρτεμισίης, ἐλελισφάκου, κονύζης ἑψήματι. Καὶ εὖτ' ἂν πρεσβυτέρῳ μένῃ μήκεϊ χρόνου, μὴ κατὰ λόγον δὲ τὸ πλῆθος ἐνδιδῷ, δέος δὲ Σπασμοῦ, (μάλα γάρ τοι ἐπὶ τάδε σπῶνται,) μεταβάλλειν χρὴ τὴν θεραπείην τοῖσι θερμαίνουσι. Χρέος μὲν γλευκίνου, ἢ σικυωνίου, ἀντὶ ῥοδίνου· ἐρίοισι δὲ καθαροῖσι, καὶ Επιπλάσμασι ἀλεαίνουσι. ἐμάλαξε γάρ κοτε τῶν νεύρων τὰς πρήσιας ἡ τοιήδε θεραπείη. Ατὰρ καὶ πιπίσκειν τοῦ κάστορος, ξὺν μελικρήτῳ. Τροφαὶ, ἄτροφοι, ψυχραί· βραχέα μὲν, τὰ σιτώδεα· τὰ πλεῖστα, λάχανα, μαλάχη, βλίτον, θριδακίνη, ἑφθὴ κολοκύντη, σίκυος ἑφθὸς, πεπέων ὡραῖος. Οἴνου δὲ, καὶ κρεῶν, μέσφι πολλῆς ἀναλήψιος, φειδώ. οἶνος γὰρ, θάλψις μέν ἐστι νεύρων, μάλθαξις δὲ ψυχῆς, ἐπανάκλησις δὲ ἡδονῆς, γονῆς γένεσις, καὶ πρόκλησις ἀφροδισίων.

Τάδε μοι, ἐς τὰ Οξέα, γεγράφθω ἄκεα. Χρὴ δὲ καὶ αὐτόν τινα ξυνευπορέειν, μὴ πάντα ἀλλοτρίῃ ξυγγραφίῃ προσίσχοντα τὸν νόον. Οὕτω τὰ Οξέα πάθεα γίγνεται, ὡς ἐν τάξι τε τοῖσι γεγραμμένοισι, καὶ μούνοισι, ἢ ἅπασι χρέεσθαι.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ
ΧΡΟΝΙΩΝ ΝΟΥΣΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ
Βιβλιον Πρωτον.

ΘΕ-

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Κεφ. α'.

ΕΝ τῇσι Χρονίῃσι Νούσοισι, ἡ ἀμβολὴ τῆς ἰητρείης, κακόν· ὑπ' ἀμβλακίης γὰρ, ὀκέλλει ἐς ἀνήκεστα πάθεα. Φυσίωσις ἄρ' ὧδε ἴσχει, ὡς μὴ ῥηϊδίως ἀποφοιτῆσαι, ἢν ἐσβάλλῃ ἅπαξ. ἢν δὲ καὶ ἐκδηθύνῃ, χρόνῳ καρτερὴ ἔσαι, καὶ ξυναποθνήσκειν γίγνεταί κοτε. Καὶ τὰ σμικρὰ μεζόνων ποιέεται διαδέξιας. κἢν τὸ πρόσθεν ἐς κίνδυνον ἀσινὲς ᾖ, ὁ τόκος τῶνδε γίγνεται ὀλέθριος. Χρὴ ὦν, μήτε τὸν νοσέοντα σιγῇ, ἢ αἰδοῖ τοῦ ἐλέγχου τῆς νούσου, μηδὲ ὑποδιδρήσκειν δέει τῆς ἰητρείης· μήτε τὸν ἰητρὸν καταμβλακεύειν. ἄμφω γὰρ ἐς τὸ ἀνήκεστον ξυνάδοι. Μετεξέτεροι δὲ τῶν καμνόντων, ὑπ' ἀγνωσίης τε τῶν παρεόντων, καὶ τῶν αὖθις ἐσομένων, ἐς τέλος ξυνδιαιτέονται τῇ νούσῳ. ἐπὶ γὰρ τοῖσι πλείστοισι, οὔτε ὀλιγωρέονται, οὔτε ὀρρωδέουσι θάνατον. διὰ τάδε ὦν ἰητρῷ σφέας αὐτοὺς οὐδ' ἐπιτρέπουσι. Πίστις δὲ τουτέων, Κεφαλαίη· ἧς ἀμφὶ προτέρην φράσω.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΗΣ.

Κεφ. β'.

ΚΕΦΑΛΗ δὲ, ὁκόσον ἐς ζωὴν ἀναγκαῖον, τοσόνδε νούσῳ χαλεπωτάτη. Καὶ τῶν ἀμφὶ τῶνδε νούσων, ἡ μὲν ἐσβολὴ εὐπαθὴς, ἐπὶ σμικρῷ ἀλγεῖ, ἢ ἤχοισι ὤτων, καὶ βάρεϊ· εἰ δὲ αὔξησιν προσλάβοι, καὶ τὰ τέλη ὀλέθρια. Μὴ ὦν μηδὲ τὰ σμικρὰ ὑπερορῇν ἄλγεα· σμικροῖσι γὰρ καὶ τοῖσι ἄκεσι, μετεξετέροισι ἴηθη. Ἢν δὲ πρόσω μὲν ἥκῃ χρόνου, (μέζω γὰρ προσεπιγίγνεται ἄχθεα,) τάμνειν τὴν ἐπ' ἀγκῶνι φλέβα. πρόσθεν δὲ δυοῖν ἡμέραιν, οἶνον πιπίσκειν. Ξυντεκμαιρόμενον δὲ τὴν δύναμιν, τὸ πλῆθος ἀφαιρέειν. Ἄριστον δὲ μὴ ἐσάπαξ, ἢν ἡ δύναμίς τε ἀνέχηται τὴν πληθὺν τῆς ἀφαιρέσιος, ξυνεχές τε τοῖσι αὐτέοισι μοχλεύηται ἡ νοῦσος. Ὧδε μέντοι πάσῃσι τῇσι χρονίῃσι νούσοισι ξυνῳδόν. Μεσηγὺ δὲ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν, ἁδροτέρως διαιτᾷν. ἔπειτα τὴν Ἱερὴν τὸ καθαρτήριον ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν· ἀπάγει γὰρ μάλιστα ἥδε ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς νούσου τὴν τροφήν. πλῆθος δὲ τοῦ φαρμάκου, ὁκόσον τέσσαρες ἢ πέντε ὁλκῆς δραχμαί. Κἢν εὖ καθαίρηται, λούειν τε, καὶ οἶνον διδό-

ναι, καὶ τὴν δύναμιν αὔξειν. Ἔπειτα αὖθις τάμνειν φλέβα, τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου τὴν ὀρθήν· κυριωτάτη γὰρ ἥδε ἡ ἀφαίρεσις. τὸ δὲ πλῆθος, ὅσον κοτύλης, ἢ σμικρῷ πλεῖον. Λύειν τε μὴ περαιτέρω· κενεαγγέειν γὰρ οὐ χρή. Ἔπειτα, τὰς κόμας ξυρῷ ἀφαιρέοντα, Σικύην τῇ κορυφῇ προσβάλλειν, προτέρην· τὴν δὲ ἑτέρην, τὴν μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων ἐρείδειν, ἀναίμακτον. χαράζειν τε τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀφειδέως, ἔς τε πλῆθος ὁλκήν, καὶ ἐς τὴν τοῦ βάθεος ἐντομήν· Κεφαλαίην γὰρ τὰ μέχρις ὀστέων ὀνίνησι ἰήματα. Ἢν δὲ ἐς ὠτειλὴν ἥκῃ τὰ τρώματα, τὰς ἀρτηρίας ἐκτάμνειν. διπλαῖ δέ. αἱ μὲν κατόπιν εἰσὶν ὤτων, σμικρόν τι προσωτέρω, δῆλαι δὲ ταῖς διασφύξεσι· αἱ δὲ, τοῦ ὠτὸς ἐς τοὔμπροσθεν, αὐτῶν πλησίον, παράγεται γὰρ τῷ ἀντιτράγῳ, ἀτὰρ καὶ αἵδε δῆλαι διασφύξεσι. Τάμνειν δὲ, πρὸς τοῖς ὀστέοις, τὰς μέζονας· αἵδε γὰρ ὀνήϊσαι. ἐπικέαται καὶ ἕτεραι ἑκάστῃσι, κάρτα λεπταί, ἃς οὐδ᾽ ὄφελος ἐκτάμνειν. Ὁ δὲ τρόπος ἐν τῇσι Χειρουργίῃσι λέλεκται. Μετὰ δὲ τὸ ἄκος, Κεφαλαίῃσι, καὶ Ἐπιληψίῃ, καὶ Σκοτώμασι, καὶ ξυμβλήδην ἁπάσῃσι τῇσι τῆς κεφαλῆς νούσοισι.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ, φλέγμα ἄγειν χρὴ, προκενώσαντα τὴν γαστέρα, ἢ καταποτοῖς ὑπηλάτοις, ἢ κλυσμοῖς· ἄλλοτε μὲν, ἐκ ῥινῶν, φαρμακοῖσι· ἄλλοτε δὲ, διὰ στόματος, τοῖσι ἄγουσι φλέγμα. Εἴδη δὲ φαρμάκων μὲν, πέπερι, στρούθιος ἡ ῥίζα, κάστορος τοῦ ὄρχις· τάδε καὶ ξυνῇ. ἐς λεπτὰ δὲ κόψαντα, καὶ σήσαντα, καλάμῳ ἐμφυσῆν, ἢ καυλοῦ πτεροῦ χηνὸς παχέϊ. Ἀγωγότερον δὲ τῶνδε, καὶ βιαιότερον, εὐφόρβιον, ξυνῷ τινι τῶνδε μιχθέν· ἀτὰρ καὶ ἐλαίοισι δὲ μίσγεται, γλευκίνῳ, σικυωνίῳ, ἢ τοῦ ἀπὸ στύρακος μύρου. ὑγρὸν δὲ γίγνεται κάρτα, ὡς ἔγχυτον. Ἐγχεῖται δὲ διὰ τοῦ ῥινὸς γ᾽ αὐλοῦ. δίδυμοι δὲ οἵδε, ξυμφυέες ἀπὸ μιῆς εὐροῆς, ὡς ἐσάπαξ ἀμφοτέροισι ἐγχέειν· οὐ γὰρ ἀνασχετὸν ἡ διάστασις ἑκατέρου μυκτῆρος ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ· πιμπρᾶται γὰρ ἡ κεφαλὴ αὐτίκα, καὶ δριμὺ ἄλγος αἱρέει. Τὰ δὲ διὰ τοῦ στόματος ἄγοντα φλέγμα, σίνηπι, κόκκος ὁ τῆς κνίδης, πέπερι, σταφὶς ἀγρίη. τάδε ξὺν ἀλλήλοισι, καὶ ἰδίῃ. Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦ μαστήσασθαι μὲν αὐτὰ καὶ τὸ πτύειν ξυνεχὲς ἔπι, καὶ ὕδατι, ἢ μελικρήτῳ, ἢ ὀξυκρήτῳ μίξαντα, διδόναι. κλύζειν τε τὸ στόμα, καὶ ἐς τὰ παρίσθμια παρώσαντα ἀνατάσι τοῦ αὐχένος τοῦ τῆς ἐκπνοῆς πνεύματι κλύζειν. Ἐπὴν δὲ, ἐς ὅσον θέλῃς, τὸ φλέγμα ἀγάγῃς, λούειν καὶ καταιονέειν τὴν κεφαλὴν κάρτα πολλῷ θερμῷ ὕδατι, ἐς διαπνοιήν. ἰσχυραὶ γὰρ γίγνονται σφηνώσιες.

Δεῖπνον εὐτελές· ἔστω δὲ καὶ οἶνος, ἐς ἀνάκλησιν τοῦ στομάχου· μάλα γάρ τοι καὶ ὧδε πονέει. Ἐπὴν δὲ μεσηγὺ τὴν δύναμιν ἐδράσῃς, Κλυσμῷ χρέω τῷ ξυνήθεϊ, λίτρου πολλὸν ἐμπάσσων, ἢ ῥητίνης τῆς ἀπὸ τῆς τερμίνθου τοῦ δένδρεος ἐντήκων ὁλκῆς δραχμὰς δύο. Ἐς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέρην, αἷμα τῆς ῥινὸς ἔνδον ἀφαιρέειν, ὡς εἴσω προωθεῖται τὸ ὄργανον, Κατειάδιον εὐμήκες, ἢ τὸ καλεόμενον Στο-

Στορύνη. ἢ εἴ τις ἐλλειπῶς πρὸς τάδε ἔχει, χηνὸς χρὴ πτεροῦ τοῦ καυλοῦ τοῦ παχέος ἀπογλύψαντα, τάμνειν τὰ νεῦρα ἐς ὀδόντα, ὅκως πρίστηρα· καὶ τόδε ἐς ῥῖνα καθιέναι μέσφι τῶν ἰσθμοειδῶν, ἔπειτα ἀμφοτέρῃσι χερσὶ κινέειν, ὡς ξυγχαράσσοιτο ὑπὸ τῶν ὀδόντων ὁ χῶρος. ῥηϊδίη δὲ καὶ πολλὴ τοῦ αἵματος ἡ φορή· φλέβες γὰρ ἰσχναὶ τῇδε κραίνουσι, καὶ τὰ σώματα μαλακὰ καὶ εὔτμητα. Ἔασι δὲ καὶ τοῖσι δημότῃσι πολλοὶ τῆς ἐγχαράξιος οἱ τρόποι, καὶ βοτάνῃσι τρηχείῃσι, καὶ φύλλοισι δάφνης ξηροῖσι, ἐνθέντες τάδε, ἢ τοῖσι δακτύλοισι κινέειν εὐτόνως. Κενώσαντα δὲ ὁκόσον χρὴ, (ἔστω δὲ πλῆθος ἐς κοτύλης τὸ ἥμισυ,) μάσσειν σπόγγοισι καὶ ὀξυκρήτῳ, ἢ ξηρόν τι ἴσχαιμον ἐμφυσῆν, κηκῖδα, ἢ σχιστὴν συπτηρίην, ἢ βαλαύστιον.

Ἢν δὲ ἐπὶ τουτέοισι ἡ Κεφαλαλγίη μίμνῃ, ἤντε ἀποπαύηται, αὐτὸν χρὴ ἐς τέλος ἥκειν τῆς ἰητρείης· φιλυπόστροφον γὰρ κακὸν, καὶ ἐν ἕδρῃ ἶζον τὰ πολλὰ φωλεύει. Χρὴ ὦν, ἀφαιρέοντα τὰς κόμας ξυρῷ, (καὶ γὰρ τόδε κεφαλῇ ὀνηϊστὸν,) καίειν πυρίῃσι καυτήρων. ἐπιπολῆς μὲν, ἐς μῦας· ἢν δὲ μέσφι ὀστέου ἐθέλῃς, ἀπάνευθεν καὶ τῶν μυῶν. μύες γὰρ καυθέντες ἔασι σπασμῶν προκλήσιες. Κἢν μὲν ἐπιπολῆς καύσῃς, οἶνον εὐώδη, λευκὸν, ξὺν ῥοδίνῳ, καταιονέειν ἅλις. ὀθόνην δὲ χρὴ, τέγξαντα, ἐπιπετεννύναι τῇσι ἐσχάρῃσι, μέσφι ἡμέρης τρίτης. Ἢν δὲ βαθεῖαι ἔωσι αἱ ἐσχάραι, πράσου χρὴ κόμην, ξὺν ἁλὶ τρίψαντα, ἠδὲ ἐς ὀθόνην ἐγχεάσαντα, τιθέναι. Τῇ δὲ τρίτῃ, κηρωτὴν ἐκ ῥοδίνου, ἐπὶ τοῖσι ἐπιπολαίοισι· ἢ φακὸν ξὺν μέλιτι, ἐπὶ τῇσι βυθίοισι ἐσχάρῃσι, τιθέναι. Ὁκόσα δὲ ἐπὶ ὠτειλῇ φάρμακα, ἄλλῃ πῃ γεγράψεται. Ἔταμον τινὲς ὑπὲρ μέτωπον, κατὰ τὴν Στεφάνην, τὸ δέρμα ἄχρις ὀστέου· καὶ τόδε ἐπιξέσαντες, ἢ ἐπικόψαντες, μέσφι Διπλόης, ἐς σάρκωσιν ἤγαγον. Οἱ δὲ καὶ ἐσέτρωσαν τοῦ ὀστέῳ, μέσφι μήνιγγος. εὔτολμα δὲ τὰ ἄκεα· ἀλλὰ χρῆσθαι, κἢν ἐπὶ πᾶσι μὲν ἡ Κεφαλαίη ἐπιμίμνῃ, ὁ δὲ νοσέων εὔθυμος, ἢ ὁ τόνος τοῦ σώματος ἀγαθός.

Ἢν ἐκ προσαγωγῆς ἔωσι, γυμνάσια ὀρθὰ ἐς στέρνα, καὶ ὤμους· χειρονομίη· ἁλτήρων βολή· ἔξαλσις· καὶ ἡ ξυνδυπαίδδυτος ἐν τούτοις ἀνείλησις. Τρίψις, τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ὕστατα, σκελῶν· κεφαλῆς δὲ, ἐς μέσον.

Πιττοκοπίη τοῦ ἐμπάττειν ξυνεχής. φοινίσσειν δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν, ἄλλοτε μὲν σίνηπι ξὺν ἄρτῳ διπλόῳ ἐγχέοντα, ὡς μὴ ἀφόρητον εἴη τὸ πῦρ· ἄλλοτε δὲ φάρμακα ξυναλείφοντα, ὡς τὸ ξύνθετον τὸ διὰ τῆς λιμνήσιδος, καὶ εὐφορβίου, καὶ πυρέθρου. Ἔχει δὲ καὶ ἄνοδον πρός τε τὸν ἐν καιρῷ πόνον, καὶ ἐς μόχλευσιν τῆς ῥίζης τοῦ κακοῦ, θαψίης ὁ ὀπός· καὶ τὰ ξὺν τῇδε φάρμακα, ὁκόσα ἐσοιδαίνει τὸ δέρμα, καὶ Ἰόνθοισι ἴκελα ἐκφύει βλαστήματα.

Δίαιτα δὲ, ἡ μὲν ἐφ' ἑκάστῳ τῶν ἀλγέων, λεπτή· ὀλιγοποτίη, καὶ ὑδροποτίη, ἐπίπροσθεν μάλιστα ἄκεός τινος. Ξύμπαν δὲ, δριμέων μὲν ἄφεξις, κρομμύων,

καὶ σκορόδων, καὶ ὀποῦ τοῦ σιλφίου· συνήπιος δὲ μὴ πάγχυ· καὶ γὰρ τὸ δριμὺ αὐτέου, πρὸς τῇ τοῦ στομάχου ἀρετῇ, καὶ ἐς κεφαλὴν οὐκ ἀγείρει, φλέγμα χύον, καὶ διαπνέον, ἢ διελαῦνον κάτω. Ὀσπρίων, κάκιστον κύαμος, καὶ ἐς τὰ τοῦδε εἴδεα, πισοὶ, καὶ ὦχροι, καὶ δόλιχοι. δεύτεροι, φακοὶ, οἵ γε ἔχουσι μέν τινας ἀρετὰς πέψιός τε καὶ ἐκκρίσιος, κεφαλῆς δὲ πλήσμιον, καὶ πόνου ποιητικόν· πλὴν ς ἑψηθέντες ξὺν πέπερι οὐκ ἀποξενωτέοι. Χόνδροι δὲ, οἵ τε πλυτοὶ χαρίεντες, ξὺν οἴνῳ, καὶ μέλιτι ὅσον ἡδύναι· καὶ τὸ ἐκ τουτέων ῥόφημα· καὶ οἱ ξὺν ἁπλοῖσι ζωμοῖσι. Καλοὶ γὰρ καὶ οἱ ἐν τῇ Καρυκείᾳ καρποὶ, κάρου, κοριάννου, ἀνίσου, σελίνου δὲ τουτέων κρέσσων ἡ ἡδύοσμος ἡ βοτάνη, καὶ γλήχων, πρὸς τοῖσι εὐώδεσι, ἴσχουσί τι καὶ οὔρων ἀγωγὸν, καὶ φυσῶν ἔξοδον. Κρεῶν δὲ, πονηρὰ μὲν τὰ παλαιὰ πάντα· νεοσφαγῆ δὲ, ἀλέκτορος· πτηνῶν, ἡ φάσσα, ἡ πελειὰ, καὶ τὰ ἄλλα ὁκόσα μὴ μάλιστα πίονα. συῶν τὰ ἄκρεα· λαγὸς ὁ ὀπτός. βοὸς δὲ, καὶ οἴιος, παχῦνόν τε, καὶ κεφαλῆς πλήσμιον. ἔριφος δὲ οὐ πάντῃ κακός. Γάλα, καὶ τυροὶ, κεφαλαλγέες. Ἰχθύων, οἱ πετραῖοι, ἠδὲ ὁκόσοι κατὰ χώρην ἄριστοι. Λαχάνων δὲ, ἑφθῶν μὲν, ὁκόσα οὔρων καὶ κοιλίας ὑπαγωγὰ, μαλάχη, βλίτον, τεῦτλον, ἀσπάραγοι, δριμὺ δὲ καὶ κράμβη· ὠμὰ δὲ, θριδακίνη πάντων ἄριστον. Ῥίζαι δὲ πονηραὶ, καὶ ἑφθαί· ῥαφανίδες, γογγυλίδες, σταφυλῖνοι, οὐρητικαὶ μὲν, πλήσμια δέ. σίσαρον, φυσῶδες μὲν, καὶ στομάχου ἐπιρρωστικόν. Οἶνος λευκὸς, λεπτὸς, γλυκὺς μὲν ἐγγεγράφθω, στύψιος ἔχων, ὡς μὴ ἴσχειν τὴν γαστέρα. Τράγημα πᾶν κεφαλαλγὲς, πλὴν φοίνικες πάσης ἰδέης. σύκων δὲ ὀπώρη, καὶ σταφυλὴ προσηνὲς, καὶ ὅ τι ἂν ἐπὶ τῆς ὥρης ἄριστον. Πλησμονὴ πάντων, καὶ τῶν ὠφελεόντων, κακόν· κάκιον δὲ, ἀπεψίη. κόποι, ἀπεψίης μὲν ἀσινέστεροι, ἐπιβλαβέες δὲ καὶ οἵδε. Περίπατοι, ἕωθεν, ἐπὶ τῆς κοιλίης ἐκκρίσι· εὔπνοοι δὲ εὔφοροι. ἄριστοι δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῷ δείπνῳ. Αἰώρη μακρὰ, νήνεμος, ἀνήλιος τῇ κεφαλῇ· κακὸς γὰρ αὐτέῃ ὁ Σείριος. Ὁμιλίη γυναικὸς, κεφαλῇ, νεύροις, κακὸν ἐπίσπαστον. Ἀποδημίη, ἐς θερμότερον ἀπὸ ψυχρῶν, καὶ ἀπὸ ὑγρῶν ἐς ξηρότερον. Ξύμφορος δὲ πλοῦς, καὶ ἐν θαλάσσῃ ἐξαγωγὴ τοῦ βίου. Κὴν παράλιός τις ᾖ, ἀγαθὸν λούεσθαί τε τῇ ἅλμῃ ψυχρῇ, καὶ νήχεσθαι τῇ θαλάσσῃ, καὶ τῇσι ψάμμοισι ἐγκαλινδέεσθαι, καὶ βιοτεύειν ἐς θάλασσαν.

Ἑτεροκρανίης ταῦτα ἄκεα. ὁκοῖον γὰρ τῇ κεφαλῇ ὅλῃ ἄκεα πρόσφορα, τοῖσδε πρὸς ἅπαν τῆς κεφαλῆς μέρος χρέεσθαι καλόν. Ὁκόσοισι δὲ ἐκ τῶνδε ἄφυκτος ἡ νοῦσος, ἐλλεβόρῳ χρέεσθαι, τῇ ἐσχάτῃ καὶ δυνατωτάτῃ πάντων ἀγωγῇ.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΚΟΤΩΜΑΤΙΚΩΝ.

Κεφ. γ'.

ΚΑΙ ἐκ διαδέξιος μὲν Κεφαλαίης γίγνεται Σκοτοδινίη. ἀτὰρ καὶ αὐτὴ πρώτη ἐπ' αἰτίῃσι φύεται, Αἱμορῤῥοΐδων ῥόου ἐπισχέσι· κὴν ἀπὸ ῥινὸς αἷμα μὴ ῥέῃ, πρόσθεν ῥέον· ἢ μὴ διαπνέηται τὸ σκῆνος, ἢ ἱδρῶτι, ἢ πόνῳ, πρόσθεν πονεόμενον. Ἢν μὲν ὦν ἐπὶ τῇ Κεφαλαίῃ ξυστῇ, τάδε χρὴ πρήσσειν ἐς ἴησιν, ὁκόσα ἐπὶ τῇσι Κεφαλαίῃσι λέλεκται. Τίσι δὲ καὶ βιαιοτέροισιν ἰῆσθαι χρὴ ἐς τέλος τῶν ἀκέων, ὕστερον φράσω. Ἢν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐπισχέσιος ὑγρῶν ἡ νοῦσος ἀποβῇ, τὴν ξυνήθη ἔκκρισιν κινέειν· ὑγιεινὸν γὰρ τῆς φύσιος ἡ παλινδρομίη. Ἢν δὲ ἡ μὲν μέλλῃ, τὸ δὲ πάθος αὔξῃ, ἐπὶ μὲν τῇσι ἄλλῃσι ἐπισχέσεσι, τῇσι διὰ ῥινὸς, ἢ ἱδρώτων, φλέβα τάμνειν τὴν ἐπ' ἀγκῶνι. Ἢν δ' ἐπὶ Ἥπατι πλημμύροντι, ἢ Σπληνὶ, ἤ τινι τῶν ἐν τοῖσι μέσοισι σπλάγχνων, ἀρῆγον ἡ Σικύη. χρὴ δὲ, ὁκόσον ἂν ἐκ φλεβὸς πολλὸν ἐκρῇ, τοσόνδε ἐκ τῶνδε ἀφαιρέειν αἷμα· τόδε γὰρ τῆς προφάσιος ἡ τροφὴ, ὥσπερ δὴ καὶ γαστήρ. Ἐπὶ δὲ τῷδε, τὰ τῆς κεφαλῆς ἄκεα ξυνάπτειν. φλέβα τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου ὀρθὴν τάμνοντα, ἢ τὰς ἑκατέρωθεν τῆς ῥινὸς πρὸς τοῖσι κανθοῖσι· Σικύην τῇ κορυφῇ προσβάλλειν· ἐκκόπτειν τὰς ἀρτηρίας· ξυρέειν τὴν κεφαλὴν, φοινίσσειν· φλέγμα ἄγειν διὰ ῥινῶν φαρμάκοισι, ἢ διὰ στόματος, ὅκως ἔλεξα. ἅπαντα πρήσσειν ἐν κόσμῳ τῷ ἐπὶ τῇ Κεφαλαίῃ εἰρημένῳ, πλὴν ὁκόσον κυκλαμίνου χυλὸς, ἢ ἀναγαλλίδος, ἔγχυτος εἰς τὴν ῥῖνα, ἔχει τὴν πρόσθεσιν.

Ἐπὴν δὲ τῶν ἀμφὶ τὴν κεφαλὴν ἀκέων ἥκῃ ἐς τέλος, ὁκόσα βιαιότερα ἐς τοὺς Σκοτώδεας, τάδε χρὴ πρήσσειν. Ἐμέτοισι τοῖσι ἀπὸ δείπνου, ἠδὲ τοῖσι ἀπὸ ῥαφανίδων χρέεσθαι, τὸ ἐκ τοῦδε δέον ἐστὶ, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς ἐλλεβόρου παρασκευήν. μελέτῃσι γὰρ χρὴ τοῦ στομάχου ἐμέειν ἐπὶ τοῖσι δεινοτέροισι ἐμετηρίοισι· ἀτὰρ καὶ τὸ φλέγμα λεπτότερον νῦν γίγνεται, καὶ ἐς τὸν ἐλλέβορον εὔχυτον. Ἐλλεβόρου δὲ δόσιες πλεῦνες· τοῖσι μὲν ἰσχυροτέροισι ἀρῆξαι ἐς μέγεθος ἄμμιος, ἢ ὀλίγον ἁδρότερον τετμηκέναι, ξὺν χόνδρῳ τε πλυτῷ ἢ φακῷ ἡ δόσις· σταθμὸς δὲ ὁλκῆς, δραχμαὶ δύο. ἐπὶ δὲ τῶν ἀσθενεστέρων καὶ ἰσχνοτέρων, τὸ ἕψημα ξὺν μέλιτι· μέτρον, μυστίλαι δύο ἢ τρεῖς. τὸ δὲ ποιήσιος ὁ τρόπος ἄλλῃ πη λελέξεται. Μεσηγὺ δὲ ἑκάστου ἄκεος, ὑπανατρέφειν τὸν νοσέοντα, ἐς τὴν τῶν μέσων ὑπομονήν.

Ἀρήγειν δὲ, καὶ ἐπὶ τοῖσι παροξυσμοῖσι, ὧδε· διαδέειν μὲν τὰ σκέλεα ὑπὲρ σφυρὰ καὶ γόνατα, καὶ χεῖρας καρποὺς τε καὶ βραχίονας ἔνερθε τῶν

ὤμων πρὸς τοῖσι ἀγκῶσι. Τέγξιες κεφαλῆς· ῥόδινον μύρον ξὺν ὄξεϊ, ἐνεψῆσαι δὲ χρὴ τῷ ἐλαίῳ ἑρπύλλιον, ἢ σπονδύλιον, ἢ κισσὸς, ἤ τι τοιόνδε. Ανάτριψις ἄκρων, καὶ προσώπου. Οσφρησις ὄξεος, γλήχωνος, ἡδυόσμου, καὶ τάδε ξὺν ὄξεϊ. Διάστασις τοῦ γένυος· ἔσθ' ὅτε γὰρ ἐρείδουσι τὰς γνάθους. γαργαρισμὸς παρισθμίων· ἐμέτου πρόκλησις. ἐπὶ γὰρ ἐκχύσι κοτὲ φλέγματος, ἀνέγροντο ἐκ τοῦ ζόφου. Τάδε μὲν ὦν ἐς τὴν τοῦ παροξυσμοῦ παρηγορίην, καὶ σκέδασιν τοῦ ζοφώδεος.

Διαίτης δὲ περὶ ἁπάσης, τῆς ἐν τῇ θεραπείῃ, καὶ τῆς ἐς αὖθις, τάδε γιγνώσκω. Ὕπνος πουλὺς, κακὸν δὲ καὶ ἀϋπνίη· πολὺς μὲν γὰρ ναρκᾷ τὰς αἰσθήσιας τῆς κεφαλῆς, ἀτμῶν πλημμύρει, ὄκνος ἁπάσης πρήξιος· τάδε μέντοι βάρεος, καὶ ἤχων, καὶ μαρμαρυγῶν ἐστιν αἴτια, τῆς νούσου τὰ ξύμβολα. ἀγρυπνίη δὲ, ἄπεπτον, ἄτροφον, καματηρὸν τῷ σκήνεϊ, ἄθυμον, εὐπαράγωγος ἡ γνώμη· διὰ τόδε, ῥηϊδίως μαίνονται, καὶ μελαγχολέουσιν οἵδε. ξύμφορος δὲ ὁ μέτριος, ἐς τὴν τῆς τροφῆς οἰκονομίην, καὶ ἐς ἀνάπαυλαν τῶν δι' ἡμέρας καμάτων. Περίνοια, καὶ ἐπιμονή. προεδρίη, τῆς κοιλίης ἐς ἀπόκρισιν· διαπνοῆς γὰρ ἡ μέζων αἰτίη, κοιλίη. Ανάτριψις αὖθις σκελῶν, δι' ἡμιτυμβίων τρηχέων, μέσφι φοίνιξιος· ἔπειτα, νώτου, καὶ πλευρέων· ὕστατα, κεφαλῆς. Απὸ τουτέων, περίπατοι, προσηνέες μὲν ἀρχῆθεν, καὶ ἐς ἀπόπαυσιν· ἐπίτροχοι δὲ, οἱ μέσοι. ἠρεμίη, κατάστασις τοῦ πνεύματος, ἐπὶ τοῖσι περιπάτοισι ἔστω. Αναφωνέειν χρὴ, τοῖσι βαρέσι φθόγγοισι μᾶλλον χρεόμενον ἠχέειν. ὀξέες γὰρ, κεφαλῆς διαστάσιες, κροτάφων παλμοὶ, ἐγκεφάλου διασφύξιες, ὀφθαλμῶν πρήσιες, ἤχων ἀκοή. μετρίη ὀξυφωνίη, κεφαλῇ ὀνήϊστον. Επειτα δὲ καιρὸς αἰώρης, ἐς διαπνοὴν τοῦ παντὸς κεφαλῆς βάρεος· πλῆθος δὲ ἔστω πολλὸν, πλὴν ὁκόσον ἀκάματον ᾖ. ἐπὶ ἑλιγμοῖσι τοῖσι τοῦ χωρίου, μηδὲ ξυνεχέσι καμπῇσι, αἰώρη γιγνέσθω· ἰλίγγων γὰρ τάδε προκλήσιες. Εὐθέες δὲ, καὶ μακροὶ, καὶ λεῖοι ἔστων, καὶ οἱ περίπατοι. Ην μὲν ὦν ἐν ἔθει ἐῶσι ἀρίστου, ἄρτου μούνου ὀρέγειν, ὁκόσον μηδὲν ἐμποδὼν τοῖσι γυμνασίοισι ἔμμεναι· προπεπέφθαι γὰρ χρή. Κεφαλὴ, καὶ χεῖρες, καὶ αἱ τῶνδε τρίψιες. ἐπὶ δὲ τοῖσι οἷον πρηέως, ἐς ἀνάκλησιν θέρμης, καὶ εὐσαρκίης, καὶ τόνου. Επειτα κεφαλὴν τρίβεσθαι ὄρθιον ἑωυτέου μέζονι ὑπέχοντα. Ατὰρ καὶ τὰ γυμνάσια, ἐς τραχήλου τρήσιας, καὶ ἐς διωσμὸν χειρῶν ξυντείνειν, εὐπηδήτως. Υπεραιωρεῦντα δὲ χρὴ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς ὄψιας γυμνάζειν, χειρονομίῃ, ἢ δίσκων βολῇ, φιλονεικεῦντα πυγμῇ. Κακὸν δὲ σφαῖρα, μικρή τε, καὶ μεγάλη. τῆς γὰρ κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφθαλμῶν αἱ δινήσιές τε καὶ ἐνστάσιες σκοτώματα ποιέουσιν. Αριστον, ἀφάλσεις, καὶ δρόμοι. τὸ ὀξὺ μὲν πᾶν ἐς τὰ σκέλεα, πάντων τονώσιες. Ψυχρολουσίη ἀλουσίης κρέσσων· ἀλουσίη δὲ θερμολουσίης. στῦψαι, πυκνῶσαι, ξηρῆναι κεφαλὴν, ψυχρολουσίη δυνατωτάτη, ὑγιείης ἡ κατάστασις· ὑγρῆναι, λῦσαι, ἀχλυῶσαι, θερμολουσίη δυνατωτάτη· κεφαλῆς γὰρ νούσου αἱ προφάσιες· τοιοίδε καὶ οἱ νότοι, βαρυήκοοι. Ησυχίη

χίη ἐπὶ τοῖσι γυμνασίοισι, ἐς κατάστασιν τοῦ ταράχου. Πίεσις τῆς κεφαλῆς, ἐς τὴν τοῦ δέρματος ξύσιν.

Προπόσιες ὕδατος, ἢ οἴνου ὑδαρέος. Ἄριστον εὐτελές· λαχάνων κόμης, τὰ μαλθακτήρια, μαλάχης, τεύτλου, βλίτου. ἔμβαμμα εὐστόμαχον, εὔστομον, κοιλίης μαλθακτικὸν, ἀβαρὲς δὲ κεφαλῇ, διὰ θύμου, ἢ θύμβρης, ἢ σινήπιος. ὠῶν τὰ θερμὰ χειμῶνος, θέρεος δὲ τὰ ψυχρὰ, γυμνὰ τοῦ ὀστρακώδεος, μὴ ὀπτά· ἐλαῖαι, φοίνικες, τάριχος ὡραῖον. χόνδρος πλυτὸς, ξύν τινι τῶν γλυκέων, ὁκόσον ἥδυναι, αἱρετόν. ἐπὶ τοῖσδε ἅλες. Ηρεμίη· ἡσυχίη, καὶ ἀκοῆς, καὶ λαλιῆς. Περίπατοι, ἔνθα ἂν εὔπνοον ἢ εὔχαρι, δένδρεσι, ἢ βοτάνῃσι. Ην δὲ ἐς δεῖπνον ἵκῃ, μάλιστα μὲν αὖθις ψυχρολουτέειν, σμικρὸν ὑποχρισάμενον λίπαϊ· εἰ δὲ μὴ, σκέλεα μοῦνον. Τὸ δεῖπνον, σιτῶδες, οἷον ἴτριον, ἢ ῥόφημα χόνδρου, ἢ πτισάνη ἄφυσος, ἑψηθεῖσα εὔπεπτος. φάρμακα δὲ τὰ ἐς ἡδονὴν τῆς πτισάνης, πέπερι, γλήχων, ἡδύοσμον, κρομμύων ἢ πράσων σμικρὸν, μηδὲ ὁκόσον ἐμπλῆσαι. ὄξος δὲ τὸ δριμὺ ξύμφορον. Κρεῶν, τὰ ἐκ πόνων μὴ πίονα· συῶν πόδες, καὶ κεφαλή. πτηνὰ πάντα· τῷ πλήθεϊ δὲ τεκμαίρεσθαι. λαγωὸς, καὶ τὰ θηρευτὰ δέ· ἀλεκτορὶς εὔπορος καὶ ξύμφορος. Τράγημα πᾶν κεφαλαλγὲς, πλὴν φοίνικος, ἢ τῶν ὡραίων σύκων, ἢ σταφυλῆς, ἢν ἄφυσος ἄνθρωπος ἔῃ. εὖ καλὸν ἐν τούτοις τοῖσιν, ἠδὲ πεμμάτων εὔπεπτα, καὶ ἄκνιστα, καὶ κοῦφα. Περίπατοι· θυμηδίη· ἐν ἡσυχίῃ, ἐς ὕπνον ἄφεσις.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΕΠΙΛΗΨΙΗΣ.

Κεφ. δ΄.

ΑΚΕΩΝ ὅ τι περ μέγα καὶ δυνατώτατον, ἐς Ἐπιληψίην χρέεσθαι· φυγὴ γὰρ οὐ μοῦνον ἐπιπόνου πάθεος, καὶ κινδυνώδεος ἐφ' ἑκάστης ὑπομνήσιος, ἀλλὰ καὶ ἰδέης αἴσχεος, καὶ ὀνείδεος τῆς ξυμφορῆς. Καί μοι δοκέω, εἴπερ εἰς ἀλλήλους ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσι ἐνέβλεπον, ὁκόσα πάσχουσι οἱ νοσεῦντες, οὐκ ἂν ἔτι ζώειν τλαῖεν ἄν. ἀλλὰ γὰρ τὰ δεινὰ ἑκάστῳ καὶ τὰ αἰσχρὰ ἀναισθησίη καὶ ἀθενσίη κρύπτει. Ξυνομαρτέειν δὲ τὴν ἰητρείην τῇ ῥαστώνῃ τῆς φύσιος ἄριστον, εὖτε τῇσι μεταβολῇσι τῆς ἡλικίης ἐς μέγα ἀμείβει τὸν ἄνθρωπον. ἢν γὰρ ἡ ξυνήθης τῷ κακῷ δίαιτα, ἐν ᾗ ἐμβιοτεύει ἡ νοῦσος, οἴχετο, οὐκέτι ἐπιφοιτεύει ἐς τὸν ἄνθρωπον· ξυναποίχεται γὰρ τῷ πρόσθεν ἤθεϊ.

Ην οὖν τῆς κεφαλῆς λάβηται, ἐνοικέει. τῇδε ἅπαντα χρὴ πρήσσειν, ὁκόσα μοι ἀμφὶ Κεφαλαίης λέλεκται, ἀμφί τε τὰς τοῦ αἵματος ἀφαιρέσιας, ἠδ' ἀμφὶ τὰς καθάρσιας φλεβῶν, τῶν ἐπ' ἀγκῶνος, μετώπου τῆς ὀρθίας, Σικύης.

Τὰς δὲ ἀφαιρέσιας, μὴ μέσφι λειποθυμίης, ποιέεσθαι· προσέκλησις γὰρ τοῦ πάθεος λειποθυμίη. Ἀρτηρίας τάμνειν ἁπάσας, τάς τε ὤτων πρόσω τε, καὶ ὀπίσω. Καθάρσιας δὲ ποιέεσθαι ἐξοχέας τουτέων πάντων, τῇ Ἱερῇ τῷ καθαρτηρίῳ καὶ τῆς κεφαλῆς, τοῖσι ἄγουσι φλέγμα. Πολλῷ δὲ δυνατώτερα ἔστω φάρμακα· φέρει γὰρ ἡ ἕξις τῶνδε τοὺς πόνους. εὐθυμίη δὲ καὶ εὐελπιστίη τίθησι τοὺς νοσέοντας τλήμονας. Χρεὼν καὶ πῦρ φέρειν ἐς τὴν κεφαλήν· ἀνύει γάρ. Τετρῆναι δὲ χρὴ πρῶτα τὸ ὀστέον μέχρι Διπλόης. ἔπειτα Κηρωτῇσι καὶ Ἐμπλάσμασι χρέεσθαι, ἐς τ' ἂν ἡ μῆνιγξ τῶν ὀστέων ἀποστῇ. τερέτρῳ χρὴ προσκόπτειν τὰ γυμνά, ἢν ἐπὶ σμικρὸν ἀντέχῃ, μέχρι αὐτομάτου ἀποπτώσιος, ἕως ὅτε μέλαινά κοτε τουτέων καὶ παχείη εὑρεθῇ ἡ μῆνιγξ. Καὶ ἐπὴν ἐς μύδησιν, ἢ καὶ κάθαρσιν, τοῦ ἰητροῦ εὐτόλμως ἀκεομένου, ἐς ὠτειλὴν ξυμβῇ τὸ τρῶμα, ὥνθρωπος ἐξῆλθε τῆς νούσου. Ἐπὶ πᾶσι, φοινίξιες κεφαλῆς· ξυνήθεες μέν, ὁκόσαι μοι ἐν τοῖσι πρόσθεν εἰρέαται· δυνατωτέρη δὲ ἡ διὰ τῶν Κανθαρίδων. χρὴ δέ, ἐπιπρόσθεν τῆς χρήσιος, τριῶν ἡμερῶν, πίνειν γάλα, ἐς τὴν τῆς κύστιος φυλακήν· Κανθαρίδες γὰρ κάρτα σίνονται κύστιν. Τάδε μὲν ὦν, ἢν κεφαλὴ πεπόνθῃ.

Ἢν δὲ τὰ μέσα εἰσάγῃ τὴν αἰτίην, καὶ τάδε ἐπάγει τὴν νοῦσον, (ἥκιστα δὲ τάδε γίγνεται, ξυμπαθέει γὰρ κεφαλῇ τὰ μέσα μᾶλλον, ὡς ἐπὶ μεγάλῳ κακῷ, ἤπερ ἀρχὴ τῆς νούσου,) ὅκως δ' οὖν ἴσχῃ, φλέβα τάμνειν τὴν ἐπ' ἀγκῶνι καὶ ἐπὶ τῶνδε· ἀπὸ σπλάγχνων γὰρ ἡ ῥοή. Ἀτὰρ καὶ καθαίρειν τούσδε μᾶλλον τῶν ἄλλων, καὶ τῇ Ἱερῇ, καὶ κνεώρῳ, καὶ κόκκῳ κνίδης· τάδε γὰρ φλεγμάτων ἀγωγά. Τὸ δὲ καίριον αὐτέων, ἡ Σικύη. Ἐπιθημάτων δέ, καὶ Ἐμπλασμάτων, ὁ φόρτος εὔδηλος, καὶ πάντη γράφειν περισσόν, εἰ μὴ ὁκόσον δύναμιν αὐτέων γιγνώσκειν, ὅτι χρὴ τοῖσδε λεπτῦναι, διαπνεῦσαι, εὔρεα καὶ εὔπνοα ποιέειν. Καὶ πεπτηρίοισι φαρμάκοισι, θερμοῖσι, ξηροῖσι, καὶ οὔρων ἀγωγοῖσι, χρεόμενον, καὶ ἐν τροφῇ, καὶ ἐν φαρμακίῃ. κρέσσον δὲ πάντων, κάστορος ὄρχις, πινόμενος ἐν μελικρήτῳ πολλάκις τοῦ μηνός· ὁκόσα τε ποικίλα φάρμακα τοῦτον πρήσσει, ἡ διὰ τῶν Θηρίων ποικίλη, καὶ ἡ τοῦ Μιθριδάτεω ἐπιποικιλωτέρη· πίνειν δὲ καὶ τὸ Βηστίνου. Εὔπεπτα γάρ, καὶ εὔχυμα ταῦτα, καὶ οὔρων ἀγωγά. ὁκόσα γὰρ χρὴ γράφειν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἅδε ἔχουσι αἱ δυνάμιες, κινάμωμον, καὶ κασίην, φύλλα τὰ μαλαβάθρου, καὶ πεπέριος καὶ σεσέλεος πάσας ἰδέας· καὶ τί γὰρ οὐκ ἂν εὕροις ἐν τοῖσδε τῶν δυνατωτάτων; Λόγος, ὅτι καὶ γυπὸς ἐγκέφαλος, καὶ αἰθυίης ὠμῆς κραδίη, καὶ οἱ ἐνοικίδιοι γαλεοὶ βρωθέντες, λύουσι τὴν νοῦσον. Ἐγὼ δὲ τῶνδε μὲν οὐκ ἐπειρήθην. ἐθεασάμην δὲ ἀνθρώπου γε νεοσφαγέος ὑποθέντας φιάλην τῷ τρώματι, καὶ ἀρυσαμένους τοῦ αἵματος πίνοντας. Ὦ τῆς παρεούσης μεγάλης ἀνάγκης, τλῆναι κακὸν ἀκέσασθαι μιάσματι κακῷ. εἰ δὲ καὶ ὑγιέες ἐκ τούτου ἐγένοντο, ἀτρεκὲς οὐδεὶς ἔχει μοι λέγειν. Ἄλλη δέ

τις

τις γραφὴ ἔφραζεν, ἧπαρ ἀνθρώπου φαγεῖν. Ἀλλὰ τάδε μὲν γεγράφθω τοῖσι μέχρι τῶνδε τλήμοσι.

Προσαρήγειν δὲ, καὶ τῇ διαίτῃ, καὶ ἑκάστοισι τῶν γινομένων, ἢ δι᾽ ἄλλων, ἢ δι᾽ αὐτοῦ. Νῦν δὲ χρὴ οὐδὲν ὑποφορῆν, μηδὲ πρήσσειν τι εἰκῇ, μάλιστα μὲν ἐφ᾽ ἑκάστοισι σμικροῖσι πάντως ὠφελοῦντα· ἢν δὲ βλάπτοντα, μηδέν. καὶ γὰρ ὀρέγματα ὁκόσα μὴ θνητὰ, καὶ ἀκούσματα, καὶ γεύματα, καὶ θνητὰ μυρία, ἐλέγχει τὴν νοῦσον. Φράζεσθαι ὧν περὶ πάντων μάλα. Ὕπνος πολλὸς, παχυτὴς, ὀργὴ, ὁμίχλη τοῦ αἰσθήσιος. ἀγαθὸν δὲ, ξυμμετρίη. Κοιλίης ἔκκρισις ἐπὶ τοῖσι ὕπνοισι ἄριστον, μάλιστα πνευμάτων καὶ φλεγμάτων. Περίπατοι μακροὶ, εὐφυέες, ἀνέλικτοι, εὔπνοοι· ὑπὸ δένδρεσι μὲν, μυρσίνης, ἢ δάφνης, ἢ τοῖσι δριμέσι, καὶ εὐώδεσι· βοτάνῃσι δὲ, καλαμίνθῃ, γλήχωνι, θύμῳ, ἡδυόσμῳ· μάλιστα μὲν τοῖσι ἀγρίοισι, αὐτομάτοισι· ἢν δὲ μὴ, κἂν ποιητοῖσι. ἐν τοῖσι καὶ αἰῶραι μακραὶ, καὶ αἵδε εὐθέες. Ὁδοιπορίῃσι καλὸν χρέεσθαι, μὴ παρὰ ποταμὸν εἰς τὸ ῥεῦμα ἐνορῆν, (ἰλίγγων γὰρ ποιητικὸν ῥόος,) μηδὲ ἐν κύκλῳ στροφεόμενον, μηδὲ βέμβηκα δινεύμενον. ἀσθενέστερος γὰρ ἑδραῖον ἱστάναι τὸ πνεῦμα, ξυνελίσσεται γὰρ τῷ κύκλῳ. δίνησις δὲ Σκοτώματος καὶ τῆς Ἐπιληψίης πρόκλησις. Ἀπὸ δὲ τῆς αἰώρης, περίπατος ἠρεμαῖος. ἔπειτα ἡσυχίη, ἐς ἀποκατάστασιν τοῦ ἐν τῇ αἰώρῃ ταράχου. Γυμνάσια δὲ ἐπὶ τούτοισι πρὸς χεῖρας, ἐνόντων τῶν ἄκρων ἀφ᾽ ἡμιτυμβίου λίνοισι ὠμοῖσι. Ἄλειμμα, μὴ κάρτα λιπαρόν. Τρῖψις, ἐν μελλήσει μὲν οὖσα, σκληροτέρη δὲ ἐς πύκνωσιν· οἰδαλέοι γὰρ καὶ παχέες οἱ πλεῖστοι. μεσηγὺ δὲ ὅλης τῆς τρίψιος, κεφαλὴ ὀρθίη τετρίφθω. Γυμνάσια, τὰ εἰς τὴν αὐχένα, καὶ ὤμους· χειρονομίη· πάντα, ὁκόσα μοι ἐπὶ Σκοτωματικῶν λέλεκται. ἅλις δὲ ἐνθάδε τοῦ ἐκεῖ φόρτου· πλὴν ὁκόσα ὀξύτερα χρὴ τὰ τῶνδε γυμνάσια ἔμμεναι ἐς ἱδρῶτα καὶ θέρμην. τάδε γὰρ πάντα λεπτύνει. Ἀτὰρ καὶ ἐν τῷ παντὶ βίῳ χρὴ ὀξυθυμίην ἀόργητον ἐμποιέειν.

Τροφαὶ πᾶσαι, παχέεσι ὀσπρέοισι, κακόν· σιτώδεις δὲ, ἄρτοι ξηρότεροι, χόνδροι πλυτοὶ, καὶ τὰ ἐκ τῶνδε ῥοφήματα. Τὰ δὲ ἐς ἡδονὴν φάρμακα, ταὐτὰ τοῖς πρόσθεν· τῶν δριμέων δὲ νῦν ἔστω πλεῦνα, πεπέριος, ζιγγιβέριος, λιβυστικοῦ. Ἐμβάμματα δὲ, δι᾽ ὄξεος καὶ κυμίνου, καὶ ἡδέα καὶ χρήσιμα. Κρεῶν, μάλιστα μὲν, ἀπείρχθω πάμπαν· εἰ δὲ μή γε, ἐν τῇ θεραπείῃ. ἐς δὲ τὴν ἀνάληψιν ἔστω, ὁκόσα κοῦφα τῇ φύσι, οἷόν τι τὰ πτηνὰ, πλὴν νήσσης· καὶ τῇ πέψι, ὅκως λαγωοὶ, ὑῶν πόδες, τάριχος. καὶ ἐπὶ τοῖσι, δίψος ἀγαθόν· Οἴνου ὀλιγοποσίη, λευκοῦ, λεπτοῦ, εὐώδεος, εὐόσμου, οὐρεομένου. Λαχάνων ἑφθῶν, ὁκόσα ἐς δύναμιν δριμέα, λεπτῦναι, οὖρα κινῆσαι· ὁκοῖόν τι κράμβη, ἀσπάραγος, κνίδη· ὠμῶν δὲ, θριδακίνη ἐφ᾽ ὥρᾳ. σίκυος δὲ, καὶ πέπων, ἀνδρὶ μὲν κρατερῷ περιττὰ, πισὶ δὲ δοτέον μέσφι γεύσιος· κακὸν γὰρ τῶνδε ἡ πληθὺς, ψυχρῶν ἐόντων καὶ ὑγρῶν. σύκου χλωροῦ, καὶ σταφυλῆς ἡ χρῆσις ὡραίως. Περίπατοι· ἐπὶ τοῖσι δὲ, θυμηδίη ἄλυπος.

Ὀργὴ

Ὀργὴ δὲ, καὶ λαγνείη, κακόν· καὶ γὰρ τὸ πρῆγμα τῆς νούσου φέρει τὰ σύμβολα. Ἀπάτη δέ τις ἔς τε μετεξετέρους ἰητροὺς ξυνουσίης. ἐπεὶ γὰρ ἡ τῆς φύσιος εἰς ἄνδρα μεταβολὴ ἀγαθόν τι πρήσσει, μετεβιάσαντο τῶν παίδων φύσιν ἀώρῳ ξυνουσίῃ, ὡς θᾶσσον ἀναῤῥώσοντες. Ἀγνοέουσι δὲ τῆς φύσιος τὴν αὐτομάτην προθεσμίην, ἐφ' ᾗ πάντα γίγνεται τὰ ἄκεα. ἥδε γὰρ ἑκάστῃ ἡλικίῃ συντίκτει τὰ οἰκεῖα, ἐν χρόνοις ὡραίοισι· ἐν χρόνῳ γὰρ, οἱ πεπασμοὶ σπέρματος, γενείου, πολιῆς. Τίς ὧν ἰητρὸς προσυλλάξαι τῆς φύσιος; τοῦτο μὲν, τὴν ἀρχῆθεν τῶν σπερμάτων μεταβολήν· τοῦτο δὲ, τὴν ἐς ἕκαστον προθεσμίην. Ἀλλὰ καὶ προσέκοψαν εἰς τὴν φύσιν τοῦ νοσήματος. οὐκέτι γὰρ ἐγκαίρως τινὲς εἴασι τῇ ἀρχῇ τῆς ξυνουσίης, προσινόμενοι ἀωρίῃ τοῦ πρήγματος.

Βιοτεύειν δὲ χρὴ, ἐν χώρῃσι θερμῇσι, ξηρῇσι. ψυχρὸν γὰρ, καὶ ὑγρὸν, ἡ νοῦσος.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΗΣ.

Κεφ. ε'.

ΧΡΕΩ βουλῆς ἀμφὶ αἵματος ἀφαιρέσιος ἐν τοῖσι Μελαγχολικοῖσι, ἀφ' οὗ γίγνεται ἡ νοῦσος· ἀλλὰ καὶ κακοχυμίης, οὐδὲ ἐπὶ σμικρῷ τῷ πλήθεϊ. Ην μὲν ὧν ἡλικίης νέης λάβηται, καὶ ὥρης ἐαρίνης, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τῷ δεξιῷ μέσην, ὅκως ἀπὸ τοῦ ἥπατος εἴη ἐπίκαιρος ἡ ῥοή. τόδε γὰρ τὸ σπλάγχνον αἵματος αἱ πηγαὶ, χολῆς δὲ ἡ γένεσις, ἄμφω Μελαγχολίης ἡ τροφή. Τάμνειν δὲ, κἢν ἰσχνοὶ ἔωσι, καὶ λείφαιμοι. σμικρὸν δὲ ἀφαιρέειν, ὁκόσον αἴσθηται τομῆς ἡ δύναμις, οὐκ ἐλεγχθείη δὲ ἐπὶ τῷ τόνῳ. καὶ γὰρ εἰ παχὺ, καὶ χολῶδες, καὶ πεπηγὸς ἔη τὸ αἷμα, καὶ μέλαν, ὅκως ἀμόργη, ἀλλὰ τόδε ἐστὶ τῆς φύσιος ὁ χῶρος, καὶ ἡ τροφή. ἢν ὧν τοῦ δέοντος πολλὸν ἀφέλῃς, ἀτροφίη ἡ φύσις ἐξίσταται τῆς ἕδρης· Ην δὲ πολύαιμος ᾖ, τὰ πολλὰ μὲν οὐ κάρτα γίγνεται πονηρόν· τάμνειν δὲ τὴν φλέβα· καὶ μὴ αὐτῆμαρ, ὁκόσον χρὴ, ἀφαιρέειν, ἀλλ' ἐκ διαστάσιος. καὶ αὐτῆμαρ δὲ τόδε πλῆθος δηλώσουσιν αἱ δυνάμιες. Μεσηγὺ δὲ, ἁδροτέρως διαιτᾶν, ἐς ἄλλης κενώσιος ὑπομονήν. χρὴ γὰρ καὶ τῷ στομάχῳ ἀρήγειν, καὶ τῷ νοσέοντι καὶ κάμνοντι. Τῷ δὲ τῆς μελαίνης χολῆς ἐγκεομένης, ἐπίπροσθεν μιῆς ἡμέρης λεπτῶς διαιτηθέντι, μέλανος ἐλλεβόρου δοτέον ξὺν μελικρήτῳ σταθμοῦ ὁκόσον ὁλκὰς δύο· ὑπάγει γὰρ ὅδε μέλαιναν χολήν. ἀτὰρ καὶ τοῦ θύμου τοῦ Ἀττικοῦ ἡ κόμη, καὶ ἥδε ἄγει μέλαιναν χολήν. ἄριστον δὲ ξυμμίσγοντα, διδόναι ἑκάστου μέρος ἓν, ἐς ὁλκὴν < δύο ἀμφοῖν. Λούειν τε ἀπὸ τῆς καθάρσιος, καὶ οἴνου βραχὺ διδόναι, καὶ τῆς ἄλλης

τῆς

τῆς ἐν τῇ τροφῇ χρείης. στομάχου γὰρ τῇ δυνάμει καματηρὴ ἡ κάθαρσις. Μεταβαίνειν αὖθις ἐπὶ τὰ μέσα. ἄχρι δὲ προχαλάσουνται Επιπλάσματι καὶ Τέγξει, Σικύην πρὸς τὸ ἧπαρ, καὶ τὴν κοιλίην, ἢ τὸ στόμα ταύτης, προσβάλλειν. ἥδε γὰρ ἡ ἀφαίρεσις πολλόν τι ἐπικαιροτάτη τῆς Φλεβοτομίης. προσβάλλειν δὲ καὶ τοῖσι μεταφρένοισι μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων, ἐνταῦθα τοῦ στομάχου ἐστὶ ἡ πρόσφυσις. Εἶτ' αὖθις ἐπανατρέφειν· καὶ ἢν τῇ διαίτῃ βλαστηθῇ ἡ δύναμις, τὴν κεφαλὴν ξυρέειν. ἔπειτα Σικύην τῇ κεφαλῇ προσβάλλειν, καὶ γὰρ ἡ πρώτη καὶ μεγίστη τῆς νούσου ἐν τοῖσι νόσοισι αἰτίη. ἀλλ' οὐδὲ αἱ αἰσθήσιες ἔασι ἀσινέες, ἐκεῖθεν γάρ σφεων ἡ ἀπόστασις καὶ ἡ ἀρχή· ξυντρέπονται ὧν καὶ αἵδε, κοινωναὶ ἔσται τῆς πάθης. μετεξέτεραι δὲ καὶ παραισθάνονται, παραφορῇ τῆς αἰσθήσιος. Χρὴ δὲ μάλιστα τῷ στομάχῳ ἀρήγειν, καὶ τοῦδε νοσέοντος, καὶ ἐν τῷδε τῆς μελαίνης χολῆς ἐγκεομένης. πιπίσκειν ὧν χρὴ τοῦ χυλοῦ τοῦ ἀψινθίου ξυνεχῶς, ἀπὸ σμικροῦ τοῦ μεγέθεος ἄχρι κυάμου. κώλυμα γὰρ τόδε χολῆς γενέσιος. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἀλόη, ἥδε γὰρ ὑπάγει εἰς τὸ κάτω ἔντερον τὴν χολήν. Ην μὲν ὧν νεότοκον τὸ πάθος ᾖ, καὶ μὴ πολλὸν ὥνθρωπος ἐκτραπῇ, ἄλλης μὲν ἐπὶ τοῖσι ἰήσιος, τῆς δὲ λοιπῆς διαίτης χρέος, ἐς ἀνάληψιν τῆς ἕξιος, καὶ ἐς κάθαρσιν ἀκριβέα τοῦ πάθεος, καὶ ἰσχὺν τῆς δυνάμιος, ὡς μὴ παλινδρομέωσι αἱ νοῦσοι. Φράσω δὲ αὖθις τὴν ἐν τῇ ἀναλήψει βιοτήν.

Ην δὲ ἐπὶ τοῖσδε σμικρόν τι ὑποπλώξασα ἡ νοῦσος παλίνορσος ὀφθῇ, μεζόνων ἀκέων χρέος. Μὴ ὧν ἀμβολὴ χρόνου γιγνέσθω. ἀλλ' ἢν ἐπὶ χρέσι γυναικὸς Καταμηνίων, ἢ ἀνδρὸς Αἱμορροΐδων ῥόου, ἡ νοῦσος ἔῃ, ἐρεθίζειν τὰ χωρία, προχέειν τι τοῦ ξυνήθεος· Ην δὲ μέλλῃ καὶ μὴ ἥκῃ, ἄλλῃ πῃ τοῦ αἵματος μεταρρυέντος, ἐπιπαρέχῃ δὲ ἡ νοῦσος, κενώσιας ποιέεσθαι αὐτῷ, ἡγεομένην ἀπὸ τῶν σφυρῶν· κἢν μὴ ἐς ὅσον χρὴ ἐντεῦθεν ἀφέλῃς, καὶ τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τάμνειν φλέβα. Μεσηγὺ δὲ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερέων ἀναθρέψιος, τὴν Ἱερὴν τὸ καθαρτήριον φάρμακον πιπίσκειν. Επειτα Σικύην τοῖσι μέσοισι προσβάλλειν, τῷ ἥπατι ἐγχείροντα· πρήσσειν τὰ ἔργα, ἢ τάχος ἀνύοντα. σμικροῖσι μὲν γὰρ ἄκεσι οὐ πείθεται. κἢν ἐς τὰ μεγάλα ἰθύνῃ, ἐν ἕδρῃ ἵζει ἡ Μελαγχολίη. καὶ ἢν πάντῃ τοῦ σώματος ἐνοικήσῃ, αἰσθήσεσι, γνώμῃ, αἵματι, χολῇ, λάβηται δὲ καὶ νεύρων, αὐτή τε ἐς ἀνήκεστον τρέπεται, ἐγκοτεῖ τε τῷ σκήνεϊ ἑτέρων νοσημάτων τόκοις, Σπασμοῦ, Μανίης, Παραλύσιος· κἢν ἐκ Μελαγχολίης τάδε γίγνεται, τὰ ἐπιγιγνόμενα ἀνήκεστα. Ελλεβόρῳ ὧν χρέεσθαι, ἐς ἴησιν τοῦ κακοῦ· ἐπιπροσθεν δὲ τοῦ ἐλλεβόρου, χρὴ τόν τε στόμαχον μελετῆσαι ἐξεμέειν, καὶ τὰ ὑγρὰ λεπτῦναι, καὶ τὸ σκῆνος εὔροον ποιέειν· ἔμετοι δὲ τάδε πρήσσουσι, ἄλλοτε μὲν οἱ νήστιες, ἄλλοτε δὲ ῥαφανίδες. Φράσω δὲ τόν τε τρόπον, καὶ τὴν ὕλην. Φράσω δὲ καὶ τοῦ ἐλλεβόρου τὰ εἴδεα, τὴν χρήσιος τοῦ τρόπου, καὶ ὅκως προδιακρινῆσαι ἕκαστον χρὴ,

καὶ ὅκως ἐν τοῖσι ἐμέτοισι ἀρήγειν. Ἄπιστον ἐπὶ τοῖσδε εἰ μὴ ἐλύθη ἐς τὸ πάμπαν ἡ νοῦσος, ἢ πολλῶν ἐτέων ἔσχε διαλείψιας. τὰ πολλὰ γὰρ τοῦδε ὑπότροποι Μελαγχολίαι. Ἢν δὲ ἔμπεδος ἤδε, μὴ ἤδη περιμένειν. χρὴ ὦν τὰ ἐς τὸν ἐλλέβορον ἅπαντα πρήσσειν. Ὑγιέας μὲν ὦν ἅπαντας ποιέειν ἀδύνατον τοὺς νοσέοντας· ἢ γὰρ ἂν ἰητρὸς κρέσσων Θεοῦ. ἀπονίην δὲ, καὶ διαλείψιας, καὶ νούσων ἐπικρύψιας, δρῆν θέμις ἰητρόν. Ἡ ὦν ἀπαυδῆν ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἀπηνείας, περιεχομένοις ἄμφω τὸ ἀναλθὲς, ἢ καὶ ἐς τέλος τοῖσι ἔργοισι ὁμιλέειν. Διδόναι δὲ καὶ τῆς Ἱερῆς τῆς διὰ ἀλόης, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε· καίριον γὰρ φάρμακον τῆς Μελαγχολίης τόδε, στομάχου, καὶ ἥπατος, καὶ χολῆς καθάρσιος ἄκος ἐόν. Ἀτὰρ καὶ μαλάχης σπέρματος, ὁκόσον ὁλκῆς δραχμὴν, πιπίσκειν ξὺν ὕδατι, ἄριστον πείρῃ τις ἐπιστώσατο. Μυρία δὲ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἄλλα ἄλλοισι ἔῃ χρηστά.

Ἐπὶ δὲ τοῖσι πόνοισι τοῖσδε, ἐς ἀνάληψιν ἄγειν. μετεξετέροισι γὰρ ἐς μὲν τὸν τῆς ἰητρείης καιρὸν ἡ νοῦσος ἐξ ἕδρης δὲ ἐκινήθη· ἢν δὲ ἐς ἀνάπλασιν σαρκῶν καὶ δυνάμιος ὥνθρωπος ἵκῃ, ξυναπηλάθη πάντα τῆς νούσου τὰ ἴχνια. δύναμις μὲν γὰρ φύσιος ὑγείαν τίκτει, ἀσθένεια δὲ νοῦσον. Ἀπίτω ὦν ἐς ἀνάληψιν ὁ νοσέων, πεφυκόσι θερμοῖσι ὕδασι ἐνδιαιτώμενος· καὶ γὰρ τὰ ἐν τοῖσδε φάρμακα ὀνήϊστα, ἄσφαλτος, ἢ θεῖον, ἢ στυπτηρίη, πολλὸν πλεῦνες τουτέων ἄλλαι δυνάμιες. ἀγαθὸν μὲν γὰρ ὑγρασίη ἐξ αὐχμοῦ τῆς νούσου, καὶ παλαιπωρίη τῆς ἴησιος. ἀραιαὶ δὲ καὶ μαλθακαὶ σάρκες ῥηΐσται πρὸς ἄφεσιν τοῦ νοσήματος· ξηραὶ δὲ καὶ πυκναὶ τοῖς Μελαγχολῶσι αἱ σάρκες. Ἄλειμμα λιπαρὸν, ἅμα τρίψιος εὐαφοῦς, πολλῷ τῷ λίπαϊ δέχονται * * * * * * * * * ἄρτοι πλυτοὶ, ξύν τινι γλυκεῖ, σειραίῳ τῷ Κρητικῷ, καὶ σκυβελλίτῃ τῷ Παμφύλῳ· ἢ οἶνος καὶ μέλι, μίξιος παλαιῆς. Ὠῶν, καὶ ψυχροτέρων, καὶ θερμῶν, τῶν γυμνῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ὀστρακώδεος. κρεῶν, τὰ μὴ πίονα, καὶ σμηγματώδεα· συῶν μὲν πόδες, καὶ τὰ τῆς κεφαλῆς· πτηνῶν τὰ ξηρὰ ἀπίονα. θηρείων, λαγωῶν, δορκάδων, πτωκὸς, ὀπώρης ὁκοῖόν τι ἄριστον ᾖ. Ἐπὶ τῇ τοῦ στομάχου ἀναφορῇ, προμηθεύεσθαι περὶ τῆς τροφῆς, ὅκως μὴ καταποθεὶς ἀνεμῆται. Διδόναι ὦν, πρὸ πάντων σιτίων, μελίκρητον, κυάθου ἥμισυ, καὶ πόντα ἐξεμέειν ἐς τὴν τοῦ στομάχου κάθαρσιν. ὧδε γάρ σοι ἡ τροφὴ ἑδραίη μένει. Φάρμακα δὲ τῶν ἀναγκαίων καθαρτήρια, πίτυος καρπὸς, καὶ κνίδης· τῶν σπερμάτων τοῦ κοκκάλου, καὶ πεπέριος· ἀμυγδάλων αἱ πικραί· καὶ μέλι ἢ τῷδε ἡ ξύστασις. Ἢν δὲ ξηρῆναι θέλῃς, ἄριστον σμύρνα, καὶ ἴρεως ἡ ῥίζα, καὶ τὸ διὰ τῶν Θηρείων φάρμακον, καὶ ἡ τοῦ Βησίνου, καὶ Μιθριδάτου, καὶ ἄλλαι μυρίαι. Ἐπιθήματα δὲ, ἡ τῶν Ἐπιπλασμάτων ὕλη, μελίλωτον, καὶ μήκωνες, καὶ τερμίνθου δάκρυον, καὶ ὕσσωπον, καὶ λίπας τὸ ἀπὸ ῥόδων, ἢ τῆς οἰνάνθης, κηρὸς δὲ τουτέων πάντων πάγος. Ἄλειμμα λιπαρόν· αἰώραι· περίπατοι· ἄλλα, ὅσα σαρκῶν τε ἀνάπλασιν ποιέεται, καὶ δυνάμιος ἰσχὺν, καὶ τῆς φύσιος ἐς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασιν.

ΘΕ-

* * * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΦΘΙΣΙΟΣ.

Κεφ. η΄.

* * * ὅκως ἐν νηῒ καὶ γαλήνῃ. καὶ γὰρ εἰ εὐτυχοίη ὁ νοσέων, ἐν θαλάσσῃ γίγνοιτ' ἂν αἰώρη, καὶ βιωτή· καὶ γάρ τι ξηρὸν ἐς τὰ ἕλκεα ξυνδίδωσι ἅλμη. Ἀπὸ δὲ τῆς αἰώρης, ἐφησυχάσαντα, χρίεσθαι νῦν λιπαρῷ λίπαϊ. ἐπὶ τῇσι * * τρίψεσι ἐξεχὲς καταιονεόμενον, ἀπ' ὀλίγου ἐκ προσαγωγῆς ἐς κοτύλας πέντε ἢ ἕξ, ἢ πολλόν τι πλεῖον· ἢν δὲ μὴ, ὁκόσον τις δύνηται. πολλάκι γὰρ τόδε μοῦνον ἀντὶ πάσης τροφῆς ἤρκεσε. Γάλα δὲ ἡδὺ μὲν προσάρασθαι, πιεῖν δὲ ῥήϊστον, στερεὸν θρέψαι, καὶ τροφῆς ἁπάσης ἐκ παιδὸς ξυνηθέστερον· ἰδεῖν δὲ καὶ τερπνὸν τῇ χροιῇ· φάρμακον δὲ ἀρτηρίῃ ἄκερχνον, διαπλεῦσαι βρόγχον, ἄγειν φλέγμα, εὔπνοον, ὀλισθηρὸν δὲ τὴν κάτω διέξοδον· ἕλκεσι δὲ φάρμακον γλυκὺ, καὶ ἄλλου παντὸς εὐμενέστερον. Ην μὲν ὦν τις πολλὸν τοῦδε πίνῃ, οὐδεμιῆς τροφῆς ἄλλης χρέος· ἀγαθὸν γὰρ ἐν νούσῳ ἔνι φάρμακον γάλα τωὐτὸν γίγνεσθαι, καὶ τροφήν. καὶ γὰρ ἀνθρώπων τῶν Γαλακτοφάγων τὰ ἔθνεα σῖτον οὐκ ἔδει. Ἄριστον δὲ ξὺν γάλακτι, καὶ πόλτοι, καὶ ἴτρια, καὶ χόνδροι πλυτοὶ, καὶ ὁκόσα ἐδεστὰ ἐκ γάλακτος γίγνεται. Καὶ τροφῆς ἢν ἑτέρης δέῃ, ἔστω ὁμοίη, πτισάνης ὁ χυλὸς, εὔπεπτος, λιτή· χρὴ δὲ τοσόνδε ἡδύνεσθαι, ὁκόσον ῥυμφάνεσθαί ἐπὶ ῥήϊστην· ἢν καὶ τῶν ἐς ἡδονήν τι λαμβάνῃ, καὶ τόδε ἔστω φάρμακον, λιγυστικοῦ κόμην, γλήχωνα, ἡδύοσμον, ἅλων βραχὺ, ὄξος, ἢ μέλι. ἢν μὲν στόμαχος ἀπεπτέῃ, τόδε προέχειν· ἢν δὲ μηδὲν ὧδε προσαναγκάζῃ, πάντων ἐπὶ πτισάνῃ κρέσσων. Ἔξεστι δὲ τὴν πτισάνην ἐς χόνδρον ἀλλάξαι· ἀφυσότερος γὰρ, καὶ εὐπεπτότερος, ἢν καὶ ὡς πτισάνη μιγματώδης ἑψίσθω. Ἐν τῇσι ὑγροτέρῃσι ἀναγωγῇσι, κύαμος καθαίρει ἕλκεα, ἀλλ' ἐστὶ φυσώδης. πισὸς δὲ, καὶ ὦχρος, ὁκόσον ἀφυσότερα, τοσόνδε ἑλκέων ἀκαθαρτότερα. ξυντεκμαιρόμενον ὦν πρὸς τὰ παρεόντα, τοῖσδε χρῆσθαι. ὄψα δὲ αὐτέων, ὅσα καὶ ἐπὶ πτισάνῃ λέλεκται. Ὠὰ δὲ ἐκ πυρὸς μὲν ὑδρέα θερμά· ἄριστον δὲ ἐκ ζώων ἀρτίτοκα, πρὶν τὴν * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΗΠΑΤΟΣ.

Κεφ. ιγʹ.

* * * Ἤπατι ἕλκος ἔοι ὀλέθριον. Ἡ χαλεπωτάτη δὲ, ἐς τὴν γαστέρα, ξύῤῥοια τοῦ πύου, ἣν τὸν στόμαχον ἴσχῃ ὁδὸν ἐς τὴν ἄνω φορήν. τροφὴ γάρ ἐστι, αὐτὴ τοῦ ζῆν· τροφῆς δὲ ἡγεμὼν, ὁ στόμαχος· ποτὰ καὶ τὰ φάρμακα ὅδε τοῖσι εἴσω διαφέρει. ἣν ὦν περὶ ἅπαντα μὲν ὄκνος καταπόσιος ἔλθῃ, θᾶσσον ἐκθανεῖν ἀνάγκη, νόσῳ τε, καὶ λιμῷ. Γνώματα δὲ ἑκάστου χώρου, ὅπῃ τὸ πύον τρέψεται, ἕτερα καὶ ἕτερα. Ἦν τε διʼ Ἐντέρων ἥκῃ, στρόφοι· γαστὴρ ὑγρή· φλέγματα καὶ χολὴ, ἔπειτα ξὺν περιῤῥοῇ αἱμάλωψ, ἢ περίπλυσις ὁκοίη κρεῶν ὠμῶν. Ἢν δὲ ἐς Κύστιν ἔῃ, βάρος ἐν νεφροῖσι, καὶ ὀσφύϊ· τὰ μὲν ὦν πρῶτα, πολλὰ καὶ χολοβάφια, ἔπειτα θολερὰ, ἀνυπόστατα, καὶ ἀκατάστατα· ἐπὶ πᾶσι δὲ, καὶ ἡ ὑπόστασις λευκὴ παρείη. Ἢν δὲ ἐς Στόμαχον ἄνω ῥέπῃ, ναυτίη, ἀποσιτίη, ἔμετοι φλέγματος ἢ χολῆς, λειποθυμίη, σκοτοδινίη, μέσφι ξυῤῥαγῇ.

Μάλιστα μὲν ὦν ἀποτρέπειν τήνδε· πονηρὴ γὰρ ἡ ὁδός. Ἢν δὲ τὸ πύον βιαιότερον εὕρῃ, χρὴ πάντα ποιέειν, καὶ τῷ στομάχῳ ἀρήγειν, καὶ τροφῇσι, καὶ φαρμάκοισι, καὶ διαίταις, πάντα μειλίχως· φαρμάκοισι ἐς τὴν τοῦ κόλπου ῥαγήν· βοτάνην τὴν ὑσσώπου ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν, καὶ πρασίου τῆς κόμης, καὶ τῆσδε ξὺν μελικρήτῳ, καὶ χυλῷ τῆς ἀψίνθου. Τάδε μέντοι πρὸ τῶν σιτίων πίνειν χρεὼν, ὡς λεπτὰ μὲν τὰ ὑγρὰ γίγνηται, εὔθρυπτα δὲ τὰ χωρία, εὔρηκτα δὲ τὰ ἔμπυα σώματα. Διδόναι καὶ ὄνου γάλα, λεῖον, ἄχολον, εὔτροφον, ἐς τροφὴν ἀσύστατον, ἥπερ ἐστὶ γάλακτος ἀρετή. Προστιθέναι δὲ καὶ χάριτας πόματος καὶ σίτου· κἢν μικρῷ χείρω τῶν ὠφελεύντων ἔωσι, διδόναι. ἔσται γὰρ διέξοδος ναυτιώδεϊ καὶ ἀτερπέϊ ὑγρῷ, μετεξετέρους γὰρ ἡ τοῦ πύου δίοδος βλάψαι. Μήπω τι καὶ ἀπόσιτοι ἔσονται, κἢν τι λάβωσι, εὐηγέες. Χρὴ δὲ καὶ ἐπὶ τῇσι ἄλλῃσι ἐκροῇσι, παντοίην μελέτην τοῦ στομάχου ποιέεσθαι· ὅδε γὰρ ἡ πάντων φαρμάκων ὁδός. Μεμνῆσθαι δὲ καὶ τοῦ Ἥπατος χρεὼν, ἔνθα τῶν ἑλκέων ἐστὶ ἡ ῥίζα. Ἢν δὲ ἐς Κύστιν ὁρμᾷ, οὐρητικοῖσι ἐξάγειν, ἀσάρου τῆς ῥίζης, καὶ φοῦ, καὶ ἀδιάντου, καὶ μήου, τῶν ἐμπότων· τάδε μέντοι ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν. ποικίλον μὲν τὸ Βησίνου φάρμακον, καὶ τὸ διὰ τῶν φυσαλλίδων ἄριστον, ἠδʼ ὁκόσα διὰ πείρης τῇσι ἐπαινέεται. Ἢν δὲ διʼ Ἐντέρων ἄγῃς, τὸ ἀγωγὸν ἔχεις γάλα· μάλιστα μὲν, ὄνου· ἢν δὲ μὴ, αἰγὸς, ἢ μήλων. χυλοὶ δὲ ὀλισθηροὶ, καὶ σμηγματώδεες, ὁ τῆς πτισάνης· ὄψα, πέπερι, ζιγγίβερι, λιγυστικόν. Ἀθρόον

δὲ

δὲ εἰρῆσθαι ἀμφὶ πάσης διαίτης, ἐπὶ πάσῃ συῤῥήξι, τροφαὶ μὲν εὔχυμοι, εὐστόμαχοι, εὔπεπτοι· ἢ χυλοὶ, ἢ οἱ διὰ γάλακτος πόλτοι, ἄμυλοι, ἰτρία ξὺν γάλακτι.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΣΠΛΗΝΟΣ.

Κεφ. ιδ΄.

ΣΚΙΡΡΟΥ τοῦ ἐπὶ Σπληνὶ λύσιες οὐ ῥηΐσται. ἢν δὲ καὶ ἀπότοκοι τῶνδε νοῦσοι γένωνται, Ὕδρωψ, ἢ Καχεξίη, ὀκέλλει τὸ κακὸν ἐς ἀνήκεστον. Τὸν ἰητρὸν τὸν Σκίῤῥον ἰῆσθαι. χρὴ ὦν ἀποτρέπειν γιγνομένους, καὶ λύειν ἄρτι ἀρχομένους. ἐνίστασθαι δὲ τῇσι φλεγμονῇσι, ἥνπερ οἱ Σκίῤῥοι διάδοχον ἐς διάπνοιαν ἄγωνται τὴν Ἀπόστασιν· τάδε γὰρ φλεγμασίης. Ἰητρείοισι δὲ χρέεσθαι, ὁκόσα μοι ἐν τῇσι Ὀξείῃσι λέλεκται. Ἢν δὲ πάντα σοι πρήσσοντι ἐν φλεγμασίῃ ὁ Σκίῤῥος ἐμμένῃ, καὶ πυρὶ ἰκέλοισι χρέο, ἐς μάλθαξιν τῆς σκιῤῥίης· Τέγξεσι, δι' ὄξεος, καὶ ἐλαίου, καὶ μέλιτος· ἀντὶ δὲ εἰρίων, πλύγματα ἔστω ἀπὸ λίνου· ἐμπάσσειν ὧδε τῆς μυροβαλάνου σεσησμένης· Ἐπιπλάσμασί τε τοῖσι μαλθακωτάτοισι αἱ * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

ΑΡΕΤΑΙΟΥ

ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ

ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΘΕ-

* * * * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΔΙΑΒΗΤΟΥ.

Κεφ. β΄.

ΥΔΡΩΠΟΣ ἰδέη τοῦ Διαβήτεω πάθος, αἰτίῃ, καὶ διαθέσει· χώρῃ δὲ μούνῃ διάφορον, ἔνθα τὸ ὑγρὸν ἐκρέει. Ασκίτῃ μὲν γὰρ δοχεῖον, τὸ περιτόναιον, οὐδ' ἐκροὴν ἴσχει, ἀλλὰ μίμνον τῇδε πλημμυρεῖ· Διαβήτεω δὲ φορὴ μὲν ὑγροῦ ἡ ἀπὸ τοῦ πάσχοντος ἡ ἑωυτὴ, καὶ σύντηξις, ἐς δὲ νεφροὺς καὶ κύστιν ἡ ξυνόδοσις τὰ περὶ ἔξοδον φέρει. ἥδε τοῖσι Υδερῶσι ἡ ὁδὸς ἐπιγίγνεται, ἢν ἐς ἀγαθὸν ἡ νοῦσος τρέπηται· ἀγαθὸν δὲ ἡ λύσις τῆς αἰτίης, καὶ μὴ τοῦ ἄχθεος ἐλαφρείη μοῦνον. Δίψος δὲ τουτέοισι μέζον, ἐκρέον γὰρ τὸ ὑγρὸν αὐαίνει.

Εστι δὲ τὰ ἄκεα ἐς τὴν ἐπίσχεσιν τῆς ξυντήξιος τὰ ωὐτὰ τοῖσι Υδρωψι. Ες δὲ τὸ δίψος μεγάλης ἰητρείης χρέος, τόδε γὰρ ἐν τῷ εἴδεϊ ἀλγέων πάντων μέζον. καὶ ἢν πίωσι τὸ ὑγρὸν, πρόκλησις οὐρήσιος· ποτὶ δὲ ἐκθέον τόδε ξυναπάγει τὸ τῆκον τὰ ἐν τῷ σκήνεϊ. Φαρμάκων ὦν ἀδίψων χρέος· δίψος γὰρ μέγα, ἀκορίη ποτοῦ. ποτὸν γὰρ οὐδ' ὅσον γίγνηται δίψεος ἄκος. Πάντη δὲ ἐπὶ τῷ στομάχῳ ἀρήγειν, ἔνθα τοῦ δίψεος αἱ πηγαί. Ην ὦν τῇ Ιερῇ καθαίρῃς, Επιθήμασι χρέο, νάρδῳ, μαστίχῃ, φοίνιξι, μήλοισι κυδωνίοισι ὠμοῖσι. τῶνδε ὁ χυμὸς μὲν, ξὺν νάρδῳ, καὶ ῥοδίνῳ, ἄριστον ἐς Τέγξιν· Επίπλασμα δὲ, ἡ σὰρξ αὐτέων, ξὺν μαστίχῃσι, καὶ φοίνιξι. ἐν κηρῷ δὲ, καὶ νάρδῳ τῷ μύρῳ, ἡ τουτέων μίξις ἀγαθή. ἢ οἱ χυλοὶ ἀκακίης τε, καὶ ὑποκυστίδος, ἔς τε τὰς Τέγξιας, καὶ ἐς τὰ Επιπλάσματα.

Αταρ καὶ ὕδωρ τὸ ποτὸν σὺν τῇσι ὀπώρῃσι ἑψείσθω. Τροφαὶ δὲ, καὶ γάλα, καὶ ξὺν τῷδε σιτία, ἄμυλοι, χόνδροι, ῥοφήματα. Οἶνοι στύφοντες, ἐς μὲν τὸν τοῦ στομάχου τόνον· ἀκρητέστεροι μᾶλλον, ἐς τὴν τῶν ἄλλων χυμῶν ἐξήρανσίν τε καὶ διάνιψιν· ἁλμώδεσι γὰρ δίψος. οἶνος δὲ, στύφων θ' ἅμα, καὶ ψύχων, μεταβολῇ τε, καὶ εὐκρασίῃ. ἐς δυνάμιν δὲ, κἢν οἶνος γλυκὺς, ὁκοῖος αἷμα,

 ἔῃ,

ἔῃ, ἐς τὴν αὐτοῦ γένναν. Φάρμακα ποικίλα τὰ αὐτὰ, ἡ διὰ τῶν Θηρίων, ἡ τοῦ Μιθριδάτεω, ἡ διὰ τῶν ὀπωρέων, τά τε ἄλλα, ὁκόσα ἄνθρωπος ὀνήϊστα. Ατὰρ καὶ ἡ ξύμπασα δίαιτα, καὶ ὁ βίος αὐτός.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΛΙΘΙΑΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΕΛΚΩΣΕΩΣ

ΝΕΦΡΩΝ.

Κεφ. γ'.

ΑΜΦΙ μὲν Φλεγμασίης, καὶ Αἱμοῤῥαγίης, καὶ ὁκόσα ὀξέως ἀπὸ Νεφρῶν κτείνει, ἐν τοῖσι Οξέσι γεγράφαται. Αμφὶ δὲ Ελκώσιος, ἠδὲ Λίθων γενέσιος, ὁκόσα τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει πρεσβύτῃσι, μάλιστα νῦν γράφω. ἄγχιστα μὲν, ἐς ἄκεσιν· εἰ δὲ μὴ, οἷσι ὅγε παρηγορήσεται.

Λίθων μὲν ὦν εὐφυῆ γοῦναν ἐς ἄγονον τρέψαι, ἀδύνατον. ῥηΐτερον μὲν γὰρ μήτρην ἄτοκον θέμεναι, ἢ Νεφροὺς λιθιῶντας, ἀλίθους. ἐς διέξοδον ὅκως ἐξηγέειν χρή. Ην ὦν ἐν ἕδρῃ ἵζωσι οἱ Λίθοι, τὰ ἄκεα φράσω. κάρτα γὰρ ὀδυνέονται, ποτὶ καὶ ἐξέθανον στρόφοισι καὶ εἰλεῷ κώλου, καὶ ἰσχουρίῃ· ξυναφέα γὰρ ἀλλήλοισι Νεφροί τε καὶ Κῶλον. Ην γὰρ Λίθων ἐνστάσιες ἔωσι, ἐπὶ δὲ τοῖσι ἰσχουρίῃ τε καὶ στρόφῳ, τὴν ἐπὶ τῷ σφυρῷ τάμνειν φλέβα τῷ κατ' ἴξιν τοῦ Νεφροῦ. αἱ γὰρ τοῦ αἵματος ἀπὸ Νεφρῶν ἔκροιαι ἀνιᾶσι τῶν Λίθων τὰς σφίγξιας· φλεγμονὴ γὰρ δήσασα ἴσχει τὰ πάντα, φλεγμονῆς δὲ κενεαγγείη λύσις. Τέγγειν τε τὰς ψύας, ἔνθα τῶν Νεφρῶν ἡ χώρη. λίπας δὲ παλαιὸν, ἢ τὸ νέον, ῥυτὴν ἴσχετο. οὐρητικὸν δὲ, καὶ ἀνήθου ἡ κόμη, καὶ λιβανωτὶς, ἢ σάμψυχον. τοῖσδε χρὴ, ὅκως ὕδωρ, καταιονέειν· σμικρὸν γὰρ αἱ χρήσιες. Ατὰρ καὶ τοῖσδε πυελὴν, βοείῃσι κύστεσι ἐγχέοντα ἔλαιον ἀνθέμιδος. Επιπλασμάτων νῦν ὕλη, ξὺν τοῖσι ἀλίποισι, ἡ αὐτή. Ελυσε καὶ Σικύη κούφη κοτὲ τῶν Λίθων τὴν ἔνστασιν. ἄριστον δὲ, κὴν ἐπὶ Φλεγμασίης χράσης. Ην δὲ τάδε σοι ποιέοντι ἔτι μίμνωσι οἱ Λίθοι, ἐς ἔλαιον τὸν ἄνθρωπον καθιέναι· τὸ γάρ τοι ἅμα πάντα ποιέει. ἀλέη μὲν χαλᾷ, πῖη δὲ ἐκγλισχραίνει· τὸ δριμὺ δὲ ἐς προθυμίην δάκνει. τάδε μέντοι ἔξοδα Λίθων, καὶ σφῶν προκλήσιες. Πίνειν δὲ φαρμάκων τῶν ἁπλῶν μὲν ῥίζας, φοῦ, μῆον, ἄσαρον. βοτάνας δὲ, τὴν πρελονίτην, ἢ πετροσέλινον, ἢ σίον· ποικίλων δὲ, μύρα μὲν, ὁκόσα ἴσχει νάρδον, κασίην, σμύρναν, κινάμωμον, * * * * * *, ἀπουλώσει σίνηπι, καὶ ἐκ πυρὸς ἐσχάραι· καὶ Επιθήματα, ἃ

πρόσθεν

πρόσθέν μοι λέλεκται. Δίαιτα δὲ, καὶ ἄλειψις, καὶ πλόος, καὶ ἡ ἐν θαλάσσῃ βιοτὴ, ἅπαντα τοῖσι ἐπὶ Νεφρῶν ἐστιν ἄκεα.

---

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΓΟΝΟΡΡΟΙΗΣ.

Κεφ. ε'.

ΚΑΙ τοῦ ἀτερπέος τοῦ πάθεος εἵνεκεν, καὶ τοῦ κατὰ σύντηξιν κινδυνώδεος, καὶ τῆς ἐς διάδεξιν γένεος χρέους, λύειν χρὴ μὴ βραδέως τὴν Γονόρροιαν, πάντων κακῶν ἐοῦσαν αἰτίην. Πρώτιστα μὲν ὦν, ὅκως ῥεῦμα κοινὸν, ἰῆσθαι· στύψεσι τῶν ἀμφὶ τὴν κύστιν, καὶ τὴν ῥοίην τῶν χωρέων· καὶ ἐμψύξεσι ψυῶν, λαγόνος, αἰδοίων, διδύμων, ὅκως μὴ ῥέῃ ἐς πολλὸν ἡ γονή. Εἶτα αὖθις ἀλεῆναι τὸ πᾶν, ἐς τὸ τὰς ἀφόδους ξηραίνειν. στύψεσι μὲν ὦν, καὶ τέγξεσι· ἔρια μὲν, τὸ ἀπὸ τοῦ οἴος ξὺν τοῖς λύμασι· λίπας δὲ, τὸ ῥόδινον μύρον, ἢ τὸ διὰ τῆς οἰνάνθης, ξὺν οἴνῳ λευκῷ, εὐώδεϊ. ἐκ προσαγωγῆς δὲ ἀλεαίνοντα λίπας τὸ κοινὸν, καὶ μελίλωτον ἐκζεσθὲν σὺν αὐτῷ, καὶ σάμψυχον, καὶ λιβανωτὸς, ἢ κόνυζα· ἄριστον καὶ ἀνήθου κόμη, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ῥυτή. Τοῖσδε ἐς τὰ Ἐπιπλάσματα χρέο, κριθῶν, καὶ ὀρόβων ἀλήτοισι, καὶ ἐρυσίμου τοῦ σπέρματος, καὶ νίτρον· μέλι δὲ, ἐς τὴν ἁπάντων ξύμπνοιαν καὶ ξυνάφειαν. Τοιάδε καὶ Ἐπιπλάσματα, ὁκόσα φοινίσσει, καὶ ἰόνθους ἐγείρει, καὶ τὸ ῥεῦμα παροχετεύει, καὶ ἀλεαίνει τὰ χωρία· τοιόνδε τὸ Χλωρὸν Ἐπίπλασμα, καὶ τὸ διὰ τοῦ καρποῦ τῆς δάφνης. Πιπίσκειν δὲ καὶ τοῦ κάστορος συχνὸν, καὶ τῆς ῥίζης τοῦ ἀλικακάβου ὁκόσον δραχμῆς ὁλκῆς, καὶ τοῦ ἡδυόσμου τὸ ἕψημα. ποικίλων δὲ, τὸ διὰ τῶν δύο πεπέρεων, ἢ Σύμφωνος, ἢ Φίλωνος ἄριστον, καὶ διὰ σίγκου τοῦ θηρίου φάρμακον ποτὸν, καὶ ἡ τοῦ Βησίνου, καὶ ἡ διὰ τῶν ἐχιδνῶν τῶν ἑρπετῶν. Τὸ ξύμπαν δὲ διαίτῃ διδόναι. ἐπιτρέπειν τε καὶ πιστεύειν χρὴ καὶ γυμνασίοις, καὶ περιπάτοισι, καὶ αἰώρῃσι. τάδε γὰρ τὴν ἕξιν ἐς θερμασίην τρέπει, ὅπερ ἐστὶ τῷ πάθει χρέος. Εἰ δὲ καὶ σώφρων ἔοι ἐπὶ τοῖσι ἀφροδισίοισι, καὶ λύοιτο ψυχρῷ, ἐλπὶς ὡς ὤκιστα ἀνδρωθῆναι τὸν ἄνθρωπον.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΣΤΟΜΑΧΙΚΩΝ.

Κεφ. ς'.

Ἢ Εν τοῖσι ἄλλοισι πάθεσι μετὰ τὴν θεραπείην δίαιτα ἐς ἰσχὺν καὶ κράτος τοῦ σώματος· εὐπεψίη ἀγαθή· Στομαχικοῖσι δὲ μούνοις ἥδε ς γίγνεται πλημμελής. Οκως ὦν αὕτη γίγνοιτο, φράσω. Ισχνὴ γὰρ αἰώρη, περίπατοι, γυμνασίη, φωνασκίη, τροφαὶ ἐς πέψιν ἀγαθαὶ, ἀναμαχέσασθαι τὴν τοῦ στομάχου κακοσιτίην· ἀδύνατον δὲ τάδε καὶ ἀπεψίην λῦσαι μακρὴν, καὶ τὴν σκελετίην τοῦ σκήνεος εὔογκον σάρκας ποιῆσαι. Πολλὸν δὲ μέζον ἐπὶ τουτέων ἔστων αἱ τοῖσι κάμνουσι χάριτες, καὶ τὸ καθαρῶς ἅπαν δρᾷν, καὶ τῇσι ἐπιθυμίῃσι ἕπεσθαι τὸν ἰητρὸν, μὴ μεγάλα βλάπτοντα. ἄριστον γὰρ τόδε, ἢν μὴ κάρτα ὠφελεύντων ὄρεξις ἥκῃ. Φάρμακα δὲ ποτὰ, χυλοὶ, ἀψίνθιον, καὶ νάρδος τὸ μύρον, καὶ ἡ διὰ τῶν Θηρίων, καὶ τοῦ ἐν πέτρῃσι ὁ καρπὸς, καὶ ζιγγιβέριος, καὶ πεπέριος, καὶ σεσέλιος. Τάδε πεπτήρια. Καὶ κατὰ τοῦ στέρνου, ἐς στύψιν, Επίθημα, νάρδοι, μαστίχαι, ἀλόαι, ἀκακίαι, καὶ μήλων κυδωνίων ὁ χυλός· καὶ αὐταὶ δὲ τῶν μήλων αἱ σάρκες ἀμφιθλασθεῖσαι, ξὺν φοίνιξι, Επίθημα στῦφον. Ατὰρ καὶ τἄλλα, ὁκόσα μοι ἐς Διαβήτεω γεγράφαται, ἐς δίψεος ἄκος. τὰ ὠυτὰ γὰρ καὶ τοῖσι δίψος γίγνεται· ὁ δὲ τόνος τοῦ στομάχου ἄδιψον Στομαχικοῖσι.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΚΟΙΛΙΑΚΩΝ.

Κεφ. ζ'.

Ἢν τῶν σιτίων ἀκρισίης ἡ κοιλίη ἔῃ, διαῤῥέῃ δὲ ἡ τροφὴ, ἄπεπτος, ἄθρεπτος, ὠμὴ, καὶ μηδὲν εἰς τὸν ὄγκον ἀνίῃ, Κοιλιακοὺς τούσδε κικλήσκομεν. ψύξει μὲν ἐμφύτῳ τῷ τῆς ἐς πέψιν θερμασίης, ἀτονίῃ δὲ τῆς ἐς ἀνάδοσιν δυνάμιος.

Χρὴ ὦν τὴν κοιλίην, πρώτιστα μὲν, πόνων ἀνιέναι, ἠρεμίῃ, καὶ ἀποσιτίῃ· ὧδε γὰρ παλινδρομέουσι αἱ δυνάμιες. Ην δὲ καὶ πλήθεος τῶν ἐν τῷ στομάχῳ φαντασίη ἔῃ, νήστεσι ἐμέτοισι χρέεσθαι, ἀφ' ὕδατος, ἢ μελικρήτου. Τὴν κοιλίην δὲ σκέπειν, καὶ τέγγειν, ἐς στύψιν· ἐρίοισι μὲν τοῖς ἐξ ὄϊος πιναροῖσι· λίπαϊ δὲ, ῥοδίνῳ μύρῳ, ἢ τῷ διὰ τῆς οἰνάνθης, ἢ μηλίνῳ· ἄριστον, κἢν ἀπὸ τοῦ σχοίνου, καὶ ὑποκυστίδι, ἢ ὀμφακίῳ. Ξὺν τοῖσδε καὶ Επιπλάσματα, θερμὰ

μὲν

μὲν ἐς θίξιν, ἐς δύναμιν δὲ στρυφνά. Καὶ ἤν τι τοῦ ἥπατος, ἢ τῆς κοιλίης κατὰ στόμα, ἐντάσιες, ἢ φλεγμασίαι ἔωσι, Σικύην προσβάλλοντα, ἐντάμνειν· καὶ ἔστι, οἷσι τόδε μοῦνον ἤρκεσε. Επὴν δὲ κρεωτῆσι ἐς ὠτειλὴν ἥκῃ τὰ τρώματα, ἠδὲ ἐπὶ σκληρείῃ κεραίνῃ, τῇδε Βδέλλας τὰ θηρία προσβάλλειν. Επειτα Επιθήματα ποικίλα τιθέναι, ὁκοῖον τὸ διὰ τῶν σπερμάτων, ἢν ἴσχῃ χαμαιλέοντος ῥίζαν· ἄριστον καὶ, ἔνθα οἱ τῆς δάφνης ἔασι καρποὶ, καὶ τὸ Μάλαγμα ἐπίκλησιν τὸ Χλωρὸν, καὶ τοὐμὸν τὸ Μυστήριον. τάδε γὰρ μαλάσσει τε, καὶ ἀμύσσει, καὶ θερμασίην ἐγείρει, καὶ ἄφυσα τὰ σπλάγχνα ποιέει, ὧνπερ ἐς σύψιν χρέος. ἀτὰρ καὶ σίνηπι, καὶ λίμνησις, καὶ εὐφόρβιον, καὶ ὁκόσα τοιάδε, πάντα τὴν μὲν ψύξιν κωλύει, ἀνάκλησιν δὲ θέρμης ποιέεται. Τοιάδε χρὴ καὶ πιπίσκειν φάρμακα, ἐς σύψιν. χρέος μὲν πρόσφατος ὁ τοῦ ἀρνογλώσσου χυλὸς, ξὺν ὕδατι ἐσυμμένῳ μύρτοισι, ἢ κυδωνίοισι μήλοισι. ἄριστον καὶ γίγαρτον σταφυλῆς ὀμφακίτιδος. οἶνοι τῶν κάρτα στυφόντων. Επειτα δὲ τὰ ἀλθαίνοντα τὴν γαστέρα φάρμακα ποτὰ, ὁκόσα διὰ ζιγγιβέρεος, καὶ πεπέρεος, καὶ σελίνου τοῦ καρποῦ τοῦ ἀγρίου τοῦ ἐν πέτραις· τὸ διὰ τῶν Θηρίων τῶν ἐχιδνῶν τηκτικώτατον. Ην δὲ ἐπὶ τοῖσι μηδὲν, ἢ σμικρὸν ἐνδιδῷ, τοῖσι ἀπὸ ῥαφανίδων ἐμέτοισι χρέο· ἢν δὲ καὶ ἐγκρύψῃς ταῖσδε ἐλλεβόρου τοῦ λευκοῦ ῥίζαν ἐς μίην νύκτα, εὐτονωτάτη ἂν σοι γένοιτο ἡ κάθαρσις, ἔς τε τὴν τῶν ὑγρῶν τῶν ψυχρῶν κάθαρσίν τε καὶ ἔκκρισιν, καὶ ἐς τὴν ἔξαψιν τοῦ θερμοῦ.

Ατὰρ καὶ ἡ δίαιτα, καὶ ὁ βίος, τοιῶσδε ἔστω ξύμμετρα. οἱ ὕπνοι νύκτωρ μὲν, δι' ἡμέρης δὲ περίπατοι, ἀναφωνήσιες, αἰώρη ἤτε ἐν δάφνῃσι, ἢ μυρρίνῃσι, ἢ θύμῳ· ἔχει γάρ τι ἡ διαπνοὴ καὶ ἡ ἀναπνοὴ τοιόνδε φάρμακον πεπλήρειον. Γυμνάσια· τρίψιες· χειρονομίη· ἁλτήρων βολαῖσι τοῦ θώρηκος, καὶ τῆς κοιλίης κόποι. Περιπόσιες. σμικρότατα γὰρ εἰς τόνον εὐσταλὲς ἄρτος. Επὶ τῶνδε φοίνιξις, περίπατοι ῥάθυ- * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

---

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΑΡΘΡΙΤΙΔΟΣ,

ΚΑΙ

ΙΣΧΙΑΔΟΣ.

Κεφ. ιβ'.

* * σηπίων, καὶ ῥαφανίδων, πολλάκις. ἔπειτα ἐς τὸν ἐλλέβορον ἄγειν. Δίαιτα δὲ, ἡ ἐπὶ τοῖσδε, ξυνὴ τοῖσι ἄλλοισι πάθεσι. καὶ ἐπὶ τῇ διαίτῃ, ἄλειψις, ψυχρολουσίη θαλασσίη, μάλιστα μὲν ὦν ἅπασι Αρθριτικοῖσι ξυνὰ ἄκεα. Καὶ γὰρ καὶ τοῖσι Ποδαγρικοῖσι ἐλλέβορος τὸ μέγα ἄκος, ἀλλὰ ἐν τῇσι πρώτῃσι προσβολῇσι τοῦ πάθεος. ἢν δὲ ἐκ πολλῶν μὲν ἤδη χρόνων ἔῃ, ἀτὰρ καὶ ἐκ διαδέξιος πατέρων φανῇ, ξυναποθνήσκει ἡ νοῦσος. Ες δὲ τοὺς παροξυσμοὺς τῶν ἄρθρων, τάδε χρὴ πρήσσειν. εἴρια μὲν ἔσω ἐξ ὄϊος τὰ οἰσυπώδεα· Τέγξιες δὲ, διὰ ῥοδίνου, καὶ οἴνου. μετεξετέροισι δὲ καὶ σπογγιὴ ξὺν ὀξυκρήτῳ ὤνησεν. Επειτα Επίπλασμα, ἄρτος, ξὺν τοῖσι ψύχουσι κολοκύνθης, καὶ πέπονος· καὶ σικύη λιτὴ, καὶ ἀρνόγλωσσον ἡ βοτάνη, καὶ ῥόδων τὰ φύλλα· ἀτὰρ καὶ ἡ σιδηρῖτις ἄπονος, ξὺν ἄρτῳ, καὶ βρύον, καὶ συμφύτου ῥίζα, καὶ πεντάφυλλος ἡ βοτάνη, καὶ πράσιος ἡ τοῖσι φύλλοισι λεπτή. τῇσδε μέντοι τὸ μὲν ἀφέψημα, ἐξάντλημα ἄπονον· αὐτὴ δὲ, Επίπλασμα, ξὺν ψιξὶ, ἢ κριθῶν ἀλήτῳ. Μήλων τε τῶν κιτρίων τὸ ἄβρωτον, ξὺν ἀλφίτοισι, ἄριστον. σῦκα ξηρὰ, καὶ θάσια, ξύν τινι τῶν ἀλήτων. Ηδε μέντοι ψύξιος ἡ ὕλη. καὶ τόδε μέντοι ἄλλοτε ἄλλον ὤνησε, καὶ τωὐτὸν ἄλλοτε ἄλλῳ. Μετεξετέροισι δὲ τὰ ἀλεαίνοντα ξυμφέρει· καὶ τωὐτὸν ἄλλοτε ἄλλῳ ὠφελέει. Λόγος δὲ καὶ τόδε κάρτα ἄπονον ἔμμεναι· αἶγα χρὴ βοτάνης τοῦ ἴειδος ἐμφαγεῖν, ἐπὴν δὲ πλησθῇ, διαλείποντα ὁκόσον ἡ νομὴ ἐν τῇ γαστρὶ μαχθείη, καταθῦσαι τὴν αἶγα, ἠδὲ ἐντὸς τοῦ γαστρὸς ἐς τὴν κόπρον ἐγκρύψαι τὼ πόδε. Φάρμακα δὲ μυρία. καὶ γὰρ τοὺς νοσέοντας ἑωυτῶν φαρμακέας εὐπόρους τίθησι ἡ ξυμφορή. τῶν δὲ ἰητρῶν τὰ φάρμακα ἐν τῇσι γραφῇσι λελέξεται.

ΘΕ-

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ.

Κεφ. ιγ'.

ΤΩΝ νούσων μέζονα χρὴ τὰ ἄκεα, ἐς λύσιν αὐτέων, ἔμμεναι. Ἐλέφαντος δὲ, τηλίκου κακοῦ, τίς ἀξιόνικος γίγνοιτ' ἂν ἰητρείη; Οὐ γὰρ μέρεϊ, ἢ σπλάγχνῳ ἐνὶ, ἢ ἔνδον ἐνσκήπτει μοῦνον, ἢ ἔξω τὸ κακὸν ἕρπει· ἀλλὰ ἔνδοθί τε ὅλῳ τῷ ἀνθρώπῳ ἐνοικέει, καὶ ὅλον ἔξωθεν ἀμπέχει. Ἀτερπὲς μὲν, καὶ φοβερὸν ἰδεῖν. θηρίου γὰρ ἰδέη. Δέος δὲ ξυμβιοῦν τε, καὶ ξυνδιαιτᾶσθαι, οὐ μεῖον ἢ λοιμῷ. ἀναπνοῆς γὰρ, ἐς μετάδοσιν, ῥηϊδίη βαφή. Τί ἂν ὦν εὕροι τις ἐν ἰητρικῇ τοῦδε ἄξιον ἔχον ἄκος; Ἀλλὰ γὰρ πάντα χρὴ ξυμφέρειν φάρμακα, καὶ δίαιταν, καὶ σίδηρα, καὶ πῦρ. Καὶ τάδε κὴν μὲν ἔτι νεοτόκῳ τῷ πάθεϊ προσβάλλῃς, ἐλπὶς ἴησιος. ἢν δὲ ἐς ἀκμὴν ἥκῃ γενέσιος, καὶ ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι ἑδραῖον ἵζῃ, ποτὶ καὶ ἐς τὰ πρόσωπα προσβάλλῃ, ἀνέλπιστος ὁ νοσέων.

Τάμνειν ὦν τὰς ἐπ' ἀγκῶνι φλέβας· ἄμφω δέ. τάμνειν δὲ καὶ τὰς ἐπὶ σφυροῖσι, αὐτῆμαρ· κρέσσον γὰρ ἡ διάστασις, ἔς τε πολλὴν τὴν τοῦ αἵματος ῥοὴν, καὶ ἐς ἀνάκλησιν τῆς δυνάμιος. χρεὼν γὰρ αἷμα πολλάκις καὶ πολλ' ἐκχέαι, τοῦ πάθεος τὴν τροφήν. σμικρὸν δὲ ἐν αὐτέῳ τὸ χρηστὸν τῆς φύσιος ἡ τροφή. Ξυντεκμαίρεσθαι ὦν, ἀφαιρέοντα τὸ πονηρὸν καὶ ἔντικτον, μεσηγὺ τὸ οἰκεῖον, μέσφι ἂν προαπαυδήσῃ ἀτροφίῃ ἡ νοῦσος· ἡ γὰρ νεαρὴ, ξυμπλακεῖσα τῷ σώματι, χρόνῳ μακρῷ ἠμαύρωσε τὴν παλαιήν. Ἔπειτα τὴν ἱερὴν πιπίσκειν, μὴ ἐσάπαξ. ἀλλὰ γιγνέσθω πάντα πολλάκις, ἐξ ἀναλήψιος, καὶ παλινδρομίης. Ἔστω καὶ ἡ ἄλλη κάθαρσις φαρμακώδης ἐν σιτίῳ· ἡ ἐπὶ τῷ ἰχίῳ, ἢ ἔλεξα, ἔστω. ἤδε γάλα ἀδιάκριτον, πολλὸν δὲ ἔστω, τόδε ἐς διαχώρησιν πιεῖν· ἐχέτω δὲ μοίρην τὴν πέμπτην ὕδωρ, ὡς πᾶν τὸ γάλα διεκθέειν. Ἐς ἐμέτους θᾶσσον ἄγειν, νήστιας τὸ πρῶτον, ἀπὸ σίτων δ' αὖθις, ἔπειτα ἀπὸ ῥαφανίδων. πολλάκις δὲ, καὶ ξυνεχέως, πάντα γιγνέσθω. ἐς ἐλλέβορον ἄγοντα καιρῷ παντὶ, μᾶλλον δὲ ἔαρος καὶ φθινοπώρου διδόναι, ἡμέρην ἀφ' ἡμέρης, καὶ αὖθις ἐς νέωτα. Κὴν ἡ νοῦσος κρατυνθῇ, φαρμάκων ποτῶν, ὁκόσα τις γιγνώσκει, πιπίσκειν· ἀγαθὸν γὰρ φαρμακεύειν πολλὸν ἐς ὄνησιν. Κἀγὼ δὲ, ὁκόσα γιγνώσκω, γράφω· κεδρίνης κύαθον ἕνα, κράμβης δύο μίσγοντα, διδόναι. Ἄλλο· σιδηρίτιδος τοῦ χυλοῦ κύαθος εἷς, τριφυλλίου εἷς, οἴνου καὶ μέλιτος κύαθοι δύο. Ἄλλο· Ἐλέφαντος τοῦ ὀδόντος ῥινήματος ὁλκῆς δραχμὴ, ξὺν οἴνῳ κρήσιος κυάθων δύο. Ἀτὰρ καὶ τῶν ἐχέων τῶν ἑρπετῶν θη-

ἐλαιῶν αἱ σάρκες, καὶ αἵδε ἐς ἀρτίσκοις πεπλασμέναι, πίνονται. ἀποταμόντα δὲ χρὴ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς οὐραίης ἕκαστον, ὁκόσον δακτύλους τέσσαρας, τὸ λοιπὸν ἑψεῖν ἐς διάκρισιν τῶν ἀκανθῶν· τὰς δὲ σάρκας, ἀρτίσκοις διαπλάσαντας, ψύχειν ἐν σκιῇ. πιπίσκειν δὲ τούσδε, ὅκως καὶ τὴν σκίλλην. καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἔχιες ὄψον ἐν δείπνῳ· ὡς ἰχθύας δὲ, χρὴ τούτοις σκευάσαι. Ἢν δὲ τὸ δι' ἐχιδνῶν τὸ ποικίλον παρέῃ φάρμακον, ἀντὶ πάντων πίνειν τόδε· ἴσχει γὰρ πάντα ὁμοῦ. Ῥύπτειν δὲ καὶ τὸ σκῆνος, καὶ τοὺς ὄχθους ἀλεαίνειν. φάρμακα δὲ ἄλλα μυρία τῶν Κελτέων, οἳ νῦν καλέονται Γάλλοι. τὰς λιτρώδεις τὰς ποιητὰς σφαίρας, ᾗσι ῥύπτουσι τὰς ὀθόνας, σάπων ἐπίκλην, τῇσι ῥύπτειν τὸ σκῆνος ἐν λουτρῷ ἄριστον. Καὶ ἀνδράχνην, καὶ ἀείζωον ξὺν ὄξεϊ, ἀτὰρ καὶ λαπάθου ῥιζέων ἀφέψημα, ξὺν ἀπύρῳ θείῳ, ῥύπτει καλῶς. Ποικίλον δὲ, ἀλκυονίου τοῦ λείου, καὶ νίτρου, καὶ τρυγὸς ὄξεος κεκαυμένης, καὶ στυπτηρίης σχιστῆς, καὶ θείου τοῦ ἀπύρου, καὶ κόστου, καὶ ἴρεος, καὶ πεπέριος. τάχα δὲ χρὴ πάντα μίσγειν ἑκάστῳ τὸ πρὸς δύναμιν, ἄλλο δὲ ἴσον, καὶ τόδε καταπάσσοντα ἀνατρίβειν. Ἐς δὲ τοὺς ὄχθους τοῦ προσώπου, κλημάτων τὴν σποδιὴν, ξύν τινι θηλείων στέατι μίσγοντα, χρίειν, λέοντος, ἢ παρδάλιος, ἢ ἄρκτου, ἢν δὲ μὴ, χηναλώπεκος. ὅμοιον γὰρ ἐν ἀνομοίῳ, ὅκως πίθηκος ἀνθρώπῳ, ἄριστον. καὶ ἀμμωνιακὸν τὸ θυμίημα, ξὺν ὄξεϊ, καὶ ἀρνογλώσσου χυλῷ, ἢ πολυγόνου, καὶ ὑποκυστὶς, καὶ λύκιον. Ἢν δὲ πελιδναὶ ἔωσι αἱ σάρκες, προεγχαράσσειν, ἐγχυλώσιος εἵνεκεν.. Ἢν δ' ἐπὶ τοῖσι δριμέσι ῥεύμασι ἀναδαρέντα τρηχύνειν τὰ μέρεα ἐθέλῃς, τήλιος ἀφέψημα, ἢ πτισάνης χυλοῦ, ῥύμμα μαλθακόν· λίπας δὲ, ῥοδίνου, ἢ σχινίνου. Λουτρὰ δὲ ξυνεχέα ξύμφορα, ἐς ὑγρασμὸν, καὶ ἐς διαπνοὴν τῶν κακῶν χυμῶν.

Τροφὴ δὲ, καθαρὴ, εὔχυμος, εὔπεπτος, ἁπλῆ. καὶ δίαιτα, εὐκρινὴς πάντη, καὶ ἐν ὕπνοισι, ἢ καὶ περιπάτοισι, καὶ χώρῃσι. Γυμνάσια, δρόμοι, καὶ ἀνειλήσιες, καὶ κορυκοβολίαι· ἅπαντα ἀκάματα, ξὺν ἐμμελεῖ ἐπιτάσει. ἔστω δὲ καὶ ἀναφώνησις τοῦ πνεύματος, γυμνάσιον τὸ καίριον. Ἐσθὴς ἔστω καθαρὴ, οὐχ ὡς ὁρῆσθαι μοῦνον ἥδε, ἀλλ' ὡς ὅτι καὶ τὰ πνόεντα ὀδαξώδεα τῷ δέρματι. Πιπίσκειν ἀψινθίου τοῦ οἴνου νήστιας· ἄριστον δὲ, ἄρτος ἐκ κριθῶν, καὶ τάριχος ὡραῖος, καὶ σμικρόν τι μαλάχης ἢ κράμβης ἡμίεφθον, ξὺν κυμίνου ἐμβάμματι. ἐς δὲ δεῖπνον, σταφυλῖνος ἡ ῥίζα, καὶ χόνδροι, ξὺν τῷ οἴνῳ, καὶ τῷ μέλιτι, παλαιῷ τὴν μῖξιν. Καὶ τὰ θαλάσσια, ὁκόσα τὴν γαστέρα ὑπολύει, τελλινῶν ζωμοὶ, ὄστρεα, ἐχῖνοι, καὶ τῶν ἰχθύων οἱ πετραῖοι· χερσαίων δὲ, τὰ θήρεια, λαγωὸς, ἢ σῦς· πετεινῶν, πέρδικες πᾶσαι, φάσσαι, πελειάδες, καὶ ὁκόσα ἡ χώρη ἄριστα ἴσχει· ἀκροδρύων τὰ ὡραῖα· οἶνοι γλυκέες οἰνωδέων κρέσσονες. Λουτρὰ, φύσει θερμὰ, θειώδη. καὶ βίος ἐν ὕδασι μακρὸς, εἴθε καὶ θάλασσα, καὶ πλοῦς.

Ελ-

Ελλεβορισμοί. ἐλλέβορος λευκὸς μὲν τῆς ἄνω κοιλίης κάθαρσις, μέλας δὲ τῆς κάτω. καὶ ἔστιν ὁ λευκὸς οὐκ ἐμετήριον μοῦνον, ἀλλὰ καὶ ξυμπάντων ὁμοῦ καθαρτηρίων ὁ δυνατώτατος· οὐ τῷ πλήθεϊ καὶ τῇ ποικιλίῃ τῆς ἐκκρίσιος, τόδε γὰρ καὶ Χολέρη πρήσσει· οὐδὲ ἐντάσεσι καὶ βίῃ τῇσι ἐπὶ τοῖσι ἐμέτοισι, ἐς τόδε γὰρ ἡ ναυτίη καὶ θάλασσα κρέσσον. Αλλὰ δυνάμει, καὶ ποιότητι, ὅτι φαύλῃ τῇ πρήξει καὶ ὑγιέας τοὺς κάμνοντας ποιέει, καὶ ἐπ᾽ ὀλίγῃ τῇ καθάρσει, καὶ ἐπὶ σμικρῇ τῇ ἐντάσει. Ατὰρ καὶ πάντων τῶν χρονίων νούσων ἐς ῥίζαν ἱδρυμένων, ἢν ἀπαυδήσῃ τὰ λοιπὰ ἄκεα, τόδε μοῦνον ἰητήριον. πυρὶ ἴκελον γὰρ ἐς δύναμιν λευκὸς ἐλλέβορος, καὶ ὅ τι περ πῦρ ἐργάζεται ἐκκαῖον, τοῦδε πλέον ἐλλέβορος εἴσω περιεκθέων πρήσσει, εὔπνοιαν μὲν ἐκ δυσπνοίης, ἐξ ἀχροίης δὲ εὐχροίην, καὶ ἀπὸ σκελετίης εὐσαρκίην.

VARIÆ LECTIONES.

Litera G, vocem vocesve Græcas hanc proxime antecedentes ita in *Goupyli* Editione: O, in *Oxoniensi* hac, legi indicat; H, eam easve in *Harleyano* Codice: V. in *Vaticano*: A, in *Augustano*: F, inter *Fabricii*: M, inter *Maittarii*: G. v. l. inter *Goupyli* Varias Lectiones: H. m. in *Harleyani* Codicis Margine, V. m. in Margine *Vaticani*, inveniri significat.

Pag. II, Lin.
4. ἐν G, τῶν ἐν V.
6. βληχρῇ G. βληχρῇ V. G. v. l.
9. εἴδεος G. ἰδέος A. V. ἰδέας G. v. l. δέος (ἴσως) G. v. l.
13. βέμβικι G. V. βέβικι A.
14. κατέβαλε G. V. κατέλαβε A.
III,
1. τυτέων G. V. ἵκηται, τουτέων A.
ἥκει. ἣν ἕρπον G. ἥκει. ἕρπον V.
3. ἐκδιηγεῦνται V. ἐνδιηγεῦνται G.
4. ὀκόσοισι G. ὅκως οἷσι V.
5. ἐπὴν G. ἐπὴν V.
7. ἐμπνείης G. ἀπνείης V. G. v. l.
ἀναχλάειν G. ἀνακλάγειν V. G. v. l. ἀνακλάζειν G. v. l.
10. ἡμέρην (ἴσως) G. v. l. ἡμετέρην G. V.
12. κέεται G. καίεται V.
13. ξυνέρχονται G. V. ξυνέχονται M.
15. ἄλλοτε G. V. καὶ ὅτε A.
16. εὖτε G. ἤν τε V. A.
19. ξυνερείσουσιν G. ξυνερίσουσιν V.
25. ἐξαληλίφθαι G. ἐξηληλεῖφθαι V.
26. κοτὲ G. H. ποτὲ V. A.
29. καὶ εἰ μέγα ἐμβοῇς G. καὶ εἰ μέγα ἐμβοεῖς V. καὶ μέγα ἐμβοεῖν G. v. l.
IV,
1. ἦν G. ἐν V. G. v. l.
4. ἀναπνέῃ G. ἀναπνοὴ V. G. v. l.
5. δὴ G. δὲ V. G. v. l.
12. Κεφ. ϛʹ. G. ηʹ. V.
14. ξηΐδιοι G. H. ξηϊδίως V. G. v. l.
15. ξυμπαθέα τῇσι ἀρχῇσι γίγνεται G. V. τῇσι ἀρχῇσι γίνεται ξυμπαθέα H. ἐπ'
16. ἐς G. ἐπ' H. A. ἐς V.
19. ἀνάκλισιν G. H. ἀνάκλησιν V.
Οπισθότονον G. H. ὀπισθότατον V.
20. Εμπροσθότονον G. H. ἐμπροσθότατον V.
25. ἀμβλώματι G. H. ἀμβλώσει V. A.
27. ψύξις δὲ κάρτα H. V. A. ψύξις κάρτα G.
V,
3. εἰρῆσθαι G. ἠρεῖσθαι H. V. F. G. v. l.
5. σφηνὶ διὰ ξηϊδίως στῆσαι G. σφηνὶ νὴ Δία ξηϊδίως στῆσαι H. M. σφηνὶ ξηϊδίως στῆσαι V.
6. τὶς G. V. M. τι H. V.
9. ἐρυθρὰ G. ἐρεῖσθαι H. V.
14. ἐκχεόμενα G. H. ἐγχεόμενα V.
κύστιος H. κύστεος G. V.
15. Σπασμῶν G. σπασμὸς H. V. A.
16. Ιδια H. ἰδίῃ G. V. ἰδέη V. m.
ἑκάστης G. H. V. ἕκαστος A.
ὅλου G. H. V. ἥλου A.
18. ἀγκύλει H. V. ἀγκύλλει G.
19. βεῖχος G. H. V. βεύγχος F.
20. ξωχμὸς G. H. V. ξογμὸς F.
22. κεκλασμέναι· σκέλεα ξυγκεκαμμένα· ἐναντίως H. V. G. v. l. κεκλασμέναι· ἐναντίως G.
23. ξυγκεκαμμένα H. V. G. v. l. ξυγκεκαυμένα A.
ἰγνύϊ G. V. ἰγνύη H.
25. ὅλη H. V. A. ἕλκει G.
κεφαλὴ H. κορυφή, κεφαλὴ G. V.
26. πτέρυγα G. H. περιπτέρυγα V. A.
31. ἔη G. ἔην H. V. A.
33. ἐπὶ G. H. V. ἔπι A.
VI,
3. ἐπαρκέει G. V. ἀπαρκέει H.
ἐθέλοι τὰ μέλη, ζῶντα ἂν διατμῆξαι καὶ κατάξαι G. ἐθέλοις ζῶντα τὰ μέλη, διατμήξαις ἂν καὶ κατάξαις H.
4. κατάξαι G. καταπάξαι V. G. v. l.
11. πάθος G. ἢ πάθοις H. V. G. v. l.
ὠυτέου G. H. ὠυτέῳ V. A.
αἰτίην G. H. αἰτίαν V. A.
12. ἐπιγλωττίδος G. H. V. ἐπιγλωττίδος A.
14. προβάλλουσι G. προσβάλλουσι H. V. A.
15. ὑπὲρ G. ὑπὸ H. V. G. v. l.
ἐκχεῖται G. ἐκκεῖται H. V. F.
16. προβολῆς G. προσβολῆς H. V.
18. ξύμπτωσις G. V. m. ξύμπτωμα H. V.
22. ἔμμεναι G. H. ἔμεναι V. A.
πονηρὴν G. H. V. πονηρὸν A.
23. τρεπομένου ἄνωθεν G. V. προτρεπομένου ἄνωθεν H.
24. Χαρωνίοισιν αἱ G. V. Χαρήνοισι καὶ V.
ὀξυτάτῳ H. V. ὀξύταται G.
25. τὸ σῶμα G. H. τὰ σώματα V.
26. γλώσσης G. H. V. λύττης (ἴσως) G. v. l.
οὔτι G. H οὔτοι V.
30. ἴκελαι H. G. (γρ.) ἴκελαι G. ἰκέλαι V.
ὑπὸ G. H. V. ἄνευ F.
VII,
12. ὑπογίγνηται G. V. ὑπογίγνεται H.
15. γαργαρεῶν G. H. V. γαργαρέων A.
16. ἀφωνίη. Πνὶξ ἢ H. V. G. v. l. (γρ.) ἀφωνίη, πνίξ. ἢ G.
κραταιοτέρη G. V. κρατεοτέρη H.
18. ὅπη G. H. ὅποι V.
19. ἀπέθανον G. H. ἀπέθανε V.
20. ὀκόσοις V. A. ὀκόσον G. H.
τρέπηται G. H. τρέποιτο V.
21. Κυνάγχην ὑπὸ Συνάγχης O. Συνάγχην ὑπὸ Κυνάγχης G. H. V.
22. ἢ σικύη G. εἰ συκίη V.
24. εἵλκυσε G. H. V. εἵλκωσε G. v. l.
25. ἀπεπτάθη G. H. ἀπεστάθη V.
ἔπνιξε G. v. l. ἐπανῆξε G. H. V.
27. διαπάρσιες G. διαπαρέσιες V. διαπειρέσιες H.
34. ἐκκρεμὲς A. V. ἐκκρεμὴν G. H. F.
μεσηγὺ G. μεσσηγὺ H. F. μεσυγὴ V.
στέρρον G. H. στέρνον V.
παρισθμίων H. V. παρθμίων G.
VIII,
4. εἰ G. H. εἰ δὲ V.
στρογγύλεται G. V. στρογγυλαίνεται H.

7. λαίφεα H. F. λαίπεα V. λέπεα G.
πτέρυγες F. G. v. l. (χ.) πτέργες G. πτερύγεσιν H. V.
9. Κιονὶς G. H. ἡ κιονὶς V.
τι G. V. τινὰ H.
δὲ G. V. H. καὶ A.
12. δικρόα G. δίκρεα H. V.
13. πάθος G. H. πάθεος V.
16. γαργαλισμὸς G. V. γαργαεισμὸς H.
17. τι G. V. τινι H.
19. κάρτα πονηρὴ G. κατὰ πολερὴ H. V.
20. συμπαθίη G. H. V. συμπαθεῖ F.
21. πολύαιμοι G. V. πολύαιμος H.
22. παισὶ G. H. παιδίοις V. A.
πάντα μὲν ἀσινέα H. V. πάντα ἀσινέα G.
λι
32. ξυπαρὰ H. λιπαρὰ G. V.
IX,
4. νέμηται G. H. V. νεμῆται A.
6. ἐκινήθησαν, καὶ ἐμελάνθησαν, καὶ ἐς G. V. ἐκινήθησαν, καὶ ἐς H.
7. κακωδίη G. κακοδώη H. V. κακοδυώη G. v. l.
9. οὔτε G. H. οὐδὲ V.
11. τρηχέων G. H. V. τεοχέων A.
13. διακονέεται G. V. διαχωνέεται H. διακηνέεται A.
17. μέγα H. V. A. μεγάλα G.
20. ἡ Αἴγυπτος H. Αἴγυπτος G. V.
22. κειθέων G. H. κηηθέων V. G. v. l.
δριμὺ γὰρ τὸ G. V. δρῦ δὲ καὶ τὸ H.
23. Συείη, μάλιστα κοίλη G. H. κοίλη Συεία μάλιστα V. A.
25. μὲν G. H. δὲ V.
27. ἐμπνέουσι G. V. ἐκπνέουσι H.
ἀσπερὶ H. ἀσπερὶ G. V.
30. καταχέωνται G. καλαχύωνται H. V.
32. ἀποείης G. ἀπειρείης H. M. V. ἀπειρείης A.
33. ἠρεμίην G. ἐρημίην H. V.
35. βράγχος G. V. βράχος H.
X,
6. πτυάλοισι G. H. πτυέλοισι V.
7. ταῦτα ἀλλήλοισι G. ταῦτα πάντα ἀλλήλοισι H. V. A.
ξύμπνοα V. ξύπνοα A. ξύμπνοια G. H.
9. ἄλλο H. ἄλλα G. V.
ἅμα G. V. ὁμοῦ H.
12. ὁ ὑμὴν G. ὁ μὴν H. V. G. v. l.
17. ὑπόξανθον G. H. V. ἀπόξανθον A.
22. οἵδε θνήσκουσι G. H. οἵδε γὰρ θνήσκουσι V.
25. ξυώδοσις G. V. H. m. ξυώοδος H. M.
XI,
2. ἀγαβήσουσι G. H. ἀναβήσωσι V.
ζε
7. ἀνακαθίνυσθαι G. V. ἀνακαθίνυσθαι H. ἀνακαθίζεσθαι M.
8. πύος G. H. V. πύον A. πτύον G. v. l.
10. κορυφὴν G. V. κορυφὴ H.
προβάληται G. προσβάληται A. προσβάλληται H. V. G. v. l.
13. γίγνοιτο G. H. γένοιτο V.
14. ἑτέρων τὸ G. V. ἑτέρων οὐδὲ τὸ H.
18. πάθοιεν ἐπὶ σμικρῇ αἰτίῃ, οὐδὲ σμικρῇ φλεγμονῇ H. V. G. v. l. πάθοιεν ἐπὶ σμικρῇ φλεγμονῇ G.
19. τοῖσι μεγάλοισι G. V. τῇσι μεγάλῃσι H.
21. μεγάλη G. H. V. μεγάλα A.
XII,
3. Περὶ Αἰτίων καὶ Σημείων Ὀξέων Παθῶν, Βιβλίον δεύτερον. Τάδε ἔνεστι ἐν τῷ δευτέρῳ Βιβλίῳ G. H. Ὀξέων Παθῶν Αἰτίαι (Αἴτια A.) καὶ Σημεῖα V. A.
9. Αἵματος G. V. Αἱμάτων V.
11. Καύσων G. V. Καύσωνος H.
15. νόσου H. V. A. νόσου G.
XIII,
7. πλεύμονος H. πνεύμονος G. V. πνεύμονα A.
12. μακρὸν V. G. v. l. μακρὰν G. H.
ἀμβολὴ G. H. V ἀβολὴ A.
13. ζώει G. H. ζώη V.
14. μὴ F. μὲν G. H. V.
17. φλεγμήνῃ G. V. φλεγμαίνῃ H.
23. θέλουσι G. H. ἐθέλουσι V.
25. ἄκρη G. H. V. ἄρκη A.
XIV,
1. ἐπανείρῃ G. ἐπανήρῃ H. V.
2. ἄκρεα H. V. ἄκρα G.
γρυποὶ F. ἄγρυπνοι G. H. V.
σφυγμοὶ H. V. σφιγμοὶ G.
5. κοτε G. H. ποτε V. A.
τρέπηται G. H. τράπηται V. τράκειται A.
6. κοιλίης V. A. κοιλίῃ G. H.
νειαίρην
7. νειαίρην G. ἱερὴν H. ἱρὴν V. G. v. l.
14. πύος G. πύον V. ἕλκος H.
ἐκχύσι G. H. ἐγχύσει V.
17. τοι G. H. τι V.
23. ἀναχρέμψισι V. ἀναχρέμψουσι H. V. G. v. l.
25. ἀνάχρεμψις G. H. V. ἀνάχρεψις A.
Ἔμπτυσις G. H. V. Ἔμπυσις A.
ἐπὴν δὲ G. ἐπεὶ δὲ H. ἐπειδὴ V.
26. βραχείη H. V. A. βραχέῃ G.
27. ἔη G. εἴη H. V. A.
οὔκοτε G. H. ὁκότε V. A.
Πτύσις G. V. Ἔμπτυσις H.
30. τρηχείης H. V. τειχείης G.
XV,
1. δ' G. H. δ' V. A.
ὁκόσα G. H. ὁκόσον V. A.
5. ἦχοι G. H. V. ἦχον A.
διατάσιες G. H. διαστάσιες V.
σκοτόδινοι V. A σκοτόδινος G. H.
7. ἀθρόον G. H. ἀθρόη V.
8. ἀθρόον δὲ καὶ H. V. A. ἀθρόον καὶ G.
9. ἴσχεται H. V. A. ἴσχνεται G.
11. ἔῃ G. εἴη H. V. A.
γαργαλισμὸς G. V. γαργαεισμὸς H.
12. βύζεται G. σβέννυται M. H. σβύζεται V. H. m, βύεται H. m.
οὗ O. οὗ G. H. V.
βήσουσι G. H. V. βιώσουσι A.
15. ξὺν ναυτίῃ V. ξὺν αὐτῇ G. H.
ὡς G. H. V. ἕως A.
16. Πτύσιος G. H. V. πλώσιος A.
20. μὲν ἐς G. V. δὲ καὶ H.
26. φθορῆς H. V. G. v. l. φορῆς G.
27. αἵματος G. H. V. αἵματα A.
28. τοῦ τοῦ H. τούτων G. V.
ἔῃ G. εἴη H. V. A.
29. διακονευμθύης G. H. V. διακινδυμθύης G. v. l.
XVI,
3. ἢ G. H. V. ἡ A.
6. ἐξαπιναίως G. H. V. ἀπιναίως A.
ἐντάσι G. V. ἐκτάσι H.
8. διαβρώσιος V. A. βρώσιος G. H.
12. λεπτυνθέντα G. H. λεπτωθέντα V.
ἀπαναλωθῇ G. H. ἐπαναλωθῇ V. A.
13. ἐξ ἀραιώσιος V. A. ἐξαραίωσις G. H.
14. ἀποτίθεεται G. H. ἀποτίθεται V. A.
17. τὰ V. τάδε G. H.
20. ἀντιπαρείῃσι H. V. G. v. l. ἀντιπειείοισι G.
22. διαφορὴ G. V. H. m. ἀναφορὴ H. διασπορὴ H. m.
εἰ G. ἢ H. V.
27. συμφύει H. V. A. συμφέρει G.
28. ἣν G. H. ἡ V.
μακρὴ H. V. G. v. l. κακὸν G.
29. ἀφικνέεται G. H. ἀφικνεῖται V. A.
32. ἔμψυξις G. H. V. ἔκψυξις A.
XVII,
2. ἀνεπλύθη G. H. ἀπεπλύθη V.
4. ἀρτηρίαι G. H. αἱ ἀρτηρίαι V.
10. μετεξετέροισι δὲ καὶ μέσφι H. μετεξετέροισι οὐδὲ μέσφι G. V.

VARIÆ LECTIONES.

11. κοτὲ G. ὅτε H. V.
12. ὑποσιτίη G. H. ὑποσιτίης V. A.
ἀλλὰ ξερμβώδεες G. H. ἀλλ' ἐρεμβώδεες V. F.
17. ἅμα ἁλίζεται G. V. αἷμα ἀλλίζεται H.
19. πολὺ V. πολλὰ F. πολλὴ G. H.
20. τῆς G. V. καὶ H.
21. τρηχείης G. H. V. τραχείης A.
22. πόνου F. πόνος G. H. V.
24. εἰ G. V. ἢ H.
27. ἄλλη G. V. ἀλλ' εἰ H.

XVIII,

3. ἔαρος G. H. V. θέρεος F.
6. εἰρῆσθαι G. εἰρήσθω H. V.
8. οὕτως H. V. οὕτω G.
ὡς ὀρῆν G. H. V. ὃς ὁρῶν F.
21. ὠκυφόνου F. M. ὦ κύφων οὐ G. H. V.
22. πρήγματος H. V. A. πράγματος G.
27. μεθίησι G. V. μεθίη H.
28. θῶυμα G. H. θῶμα V. A.
μερέων G. H. μερῶν V. A.
29. περ ἐμφύνει G. παρεμφύνη H. A. παρεμφύῃ G. v. l. περ ἐμφύησι F.
31. ὧδε G. H. V. τῷδε A.
33. ἐστάθη V. A. ἐτάθη G. H.

XIX,

3. ἕλκει G. V. ἕλκεται H.
ἡ καρδίη G. H. τῇ καρδίῃ V. A.
6. στόμαχος G. H. V. στόμαχον A.
χωρίον G. H. V. χώριον A.
7. ἀπονίην G. H. ὑπονίην V.
13. ὡς ἰδεῖν G. H. V. ὡσιδυεῖν A.
14. εὐσταθέστεροι G. V. εὐσταθιστέρη H.
καθαρώτεροι G. V. καθαρωτέρη H.
18. ἧς G. V. οἷς ἧς H.
νόσου G. H. V. νοῦσος A.
21. γὰρ καὶ ἔρρωται H. γὰρ ἔρρωται G. V.
22. σημαίνει G. H. συμμένει V.
32. κατακορέως G. H. V. κατακόρως A.

XX,

3. ψυχροῦ G. V. ψυχροῦ τ' H.
7. ἐπομβείην G. H. V. ἐποβείην A.
8. μεταβάλλουσι G. H. V. μεταβαίνουσι A.
ἐπὴν οὖν G. H. V. ἐπὸ νῦν A.
9. ἄχετος ἱδρὼς πάντη τοῦ σώματος G. H. ἱδρὼς πάντη τοῦ σώματος ἄχετος V. A.
17. ἀλλοφάσσειν F. ἄλλο φασὶ G. H. V.
18. θωυμάζουσι G. H. θωμάζουσιν V. A.
19. κατοιχομένων G. H. κατοιχουμένων V.
ὀρεῦντες G. H. V. ὀρεοῦντες A.
23. ἐρέουσι G. H. V. ὀρέουσι F.
25. τοι G. V. τι H.
ἐξηρωμένης G. V. ἐξιρωμένης H. G. v. l.
33. ἀπεψίαι H. V. A. ἀπέψιες G.

XXI,

2. ξυνιδίως ἄπονος G. H. V. ξυνιδίως, ὑπόνως (ἴσως) G. v. l. ξυνίδιος, ἄπονος A.
ἐντάσεσι G. H. ἐν τὰ σε V.
4. μέζονες H. μείζονες G. μείζους V. A.
5. ὑποείη, ὑποσιτίη G. H. ὑποσιτίη, ὑποείη V. A.
11. οὖρα χιθέντα κύστει V. A. οὖρα χιθεῖσα κύστις G. οὖρα ὅμοια, ἣν ἡ κύστις χιθῇ H.
13. ξυνεχέες G. H. V. ξυνοχέες A.
κενεαὶ G. κυαναὶ H. V. G. v. l.
14. σπασμῷ G. H. V. σπασμὸς A.
16. θέρος H. V. A. θέρεος G.
17. ἀκμαζόντων G. H. V. ἀμαζόντων A.
22. ὀλεθρίην G. H. ὀλέθριον V.
27. Χόρδαψος τοιοῦτόν G. H. V. Χόρδαψος δὲ τοιοῦτόν A.
οὔνομα· ἔψησις H. οὔνομα δ' ἔψησις G. V. οὔνομα δὲ ἔψησις A.
28. τὰ μεσηγὺ G. V. τά τε μεσηγὺ H.
32. ξυνηθέων G. H. V. ξυνήθων A.
33. σηπίης G. H. σηπίησιν V. A.
δὲ οὐδὲ πληγὴ V. A. δὲ πληγὴ G. H.

XXII,

1. τὸν G. H. τὸ V.
ἄδδην G. H. ἄδην V. A.
3. οἷσί περ G. οἷσπερ H. V. A.
8. πολλοῖσι V. πολλοῖσι G. H. (λοι)
ἐπὶ τούτοισι G. H. ἐπὶ τοῖσι τοιούτοισι V. A.
9. πύος G. H. πύον V. A.
10. ἣν H. V. εἰ G.
12. μέσφι G. H. μέχρι V. A.
14. φλέγματος G. H. φλεγμάτων V. G. v. l. φλέγματα A.
15. ἐμοῦσι G. H. V. ἐμοῖσι A.
18. μηδὲ G. V. μηδὲν H.
20. ξυνεμπίπτει G. H. V. ξυνεπίπτει A.
21. ξυνιόντα G. V. ὀξύνοντα H. F.
22. ξυμμορφὴ G. H. V. συμφορὴ F.
πύος G. H. πύον V. A.
ἐγγίνηται G. H. V. ἐγγένη τε A.
23. πόνος δὲ ἰσχνὸς G. H. V. πόνος ἰσχνὸς A.
24. διαΐσσει F. διάσσει G. H. V.
26. ἔνθα καὶ ἔνθα H. V. ἐνθάδε καὶ ἔνθα G.
28. ἕλικας F. ἴλιγας G. V. ἴλιγγας H.

XXIII,

7. αἵματος G. H. V. αἵματα A.
πύλῃσι G. H. σιπύλῃσιν V.
9. ὑμέσι G. H. ὑμένοισι V.
10. τῇδε G. H. τῆσδε V. A.
13. ἐπίκαιρα V. ἐπικαίρια G. H.
16. δὲ G. H. V. γὰρ F.
γὰρ G. H. V. δὲ F.
17. μέζονι G. H. V. μέζον A.
18. γίγνηται V. γίγνεται G. H.
23. ἕλκοντα ὑπὸ G. V. ἕλκοντα τὰ ὑπὸ H.
24. ἐς τὴν G. ἐστι H. V.
κληῖδα G. V. κληῖδος H.
βὴξ δὲ ἀτελὴς G. H. βὴξ ἀτελὴς V.
31. τετυφωμένη G. V. τυφομένη ἢ H. G. v. l.

XXIV,

6. σὺν πλήθεις V. σὺν πλῆθος G. σὺν τούτοις καὶ πλῆθος H. M.
14. ἀφανέα G. H. ἀφανέας V.
15. ἄλλων G. H ἄλλα V. A.
19. διαπρήσασα G. διατορήσασα H. V.
20. ἐμφύνει G. ἐμφύνῃ A. ἐμφύῃ H. V. A.
22. ἔξεισι G. H. V. ἔξεισι A.
παρατέταται G. H. V. προτέταται A.
23. οὔνομα γὰρ τὸ H. V. οὔνομα τὸ G.
24. ἐθέλοι V. ἐθέλει G. H.
31. ἐμφύῃ G. H. V. ἐμφωύῃ G. v. l.

XXV,

2. ἐκχεομένου G. H. ἐγχεομένου V.
4. καθὲν O. καθ' ἓν G. H. V.
10. στόματος G. H. V. στόματα A.
14. ἣν H. V. ἣν G.
διασημαίνει H. V. διασημαίνῃ G.
17. ἐπὶ H. V. καὶ ἐπὶ G.
18. ταραχώδεες G. H. V. ἀταρχώδεες A.
20. εἶδον G. ἰδὼν H. V.
Καῦσον G. H. Καύσου V.
23. οἷσι G. H. οἷς V. A.
24. ὄλλυνται G. H. V. ὄλυνται A.
31. ἐπιπασώμενοι G. H. V. ἐπιπασάμενοι A.
32. ἄδδην G. H. ἄδην V. A.
34. τοῖσι ἄλλοισι Καύσοισι V. τῇσι ἄλλῃσι καύσεσι G. H.

XXVI,

7. δὲ ὄλεθρον G. H. V. δὲ τὸ ὄλεθρον A.
8. ἤτε G. H. V. ὅτε A.
14. τὰ ὑποχόνδρια V. A. τὸ ὑποχόνδριον G. H.

ἐπίχεσις

VARIÆ LECTIONES.

ἐπιχύσις G. H. ἐπιχύσει A.
15. ἐπιθυμίη G. V. ἐπιθυμίαι H.
17. ξυμφορὴ G. H. ξυμμορφὴ V. M.
26. γὰρ G. H. δὲ V. A.
ἢ τῆς G. H. V. ὁ τῆς A.
27. διαπνεομένης G. V. διαπλεομένης H.
28. διεξίη V. διεξιέναι G. H.
30. αὖτις G. H. V. οἷσπερ A.
33. ξυνεχὲς G. ξυνεχέες H. V.
XXVII,
8. ὀξείαισι G. ὀξέσι H. V. A.
11. μὲν τοῦ H. τοῦ G. V.
12. νεαίρῃ G. H. ἱερῇ V. A.
ἴζει G. ἴζῃ H. ἴξει V. A.
προσωτάτω τοῦ G. πρὸς ὦτα τοῦ H. V. G. v. l.
15. ξυμφορῇ G. ξυμμορφῇ H. V. A.
θανατώδεες G. θανατώδεες H. V.
17. αἰδοῦς G. H. V. αἰδοῖς A.
23. ὁκόσα μὴ ὀξύτατα ᾖ, ἐν G. ὁκόσα μὴ ὀξύτητι ᾖ, ἐν H. V. ὁκόσα δὲ ὀξύτητι καὶ ἐν G. v. l.
24. ἐν δέκα H. ἐν ιδ' G. V. ἐνδεκάτῃ δ' A.
26. ὄγκος G. H. V. ὄγκον A.
27. περίτασις G. H. V. περίσασι A.
ὠχρὸς V. ὁ ὠχρὸς G. H.
29. μέζον H. A. μέσον G.
ἀτάξιοι H. F. ἀταξίῃ G. V.
31. βυσφηστεῖ ἐμπίπρεται H. βυσφηστεῖ, καὶ πνεύμασι, ἐμπίπρεται G. V.
32. πάντα κακίων G. V. πάντα τὰ κακίων H.
XXVIII,
19. ἤδε G. V. εἰ δ' H.
20. τὸν Επιληπτικὸν G. V. τῶν Επιληπτικῶν H.
21. ὠκέως G. H. V. ἀκέως A.
26. Κατοχώδεα G. H. V. αὐτοχώδεα A.
32. Υστέρης G. ὑστερίης H. V. G. v. l.
ὄκνος G. V. ὄκνοι H.
33. λύονται G. H. V. λύοντας A.
XXIX,
1. ἑκατέρωθεν G. ἑκάτερθεν H. V.
6. ζωώδεες G. ζωῶδες H. V. G. v. l.
8. κεκαμμένοι G. H. V. κεκαυμένοι A.
10. ὑποβορβορύζει G. H. ὑποβορβορίζει V.
11. ὠκίστη G. ἥκιστα H. V. G. v. l.
13. ἀνοχέες H. F. ἀνόχεες V. A. ὀχέες G.
αὐτῆς G. H. V. αὐτὸς A.
17. 18. } καὶ Υστέρη G. H καὶ ἡ Υστέρη.
29. θείου H. θεοῦ G. V.
XXX,
3. ἀμφαδὸν G. ἄμφοδον H. V. G v. l.
9. ἐπηρμένοι G. V. ἐπηρμένην H. G. v. l.
13. ὁμοίως G. V. ὁμοίων H.
19. καὶ ἥτε G. H. ἥτε V.
XXXI,
3. Περὶ Αἰτίων καὶ Σημείων Χρονίων Παθῶν G. H. Χρονίων Σημειωτικὸν V. G. v. l. Χρονίων Σημειωτικῶν A.
7. Παθῶν G. H. Παθῶν Αἴτια καὶ Σημεῖα V. A.
8. Κεφαλαίης G. H. Κεφαλῆς V.
16. κατὰ V. A. εἰς G. H.
Περὶ τῶν κατὰ τὸν Πνεύμονα Αποστάσεων Κεφ. ι'. G. V. Περὶ Πνευμονικῶν (Πνευμονικῆς G. v. l.) Κεφ. ι'. Περὶ τῶν κατὰ τὸν Πνεύμονα Αποστάσεων Κεφ. ια'. H. G. v. l.
XXXII,
2. Χρονίων Παθῶν G. H. Χρονίων Παθῶν Αἰτίων καὶ Σημείων V. A.
4. Χρονίων G. V. Προοίμιον, Χρονίων H.
5. πάμπαν G. H. ξύμπαν V. A.
8. λιμοῦ G. V. λοιμοῦ H.
9. ὀδυνέων V. A. ὀδυνωδέων G. H.
ὥνπερ G. V. ὥσπερ H.
10. θανάτου G. θάνατον H. V.

11. καὶ χάριτος G. V. χάριτός τε H.
13. μοῦνον G. H. μόνου V.
14. ταχὺ G. τὰ χρὴ H. V. G. v. l.
ἀνασμύχει G. V. ἀνασμύχειν H.
δάπτει G. V. δάπτειν H.
ἐκτρέπει G. V. ἐκτρέπειν H.
15. καὶ τὴν ψυχὴν G. V. H. m. γὰρ τὴν ψυχὴν H.
20. κεφαλὴ σχεδίως ἐπὶ G. V. κεφαλὴ ἐπὶ H.
22. μακρῇσι καὶ πολλοῖσι G. V. μακροῖσι καὶ πολλοῖς H.
καὶ πλεῦνον G. V. καὶ πλεῦνον καὶ H.
26. ἄλλοισι G. H. ἄλλοι V.
δύσιος G. πλήσιος V. G. v. l. πλήσεως H.
28. τοῖσι G. ποτὲ H. V.
XXXIII,
1. τοῖσι G. ποτὲ H. V.
δὲ τὰ V. δὲ καὶ τὰ G. H.
ὄρων G. H. ὀρῶν V. A.
2. ἔς O. εἰς H. ἐς G. V.
τέμνει G. V. τέμνῃ H.
3. μίμνει G. V. μίμνῃ H.
4. τόδε μοῦνον G. H. τὸ δεσμοῦν V.
6. κέρασι G. H. κεράεσι V.
7. σπασμώδεες G. V. σπασμωδέως H.
8. πόνος G. H. ὕπνος V.
14. ἐκτρέπονται G. H. ἐκτέρπονται V.
22. βομβέῃ G. H. V. βοβέῃ A.
23. ἐγκυβερνέῃ, ἢ αὐλῶν G. ἐνεργέει νηΐ, ἢ αὐλῶν H. M. ἐν κυβερνίῃ αὐλῶν V. G. v. l.
ἐνοπῇ G. H. ἐν ὀπῇ V.
31. κῆν G. H. V. καὶ ἢν A.
αὐξήσει G. V. αὔξησιν H.
32. τότε G. τά τε H. V.
XXXIV,
9. καὶ ὥρῃ τῇ ὡραίῃ G. H. καὶ ὥρῃ τε τῇ ὡρέῃ V.
11. τότε G. H. κότε V.
14. ῥίζην A. ῥίζαν G. H. V.
ἰητρῷ G. H. ἰητρὸς V.
17. ὑπόλειψις G. H. ὑπόληψις V.
21. ἀνθρωπίνης H. V. ἀνθρωπίης G.
22. ξυμπάντων G. H. ξὺν πάντων V.
27. δυσμαθέες G. δυσμαθέες H. V.
νωθείῃ G. νωθέης H. V. G. v. l. νωθείης A.
30. τρωμάτων G. H. V. τρωματέων A.
31. δέ κοτε καὶ G. H. δὲ καὶ V.
μωραίνειν G. H. V. μαραίνειν A.
XXXV,
6. ὑπείη G. H. V. ἐπίῃ A.
7. ἐπιμηνίων G. H. V. ἐπιμονίων A.
8. ἢ ἐς φρένας G. H. ἢ φρένας V. A.
10. ἐκίκλησκον G. V. ἐπικίκλησκον H.
13. πολλῆς καὶ θηριώδεος G. H. πολλῆς θηριώδεος V.
16. Αχνύμενος G. V. ἀχλύμενος H.
μέλαιναι G. H. V. μέλαινα A.
17. Πίμπλαντ' G. πίμπλαντο H. V. πίμπλετο A.
19. δοκέει τε δὲ G. V. δοκέει δὲ H.
20. μαινομένοισι G. H. V. μαραινομένοισι G. v. l.
21. θυμηδίην G. V. θυμηδίης H.
23. μελαγχολῶσι G. V. μελαγχολοῦσι H.
24. ἐρημίην G. V. ἐρήμην H.
29. κοίων G. V. ὁκοίων H.
31. ἀμείβεται G. ἀμείβηται H. V.
XXXVI,
2. αἱ G. H. V. καὶ A.
3. θέρος μὲν καὶ φθινόπωρον G. v. l. θέρεος μὲν καὶ φθινοπώρου G. θέρους μὲν φθινόπωρον H. V.
5. ἢ γὰρ G. H. V. εἰ γὰρ (ἴσως) G. v. l.
10. τὸ G. H. V. τὰ A.
13. φυγανθρωπίη G. H. V. φιλανθρωπίη G. v. l.
ὀλοφύρσιες (ἴσως) G. v. l. ὀλοφύρσεις A. ὀλόφυρσοι G. H. V.
16. πονηρὸν G. H. πονηρὴν V.
μελάγχλωρος G. H. V. μελαγχλώρης A.

17. βοαὶ

17. βορεὶ μὲν, ἰσχνοὶ δὲ G. H. βορῆ μὲν ἰσχνοὶ V. θερῆ μὲν ἰσχνοὶ δὲ A.
18. ὕπνος G. H. V. ὕπνον A.
19. ἔξω φορὴν G. H. ξυμφορὴν V.
20. χολώδεα G. H. χολῶδες V. A
21. ἐρυγαὶ κακώδεες, βρωμώδεες, ὡς G. V. ἐρυγαὶ κακώδεες, ὡς H. ἐρυγαὶ κακώδεες, ὁκόσα βρωμώδεες, ὡς G. v. l.
22. ὀρυγμὴ H. G. v. l. ὀρεγμὴ G. V.
23. πυκινοὶ H. V. πυκνοὶ G.
24. ὅτι G. H. V. ἔτι A.
τοιῶνδε τὶς G. V. τοίων τὶς H.
26. δύσθυμον H. V. M. δύσφημον G.
34. ἄνευθε H. V. ἄνευθεν G.

XXXVII,

1. Εκφλέγει δὲ H. ἐκφλέγει γὰρ G. V.
6. ἤδε O. ἠδὲ G. H. V.
9. ἀτελὴς, ἢν τῷ G. V. ἀτελὴς τῷ H.
10. ἀκεομένε G. ἐγκεομένε V. ἐγχεομένε H.
15. περὶ τὸ καμεῖν H. περισκαμεῖν G. V.
20. λαγνείη H. V. λαχνείη G.
21. ἐμάνησαν δέ κοτε H. ἐμάνησάν κοτε G. V.
γυναῖκες ὑπὸ G. V. γυναῖκες καὶ τοῦτο ὑπὸ H.
22. μᾶλλον ἐπιδίως H. V. μᾶλλον δὲ ἐυϊδίως G.
25. ἢ ἡ G. V. ἢ καὶ H.
27. πέλας G. V. πέλασιν H.
29. ἤδε G. οἱ δὲ H. V.
34. ἑωυτὸν G. H. V. ἑωυτέων A.
37. ἐργοδότησι G. ἐργοδοτέῃσιν H. ἐργοδοτέοισιν V. A.

XXXVIII,

7. ξυμπιμωρεῦντα G. H. ξυμπιμωρεῦνται V.
10. ἄλλῳ G. V. ἄλλως H.
21. ἢ G. V. ἢν H.
25. ἀπαστράπτοντος G. H. ἀπαστράπτοντα V.
τάρβος G. H. V. τάρθος A.
28. ἀμφαδὸν αἰδὼς ἢ G. ἄμφοδον αἰδῶσιν V. H. m. G. v. l. ἄφοδον αἰδῶσιν H.
29. πάμπαν G. H. πᾶν V.
30. οὔτε G. H. οὕτως V.
31. δ' αὖ G. H. δὲ V.
37. ἢ θυμηδίη H. καὶ θυμηδίη G. V.

XXXIX,

9. σκήνεος G. H. V. σώματος A. G. v. l.
14. τοιόνδε G. V. τοιοῦτον H.
16. ἄναλθες G. H. V. ἄνελθες A.
19. ἢν G. H. V. οὐ A.
σπασμῷ G. V. σπασμῶν H. A. G. v. l.
Κυνικὸς Σπασμὸς G. H. Κυνικοὶ Σπασμοὶ V.
20. περίσκαιρον G. H. περισκαίρου V. G. v. l.
21. ἀψυχίην G. H. ἀψυξίην V.
22. ἢ G. H. καὶ V.
23. ὁμοῦ G. ὦμου H. V. A.
24. ἀκριβὲς G. H. ἀκριβέες V. A.
25. ξυμφυέα G. V. H. m. ξυναφέα H.
26. ἐς τὸ (ἴσως) G. v. l. ἔς τε G. H. εὖτε V.

XL,

5. παραλύεται G. H. V. καλέεται G. v. l.
6. περάτωνδε O. παρὰ τῶνδε H. V. G. v. l. περατῶνται G.
8. Χιασμὸν σχήματος G. H. Χιεσμὸν σχήματος V. G. v. l. Χιεσμὸν σχήματα A.
εἰρῆσθαι G. H. ἠρεῖσθαι V.
εἴτε G. H. V. ἤντε A.
9. ἄλλοτε G. ἄλλῳ H. ἄλλα V.
13. μύας G. H. μύσαι V.
περαινόμενα G. H. παρεόμενα V. A.
14. κῦρος G. H. V. μῦρος A.
15. ἀπ' G. H. ἐπ' V. A.
18. κραινόντων G. κραίνουσι H. G. v. l. κρένουσιν V.
25. ἠδὲ G. v. l. ἤδε G. H. V.
28. εὖτε ὅταν πληθῇ G. V. εὖτε πληθῇ H.

30. ψυχῆς G. H. ψυχῇ V. A.
φόβοι G. V. φόβος H.
33. ἢ ξηρότητι G. H. ἡ ξηρότης V.
35. ἀναλθὴς G. H. V. ἀνελθὴς A.
36. ἔαρ G. H. ἔαρ δὲ V.

XLI,

4. νάρκη G. H. νάρκαι V.
8. δεξιὰ δὲ G. δεξιὰ H. V.
τὰ ἀριστερὰ V. τἀριστερὰ G. H.
10. ἔτερον G. H. V. ἔντερον A.
11. μήλου G. H. V. μύλου A.
12. πάλλεται G. H. V. παλαίνεται G. v. l.
16. ἀφήλατο G. ἀφήλλατο H. V.
18. τἄνδοθεν G. τὰ ἔνδοθεν V. ἔνδοθεν H.
ἢν G. H. εἰ V. A.
διαστήσῃ G. H. διαστήσῃς V.
ὄψεαι τὴν G. V. ὄψεαι ἐς τὴν H. ὄψαι ἐς τὴν G. v. l.
19. οὐρανῷ G. V. οὐρανίσκῳ H. M.
20. ὠκέως σπλῆνι G. ὠκέω σπλῆνι V. ὠκέω σπληνὶ H.
ἤδε G. H. V. ἤδει A.
21. ἀπαθέα G. πάθεα H. V. A.
22. περιτάσι G. H. περιστάσι V.
30. ἐντὸς G. ἐκτὸς H. V. G. v. l.
31. ἀναβιώσῃ G. V. ἀναβιώσει H.
πύον G. H. πύος V. A.
32. ἐμπυήσῃ G. V. ἐμποιήσῃ H.
Εμπύη ἤδε G. Εμπυοι οἵδε H. V. G. v. l.

XLII,

1. Εμπύη G. Εμπυοι H. V. G. v. l,
3. ἴδια G. διὰ H. V. G. v. l.
5. ζωπυρῇ G. H. ζωοπυρῇ V.
ἐκλάμπῃ G. H. λάμπῃ V. A.
6. φωλεύῃ H. V. φωλεύει G.
ἢν G. H. εἰ V. A.
7. ἐσαρκοῦτο τότε H. ἐσαρκοῦτό τε G. V.
καὶ G. V. γὰρ καὶ H.
8. ἀνάγει G. V. ἀνάγκη H.
αὔξεται H. V. αὐξέεται G.
10. μελάνων G. H. V. μελαινῶν A.
14. ἁπάσης H. V. πάσης G.
15. εἶδος H. V. ἴδος G.
24. ξυντεταμένος G. V. H. m. ξυντεταγμένος H.
25. αἱ σάρκες G. H. καὶ σάρκες V.
28. τὰ στερεὰ G. H. V. στερεαὶ A.
32. ἴχνη G. V. ἰσχνοὶ H.
34. ἐπίδηλον G. H. οὐκ ἐπίδηλον V.
συναρθρώσιες V. συναθρώσιες G. H.
37. ἔξαρθρα G. H. ἔξαθρα V. A.

XLIII,

1. ἰσχίον H. V. ἰσχύον G.
3. ἢν G. V. εἰ H.
ἡ κοιλίη H. κοιλίη G. V.
5. πάσχειν G. V. πάσχουσι H.
7. βηχὶ G. βήσσῃ H. V. G. v. l.
φθόης G. H. V. θόης A.
8. ἐξεχέβρογχοι G. ἐξεχέβροχοι H. V. A. ἐξεχέβρωχοι G. v. l.
20. κύστις G. H. κύστει V. A.
21. ἐπὶ δεξιὰ H. V. A. τὰ ἐπὶ δεξιὰ G.
25. ἀπόσκηψις G. H. V. ἀπόσκεψις A.
26. ἐγκέεται G. ἐκκέεται H. G. v. l. ἐκχέεται V.
27. ἐμποιέον H. ἐμποιέων G. V.
30. ὁ ὑμὴν O. ὁ μὴν G. H. V.

XLIV,

4. γε G. τε H. V.
ξυνὸν G. H. ξυνὼν V.
5. καὶ χειρῶν G. V. καὶ χειρῶν καὶ H.
8. ζοφώδης M. ζωώδης G. H. V.
12. παράληροι G. H. παράλογοι V.
14. ἀποτάσιος O. ἀποστάσιος G. H. V.

17. ἀτρεκέει G. ἀτρεκέει H. ἀτρεκέη V.
25. ἐμπλώοντα G. H. V. ἐμπλήωντα A.
29. κακίω G. V. κακίων H.
31. ξυνομαρτέοντα G. H. ξυναμαρτέοντα V. ξυναμαρταρέοντα A.
32. πέσει G. V. πέσῃ H.
36. χονδρώδεα G. χονδρώδη H. V. A.
37. ἀνεκπύητα G. H. ἂν ἐκπύηται V.
XLV,
2. σμικρὸν H. V. μικρὸν G. μακρὸν (ἴσως) G. v. l.
4. θανατώδεα G. V. θανατώδεα. Περὶ Πνευμονικῶν Κεφ. ι'. H.
10. ἢ G. V. ἣν H.
13. Εμπύοισι G. H. Εμπυΐκοῖσι V. A.
14. ὅκως περ H. V. ὅπως περ G.
15. ἀραιώσιων G. H. V. ἀραιωσίων A.
17. ἀπ' G. V. ἐπ' H.
ἥκειν G. H. εἴκειν V.
20. ἀναπνιγῇ G. V. ἀναπνοὴ H.
21. Εμπυϊκῶν G. V. Εμπυϊκὸν H.
22. σιάλῳ G. H. σιέλῳ V. A.
μεμιγμένα G. συμμεμιγμένα H. V.
23. βεογχίζον G. βεογχίζων H. V. βρεγχίζον A.
24. ἀναφέρονται G. H. V. ἐναφέρονται A.
XLVI,
4. δυσπνοεῖ G. V. δυσπνοὴ H. A.
7. ἐν κατακλίσι G. H. V. κατακλίσι A.
9. κατακλινθῇ G. V. κατακλιθῇ H.
11. καρδίη G. H. κραδίη V. A.
διαρκέσειε G. H. V. διαρκέσειαι A.
13. κολλώδεα G. H. V. κολπώδεα A.
17. ὅσοισι G. H. ἴσοισι V. A.
δίαιθε) G. H. δίηθεται G. v. l. διαπίθεται V.
18. ἢ λυτρῶν G. H. V. ἤλβυτρων A.
20. βραγχώδεες G. βραχὺ δὲ H. V. A.
24. ῥωχμὸς ἐν ἐγρηγόρσι G. ῥωχμὸς, ἐγρήγορσις H. V. A. ῥογμὸς, ἐγρήγορσις G. v. l.
μέζον H. V. μέζων G.
τὸ κακὸν ἐν ὕπνῳ G. H. ἐν ὕπνῳ τὸ κακὸν A. ἐν ὕπνῳ V.
25. ἐπιθυμίη ἐς τὸ G. H. V. ἐπιθυμίῃ ἐς τὸ (ἴσως) G. v. l.
28. ὠχροὶ G. H. V. ἄχροι A.
31. περήσι G. πρήσῃ H. V.
XLVII,
1. μικροτέρη O. μακροτέρη G. H. V.
2. τε πύων G. H. τε καὶ πύων V.
4. κοτε V. A. ποτε G. H.
17. ἅπαντες G. H. V. ἅπαντας A.
19. ἣν V. A. εἰ G. H.
20. ἀδιάστροφος δὲ ἤδε H. ἀδιάστροφος ἤδε G. V.
ἣν G. H. εἰ V. A.
21. ἔμπλεως G. ἔμπλεω H. V. ἔωπλεα A.
XLVIII,
2. ἀτὰρ καὶ ἐν G. H. ἀτὰρ ἐν V.
7. μέσφι G. H. μέχει V.
10. ἤδε G. ὅδε H. V. A.
12. χλοώβαφος H. χλοώβαφοι G. V. χλοώβαθοι A.
16. πιεζεύμενον G. πιεζεύμενοις H. V.
ἔμπλεον A. ἔμπλεων G. ἔμπλεω H. ἔμπλω V.
17. ὑγρασίης G. ὑγρασίῃ H. V. A.
20. ἀφανὴς G. V. ἀποφανὴς H.
22. ἤντε G. H. V. ἣν δὲ A.
31. αἱμάλωψ H. A. G. v. l. (γρ.) αἱμώλωψ G. V.
35. πέπλει V. A. πέπλει G. H.
πάντων G. H. V. πάντως A.
XLIX,
6. ἐς V. A. εἰς G. H.
ἱδρύεται M. ἱδρύεται G. H. V.
7. χυμάτων G. H. V. χεύματα A.
18. ἰκμαλέοι G. ἰκμαλαῖοι H. V.
μέσφι G. H. μέχει V.
19. Δυσεντερίη καὶ Ξυντήξεσι H. V. δυσεντερίῃ ξυντήξεσι G.
20. ἐκίκληστον G. V. ἐκάλεον H.
26. ἐπιπνοίης G. V. H. m. ἐπιπονίης H.
32. θίξει H. θήξει G. V.
L,
3. ξίγκα G. H. ξήγκα V.
ἄειγοι G. ἄρηγοι V. ἄειστοι H. M.
4. Απόστασις G. H. Απόστημα V. A.
8. ὡς δοκέειν G. H. V. ὡς μὴ δοκέεις G. v. l.
14. τι G. H. καὶ V.
16. φύσει G. V. σφίσι H.
21. ἣν H. εἰ G. V.
ἥπτοιτο G. H. ἥπτητο V.
Ὕδρωψ G. H. ὕδωρ V.
22. οὗτος G. H. V. τοῦτε A.
29. ἑλώδεα H. V. A. ἑλκώδεα G.
LI,
1. ἐν G. H. ἐξ V.
5. ὧδε (ἴσως) G. v. l. ὅδε G. H. V.
6. ἡμῖν G. ἢ μὴν V. ἣν μὲν H.
11. ἰδέη G. ἰδέα H. V. A.
12. χολόβαφα H. χολήβαφα G. V.
γαστὴρ G. V. γὰρ H.
13. δάκνεται G. H. V. δυώατε A.
19. μελαντέρη G. μελάντεροι H. V. G. v. l.
21. ἴκτερος G. H. V. ἴτερος A.
καὶ τὸ κῶλον H. M. καὶ τῷ κώλῳ G. V. σὺν τῷ κώλῳ M.
23. ἰδίην ἐργασίην G. H. ἰδίην ἐργασίῃ V. G. v. l.
30. ἐς V. A. εἰς G. H.
32. ἦ G. H. οὐ V.
ἢ τῆς G. ἐν τῆς H. V. A.
35. πέψιν G. H. V. μέψιν A.
36. ἄλλῳ μὲν H. ἄλλων μὲν G. ἄλλων τε V.
37. κυψελὶς G. H. κυψέλη V.
LII,
5. εἰδεῖ G. H. ἤδη V.
6. καλὸν G. V. κακὸν H.
7. οἳ ὧπες οἵδε G. V. οἷοί περ οἵδε H.
9. εἴδεα τοῦ πάθεος διὰ G. V. ἰδέαι τοῦ πάθεος διαὶ H.
13. ἰσοπαχέες H. ἰσοπαχέης G. V.
14. παραλλαγαὶ G. H. V. παραλλαγὰς H.
21. μέζων ἐπανθέει G. H. μέζον ἐπανθέσει V. μέζων ἐπανθέσι A.
27. λευκότερον G. V. λευκόχλωρον H.
λευκόχλωροι G. V. λευκόχροοι H. G. v. l.
33. γλυκέων G. H. γλυκειῶν V. A.
34. ἐπίπροσθεν G. H. ἔμπροσθεν V.
35. αἰσθάνεται G. H. αἴσθηται V. αἴσθεται A.
37. χύμασι G. H. χεύμασι V. G. v. l.
LIII,
1. οἵδε κινέειν H. εἶδε κενεὴν G. V.
αἴσθησις G. H. V. αἴσθησιν A.
3. ἰζαίνοντι H. M. ἰζαῖνον G. V.
μόνον H. μόνος G. μοῦνος V.
5. καὶ ἐν πικροῖσι H. V. καὶ πικροῖσι G.
6. περικάλυμμα G. H. V. περικάλυμα A.
7. ἀσινὲς G. H. ἀσινὴς V. A.
8. ἐπιφλεγμαίνῃ G. H. ἐπιφλεγμήνῃ V. ἀπιφλεγμαίνῃ V.
ἐς Ὕδρωπα G. H. V. ἐνύδρωπα G. v. l.
15. ὁμοῦ παθέων G. V. ὁμοῦ τῶν παθέων H.
19. ὄχος G. V. ὠχέτης H. G. v. l.
25. καὶ οὐδὲ G. V. οὐδὲ H.
26. γὰρ τὸ G. H. τὸ V.
ἁπάντων τροπῇ G. H. ἁπάντων ἐπὶ τροπὴ V.
νοσήματα G. H. νοσήματος V.
27. τοι H. V. τι G.
28. μικρὴ G. μακρὴ H. V.
30. ἐργασίη G. H. ἐργασίης H.

LIV,

VARIÆ LECTIONES.

LIV,

5. τε G. H. δὲ V.
δὲ τὰ G. H. τὰ τοῦ V.

6. μόθεια O. μηεία G. μυεία V.
οἶδος H. V. εἶδος G.

9. ταχυτέρη G. παχυτέρη H. V.

10. τρέψις G. v. l. θρέψις G. H. V.

13. ὠμῶν G. v. l. ὠμὸν G. H. V.

19. πάσῃ H. V. πᾶσι G.

20. ἐπηρμθῦαι G. H. V. ἐπηρμθύη A.

LV,

4. Σημειωτικὸν Βιβλίον Δεύτερον G. Σημειωτικὸν V. Σημειωτικὸν Βιβλίον Δεύτερον, ἐν ᾧ ταῦτα περιέχεται H.

LVI,

6. ἴωνται G. ἴηνται H. V. G. v. l.
ἢ G. εἰ V. H.

16. ἐκχέῃ G. H. ἐγχέῃ V.

18. ἧς G. H. ἦν V. A.
ἢ G. H. εἴη V. A.

19. ἐμπλωῇ G. ἐμπλέῃ H. V. G. v. l.
ὑπὸ H. V. ἀπὸ G.
δοκέῃ G. H. δοκέει V.

21. Ασκίτιω G. H. Ασκίτης V. A.

23. καὶ παχέϊ G. V. παχεῖ τε H.

26. εἷς ἐνὶ τῶν G. εἰς ἐνιτὸν V. εἷς ἐνὶ αὐτόν τις H.

29. ἀνελπίσοισι H. V. G. v. l. ἀπελπίσοισι G.

30. ὁ μείων H. ὁμοίως G. V.
εἰ G. ἦν H. V.

31. ἵκηται V. ἥκηται G. H.

LVII,

3. πόθη G. H. V. πόθαι A.

7. ποιέει G. H. V. πεποιέει A.

8. χερόνον M. χῶρον G. H. V.

9. τάδε μὲν ἓν τὰ V. τάδε μὲν τὰ G. H.

13. καὶ γὰρ Ασκίτης G. H. καὶ Ασκίτης V.

15. μεταῤῥέων G. V. μεταῤῥέει H. G. v. l.

16. φλέγματος G. H. V. φλέγματα A.

19. Λευκοφλεγματίᾳ V. λευκῷ φλεγματίᾳ G. H.

22. σαρκοειδέα G. σαρκὸς ἰδέα H. V.

24. ἐπιπολῆς O. ἐπὶ πολὺ G. H. V.

25. τοῖν δυοῖν H. V. A. τῶν δυεῖν G.

27. ἦν δὲ G. H. οὐδὲ V.

28. πλησμονῆς G. H. V. Σπληνὸς A.

30. ἐπιφανέες καὶ G. H. ἐπιφανέες τε καὶ V.

31. ἐπιγαστρίῳ G. V. ἐπιγάστριον V.
οἴδεϊ G. H. V. οἴδῳ A.

LVIII,

2. δι᾽ ἅδε G. H. διὰ τοῦ V.

10. μὲν πάντα G. V. μὲν πάντα μὲν H.

15. αὐτέοις G. αὐτέων H. V. G. v. l.

16. χαλεπὸν H. χαλεπὴ G. V.

17. τῷδε τῷ πάθεϊ H. τῷδε πάθεϊ G. V.

19. ὑδερικῇ H. G. v. l. ὑδερικᾷ G. ὑδερικῇ V.

20. Ηπαρ G. H. V. ἀτὰρ A.

25. ἀτὰρ ἐμπλέωσι V. ἀτὰρ ἦν ἐμπλέωσι G. H.

28. γὰρ ἂν ἐκπέσωσι G. V. γὰρ ἐκπέσωσι H.

30. νῦν οὐδὲν G. H. οὐδὲ νῦν V.

31. περὶ G. H. V. ἐπὶ A.

32. ἤδε O. ἢ τοῦ G. H. V.

LIX,

6. τε G. δὲ H. V.

7. ἀφέξιος G. H. V. ἀφέσιος (ἴσως) G. v. l.

11. ἐπίσχοι G. ἐπίσχῃ H. V.

16. ἔργον G. V. H. m. ὕδωρ H.
ἐξαίρεται H. ἐξαίρεται G. V.

18. σίαλος G. H. σίελος V. A.

23. θέρμανσις G. H. θέρμη V.

27. Διαβήτης ἐὼν O. Διαβητησέων G. H. V.

28. Διαβάθρῃ G. Διαβαθρεῖ H. V. διαβαθρῇ A.
ἔξοδον H. V. ὄξοδον G.

29. πονέοντες G. H. πονῶντες V. G. v. l. πονεῶντες A.

30. ἔρχεται G. H. ἐξέρχεται V.

LX,

1. τῶν G. H. V. τῆς A.
ἐδόκει τις ὑπὸ G. δακέτων ὁ H. V. A.

3. πίνουσι M. πίπτουσι G. H. V.
δίψεος ἄκος O. δίψος ἄκος G. H. V.

4. ποτοῦ G. H. V. πότου A.

5. καὶ ἐπίσχῃ τὸ ὑγρὸν G. ἐπίσχῃς τὸ ὑγρὸν H. τὸ ὑγρὸν ἐπίσχῃς V. ἐπισχίῃς τὸ ὑγρὸν A.

8. δὲ τοῦ ὑγροῦ H. τοῦ ὑγροῦ G. V.

9. ἀθρόως G. H. ἀθρόον V.

15. χερσὶν G. H. V. χροιῇ G. v. l.

18. ἐκπεφύκασι G. H. ἐμπεφύκασι V.

21. τοῖσδε O. τῆσδε G. V. τῶνδε H.

22. φλεγμονῇσι G. H. φλεγμονῇ V.

24. ἓν G. H. V. μὲν A.

28. οἱ G. H. V. ἡ M.
τοῖσι G. V. τισι H.

29. μίμνουσι G. H. μίμνωσι V.
ἦν G. ἢ H. V. A.

31. ἰσομεγέθεα G. H. ἥσσον μεγέθεα V.

32. σμικροῖς G. H. σμικρὸν V.

LXI,

12. ἢν δέ τι G. H. κἤν τι V.

13. ξυΐδιοι G. H. V. ξυϊδίως A.

15. ἅλις G. H. V. ἄλλις A.

18. Οὐρήθρης G. H. V. οὐρήθης A.

19. ἐνίσχεται G. H. V. ἐνίσχηται A.

20. διέξοδος G. H. ἔξοδος V.

21. ὤπωπα G. V. ὄπωπα H.

26. δὲ τὰ παχέα O. δὲ τὰ πάθεα G. V. τὰ πάθεα δὲ H.

27. τῶν θερμῶν G. τὸ θερμὸν H. V.
πωροειδέα H. πωρωειδέα G. πορoειδέα V.

28. ὑπὸ G. ἧπαρ H. V. G. v. l. καὶ ἧπαρ G. v. l.

29. τοιάδε V. τοιῆδε G. H.

31. ξυμφορὴ G. H. ξυμμορφὴ V. G. v. l.

32. ἔκλυτοι, πάρετοι τὰ μέλεα G. V. ἔκλυτοι τὰ μέλεα, καὶ πάρετοι H.

37. ἐκρέῃ G. H. ἐκρυῇ V.

LXII,

9. πυώδεες G. H. πωώδεες V. A.

11. ἢ G. H. V. δὲ A.

19. εὐήθεες G. H. ἀήθεες V.

21. ἀναλθὴς G. H. ἀναχθὴς V.

22. φαρμάκῳ ἀμφιθρύπτῳ G. v. l. φαρμάκῳ ἢ ἀμφιθρύπτοιτο G. H. φαρμάκῳ ἢ ἀμφιθρύπτῳ V.

25. τηκεδόσι G. τηκεδόνι H. V. A.

26. οὔρων G. H. νεύρων V. G. v. l.

28. ἐκφύγῃ G. H ἐκφύγοι V.

30. κἢν G. H. V. καὶ ἢν A.

31. τῇσι μελεδώνεσι G. τοῖσι μελεδόσεσι H. τῇσι μελεδόσεσι V. G. v. l. τῇσι μελεδώσεσι G. v. l. τῇσι τηκεδώνεσι M.

LXIII,

6. διΐησι G. v. l. δίησι G. δίεισιν H. V.

9. ἢν G. V. ἢ H. A.

14. φανῇ G. H. ἐκφανῇ V.
ὀλέθριον G. H. V. ὄλεθρον A.

16. δὲ τίω V. A. δὲ ὡς τὸ G.

20. Εμπυος G. H. Εμπυον V. A.

21. ἐπὶ φλεγμασίῃ γὰρ M. ἐπὶ φλέγμασι· εἰ γὰρ G. H. ἐπιφλεγμαίνει· εἰ γὰρ V.

22. κίνδυνοι δὲ οἱ H. V. κίνδυνοι οἱ G.
οὐ κάκοσμον G. V. οὐκ ἄοσμον H.

25. Διαΐσσει G. V. Διάσσει H.
ἄκρων G. H. ἄκρῳ V.

27. γλυκέα καὶ ὀξέα G. γλυκέη καὶ ὀξέη H. V.

32. ἀκοῆς G. V. ἀκοῦς H.

LXIV,

2. τοῦ γόνου γίγνεται G. H. τόγ᾽ οὖν οὐ γίγνεται V. τὸ γοῦν γίγνεται V. τὸ γοῦν γίγνεται G. v. l.

VARIÆ LECTIONES.

4. τῆσι G. τισι H. V.
ἀναισχυύτῳ G. V. ἀναισθήτῳ H.
ὀδάξονται G. H. V. ὀδεύξονται A.
9. ἀπόσιτους G. H. V. ἀπόσιτοι G. v. l.
ψυχροὺς G. V. ψυχροὶ H. G. v. l.
νάρκας σκελέων, ἀκρατέας, καὶ ἐς πάντα παρέτους G. V. νάρκαι σκελέων, ἀκρατέες, καὶ ἐς πάντα πάρετοι H. G. v. l.
16. ἀλκήεις H. M. ἀλκοῦς G. ἀλγέης V. G. v. l.
17. κρέσσονες G. H. V. χρέσσοντες A.
18. ἐγκρατέης γίγνονται κρεσσόνων κρέσσονες G. ἐγκρατέης πολλὸν τῶν κρεσσόνων γίνονται κρέσσονες H. ἐγκρατέης γίγνονται κρέσσον μὲν οὖν κρέσσονες V. A. ἀκρατέης γίγνονται κρέσσων μὲν οὖν κρέσσονες G. v. l.
20. εὐψυχίην G. V. ἀψυχίην A.
Σατυειήσιος H. V. Σατηειήσιος G.
Γονοῤῥοίης G. H. Γονοῤῥοίας V. Γονόῤῥοιαν A.
28. εὐπεψίη G. H. ἀπεψίη V.
τουτέων τἀναντία G. V. τὰ τούτων ἐναντία H.
29. κἀποσιτίη G. H. καὶ ἀποσιτίη V.
30. μῦσος G. V. ἢ μῦσος H.
ἢν G. H. ἂν V. A.
προσαίρονται G. H. προσαιροῦνται V.
31. μὲν ἢ G. H. μένη V. G. v. l.
δὲ ναυτίῃ G. δ' ἐν αὐτῇ H. V. G. v. l.
32. τείρῃ G. H. V. γείρῃ A.

LXV,

1. καὶ ὑπ' G. ὑπ' H. V.
2. λεῖναι G. H. V. λελῆναι A.
φύσιν G. H. V. φύσει A.
9. ἑστήκωσι G. V. ἑστήκασι H.
10. δένδρεα G. H. V. δένδρα A.
12. νωθροὶ, νυσταλέοι G. νωθροὶ, διψαλέες, νυσταλέες H. νωθροὶ, νυσταλέες V.
ἀτρεκέϊ G. H. ἀτρεκέω V. A.
13. ὀργίλοι G. H. V. ὀργίλοις A.
15. ἐνδιδόντος G. H. V. ἐκδιδόντος A.
εἶναι G. H. V. εἴτε A.
17. ἡγεῦνται H. V. A. ἡγοῦνται G.
18. καρδίης G. H. κραδίης V.
μέσον G. V. μέση H.
23. ξυνήθεες δὲ G. H. ξυνήθεσι V. A.
24. λεπτῇ καὶ σκληροτέρῃ διαίτῃ G. H. λεπτῇσι καὶ σκληροτέρῃσι διαίταις V.
25. ὀλιγοσιτίη G. ὀλιγοποσίη H. V. A.
30. τε χρῆσις G. V. τε καὶ χρῆσις H.
35. ἄχροοι καὶ G. V. ἄχροοι τὴν μορφὴν καὶ H. [ῥονίως written above]

LXVI,

2. ἤδε O. εἰ δὲ G. H. V.
17. ἢ οὖ G. ἦν δὲ H. V.
23. δεκθέοντος G. H. V. δεκθέοντα A.
31. ἤδη V. ἤδε G. H.
32. ἀπ' G. ἐπ' H. V. G. v. l.

LXVII,

1. σκυβάλοισι G. κυμβάλοισι H. V. G. v. l.
2. καὶ G. H. δὲ καὶ V.
4. ἥκῃ H. V. ἥκει G.
5. ἤδε G. V. ὅδε H.
9. σβέσι G. σβέσῃ H. V.
χρονίῃ G. V. χρονίῳ H.
16. ἔνθα δὴ V. A. ἐνθάδε G. H.
21. ἀδιέξοδοι G. αἱ διέξοδοι H. V. A.
βιβρῶναι G. H. μεμύρωναι V. A.
23. ὀξυρεγμιώδεες G. V. ὀξυρεγμώδεες H.
Νεφροὶ H. Νεφρὸς G. V.
27. ἀντ' ἄλλων ἄλλα G. H. ἄλλα ἀντ' ἄλλων V. ἄλλα ἄνυ ἄλλων A.
30. φλέγμασι G. H. V. φλέγματι M.
ὥρῃ G. H. V. ὥρῃ A.

LXVIII,

4. Χολάδες G. H. χολώδεες V. A.
5. ἐπίκλησιν H. ἐπίκλην G. V.
10. ἀλλ' ἢν οὖ σμικρῷ H. ἄλλη δὲ εἰ σμικρῷ G. ἄλλη δὲ εἰ σμικρὸν V.
ἔτι βαθύτερα G. V. ἐπιβαθύτερα H.
11. βαθέα G. V. κακοήθεα H.
13. περίβρωτα G. H. περίβρωα V. A.
15. ὄζους H. ὄζον G. ὄζων V.
δυσαλθέα H. V. δυσαχθέα G. δυσαλθέω A.
18. αὐτοῦ, καὶ σκορόδου H. αὐτοῦ, σκορόδου G. αὐτοῦ, σκορόδου V. A.
19. βρυτέων G. v. l. ῥυτέων G. H. V. χυτέων A.
οἷα G. οἷον H. V.
24. ἐντέρων G. H. ἔντερον V. A.
26. σηπεδὼν G. V. σηπεδονώδεα H.
27. τὴν ὀσμὴν H. ἡ ὀσμὴ G. V.
29. τάδε G. V. ταῦτα H.
33. πίων G. H. πύον V.

LXIX,

2. εἶναι G. H. V. εἶται A.
7. Τεινεσμὸς G. V. v. l. Τεινασμὸς G. H.
Κωφοῦ G. κώφου H. V. A.
10. ἐσθίῃ G. V. ἐσθίηται H.
11. μηδενὶ H. V. A. μηδὲν G.
κηρώδεα G. V. κηρώδεσι H.
15. θρομβώδεα G. H. V. θρημβώδεα A.
17. πλεῦνα G. πλεύμονα H. V. A.
18. ἀμφὶ ἐντέρου (ἴσως) G. v. l. ἀμφὶ ἔντερον G. H. V.
τοῦ πρήγματος G. H. V. τὸ πρῆγμα (ἴσως) G. v. l.
19. δοιοὶ G. δοιαὶ H. V.
21. ἀλθέξονται H. ἀλθάξονται G. V.
22. ζώωσι G. H. ζώοσι V.
24. ἐπιπετάννυτο G. H. ἐπιτάννυτο V.
25. θρομβοῦται γὰρ ἢν H. G. v. l. θρομβοῦται ἢν G. V.
26. μέζων H. V. μέζον G.
29. ἐκκρίσιες G. H. V. ἐκκρίσεις A.
33. ἤδε O. ἤδε G. V. δὲ H.
35. φράσω H. V. φράζω G.

LXX,

3. ἔμπυοι H. ἔμπυον G. V.
9. ἀσώδεες G. V. ἀσώδεες H.
10. τουτέων G. H. τούτων V. A.
13. διαβρώσεσι G. V. διαβιβρώσεσι H.
15. ὀμφαλὸν G. H. ὀμφαλόον V. A.
16. μικρὰ O. μικτὰ G. H. V.
ἢ νομῆς G. H. ἡ νομὴ V. G. v. l.
18. χῦμα G. V. χεῖμα H.
20. θάνατον G. θάνατος H. V. A.
21. τῶνδε G. ὧνδε V. A.
22. ἀρτηρίης G. H. ἀρτηρίη A. ἀρτερίη V.
ὠκὺς G. V. ὅκως H.
23. ἐσμάσσαιτο G. αἱμάσσαιτο V. A. αἱμάσσαιτο H.
24. θίγειν G. H. θήγειν V.
προσβάλλειν G. H. προσβαίνειν V.
29. ἄση G. ἄσση H. V. A.
33. ὥρῃ G. V. ὥρης H. G. v. l.

LXXI,

5. ἐγγίγνονται G. H. γίγνονται V.
πυκιναὶ H. V. πυκναὶ G.
παχεῖαι G. H. παχέες V.
10. ἴσχει G. H. V. ἔχει A.
διαῤῥυεῖσα G. H. V. διαῤῥέειν (ἴσως) G. v. l.
11. ἐκδιδύσκει G. H. ἐκδιδράσκει V.
τουτέοισι G. τούτῳ οἷσι H. V. G. v. l.
12. καταπέσῃ G. καταπίοσειν H. v. l. καταπίοσον V. A.
ἀναΐσσῃ G. ἀναΐσσειν H. G. v. l. ἀναΐσσον V. A.
ἄκρατον G. H. ἄκρατος V. A.
15. προσοκείλῃ H. πρὸς ὠκέϊ G. πρὸς ὠκεῖ V.
29. οἷον G. H. V. οἶτε A.

LXXII,

6. περὶ πλεῖστον G. H. V. ἐπὶ πλεῖστον G. v. l.
10. θνήσκουσι G. H. V. θνήσκουσα A.
11. χροιὴ τοῦ ἀνθρώπου G. χρυσῖτις ἀνθρώπου H. χρυσῖτις V.

12. κά-

VARIÆ LECTIONES.

12. κάκοδμον G. H. V. κάκοδμοι A.
15. κακίων G. H. V. κακὸς V. A.
16. πυώδης H. πώδης G.
17. πολλὸν G. H. πολλῷ V.
18. μὲν καὶ G. μὲν ἔῃ καὶ H. V.
21. τοῖσι καὶ ὑγροῦ G. τοῖσιν ὑγροῦ V. ποι ὑγροῦ H.
23. τοῦ G. τὸ H. V.
25. πάσχει V. G. v. l. ἴσχει G. H.
27. 28. } πύον G. πύος H. V. A.
30. ἢ τρηχέα G. ἠτρεκέα H. V.
32. ἰὸν G. V. ἐὸν H.
36. πῶς G. H. πᾶς V. G. v. l.
37. ὅσοι G. οἷσι H. ἧσι V. εἰσὶ A.
πεπνυμένοισι G. H. πεπνυμένησιν V.

LXXIII,
7. κοτε G. H. δέ κοτε V.
μικροῖσι G. H. σμικροῖσι V.
12. ἀΐσσῃ G. H. V. αἰΐσσῃ A.
13. ἀμβλωσμῷ H. ἀμβλυσμῷ G. V.
18. ἐκτρωσμῷ H. V. ἐντρωσμῷ G.
20. συνήφθη G. H. συνήχθη V.
23. θυμίησι G. V. καὶ θυμιάμασι H.
26. Περὶ Αρθρίτιδος καὶ Ισχιάδος G. V. Περὶ Αρθρίτιδος H.
32. Ισχιάδα δὲ, ἰσχίων· Χειράγρην δὲ, χειρῶν G. H. ἰσχίων δὲ, Ισχιάδα χειρῶν δὲ, Χειράγρην V. A.
33. μὴν G. H. μὲν V.

LXXIV,
2. μὲν ξυλλήβδην H. V. ξυλλήβδην G.
4. ἐν ὀστέοισι G. H. V. ὀστέων οἷσι G. v. l.
ἐμφύνει G. ἐνθυμέει V. A. ἐκφήνῃ H.
9. λάζυται G. λάζηται H. V.
11. ἄνθρωποι G. ἀνθρώποισι H. V. A.
12. τρώσιος G. H. V. χώσιος G. v. l.
13. ἐν G. ἂν H. V. A.
15. αἴθοιτο G. V. αἴθηται H.
21. ἐγχείμπτεται G. H. ἐγχείπτεται V. A.
Αρθρῖτις H. V. Αρθρῆτις G.
22. γυῖος G. H. γύος V. γόνυος H. m.
μικρὸν ἤγουν εὖτε H. V. A. μικρὸν εὖτε G.
24. οὐχ ὑπερβαίνει G. V. H. m. οὐ δεῖ ὑπερβαίνειν H.
25. Ισχιάδος G. H. V. οὐχιάδος A.
27. ὀκέλλει H. G. v. l. (ἴσως). ἰκέλλη G. V.
30. ἧκε G. H. ἧκον V. A.
31. καινεῆς H. κενεῆς G. V.
32. φράζει H. φράσει G. V.
34. ἐνίσταται G. H. V. ἀνίσταται A.

LXXV,
3. τοῖσι κοτύλαι G. V. τῇσι κοτύλῃσι H.
5. ἴδῃ H. ἰδὲν G. V.
ἀδένες V. A. ἠδέ νυ G. H.
12. ἀπηνέες G. ἀπηνεῖς H. V. A.
16. γὰρ τοῦ G. γὰρ τὸ τοῦ H. V.
17. οἷσι τῶν εὖ βδελυκτέων G. V. οἵ τι ων εὖ δὲ λικέων H. G. v. l.
19. ὁπηδὼν G. H. ὁπηδώσῃ V. A.
22. χρὴ G. H. V. χρήζει (ἴσως) G. v. l.
25. ξυμφέρει H. V. ξεμφέρει G.
ἄλλοτε· ὡς δὲ ἔπος H. V. ἄλλοτε· ὡς δὲ ἔβλαψεν ἄλλοτε· ὡς δὲ ἔπος G.
28. νίκησε G. V. ἐνίκησε G.

LXXVI,
7. μυεία O. μόεια G. H. V.
8. ἀτὰρ οὐδὲ G. ἀτὰρ οὔτε H. ἀλλὰ οὐδὲ V. A.
10. διαφέρον G. διαφέρων H. V.
ἂν G. V. ἓν H.
12. ἴκελον G. H. ἴκελος V. A.
13. μέλανες κατακορέως V. μέλανος κατακορέος G. ἐς μέλαν κατακορὲς H. μέλανας κατακορέος A.
14. οἱ θρῆικες G. H. V. G. v. l. (γρ.)
ὅκως Μενέλεω Πόδαργος G. V. ὅκως οἱ Μενέλεω H.
18. Ιππῳ ἐειςάμενος G. ἵππῳ δ' ἐειςάμενος H. V.
κυανοχαίτῃ H. κυανοχαίτης G. V.

21. Ελέφαντες G. H. V. Ελέφαντας A.
μὲν μελάντατα κατέχων H. μὲν κατίχων G. V.
23. μέσφι G. H. μέχει V. A.
24. ὃς G. V. ἃ H.
τὸν G. H. V. τὴν A.
ὠσὶ G. ὤμοισι H. V. G. v. l.
25. μελαντάτῳ G. H. V. μελαντέρῳ G. v. l.
29. διατύσσεσθαι O. ἐντύσσεσθαι G. ἐντύσσεται H. V. A. διατύσσεται H. m.

LXXVII,
2. ἐτέτρηνεν G. H. ἐτέτρειεν V.
3. χρέεται G. H. V. χρέηται A.
6. ἣν G. εἰ H. V. A.
7. ἔθων G. ἐθίων H. ἔθει V. A.
11. φόρτον μέγαν G. V. χόρτον μέγα H.
ὁκόσα τῇ ῥινὶ * μᾶλλον H. ὁκόσα * μᾶλλον G. V.
13. καλέουσι G. V. καλέοντες H.
17. τοῦ H. V. τὸ G.
18. εἶτ' αὖθις G. H. V. εἶτ' αὖθα A.
πλήσῃ G. H. πρήσῃ V.
19. ὀχθώδεας G. H. ἠχθώδεις V. A.
20. ἴσχοντα G. H. V. ἴσχονται A.
22. χαῖται· Ελέφαντι δὲ G. χέται, καὶ αἱ τρίχες· Ελέφαντι δὲ H. χέται Ελεφαντίδος V. χαῖται Ελεφαντίδος A.
26. τε G. H. δὲ V.
27. ἐκίκλησκον G. V. ἐπεκίκλησκον H.
28. ἠδὲ Σατυρίησιν G. H. ἠδὲ Σατυρίησις V. A.
35. θερμοῦ οὐ μικρὰ G. θερμοῦ μικρὰ H. V.
ἔν τι G. H. V. ἔπι G. v. l.
36. τρέπεται G. τρέπηται V. τρέπῃ H.
ἢ καὶ χάλαζαν G. V. ἢ χάλαζαν H.

LXXVIII,
3. ἀΐδηλον H. ἀΐδη V. ἀΐδη G.
7. οὐ πρὸς G. V. πρὸς H.
10. κάρτα οὐκ ἀήθεα G. H. κάρτα ἀήθεα V.
11. αὐξήσουσι G. H. V. αὐξέουσι A.
12. ἤ τι G. ἤτοι H. V.
16. ῥηϊδίη G. V. ῥηϊδίως H. G. v. l.
17. παρ' G. V. ἐπ' H.
18. οὐδέκω G. H. οὐ δοκῶ V. G. v. l.
19. τὸν H. τὸ G. V.
εὐρεῖαι δὲ καὶ φλέβες οὐ G. H. ἔρεα δὲ καὶ φλέβες ὃ A. ἔεια δὲ φλέβες ὃ V.
22. κνήμῃσι G. H. κνήμῃ V.
26. ῥύπτει G. ῥύπτει H. V. G. v. l.
συχναὶ G. H. V. συγχναὶ A.
βαθεῖαι G. βαθεῖς H. V. G. v. l.
ὄχθοι G. H αἱ ὄχθοι V.
35. ἐρευθῆ H. V. ἐρεύθει G.
ὄπτιες G. V. ὦπες H. ὄψιες (ἴσως) G. v. l.
36. προβλῆτες G. H. προσβλῆτες V.
37. ὀχθώδεες G. H. ὀχθῶδες V.

LXXIX,
1. καλύπτον H. V. καλύπτειν G.
2. Λεόντιον G. H. Λεόντειον V.
8. ῥύσις, κνησμώδεα G. V. ῥύσις, τὰ κνησμώδεα H.
9. βαθεῖαι G. H. βραχεῖαι V.
10. τοῦτο G. H. τόδε V.
καὶ ὁ Ελέφας G. V. καὶ Ελέφας H.
11. μέσων τῶν δακτύλων G. μέσῳ τῶν δακτύλων V. δακτύλων μέσων H.
14. προαποθνήσκει τοῦ ἀνθρώπου G. προαποθνήσκειν τοῦ ἀνθρώπου H. προαποθνήσκειν τὸν ἄνθρωπον V. A. G. v. l.
18. ἔῃ G. H. V. ἐκ G. v. l.
19. ἐπικόπτει G. ἐπικοπεὶς H. V. A.
22. ἀχθέει G. αὐχθὴς H. V. αἰχθὴς A.
23. οὐ λουτροῖσι G. H. λουτροῖσι V.
24. ἠρεμίῃ G. H. ἠρεμεῖ V. A.
ἐφέστηκε G. V. ἀφέστηκε H.
26. γοῦν τινὲς κατέστρεψαν G. V. γοῦν κατέστρεψαν H.

LXXX,
5. ἐξήγρετο G. H. ἐξέγρετο V. A.

7. ἐκκεροπλάστειν G. H. ἐκκεροπλάττειν V. A.
9. τὸν παλαιὸν ξεινὸν H. τὸ παλαιὸν ξῆνος G. V.
δὲ ἐς H. V. G. v. l. δὲ ὡς ἐς G.
ζωῆς G. H. ζωὴν V. G. v. l.

LXXXI,

3. Ὀξέων Νούσων Θεραπευτικὸν Βιβλίον πρῶτον G. H. Ὀξέων Θεραπευτικῶν α'. V. A.
6. Προοίμιον H. deeſt G. V.

LXXXII,

1. Προοίμιον G. H. Θεραπεία Φρενιτικῶν α'. V.
8. ἄκεα G. H. V. ἄλκεα G. v. l.
16. αὐτὸν τὸν νοσέοντα V. αὐτὸν νοσέοντα G. H.
18. ἄχναι G. V. ἄχναις H.
εὔκοσμοι G. V. εὐκόσμοισι H.
19. ἀμφαιρέουσι G. ἀφαιρέουσι H. V. A. ἀμφαιωρέουσι A.
22. στεινῆς H. V. στενῆς G.
23. κροκυδίζειν G. H. κροκιδίζειν V.

LXXXIII,

7. πυρετῶν H. πυρετὸν G. V.
8. ἔς τε G. H. εὖτε G. v. l.
13. περιόδου G. H. V. περιόδοι A.
14. πολλὸν περὶ G. V. πολλὸν γὰρ περὶ H.
15. ἐρεθισμοῖσι H. ἐρεθμοῖσι G. V.
18. οἵδε G. V. εἰ δὲ H.
21. ἐνθάδε G. ἔνθα H. V.
22. καρδίης H. καρδίῃ G. κραδίῃ V.
27. φρενιτικοῖσι H. φρενετικοῖσι G. V.
32. ἐπιξηρότεροι G. H. V. ἐπιξηροτέρη A.
36. ἐνεψημένων G. ἐνηψημένων H. V. A.

LXXXIV,

2. κολοκύντη H. κολοκύνται G. V.
3. Πτισάνης G. V. Πτισσάνης H.
4. ἀτεροφώτερος (ἴσως) G. v. l. εὐτεροφώτερος G. H. V.
ἔτι H. ἔς τι G. V.
5. προήκοι G. V. προήκη H.
9. ἔσων G. ἔσω H. V.
10. χώρᾳ G. H. χώρη V. A.
ἄλλης G. H. ἄλλην V.
ἰδέαι G. H. ἰδέην V.
11. ὀπώρης G. H. V. ὀπώρας A.
17. γὰρ G. V. δὲ H.
19. ἔμψυξιν G. V. ἔκψυξιν H.
20. ἑρπύλλου H. ἑρπύλου G. V.
22. σπονδύλιον G. V. σπόνδυλον H.
24. τὰ H. V. G. v. l. ἃ G.
τὸν G. H. V. τὴν A.
25. πᾶς H. V. πάσης G.
26. πλὴν G. V. περὶν H.
28. ὥρη G. V. ὥρης H.
31. τοῖσι διαχέειν V. τοῖσι δὲ, διαχέειν G. H.
36. ἐναφεψήματι G. ἐν ἀφεψήματι H. V.
37. λίπαϊ H. V. A., λείπασι G.

LXXXV,

1. ἔμβρεγμα H. βρέγμα G. V.
4. νωθὲς G. H. νωθέες V. A.
6. ἐγχέειν G. H. ἐγχεῖν A.
ψαῦσις G. H. V. ψαῦσι A.
12. λύρης G. H. λύρας V. A.
πικτίδος H. πυκτίδος G. V.
παίδων G. H. παιδίων V.
16. φλεγμονὴ καὶ σκληρείη ἐπαίρηται· ἔλαιον O. φλεγμονὴ καὶ σκληρείη ἐπαείρηται· ἔλαιον H. φλεγμονὴ καὶ σκληρείη ἐπαίρηται καὶ φῦσα· ἔλαιον G. V. H. m.
17. φλεγμασίη H. V. φλγμασίη G.
19. οὔρων G. οὔρου H. V.
20. ἐνστήσαντα H. ἐνσείσαντα G. V.
πεῖσιν G. πῖσιν H. V. πάθην H. m.
21. οἰσύπῳ G. H. οἰσώπῳ V. οἰσώπων A.
22. χρὴ G. V. χρεὶ H.
μελίλωτον G. H. V. μελίλωπον A.
23. τε G. H. V. σε A.
καταιονεῖν G. H. καταιωνεῖν H. καταινοκεῖν A.
24. δονέει G. V. δονέοι H.
27. ξὺν αὐτέῳ παχὺ πικέειον H. H. m. ξὺν αὐτέῳ παχεῖ ἐπικέειον G. V.
πικέειον H. m. πικείειον H.
30. τῆλις G. H. V. τῆλος A.
ἄλητον G. H. ἄλιτον V. ἄλιτον ἀντὶ τοῦ ἄλφιτον G. v. l.
31. μαρσύποισι G. μαρσίποισι V. μαρσίπποισι H.

LXXXVI,

1. πρήσιας H. πείσιας G. V. πρήσι A.
6. ἔκκρισιν H. ἐς κρίσιν G. V.
8. Σικύην G. H. Συκίην V.
14. ὕσσωπος G. V. ὕσσωπον H.
15. αὐτέοισι G. H. ὀστέοισι V.
ἑωυτὰ G. V. ὠυτὰ H.
16. κουρὴ G. V. κουρῇ G. v. l.
19. κεκολλήσθω G. H. V κεκολλῆσθαι A.
27. τῷ G. τὸ H. V. G. v. l.
29. ἄκρεα H. V. ἄκρα G.
30. ἀρήγειν G. H. ἀρηγεῖν A. ἀρρήδειν V.
32. αὐστηρῷ G. H. καυστηρῷ V.
35. ἀναλαμβάνειν H. V. ἀναλαμβάειν G.

LXXXVII,

2. κύαθον G. κυάμου V. A. G. v. l.
4. αὐαινομένου G. H. ἀναινομένου V. ἀναινομένων A.
13. ἔς τε ἀκηδίην μετὰ τὸ G. ἔς τε ἀκηδίην τὸ V. ἔς τε ἀκηδίη μετὰ τὸ H.
22. ἤκη χρόνου, ὅ, τε πυρετὸς H. ἤκῃ χρόνον, ὅταν δὲ ὁ πυρετὸς G. V.
27. καθαρεύεται δὲ τὸ H. καθαρεύεται τῆς G. V.
29. Θεραπεία G. V. Περὶ Θεραπείας H.

LXXXVIII,

13. ἀγκῶνι G. V. ἀγκῶνος H.
16. βέλη G. βέλει H. V.
17. < β'. G. V. << β'. H. γ'. β'. A.
μελικρήτου G. H. μελικρήτῳ V.
19. < α'. G. H. V. γα'. A.
20. λυομένης H. λυομένη G. V.
21. ὀλιγοσιτίη G. H. ὀλιγοποσίη V.
24. ἀλεκτοειδῶν, κεγχειδῶν· H. ἀλεκτοειδεῖ, κεγχειδεῖ· G. ἀλεκτοειδεῖ καγχαρίδι V. ἀλεκτοειδεῖ κογχαειδεῖ A.
λινοζώστει H. λινοζώστῳ G. V.
26. πτισάνης G. H. πτισάνη V. G. v. l.
31. αἰσθήσιες G. H. ἀλθήσιες V. G. v. l. ἀλθήσης A.
32. ῥοδίνου G. H. V. ῥοδίνοις A.
34. πολλὸν V. A. πολλῷ G. H.

LXXXIX,

3. σικυωνίῳ G. H. σικυώνιον G. v. l. συκιώνιον V.
4. χρίσις H. V. χρῆσις G.
6 εἰρυομένου G. H. εἰργομένου V. G. v. l.
7. μοι G. H. V. μὲν A.
13. ἄγειν G. H. ἄγει A.
φυσέων G. H. V. φύσεως A.
18. ὕσσωπον G. V. ὕσσωπος H.
19. ὀρίγανον G. V. ὀρίγανος H.
21. ὕσσωπον G. V. ὕσσωπος H. G. v. l.
ἑψηθὲν G. V. ἑψηθεῖσα H. G. v. l.
ὀρίγανον G. V. ὀρίγανος H. G. v. l.
δριμέα G. δριμεῖα H. V. δριμὺ G. v. l.
26. ἐνεζέσθη κυάθοις τρισὶ G. ἐνέζεσθαι κυάθων τριῶν V. ἐνέζεται κυάθων τριῶν H. G. v. l.
Τὸ ἢ διπλόον H. τὸ διπλόον G. V.
29. δὴ G. δὲ H. V.
36. αἰσθήσιος H. V. G. v. l. (γρ.) ἀσθήσιος G.

XC,

1. ξυμμίσγειν G. H. ξυμμίγειν V. A.
11. λημνίστιδος G. V. λιμνήστιδος H. G. v. l. (γρ.)
13. ἀπομάξαντα G. V. ἀποσμάξαντα H.
17. οἰδαλεηθῆναι G. οἰδαλέη θῆναι V. ἢδ' ἀλεηθῆναι H.
εἰ κίνδυνος G. H. ἀκίνδυνος V.
20. ἐσβολῆσι G. V. ἐπιβολῆσι H.
21. μέν τι G. H. V. μέντοι V.
22. μάσησιν G. H. V. μάστησιν A.

24. δὲ

24. δὲ μάλιστα G. V. δὲ καὶ μάλιστα H.
26. γαστέρα G. V. τὰ στερὰ H.
31. χείσιν V. χρῆσιν G. H.
32. ὑδὰρ G. V. ὑδὰρ H. (ἀδάρκι) ὕφεαρ (ἴσως) G. v. l.
θαψίην G. H. θαψίη V.
33. τρύχιον O. στρύχνον G. H. V.
ἐμπλάσσειν H. ἐμπάσσειν G. V.
36. λελυμασμένων H. λελυμασμένων G. V.
XCI,
5. ἰντήειον G. H. V. ἰντήειων A.
7. ξυμφέροντα G. H. ξύμφορα V. A.
ὁμοίη G. H. ὁκοίη V.
ἑωυτῆ O. ἐν ὠυτῇ H. ἐν αὐτῇ G. V.
10. τοῖσι Γυναικείοισι G. V. τῇσι γυναικείῃσι H.
14. νεκρώδεες G. V. νεκρώδεα H.
ἦν καὶ ὁ G. V. ἦν δὲ καὶ ὁ G. v. l. ἦν ὁ H.
ξυνήθεες G. H. ξυνήθεσι V. G. v. l.
19. δυστέκμαρτον G. H. δυστεκμαρτέον V.
27. εἰ G. V. ἢ H. G. v. l.
XCII,
2. πέσσος A. πέσσος G. V. πίσσος H.
5. ἐς κένωσιν G. H. ἐς μὲν κένωσιν V.
9. τριόβολον H. τριώβολον G. V.
11. μέλι τὸ ξυνήθες καὶ πήγανον H. τοῦ μέλιτος τῷ ξυνήθει πήγανον G. τῷ μέλιτι τῷ ξυνήθει πήγανον V. A.
12. τερμίνθου τοῦ δένδρεος V. θερμίνθου τοῦ δένδρεος G. θερμίνθου τοῦ δένδρεω G. v. l. τερμίνθου μέρος τοῦ δένδρεος H.
ἀλῶν G. H. V. ἄλλων V. A.
18. κώλυμα G. H. V. κάλυμα G. v. l.
ἔοι G. H. ἔῃ V.
19. ἀτρέμα G. H. ἀτρέμας H. A.
20. ξυνεχὲς G. H. ξυνεχέες V. A.
21. ἦν V. εἰ G. H.
22. ἀποτρέπειν· ἤτε G. H. ἀποτρέπειν * ἤτε V.
27. ξυμπάντεσι H. V. ξὺν πάντεσι G.
29. σηθέντα H. V. σηθέντα G.
κρησέρῃ G. κρησέρῃ H. V. G. v. l.
30. Παρέτων G. H. V. παρέντων A.
καὶ τὸ G. V. τὸ H.
34. χείσματα G. H. V. χείματα A.
36. ἔς τε τὰ G. V. ἐς τὰ H.
37. ἀΐδιον G. H. ἴδιον V. A.
XCIII,
1. δὲ G. H. δὲ τὸ V.
ῥητίνη G. H. ῥητίνης H.
2. εὐφορβίου G. H. V. εὐφόρβιον A.
λιμνήσιδος H. λημνίσιδος G. V.
3. νίτρῳ Αἰγυπτίῳ G. νίτρου Αἰγυπτίου H. νίτρου Αἰγυπτίῳ V.
5. σπέρμα G. H. V. σπέρματος A.
6. ἄλητον H. ἄλφιτον G. V.
ἑζέσθη G. V. ἕζεσθαι H.
ἀλθαίης G. H. ἀλθαίας V. A.
7. ὥστε V. A. ὡς G. H.
χλιαίνεσθω G. H. V. χλιέσθω A.
8. ἄπυρον G. H. V. ἄπυρον G. v. l.
12. λεπτῇσι V. λεπτοῖσι G. H.
ὠμοπλατέων G. H. V. ὠμοπλατῶν A.
17. κύφη V. A. κύφην G. H.
18. πιεζέσθω G. πιεζέσθω H. πιεζέσθω V.
19. μένη V. μένη καὶ G. μένης καὶ H.
23. τὸν ὤμον G. H. τὴν ὀσφὺν V.
24. μελίκρητον G. H. V. μελικρήτῳ A.
27. τόνδε αὐχένα H. τόνδε τὸν αὐχένα G. V.
32. περισσολὴν G. H. V. ἐπισσολὴν G. v. l. κεφαλὴν A.
πληρὴς G. H. V. πληρῶν A.
36. περιπλῶν ἀεὶ G. περιπλῶν οὐκ ἀεὶ H. V. G. v. l.
XCIV,
16. ὡς χεονίῃ G. V. ὡς ἐν χεονίῃ H.
22. ἄχρηστον F. ἄχει σπασμῶν G. H. V.
23. χείσιν G. χρῆσιν H. V.
24. ἐκκρεμὲς G. V. ἐκκρεμῆ H. G. v. l.
προσβάλλοντα G. προσβάλλοντα H. V. προσβάλλεις A.
26. ξύμπας πταίνηταί οἱ ὦψ F. ξὺν παντὶ τείνηταί οἱ ὦψ G. ξύμπαν πταίνηται οἱ ὦψ H. V.
ψηλαφίη G. γαιοψηλαφίῃ H. V. G. v. l. γαιοψηλαφίη (ἴσως) G. v. l.
28. τεύχεσι G. V. τειχέσι H.
30. διεξίουσι G. V. διεξίουσαι (θαι) H.
31. παῖδες G. V. παιδίοισιν H.
32. μέρος ἓν G. μέρος α'. V. μέρος H.
κεκαυμένου μέρος H. κερ. α'. G. κέρατα α'. V.
33. πιέζουσι G. H. V. πιέζουσα A.
XCV,
1. ἔκλειγμα G. H. ἔκλειχμα V.
ἴρεος τῆς ῥίζης μέρος α'. G. V. μέρος ἴρεος ῥίζης H.
νίτρῳ διπλασίῳ V. νίτρου διπλασίῳ G. H.
3. τρίτον G. H. V. τρίτη A.
5. τάδε μετὰ ξύμφορα H. τάδε ξύμφορα G.
6. βολβοῦ M. βολβοὺς G. H.
16. μόγις H. V. μόλις G.
20. οὐ G. V. ὁ H.
21. ἀμβλώματι H. ἀμβλώσει G. V.
γυναικὸς G. H. V. γυναικὶ G. v. l.
27. ἔνθλιψιν H. V. A. ἔκθλιψιν G. ἔνθληψιν G. v. l.
28. μαλθακώτατα H. μαλακώτατα G. V.
29. ἐν οἷς G. G. v. l. (γρ.) H. V.
XCVI,
1. κύφοις G. H. V. κύφης A.
2. μαρσίποις G. V. μαρσίπποις H.
πεφωγμένην G. V. πεφωσμένην H.
3. ἐπικέηται G. V. ἐπικέηται H.
πυειωμένων G. V. πεπυειαμένων H.
7. ἄκνισσον H. ἄκνισον G. V.
8. ἀγγείῳ H. V. ἐγγείῳ G.
12. δὲ καὶ ἐπιπλάσσειν H. V. δὲ ἐπιπλάσσειν G.
13. δέῃ G. δεῖ H. V.
14. τοῦ λίνου σπέρματος V. τοῦ λίνου τοῦ σπέρματος G. H.
19. τέκμαρ G. τεκμαρτέον H. V.
22. μετεξετεροί τε G. H. μετεξετέροισί τε V. G. v. l.
24. θερμαίνει τε G. V. θερμαίνῃ) H.
25. πύον G. H. V. πύος A.
26. ῥητίνης G. H. V. ῥητίνος A.
28. ἐμπάσσοντα G. V. ἐμπλάσσοντα H. ἐμπίσσοντα A.
31. δὲ καὶ τὰς H. δ' τὰς G. V.
32. Κυρήνης G. H. V. Κυρκόης A.
XCVII,
3. τάσις G. H. V. στάσις A.
6. κόπειον H. V. κόπρον G.
7. < G. V. < < H.
9. ἡ Ιερὴ H. Ιερὴ G. V.
14. ὁ γαργαρεὼν G. V. οἱ γαργαρεῶνες H.
17. μέσφι H. μέχει G. V.
21. ἀποσπᾶσαί τι H. ἀποσπᾶσθαι τι G. V.
ἀλλὰ G. H. V. τἄλλα F.
22. κενταυρείου G. H. V. κενταρίου A.
ἑψήματα G. H. ἑψήματι V.
25. ὅδε G. V. ὧδε H.
26. μέσφι H. μέχει G. V.
28. ἄεισον G. V. ἄεισοι H.
30. ἐλατήειον G. H. V. ἐλατηείου A.
ξὺν G. V. καὶ ξὺν H.
31. ἱκανὸν ᾖ τοῦ G. ἱκανὸν ἦν τοῦ H. A. ἱκανὸν τοῦ V.
ἐλατήειον G. H. V. ἐλατηείου A.
XCVIII,
1. τάμνειν H. τέμνειν G. V.
4. οἰσύπῳ O. ὑσσώπῳ G. H. V.
6. ῥόδοισι G. H. V. ῥοδίοισι F.
7. ἄλητον H. ἄλφιτον G. V.
ἢ λίνου G. H. λίνου V.
10. ἐμπασσέσθω G. H. V. ἐμπλασσέσθω F.
Πυείη θερμὴ G. H. πυειῇ θερμῇ V. G. v. l. πυείης θερμὴ A.

14. μέσφι H. μέχει G. V.
ἢ ῥοιῶν H. ῥοιῶν G. V.
16. χελιδόνων H. F. χελιδονίων G. χελιδονίων V.
18. τῶν πόνων G. τὰ πίονα H. V. A. τε πίονα G. v. l.
23. κηρωτὴν G. V. κηρωτὴ H. κηρωτῶν A.
24. σινήπι G. σινήπυϊ V. A.
26. Οκόσοι G. H. ὅσοι V. A.

XCIX,

9. Κίονα H. Κιονίδα G. V.
πάχεϊ G. H. V. ταχέει A.
11. πάχεϊ ἀπὸ H. V. πάχεϊ καὶ μήκεϊ ξυνίσανται, ὡς ἐς τὴν Αρτηρίην ἐκκρεμέα γίγνεσθαι. ἴσῳ μὲν πάχεϊ ἀπὸ G.
16. μέζονι τῇ τομῇ G. μέζονι τῆς τομῆς H. μέζον τῆς τομῆς V. G. v. l.
17. Δεῖ H. ἦν G. V.
20. ἐς H. ἐπὶ G. V.
25. Εγχείσμασι G. H. V. ἐχείσμασι A.
27. δευθέντα G. V. διεθέντα H.
29. τε G. τι H. V.

C,

8. Επιπλάσιες G. Επιπλήσιες H. G. v. l.
Χρίσιες G. V. χρήσιες H. G. v. l.
12. ἀρωγὸν, ἀλλ' ἀξυνετον G. ἀρωγὸν ἀλλὰ ξυνετὸν V. ἄνω γὰρ, ἀλλὰ ξυνετον H. A.
14. ἐσχαρέων G. H. ἐσχάρων V. A.
συπηρίη G. H. συπηρία V. A.
18. ῥήυ H. ῥίον G. V.
20. ἐγχέειν G. H. V. ἀγχέειν A.
22. τότε G. V. τόδε H.
23. χυλῷ G. V. χυλοῖς H.
24. σπέρματος H. A. σπέρματι G. V.

CI,

8. τάμνειν G. H. V. τέμνειν A.
9. ὑπ' G. V. ἀπ' H.
τοῦ μὴ G. μὴ τοῦ H. V.
14. κοινωνὸς G. H. κοινωνὸν V.
15. Περιπνευμονίης G. V. Πνευμονίης H.
16. εὐηθέστερον γὰρ H. εὐηθέστερον G. V.
18. ἑτέρης G. H. ὑστέρης V.
23. φλεγμασίη G. H. θερμασίη V. G. v. l.
24. τὸ δὲ H. τόδ' G. V.
27. σμηγματώδης G. μιγματώδης H. V. G. v. l.
30. μέλιτι πεποιημένη μοῦνον G. μέλιτι δὲ μοῦνον πεπονημένη H. V.
πεποιημένη G. H. m. πεπονημένη H. V.

CII,

6. ἐπίχειν H. ἐπίχεσιν G. V.
7. εὔκρητος G. H. V. εὔκριτος F.
10. ἀγλισχρον G. ἀνισχρον V. ἀκισχρον H.
26. μήλων ἑφθῶν G. μήλῳ ἑφθῷ H. V. G. v. l.
32. πρὸς ὃ τοῖσι V. πρὸς τοῖσι G. H.
34. αἴρης G. στέρξης V. G. v. l. ~~στέρξης~~ αἴρης H.
36. ἐγκεομένης G. H. V. ἐγκαιομένης G. v. l.
37. κάγχρυ H. V. G. v. l. κάγχρυς G.

CIII,

13. ἀφαιρέοις G. V. ἀφαιρέουσιν H.
15. τῇσι V. τοῖσι G. A.
19. χωρίῳ G. H. χώρῳ V. A.
24. ἡ τροφὴ O. ἢ τροφὴ G. V. αἱ τροφαὶ H.
ἐκρέει G. V. ἐκρέουσι H.
προσυγκρινήσας G. H. προσσυγκεινήσας V.
26. πτύελα V. G. v. l. πτύαλα G. H.
28. ἁρμόζον G. ἁρμόζοντα H. V. A.
29. εὐρὺ ἢ τὸ χάλκεον G. εὐρὺν ἢ τὸ χάλκεον H. V. A.
πρηνὲς G. πρηνέα A. πρηνέα H. V.
ἀλγέουσι. Υποτιθέναι G. V. ἀλγέουσι. ἐπεί. Υποτιθέναι H.
32. ὑποσβεσθείη H. διασβεσθείη G. V.
33. ἐκείνου G. V. τοῦ ἐκείνου H.
37. ἔσω G. H. V. ἔσται A.
ἔσω δή τι καὶ τῶν ποικίλων G. V. ἔσω δέ τι τῶν ποικίλων H.
ἔσω δή τι καὶ τῶν ποικίλων· πικέριον ξὺν μέλιτι O. ἔσω δὴ τὸ ποικ. ἔρειον νεαρὸν ξὺν μέλιτι F.

CIV,

1. πικέριον H. V. G. v. l. πυέριον G.
7. κοκκάλου G. H. κοκκάδου V. G. v. l.
9. ἐς ἂν ἔκλειγμα G. ἐς ἂν ἔλειχμα V. A. ἐς' ἂν ἔλειγμα H.
10. < δύο G. < < β'. H. < β'. V. γ'. β'. A.
κρόκου μίη G. H. κρόκου < α'. V. κρόκου γ'. α'. A.
κόκκοι G. κόκκους A. F. κοκκία V. κοκκίω A.
15. ξυμβαλέειν G. V. τὸ ξυμβαλέειν H.
τινες H. V. F. τινος G.
16. εἶναι G. H. V. εἶτε A.
17. ἰδέη τις G. δέη τι H. δέει τι V. G. v. l.
18. ἔκκρισις ἐοῦσα F. ἐκκρίσιος ἐὼν G. H. V.
19. μὲν ἔχει Πλευρίτιδος V. μὲν Πλευρίτιδος G. H.

CV,

3. Οξέων Νούσων θεραπευτικὸν βιβλίον δεύτερον G. H. Οξέων θεραπευτικῶν β'. V.
5. δεύτερον G. H. δεύτερον, ἐν ᾧ ταῦτα ἔνεστι H.
6. Περιπνευμονίης H. Πνευμονίης G. V.

CVI,

16. μέζων G. H. μεζόνων V.
17. ἢ H. ἡ G. V.
18. ὕσσωπον G. H. ὕσσωπος V. A.
23. ἐφέλκηται H. V. ἐφέλκυται G.
32. ἐγρηγορῶσι πάννυχοι G. H. ἐγρήγορσις πάννυχος V. A.
δέος μὴ G. V. δέος δὲ μὴ H.

CVII,

6. στηρῶν F. αὐστηρὸν G. H. V.
15. χρίσιες G. V. χρήσιες H.
16. δεσμοὶ G. H. δεσμὸς V.
22. ῥῆξιος G. V. τῆξιος H.
26. ῥῆξιος G. V. συντήξιος H.

CVIII,

1. ~~ἐπίφλεβοι~~ ἐπὶ G. H. πολύφλεβοι V.
3. κοίλην G. H. V. κοιλίην A.
5. ἀσινέως G. H. ἀπηνέως V.
7. οὐδὲν F. οὐδένα G. H. V.
μέζον G. V. F. μέζων H.
ἡ O. ἢ G. H. V.
ἀνωτέρω G. V. ἀνώτερον H.
τῆς μέσης H. V. A. τῆς μέζης G.
8. ὁκόσοι H. V. ὅσοι G.
12. τοῖσι M. τεισὶ G. H. V.
ἀγκῶνι G. V. ἀγκῶνος H.
τάμνοι G. H. τάμνει V.
19. διάσφιγξις H. V. διάσφυγξις G.
21. πνόεντα G. H. V. πνέοντα A.
οἰσύπῳ G. H. ὑσσώπῳ V. A.
22. μυρσίνῳ G. V. μυρσινίνῳ H.
23. ὑπαλειφέσθω G. V. ὑπαλειφθῶ H.
27. δυνάμεις H. V. δυνάμις G.
σύψαι H. V. G. v. l. ψύξαι G.
30. καὶ χαλκὸν, καὶ κεκαυμένον, καὶ λεπίδα H. καὶ χαλκὸν κεκαυμένον, καὶ λεπίδα G. V.
ὁκόσαι τοιαίδε G. V. ὁκόσα τοιάδε H.
31. πνόεντα G. H. V. πνέοντα A.
ἐν βραχέϊ G. V. ἐς βραχὺ H.
32. Επίθεμα G. V. Επίθημα H.
34. τρύχιον G. V. τείχινον H.
36. ῥοδίνῳ μύρῳ G. H. ῥοδίνῳ ἢ μύρῳ V.
37. βραβύλων G. βραβίλων H. V. ῥαβύλων A.

CIX,

3. χρείσασθαι G. H. V. χείσασθαι A.
7. ῥόου G. H. ῥοὸς V. A.
δῆσαι G. V. στῆσαι H.
11. διαῤῥέει γὰρ G. H. διαῤῥεῖ γὰρ V. διαιρεῖ γὰρ A. διαιρεῖ γυ G. v. l.
12. μὲν ἡ ἰητρείη H. μὲν ἰητρείη G. V.
20. κερατίων F. κεράτων G. H. V.
24. μοίρη G. μοίρην H. V. G. v. l.
25. ξηρῶν G. H. ξηρὰ V.

ἐμ-

ἐμπάσσειν G. H. V. πάσσειν G. v. l.
27. τὸν G. H. τὴν V. A.
28. τὸ ἔριον F. τὸ ἔριον G. H. V. τοῦ ἐρίου M.
33. τοῖσι δὲ χρωμένοισι G. H. τοῖσι δὲ χρωμένοισι V.
35. λαγοῦ G. V. λαγωοῦ H.
ταμισσὸς H. V. θαμισσὸς G. πτεία A. (ἢ) πυτία V.
37. ἡμικυάθου H. ἡμικύαθον G. ἢ μία κύαθος V.
CX,
1. ἀείστη Σαμία G. H. ἀειστήσασα μία V.
2. καὶ ἡ σφραγὶς H. καὶ σφραγὶς G. V.
4. κερατίων G. κεράτων H. V. A.
5. στεαίῳ τῷ Κρητικῷ H. στραίῳ τῷ Κρήτῃ G. στέῳ τῷ Κρήτῃ V.
6. ἄειστον H. V. A. ἀειστὸς G.
10. καὶ ὀξυλαπάθου H. καὶ ὁ ὀξυλαπάθου G. V.
11. ἰδίῃ G. H. V. ἰδίης A.
12. καὶ τράγου τῆς ἀκάνθης F. καὶ περάσου τῆς ἀκάνθης G. H. V.
περάσου G. H. V. περάσσου A.
κόμμι G. H. V. κόμμις A.
18. τρωμάτων H. χρωμάτων V. G. v. l. χραμάτων A.
χρωτῶν G.
20. ὑπὸ G. H. V. ἀπὸ A.
23. μὲν οὐ μένη ἐς G. μὴ οὐ μένη ἐς H. μὴ ἐς V. μὲν ἐς V. m.
24. ἥκειν G. v. l. εἴκειν G. H. V.
27. σεσησμένος G. H. V. σεσημένος A.
28. ἁπάντων ὧν ἔρφημα V. ἐς πάντων ὧν ἔρφημα G. ἐς πάντων ἢ ἔρφημα H. A.
ἅλεσι G. v. l. ἀλσὶ G. H. V.
29. τι τῷ κάμνοντι V. τι κάμνοντι G. H.
33. ὀῤῥώδης H. V. ὀῤῥώδη G.
ἀπηνέα G. H. ἀπηνὲς V. A.
34. προσεπιπασσέσθω G. H. προσεπιπασσέτω V. A.
35. παχέα G. H. V. παχεῖα A.
CXI,
4. ἐψείσθως G. ἐψείσθος V. m. ἐψήσθωσαν H. ὑψείσθωσαν A. ἐψείσθω V.
φὰρ G. H. V. (ἢ) ζειὰ H. m. V. m. ζειὰ A.
10. τε G. τὸ H. V.
πρήσσηται H. F. πρήσσηται G. V.
12. ἤδη G. H. V. ἦσσος A.
13. τὸν πῦρον O. τὸ πύρον F. τὸ πευρὸν H. τὸ πειρὸν V. τὸ πηρὸν G.
17. ἑτέρων G. H. ἕτερον V. ὕστερον (ἴσως) G. v. l.
23. ἔνστο G. V. ἔνθεο H. ἐνέσω A.
24. ἐξελάσεις G. H. ἐξέλαες V. A.
διαδιδρήσκουσι H. V. διδρήσκουσι G.
25. παλίσσυτος G. παλίνσυτος H. V.
28. ἐφραζόμεθα G. ἐμφραζόμεθα V. A. ἐφράζομεν H.
29. σημήϊα G. H. V. σημήϊως A.
31. ἥρα G. H. V. ἕω A.
CXII,
4. περατιούδηκε G. H. V. περατιούδηκε A.
5. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ G. H. οὐ γὰρ ἄνευ V.
8. σμικρῆς τομῆς τοῦ χάσιος G. σμικρῆς τῆς τομῆς τοῦ χάσιος V. σμικρῆς τοῦ χάσιος H.
10. ἀφαιρέειν G. H. V. ἀφαίρεσιν A.
11. νεόχμωσιν G. H. νεώχμωσιν V.
νέων
12. ποταινίων G. H. ποταινίων V.
13. Συκίην G. H. σικένῃ V. σικύνῃ A.
14. προσβάλλειν G. H. V. προσβάλλεις A.
15. περιόδοισι G. H. V. περιόδοισι A.
19. ἐπιπλάσιος G. ἐπιπλα V. ἐπιπλασμάτων H.
20. ἐπὶ τῇ G. H. V. τῇσι ἔῃ A.
27. ἀβαρέες ἐς O. ἀβαρέες H. ἀβαρὲς ἐς G. V.
32. ἠδὲ καὶ ἡδεῖα G. V. ἔσω δὲ καὶ ἡδεῖα H. ἔσω δὲ καὶ ἡδέα V.
χεῖρον V. G. v. l. χείρων G. H. G. v. l. (γρ.)
34. ἀμφύει G. ἀμφύνει H. V. G. v. l. (ἴσως)
36. σφυγμὸς H. V. σφιγμὸς G.
37. ἐνεργῶς V. ἐναργῶς G. H. ἐναργὴς A.
CXIII,
1. προσφαλίσθαι G. V. προσφαλίσασθαι H.
3. πλησμονῆς G. H. G. v. l. (γρ.) πλησμονῇ V. A.
5. ἤρκεσε G. H. V. ἤρκεσαν A.
10. ὑποικουρέωσι G. H. ὑποικουρέωσι V.
12. ἄλλοι G. H. V. ἄλλος A.
15. Κείσιος G. H. κεισέρης V.
16. σιτίον H. V. σιτίων G.
17. δίψεος G. G. v. l. (γρ.) δίψους H. A. δίψος V.
Προνοεῖσθαι A. V. m. προϋπηρεῖσθαι G. H. V.
18. τοῖσι δὲ συνανέχειν G. τοῖσδε σινανέχειν V. τοῖσιν ἀνέχειν H. τοῖσιν ἀνέχειν A.
22. ξυνήθης G. H. V. ξυνήθως A.
23. διαστάσιος V. διαστήσιος G. H.
26. ποικίλη G. H. V. ποικίλον A.
27. ἐνεργῷ G. G. v. l. (γρ.) ἐνεργοῦ H. V. A.
28. ἀνάστασιν G. H. ἐπανάστασιν V.
Επίθημα G. H. V. Επίθημεν A.
29. λεῖοι G. H. V. λεῖον A.
32. ἀψινθίου G. H. V. ἀψίνθον A.
κόμης V. κόμην G. H.
μάννης G. H. V. μάνης A.
33. φυράσαντα G. H. φυρήσαντα V. A.
35. ἀκμαῖον G. H. V. ἐκμᾶλλον A.
36. κόμμι δὲ, ῥοὸς G. κόμμι, ῥοὸς H. V.
37. οἰνάνθης H. V. οἰνάνθῃ G.
CXIV,
4. λειμῶνας G. H. λιμῶνας V. λειμῶνα A.
9. ἠέρα G. ἀέρα H. V. A.
10. πάσσειν G. H. πάσειν V. πᾶσιν A.
κληῖδας G. H. κληῖδα V. A.
ἀλφίτοισι G. ἄλφιτα H. A. ἄλφητα V.
ἡ ἀπαλὴ δὲ
11. παιπάλη δὲ G. παιπάλῃ H. ἡ ἀπαλὴ καὶ V. ἀπαλαίη δὲ A.
πα
12. ἐμπάσσειν O. ἐμπλάσσειν H. ἐμπλάσσειν G. V.
14. τίτανον G. τίτανος V. A.
γύψον ὀπτὴν G. γύψος ὀπτὴ H. ψύγος ὀπτὴ V.
17. διαχρίειν G. H. διαχρέειν V. A.
20. κάχρυ G. κάγχρυ H. V.
ποθίζει G. H. ποθ' ἵζει V.
27. οὐδαμᾶ G. H. V. οὐδαμας A.
30. ξυνήθης G. H. V. ξυνήθος A.
ζωώδης G. H. ζωώδεα V.
31. ἐξένηψε G. ἐξένιψε H. V.
33. εὐσταλὴς G. H. ἀσταλὴς V.
37. καταβλακεύειν G. H. V. m. καταμαλακεύειν V.
CXV,
3. καὶ γὰρ οἶδε G. V. καὶ γὰρ καὶ οἶδε H.
6. Θεραπεία Χολέρης G. V. Περὶ Χολέρης Θεραπεία H.
7. Χολέρης G. H. V. Χολερῆς A.
8. ἄπεπτα G. H. V. ἄπεπτε A.
9. εἰ ῥηϊδίως H. V. A. ῥηϊδίως G.
ἦν V. εἰ G. H.
10. ῥυμφάνειν G. ῥομφαίνειν H. V. ῥοφαίνειν A.
15. κόπρια G. V. κόπρια H.
18. ἔμετος G. H. V. ἔμεσος A.
26. ἐπιστάζειν G. H. V. ἐπιστάζει A.
CXVI,
11. αἰώρης H. αἰώρης (ἴσως) G. v. l. ὤρης G. V. αἴρης F.
12. θήμψαι G. V. θέμψαι H.
17. νάρδου H. ναρδίνῳ G. V. ναρδὶν A.
21. εἰείοισι H. ἐείοισι G. V.
25. ἀδικῇ G. H. ἀδηκῇ V.
26. λύσαντα G. v. l. λύσαντα G. H. V.
τρέπειν G. H. V. πρέπειν A.
33. ἔντασις G. ἔνστασις H. V. A.
34. πρῆσις G. H. πείσις V.
CXVII,
1. πόνοι G. V. πόνου V. F.
4. ἀθρόον V. A. ἀθρόως G. H.
6. ἀνάπνευσις G. H. ἀνάπνευσιν V.

VARIÆ LECTIONES.

9. σαφῶς A. σαφὰ G. H. V.
καρηβαρέη O. καρηβαρέη G. V. καρηβαρέη H.
11. διαφθορῇ H. V. M. διαφορῇ G.
13. συχνὸν G· σύχνε V. A. σύχε H.
15. πάντα H. πάντας G. V.
τῇ G. H τε V. τῆς A.
19. Πνεῖημα G. H. Πυρέημα V. A.
24. βεβῶνων G. H. V. βεβῶν A.
25. ξυμφέρει G. ξυμφέρει H. V.
27. μυεία G. μυείαι H. V.
ἄλλα G. ἄλλαι H. V. A.
πισὰ G. πισαὶ H. V. A.
32. ἀλεκτορείδων, κογχαείων G. H. V. (ἢ) ἐχόντων μέγα κάλλος V. m.
κάθεφθος G. V. κάθεπ7ος A. κάπε7ος V.
34. λίτρον G. H. V. m. λύτρον V.
35. ἢ πελλίνης G. τῆ πελλίνης H. τῆ ἰτελίνης V.
36. κάγχυ G. κάγχυ V. κάγχρυϊ H.
37. ἄπυος G. ἄπονος H. V. A.
CXVIII,
2. κινάμωμον G. V. κιννάμωμον H.
4. χρεόμβον G. H. V. χρεόμβος A.
5. ἢ θεραπείη V. θεραπείη G. H.
11. ἀφεψη G. V. m. ἀφε H. ἀφη V.
14. νέει G. V. νέη H.
16. ἀμερθὲν G. H. V. χωρισθὲν V. m.
19. τάμνοντα G. H. V. τάμνεντα A.
22. διασκιδνάναι G. H. διασκιδάναι A. διασκηδάναι V.
23. πνέοντα G. H. V. πνέοντα A.
οἰσύπῳ G. H. ὑσώπῳ V. οἰσώπῳ A.
26. οἴνε G. V. λίνε H.
27. δάφνης H. G. v. l. (γρ.) δάφνε G. V.
31. ἢ χάσαι G. χάσαι H. V.
CXIX,
1. ἰχαίμασι G. H. V. ἰχαίμοισι (ἴσως) G. v. l.
2. μάννῃ G. μάννης H. V. A.
ἀλόῃ G. V. ἀλόης H.
10. ἐγχέῃ τι G. ἐγχέῃ τις V. ἐγκέῃ τι H. ἐγχεῖν τι A.
12. εὐρύτητι G. H. εὐρότητι V. A.
13. καὶ Συκίῃ G. καὶ σικύῃσι H. σικύησιν V.
προσβαλλόντα G. H. V. προσβάλλειν τὰ A.
κατ' G. H. ἐς V. A.
14. χοίνῳ G. V. χίνῳ H.
15. διαδράναι G. V. διαδρῆναι H.
17. πύον G. H. πύος V. A.
19. τόνδε H. V. G. v. l. (γρ.) τοῦδε G.
27. Καύσε G. Καύσοισι H. V. G. v. l.
πρόσθεν G. H. V. προσθεν A.
31. τῇσι Καύσεσι G. τῇσι Καύσοισι H. τοῖσι Καύσεσι V.
ἀρχῇ H. V. ἀρχῆς G.
CXX,
1. φλεβὶ G. H. V. φλέβα A.
5. ἀναλάβῃ G. ἀναβάλλῃ A. V. m. ἀνεσύθη H. ἀνεθύσῃ V.
7. τε G. H. V. τὰς A.
12. ξῆξιν G. δῆξιν H. V. A.
πεδάλφθωσαν G. H. πεδάλθωσαν A. πιθάλπωσαν V.
14. τε G. H. V. τὸ A.
15. μῆον H. F. μίον G. V.
16. καοσίη F. σικύη G. H. V.
17. πυρὸς G. V. πυρῦ H.
εἰλυμένε G. ἐλυμένε V. A. ἀλληλεσμένε H. (ἢ) συςρεφομένε V. m.
18. πολλῆς H. V. A. πολλῇ G.
20. ἐμβεβλήσθω G. H. V. ἐμβεβλήσθω A.
25. ὄρθιος G. H. ὄρθριος V. A.
26. ἔτως H. A. ἔτος G. V.
CXXI,
5. μὲν μὴ G. μὲν δὲ H. V. A.
7. ξυνίσωνται G. ξυνίσονται V. συνίσονται H. ἀθροίζωνται A. ἀθροίζονται V. m.
8. ἀμφὶ δὲ θερμασίης H. V. ἀμφὶ θερμασίης G.
10. ἔν τε G. H. V. εὖτε A.
13. διεκθέωσι G. H. διεκθέωσι V. A.
15. χοῖνος G. V. χῖνος H.
19. Ηπατι V. ἥπατος G. H.
22. χρήσιμον G. H. V. χρήσει μὲ A.
ὅτι G. H. V. ἔτι (ἴσως) G. v. l.
ἄπυροι H. ἄπυροι G. V. ἄπωροι G. v. l. ἄπυοι G. v. l.
23. πληρεῦντα H. V. A. πληρῦντα G.
27. ἁπλαῖ G. ἁπλοῖσι H. V. A.
28. πειονίτης G. πεωνίτις V. A.
ἑφθαὶ G. H. ἑφθὰ V.
29. Βισίνε H. Βισίμε G. V. Βεσίνε F.
30. κοσκίνε G. V. κοσκίνε H. καρκίνε F. ὀνίσκε M.
33. εἰθισμένοι G. H. V. ἠθημένοι F.
CXXII,
12. Αρης G. H. V. (ἢ) θάνατος V. m.
13. κυνεῶνα G. H. V. ἀγκῶνα F.
16. προκαλέεται G. H. V. προσκαλέεται A.
17. ἴχειν G. H. V. ἔχειν A.
19. οἰσύπε G. H. οἰσώπε A. ὑσώπε V.
20. διευθέντες G. H. V. διευθέντας A.
21. βάρεα G. H. βαρέα V. A.
26. θηραιὸς G. v. l. θηεινὸς G. V. θηεινὸς H.
Σκυβαλίτης G. H. σκυμβαλίτης V.
27. πέ7ιγες G. H. πί7ιγγες V. τόνπυγες A.
29. πέ7ιξι G. H. V. τόνπιξι A.
31. Λίθων G. H. λίθῳ V. A.
32. φλεγμονῇσι G. H. V. φλέγμασι A.
CXXIII,
3. τειχάδα G. H. V. (ἢ) τὸ ὑποκάτω τῆ βαλάνου V. m. πληχάδα, ἢ τὸ ὑπὸ κάτω τῆς βαλάνε M. πληχάδα F.
5. Ροιάδα G. H. ῥοιάδα V. A.
6. οἰκπισως G. H. V. οἴκπισοι A.
11. ἠδὲ H. ἤδε G. V. ἴδει F.
13. προσιόντων G. V. m. προσίτων V. προσίησι τῶν F.
15. ὑπόςασιν G. V. ἀναπόςασιν H.
16. πάθει G. βάθει H. V. G. v. l.
18. ἀσηρὸν G. V. ἀσηρὸν H. δισηκὸν A. (ἢ) τὸ δισηκὸς V. m.
20. τὴν H. V. τὸν G.
21. καὶ τὰς H. V. τὰς G.
23. ὧν τοῖς G. V. ὧν ἂν τοῖς H.
25. ἐπὶ G. H. ἐν V.
26. ἄν κὴ G. ἄν τις κὴ H. V.
28. λύχνε G. H. V. λύχνος A.
29. καςορεὺς G. V. καςόρειν H.
κάρτα G. H. V. κάρτε A.
31. ἐπιβλητέον G. H. V. ἐπιβλητέειν A.
32. μύρῳ G. H. V. μύρων F.
βάκχαρι G. H. V. βάκταρι A.
33. Ινδικῦ G. H. ἰνδῦ V. A.
τῦ δένδρος τῦ Ινδικῦ G. τῦ Ινδικῦ δένδρος H.
34. τῶν G. H. V. τῷ A.
CXXIV,
1. ἔγχυτον O. ἔγχυτον G. ἐγχυτεῖν A. ἐντυχεῖν V.
Διαχέειν G. H. V. διαχρέειν A.
5. λαπαξίος G. λαπάσιος H. V. G. v. l.
9. ἥξει H. V. ἥξει G.
φυσῆν G. φύσιν H. V.
οἴά γε G. H. V. οἶακι (ἴσως) G. v. l.
13. οἰκευμένην G. εἰκευμένην V. ἀκευμένην H. φερομένην A. V. m.
14. ἐμποιήσι G. H. V. ἐμποιήσεις F.
15. ὑποθυμιῆν G. H. V. ὑπομβύειν A.
16. πρὸ G. H. V. πρὸς A.
17. πρέπειν G. H. V. πρέπειν A.
18. τὴν G. H. V. τὸν A.
22. ὄρθιον G. H. V. ὄρθριον A.
25. ἐς ἀναισχυντίην ἐπὶ παῤῥησίῃ τῦ G. V. ἐς ἀναισχυντίην τῦ H.
26. πρήγματος H. m. πλάσματος G. V. σώματος H.
ἀκνείῃ G. V. ἀχρείῃ H.

27. ἀνα-

27. ἀναλωφήσωσι G. ἀναλωφάσωσι A. ἂν λωφάσωσι H. αὖ λεφάσωσιν V.
32. αἰδοῖον G. H. ἴδιον V.
πρηΰνσιας H. πρηΰσιας G. V.

CXXV,

3. πληχάδα G. H. V. (ἢ) τὸ παείνιον V. m.
4. διῆναι G. δίεναι H. δίαιται V.
5. καταιονοῦντα G. H. καταιονῦνται A. καταιωνῶντα V.
8. νάρκην G. H. νάρκαν A.
12. ἀντερείδωσαν G. H. ἀντειρήδωσαν V.
14. ἐλελισφάκε G. ἐλελισφάγε H. V. ἐνελισφάγμε A.
15. εὖτ᾽ ἦν G. H. εὖταν V.
21. βλίτον G. H. V. m. χεῖτον V.
22. πεπέων G. V. πέπων H.
πολλῆς G. H. πολλὸν V.
26. περιέχοντα G. V. περιΐχοντα H.

CXXVI,

3. Χερνίων Νόσων Θεαπευτικὸν Βιβλίον πρῶτον G. H. Χερνίων θεραπευτικῶν α′. V.
10. Θεραπεία Μελαγχολίης G. Θεραπεία Μελαγχολίης. Λείπει ἕνδεκα, εἶτα V.

CXXVII,

1. Προοίμιον. Κεφ α′. desunt V.
6. κοτε G. H. ποτε V. A.
9. ὑποδιδρήσκειν G. V. m. ἀποδιδρήσκειν H. V.
καλαμβλακεύειν G. καλαβλακεύειν V. καλαμαλακεύειν H.
11. ξυνδιαιτέονται G. H. ξυνδιαιτέοντα A. ξυνδιαιτεῶνται V.
12. θάνατον G. H. τῇ θάνατον V.
τάδε G. V. τόδε H.
14. φράσω H. V. σφράσω G.
15. Θεραπεία G. H. Περὶ V.
17. Κεφ. β′. G. H. α′. V.
19. σμικρῷ ἄλγεϊ G. V σμικρῷ πάθεϊ ἢ ἄλγεϊ H.
20. περισλάβοι G. V. περισλάβῃ H. προσβάλλοι A.
22. ἴνθη G. H. ἰάνθη V. G. v. l. ζάνθη A.
χρόνε G. V. χρόνον H.
23. ἡμέραιν G. H. V. ἡμέραν A.
25. ἦν G. ὢν H. V. A.

CXXVIII,

2. κοτύλης G. H. V. κολύτης A.
3. κενεαγγέειν G H. ϗ νεαγγέειν V.
5. ἀναίμακτον G. H. V. ἀναιμάκτος A.
6. ἀφειδέως G. H. V. ἀφειδέει A.
τε G. H. V. τὴν A.
Κεφαλαίην G. κεφαλαίῃ H. V.
7. ἥκῃ G. H. εἴη V.
8. διπλαῖ G. H. V. διπλὰς A.
9. τι G. τῷ H. V. A.
11. ἐπικέαται G. ἐπικέανται H. V.
12. λεπταὶ G. H. λεπαὶ V. A.
13. Κεφαλαίῃσι G. V. κεφαλαίῃ τε H.
14. ἀπάσῃσι G. H. ἅπασι V. A.
27. ἐπεὶ G. H. ἐπὶ V.
34. χρέω G. V. χρεὼν H.
35. τῆς τερμίνθε G. τ͂ τερμινθίνης V. A. τερμινθίνης H.
37. Κατειάδιον G. H. V. εἶδος ὀργάνε εἰς τὸ λῦσαι τὰς τ͂ ῥινὸς φλέβας V. m.

CXXIX,

1. Στορωύη G. V. σορόνη H.
2. ὀδόντα G. ὀδὸν H. V. A.
4. ξυγχαράσσοιτο G. H. V. ξυγχαράσσοι τὸ A.
7. ἢ G. H. ϗ V.
τοῖσι H. V. M. ποὶ G.
8. κενώσαντα G. H. V. κενώσαν A.
ὁκόσον G. H. V. ὑκόσειν A.
9. μάσσειν G. αἱμάσσειν H. V.
10. βαλαύσιον G. H. V. καλαύσιον A.
14. καίειν G. H. V. m. ϗ ἐν V.
ἐπιπολῆς G. H. ἐπὶ πολλῆς V.
15. ἀπάνευθεν G. ἀπάνευθε V. ἐπάνωθε H.
20. βυθίοισι H. βαθίοισι G. V.
28. ἀλτήρων G. καυτήρων H. V. G. v. l.
30. ἐμπάττειν G. H. V. ἐμπλάττειν (ἴσως) G. v. l.
φοινίσσειν G. H. V. φοινίσων A.
31. ἐγχέοντα G. H. V. ἐγχέοντα A.
32. ξυνθετον τὸ διὰ G. H. ξυντεθὲν διὰ V.
34. φάρμακα G. H. V. φαρμάκῳ A.
36. Δίαιτα H. V. δίαιται G.
λεπτὴ G. H. V. λεπτὴν A.

CXXX,

5. πόνε G. τὸ H. V. A.
8. κάρε G. H. κάρῳ V. G. v. l.
9. κρέσσων G. κρέσσον V. κρέσσειν A.
12. λαγὸς V. λαγωὸς G. H.
ὀπτὸς G. H. ὄπος A.
13. παχῦνόν τε G. παχυνόντα H. V. A.
15. ἐφθῶν G. H. V. ἐθῶν A.
19. ἴσχειν G. H. ἰσχνὸν V.
22. ὠφελεόντων G. H. V. ἀφελεόντων A.
24. εὔπνοοι G. εὔπνοες H. V. G. v. l.
εὔφοροι G. V. ἔφοροι H.
27. ἐξαγωγὴ G. H. ἡ ἀγωγὴ V. διεξαγωγὴ (ἴσως) G. v. l.

CXXXI,

7. ξυσῇ H. ξυνσῇ G. V.
8. Κεφαλαίῃσι G. κεφαλῇσι H. V.
τίσι G. τοῖσι H. V.
11. μέλλῃ G. H V. μάλλη A.
12. πλημμύροντι G. πλημμύρον τι V. πλημμυρεῦντι H.
14. ἐχρῆ G. H. ἐχρεῖ V.
16. ἢ G. H. ϗ V.
22. ἐπὴν G. ἐπεὶ H. ἐπὶ V.
24. ὀρεῖ G. ἐσὸν V.
26. τὸν H. V. τὸ G.
28. τετμηκέναι H. τετμημένοι G. V. (ἐν ἄλλῳ) τετμηκέναι V. m.
29. δραχμαὶ G. H. δράχμας V.
31. ὑπαναστρέφειν G. ὑπαναστραφεῖν V. ὑπαναστραφέειν H. ὑπαναταφεῖν A.

CXXXII,

2. ἢ σπονδύλιον G. H. ϗ σπονδύλιον V.
10. μαρμαρυγῶν G. μαρμαρυγμῶν H. V.
12. τόδε H. τάδε G. V.
13. καμάτων· Πρόνοια, ϗ ἐπιμονή· προεδρίη G. καμάτων· προεδρίη H. καμάτων· περιεδείη V. (ἢ) πρόνοια ϗ ἐπιμονὴ V m.
24. οἱ πείπατοι G. ὑπέρτατοι H. V. G. v. l.
29. διωσμὸν G. V. διωγμὸν H.
35. κεφαλὴν G. H. κεφαλῇ A. κεφα V.

CXXXIII,

1. πέσις G. πέξιες H. V. A.
3. προπέσιες G. H. προσόπιες V. A.
ὕδατος ἢ οἴνε H. V. ὕδατος πόσι ἢ οἴνε G.
5. θύμβρης H. V. θρύμβρης G.
9. ἢ εὔχαρι H. εὔχαρι ἢ G. V.
11. πτισάνη G. H. V. πτισάνης A.
13. ὄξος G. ὄξεος H. V. A.
17. εὖ καλὸν ἐν τέτοις τοῖσιν A. εὖ τοῖσιν G. H. εὖ τοῖσιν V. (ἢ) καλὸν ἐν τέτοις V. m.
20. Θεραπεία G. H. Περὶ V.
24. γὰρ ἐ μῦνον G. γὰρ μῦνον H. V. G. v. l.
27. ζώειν G. V. ζωὴν H.
τλαίειν G. τλῆειν H. V. A.

CXXXIV,

9. σμικρὸν H. V. σμικρὰ G.
10. μύδησιν G. H. V. σῆψιν A. V. m.
11. ξυμβῇ G. ξυνέβη H. V. A.
13. εἰρέαται G. H. εἰρέανται V. A.
26. κρέσσον H. κρέσσων G. V.
27. τουτὴν G. V. τέτων H.
29. Βησίνε G. Βυσίνε H. V.
31. κασίην G. V. κασσίην H.
33. αἰθύης G. H. αἰθρίης V.
ἐνοικάδιοι G. H. V. ἐνοικάδεει A.
39. πίνοντας G. H. V. πόντας H. m.

VARIÆ LECTIONES.

CXXXV,
4. προήσειν G. H. V. πρήσεις A.
5. ὠφελεῦντα G. H. V. ὠφελεῦνται A.
6. μὴ G. V. μὲν H.
θηητὰ G θεντὰ H. V.
8. ἔκκρισις G. H. V. ἔκκρισι A.
11. καλαμίνθη G. H V. καλαμίθη A.
14. ἐν G. H. ἐς V. A.
15. βέβρωκε G. H. V. (ἢ) τεῦχον V. m.
ἱστάναι G. ἑστάναι H. V.
17. ἠρεμαῖος G. H. V. ὑρωμαῖος A.
ἡσυχίη H. ἡ ἡσυχίη G. ἡ σικύη V.
19. ὤμοισι G. H. V. ὤμοισι A.
λιπαρὸν G. H. V. λιπαρεῖν A.
26. κακὸν G. H. V. κακεῖν A.
32. ὑῶν H. V. M. οἷον G.
35. σίκυος G. σίκυες V. σίκυα H.
36. κακὸν G. H. V. κακεῖν A.
37. ὡραίως H. ὡραῖος G. ὁραῖος V.
CXXXVI,
5. ἤδε G. H. ἦν δὲ V.
8. ἕκαστον H. ἑκάστου G. ἑκάστην V.
εἴασι G. V. εἴασι H. ἔασι (ἴσως) G. v. l.
13. Θεραπεία G. H. Περὶ V.
22. αἴσθηται H. αἴσθητο G. V.
23. ἔη H. V. A. εἴη G.
26. δὲ G. H. δεῖ V.
30. ἐγκεομένης G. H. ἐγκαιομένης V.
33. μέρος H. μέρους G. V.
< G. << H. V.
CXXXVII,
1. στομάχου γὰρ τῇ δυνάμει G. στομάχῳ γὰρ καὶ τῇ δυνάμει H. V.
18. φράσω H. V. φράζω G.
21. γυναικὸς H. V. A. γυναικῶν G.
24. ἠγεόμενον G. H. V. (ἢ) ἀρχόμενον V. m. ἀρχέμενον A.
26. ἀναθρέψιος G. V. ἀνατείψιος H.
28. ἐγχείποντα G. ἐγχέεποντα A. ἐγχρέποντα H. ἐγχέεμποντα V. (ἢ) ἐντιθέντα V. m.
31. ἐγκοτεῖ G. ἐν κοτεῖ H. V.
37. ὅκως G. H. ὅπως V. A.
προσκεινῆσαι G. V. σύκεινῆσαι H.
CXXXVIII,
1. Ἄπιστον G. V. ἄειστον H.
3. περιμένειν G. V. περιμενέειν A.
5. ἢ G. V. ἦν H. G. v. l. (ἴσως).
ἢ γὰρ ἂν ἰητρὸς G. V. ἦν γὰρ ἰητρὸς H.
6. ἀπουδῆν G. ἀπαυδεῖν V. ἀπαυδεῖ H.
11. ἔη χρηστὰ H. A. εἴη χρηστὰ G. εὔχρηστα V.
21. δέχοντα G. δεχόντα H. χεδὸν τὰ V. A.
23. σειραίῳ τῷ Κρητικῷ H. θηραίῳ τῷ Κρητὶ G.
σκυβελλίτη G. σκυβέλλιτι H.
35. τερμίνθου H. θερμίνθου G.
CXXXIX,
7. ἐξεχὲς G. ὀξεχὲς H.
11. δὲ καὶ τερπνὸν H. δὲ τερπνὸν G.
18. λιτῇ G. λιτῆς H.
23. ἣν G. ἢ H.
CXL,
11. ὀσφύϊ G. ὀσφυῒ H.
14. ἔμετοι G. ἔμετος H.
25. βλάψαι G. βλάψαι δυνάται H.
29. μήου H. μείου G.
ξυῒ H. ζυῒ G.
30. Βυστίνου G. Βυοστίνου H.

CXLI,
2. ἡ οἱ διὰ H. ἡ διὰ G.
8. φύωνται G. φυνῶνται H.
13. χρέο G. χρέος H.
16. μαλθακωτάτοισι· αἱ H. μαλθακωτάτοισι G.
CXLIII,
1. Θεραπεία G. Περὶ H.
4. τοῦ G. τὸ H.
10. ἐκρέον H. ἐκκρέον G.
18. χυμὸς G. χυλὸς H.
20. μαστίχησι G. μαστίχῃ H.
CXLIV,
4. Θεραπεία G. Περὶ H.
13. θέμεναι G. θήμεναι H.
19. σφίγξιας H. σφύξιας G.
20. ψύας G. ψόας H.
21. ἢ G. ὁ G.
22. διέξοδον ὅκως ἀρήγειν G. H. διέξοδον ἀρήγειν M.
24. ἀλίτοισι G. ἀλφίτοισι H.
26. τάδε σοι G. τὰ μέσα H.
29. μῆον H. μεῖον G.
30. σελινίτην G. H. βρυωνίτην H. m.
πετροσέλινον H. πετρόσελι G.
ποικίλων δὲ, μύρα μὲν ὁκόσα G. ποικίλων μὲν ὁκόσα μύρα H.
CXLV,
3. Θεραπεία G. Περὶ H.
9. ψυῶν G. ἢ ψυῶν H.
10. λαγόνος G. λαγόνων H.
11. ἐς τὸ τὰς G. ἐς τὰς H.
14. λιβανωτὶς H. λιβανωτὸν G.
20. ἁλικακάβου H. ἀλικακκάβου G.
22. καὶ διὰ τοῦ σίγκου G. καὶ τὸ διὰ σόγκου H.
27. ὤκιστα G. ἥκιστα H.
CXLVI,
11. τῇσι H. τοῖσι G.
23. ἀκεισίης G. H. ἀκρατὴς (ἴσως) G. v. l.
ἄθρεπτος G. H. ἄτρεπτος (ἴσως) G. v. l.
28. ἔη G. ἔοι H.
29. σύψιν G. γύψον H. G. v. l.
31. τοῖσδε καὶ H. τοῖσδε δὲ G.
CLVII,
4. ἢδὲ G. εἰ δὲ H.
κραίνῃ G. κραίνοι H.
16. ἣν G. πῃ H.
μηδὲν ἢ G. μηδενὶ H.
20. οἱ ὕπνοι G. ἄϋπνοι H.
23. βολαῖσι τοῦ G. βολαὶ, σίτου H.
24. τόνον G. τοίην H.
CXLVIII,
14. κολοκυώθης H. κολοκύντης G.
15. ἀρνόγλωσσον G. ἀρνογλώσσου H.
16. βρύον H. βείῳ G.
CXLIX,
25. πιεῖν G. ποιεῖν H.
CL,
8. Κελτέων H. Κελτίων G.
17. ἀμμωνιακὸν H. ἀμμονιακὸν G.
26. κορυκοβολίαι G. κορύκοβοι λεῖαι H. κόρυμβοι λεῖαι M. H. m.
34. λαγὼς G. λαγωὸς H.
CLI,
5. κρέσσον G. κρέσσων H.
7. ἀτὰρ καὶ πάντων G. ἀτὰρ ἁπάντων H.
10. παρεκθίων G. περ ἐκθίων H.

NOTÆ

NOTÆ
IN
VARIAS LECTIONES;
EMENDATIONES, & CONJECTURÆ.

QUÆ res maximè solent Antiquorum Libris labem inferre, eæ videntur omnes ad depravanda hæc *Aretæi* scripta conspirasse. Horum enim Codices MSS. sunt quidem ii numero non admodum pauci, (de *tredecim* ad me notitia pervenit;) sed quoniam alii cum aliis tam in mutilis truncisque partibus, quam in prodigiosis erratis perpetuo ferè tenore exhibendis mirificè consentiunt, alii ab his in utrâque re interdum haud parum discrepant, eos neque ex uno, neque ex valde multis Exemplaribus descriptos fuisse censendum est. Sunt etiam, (de plurimis ita esse audio,) manu admodum *Recenti* scripti; ideoque eos, utpote ab indoctioribus Librariis exaratos, vitiis scatere minimè mirum est; quibus quidem Codicibus etiamsi paulo frequentiora menda irrepsissent, condonandum esset hominibus, cùm ibidem de Arte tractaretur sibi neutiquam intellectâ, & in qua voces sæpe occurrerent extra communem usum positæ, obscuræ, nisi Medicis fere inauditæ. Quid quòd *Aretæus* ad duorum fere Antiquissimorum Scriptorum, *Homeri* scilicet & *Hippocratis*, dicendi rationem, stylum conformarit: & non modò obsoletas horum voces frequenter adhibeat, sed & novas ipse haud rarò effingat; omniaque Dialecto, jam etiam suo tempore desuetâ, comprehendat. Neque verò, exceptis tribus, Medicum quenquam Græcum, de *Aretæo* vel famâ audivisse percipimus. Ex iis autem qui de eo mentionem faciunt, *Paulus* unam duntaxat, eamque haud magni momenti sententiam, affert; neque in describendis medendisve morbis, hujus vestigiis insistere videtur. In eo autem loco, ubi *Dioscorides* ex illo aliquid adducturus fuit, hiatus reperitur. *Ætius* autem quater ex *Aretæo* quædam se desumere fatetur; quæ licet multùm immutata, ex isto, quem nobis usum præstiterunt, quantùm restituendis corrigendisque Veterum Libris prosit hos ab insequentium Sæculorum Authoribus citari, declarant. Ad hæc, neque inter Criticos, nisi unus fortè aut alter, exstitit, quem in *Aretæi* lectione versatum esse constat; hos autem, ut *Mercurialem*, *H. Stephanum*, *&* *Foësium*, ex eo aliis Authoribus lucem attulisse, non item ex aliis hunc emendasse, invenio. Cæterùm Editiones, nonnisi duæ, hujus Authoris *Græcæ* prodierunt; quorum prima à Viro & docto & diligenti data est: is quidem, quicquid è MSS. colligi potuit, ad illustrandum Textum fideliter & cum judicio disposuit; conjecturas, doctas quidem sed paucissimas, easque nudas, ne verbo quidem addito, attexuit. Posterioris Editionis Author, quàm nihil hujusmodi, aut aliud sanè quippiam utile effecerit, in Præfatione declaratum est.

Superest, ut exponam quas mihi potissimùm in emendando *Aretæo* leges præscripserim. Cùm, uti supra dictum est, *Homeri* ac *Hippocratis* dictionem studiosè imitetur, siquid apud istum barbari, obscuri, absurdi, duri, levi mutatione in eorum verba detorqueri possit, magnas mihi astipulari authoritates censebo. *Ætius* quoque, uti palam feci, multa ex *Aretæo*, nomine hujus celato, decerpit; multa ex *Archigene* desumit, quæ cum his *Aretæi* planè eadem sunt; adeoque non mediocre Emendationi momentum accedet, quam cum scriptis istis congruere demonstrabo. Quin & *Aretæus* ipse, si loca sensu à se invicem non multùm abhorrentia contuleris, sanis frequenter sententiis depravatas optimè castigabit: quòd dicendi rationem ubique servet pressam, teretem, uniformem.

Cæterùm, detegendis indicandisque præcipuis errorum originibus, commodè sæpe eruitur, firméque stabilitur vera lectio. Jam cùm in exarandis Codicibus, verba, vel à Dictante, vel ex Autographo, excepta, chartæ mandentur: quidam malè legendo, quidam malè audiendo, omnes malè scribendo peccant. Qui audit, quique legit, pravâ scripturâ litteras confundit, dimidiatas pingit, alias aliis nimis similes exprimit: negligentiâ quædam omittit, quædam transponit. Qui malè audit, ea quæ sono ad se invicem accedunt, pro se invicem ponit; voces incognitas perperam scribit: pro non intellectis notas, pro inusitatis communes substituit. Qui legit, litteras & verba sibimet formâ similia pro se invicem sumit; si voces similes aut similiter terminatæ haud longè inter se distent, ultimam earum cum intermediis omnibus omittit: eâdem de causâ nonnulla repetit; particulæ etiam, & voculæ minutæ hujus visum effugiunt: verba è Margine Textui, quæ ibidem admitti non debent, & quæ debent, alieno loco, inserit; Glossemata vel vocibus quæ per hæc declarantur, addit, vel ista inducens has ejicit. Uterque, si ad res magis, quàm ad verba, attendit, horum ordinem, servato sensu, invertit: voculas idem significantes alias aliarum loco supponit: particulas frequenter omittit, frequenter mutat, præpositiones item & adverbia: numeros, casus, modos confundit: voces simplices pro compositis, & has pro illis, usurpat. Quòd si sensum haud assequantur vel parum curent, ambo verba ineptè separant, & conjungunt; malè interpungunt, Spiritus & Accentus perperam appingunt. Causas errandi, & ei qui id quod scripturus, & ei qui id quod dictaturus est, legit, communes esse constat. Rectè quidem interdum legunt, quod haud rectè rursus exscribunt: ubi scilicet vetustas, aut caries, aut injuria quævis alia, vocabula sive litteras, vel earum partes delendo obscurandove, ita immutârit, ut diversa potiùs re-

 præsentent.

præſentent. Porrò cum MSS. partim Majuſculis, partim Minuſculis, Litteris exarentur; quarum Majuſculæ prope ſimiles ſunt, earum Minuſculas ſæpe haudquaquam ejuſdem formæ eſſe contingit: idemque vice verſâ obtinet. Eſt etiam obſervandum, Majuſcularum formam in diverſis Codicibus non eſſe admodum diverſam: Minuſcularum ſpecies eſſe quamplurimas, plurima item abbreviationum genera, ita ut difficiliùs ex his conjectura formari poſſit; cùm planè neſciatur quonam ſcripturæ genere exaratum fuerit Exemplar, è quo Codex alius ſit exſcriptus. Frequenter etiam accidit, ut Codices depraventur, eò quòd Librarii, quæ vel non intelligant, vel non probent, ſcribere nolint: adeoque conjecturas ſuas pro his ſubſtituant. Frequenter etiam, ut Libri ſui caſtigatiores perfectioreſque appareant, lacunas ex ingenio ſuo quoquo modo ſupplere ſatagunt; ubi nempe vel finis vel principium vocabuli eraſum eſt, quippiam pro ſuo captu aſſuentes, unde linguæ ſaltem ejuſdem cum cæteris videatur: ſenſu interim, prout obtigit, vel aliquo, vel nullo. Trium tres diſſimiles in unâ eâque notiſſimâ Voce mendorum cauſas proferre liceat. Pag. 113. lin. 17. legitur, συχνὸν πίνειν ἔλαιον. pro συχνὸν, Codices duo habent εὖχνε. ſcilicet quia Majuſculum Σίγμα, hoc (C) atque hoc (Σ) modo ſcriptum, facilè temporis injuriâ & Scriptoris negligentiâ, Majuſculum Εψιλὸν duobus his modis (Ε) atque (E) expreſſùm, plurimùm referet: unde εὔχνὸν factum eſt; Nῦ autem, cùm minuſculâ ſic (ν) ſcribatur, ab Υψιλὸν minuſculo (υ) parum differt: ita εὔχνε factum eſt; Librarius autem tertius, in Græcæ fortaſſe Linguæ ſcientiâ ſe verſatum exiſtimans, neque hujuſmodi vocem in eâ reperiens, ſagaciter εὔχε, Imperativum ſcilicet ab εὔχομαι, Libro ſuo inſeruit.

His omnibus de cauſis plurima in *Aretæi* Libros fluxiſſe vitia credo; ad eamque corrigendi normam Emendationes & Conjecturas ſequentes ſæpius accommodabo.

Notandum, quicquid ex *Hippocrate* citatur, id paginis lineiſque Exemplaris, *Genevæ* Anno 1651, impreſſi; quicquid ex *Ætio*, id ſolius, quæ prodiit, Græcæ Editionis, *Venetiis* An. 1533, aptari.

Pag. I,

Tota hæc Pagina, quæ Titulos Capitum continet, tam in MSS, quam in impreſſis Codicibus, deeſt: ſed cùm ſequentibus Libris Tituli præfigantur, huic etiam primo eos præponere non incongruum putavi. Quæ Stellulis notantur Capita, vel partim, vel ex toto perierunt.

II,

9. πλησίον εἴδεος ᾖ, Malim, πλησίον εἴη δέος, uti legi debere conjicit *Goupylus*, uti etiam hæc verba tranſtuli. Si εἴδεος ſervandum eſt, eo ſenſu intelligendum eſt quo, Σκοτώματος ὧ ἡ ἰδέη, βάρος τῆς κεφαλῆς &c. (33. 30.) ἰδέας etiam pro εἴδεος inter Var. Lect. reperitur.

III,

10. ἐς τὴν ἡμέρην, σημασίην δώσατο. Ita legendum, rectè proculdubio, conjecit *Goupylus*; Libri enim omnes, pro ἡμέρην, ἡμετέρην habent: & *Craſſus* iſta vertit, *nos ad ægritudinis notitiam impulerunt*; σημασίη vero, uti infra (l. 12, & 33.) acceſſionem ſemper, idem ſcilicet quod παροξυσμὸν, ſignificat.

19. ξυνερείσουσιν. Legendum ξυνερείδουσιν ut (5. 4.)

27. ἐρύθημα μήλων. Ex Margine hæc Textui inſerta videntur; etenim antea dixit, μῆλα ἐρυθρά.

IV,

3. αἰτίων. *Craſſus* αὐτέων legit; utpote qui, *eorundem*, verterit. Priori verò loquendi genere paſſim utitur, ut αἰτίης τροπὴ (56. 11.) Hæc autem juxta *Hippocratis* ſententiam dicta ſunt, Lib. de Flat. (300. 41.) & de Morb. Sac. (306. 38.)

4. σὺν ὑγρῷ τὸ πνεῦμα &c. Videntur hic quædam deficere, & mendum etiam cæteris ſubeſſe.

15. ξυμπαθέα τῇσι ἀρχῇσι γίγνεται G. V. τῇσι ἀρχῇσι γίγνεται ξυμπαθέα H. Exemplum hoc verborum tranſpoſitionis, quod in MSS. frequentiſſimè accidit, unicum dare ſufficiat.

19. ἀνάκλισιν G. H. ἀνάκλησιν V. Malim ἀνάκλασιν ab ἀνακλάω. Ita, (3. 17.) κεφαλὴ ἐς τὸ μετάφρενον ἀνακλᾶται. & (5. 18.) τὴν κεφαλὴν ἀνακεκλασμένην. vide etiam 5. 22, 34. Ανάκλησιν *Ionicè* uſurpari nequit, quoniam iſta vox, ab ἀνακαλέω formata, aliud ſignificat.

31. ξυνεχέες. πάσχειν hic, puto, deficit. Ita (6. 16.) ἤτοι τῷ ξυνεχέϊ πάθεϊ τῶνδε τῶν ζώων. & (11. 13.) ἡλικίη, πρῶτον τῶν ἄλλων πάσχουσι γέροντες. & (54. 24.) παῖδες ταχὺ παθεῖν τε εὔκολοι.

V,

1. καὶ θανάτου ἡ φύσις. *Goupylus* vertendum monet, *quæ etiam eſt mortis natura.* Hæc autem meliùs intelligentur ex iſtis quæ habentur in Capite de Elephantiaſi. (77. 34.) ἄφυκτος ἡ νοῦσος, τίκτεται γὰρ θανάτου ἐπ' αἰτίῃ· ψύξις ἐστὶ ἐμφύτου θερμοῦ —— ἥδε ἐστὶ ἡ ξυνὴ θανάτου καὶ τοῦ πάθεος αἰτίη.

5. σφηνὶ διὰ ῥηϊδίως σῆσαι. Abſurdè in quibuſdam Codicibus legitur, σφηνὶ νὴ Δία ῥηϊδίως σῆσαι. *Craſſus* autem vertit, *cuneis per Jovem facilè diduci* poſſint; quem ab *Ionicâ* tmeſi falſum rectè monet *Goupylus*. Hæc quidem apud *Poetas* frequentiſſima; quâ *Aretæus* quoque in aliis locis utitur, ut (7. 21.) πεῖν ἢ τῇ ἰητρὸν ἐπὶ τέχνῃ χρήσασθαι. & (28. 16.) ἐπ' αὐτὰ ἵεται. Porrò ex ultimâ ſyllabâ τοῦ (σφηνὶ) Librarii formarunt νὴ ante διὰ, tmeſin hanc pariter non intelligentes.

19. βρόχος. Legendum βρόγχος ex *Fabricii* Var. Lect.

25. ῥάχις ὅλη ἐς εὐθύ. Hæc profectò ſana eſſe nequeunt; neque enim congruunt Emproſthotono affectis, qui, ut ſupra dixit, ſunt κυρτοὶ τὰ νῶτα, &, uti mox eos deſcribet, ἐς τὸ πρόσθεν οὐ τοξοῦνται μοῦνον, ἀλλὰ καὶ σφαιροῦνται. *Goupylus*, pro ὅλη, legit ἕλκει.

κεφαλὴ πρηνὴς ἐς θώρηκα συννενευκυῖα H. κορυφὴ, κεφαλὴ πρηνὴς, ἐς θώρηκα συννενευκυῖα G. V. Malim κορυφὴ πρηνὴς, κεφαλὴ ἐς θώρηκα συννενευκυῖα. Mendum hoc ita accidiſſe potuit; κορυφὴ omiſſum eſt, ac in Margine poſitum; ab alio deinde, ſed haud ſuo loco, reſtitutum. Verùm hoc modo multo elegantior ſententia eſt, cum caput ita pectori affixum deſcribatur, ut ejus vertex in terram pronus dependeat.

VI,

15. Συνάγχη καὶ Κυνάγχη ἥδε καλέεται. Legendum exiſtimo, Κυνάγχη ἥδε καλέεται, cætera autem ex Margine aſſumpta. Nam cùm duas, eaſque contrarias, deſcribat Anginæ ſpecies, cur hæc Κυνάγχη vocetur, hic rationem reddit: mox autem alteram magis peculiariter appellari Συνάγχην docet, οἷον συννεύουσαν ἔνδον καὶ ἄγχουσαν, cui quidem contrarium Symptoma huic ſpeciei, nempe tumorem & eruptionem, competere affirmat.

VII,

3. ψύχον. An ψυχρὸν?

21. ὡς

21. ὡς Κυνάγχην ἀπὸ Συνάγχης γίγνεσθαι. Ita ex conjecturâ meâ; ſed in Textum per incuriam irrepſere, cum nihil hujuſmodi facere decreveram. In Libris omnibus legitur, ὡς Συνάγχην ἀπὸ Κυνάγχης γίγνεσθαι· perperam certè. Συνάγχης enim jam Symptomata deſcribit, quæ quidem in Κυνάγχην feliciter tranſit; ita enim exteriores gutturis partes afficiuntur, interiores liberantur, atque ita periculum evaneſcit. In hâc præcipuè re duas has Anginæ ſpecies à ſe diſcrepare manifeſtum eſt.

VIII,

4. εἰ. Meliùs εἰ δὲ ut in V.

7. ὑμένων, ἔνθα &c. An ὑμένων, οὔτε ἔνθα &c. Sententia ſanè alioqui manca eſt; hâc autem loquendi formâ ubique fere utitur (ut 3. 16, 17. & 13. 16.) Iſta vox autem facilè omitti potuit, propterea quòd ejus initium ſequentis voculæ initio non abſimile eſt.

λαίφεα. Ita legendum ex Cod. H. non ut in G. λέπεα. Sic Uteri Membranas navigii velis comparat, (73. 11.) ὑμένες νευρώδεες, πλατέες ὅκως νεὼς λαίφεα.

32. εὐπαρέα H. λιπαρέα G. Quid pingue Ulcus ſit, neſcio; ſordidum, ut mali moris, ſemper notatur: eique καθαρὸν opponitur. (50, 18.) πελιδνὰ, κοῖλα, εὐπαρέα, δυσαλθέα τὰ Ελκεα. Et (62. 9.) Ελκεα, ἄλλοτε μὲν καθαιρόμενα, ἄλλοτε δὲ εὐπαρά.

IX,

6. ἐκινήθησαν, καὶ ἐμελάνθησαν, καὶ ἐς G. ἐκινήθησαν, καὶ ἐς H. Hæc, ut Exemplum verborum quorundam omiſſionis propono; propterea quòd ſimilia ſimiliterque terminata non longè à ſe invicem diſtant.

18. βοῆται. An βοῶσι, vel ſubintelligendum εἰθισμένοι?

20. ἔτι. An ἤδη?

X,

29. κακόν. An rectiùs κάκιον? (ut 10. 21. & 21. 4.)

XIII,

21. αὐτή. An αὐτοῦ?

30. ὑπόχολον κατακορές. Legendum credo, ὑπόχολον οὐ καταχορές: quoniam ὑπόχολον, ſubflavum ſignificat, κατακορὲς autem aliam pituitam denotat ejuſdem coloris, ſed gradus iutenſi. Ita (17. 5.) dicitur αἷμα ὑπόξανθον οὐ κατακορέως. Et (17. 25.) ξανθὸν κατακορέως pro flaviſſimo colore uſurpatum. *Ætius* hæc in ſuos Commentarios tranſcribens ita ait, βὴξ ξηρά· εἰ δὲ καὶ ἀναχθείη τι, ἀφρῶδες, κατάχολον, ἔστιν ὅτε καὶ δίαιμον ἀνθηρὸν σφόδρα (174. 50.)

XIV,

1. ἐπανείρη. An ἐπανείρης?

2. γρυποὶ F. *Craſſus*, in Variis Lectionibus *Edit. Baſil.* 1581. pro *curvantur*, *vigilant*, legendum monet. Omnes enim, ἄγρυπνοι, habent; ſed perperam. In purulentis *Hippocrates* ait, eorum οἱ μὲν ὄνυχες γρυποῦνται (42. 32.) *Aretæus* (42. 27.) Phthiſicorum, ait, ὄνυχες γρυποί. *Ætius* hæc ex *Aretæo*, uti totum fere hoc caput, deſumens, ἄκρα ψυχρά· ὄνυχες πελιδνοὶ, καὶ γρυποῦνται. Unguium uncatio, quam γρύπωσιν vocant. *Cæl. Aurel.* (L. 2. c. 32.)

24. ὡς τῆγε. An rectè?

26. βραχείη. An ῥαγὴ ᾖ? vel ῥαγῇ, ut (70. 30,) ἢν μηδέκω ῥαγῇ. Vel an φορὴ deeſt? ἐπὶ βραχείῃ φορῇ τοῦ ὑγροῦ (58. 26.)

29. ἀνίη. Num ἀνίῃ?

31. τῆς ἄνω ἴξιος τῆς ὁδοῦ. τῆς ὁδοῦ, videtur Gloſſema; ἴξις enim τὴν εὐθυωρίαν (rectam viam) ſignificare apud *Ionas* à *Corintho* notatur, atque ita à *Galeno* (in Exeg.) apud *Hippocratem* uſurpari dicitur. *Aretæus* etiam, οἶνος ὠκὺς μὲν ἐς τὴν ἄνω ἴξιν inquit (115. 29.) ἴξις πόρων (61. 22.) V. Lexicon, in voce ἴξις.

XV,

12. βύζεται. Ita legendum, licèt vox inuſitata; formatur autem ab Adverbio βύζην, quod frequenter apud *Hippocratem* reperitur, ut (237. 17.) αἷμα βύζην ἀπιόν: exponitur autem à *Galeno*, *Erotiano*, & *Heſychio*, ἀθρόως. V. Lexic.

οὐ μάλα βήσσουσι. Ita lego, *Ætii* authoritate, licèt Codices omnes habeant εὖ μάλα βήσσουσι. Ille enim, immutatâ paululum Dialecto, εἰ μὲν οὖν ἀπὸ κεφαλῆς φέροιτο, γαργαλισμὸς τῆς ὑπερῴας γίγνεται, καὶ ἀνάχρεψις πυκνὴ, καὶ οὕτως ἀποπτύουσιν. ἐρεθίζονται γὰρ πρὸς βῆχα, καὶ οὐ πάνυ βήσσουσιν. (171. 36.) Illud autem θυμὸς ἐγγίγνεται, quod ex *Aretæo* reddit *Ætius*, ἐρεθίζονται πρὸς βῆχα, loquendi forma eſt ex *Hippocrate* deſumta (Progn. 39. 25.) βηχές τε καὶ θυμὸς τουτέοισιν ἐγγίγνεται, καὶ οὐδέν τι ἀποπτύουσιν ἄξιον λόγου; in quem locum commentans *Galenus* ait, θυμὸν εἴρηκε τὴν νῦν προθυμίαν ἣν ἴσχουσι πρὸς τὸ βήττειν, ἐρεθιζόμενοι μὲν ὡς πρὸς τὸ σύμπτωμα, παραχρῆμα δ' αὐτοῦ παυόμενοι καὶ μόνον ἀρχῆς τοῦ βήττειν πειρώμενοι. *Aretæus* hoc ipſe explanat, (23. 25.) βὴξ δὲ ἀτελὴς, προθυμίη δὲ μοῦνον. Et (50. 8.) βὴξ, πολλὸν θυμὸς ἐγγίγνεται, καὶ βραχέα, ξηρὰ βήσσουσι. Itaque οὐ certè, contra omnium Librorum authoritatem, legendum.

18. ἀπολυόμενον. Malim ἀποπτυόμενον. Sputum enim, quo minùs fluidum eſt, eo faciliùs in globulos formatur, & expuitur, difficiliùs autem liquefit & diſſolvitur. *Ætius* hæc tranſcribens ait, εὐθὺς ὑπὸ τὴν γλῶσσαν ἔρχεται στρογγύλον, καὶ ῥᾳδίως ἀποπτύεται. Et *Alexander Trallianus* (L. 7. c. 1.) Γνωρίσεις δ' ὅτι οὐκ ἐκ τῶν κάτωθεν μερῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ τὸν φάρυγγα καὶ τὴν ἀρτηρίαν, ἐκ τοῦ μόνον ἀναχρεμπτομένοις αὐτοῖς καὶ βήσσουσι πάνυ ἀναπτύεσθαι.

26. φθορῆς. An φθόης? ſiquidem ex hoc affectu in Phthiſim præceps eſt tranſitus. Ην ἐντὸς ἐξ Αποστάσιος, ἐν τῷ Πνεύμονι γίνηται, ἢ ἐκ βηχὸς χρονίης, ἢ Αναγωγῆς αἵματος, καὶ ἀναβήσσῃ πύον, Πύη καὶ φθίσις κικλήσκεται (41. 30.) qui affectus φθόη etiam vocatur, (42. 13.) Vel num φορῆς legendum? ut G. ſcilicet ut ſanguinis effuſio ab Aſperâ Arteriâ fieri dicatur.

28. τοῦ. An τευ, pro τινος, *Ionicè*? certè τοῦ τῶν ſeparatim legendum, non, ut apud G. τούτων.

32. Εμπυοι. An Εμπύαι? Ita (41. 32.) ἢν δὲ θώρηξ ἢ πλευρὸν ἐμπυήσῃ, ἐπανάγηται δὲ διὰ τοῦ πνεύμονος, Εμπύη ἤδη τοὔνομα.

XVI,

14. αὐλισθέν. Num ἀλισθέν? ut (17. 17.)

22. τῷ πλήθει· ἡ δὲ ἡ διαφορὴ &c. Meliùs fortaſſe τῷ πλήθει ad præcedentem ſententiam rejici poſſet, ac legi ἡ δὲ διαφορὴ &c. Etenim antea de ſignis ex minore vel majore copiâ ſanguinis aliquid dixerat; nunc autem de iis tantùm agit, unde dignoſci poſſit ſi ex Venâ vel Arteriâ fluxerit.

32. ἰητρείης. Legendum ἰητρείη, ut (15. 20.) ἰητρείη δὲ ἀρκέσει ἁπλῆ. & (112. 9.) σύψις μὲν ἡ ἰητρείη.

XVII,

6. ξὺν τῳ. Vocem aliquam potiùs deficere crediderim, ut σιάλῳ, quam τῳ hic pro τινι uſurpari; neque enim aut commune aut ſanum genus loquendi videtur. Subſtantivo certè alibi ſemper utitur in occaſione ſimili, ut (68. 25.) τάδε καὶ ξὺν τῇ τροφῇ. & (68. 29.) ἄλλοτε μὲν ἰδίῃ τάδε, ἄλλοτε δὲ ξὺν τοῖσι κοπρείοισι.

10. μετεξετέροισι δὲ καὶ μέσφι μελαφρένου· ἔμετοι φλεγματώδεες.

πώδεες, H. μετεξετέροισι οὐδὲ μέσφι μελαφρένου ἔμετοι φλεγματώδεες. G. V. Fortaſſe μετεξετέροισι δὲ καὶ μέσφι μελαφρένου· οἱ δὲ ἔμετοι φλεγματώδεες.

11. μέζων ἔη τουτέων ἀποσιτίη, πλῆθος πολύ. An μέζων ἔη ἀποσιτίη, τουτέων πλῆθος πολύ?

15. παχετώτερον. Inuſitatè, neque bene formatur comparativum hoc ex Subſtantivo πάχετος. Malim παχρώτερον, ut (110. 7.) τὸ παχρὸν ἴσχει.

31. καταπίνῃ. Certè vox mendoſa. *Craſſus* vertit, *Si in pectore noxa ſit*; quid legerit, voci καταπίνῃ ſimile, conjicere nequeo. Inter Varias Lectiones legendum monet, *Si à pectore abſorbeat.* An ἐπανίῃ? his enim præpoſitionibus verba in ſimili caſu decomponit, ut ἐπανάγηται διὰ τοῦ πνεύμονος (41. 32.)

XVIII,

3. οὐ. Delendum puto. Inflammationes enim æſtate maximas oriri minimè dubium eſt. Οἱ Καῦσοι ἐν τῇσι θερινῇσι μᾶλλον γίγνονται. Hippoc. (L.2. Epid. 995.) Sequitur etiam apud *Aretæum* homines mori ἔαρος δεύτερον, φλεγμονῇ καὶ πυρετοῖσι Καυσώδεσι.

7. ἀπογνώσι. Malim, ἀπόγνωσις. Etenim malam ſpem ex deſperatione omnimodâ ſequi, abſurdè dicitur; δυσελπιστίη, ἀπόγνωσις τοῦ βίου, cum gradatione expreſſio eſt.

20. ὠκυφόνου F. M. ὦ κύφων οὐ G. V. H. *Goupylus* inquit, O cyphon, exclamatio eſt indignantis, Dii veſtram fidem! Quânam authoritate fretus hoc ita exponat, haud reperio. Ὠκυφόνου certè, vox *Homericè* compoſita, commodiſſimè legi poteſt. *Paulus* (L. 3. c. 24.) καρδία τάχουσα ὀξὺν ἐπιφέρουσα θάνατον. *Aretæus* infra, τόσον τε τάχος τοῦ ὀλέθρου (18. 25.)

29. Βουβῶνες οἱ λοιμώδεες Ηπατος. Ηπατος pro Ηβης falſò hic ſcriptum ſuſpicor. Ita parum enim proprii ſunt Jecori Bubones Peſtilentes, ut hujus Viſceris Tumorem aut Ulcus nuſquam Bubonem appellari meminerim. Inguen contrà in Peſte perpetuò occupant. Quin & ex eo tantùm quòd τοὺς βουβῶνας adeò frequenter infeſtent, βουβῶνες etiam hi Tumores dicti ſunt. Ita Βουβὼν à *Polluce* (Onomaſt. L. 2.) deſcribitur τὸ περὶ βουβῶνας οἴδημα μετὰ φλεγμονῆς. Quænam verò partes hoc nomine appellentur, ita definit *Rufus Epheſius*, (de Appel. Part. Corp. Hum. 24.) Βουβῶνες δὲ τὰ ἔμπροσθεν τῶν μηρῶν τὰ περὶ τὴν Ηβην.

33. ἐστάθη. Ita legendum, non, ut G. ἐτάθη. Sic (19. 14.) γνώμη εὐσταθέστεροι. & (20. 14.) ψυχῆς κατάστασις.

XIX,

15. καί. An ἀλλὰ καί?

18. Ἐστι δ' ἧς τῆς νόσου ἤδε. Hæc peſſimè vitiata eſſe manifeſtum eſt. An Ἐστι δὲ τῆσδε τῆς νούσου ἰδέη? ut (33. 30.) Σκοτώματος δὲ ἡ ἰδέη, βάρος τῆς κεφαλῆς.

33. εὐχροίη. Legendum exiſtimo, ἀχροίη. Ita in Venæ Cavæ Morbo, quem Cauſi ſpeciem eſſe dicit, (25. 30.) προσώπου ἐρύθημα ξὺν ἀχροίῃ (25. 11.) & (42. 9.) ἀγρυπνίη, ἄχροια, καὶ τἄλλα πάντα ὁκόσα οἱ πυρεταίνοντες. Signum revaleſcentis Cardiaci dicit, cùm ei eſt πρόσωπον εὔχροον (114. 29.)

XX,

10. τἄλλα· ἀτὰρ καὶ τὰ ἄλλα. Quid hæc ſibi velint, equidem prorſus ignoro.

17. ἀλλοφάσσειν. Ita optimè ex F. cum antea, ἄλλο φασὶν, nullo ſenſu legeretur. Ἀλλοφάσσοντες autem, vox ab *Hippocrate* uſurpata, (Prænot. 44. 28.) à *Galeno* (in Exeg.) exponitur, παραπαίοντες, παραφρονοῦντες. V. Lexic.

23. ἐρέουσι. Meliùs fortaſſe ὀρέουσι, ut F.

XXI,

μέρη. Malim legere, φέρει vel ἔχει; quid enim μέρη hic ſignificet? τὰ πρῶτα per ſe frequenter adhibet, & adverbialiter, ut (44. 19.) τὰ πρῶτα ὑδατώδεα, ἔπειτα &c. Et, τὰ μὲν ὦν πρῶτα, πολλὰ καὶ χολοβάφια, ἔπειτα &c. Poſtea verò, pro ῥηϊδίως ἄπονος, malim ῥηϊδίως τε καὶ ἀπόνως, ut apud *Hippocratem* (Prænot. 45. 19.) ἣν ῥηϊδίως τε καὶ ἀπόνως ἔχειν δοκέῃ.

28. χορδή. Malim χορδαί. Nam uti refert *Cæl. Aurelianus*, Veteres Græci inteſtina *Chordas* vocaverunt (Ac. Morb. L. 3. c. 7.) Et *Homerus* ait, χορδῇσιν λιπαρῇσιν (Βατραχ. 221.)

32. εἰλεώδεσι. *Stephanus* in Theſ. Ling. Græc. & *Scapula*, εἰλεώδης, ex *Aretæo*, exponunt, *ileo laborans*; quod quidem in hoc loco niſi abſurdè neutiquam ſignificârit; neque verò alibi apud Authorem hunc legitur. *Conſtantinus* vocem hanc apud *Plinium* (L. 20. c. 4.) eodem ſenſu inveniri falſò notat; *Plinius* enim illic, *ilioſos*, dicit. Idem *Conſtantinus* τὰ εἰλεώδη, *inteſtini tenuis torſiones*, exponit; ſed Authorem nullum, in quo id ita uſurpatur, adducit. Equidem valde dubito an vox hæc uſpiam, niſi apud *Hippocratem*, idque ſemel tantùm (Epid. L. 3. Æg. 9.) occurrat; γυναικὶ ᾗ τὰ εἰλεώδεα δυσφόρως ὥρμησεν. *mulieri, cui inteſtini tenuis torſiones graviter ingruerunt.* *Foëſius* tamen vocis hujus in *Oeconom.* mentionem non fecit. Sed neque hoc ſenſu hic tolerari poteſt: neque verò eo quo ego illam tranſtuli, ſcilicet, *Ileum ex cibis iis maximè contrahi, qui Ileum inferre ſolent.* Certè hic legendum, πιμελώδεσι, *pinguibus*: quod non modò cum Experientiâ congruit, ſed & cum iis quæ *Ætius* ex *Archigene* his omnino ſimilia profert, de cauſâ Ilei, Αἰτίη δὲ Εἰλεοῦ, διαφθορὰ σιτίων πολλῶν τε καὶ ποικίλων καὶ ἀξυνήθων, καὶ μάλιστα τῶν κατάπιμέλων κρεῶν. Hæc ex MS. in Bibliothecâ *Bodleianâ* exſcripta ſunt, ut & ea quæ in Notâ ſequenti leguntur.

XXII,

2. ἀνελήφθη. Legendum, ἀνεθλίφθη, *quibus inteſtinum in ventrem non retruſum, ſed violenter colliſum eſt.* *Ætius* enim hæc ita exprimit, συμβαίνει δὲ καὶ οἷς ἔντερον εἰς τὸν ὄσχεον σὺν τῇ κόπρῳ κατέβη, εἶτα ἀνεθλίβη μετὰ βίας.

28. παντί. An πάντῃ? ut (24. 15.) πάντῃ τοῦ Ηπατος σκίδναται.

XXIII,

22. πόνος βαρὺς, βαρύτατος. Simili loquendi formâ utitur *Cæl. Aurelianus*, (Ac Morb. L. 3. c. 18.) anhelatio crebra atque creberrima.

34. ἕλκονται. An ἕλκονται? Trahuntur enim deorſum à Jecore Diaphragma & Pleura, utpote quod ex iis ſuſpenditur.

ἤρτητο. An ἤρτηται? V. 48. 8.

XXIV,

2. διήλλαντο. An διηλλάξαντο? ut (104. 16.) διηλλάξαντο τὸν κίνδυνον. A διάλλομαι, διήλαντο legi deberet, Phraſis tamen haud congrua.

6. σὺν πλήθους. An σὺν πλήθει? & ὡραίων pro ὡείων, uti ſemper fructus horarii ab omnibus vocantur, & ab ipſo (150, 35.) ἀκροδρύων τὰ ὡραῖα.

17. ἐπιτελέως. An melius ἐπὶ τέλεος?

28. περί. Melius ἢ περί.

XXV,

4. καθέν. Meliùs ita, quàm antea ſeparatim καθ' ἕν. malim tamen, χυθὲν, ut 65. 23.

15. κειμένην. Legendum, κειμένη. Nam Aorta ad ſiniſtram Venæ Cavæ, non hæc ad illius lævam jacet.

20. Η-

20. εἶδον G. ἰδέην H.V. Et, Καῦσον G. H. Καῦσε V. Legendum credo, ὁκόσοι τήνδε τ̃ κατάςασιν εἶδον, ἰδέην Καῦσε ἐκάλεον. Ita (119. 26.) Τὴν τῆς Κοίλης φλεβὸς φλεγμασίην κα̣ὶ Παχείης Αρτηρίης, αἳ παρὰ ῥάχιν τέταν), Καῦσε ἰδέην ἐκάλεον οἱ πρόσθεν. Quoniam duæ hæ voces εἶδον & ἰδέην, altera alteram, proximè sequebantur, ac sibimet haud absimiles erant, Librarii ambas in Textu locum servare non debere existimarunt: itaque alii hanc, alii illam, expulerunt; aut forte alteram incuriâ omissam, ac postea in Margine ascriptam videntes, hanc receperunt, illam ejecerunt.

21. ἐπεὶ τὸ θηείωδες. An rectè? an ἔπειτα pro ἐπεὶ τὸ?

XXVI,

29. Ορθῶς τάδε. Ορθοςάδην legendum credo. *Hosce morbos ita patiuntur ægroti, ita ut ex iis tamen decumbere & lecto affigi non cogantur.* Eo sensu hac voce frequenter utitur *Hippocrates*, ut (Epidem. L. I. 944.) πουλυὺ χρόνον (πυρετοὶ) παρέμενον ὀρθοςάδην τε κα̣ὶ κατακειμένοισι. ibidem (938.) πλείςοισιν ἀπύρεισιν ὀρθοςάδην; in quod commentans *Galenus* inquit, ὀρθοςάδην ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς τὰς νόσους φέροντας· ἀλύπως περιερχομένους, κα̣ὶ μὴ καταναγκαζομένους κλινήρεις γίνεσθαι. Eodem sensu hâc voce utitur *Aretæus*, (71. 16.) χρονίη νοῦσος, κ̣ὶ ὀρθοςάδην Καχεξίη.

33. ἀλλ' ἤ. Num ἀλλά?

XXVII,

15. αὐτέων κα̣ὶ ὑςερῶν φλεγμονάς. Mendum in hisce verbis aliquod latet; quædam fortè deficiunt. Quâ ratione restitui possint, conjicere nequeo; sensum facilè capio. Fieri posse dicit, ut Vesica Urinæ suppressionem patiatur per consensum cum aliâ parte, putà, si inflammetur Uterus Mulieribus, aut Intestinum *Rectum* in Viris; quoniam ea per Membranas Utero in illis, *Recto* in his annectitur. Membranarum, quæ Uterum & Vesicam jungunt, inflammationem, *Soranus* causam reclinationis ac retractionis Uteri prædicat; quidni eadem Urinam quoque in Vesica supprimat. An πλεκτάνας pro φλεγμονὰς legendum? quæ pars Uteri vocatur apud *Soranum* & *Rufum*.

18. πληρεμένης. Legendum πληρεμένη.

19. ἐπέχῃ τά. Meliùs ἐπέχηται τά.

24. ἐν δέκα H. ἐν ιδ'. G. *Aretæum* credo, *Hippocratis* doctrinæ observantissimum, *Peracutorum* morborum terminum, circa *decimum* potiùs, quam *quartum atque decimum* diem præscripsisse. *Acuti*, inquit *Hippocrates*, (Aph. 23. L. 2.) Τὰ ὀξέα τ̃ νοσημάτων κρίνεται ἐν τεσσαρεσκαιδέκα ἡμέρῃσι. *Galenus* autem in voces, κάτοξυ νόσημα (Aph. 7. L. 1.) commentans ait, τῦτο ἂν εἴη τὸ αὐτίκα ἀκμάζον. & in Aph. 10. L. 4. ὅτι δὲ λίαν ὀξέα κέκληκε νυῦ, ἃ πρόσθεν ὀνόμασε κάτοξεα, δῆλον παντί· κα̣ὶ μέντοι κ̣ὶ ὅτι τ̃ τούτων κρίσεως ὅρος ἐςὶν ἡ ἑβδομὰς ἡ πρώτη, λέλεκταί μοι κ̣ὶ τῦτο.

27. ὠχρὸς ἱδρώς. Legendum credo, ψυχρὸς ἱδρώς. De *luteo sudore*, uti vertit *Crassus*, mentionem nullibi factam reperio; *frigidas* autem morientibus præsertim, cum *Convulsione*, familiarissimus. *Ætius* de Satyriasi affectis dicit, ἱδρῦσι ψυχρὸν, ὁποῖον συμβαίνει κα̣ὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς ἄλλοις Σπασμοῖς ἀπολλυμένοις.

31. βαρήσει H. βαρήσει, κα̣ὶ πνεύμασι. G. V. Haud mihi persuadere possum, *Aretæum*, utut *Pneumaticæ* Sectæ addictum, utut etiam (58. 6.) ἔδεσμα φυσῶδες κ̣ὶ βαρύσιν Hydropas generare dicat, Vesicam flatibus imflammari credidisse. De iis tantùm rebus loqui videtur, quarum fortuitâ assumtione Vesica afficitur, uti cum de causâ Diabetis agit (59. 33.) Οὐκ ἀδόκητον κ̣ὶ δηλητήριόν κοτε τῆσδε τ̃ αἰτίην ἴσχειν, τῶν ὁκόσα Κύςει κα̣ὶ Νεφροῖσι ἐνσκήπτει. Illud itaque (κα̣ὶ πνεύμασι) meliùs omitti posse censeo.

32. πάντα κακίων. Hæc duo verba rectissimè se non habere suspicor. πάντα τὰ κακίων H.

XXVIII,

14. σπλάγχνα. Certè legendum, Σπλῆνα. Σπλάγχνα enim, omnia generaliter Viscera, significat. Itaque mox rectè ait, ἢν ἐξαπίνης ἀναΐσσοι γίνηται, κ̣ὶ ἐκθλίβηται τὰ σπλάγχνα, omnia nempe Viscera, vel ex iis quælibet, indicans. Jam verò, cum de singulis partibus agat, quas Uterus è loco suo commotus impetit; eumque modò directè sursum ferri sub Pectoris cartilaginem, modò obliquè ad dextram aut sinistram: jecurque, quod ad dextram partem situm est nominet, ineptè prorsus σπλάγχνα postea dixerit, rectissimè vero Σπλῆνα, quod Viscus in sinistrâ lateris parte, Jecori oppositum, jacet. Ita in Curatione hujus mali, de Utero ibidem loquens, (123. 24.) ὀπίσω χάζεται, ἠδὲ ἀνωθεν· ἢν δ' ἄν ποτε κ̣ὶ ἔνθα κ̣ὶ ἔνθα, ποτὶ Σπλῆνα κ̣ὶ Ηπαρ.

22. ἀτονίη. Certè legendum ἀφωνίη. Imbecillitas rectè quidem pro Symptomate nominatur, ubi malum hoc nondum accessit, sed jam instat, ut infra, (32.) Ην ἐν ἄρξηται πάχειν, ὄκνος ἔργων πρήξιος, ἔκλυσις, ἀτονίη. Hîc autem mulier in ipsa Suffocationis impetu acutissime moriens describitur: ἐπιέζετο ὠκέως ςενοχωρίῃ Ηπαρ, Διάφραγμα, Πνεύμων, Καρδίη. τὲνεκεν ἀπνοίη ξυμβῆναι δοκέει κα̣ὶ (non ἀτονίη, sed) ἀφωνίη. Oppressio scilicet omnium Respirationis partium, Diaphragmatis, Pulmonum, Cordis, quæ *spiritum*, eodem quoque tempore *vocem* elidit. Ita cùm de alio Morbo huic simili loquitur (25.) fit, inquit, ξὺν πνιγὶ κ̣ὶ ἀφωνίη. In Symptomatis, ubi mulier jam conciderit, (29. 5.) simul ponuntur πνὶξ καρτερὴ, ἀφωνίη. Inter hujus affectus perpetua symptomata rursus nominatur ἀφωνίη (29. 21.) Arteriarum *Carotidum* compressionem inter Suffocationis causas ponit *Aretæus*; quæ quare ita vocentur exponens hæc habet *Rufus*, lectu non indigna; Καρωτίδας δὲ τὰς διὰ τ̃ τραχήλε Κοίλας ὠνόμαζον πάλαι, ὅτι πιεζόντων καρώδεις κα̣ὶ ἄφωνοι ἐγίνοντο· ὤφθη ὃ νυῦ τὸ πάθημα, ὀ τῶν ἀρτηριῶν, ἀλλὰ νεύρων αἰσθητικῶν πεφυκότων πλησίον. Cum suo nuper tempore repertum, pro confesso autem jam haberi dicat *Rufus*, Arteriarum *Carotidum* pressionem *Comatis* non esse causam, id autem à *Nervis sensoriis* prope has jacentibus oriri: cumque *Rufus Ephesi*, prout in *Cappadociâ Aretæus*, ambo scilicet in *Asiâ minore*, Medicinam exercuerint; profectò verisimile est, si his temporibus extitisset *Aretæus*, eum vel novæ huic de *Comatis* causâ, secus quàm senserint Veteres, opinioni contradicturum fuisse, vel eam ipsum approbaturum. Neque verò, si paulo vel multo post hanc ætatem claruisset, quid de hâc re à Medicis diceretur, ignorare potuit: cùm etiam post hujus ævum, *Ætii* scilicet temporibus, *Rufi* inter cæteros permultos, scripta plurima Medica maximo in pretio haberentur. Itaque pro aliquo hoc argumento fuerit, *Aretæum* ante *Rufum* viguisse. *Rufus* autem (teste *Suidâ*) *Trajani* imperio floruit.

23. Καινῷ κάρῳ. Malim δεινῷ, vel αἰνῷ, quâ voce, utpote *Homericâ* & *Hippocraticâ*, eodem sensu utitur, (122. 10.) αἰνόταται κ̣ὶ οἴκτιςοι. Vel fortasse pro καινῷ, κακῷ legendum. *Hippocrates* Epid.

L. 3. 1085.) inquit, ἄλλῃ τινι καταφορῇ κακῇ νωθρῇ βαρέως ἀπώλλυντο. Καταφορὴ enim apud *Hippocratem* idem quod κῶμα, vel κάρος, significat. Κῶμα δ' καὶ καταφορὴ (Epid. L. 3. 1109.) *Erotianus* exponit κωματώδεις, Οἱ μετὰ κώματος καταφερόμενοι· κῶμα γὰρ ὁ ὕπνος, καὶ οἷον κοίμημα. οἱ ἐν μέλαινι τινος νωθρίας ἐν καταφορᾷ ὄντες, κωματώδεις καλοῦνται. *Aretæus* dicit (10. 20.) ἐν τῇ καταφορῇ παράφορος.

25. ξυμμορφῇ. Malim ξυμφορῇ. Voces hæ pro se invicem Librariorum incuriâ sæpe positæ sunt, ut 22. 22.

30. αὐτόματοι. Videntur hic quædam lineæ deficere. Neque enim cum sequentibus bene cohærent; neque adhuc distinctionem inter duos istos affectus complevisse videtur. ψόξεις &c. inter causas Hystericæ Suffocationis numerari credo.

XXIX,

18. πηλικωτέρῃσι. Vocem hanc nusquam invenio. Πηλίκος, quantus, significat. *Herodotus*, ἀπηλικέστερος, *Ionicè* pro ἀφηλικέστερος, *junior*, ponit: quod et hic legendum credo.

XXXII,

8. πόνος ἐπιπόνως ἴησιος. An rectè?

9. ὡς. An rectè?

20. ἐπὶ πλεῦνας. Videtur, ἡμέρας, deficere. Ita loquitur (43. 22.) ἐς ἡμέρας πλεῦνας. & rursus, (89. 25.) Absurde enim πλεῦνας ad αἰτίας referatur, ***Si caput levi de causâ, vel pluribus de causis, doleat.*** Id autem vult, licèt per aliquot dies continuet dolor, nondum Κεφαλαίην vocari, nisi διελθῇ χρόνῳ μακρῷ &c.

22. πλεῦνον. An πλεῦνα, Symptomata nempe. Πλεῦνον enim, *magis*, significare nusquam reperio.

XXXIII,

2. εἷς. Quidam Codices ἐς, H. εἰς habet. Spiritum igitur & Accentum immutare haud dubitavi, cùm id sensus postulet, & ἐς μέσφι nunquam usurpetur pro, *usque ad.*

3. ἐν ἡμίσεϊ μίμνει. Videtur legi debere, ἀλλ' ἐν ἡμίσεϊ μίμνῃ, vel μίμνον pro μίμνει.

4. μοῦνον. Videtur redundare.

8. ἱδρὼς ἄχετος τενόντων ἐξαπίνης ἄλγος, ὡσπερεὶ τινος πατάξαντος ξύλῳ. Tendinum quid sit sudor, explicatu haud facilè est. Legendum puto, ἱδρὼς ἄχετος· τενόντων ἐξαπίνης ἄλγος, ὡσπερεὶ τινος πατάξαντος ξύλῳ. Ita quoque hæc reddidi. Nervos majores Cervicis *Cœlius* à Græcis Τένοντας vocari scribit: (Ac Morb. L. 3. c. 3.) qui tamen *Tendines* potiùs appellari debent, & in dolore Capitis non rarò & ipsi afficiuntur. *Cœlius* inquit in Cephalæâ, (Morb. Chronic. L. 1. c. 1.) Occupat (dolor) occipitium atque colla.

23. ἐγκυβερνῇ. Vox hæc nusquam reperitur; neque κυβερνᾷν quippiam hic sensûs congrui significat. An, ἐγκυρκανέῃ, vel ἐγκυκανέῃ? nam κυρκανᾷν & κυκανᾷν idem significant. V. Steph. Thes. Græc. Κυρκανᾶται autem ab *Erotiano* exponitur, ταράττεται, quod hic quidem sensûs optimi est. Vid. quæ de hac voce dicta sunt in Notis ad 73. 15.

XXXIV,

9. τῃσι. An τῇσι?

26. οὐδὲ ἡλικίῃσι μειλίχιοι. Hæc ita reddidi, ***neque ætate procedente quicquam mitigantur***: quem sensum in his verbis solum invenio, eumque duriter sanè ex Græcis expressum. Malim, pro ἡλικίῃσι, legere, ὁμιλίῃσι, *colloquia, consortia*, ἄμικτοι, οὐδὲ ὁμιλίῃσι μειλίχιοι ***hominum colloquia defugientes***, &, quando iis intersunt, morosi; scilicet, ***nec visu faciles, nec dictu affabiles. Maniacos*** describens, inquit, φυγανθρωπεῦσι ἐς ἐρημίην, σφίσι αὐτέοισι ὁμιλέοντες (38. 32.) νηπιάχων μύθων περισσομιλίῃ (85. 13.)

XXXV,

22. δυσμηνίην. Malim, ἀθυμίην. *Crassus* vertit, *animi angorem.* In hoc enim differre ait *Maniacos* à *Melancholicis*, quod *Maniachorum* nonnulli vehementer iracundi sint, nonnulli risu ac lætitiâ perpetuâ occupentur, (uti etiam eorum genera eleganter describit in proximo Capite: *Melancholicorum* verò mens perenni tristitiâ obumbretur; & sicubi eorum mæror in lætitiam transeat, in furorem illos agi, & *Maniacos* apellari debere. Ην δ' ἐξ ἀθυμίης &c. (26.) Dixerat etiam antea *Melancholiam* sibi *Maniæ* principium ac partem videri.

30. Μελαγχολῆσιν. An Μελαγχολέουσιν vel Μελαγχολίῃσιν?

31. ἀμείβεται. Meliùs forsan ἀμείβηται, ut H. V.

παράλογον τῆς ὀξυθυμίης. *Crassus* vertit, *excandescentiæ delirium.* Videtur legisse, παράφορον τῆς ὀξυθυμίης. Monet etiam pro, *excandescentiæ*, legendum, *tristitiæ*: unde in alio Exemplari, ἀθυμίης invenisse putandum est.

XXXVI,

5. νωθροὶ ἔασι ἀλόγως, οὔτινι ἐπ' αἰτίῃ. Cum ἀλόγως idem significet quod, οὔτινι ἐπ' αἰτίῃ, malim istam istasve voces ex hoc loco auferre, & post ὀργίλοι legere in eâdem lineâ. Ita (34. 14.) ὀργίλοι οὐκ ἐπ' αἰτίῃ τινι, δύσθυμοι δ' ἀλόγως.

Τεκμηρίων. An Τεκμήρια?

6. Μελαγχολίης ἀρχή. Videntur hæ duæ voces ex Margine desumtæ, ubi eas aliquis ascripserat ut notaret hic inveniri *Melancholiæ incipientis* signa: quod submonuerat *Aretæus* dicens, Τεκμηρίων vel (Τεκμήρια) μὲν οὖν οὐκ ἄσημα. Ita etiam (77. 37.) Ατὰρ οὐδὲ ἴσχει τέκμαρ οὐδὲν ἡ ἀρχὴ τῆς νούσου μέγα. Vel fortasse transposita sunt, & legendum. Τεκμήρια μὲν οὖν οὐκ ἄσημα, Μελαγχολίης ἀρχῆ.

10. ὁκόσα γὰρ ὑπερεκτρέπονται οὔπω οἱ κακοῦ. Sensus ex his verbis facilè elici potest, tamen οὔπω οἱ non sanam esse Lectionem suspicor. *Crassus* vertit, *Quotquot enim à naturali statu valde aliena sunt, ea non protinus huic malo insunt, sed per quietem sese offerunt.* Videtur plura, non tamen saniora legisse.

20. σφυγμοὶ ἴκελοι τῷ ψύχεϊ, quid sint, nescio. *Crassus* monet legendum, affectui: quare, πάθεϊ, in quodam Codice reperit; quod tamen sensum haud illustrat.

22. Ως ἐξ ἁλὸς ὀρυγμίῃ. Comparatio certè longè petita. Crediderim pro ἐξ & ὀρυγμίῃ legendum ὀξυρεγμίη, & mendum quoque aliud subesse. G. legit ὀρεγμίῃ. Ita (19. 11.) στομάχου ἴδια, ἐρεύξιες ὀξυρεγμίη. & (67. 22.) φῦσαι βορβορυγμώδεες μὲν αἱ ἄνω, καὶ ὀξυρεγμώδεες.

26. ἤ. Redundat, puto.

XXXVII,

23. αὐδὴ αἱ περιφάσιες, καὶ γὰρ ἄνδρα ἐξάπτουσι. Malim hæc ita legere, Αὗται δ' αἱ περιφάσιες, αἳ καὶ ἄνδρας ἐξάπτουσι. *Ætius*, qui multa ex *Aretæo* de Maniâ exscribit, hæc ita exprimit, ἀλίσκονται δ' τοῦ πάθει — καὶ οἱ τὰς συνήθεις ἐκκρίσεις ἐπισχόμενοι· διὰ τοῦτο καὶ γυναῖκες ἐνίοτε μαίνονται, αἷς ἐπίσχηται τὰ καταμήνια.

26. ἀγωνίκης. Legendum ἀγωνίης, ut 50. 28.

33. λακῦθων ἐκπλώσιν. Verba paucula hic ad explendum sensum deficere videntur, qualia in Versione addidi. Paulus (L. 3. c. 14.) ait Melancholichorum, τοὺς μὲν δοκεῖν εἶναι σκεύη ὀστράκινα, καὶ φοβεῖσθαι τὸ καταγῆναι.

XXXIX,

1. τῆς. Legendum ἢ τῆς.

9. ἄλλης. Malim, ὅλης. Neque enim de ullo *Sensu* antea locutus est.

15. ἀναλ-

15. ἀναλθὲς. Malim ἀναλδὲς, quæ vox *Hippocratica* à *Galeno* & *Erotiano* ἀναυξὲς, ἄτροφον, exponitur. Etenim, quibus modis afficiatur *Crus* hoc, Ἀπόπληκ]ον ab *Hippocrate* dictum, explanat: νεκρώδες scilicet id *sensu* carere indicat, ἀργὸν *motu*, ἀναλδὲς autem *nutrimento* quoque *destitui* ac *minui* & *tabescere*; quæ sanè omnia in *Crure* vehementi *Paralysi resoluto* eveniunt. *Hippocrates*, (Lib. De Artic. 823. 2.) quibus os femoris luxatum est, inquit, ἀργὸν παντάπασιν καὶ ἀναυξὲς ὅλον τὸ σκέλος γίγνεται. In imo Versionis Latinæ notavi, Ἀπόπληκτον σκέλος, quod ex *Hippocrate* citat *Aretæus*, reperiri Epidem. L. 3. à *Dureto* (Com. in Coac.) deceptus, qui id illic legi monet haud verè; pro comperto enim habeo verba hæc in isto Libro haud legi; neque sanè, post longam & frequentem conquisitionem, Ἀπόπληκτον σκέλος apud hunc Authorem ullibi deprehendo. *Paulus* etiam in Capite de Apoplexiâ (L. 3. c. 18.) eadem ex *Hippocrate* profert, φησὶ γοῦν Ἱπποκράτης, Ἀπόπληκτον αὐτῷ τὸ σκέλος ἐγένετο.

24. ἢ ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ ξύμπαντα. Malim, ἢ ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ, ἢ ξύμπαντα, *vel per se singula, vel simul omnia.*

29. ἑλκέων νεύει. Quid hæ voces hic significent, divinare nequeo. An ἐκλυόμενα, vel aliquid simile?

32. κεῖσθαι. Legendum puto, χάσις.

XL,

6. πράττονδε. Vox hæc pro, πρατῶνται, incuriâ huc irrepsit.

13. τόδε. Malim, τάδε, scilicet νεῦρα.

14. προσδιδοῖ. Malim προσδιδοῖ, ut 17. 34.

23. ὅκως ξύλα ἱκανὰ καταξέων. Non dubito, quin insigne mendum his verbis insit; ea saltem non intelligo.

τὰ μέλεα βραχύτερα ἑωυτέων γίγνεται. Forsan, pro ἑωυτέων, ὑγιέων legendum. *Hippocrates* (Lib. de Artic. 821.) hæc habet. Οἷσι δ' ἂν κατὰ τὸ ἴσχιον ἐξάρθρησις φύηται, τούτοισι τὸ μηρὸ τὸ ὀστέον οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι ὁμοίως· τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ σώματός ἐστιν, ἀλλὰ βραχύτερον τοῦ ὑγιέος γίγνεται.

XLI,

17. εἰ μὲν τὸ στόμα ξυνάγει τὠνδόθεν, ἀδόκητος ὁ πάταγος. Malim hæc ita legere & interpungere, εἰ μὲν τὸ στόμα ξυνάγηται, ἔνδοθεν ἀδόκητος ὁ πάταγος.

22. ὑγιέα τὰ σιναρά. Nominativo præponi debet Articulus, quod hic est ὑγιέα; pars enim ista faciei quæ sana est, intenditur, & decolor est, & oculum habet altero ampliorem: eò quòd altera pars quæ convulsionem patitur & contrahitur hanc quidem vehementer intendit, non tamen mali quicquam ei communicat. Legendum ergo, τὰ ὑγιέα σιναρά.

30. ἐντὸς. *Crassus* male legerat, ἐκτὸς. Nam, *externâ causâ*, vertit.

XLII,

6. δῆλον. An non meliùs, δηλοῖ? molestia scilicet, imbecillitas, & colliquatio *manifestum faciunt* febrem non desinere interdiu, licèt eo tempore delitescat. Ita (62. 10.) δηλοῖ δὲ τὸ πόνον, & (71. 27.) ἰδέα δηλοῖ.

28. ὥσπερ καὶ τὰ στερεά. Hæc mendosa esse opinor.

31. ποιεῖ. Num rectè?

36. ῥομβοειδέα. *in rhombi figuram.* Figura hæc nullo modo Ossium istorum figuræ similis est. Costæ enim omnes ex Osse uno atque incurvo consistant, cujus circumferentia convexa ad exteriorem partem spectat: adeoque linea quæ Costæ cujusvis vertices, per superficiem ejus externam ducta, conjungit, una, atqua eadem curva & convexa est. Illas itaque similitudine nullo modo referunt *Figuræ Planæ*, *Rhombus* & *Rhomboeides* dictæ; cùm earum utraque, utpote *Parallelogramma*, constet ex *Angulis* quatuor atque totidem *rectis lineis*. Idem de *Figuris Solidis*, *Rhombo* & *Rhomboeide*, dicendum. Nam cum hic pariter atque ille describatur ex *Figuræ Planæ* eodem nomine appellatæ convolutione circa alteram ex Lineis suis Diagonalibus manentem immobilem, liquet etiam omnem undique horum Corporum *superficiem* describi à duabus *Rectis Lineis* quæ eorum vertices connectunt, *Angulum* autem ipsæ simul in *Superficie* constituunt. Legendum credo, ῥοιβοειδέα, aut ῥοικοειδέα, *recurva*. *Corinthus* enim apud *Ionas* significare inquit Ῥοικὸν, τὸ εἴσω νεῦον καὶ στραβὸν, ὃ καὶ ῥοιβὸν λέγεται. Et *Erotianus*, ῥοικώδη, ἁπλᾶ καὶ γαῦσα καὶ στρεβλὰ ἐκδέχεσθαι. Verbum certè illud ex *Hippocrate* petitum est, (Lib. de Artic. 810.) καμπυλώταται δὲ πλευραὶ ἀνθρώπου εἰσὶ, ῥοιβοειδέα τρόπον. Sed legendum illic etiam, ῥοιβοειδέα vel ῥοικοειδέα, vel etiam ῥαιβοειδέα. Nam uti notat doctissimus *Foësius* in hunc locum, ῥαιβὸν, idem quod ῥοικὸν aut κυλλὸν, significat, atque ita id usurpat *Galenus* (Com. 3. in Lib. κατ' ἰητρεῖον.) Hanc etiam sententiam spectat *Erotianus* in *Vocum Hippocraticarum Collectione*; locus autem perquam vitiosus est, uti innuit *Foësius*, (Com. in Lib. de Artic.) & sic legendum monet, Ῥαιβοειδέστατον, καμπυλώτατον· ῥαιβὸν γὰρ καὶ γαῦσον τὸ στρεβλὸν λέγεται· καὐτὸς δὲ πού φησι, καμπυλώταται δὲ ἀνθρώπου πλευραί εἰσι, ῥαιβοειδέα τρόπον, τουτέστι πλαγίως, ἐπὶ τὸ κατά τι μὲν κοῖλες, κατά τι δὲ καμπύλες. Rursus *Hippocrates*, (in Mochlic. 842.) πλευραὶ δὲ κατὰ τὰς διαφύσιας τοῦ σπονδύλου, νεύειν, προσπεφύκασιν, ἀπ' αὐχένος ἐς ὀσφῦν ἔσωθεν· ἔμπροσθεν δὲ κατὰ τὸ στῆθος, χαῦνον καὶ μαλθακὸν καὶ ἄκρον ἔχουσαι, εἶδος ῥαιβοειδέστατον τῶν ζώων. Similis hic error ac apud *Aretæum*. *Galenus* (Exeg. *Hippoc.*) ῥαιβοειδέα, καμπύλον, exponit. Sed Librariorum hæc errata fuisse credendum est; veramque lectionem, sive ῥοιβοειδέα, sive ῥοικοειδέα; quarum utramque vocem *Ionicam* esse antea demonstratum est; in earum verò locum, cum valde inusitatæ & antiquæ sint, ῥομβοειδέα, voculam communem neque sono absimilem, irrepsisse minimè mirum est.

37. ἄρθρα ἐναργῆ. Videtur Glossema in sequentem vocem ἔξαρθρα. *Hippocrates* ait, (Lib. de Artic. 787.) ἄλλοι γὰρ ἄλλων μᾶλλον ἔξαρθροι πεφύκασι, ubi *Galenus* ἐξαρθρίους vocari scribit, τοὺς ἐκκειμένα καὶ προσέχοντα κεκτημένους ἄρθρα.

XLIII,

5. ἔν. *Crassus* legit, οὐ. Siquidem vertit, Porro Senes in hoc malum non frequenter incidunt.

30. παχύνεται ὁ ὑμὴν· ἀτὰρ ἤδε &c. Ita lego, nullâ mutatâ literâ, cum Codices omnes habeant παχύνεται· οὐ μὴν ἀτὰρ ἤδε &c. Etenim ἀτὰρ ἤδε, voces Authori huic frequentissimæ in sententiæ initio semper usurpantur, ut 42. 15. ὁ ὑμὴν autem ut claritas sententiæ constet, pene necessaria sunt. In Var. Lect. (10. 12.) ubi Codex unus, ὁ ὑμὴν, habet, in alio, οὐ μὴν, reperias.

32. φθίσιν ἔλεξα &c. Hæc quidem prorsus haud intelligo.

XLIV,

8. χροιὴ ζοφώδης. Ita lego ex M. cum Codices χροιὴ ζώδης habeant. *Purulentis* enim *color* semper *luridus*. ζώδης autem, *floridum colorem*, significat, ut (29. 6.) ἐς χεῖλη ζώδεες, ἐρυθρότεραι μᾶλλον. At (76. 20.) μέλανες, ζοφοειδέες τὰ χεῖλη.

40. μέσφι

10. μέσφι ἂν ᾖ. Malim μέσφι ἀνῇ, *quoad remiserit*; μέσφι enim, *quoad*, non, *quamdiu*, significat.

14. ἀποτάσιος βιαίης. Ita lego, licèt Codices Græci, Αποςάσιος habeant; quoniam *Craſſus*, inter paucas eas, quas Libro ſuo ſubjecit, *Varias Lectiones*, ex ſuis legi debere dicit, *intentione violenta*: quæ quidem, cum pus ex pulmone fertur, non poteſt abeſſe. *Abſceſſus* autem violentus incongruè dicitur. *Variarum* iſtarum *Lectionum* mentionem non facio, niſi quid occurrit à *Græcis* noſtris MSS. diſcrepans, quod quidem perrarò accidit.

25. ἢ ἀνώμαλον. ἢ ſupervacaneum videtur.

26. ἀποπλωμένα. Meliùs fortaſſe, ἀπολυόμενα.

XLV,

17. τῇ μέσφι. Num rectè?

23. βεογχίον. Legendum βρογχίον. *Rufus* inquit, Τῆς δὲ τραχείας ἀρτηρίας καλεῖται βρόγχος, αἱ δὲ εἰς τὸ πλέγμα ἀποφύσεις βρογχία.

XLVI,

18. πυρσευτῆρει. Legendum, πυρσευτῆρσι.

27. ὑπὸ βαρέης. Quonam modo afficiantur in ſtatu aliquo aëris *Aſthmatici*, minimè jam agit. Malim itaque legere, ὑπ' ἀπορέης δὲ τοῦ ἠέρος καὶ διοίγουσι τὸ ςόμα, ὡς τῷδε μέζονι χρεόμενοι, *eò quòd aëris valde indigeant*, *os etiam aperiunt*, ut ejus ita quamplurimum attrahere poſſint. *Ætius* de *Aſthmaticis* inquit, τὸ γὰρ εἰσπνεόμενον αὐτοῖς ἔλαττον ἐστιν, ἢ κατὰ τὴν χρείαν τῆς ἀναπνοῆς.

XLVII,

1. μικροτέρη. Codices Græci omnes habent μακροτέρη. *Craſſus* autem indicat, pro *longiore*, legi, *minore*. Neque dubitari poteſt, quin, quo minor ſit in Aſthmate Tuſſis, eo meliùs cum ægro agatur.

2. τι πύων G. H. τι καὶ πύων V. Meliùs, τι πύων καὶ.

6. πτύοντι. Legendum, πτύουσι.

13. αἰσχρὸν ὄν. Melius, εἰς χρόνον, *in tempus aliquod*. Neque enim turpitudo in hoc affectu ulla eſt. οἱ μὲν ἐς χρόνον ἐπαρήγοντες (79. 31.) Διαρκέουσι δὲ ἐς χρόνον τινά, εἰ καὶ μὴ κάρτα πολλὸν (59. 28.)

16. ὅσον βραχείης ἐούσης. Hæc ſana eſſe nequeunt.

20. εὐρύτερος. Malim, ἀραιότερος. Ita Phthiſi *Pulmonum* obnoxu dicuntur, ἀραιοὶ τὸν θώρηκα (43. 8.) Certè *Pulmonum vitiis*, nulli magis immunes, quàm quibus *Thorax latus* & quadratus obtigit: nulli contrà iis magis opportuni, quam quibus is *arctus*, *compreſſus*, *contortuſque* eſt. *Pneumode* autem affectis *Thoracem*, neque *contortum* neque *Ulceratum* eſſe dicit, licèt rariòr atque arctior ſit; ideoque non acutus valde morbus exiſtit, ſed εἰς χρόνον ἀποτείνεται. Quid quod haud infrequenter eveniat, ut quibus *pectus acutum* eſt, ii quoque *gibbi* ſint; & ergo hos alterâ malæ iſtius conformationis parte affici, alterâ carere innuit.

28. δεξιά. Malim ἐπὶ δεξιά.

XLVIII,

2. ἐς ὑγείην. Redundare videntur.

8. ἕλκει. Melius ἕλκεται.

ἤρτοι. Melius ἤρτηται. V. 23. 23. Ubi meliùs etiam ἤρτηται pro ἤρτητο.

9. ξυνέπεται. An ξυνέχεται?

10. ἄκρῳ τῷ ὤμων. An ἄκρον τῶν ὤμων, vel ἄκρῳ τῷ ὤμῳ, ut eodem caſu ponatur quo κληῗδα.

λευκοχρόος. Malim, λευκοχλώρου, ut 52. 10, 27. Vid. etiam Not. in 51. 13.

17. μίμνουσι οἶδεει. Quiddam hic, opinor, deeſt.

28. κακώδεες. Certè legendum, οὐ κακώδεες. *Pus* enim in *Abſceſſu* malè olere malum perpetuò ſignum. Πύον, δὲ, ἀλλ' ἐς παχὺ, λευκὸν, οὐ κάκοδμον ἐκδιδοῖ· εὔηθεα τὰ ἀπὸ τῶνδε Ἕλκεα (63. 22.) Αθρόον δὲ πρὶν πῦον εἰρῆσθαι, ὁκόσα μὲν λευκὰ πέπονα, ἄνοσμα, λεῖα, πεπεισμένα. (44. 26.) Vid. etiam 49. 2.

29. ἀλθέξεται. Malim ἀλθέξεται, ut 69. 21. Voce ἀλθέληται utitur *Hippocrates*, ſed ſenſu longè ab hoc diverſo. V. *Foës Oeconom.* Αλθεξις, frequens apud *Aretæum* & *Hippocratem* vox; à quâ ἀλθεῖν & ἀλθαίνω & ἀλθίσκειν format *Hippocrates*, quæ *Galenus* & *Erotianus* ὑγιάζειν, θεραπεύεσθαι, exponunt; *Aretæus* ἀλθέξεται ab eâ derivat, ambo ἀλθαίνειν.

XLIX,

2. γὰρ ἐκρέει. Nihil frequentiùs eſt quàm ut particulæ à Scribis negligentibus pro ſe mutuò ponantur, uti γὰρ & δὲ pro ſe invicem, Var. Lect. 23. 16. γὰρ autem hic pro δὲ unum poſuiſſe credo alterum, δὲ, loco δι; quare διεκρέει hic legere velim.

5. ἄπειρον &c. Hæc vitiata eſſe ſatis conſtat; ſenſum tamen verum elicuiſſe mihi videor in Verſione,

26. ἐπιπνοίης, G. ἐπιπονίης. H. Nullo ſenſu. ἐπιπολῆς ſatis commode legi poteſt. Tumor exſtat major ipſâ Lienis *ſuperficie* apparens.

20. πάθος. Legendum, πάθεος.

L,

5. ἐπαναίσθητον. Annon meliùs ἀνεπαίσθητον?

15. μέλεα. Legendum μέρεα.

29. πλατία. Legendum, παχέα; ut apud *Hippocratem*, (De Aer. Loc. & Aq. 283. 38.) ὁκόσα μὲν ἐν ἐστιν ἑλώδεα, καὶ ςάσιμα, καὶ λιμναῖα, ταῦτα ἀνάγκη τὰ μὲν θέρεος εἶναι θερμὰ καὶ παχέα —— τοῖσι δὲ πίνουσι, Σπλῆνας μὲν αἰεὶ μεγάλους εἶναι.

LI,

6. ἡμῖν. An rectè?

τὸ ἐς ἐργασίην. Τροφὴ, pro τι, legendum puto. Ην ἐν ὡμότερον τὸ Ηπαρ τὴν ἄλλην τροφὴν λάβῃ, τὴν μὲν ἰδίην ἐργασίην ποιέει (51. 23.) & (53. 30.) ὠμῶν δὲ καὶ ἀπέπτων ἡ ἀνάδοσις, ἐργασίη γὰρ τροφῆς ἡ ἐς πέψιν ἄπορος.

13. λευκοχρόος. Malim, λευκοχλώρου, *color ex albo viridique permixtus*. *Craſſus* monet, (in Var. Lect.) legendum, *album cum viridi mixtum*. Statim etiam ſubjicit, in *Nigro Ictero* colorem eſſe μελάγχλωρον. Vid. 52. 10, 26, 27.

23. ὠμότερον τροφὴν. Subſtantiva fœminini generis cum Adjectivo non rarò copulantur, ut hic: ut χροιὴ νέου (33. 25.) κοιλίαι πλατέες (42. 25.) quod & apud *Poetas* & *Hippocratem* non infrequens. Id ſubnotare volui, ne fortaſſe menda putarentur.

LII,

10. Τῶνδε μέντοι ἡ αἰτίη εἴδη δὲ καὶ χολῶν ἐστὶ αἰτίη. Hæc ita legi fortaſſe debent, Τῶνδε μέντοι, εἴδη καὶ χολῶν ἐστὶ αἰτίη. Ex Margine alterum ἡ αἰτίη de ſumtum credo, ubi notabatur in hoc loco reperiri diverſas Icteri cauſas. Sequetur mox, Αλλὰ καὶ τὰ σπλάγχνα ἐστὶ αἰτίη, ſimili & congruo dicendi modo.

LIII,

1. οὐδὲ κινέειν. Senſus hic reſtitutionem, in loco plane deſperato, *Harleyano* Codici debemus, cum antea legeretur εἶδε κινέῃ.

10. νέοισι. Malim, καὶ νέοισι.

18. χεῖλος. An, χείλεος?

21. αἵματος γέννα, ἠδὲ πᾶν ἔργον φύσιος. Malim, ἠδὲ πᾶν ἔργον φύσιος, αἵματος γέννα. Sæpe accidit, ut cùm omiſſum aliquid in Margine aſcribatur, qui ex iſto Exemplari aliud exſcribit, id loco non ſuo reſtituat.

22. τὸ

22. τὸ πρόσθεν. An rectè?

LIV,

1. Εὖτε &c. Hæc profectò non intelligo.

6. μόεια. Ita legendum, non μνεία. *Crassus*, *partes*, vertit.

22. ἀναπνοή. Sine hâc voce sensus optimè constat, cum eâ nullus est. Hanc ex Margine desumtam credò cùm illic ad notandum posita est, ἀναπνοὴν interdum ἆσθμα vocari, suprà (19.)

LVI,

8. ἄλλοισι. Legendum, ἀλλήλοισι, ut (38. 7.) ἄλλοτε δὲ ἀλλήλοισι ξυντιμωρεῦντα, & rursus (60. 6.)

12. ἀλλόμενον. Legendum ἀλιζόμενον, ut (20. 31.) ἀλιζόμενα ἐν στομάχῳ. Etenim ἄλλομαι nihil nisi, *salio*, significat.

18. ἔνυγρος. Certe, ἄνυγρος. Proprium enim Tympaniæ est, ut humore careat; & (57. 13.) ἢν ἐς ὁμίχλην καὶ ὕδωρ τρέπηται τὸ πνεῦμα, Ασκίτης ἀπὸ Τυμπανίου fit.

19. δοκέῃ πως Τυμπάνῳ. An δονέῃ ὅπως Τύμπανον. Ita (57. 10.) ἢν γὰρ πατάξῃς τῇ χειρὶ, τὸ ἐπιγάστριον δονέει. δοκέειν.

30. ὁ μείων H. ὁμοίως G. V. Hac lectione sensum optime huic loco restitui liquet.

LVII,

4. κατὰ λόγον. Certe, κατὰ λαγόνα, legi debet.

21. νέοι ἀκμὴν ὄντες. An νέοι καὶ ἀκμάζοντες, vel ἀκμὴν ἔχοντες, vel ἐν ἀκμῇ ὄντες?

24. ἐπιπολῆς. Græci Codices ἐπιπολὺ, omnes habent. Sed cùm *Crassus*, *superficiem*, reddat, ἐπιπολῆς, utpote genuinam lectionem, reponere haud dubitavi.

30. εὐπρόσωποι. Certè, ἐν προσώπῳ, legendum. Hydropicum quisquis intuetur, εὐπρόσωπον vix dixerit, sed potiùs ἀτερπέα ἐσιδεῖν. (56. 4.) Hoc vult, venas iis in faciei superficie exstare, uti in Cachecticis, qui ab Hydrope, ipsi non longè absunt: (54. 19.) φλέβες ἐν τοῖσι κροτάφοισι ἐπηρμέναι, ἀσαρκίη τῶν πέριξ· ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσι καρποῖσι πουλὺ μέζονες διοιδέουσι.

34. Οὔτι φατόν. Haud rectè hæc se habere existimo.

LVIII,

8. ὁκόσον. An πλὴν ὁκόσον? ut 70. 14.

13. τουτέστι. An recte?

15. κατερράγη. An καταρραγῇ, *ruptione*? Syntaxis, ut nunc est, parum congrua.

25. ἐμπλέωσι. An ἔμπλεοί εἰσι?

27. διώσῃ. An διώσῃς, ut prius ἐκχέῃς?

31. λέξω. Post hanc vocem, vox ἔχω, ut opinor, deest.

32. εὐρέης. Meliùs, εὐρέος.

LIX,

7. ἀφέξιος. An ἀφέσιος ab ἀφίημι? ἀφέξιος ab ἀπέχω alio sensu invenitur 129. 37. Sed ἀφέσιες ὑγρῶν legitur 69. 15.

9. ταχὺς δὲ ὁ θάνατός ποτε· καὶ βίος αἰσχρὸς καὶ ἐπίπονος. Malim ταχὺς δὲ ὁ θάνατος· ποτὶ καὶ ὁ βίος αἰσχρὸς καὶ ἐπίπονος. *Galenus* inquit (Com. in Hip. Lib. de Artic.) τῇ φωνῇ (ποτὶ) χρῆται, ὅταν αὐξῆσαι βουληθῇ τὸ λεγόμενον. *Aretæus*, (34. 15.) ξυμβιοῖ μέσφι θανάτου, ποτὶ καὶ ἐπίπονος ἡ νοῦσος.

13. τὰ δὲ σπλάγχνα &c. Hæc ex *Aretæo* citat *Ætius* (Tet. 3. Serm. 3, c. 1.) Αρεταῖος δὲ προστίθησι καὶ ταῦτα, τὰ σπλάγχνα αὐτοῖς καίεσθαι δοκοῦσιν· ἀσώδεις γὰρ οὗτοι καὶ ἄποροι, οὐκ εἰς μακρὸν θνήσκουσιν. ὡς ἐν πυρὶ, φλέγονται δίψει· καὶ ἀπόρησις αὐτοῖς τραχεῖα. ἀλλὰ κἂν εἰς μικρὸν καλάσχωσι τὸ οὖρον παροιδοῦνται ὀσφὺν, ὄρχεις, ἰσχία. Εἰ δὲ ἔτι μᾶλλον αὔξεται, (γρ. ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξηται) θερμασία δακνώδης ἐν τοῖς σπλάγχνοις. τὸ ἐπιγάστριον ῥυτιδοῦται, καὶ αἱ φλέβες ἐν ἑαυτῷ ἐπαίρονται, ἰσχνοὶ δὲ τὴν ὅλην ἕξιν, καὶ τηκεδὼν τοῦ σώματος γίγνεται δεινή. Αλλοι δὲ οὐκ (γρ. οὐχὶ) οὐροῦσιν, οὐδέ τις ἄλλη τοῦ πινομένου διάπνοή. τοιγαροῦν ἀκορέες μὲν τοῦ ποτοῦ, πλημμυρεῖ δὲ τὸ ὑγρόν· καὶ πρόστασις τῆς κύστιος καὶ τῆς κοιλίας, ὅθεν ἐξεράγησαν ἀθρόοι. Vid. quæ ad imam in Versione hujus Capitis Paginam annotata sunt. Græca hæc è MS. in *Luparæa Galliarum Regis Bibliothecâ* exscripta sunt. Est etiam alius in *Bibliothecâ* nostrâ *Bodleianâ* perquam recens, qui Caput hoc de Diabete, inter pauca alia *Ætii* scripta continet. In quibus à *Regio* Codice variat, apponere non pigebit, quoniam ad *Aretæi* verba propriùs accedunt. γὰρ οὗτοι καὶ R. desunt B. ὡς ἐν πυρὶ φλέγονται δίψει R. πυριφλεγέες δίψαι B. ἀπούρησις αὐτοῖς τραχεῖα R. ἀπορροῦσι ταχεῖα B. παροιδοῦνται R. παροιδέουσιν B. εἰ δὲ ἔτι μᾶλλον αὔξεται R. ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξηται B. δακνώδης R. δακνώδεις B. αἱ φλέβες R. φλέβες B. ἑαυτῷ R. αὐτῷ B. ἀκορέες R. ἀκορίη B. πλημμυρεῖ δὲ τὸ ὑγρὸν R. πλημμυρείη δὲ τοῦ ὑγροῦ B. καὶ πρόστασις τῆς κύστιος καὶ τῆς κοιλίης R. περιτάσι δὲ τῆς κοινῆς (sic) B.

20. πορέοντος. An παρεόντος?

27. διαβήτης ἐών. Codices omnes habent διαβητησέων, & *Crassus* vertit, *quasi pertranseuntem dixeris*, monstrum hoc verbi à διαβαίνω formatum putans. Si separatim legas, διαβήτης ἐὼν, nulla restat difficultas; Διαβήτης enim *Syphonem* perinde ac morbum *Diabetem* significat; illique hic non absurdè comparatur, cum humor per ægroti corpus eâdem ferè celeritate ac per instrumentum illud perfluat. *Ætius* morbum hunc *Syphonem* à fusorii Instrumenti similitudine appellatum dicit. *Syphon* autem Græcè Διαβήτης dicitur. Vid. *Stephani* Thes. Græc.

LX,

3. δίψεος ἄκος. Codices quidem omnes habent, δίψος ἄκεος. Sed cum minimè Dubium sit, quin prior Lectio tantùm vera esse possit, condonabunt mihi spero Lectores, quòd in Textum incuriâ meâ (siquidem vel hujusmodi Lectiones sine authoritate illic admittere non destinaveram) irrepserit.

18. ἰσθμοειδέες, Ferri sanè potest hæc vox, cùm *isthmo* similis sit quodammodo pars quâ Renum pelvis Ureteribus annectitur. Sed cùm sequatur, ἐς τὴν τῶν οὔρων δίηθησιν, malim, ἠθμοειδέες, *cribriformes*. Ita *Rufus*, (De Appel. Part. Corp. Hum. 47.) κατὰ δὲ τὰ ἔνσιμα (Νεφροὶ) ὑμένας ἔχουσι κατατετρημένους ἠθμοειδῶς, ἀφ' ὧν δύο πόροι κατὰ τὴν κορυφὴν τῆς κύστεως συνάπτουσι. Legitur (129. 3.) ἰσθμοειδῶν, ubi sane dubio ἠθμοειδῶν legi debet, siquidem de Osse *Ethmoeide* sive *Cribriformi*, agitur.

21. τέσδε. Vox hæc inter scribendum, cùm eam veram esse constaret, Textui inserta est, licèt Codices omnes habeant τῆσδε.

LXI,

2. παχέες δέ. Ad explendum sensùm, ὀπίσω, etiam hic legi debere videtur.

5. Οὐρητῆρσι, Certè οὔροισι, legendum. Etenim per Ureteres quidem, sed cum Urinâ, fluunt arenulæ.

9. ἀνέκλιστοι. Legendum puto, ἀνέλικτοι, *tortuosi*, ab ἀνελίσσω formatum. Ita ἀνείλησις 129. 28. & 150. 25. sensu quidem diverso; quæ tamen apud *Hippocratem* pro *intestinorum torsionibus* usurpatur: στρόφοι καὶ ἀνειλήσιες κακοήθεες (1086.) Ανέλικτοι ab *Aretæo* (135. 10.) *non tortuosa*, significat; ubi ab ἄλφα privativo & ἑλίσσω componitur.

14. Λίθου ὁδοιπορέοντος ξυνῷ ὁμοβιαίῳ. Quid ξυνῷ ὁμοβιαίῳ, vel, ut *Crassus* vertit, *communi simul violento*, significet, neminem credo intelligere.

Haud dubito quin *Aretæus* scripserit, ξὺν πόνῳ βιαίῳ. Nam, in Curatione Calculi, (121. 31.) inquit, κάρτα γὰρ ἐπίπονος τῶν Λίθων ἡ ἐς τὴν Κύστιν ἐκδιπορείη.

16. φυσώδεας. Meliùs fortasse cum ἐρεύξιος jungenda hæc vox est; & priores φῦσαι eæ intelligendæ quæ per κοιλίης ἔξοδον transeunt.

20. πιμπρέαται. Malim πιμπλάνται. ut (121. 3.) πιμπλᾶται γὰρ ἡ τῶν Νεφρῶν κοιλίη ὑπὸ πλημμυρίης τῶν οὔρων οὐ διεκθεόντων.

26. παχέα. Codices omnes, πάθεα, perperam legunt. Sed cum *Crassus* vocem hanc, *crassas materias* reddat, παχέα reposui.

30. Μεταξέτερισι. An, μεταξὺ ἑτέρῃσι δέ?

LXII,

1. τῶν οὔρων. Redundare videtur.

21. Λίθος μέγας μὲν, ἀναλθὴς δέ. Absurdè sanè dicere videtur, Calculum magnum quidem, verùm insanabilem: quasi, quo major esset Calculus, eo facilior interdum esset curatio. Equidem vocem aliquam intercidisse credo, & sic, vel aliquid eodem sensu, ab Authore scriptum. Ελκος δέ, καὶ Ἀπόστασις, ἡ Παράλυσις, ἢ Λίθος μέγας, χρόνια μὲν, ἀναλθέα δέ. Ita præcedentibus aptè hæc congruent. V. 60. 24. ubi de Renum Morbis eodem planè locutus est.

LXIII,

17. Η ξυνὴ δίαιτα. Abrupta hæc videtur Sententia.

LXIV,

1. διὰ ψυχρῶν. Malim, δι' ἀψύχων. Ita (93. 37.) in Paralysi Vesicæ, ait, διεξέρχεται ἀέκοντα, ὡς δι' ἀψύχων. Vulgò notum est, in morientibus excrementa per omnes corporis partes exprimi. In Paralysi vehementi oppressis semen etiam effluit.

11. ἤδε. An ἤδη?

12. ζώουσα. An ζέουσα, *fervens*?

29. ἀθυμίη. An ἀθυμέῃ, ut constet Syntaxis?

LXV,

3. τοιῶσδε. Num rectè?

12. κωματώδεες, ὁμοιοπαθέες. An κωματώδεσι ὁμοιοπαθέες nam quid ὁμοιπαθέες per se significare possit, non video.

15. τοῦ Στομάχου. Legendum τῷ Στομάχῳ.

23. ὑπ' ἀνάγκας. Legendum ὑπ' ἀνάγκης, ut 65. 1.

29. πειθοῖς τε χρῆσις. Malim πειθοῖ τε χρημάτων, quæ Phrasis frequentissima est.

35. κοῦφοι. *Crassus* reddit, *stupidi*: verum neque id significat κοῦφοι, neque si significaret, aliquos propter cogitationem stupidos haberi crederem. Commodè legi potest κωφοὶ, taciturni, uti quidem omnes cogitabundi solent esse; idque cum prioribus ψυχὴν ἀμειδέες, ἀμείλιχοι optimè convenit. Ubi unus Codex (69. 7.) κωφοὶ habet, alter κέφοι representat.

LXVI,

2. Ηδε. Codices habent, εἰ δέ. *Crassus* autem reddit, *iste*; rectè proculdubio.

33. ψυχρεστάγδης. Legendum, ψυχροσταγής.

LXVII,

1. ἄκειτον. Legendum ἄκριτον, *sincerum*, *impermixtum*. Ita, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ αἷμα ἄκριτον ἐστι τὸ ξέον (109. 18.) χολὴ ἄκριτος (23. 32.) ἄκριτα ἔργα (24. 2.) Ἄκριτον, τὸ ἄκρατον· οὕτως γὰρ ὀνομάζεται πᾶν τὸ ἀμιγὲς ἑτέρου. (Gal. Exeg.)

7. κύτεϊ. Vox hæc, *cavitatem*, significat: sed hoc sensu vix hoc loco usurpando. An πάθεϊ?

10. Δυσεντερίη καὶ Λειεντερίη. Malim in Dativo casu legere, & vertere: *Diuturno etiam morbo hic affectus, & Dysenteriæ, & Lienteriæ succedit.*

23. Νεφροί. Ita, ut H. non, ut G. Νεφρός. Etenim ambo Renes æquè Colo consentiunt, quippe cùm eadem ambobus subsit causa, utriusque scilicet ad Colum adhæsio. Itaque in Renum Calculo Colon quoque tortionibus afficitur; &, ut ipse ait, (144. 16.) ξυμπαθέα ἀλλήλοισι Νεφροί τε καὶ Κῶλον.

30. φλέγμασι πολλῷ κολλώδεσι. Legendum, φλέγματι πολλῷ κολλώδεϊ.

31. χώρη. Legendum, καὶ χώρη.

LXVIII,

13. τὸ μέζον. Meliùs proximæ sententiæ voces hæ junguntur.

30. τάδε. Meliùs separantur, leguntúrque τὰ δέ.

LXIX,

3. μέλια. An μέρεα?

22. ζώωσι. Malim ζώουσι, ut 73. 12. vel ζῶσι, ut 50. 20. ζώωσι in subjunctivo ponitur 36. 15.

24. εἰ δέ. Malim ἤδε legere; & post, ἐπιπτάγνυται.

LXX,

2. σμικρῆς. Malim πικρῆς. Ita Τὰ ὑγρὰ πάντα γίγνεται χολή. πυρὸς γὰρ ἔργα πικρὰ καὶ χολώδεα. (52. 2.)

7. χολή. Malim χολῆς.

36. ξύμφωνος. Malè, credo. Quomodo enim Senibus conveniat Hæmorrhagia? Si servari debet hæc vox, fortasse eodem sensu, quo ξυνήθης, intelligenda.

LXXI,

7. ἄνω φορίην. Malim ἀναφορίην, quæ vox apud *Aretæum* significat *distributionem ciborum post concoctionem*; ut (66. 28.) δοκέει γάρ μοι, οὐ τῆς πέψιος μοῦνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναφορῆς, τὸ πάθος ἔμμεναι. Mox (l. 12.) inquit, μήτε ἐς τὴν ἀναφορίην ἀναΐσσῃ.

13. ἐνοχέδιος. Hæc vox, nisi ab *Aretæo* solo composita est, an legi debet μὴν, vel μὲν, σχέδιος? ut 73. 33.

15. προσοκέλλῃ. Ita legendum ex Codice H. sensu aperto & eleganti: cùm antea legeretur, προσ ὠκέϊ, planè nullo. Verbo autem, ὀκέλλω, & simplici & composito, frequenter utitur *Aretæus*; ἄλγημα ἐς ὀσφὺν ὀκέλλει. (74. 27.) ἐς Συγκοπὴν ὀκέλλει τὸ πῦρ. (119. 30.) ὀκέλλοι τὸ κακὸν ἐς ἀνήκεστον. (141. 8.) τὸ ἄλγημα καὶ ἡ φλεγμασίη ἐξώκειλε. (101. 23.) ἐξώκειλάν κοτε ἐς Μελαγχολίην οἱ τοιοίδε (65. 14.)

25. αὐτέων. Legendum, αὐτέης.

29. ὅκως ὑπόλειπτος. Videtur inter hæc duo verba quiddam deficere, cui crassitudinem fluoris comparaverat:

LXXII,

36. πῶς καὶ. Malim, πάσῃ.

περιστάσεσι. Malim περιτάσεσι.

LXXIII,

1. ἦτορ &c. An rectè?

15. καυκαλῶσαι. Vocem hanc nusquam invenio. Proculdubio legendum κυρκανῶσαι, *Uterum inversum habentes, partesque ejus confusas ac turbatas*. Vox hæc apud *Hippocratem* occurrit (De Morb. Mul. L. 1. 610. 38.) Ην αἱ μῆτραι φλέγματος ἐμπλησθῶσι, τὰ ἐπιμήνια προέρχεται ἐλάσσονα, λευκὰ, φλεγματώδεα. ἔστι δ' ὅτε αἷμα λεπτὸν, ἀκραφνὲς, ὑδαρὲς ἀνάπλεον. καὶ ἔστιν ἢν κυρκανᾶται, καὶ τοῖς τοῦ μηνὸς ἐμφαίνεται. *Erotianus* autem ex hoc loco exponit, κυρκανᾶται, ταράττεται. *Suidas* autem, κυρκανᾶν, ταράσσειν, κινεῖν. *Hesychius*, κυρκανᾷ, κυκᾷ, ταράσσει.

16. ὁ ἔνδον ὑπεζωκὼς χιτὼν &c. Miretur quispiam, quomodo *interior* Uteri Tunica procidat, remanente *exteriore*; quod idem & in Intestinorum Tunicis accidere declaravit, 69. 20. Idem accidere dicit *Soranus*, in Libro de Utero. Η δ' ὅλη μήτρα συνέστηκεν ἐκ δυοῖν χιτώνων ἑαυτοῖς ἐγκαταπομένων

μαπομένων ἐμφερῶν ταῖς τῆ χαρτῶν ἰσίν. Ο μὲ ἂν ἔξωθεν νευρωδέστερος ἐστὶ καὶ λειότερος, σκληρότερος, καὶ λευκότερος. ὁ δ᾽ ἔσωθεν, σαρκωδέστερος, καὶ δασύτερος, καὶ ἁπαλώτερος, καὶ ἐνερευθέστερος, δι᾽ ὅλε μὲ καταπεπλεγμένος ἀγγείοις, πλείοσι δὲ καὶ ἀξιολόγοις κτ τὸ πυθμένα, καὶ τὸ στέρματος ἐκεῖ κολλωμένε, καὶ τῆς καθάρσεως ἐκεῖθεν φερομένης. Οἱ μέντοι δύο χιτῶνες αὐτῆς συνέχονται πρὸς ἀλλήλες ὑμέσι λαγαροῖς καὶ νεύροις, ὥστε πολλάκις ἐπικτεινομένων αὐτῶν προπίπτειν τὴν ὑστέραν, τὸ μὲ νδρώδους χιτῶνος κτ χώραν μένοντος, τὸ δ᾽ ἔσωθεν κατ᾽ ἐκτροπὴν προπίπτοντος.

17. αἱμιs. An αἱ χίδες? V. Lexic.

20. μοείοισι. Malim, μηροῖσι. *Craſſus* vertit, *fœminibus.*

21. Περιπίπτει. Legendum, προπίπτει, ut (71. 27.) προπίπτωσις ὅλης. & in iis quæ è *Soruno* ſuprà allata ſunt.

LXXIV,

5. θείξ. Vocem hanc non intelligo. Inuſitato ſenſu apud *Hippocratem* legitur. (Vid. Foëſ. Oecon.) ſed unde nulla huic loco lux affertur.

8. πονεῦνται. Legendum credo, πονεῦντα.

18. τετέων &c. Haudquaquam hic rectè ſe habent omnia.

22. γυῖοs. Fortè γυῖα, pro μέλεα legendum; μέλεα vero, Gloſſema in γυῖα, huc inſertum, & tranſſpoſitum γυῖα, mutatumque in γυῖοs. Τὰ γυῖα λύονται (65. 7.) Vox *Homerica* & *Hippocratica. Erotianus* ait. Γυῖον. Βακχεῖος ἐν ά, σῶμα φησὶν ἢ μέλος, ὀκ ὀρθῶς φήσας· κτ γὸ τὸ μυῶν ἰδίως τέτακται, ὡς καὶ Ομηρος, Γυῖα δ᾽ ἔθηκεν ἐλαφρά. Vide autem Foeſ. Oecon. ubi *Erotianum* redarguit. Γυῖα ab *Heſychio* τὰ κῶλα, τὰ μέλη, χεῖρές τε καὶ πόδες, exponuntur.

ἤγυν ἐὖντ. Vitiata, credo, Sententia.

LXXV,

2. περίστροφοι ἤδε. Malim, περίστροφοι, ἤδε. *Coxarum acetabula contorquentur, & inde tranſitio fit ad dorſi pectoriſque Muſculos.*

5. ὁ βὲς ὄνος. Hæc à *Craſſo* fideliter redduntur, *bos, aſinus.* Quonam ſenſu? Certè legendum, ὁμοῦ πόνος. Ita eleganter vehementia doloris deſcribitur, *Vertebræ & dolore torquentur, qui omnes æquè occupare percipitur, & alium etiam inſuper ſentiunt, qui ſingulis ſuus atque proprius videtur.*

8. τάς. An τίς?

13. ἀφέσιες. Si vox hæc ſervari debet, vertenda eſt, ſolutiones. Malim tamen ἀποφύσιες, *oſſium extremitates,* in quibus tophi hi generari ſolent.

17. ἐν βδελυκτέων. Locus inſigniter corruptus.

21. φαίην. Legendum φαῖεν, ut antea, ὀνομάζεσι. Aliorum enim, non ſuam, hic ſententiam exponit.

32. μέζονα. Hoc Gloſſema puto in βιαστήν.

34. παείοντα. Legendum παρεόντα, *ſymptomata,* ut (15. 4.) μέζω καὶ πλέω τὰ παρεόντα. & (25. 21.) τῷ γένεις τῷ Καύσου τὰ παρεόντα. ξυνιόντα etiam eodem ſenſu adhibet, ut 68. 22.

LXXVI,

7. μυεία. Sic lego, quia *Craſſus, multa,* vertit; Codices, μόεια, habent. Sed quomodo μόεια βιοτῇ ξυνὰ eſſe poſſunt?

14. ὅκως Μενέλεω Πόδαργος G. V. ὅκως οἱ Μενέλεω H. ὅκως ὁ Μενέλεως ſatis congruè legi poſſet, nam apud *Homerum* legitur, Αἴθω τὲ Αγαμεμνονέlω, τὲ ἑόν τε Πόδαργον. Il. Ψ'. 293.

18. Ιππω ἐυπάμενος &c. Apud *Homerum* legitur, Ιππω δ᾽ ἐισάμενος &c.

20. Νυκτὶ τὲ καὶ θανάτῳ ἴκελοι. Verſus principium ex Poetâ aliquo deſumtum hæc verba eſſe conjicio.

24. νῆις. An νεὸς?

25. μελαντάτῳ. Poſt hanc vocem, verbum aliquod, ἔχει fortaſſe, deficit.

LXXVII,

9. ποτέ. An πότε? V. not. in Var. Lect. 89. 9.

14. τῆδε. An ἥδε?

21. τειποδονίῳ. Ita omnes Codices, quod *Craſſus* vertit, *tripodonio*; unde Lector proculdubio, quid hæc vox ſignificet, planè intelligit. Equidem in Verſione hæc omittere malui, quàm ea ſcribere, quæ ipſe non intelligebam. Nunc autem veram Lectionem mihi aſſecutus videor, reponens, τειπόλῳ νειῷ. quod *Aretæum, Homeri* ubique, & in hoc præſertim Capite imitatorem ſtudioſum & elegantem, ſcripſiſſe non dubito. Hæc autem *Poeta* habet, in Scuto *Achillis.* Il. Σ'. 541.

> Εν δ᾽ ἐτίθει νειὸν μαλακὴν, πίειραν ἄρουραν,
> Εὐρεῖαν, τρίπολον.

Νειὸν, *Didymus* exponit, Τὴν λεγομένlω νεατὸν, ὃ ἐστι νεωςὶ ἠροτριασμένlω, ἁπαλὴν, καὶ διακεκινημένlω. ὡς γὸ νέα φαίνεται ἡ τοιαύτη γῆ. Exponit autem, Τρίπολον, τεὶς ἐσραμμένlω, καὶ ἠροτριασμένlω. Quare, ἴκελον τὸ ξύμπαν τειποδονίῳ, verto, *id novali ter arato prorſus ſimile eſt*; quod quidem optimè refert corium ὀχθώδεας ξωγμὲς ἴσχοντα, αὔλωνας &c.

29. τῆς ἐκ. An ἐκ τῆς?

LXXVIII,

3. ἀΐδηλον. Ita H. alii ἀϊδη, aut ἀιδη. Rectè ſine dubio ἀΐδηλον. Αΐδηλα τὲ μορφlω, 76. 21. Ex *Homero* vocem deſumſiſſe videtur,

> Ηὔτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλlω.

Il. Β'. 455. quòd exponit *Didymus* ἀδηλοποιὸν, ἀφανιστικόν. ſed Il. Ε'. 880. ἀφανῆ quoque; & Od. Θ'. 309. ἄδηλον.

13. Αφροδισίων. *Craſſus* vertit, *Seminis*; quod quidem iſtam vocem ſignificare nunquam reperi; porrò nec ἀνάδοσις, *emiſſionem,* ut ille vertit, ſignificat, ſed *cibi diſtributionem,* ut 53. 21. & 54. 9. & 78. 15. In hoc loco, de nullâ re, niſi de cibi concoctione agit. Quare iſtam vocem hic redundare credo; & eò magis, quod in alio loco mox deficere videtur. V. Not. in 79. 21. σιτίων autem hic ſcribendum puto, cujus finis ἀφροδισίων refert; ultimamque hanc vocem admiſiſſe Librarium, fortaſſe quia longior eſſet, illam expuliſſe. Ενίοισι μὲ πολλῶν σιτίων. ἀνάδοσις ταχυτέρη πέψιος, ὠμοτέρων μᾶλλον, ἢ ἀπέπτων. (54. 8.) Notat etiam *Craſſus* legi, *crudorum & inconcoctorum diſtributio fit,* aliter, *Seminis crudi & inconcocti emiſſio fit.*

16. ἑωυτέων. An ἑωυτέε? πάθεος ſcilicet.

26. βαθεῖαι, τρηχεῖαι. Subſtantivum deficere videtur, quale ἐντομαί. Ita (76. 20.) ἐντομὰς κοίλας, ἄλλας βαθείας κάρτα. & (79. 9.) ἐντομαὶ βαθεῖαι.

32. αἴρη τι. Num αἴρηται?

37. ἐ. Vel redundat, vel ἐν legi debet. Horum enim ſupercilium Leonis ſupercilio comparat, *Homeri* verſiculum de Leone ante oculos habens, Πᾶν δέ τ᾽ ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται, ὄσσε καλύπτων. (Il. Ρ'. 136.) ideoque, in proximâ lineâ legere velim, pro θυμεμένοις, ἢ Λέεσι, θυμεμένοισι Λέεσι.

LXXIX,

4. ἀταλάντῳ. Ita Codices omnes. Tamen haudquaquam temerarium eſſet ex *Homero* (Il. Μ'. 463.) legere ἀτάλαντος.

7. κεκλεισμένα. Malim κεκλασμένα, *fiſſa, facta*; ſicut totum Elephanti corium apparet; mox etiam

etiam Elephantiacorum aures Ulceribus ſcatere dicit.

8. κνησμώδεα. Difficulter hæc vox cum ἕλκεα jungatur; ſiquidem integra ſententia, ἰχῶρ@ ξύσης, interponitur. H. habet τὰ κνησμώδεα. Itaque legendum fortaſſe, ὦτα κνησμώδεα.

19. πλαζομένων. An πλαζόμενον? ut cum ἄλγος concordet.

21. ἐπιθυμίη λυσσώδης. *Craſſus* hæc, *cibi appetentiam*, vertit. Dixit antea *Aretæus*, σιτίων ὄρεξις ἐκ ἀγχινής. Sanè, ἀφροδισίων, quod 78. 13. redundare, hic deeſſe. credo. Idque hoc modo accidere potuit; omiſſa ſuo loco hæc vox eſt, poſtea in interiore Margine aſcripta: à Librario deinde, qui ex hoc Exemplari Librum ſuum deſcripſit huic loco, proximâ ſcilicet in Paginâ, inſertum. *Ætius* certè, qui Elephantis ſigna ex *Archigene* ſe deſcribere profitetur, ubi omnia his ſimilia reperiuntur, iis eſt, inquit, ὁρμὴ περὶ ἀφροδίσια ἐπιτεταμένη. Hoc ex MS. *Regis Galliæ* petitum eſt. Sic, Maniacis, *Aretæus*, eſt, ait, ἀφροδισίων ἄκρατ@ ἐπιθυμίη (38. 27.) & Satyriacis, ἐπιθυμίη καὶ λύπη (quod λύσση legendum conjicio.) & ἀφροδισίων ἔργων πρῆξι@ (124. 23.)

24. πᾶσι γὰρ ἐφέστηκεν ἡ νοῦσος. An rectè?

25. ἀγρυπνίη. Malim ἀγρυπνίης. Neutiquam obſervanda res eſſet, vigilias ſomno moleſtiores eſſe. Hoc, puto, notare vult, ſomnum his adeo turbulentum, & ſomniis terrificis infeſtum, ut ipſis vigiliis pejor ſit. Sic Melancholicis fiunt ὄνειροι ἀληθέες, δειματώδεες, ἐναργώδεες. (36. 9.) Ita Stomachicis eſt ἐν ὕπνῳ ἀϋπνίη, (65. 27.)

26. νήγρετον ὕπνον ἐς θάνατον εὕδοντες. Hæc verba unius verſûs finem, alterius principium eſſe exiſtimo.

35. Ἄλλον &c. Similem huic Hiſtoriam de Homine, quem ipſe pariter affectum, pariter revaleſcentem, ſuis ipſe oculis vidit, narrat *Ætius* (Tet. I. Serm. 2. c. 170.)

LXXXII,

18. ἄχνα. Malim ἄχνας. In Codice H. ς, partim repræſentatur. *Cæl. Aurelianus* Ac Mor. L. 1. c. 9.) in Curatione Phreniticorum, inquit, ſit etiam (locus) ſine ullo Picturæ figmento. —— Hinc etiam ſplendidi colores parietum, ſive ſtraminum, vel operimentorum, prohibendi. Et alibi, Convenit etiam ſanguineos colores parietum, vel ſtraminum, ſive operimentorum declinare. (Morb. Chronic. L. 2. c. 13.) Apud Antiquos veriſimiliter in uſu fuit, ſicut etiam nunc eſt præcipuè in *Hollandiâ*, ſtramina variis coloribus picta intertexere; iiſque, tapetorum loco, parietes operire.

29. καὶ ὁρέωσι τὰ μὴ ὄντα. Videtur hoc Gloſſema eſſe in, καὶ τὰ μὴ ὑπεόντα φαντάζων.

ἢ ἀνθ' ἑτέρων ἕτερα γιγνώσκωσι. Videtur hoc Gloſſema in, ἢ ξένα ἰνδάλματα προβάλλωνται. idque falſum; nam alibi, (38. 9.) ait, (φρενιτικοὶ) μὲν γὰρ παραισθάνονται, καὶ τὰ μὴ παρεόντα ὁρέουσι δῆθεν ὡς παρεόντα, καὶ τὰ μὴ φαινόμενα ἄλλῳ κατ' ὄψιν ἰνδάλλεται. οἱ δὲ Μαινόμενοι ὁρέουσι μόνως, ὡς χρὴ ὁρῆν, οὐ γιγνώσκουσι δὲ περὶ αὐτέων, ὡς χρὴ γιγνώσκειν. Hic manifeſtum eſt, Phreniticos à Maniacis diſtingui, eò quòd illorum viſus decipiatur, horum judicium in cognoſcendis rebus labet atque erret. Quid quòd eadem planè ſint, ξένα ἰνδάλματα προβάλλωνται, ac, τὰ μὴ φαινόμενα ἄλλῳ κατ' ὄψιν ἰνδάλλεται.

LXXXIV,

4. ἀτεροφώτερ@. Ita legendum, non ut G. εὐτροφώτερος. Neque enim dubium eſſe poteſt, quin quo liquidior Ptiſanæ cremor eſt, cò minùs nutrimenti det; quo craſſior, eò plus. Ita ἄτροφοι τρόφαι (125. 20.) Ita febrientes alit *Hippocrates* (De Vict. Acut. 385. 15.) πλῆθ@ δὲ ἀρκέει (Πτισάνης) κατ' ἀρχὰς διδόναι, μὴ πουλὺ, μηδὲ ὑπέρπαχυ.

25. πᾶς πέγξι@ H. πάσης Τέγξι@ G. Utrâque Lectione elegantiùs & meliùs, πᾶς τῆς Τέγξι@, reponi poſſet. His ſimilia affert *Ætius* ex *Archigene*, περὶ Ἀποσπογγισμοῦ (Tet. 1. Serm. 3. c. 170.)

36. ἐναφεψήματι. An meliùs, ἐν ἀφεψήματι?

LXXXV,

1. ἔμβρεγμα. Licèt huc ex H. vox hac irrepſerit, prætulerim βρέγμα cum G.

4. παρέχον. Senſus certè poſtulat, ut legatur παρέχει. Neque enim ſpiritus, cum ſiccus & tenuis eſt, ſed cùm humidus & craſſus efficitur, nebulam ſenſibus offundere exiſtimatur.

13. διδασκάλων. Legendum, διδασκάλῳ, ut antea, ναυτίλῳ, μουσικῷ.

16. σκληρείη ἐπαίρηται H. σκληρείη ἐπαίρηται, καὶ φῦσα G. Poſtremæ duæ voces meliùs abſunt: nam infra (18.) ait, ἢν δὲ καὶ φῦσα ἐνῇ.

μὴ ὠμῆς. Videtur Gloſſema in δρυπεπής. Oleum fit & per expreſſionem Olivarum, partim cùm maturæ ſint, ita ut ipſæ ex arbore per ſe decidant, unde δρυπεπεῖς vocantur: partim cùm immaturæ ſunt, quod *omphacinum* vocant, λίπας ἐλαίης ὀμφακ@ πεπαιμένης (84. 16.) *Ætius*, (in voce Ἔλαιον) ait, Ἔλαιον τὸ ἐκ καρποῦ τῆς ἐλαίας ἐκθλιβόμενον —— τοιοῦτον δ' ἐστὶ τὸ γλυκύτατον, ἐκ δρυπεπῶν μάλιστα καρποῦ γινόμενον· —— διαφορητικώτερον τῶν ὠμοτέρων. τὸ δὲ ὠμοτερῶν, ἢ ὀμφάκινον, ὀνομάζομενον &c. Vid. etiam Plin. Nat. Hiſt. L. 15.

17. ἐνειλείσθω. Malim ἐνεψείσθω. Infra (27.) κόνυζα δὲ ἔσω, καὶ λιβανωτὶς, τὰ ἐναφεψήματα.

24. μέζον ἢ πρὶν δονέει. Malim, μέζον ἢ πρὶν δοκέει. Frequentiſſimè in Febribus intumeſcit Lien, ut apud *Hippocratem* (Epidem. L. 1. Æg. 1.) σπλὴν ἐπήρθη περιφερεῖ κυρτώματι. Et (Æg. 3.) σπλὴν ἐπήρθη· pauloque poſt, σπλὴν ἐμειοῦτο. Dixerat ſuprà (15.) *Aretæus*, ἢν (ἐν ὑποχονδρίοισι) φλεγμονὴ καὶ σκληρείη ἐπαίρηται.

27. παχὺ πικίεσον. Ita optimè ex *Harleyano* Codice, cùm cæteri, παχεῖ ἐπικώεσον, habeant. Πικίεσον autem ab *Erotiano* & *Galeno* exponitur, βούτυρον. Unde ſenſus, antea nullus, planiſſimus efficitur. Eâdem voce rurſus utitur, 104. 1.

32. Ὑδρώψεσι. Quid hic cum Hydropicis? Quid verò hujuſmodi Emplaſtrum iis conferre poſſit? Annon legendum, Ὑποχονδρίοισι. Certè antea (15.) propoſuerat ſibi de Embregmatis & Emplaſtris loqui, quæ *Hypochondriis* apponenda judicat. De Embregmatis dictum; jam verò de Materiâ Emplaſtrorum eundem loqui apparet. Hoc ita legi debere, liquidò, puto conſtrabit ex iis quæ dicturus eſt 89. 4. Ἢν δὲ καὶ φλεγμασίαι τῶν Ὑποχονδρίων ἔωσι, καὶ πρήσιες, καὶ φῦσαι, καὶ περιτάσιες τοῦ δέρματ@, ἢ κοῖλον γίγνηται, εἴσω εἰρυομένου τοῦ Ὑποχονδρίου, Ἐμβρέγματα καὶ Ἐπιπλάσματα, ὁκόσα μοι ἐν φρενιτικοῖσι λέλεκται.

LXXXVI,

30. θώρηξ. Videntur poſt hanc vocem pauca quædam deficere.

LXXXVII,

13. ἔς τε ἀκηδίην. Malim legere, ἔςω ἀκηδίη, hoc ſcilicet ſenſu, Quia vires ægri ſudatione effuſiſſimâ adeò languent, ut omni modo ſtatim ſuſtinendus reficienduſque ſit, id vinum optimè præſtabit, licèt alioqui in Phrenitide perquam noxium. Nam (112. 16.) οὐ κάρτα ἀσφαλὲς

λεῖ ἐπὶ φλεγμονῇσι οἰνοποτέειν· οἶνος γὰρ φλεγμαίνουσι πόνων ἐπίδοσις, ἀφλεγμάτοισι δὲ φύσιος αὔξησις. Ideoque præcipit Phreniticis, etiam ὁπώρης οἰνώδεος ἀποσέλλεσθαι· κεφαλῆς γὰρ καὶ φρενῶν ἅψιν ποιέει. Jam verò in hoc ſtatu, non habenda ratio Phrenitidis ſed virium fractarum, quibus vino optime ſuccurritur.

22. Πρόσω μὲν ἤδη πολλὸν ἥκη χρόνε. Mendum ſine dubio ſubeſt. Commodè legi poſſit. Ην δὲ πρόσω μὲν πολλὸν ἥκῃ χρόνε. Ita, ἣν δὲ πρόσω ἢ χρόνε (70. 31.) ἣν δὲ πρόσω μὲν ἥκῃ χρόνε (127. 22.) ἣν δὲ πρόσω προήκῃ χρόνε (93. 15.)

24. ἢ. Vel rednndat, vel tranſpoſitum eſt.

30. Caput hoc totum cum quinque Exemplaribus *MSS.* collectum eſt, in *Regis Galliæ Bibliothecâ* exſtantibus. Tria quatuorve verba, à noſtris, ſatis commodè diſcrepantia, Codex ex his alius vel alius habet, quæ ſuo mox loco proferam. Ex his autem apparet, nihil memorabile à *MSS.* ope expectari debere.

LXXXVIII,

1. ςρώματα, τοιχογραφίη, πάντα ὁκόσα περ ἐρεθιςικὰ ὄψιος. Adjectivum certè poſt ςρώματα deeſt. An ſic, ςρώματα ποικίλα, τοιχογραφίη, πάντα ὁκόσα περ ἐρεθιςικὰ ὄψιος? Apud plurimos Authores reperias, ςρώματα ποικίλα & πεποικιλμένα.

24. Κιγκλίδων. Unus *Regiorum*, κογχαρίων, habet: & ſanè ζωμοὶ ἀλεκτορείδων, κογχαρίων. (117. 32.) Κιγκλὶς autem avis quædam ſpecies eſt. V. Steph. Theſ. in voce κίγκλος. Κογχαρία verò non invenio, licèt fortaſſe diminutivum à κόγχη non malè formari poſſit.

29. ἔργων. Poſt hanc vocem, alia, ut ἀγωγὸν, videtur deficere. Ita (86. 1.) φυσέων ἠδὲ ἔργων ἀγωγόν. Vel ἐρεθιςικὸν ad hanc ſententiam pertinet, ut (117. 14.) φύσας ἄγειν κάτω ἐρεθίσματι· ἐρεθιςικὸν μὲν κυκλαμίνε χυλὸς &c. Aliquod autem ante vocem γὰρ deficit, ejuſdem ferè ſenſus quod ἐρεθιςικόν. Licèt enim ξυνεχέως τὴν καλίην ἐρεθίζειν, rectè dicatur, (ut 86. 4.) tamen ἐρεθιςικὸν, puto, ſemper ſignificat, *id quod irritat*, non, *irritandum eſt.* Ita ſuprà ſumitur, & (107. 30.) ἐρεθιςικὸν αἱ σείσεις. & (82. 18.) ἐρεθιςικὸν γὰρ τοιχογραφίη. (& 88. 1.) ἐρεθιςικὰ ὄψιος. Quare ſiquid ab ἐρεθίζω poſteriori ſententiæ jungendum eſt, malim ἐρεθιςέον, vel ἐρεθιςέα.

LXXXIX,

16. τέοισι. An πτέοισι?

18. τρηχέσι. Unus è *Regiis* habet, τρύχεσι, cui ſi præponatur, ἢ, veram Lectionem puto; &, παλαιοῖς ῥάκεσι, in vocem hanc Gloſſema. Τρύχος enim, *pannum vetus atque lacerum*, ſignificat. (Vid. Foëſ. Oecon. Hip.) unde τρύχιον, quâ voce utitur *Aretæus* (108. 34.) ἐγχεισθέντα δὲ ἐς τρύχιον. *Heſychius*, Τρυχηρὰ, exponit, ῥακώδη. &, τρυχίνοις, ῥακίοις. *Erotianus* explicat, τραχέων ἐρέων, ἐρέων ῥακῶν. Sed illic legendum τρυχίων ἐρινέων, ἐρινέων (vel ἐρίων) ῥακῶν. Nam apud *Hippocratem* (L. de Artic. 837.) reperias τρυχίων ἐρινέων ἐξέηγματα.

21. δίκταμον. An δίκταμνον, ut unus *Regiorum*?

26. ἐκτυξιν ξυμφορῆς. Certè perperam. Fortaſſe pro ξυμφορῆς ξυμφέρει, vel ξύμφορον, legendum; &, pro ἐκτυξιν, ἐψῆν, aut aliquid ſenſus non abſimilis.

XC,

2. ξυμμέτρως. Malim ἀμέτρως. Vel certè vertendum, uti quoque tranſtuli, *ne mediocriter quidem.*

3. ὑγρῆναι. Malim καὶ ὑγρῆναι.

11. λίμνησιδος G. V. Ita legendum non, λημνίσιδος, uti hic & frequenter poſtea, habent Codices. Vid. Not. in hujus Pag. lin. 32. Quod ſemel monuiſſe ſufficiat.

12. ὠμῆς τοῖσι λεπίοισι. Pro his Codex unus Regius habet, ὠμῆς λεπῖσι, quæ quidem vox multo meliùs legitur, quam λεπίοισι. Scillarum enim, ſicuti cæparum, fragmenta, ſquamis ſatis congruè comparantur. Malim tamen legere, ὠμῆς τοῖσι λέπεσι, *corticibus.* Λέπος κυάμου. (Æt. in voce Κύαμος.) Λέκιθον, φακῶν τὸ ἔνδον τῶ λέπεις. (Gal. Exeg.) & φακῶς λέπος. (Æt. 43. 33.) & μήλε λέπος, in *Aretæo* (102. 27.)

17. οἰδαλεηθῆμεναι. Senſus ſine dubio eſt, *partes in tumorem attollit. Cæl. Aurelianus*, de *Sinapiſmo* in Lethargicis, ait, Adducit enim ad ſemet materiam: ſicut *inflatæ* atque in ruborem adductæ ejus appoſitione partes demonſtrant. (Ac. Morb. L. 2. c. 9.) Rurſus, in Hydrope, Item Sinapiſmus uſque ad *cutis tumorem adhibendus.* (Morb. Chron. L. 3. c. 8.) οἰδαλεηθῆμεναι tamen, quod ab οἰδαλεαίνω ſolo, οἰδαλεήσω, οἰδαλεήθην, οἰδαλεηθῆναι, *Ionicè* οἰδαλεηθήμεναι, formatur, in Paſſivâ Voce reperitur: cum Activa vox hic neceſſaria ſit. An, οἰδαλέα θήμεναι? Præter cæteras varias lectiones, Codex Regius unus habet οἰδ᾽ ἀλαιθήμεναι.

32. λημνίσιδος. Legendum λιμνήσιδος. V. ſuprà, (11.)

ὑδάρ. H. habet ἀδάρκη, quod pro ἀδάρκη ſcriptum eſt, Gloſſema proculdubio in vocem λιμνήσιδος. Inter ea, quæ ad dropaces & picationem conſtituunt apud *Archigenem* (Æt. 70. 21.) ponitur λιμνῆσις ἡ Καλυμβὴν ἀδάρκη. Et *Paulus* (195. 15. Ed. Baſil.) λημνίσιδος, ἐςὶ δὲ ἡ ἀδάρκη. Quid ſit ἀγάρκη (quæ & ἀδάρκης, & ἀδάρκιον, & ἄδαρκος vocatur, vide apud *Dioſcoridem*, (L. 5. c. 127.) καθ᾽ ὑγρῶν καὶ τελματωδῶν τόπων φυόμενος, —— καὶ ἔςιν οἱονεὶ λιμναῖον ἀλκυόνιον. Unde λιμνῆσις, non λημνίσις vocanda, uti ſæpe ſcribitur. Reg. unus abſurdè ὑδραργύρου, legit.

33. τρύχιον. Ita repono, licèt Codices Græci habeant ςρύχνον. *Craſſus* enim vertit, *linteolo veteri.* V. Not. in 89. 18. Ita (108. 34.) ἐγχεισθέντα δὲ ἐς τρύχιον. *Ætius*, de *Sinapiſmo* ex *Archigene* (71. 8.) ita hoc exprimit, ἐμπλαττέσθω εἰς ὀθόνιον. Στρύχνον (item τρύχνον) Æt. 23. 8.) *Solanum* denotat, quod quidem ipſum per ſe ſoporiferum eſt, adeoque huic affectui certè minimè idoneum. *Aretæus* ςρύχνον inter ea numerat, ὅσα νάρκην καὶ ψύξιας ἐμποιέει (125. 7.)

36. ἐς τὴν νῦσον. Malim ἐν τῇ νόσῳ.

XCI,

1. Θεραπεία Μαρασμῶ. Κεφ. γ'. Caput hoc priori de de Lethargicis jungendum, ſine diſtinctione, exiſtimo; ſiquidem non de *Maraſmo* in genere agit, ſed de eo tantùm qui ex Lethargo oritur. Ita in proximo Libro, Curationi Cardiacorum Curationem quoque *Maraſmi*, qui iis ſupervenit, in eodem Capite, addit.

7. ἑωυτῇ. Ita lego, quia *Craſſus, eadem,* vertit; licet Græci Libri omnes habent, ἐν ὠυτῇ.

17. ἀσθενής. An, καὶ ἀσθενής?

XCII,

2. χρὴ ἐναβάλλεσθαι. Certè, ὁ χρὴ ἀναβάλλεσθαι, legendum. Quomodo enim dilatio Phlebotomiæ dici poterit, *medela ſola*? Quid quòd, in his caſibus, *ictu, lapſu, colliſione*, etiamſi *Apoplexia* non ſuperveniat, ut plurimum mitti Sanguinem neceſſarium ſit. Ita *Celſus*, (L. 2. c. 10.) Sanguinis detractionem requirit, quicquid ſubitò ſupprimit vocem; & quâcunque de cauſâ ruptum aliquid intus atque colliſum eſt. Idem, paulò poſt, ſi ex ſuperiore parte aliquis decidit, ſi contuſus eſt, protinus ei demenda materia eſt (de Sanguine loquitur) ne, ſi ſubſederit,

rit, corpus affligat. Idemque in aliis casibus repentinis, qui strangulabunt, dictum erit. Οὐκ ἀμβολῆς χρεὴς, in Pleuriticis, ait *Aretæus*, cum eodem die venam incidi jubet. Particula, ὡς, sæpe omittitur.

15. ὅκως. An rectè?

19. ἀνάκλιτον. Forsan legendum, ἀνακλίτῳ, ut cum δίφρῳ congruat. De hujusmodi Sellâ loquitur *Hippocrates* (261. 24.) ἐπ' ἀνακλιντοῦ δίφρου τετρυπημένου καθῆσθαι. In Notis ad hunc locum Foësius scribit, ἀνακλιτοῦ, sic legunt quotquot adhuc videre licuit Exemplaria, sed, ἀνακλίτου, legimus, huncque locum bis expressimus in nostrâ Oeconomiâ. Est autem hîc ἀνάκλιτος δίφρος idem ferè quod ἀνάκλισμος *Hippoc.* L. de Artic. ἀνάκλιντρον, aut ἀνακλιντήριον, exponunt. Κλισμοὺς, vocat *Homerus* Il. Θ', & Ι', καθέδρας ἀνακλίσεις ἐχούσας. Sed neque vocem ἀνάκλιτον, neque ἀνάκλισμος, in *Oeconomiâ*, invenio; neque has in voce δίφρῳ memoratas.

23. ἤτε ἔντασις. Inter priorem & has voces in Cod. V. spatii paululum relictum est; & sane aliquid deficere videtur, ut ϗ γὰ. Ita loquitur (25. 20.) ϗ γὰ ϗ &c.

27. εἴδεϊ. Legendum ἰδίῃ. Ita (110. 11) ϗ ἰδίῃ ἑκάστου, καὶ ξυνῇ.

32. ἴσμεν. An rectè?

34. ὅτε γὰ πειρήξειν &c. Sensus quidem in his duabus Lineis facilè eruitur: verba tamen haud prorsus castigatè legi puto.

XCIII,

1. στατὸν, ξηπίνη. Malim κασόρειος, ξηπίνης, uti postea εὐφορβίου &c. nempe ut horum Medicamentorum, prout etiam aliorum omnium, quantitatem definiat. ξηπίνης habet H.

26. εἴκ. An ἴῃ?

27. τόνδε. An τόντε?

35. χαλαρὴν ἀγχοῦ. Verum sanè est, Vesicam Rectumque Intestinum prope se jacere; malim tamen, χαλαρὸν ἀρχοῦ. Ita *Hippocrates* (Lib. de Artic. 810.) κύστις τε γὰ, καὶ γοναὶ, ϗ ἀρχοῦ τὸ χαλαρὸν ἔκπεσῃ. Quæ verba exponens *Galenus* (de Vulv. Lect.) ait, Ἀρχὸν μὲν οὖν λέγων, (Ἱπποκράτης) τὸ ὅλον ἀπευθυσμένον· ϗ χαλαρὸν ἢ ἀρχοῦ, τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀπευθυσμένου, ἔνθα ϗ μάλιστα ἀνευρύνεται. V. Foës. Not. & Oeconom. in, χαλάω, & Ἀρχός. Ἀρχοῦ Vox medica est; & si cornu τοῦ Ρ obscurum est, facilè τῷ Γ simile videbitur: unde in ἀγχοῦ mutatum est.

XCIV,

1. σφακελίζειν τῇ Κύστει. Verbum hoc Activum cum Dativo haud probè conjungi credo. An σφακελίζειν τὴν Κύστιν, vel σφακελισμὸν τῇ Κύστει?

20. ἀξυμῆθεις. Certè Legendum, οὐκ ἀξυνῆθεις. Ita enim proprius Pueris morbus Epilepsia est, ut Παιδικὸν πάθος vocetur.

22. ἄχρηστον. Ita optimè ex M. cum antea absurdè legeretur, ἄχει σπασμῶν.

26. ξύμπας πιτύνηταί οἱ ὤψ. Ita certè ex F. legendum; cum H. & V. quoque ξύμπαν πιταίνηταί οἱ ὤψ, habeant. Τιταινόμενα τὰ νεῦρα (95. 14.) & τοὺς μῦας, ἢν πιταίνωνται. (116. 18.) Aliqua his similia profert *Trallianus* ex *Archigene*, διακρατεῖν δεῖ πάντα τὰ μέρη, καὶ τῶν μελῶν ἕκαστον λιπαραῖς χερσὶν ἀπευθύνειν μετὰ συμμέτρου συντονίας, μαλάσσοντας τά τε ὄμματα αὐτῶν ἡσυχῇ καὶ καταψήχοντας. Lib. 1. c. 15.

ψηλαφίῃ. Codices quidam habent χαιροψηλαφίῃ. Equidem istud χαιρο formatum puto ex, χειρῶν, in Exemplari partim eraso. Nam *Trallianus* qui hunc locum pene expressit, λιπαραῖς χερσὶν ait. Ipse *Aretæus*, (116. 21.) ψηλαφίῃ χειρῶν ἀπευθύνειν.

28. τὰ ἤθεα. Legendum credo, κατ' ἤθεα. Ita *Hippocrates* (675. 21.) τὰς μήτρας στραφῆναι κατ' ἤθεα. *Foësius*, κατ' ἤθεα hic, *pro more*, reddit: haud scio an accuratè prorsus, licèt ἦθος *morem*, significet. *Corinthus*, ἤθεα, exponit, τοὺς τόπους ἐν οἷς ἀναστρέφονται. *Hesychius*, ἤθεα, γνώριμος τόπος, ἀναστροφή. An legendum, γνώριμοι τόποι ἀναστροφῆς, ut cum *Corintho* congruat. *Æmilius Portus*, in Lexico *Ionico*, ἤθεα significare dicit, sedes, in quibus aliquis habitare consuevit. ἐς ἤθεα Περσέων Herod. 41. 2. &c. Itaque κατ' ἤθεα reddi potest, *in iis locis quibus distorqueri solitæ sunt.* Cùm hæc vertebam, τὰ εὐθέα, vel ἰθέα, legendum conjeci.

εἰρίοισι παλαιοῖσι, πιναροῖσι τρύχεσι. Malim εἰρίοισι πιναροῖσι, παλαιοῖσι τρύχεσι. Ita, (98. 3.) εἴρια πιναρά. & 107. 31. & frequenter alibi. Quanquam verò τρύχεσι per se significet, panniculum vetus. V. Not. in 89. 18. tamen hujusmodi Epithetum addere non absurdum est, utpote cùm apud Authores optimos similia exempla frequentissimè occurrant.

32. κικαμμένου. Ita rectissimè, ut H. Apud G. κερ. legitur; in V. κέρατα. Mendum hoc ita accidere potuit. Apud Medicos Græcos usitatum est Medicamenta compendiosè scribere. Ita κεκ. pro κικαυμένου usurpatur, nempe χαλκοῦ. Inde κερ. formatum est; & ex hoc rursus κέρατα.

XCVI,

5. ὁμίχλης ἐπαναφορῇ. An ὁμίχλη ἐπ' ἀναφορῇ?

13. ὀρθὸν ἔσω τὸ ἰνίον. Hæc haud intelligo. Legendum forsan, ἐνερθεν ἔσω τοῦ ἰνίου, *infra sinciput fiat*; quod quidem optimè congruit sequentibus, ἀνωτέρω γὰ εἰ θείης. Manifestus id ex *Ætio* apparebit, qui his omnino similia de Curatione Tetani affert ex *Archigene* (110. 52.) ἀφαιρετέα δ' ἔσω ϗ κῆρα τὰ καταπλάσματα, ϗ πυρία δὲ προσαγέσθω, ὑποκειμένου τοῦ καταπλάσματος, διὰ κύστεως εὐμεγέθους ϗ ἡμιπλήρους ἐλαίου θερμοῦ, ἢ ἄλλος φρυκτοῦ, ἢ κέγχρου ἐν μαρσίπποις. ϗ τὰ καταπλάσματα δ' ἐν μαρσίπποις ἐμβληθέντα ἐπιτιθέσθω, εἴνεκα τοῦ ἀμολυντους πυριᾶν, ϗ μάλιστα εἰ τῇ κεφαλῇ προσιθέναι δέοι. περιλάχθαι δ' τὰς συνεχεῖς ἐμβροχὰς ἐπὶ κεφαλῆς, πληρωτικοὶ γὰ τυγχάνουσι. παραλαμβανέσθω δὲ τὸ καταπλασμα, ϗ ἐμβροχαὶ, αὐχένα ϗ σιαγόνας, ϗ ξάχιν ὅλην μέχρι ψοῶν. Haud similiora sunt *Aretæi* verbis ea quæ ex *Aretæo* ipso alibi citat.

25. τήξει. An τεύξει? ea Medicamenta scilicet, quæ pus movent, quæque (119. 16.) Πυοποιὰ vocat.

XCVII,

22. ἀκριτεστέρη * * ϗ &c. Deficiunt hic quædam. Ex *Ætio* suppleri possunt, κλύζειν δ' ἀφεψήματι κενταυρείου, ἀψινθίου, καλαμίνθου, ἀειζωοχίας, μέλιτος, νίτρου πλείου. Quæ hæc præcedunt & sequuntur ex *Archigene* se desumere prodit; sed & omnino cum his quæ leguntur apud *Aretæum* eadem reperias.

XCVIII,

4. οἰσύπῳ. Ita lego, nunquam Codices omnes ὑσσώπου habeant. *Crassus* rectè vertit cum *æsypo*. Ἔρια πινόεντα οἰσύπῳ passim adhibet, ut 108, 21. Frequens etiam error hic ὑσσώπου pro οἰσύπου, ut Var. Lect. 122. 19. Οἴσυπον, vox *Ionica* & Antiqua in Lexico declaratur.

15. τῇ βησασᾷ ϗ χυλῷ ῥοῦς. Legendum fortasse meliùs hic, ut apud cæteros Medicos Græcos, τῇ διὰ βησασᾶ, ϗ τῇ διὰ χυλοῦ ῥοὸς, uti semper appellantur Medicamenta hæc composita; utque in sequentibus vocat τῆς διὰ χελιδόνων: saltem apparet hæc eadem Composita hic indicari.

32. ἀξύμφυτα. Finis fortasse Capitis hujus hic est: in

in eo tamen aliqua deesse de Curatione Anginæ μετὰ ξυμπτώσιος liquet ex *Aëtio*, qui, in Curatione κρυπτῆς Συνάγχης, hæc habet, (163. 8.) Ἀρεταῖος δὲ περὶ τούτοις φησὶ, Ἐπὶ τῆς κρυπτῆς, εἰ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις μὴ ἐνδιδῶσι, σικύας κολλῆσαι δεῖ πάντη τοῦ θώρακος· ἀρχὴ δὲ γιγνέσθω κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ, περισπαρατρέχειν δὲ ἐπὶ πλευρὰς καὶ μετάφρενα, συνεχῶς μεταφέροντα ἀπὸ τοῦ τόπου εἰς ἕτερον τόπον, καὶ ἕλκοντα τὴν σικύαν ἄνωθεν ἐπὶ τὰ κάτω. Εἰ δὲ πάνυ ἐπείγει ἡ πνῖξις, σίνηπι τρίψαντας σὺν ὕδατι καὶ ἐμπλάσαντας ῥάκει ἐπιτιθέναι ἐπὶ τὸ στῆθος. Ἔκλειγμα δὲ ἐπὶ τούτοις, σίνηπι, νίτρον, ὕσσωπον, σκίλλαν ὀπτὴν, θεῖον ἄπυρον. δίδου ἴσα πάντα μετὰ μέλιτος κοχλιαρίῳ ἐκλείχειν.

XCIX,

25. ἢ τὴν Σταφυλήν. Malim ἐπὶ τῇ Σταφυλῇ; (de *Morbo* enim jam loquitur;) &, Περὶ δὲ τὸν Κίονα, *Circa Columellam*, reddere. Nam Columella (7. 34.) κίων καὶ γαργαρεὼν καλέεται. Σταφυλὴ γὰρ πάθεός ἐστιν οὔνομα. Quare videmus licèt alii ita vocent, *Aretæum* nolle *morbum* Σταφυλὴν appellari; affectum autem, qui Κίων dicitur, ipse describit. (8. 4.) Hic igitur, quid Columellæ applicari velit, in *Morbo* Σταφυλῇ, præcipit: mox, quid in eo *Morbo*, qui Κίων vocatur, eidem parti apponendum est, præcepturus.

C,

13. Εσι. An Εσω?

CI,

9. τοῦ μὴ κατ' ἴξιν &c. An τοῦ μὲν κατ' ἴξιν. Sequitur enim κρέσσον γὰρ ἀπωτάτω ἄγειν, quod quidem fieri supponunt omnes ex brachio lateris non inflammati. Ita in Pleuriticis *Cœlius Aurelianus*, (Ac. Morb. L. 2. c. 18.) Adhibenda Phlebotomia, sed ex alio brachio, quod fuerit dolenti lateri contrarium. *Aëtius* ex *Archigene*, (176. 31.) τέμνειν χρὴ τὴν ἐν ἀγκῶνι φλέβα μὴ τοῦ κατ' εὐθὺ βραχίονος τῆς φλεγμαινούσης πλευρῆς. Cætera quæ sequuntur cum sequentibus in *Aretæo* omnino eadem sunt. Itaque vel hic μὲν legendum, vel alia vox pro ἑτέρησι.

12. ἐκτός. Num ἐντός? Nam Sanguis calorem internis partibus præcipuè communicat.

16. εὐηθέστερον γάρ. H. Alii, γὰρ, omittunt; Crassus vero περιεστηκυῖα, *exoriens*, vertit: significat autem, *salutaris*, *salutem promittens*, vox hæc *Hippocratica*, (Prænot. 39. 42.) περιεστηκότων σημείων. *Aretæus* etiam περιεστηκότα πάντα, (44. 28.) usurpat eodem sensu. Quare, γὰρ, hic prorsus necessarium est.

28. Σιτίων *Hippocrates*, è quo *Aretæus* hæc de Ptisanâ expressit, ait (De Vict. Acut. 385. 1.) Πτισάνη μὲν οὖν δοκέει ὀρθῶς προκεκρίσθαι τῶν σιτηρῶν γευμάτων. Et *Aretæus* sanè *frumentorum* tantùm virtutes hic inter se comparat. Itaque Σιτίων vertere malim per, *frumentum*; quod & apud *Hippocratem* significat. V. Foës. Oecon. in voce, Σῖτος.

CII,

2. τοῖσι. Malim, τισι. (Sic 130. 4.) φακοὶ, οἵγε ἔχουσι μέν· τινας ἀρετὰς πέψιος.

3. ἀγαθοὶ καί. Ἀγαθοῖσι, legendum existimo.

5. τρηχῆναι. Ita omnes, sed τρηχῶσαι certè reponendum.

6. ἐπίσχειν. Ita legendum cum H. non, ut in V. G. ἐπίσχεσιν. Hæc facilè intelligetur ex significatione οὐρῆσαι, quæ vox *Hippocratica* non modò, *urinam reddere*, aut *urinam movere*, sed etiam, ***fluidum reddere***, *sero diluere*, ***ad evacuationem idoneum facere***. Ὁκόταν ἡ χολὴ κινηθεῖσα ἐς τὰς φλέβας καὶ ἐς τὸ αἷμα ἐσέλθῃ, διεκίνησε καὶ διούρησε τὸ αἷμα ἐκ τῆς εἰωθυίης συστάσιός τε καὶ κινήσιος. (Hippoc. De Morb. L. 1. 460. 43.) V. Διουρέωσις in Foes. Oecon. ubi διοῤῥέει & διοῤῥῶσαι pro διουρέειν & διουρῆσαι à quibusdam legi monet.

25. σμήχεσθαι. Legendum σμώχηται, ut (42. 25.) σμώχονται γὰρ αἱ σάρκες. σμώχω, *detergo*, significat.

32. πλάσμασι. Vocem hanc pro Emplastris usurpari non reperio. Ἐπιπλάσμασι, ut ea semper appellat, legendum credo, & omissum ἐπι ob similitudinem cum εσι in fine præcedentis vocis ξυνήθεσι. ἐπι planè redundat in paginâ sequenti, juxta Codicem H. vid. Var. Lect. 103. 29. Unde forsan rectè conjici potest, illic ex Margine perperam, ἐπι, insertum; quod in hoc loco fieri debuit.

CIII,

2. ἐς. Malim, ὡς ἐς. *Aëtius*, qui hæc, inter alia pleraque, ex hoc Capite excepsit, ait, φροντιστέον δ' ὅπως θερμὰ διαμένῃ τὰ καταπλάσματα. (175. 47.)

3. Ἠδὲ καί. Malim, καὶ ἤδε.

4. διὰ εἰδῶν. Quid hæ voces significent, haud intelligo. Certè legendum, διὰ ἁλῶν. Ita *sale*, cum milio, utitur *Hippocrates*, pro Fomento in Pleuriticis (De Vict. Acut. 387. 18.) Πυρίη δὲ ξηρὴ, ἅλες, κέγχροι πεφρυγμένοι ἐν εἰρινέοισι μαρσιπποισιν. *Aretæus* in Ileo utitur (117. 21.) Πυρίη ἁλῶν καὶ κέγχρων φωχθέντων: In Tetano, (96. 8.) *sale*, sed non milio; ἅλες λεπτοὶ ἐν τῷ μαρσίππῳ, κέγχρος γὰρ &c.

5. ἐνδιδοῖ. An ἐνδιδῷ?

20. ἀμβλυωπή τό· An ἀμβλυώνηται?

34. ἡ τροφή. Ita lego, non ut alii omnes Codices habent, ἢ τροφή. Sic (107. 4.) αἷμα δὲ πάντων τροφὴ (Et, 109. 18.) οὐδὲ γὰρ οὐδὲ αἷμα ἄκρητον ἐστι τὸ ῥέον, ἀλλὰ τοῦδε ἰχώρ. *Ætius*, hæc transferens, inquit, οὐ γὰρ αἷμά τι, ἐστὶ τὸ ἐκκρινόμενον, ἀλλ' ἰχῶρες. (175. 54.)

25. πηγάνῳ. Legendum, πηγανίνῳ, ut antea κυπρίνῳ, *oleo rutaceo*. *Aëtius* hæc quoque ex *Aretæo* decerpens, τῇ δὲ τρίτῃ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν, κηρωτὴν κυπρίνην ἢ πηγανίνην ἐπιτιθέναι ταῖς ἀμυχαῖς. (176. 1.)

28. Ὡς τρόπος δέ. Malim, ὁ τρόπος δέ.

29. πρηνέε ἐπὶ τὰ χείλεα. Hujusmodi figuræ vas, cujus os scilicet æquè ac fundus ejus capax sit, adhiberi jubet: quoniam Cucurbitulæ à Medicis usurpatæ, ore angusto, fundo lato, formari solebant; uti constat ex *Sorano*, (De Vulvâ) σχῆμα δὲ μήτρας ἰατρικῇ Σικύᾳ παραπλήσιον· ἀπὸ γὰρ περιφεροῦς καὶ πλατέος ἀρξαμένη τοῦ κατὰ πυθμένα πέρατος, πρὸς λόγον ἐπὶ στενὸν συνάγεται τὸ στόμιον.

CIV,

1. πικέριον. Ita sine dubio legendum ex H. V. Tota etiam Sententia, licèt integra, uti in hac Editione ponitur, in nullo alio Libro reperitur, tamen ex singulis restituta est. V. Var. Lect. Πικέριον à *Galeno* & *Erotiano*, βούτυρον, exponitur. Πικερίῳ antea usus est (85. 27.) *Aretæus*. *Aëtius*, inquit, Βούτυρον νεαρὸν μετὰ ἴσου μέλιτος ἑψήσας. Unde, minimâ mutatione, pro ἔσω δή τι καὶ τῶν ποικίλων, πικέριον &c. legi aptè possit, ἔσω δὴ τὸ πικέριον νεαρὸν, siquidem F. in Var. Lect. habet, ἔσω δὴ τὸ ποικ. ἔριον νεαρὸν &c. Librarii vocem antiquam, πικέριον haud intelligentes ποικ. ἔριον scripserunt; unde ποικ. pro ποικίλων compendiosè scribi creditum est, & ἔρεον idem quod ἔριον. νεαρὸν autem omissum est ob similitudinem cum voce præcedenti ἔριον. Ποικίλων hic non satis commodè legi puto, quia butyri & mellis mixtio Medicamenti ex variis rebus compositi nomine appellari neutiquam potest.

9. ἄν. Num ἕν?

23. διέπνευσε. An διεπνεύσθη?

CVI,

CVI,

6. εἴτ', An ἤδη?

CVII,

6. σιτηρῶν. Ita ex F. cum alii αὐστηρῶν habeant ineptè. V. Not. in 101, 28. *Crassus* autem vertit, *Inter frumentacea.*

21. οὐκ εὐήθεις. Videtur hic deficere, αἱ νῦσοι. *Aretæus* (103. 8.) inquit, οὐ γὰρ εὐήθεις αἱ νῦσοι.

CVIII,

9. Ην δὲ ἀπὸ Πνεύμονος &c. Multa hic periisse suspicor: siquidem nihil hic de Curatione eorum præcipiat *Aretæus*, quibus Sanguis ex Pectore, Stomacho, aut Liene aut alio Viscere, fertur; cum multa de his dignoscendis in Signorum descriptione tradiderit. Porrò hæc quæ contra Sinistræ manus venam inter digitos secundam disputat, eam incîdi solere in profusione Sanguinis è *Liene* declarant. Hujus in affectu hoc Sectionem præcipit Oribasius (Med. Collect. L. 7. c. 5.) *Ætiusque.* (Tet. 2. S. 4. c. 62.)

11. τῇ ὧν πλέονι. Haud rectè hæc se habere manifestum est; sed quomodo aptè restitui possint, licèt sensum mihi assucutus videor, non conjicio.

24. ἐπὶ πᾶσι. Legendum, ἐπιπάσσειν, ut (109. 24.) ὑποκυστίδος, ἢ ἀγαρικῆς, ξηρῶν, ἐμπάσσειν.

CIX,

11. ἐσθὶν. An rectè?

25. τῆσδε. An τῆσδε?

32. ἐν ἐκείνῃ. Num, ἐν ἐκείνης, nempe διαβρώσεσι?

CX,

12. κόμμι ξὺν τῷ φυτῷ. Gummi quidem cum ejus *plantâ* devorari nequit, quippe cùm id ex arbore exsudet, adeò ingenti ut navibus onerariis exstruendis materiam suppeditet, teste *Herodoto*, Τὰ δὲ δὴ πλοῖα σφι τοῖσι φορτηγέουσί ἐστι ἐκ τῆς ἀκάνθης ποιεύμενα, τῆς ἡ μορφὴ μέν ἐστι ὁμοίη τῷ Κυρηναϊκῷ λωτῷ, τὸ δὲ δάκρυον κόμμι ἐστί. (Lib. 2.) Certè legendum κόμμι, ξὺν τῷ ξυμφύτῳ. Librarii, quid *Symphytum* esset ignorantes, ξὺν vel ξυμ inanem repetitionem esse crediderunt. Extra dubium hoc ponit *Ætius*, hæc habens, ἄμυλον διδόσθω, κόμμι, τραγάκανθα, —— καὶ τὸ σύμφυτον μασσώμενον καὶ καταπινόμενον. (173.3.) Huic affectui σύμφυτον idoneum esse, ex ipso nomine declaratur: eoque utpote glutinanti astringentique, utuntur Græci fere omnes, & inter alios *Aretæus* in *Topicis* applicationibus. (108. 36.)

τράγε τῆς ἀκάνθης. Ita ex F. cum alii habeant πράσον τῆς ἀκάνθης, sed ineptè. Communiter quidem arbor hæc τραγάκανθα vocatur: sed cùm ex vocibus τράγος & ἄκανθα componatur, eas *Aretæus*, *Poetarum* more, rursus dividit. Quæ in superiore notâ ex *Ætio* allata sunt, huic etiam Lectioni fidem astruent.

15. ὡς. An ὧν?

18. τρωμάτων. Ita rectè ex H. legi apparebit ex superioribus (109. 6, 15.)

23. οὐ. Si vocula hæc in hâc Lineâ deleatur, &, pro μὴ, in sequenti, legatur, μὴ, Sententia tota facilè intelligetur.

35. κνικίδος. Legendum κνικίδι, neque enim κνικίδος σίδια dicuntur. τὸ ἐπίπαστον κνικὶς καὶ σίδια. (111. 8.)

CXI,

13. τὸν πῶρον. Ita scribo, cum F. τὸν πόρον legat; cæteri diversa. *Crassus* autem, τὸ στερεὸν, legisse videtur: nam, *solidari*, vertit; & sanè (71. 5.) occurrit ὠτειλαὶ στερήμνιοι. Et *Cœl. Aurelianus* (Mor. Chronic. L. 2. c. 13.) in Hæmorrhagiæ Curatione inquit, poterit *cicatricis* firmari *soliditas*.

23. ἐνστο. Hic vel verba quædam deficere, vel mendosa existimo.

CXII,

2. ἀειθμός. Hæc haud satis capio. An ἀειθμὸς ἐπικαιρος significat, *Symptomatum memorabilium concursum?* Ἀειθμὸς γὰρ λέγεται ἡ εὔνοια καὶ φιλία. Erot. in voce Συναρθμῆσαι. Et ἀρθμία, φιλία. Λέξικ. Ἡσύχ. Nonnisi unum tamen postea notatur Symptoma. Totam equidem sententiam depravatam credo.

6. ὑποχόνδριον. An ὑποχονδρίῳ.

8. τομῆς τῆς χάσιος. Τομῆς, puto, Glossema est. Σχάζειν, ἀμύξαι. (Gal. in Exeg.) licèt χάζειν τομῇ occurrat, 97. 24.

11. γάνυνθ. An γάνυται? ut apud *Homerum*, γάνυται δ' ἄρα τε φρένα ποιμήν. Il. N'. 493.

18. ἀφλεγμάτοισι. Videtur ἀφλεγμάντοισι à φλεγμαίνω formatum scribi debere; cùm ἀφλεγμάτοισι à φλέγμα, *pituita*, derivetur. Sed apud *Hippocratem Gelenus* in Exegesi vocis φλέγμα, id, ait, οὐ μόνον τὸν χυμὸν τοῦτον τὸν λευκὸν καὶ ψυχρὸν, ἀλλὰ καὶ φλόγωσις δηλοῖ.

19. ἐπιπλάσιος. Hæc sanè de Emplastris, contra quàm *Crassum* secutus, verti, intelligi debere credo. Nam Συκίην ἐπιπλάσσειν nusquam reperio at (96. 15.) Ἐπὶ δὲ τοῖσι Ἐπιπλάσμασι ἡ Σικύη. Quod si ita sit, mutanda vox in sequentibus (l. 20.) ἐπίπλασιν, & legendum ἐπίπλασις. V. 137. 2. προχαλάσαντα Ἐπιπλάσματι καὶ Τέγξεσι Σικύην πρὸς τὸ ἧπαρ, καὶ τὴν κοιλίην, προσβάλλειν.

35. κλισίδα. Præpositionem, ut ἐπὶ, deficere puto. Ἐπὶ τοῖσι μηροῖσι τῆς γυναικὸς ἱζάνει. (73. 7.)

37. ἐνεργῶς V. Ita, non ἐναργῶς, ut G. H. Sic ἐντερίῃ ὀνεργῷ (113. 27.)

CXIII,

8. ἐστὶ. Neque ad sensum vox hæc desideratur, neque Grammaticè cum cæteris congruit. Pro eâ, ἑψῆσαι, legendum credo. *Elixando lubrica fiant.* Hoc modo carnes etiam dissolvit, ac in liquorem redigit. (84. 7.) εὖτε καὶ κρεῶν ἀκρέων καὶ πετεινῶν χέεις, τὰ πολλὰ τοῖσι χυλοῖσι ἐκτηκομένων· κάρτα γὰρ χρὴ τάδε ἐν τῇ ἑψήσει λύεσθαι.

11. πλατύς. An παχύς?

16. ὅκως, Annon meliùs ὁκόσον? ut infra (20.) διδόναι τοῦ οἴνου, ὁκόσον ἂν δύνηται πιεῖν.

22. ἐὼν. An meliùs ὧν?

26. ὡς δὲ. Malim, ἤδη.

35. χυλὸν ἐς φύρησιν ξυνιτεθὲν. Ut recta & congrua sit hæc sententia, videtur legi debere, χυλὸς ἐς φύρησιν ξυντεθεὶς.

36. κόμμι δὲ, ξοὸς &c. An κόμμι ἤδη ξοὸς &c?

37. νάρδῳ. An νάρδου, scilicet, ut οἰνάνθης, λίπαϊ? *oleo nardino*; ut κηρωτῇ νάρδου ἢ οἰνάνθης (116. 17.)

CXIV,

1. εἴτε. Malim ἔσω δὲ. Vel, εἰ δὲ. & in sequenti lineâ pro, εἰ δὲ, ἤδη.

7. ἡδονῆς. Vox sine dubio mendosa. An ἠδέης, *lenibus* ventilationibus. V. ξιπὶς in Lex.

16. προσβληθεῖσα. Malim, προσβληθεῖσαι.

20. ποθίζει. Meliùs ποθίζῃ, in Subjunctivo.

21. ἀλειμμα. Legendum ἀλείμματι, ut Syntaxis postulat, ac prout legitur 116. 20.

33. ἄπονος. Certè legendum, εὔτονος.

CXV,

30. τῇ φύσι συνέξειν εἰρῶσθαι. Hæc manifestè depravata sunt. An τὴν φύσιν ξὺν ἕξει ἐρρῶσθαι. vel, ξὺν τῇ φύσι ἕξιν ἐρρῶσθαι? His similia de Vini virtutibus habet *Cœlius*, (Ac. Morb. L. 2. c. 37.) Sunt enim hæc efficacia, & quæ faciliùs omnia quæ de vino speramus, accelerent: sufficientia fortificare, & totam relevare *habitudinem* corporis,

poris, omni etiam parti atque particulæ ſeſe inſertare, & per omnes tenues vias celeri motu percurrere.

31. κοτὶ νέων. Legi debere credo, ποταινίων. Κοτὶ enim meliùs abeſt; ποταινίων autem idem quod νέων ſignificat apud *Hippocratem*, & *Aretæum*, (112. 12.) cujus loci v. Var. Lect.

CXVI,

17. ἐπιπάσσω. Legendum, ἐπιπλάσσω. Nam de Emplaſtris jam agit; & ex materiâ prædictâ eam compoſitionem fieri, quæ Emplaſtrum conſtituat, non quæ inſpergi poſſit, ſatis liquet.

22. τε. Meliùs deleretur.

25. ἀναιρῆ καὶ πάντα ἀδίκῃ. Pro ἀδίκῃ fortaſſe, ἀφίκῃ, legendum; Hippocrates voce ἀφίκῃ utitur, (224. 4.) ἀναιρῇ quoque vix tolerandum puto.

26. λύσαντα. Alii λύσαντα, perperam. *Paulus*, in Curatione Choleræ, ait (L. 3. c. 39.) ὕπνον ἐπιτρεπτέον, μετὰ δὲ τὴν τελείαν παῦλαν λουτροῖς χρηστέον. Et *Alexander*, (L. 7. c. 14.) παυσαμένης δὲ τῆς κενώσεως μετὰ τὸν ὕπνον, μηδὲ πυρετοῦ παρόντος, ἐπὶ τὸ λουτρὸν ἄγειν σπουδάζειν αὐτούς.

33. ἔντασις. An ἔνστασις? ut 121. 10.

34. πρῆσις. Legendum πρῆσις, ut 125. 19.

CXVII,

1. πόνοι. Quanquam πόνοι etiam legitur, idque communius loquendi genus videtur, tamen πόνοι ſervo, quoniam *Aretæus* aliàs ita habet, (18. 13.) πόνος γὰρ, κἢν σμικρὸς ἔῃ, θάνατον ὀρρωδέει.

4. διεκχέῃ τὸ αἷμα. Liquet τὸ αἷμα hic in Caſu Nominativo uſurpari, quia cum eo concordat ἡ τροφή. Quare διεκχέῃ, verbum Activum, malè hic adhibetur. Malim διεκχέηται αἷμα, vel διεκρέῃ τὸ αἷμα.

8. πνέουσι. Malim πονέουσι, Quanquam *Celſus* de Apoplecticis jam morientibus loquens (L. 3. c. 27.) eos ***miſerum ſpiritum trahere*** dicat.

22. ξὺν οἴσι. Malim ξυνοῖσι, *ea quæ vulgò adhiberi ſolent*. *Ætius* Satyriaſi affectos præcipit ἐπιπλάσσειν τοῖς κοινοῖς καταπλάσμασι.

25. ἄν τις πάντα. Num ἀντισπᾶν τιν? Nequeo aliter ex his ſenſum elicere.

32. κογχαείων. Vid. Not. in 88. 24.

33. ὧδε. An rectè?

36. ἄπυρος. Malim ἄπυρος *ſine febre*, licet poſtea dicat, Ην δὲ ἐς Απόστασιν τρέπηται ἡ φλεγμασίη. Nam cùm antea dixiſſet, ὕδωρ ποτὸν, ἢν πυρεταίνῃ· & hic de vini exhibitione ſtatim præcepta ſubjiciat, ἀπύρος commodiſſimè legitur; quæ etiam (121. 22.) rurſus invenitur. *Craſſus*, hæc transferens, *ſi dolor abſit*, inter Var. Lect. aliter, *febris*, pro dolore legi monet.

CXVIII,

11. ἀφιψῆ. Ex literis aliquibus, quas percipere inter alias juxta eraſas ſibi videbantur Librarii formata eſt vox hæc non intelligenda.

16. τιμωρέεται. Malim, τιμπλᾶται.

17. ἑτέρη. Legendum, ἐχ ἑτέρη, ex præcedentibus evidenrer apparet.

22. στῆθεα. Quid hoc ſignificet, neſcio. *Craſſus*, *quæ acervata ſunt*, vertit. An σαθέντα, vel σηερχθέντα?

CXIX,

1. ἰχαίμασι. Malim, ἰχαίμοισι, quia prior vox non occurrit: poſterior uſitatiſſima.

10. ἐγχέῃ τι. Nonniſi de liquidis dicitur ἐγχέειν. An itaque, ἐγκέαται, ut ſupra, (7.)

CXX,

2. μεγάλα τὰ ἔγγονα αἱ φλεγμοναί. Dura omnino expreſſio. An μεγάλαι τ' ἐγγίγνονται φλεγμοναί? Ita (23. 18.) γίγνεται φλεγμονή. & in hujus Morbi deſcriptione, Γίγνεται δὲ καὶ φλεγμονὴ ἀμφὶ τὴν φλέβα. (25. 6.) utitur etiam voce ἐγγίγνονται (63, 3.)

9. πολλόν τι. An πολλόν τι μᾶλλον? ut 3. 24. & 125. 4.

19. νεοτόκε. An γυναικὸς, vel ὄνε, deficit. Vid. 115. 3, 4.

23. πάντα. An πάντῃ?

25. Κοίτῃ. Numquid deeſt?

CXXI,

10. τις ἡλικίη. Vix crediderim *Aretæum* ætatem ſolam in hoc caſu reſpexiſſe, quæ Sanguinem mitti prohibere debeat. Porro, τις ἡλικίη, ad deſignandum puerilem ac ſenilem ætatem, (quæ ſolæ interdum, idque præcipuè Antiquos, ab uſurpandâ Phlebotomiâ dehortantur) Phraſis minimè clara aut idonea eſt. Multæ quoque res in hoc affectu, putà, *corporis habitus*, *vires*, *aliarum Evacuationum ratio &c.* Multò magis conſiderandæ ſunt, quàm ætas. Itaque legi cupiam, τις ἄλλη αἰτίη. Ita *Rufus* apud *Ætium*, de iis quorum inflammatur Veſica, τέτων, εἰ μηδὲν ἕτερον κωλύοι, φλέβα τάμνειν. Et *Aretæus*, (112. 1.) Ην ὧν μὴ πάντα κωλύῃ, ἕξις, ἡλικίη, ὥρη, ἀψυχίη τοῦ ἀνθρώπου, φλέβα τάμνειν.

22. ὅτι. An rectè?

29. Βισίνε Legendum, Βυσίνου, ut 140. 30. & 134. 29. & apud *Ætium* (Tet. 3. S. 2. c. 6.)

30. κοσκίνε. Legendum σκίγκε. Inter Antidota ad Calculoſo, *Ætius* quoque hoc commendat, Quod ſi *Mithridatis* compoſitione abundes, eam quæ *Scincos* admixtos habet, præbe. (Tet. 3. S. 3. c. 13. Id Antidotum à *Paulo* deſcribitur. (L. 7. c. 11.) *Scincus* autem eſt terreſtris Crocodilus juxta *Oribaſium* (Med. Collect. L. 12.) Vid. *Aret.* 145. 22.

33. ὐδ' ὄναρ δοκέειν τοῦ πόνε εἰδόμενοι. Quomodo ſententia hæc, ſine dubio mendoſa, aptè corrigi poſſit, haud reperio. V. Var. Lect. *Craſſus* vertit, *ut neque per ſomnium dolorem ſibi ſentire videri ſoleant.*

CXXII,

13. τὸν κενεῶνα. *Fabricius* habet, τὸν ἀγκῶνα. Profectò *Ventris inciſio*, eo duntaxat fine ut *perfundi* poſſit *Veſica*, audax nimis Experimentum, & uti parum utilitatis, ita multùm periculi allaturum. Operatio ſanè à nemine in hoc caſu, ne ab *Aretæo* quidem, puto, tentata. *Veſicam* certè ſæpius *Perfuſionibus irrigari* præcipit, *ſine ullâ inciſione*; ut 89. 1. & 97. 5. & 113. 1. Quid quòd κενεὼν haud vocatur illa pars ventris in quâ ſita eſt Veſica, quæ quidem inter Umbilicum & pubem jacet. Κενεῶνες enim appellantur illæ partes quæ à Coſtis obliquè ad Os Ilii porriguntur. *Rufus* inquit, Τὰ δὲ ὑπὸ ταῖς πλευραῖς μαλακὰ, λαπάραι, καὶ κενεῶνες. (24.) &, Τὸ δὲ ὑποκάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, ὑπογάστριον, καὶ ἦτρον. (23.) Legendum itaque, τὸν ἀγκῶνα. *Hippocrates* inquit. (Epid. L. 3. Æg. 8.) ἀγκῶνα ἔτεμον. Vel, fortaſſe, τὴν ἐπ' ἀγκῶνι, ut apud *Aretæum* ipſum. (123. 25.) *Rufus* apud *Ætium*, in Inflammatione Veſicæ ſimilem plane ei quæ ab *Aretæo* præcipitur *Perfuſionem Venæ Sectioni* ſtatim ſubjicit: φλέβα τάμνειν, μὴ εἰς μακρὸν· ἐμβρέχειν δὲ τοὺς τόπους ἐλαίῳ ἐν ᾧ ἄνηθον, λινόσπερμον, ἐνίοτε δὲ καὶ πήγανον, καὶ ἀλθαία ἐνέψηται.

26. Σκυβαλίτης. Legendum σκυβαλίτης ut apud *Ætium* (2. 8.) Legitur σκυβαλίτῃ 138. 23.

29. ἀφεψήσι. An ἐφ' ἑψήσι?

CXXIII,

3. τειχάδα. Vox nullibi invenienda. Legendum πληχάδα. Apud *Rufum* (23.) dicitur, Τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ὄσχεος καὶ ὑποστήματος καὶ μηροῦ, πληχάδα (καλέουσι.) Rurſus, (39.) Τὰ δὲ μέταξυ τούτων (μηρῶν) πρὸς

περὶ τὸ περίναιον, πληχάδες. Vox hæc ab *Aretæo* uſurpatur locum eundem deſignans 29. 32. & 125. 3. ubi τὸ παρίνιον in V. m. (*Perineum*, nam περίναιον ſcribendum) & rurſus (125. 9.) (V. Lexic. & Foëſ. Oeconom.

Κυςίδος. Ita declinatam vocem Κύςις neque apud *Aretæum*, neque alibi invenio. Malim igitur, uti ſemper, Κύςιος.

5. Ῥοιάδα γίνεσθαι τοῦ πύου. Pro, πύου, legendum puto, οὔρου. Neque enim ex *Lithotomiâ Abſceſſus* fieri ſolent qui per longam hominis vitam continuent: frequenter verò perpetua *Urinæ deſtillatio*. Ita poſtquam Veſicæ ſectæ periculum expoſuit *Aretæus*, (62. 28.) hæc ſubjicit, Κἢν τις τὸν τοῦ θανάτου κίνδυνον ἐκφύγῃ, Ῥοιάδος γίγνεταί οἱ πάθος· κἢν ἀκίνδυνον ἔῃ, ἀλλ' οὐ φορητὸν ἐλευθέρισι ἀέναον ἰκρέειν οὖρον, κἢν βαδίζῃ, κἢν εὕδῃ. In Urinæ itinere *Fiſtulam* à *Græcis* Οὐρορυάδα vocari tradit *Celſus*. (L. 7. c. 26.)

13. προσιόντων. Apud F. προσείησι. An προσίησι τοῦ? *prodeat*, ut ἀντιπροείησι (16. 26.) In proximâ lineâ, ait, ἴῃ δ' ἄν ποτε &c.

18. πόδας. & rurſus

19. τὼ πόδε. Videtur hoc nomine partem aliquam Uteri hic appellare. Hæc quidem minimè capio.

29, περὶς. Ante vocem hanc τὸ, *quod*, deficere credo; & poſtea, pro θάλπειν, legendum θάλπει.

32. μύρῳ. Cum F. legendum, μύρων.

CXXIV,

9. οἷά γε. *Goupylus* legendum conjicit οἴακε, quam vocem nullam ſignificationem huic loco congruam habere invenio.

10 ἑλκοῦντα. Legendum ἕλκοντα. *Craſſus* quoque, *attrabendæ*, vertit.

13. Οἰκευμένην. Legendum, οἰχευμένην, ex Verbo οἴχομαι, ab *Aretæo*, pro more, in Verbum contractum ex Barytono mutatum. Inter Var. Lect. φερομένην appoſitum eſt pro Gloſſemate.

14. ξὺν ἐμποιῆσι. *Craſſus* ξυνεμποιήσει legit, utpote qui, *ſimul bene facient*, venerit. Malim, ξὺν ἐμπέσι, vel potiùs ἐκπέσι. Ita (88. 2.) ψιλαφίη, ξὺν πέσι ποδῶν. πλμοί· κνησμοί.

23. λύπῃ. Certè legendum, λύσσῃ, *rabioſâ cupidine*. Neque enim λύπη cum ſenſu optimo hic ſervatur; quanquam, ubi calamitatem ſuam ſecum reputant morbo hoc affecti, (30. 1.) deſcribuntur ἐπίλυποι. Idem hic dicitur, quod, (29. 30.) Ὁρμὴ δὲ ἐπὶ ἄσχετος ἐς ὁμιλίην. & (30. 3.) ἀκρατέες δὲ καὶ ἐς τὸ ἀμφαδὸν τοῦ τοῦ ἔργου πρήξιος. Maniacis quoque (38. 27.) contingit ἀφροδισίων ἄσχετος ἐπιθυμίη. ſed & ii quoque, (38. 33.) de malo ſuo cogitantes, ſunt ἐπίλυποι. Elephantiacis quoque ineſt (79. 21.) ἐπιθυμίη λυσσώδης, quod deſiderium in Notas ad hunc locum de Venere intelligi debere indicavi. De Satyriaſi affectis infra quoque dicit, προσεκμαίνονται δὲ καὶ τὴν γνώμην &c.

26. πράγματος. Ita legendum ex H. m. non πλώματος ut G. V. Per hæc idem exprimitur ac per iſta (30. 3.) ἀκρατέες δὲ καὶ ἐς τὸ ἀμφαδὸν τοῦ τοῦ ἔργου πρήξιος.

ἀκυρίη, Certè legendum, ἀκορίη. *Craſſus* vertit, *inſatietas*.

27. εὖ τ' ἂν &c. Vel mendoſa, vel manca, hæc eſſe ſuſpicor.

CXXV,

4. διῆναι. Legendum δινῆναι.

7. ἄρτῳ. Num ἄρτον?

τῇ βοτάνῃ. An τῆς βοτάνης?

11. δριμὺ δὲ πᾶν. Deeſt hic aliquid per quod acria *vitanda* eſſe præceptum eſt. *Ætius*, qui ex Capite ſua magnâ ex parte deſumſit, hæc ita exprimit, ἐπεχομένην τε τὴν κοιλίαν κενοῦν μὴ δριμεῖ κλυσῆρι, ἵνα μὴ παροξύνῃ τὰς φλεγμονάς.

15, εὖτ' ἦν. Legitur in V. εὖτ' ἄν. Malim ὅταν. & pro μένῃ, μέν.

πλῆθος. Certè legendum, πάθος.

26. νέον. Legendum certè, νόον. Phraſis omni Scriptori familiaris, προσέχειν τὸν νοῦν.

CXXVII,

4. φυσίωσις. An φύσις, ſcilicet, morborum horum *natura*?

8. σιγῇ, ἤ. Malim, σιγῆν, legere.

12. οὔτε ὀλλυνέονται, οὔτε ὀρρωδέουσι θάνατον. Antea morbos hos periculoſos, & in mortem plerumque deſinentes dixerat. Itaque eos haud mori (οὔτε ὀλλυνέονται) abſurdè jam affirmet. An igitur, οὔτε, ὅτε ὀλλυνέονται, ὀρρωδέουσι θάνατον. Quæ quidem ſecuritas, ut mortem non in ipſo mortis articulo ægri, cum jam ad extrema ventum eſt, neque pertimeſcant, neque adeſſe ſentiant, in Morbis Chronicis frequens eſt, præcipuè in Phthiſi. V. 18. 10.

25. ἣν G. ὧν H. V. A. Legendum credo, ὡς. Ita (120. 3.) συχνὸν μὲν ἀφαιρέειν αἷμα, μὴ ἀθρόον δέ· ἀλλὰ καὶ δίς, καὶ τρίς, καὶ τῆς ἄλλης ἡμέρης, ὡς μεσηγὺ ἡ δύναμις ἀναλάβῃ,

CXXVIII,

2. κυειωτάτῃ. Malim, κακιωτάτη. Ita (137. 4.) ἀφαίρεσις πολλόν τι ἐπικαιροτάτη. Et (136. 19.) ἐπίκαιρος ἡ ῥοή. Et, (134. 22.) τὸ δὲ καίριον αὐτέων, ἡ Σικύη.

6. πλῆθος. Legendum πλήθεος.

10. ἀντιτρόχῳ. Legendum, ἀντιτράγῳ. Num auris pars eſt Αντίτραγος dicta. V. Polluc. Onom. L. 2.

19. τοῦ ὄρχιος. An οἱ ὄρχιες?

23. ἔκχυτον. Legendum, ἔγχυτον, ut 124. 1.

24. εὐερῆς. Malim, ἐκερῆς, ut (51. 33.) ἧπαρ ἐκροὴν ἴσχει.

28. τῷ. Malim τό.

34. ὧδε. Legendum, ὅδε.

37. ὡς εἴσω παρωθέεται. An rectè?

CXXIX,

1. Στορμύη. Vocem hanc nuſquam invenio. Στόρθη ſignificat *cuſpidem ferri*, unde inſtrumentum Chirurgicum nomen fortaſſe traxerit. Τορύνη ab H. Steph. exponitur, *id quo in Ollâ teritur aut agitatur aliquid, ut ſunt cochlearia & ſpathæ*.

2. ὀδόντα. Legendum ὀδόντας, ut mox ὀδόντων.

3. ἰθμοειδῶν. Legendum, ἠθμοειδῶν. *Rufus*, inquit, (26.) τὰ πυκνὰ ταύτης (ῥινὸς) τρήματα ἠθμοειδῆ καλεῖται.

30. ἐμπάττειν. Legendum, ἐμπλάττειν.

33. ἄνοδον. Legendum, ἀνώδυνον. Idem verbis parum diverſis dicitur (132. 6.) Τάδε μὲν ὧν ἐς τὴν τοῦ παροξυσμοῦ παρηγορίην, καὶ σκέδασιν τοῦ ζοφώδεος.

CXXX,

3. ἐς. Meliùs abeſt.

9. δὲ τουτέων. An τουτέων δέ?

περὶς. An αὖ περὶς?

11. ἀλέκτορος. Malim, ἀλεκτορὶς, eodem caſu quo ſequentia φάσσα, πελειά. Ita 133. 16.

24. εὔπνοοι δὲ εὔφοροι. An εὔπνοοι δὲ καὶ εὔφοροι. Vid. 133. 9.

31. ὁκοῖον, Malim, ὁκοῖα.

34. ἀγωγῇ. Nihil hic vox hæc, niſi, *remedium evacuans*, ſignificare poteſt: quo ſenſu ἀγωγά quidem, ab Authore noſtro frequenter uſurpatur; ἀγωγὴ autem vel ἐξαγωγὴ βίου ſuprà (27.) alio longè ſenſu invenitur. Legendum credo, ἀρωγῇ, auxilio, quæ quidem vox *Homerica* eſt. Vocem ἀρήγειν in omni ferè Paginâ ponit *Aretæus*,

tæus, per quam, *mederi*, intelligit. Et (100. 12.) κάμειν ὧν τὸ πάθος ἀρωγόν. Craſſus ἀγωγῇ *remedio*, vertit; quare & ipſe ἀρωγῇ forſan legit.

CXXXI,

25. μελετῆσαι γὰρ χρὴ τοῦ ϛομάχου ἐμέειν. Legere malim, μελετῆσαι γὰρ χρὴ τὸν ϛόμαχον ἐμέειν, ut 137. 24.

28. ἄμης. *Craſſus*, *placentulæ*, vertit. Verùm exiguam ſanè *placentulam* eſſe oportet, quam exæquent magnitudine fruſtula inciſa Hellebori, quæ ſimul omnia nonniſi drachmas duas pendant. Ad hæc, ἄμης in Nominativo caſu eſt, *placentam*, ſignificans; & ἀμήτος dixiſſet, uti notat *Goupylus*, ſi de *placentâ* locutus eſſet. Apud *Athenæum* (Ed. Caſaubon. p. 649. l. 3.) ἄμης, πλακοῦς. Reponendum fortaſſe, χήμης. Χήμη oſtrei genus eſt. Lege *Athenæum* L. 3. p. 92 & 93. item *Phrynichum* p. 72. & in eum *Nunneſ.* p. 74. *Neander*, (p. 25.) inter Menſuras *Atticas* habet χήμη, 2. Scr. gr. 4. $\frac{1}{5}$. *Chamam* apud *Plinium* reperiri notat *Nunneſ. Hamæ*, quam inſtrumenti genus eſſe dicit, ſcribendum putat *Goupylus*. Ἄμη quidem, *falcem*, ſignificat, &, *fabrile* inſtrumentum. Vid. Steph. Theſ. verùm his ineptè compararentur Hellebori particulæ inciſæ etiamſi eas magnitudine non ſuperarent.

31. ὑπαναπέρειν. Malim ἐπαναπέρειν, ut 137. 6.

CXXXII,

4. γαργαεισμὸς. Legendum, γαργαλισμὸς. Ita (8. 16.) γαργαλισμὸς ἀρτηρίης. & (15. 11.) γαργαλισμὸς ὑπερῴης. *Oris collutionem*, γαργαεισμὸς ſignificat: *titillationem*, γαργαλισμός; quæ cum in Tonſillis fit, Vomitum per ſe ſæpe provocat.

8. Ὕπνος πουλὺς, κακὸν δὲ καὶ ἀϋπνίη. Certè legendum, Ὕπνος πουλὺς κακὸν, κακὸν δὲ καὶ ἀϋπνίη. Sic (88. 21.) Ἀτροφίη κακὸν, κακὸν δὲ καὶ πολυτροφίη.

14. Πρόνοια &c. An rectè omnia?

23. ἐπὶ. An μὴ ἐπὶ?

26. Κεφαλὴ &c. An rectè hæc omnia?

27. οἷον πρηέως. *Leniter agendum*, vertit *Craſſus*. Quid pro οἷον, ſimile legerit, haud conjicio; quicquid fuerit, haud multo commodiùs, quàm οἷον; *leniter agendo* enim, θέρμης ἀνάκλησιν haud bene quiſpiam aſſequetur. Οἶνον, pro οἷον, legendum certè; pro πρηέως autem verbum aliquod, uti πιεῖν, πιπίσκειν.

28. μέζονι ὑπερέχοντα. An rectè?

33. ἐνςάσιες. Meliùs, ἐντάσιες.

CXXXIII,

6. ᾠῶν τὰ θερμὰ χειμῶνος, θέρεος δὲ τὰ ψυχρὰ, γυμνὰ τοῦ ὀςρακώδεος, μὴ ὀπτά. Hæc tranſpoſita credo, & ita legenda, ᾠῶν τὰ θερμὰ χειμῶνος, γυμνὰ τοῦ ὀςρακώδεος μετὰ ὀπτὰ, θέρεος δὲ τὰ ψυχρά. Nam ova frigida putamine exuta, devorari quis, niſi abſurdè, præceperit? Ea verò ita, vel cum putamine, coqui ſolent. Vel, μὴ ὀπτὰ, ut Gloſſema in τὰ ψυχρὰ, omitti poſſunt. Vid. 138. 24. Ὠῶν, καὶ ψυχροτέρων, καὶ θερμῶν, τῶν γυμνῶν τοῦ ἀπὸ τοῦ ὀςρακώδεος.

17. εὖ καλὸν &c. Mendoſa hæc eſſe manifeſtum eſt.

CXXXIV,

10. μύδησιν καὶ κάθαρσιν. Hæc, *Craſſum* ſecutus verti, *putrefactionem & purgationem*. Μύδησις (v. H. Steph. Theſ. Græc.) *humiditatem* quidem eam ſignificat, quæ ad *putredinem* tendit. *Aretæus* hic ante oculos videtur habuiſſe locum *Hippocratis* ex Libro de Capitis Vulneribus (909.) ubi hæc reperias, Κακὸν δὲ καὶ ὑγρὴν τε εἶναι τὴν σάρκα ἐν τῷ ἕλκει, καὶ μυδῶσαν, καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον καθαίρεσθαι. & poſt, —— ἐν γὰρ αὐτίκα ἐκπεῖσαι τὸ ὀςέον καὶ ἀφελὼν ἀπὸ τῆς μήνιγγος ψιλώσαις, αὐτὴν καθαρὴν χρὴ ποιῆσαι ὡς τάχιςα καὶ ξηρὴν, ὡς μὴ ἐπὶ πουλὺν χρόνον ἔωσα μυδῇ τε καὶ ἐξαίρηται· τούτων γὰρ οὕτω γινομένων, σαπῆναι αὐτὴν κίνδυνος.

CXXXV,

9. οὐφνεῖς. Malim, οὐδεὶς, ut 132. 24. & infrà, 13.

19. ἀφ᾽. An ἐφ᾽?

29. λιβυςικοῦ. Legendum, λιγυςικοῦ, ut 139. 20. & 140. 33.

33. εὐώδεος, εὐόσμου. Altera ex his vocibus ſufficit, cum ambæ idem ſignificent.

CXXXVI,

10. ἐγκαίρως. Malim, ἐγκαιροι.

CXXXVII,

2. ἄχει δέ. Voces hæ nihil hic ſignificare poſſunt. Legendum opinor, τὰ δὲ χρὴ &c. Ita (104. 1.) τὰς δὲ χρὴ &c.

8. νόσοισι. Sine dubio legendum, νεύροισι. Infrà dicit, ἣν πάντῃ τοῦ σώματος ἐνοικήσῃ (ἡ Μελαγχολίη) αἰσθήσεσι, γνώμῃ, αἵματι, χολῇ, λάβηται δὲ καὶ νεύρων &c.

13. κυάμου. Legendum, κυάθου. Etenim fluidi quantitas ſolidæ rei, uti *fabæ*, malè comparatur; vel ſi fieri aptè poſſet, nimis certè puſilla eſt, quæ fabam tantùm æquet. Vid. 86. 37. πιπίσκειν δὲ τὸ ἀπόβρεγμα (ἀψινθίου) ἢ χυλὸν αὐτέου, περὶ τῆς τροφῆς· ὁκόσον κυάθους δύο τοῦ ἀποβρέγματος, ἢ κύαθον πικροῦ τοῦ χυλοῦ. Pro κύαθον, hic etiam quidam Codices κυάμου habent.

16. ἀλλης. Senſus poſtulat ut οὐκ ἄλλης legatur.

28. τά. Malim, τε.

31. ἐγκοτεῖ. Vocem hanc nihil huic loco aptum ſignificare invenio. An ἐγκύει, *parit*? quo ſenſu, de morbis procreandis, uſurpatur κύει, (54. 27.) & κυΐσκεται, (59. 8.)

37. τοῦ τρόπου. Legendum, τοὺς τρόπους, vel τὸν τρόπον.

CXXXVIII,

2. τὰ πολλὰ &c. Quædam hic videntur deficere.

7. ἄμφω. An ἀμφί?

18. ταλαιπωρείῃ. Legendum, ταλαιπωρείης.

23. σκιλλίτῃ. V. 122. 26.

CXXXIX,

7. ἐξέχεις. Vid. quæ ad locum hunc in Verſione annotata ſunt.

20. ἣν καί. Malim, ἣν δὲ καί.

23. μιγματώδης. Vocem hanc alibi non invenio. Legendum, σμήγματώδης, ut 119. 10. & 140. 33. Vid. etiam 101. 31.

24. ἐπτίσθω. Legendum, ἔπτισται, vel ἐπτίσθη, *decorticatum fuerit*. Ἀπτίσων *Erotianus* exponit, ἀλεπίσων· πτίσσειν γὰρ λέγεται, τὸ λεπίζειν καὶ κόπτειν.

28. ὑδρέα. Vox hæc in Lexicis non occurrit. An ὑδαρέα? *Aquoſa* fortaſſe ova, ea vocat quæ abſque putamine in aquâ coquuntur. Ὠῶν θερμῶν, τῶν γυμνῶν τοῦ ἀπὸ τοῦ ὀςρακώδεος (138. 24.)

CXL,

10. περίπλυσις. An περίπλυσις?

11. ἐη. Legendum, ἴη.

20. ἀψίνθου. Legendum, ἀψινθίου.

21. εὐηγέες. An εὐαγέες?

CXLI,

9. Τὸν ἰητρὸν &c. Quædam hic deficiunt.

10. ἤνπερ &c. Omnia hæc ſana non videntur.

15. ὧδε. An rectè?

CXLIII,

13. ἐν τῷ εἴδει. An rectè?

17. καθαίρης. Legendum, καθαίρης.

18. χυμός. Meliùs, χυλὸς, ut 146. 16.

27. καὶ ἣν &c. An rectè?

CXLIV,

3. Fortaſſe finis Capitis hic eſſe debet. Quædam ta-

tamen ex eo periiſſe manifeſtum eſt ex *Ætio*, qui hæc habet. Λειστον δὲ, φησιν Ἀρεταῖος, καὶ ἡ ἐν πύθῳ (πίθῳ m.) γινομένη πυρία, ὥστε ὑπερέχειν ἄνω τοῦ πύθου (πίθου m.) τὴν κεφαλὴν, ἵνα τὸ μὲν πᾶν σῶμα θερμαίνηται, ψυχρὸν δὲ ἕλκη ἀέρα.

14. ὄκως. An ὅμως?

17. ἰσχυρείη τε καὶ στρόφῳ. Legendum, ἰσχυρείη τε καὶ στρόφοι.

20. ψύας. Legendum, ψόας. ut apud *Rufum* (30.) Οἱ δὲ μύες οἱ ἔνδοθεν τῆς ὀσφύος, ψόαι.

21. ἴσχετο. Legendum, ἰσχέτω.

23. χρήσιες. Legendum, χρίσιες. *Craſſus* vertit, *inunctiones*.

24. ἀλιτοισι. Legendum, ἀλήτοισι. *Erotianus* ἄλητον exponit ἄλευρον.

27. πῖ. Vox hæc, utcunque interdum expletiva, hic quidem ineptè ponitur, & deſideratur alia. Itaque pro πῖ legi debere puto, πῖον, *pinguitudo*. Ita de *Oleo* loquens (102. 11.) Ππισάνη ὡς μὴ πολλὸν τοῦ ἐλαίου ἑψεῖν· καὶ γὰρ πῖον ἴσχει τὸ ῥόφημα. Oleum verò partes propter *pinguem* ejus qualitatem ἐκγλισχραίνειν manifeſtum eſt.

28, σφῶν προσκλήσιες. Ineptè profectò inſeſſione in Oleo Calculos provocari dicit, cùm in vocibus immediatè præcedentibus hos eâdem Methodo exitum invenire prædicaſſet. Legendum credo, οὔρων προσκλήσιες. Ita, (119. 8.) τροφαὶ οὐρήσιος προσκλητικαί. & (122. 16.) ὁκόσα οὐρήσιας προσκαλέεται. Ita mendum hoc veriſimiliter accidit: apex τοῦ σ eraſus eſt, unde Librario viſum eſt ο μικρὸν repræſentare; υ autem & ρ, ſi nimis propinqua ſint, penè referent.

CXLV,

9. ψυῶν. Legendum, ψοῶν. Vid. Not. in 144. 20.

16. νίτρον. An, νίτρῳ?

22. Σύμφωνος. In Verſione, *Symphonis* legitur, quaſi nomen eſſet hominis. Σύμφωνος autem à Græculis vocatur *compoſitio* ab *Ætio* (Tet. 2. S. 4. c. 55.) & Galeno (De Comp. Med. Loc. L. 7. c. 2.) deſcripta, quaſi ad varia ægro adjumenta præſtanda *conſpirans*.

σίγκου. Legendum, σκίγκου. Vid. Not. in 121. 30.

CXLVI,

5. εὔπεψιν ἀγαθή. Voces hæ mihi tranſpoſitæ videntur, & legi debere poſt πλημμελής.

9. σκελετίνην. Vox in Lexicis non occurrens. Meliùs formari videtur σκελετίη (151. 11.) quæ tamen nec ipſa in his reperitur.

σάρκας. Legendum, σάρκα.

23. ἀκεισίης. Legendum, ἀκρατής. (72. 22.) ὑστέρη ἀκρατὴς ὑγρῶν.

ἄθρεπτος. Legendum, ἄτρεπτος, ut 53. 30.

26. ἐμφύτῳ τῷ. Malim ἐμφύτου, ut ad θερμασίης referatur. Vid. 66. 15.

CXLVII,

4. ἠδέ. An ſic, ἦ δέ?

13. ἀλθαίνοντα. Legendum, ἀλεαίνοντα, *calefacientia*, utì apprimè ſanè exiſtit zinziber, & piper &c.

20. τοιῶσδε. An rectè?

24. εὐσταλές. An rectè?

CXLIX,

10. ἄξιον ἔχον. Legendum ἀξιόνικον, ut ſupra (5.) ἀξιόνικος ἰητρείη.

11. φάρμακα. Melius credo legeretur καὶ φάρμακα. Neque enim omnia Medicamenta in hoc morbo quiſpiam danda præceperit; ſed omnia conferre oportet, & medicamenta, & victûs rationem, & ferrum, & ignem.

16. αὐτῆμαρ. Legendum οὐκ αὐτῆμαρ, quod ſequentia ſatis probant verba.

17. πόλλ. Num πολὺ, vel πολλόν?

19. μεσηγὺ τὸ οἰκεῖον. An μεσηγὺ τοῦ οἰκείου, vel num vox aliqua deeſt?

34. κρήσιος. Legendum, κρητὶ, vel κρητικῷ. *Craſſus* etiam *Cretico*, legi monet.

CL,

2. ἕκαστον. Legendum, ἑκάστου.

7. ἀλεαίνειν. Legendum, λεαίνειν. *Craſſus* vertit, *complanandi*.

10. ἀνδράχνην. Legendum, ἀνδράχνη.

13. τάχα δὲ χρή. An, ταῦτα δὲ χρὴ, vel τὰ δὲ χρή.

17. ἐν ἀνομοίῳ. Num ἂν ἐν ὁμοίῳ?

19. ἐγχυλώσιος. Legendum, ἐκχυλώσιος. *Cœlius* (Morb. Chron. L. 2.) in Elephantiacis, inquit, Alii quoque etiam cutis vulnerationem affectandam probant, quâ corpus *exhumoretur*.

36. πέρδικες πᾶσαι, φάσσαι. Pro πᾶσαι perperam ſcriptum puto; deinde vocem illam admiſſam, hanc non, uti debuit, expulſam.

CLI,

2. ἐμετήριον. Meliùs fortaſſe, ἐμετηρίων.

DE

DE
ARETÆI *Dialecto* COMMENTARIOLUS.

Clarissimo doctissimoque Viro JOANNI FREIND Medicinæ Doctori Michael Maittaire S. P. D.

TUUM *Aretæi* Exemplar, quod tribus abhinc circiter septimanis mihi legendum miseras, tibi, Vir Amicissime, remitto. *Aretæum* equidem, Dialecti, quâ usus est, observandæ gratiâ, olim legeram. Eundem verò majori cum voluptate nunc relegi; quòd, post duas Editiones satis raras carasque, non admodum multis etiamnum notus & intellectus, luce tandem clariore à Typis *Oxoniensibus* accceptâ, ulceribusque (quibus oppletus deformabatur) exquisitâ editoris docti curâ purgatis, brevì proditurus sit tersus ac nitidus; eoque, qui Authorem tam luculentum decet, ornatu spectabilis. Quis enim Author Editorem doctum meretur magìs ac requirit, quàm qui summam peritiam cum excultâ dictionis elegantiâ conjungit; rerumque, quas tractat, copiam eâ verborum brevitate complectitur, ut neque illa tædium, nec hæc obscuritatem pariat. Limatum est *Aretæi* in vocibus deligendis judicium, egregia ars in componendis; tam mira demum in tradendis morborum naturis accuratio, ut credas illum non tam scripsisse, quàm pinxisse; imò potiùs ægrotos ipsos tibi vivos coràm cernendos admovisse; ut videaris non legere aut inani picturâ oculos pascere, sed miserrimis illis decumbentibus interesse, varios illorum labores intueri, clamores, gemitus, & suspiria andire; ut sentias te pro diversis malorum, quibuscum conflictantur, generibus, horrore concuti & misericordiâ commoveri.

Aretæus, * *natione Cappadox, in quâ regione, licèt barbarâ, tres tamen gentes*, Dorica, Ionica, & Æolica, *floruere, suâ patriâ linguâ* Ionicâ *scripsit*: multis subinde admistis, quæ *Dorismum* & *Æolismum*, cum magno ubique ferè *Homerum* imitandi studio, sapiunt. Dialectum, quam coluit, in compendium redigere, te hortante, aggressus; *Homerum, Herodotum*, & *Hippocratem*, eâdem Dialecto usos, præter multos alios, passim citavi, quò major exemplis lux & authoritas accederet. In proferendis Authorum quorundam locis, paginam lineamque indicavi: quam igitur in illis Editionem secutus sim, oportet hìc subnotare.

Aretæus *Græcè & Latinè, brevi edendus*:	Oxon. *fol°.*
Herodotus *Græcè*:	*apud* Henr. Stephanum. 1570. *fol.*
Hippocrates *Græcè.*	Basil. 1538. *fol.*
Thucydides *Græcè* & *Latinè.*	Francof. 1594. *fol.*
Demosthenes *Græcè* & *Latinè.*	Aurel. Allob. 1607. *fol.*
Aristophanes *Græcè* & *Latinè.*	Aurel. Allob. 1607. *fol.*
Plato *Græcè* & *Latinè.*	Francof. 1602. *fol.*
Xenophon *Græcè* & *Latinè.*	Lutet. 1625. *fol.*
Arrianus *de Expedit. Alexand. Græcè* & *Latinè*:	*apud* Henr. Stephanum. 1575. *fol.*
Diog. Laertius *Græcè* & *Latine, cum fragment.* Pythagoreorum:	*apud* Hen. Steph. 1592. 8vo.
Lucianus *Græcè* & *Latinè.*	Salmur. 1619. 8vo.
Athenæus *Græcè* & *Latinè.*	Lugdun. 1657. *fol.*
Lyrici *Græcè* & *Latinè.*	*apud* Commelin. 1598. 8vo.
Stobæus *Græcè* & *Latinè.*	Aurel. Allob. 1659. *fol.*
Eustathius *in Homerum, Græcè.*	Rom. 1550. *fol.*
Budæi *Commentarii*:	*apud* Rob. Stephanum. 1548. *fol.*

Ubicunque nullius Authoris nomen numeralibus figuris præit, ibi semper *Aretæus* intelligitur.

Habes, Vir Eruditissime, quæ a me raptim, & nimis forsan properanter, elucubrata sunt. In his, pro tenui meâ facultate, *Grammatici*, non *Medici*, partes egi: utriusque, tuæ sunt. Si qua in meis placuerint, utere: quæ secus, dele, corrige: si nulla omnino, aut redde, aut flammis subjice. Tuâ interim amicitiâ confisus, nil à te non amicum mihi polliceor. Vale. Ex Museolo meo. X. Cal. Novemb. M. DCC. XXII.

* Lege Jun. Paul. Crass. Præfat. in suam Aretæi & Rufi interpretationem.

ALPHABETUM DIALECTICUM.

A

PRO ε. τάμνειν 8, 2. Hippocrat. 155, 21. ἀποτάμνοντα 150, 1. Herodot. 66, 1. Item κτάνει 72, 32. pro κτένει, verbo vix uſitato niſi in compoſitis; ἀποκτένων Iſai. c. 66. v. 3. juxta editionem Aldinam; nam Complutenſis, habet ἀποκτείνων, Romana ἀποκτέννων.

Pro η. Doricè in his Adverbiis; μηδαμᾶ 69, 11. Herodot. 17, 5. ὐδαμᾶ 112, 34. pro ὐδαμῆ 13, 20.

Pro υ in Verbo ἐγκαλινδέεται 130, 29. Sed καλινδέω pro κυλινδέω in communi uſu eſſe confirmant exempla in Lexicis obvia.

Pro ν ante -ται & -το in tertiis perſonis pluralibus Verborum. εἰρύαται Hippocrat. 410, 2. Homer. Ιλ. α. 239. ἱδρύατο Herodot. 110, 38. Euſtathius (1568, 31.) docet tertias illas perſonas plurales fieri à tertiis ſingularibus per Epentheſin τῦ α Ionicé. Ejuſdem formae ſunt εἰρέαται 134, 14. ἐπικέαται 128, 11. διακέαται Herodot. 28, 33. γεγράφαται 71, 24. κεκρύφαται Hippocrat. 280, 49. πεπείραται Herodot, 77, 37. λελέχαται 112, 24. ἀποδεδέχαται Herodot. 67, 19. Ad eundem etiam modum effertur aliquando tertia ſingularis: ἐγκέαται 118, 13. 119, 7. οἰκέαται Herodot. 50, 10.

Inſeritur Herbis ante α. ἐξεφαάνθη 24, 20. Quod Poeticum eſt. φαάνθη Homer. Ιλ. ρ. 650.

Demitur medio vocum ex Praepoſitionibus compoſitarum. ἀμβολὴ 13, 12. ἀμβολάδην Herodot. 177, 25. Homer Ιλ. φ. 364. ἀμβαλλώμεθα Homer. Ιλ. β. 436. ἀμφύει 112, 34. ἀμφαίνειν Theocrit. Idyll. 24. e. 12. ἀμπαύομαι Herodot. 46, 71. ἀντέλλει Herodot. 92, 13. Hæc Poetis ſunt perfamiliaria. Henricus Stephanus in ſuo Theſauro ſcribit ἀμφύει (cujus exemplum ex nullo authore profert) & ἀμβολὴ per Æolicam & Poeticam Syncopen poni pro ἀναφύει, ἀναβολή.

B

Pro π. ἀμβλακίης 127, 4. pro communiori ἀμπλακίας. ἀμπλάκημα Daniel. c. 6. v. 4. ubi D. Hieronymus notat Theodotionem & Aquilam vertiſſe ἀμβλάκημα. καταμβλακεύειν 127, 9.

Δ

Pro σ. ὀδμῆς 9, 9. ὀδμὴν Hippocrat. 12, 29. Herodot. 21, 17. κάκοδμον 17, 35. pro κάκοσμον 123, 12.

Geminatur Poeticé. ἄδδην 22, 1. Homer. Ιλ. ε. 203. pro ἄδην Homer. Ιλ. ν. 315.

E

Pro α Atticè in flexione quorundam Hominum: Μενέλεω 76, 14. pro Μενελάυ. ναῦς, νεὼς 73, 11. Ionicè in Verbis plurimis incontractis forma -άω: ὁρέω Hippocrat. 527, 29. ὁρέομεν Herodot. 120, 25. ὁρέυσι 36, 10. ὁρέωσι 82, 29. ὁρέων 6, 2. καθορέῃς 15, 19. καθορέοντα 90, 11. τολμέυσι 32, 7. τολμέοντα 87, 25. φοιτέω Herodot. 10, 6. φοιτέον 51, 10. ἐπιφοιτέοντα 10, 18. ὀδυνέονται 144, 14. χρέεται 29, 14. Herodot. 14, 3. χρέονται 76, 1. Herodot. 9, 20. χρεόμενος Hippocrat. 388, 2. χρεόμενοι 46, 28.

Inſeritur mediis vocibus. κενεὴ 64, 33. κενεὰ 57, 11. ἄχρεα 14, 2. Hippocrat. 112, 47. ξένεα 8, 30. κωνέης 74, 31. κόπρεα 115, 15. πιπέων 125, 22. pro πίπων 135, 35. Sic ἀδελφεὸς Herodot. 117, 42. ἀδελφεὴ Hippocrat. 342, 18. Huc referenda ſunt alia plura in vocum flexionibus: πόιοσι 89, 16. Herodot. 10, 7. ἡμερέων 86, 7. Hippocrat. 384, 20. Herodot. 52, 35. ἀρχέων 40, 5. Herodot. 49, 39. πασέων 24, 7. πλευρέου 14, 11. Κελτέων 150, 8. βρυτέων 9, 23. χειρέων 78, 6. Hippocrat. 16. 8. ἡμέας 64, 12. Herodot. 7, 34. σφέας 50, 22. σφέων 3, 9. αὐτέη 73, 18. αὐτέυ 4, 1. τυτέυ 10, 25. Hippocrat. 8, 41. αὐτέης 19, 16. ταυτέης 6, 15. αὐτέῳ 23, 12. τυτέῳ Hippocrat. 9, 39. αὐτέῃ 8, 6. Hippocrat. 20, 1. αὐτέην 25, 15. τυτέων 3, 1. αὐτέων 19, 2. τυτέοισι 3, 2. αὐτέοισι 5, 3. αὐτέῃσι 28, 5. αὐτέυς 20, 17. τυτέυς Hippocrat. 1, 13. δισσέοισι 8, 12. κτηνέωνται 35, 18. παθέειν 6, 25. Sic -έως pro -ῶς in Adverbiis: ἀσινέως 62, 31. ἀφειδέως 93, 16. Herodot. 42, 17. διηνεκέως 17, 22. ἐμφανέως 7, 22. ἐπιτελέως 24, 16. ἐνακέως 111, 16. κατακορέως 10, 17. ξυνεχέως 86, 14. πρηνέως 94, 23. Hippocrat. 340, 7. προσηνέως 101, 23. Inſeri etiam videtur verbo παρείεται 39, 22. 40, 9, 27. pro παρίεται vel παρεῖται: niſi malis fieri à παριέω παριέεται παριεῖται per Metatheſin. Sic ἀφίει Homer. Ιλ. α. 25. ab ἀφιέω.

Præfigitur initio Verbi ſubſtantivi. ἔην 20, 22. ἔῃ 4, 3. ἔωσι 18, 12. Hippocrat. 15, 3. ἐὼν 10, 6. Herodot. 4, 43. ἐὸν 18, 26. ἐόντος 7, 17. ἐύσῃ 18, 11. ἐόντα 5, 8. ἐόντες 73, 9. ἐῦσαι 121, 1. ἐῦσι 113, 4. Itidem in Compoſitis: παρεὼν 6, 2. Hippocrat. 1, 12. παρεόντων 112, 27. παρεῦσι 5, 30. παρεόντας 3, 7. ξυνεόντα 68, 2.

Demitur quibuſdam vocibus. εὐηθίη Herodot. 14, 38. συμπαθίῃ 8, 20. ὑγίῃ 50, 5. pro ὑγείῃ 6, 17.

H

Pro α. ἠὴρ 112, 25. Herodot. 44, 26. ἰητρὸς 6, 2. Hippocrat. 12, 23. σπηγύνων 116, 22. σαπρείησις 29, 28. πρήσσει 26, 12. πρῆγμα 39, 31. διαδιδρήσκυσι 22, 4. τριήκοντα 75, 33. θώρηξ 7, 5. In Particulis λάθρη 8, 17. λίην 16, 34. Hippocrat. 18, 34. πέρην 24, 18. ἦν 2, 9. κἢν 5, 30. ἐπὴν 10, 6. In flexionibus Nominum & Herborum: νεηνίης 83, 17. Herodot. 10, 4. μύξη 51, 31. ἰδέη 33, 30. Herodot. 74, 16. ξυμφορὴ 3, 15. σπογγιὴ 85, 24. ἡμέρης 106, 32. Hippocrat. 403, 41. ἀρτηρίης 6, 13. φλεγματίῃ 57, 31. σπογγιῇ 85, 1. ἕδρῃ 10, 11. ἰδέην 6, 28. ἡμέρην 3, 10. Herodot. 8, 36. Hippocrat. 11, 42. ναῦς, νηὸς 77, 19. Herodot. 1, 17. νηῒ 139, 4. Herodot. 1. 25. νῆες 76, 24. ἰσχυρὴ 4, 27. τοίη 3, 4. ὀξείη 27, 27. μίη 54, 26. δευτέρης 10, 23. ὀξείης 24, 11. μιῆς 10. 8. ὑδερώης 139, 14. ὀξείῃ 34, 24. πονηρὴν 6, 22. μίην 86, 9. ἰῆσθαι 131, 8. Hippocrat. 131. 1. ὁρῆσθαι 3, 22. χρῆσθαι 139, 26. περῆσαι 21, 24. θηησάμενον 8, 14. Item η pro αι in dativis Nominum. αἰώρης 111, 13. ab αἰώρη 147, 21. Et pro ᾳ in terminationibus Verborum. ἐμβοῇς 3, 29. φοιτῇ 36, 8. φυσῇ 45, 19. διψῇν 65, 11. δρῇν 15, 23. ὁρῇν 18, 8. Hippocrat. 388. 27. Huc refer ηϊ pro ᾳ: ἑνηΐδιον 8, 14. ἑνηΐδιοι 4, 13. ἑνηϊδίως 5, 5. ἑνηΐσον 13, 23. ἑνηΐτερον 46, 15. & pro αι: ἑνηΐζω 17, 19. ἑνηΐζει Hippocrat. 396, 33. ἐρηΐσαι 14, 12.

Pro ε in flexione Nominum in -εύς. ὀχῆες 73, 9. ἀνοχῆες 29, 13. τοκήων 65, 34. κεραμήων 117, 21. ἀνοχῆας 21, 30. βασιλῆες Herodot. 47, 11. βασιλήων Herodot. 88, 22. Item ηϊ pro ει. γυναικήϊον 28, 12. Herodot. 24, 36. σημήϊα 44, 3. κληῒς Herodot. 208, 7. κληῗδα 23, 24. Hippocrat. 389, 24.

Inſeritur Herbis Poeticè: ἀνήῃ 14, 29. Homer. Ιλ β. 34.

Pro

I

Pro ε in flectione Nominum contrahibilium in -ις & -ι. ὄφιος 2. 10. πόλιος Herodot. 7, 40. ξυνέσιος Hippocrat. 1, 4. πήχεος 104, 10. pro πήχεος 89, 34. σινήπιος 90, 15. παρδάλιος 150, 16. Ṡλίψι, πῆσι 3, 35. περγνῶσι 3, 17. πόλι Herodot. 71, 11. μάντι Herodot. 290, 34. πήχει 130, 6. [-ι contractè pro -ιϊ, idque pro -εϊ] ἴχιες 150, 4. πληρώσιες 2, 5. ψαύσιων 41, 2. ὄψισι 24, 15. ὄψιας 33, 21. Item in Particulâ Atticâ ἀΐ 127, 4.

Inferitur post ε, quod Poetarum proprium est. στείνεϊ 82, 22. ξεῖνος Herodot. 5, 29. Homer. Ιλ. δ. 377. εἴειον Homer. Ιλ. μ. 434. εἰείω 123, 28. εἰείοισι 125, 8. pro ἐείοισι 125, 3. κρειῶν 125, 2. Homer. Ιλ. λ. 550. εἴσω 73, 74. Homer. Ιλ. α. 71. εἵνεκα 6, 30. Homer. Ιλ. α. 214. εἵνεκε 88, 9. εἵνεκεν 42, 28. Herodot. 1, 26.

Et post ν. χροιῇ 8, 6. Homer. Ιλ. ξ. 164. pro χροῇ 52, 5. Henricus Stephanus in Thesauro exemplis probat χροιά, licèt poeticum & Ionicum esse videatur, tamen in prosâ etiam usurpatum reperiri.

Et post α in Præpositione παραί, poeticè: παραί Homer. Ιλ. ο. 175. παραίφασις Homer. Ιλ. λ. 792. παραιφάσιος 32, 12. Item in Præpositione ἐν, ἐνὶ Atticè: quæ, accentu retracto, sustinet vicem Verbi ἔνεστι; ἔνι 139, 14. Herodot. 265, 19.

Subjicitur dativis pluralibus. τοῖσι 4, 21. Hippocrat. 19, 23. Herodot. 9, 20. τῇσι 3, 21. Hippocrat. 19, 21. Herodot. 12, 42. οἷσι 15, 31. νενίῃσι 95, 5. Herodot. 10, 37. δημότῃσι 36, 27. μαθηταῖσι Hippocrat. Jusjurand. μυξίνῃσι 147, 22. πλεύρῃσι 10, 14. ἀρχῇσι 3, 31. Hippocrat. 390, 47. ταύροισι 3, 14. ὀστέοισι 10, 15. ὀξείαισι 27, 8. τεχνῇσι 79, 9. μακρῇσι, πολλῇσι 32, 22. περόνοισι 13, 4. ἁπλοῖσι 98, 4.

Demitur mediis vocibus. πλέον 32, 26. πλεῦνι 33, 26. ἐπλέωσε Herodot. 125, 20. ὑγιέα 6, 17. ὑγιέην 43, 4. ὀξέας 119, 19. τρηχέης Herodot. 160, 43. παχέην, ὀξέην Hippocrat. 330, 4. βαρέων 2, 14. κρέσσων 59, 15. Herodot. 279, 34. κρέσσον Hippocrat. 2, 46. μέζων 7, 11. Herodot. 52, 17. μέζω 11, 9. μεζόνας 88, 16. Herodot. 97, 23. Et in Praepositione ἐς 3, 5. Atticorum propriâ.

K

Pro π. κοῖος Herodot. 10, 8. κοίων 35, 8. ὁκοῖα 6, 30. ὁκοῖον 13, 14. Herodot. 327, 13. ὁκόσα 2, 16. ὁκόσοι Hippocrat. 4, 39. ὅκως 3, 9. Herodot. 3, 13. κοτὲ 3, 9. Herodot. 10, 5. κω 25, 26. Herodot. 9, 1.

Demitur medio quorundam Verborum in Perfecto, correptâ vocali præcedente: ἑστεῶτες 54, 5. Homer. Ιλ. β. 320.

Λ

Pro ν; πλεύμων 46, 17. pro πνεύμων 45, 7. Quod Atticum esse docet Scholiastes Aristophanis pag. 703.

M

Pro β. τερμίνθου 86, 14. 89, 17. De quâ voce lege Foesii Oeconom. Hippocrat. τέρμινθος Josuæ c. 24. v. 26. τρέμινθος Id. c. 17, v. 19. pro τερέβινθος Genes. c. 14. v. 6. Etymologici Author (in voce Βάρβιτον) Æolibus hanc mutationem τοῦ β εἰς τὸ μ tribuit.

N

Pro -σαν (quod Atticorum est) in Verborum imperativis pluralibus. ἔστων 84, 9. Plato. p. 860. διχαζέσθων Aristophan. p. 187. Et in Optativo modo, correptâ vocali praeeunte. εἶεν 85, 2. Xenoph. p. 220.

Ξ

Pro σ Atticè in Praepositione ξὺν 5, 15. ἀξύμφορον 19, 3. εὐξύγκρυπτοι 42, 35. προσξυμίεναι 44, 3. ξυνήνεικε Herodot. 215, 18. ξυνέσιος Hippocrat. 1, 4.

O

Inferitur Verbis ante ω poeticè: ἀμφαφόωσι 63, 1. 82, 20. ἀμφαφόωντα 115, 14. ἀμφαφόων Homer. Οδ. δ. 196. γανόωντες 42, 30. Homer. Ιλ. ν. 265.

Demitur medio quorundam comparativorum. κρατέρησι 29, 16. κρατέρῃσι Hippocrat. 75, 37. κράτερος Aristophan. p. 360.

Π

Pro φ. ἀμπέχων 24, 22. 16, 12. pro ἀμφέχων 92, 7. ἀμπέχειν Homer. Οδ. ζ. 225. ἐξαπίνης 26, 20. Herodot. 19, 19. (per metathesin pro ἐξαίφνης) ἐξαπιναίως 16, 6. Hippocrat. 526, 3.

P

Transponitur apud Poetas. καρτερὸς 103, 17. Homer. Ιλ. α. 178. καρτερῆς 5, 14. Herodot. 20, 12. κραδίη 119, 42. Hippocrat. 54, 34. Homer. Ιλ. α. 225.

Σ

Pro ρ Atticé. μυρσίνης 109, 1. pro μυῤῥίνης 147, 22.

Præfigitur vocibus quibusdam Poeticè: σμικρῇ 9, 34. σμικρὸς Herodot. 2, 29. σμικροῖσι 2, 6. σμικρῇσι Homer. Ιλ. ρ. 757.

Geminatur poeticé. πρήσσεις 116, 34. pro πρήσεις 159, 19. ὅσσα Herodot. 11, 32. μέσσος Homer. Ιλ. λ. 266. μεσσηγὺ 5, 19.

T

Pro Ṡ in voce κολοκύντη 84, 2. Aristophan. p. 144. pro κολοκύνθη Hippocrat. 52, 3. Hoc Atticorum esse docet Athenæus Lib. 2. cap. 18. Hujus etiam meminit Lucianus in Judic. Vocal.

Pro σ, Atticè: ἄττα 19, 11. pro ἄσσα Xenoph. p. 698. quod pro ἄτινα. Et Doricè in Praepositione ποτὶ, pro πρὸς: quæ vel sumitur adverbialiter pro προσέτι, & sinè casu; 34, 15. 37, 15. 63, 17. 70, 8. 144, 15. Hippocrat. 492, 42. [ubi Galenus notat Hippocratem hâc voce ποτὶ uti, ad augendam significationem. Idem Galenus in Exegesi, ποτὶ, ποτὲ, πρὸς, πρὸσδέ.] Budæus in Comment. p. 70. exemplis probat πρὸς adverbialiter poni. Vel jungitur casui; ποτὶ σπλῆνα 123, 14. ὃν ποτὶ σκεδάζομεθα Hippocrat. 475, 26. ποτὶ *sine casu.* Homer. Ιλ. κ. 108. [ubi Schol. exponit πρὸς δὲ] *cum casu.* Homer. Ιλ. α. 426. ποτὶ χῶον ἀοιδὸν Theocrit. Idyll. 7. v. 47. ποτ' ὑμὲ Lacæna mulier apud Aristophan. p. 840. Ex ποτὶ componitur ποτάνιος. Galen. Exeges. ποτάνια, τὰ πρόσφατα, οἱ Δωριεῖς. Idem tamen Galenus in Comment. ad Hippocrat.

pocrat. de rat. vict. in morb. acut. τὰ πρόσφατα ποταίνια κέκληκε τῇ τῶν Ἰώνων φωνῇ καὶ τῇ τῶν παλαιοτέρων. Corinth. de dialect. Ionic. τὰ πρόσφατά φασι ποταίνια· Βακχυλίδης ἐν β φησὶ τὰ πρόσφατα. Hesych. Phavorin. Suid. ποταίνιον, νέον, πρόσφατον, ξένιον. Etymolog. ποταίνιον, τὸ ξένιον, τὸ πρόσφατον· καὶ οἶμαι παρὰ τὸ νέον, ἵνα ᾖ ποτένεον τὸ νεαρόν. Sed Eustath. in Homer. pag. 1106. l. 24. & 1374, 25. & 1481, 61. ποταίνιον, τὸ πρόσφατον, Δωρικῶς, ἐκ τῆς ποτὶ καὶ τοῦ αἶνος. ποταινίων 112, 12. ποταίνια Hippocrat. 220, 12.

Demitur Nominibus in -ας -ατος. γήραος 5, 1. Herodot. 105, 43.

Υ

Pro ο, in Comparativo πλεῦνα 8, 2 24, 14. 69, 17. pro πλέονα 86, 2. πλεῦνες 22, 29. Herodot. 22, 2. πλεύνων 24, 16. Item in Verbis incontractè flexis ab -έω. πονεῦνται 74, 8. (pro πονέονται) ἐκδιηγεῦνται 3, 3. ποιεῦνται Herodot. 37, 25. ἐθηεύμην 5, 13. ποιεύμενον 22, 28. [Huc refer ευ pro ου: ποιεῦσι 65, 24. ποιεῦσι Herodot. 37, 21.] Hanc formam sequuntur Verba etiam in -άω: πλανεύμενον 79, 12. ὁρεῦντες 20, 19. Hippocrat. 530, 2. Et in -όω: πληρεῦντα 121, 23. πληρευμένη 25, 5. πληρεῦντες Hippocrat. 504, 43. πληρεύμεναι Hippocrat. 172, 33. ἐδικαίευ Herodot. 27, 35. Ad eundem modum flectuntur Verba barytona, ἀνέχευ Herodot. 53, 15. Pronomina, σέο Herodot. 3, 22. Nomina, νοσεύματος Hippocrat. 14, 20. pro νοσήματος Hippocrat. 4, 4. quasi à nominativo νόσευμα: quale tamen vocabulum nondum legi. Hanc transmutationem τοῦ ο εἰς τὸ υ, & τοῦ ε καὶ ο, vel τῆς ου εἰς τὸ ευ Iones mutuantur ab Æolibus & Doribus. Consule Eustath. in Homer. p. 27. l. 37. & Etymolog. in vocibus αἰρεύμενον, & ἀκεύμενος. ὄνυμα Pindar. Olymp. Od. 6. Epod. 3. θεῦς Callimach. Hymn. in Cerer. v. 57. ἐλέγευ Theocrit. Idyll. 1. v. 86. μοχθεῦντες Alcæi fragment. inter Lyric. p. 102.

Inferitur post ε, in Verbis quibusdam Poeticis: ἐπιφοιτεύει 133, 30. φοιτεύω pro φοιτέω, idque pro φοιτάω. ζητεύω pro ζητέω. ζητεύων Homer. Hymn. in Apollin. v. 215. Hesiod. Εργ. β. v. 18. Et post ο, quod apud Poetas frequens. νοῦσος 3, 5. Hippocrat. 4, 41. Herodot. 5, 23. Homer. Ιλ. α. 10. οὔνομα 4, 22. Herodot. 1, 15. Homer. Οδ. ζ. 194. μοῦνον 3, 13. Herodot. 5, 17. Homer. Ιλ. ι. 478. πουλὺς 19, 10. Hippocrat. 357, 1. Homer. Ιλ. ε. 776.

Ω

Pro α. ὤνθρωπος 10, 17. Quod mihi videtur ad Dores potiùs pertinere. Sic ὠγαθὸν scripsit Epicharmus Siculus apud Athenæum. p. 363. ωυ pro αυ. θῶυμα 6, 24. Herodot. 6, 7. θωυμάζω Herodot. 267, 30. θωυμάζουσι 20, 18. ἐθώυμαζον 5, 13. Frequentissimè in Pronominibus: ὡυτὸς 144, 3. Herodot. 74, 43. ὡυτὸ Hippocrat. 401, 34. ὡυτὴ 24, 23. 53, 5. τωυτὸ 39, 28. ἡ ἑωυτὴ 143, 7. ὡυτοῦ 6, 11. ἑωυτοῦ 10, 12. Hippocrat. Jusjur. ἑωυτῆς 27, 9. Herodot. 8, 16. ἑωυτοῖς 28, 12. ταυτὴν 40, 1. 134, 27. ἑωυτὸν 10, 26. Herodot. 6, 20. ὡυτὴν 13, 5. ἑωυτὴν 40, 28. ὡυτοὶ 63, 22. Herodot. 98, 34. τὰ ὡυτὰ 73, 4. τὰ ἑωυτὰ 85, 35. τωυτὰ 39, 8. ὡυτῶν 117, 35. ὡυτέων 74, 5. 40, 11. ἑωυτῶν 65, 34. Herodot. 22, 2. ἑωυτέων 9, 27. Hippocrat. 22, 23. ὡυτέοισι 20, 15. Hippocrat. 78, 22. ἑωυτέοισι 3, 8. ἑωυτέοις Hippocrat. 78, 39. Notandum est, quòd ὡυτὸς (Homer. Ιλ. ε. 296.) fit dissyllabum, non trisyllabum. Turnebus in suâ Aretæi editione (ωυ) sinè dialysi, Henricus Stephanus in suo Herodoto (ωϋ) cum dialysi excudit.

Pro ο in Nominibus Atticè flexis: ἔμπλεως 47, 21. ἐμπλέων 78, 30. Μενέλεω 76, 14. νεὼς 73, 11.

Pro αυ. θώματος 75, 7. τρῶμα 16, 27. Herodot. 173, 27. τρώματος 3, 19. Hippocrat. 438, 41.

Pro ου. ὧς 33, 2. ὦν 39, 22. Herodot. 2, 2. Quod Dorum proprium est. μῶσα Theocrit. Idyll. 1. v. 9.

Resolvitur in αο: σαόφρων 37, 35. Homer. Ιλ. φ. 462. Οδ. δ. 158. poeticè pro σώφρων; uti observat Henricus Stephanus in Thesauro.

Diphthongi.

αι inferitur vocibus in -α vel -η terminatis. ἱερὰ, ἱραία; ἱραίης 150, 2. Sic ἀναγκαίη Herodot. 4, 1. Ἀθηναίη Herodot. 5, 21. Homer. Ιλ. β. 371.

ει demitur mediis quibusdam vocibus, poeticè. ἔχηται 114, 32. ἔχετο Homer. Ιλ. β. 41. ἐξήχετο 80, 5. ἀνέχεται 92, 14. ἀνέχετο 132, 5.

Resolvitur per εα, in tertiis pluralibus Verborum in -μι. ἐᾶσι 4, 16. (at, addito ι, εἴασι 136, 9.) ἐπιέασι 114, 27. συνιθέασι Herodot. 145, 8.

Et per εε. ξυγκέεται 63, 4.

ου resolvitur per οε. πηλοεργίη 37, 32. ἀγαθοεργίη Herodot. 132, 32. κακοεργὸς Homer. Οδ. σ. 54.

Et per εο, in genitivo Pronominum substantivorum. ἐμέο Herodot. 34, 32. Thessal. apud Hippocrat. 539, 26. σέο Herodot. 3, 18. Huc libet referre vocem Aretæi in editionibus corruptam, & diversè lectam; in Heniſchianâ ἐνέσω, in Turnebianâ meliùs & in hâc Oxoniensi ἔνσεο 111, 23. Mallem legere ἀσέο, quæ vox in Hesychio & Phavorino occurrit, & exponitur ἐπὶ σε.

Et per -εω, in genitivo Nominum ab -ης. Διαβήτεω 59, 2. Μιθριδάτεω 134, 28. Δεσπότεω Herodot. 187, 29. Καμβύσεω Herodot. 11, 19.

υι resolvitur in υϊ. γυΐος 74, 22. pro γυῖος.

RESOLUTIONES

Contractarum & Vocalium & Diphthongorum in eas, ex quibus per contractionem coaluerunt, litteras, sunt in Nominibus & Verbis ferè perpetuæ apud Iones: quibus forma incontracta magis placet, quàm contracta.

Ὀφρύες 3. 22. ὀφρύας Herodot. 72, 9. ἰχθύας 150, 5. μεγέθεος 6, 14. ἔπεος Herodot. 4, 18. πάθεϊ 6, 16. σκέλεε 65, 8. βάρεα 2, 4. μελέων 21, 5. πηρώσεϊ 34, 13. βυρσώσεϊ 27, 31. πτήρεϊ 102, 22. πόλεϊ Herodot. 71, 6. φαρμακέας 148, 26. βασιλέας Herodot. 99, 6. πήχεας 97, 29. λοιμώδεος 6, 30. ἡμίσεϊ 33, 3. νήσεϊ 92, 17. ξυνεχέϊ 6, 16. ἀκεσέα 137, 17. φυσώδεες 2, 7. ἀληθέες 36, 9. ταχέες 3, 31. δίδυμέα 2, 8. ξυνήθεας 3, 6.

Δοκέω 18, 12. Herodot. 3, 12. δοκέει Hippocrat. 1, 4. καλέομεν 4, 20. Herodot. 192, 23. καλέουσι 3, 6. ἐκάλεον 10, 15. ἐσωφρόνεε 38, 5. ἀφαιρέοις 103, 14. παλινδρομέη 10, 33. δοκέειν 2, 10. νοσέων 10, 27. καλέεται 6, 16. κινέηται 71, 24. ἀφικνέωνται 3, 34. αἱρέεσθαι 95, 6.

Huc refer secundas personas -εαι, -εο, abjecto σ, pro -εσαι, -εσο; vel pro -η, -ου. ὄψεαι 15, 19. Homer. Ιλ. δ. 353. (pro Attico ὄψει Matth. c. 27. v. 4. quod pro ὄψῃ Deut. c. 22. v. 4. magis regulari, ac minùs usitato) φείδεο 112, 23. ἕπεο Herodot. 185, 15. Ejusdem formæ est imperativus Verbi χρῶμαι, χρέο 141, 13. Hippocrat. 226, 3. Legitur etiam χρέω 128, 34. Herodot. 40, 28.

Ionibus hiatus & concursus vocalium adeò gra-

gratus eſt, ut in finibus dativorum & tertiarum perſonarum ſæpe non adſciſcant ν ante vocalem ſequentis vocis initialem. σμικρῇσι ἐδέσμασι 2, 7. αὐτέοισι, ἀθρόον 5, 3. ἅπασι εἰρῆσθαι 5, 3. καταπίνουσι, ἀλλ' ἐξέχουσι ἢ 5, 7. ἀναλείχουσι ἀλλήλων Herodot. 19, 29. ὅτι ὄνομα 18. 21. ἐξήντλησε ἡ νοῦσος 20. 22.

Quamvìs hujuſmodi reſolutionibus & vocalium concurſu ſummopere delectentur, Craſis tamen non eſt omnino iis ignota: quæ Atticis & Doribus eſt magìs in uſu.

α ex α α. ταὐτὰ 130, 31. τἄλλα Ariſtophan. p. 66.

ex α ε. τἀνδόθεν 41, 18. τἀκεῖ Ariſtophan. p. 594.

ᾳ ex αι ε. κἀκεῖσε 3, 13. κἀγὼ 149, 30. Ariſtophan. p. 71.

ȣ ex ο ε. τȣ̓μὸν 147, 7. Euripid. Hecub. v. 501. τȣ̓ντεῦθεν 15, 26. τȣ̓ναντίον Ariſtophan. p. 3.

ex ο ὀ. τȣ̓νομα 10, 6. Ariſtophan. p. 127.

ex ȣ ε. ȣ̔νεκα 18. 32. Ariſtophan. p. 115. ȣ̔νεκεν 19, 1. τȣ̔νεκα 21, 25. τȣ̔νεκεν 49, 29.

ω ex ιο α. ὤνθρωποι 6, 33. (ubi Turneb. ἄνθρωποι) 120, 8. (ubi Turneb. ὤνθρωποι, ſinè ἰῶτα ſubſcripto, ut ſit pro ἄνθρωποι, ſicut ὤνθρωπος 10, 17. pro ἄνθρωπος.) ὦλλοι Herodot. 11, 43. ὦλλοι Theocrit. Idyll. 22. v. 178. ὦ 'νδρες Herodot. 167, 25. In quibus notandus eſt varius ſpiritum & accentum appingendi modus.

METAPLASMUS.

Sive mutatio terminationis flexioniſque frequens eſt & in Nominibus & in Verbis. Eâ figura valde utuntur Poetæ, perinde ac Iones.

In Nominibus.

Τρυγία [Heſych. τρύγιος, τρυγία οἴνου. pro τρυγίας Pſalm. 74. v. 9.] τρυγίη λείη 114, 23.

Βιοτὴ 29, 17. Herodot. 254, 19. Homer. Οδ. λ. 489. pro βίοτος aut βίος.

Ποθὴ 7, 6. Homer. Ιλ. α. 240. pro πόθος.

Πάθη 52, 19. Herodot. 12, 41. pro πάθος.

Αὔξη 3. 28. [pro αὔξησις] unde adjectivum ἐπαυξέα 23, 30.

Γνῶμα [pro γνώμη, ſenſu tamen non omnino eodem] 83, 31. Herodot. 255, 31. γνώματα 87, 28.

Σκῆνος *corpus* [pro σκηνὴ *tabernaculum*; corpus enim eſt animæ tabernaculum] 22, 15. σκήνεϊ 11, 5. 22, 15. 24, 5. Hippocrat. 55, 32. Heſych. σκῆνος, σῶμα. Et ſic accipitur à D. Paulo, 2 Cor. c. 5. v. 1, 4. Nicand. Ther. v. 742. σκήνησι Alex. v. 447. σκήνεος.

Δυοὶ [pro δύο] unde δυοῖσι 13, 4. Herodot. 8, 39. Heſych. δυοῖς, τοῖς δύο.

Τεῦ [pro τινὸς] 3, 3. 4, 26. 16, 7. Herodot. 3, 2. 207, 27. Homer. Ιλ. β. 388. τῷ [pro τινὶ] 7, 9. Homer. Ιλ. α. 299.

Πλεῦνον 32, 22. πλεῦνα 56, 17. à πλεῦνος -η -ον, pro πλείων.

Dativus pluralis refingitur apud Poetas à dativo ſingulari, mutando -ι in -εσι. χείρεσι 124, 5. Homer. Ιλ. υ. 468. λαγόνεσι 56, 19. μελεδώνεσι 62, 32. συνεχέεσι 29, 31. ξυμπάντεσι 92, 17. Hanc Poeticam flexionem Dores crebrò uſurpant. πολίεσι Lacedæmon. fœd. in Thucyd. p. 397. πάντεσι Onat. in Strob. Eclog. lib. 2. cap. 3. ὄντεσι Ecphant. in Strob. Sentent. p. 332.

In Verbis.

Verba barytona adſciſcunt ſibi formam contractorum; & è contrà contracta barytonorum. Πιεζέω [pro πιέζω] unde πιεζεύμενοι 46, 32. ξυνέπεω [pro ξυνέπω] Herodot. 303, 6. ἑλκέω [pro ἕλκω] unde ἑλκεῦντα 124, 11. περιϛυνκρινέω [pro περισυγκρίνω, ἐὖκειναι Homer. Ιλ. π. 199.] unde περιέκειντο 137, 37. Αγκυλέω [pro ἀγκυλόω, ἠγκυλωμένος Ariſtophan. p. 597.] ἀγκυλέει 5, 18. ἀγκυλεῖται apud Heſychium. καμπυλῆται 4, 21. καμπυλέεσθαι Hippocrat. 486, 23. pro καμπυλοῦσθαι Hippocrat. 494, 16. ϛρογγυλέεται 8. 4. ϛρογγυλοῦται.

Κέομαι [pro κεῖμαι]: unde κέεται 3, 12. Herodot. 45, 37. κέονται Hippocrat. 452, 27. κέεσθαι 102. 30. Sic etiam in Compoſitis: ὑπερκέεται 121. 25. κατακέεσθαι 114. 1. ἐπικέεσθαι 99, 18. κατακέωνται 9, 31. ἐγκέεσθαι 23, 21. προσκέεσθαι 93, 14. ἐγκεομένης 10, 36. His adde ἐπικέινται 96, 3. quaſi à κῆμαι pro κεῖμαι.

Verborum contractorum fines inter ſe permutantur. -έω pro -άω, ὁρέω [Vide priùs E pro α.] pro ὁράω; & pro -όω, πληρέω pro πληρόω, unde πληρεῦντα [Vide priùs Υ pro ο]. όω pro άω; βιόομαι [pro βιάομαι] unde βιεόμενοι 67, 21.

Verba in -μι imitantur formam contractorum, à quibus oriuntur. εἰμὶ ab ἔω; ἔοι 74, 16. Homer. Ιλ. ι. 142. τίθημι à τιθέω; προσίθει 140. 23. τίθει Homer. Ιλ. α. 441. δίδωμι à διδόω; δίδοι 83, 23. Homer. Ιλ. ι. 515. ξυνδίδοῖ 4, 15. Mirè formatur imperativus ἴτω 89, 4. Pſalm. 104, v. 31. 1 Cor. c. 16. v. 22. ab ἠμὶ pro εἰμὶ, uti ἵημι ab ἱέω. [Imperfectum ἦν fit regulariter ab ἠμί]. Imperativus ab ἠμὶ erit ἔθι, ἔτω; ſicut à τίθημι τίθετι τιθέτω, ab ἵημι ἵεθι. Tum ἔτω, productâ penultimâ, fiet ἤτω: nam ſolent Verba in -μι aliquando vocales longas pro brevibus ſubſtituere: δίδωθι Homer. Οδ. γ. 380. pro δίδοθι.

Verba in -ω adoptant formam Verborum in -μι, & efferunt Optativum modum -οιμι per οίην. [Euſtath. in Homer. p. 58. l. 38. τὸ πεπαποίην ἐκ τοῦ πεπαποῖμι μετεπλάσθη] δοκοίης 17, 28. δοκοίη Hippocrat. 373, 24. Thucyd. p. 398. φοιτοίη 123, 20. ξυντυχοίη 139, 4. διαχωρέοιη 25, 37. Et -οιμι per -ῴην: ἁμαρτῴη 112, 10. ῥιγῴη Hippocrat. (aut Polyb. juxta Galen.) 25, 39. Hujuſmodi Metaplaſmus apud Atticos ſcriptores creberrimus occurrit. Hunc fieri more Æolum docet Gaza in ſecundo ſuæ Grammaticæ libro. Æolibus certè proprium eſt efferre Verba in -ω per -μι: φίλημι Sappho apud Athenæum. p. 697. & Phavorin. νόημι φίλημι, Αἰολεῖς τὰ εἰς -ῶ εἰς -μι προφέρουσι. Phavorinus -ῴην pro -ῷμι Atticis & Ionibus attribuit, in voce ἀγαπῴην: conſule & Hort. Adonid. in voce ζῴην. Obſervanda eſt præterea, in Verbis ſupradictis ἁμαρτῴη & ῥιγῴη, mutatio τῆς οι εἰς τὴν ῳ. ἁμαρτῴη vel pro ἁμάρτοι in Aoriſto ſecundo ab ἥμαρτον ab ἁμαρτάνω: vel pro ἁμαρτοῖ in Præſenti ab inſueto themate ἁμαρτάω. ῥιγῴη pro ῥιγοῖ in Præſenti à ῥιγέω vel ῥιγόω. Mutatio τῆς οι εἰς τὴν ῳ familiaris eſt Verbis in -όω vel -ωμι: ἀναβιῴην Ariſtophan. p. 219. pro ἀναβιοῖμι ab ἀναβιόω. δῴη Plato. p. 328. pro δοίη à δίδωμι.

Optativi modi Aoriſtus primus perſonas in -αις, -αι, -αιεν refingit per -ειας, -ειε, -ειαν. ἑλκύσειας 118, 30. βλέψειας Ariſtophan. p. 340. διεξέλξειας Herodot. 104, 40. ἀντιάσειας Moſch. Idyll. 2. v. 145. μείνειας Homer. Ιλ. γ. 52. διαχρίσειε 46, 11, μείνειε Hippocrat. 22, 25. ποιήσειε Demoſth. p. 111.

 ἀγγεί-

ἀγγείλεις Homer. Οδ. ζ. 50. ποιήσειαν Thucyd. p. 588. κρίνειαν Mosch. Idyll. 2. v. 27. τίσειαν Homer. Ιλ. α. 42. Hanc flexionem Grammatici plerique afferunt ab Æolibus primùm derivatam ad reliquas Græciæ gentes & dialectos manâsse. Consule Gazam & Chrysolorum; Eustathium in Homer p. 36. l. 43. Phavorinum & Etymologici Authorem in voce τίσειαν; Hortos Adonidis in voce Αποσφήλειεν. Iidem in voce τίσαιθαι; -εια (τίσεια, quod in nullo authore adhuc legi) prima persona Æolibus propria; reliquæ ab illâ personæ omnibus communes sunt. Subjunctivi modi tertia persona singularis -η transit in -ησι. ἀντιπτείησι 16, 20. ἐθέλησι Homer. Ιλ. α. 408. Hanc terminationem Eustathius (in Homer. p. 1576. l. 57.) Heraclidæ grammatici authoritate fretus adjudicat dialecto Rheginorum, in Indicativo; παμφαίνησι Homer. Ιλ. ε. 6. pro παμφαίνει; & dialecto Ionum, in Subjunctivo; λάζησι Homer. Ιλ. ι. 324. λάχησι Homer. Ιλ. η. 171. pro λάζῃ, λάχῃ. ἐθέλησι Lucian. p. 905. in Syriâ Deâ, ubi Ionicâ dialecto utitur.

Infinitivus modus transformat -ειν in -εμεναι, -εναι in -έμεναι, -ῆναι in -ήμεναι. ἀπολεσθέμεναι 5, 37. ἀνελθέμεναι 21, 24. ἔμεναι 35, 20. ἔμμεναι 6, 12. οἰδαλενθήμεναι 90, 17. ab οἰδαλεαίνομαι, quod Verbum in lexicis nondum invenio. Phavorinus in voce Απαρέμφατα. τύπτειν τύπτεν Δωρικῶς, τύπτην Αἰολικῶς καὶ Δωρικῶς, τυπτέμεναι Ἀττικῶς καὶ Δωρικῶς, τυπτέμεν Ιωνικῶς. μεῖζεν Theocrit. Idyll. 21. v. 31. χαίρην Theocrit. Idyll. 14. v. 1. Etymologi Author in voce Εὑρέμεν. Οἱ Ἴωνες καὶ οἱ ποιηταὶ εἰς -έμεν. [ἀκουέμεν Homer. Ιλ. α. 547.] Idem autem in voce Ακουέμεναι. Παραγωγὴ ποιητική, ἢ Δωρικὴ διάλεκτος. Consule Eustathium in Homer. p. 69. l. 41. In Hortis Adonidis, ad vocem Εμμεναι, finis -μεναι pro -ναι Doribus tribuitur. Sic inter se variant Grammatici. At certè in scriptoribus Ionicis rarissima est terminatio -μεναι: in Herodoto (ni fallor) haud sæpius, quàm semel; ἱστάμεναι Herodot. 5, 5. pro ἱστάναι: in Poetis, & Doricis authoribus frequentissima; ἔμεναι Homer. Ιλ. γ. 40. θέμεναι Homer. Ιλ. β. 285. μιχθήμεναι Homer. Ιλ. λ. 438. ἔμμεναι Pindar. Olymp. Od. 1. Stroph. 2. ἀπεχθέμεναι Theocrit. Idyll. 26. v. 27. ἀλεξέμεναι Lacedæmon. fœd. apud Thucyd. p. 397. Clinias inter fragment. Pythagoreor. p. 841.

AUGMENTUM.

Verborum negligitur: Temporale; ἔλεν 20, 23. pro εἷλεν. sic ἔων Herodot. 288, 41. pro εἴων. Syllabicum; πεπλήκεισαν 80, 6. δεδούλωντο Herodot. 26, 18.

Verbum λαμβάνω, ab insolitis thematibus λήβω vel λάβω, accersit augmentum regulare & magis insuetum pro alio Attico magis usitato. ἀπολελαμμένη 22, 27. ἀπολελαμμένη Hippocrat. 315, 7. διαλελαμμένος Herodot. 129, 12. pro εἰλημμένος.

Verba quædam (quod est Atticorum Augmentum) geminant primam syllabam. δεδήλανται 13, 19. ἀπήγαγε 5, 29. ἤγαγε Herodot. 3, 28. ἀδαγίσθαι Thucyd. p. 570. ἐλέλαπο Homer. Ιλ. δ. 135.

Index Græcus in *ARETÆUM.*

Editori ARETÆI doctissimo JOANNI WIGAN, A. M. Ædis Christi alumno S. D. *Michael Maittaire.*

MUltum tibi, vir doctissime, cùm à tuis popularibus, tum ab omnibus medicæ artis Græcarúmque literarum studiosis debetur; quòd primus opus medicum, quale tua nunquam protulit patria, Græcè typis mandaveris: quòd Aretæum apparatu magnificentissimo, Latinâ versione novâ & longè elegantiore, notis accuratissimis ornatum in lucem produxeris; scriptorem tam rarò hactenus obvium, ut penè pro inedito haberetur: tot mendis obsitum, ut lectorem prorsus absterreret; in suo tamen genere, si scriptionis nitorem, vim verborum, copiámque nunquam nimiam, si orationis facundiam, puram dialectum, rerúmque quas tractat methodum spectemus, facilè principem. Exemplar sanè cunctis librorum deinceps editoribus proposuisti, quod possint imitari quidem, vix superare. Optandum fuerat, ut qui Aretæo manus medicas admovisti, meliori ipse valetudine utereris. Verùm nequid tuis laudabilibus inceptis moram injiceret, cavit vir clarissimus Joannes Friend, M. D. qui pro suâ medicinæ linguæque Græcæ (hujus nunquam ab illâ sejungendæ) peritiâ tuæ simul & Aretæi saluti consuluit. Quoniam autem indici Græco coronidem imponere hinc abiens non potuisti, quam opellam per tenuem mearum virium modulum & temporis angustias licuit, præstiti: operis quippe illa pars erat, ad quam pertinacia laboris magìs quàm ingenii acumen postulabatur.

In hôc indice adnotantur pleræque voces raræ & insigniores, loquendíque formulæ: præstantissimo huic authori vel propriæ, vel cum aliis, Hippocrate præsertim, Homero & Herodoto, ad quorum normam suum stylum conformavit, communes. Vocabula in Constantini Lexico & Henrici Stephani Thesauro prætermissa asterisco indicantur; obelo, quæ in illis occurrunt ἁμάρτυρα. Loci passim inferuntur ex variis authoribus, quorum editiones sunt eædem, quæ in Commentario de Aretæi dialecto memorantur. Sicubi aliæ adhibeantur, earum in hujus indicis fine fiet mentio. Plura ex Galeno aliísque rem medicam Græcè tractantibus exempla accersere potuissem, si mihi aut major cum illis familiaritas aut plus otii fuisset. Nonnihil ad calcem de quibusdam Aretæi locis, quorum lectio suspecta est; déque ejusdem stylo peculiari syntaxíque adtexendum curavi. Vale; meámque hanc pauperculam symbolam æqui boníque consule. Ex musæolo. *Calendis Novembribus*, 1723.

A.

ΑΒαθῆ ἕλκεα 8. 31. ἀβαθῆ τραύματα Galen. lib. 2. ad Glauc.

ἀβαρέες ὀσμαὶ ἐς κεφαλῆς αἴσθησιν 112. 27. ἀβαρῆ ὑμῖν 2 Cor. xi. 9.

ἀβούλητοι ἀφέσιες 69. 16.

ἀγγήιοι [σύνοχοι] 64. 14.

ἀγεννής. Οὐκ ἀγεννὲς —— *non parum juvat*, 97. 26. οὐκ ἀγεννέως ἐμφαγεῖν, *in edendo non parci*, 52. 28.

ἀγένητος αἰτίη, *causa quæ non occurrit*, 73. 8.

† ἀγκύλλει τὸν ἄνθρωπον, 5. 18. Hesych. ἀγκύλλεσθαι, κάμπτεσθαι.

ἀγλισχρὸν ἔλαιον, 102. 10. ἄγλισχρα, Hippocr. 77. D.

ἄγνοια. ὑπ' ἀγνοίης, 117. 7. ἀγνωσία, 5. 36. ἀγνωσίη, 14. 1. ἀγνῶτες ἁπάντων *ignari omnium*, 36. 15. ἀγνῶτες ἀλλήλοισι *ignoti*, Homer. Ὀδ. ε. 79. Utrâque significatione utitur Xenoph. 868. B. & 443. C. τοῖσι ἀγνοοῦσι τοῦ πρήγματος, 69. 18. eâdem syntaxi, quâ ἀγνῶτες.

ἀγελαίνη ἡ διάβρωσις, 72. 14. ἀγελαίνωσι πρὸς αὐγὴν, 82. 28. Hesych. ἀγελαίνειν, ὀργίσθη. ἀγελανθήσεται, Dan. xi. 11.

* ἀγχιστροειδέας [λίθους] 61. 21.

ἀγχοῦ σβέσαι ἥκῃ *penè extinguatur*, 67. 9. ἀγχοῦ cum Dat°. apud Herodot. 125. 15. & cum Gen°. apud eund. 227. 3. & Homer. Ιλ. ω. 709.

ἄγω. τὸ αἷμα ἄγει χολὴν παντὶ τῷ σώματι, 51. 10. ἔμετος αἰτίην νούσου ἄγει, 92. 24. sic 106. 10. ἄγειν αἷμα, 97. 26.

* ἀγωγὸν adjectivum. τάδε ὕπνου ἀγωγὰ, 84. 32. ἀγωγότερον, 128. 20.

ἀγωγῇ ἐσχάτῃ καὶ δυνατωτάτῃ, 130. 34. *eductione.*

ἀγωνίης [*certaminis*] ἢ γυμνασίων πολλῶν, 50. 28. sic Herodot. 76. 43. ἀγωνίη, 61. 17. Metaphoricè. Hesych. ἀγωνία, ἡ θλάσις, ἡ παλαίστρα. ἀγωνίας δημοτικῆς, Xenoph. 54. 4. ἀγωνία οὐ μικρὰ, 2 Maccab. iii. 14.

ἀδδὴν, 22. 1. & 60. 5. ἀδδηφάγοι, 54. 8. ἀδδηφαγίης, 83. 17. sed per δ simplex, ἀδὴν, Homer. Ιλ. ν. 315. Herodot. 334. 2. ἀδηφαγίης, Callimach. Hymn. in Dian. v. 160.

ἀδελφὸς, adjectivè, *similis, conveniens.* χωρέει τῷ εἴδει τοῦ πάθεος ἀδελφαὶ, 43. 9. προφάσιες ἀδελφαὶ τῆς ξυντήξιος, 53. 28. τουτέων ἀδελφὰ, 70. 10. παθήματα τῇ προτέρῃ ἀδελφέα, Hippocr. 605. 15. τὰ τούτων ἀδελφὰ, Xenoph. 904. A.

ἀδένες, 75. 6. ἀδενώδεες νεφροὶ, 26. 7. & 60. 15. ἀδενώδεα ἕλκεα, 68. 11.

ἄδηκτον τὴν ἀφλὴν [μύρον] 123. 32. ἄδηκτον ἔλαιον, Diosc. lib. 1. cap. 29. ἀδηκτότεροι ἰχῶρες, 103. 19. ἄδηκτος sensu passivo legitur in Plutarch. de Herod. & ἀδηκτοτάτη, Hesiod. Ἔργ. 418.

ἀδιάκριτον γάλα, 149. 24. τὰ σιτία ἀδιάκριτα τῆς τροφίμου, 71. 6. ἀδιάκριτος σοφία, Jacob. iii. 17.

ἀδιάστροφος θώρηξ, 47. 20. *non tortus.* ἀδιάστροφον εὔνοιαν καὶ πίστιν, 3 Maccab. iii. 3.

ἀδιέξοδοι φῦσαι, 61. 11.

ἄδοξος ξυμφορὴ, 34. 19.

ἀδρανὲς, 43. 26. ἀδρανέας σφυγμοὺς, 19. 9. ἀδρανέες, 36. 23. Anthol. lib. 1. cap. 13. Epigr. 3. ἀδρανίη, 27. 18.

ἀδυναμίη, 42. 6. ἀδύνατοι διαδρῶναι, 50. 25.

ἀεκουσίου καρτερίης, 27. 17.

ἀέναον ὕδρον, 62. 29.

ἄεργον ὑγρὸν, 43. 26. Homer. Ιλ. ι. 320. ἀεργίην, 51. 24. Ὀδ. ω. 250. ἀεργίη, 50. 27. ἀεργίη γυμνασίων, 53. 32.

ἀηδίη γλυκέων, 49. 8.

* ἄηχος φωνὴ, 46. 25.

ἀθέλγεται ἢ τὰ σιτία, 64. 31. ἄθεπτος ὑστέρη, 73. 8.

* ἀθεησίη, *copia videndi adempta*, 133. 28.

ἀθέλξεται πάντα, *remittentur omnia*, 48. 29. ἀθέλγεται, παρεῖται, διεκλύεται, Galen. Expos. Hipp. Voc. ἀθέλγεται *emulgetur*, Hippocr. 47. 22. ἀθέλγειν, ἀμέλγειν, Hesych. Quid si pro ἀθέλξεται legatur ἀλθέξεται πάντα? quo sensu ἄλθεξις postea.

* ἄθερμοι, 19. 19. & 75. 21. ἄθερμος κοίτη, 107. 31.

* ἄθρεπτος τροφὴ, *cibus nutriendi expers*, 146. 23. Crassus vertit *non mutatus*, & legit ἄτρεπτος; nec minùs bene, si conferantur cum hôc loco alii loci, 53. 30. & 54. 9.

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

ἀνέγρηται,

ἀνέγερται, 92. 14. ἀνέγερτος ἐκ τοῦ ζόφου, 132. 5. ἀνεγρόμενος, H. Steph. ex Lucian. ἀνέγειρε ἐξ ὕπνου, Homer. Ιλ. κ. 138.

* ἀνείλησις ξυνδυπαιδέοντος, 129. 28. ἀνειλήσιες, 150. 25. genus exercitationis. Sed morbi genus apud Hippocr. 1086. A.

* ἀνεκπύνητος πνεύμων, 47. 21. ἀνεκπύητον ἕλκος, 48. 33. ἧπαρ, 49. 5. ἀνεκπύητα, 44. 37.

† ἀνέλκωτος θώρηξ, 47. 20. τὸ ἕλκος τοῦ ἀνελκώτου κάκιον, 73. 5.

ἀνέλπιστος, 43. 3. † ἀνελπίστως νοσέοντες, 116. 34.

† ἀνεμεῖται, *revomatur*, 138. 28.

ἀνεξικακώτερον, 22. 32. *malorum patientius*. ἀνεξίκακος, 2 Tim. ii. 24.

ἀνεπίσχετος ἡ φορὴ, 64. 2. ἀνεπίσχετος τροπὴ, Constantin. ex Memnon. Eclog.

ἀνεσθίεται ἧπαρ ὑπὸ τοῦ πύου, 48. 23. ἀνεσθιόμενα, Hippocr. 1120. B.

ἄνευθεν τῶν ἄλλων, 53. 16. Homer. Ιλ. π. 89.

ἀνέχομαι cum gen°. οὔτε ὀδμῆς ἀνέχονται, 9. 10. cum acc°. ὀδμὴν, 9. 28. cum infinitivo; ἀνακεκλίσθαι οὐκ ἀνεχόμενοι, 9. 31.

† ἀνηκέστως ἔχων, 36. 24. ἄμφω ἐς τὸ ἀνήκεστον ξυνάγει, 127. 10. ἀνηκέστως ἐλυμήνατο, Herodot. 298. 41.

ἀνήλιος. αἰώρη, νήνεμος, ἀνήλιος τῇ κεφαλῇ, 130. 25. ἀνήλιον, ἀνήνεμόν τε, Sophoc. OEdip. Colon. v. 709. Confer etiam Homer. Οδ. τ. 440, 441.

ἀνθολκῇ, *retractione*, 93. 31.

ἄνθρωπος pro *muliere*, 28. 17, 20. & 123. 20, 23. & 124. 18. Sic Ctesias, 8. 15. & H. Steph. ex Demosth. παραπρεσβ. & Plut. Alcib.

* ἄνιδρος, Hippocr. 399. 22. ἀνίδρωτες, 54. 17. & 66. 32.

ἀνιέναι, cum gen°. τῆς τάσιος, 97. 3. ἀνεῖσαν τῆς φιλονεικίας, H. Steph. ex Thucyd. ubi Schol. ἀπέστησαν. ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι, 1 Reg. xii. 23. ἄνες ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ, 2 Paralip. x. 9.

ἄνικμοι, 57. 28. & 59. 12. & 114. 35. H. Steph. ex Plut. de prim. frig.

ἀνιμᾶται φόρτον τῇ προβολῇ, 77. 11. *tollit*. ἀνίμων ἀλλήλους τοῖς δόρασι, Xenoph. 320. C.

ἄνισοι ἐς δύναμιν, 47. 29.

* ἀνισόμετροι οὔρισι πολλοῖσι πολυποσίη, 59. 10.

ἄνοδος ἡ αὐτὴ, *via eadem*, 24. 26. ἔχει ἄνοδον, *proficit*, 129. 33.

ἀνόνητος ἡ μελέτη, 74. 35. ἀνορεξίη, 113. 3.

ἄνοσμον πύον, 49. 2. † ἄνοδμα οὖρα, 62. 11.

ἀνόστεον προβολὴν, 77. 1. de elephantis proboscide.

ἀντέχῃ ἡ δύναμις ἐς τὸ ἱκανὸν τῆς κενώσιος, 83. 25. *vires ferre non possint*. ἀντέχει, ἐξαρκεῖ. ἀντέχειν, ὑπομονητικῶς ἔχειν, Suid. consule Herodot. 256. 41. & 264. 36.

ἀντίσχωσιν —— τοῦ πιεῖν, 59. 12. *abstineant à bibendo*, sive *resistant adversùs* —— sic ἀντισχόντες, Thucyd. 297. C. ubi Schol. ἀντιστάντες. Vel *opponant* (subintell. *se* ἑαυτοὺς) *contra* —— ἀντίσχεσθε τραπέζας ἰῶν, Homer. Οδ. χ. 74

ἀντίξουν τῇ ξυστάσει τοῦ ἀνθρώπου ἐὸν πάθος, 18. 26. Herodot. 212. 13. ἀντίξοον, ἐναντίον, πολέμιον, Suid. ἀντιξοεῖν, ἀντικεῖσθαι, ἐναντιοῦσθαι, Schol. Pindar. Olymp. Od. 13. v. 15. & Schol. Apollon. Argon. l. 2. v. 29. ἀντίξοα ἀλεξήματα, 106. 5.

* ἀντιπερίησι ἐς πολλὰς περιόδους, 16. 20. *revertitur*.

ἀντισπασθῇ τι, 88. 9. *revellatur*. ἀντισπᾶν, Hippocr. 1168. G. & 1170. A.

ἀντιτυπίη μετὰ σκληρίης, ἀντιτυπίης, 50. 20. ἀντιτυπίαι, ἐναντιώσεις, Hesych. ἀντιτυπία, ἐναντίωσις, σκληρότης, Suid. Dura enim resistunt.

ἀνυπόστατα οὖρα, 49. 11. *urina, in quâ nihil desedit*. φλέγματα, 140. 12. *pituita, quæ non subsidit*. † ἀνυπόστατος, *subsistentiam non habens*. Significat sæpius *intolerabilis*. Xenoph. 201. B. Psal. cxxiii. 4.

ἀνύω. ἀνύει, *prodest*, 134. 6. Sic ἀνύτειν, Thucyd. 148. C. ubi Schol. τελεσιουργεῖν. & ἀνύω, Homer. Ιλ. δ. 56. ubi Schol. ὠφελῶ.

ἀνυτικὸν, *utile*, 85. 7. ἀνυτικώτερον, Xenoph. 958. C. ἀνυσιμώτερον, *utilius*, 103. 23. Xenoph. 31. E.

ἀνώδυνοι, *dolorem non sentientes*, 50. 4. H. Stephanus notat à Galeno ἀνώδυνον *vocari* τὸν μὴ ὀδυνώμενον κάμνοντα. Sed ἀνώδυνον φάρμακον, *medicamentum dolorem leniens*.

ἀνώϊστος γένηται, 28. 19. *superiores partes petat*. scil. ab ἀναφέρω, *sursum tollo*. ἀνοίσω, ἀναφέρω, ἀναβάσω, Hesych. ἀνοίσω, ἀνενέγκω, φέρω, Suid. ἀνώϊστος pro ἄνωστος, idque pro ἄνοιστος, uti ἀνῶσαι, Herodot. 41. 8. pro ἀνοῖσαι. πατρώϊος, Homer. Ιλ. ζ. 46. pro πατρῷος. [At ἀνώϊστος sæpius significat ἀπροσδόκητος, Hesych. ἀνυπονόητος, Suid. scil. ab οἴομαι, *puto*. Sic Herodot. 224. 26. Homer. Ιλ. φ. 39.] Si aliam liceret comminisci lectionem, legerem ἀνωστὸς, scilicet ab ἀνωθέω [ἀνώσαντες, Homer. Οδ. ο. 552.] ἀνωθῆσαι, ἐπὶ τὰ ἄνω κινῆσαι, Suid. ἀνωστὸν, ab Hesych. exp^r. ἔγκλητον; quæ vox quid velit, videant critici.

ἀνώλεθρον, *exitium inferens*, 35. 5. sensu activo, (qui rariùs occurrit) & mox lin. 7. ἀνώλεθροι, *damni expertes*. passivo: quo Homer. Ιλ. ν. 761. [per ο] ἀπήμονας οὐδ' ἀνολέθρους. Hesych. exp. ἀνόλεθρον, ἀκίνδυνον, quæ vox utroque sensu usurpatur.

ἀνώμαλον [πύον] cui opponitur ὁμαλὸν, 44. 25.

ἀξιόνικος ἰητρείη, 149. 5. ἀξιόνικος ἀθλητὴς, Xenoph. 24. B. ἀξιονικότερος, Herodot. 282. 41.

ἀξίως, 86. 8. *quantum satis est*.

ἀξύμβατον τρῶμα, *vulnus quod coire non potest*, 109. 15. Sic * ἀξύμφυτα τὰ χείλεα τοῦ τραύματος [quæ scilicet] οὐ ξυνάγεται, 98. 31, 32. διὰ τὸ ἀξύμβατον, Thucyd. 204. A. ubi Schol. ἀσυγχώρητον.

ἀξυνήθες τὸ πάθος, 94. 20.

ἀόρητον ὀξυθυμίην, 135. 25.

ἄορας σκληρίη, 48. 19. γῆς ἀορίστου, Thucyd. 92. A. ubi Schol. τῆς πολλῆς, ἄοριστος ἡ μὴ ἔχουσα ὅρους.

ἀπάγω. ῥηϊδίως τοῦ ζῆν ἀπήγαγε, 5. 29. *vitam ademit facilè*.

ἀπαθέα, 41. 21. *partes sanæ, morbo non tentatæ*. ἀπαθῆ κακῶν, Xenoph. 422. B. ἀπαθὴς vocatur τέττιξ, ab Anacreonte, Od. 43. *dolori non obnoxia*.

ἀπαίδευτος & εὐπαίδευτος opponuntur. ἡ εὐπαιδευσίη —— & mox τοῖσι δὲ ἀπαιδεύτοισι, 37. 32.

ἀπαλλαγὴν πόνων, διαστροφῆς, αἰσχύνης, 5. 30. ἐμέτων ἀπαλλαγὴ, 53. 31. ἀπαλλαγὴ βίου, Hippocr. 1234 A.

* ἀπανδρεῦμαι. αἱ μῆτραι [γυναιξὶ] ἀπηνδρώθησαν, 37. 22. *uteri viro maturi sunt*. ἀνδρωθεῖσα, ἀνδρὶ συνοικήσασα. ἀνδρώσασθαι, συγγενέσθαι. ἠνδρωμένη, ἀνδρὸς πεπειραμένη, Hesych.

ἀπάτη ξυνέσι τοῖσι ἡγευμένοισι, &c. *falluntur, qui putant*, &c. 53. 2. ἀπάτη ξυνουσίης ἐς ἰατροὺς, *de coitu falsò opinantur medici*, 136. 2. πολλοῖσι ἀπάτη γίνεται, ὡς, &c. 49. 28. ἀπάτη ξυνέσι τοῖσι σπασμοῖσι, 41. 20.

ἀπατηλὸν, Hom. Ιλ. α. 526. ἀπατηλῶν χρωμάτων 53. 5.

ἀπαυδῆν καὶ ἀπαρνεῖσθαι, 138. 6. ἀπηυδήκῃ, 116. 28. ἀπαυδῶ, ἀπαγορεύω, Hesych.

ἄπαυστος φορὴ, 59. 7. *quæ sedari non potest*. ἄπαυστος δίψα, H. Steph. ex Thucyd.

* ἀπαχλυόμενοι, 61. 35. *caligine offuscati*.

ἀπεικὸς. οὐδὲ ἀπεοικὸς δοκέειν, 6. 31. *verisimile videri*.

† ἄπεπτος τροφὴ, *cibus indigestus*, 48. 34. & 54. 9. τροφὴ ἀπεπτοτέρη, 64. 13. Et activè, ἄπεπτοι, *concoquendi impotentes*, 61. 32.

ἀπεψίη, 2. 7. * ἀπεπτέη στόμαχος, 139. 21.

* ἀπερεύξιες, *eructationes*, 9. 16.

ἀπηνὴς σπλὴν, 49. 29. *durus*. ἀπηνὴς, σκληρὸς, Hesych.

* ἀπιθύνειν τῆς ὄψιος τὰ διάστροφα, 94. 26.

ἀπιστίην νούσου τάδε ἴσχει, 54. 3. [Crass. *Hæc morbi inconstantiam infirmitatémque significant.*] *Habent diffidentiam*, sive *non sat firmam fidem morbi faciunt*: vel *morbus nondum est firmatus*.

ἀπίων. ἀπίονα πτερὰ, 138. 26. idem quod lin. 25. τὰ μὴ πίονα.

ἁπλοῖ, 36. 11. de melancholicis dicitur; quæ vox opponi videtur voci paulò antè præcedenti αἰσχροί. Isocrat. ad Nicoc. ἁπλοῦς ἡγοῦνται τοὺς νοῦν οὐκ ἔχοντας. & ἁπλοῦν pro εὐήθες, citat Bud. ex Aristot. Meteorol. 1.

† ἄπνοια, *spiritûs interclusio*, 13. 15. ἀπνοίη, 28. 22. ἄπνους ἀναπνοὴ, Galen. lib. 1. de Diffic. Spir.

ἀπόβασις, *eventus*. τῇ ἀποβάσει τῶν εἰρημένων, 20. 18. eo sensu ἀποβησομένῳ τρώματι, Hippocr. 96. G. & ἀποβήσεται, Herodot. 9. 8.

ἀποβλύζουσι, *evomunt*, φλέγμα, 65. 10. ἀποβλύσαι, 79. 36. Et cum genitivo, οἴνου ἀποβλύζων, Homer. Ιλ. ι. 487. ubi Schol. ἀπεμῶν. Ὀνοματοποιΐα.

ἀπόβρεγμα, *dilutum*, 87. 1.

ἀπογίγνεται, *decedunt*, 47. 14. ἀπογινόμενα, 10. 18. sic Hippocr. 302. 13. ἀπεγίνετο, Thucyd. 167. C. ubi Schol. ἀπώλλυτο. ἀπογενόμενοι, ἀποθανόντες, Hesych. Sic Hippocr. 1139. B. Herodot. 182. 27, 30.

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

Hæc duo poſtrema ab interpretibus redduntur per verbum implere; at nullibi in hôc ſenſu reperire adhuc potui ἐμπλέειν. Occurrit quidem in Lexicis ἐμπλεόω, ſed ſinè authore.

ἐμπνέουσι [cum duplici accus°.] τὸ αὐτὸ τὸν θώρηκα, 9. 27. cum dat°. & præpoſitione; ἑωϋτέοισι ἐμπνέουσι ἐς ἡδονὴν, 87. 21.

ἐμποιοῦσα ὀδύνην, 21. 22. ἐμποιέει νάρκην καὶ ψύξιας, 125. 8. φῦσαν καὶ ἐρυγὰς, 35. 7. λειποθυμίην, 124. 30.

† ἔμπονος, laborum patiens. τὸ ἔμπονον, dolor; δεῖ τῶν ἐμπόνων, 9. 29. Sic τὸ ἐπίπονον, Xenoph. 997. A.

* ἐμπότων, 140. 29. potabilium.

† ἐμφαγεῖν βοτάνης, 148. 23.

ἐμφραχθῇ μέγας [λίθος] 60. 29. videtur activè ſignificare, viam intercluſerit. † ἔμφραξις, 118. 15. ἐμφράξιες, 122. 7. & Heſych. de aurium obſtructione. ἔμφραξις, πόνος ὤτων.

ἐμφυσηθεῖσι τῆς κοιλίης, 26. 18. ἐμφυσῶνται μαστοὶ, Hippocr. 1031. 8.

ἐμφύῃ τῇ καρδίῃ, 24. 31. ἐμπεφύκασι τοῖσι ὤμοισι, 60. 19. ἐμφύειν, frequentiùs activè, ingenerare; utì ἐνέφυσεν, Homer. Οδ. χ. 348. ἐμφῦσαι, Xenoph. 726. B. & 727. D. & 802. A. ſed ἐμφύω poteſt etiam neutraliter æquè ac activè, accipi, utì φύω; φύει generat, Homer. Ιλ. ζ. 148. naſcitur, ibid. v. 149.

ἐμφύτῳ θέρμῃ, 74. 15. ψύχεϊ, 146. 24. ἔμφυτος τῇ ἀρχῇ, 40. 7.

ἐμφωλεύουσιν σπλάγχνοισι ὅκως ἀΐδηλον πῦρ, 78. 3. eâdem metaphorâ utitur Philo de mundo (654. 32.) πῦρ πεφώλευκε.

ἐμψύχει, 114. 1. † ἔμψυξιν, 9. 34. & 84. 19.

ἐναιωρεύμενη τῷ θώρηκι [φλὲψ] 24. 30. ἐναιωρεύμενοι ὀφθαλμοὶ, Hippocr. 37. 20.

ἐναλλάξῃ τὴν κατάκλισιν, 54. 6.

ἐναντίως [cum dat°.] ἰγνύϊ, 5. 23. cum gen°. H. Steph. ex Ariſtot.

ἐναργῆ ἄρθρα, 42. 37. prominentes articuli.

* ἐναργώδεες ὄνειροι, 36. 9. ἐναργῆ ἐνύπνια, Hippocr. 67. F.

ἐναφεψήματι, 84. 36. ἐναφέψω, ſive ἐναφεψέω, H. Steph. ex Dioſc. ἀφεψηθεῖσα, 84. 37. ἀφεψήματος, 92. 10. & 117. 26.

ἐνδάκνω. ἐνδακόντος κνωὸς, 6. 27.

ἐνδέειν, opus eſſe, 91. 24. ἐνδεῶς ἐπὶ σμικρὸν, 26. 28. aliquantulum morbo remittente, aut viribus indigente. ἐνδείῃ, defectu, 112. 5.

† ἐνδιαιτώμενος ὕδασι, 138. 16. ἐνδιαιτᾶται, σωζεσι, διατρίβει, Heſych.

ἐνδιδοῖ [injicit, impertit] τὸν πόθον τῷ πλεύμονι, &c. 13. 11. & cum genitivo, τάδε τῆς ψυχῆς τοῦ στομάχου ἐνδιδόντος, 65. 15. ἐνδιδόντες [remittentes] πυρετοὶ, 11. 4. Sic ἐνδοῦναι, Hippocr. 43. 48. ἐνέδοσαν, Thucyd. 277. B. Schol. ἔκλιναν, ἐχαυνώθησαν. & ibid. 142. B. 340. A. ἐνδιδόναι. Herodot. 115. 18. Sic Heſych. in ἐνεδίδου. & Suid. in ἐνδοῦναι.

ἐνδινέω. ἐνδεδινημένοι ὀφθαλμοὶ, 3. 20. & 95. 17. ἐνδεδινημένα ὄμματα, Hippocr. 1162. C. ἐξεστραμμένα, Erotian. in voce ὄμματα.

* ἐνειλίξαντα, 96. 36.

ἔνειμι. ἄκρων [χειρῶν] ἐνόντων λινοῖσι, 135. 18. extremis manibus impoſitis [involutis] in linteis.

ἐνεργὸν ποιέεται [ἐπίπλασμα] 103. 2.

ἐνεργείης πάρεσις, 39. 13. remiſſio virium.

* ἐνέρυθροι ὀφθαλμοὶ, 38. 26.

* ἐνεψεῖν, 84. 22. ἐνεψημένων, 83. 36. ἐνεψητέον, 84. 20.

* ἐνεψήματα, 85. 27.

* ἐνζέομαι. ἐνεζέσθη, 89. 26.

ἐνηχοῦν ἐπιγάστριον, 5. 22. reſonans. ἔνθεος μανίη, 39. 1. ἔνθους, μαινόμενος, Heſych.

ἔνθεσιν τῆς τροφῆς, 93. 30. immiſſionem cibi, ἔνθεσις pro ipſo cibo apud Ariſtoph. [311. B.] Schol. τροφὴ, qui locus à Suidâ citatur.

ἐνθλίβωσι τοῖσι παραθμίοισι, 9. 30. ἐνθλίβοις, Nicand. Alexiph. v. 453. Schol. ἀντὶ τοῦ πιέζοις.

ἔνι [pro ἔνεστι] ἐξάπτεσθαι, 103. 32. ἀγαθὸν ἔνι, 139. 14. ſic Ariſtoph. 39. B. Xenoph. 694. C. Herodot. 265. 19. Homer. Ιλ. ξ. 216. & pro ἔνεισι, Ιλ. ξ. 141.

ἐνίζει μέσον πνεύμονι ἡ καρδίη, 65. 18. ἐνίζουσα τῇ γλώσσῃ χολὴ, 52. 33. ἐνίζεσθαι τοῖσι αὐτέοισι ἀντὶ λουτροῦ, 122. 29.

* ἐνίζησις εἰς ἔλαιον, 94. 5.

ἐνίσταται ἰατρὸς τῇσι ἀρχῇσι, 74. 34. ἐνίστασθαι τῇσι φλεγμονῇσι, 141. 10. ἐνίσταται τοῖς ποιουμένοις, Thucyd. 601. B. ἐνστάντες, Id. 186. A. Schol. ἐναντιωθέντες.

ἐνστάσιες ὀφθαλμῶν, intentiones, 132. 33. λίθων, inbaſiones, 144. 16. ἔνστασιν, 144. 25.

ἐννοίης θείης πλοῦτος, 65. 29.

* ἐνοικάδιοι γαλεοὶ, 134. 33.

ἐνοικέει νοῦσος ἐν ἡλικίῃσι, 34. 9.

ἐνοπὴ αὐλῶν ἢ συρίγγων, 33. 23. κλαγγῇ τ᾽ ἐνοπῇ τ᾽ ἴσαν, ὄρνιθες ὥς [de Trojanis] Homer. Ιλ. γ. 2. ἀοιδάων ἐνοπῇ [de Orpheo] Apollon. Argon. lib. 1. v. 27. Schol. τῇ τῶν ᾠδῶν εὐρυθμίᾳ. οὐκ εὖ δέ. ἡ γὰρ ἐνοπὴ καὶ ἐπὶ θορύβου.

ἐνραγῇ, rumpatur, 11. 10. ἐνράσσει ταῖς πύλαις, irruit, Joſeph.

* ἐνστήθω, crebro tranſmitto. ἐνστήσαντα, 85. 20.

ἐνσκήπτει κύστι καὶ νεφροῖσι, 60. 1. ἐνσκήψαντες, ἐφορμήσαντες, Heſych. Et tranſitivè, immittere, Herodot. 28. 31. & 156. 26.

ἐνστάζει ἐς ἀρτηρίην, 8. 17. ἐνστάξῃ, 5. 6. ἐνέστακται, Homer. Οδ. β. 271. ἐνέστακτο, Herodot. 324. 19.

ἐνστήκῃ, 121. 26. ab ἐνστήκω, themate à perfecto [qualia themata frequenter formantur]; niſi quis maluerit poni pro ἐνεστήκῃ, abjecto augmento, ab ἐνίστημι.

* ἐνσχέδιος κάθαρσις, 71. 13. levis. σχέδιοι, εὐτελεῖς, Heſych.

† ἔντασις τενόντων, 5. 3. ἐντάσι ἄχθεος, 16. 6. ἤτρου, Hippocr. 1129. C.

ἐντετηκότων μυῶν, 43. 2. * ἔντηκτον [αἷμα] 149. 19.

ἐντομὰς κοίλας, 77. 20. ἐντομαὶ βαθεῖαι τῶν ῥινῶν, 79. 9.

† ἔντυπος παρέγχυσις, 46. 19.

ἐξ [poſt] αὐχμοῦ ὑγρασίῃ, 138. 18. ſic ἐκ τούτου, 134. 37. Xenoph. 48. C.

ἐξάγει σφέας τοῦ ζῆν, 50. 23. enecat. Dioſc. 274. A. ἐξάγειν ἑαυτὸν τοῦ βίου, Cicero vertit mortem oppetere. Vide H. Steph. Lexic. Ciceron. p. 58. & Bud. Comment. p. 380.

ἐξαγωγὴ τοῦ βίου ἐν θαλάσσῃ, 130. 27. in mari vitam degere. At in ejuſd. Lex. Cic. p. 184. ἐξαγωγὴ, exceſſus è vitâ.

ἐξαείρεται τὰ ἐποιδέοντα, 59. 16. ἐξαειρεύμενα τὰ οἰδήματα, Hippocr. 765. E.

ἐξαιρεῦται, Hippocr. 244. 47. ἐξῃρημένης τῆς ζωτικῆς δυνάμιος, 20. 25. ἐξῃρευμέναι [σιαγόνες] 58. 4.

* ἐξηέρωσιν τῶν χυμῶν, 143. 25. Lege Bud. Comm. p. 179. ἐξαιρεῦσθαι & ἐξαειρεῦσθαι.

ἐξαιμάτωσιν, 23. 15. ſanguinis generationem. Galen. 2. ad Glaucon.

ἐξαιρεύμενοι τὴν νοῦσον, 3. 9. eximentes. ἐξέλετο φρένας, Homer. Ιλ. ζ 234.

ἐξαλλάσσονται τὴν φθέγξιν, 84. 20.

ἔξαλσις, 129. 27. inter corporis exercitia. Sed ἔξαλσις apud Hippocr. 811. F. G. de vertebrarum è ſuo loco exultu.

† ἐξανέργαστον ἡ τρέψις, 54. 10. non fit concoctio.

ἐξάνθρωποι, 34. 26. dicitur de Epilepticis. ἐξάνθρωπος ἡ ξυμφορὴ, 5. 34. quæ verba H. Stephanus citans ex Athenæo in authoris nomine lapſus eſt.

ἐξαντλέω. ἐξήντλησε τάδε ἡ νοῦσος, 20. 22.

* ἐξάντλημα ἄπονον, 148. 18.

ἐξαπίνης [pro ἐξαίφνης] 26. 20. Hippocr. 204. H. Herodot. 19. 19. Homer. Ιλ. ε. 91. Xenoph. 306. B. ἐξαπιναίως, 16. 6. Hippocr. 1275. 42. Xenoph. 446. C. Thucyd. 99. D. Schol. ἀπροσδοκήτως.

* ἐξαπλώσιες τῶν ὑμένων εἰς πλάτος, 8. 8. ἐξαπλόω, explico, expando, Suidas. ἐξαπλῶν, διπλασιάζων, πολυπλασιάζων, ex Sophoc. Ajac. [v. 284.] ubi tamen legitur ἐξ ἁπλῶν. ἁπλώσεις τὰς παλάμας, extendes. Symmach. in Job. xi. 13.

ἐξάπτεται ἡ συγκοπὴ, 19. 20. ἐξάπτεται ἡ παραφορὴ ἐπὶ μᾶλλον, 84. 22. ἐξήφθη ὁ πόνος καὶ ἡ νοῦσος, 74. 2. ἔξαψιν τοῦ θερμοῦ, 147. 19.

* ἐξαραιῶσαι, 119. 5. rarefacere.

ἔξαρθρα, 42. 37. quæ artus prominentes habent. ἔξαρθροι, Hippocr. 787. B. exertos articulos habentes. ἔξαρθρος, ἐκμελὴς, Heſych. ἐξωστεϊσμένος, Suid.

ἐξαρκέειν, perdurare. ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων, 84. 7. ſic Hippocr. 1243. E.

† ἐξαρτήσιος, ſuſpenſionis, 10. 13.

ἐξατμίζῃ ἡ θέρμη τὸ ὑγρὸν, 54. 7.

ἐξέγρομαι. ἐκ τοῦ κάρου καὶ τῆς μέθης ἐξήγρετο, 80. 4.

ἐξελάοις [συγκοπὴν] 111. 24. ab ἐξελάω, unde ἐξελαύνω.

* ἐξερεύξιες πολλαὶ, 17. 18. eructationes.

ἐξερεύσαιτο

ἐξερπύσαντα ἐκ τῆς γῆς ἔχιν, 79. 32.

ἐξέρυθροι σάρκες, 69. 8. ἐξέρυθρος, Hippocr. 67. C. ἐξέρυθρον, τὸ λίαν ἐρυθρόν. Erotian.

ἐξέρχομαι. ἐξελθὼν τοῦ ζῆν, 23. 13. ἐξῆλθε τῆς νούσου, 134. 12. ἐξέρχεται [ἡ νοῦσος] Hippocr. 559. 6. & 557. 30.

° ἐξεχὲς, 139. 7. ejusdem formæ ac συνεχές.

* ἐξεχέβρογχοι, 43. 8. Hippocr. 807. C. *quibus guttur prominet.* Sic ἐξεχέγλουτοι, Hippocr. 823. C.

ἐξήκει [*exit*] σαρκίον, 72. 31. ἐξήκει [*præteriit*] ὁ χρόνος, Xenoph. 380. B.

ἕξις, *habitudo corporis.* τὴν ἕξιν φθίνουσι, 26. 29. ἐς θερμασίην τρέπει, 144. 25.

ἐξίσχοντας ὀφθαλμοὶ, 7. 4. & Hippocr. 27. 20.

ἐξίτηλον γάλα, 115. 4. *fluxile.* At ἐξίτηλος τροφὴ, Hippocr. 380. 46. *evanidus.* sic etiam Xenoph. 847. B. & ἐξίτηλος ἐλαία, *putrida oliva*, Habac. iii. 17. in Var. lect. ἐξίτηλος, ἀφανὴς, εὐτελὴς, χαῦνος, Suid. ἄχρηστος, ἀδόκιμος, διεφθαρμένος, Hesych. ἐξίτηλον ἐξ ἀνθρώπων γίνεσθαι, *ex memoriâ deleri*, Herodot. 1. 3.

* ἐξοτκέει [θερμασίη] ἐς τὸν αὐχένα, 98, 25. ἐξοτκέει ἔξω τὸ πᾶν, 98. 21. ἐξοτκόω occurrit in Lexicis. * ἐξοτκῶσι τῶν παρισθμίων, 97. 14.

ἔξοδος, substantivum; ἔξοδοι κοιλίης, 61. 15. Adjectivum; ἔξοδον φυσῶν, 130. 10. τάδε ἔξοδα λίθων, 144. 28. *eductiva, expellentia.*

* ἐξοιδαίνῃ ἡ γαστὴρ, 85. 31. ἐξῴδησε σφυρὸν, 74. 30.

ἐξοκέλλειν neutraliter; ἐξώκειλε φλεγμονὴ ἐς τὸν τράχηλον, 9. 6. ἐξώκειλαν ἐς μελαγχολίην, 65. 14. activè; πάντα, ἅπερ ἐς τὸ ἔξω ἡ φλεγμονὴ ἐξωκείλει, 7. 21. [ubi videtur legendum ἐξώκειλε vel ἐξοκέλλει] ἐξώκελλεν, ἐξέπεσεν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν πλοίων, Hesych.

ἐξοχέας τουτέων πάντων καθαρσίας, 134. 3. *purgationes, quæ magìs, quàm omnia hæc, valeant.* Si ἐξοχέας ab ἔξοχος derivari placet, notandum est hoc adjectivum flecti tricatalecticè, ἐξόχας, non ἐξόχους; deinde ἐξοχέας pro ἐξόχας; ε Ionicè inserto. Si minùs id placeat, facili mutatione reponi poterit ἐξεχέας, ab ἐξεχής. cujus exemplum suprà datum est, nisi quis maluerit adjectivum ἐξοχὴς ab ἔξοχος formari.

ἐξωθέω. ἐξῶσαι, 5. 34. & cum Attico augmento ἐξεῶσαι, 14. 7. ἐξεώσμεναι, 2 Reg. xiv. 14.

ἔξωροι [cui opponitur ἐφ' ὥρας] 122. 27, 28.

ἔξωχροι, 22. 15. *admodum pallidi.* ἔξωχρον, Theophr. Hist. Plant. 403. 12.

ἐπαιώρηται, 49. 33. ablato augmento pro ἐπηώρηται, perfecto verbi ἐπαιωρέομαι.

* ἐπαλγεστέρη ἰσχουρίη, 61. 19. ἐπαλγὴς, idem ac περιαλγὴς, quo uti Platonem notat H. Stephanus.

ἐπαλλαξάμενα ἀλλήλοις εἰς χιασμὸν σχήματος, 40. 7. ἐπαλλαγὴ τῶν ὀρχέων τῶν νεύρων, 40. 6.

ἐπαναιρεῦνται, 74. 7. *adsumuntur.* ἐπανελέσθαι, ἐπαναλαβεῖν, Hesych.

* ἐπαναίσθητον σπλάγχνον, 50. 5. *sensûs valde expers.*

† ἐπανακαλέομαι. ἐπανεκλήθη ἐς ὁρμὰ ζωῆς, 80. 9. ἐπανάκλησιν θέρμης ποιέεσθαι, 114. 21. sic Hippocr. 427. 32. & H. Steph. ex Galen. ad Glaucon.

ἐπαναλίσκομαι, *consumor.* ἐπαναλωθῇ, 16. 12. ἀναλώθησαν, ἠφανίσθησαν, Suid.

* ἐπανατάμνειν αὖθις τὴν φλέβα, 91. 25.

* ἐπανατρέφειν αὖθις, 137. 6.

ἐπαναφέρουσι [*effundunt*] πλῆθος, 17. 12. [paulò antè l. 6. ἀναφερόμενον] ἐπαναφέρῃ [*remittat*] ἡ νοῦσος, 14. 5. At in Hippocr. 118. B. ἐπανενέγκαντες, *vires resumentes.*

ἐπαναφορά. ὁμίχλης ἐπαναφορὴν ἀνίησι ἀτμῶν, 96. 5. *emittit caliginosos vapores.*

ἐπανθέει ἡ χροιὴ μέζων, 52. 21. ἐπήνθει, Hippocrat. 1221. G. [à quo ἐπενήνοθε, Homer. Ιλ. β. 219.] H. Steph. ἐρύθημα ἐπανθεῖν, ex Lucian. & ἔρευθος ἐπανθεῖ, ex Galen. ad Glauc.

* ἐπάνθισμα ἀφροῦ, 46. 30. ἐπάνθισμα ἀφρῶδες, Hippocr. 69. A.

ἐπανίημι, *remitto.* σμικρὸν ἐπανῆκε τῶν πόνων, 26. 24. ἐπανιέντα, Hippocr. 74. H.

* ἐπανέσιας μακρὰς——βραχείας, 83. 27. & ibid. l. 7. παροξυσμοὺς & ἐπανέσιας opponuntur. ἐν τῇσι ἐπανέσεσι, 47. 5.

ἐπαρκέει ἰητρὸς ἔτι οὔτε ἐς ζωὴν, οὔτε ἐς ἀπονίην, ἀτὰρ οὔτε ἐς μορφὴν, 6. 3. ἢν ἐπαρκέσῃ ἡ φύσις, 70. 19. ἐπήρκεσεν, ἐβοήθησεν, Hesych.

* ἐπαρτικὸν στομάχου, 130. 18. *attollit, inflat.* ἐπάρσιες κοιλίης, Hippocr. 129. G.

* ἐπαυξέα γίνεται [*augentur*] τὰ πάθεα, 23. 30. & 59. 25. ἐπαυξέας νόσους, Hippocr. 1185. D.

ἐπαφαιρέειν [scil. αἷμα] 123. 25. *iterum* vel *paulò pòst mittere.* * ἐπαφαιρέσιος, 83. 25.

ἐπάφρων, 14. 6.——χολωδέων, ibid. ἔπαφρα χολώδεα, Hippocr. 74. E. ἔπαφρα, τὰ διάλευκα καὶ οἷον ἀφρώδη, Erotian.

* ἐπεσσυμένως, 111. 23. ἐπέσσυται, Homer. Ιλ. α. 173. ἐσσυμένως, Ιλ. γ. 85. ἐπεσσύμενος, Οδ. ε. 428.

ἐπευθῦναι [*recta reddere*] τὰ μέλη, 6. 3.

ἐπιβάλλουσι [*incumbunt*] ἀλλήλοισι, 69. 19. ἐπιβάλλουσαι ἀλλήλαις, Plat. in Phæd. 248. A.

ἐπιβολαὶ [*insertiones*] ἐς τὸ στέρνον, 42. 35.

† ἐπιβλαβέες κόποι, 130. 23.

ἐπιδιδοῖ ἐπὶ τὸ θανατῶδες, 13. 32. ἐπιδιδόντων ἐπὶ τὸ κακὸν, 10. 21. ἐπιδιδόντες ἐπὶ τὸ ὀξύτερον, Hippocr. 940. G. ἐπιδιδῷ ἐς κακὸν, 10. 29. ἐς τὸ κάκιον, 21. 4. ἐπεδίδοσαν εἰς τὸ χεῖρον, H. Steph. ex Herodian.

ἐπίδοσις [*incrementum*] φλεγμονῆς, 8. 23. Hippocr. 998. B. ἐπίδοσις, ἡ αὔξησις, Hesych.

ἐπιεικὴς [*mitis*] ἐν ἀνελπίστοισι, 56. 29. τὸ ἐπιεικὲς, Hippocr. 68. B.

* ἐπιθλίψιας φυλάσσεσθαι, 100. 18. *à compressionibus cavere.*

ἐπίκαιρον, κάτοξυ κακὸν, 106. 4. μεγάλα καὶ ἐπίκαιρα, Hippocr. 984. E. ἐπικαίροισι τόνοισι, 23. 9. ἐπικαιροτέρη τουτέων ἡ ἀναπνοὴ, 13. 5. ἐπίκαιρα ἐς κίνησιν νεῦρα, 13. 20. ἐπίκαιρα ἐς τέκμαρσιν, Hippocr. 283. 36.

ἐπικαρσίην, πλαγίαν, Erotian. ἐπικάρσιος, Herodot. 161. 10. & 252. 2. Flectitur dicatalecticè, ἐπικαρσίους ἐντομὰς, 77. 20. & tricatalecticè, ἐπικαρσίης τομῆς, 8. 11. ἐπικάρσια, πλάγια, οὐ κατ' εὐθεῖαν φερόμενα, Hesych.

ἐπικίνδυνος, *periculosus, qui infert periculum.* ἐπικίνδυνον, Herodot. 293. 5. Et *periculo obnoxius, cui infertur periculum.* [uti θανατῶδες, *lethale.* Hippocr. 1257. A. & *letho obnoxium*] ἐπικίνδυνα καὶ θανατώδεα, 45. 3.

ἐπίκλησις, *cognominatio.* τὴν ἐπίκλησιν ἴσχουσι, 4. 19. ἐπικλήσιος τοῦ πάθεος, 18. 20. ἐπίκλησιν ἀσκίτην καλέομεν, 56. 21. ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσι, Homer. Ιλ. σ. 487.

ἐπίκλην τὸ πάθος λειεντερίη ἴσχει, 71. 8. ἄστρα ἐπίκλην ἔχοντα πλάνητες, Plat. Tim. 38. C. σάπων ἐπίκλην, 150. 9. Κράσσος ὁ Μάρκος ἐπίκλην, Appian. 92. 22. [quod novè dictum scribit H. Stephanus in Thes.] ἐπίκλην, ἐπωνυμία. ἡ ἐπίκλησις παρὰ Ἀττικοῖς, Hesych. τὸ ἐπίκλησιν παρὰ τοῖς ὕστερον συγκοπὲν, τὸ ἐπίκλην ἐπίρρημα πεποίηκεν. Eustath. 672. 6. vel συγκοπὲν ἐκ τοῦ ἐπικλήδην. Id. 1255. 15.

ἐπικόπτει πολλόντι βαρύτερον, 79. 19. *multò graviùs affligit.*

ἐπικουφιζούσης οὐδὲν ἐπὶ τῷ παντὶ, 25. 15. *quæ nil levamenti affert.* μικρὸν ἐπικουφίζουσα, 50. 10.

ἐπικρούοις [ἐπιγάστριον] 5. 22. *impellas.*

ἐπικρύψιας νούσων, 138 5.

ἐπιλήθω, *oblivionem induco.* ἡδονὴ ἐπιλήθουσα τῶν πάρος, 74. 9. ὕπνος ἐπέλησεν ἅπαντας ἐσθλῶν, Homer. Οδ. υ. 85. Schol. λήθην ἐπήγαγεν. ἐπιλήσμονες ἑωϋτέων, 36. 15. ἐπιλήσμων, ὁ ἐπιλανθάνων, Phrynich. p. 76. 90.

* ἐπίλυποι, 37. 14. ἐπιλυπέω, habet H. Steph. sed sinè authore.

ἐπιμήκης, *oblongus.* ἐπιμήκεα κοιλίην, 60. 31. ἐπιμήκεες λίθοι, 60. 33.

ἐπιμιξίη, 56. 25. ἐπιμιξίας, Plutarch. Symp. (edit. H. Steph.) p. 1137.

ἐπίμονοι πρὸς τὸ καμεῖν, 37. 15. *laboris patientes.*

ἐπιμύσαι βλέφαρα ἐθέλοιεν, 3. 21. *connivere palpebræ cupiant.* βλέφαρα μόγις τοῖσι ὀφθαλμοῖσι ἐπιμύει, 95. 16. ἐπιμύω etiam activè; ἐπιμύσαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, H. Steph. ex Basil. ἐπιμύσας, καμμύσας, κλείσας, Hesych.

ἐπινέμηται ἡ φλεγμονὴ, 6. 13. *ulteriùs serpat.* ἐπενείματο [ἡ νόσος] Ἀθήνας, Thucyd. 134. B. Schol. κατέφαγε.

ἐπιξέσαντες [δέρμα] 129. 22.

* ἐπίξηρος γαστὴρ, 51. 13. ἐπιξηρότεροι πυρετῶν μούνων, 83. 32. *sicciores, quam qui solâ febre laboraret.* † ἐπιξηραίνονται, 86. 4. ἐπιξηραίνεται τὰ ἕλκεα, 100. 22. ἐπιξηραίνεσθαι γλῶσσαν, Hippocr. 89. D.

ἐπίπαγος, 8. 32. 33. & 69. 24 *humor concretus*, Diosc. lib. 1. c. 133. & lib. 5. c. 137.

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

† εὔσιτος,

ἠμιτελέες ἐνέργειαι, 39. 29. ἠμιτελὴς οἶκος, Homer. Ιλ. β. 701.

† ἡμιτυμβίε, 135. 19. ἡμιτυμβίων τρηχέων, 132. 15. Scribitur ſinè μ plerumque; Hippocr. 480. 40. Ariſtoph. 76. B. ubi Schol. σουδάριον ῥάκος ἡμιτελὲς, λινοῦν. καὶ Σαπφὼ, ἡμιτύβιον σταλάσσων. ἡμιτύβιον, λινοῦν ἔνδυμα. Heſych. ὀθονίε παχέος μέρος, Galen. in Expoſ. Voc. Hippocr.

ἦχοι ὤτων, 2. 11. & 38. 18. Hippocr. 68. G. ἦχος αἰγιαλῶν, 85. 10.

Θ.

θάλψιες, 103. 3. H. Steph. ex Aphrodiſ.

† θειώδη λουτρὰ, 150. 36.

θέμις ἰητρὸν δρῆν, &c. 138. 6. *fas eſt medico*, vel *poteſt medicus facere*, &c. Aut cum Datº. perſonæ, ὃ μηδ' εἰπεῖν τινι θέμις, Plat. Tim. p. 29. A.

θεοὶ μοῦνοι ἴσασι αἰτίην ἀτρεκέα, 74. 11. ὑπ' εὐτυχίης, καὶ θεῶν μᾶλλον ἢ τέχνης· τὰ γὰρ μέζονα πάντα ἰῶνται μοῦνοι θεοὶ, 56. 5. ὅλον τὸν ἄνθρωπον ἀλλάξαι, τόδε μέντοι οὐδὲ θεοῖσι ῥηΐτερον, 58. 18. ὑγιέας ἅπαντας ποιέειν ἀδύνατον τοὺς νοσέοντας· ἢ γὰρ ἂν ἰητρὸς κρέσσων θεοῦ, 138. 5. θείης, οὐκ ἀνθρωπίνης ἰήσιος, 34. 22. εὐνοίης, 65. 29. θείου πρήγματος, 29. 26. σχήματος, 29. 29.

θεραπίη πυρετῶν, 82. 4. pro θεραπεία.

θερματίην ἐγείρειν, 147. 8. θερμότης λέγε, ἀλλὰ μὴ θερμασία, Phrynich. p. 20. θερμότης καὶ θέρμη, Ἀττικοί· θερμασία Ἕλληνες, Thom. Mag. θέρμης, 75. 22, Hippocr. 606. 48. θερμωλῆ, Hippocr. 416. 32. θερμωλὴ ὁ πυρετὸς· μήποτε καὶ πᾶσα θερμασία ὑπ' αὐτοῦ θερμωλὴ λέγεται, Erotian. θερμασία ὑπερβολὴ τῆς θερμότητος, Ariſtot. Probl.

† θερμολουσίης κρέσσων ἀλουσίη, 132. 35.

θετὰ ἔκτος ἄκη, 109. 4 pro θετέα.

θηητὸς, Dionyſ. Perieg. v. 513. Heſiod. Theog. v. 31. ὁράματα μὴ θηητὰ, 135. 5.

† θηρευτὰ, 133. 15.

θηρία δάμνονται κνῆσι ὤτων τε καὶ κροτάφων, 85. 8. θηριῶδες [*lethiferum*] ἀκμάζουσι, 25. 22. & 34. 6. θηριῶδες μετόπωρον, 50. 29. τὸ θηριῶδες φθινοπώρου, Hippocr. 1165. B.

θίγειν, 57. 4. Exod. xix. 12. Moſch. Idyll. 1. v. 29. θιγέειν, 57. 1. θιγγάνειν, 100. 16. θίξιν, 89. 35. & 95. 31. τῇ θίξει, 49. 32.

θλάσμασι, 57. 23. Amos vi. 11.

θνήσκῃ [*moriturus ſit*] ὀδυνῆσι, 123. 2. & lin. 6. τῇ ὀδύνῃ οἴκτιστος θανεῖν, *emori*.

θάνατος μήκιστος, 13. 14. *tardiſſima. diu ægrotat, antequam mortem obeat.* cui opponitur ὤκιστος, 29. 12. & ὀξύτεροι θάνατοι, 29. 27. & μακρόβιον κακὸν, 79. 17. μέχρι πολλοῦ τοῦ θανάτου, 29. 7.

θανατῶδες, *lethale*, Hippocr. 1257. A. ἐπὶ τὸ θανατῶδες ἐπιδιδοῖ, 13. 32. θανατώδης, *letho obnoxius*; παιδία οὐ θανατώδεα, 21. 18.

θανατόω. θανατῶν, ἀποκτείνων, Suid. οὐδὲ θανατοῖ τὸ κακὸν, 79. 16. θανατάω. θανατῶν, θανάτου ἐπιθυμῶν, Heſych. Suid. θανατῶσι, 33. 15.

θολερὰ οὖρα, 78. 13. & 140. 12. θολερὸν πνεῦμα, Hippocr. 76. D. ταραχῶδες, ἀκάθαρτον, βορβορῶδες, Heſych.

θελξ οὐ πονέει, 74. 5. lege πίελξ. quæ vox occurrit, 54. 24.

θρόμβοισι, 27. 14. θρόμβοι αἵματος, Luc. xxii. 44. Hippocr. 1252. E.

θρομβώδεα, 69. 15. Hippocr. 216. D. θρομβώδεις ἀφροὶ, Sophoc. Trachin. v. 699. H. Steph. [σπέρματα] μὴ θρομβώδη, Ariſtot. Anim. Hiſt. lib. 7. in fin. cap. 1.

θρομβοῦται [ἐπίπαγος] 69. 25. Nicand. Alexiph. v. 315. Schol. πήγνυται.

θρύπτειν λίθους φαρμάκοισι, 121. 27. θρύπτονται [λίθοι] 121. 7. Dioſc. lib. 3. cap. 158.

* θυητὰ μυρία, 135. 6. *ſuffimenta.* Galen. in Exp. Voc. Hippoc. habet θύματα, θυμιάματα.

* θυμίησι κακώδεσι, & θυμιητῶν εὐωδέων, 73. 23.

θυμηδίην, 35. 21. θυμηδία, ἡδύτης, τέρψις, ἀρέσκεια, Heſych.

θυμοδακέες μῦθοι, 82. 26. θυμοδακὴς μῦθος, Homer. Οδ. θ. 185. Schol. τῆς ψυχῆς ἁψάμενος. ἀψικάρδιος, λυπῶν τὴν ψυχὴν, Heſych.

θώρηξις ἐπ' οἴνῳ, 65. 32. θώρηξις, οἰνοποσία, Heſych. Erotian. & Galen. Hippocr. 1260 C. Vide Schol. Ariſtophan. 719. A. & Nicand. Alexiph. v. 225. ubi θωρήξαιο, Schol. exp. χόρτασον οἴνῳ γλυκεῖ. Euſtath. in Homer. 166. 12. θώρηξις, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, οἰνοποσία καὶ ἀκρατοποσία.

I.

ἰάομαι. ἰήθη μετεξετέροισι ἀκέσι σμικροῖσι, 127. 22. *ſanatio facta eſt*; imperſonaliter & paſſivè. Paſſiva ſignificatio occurrit apud Marc. v. 29. Luc. vii. 7. & 1 Pet. ii. 24.

ἰήσιος οὐκ ἀνθρωπίνης ἀλλὰ θείης, 34. 21.

ἰητροῦ ἀνδρὸς, ἀρετὴ, &c. 32. 10. ἰητρὸς πρὸς τὰς ἀρχὰς, &c. 78. 7. ἰητροῦ συμφορὴ, 6. 5.

* ἰητήριον ἰσόρροπον, 91. 18.

ἰαχὴ τελσμοῦ ἁμάξης, 33. 23. ἰαχὴ, *pugnantium*, Homer. Ιλ. δ. 456. Schol. φωνὴ, βοὴ, Ιλ. μ. 144. *de Marte*, Heſiod. Scut. v. 441.

ἰδέην νοσημάτων, 82. 5. *formam.* ἰδέα, μορφὴ, Heſych.

ἰδίῃ, 38. 17. *particulariter.* ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ, 39. 24. *ſigillatim.*

ἱδρόω. ἱδροῖ ἄνθρωπος, 21. 10. ἱδρώσει, Homer. Ιλ. β. 388. ἱδρῶσαι, Xenoph. 206. A.

ἱδρῶτας κινέειν, 120. 23. ἱδρώτων πρόκλησιν, 120. 26.

ἱερὴν πάθην —— ἱερὸν γὰρ τὸ μέγα, &c. 34. 20, 21. ἐπιληψίαν μεγάλην νοῦσον ἱερὰν καλοῦσι, Plutarch. de Solert. Animal. Sic Galen. comment. 6. in 6. epidem. ἱερὰ νόσος ἐπιληψία, Heſych. Vox ἱερὸς, dici ſolet de iis, quæ in ſuo genere cæteris præſtant; utì apud Homerum; ἱερὸν ἰχθὺν, Ιλ. π. 407. Schol. μέγαν. ἱερὸν κνέφας, Ιλ. λ. 194. ἱερὸν μένος, Οδ. η. 167. Sic videtur accipi etiam vox δῖος, δῖον ποταμὸν, Ιλ. β. 522. δῖαν ἅλα, Ιλ. α. 141. ubi Schol. θαυμαστήν. Hæc loquendi ratio ab Hebræorum linguâ manavit; apud quos vox θεὸς addita affert ἐξοχήν; ποταμὸς τοῦ θεοῦ, Pſalm. lxv. 9. κέδρους θεοῦ, Pſalm. lxxx. 10. ὄρη θεοῦ, Pſalm. xxxvi. 7.

ἱερὸς, cum Genº. οἱ σάτυροι, τοῦ Διονύσου ἱεροὶ, 29. 26. ἱερείοισι [*victimis*] κακοχύμοισι, 78. 31, ἱερεῖα, θύματα, Heſych.

ἱερήϊον, Homer. Ιλ. χ. 159. ἱερείων αἷμα, Lucian. 739. B.

ἵζειν, *ſedere.* ἵζει ἐν γαστρὶ, 27. 12. ἐν ἕδρῃ, 10. 11. ἵζωσι, 144. 14. ſic Homer. Οδ. λ. 448. Herodot. 187. 8. *ſubſidere.* ἵζον, 49. 6. ἵζει, Hippocr. 1125. G. & activè, ἷζε [*ſedere fecit*] βουλὴν, Homer. Ιλ. β. 53.

ἰζάνει ἐπὶ μηροῖσι, 73. 7. ἰζαίνοντι, 53. 3. [ubi mallem ἰζάνοντι; licet ſciam terminationem —άνω & —αίνω in hujuſmodi verbis frequentari] ἰζάνει ὕπνος ἐπ' ὄμμασι, Homer. Ιλ. κ. 93. Sapph. Od. & cum accº. ἰζάνῃ νοτὶς κληῗδα, 112. 35. ἰζάνω, etiam *ſedere facio.* ἵζανε λαὸν, Homer. Ιλ. ψ. 258.

ἵημι vel ἵεμαι, vel ἴω, *eo.* πρὶν ἐς τέλος ἰέναι τὸ πάθος, 29. 9. [ἕλκος] ἐς ὠτειλὴν ἰὸν, 72. 32. ἴῃ, 65. 1. ἡ νοῦσος ἐς μῆκος, 84. 6. ἴωσιν αἱ ὕλαι ἐς παλίρροιαν, 98. 3. ἵεμαι, *cupio, geſtio.* ἵεται πρὸς ἡδονὴν ἐπὶ τοῖσι εὐώδεσι, 123. 11. *cupidine fertur ad voluptatem*, i. e. *delectatur.* Vel ſi placeat lenis ſpiritus [ἴεται, utì apud Turneb. & Heniſch. edition.] *it in voluptatem*; eodem ſenſu. Hic locus conferendus cum 28. 16.

* ἰθύτητι τῆς ὁδοῦ, 119. 12. In Lexicis legitur (ſed ſinè authore) εὐθύτης; pro quo ἰθύτης, utì pro εὐθὺς ἰθὺς, & pro εὐθυώω ἰθυώω. κἢν ἐς τὰ μεγάλα ἰθυώῃ, 137. 29. *ſi valentibus etiam reſiſtat.* Craſſ. *ſi magnis non vincitur.* ἰθύειν, *cum impetu ferri.* ἴθυσαν, Homer. Ιλ. δ. 507. Schol. ἐπ' εὐθείας ὥρμησαν. Eodem ſenſu accipitur hìc ἰθυώῃ. τὸ ἰθυώειν eſſe ὁμώνυμον λέξιν τῷ ἰθύειν, docet Euſtath. Homer. 1122. 29.

ἴκελα, 76. 8. ἴκελοι, 76. 21. & 60 17. Hippocr. 386. 17. Herodot. 124. 5. Homer. Ιλ. β. 478. Hoc vocabulum poëtis tantummodo uſitatum eſſe ſcribit Henr. Stephanus.

ἰκμὰς νοτίδι ἰκέλη, 29. 33. † ἰκμαλέοι, 49. 17. & 57. 29. Hippocr. 243. 32. ἰκμαλέα, τὰ δίυγρα, Erotian. ἰκμαλέον, ὑγρὸν, Heſych.

ἱκνέομαι. ἵκηται τὸ κακὸν ἕρπον εἰς κεφαλὴν, 3. 2. ἀφίκηται νοῦσος ἐς δάκτυλον, 3. 6. ἀφικνέωνται ἐς ἄφεσιν τοῦ κακοῦ, 3. 34. οὐκ ἀφικνέεται τὸ ἕλκος ἐς σύμφυσιν, 16. 28. ἀφίκηται νοῦσος ἐς μῆκος, 25. 24. ἀλιτροῖσι ἐς σελήνην, 34. 20. ἀφικνεόμενοι ἐς ἐπίστασιν τῆς νόσου, 38. 34. Vide λεπτότης.

ἴλιγγος

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

ἰλίγγοι, 2. 4. ἰλίγγων περικλήσιες, 132. 24. Hippocr. 1247. H. Schol. Ariſtoph. 398. F. & 427. E. ἴλιγγος, ὁ τῆς κεφαλῆς σκοτισμὸς, Heſych. Vide Plutarch. Erotic. 763. A. de Sapph.

ἰλύϊ, 20. 21. ἰλύος, 78. 28. Homer. Ιλ. φ. 318. ἰλὺς, *fæx vini*, Hippocr. 615. 55. ἰλυώδεα, 49. 10. Hippocr. 210. H.

* ἴλωσις τοῦ ὀφθαλμοῦ, 41. 11. *diſtortio.* & per geminum λ, ἴλλωσις, Hippocr. 72. E. ἰλλὸς, στρεβλὸς, διεστραμμένος, Heſych. Suid. Ariſtoph. 812. G.

ἰνδάλλεται κατ' ὄψιν, 38. 11. Homer. Ιλ. ψ. 460. ὁμοιοῦται, φαίνεται, Heſych. Schol. Ariſtoph. 442. C. ἰνδάλματα κυάνεα ἢ μέλανα πρὸ ὀφθαλμῶν, 38. 23. Jerem. l. 39. φαντάσματα, εἰκόνες, Heſych. Suid.

ἴξιν, εὐθυωρίαν, Galen. Expoſ. Voc. Hippocr. κατ' ἴξιν, 16. 2. & 23. 24. κατὰ τὴν ἴξιν, Hippocr. 385. 47. Corinthus notat ἴξιν, Ionibus eſſe εὐθυωρίαν.

† ἰξώδεα, 44. 26.

ἴονθος, πρώτη ἔκφυσις τῶν τριχῶν, Suid. ἴονθοι præterea ſunt *vari*, 75. 15. Hippocr. 970. B. ἴονθοι, ἀνθήματα ψυδρακίοις παραπλήσια περὶ τῷ προσώπῳ, σημεῖον ἀκμῆς, Polluc. lib. 4. cap. 25.

ἱρὴν ἐν οὐρανῷ τετανύσθαι, 2. 11. ἶριν πορφυρέην τανύσῃ Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν, Homer. Ιλ. φ. 547. Eſt etiam nomen herbæ aromaticæ, 95. 2.

ἰσάριθμα τῇ φύσει σπλάγχνα, 47. 29. ἰσαρίθμου στρατοῦ, ex Herodian. lib. 6. affert H. Steph.

ἰσατώδης [χολὴ] 52. 13. Hippocr. 1137. B.

ἵστημι. ἵσταμαι, 32. 16. pro ἱστάμενον.

ἶσος, cum infin°. ἄμφω παθεῖν οὐκ ἶσα ἂν, 40. 1. *ambo ad patiendum non ſunt æquè proclivia.*

† ἰσομεγέθεα τοῖσι οὐρητῆρσι κοιλίην, 60. 31.

ἰσόρροπος ἡ φύσις, ὡς ἐν ἰσορρόπῳ, 40. 1. ἰσόρροπον ἰητρεῖον, 91. 18. Hippocr. 800. C. ἀντιτυπεῖς καὶ ἰσόρροποι, Herodian. 139. 33. ἀντίπαλα καὶ ἰσόρροπα, Id. 134. 1.

ἰχαιμὸν φάρμακον, Lucian. 48. A. ξηρόν τι ἴχαιμον, 129. 9. ἰχαίμασι, 119. 1. pro ἰχαίμοις [ἰχαίμοισι, in Var. Lect.] per Metaplaſmum: uti προσώπασι, Homer. Ιλ. η. 212. σάββασι, Matth. xii. 1. pro προσώποις, σαββάτοις.

ἰχνὸς πόνος, 22. 23.

ἰχνότης ἐπὶ μᾶλλον τῆς φύσιος, 6. 18. ἰχνότης τοῦ σώματος, H. Steph. ex Gal.

ἰχὺν τῆς δυνάμιος, 137. 17. & 138. 37. Similem huic emphaſin affert H. Steph. ex Philon. de mund. ἰχύος ῥώμη.

ἴχω, *habeo.* ἴχουσα τὴν ἀρχὴν, 24. 24. ἴχει τὴν ἕδρην γενέσιος, 61. 29. ὀδύνη ἴχει τὴν γαστέρα, Hippocr. 567. 38. ἴχουσι Μαραθῶνα, Herodot. 15. 22. ἴχει, Homer. Ιλ. ψ. 762. & cum adverbio, ἴχουσι κάρτα ὀλεθρίως, 15. 34. *incumbo*; βάρος ἴχον ἐπὶ τῷ κώλῳ, 22. 24. *inhibeo*; ἴχειν φλεβοτομίην, 117. 12. ἴχεται, 16. 19. & 69. 10. ἴχειν θυμὸν, Homer. Ιλ. ι. 256. ἴχειν ἀνθρώπους, Herodot. 326. 43.

† ἰχθυώδεας ἐρυγὰς, 35. 9.

ἰχωροειδέα, 68. 28. ἰχωροειδέος αἵματος, Hippocr. 1170. E.

K.

Καθαπτόμενοι ψόφου, 82. 17. Hippocr. 68. D. Galen. exp. σφοδρῶς αἰσθανόμενοι· ψόφου ῥηϊδίως αἰσθανόμενοι, καὶ μέντοι καὶ πτοούμενοι, ὡς εἰ καὶ ψοφώδεις ἔλεγον. Galenus tamen alibi exponit καθαπτόμενοι ſenſu non activo, *ſentientes*, ſed paſſivo, ὧν ὁ ψόφος καθάπτεται, ὑπὸ τῶν ψόφων θορυβούμενοι ἢ ταραττόμενοι. H. Stephanus ex Plutarch. Num. καθαψάμενος βαφῆς, & ex ejuſd. Solon. καθηψάμην τυραννίδος. Apud Homerum καθάπτομαι, cum acc°. Ιλ. α. 582. Ιλ. ο. 127. καθάπτω cum gen°. καθῆψε τῆς χειρὸς, Act. xxviii. 3.

καθαρεύεται [*purgatur à*] τῆς ὀμίχλης ἡ αἴσθησις, 87. 27. καθαρεύειν, *purum eſſe*, cum gen°. ex authoribus affertur apud H. Steph. Eo ſenſu καθαρεύειν ſinè caſu, Xenoph. 909. A.

* κάθεφθος πτισάνη, 102. 9.

καθίσαται γνώμην ἔρωτι ἰητρῷ, 36. 29.

καινεῆς, 74. 31. pro καινῆς, Ionum eſt.

καίριος, *præcipuus, primarius.* καίρια μέρεα, 120. 1 καρδίης γειτόνημα καίριόν ἐστι ὁ στόμαχος, 19. 2. τί καρδίης ἄλλο καιριώτερον ἐς ζωὴν ἢ ἐς θάνατον, 18. 23. καίριαι σημασίαι, H. Steph. ex Dioſc. & καιριώτατα τῶν κλημάτων, ex Theophr. de cauſ. plant. καίριος *periculo obnoxius.* αὐχὴν ἐστι τῶν καιρίων, Xenoph. 952. A. & καιριώτατον κενεῶνα, ibid. E. *lethalis*; καίρια [νοσήματα ἢ τρώματα] Hippocr. 448. 8. καίριοι πληγαὶ, Id. 797. D. καιρίας πληγῆς, Xenoph. 134. B. μάλιστα καίριον, Homer. Ιλ. θ. 84. Schol. ἐνικαιρον πρὸς θάνατον μέρος τοῦτο, ἐπικίνδυνον. & βέλος κατακαίριον, Ιλ. λ. 439. Vide Heſych. in καίρια, & Suid. in καιριώτατα.

κακὸς, comparativè κακίων, Homer. Οδ. ξ. 56. Xenoph. 41. C. πόνος —— φοβερώτερος ἢ κακίων· ἀφοβίη —— κακίων ἢ φοβερωτέρη, 18. 14, 15. *plus metûs quàm mali affert —— plus mali quàm metûs*: κάκιον ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες ἐκμαίνονται, 36. 2. ἐπείγει ἐπὶ τὸ κάκιον, 9. 36. ξυνεπείγει ἐπὶ τὸ κάκιον, Hippocr. 946. G. χερείονες, χειρόνων —— χερείους, 64. 18. Homer. Ιλ. α. 114.

κακία, *vitium.* ἐπὶ μιῇ τοῦ σώματος κακίῃ, 53. 25.

κακωθῇ εἰς πέψιν ἡ γαστὴρ, 51. 21. *venter malè concoquit.*

* κακοειδέσι ἕλκεσι, 70. 11.

κακῶδες πύον, 48. 28.

κακοήθεες σφόδρα βουβῶνες, 18. 30. κακόηθεα τρώματα, Hippocr. 78. F. κακοήθη νοσήματα, Galen. lib. 1. de Criſ.

† κακοσιτίη στομάχου, 65. 36. * κακοσφυξίη, 25. 28.

κακοχυμίης, 136. 17. ἐς ἀσθενίην κακοχυμίης ἡ φύσις τραπῇ, 53. 22. κακοχύμοισι ἱρείοισι, 78. 31. κακήγοροι ζωῆς, 36. 13. de melancholicis.

κάμνειν, *ægrotare.* τοῖσι κάμνουσι, 103. 1. κάμνων, Thucyd. 132. A. κάμνει, Ariſtoph. 787. E. στομάχῳ τῷ νοσέοντι καὶ κάμνοντι, 136. 29. *elaborare*; κάμνει τὴν πέψιν κοιλίη, 66. 11. κάμε σκῆπτρον Ἥφαιστος, Homer. Ιλ. β. 101. κάμνει, νοσεῖ· ἐργάζεται, Heſych. κάμνειν, forſan plus eſt quàm νοσέειν, in loco modò citato.

καματηρὸν τῷ σκληρῷ [ἀγρυπνίη] 132. 11. *laboris plenum, moleſtum.* καματηρὰ πηδήματα, Lucian. 510. A. καματηροὺς τῶν ἀνδρῶν, Herodot. 167. 36. *labore feſſos.*

καμπύλοι, 60. 17. καμπύλα τόξα, Homer. Ιλ. ε. 97.

* καμπύλη ἄνθρωπος, 4. 21. καμπύλιαι, Hippocr. 812. C.

† κάμψιν, 40. 21. κάμψι, 63. 19.

καμπῇσι ξυνεχέσι, 132. 23.

καναχηδὸν ῥεόντων ποταμῶν, 33. 22. καναχηδὸν, Dionyſ. Perieg. v. 145.

* καρδιοβόλα βρώματα, 19. 7. καρδιοβολεῖσθαι, λυπεῖσθαι, Heſych.

καρηβαρίη νωθρῇ εὐνᾶται, 117. 9. κεφαλῆς πόνος, καρηβαρίη, 29. 1. καρηβαρίην ἰσχυρὴν, Hippocr. 394. 47. Galen. expon. καρηβαρίας, τῆς κεφαλῆς βαρύτητας. καρηβαρικοὶ, 4. 8. *qui* καρηβαρίᾳ *laborant.* νόσοι καρηβαρικοὶ, Hippocr. 1247. A. *qui* καρηβαρίαν *inducunt.*

κάρος, Apollon. Argon. lib. 2. v. 203. Schol. σκότωσις, σκοτοδινία. κάρῳ καινῷ καρηβαρίαι τε καὶ ἀναισθησία ξυνέστι, 28. 24.

* καρώδεα, 107. 2. καρῶδες, καρηβαρία, καρωτικὸν, Erotian.

κάρτα ἰσχυρὴ, 4. 27. κάρτα ὀξὺ, Hippocr. 393. 51. τὸ κάρτα οὔνομα, Herodot. 18. 22. κάρτα, πάνυ, λίαν, μεγάλως, Heſych. καὶ κάρταγε, Euripid. Hippolyt. v. 90. Schol. καὶ μάλιστα.

καρφαλέον δέρμα, 95. 15. Hippocr. 1190. E. καρφαλέον, Homer. Ιλ. ν. 409. Schol. ξηρόν. καρφαλέου, πυρὸς, Nicand. Ther. v. 691. Schol. ξηροῦ ἢ ξηροποιοῦ.

καταβάλλω. κατέβαλε ὄσφρησις βαρέων ὀσμῶν, 2. 14.

καταβλακεύειν, *negligentem eſſe*, 114. 36. καταβλακεύειν, καταβλακεῖν, ῥαθυμεῖν, ἢ δαπανᾶν ῥαθύμως, Heſych. Et cum accuſativo *negligere.* καταβλακεύουσι τὴν διόρθωσιν, Hippocr. 820. A. & τὴν ὁδοιπορίην, ib. κατολιγωροῦσι, Galen. Expoſ. Voc. Hippocr. καταβεβλακευμένως [cui ibidem opponitur προθύμως] Ariſtoph. 36. D. & 37. A. Schol. βραδέως· βλὰξ γάρ ἐστιν ὁ μαλθακευόμενος. Legitur cum μ [ſi modò lectio ſana ſit] καταμβλακεύειν, 127. 9. Poteſt fieri (nam Aretæus gaudet decompoſitis) ex κατὰ & ἀμβλακεύειν pro ἀναβλακεύειν. vel ἀμβλακεύειν (uti φοιτεύω pro φοιτέω; vide Comment de Dial. Aret.) pro ἀμβλακεῖν ἁμαρτεῖν, Heſych. de quâ voce priús. βλακεύειν, Xenoph. 279. B. & 368. E. ὀλιγωρεῖν, ἐπὶ πλεῖστον διατρίβειν, Erotian. οὔτε κατεβλακεύσαμεν τὰ τοῦτα, Xenoph. 415. D.

καταγίγνονται ἐς σύντηξιν ὑποφερόμενοι, 26. 29. *tabidi*

tandem evadunt. καταγίνεσθαι, *moram trahere, vitam trahere.* καταγίνομαι, Demoſth. 388. B. *moror, habito, vivo.*

κατάγνυμι. κατάξαι τὸν ἄνθρωπον, 6. 4. *diffringere.* κατάξας τὸν αὐχένα, Hippocr. 689. 19. *ſecans,* i. e. καταγάσας.

καταθῦσαι τὴν αἶγα, 148. 24. κατέθυσε ἑκατόμβας, Herodian. 98. 16.

καταιονεῖν, 85. 23. & 86. 37. καταιονεόμενον, 139. 7. καταιονᾷν ἐλαίῳ, H. Steph. ex Galen. Fines -άω & -έω in verbis frequenter permutantur.

κατακέομαι pro κατάκειμαι. κατακέωνται, 9. 31.

κατακορὴς [*abunde*] ὑπόχολον, 13. 30. κατακορὲς ποικίλον, Hippocr. 218. A. κατακορέως δίαιμον, 10. 17. ἰκτερώδεες κατακορέως, 48. 12. Hippocr. 1121. C. Hæc adverbia ab adjectivo κατακορής; κατακορὴς χολὴ, 48. 32. Hippocr. 1228. E. Galen. exp. ἀκράτε χολῆς. κατακορὴς ὀχληρός, Heſych. ἐπιπλεονάζων, Suid.

κατάληψις, *apprehenſio vel oppreſſio ſenſuum,* Aurel. c. 10. l. 2. acut. lege Paul. Ægin. l. 3. c. 6. & Galen. l. 4. de loc. aff. & Gorræum. ἐν τῇσι καταλήψεσι, 34. 30. *in acceſſionibus.* κατάληψις, Hippocr. 1027. D. *interceptio.*

καταμύει, 41. 26. unde nomen * καταμύσι, 41. 23. H. Stephanus affert καταμυήσεις, ex Plut. Camill. (p. 239. ſuæ editionis) & legendum putat καταμύσεις à καταμύω. καταμύει in loco citato, *connivet.* Sic καταμῦσαι, Lucian. 35. D. Et cum accus°. καταμύει τὰ βλέφαρα, Xenoph. 980. B. ἐκάμμυσαν, Eſai. vi. 10.

καταξέων ξύλα, 40. 23.

κατάξηρος ἄρτος, 110. 27. κατάξηρος ψυχὴ, Numer. xi. 6.

καταπάσσειν τὰ ξηρὰ πτερῶν, 100. 19. καταπάσας τέφραν κατὰ τῆς τραπέζης, Ariſtoph. 133. B. καταπασάμενοι γῆν, Job. ii. 12.

καταπέσσῃ, 71. 12. Metaphoricè apud Homer. χόλον καταπέψῃ, Ιλ. α. 81.

καταπίπτω, *concido, deficio.* κατέπεσόν τινες ὑπὸ προφάσιος ἐξ ἀθυμίης, 2. 12. μὴ καταπίπτετε, Nehem. viii. 11. κατάπτωσιν, λειποθυμίην, 39. 21. κατάπτωσις τοῦ ἀνθρώπου, 33. 9.

κατάποσιν τροφῆς, 93. 20. ſic 102. 3. Et κατάποσις pro *gulâ,* 39. 27. & 93. 19.

* κατάποτον, Hippocr. 1146. A. ποτοῖσι καὶ καταποτοῖσι, 109. 5.

καταῤῥήγνυμι. δέρμα κατεῤῥωγὸς, 78. 25. ἀσκοὺς κατεῤῥωγότας, Joſuæ ix. 4.

* καταῤῥηκτικὰ φυσέων καὶ οὔρων, 89. 23. Hippocr. 394. 6. καταῤῥηκτικὸν πνευμάτων πταρμοῖσι, 89. 32.

κατάρχειν, *principium dare.* ἢν κατάρχῃ κεφαλὴ, 40. 4. *ſi caput primùm affectum morbo fuerit.* Et cum genitivo, κατάρχει αὐτέου [ſcil. πάθεος] καῦσος, 19. 24. τὰ κατάρχοντα μέρεα, 3. 8. *partes morbo primùm affectas.*

κατάστασις ψυχῆς, 20. 14. *animus conſtans.* κατάστασις, *ſtatus* ſive *conditio;* καταστάσιος τῆς νούσου, 87. 3. κατάστασις τεταρταίων, Hippocr. 44. 22. καταστάσιος ὅλης, καὶ κατὰ μέρεα τοῦ οὐρανίων καὶ χώρης ἑκάστης, Id. 959. A.

καταστρέφειν, neutraliter *vergere, converti:* ἐς ὕδρωπα κατέστρεψεν ἡ νοῦσος, 49. 1. αἱ φθοραὶ τῶν παρθένων εἰς γάμους καταστρέφουσι, H Steph. ex Plut. Symp.

καταχάζεσθαι ῥηϊδίη [φλὲψ] 108. 4. τὰ ἐν κύκλῳ βαθυτέραις ἀμυχαῖς καταχαστέον, Dioſcor. Ther. 424. E. διὰ τοῦ καταχασμοῦ, ibid. 422. A. καταχάσαι, ἰατροὶ μὲν χρώμενοι ἔχουσιν ἀπολογίαν, ὡς ὄντος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τοῦ ἔχασ' ἀντὶ τοῦ ἔχαζον καὶ ἐκέντουν. ἀλλὰ κατανύξαι ἡμεῖς λέγομεν, Phrynich. p. 36. καταχάσαι, ἀμυχὰς ποιῆσαι, Heſych. χᾶ, χάζει, Heſych. ἔχων, Ariſtoph. Nub. p. 150. E. Schol. ἔχαζον. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ χάω χῶ, ἐξ οὗ τὸ χάζω.

καταφορῇ νωθρῇ, Hippocr. 1085. G. ἐν τῇ καταφορῇ παραφόροι, 10. 20. Aquila in 1 Reg. xxvi. 12. καταφορὰ, Symmachus κάρος, Theodotion ἔκστασις, LXX. θάμβος.

καταψύχομαι. κατεψύχθη τὸ θερμὸν, 58. 3. κατεψύχθαι, Hippocr. 82. B.

* κατείλησις εἰρίων, 122. 19. *involutio.*

κατειλίσσειν, 125. 2. κατειλίχατο, Herodot. 259. 22.

κάτειμι vel κατίημι, *deſcendo,* unde Aoriſt. 2. κάτιον. ἢν κατίῃς ἐς ἀνάγκην τομῆς, 48. 25.

κατοίχομαι, *decedo, morior.* κατοιχομένων, 20. 19. νεκρῶν, τεθνεώτων, ἀπελθόντων, ἀποθανόντων, Heſych.

κάτοξυς πυρετὸς, 101. 5. κάτοξυ πάθος, 6. 9. κατόξεα [πάθεα] 27. 24. κάτοξυ νόσημα, Hippocr. 1243. C. κατοξείας βοῆς, Ariſtoph. 461. E. Schol. σφοδρᾶς, ὀξείας.

κάτω, poſtpoſitum caſui. τῆς κεφαλῆς κάτω, 40. 2.

κελαρύζοντας ὀχετοὺς, 114. 4. κελάρυζε, Homer. Ιλ. λ. 812. Schol. μετ' ἤχου ἐφέρετο. ἠχεῖ, φωνεῖ· ἢ συνεχῶς ῥέει, Heſych.

Κελτέων, οἳ νῦν καλέονται Γάλλοι, 150. 8. οἱ πρότεροι Κέλτας ὠνόμαζον· ἀπὸ τούτων δ' οἶμαι καὶ τοὺς σύμπαντας Γαλάτας Κελτοὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων προσαγορευθῆναι, Strab. 189. C. In hôc Aretæi loco Cappadociæ pars eſt.

κενεαγγέειν, 83. 24. & 128. 3. Hippocr. 816. G. κενεαγγείη, 144. 20. Hippocr. 391. 11. Aretæus de vaſorum inanitione per ſanguinis miſſionem, Hippocrates per inediam intelligit.

κενοῦν, *purgare,* 83. 14. *Sanguinem mittere,* ἀθρόον κενοῦν αἷμα, 88. 8. κενωθήσεται τῇσι αἰσθήσεσι, 89. 11. *evacuatione purgatio facta fuerit ſenſibus.*

κένωσις, cui opponitur πλησμονὴ, Hippocr. 1199. F. τὸ ἱκανὸν τῆς κενώσιος, 83. 25. ἐς κένωσιν τοῦ πλήθεος, 92. 5. κενώσιας ποιέεσθαι, 137. 24. τὴν κένωσιν ἐμποιέειν, 118. 19.

κερασφόροισι, 76. 27. Herodian. 24. 18.

κεγχρῶδες ἆσθμα, 47. 5. κεγχρωδέων βρωμάτων, Hippocr. 817. C. De hâc voce affatim H. Steph. & Foeſ.

κεφαλαλγὴς, *cui caput dolet.* Plut. Sympoſ. ſept. Sapient. κεφαλαλγέες, *qui capiti dolorem afferunt,* 130. 14. & 133. 16.

κῆν, 17. 17. *&* *ſi.* ſic 9. 4. ſed 17. 14. *licet.* ſic 18. 6, 12.

κηροπλαστήσας ἔρωτα. Eubul. in Athen. 562. C. ἐκηροπλάστεεν αὖθις τὸν ἄνθρωπον ἡ φύσις, 80. 7.

κικλήσκω, 40. 26. κικλησκόμενα, 32. 23. κικλήσκουσι, 9. 24. Homer. Ιλ. β. 813. ἐκίκλησκον, 21. 29. & 77. 27.

κλῆσις, *nomen.* σπασμὸς ἡ κλῆσις, 39. 20.

κινδυνώδεες [ῥόοι] 72. 16. κινδυνώδη [ἐπιβουλὴν] Herodian. 91. 31.

κίνησις. ἐς κινήσιας ἄγειν, αἰώρης, τρίψιος, λουτρῶν, 115. 1.

κλίνης μῆκος καὶ πλάτος σύμμετρον, 82. 21. & lin. 22. κοίτη. & lin. 24. σκληρὴ, πλατείη, στεινή.

κλόνου πάταγον ἐποίησε, 41. 17. κλόνον, Homer. Ιλ. ε. 167. Schol. θόρυβον, ταραχήν.

κλονέει, Homer. Ιλ. λ. 526. neutraliter. Et activè, κλονέοντα φάλαγγας, Ιλ. ε. 96. Schol. ταράσσοντα. βῆχες κλονέουσαι τὸν θώρηκα, 101. 6.

κλύδωνα ποιέει τὸ ὑγρὸν, 57. 7.

* κνῆσις κροτάφων καὶ ὤτων, 85. 7. κνήσει, 85. 8. τῇ κνήσει πλευρέου, Hippocr. 192. D.

† κνησμῶδες σῶμα, 52. 31. Hippocr. 188. F.

* κοιλοκρόταφοι, 66. 26.

κοινωνὸς ἀλγέων, 101. 14. κοινωνοὶ πόνων, Xenoph. 197. E. κοινωνίη τῇ ὅλῃ, 49. 27. *in omnibus vicinis partibus.*

κολλᾶσθαι. κεκολλήσθω [σικύη] ἐς τὰ μετάφρενα, 86. 19. κολλώδεα, 46. 13.

* κόπρανα, 20. 33. Hippocr. 152. E. * κοπρώδεος, 88. 8. Lexicogr. habent κοπρώδης, ſed ſinè authore.

* κορυκοβολίαι, 150. 26. exercitii genus. κόρυκος eſt *pila è pellibus conſuta, follis pugillatorius.* Scribitur & per ω; κώρυκος, θυλάκιον, δερμάτινον ἀγγεῖον ὅμοιον ἀσκῷ, Heſych. [Et idem etiam in ordine litteræ ο, ſed cum ω] κωρυκομαχίη, Hippocr. 364. 16. & 372. 39. & 374. 3. Lege Athen. lib. 4. cap. 17. p. 161. A. & lib. 6. cap. 12. p. 246. F. & not. Iſ. Caſaub. in eund. Conſule etiam Hier. Mercurial. art. gymn. lib. 2. cap. 4.

κορυφῆς τοῦ κακοῦ, 38. 27. ἐς κορυφὴν ἀνισταμένης ἀποστάσιος, 7. 12. κορυφὴν ἐς τὸ ἔξω προβάληται, 11. 10. ἐς ἕν τι πλευρῶν τῆς ἀποστάσιος ἡ κορυφὴ ἐγείρεται, 44. 1.

κορυφουμένων [ἑλκέων] ὅκως ἐν θαλάσσῃ κύματα, 70. 18. κῦμα θαλάσσης — κορυφοῦται, Homer. Ιλ. δ. 422. 426.

κόσμος. ἐν κόσμῳ πρήσσειν ἅπαντα, 131. 19. idem ac κατὰ κόσμον, Homer. Ιλ. β. 214. Schol. κατὰ τὸ πρέπον.

κουροτρόφου γυναικὸς, 115. 3. κουροτρόφος, de Ithacâ, Homer.

Lucanum

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

locis ſequentibus. μελέτῃσι χρὴ τοῦ ϛομάχου ἐμέειν 131. 25. [ubi optimè reponit editor doctiſſimus μελετῆσαι —— τὸν ϛόμαχον] ἣν μελέτῃσι φέρῃ, 34. 8. *ſi exercitationibus aſſueverit ferre.* μελέτη ἐγγίγνεται τῇ φορῇ, 15. 24. ἣν ἐς μελέτην ἥκῃ τοῦ κακοῦ, 94. 13. ἔθος καὶ μελέτη, 71. 10. ſic ἣν —— μελέτῃσι [pro μελετῇ idque pro μελετᾷ, ſubj. verbi μελετάω. πολλὸν χρόνον ἡ νοῦσος, 73. 33. Quid ſi ſuprà pro φέρῃ legatur φέρειν?]

μελεδὼν, *cura.* μελεδῶνες, αἱ φροντίδες, Heſych. μελεδῶνι, 37. 9. τῇσι μελεδώνεσι, 62. 32.

μελεδώνη, *curatio, ſtudium.* μελεδώνης πολλῆς δέεται, Hippocr. 605. 11. μελεδῶναι, Homer. Οδ. τ. 517. Schol. μέριμναι. μελεδώνη λόγων καὶ πρηγμάτων σοφῶν, 65. 27.

μελεδαίνειν τὸν ἄνθρωπον, 124. 17. μελεδαίνειν τὰς ὑϛέρας, Hippocr. 598 26. μελεδαινομένη, Id. 616. 55. ubi proximâ paginâ, p. 617. l. 1. legitur vox τὴν μελεδὴν; quam tuentur H. Stephanus & Foeſius. μελεδαίνειν, Herodot. 317. 4.

μέλλειν μηδὲ χρὴ [*morari non oportet, i. e. properandum eſt*] ἐς ἄκεα, 95. 20. ſic οὐκ ἔφασαν χρῆναι μέλλειν ἔτι, H. Steph. ex Thucyd. οὐδὲ μελλήσομεν τιμωρεῖν, Thucyd. 57. C. Schol. ὑπερθησόμεθα. ὡς μὴ μέλλοιτο, ἀλλὰ περαίνοιτο τὰ δέοντα, Xenoph. 299. D. μέλλει, μένει. μέλλετε, βραδύνετε, ὑπερτίθεσθε, Heſych.

μέλλησις, βραδυτής. μελλησμοῦ, ὑπερθέσεως, βραδυτῆτος, Heſych. τρίψις, ἐν μελλήσει οὖσα, 135. 20. Craſſ. *lenta.* Oxon. *diuturna.* τῇ μελλήσει, Thucyd. 44. D. μέλλησις, μελλησμὸς, βραδυτὴς, ἀναβολὴ, Jul. Poll. lib. 1. cap. 3. * μελλισμοῦ, 46. 19. Oxon. *morbi adventantis.* Craſſ. *morbi incipientis.* Annot. G. Morel. *futuri morbi vel potiùs dilationis morbi.* Quid ſi legatur μελλησμοῦ?

μεσηγὺ τουτέου τοῦ χρόνου, 10. 24. & ſine caſu, μεσηγὺ, 92. 17. & 96. 33. & 101. 17. Sic Homer. Ιλ. θ. 556. & Ιλ. υ. 370.

μεσότης τούτων, 65. 19. Hanc vocem citat H. Steph. ex Plat. Tim. & Plut. Virt. Mor. Vide & Ariſtot. Moral. Magn. lib. 1. cap. 8, 9. μέσως [*mediocriter*] παχὺ, 17. 33. μέσως ἔχομεν, Ariſtot. Ethic. Nicom. lib. 2. cap. 5.

μέσφι τῆς ὀργῆς τοῦ μέσου, 39. 26. ἀκμῆς, 49. 18. τῆς τρηχείης ἀρτηρίης, 45. 17. ἀτρεπὲς καὶ ἀηδὲς μέσφι ἀκοῆς, 63. 32. & cum verbo μέσφι ἂν παραπαυθήσῃ, 149. 20. μέσφι διαχωρέει, 115. 15. μέσφα, poëticum eſſe adverbium pro μέχρι, ſcribit Henr. Stephanus. Conſtantinus habet μέσφι & μέσφα. μέσφ' ἠοῦς, Homer. Ιλ θ. 508. μέσφ' αὖτις, Apollon. Argon. l. 2. v. 1231. μέσφα διχαιομένης, Arat. v. 806. μέσφι παρ' αὐτὴν οὐρὴν, Id. v. 600. [& v. 603. ἄχρι παρ' αὐτὸν κρητῆρα] Aretæus utitur etiam μέχρι; βόμβοι μέχρι δῆγε σαλπίγγων, 38. 18.

μετὰ δὲ τὸ ἄκος, 128. 13. ſic Turneb. & Craſſus vert. *poſt medelam.* Sed Oxon. μέτα —— ſcil. pro μέτεϛι ut apud Homer. Οδ. φ. 93. ubi Schol. ὑπάρχει. [quod affertur in Rudim. Gramm. Gr. Weſtm.] In hôc tamen Homeri loco μετὰ non penacuitur, & Euſtathius ibidem docet habere vim, non verbi, ſed præpoſitionis. Idem autem Euſtathius, p. 74. l. 45. affert μέτα, tono retracto, pro μέτεϛι ex Euripide & Herodot. 24. 6. Foeſius obſervavit μετὰ ab Hippocrate poni pro μετὰ ταῦτα; ut ſcribit Galen. comm. 3. in lib. de Vict. in acut. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ καὶ ἐν ἄλλοις Ἱπποκράτης φαίνεται χρώμενος τῇ μετὰ προθέσει, κατὰ τὸ τῶν Ἰώνων ἔθος ἐλλειπτικῶς. Sic Herodot. 4. 1. &c. frequentiſſimé.

μεταβάλλῃ [*mutetur*] ἐς τὸ ἀρχαῖον ἡ φύσις, 49. 12. μεταβάλλουσι ἐπιτάσιες ἐς ἰδέην, 20. 8. neutraliter. ſic Hippocr. 308. 30. Herodot. 16. 27.

* μεταβιάζομαι, *vim infero.* μετεβιάσαντο τὴν φύσιν, 136. 3.

μεταγινώσκω, *ſententiam muto.* πρὸς τὸ ῥηϊδίως μεταγνῶναι εὔκολοι, 36. 10. ſic μεταγινώσκω, Herodot. 10. 24. μετέγνωσαν, Thucyd. 31. C. Schol. μετεβουλεύσαντο.

μετάδοσις τοῦ κακοῦ, 79. 29. μεταδίδωμι, *communico*; μετέδοσαν γῆς αὐτοῖς, Herodot. 169. 41. μεταδιδοῖεν αὐτοῖς πυροὺς, Xenoph. 329. D.

† μετακλιθῇ, 57. 12. † μετακλίσιας, 57. 6.

μεταλήψιες, 44. 22. *tranſlationes.* μετάληψις. 1 Tim. iv. 3. *participatio, ſumptio.*

μεταλλαγὴν τοῦ βίου, 20. 16. μεταλλαγαὶ *mortes* βασιλέων, titulus libri ab Anaximene ſcripti, apud Athen. 531. D. μετήλλαξε τὸν βίον, Iſocr. 119. B. Polyb. 155. A. & accuſativo ſubaudito; μετήλλαξε, Id. 155. C.

μεταρρέων ἡμιτελὴς, *ex dimidio fluens*, 57. 15. de tympaniâ.

μεταχωρέει *locum mutat* τὸ πνεῦμα, 57. 11. μετεχώρησε πρὸς ἐκείνους, H. Steph. ex Plut. Demetr.

μετεξέτεροι [ἕτεροι, ἔνιοι, Erotian. Heſych. & Corinth. de Ionic. Dial.] 2. 12. Hippocr. 759. E. Herodot. 15. 37. Arrian. de Exp. Alex. 141. D. Nicand. Georgic. apud Athen. 54. D.

* μετοχετεύσεως τῶν ὑγρῶν ἐς τὸ ἔντερον, 21. 12.

μηδαμᾶ. Vide Comm. de Aret. Dial. Litt. A.

μῆκος τῆς νούσου γίγνεται, 102. 35. *protrahatur ſeu inveteratus ſit morbus.*

μηρύσαιο πλῆθος αὐτέου [φλέγματος] ἐπὶ μᾶλλον, 4. 1. metaphoricè hìc ſumitur μηρύσασθαι, quod ſignificat *glomerare, texere.* Heſiod. Εργ. v. 536. μεμήρυκεν, συνείληκεν ἀπὸ τῶν μηρυομένων ἐρίων, Galen. Exp. Voc. Hippocr.

μήτηρ, de gallinâ. ὀρτιτόκων ὠῶν — ἀπὸ τῆς μητρὸς, 102. 18. de vaccis; Homer. Οδ. κ. 414. Eâdem metaphorâ ſæpe utuntur Latini; Virgil. Georg. l. 3. *prohibent à matribus hædos. Mater*, Lucret. l. 2. v. 355. de vaccâ.

μηχανέεσθαι αὐτέοισι ὕπνον καὶ ἠρεμίην, 84 34. [pro μηχανάεσθαι, vide Comm. de Aret. Dial. litt. E] ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται, Homer. Οδ. π. 134. μηχανεώμενοι σωτηρίην, Herodot. 279. 34.

μηχάνημα πᾶν ἔσω κοῦφον, 103. 5.

μία. ἐπὶ μιῇ φαντασίῃ, 35. 19. *propter certam quandam opinionem.* εἷς pro τὶς aliquando legitur; εἷς δέ τις Marc. xiv. 47. εἷς γραμματεὺς, Matth. viii. 19. συκῆν μίαν, Matth, xxi. 19.

μικροὺς σφυγμοὺς, 19. 9. σφυγμοὶ ὡς ἐπίπαν σμικροί. 36. 23. videre eſt, ut in diverſâ vocis hujus (μικρὸς & σμικρὸς) pronunciatione cacophoniam vitet Aretæus; ne in vocibus contiguis concurrunt σμ —— & σφ —— μεῖον ὀξέως, 23. 8. *minùs celeriter.* μειῶσαι πάντα, 97. 26. μειοῦσι, Hippocr. 1006. C.

μίμνει, 33. 3. Homer. Ιλ. ν. 747.

μιν pro αὐτόν. ἕλῃ μιν ὕπνος, 114. 31. βὴξ δὲ κῶμα μιν ἔχει, Hippocr. 489. 3. μιν σκότος εἷλε, Homer. Ιλ. ε. 47. ὁρᾷ μιν, Herodot. 3. 31. ἀμφὶ δέ μιν, Theocr. Idyll. 1. 48. Et pro αὐτοὺς· κῶμα μιν ἔχει, Hippocr. 488. 36.

μίξις ἅμα ἵκηται δυοῖν μεγάλοιν ἐς ἄκρας, 56. 31.

μῖσός ἐϛι τοῦ ζῆν τουτέοισι, 35. 25.

μισανθρωπίῃ φεύγουσι ἐς ἐρημίην, 35, 24. μισανθρωπίαν, Adamant. Phyſiogn. p. 71. l. 2.

μολιβδοειδέες, 23. 27. μολιβδώδεες, 34. 27. μολιβδοειδὴς λίθος, Dioſc. lib. 5. cap. 98. μολιβδῶδες, ibid. cap. 97.

μουσικῷ, 85. 11. *viro muſicæ perito.* ἀνὴρ μουσικός, H. Stephan. ex Ariſtoph. Veſp. ὁ μουσικὸς, Ariſtot. Ethic. Nicom. lib. 10. cap. 4.

μοχλεύηται ξυνεχὲς τοῖσι αὐτέοισι ἡ νοῦσος, 127. 26. *amoveatur morbus.* μοχλεύει, κινεῖ, Heſych. ἐς μόχλευσιν τῆς ῥίζης [*extirpationem*] τοῦ κακοῦ, 129. 33. μοχλεύειν, propriè *per vectem movere.* μοχλῶ, μοχλεύειν, μοχλεύηται, μόχλευσιν, Hippocr. 836. A. & 773. B. C.

μύδησιν, 134. 10. μυδῆσαι, βρεχθῆναι, διαχρεῦναι, Heſych.

μυδρίησιν, 40. 26. μυδρίασις, πάθος τι περὶ τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ πλατυνόμενον, Heſych.

μύζοντες βύθιον ϛενάζουσι, 5. 28. τί μύζεις; Ariſtophan. 779. D. Schol. Bourdin. μύζειν σημαίνει θρηνεῖν καὶ τοῖς μυκτῆρσιν ἀποτελεῖν ἦχόν τινα θρηνητικὸν καὶ παθητικόν. μύζων καὶ ϛένων —— ὁ δελφὶς, Ariſtot. Hiſt. Anim. lib. 8. cap. 2. μύζοντος, μυκτηριζομένου, Heſych. μύζει [*ſtrepitum edunt*] τὰ σπλάγχνα, Hippocr. 58. 22.

μύξη ἐν ἄρθροισι καὶ ῥινὶ, 51. 37. μύξα παχείη καὶ σαπρὴ, Hippocr. 468. 8. μύξαι ῥέον ἐκ ῥινῶν, Heſiod. Scut. v. 267. μύξα ἡ ἐν τοῖς μυκτῆρσι, Heſych. τὸ ῥεῦμα τῆς ῥινὸς, Jul. Pol. lib. 2. cap. 4. ſect. 15. ἀποκάθαρμα τοῦ ἐγκεφάλου, Author. Defin. Medic. Lege & Schol. Biſet. in Ariſtoph. 343. D. μυξώδεα, 69. 5. Hippocr. 140. E. μυξώδης ὑγρότης, Ariſtot. Hiſt. Anim. lib. 3. cap. 5.

μυϛιλῇ μακρῇ, 93. 25. Oxon. vert. *cochleari longo.* μυϛίλη ὁ κοῖλος ἄρτος, ᾧ δύναταί τις καὶ ζωμὸν ἀρύσασθαι, Schol. Ariſtoph. 338. F. & Jul. Poll. lib. 6. cap. 12. [ubi vocat etiam κοχλιάριον] & lib. 10.

cap. 24. Vide & Euſtath. 1476. 62. & Athen. 126. A.

μυτλωτοῦ, κρομμύου αὐτοῦ καὶ σκορόδου, 68. 18. μυτλωτὸς, Hippocr. 689. 14. Ariſtoph. 334. B. Schol. ὑπότριμμα διὰ σκορόδου. & Id. 379. D. G. & Athen. 282. C. & 304. B. Theophr. Hiſt. Plant. lib. 7. cap. 4. Dioſc. lib. 2. cap. 182. Heſych. lege & Erotian. & Galen. Exp. Voc. Hipp. Notandum eſt hanc vocem in utroque genere uſurpari, ὁ μυτλωτὸς & τὸ μυτλωτόν.

μύω, activè; ἡ ὑστέρη μύει τὸ στόμα, 72. 9. ξυνεχέως μύειν de oculis, Hippocr. 153. B. Et neutraliter, μύουσιν αἱ φλέβες, 109. 33. μέμυκε [τὰ χείλεα] 41. 14. μεμύκῃ τὰ ῥαγέντα, 18. 7. τὸ στόμα [μητρῶν] ξυμμύει, Hippocr. 658. 55.

μύσις τῆς ὑστέρας, H. Steph. ex Dioſc. ἣν τὸ στόμιον [τῆς ὑστέρης] αὐτῆ ἐκ τοῦ πρόσθεν μύσιος, 58. 21. μύκη, idem ac μύσις, Galen. Exp. Voc. Hipp.

μυστήριον τοὐμὸν, 147. 7. *arcanum meum in medicamentum, mihi proprium.* Hanc vocem in hâc ſignificatione raram repertu puto. Μυστήριον, quidem ſumitur ſæpius pro *ſacris quibuſdam arcanis*; Ariſtophan. 528. G. Hippocr. 1295. 30. Thucyd. 431. A. pro *ſacramento militari*; Herodian. 179. 17, 18, 19, 20. Notat Henr. Stephanus [4 Tom. Theſ. p. 45.] τελεοφάρμακον (teſte Gorræo) apud medicos vocari μυστήριον.

μωραίνειν τὰ πάντα, 34. 31. *prorſus fatuos fieri.* ſic μωραίνεις, Lucian. 116. A. Aliquando activè, *infatuare*; ἐμώρανε τὴν σοφίαν, 1 Cor. i. 20.

μώρωσις, Hippocr. 69. G. μώρωσιν, Galen. exp. νωθρότητα. ἐς ἀναισθησίην καὶ μώρωσιν ἡ γνώμη ῥέπει, 36. 14.

N.

νάρκη μελέων, 65. 7. Ariſtot. Hiſt. Anim. lib. 3. cap. 5. χειρῶν, Hippocr. 144. A. αἰσθήσιος, 37. 6.

ναρκάω. ναρκῶσαι, πραῦναι καὶ οἱονεὶ εἰς ἀναισθησίαν ἀγαγεῖν τὴν ἀλγηδόνα, Erotian. ὕπνος πολὺς ναρκᾷ τὰς αἰσθήσιας, 132. 8. Et neutraliter; νάρκησε χεὶρ, Homer. Ιλ. θ. 328. Schol. ἐνάρκησεν, ἐλύθη. ἡ νάρκη τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσα ναρκᾶν, Ariſtot. Hiſt. Anim. lib. 9. cap. 7. Athen. 314. B. ναρκόω. ναρκοῖ ὀδύνην, Hippocr. 427. 15. νεναρκωμένον πνεῦμα ἐγεῖραι, 87. 16. ναρκέω, *torpeſco*, affert H. Steph. ex v. l. ſed ſinè exemplo. Legitur quidem in Geneſ. xxxii. 25. ἐνάρκησε τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ. & Job. xxxiii. 19. πλῆθος ὀστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησε. At poteſt derivari à ναρκάω, æquè ac ναρκέω.

† ναρκώσιος, 123. 27. γνώμης νάρκωσις ἠδὲ τοῦ νοῦ, 37. 6.
† ναρκώδεες, Hippocr. 79. E. οἱ ἀπεσκληρυμμένοι καὶ ἀναισθητοῦντες· εἴρηται δὲ ἀπὸ τῆς παθητικῆς γινομένης νάρκης, Erotian.

ναυτία, 2. 5. ξὺν ναυτίῃ, 15. 15.
ναυτιώδεϊ ὑγρῷ, 140. 24. ναυσιώσιες, Hippocr. 759. H. ναυσίαν γὰρ τὴν ναυτίαν ὀνομάζουσιν οἱ Ἴωνες, Galen.

ναυτίλος, ὁ ναύτης, Suid. ναυτίλῳ, 85. 9. Herodot. 67. 21. ναυτίλος, etiam adjectivè, ſumitur pro ναυτικὸς; ναυτίλῳ πλάτῃ, *nauticâ rate.* Ariſtoph. 268. C. Vox ναυτικὸς ſumitur ſubſtantivè pro *nauta*; utì ναυτικοὶ, Ion. 1. 5. & adjectivè, *rei navalis peritus*; ναυτικοὶ ἐγένοντο, Thucyd. 13. C. ναυτικοὺς γεγενημένους, Id. 62. A.

νεᾶνις, Hippocr. 641. 6. Exod. ii. 8. νεήνιδι παρθενικῇ, Homer. Οδ. η. 20. νεήνισι —— γεραιτέρῃσι, 29. 16.

νέκρωσις, 28. 3. Metaphoricè legitur νέκρωσις πραγμάτων in quodam ſenario apud Suid. Hâc voce theologi utuntur; νέκρωσιν τοῦ Ἰησοῦ, 2 Cor. iv. 10. νέκρωσιν τῆς μήτρας, Rom. iv. 19.
† νεκρῶδες οὐδὲν ἴσχουσι, 29. 6.

νέμηται [ἕλκος] ἔξω ἐς τὸ στόμα, 9. 3. ἐς τὸν θώρηκα, 9. 8. ſic 70. 13. εἰς τὸ εἴσω νέμεται, 100. 11. τῆς καχεξίης μέσφι στομάχου νεμομένης, 54. 14. eodem etiam ſenſu νέμησις & νομή; ἐς τὴν ἐπίσχησιν τῆς νεμήσιος, 100. 13. ἐπὶ τῇσι νομῇσι, 68. 12. ἀνακωχὴ ἐς μακρὸν ἡ νομῆς, 70. 17. νέμειν, *abſumere*: πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο, Homer. Ιλ. β. 780. Schol. ἐπὶ πᾶσαν γῆν νέμοιτο καὶ κατεσθίει τὸ πῦρ. πυρὶ τὰς πόλιας νείμαντες, Herodot. 217. 21.

* νεοδρεπεῖς, 85. 2. H. Steph. habet νεόδρεπτος, ſinè authore.

* νεορραγὴς φλὲψ, 70. 30.

νεοσφαγέος ἀνθρώπου, 134. 34. νεοσφαγῆ φόνον, *cædem nuper editam* affertur ex Sophoc.

νεοτόκου γυναικὸς, *quæ recèns peperit*, 115. 3. νεότοκον πάθος, *recèns partum*, 137. 15. ἔτι νεοτόκῳ τῷ πάθεϊ, 149. 11.

νεόχμωσιν τῆς δυνάμιος, 112. 11. & per ω, νεωχμώσιος τῶν ἐπιπλασμάτων, 103. 3. νεοχμώσεις παράδοξοι, Ariſtot. de mund. cap. 5. νεοχμόω. νεοχμοῖ, ibid. cap. 7. ἐνεώχμωσε, Thucyd. 9. D. νεοχμοῦν, Herodot. 181. 10. νεοχμός· νεοχμὸν φάρμακον, Hippocr. 651. 36. νεωχμὸν, νεώτατον· ὡς καὶ Ἀλκμὰν ἐν α μελῶν, Erotian. νεοχμῶσαι, τὸ νεωστὶ κινῆσαι, Ionibus dici notat Corinthus. νεόχμωσιν, νεοκίνησιν, Heſych.

νέρθεν ἑλκύσαι, 125. 13. νέρθεν, Homer. Ιλ. λ. 535.

νευρώδεες ὀχετοὶ, 60, 19. ὀχῆες, 73. 9. νευρώδης φλὲψ, Ariſtot. Hiſt. Anim. lib. 3. cap. 5.

νέω. νέει ἡ τοῦ αἵματος ἐπιρροὴ, 118. 14. *influit ſanguis.* νέειν, hìc ſimpliciter *ire, fluere.* νεῖ, πλέει, Heſych. νεῖσθαι, πορεύεσθαι, ibid. quod apud poet. frequens. νέεσθαι, Homer. Ιλ. β. 84. Schol. πορεύεσθαι, ἀπελθεῖν.

νεύει τὰ μέλεα κρυπτὰ καὶ ἀφανέα, 39. 29. *latent.* νεύοιεν στάχυες ἔραζε, Heſiod. Ἔργ. v. 471. & cum accuso. νεύοιεν κεφαλὰς, Homer Οδ. σ. 236.

νέωτα, εἰς τὸ ἐπιὸν ἢ νέον ἔτος, Heſych. Suid. ἐς νέωτα 149. 29. Theophr. Hiſt. Plant. lib. 7. cap. 12. Ariſtot. Oecon. lib. 2. cap. 7.

νήνεμος αἰώρη, 130. 24. [vid. priùs ἀνήλιος] νήνεμος αἰθὴρ, Homer. Ιλ. θ. 552. Schol. χωρὶς ἀνέμου.

νησιῶται *inſulani.* Thucyd. 404. A. νησιῶται λεπτοὶ [οἶνοι] 113. 12.

νήστιες, *jejuni.* Homer. Οδ. σ. 369. ἔμετοι —— νήστιες, 137. 35. νήστεσι ἐμέτοισι, 146. 28. *vomitibus, qui à jejunis ſumuntur.* Eſt etiam νῆστις *inteſtinum jejunum.* ἀπὸ τῆς νήστιος, 68. 24.

† νηφαλέως, *ſolerter*, δόμον ξυντελέσαι, 37. 36. ſæpius per ι; νήφειν, νηφαλίως [*ſobriè*] ἔχειν. Jul. Poll. lib. 6. cap. 3. νηφαλίους, Tit. ii. 2. νηφάλιοι, νήφοντες, σοφοί. Heſych. νηφαλέοι ἐς πάντα, 48. 13.

νικηφόροι, 37. 26. Herodian. 86. 5. & cum genit°. τοῦ ἀγῶνος νικηφόρος, H. Steph. ex Xenoph.

νούσων πασῶν, 34. 2. χρονίων, 32. 4. νούσοισι δολιχῇσι, 32. 9. at maſculino genere, πάντων τῶν χρονίων νούσων, 151. 7. An hìc erratum eſt? An ſimilis eſt error, ὀξέων [utì habent Turnebus & Heniſchius] νούσων, 82. 2. aut legendum ὀξεῶν [utì θηλεῶν, Herodot. 68. 12. pro θηλειῶν] pro ὀξειῶν, quod legitur apud Hippocr. 383. 42. aut in ὀξέων, accentus vocis per dialectum mutatæ retrahitur. Sed horum nihil ſcrupulum adjectivi πάντων eximet; niſi generis enallage: cujus exempla plurima afferuntur in tractatu quodam vocato, *Dialect. Græc. Ling.* pag. 84. & 258. Sic αἱ κοιλίαι ῥυσσαὶ καὶ πλατέες, 42. 25. Adjectiva in -ὺς -εῖα -ὺ leguntur aliquando inflexa juxta formam dicatalectorum in -ὴς -ές; ſic εὐθὺς; εὐθὴς, Pſalm. xxxiii. 4. εὐθὲς, 2 Reg. xix. 6. εὐθοῦς, Id. i. 18. εὐθῆ, Eccleſ. vii. 19. νοσέουσι (cum accuso. morbi) πνίγα, 30. 24. νοσέει τήνδε τὴν πάθην, 72. 24 vel partis affectæ; νοσεύντων νεφροὺς, Ariſtot. de part. Anim. lib. 3. cap. 9. * νοσεύω pro νοσέω. νοσευόντων, 69. 35. [unde νόσευμα, Hippocr. 21. 43.] ſic φοιτεύω pro φοιτέω; vide Comment. de Dial. Aret. Litt. Υ

νοτίδι ἰκέλη ἰκμὰς, 29. 33. νοτίδος, Athen. ex Euripid. p. 600. A. νοτερῷ ψύχεϊ, 82. 14.

νότοι βαρυήκοοι, 132. 37.

νουθεσίῃ καὶ ἐπιπλήξει, 38. 28. νουθεσία. H. Steph. ex Plut. de Virtut. Moral.

† νυγμὸς, 3. 30. νύγμα, 66. 24. * νύξις; ὑπὸ νύξιος, 26. 21. † νυγματώδεες πόνοι, 11. 6.

νυκτὶ δὲ καὶ θανάτῳ ἴκελοι, 76. 20. Hemiſtichium hoc ex poetâ quodam deſumptum videtur.

νύκτωρ, *noctu*, 46. 22. Heſiod. Ἔργ. v. 175. Plutarch. Moral. 687. C.

† νυσταλέοι, οὐχ ὕπνῳ ἀτρεκέει, 65. 12. νυσταλέον, ὑπνηλὸν, Heſych. ἀμβλὺς, Heſych.

νωθὴς ὄνος, Homer. Ιλ. λ. 558. Schol. βραδὺς, ἀργός. τῆς γνώμης τὸ νωθὲς, 25. 28. † νωθίης μνήστης, 90. 36. ὀργίῃ καὶ νωθίῃ, 89. 14. * νωθώδεας, ἐκλύτους, 64. 7.

Ξ.

ξείνων, 66. 1. i. e. ἀλλοκότων; de quâ voce priùs.

* ξενοπρεπὲς κακὸν, 78. 1. ἀπιστατις οὐδέν τι τῶν ἄλλων ἑλκέων ξενοπρεπεστέρη, 69. 28. Opponuntur ξενοπρε-

πὲς

τίλω, 30 17. Ὁμιλίη σημαίνει τρία· ἐνθάδε μὲν τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀναστροφὴν, [uti ὁμιλίαι ex Menandro D. Paul. 1. Cor. xv. 33.] παρὰ τὸ ὁμοῦ εἰλεῖσθαι· ἐν δὲ τῷ περὶ ἄρθρων [vide priùs], ἁπλῶς τὴν παράθεσιν καὶ γειτνίασιν, ὅτε φησὶν, ὁμιλέει δὲ βραχίων τῇ κοτύλῃ [at in exemplarib. Hippocr. τῷ κοίλῳ] τὴν δὲ τρίτην, ὅτε φησὶ, ταύτην τὴν τέχνην οὐ μόνον λόγῳ ἀσκεῖν χρὴ, ἀλλὰ καὶ ὁμιλίῃ [de quo loco lege Foes.] Erotian.

ὁμίχλη τῷ παντὶ, 56. 11. ἐς ὁμίχλην καὶ ὕδωρ τρέπεται τὸ πνεῦμα, 57. 13. ὁμίχλην τῇσι αἰσθήσεσι παρέχον, 85. 3. τῆς ὁμίχλης καθαρεύεται ἡ αἴσθησις, 87. 27. ὁμίχλης ἐπαναφορὴν ἀνίησι ἀτμῶν, 96. 5. ὁμίχλη τῆς αἰσθήσιος, 135. 8. ἔστι δὲ, ὁμίχλη μὲν, ἀτμώδης ἀναθυμίασίς τις, &c. Aristot. de Mund. cap. 4. ἠΰτ' ὀμίχλη [Ionicè leni spiritu notatur] Homer. Ιλ. α. 359. Schol ὁ παχὺς καὶ ὑγρότατος ἀήρ. & Ιλ. γ. 10. ὁμιχλῶδες πνεύματος, 50. 8. ὁμιχλώδεις νύκτας, Plut. Moral. 721. F.

ὁμόζυγα καὶ ὁμώνυμα [μέρεα] 39. 25. ὁμόζυγες ἀμφιφορῆες, Nonn. in Evangel. Joan. cap. ii. 6.

ὁμοιοπαθέες, 65. 12. Act. xiv. 15. Aristot. Ethic. Nicom. lib. 8. cap. 11. ubi variant exemplaria, alia habent ὁμοπαθεῖς, ὁμοιοπαθεῖς in margine.

ὁμοφυέα ἄμφω [χεῖρες καὶ πόδες] 75. 1.

ὀνειρώττειν [*somniare*] Plat. 2 Tom. 476. C. *inter somniandum semen emittere.* ὀνειρώττουσι, 38. 27. Hippocr. 557. 55. τὸ ὀνειροπολεῖν, ἐπὶ τοῦ ἐνύπνιον ὁρώντων· τόδε ὀνειρώττειν, ἐπὶ τῶν νυκτὸς αὐτομάτως ἀφιέντων γόνον, Schol. Aristoph. 123. F.

ὄνησις. οὐδὲν μέζον ἐς ὄνησιν ἴσχει, 108. 8. ὀνήσιος, Homer. Οδ. 402. Schol. ὠφελείας.
ὀνηϊστὸν τὸ αὐτέων ἀΐδιον, 92. 37. Vide & 94. 22. & 102. 21. & cum genitivo; τάτε ἄλλα, ὁκόσα ὕδρωπος ὀνηϊστὰ, 144. 2. ὀνηϊστὸν ποιέεσθε, Apollon. Argon. lib. 2. v. 335. Schol. ὠφελιμώτερον ποιεῖτε καὶ πράττετε. Notandum est obiter ὀνήϊστον, ab H. Stephano antepenacui in Thesauri & Apollonii editionibus, sed ὀνηϊστὸν gravari in Lexico Ciceron. (p. 142.) ubi ex Heraclito [vide Diog. Laert. in ejus Vit.] epistolis affert, ἡμέων μηδὲ εἷς ὀνηϊστὸς ἔστω.
† ὀνηςιφόρα, 102. 15. ὀνησιφόρος, ὠφέλειαν φέρων, Hesych. Jul. Poll. lib 5. cap. 30. hanc vocem non probat τὸ ὀνησιφόρον, μοχθηρόν.

ὄξους, 84. 22. ὄξους τρυγίη λείη, 114. 22. ὀξίζουσαι ἐρεύξεις, 23. 29. ὀξιζούσης σταφυλῆς, Diosc. lib. 5. cap. 12.

ὀξὺς, *acutus; celer.* ὀξέων παθῶν & χρονίων opponuntur, 1. 1. & 31. 1. οἱ μὲν ὀξεῖς, οἱ δὲ βραδεῖς, Thucyd. 623. A. ὀξεῖς ἐπινοῆσαι, Id. 45. C. ὀξύτατοι κτεῖναι σπασμοὶ, 4. 13. ὀξύτατοι θνήσκουσι, 7. 17. ὀξύτατα θνήσκουσι τῶνδε, 26. 25. Sic ὀξέως κτείνειν, Hippocr. 75. D. ὀξὺ νόησε, Homer. Ιλ. ε. 680. Schol. ταχέως ἐνόησεν. ὀξύτεροι αἰσθῆσι, 19. 13. ὀξὺς πρὸς αἴσθησιν, Plat. Politic. lib. 2. p. 375. A.
ὀξυήκοοι, 82. 46. A. H. Steph. ex Basil. affert τὸ ὀξυήκοον τοῦ ζώου. ὀξύκοοι, apud Aristot. Histor. Anim. lib 4. [edit. Wechel. in 4[to].] p. 104. l. 28. & p. 105. l. 2.
ὀξύθυμος, Prov. xiv. 17. [Aquil. & Symm. ἄφρων] cui ibidem opponitur φρόνιμος. ὀργίλοι, ὀξύθυμοι, ῥέκται. 37. 13. οὐδὲν ἡμῶν ζῶον ἠρεθισμένον μᾶλλον ὀξύθυμόν ἐστι, Aristoph. 510. C.
ὀξυθυμίην ἀόρητον ἐμποιέειν, 135. 25. Hippocr. 1037. F. τὸ παράλογον τῆς ὀξυθυμίης, 35. 31.
ὀξυρεγμίη, ἐρεύξιες, 19. 12. Hippocr. 388. 35. ὀξυρεγμίην, τοῖς ἀπεπτοῦσι παρακολουθοῦσαν ἐποξίζουσαν ἐρυγὴν, Erotian.
ὀξυρεγμιώδεες φῦσαι, 67. 23. ὀξυρεγμιώδεες, Hippocr. 1257. E. ubi Galen. expon. οἱ ὀξεῖαν ἔχοντες ἐρυγήν.
† ὀξυφωνίη μετρίη, 132. 21. κλαυθμώδης, Hippocr. 159 D.
ὀξυνέη ἄλγος πρὸς τοῖσι, 72. 33. *acutior fiat dolor, increscat,* Sæpiùs transitivè, *acuere;* σίδηρος σίδηρον ὀξυνεῖ, Prov. xxvii. 17.

ὅπλα, 38. 2. *instrumenta fabrilia.*

ὄργανα, 13. 6. organa respirandi, 6. 10. & 58. 27. & 94. 1. chirurgica.

ὀργυιὴν, 76. 31. de quâ mensurâ lege Herodot. 94. 11, 12. & Xenoph. 746. G.

ὁράω. ὤπαπα, 58. 30. & 61. 21. ὄπωπα, Homer. Ιλ. ζ. 124. Æschyl. Eumen. v. 57. Sophoc. Antig. v. 1140.

ὄρεξις συτίων οὐκ ἀτονίης, 79. 19. [De ἀτονίης vide priús.] ὄρεξις οἴχεται ἐς τὰ σιτία, 54. 13.

ὀρθίη τετράφθω κεφαλὴ, 135. 21. ὄρθιον, 132. 28.
* ὀρθίησιν, 30 22. † ὀρθόπνοιαν, 46. 6. Hippocr. 1211. C.
† ὀρθοστάδην παρίασι, 9. 32. & 47. 6. Hippocr. 985. C. ὀρθοστάδην ὑγιαζόμενοι, 69. 37. ὀρθοστάδην ἄπυροι, Hippocr. 938. E. Lege Galen. Comm. 1. in lib. 1. Epid.

ὁρμᾷ ἐς ὄλεθρον ὁ πυρετὸς, 101. 5.
ὁρμῇ ἡδέων χρέεται, 29. 14. ὁρμὴ ἄχετος ἐς ὁμιλίην, 29. 30.
ὀῤῥωδέει θάνατον, 18. 14. ἀμφὶ θανάτου, 18. 8. ὀῤῥωδέειν, ἀγωνιᾷν, φοβεῖσθαι, Erotian. ἐκεῖνον ὀῤῥωδῶ πάνυ, Aristoph. 13. D. ubi lege Schol. ὠῤῥώδησαν, μὴ, &c. Thucyd. 366. D.
* ὀρυγμίη. βρομώδεες, ὡς ἐξ ἁλὸς ὀρυγμίῃ, 36. 22. Crass. *maris lacuna.* Hujus editionis versio: *salina.* Turneb. & Henisch. Text. ὀρεγμίῃ. Var. lect. ὀρυγμίῃ. [Vide Editoris notas in Var. lect.] Quid si legeretur ἁλμυρίῃ?

* ὀσμήσεσι δυώδεσι, 28. 16. Vox facta à verbo ὀσμάομαι. H. Steph. ὀσμησάμενοι ex Anthol.

ὅσον βραχείης ῥοπῆς, 47. 16. ἐς ὅσον ὁρῶν, 33. 1. ὁκόσον δραχμῆς ὁλκῆς, 145. 21.

ὅστε, 79. 1. Vide priùs in ἐπισκιώτιον.

ὀστρακώδης. τοῦ ὀστρακώδεος γυμνὰ [ὠὰ] 133. 6. ὀστρακώδει ἐπιφανείᾳ, Diosc. lib. 5 cap. 84.

ὀσώδεσι ἐξίσχουσι, 25. 17. ὀσώδη γλῶσσαν, Athen. 310. F.

ὀσφραίνεσθαι ἡδὺς [οἶνος] ἐς ἡδονὴν, 87. 18. cum Gen[o]. vel Dat[o]. ὀσφραίνεται θυμιητῶν, θυμίησι, 73. 22, 23.
* ὄτλιες ἀχλυώδεες, 78. 35. ὄτλις, ὄψεις, Hesych. Nil quamvìs ausim mutare, præsertim contra Hesychii authoritatem, lubet tamen observare Aretæum alibi semper uti voce ὄψις; κατ' ὄψιν, 38. 10. ὄψιας, 33. 21. ὄψιος, 34. 16. ὄψισι, 24. 15. & facilem esse lapsum ab ὄψιες in ὄτλιες.

ὅτῳ [pro ᾧ τινι] φίλον, 110. 29. Homer. Ιλ. μ. 428. Thucyd. 26. B. & 58. B. Xenoph. 42. A. & 67. E. & alibi sæpius.

οὐδὲ —— οὐκ, 61. 4. Negatio duplex plus negat. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ, 30. 23.
οὐ τοῦ ἐνήθεος τρόπου ἀπόστασις, 69. 30. Periphrasis hæc οὐ τοῦ ἐνήθεος, exprimitur postea 69. 35. per unam vocem σιναρὰ; οὔτε ἐνήθεα οὔτε σιναρὰ ἕλκεα. Id frequens apud Hebræos & indè apud versionem Bibliorum Græcam; πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, Psalm. xxxvi. 4 ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου, Psalm. xliii. 1. Lege plura in Buxtorf. Thes lib. 2. cap. 19.

οὐδὲν, 63. 19. οὐθὲν, 109. 11. οὐθεὶς διὰ τοῦ θ, εἰ καὶ Χρύσιππος καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν οὕτω λέγουσι, σὺ δὲ ἀποτρέπου λέγειν. οἱ γὰρ ἀρχαῖοι διὰ τοῦ δ λέγουσιν οὐδείς. Phrynich. p. 30.

οὐλῇ ἐντέρων, 71. 9. *cicatrice.* οὐλὴν, Homer. Οδ. τ. 390. & 393. Schol. τὸ ὑγιασθὲν τραῦμα.

οὖρα κινῆσαι, 135. 34. οὔρησις, 83. 37. οὔρησιν τρέψαι, 119. 5. ὁκόσα οὐρήσιας προκαλέεται, 122. 16. οὐρεομένου οἴνου, 135. 33. οὐρητικὸς οἶνος, Athen. 32. C. ὁ δὲ Λέσβιος μᾶλλον οὐρεῖται, ibid. F. οὐρηθὲν πύον, 62. 5.

† οὐσιώδης ἡ δρῶσα αἰτίη, 74. 16. τὸ οὐσιῶδες τοῦ πάσχοντος οὐκ ἀλγέει, Ibid.

ὀχετοῖσι αἰσθητοῖσι οὐ μοῦνον ἡ φύσις διαπέμπει τὴν τροφὴν, &c. 51. 28.

ὄχθοι, 78. 17, 26. *verrucæ.* ὄχθους ἀλεαίνειν, 150. 7. ὄχθος, *tumulus, locus eminens,* Xenoph. 936. E. ὀχθώδεα [ἕλκεα] 68. 14. ὀχθώδεας ῥαφμοὺς, 77. 19. ὀχθώδης, Diosc. lib. 1. cap. 156.

Π.

πάγος αἵματος, 23. 7. & 118. 12. [αἷμα] πάγον ἴσχει, 62. 2. ποιῆσαι πάγον, 109. 34.
† παγετώτερον [αἷμα] 17. 15. adjectivum à substantivo παγετὸς, Xenoph. 979. A.
† παγερός. τὸ παγερὸν ἴσχει, 110. 7. Hâc voce utitur Proclus in Comment. ad Hesiod. Ἔργ. v. 503. ubi Moschop. & Tretzes. πηγάδας expon. παγετούς.

πάγχυ. οὐ πάγχυ ἄνθεες, 53. 11. βαιὴ, 72. 8. ἄπιστος 80. 10. μὴ πάγχυ, Homer. Ιλ. ε. 24.

πάθη [pro πάθος] 52. 19. τῆς πάθης, 137 10. τὴν πάθην, Herodot. 12. 41 αἱ πάθαι, Sophoc. OEdip. Colon. v. 7. Schol. αἱ συμφοραί.

παῖς. ἐκ παιδὸς, 139. 10. [sic Latini *à puero*] ἐκ παιδὸς ἀλλάττοντα τὴν ἡλικίαν, Xenoph. 974. E.

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

προκαλέει

499. Schol. τὰς ῥυτίδας ἔχουσαι. Sic ῥυσσὸν [vel ῥυσσὸν] Aristoph. 28. D. ῥυσσοὶ τὸ πᾶν δέρμα ῥυτίσι τετρχείῃσι, 79. 9.

ῥύω. τόδε μυρίους ἐῤῥύσατο [cum genitivo] ὕδρωπος, 69. 32. sic ῥύεται τῆς ἀποστάσιος, Hippocr. 819. H. ῥύσασθε ἀνέρα λύμης, Apollon. Argon. lib. 2. v. 218. Et cum præpositione; ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ, Homer. Οδ. μ. 107.

† ῥωγμοὺς ὀχθώδεας, 77. 19. ῥωγμὸς, ὄγκος, ῥῆξις, Hesych. Legitur eo sensu ῥωχμὸς γαίης, Homer. Ιλ. ψ. 420. Schol. ῥῆξις. Sed alio apud Aretæum ῥωχμὸς, ructus; ῥωχμὸς ἐν ἐγρηγόρσι, 46. 24. [sic etiam Constantin. ex Clem. Alex. lib. 2. cap. 9.] ῥωχμὸς ἡ ἀναπνοὴ, 5. 20. In his ῥωχμὸς, idem ac ἐρυγμὸς; & certè in Var. lect. [46. 24.] pro ῥωχμὸς habetur ῥογμὸς; ubi forsan reponerem ἐρυγμὸς: quâ voce utitur Aristot. Probl. 126. 14. edit. Sylburg.

ῥῶσιν ὑπὸ τῆς δυνάμιος, 115. 27. ῥῶσις, ὑγεία, Hesych. ῥῶσιν τοῦ σώματος, Eunap. [Edit. Chr. Plantin.] 127. 16.

Σ.

σαίρω, verro, H. Steph. σαίρειν τὸ δῶμα, ex Eurip. [σαροῖ τὴν οἰκίαν, Luc. xv. 8.] Unde σέσηρα, hio. σεσήρῃ τὸ τρῶμα, 109. 15. σεσηρὸς [ἕλκος] Hippocr. 773. H. σεσηρὼς, Aristoph. 494. E. Schol. οἱ γὰρ κύνες μετὰ τὸ φαγεῖν σεσήρασι· οἱ δὲ σεσηρότες, κυνές. σεσηρὼς, κεχηνὼς, διηνοιγμένον ἔχων τὸ στόμα, Hesych.

† σανιδώδεες, 43. 8.

σαόφρων ἐργάτης, 37. 35. σαόφρονα, Homer. Ιλ. φ. 462. σώφρων ἐπὶ τοῖσι ἀφροδισίοισι, 145. 26. H. Steph. notat Demosthenem & Æschinem σώφρονα & μέτριον conjunxisse; ac σώφρων & μανεὶς à Platone opponi. Sic etiam apud Aretæum ἐξεμαίνετο & ἐσωφρόνεε, 38. 4, 5. μανίη & σωφρονέουσι τὰ ἄλλα, 38. 36, 37. σωφρονέειν & παραφορέειν, 83. 3.

σάρκας ποιῆσαι τὴν σκελετίνην, 146. 9. σάρκες ἀραιαὶ, &c. 138. 19. σὰρξ, etiam pulpa olivæ; apud Theophr. de caus. plant. lib. 6. cap. 11. & aliarum rerum; ἡ σὰρξ αὐτέων, 143. 19. αὐταὶ τῶν μήλων αἱ σάρκες, 146. 16. κολοκυώτης αἱ σάρκες αἱ εἴσω, 106. 18. μήκωνος τῆς σαρκὸς, 102. 33.

σαρκίον τι ἀπολυθὲν ἐξήκει, 72. 32. σαρκία μικρὰ, Hippocr. 1252. E.

† σαρκοειδέων φλεγμάτων, 10. 32. σαρκοειδέστερον τῶν λεπτῶν ἐντέρων τὸ κῶλον, 22. 31.

σαρκοῦται, 63. 16. ἐσαρκοῦτο, 42. 7.

σάρκωσις. ἐς σάρκωσιν ἤγαγον, 129. 23. σαρκώσεις apud Diosc. lib. 5. cap. 135.

σεῖρος [κεφαλῇ] κακὸν, 130. 25. κεφαλὴν σείριος ἄζει, Hesiod. Εργ. v. 585.

σείσιες ἐρεθιστικὸν, 107. 30.

σεύομαι. πολλόντι ἐσσύθη ἔξω πύον, 43. 21. ἐσσεύοντο, Homer. Ιλ β. 808. Schol. ὥρμων.

σήθω. σῆσαι, affertur ex Hippiatr. & σεσησμένη τέφρα. ex Dioscor. σησθέντα κηρωτὴ, 92. 29.

σηκὸν ἐπίπεδον, 107. 29. cubiculum. σηκὸς, οἶκος, Hesych. Suid. σηκὸς etiam ναὸς, μάνδρα, Hesych. σηκοὶ ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, Homer. Οδ. ι. 219. ναούς τε καὶ σηκοὺς, Herodian. 127. 13. At Ammon. ναὸς καὶ σηκὸς διαφέρει· ὁ μὲν γὰρ ναὸς, ἐστὶ θεῶν· ὁ δὲ σηκὸς, ἡρώων. σηκὸς θεοῦ, 2 Macc. xiv. 33. Lege Schol. Biset. in Aristoph. 486. D.

σημήϊα, 44. 3.

σημασίην, 3. 10. ἐν τῇ σημασίῃ, 3. 12. τέλος τῆς σημασίης, 3. 33. σημασίη, juxta Foesium morbi insultum & significationem aut ipsam accessionem significat. σημασία, φανέρωσις, Hesych. & φανέρωσις διὰ σάλπιγγος, Suid. uti ἡμέρα σημασίας, Numer. xxix. 1.

σηπεδόνας ἐμποιέον, 43. 27. σηπεδὼν ἀγγελαίνει, &c. 72. 34, 35.

σιάλοισι, 17. 5. σιελίζοντες, Hippocr. 77. A. † σιαλοχόοι, 64. 32. σιαλοχοέει, Hippocr. 357. 34. σιελοχόοι, 7. 2. σιαλόχους, τοὺς προσραίνοντας σίαλον ἐν τῷ προσδιαλέγεσθαι. σίαλος, σίελος, ἀφρὸς, πτύελος, Hesych. σίελος, Esai. xl. 15.

† σιδηρὸν in neutro genere, unde σιδηρῷ, 74. 6. τὸ σίδηρον, legitur apud Schol. in Homer. Ιλ δ. 151.

† σιδηρείδεσι, 46. 18. σιδηρεῦς, Jul. Poll. lib. 7. cap. 24.

σίνονται [lædunt] κύστιν, 134. 15. σινοίατο, Hippocr. 500. 16. σίνοιτο, Homer. Οδ. μ. 114. σίνεσθαι τοὺς πολεμίους, Xenoph. 687. D. κακουργεῖν, βλάπτειν, Hesych.

σίνος τῆς δυνάμιος, 18. 24. σίνεα, Hippocr. 393. 10. ubi Galen. συνήθες αὐτῷ τὰς βλάβας σίνεα λέγειν· καὶ γάρ τοι σίνειν λέγουσιν Ἴωνες ἀντὶ τοῦ βλάπτειν. σίνος, βλάβος, Hesych. σίνη, Nicand. Ther. v. 1. Schol. τὰ βλαπτικὰ τύμματα.

† σιναρὸς, noxius; H. Steph. sinè exemplo. Hesych. σιναρὸν, τὸ κεκακωμένον καὶ βεβλαμμένον· πονηρόν. σιναροὶ ὀδόντες, Hippocr. 800. D. σιναρὸν, σῖνος ἔχον ἢ βλάβην, Erotian. σιναροῦ μήλου, 41. 11. ὑγιέα τὰ σιναρὰ φαίνεται, 41. 23, 24.

σιτηρῶν, 107. 6. σιτηρῶν γευμάτων, Hippocr. 365. 1.

σιτώδεα, 84. 7. σιτώδεα ὑποχωρήματα, Hippocr. 339. 25.

σκαρδαμύττοντες [& κοῖλοι opponuntur] ὀφθαλμοὶ, 38. 22. τοῖσι ὀφθαλμοῖσι σκαρδαμύσσει, Hippocr. 555. 54. σκαρδαμύττω, Xenoph. 21. D. λιθίνως βλέπειν & σκαρδαμύσσειν opponuntur in Xenoph. 884. C. καρδαμύσσειν καὶ σκαρδαμύττειν γράφεται· ἔστι δὲ τὸ συνεχῶς τὰ βλέφαρα κινεῖν καὶ εἰς ἐπίμυσιν ἄγειν· ἰδίως οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν. εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ καρδάμου, ὃ ἄντις προσενέγκηται, συνεχῶς τὰ βλέφαρα ἐπιμύει, Erotian.

σκέδασιν τοῦ ζοφώδεος, 132. 6. σκέδασιν, Homer. Οδ. α. 116. Schol. σκορπισμὸν, φυγήν.

* σκελετίνην τοῦ σκήνεος δύσογκον σάρκας ποιῆσαι, 146. 9. ἀπὸ * σκελετίης δυσαρκίην [περήσει] 151. 11. Forsan in loco priore legendum est σκελετίην. A σκελετεύω [σκελετευθὲν, Dios. lib. 2. cap. 50.] facilè derivatur σκελετεία, & Ionic. σκελετίη.

σκευασίη, 110. 15. de præparatione medicamentorum. σκευασίαι φαρμάκων, Galen. ad Glauc.

σκήνεϊ, 11. 15. De hâc voce lege Comment. de Aret. Dial. in Metaplasm. Nomin.

σκηπτοῦ, 38. 25. σκηπτὸς, κεραυνὸς ἄνωθεν διάπυρος, Hesych. Lege Aristot. de Mund. [Edit. Sylburg.] p. 10. l. 9, 11. & Schol. in Sophoc. Antig. v. 424.

σκίδνησι, 36. 19. διασκίδνησι ὀργήν τε καὶ λύπην, 36. 28. σκίδναται, Hippocr. 454. 54. Homer. Ιλ. λ. 308. διασκιδνᾶσι, Hesiod. Theogon. v. 875.

σκίῤῥος, 49. 25. ἐς σκίῤῥον ἱδρύεσθαι, 49. 6.

† σκληρείη ἄδειος, 48. 19. σκληρείης, 50. 20. & 71. 26.

σκοπιῆς, Homer. Ιλ. δ. 275. Schol. ὑψηλοῦ τόπου ἀφ' οὗ ἐστι περισκοπῆσαι καὶ ἰδεῖν. ὅκως ἀπὸ σκοπιῆς τοῦ προσώπου, 78. 5.

σκοτώδεες, ἀμαυροὶ τὰς ὄψιας, 61. 34. τὰ σκοτώδεα περὶ τὰς ὄψιας, Hippocr. 948. H.

σκοτώματα ποιέουσι, 132. 33. σκοτωματικῶν, 131. 2.

* σκοτοδίνη, 70. 7. Hippocr. 144. A.

σκοτόδινοι, 15. 6. & 17. 19.

* σκοτοδίνως εἰλῶνται ὀφθαλμοὶ, 33. 7.

σκοτοδινίη, 131. 4. Hippocr. 463. 3.

σκύβαλα λευκὰ καὶ ἀργιλώδεα, 51. 11. σκύβαλον καὶ οὖρον, Alex. Aphrod. Probl. lib. 1. probl. 18.

σκυθρωποὶ, Matth. vi. 16. προσώπου τὸ λίην σκυθρωπὸν, Hippocr. 71. C. ἐς σκυθρωπὸν τρέπεται ἡ μανίη, 38. 13.

* σμηγματώδεα σιτία, 107. 5. σμηγματώδεες χυλοὶ, 140. 33. σμηγματώδης [τροφὴ] 101. 27.

σμικρὸς pro μικρὸς [vide priùs μικρὸς] ἐπὶ σμικροῖσι ἰδέσμασι, 2. 7. ὕπνοι σμικροὶ, 57. 32. χρὴ μήτε σμικρότερόν τι γίγνεσθαι τὸν ἰητρὸν τοῦ πάθεος, μήτε βραχύτερον, 117. 2. oportet medicum esse morbo neque inferiorem neque breviorem. Vide versionem.

* σμικρότατα, minimè, 147. 24.

† σμικρολόγοι [avari, parci] ἄδωροι, 36. 11. σμικρολογίη, parcimonia, 57. 32. μικρολογίαν, Lucian. 686. C.

σμύχεται ἄνθρωπος πόνοισι, πυρετοῖσι, ἢ τηκεδόσι, 62. 25. σμύχονται αἱ σάρκες, 42. 25. σμύχοιτο πυρὶ, Homer. Ιλ. χ. 411. Schol. ἄλλοι, σμήχοιτο. καταφλέγοιτο. σμύχοιτο, κατακαίοιτο, Hesych. σμύξαι, καῦσαι, Suid. τεὶρ' ὀδύνη σμύχουσα, Apollon. Argon. lib. 3. v. 761. Schol. καίουσα καὶ ἐπόνει. κῆρ ἄχεϊ σμύχουσα, ibid. v. 446. Schol. τῇ λύπῃ τὴν ψυχὴν καιομένη. H. Steph. affert ex Greg. poem. κῆρ ἄχεϊ σμύχων.

σοφῶν τινες, 23. 10. i. e. φιλοσόφων. Ante Pythagoram dicebantur σοφοὶ, Philosophum se Pythagoras primus vocavit. Lege Procem. Diog. Laert.

σοφίζομαι, sapiens fio. Sic σοφισθήσεται, Prov. xvi. 17. ἐσοφίσατο, 3 Reg. iv. 31. σοφιζόμενοι ἰητροὶ, Hippocr. 750. H. qui sibi sapientes videntur. Sic μὴ

σοφίζου,

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

ἢν

ἢν δὲ ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν τρέπηται, 10. 30.
τροπὴ ξυμπάντων παθέων καχεξία, 53. 15. *origo.* Craff. *conversio.* τροπὴ αἰτίης, 56. 11. τῶν ἁπάντων ἐς πονηρὸν, 53. 26. παθέων, 53. 15.
* τρέψις [*conversio, confectio ciborum*] ἐξανέρασον, 54. 10.
τρηχὺς πόνος, 49. 26.
τρίβον κρηπῖδος, 74. 31. *attritionem.* ubi τρίβος videtur mihi poni pro τριβή: nam τρίβος, *trita semita*, τριβὴ idem ac τρίψις, *tritus, tritura.*
τρισμοῦ ἁμάξης ἰαχὴ, 33. 23. *stridoris.* Sed τρισμὸς dicitur de sono *vermium* in ficu enatis, Theophr. Histor. Plant. lib. 4. cap. 16. *piscium.* Aristot. Histor. Animal. lib. 4. cap. 9. *soricum*, Plutarch. Marcell. ὀδόντων, Hippocr. 397. 7.
τρομώδεα μῆλα καὶ χείλεα, 5. 12. τρομώδεες σφυγμοὶ, 111. 32. χεῖρες, Hippocr. 74. H. τρομώδη κίνησιν, H. Steph. ex Plut. Symp. 8.
τρόφιμον, *ea pars cibi, quæ in nutrimentum cedit.* σιτία ἀδιάκριτα τοῦ τροφίμου, 71. 6.
* τρυγίζοντα, 96. 12. *fæcum similia.*
τρυγῶδες πύον, 50. 13. αἷμα, 69. 9. τρυγώδεα [ἕλκεα] 63. 23. τρυγώδης πτύσις, Hippocr. 207. G. τὸ τρυγῶδες, Aristot. Probl. lib. 20. probl. 35.
τρύζει τὰ ἔντερα, 66. 22. τρύζειν λέγονται αἱ τρυγόνες, τρίζειν δὲ νυκτερίδες, Eustath. in Homer. 229. 24. καὶ τὸ τρύζειν ἀντὶ τοῦ ἀδολεσχεῖν εἴτουν πολυλογεῖν, Id. 751. 10. Homer. Ιλ. ι. 311. Ubi Schol. τρύζητε, πολυλογεῖτε, γογγύζητε· ἀπὸ τῆς τρυγόνος ἡ μεταφορά. τρύζει ὀλολυγὼν, Arat. v. 948. Lege Foes. in voce τρύζει.
τρύχεσι πιναροῖσι, 94. 28. τρύχιον, 90. 33. & 108. 34. ποῖα τρύχη, Aristoph. 392. B. τρυχία, Hippocr. 595. 20.
† τρώσιος, 74. 12.
* τυλαίνια [ἕλκεα] 68. 14. *callosa.* à τύλος, *callus.* Unde regulariùs derivantur τυλοειδὴς & τυλώδης.
τύφεται [τὸ πάθος] ὅκως ἀΐδηλον πῦρ, 78. 4. *succenditur; fumat.* τυφόμενον λίνον, Matth. xii. 20. τύφεται, καίεται, καπνίζεται, φλέγεται, Hesych. τετυφωμένη γνώμη, 23. 31. τετυφῶσθαι, Cic. Epist. ad Attic. lib. 12. p. 378.
τῳ pro τινί. εἰ δέ τῳ, &c. 7. 9. ξυνῷ τῳ, 17. 6. οὔτε τῳ ἄλλῳ, Homer. Ιλ. α. 299. Schol. οὔτε τινὶ ἄλλῳ. οὔτε ἄλλος ἄλλῳ τῳ, Aristid. tom. 1. 52. C. Edit. P. Steph.

Υ.

ὑγείης ἡ κατάστασις, 132. 36.
ὑγιηρῶν [μερέων] 91. 27. ὁ γόνος —— ἀπὸ τῶν ὑγιηρῶν ὑγιηρὸς, Hippocr. 289. 45. ὑγιαζόμενοι, 69. 37. ὑγιασθῇ, 111. 16. ὑγιανθήσεται ἕξις, 87. 25.
ὑγρῆναι, 132. 36. διαβρέξαντε καὶ ὑγρᾶναι τὸ σῶμα, Galen. ad Glauc. lib. 1.
ὑγρασίης προβλήσι, 3. 36. ὑγρασίην, Hippocr. 1251. F. ὅταν ὑγρασία γένηται, H. Steph. ex Galen.
ὑγρότης τοῦ πνεύματος, 46. 13.
ὕδωρ μὲν, ὁ Νεῖλος, 9. 22.
ὑδαρέος οἴνου, 133. 3. ὑδαρὴς οἶνος, Galen. lib. 1. ad Glauc. & Aristot. Probl. lib. 3. prob. 19. & Xenoph. 675. C. & Athen. 431. B. D. ὑδαρὲς φλέγμα, 65. 10. ὠὰ ὑδρέα, 139. 27. ubi lege ὑδαρέα vel ὑδαρὰ [ὑδαρὸν, Alex. apud Athen. 426. D.] vel reponerem ὕδερα, nisi quòd hæc vox de hydrope propriè dicatur: ὕδερον apud Aretæum, 47. 23. & 49. 11. unde ὑδεριᾷ, 58. 23. ὑδεριῇ, 58. 19. ὑδεριῶσι, 143. 8. ὑδερώδεες, 50. 5.
ὑδατώδεα, λεπτὰ οὖρα, 20. 11. ὑδατῶδες οὖρον, Hippocr. 210. F. ὑδατωδέων πολλῶν, 47. 2. & 44. 19. & 50. 10.
ὑδρεῖον νέον, 109. 11. ὑδρήϊον, Herodot. 105. 20. ὑδρεῖον, Athen. 360. F. & Theon. in Arat. v. 391, 392. & Harpocrat. in voce Σκαφηφόροι. ὑδρεῖον νέον, Hippocr. 49. 53. ἡ μικρὰ ὑδρία, ὑποκοριστικῶς, Galen. Exp. Voc. Hipp.
* ὑδρωπιώδεες, 49. 17. & 56. 16. Hippocr. 191. B. D. Hæc vox derivatur ab ὑδρωπιάω; quod verbum legitur apud Diosc. lib. 3. cap. 123. & Alex. Aphrod. lib. 1. probl. 81.
* ὑδρομιγὲς γάλα, 87. 5.
* ὑδροποτίη, 129. 36. pro † ὑδροποσίῃ; utì priùs ὀλιγοποτίη.
ὕλης τῆς ἐν τῷ παντὶ φορῇ, 20. 29.
ὑπαγωγὰ [λάχανα] οὔρων καὶ κοιλίας, 130. 15. ὑπάγειν κοιλίην, 101. 33. ὑπαγωγὸς κοιλίας, H. Steph. ex Diosc. ὑπάγουσα κοιλίη, *alvus subducens, fæces excernens*, Hippocr. 396. 25.
ὕπαιθρον, 46. 35. ὕπαιθρος δίνη, Hippocr. 391. 38.
ὑπαλείφειν τὰς ῥῖνας, 85. 5. ὑπάλειψον τὼ ᾽φθαλμὼ, Aristoph. 401.
* ὑπαναγρέφειν τὸν νοσέοντα, 131. 31.
ὑπεκκαυθῇ, 120. 27. ὑπεκκαίεσθαι, Alex. Aphrod. lib. 1. Probl. 83.
ὑπέκκαυμα, Aristot. lib. 1. Probl. 7. Hippocr. 1243. H.
* ὑπελάθη γαστὴρ, 94. 33. sinè augmento, Ionicè; at Edit. Turneb. & Henisch. ὑπηλάθη. Notandum est præterea in hôc hujus verbi tempore σ aliquando inseri, aliquando negligi; ἠλάθη, Plat. Tom. 3. 371. E. συνελασθεὶς, Plut. Vit. 716. B.
ὑπηλάτῳ καταποτῷ, 128. 17. ὑπηλάτω, τῷ τὴν κάτω κοιλίην καθαίροντι παρὰ τὸ ὑπελαύνειν εἰρημένον, Erotian. ὑπήλατα φάρμακα, Hippocr. 514. 1.
ὑπεξάγει, 119. 10. Hoc verbum ex Chrysost. de Sacerdot. afferunt Lexicographi.
ὑπεραίροντα, 93. 25.
ὑπεραιωρεῦντα, 132. 30. ὑπεραιωρέεται, Hippocr. 761. G. ὑπεραιωρούμενος, citatur ex Diosc.
ὑπερβαίνει ὄργανα, 74. 24. ὑπερβαίνων τοὺς ὅρους, Philo 412. 37.
ὑπερβάλλεσθαι [ἐπαφαίρεσιν] ἐς δευτέρην ἐπάνεσιν, 83. 29. *differre.* Sic Herodot. 335. 22.
ὑπερβολὴ θάλπεος, 41. 5. *immodicus calor.* ὑπερβολῇ θέρμου, Aristot. lib. 3. probl. 5. ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας, Isocrat. 224. B.
* ὑπερεκτρέπονται, 36. 9. *supra modum horrent.*
* ὑπερέλθῃ ταύτην [ἡμέρην] ὁ νοσέων, 10. 27.
ὑπέρθεσις, *dilatio.* ὑπερθέσεις, ἀναβολαί, Hesych. οὐκ ἀμβολῆς καιρὸς οὐδὲ ὑπερθέσιος ἡ μεγάλης ἰητρείης, 101. 4. τὰς ὑπερθέσεις τῆς ἀφίξεως ἐποιοῦ, Philo, 439. 24.
ὑπερίσχῃ [*extet*] πουλὺ τὸ ὑπογάστριον, 21. 27. τοῖχοι μηδ᾽ ὑπερίσχοντες, 82. 18. τὰ μὴ ἐξίσχοντα ἀμφαφόωσι ὡς ὑπερίσχοντα, 82. 20. Et cum acc°. πλῆθος ἔμενε τὰς κεφαλὰς ὑπὲρ τὸ ὑγρὸν ὑπερίσχον, Polyb. 235. C. ὑπερίσχει [*superat*] αἱμορραγίη πάντα πολλὸν, 23. 11. ἢν ὑπερίσχῃ τὴν αἰδῶ τὸ πάθος, 30. 2. Et cum gen°. δίκη δ᾽ ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει, Hesiod. Ἐργ. v. 215.
ὑπερκέεται πρόσθεν, 121. 25. *satìs antè traditum est.*
ὑπεροψίη οἷσι διαίτης, 65. 26. *qui aspernantur victum.* ὑπεροψία τῆς ἡδονῆς, H. Steph. ex Chrysost. de prec.
ὑπερτείνομαι, *vehementer intendor.* κὴν ὑπερταθῇ τάδε, 46. 32. ὑπερτείνεται, Aristot. lib. 3. probl. 5.
† ὑπέρυθροι ὀφθαλμοὶ, 19. 33. ὑπέρυθρα, 68. 28. τὸ ὑπέρυθρον, Hippocr. 1090. G. ὑπέρυθρον σῶμα, Thucyd. 130. C.
ὑπέρχομαι. ἢν ὑπεληλύθῃ ὁ πᾶς παλαιὸς σῖτος, 115. 17. *infrà exierit.*
ὕπνον νήγρετον ἐς θάνατον εὕδοντες, 79. 27. ὕπνος νήγρετος, Homer. Οδ. ν. 79, 80. ἢν ἕλῃ μιν ὕπνος, 114. 31. ὅθ᾽ ὕπνος ἕλοι, Homer. Ιλ. χ. 502.
ὑπναλέοι, 78. 9. Nicand. Ther. v. 162. & Alex. v. 85.
* ὑπνικὸν φάρμακον, 104. 4. id est, ὑπνωτικόν. ὑπνωτικῶν φαρμάκων, 106. 33.
* ὑποβορβορίζουσα φύσησι κοιλίη, 22. 12. *submurmurans.* ὑποβορβορύζει κοιλίη, 29. 10. ὑποβορβορύζοντες, Hippocr. 126. B. Lexicographi habent ὑποβόρβορος, *cœnosus*, sinè authore. ὑποβορβόριον, ἡ τρὺξ, Hesych. βορβορύζειν, de intestinorum murmure. βορβορίζει, γογγύζει, Hesych. βορβορίζων, *cœnum referens*, ex Diosc. lib. 5.
ὑποβρύχιος πόνος, 33. 8. ὑποβρύχιον πῦρ ἄλαμπες, 23. 19. πυρετοὶ ἀλαμπέες ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι ὑποβρύχιοι, 70. 6. βρύχιος [πυρετὸς] Hippocr. 963. H. ὑποβρύχιον, Herodot. 48. 40. κεῖται ὑποβρύχιος [τυφάων] Apollon. Arg. 2. v. 1219. Schol. κεῖται βυθισθείς. ὑπόβρυχα [Homer. Οδ. ε. 319. Schol. ὑποβρύχιον· τὸν καταδεδυκότα εἰς τὸ ὕδωρ] τὰ κατὰ βάθος κείμενα, καὶ οἷον ὑποβύθια· εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν καταδυομένων πλοίων, Erotian.
† ὑπογίγνηται τὸ ἀγαθὸν μέζον, 14. 11.
ὑπόδεξιν τοῦ αἵματος, 15. 25. ὑπόδεξις, ὑποδοχὴ, ἢ ἡ χορηγία πρὸς ὑποδοχὴν, Hesych. ὑπόδεξις, apud Hippocr. 25. 18. de medico ægrum suscipiente & consolante.
* ὑποδιδρήσκουσι [φάρμακα] οἱ κάμνοντες, 32. 9.
ὑποθέσιος ἀμβλωθριδίου, 28. 30. ὑποθέσιες ὠδίνων πρὸς τὰ γυναικήϊα, 28. 28.

ὑποθυ-

φοινίσσει

In *ARETÆI* Indicem Appendix.

NEquid lector, in quo possit adjuvari, desideraret; in Appendicem sequentem conjiciuntur vocabula plurima, præsertim medica, quales sunt partes humani corporis, morbi cum variis medicamentis, animalibus, vegetalibus, aliisque ad philosophiam naturalem pertinentibus; quæ pleraq; nomine tenus commemorâsse hìc sufficiet; pleniùs quippe in variorum authorum hanc materiam de industriâ tractantium operibus explicata. Inseruntur præterea quædam Editoris observationes, ad quas in suis ad Latinæ versionis oram notis aut alibi passim lectorem remittit.

ἀπαρχέει

I

In Aretæi Indicem Appendix:

ἀπαρκέει ὀλίγον, 87. 10.
ἀπυρέτακτος πυρὸς, 38. 25.
ἀπωδήτη τὰ ἄκεα, 151. 7. πρὸς τόδε σόμαχος, 96. 33. sic 102. 8.
ἀπλώης τ' ἐρυγλώ, 96. 37. ἀπλώιες αἱ ἀφίσιες, 75. 13.
ἄπιστος ὁ θάνατος, 29. 5. ἡ ῥαγὴ, 58. 33. ἡ ξυμφορὴ, 73. 8.
ἀποδείξασα [vid. Indic. præced.] ἀπεδείξαμεν, ἐποιησάμεν, Erotian.
ἀποκλείω. τὸ ἀραιὸν ἀπέκλεισεν ἡ ὠτειλὴ, 71. 7.
ἀπολαμβάνει. ἀπολελημμένη, vid. Indic. præced. & multa apud Erotian.
ἀπομάξαντα, 90. 13.
ἀποπληξίη, 39. 7. ἀποπληξίης θεραπεία, 91, 14. ἀποπληκτικοῖσι, 94. 17.
ἀποπλυνόμενα, 44. 26.
ἀπορῇ ἡ ἄνθρωπος, 72. 34.
ἀπορίη γνώμης, 13. 29. ἀναγωγῆς, 14. 15. ὑπ' ἀπορίης, 114. 6.
ἀποσπᾶσαί τι τ' χυμῶν, 97. 21.
ἀποστάτι καὶ ἀνθολκῇ, 93. 31. ἀπόστασιν καὶ ξυναγωγὴν, 123. 15.
ἀπόστροφοι ἐς πάντα, 66. 1. ἀποστροφὴ καὶ μῖσος γευμάτων, 64. 30.
ἄπτεαι οἴνου ἐνεργῶς, 113. 1.
ἀραιοτέρη ἢ μικροτέρη βὴξ, 47. 1. ἀραιότεροι τ' θώρηκα, 43. 8. τὸ ἀραιὸν δυσαίσθητον, 74. 14. ἐντέρων, 71. 7. σώματος, 114. 12.
ἀραιοῦν τὰ μέρεα, 107. 10.
ἀραίωσις, 107. 22. πυκνότητι τ' ἀραιώσιος, 114. 17. διπλάσιος τ' ἀραιώσιων, 45. 15.
ἀργιλώδεες, 61. 23. φῦσαι, 66. 22.
ἀρῆξαι ἀρχομένῳ [κακῷ] 78. 3. sic ἀρήγειν, 96. 21.
ἄρθρα παχέα, 42. 24. ἐναργῆ, 42. 37. ἀρθρῖτις, 77. 31. ἀρθρίτιδος θεραπεία, 148. 1. ἀρθριτικοῖσι, 148. 8.
ἄρκτου σέατι, 150. 16. πρὸς ἄρκτον ὁ οἶκος, 114. 1.
ἀρνογλώσσου χυλὸς, 109. 23.
ἄρσις. περὶ τ' ἄρσιος, 104. 5, 12.
ἀρτεμισίη, 95. 30.
ἀρτηρίη ὁδὸς [ἀναπνοῆς] 13. 6. ἀρτηρίης ἄκρης, 6. 12. τρηχείης, 14. 30. [& 98. 27.] παχείης, 15. 30. & 119. 26. ἀρτηρίαι διπλαῖ, &c. 128. 8, 9, 11. & 134. 2. ἀρτηρίης ὀξείας νούσου, 119. 23.
ἀρτίσκους, 150. 1, 3. Pastillorum ex viperarum carne præparationem tradidit Galenus Tom. 2. p. 142. l. 11. item Paul. Ægin. lib. 7. cap. 11. ubi verba his Aretæi similia invenies.
ἀρχή τις πάθη, 40. 2. ξυμπαθέα τῇ ἀρχῇ, 2. 17. τῇσι ἀρχῇσι, 4. 15.
ἀρχὸς προπετὴς, 63. 3. τὸ χαλαρὸν ἀγχοῦ, 93. 35. leg. ἀρχοῦ.
ἄσαρον, 120. 15. ἀσάρου τ' ῥίζης, 140. 28.
ἄσημος ἀναπνοὴ, ἀσαφὴς, 29. 5. οὐκ ἄσημον τῇ ἀφῇ, 72. 37. ἄσημα πρόσωπα, 76. 21. ἀσήμους κουφισμοὺς, 83. 27.
ἆσθμα, 46. 4. ἆσθμα ἀραιὸν, λεῖον, κερχνῶδες, 47. 4. ἆσθμα ἡ ἀναπνοὴ, 54. 19.
ἀσινὲς ἐς ὄλεθρον πάθος, 33. 11.
ἀσκίτην, 54. 22. & 56. 21.
ἀσπάραγοι, 130. 16.
ἀσαφίδος ἀγρίης, 90. 23.
ἀστὴρ λευκὸς, 110. 2.
ἄσφαλτον, 108. 29. ἄσφαλτος, 138. 17.
ἄχημον, 30. 4.
ἀτὰρ, 21. 10. & 56. 18.
ἀτέραμνος [vid. Indic. præced.] ἀτεράμνοις, δυσμεταβλήτοις, Erotian. ἀτέραμνα, δυσματέργαστα καὶ σκληρὰ, Galen. Exp. Voc. Hipp.
ἀτμώδεα, 96. 9.
ἄτροφοι τροφαὶ, 125. 20.
αὔλακες μέλανες, 79. 10.
αὔξεται ἐπὶ μᾶλλον τὰ δεινὰ, 42. 8. αὔξησις τ' ἔνδον, 101. 24. φύσιος, 112. 18.
αὖοι τὸ σκῆνος, 54. 17.
αὐταρκίης γνῶμα δύναμις, 83. 31.
αὐχὴν ἀγκύλος, 3. 15. ὑπόσκολιος, 42. 23. ἀλγείων τ' ἐν τῷ αὐχένι διάτασις, 3. 29.
αὐχμηρῶν μίξιν, 85. 36. τῷ αὐχμηρῷ ξυνέχειν, 114. 11.
ἀφειδέως αἱμάσσειν, 93. 16.
ἄφεσις ἐς ὕπνον, 133. 19. νοσήματος, 138. 19. ἀφέσιες ἀπλώιες, 75. 14. ἀξύλητοι τ' ὑγρῶν, 69. 16. ὠφελίης καὶ βλάψιος, 96. 12.
ἀφεψηθεῖσα, 84. 37.

ἀφέψημα, 124. 15. & 101. 22.
ἀφεψῆσι, 122. 29. Vide Not. ad Var. Lect.
ἄφθαι, 8. 33. ἄφθα λέγεται ἐξανθημάτων εἶδος περὶ τὰ τ' παιδίων σόματα μάλιστα γινομένων, Erotian.
ἀφίσαται, 44. 36. & 48. 5. & 73. 17. ἀποστῇ μῆνιγξ ὀστέων, 134. 8. ἀποστῆναι μέλεα, 79. 35. ἀποστὰς χιτὼν, 69. 20.
ἀφόδῳ καὶ οὔροισι, 34. 17.
ἄφυκτος ἡ νοῦσος, 70. 27. [Vide & 53. 27. & 121. 33.] διαδοχὴ, 76. 3.
ἀχλὺς, [Vide Indic. præced.] De hâc voce multa apud Erotianum.
ἄχναι, 82. 18. ἄχνη [κνίδης] 90. 9.
ἄχρουν [σπέρμα] 64. 6.
ἄψινθος. τ' ἀψίνθου χυλῷ, 140. 20. ἀψίνθιον, 120. 15. ἀψινθίου χυλὸν ἢ κόμην, 86. 36.
Βάκχαρι τὸ Αἰγύπτιον, 123. 32. βάκκαριν, Hippocr. 215. 19. βακχαρίῳ [ἐλαίῳ] Id. 269. 43. βάκκαριν, Cephisodor. apud Athen. p. 553. βάκχαρις, εἶδος βοτάνης καὶ μύρου, οὗ καὶ Ἀριστοφάνης μέμνηται, Erotian.
βαλάνοισι, 86. 4.
βαλαύστιον, 180. 14.
βαρυόδμῳ, 96. 7. βαρύοδμα, 96. 9.
βάτου ῥίζαν, 109. 27. & 110. 4.
βδέλλας, 147. 4.
βὴξ ἀτελὴς, 23. 24. βήσσουσι πυκνὰ καὶ σκληρὰ καὶ ἀτελέα, 42. 18. βραχέα, 104. 26. βηχώδεα, 111. 9. *tussim moventia.*
βησασᾶ. τῇ βησασᾷ, 98. 16. Rutam sylvestrem vocant Syri Besasa, Diosc. lib. 3. cap. 53. Aliqui rutam sylvestrem Moly vocant, alii Harmala, Syri Besasa, Ætii Tetrab. 1. Serm. 1. sub literâ M. At διὰ τ' Βησασᾶ, hìc significat linimentum è rutâ sylvestri, i. e. Βησασᾶ, multísque aliis compositum. Hujus medicamenti sæpius mentionem facit Alex. Trallian. lib. 4. cap. 1. & virtutes ejus contra hunc ipsum morbum, de quo hìc agit Aretæus, egregias esse narrat; ibidémque ejus formam & compositionem tradit. In anginæ curatione idem linimentum laudat Paul. Æginera, lib. 3. cap. 27. Ejusdem præparationem tradit Galenus, tom. 2. p. 244. l. 8. &c.
* βησίνου φάρμακον, 140. 30. ἡ [ἀντίδοτος] τοῦ βησίνου, 145. 23. & 134. 29. & 138. 33. τ' βισίνου [leg. βησίνου] καλουμένης, 121. 29.
βλαστήματα ἰόνθοισι ἴκελα ἐκφύει, 129. 35. Hippocr. 1136. D.
βλέφαρα τὰ πολλὰ διέχοντα, 3. 20.
βλίτον, 84. 2.
βολβοῦ, 95. 6. βολβοὶ ὠμοὶ, 114. 22.
βουβώνων ἔντασις, 29. 32. βουβῶνες οἱ λοιμώδεες ἤπατος, 18. 29.
βούπρηστις, 58. 6. βουπρήστεϊ, 27. 31. Vide Æginet. lib. 7. sub lit. B. Æt. Tetrabib. 4. Serm. 1. cap. 50. Galen. tom. 2. p. 150. l. 7.
βραβύλων ἀγρίων, 108. 37.
βράγχος, 9. 35.
βραχίων, 43. 1. ξυνολκαὶ μυῶν βραχιόνων, 21. 7.
βραχὺ οἴνου, 136. 34. ἀλῶν, 139. 20.
βρόγχος, 17. 23. βρογχίζον, [vid. Not. ad Var. Lect.] 45. 23.
βρωμῶδες, κάκοδμον, 17. 36. βρωμώδεες ἐρεύξιες, 23. 29. φῦσαι, 67. 22. τ' ὀσμὴν, 52. 23. βρωμώδεα ὕδατα, 50. 29.
βρύον, 148. 16.
βρυτέων πόμα, 9. 23. & 68. 19. Potionis genus, quod fit ex hordeo & quibusdam radicibus. At pro βρυτέων ῥυτέων legi vult Gorrhæus in Def. Med.
βύθιον μύζοντες, 5. 28. βυθίοισι ἐσχάρῃσι, 129. 20.
Γάλα ἄχολον, 140. 22. γυναικὸς νεοτόκου καὶ κουροτρόφου, 115. 3. τ' βοὸς, αἰγὸς, 120. 20. ὄνου, 140. 22. ὄνου μὴ παλαιοτόκου, 115. 4. μήλων, 140. 32. ἵππου, ὕιος, 121. 21. ἤδη προσάρας, &c. 132. 9.
γαλεοὶ ἐνοικάδιοι, 134. 33.
γαργαλισμὸς ἀρτηρίης, 8. 16. ὑπερώης, 15. 11. γάργαλος καὶ γαργάλη λέγεται ἐρεθισμὸς, ἀπὸ τ' παχηλιουσῶν γυναικῶν εἰλημμένης τ' λέξεως· ὡς καὶ Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ, καὶ Δίφιλος ἐν Δαναΐσι, Erotian.
γαργαρεὼν, 7. 15, 35. τὸ κύριον ὄνομα τὸ ὑπὸ τ' ὑπερώαν νῦν λέγεται. ἡ γὰρ σαφυλὴ καὶ ἡ κιονὶς καὶ ἡ ἱμὰς πάθη εἰσὶ τοῦ γαργαρεῶνος. γαργαρεὼν δὲ ὠνομάσθη παρὰ τ' γινόμενον γαργαλισμὸν τῇ τραχείᾳ ἐξ αὐτοῦ ἀρτηρίᾳ, Erotian.
γάρῳ, 88. 28. Vid. Cœl. Aurel. p. 358.

IN ARETÆI INDICEM APPENDIX.

In ARETÆI INDICEM APPENDIX.

σία,

IN ARETÆI INDICEM APPENDIX.

κυρτός.

In ARETÆI INDICEM APPENDIX.

IN ARETÆI INDICEM APPENDIX.

IN ARETÆI INDICEM APPENDIX.

ῥεῦμα,

In ARETÆI INDICEM APPENDIX.

συναγχι-

IN ARETÆI INDICEM APPENDIX.

In ARETÆI INDICEM APPENDIX.

De ARETÆI Syntaxi ac Stylo Dissertatio.

DE Aretæi ætate; sectâ; scientiâ in rebus anatomicis; ratione, quam in curandis ægris tenuit; dialecto, quâ scripsit; dictum est. Si quis fortè curiosior in medici nostri religionem inquirendum putaverit; locos in voce Θεὸς indicatos consulat; eúmque de rebus divinis (pro captu hominis à fide Christianâ alieni) non perperam sensisse comperiet. Nonnihil restat de Stylo illius & Syntaxi dicendum.

Sermonis brevitas, multiplex materiæ copia, vis verborum, in causâ fuerunt, ut stylus quidam ei proprius esse, & à communi aliquantulum recedere videatur. Quicquid est superfluum, quicquid ex ipso sermonis filo & artificiosâ vocabulorum structurâ potest intelligi; id omne resecat: unde fit, ut emphatica & elleiptica ei admodum placuerit syntaxis. Omne vocum luxuriantium famulitium aspernatus; quod docet, absque ambagibus luculentè indicat; tot res profert, quot verba: suúmque argumentum, licèt nudum exponat, adeò fœliciter ornare callet, ut, dum alii colores undecunque varios conquirunt, illi satìs sit rem ipsam scripsisse. Sic miramur pictorum illorum principum peritiam, qui sciunt nudis & paucissimis lineis sinè ullo alio umbrarum apparatu vitam imaginibus quasi inspirare.

De Syntaxi Nominum.

ADjectivum neutrum, subaudito χρῆμα, cum substantivo diversi generis aut numeri jungitur; [quod satìs quidem cùm Græcis tum Latinis scriptoribus familiare; οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, Homer. Ιλ. β. 204. *triste lupus stabulis*, Virgil. Eclog. 3. v. 80.] θανάσιμον σπασμὸς, 4. 25. sic 58. 16. & 89. 13. & 95. 25. & 107. 9. & 110. 6. & 111. 7. & 117. 14. & 134. 26. & 143. 19. & 146. 19. & 147. 24. & 151. 4.

μέλαινα χολὴ ὀλέθριον, 35. 45. κρέσσον ἡ φύσις ἰητροῦ, 48. 21. sic 38. 20. & 54. 10. & 63. 32. & 65. 17. & 79. 20. & 82. 18. & 83. 36. & 84. 37. & 85. 4, 7. & 88. 21. & 89. 13, 15. & 96. 15, 16. & 100. 16. & 101. 16. & 107. 9, 12. & 121. 20. & 127. 3. & 128. 24. & 130. 16, 21, 22. & 131. 10. & 132. 8, 11, 21, 31. & 134. 26. & 135. 8, 36. & 136. 1, 11. & 137. 1. & 138. 18. & 143. 9. & 145. 15. & 149. 16. & 151. 5. Sic ἀρωγὸν ἡ σικύη, 131. 13.

ψυχρὸν οἱ χόνδροι, 45. 1. sic 130. 4, 5.

στάξιες αἱμοῤῥαγίης τὸ μέζον, 68. 13. αἱ βδέλλαι ἢ χάσαι κρέσσον, 118. 31. κακὸν φῦσαι, 107. 8. ἐρεθιστικὸν αἱ ζείσιες, 107. 30

ψυκτικὸν μῆλα θλασθέντα, 86. 34. ἄριστον ἀρτίτοκα [ὠὰ] 139. 27. ἀγαθὸν τὰ πάντα, 85. 18.

ἄριστον ἀφάλσεις καὶ δρόμοι, 132. 33. ἄριστον καὶ πόλτοι καὶ ἴτρια καὶ χόνδροι, 139. 16.

μεγάλα τὰ ἔγγονα αἱ φλεγμοναὶ, 120. 2.

Articulus Neutrius generis cum genitivo substantivi pro ipso substantivo usurpatur; τὰ τῆς φλεγμασίης, 113. 16.

Adjectivum [& aliquando Participium] neutrum supplet locum substantivi; ἀνήκεστον τὸ δεινὸν, 5. 36. πημανθὲν ἄρχεται, 2. 15. id est, πῆμα.

Neutrum hujusmodi Adjectivum, aut Participium, sibi genitivum Substantivi adsciscit; τὸ κάτοξυ τοῦ πάθεος, 45. 11. [τὸ ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως, Philip. iv. 5. τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως, ibid. iii. 8.] τὸ ξυνήθες τῆς νούσου, 53. 4. τὸ ξυνὸν τοῦ κακοῦ, 6. 33. τὸ πᾶν τῆς πόσιος, 92. 18. ὁκόσον τῶν ἰκτίδων, 52. 7. τὸ σαρκοειδὲς τῶν χιτώνων, 69. 23. τὸ εὔπνοον τῶνδε, 114. 4. τὸ ἀΐδιον αὐτέων, 92. 37. τὸ μᾶλλον τουτέων καὶ ἧττον, 72. 3. τῷ ξυνήθεϊ τῆς προβολῆς, 6. 17. τῷ ὀξέϊ τῆς

φλεγματίης, 121. 3. τῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ μέζονι, 41. 22. ὁκόσα κακοῦ, 36. 9. τὰ πολλὰ τοῦ βίου, 35. 32. τὰ πλεῖστα τοῦ βίου, 35. 22. τὰ μέζω τῶν ζώων, 18. 9. τεκμηρίων οὐκ ἄσημα, 36. 5. ὁκόσα φαρμάκων, 134. 29. κρεῶν τὰ μὴ πίονα, 133. 14. & 138. 25. πεμμάτων εὔπεπτα, 133. 18. ὠῶν τὰ θερμὰ, τὰ ψυχρὰ, 133. 6. μυρία τῶν σαρκῶν, 59. 31. τὰ κυρτὰ αὐτέου, 24. 20. λεπτοῖσι σκίλλης, 90. 12. ὁκόσον θηρίων, 52. 7.
τὰ ἀναδάκνοντα τῶν ῥευμάτων, 17. 1.

Eadem Syntaxis in maſculino genere & fœminino obſervatur; ἀθλητῶν οἱ σαόφρονες, 64 16. [τοὺς σπουδαίους τῶν γονέων, Iſocrat. 4. B.] ἰχθύων οἱ πετραῖοι, 84. 9. & 130. 14. τοῖσι ὀργῶσι τῶν τράγων, 30. 5. ἀμυγδάλων αἱ πικραὶ, 138. 31.

Huc refer ſubſtantivum genitivo vocis, quæ cum eo concordare debuit, junctum; οἶνοι τῶν κάρτα στυφόντων, 147. 13.

Adjectiva neutra tam pluralia quàm ſingularia ſæpe adverbiaſcunt; τὸ πλέον, 14. 3. κακόν τι, 5. 23. ξύμπαν, 129. 37. τὰ πολλὰ, 2. 5. θαμινὰ, μακρότερα, 23. 14. ξυνεχέστατα, 114. 23. βαθύτερα, 118. 20. ὡς ὀξύτατα, 123. 20. τὰ πρῶτα καὶ τὰ ὕστατα, 129. 29. σμικρότατα, 147. 24. πάντα, 120. 23. Huc refer τάδε, 19. 14.

Adjectiva [in quibus etiam Articuli includuntur] cum ſubſtantivis diverſi generis conſtrui ſolent; φλεγματίη ἡ πρῆσις, ἐφ' οἷσι, 106. 4. [Vide Νοῦσος & Ὠμοτέρων in Indice]. διπλασίοισι, 25. 24. ſcil. ἡμέραις; aut flectitur ὁ καὶ ἡ διπλάσιος. τὰ κέρατα— οἱ μέσοι· ἄλλοι δὲ, 76. 30, 31. aut forſan refertur ad ὀδόντας, lin. 26. τῆς τροφῆς —— καταποθεὶς, 138. 27, 28. ſubaudiri poteſt σῖτος. ὥρη, χειμὼν μάλιστα πάντων, 11. 12. id eſt, πασῶν ὡρῶν; ſed πάντων poteſt referri ad φθινόπωρον, ἦρ, θέρος.

Sæpiſſime nomen generis ſuperadditur nomini ſpeciei; quale θηρίον, ἑρπετὸν, φυτὸν, δένδρον, βοτάνη: βδέλλας τὰ θηρία, 147. 4. ἔχεων τῶν ἑρπετῶν θηρίων, 149. 34. Vide & 52. 7. & 60. 2. τερμίνθου τοῦ φυτοῦ, 86. 14. τερμίνθου τοῦ δένδρεος, 93. 1. ἀρνόγλωσσον ἡ βοτάνη, 148. 15.

Subſtantivum cum ſubſtantivo nectitur vice adjectivi; [ὕβριν ἀνέρα, Heſiod. Ἔργ. v. 189. i. e. *injurium.* ſic apud Latinos; *teſta anus,* Martial. lib. 1. Epigr. 106. i. e. *annoſa.* Hoc eſt idioma Hebraeum; אני שלום, Pſalm. cxx. 7. *ego pax*; ubi Græc. interpr. εἰρηνικός.] νυγμὸς καὶ στεναγμὸς ἡ φωνὴ, 3. 30. ῥωχμὸς ἡ ἀναπνοὴ, 5. 20. ἆσθμα ἡ ἀναπνοὴ, 54. 19. θαῦμα τὸ πάθος, 59. 4. τὰ ἕλκεα σηπεδὼν, 68. 26. πλευρῶν γειτόνημα πνεύμων, 101. 14. Et aliquando vice verbi; ὀξέες [φθόγγοι], κεφαλῆς διαστάσιες, κροτάφων παλμοὶ, ἐγκεφάλου διασφύξιες, ὀφθαλμῶν πρήσιες, ἤχων ἀκοὴ, 132. 19, 20. *diſtendunt; creant palpitationes, pulſationes, inflationes, tinnitus.* τὸ ὀξὺ πᾶν ἐς τὰ σκέλεα, πάντων τονώσιες, ibid. 34. *corroborat.* ὕπνος πολλὸς, παχύτης, ἀργίη, ὁμίχλη τῆς αἰσθήσιος, 135. 7. *creat craſſitudinem, ignaviam, caliginem.* αἷμα ἡ τροφὴ, 103. 24. i. e. ὃ τρέφει.

Appoſitio vocum nonnunquam ſupplet locum regiminis; ἐν ἰλύϊ τοῖσι ὑγροῖσι, 20. 21. i. e. τῶν ὑγρῶν. ἄχθος τὸ ἧπαρ, 23. 23. i. e. τοῦ ἥπατος. ἐχέτω μοίρην τὴν πέμπτην ὕδωρ, 149. 25. i. e. ὕδατος. ῥόδοισι τοῖσι πετάλοισι, 98. 6. i. e. ῥόδων; niſi quis malit legere ῥοδίνοισι. φαντασίῃ ἐοικείσι, 63. 4. i. e. ἐοικείσιος; aut φαντασίῃ hic eſt adjectivum à φαντάσιος; quod tamen nullibi adhuc legi.

Gradus comparationis pro ſe invicem accipiuntur: [lege Rudim. Gr. Gramm. Weſtm. p. 135.] poſitivus pro comparativo; θᾶσσον καὶ ξυνεχὲς, ἢ, &c. 112. 31. i. e. ξυνεχέστερον. πολλὸν τοῦ δέοντος, 136. 24. i. e. πλεῖον. Et pro ſuperlativo; τῶν νοσημάτων κακὸν, 58. 14. i. e. κάκιστον. τὸ καίριον αὐτέων, 134. 22. i. e. καιριώτατον. Superlativus pro comparativo; ἐπικαιροτάτη τῆς φλεβοτομίης, 137. 4. i. e. ἐπικαιροτέρη.

Comparativi conſtructio varia eſt; cum dativo; vel accuſativo; vel infinitivo; ὀλίγῳ θᾶσσον, 27. 24. πλεῖον, 72. 28. σμικρῷ βαθύτερα, 68. 10. πολλῷ δυνατώτερα, 134. 4. πολλὸν μᾶλλον, 17. 9. πολλόν τι μελάντερον, 17. 15. ἀσινέστερα πολλὸν, 68. 9. ἀσθενέστερος ἱστάναι, 135. 15. *infirmior, quàm ut poſſit ſtabilire.*

Gradus exprimuntur per periphraſin; πλεῖον δυσαλθῆ, 32. 22. i. e. δυσαλθέστερα. κάρτα ἰσχυρὴ, 4. 27. i. e. ἰσχυροτάτη.

Comparativus μέζω adverbiaſcit; εὐμεγέθης ὀλίγῳ μέζω, 112. 25. μείζω ἢ κατὰ λόγον, Ariſtot. de part. Anim. (edit. Sylburg.) 71. 7.

Tranſitio fit ſæpe ab uno numero ad alium: à ſingulari ad pluralem; κέεται ἄνθρωπος —— σκέλεα βαλλόμενα αὐτοῖς, 3. 12, 14. ἢν ἀλγέῃ τις —— πίνουσι διψῶντες, 60. 4, 5. ἢν γηραιὸς ᾖ, τοῖσιπερ, 91. 15. ἐν φλεγμασίῃ, ἢν ἐπεῶσι, 86. 13. σκίρρου —— δύστοκοι τῶνδε νοῦσοι, 141. 7. Et à plurali ad ſingularem; πικρὸν σιτίον —— πικρῶν αἴσθησις —— γλυκὺ, χολώδεος, 53. 1. αἱμοῤῥαγίῃσι —— δήλη γίγνεται μέλλουσα, 70. 28. τοῖσι —— γυίοις, 74. 22.

Permutatio caſuum crebra legitur: Nominativi abſolutè poſiti pro genitivo; βὴξ, πολλὸν θυμὸς ἐγγίγνεται, 50. 8. *tuſſiendi deſiderium.* [At βὴξ omittitur in loco conſimili, 15. 12.] Et pro accuſativo; προσοχειρήσας —— πρήσσειν, 103. 24. pro προσοχειρήσαντα; nam ἀποχάσαντα ἀφαιρέειν, ibid. lin. 12. χυθεὶς, 115. 30. pro χυθέντα. Genitivi abſoluti; παρ' αὐτέην —— κειμένην, ὡς τῆς — ἐπικυφιζούσης — μαλθαζούσης, 25. 15, 16. Accuſativi abſoluti; μὴ μεγάλα βλάπτοντα, 146. 11. χρίσαντα — θέντα, 101. 2. Caſuum abſolutè poſitorum uſus occurrit in hagiographis & profanis ſcriptoribus; ὁ νικῶν — δώσω αὐτῷ, Apocal. ii. 26. & iii. 12. εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι, Thucyd. 324. D. Schol. Æ. P. Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ εἰωθότων τῶν ἀνθρώπων. ὁ ἕτερος παραγγέλλων, Xenoph. 458. B. pro τοῦ ἑτέρου παραγγέλλοντος. Κρηνίωνα — ἀστράπτων, Homer. Ιλ. β. 353. pro ἀστράπτοντα. Sic παρακαλῶ ὑμᾶς — ἀνεχόμενοι — σπουδαζόμενοι, Epheſ. iv. 1, 2, 3.]

Genitivi duo ſeorſim ab uno ſubſtantivo reguntur; αὐτοῦ τοῦ ὑγροῦ τῆς ἐν λαγόνι ξυλλογῆς —— & —— τῶν ἐντέρων ῥαγὴ, 58. 33.

Nomen ſubſtantivum adverbii formam induit; κέρατα θωϋμαδιάλλυκα, 76. 25. i. e. θαυμαστῶς.

De Syntaxi Verborum.

Permutari crebrò ſolet Verborum vox, modus, & tempus.

Activum paſſivam aut neutralem ſignificationem recipit; τείνει, 96. 1. *tenduntur, extenduntur.* Hujus verbi neutrali ſenſu accepti exempla producit Henr. Stephanus; ποῖαι πόλεις οἰκήσειαν, Xenoph. 201. A. pro οἰκοῖντο. ἔφερον, Thucyd. 398. C. Schol. ἐφέροντο. χαλεπαὶ ἄρξαι, Id. 497. C. Schol. ἀντὶ παθητικοῦ ἐνεργητικὸν εἴληπται. Sic Participium ἀναλαμβάνοντα, 108. 36. pro ἀναλαμβανόμενα. ἀσινέα τάμνειν, 8. 22. pro τάμνεσθαι.

Indicativus ſumitur pro ſubjunctivo; ὅκως μὴ διόλλυται, 83. 25, 26. aut pro optativo; εἴδε ὁ νοσέων εἴη — οὐδὲ αὐχμῷ πήγνυται, 93. 26, 27. Subjunctivus pro Indicativo; ἔῃ, 138. 11. & pro Infinitivo; ὡς ὁρῆν μὲν — μὴ ὀῤῥωδέῃ δὲ, 18. 8. pro ὀῤῥωδέειν; ſed ὡς modis omnibus jungi poteſt. [Conſule Rudim. Gr. Gramm. Weſtm. p. 199.] Infinitivus pro Indicativo; περιῤῥέειν, 92. 35. δοκέειν, 14. 7. θάλπειν, 123. 29. διαπτερῶσαι, ἄγειν, 139. 12. & pro Imperativo; χρίεσθαι, 113. 23. [quod frequentiſſimum eſſe comperies in Rudim. Gr. Gramm. Weſtm. p. 178.] ἔχειν ὧδε, 117. 33. pro ἐχέτω; vel ſubauditur χρή. & pro nomine ſubſtantivo; βοῆσαι μέγα, 9. 18. ἐῤῥῶσθαι, 115. 30.

Tempora diverſa aliquando per copulativam particulam junguntur; ἡ κεφαλὴ διαπνευσθήσεται, καὶ τὸ σκῆνος διητμίσθη, 87. 26. Sic & modi; εἰ —— μίμνουσι, ἢ —— ἐμφραχθῇ, 60. 29. niſi legas μίμνωσι.

Caſus diverſi eidem verbo ſubnectuntur; πιπίσκειν βοτάνην τοῦ ὑσσώπου καὶ πρασίου τῆς κόμης, 140. 19. χρέα ἀλήτοισι, καὶ νίτρον, 145. 16.

Verbum aliquando in ſuum Participium & Verbum ſubſtantivum reſolvitur; ἦν διδάσκων, ἦσαν καθήμενοι, ἦσαν ἐληλυθότες, Luc. v. 17. ἦν ἐγγιγνώσκων, 36. 27. ᾖ γεγονὸς, 38. 21.

De uſu Participii.

Participium nonnunquam fungitur Verbi munere indicativi; ἡ φύσις τεύξασα, 60. 32. i. e. ἔτευξε. οὕτως ἀργὸς εἶ, ὡς μὴ ἐπικύψας πιεῖν, Lucian. 139. A. ubi Participium ἐπικύψας ponitur pro Verbo; vel (quod malim) πιεῖν regitur ab ὡς, & ἐπικύψας eſt pro ἐπικύψαντα; qualis ſyntaxis occurrit apud Aretæum, 115. 29. 30. διαπλασσόμενοι, 61. 22. i. e. διαπλάσσονται. imperativi; σφίγγοντες, 97. 28. i. e. σφιγγέτωσαν. infinitivi; χρὴ ἀπομάξαντα, 90. 13. i. e. ἀπομάξαι. ſic χρὴ κατορθώσαντα, ἐρείδοντα, ἀντερείδοντα,

δοντα, Hippocr. 761. G. Huc refer ἀείροντα, 114. 23. pro χρὴ ἀείρειν. ῥαδίως ἂν ληφθὲν, Thucyd. 520. A. Schol. Æ. P. Σημείωσαι τὸ καινόπρεπες σχῆμα, ἀντὶ τοῦ ληφθήσεσθαι ἄν. ἐνθέντες τάδε, ἢ κινέειν, 129. 7. ubi & Participium & Verbum absolutè ponuntur; pro ἐντιθεῖσι, ἢ κινέουσι. μεσηγὺ ἀναλαβόντα, 86. 17. ubi ἀναλαβόντα videtur mihi poni pro ἀναλαβεῖν, *interea dum recuperat.* ἀρήγειν, — ἰόντα, 91. 4. pro ἰέναι.

De Præpositione,

Præpositioni duo aliquando casus diversi sibi in eâdem clausulâ conjuncti adnectuntur; ἐπὶ τὴν κληῖδα ἠδὲ ἄκρῳ τῶν ὤμων, 48. 10. nisi malis legere in duali ἄκρω τὼ ὤμω.

De Conjunctione.

Copula inter duas voces repetitas diversitatem significat; οὔνομα ἕτερον καὶ ἕτερον, 56. 18. *nomen diversum.* sic apud Cicer. in Orat. *res alio atque alio elata verbo.* Huc refer ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, 66. 24. Hoc videtur sapere Hebraismum; quo usi sunt sæpe Bibliorum interpretes; ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ, Psalm. xii. 3.

Gerundivæ (quas Grammatici vocant) voces junguntur non tantùm accusativo, sed etiam dativo; τοὺς ἀρίστους [ἰχθύας] αἱρετέον, 84. 10. τὰ προσάρματα δοτέον, 101. 20. ἐπιπλάσματα ἐπιθετέον, 93. 5. τοῖσι προσθέτοισι ἐπιβλητέον, 123. 31.

Finis -τὸν pro -τέον usu venit; αἱρετὸν χόνδρος, 133. 8. ἀπόβλητα δῶρα, Lucian. 44. D.

De multis varii generis vocibus simul coeuntibus, sed absolutè & ἀσυνδέτως positis.

ἀναπνοῆς κατάστασις, γνώμη εὐσταθὴς, πυρετοὶ ἐνδιδόντες, εὔσιτοι, 11. 3, 4. δάκτυλοι καμπύλοι· σκοτόδινοι· λύγξ· ὄνυχες πελιδνοὶ· κατάψυξις, ἄκρεα ψυχρὰ· καὶ τὸ ὅλον ῥιγώδεες, 21. 7, 8, 9. ἔμβρεγμα —— λυθὲν· μαλθάξαι, ἀλεῖψαι· φυσέων καὶ οὔρων ἀγωγὸν· πρηνῦναι πρήσιας, 85. 37. & 86. 1. κύαθον —— ἀριθμὸν —— κόκκοι, 104. 7, 8. Sed hæc & multa ex iis, quæ antea adduxi, exempla facilè conciliari possunt, si ad Elleipticam scribendi rationem, eam scilicet, quam Hippocrates maximè secutus est, redigantur.

Voces multæ, quæ inter se minimè cohærent, sæpe unà coacervantur; & aliquando lectori hujusmodi ἀσυντάκτῳ syntaxi inassueto σύγχυσιν pariunt; ψυχροὺς· [& per epenthesin μελέων βάρεα, καὶ νάρκας σκελέων·] ἀκρατέας, 64. 9. ἕλκεα [ἰχῶρος ῥύσις] κνησμώδεα, 79. 8. λαχάνων κόμης, [τὰ μαλθακτήρια] μαλάχης, τεύτλου, &c. 133. 3, 4. ἔσω (τροφὴ) ὁμοίη, [πτισάνης ὁ χυλὸς], εὔπεπτος, λιτὴ, 139. 18. Συμφλεγμαίνουσι φλέβες· [τῇσι δὲ τὸ ἧπαρ, scil. Συμφλεγμαίνει]· οὐ κάρτα ἐπιμήκεες ἔοῦσαι, 120. 34 & 121. 1. τέγγειν λίπαϊ —— μηλίνῳ· [ἄριστον, κλῶν ἀπὸ τοῦ χοίνου·] καὶ ὑποκυστίδι, 146. 29, 30, 31.

Confusio quædam in vocum ordine suborta difficultatem affert; ξυνέστι μὲν αὐτέοισι, ἀθρόον μὲν ἅπασι εἰρῆσθαι, πόνος, 5. 3. i. e. αὐτέοισι ἅπασι. κατηφέα δὲ καὶ δύσθυμον ἢ, 36. 26. i. e. ἢ καὶ δύσθυμον, vel ἢ καὶ μελαγχολικόν. φυγῇ τε καὶ ὁρμῇ χρέεσθαι ἡδέων καὶ ἀηδέων, 29. 14, 15. i. e. φυγῇ ἀηδέων, ὁρμῇ ἡδέων. Sic 37. 9, 10. puto hunc esse vocum ordinem, διάληψις δὲ ἀτελὴς, ἢν τῷ τῆς μανίης λόγῳ γίγνηται, ἢ τῆς ὥρης εὐκρασίη, οὐκ εἰκότως, &c. & 130. 9. σελίνου· τουτέων δὲ κρέσσων, &c. juxta Oxon. Vers. sed Crassus aliter, interpungens post κρέσσων.

Vocum Tmesis.

διὰ ῥηϊδίως στῆσαι, 5. 5. pro διαστῆσαι. ἐπὶ δὲ τάσιος, 50. 3. pro ἐπιτάσιος δέ. Sic ἀνάτε ἔδραμον, Herodot. 16. 29. ἀπὸ πάντα τὰ χρήματα ἄγων, Id. 277. 34. κατὰ γαῖα κάλυψε, Homer. Ιλ. ξ. 114. ἐπὶ τέχνῃ χρήσασθαι, 7. 20. pro ἐπιχρήσασθαι.

Vocum Elleipsis.

Subauditâ voce rectrice, Genitivus sæpe solet quasi absolutè poni; μέλι, καὶ πήγανον, καὶ ῥητίνης, καὶ ἁλῶν, καὶ ὑσσώπου, 92. 11, 12, 13. ἔσω λιβανώτου τῆς μάννης, καὶ πολίου τῆς κόμης, &c. 95, 25, 26, 27. τῆς ἀκακίης, &c. 108. 24. ὠῶν, &c. 138. 24. τῶν σπερμάτων, &c. 138. 31.

Subintelligitur Nomen; προσδιδοῖ τοῦ ἀφρώδεος, 17. 34. i. e. τί. sic μὴ ἀφαιρέειν τοῦ προσθέσιων, 84. 6. παραχεῖν ὄξους, 84. 23. τῶν μελέων προαποθνήσκει, 79. 14. βραχείη τοῦ αἵματος, 14. 26. διδόναι τοῦ φαρμάκου, 94. 31. & 117. 29. ἐπιπάσσειν τοῦ καστορίου, 96. 29. ἐμπασσέσθω λίτρου, 120. 15. προσλαβὼν τῆς ὀριγάνου ἢ ὑσσώπου, 107. 6. μίσγειν συμφύτου, 108. 36. [At mox vox rectrix exprimitur, παραμίσγειν ῥοῦς βραχὺ, 109. 1.] τῶν ὠῶν διδοῦναι, 102. 17. στύψιος ἔχων, 130. 19. i. e. τόσον. βοὸς καὶ οἴιος, 130. 12. i. e. κρέας. ἐς διαβήτεω, 146. 17. i. e. θεραπείην. εἰς ᾅδου, 112. 11. i. e. οἶκον [uti Homer. Ιλ. φ. 48.] πολλόν τι τοῦ ξυνήθεος, 120. 9. i. e. μέζον. φυσέων ἠδὲ οὔρων, 88. 29. [ubi, nisi fallor, sic legi posset, φυσέων ἠδὲ οὔρων ἐρεθιστικόν. ἐρεθιστέον, &c. Vide Not. in Var. Lect.] ἐκχεομένου, 25. 2. i. e. αἵματος. sic ἀφαιρέειν, 101. 9. i. e. αἷμα. ἐπιρρεέσθω νεοτόκου, 120. 19. i. e. γάλα. πᾶσαι, 107. 21. i. e. νοῦσοι. τῆσδε, 25. 12. i. e. φλεβός. ἐπιφανέες, 57. 30. i. e. φλέβες [quæ vox includitur in adjectivo præcedente μελανόφλεβες]. τήνδε, 26. 10. i. e. οὔρησιν. πλεῦνας, 32. 20. i. e. ἡμέρας. μέζω, δυσαλθῆ, 32. 22. i. e. ἀλγήματα [nam ἄλγημα præcedit, lin. 21.] κεραμεοῦν, 103. 28. i. e. σκεῦος vel ἀγγεῖον. ῥοδίνου [ἐλαίου] 84. 18. sic σφετέρην [πατρίδα] Herodot. 140. 11. σύμφουσα, 110. 25. i. e. τροφὴ [nam τροφαὶ, lin. 21.] sic νεαρὴ, 149. 20. [nam τροφὴ includitur in ἀτροφίη]. τὸ ἀπὸ τερμίνθου, 102. 20. i. e. ῥητίνης. προσφέροιντο, 30. 8. i. e. σιτία. αὐτὰς, 85. 2. i. e. μήκωνας [ex 84. 37.] τὸ, 121. 29. i. e. ἀντιδότου; sic & 134. 28. & 138. 33, 34. [sic Diosc. Alexiph. cap. 34.] οἷσι, &c. 15. 31. i. e. αἵματος φορὴ [ex lin. 27.] sic 15. 33. & 16. 13. ὁκόσα πέφυκε ἀλεαίνειν, 97. 2. i. e. δυνατά. ἀσφαλέστεροι, 62. 27. i. e. λίθοι οὐ κάρτα μέγαλοι [ex lin. 25.]

Verbum; substantivum sæpissime; 5. 9, 10, 11, 12. & 19. 29, 30, 31, 32, 33. & 65. 23. usque ad 30. 57. 2, 4. 7. & 82. 2. εἴσοδοι, &c. 82. 26. i. e. ἔωσαν. προσξυνιέναι, 44. 31, 34. i. e. χρὴ; sic 48. 26. & 83. 11. & 101. 8. & 110. 16, 24. & 119. 17. ξυνεχέες, 4. 31. i. e. πάσχουσι; sic 42. 9, 10. τὰ ὦτα, 5. 13. i. e. ἐπάλλοντο [nam lin. 12. παλλομένη]. πνεύμων, 13. 13. i. e. πάθη [vide lin. 12.] ὕδωρ Νεῖλος, 9. 22. i. e. δίδωσι, [vel per appositionem, pro ὕδωρ Νείλου]. ἰδέαι, 68. 7. i. e. καλέονται. κέρατα ὁ ἐλέφας, 76. 25. i. e. ἔχει; sic τὰ ἄνω μέρεα πόνος, 44. 18. & περ —— μάλιστα δὲ τὰ εἴσω, 19. 29. [aut subauditur κατά]. φλέβα τάμνων μὴ πολλὸν ἀφαιρέειν, 83. 15. i. e. ὀφείλει; sic φυρῆσαι λίτρα, 104. 11. & τεκμαιρόμενος —— ἀρήγειν, 111. 33. λιγυστικοῦ κόμην, &c. 139. 20. i. e. λαμβανέτω. σμικρὸν, 144. 22. i. e. ὠφελέουσι. γαστὴρ —— χολώδεα, 23. 29. i. e. ἐκκρίνει. vel ὑπάγει, uti 48. 34.

Participium; παιδία τῇ βηχὶ, 43. 7. i. e. νοσέοντα. sic φυσώδεες —— ὀργίλοι, 2. 7, 11. i. e. νοσέοντες εἰσί. & τῶν —— οἱ, 23. 6. i. e. νοσεόντων —— νοσέοντες.

Præpositio; ἰδέην, 20. 32. i. e. κατὰ; quod crebrum est; sic 26. 6. & τρόπον, 17. 37. & 28. 20. & 32. 30. & τὸ μετόπωρον, 47. 14. & τὴν μίξιν, 150. 32. δυσελπιστίη, ἀπογνῶσι τοῦ βίου, 18. 7. i. e. σὺν ἀπογνῶσι [nisi quis legere malit ἀπόγνωσις]; sic Herodot. 131. 37. Lege plura de variis ἐλλείψεως generibus in Æmilii Porti Lexico Ionico; lege item Thesaur. Henr. Stephani in voce σύν.

Conjunctio; ἥκη, &c. 87. 22. i. e. ἢν; quæ [lin. 11. exprimitur]. ἐπὶ ἐλιγμοῖσι, 132. 23. i. e. μηδὲ; nam mox sequitur, μηδὲ καμπῇσι.

Integra aliquando clausula videtur subaudiri; ἐδεδίει τὶς ληκύθων ἐκπλῶσαι, 37. 33. scil. δοκέων ἑωυτὸν λήκυθον ἔμμεναι; quod in sententiâ proximâ exprimitur, καὶ ἄλλος οὐκ ἔπινε, δοκέων ἑωυτὸν πλίνθον ἔμμεναι.

De Sermonis Ornamentis.

Hactenus ea, quæ ad singulas præsertim voces pertinent, fuerunt adnotata: nequaquam autem prætereire oportet illa, quæ in universum passim sermonem spargere solet Aretæus ornamenta. Pleraque sunt in illo emphaseôs plena: plurimæ voces per metaphoram ad illius sensum translatæ lucem & vim sententiis inducunt. τοξεῦται εἰς τὸ πρῶνες, 3. 16. σφαιροῦνται, 5. 32. μηρύσαιο πλῆθος αὐτέου [φλέγματος] 4. 1. νούσων ἐπιδημίη, 4. 29. φλεψὶ ἐξύφανται μέρεα, 23. 9. τὸ ξηρὸν ἀμβλωίσκεται, 87. 27. πολιορκέειν τὴν πνεύμονα, 106. 24. ἀναμαχέσασθαι τὴν κακοσιτίην, 146. 7. φθινόπωρον [νοῦσον] κύει, χειμὼν τίκτει, ἔαρ ἐς κορυφὴν τελεσφορεῖ, θέρος κτείνει, 54. 27, 28. χεῖμα τίκτει τὰ πάθεα, 4. 28. [ἀναπνοῆς] ἀρχὴ, ῥῖνες· ὁδὸς, ἀρτηρίη· χώρη δὲ πνεύμων· θώρηξ δὲ, πλεύμονος ἔρυμα καὶ ὀχὴ, 13. 6, 7, 8.

Poëtarum

Poëtarum more, Homeri inprimis, cujus veſtigiis ſemper ſtudet inſiſtere; multus eſt in parabolis aut ſimilitudinibus: quæ locis aptis inſperſæ, tot inſtar ſtellularum, ſcintillant, lumenque per totum opus diffundunt. 2. 11. 3. 14. 4. 5. 8. 7. 9. 2, 28. 13. 18. 20. 13. 21. 33. 23. 21. 29. 15. 36. 22. 38. 25. 40. 23. 41. 20. 43. 3. 44. 15. 49. 30. 52. 12. 56. 10. 59. 7. 60. 19. 61. 11. 65. 9, 10. 66. 32, 33. 68. 14, 15. 69. 25. 70 18. 73. 11. 75. 16. 76. 24. 77. 2, 19, 35. 78. 3, 28. 79. 10. 84. 33. 85. 8. 109. 11. 114. 33. 115. 4. 123. 15. 136. 23. 139. 4.

In Aphoriſmis frequens; quibus enumerandis locus hìc non ſufficit: in ſententiis, quas licèt non nimius affectet, tamen pro re natâ, & ubicunque ex ipsâ materiâ ſponte oriuntur, argumentóque propoſito ſubſerviunt, inſerit, gravis eſt, at nunquam frigidus. 42. 14. πιστοτέρη γὰρ, &c. 48. 21. κρέσσον, &c. 74. 11. αἰτίην, &c. 86. 24. καρδίη, &c. 90. 28. ἀγαθὴ, &c. δὐλαβίη, &c. 107. 33. τὶς γὸ, &c. 136. 6. τὶς, &c. 148. 26. τοὺς νοσέοντας, &c.

Lectorem hiſtoriis faceto cum ſermonis lepore ſubinde reficit. 36. 24. 37. 35. 79. 28. uſque ad 80. 12. 134. 34.

Artem medicam eâ methodo tractat, ut omnibus, qui ipſi & præiverunt & ſucceſſerunt, palmam ferè præripuiſſe videatur. Summum artificium cum acri judicio aſſiduâque experientia conjunctum elucet in accuratis, claris brevibúſque morborum ſingulorum definitionibus [4. 14, 17, 18, 21. 6. 9. &c.] in æquâ generum variorum partitione [4. 16. &c.] in cauſis ſignîſque [1. uſque ad 80.] & multifariâ curatione [81. uſque ad 151.] in indicandis diſtinctè ac dilucidè, partibus corporis, quæ afficiuntur [3. 12. uſque ad 27. 5. 3. uſque ad 34. &c.] anni tempeſtatibus, cùm morbi magìs aut minùs ſæviunt [4. 27. 11. 12. &c.] humanæ vitæ ſexibus [4. 29. & 75. 30. &c.] & ætatibus, quæ iiſdem morbis diverſè vexantur [4. 31. 8. 20. &c.] necnon iis aliquando regionibus, quæ eos plurimùm generare ſolent [9. 20, 23.] In deſcribendis ægritudinibus ægríſque, vividum ingenium, natura ipſa nullo fuco illita, imagines veræ cernuntur. Verborum ubique copia [4. 7. 34. 25. 64 7. 65. 11. &c.] venâ ubere exundans fluit, nuſquam inepta, nuſquam ſuperflua: & quoties ſeſe dat eloquentiæ locus [5. 34. 18. 20. 65. 24. &c.] tam egregia exhibet facundiæ ſpecimina, ut dubites, medicúmne magìs mireris, an oratorem. Quo autem major ſpectatur Aretæi noſtri in rebus, de quibus diſſerit, rectè cogitandis, iiſdémque aptè ac diſertè exprimendis facultas; eò graviùs dolendum eſt & de temporis injuriâ conquerendum, quòd authoris tam conſummati opera, & non omnia ad nos uſque pervenerint, & quæ pervenerunt, propter librariorum incuriam tot mendis obſita, tot lacunis hiulca deformentur; necdum ſatìs integri & ſani compareant Manuſcripti codices, quorum ope loca depravata reſtitui, deperdita reponi, omnia denique pro ſcriptoris eximii dignitate caſtigatiſſimè emendata eruditorum oculis offerri poſſint. Nihilominus, quantum per exemplarium fidem modeſtámque conjecturæ libertatem aſſequi licuit, curatum eſt, ut nonnulla paſſim corrigantur errata; authórque, lacer utcunque & mancus, veſte tamen ipſo non prorſus indignâ cooperiatur.

Quædam de aliquot Aretæi locis, quorum lectio ſuſpecta eſt, conjecturæ.

IN Græco Aretæi textu nihil editor eſſe voluit, niſi quod bene penſitatâ codicum impreſſorum collatione & certâ manuſcriptorum exemplarium fide niteretur: iſtos confidentiores criticos minimè imitatus, qui ſuas crudas conjecturas in textûs exulantis & ad oram marginum dejecti ſedem intrudunt. Quicquid autem ex ingenio, quo pollet ſagaci, immutandum cenſuit, ad operis calcem rejectum ſuis in Variantes, quæ undecunque copioſè ſatìs, nec tamen abſque delectu judicióque, conquiſitæ ſunt, lectiones notis inſeruit. Poſt præſtitam à meſſore tam ſtrenuo operam, non niſi exile, quod decerperem, ſuperfuit ſpicilegium. Id, qualecunque ſit, candidæ lectoris humani cenſuræ excutiendum ſubjicio.

5. 19. βρόγχος, leg. βρόγχος, utì 17. 23. 7. 21. ἐξωκέλλει, leg. ἐξώκειλε vel ἐξοκέλλει. Vide Indic. 10. 7. ξυνωδέα, potiùs ξυνῳδὰ; quæ vox occurrit 102. 22. aut ξυνῳδέα pro ξυνωδὰ, injecto ε Ionicé. 13. 25. λαμυρώτατα. Craſſ. vert. *nitidiſſima*; & videtur legiſſe λαμπρώτατα. At Oxon. *humidiſſimum*. λαμυρὸς exponitur *procax, protervus*. Quid ſi λαπυρώτατα. λάπυρον, ὑγρὸν, Erotian. 14. 26. βραχείη, Not. ad Var. Lect. ῥαγὴ ᾖ, vel ῥαγῇ, vel βραχείη φορῇ, utì 58. 26. Nullâ fortaſſe mutatione opus eſt; nam à βρέχομαι, Aoriſt. 2. ἐβράχην, cujus ſubjunctivus βραχῶ, 3ª perſ. βραχῇ, & inſerendo ει diphthongum βραχείῃ; quod poetis eſt familiare; δαμειῶ, Homer. Οδ. σ. 54. pro δαμῶ. ἢν βραχείῃ τοῦ αἵματος [i. e. τὶ τοῦ αἵματος Elleipticè] *ſi fluxerit aliquantum ſanguinis*. 16. 14. ἀποτιθέεται. Var. Lect. ἀποτίθεται. Quid ſi legatur ἀποκρίνεται? Certè legitur ἀπόκρισις, 15. 37. 18. 29. & 24. 20. ἐμφυώει, leg. ἐμφύει [utì lin. 21.] ſic Var. Lect. MSS. de quibus poſtea. 24. 6. σὺν πλήθους. In Not. ad Var. Lect. ξὺν πλήθει. At Turneb. σὺν πλῆθος —— quam lectionem non penitus rejicio; nam σὺν aliquando abſque caſu adverbiaſcit; utì Eccleſiaſtæ iii. 17. & iv. 3. & vii. 26, 29. & ix. 15. & xi. 7. & xii. 9. ſic Nicand. Theriac. v. 8. 29. 12. τοῖσι, leg. ταῖσι — nam de mulieribus ſcribit. 33. 23. ἰσχυβερνέη, leg. ἰσχυρκανέη. Conſule Not. in Var. Lect. Vox κυρκανᾷν legitur apud Ariſtoph. 813. B. 35. 10. μελαγχολῆσι, lege μελαγχολῶσι — utì lin. 22. 36. 9. ὅπω οἱ, lege forſan ἦτοι. 37. 26. ἀγωνίκη, leg. ἀγωνίης; utì Not. ad Var. Lect. ἀγωνίη apud Herodot. 76. 43. Error ortus eſt ex eo, quòd vox proxima incipiat à litteris νικη, quarum duæ in vocem præcedentem confuſæ tranſierunt. 39. 22. & 40. 9, 27. παρείεται, lege forſan παρίεται; utì ἀνίεται, 121. 14. 40. 16. μέσφι περάτωνδε, quid ſi legatur, μέσφι παρὰ τῶνδε — [utì in Var. Lect. nam junguntur μέσφα & παρὰ apud Arat. v. 600.] vel μέσφι πέρα τῶνδε. vel ſi minùs placeat jungi duo adverbia μέσφι & πέρα, legi poterit μέσφι πέρας τῶνδε; μέχρι enim accuſativum etiam regit; conſule Rudim. Gramm. Gr. Weſtm. p. 189. 40. 35. παιδίοισι δὲ, quid ſi παιδία δέ. 43. 32. αἱ πλευραὶ τὰ ὀστέα — interpretes videntur legiſſe τῶν πλευρῶν — ſed ope Appoſitionis ſalvus eſt ſenſus. 49. 5. ἄπορον — Craſſus vertit *nemini dubium fuerit, tumorem durum ſubſidentem in ſcirrhum mutari ac ſtabiliri*; quæ verſio ſi admittatur, legendum videtur τὸν ὄγκον τότε σκληρὸν, ut ſit, quîcum concordet participium ἴζον. 50. 21. ἠττοῖτο, Var. Lect. ἡττῆτο. ſcil. ab ἡττάομαι. Sed ἠττοῖτο poteſt admitti, ab ἡττέομαι, nam Iones frequenter uſurpant terminationem -έω pro -άω; vide Comment. de Dial. Aret. 56. 18. ἧς — mallem ἧς pro αἷς, ut concordet cum ἰδέαι. 57. 34. ὅτι φατὸν τὴν αἰτίην θαυμάσαι· Quid ſi ſic interpungatur, & legatur, ὅτι φατὸν τὴν αἰτίην· θαυμάσαι τόδε μέγα, &c. 58. 25. ἐμπλέωσι — Not. ad Var. Lect. ἔμπλεοί εἰσι — Poſſet & legi ἐμπλέουσι. Turneb. & Heniſch. ἢν ἐμπλέωσι. 59. 28. ὅκως διαβάθρῃ — *tanquam canali* — ſed Craſſ. *ubicunque ſtagnaverit* — accipiendo διαβάθρῃ nón pro nomine [διαβάθρα, *ſcala*], ſed pro verbo. Habetur in Var. Lect. διαβαθρῇ, quod facili tranſpoſitione legi poteſt διαβραθῇ, *ebullierit*, à διαβράζω. 61. 9. ἀνέκλιστοι, leg. ἀνέλικτοι [ſic Not. ad Var. Lect.] *tortuoſi*: quæ vox occurrit 135. 10. ſed alio ſenſu, περίπατοι ἀνέλικτοι, *ambulationes non tortuoſæ*. Craſſus in 69. 1. vertit, *tormina perſeverantia*; & videtur legiſſe ἀνέκλειπτοι. ἀνέκλειπτος *indeficiens*, apud Henr. Stephan. ſed ſinè authore. 63. 8. ἐξείλυσε — Verſ. Oxon. *abſumpſit* — Craſſ. *jugulavit*. Nullibi legi ἐξειλύω. Occurrit εἰλύω, *verſo, volvo*. & ἐξειλέω, *evolvo*. ἐξειλεῖν, ἐκβαλεῖν, Heſych. Editio Turneb. habet ἐξέλυσε, quod mihi placet, ab ἐκλύω. 64. 29. ἀθυμίη μὴ ἔχων τροφὴν. ſi ſic interpungas ἀθυμίη, μὴ ἔχων [ſcil. στόμαχος] τροφήν· is erit ſenſus; *ex moleſtiâ* [*oritur*, ἀηδίης ἀπὸ τοκα, τούτων τἀναντία, κοτὲ καὶ] *animi dejectio*, [& nominativus abſolutè poſitus pro genitivo, de quo priùs in Permutat. Caſ.] *ſtomacho cibum non habente*. Turneb. & Heniſch. ἀθυμίῃ in Dativo, non ita bene.

ne. Not. ad Var. Lect. ἀθυμέῃ, quaſi ſit verbum, ab ἀθυμέω. 71. 10. διαῤῥυεῖσα—Quid ſibi velit μελέτη διαῤῥυεῖσα, nondum intelligo. Interim mallem διαῤῥυῆσαι vel διαῤῥυέντα, ſcil. ἔντερα. 73. 17. αἴχιες, leg. αἱ χίδες. Vide ἀποχίδες in Ind. prior. 74. 19. φύσιος τὸ ἐς μέζω, ἢ περιουσίης—ex naturâ in majus [vel in majora, pro μέζονα, ſcil. adauctâ] vel ex abundantiâ ſcil. naturæ. Poſſet etiam legi, φύσιος τὸ ἐς μέζον περιούσης; à verbo περίειμι, unde nomen περιουσία. 75. 5. ὁ βοῦς, ὄνος, Not. ad Var. Lect. ὁμοῦ πόνος—Poſſet etiam legi ξυνὸς πόνος, utì 73.30. 75. 17. ἐν βδελυκτέων—Locus peſſimè corruptus. Si ſenſus verſionis expendatur, poſſet legi ἑκατέρων; niſi quòd pauciores in hâc unâ voce, quàm in illis duabus, ſint literæ. 75. 32. βιαστὴν μέζονα—ξυμφορήν. Quid hæc vox βιαστὴν? βιαστὴς ſubſtantivum locum hìc nullum habet. βιαστὸς adjectivum in Lexicis non occurrit; quin autem tale ſit adjectivum, nil in analogiâ repugnat, nam legitur ἀβίαστος. Sed quid opus eſt voce βιαστὴν, cùm μέζονα ſufficiat? Craſſus certè vertit, cùm ſit violentum, & videtur legiſſe βιαστὸν, referendo ad articulum τὸ, qui præcedit. 75. 34. παρελόντα quid ſi παρεόντα? utì 25.21. 77. 12. ὁκόσα τῇ ῥινὶ * * * * μᾶλλον δὲ τηρεῖ τῇδε ξυνδῆσαι τῷ στόματι, ἐντίθησι, &c. ex verſione interpretum [quæcunque venatur, hâc complexus in os detrudit, &c.] elicio lectionem hanc; ὁκόσα τῇ ῥινὶ θηρᾷ [vel θηρεύει, pro quo corruptè legitur τηρεῖ], μᾶλλον τῇδε ξυνδήσας τῷ στόματι, ἐντίθησι, &c. 78. 19. ὅκως τὸ ῥινὸν ἐλέφας. Interpret. ut elephantis corium. Metatheſis cum cum levi mutatione reponet ὅκως ῥινὸς ἐλέφαντος. Turneb. & Heniſcb. habent τὸ ῥινὸν, quod quia cum genere vocis neutiquam convenit, Variantes Lectiones reponunt τὴν. 78. 26. ῥύπει δὲ ζυχνοῖ, βαθεῖαι, τρηχεῖαι. In Not. ad Var. Lect. obſervatur ſubſtantivum deficere, quale ἐντομαί: ſed, niſi mea me fallat conjectura, non opus eſt quicquam ſupplere, modò pro ῥύπει δὲ legatur ῥυτίδες; cui non tantùm favet facillima literarum mutatio, ſed etiam lectio paginæ ſequentis, ῥυτίσι τρηχείῃσι, 79. 9. 79. 19. πλανδυμένων σιτίων, Craſſ. vert. paratorum ciborum—Legit itaque πονδυμένων —— 85. 17. ἐνεήσθω—Not. ad Var. Lect. ἐνεψείσθω—vel quidni ἐνέσω (ab ἔνειμι inſum) vel ἐνείσθω (ab ἐνίημι injicio; cujus perf. paſſ. ἐνεῖμαι)? Imò ab ἐνείσθω fiet ἐνεήσθω, mutando ει in η, & inſerendo ε; quæ Ionibus non ſunt inſueta; ἠέλιος, Herodot. 50. 40. pro εἰέλιος: ἀδελφεὸς, Id. 117. 42. pro ἀδελφός. 85. 24. δονέει, lege forſan ὀδυνέει [ab ὀδυνέω, Ionico 144. 14. pro ὀδυνάω]; nam lin. 20. ὀδύνην ἔχει. 89. 26. ἐκτόξιν ξυμφορῆς—lege forſan ἐς τέγξιν ξυμφέρει— 90. 16, 17. τὸ ἐπίπλασμα, καὶ ὠκέως ἐρυθήματα ἐντεῦξον, ὠκέως δὲ οἰδαλεηθήμεναι. Lege in hunc locum Var. Lect. & Not. Nolim vero quicquam hìc mutari. ἐντεύχω [cujus exemplum alibi mihi non occurrit] idem hìc ſignificat, ac τεύχω, facio: à quo participium ἐντεῦξον, quod regit & nomen ἐρυθήματα & infinitivum (qui modus nominis ſæpe locum ſupplet) οἰδαλεηθήμεναι. Is itaque erit ſenſus; cataplaſma facturum & rubores & tumefieri. i. e. excitaturum ruborem & tumorem. 93. 13. καὶ τοὺς παροξυσμοὺς ὑποστέλλεσθαι—ὑποστέλλεσθαι, ſcil. τροφήν; unde ergo regitur accuſativus παροξυσμοὺς? An ſubauditur κατὰ? aut forſan legendum eſt κἂν τοῖς παροξυσμοῖς: utì ὑποστέλλεσθαι ἐν τῇσι κρίσεσι, 84. 5. 94. 30. φύσας δὲ διεξίουσι τὸ δὲ τῆς νούσου παῖδες. Hujus ſententiæ ſenſus eſt ſatìs obvius, utì ab interpretibus traditur: ſyntaxis verò non item. φύσας enim, unde regatur, non habet, niſi aliqua ſubintelligatur præpoſitio. Legerem φύσαις, vel διὰ δὲ φύσας ἐξίουσι. Occurrit in libro cum MSS. collato (de quo poſtea) lectio hæc παιδίοισι; poſſet igitur legi φύσαι δὲ διεξίουσι (vel διεξίασι, utì 66. 22.) παιδίοισι. Neque tum conſtat de ſyntaxi genitivi νούσου, an cum νούσου [flatus morbi, i.e. qui in morbo expelluntur] vel παιδίοισι [pueris morbi, i. e. qui morbo laborant] conſtruatur. 96. 25. τέξει—Not. in Var. Lect. τεύξει—nam τεύχειν πόνον, eâdem ſyntaxi, quâ ἐντεῦξον ἐρυθήματα 90 16. 102. 2. ὀλίγοισι τοῖσι τὸ πλιστάνης ἀγαθοῖς—Legiſſe τισι videtur Craſſus [pauca quædam] & Not. ad Var. Lect. ἀγαθοῖσι. 103.27. πυρὴν τὸ χωρίον ἔχειν. Lege forſan πυρῆν [uti in Heniſchiani mei codicis margine]. [utì 96. 1.] & amove ἔχειν, quippe irreptitium ex lineâ 28. Sin id placeat, ſyntaxis erit hæc, locus habeat [ἔχειν pro ἐχέτω] fomentum. 108. 11. τῇ ἂν πλέονι, &c. Videtur mihi legendum, τί ἂν πλέον, &c. cur igitur magìs, &c. In Not. ad Var. Lect. obſervatur hæc ſe rectè non habere. In Turneb. & Heniſch. τρισὶ δακτύλοις—& in margine libri ſuprad. adſcribitur hæc vox, ἀσώετον. 109. 9. κενεόμενοι—exinaniti—at verò κενέω nullibi (quod ſciam) legitur, ſed κενόω. Lego itaque κενοόμενοι, vel κενεούμενοι. 111. 23. ἔνσεο—In libri mihi ſæpe antè memorati Var. Lect. hæc omittitur vox, & hiatus eſt inter σωιεργὰ & ἀτάρ. Turneb. habet ἔνσεω, Heniſch. ἐνέσω. Poſſet legi neque incommodè, ἔνεστι vel ἐνέσω. 112. 6. φλεγμασίης τι ὑποχόνδριον—In libri ſuprad. margine, φλεγμασίῃ τινὸς ὑποχονδρίου— 113. 18. καὶ ἐπὶ τοῖσδε ζωανέχειν. Verbum ζωανέχω fruſtra quæſivi. In libr. ſuprad. marg. καὶ ἐπὶ τοῖσι δὲ ἀνέχειν. Legerem, καὶ ἐπὶ τοῖσδεσιν ἀνέχειν. Nam τοῖσδεσι, Homer. Ὀδ. φ. 93. & ἀνέχειν, ceſſare, deſinere; vide H. Steph. Theſ. 114. 7. ἡδονῆς ῥιπίσι. Not. ad Var. Lect. ἡδέης—vel ἡδείης. Neſcio, annon & ſyntaxi & ſenſui conveniret lectio hæc; πτόρθων εὐωδέων ῥιπίσι· ὥρην ἡδονῆς καὶ [vel ἡδονὴν καὶ ὥρην] ἔαρος— 121. 33. εἰθισμένοι lege forſan αἰσθόμενοι. 122. 29. τοῖσι τέττιξι ἀφεψῆσι. Ad verbum, cum cicadis decoctione; i. e. quæ fiant decoctio, ſive decoctis. Duo enim ſubſtantiva non raro per hujuſmodi appoſitionem (de quâ priùs) junguntur. Non tamen invenio ἀφέψησις, ſed ἀφέψημα, 124. 15. Not. ad Var. Lect. ἐφ' ἑψῆσι. 124. 9. ἐς οἶάτε ῥινῶν—Quid ſi pro οἶάτε legeretur κοῖλα? Neque enim valde adverſantur literarum veſtigia: & ſanè ῥινὸς κοῖλα apud Galen. legi. 127. 10. ξυνάδει leg. ξυνάδει vel ξυνῳδά. Vide priùs, 10.7. 127. 19. τῶνδε—annon τῆσδε, i. e. κεφαλῆς? 128. 19. τοῦ ὄρχιος. Not. ad Var. Lect. οἱ ὄρχιες. Aut [utì in libr. ſuprad. Var. Lect.] ὄρχις, per contractionem Ionibus perfamiliarem. 132. 13. πρόνοια καὶ ἐπιμονή. προεδρίη, τῆς κοιλίης—Quid hìc ſibi vult προεδρίη? Vulgata vocis προεδρία ſignificatio huic loco nequaquam convenit. Ex interpretum verſione, mihi non diſplicet lectio hæc, πρόνοια καὶ ἐπιμονὴ πρὸς ἕδρην τῆς κοιλίης—proviſio & attentio [perſeverantia] fiat ad ſolutionem alvi. 132. 28. κεφαλὴν τρίβεσθαι ὄρθιον ἑωυτέου μέζονι ὑπέχοντα. Abſque voce μέζονι (quam corruptam puto) fuerit, voces reliquæ ſyntaxi non omnino repugnarent. viz. [oportet ægrum] fricari ſurſum tenentem ſuum caput erectum. Quid ſi μέζον pro μέζονι legeretur? μέζον ὄρθιον magìs erectum. vel μέζον τρίβεσθαι magìs fricari. 133. 34. σικύης. Quid ſi σικύας? ſcil. ἀμφὶ—utì priùs, ἀμφὶ τὰς ἀφαιρέσιας, ἀμφὶ τὰς καθάρσιας. 135. 5. ἢν δὲ—lege ἠδὲ—utì in Var. Lect. libr. ſuprad. 138. 32. τῷδε—ſcil. φαρμάκῳ; aut τοῖσδε—ut referatur ad φάρμακα, lin. 30. 140.26. εὐηγέες. Interpretes vertunt, id purum ſincerúmque ſit. Quid ſi per levem metatheſin legatur ἔῃ ὑγιὲς, ſit ſanum? 140. 31. τῇσι [ſubaud. ἀντιδότοισι—& regitur ab ἐπὶ, ex quâ verbum ἐπαινέεται componitur] præter hæc—ſed Craſſ. aliquibus—& legit τισὶ —— 141. 9. τὸ ἰητρὸν τὸ σκίρρον ἰῆσθαι. vox, à quâ regatur infinitivus ἰῆσθαι, deſideratur. Forſan poſſet, puncto ſublato, ſic legi; —ἰῆσθαι χρὴ ὡς [id eſt, οὕτως], ἀποτρέπειν, &c. medicum ſcirrho mederi oportet ſic; viz. avertere eoſdem, &c. In Aretæi textu quædam redundare mihi videntur; qualia ſunt hæc: 4. 4. σὺν ὑγρῷ τὸ πνεῦμα; idem eſt ac κλύδων ὑγρῶν ἀναπνέῃ ἐς τὰς ἀναπνοάς. 43. 13. τοῦ ἀνθρώπου; vox, niſi fallor, ſuperflua. 45. 10. εὖτε hìc redundat, & ἢ pro ἢν forſan legendum; & is erit verborum ordo; ὁκόσοισι περιπνευμονικοῖσι ἢ φλέγμα ἔῃ, ἢ μὴ διαχέηται, &c. 46. 30. ἰκέλη ὁκοῖόν τι—quid hìc voce ἰκέλη opus ſit, non video. 48. 3. ἐς ὑγείην—ex lineâ præcedente repetita ſunt, & in hanc malè trajecta. 59. 12. ἢν μὲν—hæc tollenda ſunt, nam τοῦ πιεῖν ab ἀντίσχωσιν regitur; vel legendum, ἢν δὲ ἢ μὲν [vel quidem] ἐπ' ἀκαρὲς ἀντίσχωσι τοῦ πιεῖν. 116.22. τῶντε σιηγόνων—nonne τῶντε redundat? 149. 27. ἐς ἐλλέβορον ἄγοντα—Præpoſitio ἐς otiatur, niſi fortè ſit tmeſis pro ἐσάγοντα.

Authorum aliquot ſuprà citatorum editiones.

Biblia Gr. Rom. 1587. folº. Hippocr. Genev. 1657. folº. Plat. H. Steph. 1578. folº. Strabo, Lutet. 1620. folº. Polybius, Lutet. 1609. folº. Theophr. Hiſt. Plant. Amſtel. 1644. folº. Lucian. Paris. 1615. folº. Iſocrat. H. Steph. 1593. folº. Diog. Laert. H. Steph. 1594. 8º. Geoponic. Baſil. 1539. 8º. Adamant. Phyſiognom. Paris. 1540. 12º. Oppian. A. Turneb. 1555. 4º. Heſychius. Hagen. 1521. folº. Phrynich. Attic. Diction. Aug. Vindel. 1601. 4º.

Variantium Lectionum APPENDIX.

HÆC Appendix ex Aretæi apud Turnebum impressi & cum quinque manuscriptis Bibliothecæ Regiæ Parisiensis codicibus collati marginibus excerpitur. Hic liber ad doctorem Johannem Freind non ita pridem transmissus est. Omnibus illius libri variantibus lectionibus non indiligenter perlectis & examinatis, animadverti compluria errata à scribis ineruditis aut oscitantibus inducta, multa passim alia aut nullius aut levis admodum momenti abunde congesta; tritici itaque pauxillulum post paleas excussas superfuturum. Ne tamen lector fraudem sibi factam conqueratur, eorum primùm, quæ prætermittenda censui, rationem reddam; illa deinde, quæ acervo exemi, subjiciam; neque quicquam indignabor, siquis solidi sensûs quàm harum minutiarum studiosior omnia omnino unâ liturâ expungenda putaverit. Veram enim criticen non in meris vocum fragmentis apicibúsque, nucum quasi putaminibus, insistere, sed in genuino sensu scriptoris eruendo præsertim versari credo. Attamen criticis, generi hominum (Aristophanicorum instar * crabronum) maximè irritabili, qui de rebus minimis lites maximas sæpe solent agere, mos gerendus est.

Hanc Manuscriptorum rationem dat, qui ea contulit. Ἰστέον, ὅτι εἰσὶν ἐν ταύτῃ τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ πέντε Ἀρεταῖοι, ἤτοι πέντε ἀντίγραφα τοῦ αὐτοῦ· οὐδὲν δὲ ἐκ τούτων τέλειον, καὶ παλαιόν· μετεγράφθησαν δὲ ὑπὸ διαφόρων. Ἀρεταῖος Καππαδόκης ἰατρὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ λείπει καὶ τὸ τέλος. C. 2146. Ἀρεταίου Καππαδόκου ἰατρῶν ἀρίστου βιβλία ζ. C. 3161. Ἕτερον χειρόγραφον Ἀρεταίου· ἐν ᾧ οὔτε κεφάλαια οὔτε ὑποθέσεις εἰσί. Μετετέθησαν δὲ ὕστερον ἑτέρᾳ χειρί. Ἔχει δὲ ἐν ἀρχῇ τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ τετυπωμένου, ἅπερ οὐχ εὗρον ἐν τοῖς δυσὶ πρώτοις ἀντιγράφοις. C. 2142. Ἕτερον ἀντίγραφον τοῦ αὐτοῦ ἀνεπίγραφον· ἄρχεται δ' εὐθὺς, ἀμβλύτητες, ἴλιγγοι. Καὶ τοῦτο ἄνευ τάξεως. C. 2819. Ἕτερον ἀντίγραφον τοῦ αὐτοῦ, ἐν ἀριθμῷ, 3160. οὗ ἀρχὴ, Ἀρεταίου Καππαδόκου ὀξέων νούσων βιβλίον α΄. περὶ Διαβήτου κ. γ΄. ὕδρωπος ἰδέη τοῦ διαβήτεω, &c. καὶ τὰ λοιπὰ ὥσπερ ἐν τῷ τέλει τοῦ τετυπωμένου, [vide p. 143.] [125. 28. —χρέεσθαι.] Ἐνταῦθα τεύχει τέλος καὶ τὸ, 2142. ἀντίγραφον τοῦ Ἀρεταίου. Ὁμοίως ἐνταῦθα περαιοῦται καὶ τὸ, 3160. ὃ τῶν ἄλλων ὀρθότερον εὗρον. [138. 21.—δέχοντα***] ἐνταῦθα (scil. in MS. 2146.) τρεῖς σελίδες ὑπάρχουσιν ἄγραφοι· ἔχει δὲ, Ζήτει τὰ λοιπά· εἶτα ἄρχεται, ἄρτοι πλυτοὶ, &c. Ἐνταῦθα τέλος ἔχει καὶ τὸ ἐν ἀριθμῷ, 3161. ἀντίγραφον, μεταγραφθὲν ὑπὸ ἀπείρου τινος καὶ ἀμαθοῦς νεωστὶ, ὅμως, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐκ παλαιοῦ ἀντιγράφου. Ἐτελειώθη ἐνταῦθα καὶ τὸ, 2819. [138. 38. —ἀποκαταστᾶσιν.] Ἐνταῦθα οὐ λείπει (scil. MS. 2146.) ἔχει δὲ, Θεραπεία σπληνὸς, κεφ. ς΄. ὅρα ὄπισθεν (scil. p. 141.) [139. 28. —πρὶν τὸ ***] Λείπει καὶ ἐνταῦθα (in MS. 2146.) ἄλλη σελὶς, ἔχει δὲ, Ζήτει τὰ ἄλλα. Εἶτα ἄρχεται, Σιτίων καὶ ῥαφανίδων, &c. ἄνευ ἀρχῆς καὶ κεφαλαίου· ὅπερ ζήτει ὄπισθεν, (p. 148.) [141. 3. — ξὺν γάλακτι.] Ἔχει καὶ ἐνταῦθα πλείστας σελίδας ἀγράφους· τάδε κεφάλαια διαβήτου, λιθιάσεως, γονοῤῥοίης, στομαχικῶν, κοιλιακῶν, οὐχ εὗρον ἐν τῷ ἐν χειρί μου τούτῳ ἀντιγράφῳ τῷ ἐν, 2146. ἀριθμῷ· οὔτε μὴν ἕτερον τι. [141. 16. —μαλθακωτάτοισι· αἰ ***] Ἐνταῦθα (in MS. 2146) λείπει σελὶς μία· ἔχει δὲ, Ζήτει τὰ ἑξῆς. Εἶτα ἄρχεται —ὅκως ἐν νηῒ καὶ γαλήνῃ, &c. ἄνευ κεφαλαίου καὶ ὑποθέσεως· ὅπερ ζήτει ἔμπροσθεν (p. 139.) [143. 1.] Ταῦτα ἔνεστι ἐν ἀρχῇ τοῦ, 2142. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ, 3160. [147. 25. — ῥάθυ ***] Λείπει πολύ. Εἶτα, σπασμοὶ οἱ τέτανοι (uti 4. 13. &c.) τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ, 3160. [151. 11.—δυσαρκίην.] Ἔστι καὶ ἐνταῦθα (in MS. 2146.) μία σελὶς ἄγραφος, καὶ ἔχει, Ζήτει τἄλλα. Εἶτα ἄρχεται — ἧπαρ ἕλκος ἔοι ὀλέθριον, &c. καὶ τοῦτο μέρος τι, ὥσπερ τἄλλα, καὶ ζήτει σελίδι (140. 4.)

In iis, quæ ex hâc illorum quinque Manuscriptorum collatione excerpsi, figuræ 1, 2, 3, 4, 5. Manuscriptum primum, scil. 2146. secundum scil. 3161. tertium scil. 2142. quartum scil. 2819. quintum scil. 3160. denotant.

De Variantium Lectionum Erratis.

Errata, quæ in Variantes Lectiones ex Librariorum inscitiâ incuriâve solent frequenter irrepere, ad tres commodè classes reducuntur; Enallagen, Elleipsin & Pleonasmum. Enallagen maximè pariunt par litterarum vocúmve sonus aut structura, aut quælibet alia affinitas; item transpositio, & orta ex vocis unius in plures distractione vel plurium in unam confusione depravatio. Aliquot exempla singularum ex multis in lectoris usum sufficient.

α pro ο; p. 132. l. 25. ἀρήγειν [pro ὀρέγειν] 1,2,3. αι pro ε; 39. 13. πάρεισις, 1. 43. 26. ἐγκαίεται, 2. ε pro α; 21. 26. μάλθεξις, 2. & pro αι; 6. 32. Πειρεεῖ. 7. 20. ἐπιφλεγμένει. 96. 26. ἀλθέης, 1. &c. quæ mutatio est admodum frequens. & pro ι; 73. 24 χρεομένω. 5 124. 1. διαχρέειν, 1,2,3. & pro η; 6. 31. Ἀθλώεσι. ει pro η; 50. 27. φθινώδεις, 1,2,3,5. 110. 28. σεσεισμένος. & pro η; 35. 32. αὔξει, 1. & pro ι, 21. 25. ἐλείξεσι, 2. 139. 24. ἐπτείσθω, 1. & pro υ; 103. 27. ἀπείρου. 70. 18. χεῖμα, 1,4. & pro ω; 111. 13. πεῖρον, 1,2,4,5. η pro ε; 109. 22. διαστάσησι, 2,3. & pro ει; 92. 37. ἀληφάτων. 133. 9. δῆπνον. & pro αι; 133. 27. τλῆεν, 1. & pro ι; 48. 9. βρήθει, 1,2,3. 94. 23. χρῆσιν, 1,2,3,4,5. & pro υ; 115. 17. ὑπεληλήθη, 2,3. 109. 7. παχῆναι, 3. η pro ι; 27. 31. καινθάρησι, 1,2,3,4,5. ι pro η; 7. 14. ἰχνότις, ὠχρότις, 5. 93. 6. ἄλιτον, 1,4,5. 100. 14. κικὶς, 1,2,3,4,5. & pro ει; 110. 10. λίη, 1. & pro υ; 110. 26. ὄριζα, 2. ο pro α; 30. 3. & 38. 28. ἄμφοδον, 4. & pro ι; 145. 22. σόγκου, 5. & pro υ; 119. 12. ἐόρτητι, 2,4. & pro ω, 14. 22. ὑπερόη, 1,4. οι pro υ; 30. 1. ἐπίλοιποι. υ pro η, 122. 21. ἐπιθυμάτων, 2. & pro ι; 19. 7. συώεται, 2. 135. 13. ψύχες, 2. & pro ο; 54. 6. μυρία, 2,3,4,5. & pro ω; 61. 27. πυρειδέα. ω pro ο; 15. 28. ὠλεθρίη, 2. 86. 37. & 89. 1. καταιωνεῖν, 2,3. & pro υ; 62. 8. πωώδεες, 4. γ pro κ; 24. 32. ξυνέγραψεν [pro ξυνέκρυψε] 2,3. δ pro θ; 34. 27. δυσμάδεες, 2,3,4,5. 59. 33. κακόηδες, 1. & pro λ [Δ pro Λ]; 111. 25. δύσιν, 1. 104. 7. κοκκάδου, 1,2,3,4,5. θ pro χ; 51. 12. θυμοῦ, 1. & pro ψ; 144. 20. θύας, 5. λ pro γ; 36. 13. φυλανθρωπίη, 1. & pro ρ; 27. 31. βουπλήσεϊ. 1,5. μ pro β; 67. 21. μειούμεναι [pro βιούμεναι] 3. & pro π; 34. 27. μέμψαι [pro πέψαι.] ν pro υ; 59. 12. ἀναλέοι, 2. 87. 4. ἀναινομένου. 124. 15. θνητὰ, 2,4. ξ pro ζ; 90. 16. μάξῃ, 1. π pro τ; 110. 12. πράσου [pro τράγου] 1,4,5. & pro φ; 120. 12. τεθάλπωσαν, 2. At forsan Ionismus erit potiùs quàm erratum. ρ pro γ; 44. 13. μέριστα, 1,2,3,4. τ pro θ; 117. 33. κάτεπτος [pro κάθεφθος] 1,2,4,5. Hìc etiam, utì suprà, potest esse Ionismus. & pro π; 69. 24. ἐπιτετάννυται 1. & pro σ; 98. 29. φλεγματίης, 5. χ pro γ; 95. 1. ἔκλειχμα, 1,2,3,4. 104. 9. ἔκλειχμα, 1,2,3. 52. 37. χεύμασι, 2,3,4. & pro θ; 62. 13. ἀναλχέες, 2. & pro φ; 93. 21. ἀτρεχίης, 3. & pro ψ; 88. 25. ξυνεχείσθω, 1. Præterea ex soni aut figuræ in literis, syllabis, vocibúsque proferendis & scribendis affinitate multæ aliæ oriuntur earundem mutationes, omissiones, additiones, transpositiones, conjunctiones, & distractiones; quarum nonnulla mox dabuntur exempla: Mutationum; 21. 13. κυαναὶ [pro κεναὶ] 1,2,3,4,5. 37. 10. ἐγκεομένου [pro ἀκεομένου] 1,3. 68. 4. χολώδεες [χολάδες] 1,2,3,5. 90. 10. ὀδακνισμὸν [ὀδαξισμὸν] 2,3. 62. 32. μελδόσεσι [μελεδώνεσι] 1,3,4,5. 118. 23. ὑσσώπῳ [οἰσύπῳ] 1,2,3,4,5. 148. 12. ὑσσωπώδεα [οἰσυπώδεα] 1. Omissionum; 78. 34. ἀπίσχει [ἀμπίσχει] 2,3. 36. 9. ἀληθὲς [ἀληθέες] 1,4. (& id crebró; 78. 37. ὀχθῶδες, 1,2.) 32. 25. ἀφημέριον, 4. 21. 31. διαφορὴ [διαφθορὴ] 2. 64. 6. ἐκπέψαι [ἐκπέμψαι]. Literarum geminarum altera sæpe omittitur; 7. 34. στερὸν [στεῤῥὸν] 3. sic 15. 20. σύματα, 1. 45. 12. μελούσης, 1. Finalis litera ante similem initialem aliquando omittitur; 41. 20. ὠκέω σωλῆνι [ὠκέως, σωλῆνι] 1,2,3,4,5. Additionum; 42. 25. γρυπτοὶ [γρυποὶ] 2,3. 47. 13. 47. 13. ἀποκτείνεται [ἀποτείνεται] 2,3. 17. 25. ἀφρώδεες [ἀφρῶδες] 1,4. [& id crebrò; 25. 19. χολώδεες, 1,3,4. 26. 33. ξυνεχέες, 2,4,5.] 112. 29. νεοπέμπτων [νεοπέπτων] 1. 120. 25. ὄρθριος [ὄρθιος] 2. 113. 21. ποιεῖν [πιεῖν] 1,5. Litera sæpe geminari solet, præsertim ρ; 41. 16 ἀφήλλατο, 2,3,4,5. 106. 4. πρῆσσις, 1,4,5. 73. 3. ἀῤῥῆξαι, 2. 92. 2. εὐῤῥόως, 2,3. 106. 28. εὔῤῥοα, 3. Syllaba aliquando geminatur; 6. 4. κατατάξαι [κατάξαι] 2,3. 41. 17. καὶ κακίων [καὶ κίων] 1,4,5. Hujus generis est

* Aristoph. Vesp. 443. G. 444. F.

VARIANTIUM LECTIONUM APPENDIX.

99. 19. δεσμοῖς σφίγγοντες (δεσμοὶ σφίγγοντες) 1,2,3,4,5. Transpositionum; 74. 37. ἴηξεν (ἤϊξεν) 1. 108. 31. πινέοντα (πινόεντα) 2. 51. 31. ζωργοῦσι (χρώζουσι) 2. 21. 33. μέλαν σηπίῃσι (μέλανι σηπίης) 2. 114. 14. ψύγος (γύψος) 1,2,3,4. Huc refer 78. 17. κατοικίαν λίαν (κάτω κοιλίαν) 1,4. 99. 27. διεθέντα (δοῦθέντα) 5. Conjunctionum; 24. 24. ἀνέλασμα (ἂν ἔλασμα) 1,4. 93. 37. διαψύχων (δι' ἀψύχων) 5. 14. 25. ἐπειδὴ (ἐπὶ δὲ) 1,2,3,4,5. 33. 31. ἐπαυξήσῃ (ἐπ' αὐξήσει) 1,4,5. 62.13. οὖσοι (αἱ νοῦσοι) 2. 72.11. χρυσίητις (χροιὴ τῆς) 1. 10. 12. οὐμῶν (ὁ ὑμῶν) 1,2,3,4,5. 85. 9. ναυτιλλομένου (ναυτίλῳ μὲν ἢ) 1. 132.24. ὑπέρτατοι (οἱ περίπατοι) 1,23. Distractionum; 27.12. πρὸς ὦτα (προσωτάτω) 1,2,3,4,5. 57. 22. σαρκὸς ἰδέα (σαρκοειδέα) 1,3,4. 64. 31. δ' ἐν αὐτῇ (δὲ ναυτίῃ) 1,2,3,4,5. 58.2. διὰ δὲ (δι' ἄδε) 1,2,3,4,5. 64. 2. τό γ' οὖν οὐ (τοῦ γόνου) 2,3,4,5. 44. 9. καὶ κίον (κακίων) 1. 67.21. αἱ διέξοδοι (ἀδιέξοδοι) 1,5. 71. 11. τούτῳ οἶσι (τουτέοισι) 1,2,3,4,5. 78. 18. οὐ δοκῶ (οὐδέκω) 1,2,3,4. 60. 31. ἥσσον μεγέθεα (ἰσομεγέθεα) 1,2,3,4,5. 109. 37. ἡ μία κυάθου (ἡμικυάθου) 3. 109. 10. πρὸς μὲν ἔωσι (προσμένωσι) 5. 128. 3. καὶ νεαργέειν (κενεαργέειν) 2. 147. 23. βολαὶ σίτου (βολαῖσι τοῦ) 5. 150. 26. κορύκοβοι λεῖαι (κορυκοβολίαι) 1. Error denique aliquando ex vocibus per compendium scriptis exoritur; 62. 27. μέζων (μεζόνων) 1,2,3,4,5. 117. 24. βουβῶν (βουβώνων) 2.

De Variantibus Lectionibus, quæ, quamvis in erratorum numero haberi non debeant, haud magnum tamen momentum afferre ad sensum videntur.

Hujusmodi lectiones pariunt plerumque Dialectus neglecta; 83. 17. ἀδηφαγίης (ἀδδηφαγίης) 4. 62. 29. ἀέναον (ἀένναον) 3. 5. 19. μεσηγὺ (μεσσηγὺ) 5. 62. 11. ἄνοσμα (ἄνοδμα) 3. 5. 4. θώρακι (θώρηκι) 1,2,3. 98. 29. τραύματος (τρώματος) 1,4,5. 93. 14. ἰητρείῳ (ἰητρείῳ) 5. 10. 14. κλεῖδας (κληΐδας) 2. 60. 16. ὄρχεες (ὄρχιες) 1,4,5. 84. 35. τέγξεων (τεγξίων) 1,2,3,4. 85. 19. φυσῶν (φυσέων) 2,3. 16. 29. ῥήξεσι (ῥήξισι) 1,2,3,4,5. -ει perquam frequentissimè in Dativo singulari pro -ι; 3. 7. περιγνώσει, & 3. 35, 36. θλίψει, πιέσει, προβλήσει, 2,3. 16. 6, 7, 14. ἐντάσει, ἀναθήσει, ὡραιώσει, 1,2,3,4,5, &c. 21. 4. μείζους (μέζονες) 1,2,3,4. 83. 36. ἐνηψημένων (ἐνεψημένων) 1,2. Dialectus inducta; 14. 15. διαδιδρήσκουσι (διαδιδράσκουσι) 5. 3. 12. ὤνθρωπος (ἄνθρωπος) 3. 62. 2. πουλὺ (πολὺ) 3. 119. 30. σημήοισι (σημείοισι) 1,3. 145. 6. ξυώτηξιν (συώτηξιν) 5. 98. 20. εἴσωθεν (ἔσωθεν) 1,2,3,4. 86. 21. κραδίῃ (καρδίῃ) 2. 5. 15. ὦν (οὖν) 5. 70. 29. ἄσση (ἄση) 1,2,3. 84. 10. χώρη (χώρα) 4. 64. 26. συμπαθίῃ (συμπαθείῃ) 2,3,4,5. 75. 9. λοξέην (λοξὴν) 1,4. 37. 31. μυσάων (μυσέων) 1. 101. 10. ἑτέρης (ἑτέρῃσι) 1. 16. 1. πυρετοῖσι (πυρετοῖς) 2,4. 89. 34. πεπέρεος (πεπέρεος) 1,5. 102. 22. πεπέρεϊ (πεπέρεϊ) 4,5. 24. 17. ἐλάσσους (ἐλάσσονες) 2,3,4,5. 41. 18. ὄψει (ὄψεαι) 3. 88.16. βούλει (βούλῃ) 1. 93. 25. ὑπεραιρέοντα (ὑπεραίροντα) 1,4,5. 5.10. περιδινούμενοι (περιδινεόμενοι) 2,3. 100. 27. ἠδυνάντο (ἠδυνάντο) 2,3. 61. 17. προχύθη (προσεχύθη) 1,4. Omissio consonæ ν in fine vocum ante initialem vocalem; 9. 27. ἐμπνέουσιν ἄστρεσι — Aut ejusdem additio ante consonam; 9. 5. ἀπέταμεν, καὶ ——.

Varia vocis ejusdem scriptura, aut flexio: 29. 10. ὑποβορβορίζει (ὑποβορβορύζει) 3. 59. 18. σίελος (σίαλος) 2,3. 39. 17. παραπληξίη (παραπληγίη) 1. 107. 7. νίτρου (λίτρου) 2. 48. 12. πυκνὴ (πυκινὴ) 2,3. 85. 31. μαρσίποισι (μαρσύποισι) 3. 88. 27. μάραθον (μάραθρον) 5. 89. 21. δίκταμνον (δίκταμον) 5. 65, 27. ἀγρυπνίη (ἀϋπνίη) 3. 60. 30. ὀλιγοήμεροι (ὀλιγήμεροι) 2,4. 11. 8. τὸ πύον (τὸ πύας) 2,3,4,5. 51. 37. κυψελὴ (κυψελὶς) 3,4. 57. 31. οἴδῳ (οἴδεϊ) 2,3,4,5. 86. 31. χαμαιμήλῳ (χαμαιμήλη) 1. 92. 4. ἀναισθησίης (ἀναισθήσιος) 5. 5. 23. ἰγνύῃ (ἰγνύϊ) 1,3,4. 93. 2. χαλβάνου (χαλβάνης) 2,3. 71. 5. παχέες (παχεῖαι) 2,3,5. sic 78. 26. βαθέες (βαθεῖαι) 1,2,3. & 27. 8. ὀξέσι (ὀξείαισι) 1,2,3,4,5. (lege Indic in voce νούσων.) 46. 9. κατακλιθῇ (κατακλινθῇ) 1. 96. 2. πεφωσμένην (πεφωγμένην) 1,5. 74. 9. λάζητε (λάζυτε) 2,3. Voces sensu affines pro se invicem positæ; 121. 13. οὔροισι (οὐρήσι) 1. 4. 25. ἀμβλώσει (ἀμβλώματι) 3. 5. 13. μέσφι (μέχρι) 5. 103. 16. ὑγιηρὸν (ὑγιεινὸν) 1,4,5. 53. 19. ὠχρότης (ὦχρος) 1. 50. 5. ἀπόστημα (ἀπόστασις) 2,3. 32. 5. ξύμπαν (πάμπαν) 2,3. 24. 19. διατορήσασα (διαπειρήσασα) 1,2. Partes orationes inter se permutatæ: Articulus alius pro alio; 70. 21. ὧν δε (τῶνδε) 1,2,3,4,5. Et pro Adjectivo; 104. 17. τοῦ (τὶς) 1,2,3,4,5. Et pro Adverbio; 33. 32. τάτε (τότε) 4. Nomen pro Verbo; 106. 32. ἐγρηγόρσις πάννυχος (ἐγρηγορῶσι πάννυχοι) 2,3. Substantivum pro Adjectivo; 36. 17. βορῇ (βορρῆ) 3. 52. 16. αἰτίαι (αἴτια) 63. 14. ὄλεθρον (ὀλέθριον) 4. Adjectivum pro Substantivo; 108. 27. ὀμφάκινον (ὀμφάκιον) 1. Et pro Adverbio; 60. 9. ἀθρόον (ἀθρόως) 2,4. Et pro Participio; 91. 6. ξύμφορα (ξυμφέροντα) 4,5. Verbum pro Articulo; 51. 32. ἔῃ (ἡ) 1,2,3,4. Et pro Participio; 57. 15. μεταρρέει (μεταρρέων) 1,4. Et pro Nomine; 14. 23. ἀναχρέμψουσι (ἀναχρέμψισι) 1,2,3,4,5. Participium pro Verbo; 77. 13. καλέοντες (καλέουσι) 1,4. Adverbium pro Adjectivo; 78. 16. ῥηϊδίως (ῥηϊδίη) 1. 112. 31. συνεχῶς (ξυνεχὲς) 2,3. Præpositio alia pro aliâ; tam in compositione quàm regimine; 21. 11. ἀπὸ (ὑπὸ) 2,3. 40. 15. ἐπ' (ἀπ') 1,2,3. 130. 26. ὑπὸ (ἀπὸ) 2,3. 125, 26. περιέχοντα (προσέχοντα) 1,2,3,4,5. 6. 17. προσβολῆς (προβολῆς) 1,2,3,4. Particula alia pro aliâ; 82. 7. ἄνευ (ἄνευθε) 1. 70. 30. μήκω (μηδέκω) 5. 5. 2. δὲ (τε) 1,4,5. 7. 11. τε (δὲ) 4. Vocum simplicium & compositarum mutua commutatio; 42. 5. λάμπῃ (ἐκλάμπῃ) 3. 45. 22. συμμεμιγμένα (μεμιγμένα) 4,5. 15. 23. διαναπνοῆς (ἀναπνοῆς) 5. 137. 37. ξυνειλῆσαι (προξυνειλῆσαι) 1. Accidentium, quæ ad orationis partes pertinent: Numerorum; 40. 31. φόβος (φόβοι) 1,4. 117. 8. τοῖς ἀρχιητροῖς (τῷ ἀρχιητρῷ) 2,3. Casuum; 112. 37. σῖτον, καὶ οἶνον (σίτων, καὶ οἴνου) 3. 137. 1. στομάχῳ (στομάχου) 1. Generis; 113. 20. ἄθερμοι (ἄθερμα) 2. Graduum; 76. 25. μελαντάτω (μελαντέρω) 4. Modorum; 96. 13. δεῖ (δέῃ) 4,5. 82. 29 ὀρέουσι, φαντάζονται (ὀρέωσι, φαντάζωνται) 1,4,5. 7. 12. ὑπογίνεται (ὑπογίνηται) 1,5. 103. 37. ἔσαι (ἔσω) 2,3. 89. 13. ἄγει (ἄγειν) 2,3. 18. 6. ἐρηρέσθω (ἐρηρέσθαι) 1,2,3,4,5. 110. 37. ἐθελήσαις (ἐθέλεις) 2. 53. 8. ἰσχρονίσαι (ἰσχρονίσῃ) 1. 3. 18. ἱζάνῃ (ἱζάνει) 2,3. 11. 6. τρέπηται (τρέπεται) 1,4. 65. 33. ἀπάγῃ (ἀπάγοι) 1. 93. 18. τιθέσθαι (τιθέσθω) 1,4,5. Vocis; 110. 34. προσεπιπαστέω (προσεπιπαστέσθω) 2,3,4. Temporum; 52. 21. ἐπανθέσει (ἐπανθέει) 2,3,4,5. 14. 8. ἐτρέπετο (ἐτράπετο) 2,3. Personarum; 6. 3. ἐθέλοις (ἐθέλοι) 1. 57. 24. τάμῃ (τάμῃς) 5. Syntaxeos variatio; 117. 27. μυρίαι ἄλλαι πεῖραι γεγόνασι πισαὶ (μυρία ἄλλα πείρῃ γεγόνασι πιστά) 1,2,3,4,5. 19. 14. γνώμῃ ξυνετωτέρῃ καὶ ψυχῇ καθαρωτέρῃ (ξυνετώτεροι, καθαρώτεροι) 1,4. Omissiones vocum; 7. 28. ἀπὸ ἀναπνοῆς (ἀπὸ τῆς ἀναπνοῆς) 125. 23. μὲν νεύρων (μέν ἐστι νεύρων) 2,3. 97. 27. γὰρ τῇ (γὰρ σὺν τῇ) 2,3. 35. 13. πολλῆς θηριώδεος (πολλῆς καὶ θηριώδεος) 3. Omittitur syllaba; 42. 7. ἰσαρκοῦτότε (ἰσαρκοῦτο πότε) 1,4,5. Additiones; 11. 11. ὁ ἄνθρωπος (ἄνθρωπος) 8. 4. εἰ δὲ καὶ (εἰ καὶ). Syllabæ geminantur; 17. 5. κάρτα καταλορέως (καταλορέως). Transpositiones; 58. 30. οὐδὲ νῦν (νῦν οὐδὲν) 4,5. Conjunctiones; 64. 31. μὲν ἢ (μὲν ἢ) 1,2,3,4. 115. 25. ξυντάσει (ξὺν τάσι) 1. 32. 25. παρήμερον (παρ' ἡμέρην) 5. Distractiones; 119. 29. ἀλλ' ἃ (ἀλλά) 5. 57. 5. ἔσω ὠθεῖν (εἰσωθεῖν).

Expositis Variantium Lectionum originibus; quæ sunt mera scribæ indocti aut indiligentis ac festinantis σφάλματα, vel quæ vocis structuram magìs quàm sensum afficiunt (utcunque ars critice solet aliquando & his & illis uti ad veritatem lectionis eruendam;) accedo ad eas, quæ sensum aliquo modo explicant aut variant.

Syllabus Variantium Lectionum.

4. 19. ἀνάκλισιν) ἀνάκλησιν, 2. Ionicè pro ἀνάκλασιν ab ἀνακλάω. Ἀνάκλησις autem ab ἀνακαλέω aliud significat. 5. 16. ἴδια) ἰδέη, 1,3,4,5. 26. χλοῦς ἐπὶ τοῖσι στέρνοισι πεπηγυῖα. deest 5. 6. 11. πάθος) ἢ πάθους, 1,2,3,4,5. 15. ἐκχεῖται) 3,4,5. aut potiùs ἔκκειται ab ἔκκειμαι. 29. χυλοὶ) ἴσως χυμοί. 7. 27. διαπάρσιες) διαπαρέσιες, 1,2,3,4,5. Reperio πάρεσις, non διαπάρεσις. 8. 19. κάρτα πονηρὴ) καταπολερὴ, 1,2,4,5. Forsan κάρτα θολερή. 32. ἀπειρέης) ἀπειρέης, 1,2,3,4,5. 10. 9. ταῦτα) ταῦτα πάντα, 1,2,3,4,5. 25. ξυνδόσις) ξύνοδος — vox altera in alteram transit facili metathesi literarum. 11. 8. πύος) πτύον, 1. 29. διακονουμένης) διακενουμένης, 1. à διακενόω, à διάκενος: ου enim ab -όω, utì & ab -έω, in ευ migrat. Lege Dial. Gr. Ling. p. 209. B. 16. 14. ἀποτιθέεται) ἀποτίθεται, 2,3. Vide Conjectur. 18. περιόδοισι) προθεσμίῃσι, 2,3. 18. 29. ἐμφύει) ἐμφύει, 2. Sic 24. 20. Vid. Conjectur. 19. 3. ἡ καρδίη) τῇ καρδίῃ, 1,2,3,4,5. 22. 17. ἀπολελημμένη) ἀπολελυμένη, 1. utì legitur 30. 7. 23. 10. τῇδε) τῆς δε, 1,2,3,4,5. 22. καὶ ἀφωνίη deest. 24. 2. διήλλαντο) διήλαντο. Vid. Indic. in διάλλομαι. 25. 16. ἀλλ' οὐδὲ τὸ δέρμα μαλθαχθὲν deest, 1. 20. εἶδον) ἰδέην, 1,2,3,4. Lege Editoris

VARIANTIUM LECTIONUM APPENDIX.

toris Not. 26. 17. ξυμφορὴ) ξυμμορφὴ, 2,4,5. (ſic 27. 15. & 61. 31.) Facilis eſt literarum tranſpoſitio. Vox ξυμμορφῆ occurrit 28. 25 ubi lege Editoris Not. 27. 23. ὀξύταλα) ὀξύτητι, 1,2,3,4,5. 27. περίτασις) περίστασις — quæ vox occurrit 72. 36. 28. ἔπειτα χολώδεες, &c. uſque ad σφυγμοὶ deeſt 1. 28. 12. καὶ ἔνθα deeſt, 3. 24. καινῷ κάρῳ) καὶ νῷ κάρος. Senſu ſanè commodiſſimo. 29. 6. ζωώδεες) ἴσως ζοφῶδες. 29. 11. ὠκίστη) ἥκιστα, 1,2,3,4,5. 32. 13. οὐ γὰρ τοῦ σώματος deeſt, 5. 37. 22. ἀπηωδρώθησαν) ἀπηδρώθησαν, 3. Reperio ἀδρῦμαι, adoleſco, non ἀφαδρῦμαι, quod hæc lectio exhibet: cum π pro φ, Ionicé. 39. 25. ξυμφυέα) ξυναφέα, 5. quæ vox legitur 40. 3. 4. ἣν δε, &c. uſque ad παραλύεται deeſt, 5. 12. ἴσχει, &c. uſque ad ἐξ deeſt, 3. 41. 21. τοῖσι, &c. uſque ad περιτάσι deeſt, 1,3,5. 42. 24. ξυντεταμένος) ξυντεταγμένος — ſic 46. 8. ἀνατέταται) ἀνατέτακται, 2,3. 43. 6. καὶ ὑγιάζονται deeſt, 5. 26. ἐγκέεται) ἐγκαίεται, 2. Sic 136. 30. & 137. 12. ἐγκεομένης) ἐγκαιομένης, 2,3. 46. 13. κολλώδεα) κολπώδεα, 1. 47. 10. πνευμῶδες) πνευματῶδες, 1. ἔμπλεως) ἔμπλεω (ſic 48. 16.) 1,2. Terminatio -ω pro -ων authoribus eſt familiaris; lege Dial. Gr. Ling. p.28.C. & p.29.D. 48. 10. ἤδε) ὅδε, 1,2,3,4,5. 17. μίμνουσι deeſt. 49. 32. θίξει) θήξει, 2,3,5. Conſule H. Steph. Theſ. in voce θῆξις. 50. 21. ἥττοιτο) ἥττητο, 1,4. ἥττηντο, 2,3. Vid. Conjectur. 51. 35. παντὶ μὲν, &c. uſque ad παντὶ δὲ deeſt, 1. 52. 27. λευκόχλωροι) λευκόχροοι, 2,3. 56. 6. ἰᾶνται) ἰῶνται, 1,2,3,4,5. Hoc verbum ubi formatum reperiam, neſcio, niſi in Perfecto, ἴημαι. 18. καὶ ἕτερον deeſt, 2. 59. 28. διαβάθρῃ) διαβαθρεῖ, 1,2,3,4,5. Vide Conjectur. 60. 5. καὶ ἐπίσχῃ deeſt, 1,3. 61. 3,4. τοῖσι — ἀλλὰ) οὐ τοῖσι — ἀλλά. 14. ξυνῷ ὁμοβιαίῳ) ἴσως, ξὺν ὁρμῇ βιαίῃ. 62. 4. ἐπὶ δὲ τῇ ῥαγῇ) ἴσως, ἐπὴν δέ τι ῥαγῇ. διαΐσσει) διάσσει, 1. Vide ἄσσονται in Indic. 65. 25. ὀλιγοσιτίη) ὀλιγοποσίη, 3,4. 67. 19. λευκόχλωροι deeſt. 69. 7. κωφοῦ) κούφου, 1,2,3,4. 17. πλεῦνα) πλεύμονα, 1,2, 3,4,5. 71. 11. ἐκδιδάσκει) ἐκδιδρήσκει, 2,3. 72. 37. πεπνυμένοισι) πεπνυμένησι, 2,3. 73. 14. πόκῳ) κόπῳ, 5. 20. συνήφθη) συνήχθη, 2,3. 21. μορίοισι) μηρίοισι, 2,3. 28. καὶ ἰχιάδος deeſt, 1. 75. 6. ξὺν, &c. uſque ad νεφρῶν deeſt, 1. 76. 24. ὠσὶ) ὤμοισι, 1,4. 31. οἱ μέσοι) ἴσως, ἢ μέσων. 77. 35. οὐ deeſt, 1,2,3,4. 78. 4. ἐπιπολαίως) ἐπιπολῆσι, 1,4. quæ vox legitur paulò antè l. 2. 7. οὐ deeſt, 1. 26. ῥύπεϊ) θρύψιες — Vid. Conjectur. 79. 15. τοῦ ἀνθρώπου) τὸν ἄνθρωπον, 1,2,3. & lege προαποθνήσκειν, uti in Var. Lect. V. A. G. v. l. 23. οὐ, deeſt, 1,2. 82. 22. βληστρίζεσθαι) ἤγουν ὀλισθαίνειν. 85. 20 πεῖσιν) πῆσιν, 1,2,3,4. Vox πῆσις non in Lexicis occurrit, regulariter tamen ab obſoleto πήθω derivatur. 31. ἡ γαστὴρ, &c. uſque ad κοῦφον deeſt, 2. 86. 1. πρήστιας) ἤγουν πρίσματα. 8. πρηδόνες) ἤγουν ἀναθυμιάσεις. 23. καὶ νεύρων κοινωνίης deeſt, 1,5. 27. τῷ) τὸ, 1,2,3,4,5. 88. 1. εὐαφὴς, στρώματα) εὐαφὴς στρώματι. 9. καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὀχλεῦνται deeſt, 5. 24. κεγχρείδων) κογχραρίων, 4. κογχραρίδων, 5. 32. αἰσθήσιες) ἀλθήσιες, 4,5. 89. 4. χρέεσθαι) χρέεσθαι. 5. περιτάσιες) περιστάσιες, 2,3. 6. εἰρυομένου) εἰργομένου, 2,3. 25. μὴ deeſt, 2,3. 26. ἐνεζέσθη, κυάθοις τρισὶ) ἐνίζεσθαι κυάθων τριῶν, 1,2,3,4,5. 90. 17. οἶδαλεηθήμεναι) οἶδ' ἀλαιηθήμεναι, 1,4. Legerem fortè οἶδ' ἀλεηθήμεναι (ab ἀλεαίνομαι) i.e. *novit incaleſcere.* Vide etiam Conjectur. 91. 6. καὶ ὑγρῶναι deeſt, 1. 92. 27. ἢ ξυμπάντεσι ξυμμεμιγμένοισι deeſt, 1. 29. κρησέρῃ) ἤγουν κοσκίνῳ. 93. 3. νίτρῳ Αἰγυπτίῳ) νίτρου Αἰγυπτίου, 1,4,5. Omitte ξὺν, ut genitivus à τριπλάσιον regatur. 36. ἀεὶ) οὐκ ἀεὶ, 1, 3,4,5. 96. 4. τάς δε) τά δε, 4. 99. 10. καὶ μήκεϊ, &c. uſque ad ἀπὸ deeſt, 1,4,5. 101. 8. καὶ προτῶν deeſt. 5. 9. τοῦ μὴ) ἴσως μὴ τό. 23. φλεγμασίη) θερμασίη, 2,3. 102. 10. ἄγλισχρον) ἤγουν καθαρόν. 104. 1. πικέριον) μελίτωμα. 107. 21. ἐξ ἀναγωγῆς) ἴσως, ἀναγωγαὶ. 22. & 26. ῥῆξις) τῆξις, 1,2,3,4,5. 109. 35. ταμισὸς) πυτία, 1,3,5. 110. 18. τρωμάτων) χρωμάτων, 1,2,3,4,5. 24. κατὰ) ἴσως, καὶ τὰ 111. 4. φὰρ) ζειὰ, 2,5. 17. ἑτέρων) ἕτερον, 1,2,3,4,5. 112. 6. φλεγμασίης τὶ ὑποχόνδριον) ἴσως, φλεγμασίη τίνος ὑποχονδρίου. 8. σμικρῆς deeſt, 1. τομῆς deeſt, 5. 34. ἀμφύει) βλαστάνει. 113. 10. ὑποικουρέωσι) ἤγων ἐνδομυχῶσι. 18. ἐπὶ τοῖσι δὲ συνανέχειν) ἐπὶ τοῖσι δὲ ἀνέχειν, 5. 30. ἀνειλήφθω) ἀνηλείφθω. 1,2,3,4. ἄστηρον) ἄχρηστον, 1,5. 115. 28. πρόσθεσιν deeſt, 2,3. 116. 33. ἔντασις) ἔνστασις, 1,2,4,5. quæ vox legitur 144. 25. 117. 21. φωχθέντων) ἤγουν φρυχθέντων. 32. κογχραρίων) ἐχόντων μέγα κάλλος, 1,5. 37. ἄπυος) ἄπονος, 1,2,3,4,5. 120. 5. ἀναλάβῃ) ἀναβάλλῃ, 2,3. ἀναθύσσῃ, 1,4,5. ἀναθύω, H. Steph. in Theſ. exp. ἀναλαμβάνω τὸ πρᾶγμα διὰ χρόνου, *ad opus intermiſſum quaſi cum impetu feror.* 12. ῥῆξιν) δῆξιν, 1,4. 17. εἰλευμένου) συστρεφομένου δηλαδή. 121. 28. πελονίτης) πελονίτις ἴσως βελονίτης. 122. 7. στραγγουρίη deeſt, 1. 20. χυλῷ) χυμῷ, 5. 123. 2. τὴν τριχάδα) τὴν τε ὑποκάτω τοῦ βαλάνου. 16. πάθεϊ) βάθεϊ, 2,3,4. 18. ἀστηρὸν) ἤγουν διεστηκὸς, 1,5. 124. 2. ἀγωγὰ) ἴσως ἀγωγοῖς γλισχροῖσι deeſt. 11. πρὸς deeſt, 5. 13. οἰκευμένην) φερομένην, 1,2,3. 125. 3. τὴν πληχάδα) τὸ περίνιον, 1,5. 128. 19. κάστορος τοῦ ὄρχιος) κάστορος ὄρχις. 37. καταιάδιον) εἶδος ὀργάνου εἰς τὸ λῦσαι τὰς τῆς ῥινὸς φλέβας, 1. 129. 22. ἐπιξέσαντες, ἢ deeſt, 2,3. 131. 16. φλέβα, &c. uſque ad ἢ τὰς deeſt, 1. 132. 13. πρόνοια καὶ ἐπιμονὴ deeſt, 1. 36. ὑγιέης, &c. uſque ad θερμολουσίη deeſt. 133. 23. καὶ κινδυνώδεος, &c. uſque ad 134. 4. λειποθυμίη deeſt, 3. 134. 10. μύδησιν) σῆψιν, 1. 33. γαλεοὶ) τὰς γεμφίτζας λέγει, 1. vox barbara. 135. 15. βέμβηκα) τροχὸν, 1. βέβικα. 136. 6. ὡραίοισι deeſt, 2. 23. ἀμοργὴ) ἡ τρυγία τοῦ ἐλαίου, 1. 137. 35. νήστιες) οἱ πρὸ τροφῆς, 1. 147. 22. καὶ ἡ ἀναπνοὴ deeſt.

Operâ jam tandem, quæ ad Aretæi editionem neceſſaria videbatur, defunctus; eruditos omnes enixè oratos velim, ut *erratis, quæ inter legendum occurrent, humaniter ignoſcant. Vix enim fieri poteſt, ut in his minutiis recognoſcendis & emendandis oculus correctoris vigilis quantumvìs & perſpicaciſſimi non aliquando cæcutiat & dormitet.

* Ex his quædam ſubnotare libuit.

9. 28. lege ὀδύνῃ
14. 3. ἐκλείποντες.
28. 23. ἀναισθησίῃ
29. 17. πλανωδεστέρη,
32. 10. ὑποδιδρήσκουσι
33. 25. ἢ
83. 14. εἴλῃ,

In Indice.

ἀγχιστρωειδέας
ἀκρασία
ἀνόλεθρον, *non exitium inferens,*
ἀπογίγνονται,
ἀπωτάτω,
δεδίττονται τὴν αὐγὴν,
ἐπιστροφὴ, *converſio.* ἐν τῇσι — ἐπιστροφῇσι, 57. 6.
χλύδωνα
ὀξυήκοοι, 82. 16.
περιπλεῖ — 32. 25.

F I N I S.

ARETÆI CAPPODOCIS

DE

CAUSIS & SIGNIS

ACUTORUM ET DIUTURNORUM MORBORUM

LIBRI QUATUOR.

DE CURATIONE

ACUTORUM ET DIUTURNORUM MORBORUM

LIBRI QUATUOR.

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE CAUSIS, ET SIGNIS ACUTORUM MORBORUM,

LIBER PRIMUS.

* * * * * * * *
* * * * * * *
* * * * * *

DE EPILEPSIA, SIVE MORBO COMITIALI.

Cap. V.

* * * * * * *
* * * * * *
* * * * *

Affectûs ſigna perpetua.

* * * hebetudo, vertigo, tendinum gravitas, venarum, quæ in collo ſunt, repletio atque diſtentio : nauſea præcipuè quidem poſt cibum, ſed quæ per abſtinentiam quoque lenta continuat, multæque pituitæ vomitus : poſt exiguam cibi aſſumtionem faſtidium & cruditas ; inflationibus replentur : præcordia ipſorum intumeſcunt. Et hæc quidem perpetua ſunt.

Acceſſio inſtans.

At ſi inſtantis acceſſionis timor ſubſit, ſplendores quidam ante oculos purpurei, vel nigri, vel ex omnibus coloribus inter ſe permixtis in circulo obverſantur, ut Iris in cœlo prætenta videatur : aures eorum tinniunt : ipſi fœdos odores ſentiunt, iracundi præter rationem, ac bilioſi ſunt. Quidam itaque nullâ aliâ de cauſâ, quàm præ mærore, conciderunt ; alii, cùm in profluentem aquam, vel in rotam verſatam, vel in turbinem circumvolutum fixis oculis intuerentur ; alios gravium odorum ſenſus, quemadmodum lapidis Gagatis, proſtravit. Quibuſdam vitium in capite confirmatum eſt, & inde noxæ fit initium ; nonnullis autem, a nervis incipit, qui a capite longiùs abſunt, & cum parte primùm affectâ conſenſum habent. Itaque magni manuum pedumve digiti contrahuntur, dolorque, & torpor, & tremor inſequuntur : omniſque horum impetus in caput ſe convertit ; cùmque malum ad caput perrepſerit, fragorem quendam, quaſi ex ictu lapidis, aut ligni, percipiunt : & poſtquam exſurrexerint, ſeſe ex inſidiis ab aliquo percuſſos eſſe clamitant ; ſed eâ fraude capiuntur ii ſolùm, quos jam primùm morbus hic

hic invaſit. At qui malo aſſueti ſunt, ſi id inſtet, digitumque jam occupaverit, vel ab aliâ quâvis parte inceperit, futuri per experientiam ſcientes, ex aſtantibus, quotquot iis opem ferre conſueverint, vocant, eoſque obſecrant, ut partem primùm affectam conſtringant, & reflectant, & intendant, eandemque ipſi vellunt, morbum ita cupientes eximere; idque aliquando auxilium iſto die acceſſionem depulit. Multi ingruentis feræ opinione, vel umbræ alicujus viſu, perterriti, atque ita prolapſi ſunt.

Porrò in ipſâ acceſſione homo ſine ſenſu jacet: manus contrahuntur: crura non modò a ſe invicem diducta, ſed etiam huc & illuc vi tendinum disjiciuntur. Jugulatorum taurorum in hâc calamitate ſpeciem referunt; cervix incurvatur: caput variis modis pervertitur; nonnunquam enim in pronum, tanquam arcus, inflectitur, & tum quidem pectori mentum adglutinatur: aliàs ad dorſum reflectitur, ſicut in his, qui capillis vi magnâ retrahuntur, tunc autem hàc vel illàc ſuper humeros incumbit. Latè hiant: os ſiccum eſt: lingua propendet, adeò ut periculum ſit, ne vel graviter vulneretur, vel etiam abſcindatur; nonnunquam dentes convulſionibus arctè colliduntur: oculi in interiorem partem voluti: palpebræ cum palpitatione latè dehiſcunt, eaſque, ſi fortè connivere cupiant, nequeunt committere, ut quod ex oculis album eſt ſubter appareat; ſupercilia interdum in mediam frontis partem contrahuntur, quemadmodum in iratis fit: aliquando ad tempora vehementer reducuntur, ita ut cutis circa frontem valde intendatur, omneſque penitus e fronte deleantur rugæ; malæ rubent, & palpitant: labia aliquando in acutum ambo compreſſa, interdum in obliquum revulſa, &, more ſubridentium, circa dentes prætenta. Acceſſio.

Verùm ubi morbus increſcit, accedit vultûs livor: vaſorum, quæ in collo ſunt, diſtentio; ſicut in ſtrangulatione, vox ſupprimitur, neque ullus, etiamſi altè vociferere, ſenſus: quædam tamen ad loquendum quaſi irritatio eſt, ſed pro voce ſuſpiria tantùm emittunt [a]; eadem eſt reſpiratio, & ſuffocatio, ac ſi laqueo ſtrangularentur; pulſus in initio vehemens, celerque, & magnus: circa finem parvus, tarduſque, & languidus: ex toto autem inordinatus; pudendorum tentigo. Et hæc ſunt, quæ juxta finem acceſſionis patiuntur. Incrementum.

Sed cùm ad mali remiſſionem jam perventum eſt, urina ſponte profluit: alvus liquatur: & nonnullis, propter vaſorum aſtrictionem compreſſionemque, perque irritamentum, quod ex dolore provenit, & humoris eruptionem, ſeminis fit profluvium; ſiquidem his etiam nervi dolent; os jam humidum habent, multamque pituitam, eamque craſſam atque frigidam effundunt, magnamque ejus copiam, ſi trahere velis, poſſis, tanquam in filum, deducere. Quòd ſi longo tempore, multoque cum dolore, quæ ſunt intra pectus quaſi ferveant, ſpirituſque incluſus Remiſſio.

a Ita verſa eſt στεναγμὸς ἡ φωνὴ, cùm in ſequenti capite eodem dicendi genere utatur, ut ῥωχμὸς ἡ ἀναπνοή.

omnia

omnia commoveat, & eorum, quæ morbi cauſæ ſunt, convulſio quædam & perturbatio ſit, & ad reſpirationis exitus, os ſcilicet atque nares, humorum inundatio prorumpat, quæ fuit antea partium omnium ſtrangulatio remittere videtur; ſpumam autem exſpuunt, ſicut æquor ventis ingentibus concitatum; jamque morbo quieſcente conſurgunt. Verùm ubi is receſſit, per membra ſegnitiem, & in capite gravitatem continuò ſentiunt, & ex laſſitudine ac pudore reſoluti ſunt, languidi, pallidi, triſtes, & demiſſi.

DE
TETANO,
SIVE
NERVORUM DISTENTIONE.

CAP. VI.

TETANI nervorum diſtentiones ſunt, quæ vehementes inferunt dolores, celerrimèque interimunt, neque facilè poſſunt ſolvi. Muſculi tendineſque malarum hiſce affectibus præcipuè tentantur; ſed univerſo corpori malum communicatur, quoniam omnes partes iis, quæ primò affectæ ſunt, conſentiunt. Species autem *Convulſionis* ſunt tres; nam vel in directum ſit, vel in poſteriorem partem, vel in anteriorem. *Tetanus* in directum dicitur, cùm homo ita intendatur, ut in neutram partem ſe torquere poſſit, aut inflectere. *Convulſiones* autem, quæ vel retrorſum, vel in anteriorem partem fiunt, ab intentione, & loco ad quem ea fit, nomen obtinent. Nam in averſam partem laborantis reclinationem vocamus *Opiſthotonum*, nervique, qui eò loci ſunt, afficiuntur. *Emproſthotonus* autem dicitur, cùm homo in anteriorem partem a nervis, qui ibidem poſiti ſunt, incurvatur. *Tonus* enim nervorum atque intentionis nomen eſt commune.

Convulſionis Species.

Cauſæ.

Horum affectuum cauſæ ſunt innumeræ; ſiquidem poſt vulnera fieri ſolent, cùm vel membrana, vel muſculus, vel nervus punctionem accepit, ex quibus mors plerumque ſequitur: nam poſt vulnus nervorum diſtentio mortifera eſt [b]. Convellitur etiam ex abortu mulier: & ea quoque vix evadit. Alii ex vehementi cervicis ictu eodem malo excipiuntur. Frigus etiam violentum ejuſdem cauſa eſt; quapropter hyeme

---

[b] Hippoc. Aph. 2, Sect. 5.

hi affectus maximè oriuntur : vere, & autumno, minùs : æstate, perraro, nisi vulnus præcesserit, aut peregrini morbi populariter grassentur. Mulieres nervorum distentionibus magis opportunæ sunt, quàm viri : quoniam frigidæ naturæ sunt ; sed & frequentiùs etiam liberantur, quia humidiores sunt. Quod ad ætates pertinet, pueri hisce affectibus assiduè infestantur, sed ex iis minùs moriuntur, quia vitium ipsis usitatum est & familiare ; juvenes minùs, quàm pueri, tentantur, sed sæpius opprimuntur ; qui ætate constanti sunt hisce morbis minimè obnoxii vivunt ; senes iisdem maximè patent, & frequentissimè moriuntur : in causâ est frigiditas siccitasque senectutis, quæ mortis etiam natura est ; nam si frigidum cum humido conjungatur, minùs noxiæ & periculosæ sunt convulsiones.

Signa omnium communia.

Omnes hos affectus, ut in summâ loquar, comitantur dolor intentioque tendinum, ac spinæ, musculorumque, qui in maxillis sunt, & pectore ; nam superiorem maxillam inferiori ita adnectunt, ut illæ neque vectibus, neque cuneis facilè diduci possint : vel siquis dentes violenter separans humorem instillaverit, hunc deglutire nequeunt, sed vel effundunt, vel in ore continent, vel in nares regerunt : quoniam fauces compressæ sunt, tonsillæque duræ & intentæ ad alimenti protrusionem deglutitionemque non committuntur. Facies rubet, & variis coloribus distinguitur : oculi pœne immobiles cum dolore vertuntur : strangulatio vehemens : spirandi difficultas : manuum, crurumque intentio : musculorum palpitatio : facies variis modis distorta : maxillarum labiorumque tremor : menti conquassatio : dentium stridor ; in quodam etiam homine aures cum fragore concussæ, quod & ipse vidi, & admiratus sum ; [c] urina vel cum magnâ difficultate supprimitur, velpropter vesicæ compressionem sponte prorumpit. Hæc autem in omni *Convulsionis* genere contingunt.

Tetani Signa.

Propria verò cujusque hæc sunt. In *Tetano* universum corpus rectum & immobile sine ullâ flexionis potestate intenditur : rectæ manus sunt, & crura.

Opisthotoni Signa.

Opisthotonus autem retro flectit hominem, ita ut caput revulsum inter humeros jaceat : guttur exstat : maxillæ plerumque dehiscunt, raròque fit, ut sibi invicem committantur : in spirando stertor : venter, atque pectus prominent : urina his maximè sine voluntate profluit : abdomen intentum, & si id percutias, resonans : manus cum extentione retro velluntur : crura contorquentur, nam vitioso quodam more, & poplitibus contrario, incurvantur.

Emprosthotoni Signa.

Si *Emprosthotonus* est, tergum gibbum fit : coxæ extruduntur, ut cum dorso in directum jaceant : spina tota recta est : caput pronum, & in pectus vergit : mentum pectori adglutinatur : manus confertæ :

---

[c] *Crassus* vertit, quasi urinæ suppressionem, aut effusionem miraretur *Author* ; *Goupylus* inquit, hæc verba ad aurium motum pertinere videntur. Et hoc certè admiratione dignum, ut aures, quas naturaliter homo ipse movere nequit, a morbo cum fragore concutiantur : illud non item ; cùm inter signa *Tetani Paulus* (L. 3. c. 20.) urinæ ex toto suppressionem, vel instar aquæ effusionem, ponat : & *Aretæus* ipse infrà, *Opisthotono* laborantibus urinam præcipuè sine voluntate profluere, animadvertat.

crura extenta. Dolores omnium vehementes sunt, vox omnium flebilis : suspirant omnes, & ex alto gemunt. Quòd si pectus atque *Spiritum* morbus occupaverit, mors in propinquo est ; idque ita fieri ipsi ægro felicissimum est, ut dolores, distortionemque, & turpitudinem morte commutet : præsentibus etiam minùs triste, licèt vel filius sit, vel pater. Quòd si vita etiamnum restet, quamvis vitiato, remanente tamen *Spiritu*, in anteriorem partem non in arcûs tantùm, sed etiam in sphæræ similitudinem incurvantur, ita ut caput genibus adnexum habeant : dorsumque & crura ita in anteriorem partem convelluntur, ut articulus juxta genu intra poplitem compulsus esse videatur. Calamitas mortalibus intolerabilis, cujus etiam aspectus intuenti gravis est ac molestus ; malum autem prorsus insanabile ; laborantem etiam amici propter corporis distortionem non agnoscunt. Votum quoque præsentibus, priùs impium, nunc honestum efficitur, ut æger quamprimùm obeat, vitamque, & dolores, & mala acerbissima morte commutet. Neque verò Medicus ipse præsens vidensque quicquam valet, vel ad salutem præstandam, vel ad doloris levamentum, vel etiam ad figuræ emendationem ; citiùs enim hominem vivum disciderit ac divulserit, quàm membra recta effecerit ; nullam itaque a malo victis medicinam adhibens unà cum iis dolere tantùm potest : hæc verò magna est Medentis infelicitas.

DE SYNANCHE, SIVE ANGINA.

CAP. VII.

Anginæ Species duæ.

ANGINA peracutus est affectus ; quoniam *Spiritûs* compressio est. Ejus duæ sunt species. Nam vel partium, quæ spirandi instrumenta sunt, inflammatio est ; vel solus ipse *Spiritus* afficitur, causamque morbi in seipso continet.

Cynanche.

Instrumenta dico, tonsillas, epiglottidem, fauces, columellam, summamque asperam arteriam : & si ulteriùs serpat inflammatio, lingua etiam, & maxillarum interiores partes afficiuntur ; in quo casu linguam præ nimiâ ejus magnitudine extra dentes proferunt : hæc enim os totum replet, & reliqua pars ejus supra dentes effunditur. *Synanche*, vel *Cynanche*, (id est, *Canina Angina*,) malum hoc vocatur : vel quoniam animalia ista

ista eo assiduè infestantur, vel quia etiam in sanitate linguam exercere consuêrunt.

Synanche.

In alterâ specie notæ his contrariæ sunt; instrumenta spirandi collabuntur, & tenuiora fiunt, quàm in naturali cujusque habitu: suffocatio ita vehemens, ut in pectore circa cor & pulmones inflammatio clam occultari videatur. *Synanchen* appellamus, quia urget interiùs atque angit. Mihi autem videtur ipsius tantùm *Spiritûs* id esse vitium, qui pravâ quâdam mutatione in calidissimum siccissimumque convertitur, sine ullâ membri cujusvis inflammatione. Neque sanè id ita fieri res valde mira videri debet; siquidem, in *Charoneïs Specubus*, homines non affectu quopiam corporis acutissimè strangulantur, sed vel unico *Spiritûs* haustu interimuntur, priusquam corpus ullo modo sit affectum. Quinetiam, sine morsu quovis, sed a linguâ canis recepto tantùm *Spiritu*, in rabiem homo agitur [d]. Eadem itaque *Spiritûs* mutatio intra hominem fieri potest: quoniam in homine aliæ res innumeræ cum exterioribus causis similitudinem habent. Succi sunt, qui extra atque intra corpus mortem [e] inferunt; morbi venenis similes sunt; & ab epoto medicamento eadem, quæ in febribus, evomuntur. Quam ob causam factum esse verisimile est, ut in Pestilentiâ, quæ *Athenas* afflixit, nonnulli *Peloponnesios* venena in puteos, qui in *Piræo* erant, conjecisse [f] censerent; etenim pestilenti morbo magnam esse cum venenis affinitatem homines non intelligebant.

Cynanches Signa.

Cæterùm in iis, qui *Cynanchici* vocantur, tonsillarum, faucium, totiusque oris inflammatio est; lingua extra dentes atque labia prominet: saliva effunditur: pituita frigida & crassissima profluit: facies cum tumore rubet: oculi exerti, patentes, rubore suffusi: potus in nares rejicitur: dolores vehementes, qui tamen, propter urgentem strangulationis vim, minùs sentiuntur: pectus, & cor exardescunt: frigidi aëris desiderium est, sed ejus parum admodum trahere possunt, quoad, intercluso tandem transitu, strangulentur. Quibusdam malum in pulmones continuò transit, eosque ita interimit [g]; febres enim oriuntur lentæ, tenues, nihil relevantes. Quòd sicui res in bonum vertitur, abscessus vel extra, hinc atque illinc, juxta aures, vel interiùs, prope tonsillas fiunt; & si non admodum tardè cum torpore suppuratio excitetur, evadere quidem possunt, sed cum dolore, ac periculo. At si magnus oriatur tumor, cùm affectus ad suppurationem tendit, & in acutum tollatur abscessus, suffocatio repentè sequitur. Hæc utique *Cynanches* signa sunt.

Synanches Signa.

In *Synanche* autem, partes collabuntur, & tenuiores fiunt; accedit pallor: oculi concavi, interiùsque demersi: fauces, & columella retrahuntur: tonsillæ magis sibi invicem committuntur: vox supprimitur. Strangulatio in hâc specie multo vehementior est, quàm in priori: quo-

---

[d] Idem observat *Cælius Aurelianus*, de Hydrophobiâ, Acut. Morb. L. 3. c. 9. [e] Verba *Hippocratis*, L. de Aliment. [f] Thucydid, L. 2. [g] Hippoc. Aph. 10, § 5.

niam

niam in pectore vitium est, ubi positum est respirationis principium. Hi celerrimè, etiam primo die, mori solent, & interdum priusquam Medicum arcessere possint, vel si arcessiverint, nihil quicquam opis sentiunt, sed obeunt priusquam ille queat artis præsidia adhibere. Quibuscunque autem in melius vertitur, in omni parte excitaturinflammatio, & extrorsum procedit [h], & ex *Synanche* fit *Cynanche*. Magnus etiam tumor in pectore, & ibidem *Erysipelas* apparens salutiferum est [i]. Et periti Medici est admotâ præcordiis Cucurbitulâ malum educere; vel sinapi pectori partibusque circa maxillas imponere, morbumque ita extrahere & discutere. Nonnullis autem pro brevi tempore vitium his auxiliis extractum est, & postquam solutum esset, statim revertens ægrotantem suffocavit.

Causæ. Hujus affectûs causæ sunt innumeræ; fit enim ex frigore frequentiùs, rariùsque ex æstu, ex ictu, ex ossibus piscium intra tonsillas defixis, ex frigidæ potu, ex nimiâ vini cibique abundantiâ, & ex respirationis vitiis [k].

DE
COLUMELLÆ
AFFECTIBUS.

Cap. VIII.

SOLIDA caruncula, quæ ex palato inter tonsillas dependet, columella, & gurgulio, appellatur. Σταφυλὴ enim, (sive *Uva*,) nomen est affectûs [l]. Columella verò naturâ humidus quidam nervus est; nam in humido jacet loco. Pluribus autem ista malis obnoxia est; Cion. nam per inflammationem crassescit, & a basi usque ad extremum apicem æqualis fit, & in longum protenta rubore suffunditur; Κίων, (sive *Colu*-Staphyle. *mella*,) hujus affectûs nomen est. Si in extremâ tantùm parte rotundatur, & cum magnitudinis incremento livida & subnigra fit, Σταφυλὴ, (sive *Uva*,) vocatur hic affectus: quoniam & figurâ, & magnitudine, Himantium. & colore, uvæ perquam similis est. Tertius affectus ad membranas pertinet, quæ hinc atque illinc, tanquam lata vela, aut vespertilionum alæ, exporriguntur; id genus morbi Ιμάντιον, (sive *Lorum*,) vocatur: quia

---

[h] Hippoc. Prænot. [i] Ibid. & Aph. 49, § 7. [k] Locum hunc citat *Aëtius*, (Tetrabib. L. 8, c. 50.) mutatis paululùm *Aretæi* verbis: Ἀρεταῖος δέ φησιν, αἰτίαι τῆς Συνάγχης πολλαὶ μὲν, μάλιστα δὲ ψῦξις πλείων τῆς ἐγκαύσεως· καὶ πληγή· καὶ ὀστῶν ἰχθηρῶν (ἰχθύων esse deberet) εἰς τὰ παρίσθμια ἔμπαρσις· καὶ ψυχροποσίαι· μέθη· πλησμονή· καὶ τὰ ἀναπνεόμενα κακά. [l] Vid. Σταφυλὴ in Lexic.

lororum

lororum ſpeciem refert lata membranarum explicatio. At ſi in tenuem & oblongam membranam columella deſinat, & quaſi Urachum quendam in fine habeat, Κράσπεδον, (ſive *Fimbria*,) vocatur. Hic affectus, ſicut etiam cæteri, ſponte ſuâ, ex defluxione oritur: & etiam ex tranſverſâ ſectione, cùm in uno latere Medicus membranam reliquerit. Quòd ſi columella bifida reddatur, geminis membranis hinc atque hinc pendentibus, nomen quidem nullum habet, ſed affectus ipſe ſatis patet. Reliqui etiam omnes ex aſpectu ſolo facilè cognoſcuntur.

Craſpedum.

Columella bifida.

In omnibus ſuffocatio urget, & deglutiendi difficultas; in omnibus adeſt tuſſis, ſed in eo præcipuè, quem *Lorum*, eoque, quem *Fimbriam* vocari propoſitum eſt: quoniam aſpera arteria a membranis titillatur, & interdum humoris aliquid in eandem clam deſtillat, quæ res tuſſim provocat. At in eo affectu, qui *Uva*, eoque, qui *Columella* nominatur, ſpirandi devorandique difficultas multo major eſt; nam in his humor ad nares rejicitur, quia tonſillæ jam cum columellâ conſentiunt. Senes morbus *Columella* dictus infeſtare ſolet; *Uva* juvenes, eoſque qui ætate conſiſtunt: quia multi ſanguinis ſunt, iſque in his faciliùs inflammatur; pubeſcentes, & pueri, membranarum vitiis magis patent. In omnibus columella tutò abſcinditur; ſed in *Uvâ*, quamdiu rubor permanet, abſciſſionem ſanguinis profluvium, & dolor, & inflammationis incrementum ſequitur [m].

Signa omnium communia.

DE
TONSILLARUM
ULCERIBUS.

CAP. IX.

ULCERA in tonſillis fiunt, quorum aliqua uſitata ſunt, mitia, & innoxia; alia verò inſueta, peſtilentia, & lethifera. Mitia quidem pura ſunt, exigua, nec profunda, neque inflammantur, & dolore vacant. Peſtilentia verò ea ſunt, quæ lata, & cava ſunt, & ſordida, quæque humore quodam concreto, eoque vel albo, vel livido, vel nigro comprehenduntur: *Aphthæ* his ulceribus nomen eſt. Quòd ſi concretio iſta altiùs deſcenderit, affectus Ἐσχάρη, (ſive *Cruſta*,) & eſt, & vocatur; & circa cruſtam rubor ingens oritur, & inflammatio, & venarum dolor,

Ulcerum duæ Species.

---

[m] Eadem ferè iiſdem verbis *Hippocrates* habet in Prænot.

quemadmodum in *Carbunculo* fit, & exiguæ tenuesque pustulæ, quarum aliæ aliis supervenientes coalescunt, latumque efficiunt ulcus. Id si in os exteriùs serpat, ad columellam quoque pervenit, eamque exest, & ad linguam etiam, & ad gingivas, dentiumque alveolos tendit: sub quo dentes labefactantur & nigrescunt, & ad collum inflammatio pertingit; quique ita affecti sunt intra paucos dies inflammatione, ac febribus, fœtore, & inediâ consumti intereunt. Verùm si ad præcordia per asperam tendat arteriam, etiam eo ipso die suffocantur; cor enim & pulmones neque talem odoris fœditatem, neque ulcera, neque saniem sustinent: quinetiam urget tussis, ac spirandi difficultas.

Unde, ubi, & quibus hæc contingant.

Causa verò tonsillarum affectûs devoratio est frigidorum, asperorum, calidorum, acidorum, & astringentium. Etenim hæ partes & pectori ad vocis spiritûsque usum inserviunt, & ventri ad alimenti transmissionem, & stomacho ad ejusdem deglutitionem opitulantur. Et si internis partibus quodvis malum incidat, vel ventri, vel stomacho, vel pectori, ad tonsillas, & fauces, atque partes circà positas malum per eructationes ascendit. Quapropter pueri usque ad pubertatem vitio hoc præcipuè tentantur, quoniam ii præcipuè multum atque frigidum aërem trahunt, (nam his plurimum caloris inest) intemperantes etiam in cibo sunt, & varia appetunt, & frigidam bibunt, altèque, & cùm irascuntur, & in ludo clamitant. Idem puellis etiam, donec per menstrua purgari incipiant, usitatum est. Ex regionibus, id *Ægyptus* maximè profert; isthìc enim & aër spirando siccus [n] adducitur, & victûs genus varium est, ex radicibus, atque herbis, oleribusque, & seminibus acribus [o], quæ ibi largè proveniunt: potus autem crassius est, vel ex aquâ *Nili* [p], vel ex acri liquore, qui ex hordeo [q], aut eo qui ex radicibus [r] conficitur. Idem morbus etiam in *Syriâ*, & præsertim eâ parte, quæ *Cœlosyria* appellatur, frequens est: unde fit, ut *Syria*, & *Ægyptia* Ulcera vocitentur.

Mortis modus.

Modus autem mortis est miserrimus; dolor acris & fervidus, qualis in *Carbunculo* fit: prava respiratio, quoniam fœdissimum putredinis odorem exspirant, eumque rursus intra pectus statim attrahunt: adeòque infestantur, ut ne sui quidem odorem sustinere valeant; facies pallida, vel livida: acutæ febres; sitis adeò intensa, ut igne succendi videantur, & potionem tamen aversantur, ex doloris metu: vehementer enim affliguntur, vel si ea tonsillas comprimat, vel si in nares recurrat. Et si

[n] Siquidem in *Ægypto* vix unquam pluat. Herod. L. 2. [o] Eodem his seculis victu *Ægyptios* uti narrat *Prosper Alpinus*. (De Medicin. *Ægypt*. L. 1, c. 10.)

[p] *Alexandria*, utì refert *Hirtius*, (de Bel. *Alexandrin.*) ferè tota suffossa est, specusque habet ad *Nilum* pertinentes, quibus aqua in privatas domos inducitur, quæ paulatim, spatio temporis, liquescit ac subsidit: hâc uti Domini ædificiorum, atque eorum familia consuevit; nam, quæ flumine *Nilo* fertur, adeò est limosa atque turbida, ut multos variosque morbos efficiat: sed eâ plebes ac multitudo contenta est necessariò, quòd fons Urbe totâ nullus est. Specus hos describit, qui in *Ægypto*, circa A. D. 1580, Medicinam exercuit, *Alpinus*; cùmque in illos aqua, non nisi semel quotannis, a *Nilo* derivari queat, cœnosam ejus partem, cellis, exeunte anno, ad fundum propè exhaustis, *Alexandrini* necessitate adacti bibunt: unde multos eosque putridos oriri morbos narrat. (De Medicin. *Ægypt*. L. 1, c. 14.) Eandem verò aquam, ubi his ac similibus modis clarefierit, & jucundissimam, & saluberrimam, & morbis quibusdam depellendis utilem esse prædicat. [q] Vid. κριθὴ, in Lexic. [r] Vid. βρυτέων, in Lexic.

fortè decubuerint, decubitum non ferentes exſurgunt: cùmque exſurrexerint, præ moleſtiâ rurſus decumbunt: plerumque verò recti ſtantes obambulant; nam quia nullo modo levamen aſſequuntur, quietem refugiunt, & dolorem novo dolore depellere conantur. Multum intrò ſpiritum adducunt, quia gelido aëre refrigerari expetunt: ſed parum ejus exſpirant, quoniam ulcera tanquam igne ſuccenſa a fervente ſpiritu magis inflammantur; accedit raucitas, vociſque ſuppreſſio; & hæc quidem magis magiſque urgent, quoad tandem in terram ſubitò corruentes animam exſpirent.

DE PLEURITIDE, SIVE LATERUM DOLORE.

Cap. X.

SUB coſtis, & ſpinâ, & interiori pectoris parte, uſque ad jugula, tenuis atque valida membrana oſſibus adhærens prætenditur, quæ *Succingens* appellatur. In hâc cùm orta fuerit inflammatio, adeſt febris cum tuſſi, & ſputis variis, cui affectui nomen eſt *Pleuritis*. Oportet autem ut hæc omnia ab unâ & eâdem causâ fiant, & quaſi concordent & conſpirent inter ſe; quanquam enim omnia ſimul adſint, & alia tamen ab aliâ causâ ſeparatim provenerint, *Pleuritis* non vocatur. In hâc verò ſubeſt acutus dolor uſque ad jugula pertingens: calor acer: decubitus in latus inflammatum facilis, quia tunc in ſede ſuâ membrana remanet; at ſi in oppoſitam partem jaceat æger, ſequitur dolor acerbiſſimus: quia propter membranæ pondus deorſum trahens, & ejuſdem ſuſpenſionem inflammationemque, dolor per totam ejus continuationem extenditur uſque ad humeros, & jugula; quibuſdam etiam ad dorſum, & ſcapulas, quam Veteres *Pleuritidem in dorſo* [f] vocârunt. Sequitur autem ſpirandi

Pleuritidis Sedes, & Signa.

---

[f] Hoc ita vertit *Craſſus*: in dorſi ſcapulas dolor protenditur, *Pleuritida* Veteres *Græci* appellârunt. Id, ut videtur, perperam; cùm juniores itidem morbum hunc *Pleuritidem* vocent, quanquam in dorſo fuerit dolor, quoniam a membranæ inflammatione proficiſcitur, quæ, ut *Aretæus* ſuprà memorat, ſpinæ pariter & coſtis prætenditur. Id verò *Author* innuit, Veteres, ubi dolor dorſum occupaverit, *Dorſalem* hanc *Pleuritidem* appellâſſe; ut *Hippocrates*, (in Libro de Morbis tertio) hujuſcemodi affectum, Πλευρῖτιν ἐν νώτῳ, vocat: &, (in ſecundo) Νωτιάδα dicit; quibus in locis varia *Pleuritidum* genera deſcribuntur. Sententiam iſtam in hunc ſenſum vertendam eſſe arbitrari videtur Vir doctus, qui Domini *Fabricii* librum variis in locis emendavit: cùm hæc verba, τὴν νωτιάδην τὴν Πλευρῖτιν ἐκάλεον οἱ πρόσθεν, Parentheſi includenda eſſe ſcribit.

diffi-

difficultas : vigilia : cibi faſtidium : malarum rubor floridus : ſicca tuſſis : ſputa vix exſcreata : pituita, vel biliosa, vel ſanguine ſaturata, vel ſubflava, cujus omnia genera ſine quovis ordine aliter aliterque & adveniunt, & recedunt ; peſſimum tamen eſt, ſi ſputum cruentum deſiit ; delirant etiam, & interdum Comate occupantur, & in ipſo ſopore mente deſipiunt.

Signa mortifera. Itaque ſi his increſcentibus morbus ad exitium inclinet, in *Syncopen* ægri decidentes intra ſeptimum diem moriuntur. Sed ſi, a ſecundâ ſeptimanâ, ſputa prodire cœperint, & augeſcant mala, obeunt circa diem decimum & quartum. Interdum fit, ut intra duo hæc tempora malum omne tranſeat in pulmonem ; trahit enim id in ſeipſum pulmo, rarus calidusque exiſtens, & ad ea, quæ propè ſunt, adducenda ſeſe commovens ; jamque æger ex morbi in hanc partem migratione repentè ſtrangulatur. Quòd ſi ultra diem iſtum ſuperſtes ſit, neque intra vigeſimum moriatur, *Suppuratus* fit. Et hæc quidem, ſi affectus ad perniciem tendat, eveniunt.

Signa ſalutifera. At ſi ad ſanitatem ſpectat, larga ſanguinis e naribus profuſio morbum repentè exſolvit ; ſiquidem ſomnus accedit, & pituitæ ſputum ſequitur : deinde humoris bilioſi atque tenuis : poſteaque multo tenuioris : & deinde cruenta, & craſſa, & carnoſa quædam exſcreantur. Et ſi poſt cruenta ſputa bilis redeat, & poſt eam pituita, ægroti de ſalute ſecuri ſunt ; cum eo tamen, ut, ſi hæc a tertio die incipiant, iique lævia, æqualia, humida, & rotunda facilè extuſſiant, ſeptimo die liberentur : quo tempore venter etiam dejectionibus bilioſis perturbatur : ſpiritus ex facili trahitur : mens conſtat : febres remittunt : cibi cupiditas revertitur ; verùm ſi eadem a ſecundâ ſeptimanâ inchoentur, die decimo quarto redit ſanitas.

Suppuratio. Id niſi fiat, in *Suppurationem* affectus vertitur [t], quæ per horrores, & dolores pungentes ſignificatur : accedit ſedendi cupiditas, majorque ſpirandi moleſtia ; tum verò præcipuè timor ſubeſt, ne pulmones pus repentè in ſe attrahentes hominem, poſtquam priora & graviora mala evaſerit, ſuffocent. At ſi abſceſſus inter coſtas ſubrepat, eaſque ſeparet, & in exteriorem partem acuatur, vel in inteſtina pus effundat, homo plerumque ad ſanitatem perducitur.

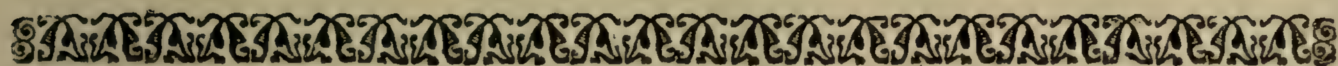
Quando, & quos occupet Pleuritis. Ex tempeſtatibus, hyeme ſæpiſſime morbus hic oriri ſolet : deinde autumno : vere rariùs, niſi fortè id frigidius ſit : & æſtate rariſſimè. Ex ætatibus, ſenes frequentiùs quàm cæteri *Pleuritide* tentantur, ſed ex eâ faciliùs etiam evadunt : quia in ſicco corpore neque magna facilè excitatur inflammatio, neque tranſit in pulmones, qui in hâc ætate frigidiſſimi ſunt, & parum ſpiritûs adducunt, & cæterarum rerum attractionem habent imbecillem. Juvenes autem, & qui ætate conſtanti ſunt, in affectum hunc non frequenter incidunt, ſed ad ſanitatem difficiliùs

---

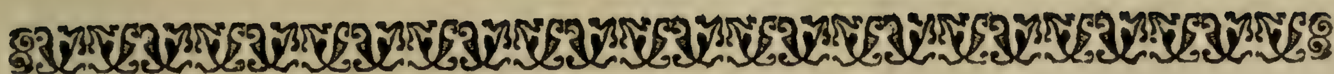
[t] Hippoc. Aph. 8, § 5.

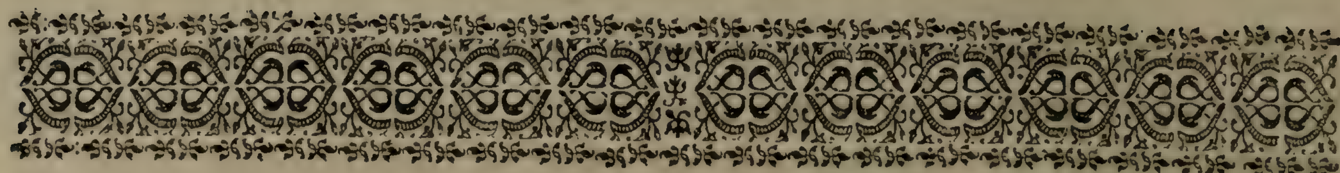
perdu-

perducuntur : neque enim levi de causâ, neque ex parvâ inflammatione ægrotaverint ; porrò cùm magna ſubeſt cauſa, majus etiam imminet periculum. Pueri ex omnibus minimè *Pleuritide* corripiuntur, & ex eâ rariſſimè etiam obeunt : quia corpora illis rara, & humores fluxi ſunt, iiſque perſpiratio atque exhalatio multa eſt : unde fit, ut in illis vix magna contrahatur inflammatio ; ea eſt hujus ætatis in affectu hoc felicitas.

E A R E-

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE

CAUSIS, ET SIGNIS ACUTORUM MORBORUM,

LIBER SECUNDUS.

DE

DE
PERIPNEUMONIA.

Cap. I.

Spirandi inſtrumenta.

DUABUS præcipuè rebus, alimento, atque *Spiritu*, tenetur animantium vita ; ex his autem longè plurimùm præſtat *Spiritus :* is ſi comprimatur, homo non diu permanet, ſed repentè moritur [a]. Hujus inſtrumenta complura ſunt ; initium nares : tranſitus fit per aſperam arteriam : locus continens pulmo eſt : pectus autem pulmonis vallum eſt, ac receptaculum. Sed cæteræ quidem partes, tanquam inſtrumenta duntaxat, homini inſerviunt ; pulmo ſolus cauſam etiam attractionis in ſe continet : nam in ipſius medio cor, viſcus calidum, jacet, quod reſpirationis, vitæque principium eſt ; illud etiam frigidi aëris attrahendi deſiderium pulmoni injicit, ſiquidem eum incendit : cor autem eſt id quod attrahit. Itaque ſi cor afficitur, mors non longè abeſt.

Peripneumoniæ Signa.

Sed ſi pulmo tentetur, idque levi de causâ fiat, adeſt ſpirandi difficultas : vita miſera diu protrahitur, niſi ſiquis medicinam adhibere curet. Verùm in affectu gravi, qualis inflammatio eſt, adeſt ſtrangulatus, vocis, animæque interclusio, & celerrima pernicies. Hic ille morbus eſt, quam *Peripneumoniam* vocamus, quæ pulmonis inflammatio eſt, cum acutâ febre : in quâ pectoris ſubeſt gravitas, ſed quæ dolore vacat, ſi ſolus inflammetur pulmo. Is enim naturaliter doloris expers eſt, quoniam illius ſubſtantiæ raritas quædam ineſt lanæ aſſimilis ; arteriæ verò per eum diſſeminantur aſperæ, cartilaginoſæ, eæque etiam doloris immunes ; muſculos nuſquam, nervos tantùm exiguos habet atque tenues, qui motui ipſius inſerviunt ; & hæc quidem vera cauſa eſt, cur dolorem pulmo non percipiat. Sed ſi membrana quævis ex iis, per quas pulmo pectori adnectitur, cum eo inflammetur, accedit etiam dolor. Spiritus gravis eſt, ac fervidus ; ut faciliùs ſpirent, ægri recto corpore reſidere cupiunt, qui habitus eſt ad eam rem aptiſſimus : facies rubet, & in eâ præſertim malæ : quod ex oculis album ſte, humidiſſimum & pingue apparet : acumen naſi ſimum fit : venæ in temporibus & cervice elatæ ſunt : cibi faſtidium. Pulſus in initio mali magnus, vacuus, creberrimus, quaſi compreſſus ; calor, in exterioribus partibus, obſcurus & humidior : in interioribus autem, aridus, fervidiſſimus ; ex quo ſpiritus incaleſcit, ſitis fit, & linguæ ſiccitas, & frigidi aëris deſiderium, & animi moleſtia : accedit etiam tuſſis, quæ plerumque ſicca eſt, vel ſi quicquam exſcree-

[a] Hippoc. de Flatibus : & ex eo Cicer. de Nat. Deor. L. 2.

tur,

tur, pituitâ prodit, aut ſpumans, aut bile ſaturata, vel cruenta & coloris floridiſſimi; atqui cruentum id cæteris generibus magis pernicioſum eſt.

Mala Signa.

Quòd ſi morbus ad exitium inclinet, vigilia ſequitur, ſomnuſque parvus fit, & ſegnis, Comatique ſimilis; vanas imagines accipiunt: animus deſipit, ſed non violenter admodum perturbatur: malorum præſentium ignari ſunt; itaque ſi eos, quemadmodum ſe habeant, roges, nihil grave pati ſe agnoſcunt; extremæ corporis partes frigent: ungues lividi, & adunci [b] fiunt; pulſus parvus, creberrimus, deficiens: jamque in propinquo mors eſt; ſeptimo autem die plerumque obeunt.

Bona Signa.

At ſi relevetur malum, & in melius vertatur, vel larga ſanguinis e naribus profuſio erumpit; vel ſicui per corpus magna humorum vis ex facili fluat, alvus multis bilioſis ac ſpumantibus dejectionibus perturbatur, ut eæ ex pulmonibus in imum ventrem depulſæ videantur; nonnullis etiam malum per urinam educitur; quibuſcunque verò hæc omnia ſimul eveniunt, hi celerrimè ſublevantur.

Suppuratio.

Quibuſdam pus multum in pulmonibus coit, aut illuc ex latere morbi fit tranſlatio, ſi multo meliùs cedat res; & ſi ad inteſtina, vel ad veſicam, pus ex latere derivetur, *Peripneumoniâ* ſtatim liberantur: ſed in latere ulcus diuturnum habent, quod ſaneſcit tamen. At ſi pus impetum faciat in pulmones, alii confertâ ejus effuſione, alii rejectionis impotentiâ ſuffocantur. Quotquot autem ſtrangulationis periculum ex abſceſſûs eruptione evadunt, multa in pulmonibus habent ulcera, & in *Phthiſim* decidunt. Atqui ex abſceſſibus, & *Phthiſi*, ſenes raro admodum convaleſcunt; ex *Peripneumoniâ* verò, juvenes, & qui ætate conſiſtunt.

DE

REJECTIONE

SANGUINIS.

Cap. II.

Sputum Sanguinis.

PROFLUVII ſanguinis per os duæ ſunt ſpecies. Altera fit ex ore, & capite, & iis, quæ circà ſunt, vaſculis: cujus via eſt palatum, & fauces, ubi ſtomachi etiam, & aſperæ arteriæ principium eſt; cum exſcreatione autem, & citatiore tuſſi in os eructatur

[b] Magnam hujus capitis partem ferè ad verbum exſcripſit *Aëtius*, (L. 8, c. 75.) ſuppreſſo tamen *Aretæi* nomine. Vide notas in hujuſce loci Varias Lectiones.

ſan-

ſanguis. *Emptyſis*, (ſive *Sputum Sanguinis*,) vocatur : quemadmodum etiam, ubi ex ore ſolo fluxio eſt, neque ulla adeſt exſcreatio. Vel ſi ſanguis majore copiâ, ſive guttatim, ſive confertim, vel a capite, vel ab ore profluat, nondum *Anagoge*, (ſive *Sanguinis Rejectio*) ſed, ſicut prior affectus, appellatur, vel *Ptyſis*, vel *Hæmorrhagia*.

Rejectio Sanguinis.

At ſi ex internis partibus a pectore, quæque in eo ſunt, viſceribus, ut pulmonibus, aſperâ arteriâ, lociſque ſpinæ finitimis, aſcendat, hujuſmodi profluvium non *Ptyſis*, ſed *Anagoge*, vocatur, ideo quòd ſanguis per ſuperiores vias feratur.

Profluvii Sanguinis e Capite Signa.

Communia utrique ſigna aliqua ſunt, levia, & pauca, quemadmodum etiam locus, in quem *Rejectio* & *Sputum* conveniunt ; alia verò, ſingulis propria, magna ſunt, & multa, & notatu digna, ex quibus utraque ſpecies facilè internoſci queat. Itaque ſi ſanguis ex *Capite* feratur, ubi magna eſt profuſio, plures adſunt, & majores notæ : quæ in minori *Sputo* minores etiam eveniunt ; gravitas, dolorque urget : accedit aurium tinnitus, faciei rubor, venarum diſtentio, vertigo ; & hæc præceſſit evidens aliqua cauſa, vel ictus, vel frigus, vel æſtus, vel nimius vini uſus ; vinum enim caput repentè implet, & repentè deplet etiam per vaſculum aliquod diſruptum ; ſed ex modicâ tantùm vinolentiâ, *Sputum Sanguinis* ex venæ rarefactione ſequitur ; interdum uſitatus ſanguinis e naribus curſus ſiſtitur, & ad palatum converſus *Rejectionis* ſpeciem præbet. Itaque ſi a capite fluat, palati titillatio eſt, exſcreatio frequens, poſt quam *Sputum* confertim prorumpit : ad tuſſiendum irritantur, neque tamen valde tuſſiunt. Quòd ſi in aſperam arteriam a palato defluat, in hoc caſu ſanguinem per tuſſim egerunt : quæ res multos ita fefellit, ut eum ex inferioribus viſceribus rejectum ſuſpicati ſint. Nonnunquam a capite in ſtomachum deſtillat, & poſtea cum nauſeâ evomitur ; hìc etiam ſubeſt fraus, adeò ut ex ſtomacho ferri videatur. Porrò ſanguis, qui per *Sputum* educitur, non valde craſſus eſt, ſed colore ater, lævis, æqualis, alii materiæ non permixtus : nam ſcreantibus in linguam illico rotundus incidit, & ſolutu facilis ; & ſi palatum inſpicias, id aſperum, & exulceratum videbis, & plerumque ſubcruentum. Medicina verò ſimplex & exigua ſufficiet, medicamenta ſcilicet aſtringentia, & ea frigida, palato admota ; etenim iſta quæ calefaciendi, & relaxandi, dilatandique habent vim, fluxionem magis incitant. Et ita quidem de *Sputo Sanguinis* a *Capite* oportet conjicere. Sub quo caput vel per venæ ſectionem, vel per miſſionem ſanguinis e naribus, vel per aliam aliquam viam evacuetur ; & hæc quammaturrimè fiant : nam ſi ſanguis diutiùs profluat, is ferri jam aſſueſcet, eæque partes ex conſuetudine ſanguinem excipient : aſpera etiam exulcerabitur arteria, & pro exſcreatione ſuccedet tuſſis, & ex eo loco profuſio fieri jam incipiet [c].

---

[c] Hæc omnia, de profluvio e *Capite*, niſi quòd Dialectum immutaverit, & elegantes aliquas voces deteriùs expreſſerit, celato tamen *Aretæi* nomine, exſcripſit *Aëtius*. (L. 8, c. 56.)

Rejectio è ſingulis Viſceribus: & periculi differentia.

At ex pectore inferioribuſque viſceribus ſanguinis effuſio vocatur *Anagoge*; & ea valde mortifera eſt, ſi ex nobilis alicujus viſceris ruptione contigerit, vel *Venæ Cavæ*, quæ cordi inſeritur, & a jocinore ſanguinem diſtribuit, vel *Arteriæ iſtius Craſſæ*, quæ ſecundùm dorſi ſpinam protenditur; nam ſanguinis profluvio, perinde ac ſi jugulentur homines, aut ſtrangulentur, citiſſimè intereunt. Quibuſcunque autem ex *Pulmone*, vel *Coſta*, vel *Aſpera Arteria* fertur, minùs celeriter obeunt, ſed *Suppurati* tamen fiunt, & in *Phthiſim* decidunt; ex his minus periculi id genus habet, quod ex *Aſpera* ſit *Arteria*. At ſiqui a *Stomacho*, aut *Ventriculo* ſanguinem evomunt, ii neque in magno diſcrimine verſantur, licèt ingens ſit profluvium: neque curatio longa eſt, aut varia. At a *Jocinore*, & *Liene*, id neque facilè, neque continenter fit, quoniam ex his in ventriculum ac inteſtina expeditior fluxio eſt: neque tamen fieri nequit, nec incredibile eſt, ut ſanguis tranſitum ſibi ſurſum aperire poſſit per pulmones atque aſperam arteriam; quoniam in febribus cruor ex eâ nare prorumpit, quæ cum affecto viſcere in directum jacet. *Locos* jam, ex quibus fit profluvium, quæque in iis vel periculi, vel mortis ſint diſcrimina, hactenus expoſuimus.

Modi verò tres ſunt; ſanguis enim ſurſum exit, vel *rupto* aliquo vaſe,

Ex Vaſis Ruptione.

vel *exeſo*, vel *rarefacto*. Ea ſubitò *rumpi* ſolent, vel ex ictu, vel ex contentione in ferendo tollendove onere, vel ex ſaltu ab edito loco, vel clamore, vel vehementi iracundiâ, vel aliâ quâvis ſimili causâ; & ſangui-

Ex Eroſione.

nis ſtatim copia in aſperam arteriam effunditur. Si *eroſa* parte fit, interrogare oportet, numnam hominem antea, vel tuſſis, vel ſpirandi difficultas, vel nauſea, vel vomitus exercuerit; etenim in diutinis his affectibus, continuâ, multâque, & acri fluxione vaſa exeduntur: nam cùm, valde conſumtæ extenuatæque, tandem eroſæ fuerint ambientes vaſorum

Ex Rarefactione.

membranulæ, ea ſanguinem effundunt. At cùm vaſa *rarefacta* ſunt, non *rumpuntur* etiam; quamobrem neque multus, neque craſſus ſanguis, neque is conſertim effluit: perque vaſorum *rarefactionem* tenuis tantùm illius pars excernitur; ſed ſi multum in cavo quovis loco collectum poſtea effundatur, craſſior quidem, quàm ex naturâ, fit, neque tamen valde craſſus, neque niger, ſicut grumi, copioſior autem, quippe qui in unum locum ſit congeſtus. Genus hoc repentinum effuſionis fœminis plerumque contingit, quæ per menſtrua non purgantur: & in iiſdem purgationis menſtruæ circuitibus apparet, in iiſdemque ceſſationis temporibus ſiſtitur: ac niſi mulieri ſuccurratur, per multos circuitus, purgationis iſtius vice revertetur; quibuſdam fœminis vaſa etiam diſrumpuntur.

E Venâ, aut Arteriâ.

Intereſt etiam, an magnâ copiâ, & utrùm e *Vena*, vel *Arteria*, ſanguis exeat. Si e *Vena*, niger eſt, & craſſus, & facilè concreſcit, minuſque periculi intentat, citiùſque ſupprimitur. Si ex *Arteria*, flavus eſt, & tenuis, neque facilè concreſcit, majuſque diſcrimen imminet, iſque ægrè ſupprimi poteſt; quoniam arteriæ pulſus ſanguinem propellunt, & ob frequentem ejus motum oræ vulneris non committuntur.

Cæterùm

Periculi in his modis differentia.

Cæterùm curatio mali, quod ab *erosione* nascitur, & longa est, & difficilis, & periculi plena; quia propter defectum partis, quæ excesa est, ulcus ad contactum non perducitur: id enim non vulnus jam, sed ulcus efficitur. At cùm vas *ruptum* sit, ejusdem conjunctio magis in promptu est, quia labia vulneris se invicem contingunt; in hoc itaque casu secunda, quoad periculum, differentia est. Nam in vasorum *rarefactione* minimus subest timor; quia sanguis sponte supprimitur, & astrictio cum refrigeratione ad medelam sufficit.

Profluvium e Stomacho.

Indicandi jam sunt *loci*, ex quibus fit profluvium; quoniam in iis complura signa sunt communia, & facilè quispiam decipi potest, & curatio differt. Itaque a *Stomacho* per *rarefactionem* sanguis vix erumpit, quia ciborum potionumque refrigeratio & astrictio partes has condensat. Neque verò *erosiones* frequenter, minùs etiam, quàm *rarefactio*, huic incidere solent, quoniam acres & erodentes fluxiones non multum temporis ei inhærent, sed vel exspuuntur, vel per inferiora depelluntur. *Stomacho* usitatior est *ruptio*; verùm siquid hìc rumpatur, non æquè magna, ac a pectore, subsequuntur sanguinis profluvia: tenues enim illìc venulæ, & minutæ sunt arteriæ. *Sanguis* autem coloris non valde nigri est, subflavus, non saturatè tinctus, lævis, aut salivæ permixtus, cum nauseâ vomituque effluens. Levis tussicula est, interdum aliquid emoliens, interdum nihil secum trahens; etenim unà laborat aspera arteria, stomacho prætenta, eique adhærescens. Inter devorandum ulceris vel morsus, vel astrictio, multo autem magis, si ea quæ deglutiuntur valdè frigida, vel calida, vel acerba sint [d]. Inhæret etiam stomachi dolor, qui nonnullis usque ad dorsum pertingit: pituitæ vomitus, &, si morbus in vetustatem incidat, & increscat cibi fastidium, pituitosa multa effundunt: febres non continuæ, sed vagæ.

E Ventriculo.

At a *Ventriculo* niger concretusque sanguis evomitur, licèt ex arteriâ fluxerit: si ex venâ, multo nigrior concretiorque; multa nausea, pituitæque, & bilis vomitus: si homo non multo antè comederit, cibo sanguis permixtus effunditur; nam in eodem loco cibus sanguisque congregantur; eructatio frequens, & odoris fœdi. Quòd si multa intus coierit materia, sequitur molestia, & vertigo: eadem si evomatur, relevantur quidem, languent tamen, penitusque exæstuant, iisque assiduè dolet ventriculus.

Ex Asperâ Arteriâ.

Cæterùm ab *Aspera Arteria* paucus sanguis, isque coloris flavissimi, cum tussi expellitur: qui nisi extundatur, continenter tussiunt; accedit etiam, paululùm infra vel supra guttur, doloris sensus: vox rauca, & obscura.

---

d Hæc similiter exscripsit *Aëtius* (L. 8, c. 56) Et sanè totum illud *Aëtii* caput ex *Galeno* (De Loc. Affect. L. 8, c. 7.) & *Aretæo*, & quidem potissimùm ex hoc, licèt *Galeni* tantùm facta sit mentio, contextum est. Id etiam adverti potest, quòd neque *Galenus*, neque *Aretæus*, quidvis alter ab altero de hàc re mutuatus sit.

Quòd

E Pulmone. Quòd ſi profluvium fiat a *Pulmone*, exeſâ præſertim parte, conſertim effunditur, & cum vehemente tuſſi ſanguis exit ſaturatè flavus, ſpumans, rotundus, ita ut alia ab aliâ differat rejectio; quoniam eorum, quæ de pectore exeunt, etiam in communi vaſe corruptio diverſa eſt; & ex iis, quæ tanquam ex appoſitione permiſcentur, ſeparare quædam poſſis quæ pectoris partes eſſe videantur: alia verò, quæ quaſi carnoſa ſunt, pulmonis eſſe partem exiſtimes; adeſt pectoris gravitas ſine dolore, & in his præcipuè facies valde rubet.

E Pectore. Si ex *Pectore* ſit profuſio, dolor anteriùs, juxta os pectoris, ruptæ partis indicium eſt: tuſſis fit aſſidua, vix quicquam trahens: ſanguis autem non admodum flavus, modicæ craſſitudinis, ſine ſpumâ; at ſi in ejus tranſitu per conſenſum afficiatur pulmo, aliquid ab eo ſpumæ communicatur: quoniam ex pectore in aſperam arteriam via per pulmonem eſt.

Ex Latere. At ex *Latere* ſanguis cum tuſſi fertur, niger, lævis, fœdi odoris viroſique, qualis e putrefactis rebus exhalat: lateris acutus dolor; multique *Pleuriticorum* more cum febre moriuntur.

Cauſæ. Hos affectus infert humida & calida tempeſtas, quale eſt humidum calidumque ver: poſt hoc, æſtas: minùs autumnus: hyemſque minimè. Æſtate per ſanguinis profuſionem maximè intereunt: quoniam eo tempore inflammationes maximæ oriuntur; vere proximè, ex inflammationibus, febribuſque ardentibus; autumno autem *Phthiſes* præcipuè oriuntur.

Utque ſummatim loquar, in omni *Sanguinis Rejectione*, licèt parva ſit, ruptæque licèt partes jam coierint, ſequitur animi demiſſio, vitæque maxima deſperatio; quis enim ita conſtantis animi eſt, ut ſeipſum quaſi jugulari ſentiat, neque mortem pertimeſcat? ſiquidem animalia quoque maxima ac fortiſſima, quales tauri ſunt, ſanguinis profuſione celerrimè moriuntur. Verùm hæc quidem res non ita mira eſt; illud autem maximè admirabile: quòd in eo tantùm caſu, ubi ſanguis ex *Pulmone* fertur, qui affectus omnium eſt graviſſimus, ægri, etiam cùm ad ultima ventum ſit, de ſe non deſperent. Mihi quidem hujus rei videtur eſſe cauſa, quòd pulmo dolorem non ſentit; nam vel in exiguo dolore laborantes mortem horreſcunt, & plerique magis exterrentur, quàm læduntur: contrà, cùm in maximis affectibus dolor abeſt, nullus etiam mortis ſubeſt timor, & id mali magis pernicioſum eſt, quàm terrificum.

DE
SYNCOPE.

Cap. III.

Syncope Cordis affectus.

RECTE Medicus atque vulgus, rectè planè hunc affectum nominârunt; etenim nomen mali eſt quod celerrimè occìdit. Ecquid enim *Syncopes* vi majus celeriuſve eſt? ecquodnam aliud nomen hujuſce rei poſſit eſſe ſignificantius? Quænam verò pars magis quàm Cor ad vitam mortemque confert? Neque enim *Syncopen affectum* eſſe *Cordis* incredibile videtur, aut vitalis in eo facultatis detrimentum; tanta mortis eſt celeritas, taliſque ſpecies. Hic quippe morbus vinculorum quædam diſſolutio eſt, quibus facultas continetur vitalis: & humanæ conſtitutioni planè adverſarius; nam cùm eam tenaciter arripuerit, non dimittit, quoad hominem diſſolverit. Quid mirum? ſiquidem alii graves affectus certis quibuſdam partibus, quibus innaſcuntur, proprii ſunt, eaſque ſolas attingunt; *Bubones* peſtiferi, iique peſſimi moris, ex jocinore, neque ex aliâ quâvis parte, oriuntur; nervis *Tetanus* eſt proprius, *Epilepſia* capiti; ita *Syncope Cordis vitæque morbus* eſt. Quicunque verò hunc eſſe Stomachi affectum exiſtimant, quia cibo vinoque, quibuſdam etiam frigidâ, vires auctæ, malumque ſit depulſum, mihi quidem eodem jure *Phrenitidem* morbum eſſe capillorum cutiſque capitis videntur arbitrari poſſe, quia detondendis perfundendiſque crinibus relevantur *Phrenitici.* Verùm enimvero Stomachi vicinia Cordis plurimùm intereſt, quippe ex quo Cor tam utilia, quàm noxia ſibi attrahat. Siquidem aërem etiam per pulmones, reſpirationis gratiâ, Cor adducit: neque tamen ex æquo principio pulmones ſpirandi facultate potiuntur. Etenim haud inſtrumentis ineſt vis, ſed illic, ubi vitæ atque roboris principium eſt; porrò Stomachus nec vitæ principium eſt, nec ſedes. Poteſt quidem fieri, ut per imbecillitatem ejus quiſpiam lædatur: quemadmodum cibi, qui Cordi noxii ſunt, non Stomacho ipſi, ſed per eum Cordi officiunt; ſiquidem qui ex his intereunt Cordis affecti notas habent, pulſum exiguum, imbecillem, cordis palpitationem cum ſubſultu vehementi: accedit vertigo, animæ defectus, membrorum torpor ac reſolutio, ingens neque cohibendus ſudor, totius corporis frigus, ſenſûs, vociſque privatio. Hæccine verò Stomachus patiatur? huic quidem affectus proprii ſunt, nauſea, vomitus, cibi faſtidium, ſingultus, eructatio, & ea nonnunquam acida. Ii verò, qui Corde laborant, ſenſus habent etiam acutiores, ita ut meliùs, quàm antea, & audiant, & videant: mente quoque conſtantiori puriorique animâ præditi ſunt, idque non modò in præ-

ſentibus negotiis, ſed etiam ut futura veriſſimè declarent. Hæ certè non Stomachi, ſed Cordis, facultates ſunt, ubi & anima, & natura ejus locatur [e], ubi etiam eædem facultates morbo afficiuntur.

Cæterùm hic affectus virium naturæ diſſolutio eſt, ejuſque cauſa frigiditas cum humiditate; nam & intrà & extrà calore vacant, neque ſitiunt, & ſpiritum emittunt frigidum, magnis licèt atque *Ardentibus* afflictati fuerint febribus, a quibus *Syncope* ſuccenditur. Nam cùm natura & valens, & rectè temperata eſt, omnibus dominatur atque imperat, & humoribus, & *Spiritui*, & ſolidis partibus, perque convenientem horum ordinem & modum vitam hominis adminiſtrat; at ſi naturæ vinculum, id eſt vis, ſoluta fuerit, tunc affectus iſte naſcitur. Huic initium præbet *Cauſus*, (ſive *Febris Ardens*,) qui hujuſmodi eſt.

DE CAUSIS, SIVE FEBRIBUS ARDENTIBUS.

Cap. IV.

Cauſi Signa.

FERVOR ubique acer atque tenuis, in interioribus præſertim partibus: ſpiritus, velut ex igne, torridus: ingens aëris adductio, ejuſdemque frigidi deſiderium: linguæ, itemque labiorum, & cutis ſiccitas: extremæ partes frigent: urina bile ſaturata: vigiliæ: pulſus creber, exiguus, languidus: oculi lucentes, ſplendidi, ſubrubri: bonus faciei color.

Incrementum.

Quòd ſi malum increſcat, majora & pejora fiunt omnia; pulſus minimus, & creberrimus: calor ſicciſſimus acerrimuſque: mens deſipit: omnium rerum ignari ſunt: ſiticuloſi: omnia frigida attrectare cupiunt, parietem, veſtem, pavimentum, humorem; manus frigent, ſed earum palmæ vehementer incaleſcunt: ungues lividi: reſpiratio frequens: roſcidus quidam humor circa frontem & jugula.

Syncope.

At ſi ad ultimam ariditatem & calorem pervenerit natura, calor in frigus, ſiccitaſque in humiditatem convertitur; quoniam extrema rerum

[e] Eadem, de *Cordis* facultate, *Archigenis* ſententia eſt, quam impugnat *Galenus*. (De Loc. Affect. L. 1, c. 1.) *Veterum* autem opiniones de *loco* in *Cardiacis patiente* adducit *Cœlius*; (Acut. Morb. L. 2, c. 34.) diſcriminis verò notas inter animi defectionem ex *Stomacho* & affectum *Cardiacum* exponit. (c. 35.)

incre-

incrementa in contrarium ſtatum ſolent tranſire. Itaque cùm ſoluta fuerint naturæ vincula, hæc eſt *Syncope :* tum per univerſum corpus non ſupprimendus ſudor prorumpit : reſpiratio frigida : plurimus circa nares vapor ; ſiti ardent, etenim tum omnes aliæ partes, tum præcipuè ipſa ſitis inſtrumenta, os ſcilicet atque ſtomachus, exaruerunt ; urina tenuis, aquoſa : alvus plerumque ſicca eſt, ſed quibuſdam pauca, bilioſa excernit ; multus redundat humor : quinetiam oſſa diſſolvuntur atque diffluunt : ex omni parte, ſicut in flumine, extrà fit effuſio. Animus conſtans rurſus efficitur : puri ſenſus omnes : ingenium ſubtile : mens fatidica ; quo fit, ut imprimis vitæ ſuæ finem adeſſe præſentiant ; deinde aſtantibus futura prædicant ; ſunt quidem nonnulli, qui eos aliena loqui arbitrantur, ſed cùm prædicta evenerint, homines admiratione obſtupeſcunt. Alii cum quibuſdam defunctis etiam colloquuntur [f], quos præſentes ipſi fortaſſe ſoli præ tenui puroque ſenſu aſpiciunt : aut fortè ipſorum animo viros, quibuſcum verſaturi ſunt, prænoſcente, atque declarante. Is quippe erat antea in humorum illuvie, & caligine demerſus : poſtquam autem iſta morbus exhauſerit, tenebraſque diſpulerit ab oculis, quæ gerantur in aëre, enarrant, mentemque quaſi nudam habentes veraciſſimi vates evadunt. Quicunque verò ad iſtam humorum animique tenuitatem pervenerint, vix ſuperſunt, quia facultas eorum vitalis jam in auras evanuerit.

DE

CHOLERA.

CAP. V.

CHOLERA materiæ recurſus eſt ex univerſo corpore in ſtomachum, & ventriculum, & inteſtina : malum acutiſſimum. Ea quidem, quæ in ſtomacho congeſta fuerint, ſuprà per vomitum erumpunt ; per inferiores autem vias, humores in ventriculo & inteſtinis collecti exeunt. Quæ primò evomuntur, aquoſa ſunt : ſtercora venter excernit liquida & odoris fœdi : nam affectus hic ex aſſiduâ cruditate naſcitur ; ubi iſta eluuntur, pituitoſa prodeunt, ac deinde bilioſa. In initio hæc facilè ac ſine dolore redduntur ; poſtea verò, cum ſtomachi intentione, ac ventris torminibus. Choleræ Signa.

---

[f] *Cœlius Phreneticī* ſignum eſſe dicit, cùm homo loquatur, tanquam viſis, & non ſolùm non viſis, ſed etiam mortuis. (Acut. Morb. L. 1, c. 3.)

Si

Incre-mentum. Si morbus increſcat, graviora fiunt tormina, defectus animæ, membrorum reſolutio, anxietas, cibi faſtidium : vel ſiquid aſſumant, bilis ſaturatè flava cum multo ſonitu ac nauſeâ per vomitum erumpit : ſimiles etiam dejectiones ſunt ; accedunt nervorum diſtentiones : crurum brachiorumque muſculi contrahuntur : digiti incurvantur : vertigo fit, & ſingultus : frigus oboritur, & extremæ præſertim partes algent, totumque corpus inhorreſcit.

Mortis Signa. Si pernicies in propinquo eſt, ſudoribus æger diffluit : atra bilis ſurſum & deorſum effunditur : urinæ parum redditur, tum quia convulſionibus prematur veſica, tum quia haud multum urinæ colligat, propter humorum ad inteſtina derivationem ; vox intercidit : pulſus exiguus, & creberrimus, qualis in *Syncope* : vomendi conatus aſſidui, & inanes : dejiciendi, ſicut in *Teneſmo*, cupiditas, ſicca tamen, neque humoris quicquam excernens. Mors doloribus pleniſſima, ac miſerrima, quæ convulſionibus, & ſtrangulatione, & inani vomitu infertur.

Quos, & quando Cholera invadat. Æſtate hic affectus præcipuè naſcitur, poſtea autumno, vere rariùs, atque hyeme rariſſimè. Ex ætatibus, eidem opportuni ſunt juvenes, quique ætate conſiſtunt : ſenectus minimè : pueri maximè, ſed extra mortis periculum.

DE ILEO,

SIVE

VOLVULO.

CAP. VI.

Ilei definitio. IN inteſtinis excitatur inflammatio dolorem movens pernicioſum ; multi quippe ex vehementiâ torminum intereunt. Intus etiam *Spiritus* [g] quidam naſcitur frigidus, ac iners, qui nec per ſuperiora, nec per inferiora facilè tranſmitti poteſt : ſed per ſuperiorum inteſtinorum ſinus convolutus plerumque inhæret ; quam ob cauſam *Ilei*, (ſive *Volvuli*,)

---

g Ita *Hippocrates*, Aliarum, inquit, ægritudinum, quales ſunt *Volvuli*, aut inteſtinorum convolutiones, aut tormina, a *Flatibus* cauſam dependere cuivis eſſe manifeſtum exiſtimo. Horum enim omnium *Spiritûs* (τȣ̃ Πνεύματος) trajectio cauſa eſt. Hic enim ubi ad loca tenera, inaſſueta, nec priùs attacta incubuit, ad inſtar ſpiculi infixi carnes ſubit. Eam ſanè ob cauſam, etiam foris adhibitis calidis fomentis, dolorem lenire conantur ; rarefactâ enim cute per fomenti calorem *Spiritus* extra corpus pervadit, ac proinde dolorem quies quædam conſequitur. (L. de *Flatibus*.)

Volvuli,) nomen obtinuit. At ſi ad tormina compreſſio inteſtinorum & mollities acceſſerit, multumque ima pars ventris exſtet, Χόρδαψος[h] appellatur; quia ἕψησις, (id eſt, elixatio,) idem quod μάλθαξις (id eſt, mollities) ſignificat, Χορδὴ verò nomen inteſtinorum eſt; ita *Meſenterium*, nervos ſcilicet, atque vaſa, membranaſque, quæ in medio inteſtinorum jacent, & ea ſuſpendunt, Ἐπιχορδίδα Veteres dixerunt.

Chordapſi definitio.

Ilei cauſa eſt, aſſidua multorum, variorumque, & inuſitatorum ciborum corruptio, & alia poſt aliam cruditas, præcipuè ab eſu earum rerum, quæ *Ileum* excitare conſuêrunt, quale Sepiarum atramentum eſt. Idem etiam expectari poteſt ab ictu, vel frigore, vel largâ atque avidâ inter ſudandum frigidæ potione. Iis etiam inferiora ſolent inflammari inteſtina, quibus inteſtinum cum ſtercore in ſcrotum procidit, neque in ventrem repulſum eſt, ſed eò violènter protrùſum. Uſitatus etiam pueris eſt affectus, quippe quos cruditas multùm infeſtet: ſed ii evadunt, tum propter conſuetudinem, tum ob inteſtinorum humiditatem, quæ illi habent lubrica; *Ileo* ſenes non ſæpe tentantur, ſed ex eo minimè ad ſanitatem perveniunt. Affectum hunc tempus æſtivum, magis quàm vernum, parit: autumnus magis quàm hyems: utriſque autem multo frequentiùs æſtas.

Ilei Cauſæ; eique opportuna Tempora, & Ætates.

Multi itaque ex his torminibus repentè intereunt. Quibuſdam pus intus coit, deinde nigricans & putrefactum excidit inteſtinum, atque ita perierunt. Si morbus ſit mediocris, adeſt dolor convolvens ſe: humorum in ſtomacho redundantia: reſolutio, & languor: eructationes vacuæ, nihil relevantes: alvus flatibus ſubmurmurat, quæ uſque ad ſedem tranſeunt, ubi exitus iis intercluditur.

Morbus mediocris.

Sin ægrum ex toto morbus occupet, omnia ſurſum, & *Spiritus*, & pituita, & bilis, per vomitum erumpunt: pallidi ſunt, ac per omne corpus frigdi: dolor vehemens: ſpiritus difficulter trahitur: urget ſitis.

Vehemens.

Quòd ſi mors jam inſtet, ſudor manat frigidus: urinæ difficultas eſt: ſedes adeò conſtricta, ut ne tenuem quidem lamellam recipiat: ſtercoris vomitus: vocis intercluſio; pulſus antea quidem rarus, & exiguus: ſed, inſtante morte, minimus, creberrimus, deficiens. Hæc utique, affectis tenuibus inteſtinis, contingunt[i].

Mortis Signa.

Iidem etiam morbi *Colo* incidunt, & eædem notæ ſunt, eademque mali ſpecies. Horum aliqui evadunt, ſi in Colo excitetur *Suppuratio*; cujus rei cauſa eſt, quòd inteſtinum craſſum & carnoſum eſt. Cæterùm, affectis tenuibus inteſtinis, tenuis & acutus ſubeſt dolor; ubi verò *Colon* laborat, plurima eſt humoris abundantia, & gravitas ei inhæret: dolorque modò ad coſtas pertingit, ac *Pleuritidis* opinionem facit, ſiquidem in his etiam oritur febris; modò, hìc vel illìc, ſub iis coſtis, quæ *Nothæ* vocantur, percipitur, ita ut jecur, aut lienis dolere videatur;

Colon eodem modo affectum.

---

h Vid. χόρδαψος in Lexic.

i Hæc omnia, a principio capitis, (omiſsâ tantùm *Ilei* cauſâ e frigido iſto *Spiritu*,) ex *Archigene*, ad verbum adducit *Aëtius*. (Tetrabib. 3, Serm. 1. c. 28.)

rurſuſque ad ilia deſcendit; Colon etenim inteſtinum prægrande eſt, & undequaque fuſum atque ſinuatum; quibuſdam dolor etiam Oſſi *Sacro* infigitur, & femoribus, muſculiſque teſticulorum, qui *Cremaſteres* appellantur. Porrò qui dolore *Colico* tentantur, magis inani vomitu laborant, quodque effunditur, tenue, & bilioſum eſt, oleique ſimile. In hoc malo, tanto levius eſt periculum, quanto Colon tenuibus inteſtinis & carnoſius eſt, & craſſius, & noxæ tolerantius.

DE
JOCINORIS
ACUTIS AFFECTIBUS.

Cap. VII.

De Jecore.

QUI *Jocinore* laborant, quanquam non citiùs, quàm *Cardiaci*, majori tamen cum dolore moriuntur. Etenim *maxima Jecoris pars ſanguinis quædam concretio eſt*. At ſi in ejuſdem *Portis* cauſa inciderit aliqua lethalis, æquè celeriter, ac *Cardiaci*, conſumuntur. Siquidem hæ partes ex membranis, nerviſque, tenuibus quidem illis, maximi tamen ad vitam momenti, atque ex venis grandibus contexuntur. Præterea, ut *Philoſophi* [k] quidam prodiderunt, huic loco *Animæ appetitus* inſidet. Ex hoc viſcere longè maxima fiunt ſanguinis profluvia; *Jecur* enim *Venarum quædam radicatio* eſt [l]: in quibus, ſicut neque in ullis aliis juxta partes nobiles, magna haud admodum frequenter excitatur inflammatio, quia priuſquam hæc contrahi poſſit, æger interit. At exiguæ inflammationes ſæpiſſimè ibidem oriuntur: quo fit, ut mortem evadant, ſed diutiùs ægrotent; quoniam a *procreando ſanguine*, quod opus ad *Jecur* pertinet, id nec quieſcit unquam, nec moratur.

Jecoris Inflammatio.

Quòd ſi circa cor, & infra ſeptum tranſverſum, (ad quas partes ſanguis inde amandatur,) magnâ quâvis de cauſâ, vel ex ictu, vel ex aſſiduâ multorum, & inutilium ciborum corruptione, vel ex ebrietate, vel ex violento frigore, & præſertim in ipſis etiam *Jecoris Portis*, contrahatur inflammatio, mors ingruit celerrimè. Fervor enim urget, in profundo latens, obſcurus, acer: pulſus ſegnis: doloris varia, & omnigena ſpecies, qui modò dextras partes ita transfodit, ut acutum illic telum infixum eſſe videatur: modò torminum ſimilis: rurſus cum ingentis cujuſdam gravitatis ſenſu; inter dolores virium languor, vociſque ſuppreſſio.

---

[k] *Plato* in *Timæo*; cæterique hujus Sectatores. [l] Verba *Hippocratis*. (L. de Aliment.)

Septum

Septum tranſverſum & membrana coſtas ſuccingens deorſum trahi percipiuntur, quia ab his partibus jecur ſuſpenditur, atque ita illas onere ſuo degravat; quapropter in jugulo, quod eſt e regione jecoris, vehemens ſentitur dolor; tuſſis imperfecta, tuſſiendique tantùm cupiditas, vel ſi ea fortè expleatur, nihil humoris ſecum trahens: ſpiritus difficulter adducitur, quia ſeptum tranſverſum pulmoni non opitulatur, quod ei ad conſtrictionem ac dilatationem naturaliter inſervit: paululum ſpiritûs accipiunt, plus emittunt. Coloris ſunt ex atro viridique permixti, & quaſi plumbei; cibum faſtidiunt, vel ſiquid aſſumant, præcordia iis inflantur: eructatio fit bilioſa, acida, viroſa, cum nauſeâ, & inani intentione: venter ſolutus bilioſa, viſcida, pauca, plerumque dejicit. Mala aſſiduè increſcunt; mens, quanquam haud ita multùm alienetur, ſegnis tamen fit, & ſuſpenſa, & vana: corporis multus languor: extremorum frigus: tremores, horroreſque: ſingultus inanis, convulſioni ſimilis; *Icterici* fiunt, & per univerſum corpus ſincerâ bile inficiuntur. *Regius* autem *morbus*, ante ſeptimum diem exortus, & alios quidem ſæpiſſime occidit [m].

Jecoris Suppuratio.

Quicunque verò, vel ſanguinis profluvio, vel multis ac bilioſis dejectionibus, vel urinæ plurimæ & ſinceræ effuſione, mortem evadunt, his poſt tres ſeptimanas *Jecur* ad *Suppurationem* tendit. Quòd ſi longum adhuc tempus ſine *Abſceſſu* durent, in *Hydropem* inſanabilem affectus definit; ſiticuloſi fiunt, parum tamen bibunt: corpus aridum eſt, & expers pinguedinis: acida expetunt, ſed nullum guſtu ſaporem percipiunt.

Cauſæ.

Morbum hunc autumnus infert, cum nimiâ horariorum & variorum fructuum eſcâ, & cruditate ex iis inſequente. Qui ætate conſiſtunt eidem maximè ſunt obnoxii.

DE VENÆ CAVÆ ACUTO AFFECTU.

Cap. VIII.

Venæ Cavæ deſcriptio.

A *Portis jecoris*, inter ejus extrema, Vena lata procedit, quæ, in tenues ac plures uſque diviſa, in totum denique jecur per venas adeò minutas diſtribuitur, ut eæ viſum effugiant. Harum ſummis oſculis aliarum venarum extremitates committuntur, quæ ex tenuibus

---

[m] Hippoc. Aph. 62, & 64, § 4.

pluri-

pluribuſque majores paucioreſque fiunt, & in medio tandem jecore in venam unicam atque grandem coaleſcunt. Inde per diviſionem duæ factæ ultra jecur pertinent. Harum altera, primam jecoris fibram ſurſum penetrans, in gibbâ ejus parte iterum emergit: & poſtea, ſepto tranſverſo perforato, cordi inſeritur; *Vena Cava* hæc vocatur. Altera, quintâ & inferiore jecoris fibrâ uſque ad gibbam ejus partem trajectâ, juxta ſpinam exit, eique uſque ad coxas prætenditur; hæc etiam *Vena Cava* eſt: idem enim nomen obtinet, quoniam una atque eadem Vena eſt, initium ſumens a jecore. Nam ſiquis velit, lamellam poſſit, & a ſuperiore *Vena Cava*, quæ ad cor pertingit, in eam, quæ juxta ſpinam ſerpit, rurſuſque a ſpinâ per jecur intra cor, tranſmittere; eadem enim via eſt.

Vena tota ægrotat.

Hæc itaque *Vena*, ut ego arbitror, tota acutis & vehementibus morbis tentatur; etenim omnis una eſt atque eadem. Quibuſdam verò Medicis ea pars duntaxat, quæ juxta ſpinam poſita eſt, videtur affici, quia nullæ notæ evidentes ſubſunt, quæ partem juxta cor laborare ſignificent: nam intra pectus ea protenditur, nulli rei adhæreſcens, ſed ibidem ſuſpenſa, quoad ſeptum tranſverſum prætergreſſa cordi inſeratur; quo fit ut, ſiquid gravius malum *Venam* hanc pertentet, id ab ambienti pectore occultetur.

Cedmata in Venâ Cavâ.

Cæterùm in hâc *Vena* oriuntur affectus, quæ vocantur *Cedmata*; in quo caſu ſanguinis, ex ejus ruptione, profuſio citiſſimè mortem infert: is autem, ſi in pectore fiat ruptio, ſurſum per pulmonem atque aſperam arteriam effunditur; quod idem ſi juxta *Venæ* originem, in inferiori ventre, contingat, is inteſtinis continetur, ita ut ea repleat: ubi, priuſquam ſanguis dejectus in conſpectum prodeat, ægri moriuntur: at iis erat interim venter plenus ſanguine.

Venæ Cavæ Inflammatio.

Circa *Venam* hanc naſcitur etiam inflammatio, quæ ſi magna ſit, hominem celeriter interimit. Fervor enim acer & mordax, in utroque ventre concluſus, ſuccenditur, qui in externis partibus ita parum emicat, ut tangenti mitis tantùm calor ſubeſſe videatur: homo interim comburi ſe exiſtimat; pulſus exiguus, creberrimus, quaſi compreſſus, ac ſeſe perſequens: extremorum frigus: ingens ſitis: oris ſiccitas: vultûs decolor quidam rubor: totum corpus ſubricundum eſt: præcordia dura, ac ſurſum reducta: dolor magis in dextrâ parte urgens. *Venæ* palpitatio eſt, ad ilia uſque continuata: in quibuſdam autem *Arteriæ*, etiam juxta ſpinam, quod a pulſu in alterâ præcordiorum parte ſignificatur; nam *Arteria*, juxta *Venam* ad ſiniſtrum latus poſita, cum illâ conſentit, utpote quæ in omne corpus diducta neque ulli parti quicquam levamenti afferat, neque ipſam cutim emolliat; cutis enim ſicca eſt, rugoſa, atque aſpera, in partibus præſertim prominentibus atque oſſeis, ut in cubito, genibus, & digitorum articulis. Somni tumultuoſi ſunt: venter aliis nihil reddit, aliis exiguum aliquid, acre, & bilioſum: urina flava, & mordax: mens conſtat quidem, ſed torpet: & corpus tabe conſumitur.

Unde

Unde fit, ut quicunque hunc viderint morbi ſtatum, *Cauſum* (ſive *Ardentem Febrem*) illum vocârint; & profectò ejus ſigna ad *Cauſorum* ſpeciem pertinent, & per autumnum affectus hic exoritur, juvenibuſque, & ætate conſiſtentibus maximè lethifer eſt, qui ex malâ victûs ratione, & nimiis laboribus, tenuem ſibi corporis habitum comparârunt. Decimo quarto die plerumque moriuntur; quibus autem morbus in vetuſtatem incidit, intra duplex temporis ſpatium intereunt. Quibuſcunque autem ex initio, vel parva fuerit, vel magna citò conquieverit inflammatio, mortem evadunt, ſed malo nondum liberantur: *Cauſo* enim diu laborant; decedunt quidem periculoſæ notæ, utì dolores, & præcordiorum diſtentio, & pulſûs pravitas, & mentis torpor; remanet tamen faſtidium, & moleſtia, & anxietas: accedit ardor, & ſitis, & linguæ oriſque ſiccitas: ſpiritum longo magnoque tractu confertim accipiunt, quaſi totum aërem refrigerandi ſui causâ vellent adducere. Quòd ſi frigidam quàm plurimam affatim bibant, pauliſper relevantur: ſed ſitis iis rurſus accenditur, rurſuſque frigidam avidè hauriunt; & eodem tenore malum procedit. Et peritus Medicus, ſicut in aliis *Febribus Ardentibus* ſatis tutò, ita tutiùs in *Cauſo*, qui ex *Vena Cava* oritur, frigidam liberaliter propinaverit. Et ſi aqua, per alvum, aut veſicam, tranſeat, vomitu non eſt opus; ſin minùs, ab epotâ multâ frigidâ multum vomendum eſt; diſrumperetur etenim homo, ſi tantâ humoris hauſtâ copiâ, nihil per ſudores, vel urinam, aut alvum reddiderit.

DE
RENUM
ACUTIS AFFECTIBUS.

Cap. IX.

RENES reliquo corpori, quoad ſpeciem ejus, non ita multum periculi inferunt, etiamſi acutiſſimis ipſi tententur malis: (etenim naturæ glanduloſæ ſunt;) ægrum tamen facilè interimunt: quoniam horum actio apprimè neceſſaria eſt, urinæ ſcilicet a ſanguine ſeparatio, ejuſdemque excretio. De Renibus.

Urinam verò ſupprimere poteſt, vel *Calculus*, vel oborta *inflammatio*, vel *grumi ſanguinis*, vel aliquid horum ſimile. Id ubi fit, reliqui corporis ſpecies nullo affectu, ex conſenſu, perturbatur; ſed ipſa per ſe urinæ ſuppreſſio malorum omnium cauſa eſt. Adeſt enim fervor acer Urinæ Suppreſſio.

& moleſtus : dolor in lumbis juxta ſpinam gravis : partium, præcipuè circa præcordia, diſtentio : urina, non ex toto, ſupprimitur, ſed guttatim deſtillat, magnamque ejus effundendi copiam fit cupiditas ; etenim redundantiæ ſenſus eſt. Quòd ſi urina acris etiam ſit & mordax, accedunt frigora, & tremores, nervorumque convulſiones, præcordiorum diſtentio ac repletio. Affectus hic, ejuſque ſenſus ei ſimilis eſt, qui, a ciborum plurimorum corruptione, ventris inflationem facit. Pulſus, in initio, rarus, ſegniſque : quando malum vehementiùs urget, parvus, creber, tumultuoſus, inordinatus ; ſomnus tenuis, cum dolore, non continuus : nam e ſomno, perinde ac ſiquis eos pupugerit, proſiliunt, ac rurſus in ſoporem, tanquam laſſitudine confecti, devolvuntur ; mentis non magna alienatio eſt, paululùm tamen delirant ; facies livet. Quòd ſi mingendi cupiditas revertatur, non ſine convulſionibus, & ingenti dolore, paululum, idque guttatim, exprimunt ; id in præſentia cruciatibus aliquid demit, qui poſtea rurſus increſcunt. Ex his, qui moriuntur, acutiſſimè pereunt illi, quibus nihil excernitur ; plures enim liberantur, vel calculo cum urinâ in veſicam delapſo, vel inflammatione in pus converſâ, aut celeriter diſcuſsâ. Nam ſi aliquantulùm morbus remiſerit, ita ut urina facilè tranſeat, mortem effugiunt : at eorum corpora longo temporis ſpatio conſumuntur. Ex his morbis ægri lecto non affiguntur, ſed tabidi tandem evadunt. Eadem verò anni tempora, & regiones, & ætates, quæ *Venæ Cavæ* affectibus, his etiam malis patent. Ex *Renibus* aliquando prorumpit plurimus confertim ſanguis, perque multos dies continenter fluit ; nemo tamen ex hâc profuſione moritur, ſed ex inflammatione, quæ profuſionem comitatur, ſi fortè ſanguis ſupprimitur ; atqui ex ſuppreſſione, quam ingens inflammatio fecit, mors plerumque ſequitur.

Profluvium Sanguinis.

DE

VESICÆ

ACUTIS AFFECTIBUS.

CAP. X.

De Veſicâ.

VESICA in acutis morbis non ſine periculo afficitur, licèt id per conſenſum cum aliis partibus fiat : ſed dolores patitur multo magis graves ac lethales, ſi per ſe laborare cœperit ; etenim mala ſua, per conſenſum, omni parti, & nervis, & menti facilè communicat.

municat. *Vesica* quippe *nervus* est *frigidus albusque*, ab innato calore posita quàm longissimè, ad externum verò frigus quàm proximè: nam, in imo ventre latens, magno a pectore distat intervallo; quinetiam munus ejus apprimè necessarium est, urinæ scilicet emissio.

Vesicæ obstructio; aliique affectus acuti.

Hæc itaque si *Calculis* tantùm fuerit, aut *grumis*, aut aliâ quâvis, vel propriâ, vel alienâ calamitate obstructa, perniciosum est. Nam in mulieribus, ab utero, si is inflammetur, comprimitur: in viris, ab intestino ultimo, quod rectum, & prælongum est. Hæc ex involuntariâ, præ pudore in colloquiis conviviisque, urinæ retentione sæpenumero impletur, & eo usque distenditur, ut per imbecillitatem se contrahere nequeat, & urinam emittere. Itaque cùm hæc supprimitur, sequitur superiorum partium, renum scilicet atque ureterum, repletio ac distentio: lumborum dolor gravis: convulsio: tremor, horrorque: mentis alienatio. Verùm si præter hæc, vel *Ulcere*, vel *Inflammatione* laboret, plurima accedunt etiam mala; sed ex *Ulceribus* mors multo celerrimè invadit. Atqui de *Vesicæ Ulcere*, & *Abscessu*, & *Suppuratione*, cæterisque non acutissimis morbis, in tractatu de Diuturnis Affectibus dicemus. Eorum verò, qui peracuti sunt, & intra decem dies, vel paulò citiùs seriùsve, interimunt, qualis *Inflammatio* est, & *grumi*, & *Calculus* in Vesicæ cervicem delapsus, hoc in loco mentionem faciemus. Itaque si horum quippiam inciderit, urinæ fit suppressio: tumor in abdomine: per totum ventrem acutus dolor: vesicæ distentio: decimo die sudor frigidus: pituitæ primò, ac deinde bilis vomitus: totius corporis, sed præcipuè pedum, frigus. At si malum vehementiùs increscat, accedunt febres cum singultibus; pulsus inordinatus, creber, & exiguus: facies rubet: urget sitis: molestiâ, & delirio, & nervorum distentionibus infestantur. Epotis etiam venenis, & *Cantharidibus*, & *Bupreste*, inflammari solet vesica; tunc autem cum majori violentiâ venter distenditur, in eoque omnes notæ vehementiores sunt, neque longa mortis mora interponitur.

Profluvium Sanguinis.

Vesica sanguinem aliquando effundit, eumque flavum, atque tenuem; sed ex hoc casu homines rarissimè intereunt, quanquam sanguis non ex facili supprimatur. At ex grumis, & inflammatione, maximum imminet discrimen; etenim frigus, & mortificatio, & *Gangrænæ*, cæteraque his supervenientia mala citò interimunt.

Tempora, & Ætates his opportunæ.

Ex tempestatibus, hos affectus infert hyems, cum autumno. Ex ætatibus, ea quæ constans est, & senectus adhuc magis. Per cætera verò tempora, reliquasque ætates, neque assiduè oriuntur, neque valde lethales sunt. Ex omnibus pueri minimè periclitantur.

D E

DE
HYSTERICA SUFFOCATIONE.

Cap. XI.

De Utero

IN mediis fœminarum ilibus jacet Uterus, muliebre viſcus, vitâ pœne animatum; ſiquidem per ſe movetur huc & illuc intra ilia: quinetiam, directâ viâ ſurſum procedens, pectoris cartilaginem ſubit: & obliquè etiam, vel dextrorſum, vel ſiniſtrorſum, aut ad jecur, aut ad inteſtina fertur: ad inferiora quoque prolabitur, utque in ſummâ dicam, undequaque errabundus eſt. Porrò jucundis odoribus delectatur, ad eoſque propiùs accedere deſiderat: graveolentes autem averſatur, atque refugit; atque omnino, Uterus in muliere eſt, tanquam in animali aliud quoddam animal [n].

Uterina Suffocatio.

Hic itaque ſi repentè ſuperiores partes petat, ac diutiùs ibi commoretur, & viſcera violenter comprimat, mulier interdum *Epilepticorum* more, ſed abſque nervorum diſtentionibus, ſuffocatur; anguſtiis enim jecur, ſeptum tranſverſum, pulmones, & ipſum cor, celeriter opprimuntur: quâ de causâ ſpiritûs interclusio cum imbecillitate adeſſe videtur; præterea arteriæ *Carotides*, per conſenſum cum corde, conſtringuntur: unde capitis gravitas, & ſenſûs privatio, cum novo quodam ſopore, ſequitur.

Alius affectus huic ſimilis.

Contingit etiam fœminis alius quidam affectus, priori ſpecie non abſimilis, ubi ſuffocatio eſt, & vocis interclusio, qui ab Utero tamen non proficiſcitur: quippe qui viros etiam, *Catochæ* [o] more, invadat. Porrò iis, quæ ex Uteri vitio laborant, ſuccurrunt odores fœdi naribus admoti, ac bene olentium locis muliebribus applicatio: at in altero malo iſta nihil proficiunt; in Uteri morbo, moventur artus: in altero, motu prorſus deſtituuntur. Ad hæc, in Uterino affectu, tremores ſpontanei, & etiam involuntarii fiunt, ex abortu ſcilicet, & violentum uteri frigus, & copioſæ ſanguinis profuſionis ſuppreſſio, quæque alia his ſimilia ſunt.

Suffocatio imminens.

Itaque ſi, Utero ſurſum ſe movente, fœmina laborare cœperit, adeſt in obeundis negotiis ignavia, reſolutio, imbecillitas, genuum impotentia, vertigo, membrorum languor, capitis dolor atque gravitas: in venis item juxta nares utrinque poſitis ſentitur dolor.

---

[n] His, de Utero, ſimilia *Plato* habet, in *Timæo*. [o] *Cœlius* inquit, Neque alius quiſquam hanc Paſſionem (*Catocham*, ſive *Catalepſin*,) cognovit, uſque ad *Methodicorum* tempora. Nam ex noſtris primus *Magnus* ejus argumenta conſtituit, atque mox *Agathinus*, dehinc *Archigenes*, qui plurimùm Paſſionem a cæteris diſcernendo ſeparavit. (Acut. Morb. L. 2. c. 10.)

At

Paroxysmus. At si mulier collabatur, in stomacho morsum quendam percipit: infra præcordia, in eo loco, ubi uteri sedes est, vacua sunt ilia: pulsus intermittens, inordinatus, & deficiens: violenta suffocatio: suppressio vocis: sensûs privatio: spiritus trahi vix, aut ne vix quidem, percipitur. Celerrimè obeunt: sed ne tum quidem mortuæ videntur; neque enim cadaverosi quicquam in aspectu habent: etenim vividi coloris, & ad multam usque mortem magis rubicundæ sunt, quàm in habitu naturali. Oculi paululùm extant, & splendidi sunt: neque valde intenti, neque multùm hàc vel illàc versi.

Remissio. Quòd si, priusquam ad extrema ventum sit, in sedem suam revertatur Uterus, *Suffocatione* liberantur; alvus interim submurmurat: muliebres humescunt loci: spiritus evidentiùs, etiam cum aliquo sonitu, adducitur. A morbo celerrimè excitantur, quemadmodum etiam ex eo citissimè intereunt; siquidem Uterus ad superiores partes facilè fertur, & ab iis facilè etiam recedit. Is enim humoris superficiei innatat: humidæ sunt etiam, quibus sustinetur, membranæ: humidus etiam est, in quo jacet, locus; ad hæc injucundorum fugâ, & gratorum desiderio movetur; unde fit ut, tanquam arboris ramus, huc & illuc agitetur, sursumque & deorsum fluctuet. Quapropter fœminæ juniores hoc affectu tentantur, sed ætate provectiores eo vacant; nam quibus ætas, & vita, & mens est magis vaga, eæ errabundum etiam habent Uterum: natu verò grandioribus stabilis est, & ætas, & vita, & mens, & Uterus [p]. Hæc ex *Utero Suffocatio* mulieribus solis contingit.

Alia Uteri mala. Porrò quædam huic parti mala incidunt, quæ cum viris communia habet, sicut *inflammatio*, & *sanguinis profluvium*: cum illis etiam communes habet notas, febres, pulsûs defectum, frigus, suppressionem vocis. Atqui ex *sanguinis profusionibus* mors maturiùs sequitur, quippe quæ hominem quasi jugulent.

DE

SATYRIASI.

Cap. XII.

Satyriasis nomen. SATYRI, *Baccho* sacri, in picturis, atque statuis, cum arrecto pene exprimuntur, quod Deorum istorum libidinis signum est. Est etiam morbi quoddam genus, quod laborantis pudenda arrigit; id *Satyriasis* [q] dicitur propter similitudinem quam cum Deorum figurâ habet.

---

p Quædam, ex hoc Capite, passim excerpsit *Aëtius* (Tetrabib. 4, Serm. 4, c. 68.)
q Aliorum Medicorum, excepto *Themisone*, nullum hanc Passionem conscripsisse tradit *Cœlius*. (Acut. Morb. L. 3, c. 18.)

Signa.

Eſt autem effrænata commiſcendi corporis libido; ſed venere nihil quicquam relevantur, neque multo aſſiduoque coitu minuitur arrectio. Adeſt nervorum omnium convulſio: tendines, inguina, & partes inter inguen ac femur diſtenduntur: pudendorum inflammatio eſt, ac dolor: in facie rubor ineſt, & humor quidam roſcidus; ſilentes obambulant, triſtes, ac demiſſi, utpote ob mali turpitudinem dejecti. At ſi hominis verecundiam morbi vis exſuperet, linguam non continent, quin obſcœna proloquantur, neque ſibi temperare poſſunt, quin palam rem habere tentent; ita mente turbantur, ut indecora omnia perpetrent, neque ullo modo ſeſe continere valeant. Siticuloſi ſunt: pituitam multam evomunt: labia eorum ſpumâ obteguntur, ſicut in hircis fit libidine æſtuantibus, ſimilem etiam his odorem exhalant. Urinam, poſt diuturnam ejus ſuppreſſionem, reddunt, ſed albam, craſſam, ſeminique ſimilem; alvus ſoluta eſt; laterum & alarum ſpontanei pruritus; convulſionibus vexantur; cibum faſtidiunt, vel cum voracitate & tumultu rapiunt.

Signa exitioſa.

Quòd ſi morbus ad exitium tendat, inflantur, & eorum venter in tumorem aſſurgit: tendines omnes atque muſculi intenduntur: corpus ægrè movetur: contrahuntur artus; pulſus parvus, debilis, inordinatus.

Morbi ſolutio.

Hæc omnia interdum ſolvit alvus multis pituitoſis bilioſiſque dejectionibus perturbata; ſimiliter etiam vomitus. Periculo non vacat medela, quæ per ſomnum longum & profundum quæritur; ſiquidem multus ſomnus nervos refrigerat, & reſolvit, & ſtupefacit; torpor autem & frigus *Satyriaſi* medetur.

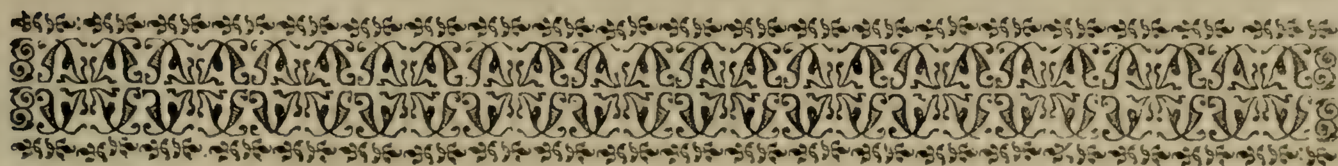
Quos, & quando occupet.

Morbus vere, & æſtate, præcipuè naſcitur. Ex ætatibus, adoleſcentulos, atque juvenes invadit, & præſertim illos, quibus eſt natura in venerem proclivis. Affectus acutiſſimus, atque turpis, qui plerumque intra ſeptimum diem hominem conſumit. Quidam tradunt fœminas[r] etiam eodem implicari malo, iiſdemque libidinis agitari furiis, cæteraque omnia pari modo perpeti. Ego ſanè laſciviam quandam humidis ineſſe fœminis, ita ut multam humoris copiam effundant, perſuaſum habeo: verùm *Satyriaſin* id eſſe minimè conceſſerim. Neque enim ex naturâ in hoc malum propenſæ ſunt: ſiquidem frigida earum eſt temperies; præterea partibus, quas habet *Satyrus*, (unde nomen morbus traxit) ad arrectionem aptis deſtituuntur. Neque verò *Hyſterica Suffocatione* laborant viri, quoniam Uterum ii non habent.

---

r Ita tradit *Cœlius Aurelianus*, (Acut. Morb. L. 3, c. 18.) & *Soranus*, (Aët. Tetrabib. 4, Serm. 4, c. 82.) cujus ſcripta *Cœlius*, ut ipſe ait, Latinizanda ſuſcepit.

A R E-

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE

CAUSIS, ET SIGNIS DIUTURNORUM MORBORUM,

Liber Primus.

DE

DE DIUTURNIS AFFECTIBUS.

PROOEMIUM.

Cap. I.

DIUTURNORUM Morborum dolor plurimus, tabeſcendi tempus longum, & incerta eſt curatio. Nam vel ex toto depelli nequeunt, vel propter levem errorem revertuntur. Laborantes enim in medelâ non ad ultimum perſeverare ſuſtinent, vel ſi in eâ perſiſtant, tamen in longâ victûs ratione delinquunt. Quòd ſi ad hæc dolore plena curatio acceſſerit, per famem, ſitim, & amarorum medicaminum aſſumtionem: & præterea adhibeantur cruciatus, vel inciſionis, vel uſtionis, quibus, in Affectibus Diuturnis, neceſſariò utimur, hæc ita refugere ſolent ægri, ut mortem potiùs ſubire deſiderent. Tum verò in ferendis ægroti moribus, & in variandâ medicinâ, & in gratis rebus ei citra noxam indulgendis, in eoque blandè alloquendo, Medentis ars perſpicitur. Oportet autem ut æger ipſe fortis ſit, & cum Medico adversùs morbum conſpiret. Is enim quando corpus tenaciter occupaverit, non modò celeriter conſumit illud exeditque, verùm etiam ſenſus ipſos pervertit, ipſamque animam in furorem agit per corporis impotentiam. Hujuſmodi *Inſaniam* & *Melancholiam* eſſe animadvertimus, de quibus poſtea dicetur; in præſentiâ de *Cephalæa* ſermonem faciemus.

DE CEPHALÆA, SIVE DOLORE CAPITIS.

Cap. II.

Cephalalgia, & Cephalæa.

SI caput leviter, temporariâ quâvis de causâ, doleat, licèt per plures ita dies continuet, *Cephalalgia* dicitur. Verùm ſi longo tempore maneat dolor, ac per diuturnos & frequentes circuitus redire jam aſſueſcat, & majora ſuperveniant mala, quæque magis difficulter ad ſanitatem perducuntur, id genus *Cephalæam* appellamus.

Species

Cephalææ Species. Species ejus complures ſunt. Quibuſdam dolor eſt perpetuus, levis quidem ille, ſed nunquam intermittens. Nonnullis, tanquam febris quotidiana, per circuitum, ſingulis diebus revertitur. Alios ab occaſu ſolis uſque ad meridiem infeſtat, quo tempore ex toto deſinit; vel a meridie ad veſperam, vel etiam ante id tempus ad noctem uſque porrigitur: id genus non diu ſolet inhærere. Nonnullis caput totum dolet, idque nunc in dextrâ, nunc in ſiniſtrâ parte, aliàs in fronte, vel ſincipite: quæ omnia vago more fiunt in eâdem die.

Heterocrania. Quibuſdam dolet dextra tantùm, vel ſiniſtra ejus pars: & intra terminos, quibus alterum ex temporibus, & auris, & ſupercilium unum, & alter oculus continetur, uſque ad mediam capitis partem, quà naſus id in æquas portiones dividit, in dimidiâ, inquam, capitis parte remanet dolor, neque in alteram tranſit. Id malum *Heterocrania* vocatur; neque leve vitium eſt, licèt intermiſerit, aut exiguum eſſe videatur. Nam ſiquando acutè urgeat, hominem turpibus ac vehementibus malis afficit; facies convellitur, & diſtorquetur: oculi, vel intenti, cornuum inſtar, rigent, vel huc & illuc intrò vertuntur, cum convulſione, ac vertigine: in iiſque dolor ad eorum uſque membranas altè deſcendit: ſudor non coërcendus: repentinus tendinum dolor, perinde ac ſiquis ligno plagam his inflixerit: accedit nauſea, biliſque vomitus: homo deinde prolabitur, &, ſi malum adhuc vehementiùs increſcat, præcipitatur in exitium. At ſi id minùs grave ſit, neque periculum mortis inferat, inveteraſcit tamen, multamque ſecum corporis ſegnitiem trahit, & gravitatem capitis, & moleſtiam, & vitæ tædium. Lucem prorſus refugiunt, quia tenebris mitigatur dolor; nihil jucundi aut audire, aut videre ſuſtinent; olfaciendi vitioſum habent ſenſum, neque gratis odoribus delectantur, & graveolentia quoque horrent; vitam ſibi ipſis inviſam trahunt, mortemque exoptant.

Cauſæ. Horum cauſa eſt cum ſiccitate frigus. Quòd ſi diu moretur & invaleſcat morbus, dolores ſubſequitur affectus, quod *Scotoma*, (ſive *Vertigo*,) dicitur.

D E

SCOTOMATICIS,

S I V E

VERTIGINOSIS.

CAP. III.

SI tenebræ offundantur oculis, caputque in turbinis modum circumagi videatur, & intra aures ſonitus fiat quaſi ruentium cum murmure fluviorum, aut tanquam venti inter vela perſtrepentis, vel audiatur fiſtularum ac tibiarum clangor, ſive tracti ſtridor plauſtri, *Scotoma*, (ſive

Vertiginem,) id vocamus. Malum ſatis grave, licet dolentis tantùm capitis fuerit ſymptoma, ſive poſt *Cephalæam*, ſive per ſe, vetus eſſe jam affectus cœperit. Nam niſi hæc decedant, & perſtet etiam vertigo, vel ipſa ſuis comitata ſymptomatis, nullâ adhibitâ curatione, ad ſummum pervenerit, morbus, *Scotoma* dictus, oritur: qui ex humidâ frigidâque causâ procreatur. Porrò, ſi inſanabilis evadat, aliis morbis initium præbet, ut *Inſaniæ*, *Melancholiæ*, *Epilepſiæ*, ſuis cuique accedentibus ſymptomatis. In *Scotomate*, capitis ſubeſt gravitas: inter multas tenebras quorundam ante oculos ſplendorum emicatio: aſtantium ac ſuimet ignoratio. In incremento mali, membra hominis reſolvuntur, iſque humi reptat: nauſea fit, & vomitus aut pituitæ, aut flavæ, atræve bilis. Flavæ bili ſuccedit *Inſania*: atræ *Melancholia*: pituitæ *Epilepſia*; in omnibus enim morbis, ſimilis horum ſucceſſio eſt [a].

DE

EPILEPSIA,

SIVE

MORBO COMITIALI.

CAP. IV.

VARIUM ac prodigioſum morbi genus eſt *Epilepſia*: in acceſſionibus effera, & peracuta, ac mortifera; ſiquidem una interdum acceſſio hominem rapit. Quòd ſi huic aſſueverit æger, vitam quidem trahit, eamque cum turpitudine, & ignominiâ, & dolore: morbum tamen ipſum vix depellit, qui optimis præcipuè ætatibus, perque vitæ tempus pulcherrimum, pueritiam ſcilicet atque adoleſcentiam, inhærere conſuevit.. Interdum ab ætate aliquâ grandiori tollitur, & cum ipſo vitæ flore terminatur; & tum quidem nonnullos e pueris, tanquam eorum pulchritudini invideret, deformitate vitians, hos, vel cum manûs impotentiâ, vel cum vultûs diſtortione, vel ſenſu aliquo deſtitutos relinquit. At ſi lateat, quoad altas radices egerit, neque medicinæ ope, neque ætatis mutationibus, expelli poteſt, ſed uſque ad mortis diem continuat. Ad hæc, malum dolore plenum eſt, cum convulſionibus, & membrorum atque luminum diſtortionibus; interdum quoque animum

---

[a] Aliqua de *Scotomaticis* habentur apud *Aëtium*, (L. 6, c. 7.) quæ ſe ex *Archigene*, & *Poſidonio* afferre teſtatur; quibus ex *Authoribus* quædam, iiſdem verbis expreſſa, mutuatus eſt *Galenus*. (De Loc. Affect. L. 3, c. 12.) Sed vix quicquam in *Aëtio* invenitur iis, quæ in hoc *Aretæi* Capite legimus, planè ſimile.

in

in *Furorem* agit. Triſtiſſimum acceſſionis eſt ſpectaculum: turpis etiam eſt deceſſio, quæ per urinas fit, & ſpontaneam ventris dejectionem.

Sed & ignominioſum quoque hoc eſt morbi genus; homines quippe exiſtimant, hunc iis, qui in *Lunam* [b] deliquerint, immitti: quapropter *Sacer* etiam *Morbus* dicitur; quod autem nomen aliis de cauſis indi potuit: vel ob mali magnitudinem, *Sacrum* enim idem, quod *Magnum*, ſignificat; vel propterea quòd non humanâ, ſed divinâ tantùm ope, hunc curari poſſe creditum eſt; vel quia (Δαίμων) *Deus* [c] aliquis in hominem ingreſſus eſſe putetur; vel fortaſſe horum ſimul omnium causâ, *Morbus Sacer* appellatus eſt. Unde Morbus Sacer appelletur.

Cæterùm quæcunque in hoc, tanquam acuto affectu, eveniunt, ſuprà declaravimus. Quòd ſi inveteraverit, ne per intermiſſiones quidem ægri citra noxam degunt, ſed ſegnes, & languidi, & demiſſi ſunt, hominumque aſpectum atque conſuetudinem devitant, neque ætate procedente quicquam mitiores evadunt; vigiliis premuntur: per quietem multis atque prodigioſis ſomniis exterrentur: cibum faſtidiunt, & ægrè concoquunt: coloris vitioſi ſunt, & quaſi plumbei: in diſcendo, propter mentis atque ſensûs tarditatem, ſegnes: auditum habent gravem, in capite ſonitus quoſdam, ac tinnitus: lingua neque planè voces exprimit, neque ex ſententiâ loquitur: quod vel ex naturâ morbi fit, vel propter vulnera in acceſſionibus huic illata; convulſionibus infeſtantur: in ore lingua variis modis contorquetur; & interdum mentem ita perturbat hic affectus, ut homines fatui prorſus evadant. His etiam mali cauſa eſt cum humiditate frigus. Signa.

DE

MELANCHOLIA,

SIVE

ATRABILE.

CAP. V.

SI atra bilis in acutis morbis ſurſum prorumpat, valde mortifera eſt; neque, infrà exiens, periculo vacat [d]. In longis, ſi per inferiora prodeat, in *Dyſenteriam*, & jocinoris dolorem deſinit; fœminis autem vice menſtruorum purgatio eſt, ſi, quoad cæteras res, periculosè

---

[b] Inde opinio hæc invaluit, quòd certis *Lunæ* periodis, morbus hic in quibuſdam reverti ſolet. *Epilepticus* igitur, ab *Alexandro Tralliano*, (L. 1, c. 15.) Σεληνιακὸς, & a S^to^ *Matthæo*, (C. 17, v. 15.) Σεληνιαζόμενος vocatur; ubi etiam, cùm a *Domino noſtro* curaretur ægrotus, Δαίμων [c] exiiſſe dicitur. Multa de vulgari illâ opinione, circa *Dei* alicujus in homines affectu hoc laborantes ingreſſum, eleganter ſcribit *Hippocrates*. (L. de *Morbo Sacro*.) [d] Hippoc. Aph. 22, § 4.

non

Melancholia unde, & qualis. non se habeant. At si sursum tendat, vel ad stomachum, vel ad septum transversum, *Melancholiam* parit. Inflationes enim facit, & ructus fœtidos, piscium odorem exhalantes : flatus etiam infrà cum sonitu transmittit ; & mentem quoque pervertit. Quamobrem ita laborantes, *Melancholicos* pariter, & *Inflatos*, Veteres appellârunt. Aliis neque flatus, neque atra bilis innascitur : sed iracundia mera, & mœror, animique maxima dejectio. Hos etiam *Melancholicos* vocamus, eò quòd *bilis iram*, *nigra* verò *multam* atque *efferam* significet ; cui rei testimonio est *Homerus*, ubi hæc inquit,

quos astitit inter
Heros *Atrides* ductorum dux *Agamemnon*
Corde dolens, *atra* cui pectora plena tumebant
Ira, fulgentique oculi velut igne micabant [c].

Tales fiunt *Melancholici*, cum ex malo jamjam perituri sunt.

Melancholiæ & Insaniæ differentia. Est autem *Melancholia* animi mœror, propter certam quandam opinionem, febris expers. Et mihi quidem videtur illa *Insaniæ* principium esse, & pars. Nam *Insanorum* nonnullis ad iracundiam, aliis ad hilaritatem prona mens est ; *Melancholicis* autem in tristitiæ tantùm & hilaritatis vicissitudine persistit. Porrò maximam vitæ partem *Insani* transigunt, desipientes, atque turpia & atrocia facinora perpetrantes ; *Melancholici* verò non unâ ac eâdem specie singuli laborant ; sed aut veneni suspicionem habent : aut hominum consuetudinem perosi in deserta fugiunt : aut superstitione capiuntur : aut vitam oderunt. At si ex mœrore aliquid interdum relaxationis habeant, hilaritas plerisque supervenit, qui tum aguntur in *Furorem*.

Ubi inhæret Melancholia. Jam modis quibus, & ex quibus locis, vitium contrahatur, subjiciam. Quòd si in præcordiis immoretur causa, circa septum transversum convolvitur, *Melancholicisque* suprà, vel infrà, exit bilis. At si caput etiam per consensum afficiat, tunc immoderata iracundia per maximum vitæ spatium in hilaritatem ac risum commutatur, iique insaniunt, magis ex incremento morbi, quàm dolore affectûs.

Quos, & quando occupet. In utroque siccitas causa est. Viri, aut etiam his minores, & *Melancholia* solent, & *Insania* corripi ; viris autem mulieres violentiùs perfurunt. Ætas constans, quæque hâc paululùm minor est, his affectibus maximè patent. Eosdem æstas, & autumnus creat : ver judicat.

Adventantis Signa. Porrò signa, ex quibus conjectare licet, haud obscura sunt ; etenim in initio *Melancholiæ*, vel quieti præter rationem, vel morosi sunt, & demissi, & tardi, sine manifestâ quâvis causâ : ad hæc, iracundi fiunt, & dejecti : vigiliâ premuntur, & e somnis cum tumultu excitantur.

Incrementum. Si increscat malum, vehementi etiam terrore percelluntur, quo tempore veracia fiunt somnia, horrifica, & manifesta : quodcunque enim

---

c Iliad. A, v. 101. Ita *Virgilius*,
Hic verò *Alcidæ* furiis exarserat *atro*
Felle dolor. Æneid. 8, v. 219.

futuri

futuri mali supra modum horrent, id eorum oculis repræsentat insomnium; ad sententiam permutandam prompti; turpes, parci, & avari: ac paulò pòst simplices, profusi, & munifici, idque non ex animi virtute, sed affectûs varietate. Si vehementiùs adhuc urgeat, homines odio habent, & eorum vitant consortia: inaniter queruli sunt: vitæ maledicentes, mortisque cupidi. Multis ita sensu destituitur, & ad fatuitatem tendit animus, ut omnium rerum ignari, ac suimet immemores, more brutorum vitam exigant. Corporis etiam oritur malus habitus: color est ex atro viridique permixtus, si non infrà prodeat bilis, sed per universum corpus unà cum sanguine diffundatur. Voraces, & nihilominus tenues sunt; deest enim somnus, qui per cibi ac potionis digestionem membra illis confirmet: porrò hæc e corpore vigiliæ pellunt atque dissipant; quapropter alvus sicca est, neque quicquam reddit: aut id, quod excernit, aridum, & rotundum, & biliosum est, humore quodam atro circumfusum; urina pauca, acris, bile tincta. Inflationes habent in præcordiis, ructus graveolentes, virosos, quasi e salinâ exhalarent, & interdum acris quidam humor cum bile prorumpit; pulsus ferè parvus, segnis, imbecillis, creber, frigori similis.

Famâ traditum est, quendam ita laborantium, cùm esset desperatus, puellam deperîsse, cùmque Medici nihil proficerent, ab amore fuisse sanatum. Hunc equidem ab initio amore exarsisse suspicor: & indè tristem ac demissum, esse factum, quòd spe puellæ decidisset, *Melancholicumque* popularibus suis visum existimo. Vir quidem iste amorem suum fateri noluit; postquam autem virginem eodem desiderio incenderat, animi recessit languor: homo iracundiam ac mœrorem dispulit, & per gaudium ex tristitiâ evasit liber; atque ita amore Medico ad sanitatem rediit.

Melancholici Historia.

DE
MANIA,
SIVE
INSANIA.

CAP. VI.

INSANIÆ modi specie complures sunt, genere duntaxat unus. Est enim diuturna ex toto mentis alienatio, sine febre. Nam siquando accedat etiam febris, ea, non ut *Insaniæ* propria, sed ex alio aliquo casu incidit. Porrò, in ebrietate, vino mens incensa desipit;

Insaniæ definitio.

eſculenta etiam aliqua furorem creant, ut mandragora, & hyoſcyamus; ſed hi caſus *Inſaniæ* nomine neutiquam vocantur: etenim & ſubitò oriuntur, & celeriter conquieſcunt; *Inſania* verò ſtabilis eſt, ac permanens. Neque verò *Delirium*, quod in ſenectutem incidit, *Inſaniæ* huic quicquam habet ſimile; illud enim ſenſuum torpor quidam, & mentis ſtupefactio eſt, ex frigore proveniens: *Inſania* autem ex calidâ ſiccâque causâ oritur, & in agendo turbulenta eſt; præterea, *Delirium* a ſenectute incipiens neque intermittit, neque finitur ante mortem: *Inſania* verò & intermittit, &, adhibitâ curatione, ex toto deſinit. At receſſio imperfecta eſt, ſi non per idoneæ medicinæ opem, ſed vel ex morbi conſuetudine, vel ex tempeſtatis clementiâ, decedat. Quoſdam enim integros viſos, aut veris tempus, aut error in victûs ratione, aut fortuita iracundia in morbum rurſus conjecit.

Quibus, & unde Melancholia & Inſania contingat.

Huic vitio maximè patent, qui naturâ iracundi ſunt, acres, actuoſi, faciles, hilares, ludibundi; eodem quoque tentantur, qui contrariæ ſunt naturæ, uti ſegnes, triſtes, in diſcendo tardi, ſed laboris patientes, cùmque aliquid demum edidicerint, ejuſdem rurſus obliviosi; cum eo tamen, ut poſterioris hujus generis homines in *Melancholiam* magis proclives ſint: prioris naturæ viri potiùs *inſaniant*. Ex ætatibus, ii, quibus calor eſt & ſanguis plurimus, pubeſcentes ſcilicet, atque juvenes, quibuſque omnium rerum vigor ſuppetit, in *Inſaniam* maximè aguntur; ii verò, quibus ex atrâ bile calor ſuccenditur, corporiſque habitus in ſiccum permutatur, *Melancholici* faciliùs evadunt. Idem malum infert victûs ratio, ut edacitas, & ſatietas immodica, & ebrietas, & libido, & veneris deſiderium. Mulieres interdum furunt, eo quòd earum corpora purgationis indigent, quo tempore uteri viro jam maturi fuerint; aliæ non ita facilè, ſed cùm eas occupaverit furor, vehementiſſimè inſaniunt. Et hæ quidem cauſæ ſunt; eædem quoque viros inflammant, ſi conſueta ſanguinis, aut bilis, aut ſudoris, quâvis de causâ ſuppreſſa fuerit excretio.

Inſaniæ Species.

Jam verò, quibuſcunque cum hilaritate *Inſania* eſt, noctes dieſque rident, ludunt, ſaltant: in libidinem palam feruntur: &, tanquam ex certamine aliquo victoriam adepti, cum coronis incedunt; ſpecies hæc aſtantibus innoxia eſt. Alii verò, qui cum iracundiâ furunt, etiam veſtes ſuas aliquando diſcindunt, & miniſtros obtruncant, & ſibimet ipſis mortem conſciſcunt; & hæc quidem ſpecies non ſine periculo eſt etiam eorum qui interſunt. Species autem ſunt innumeræ. Qui ingenioſi, & eruditi ſunt, *Aſtronomiam* ſine præceptore, *Philoſophiam* per ſe ipſos callent, *Poeticæ*, tanquam ex afflatu *Muſarum*, periti ſunt; ita vel in morbis aliquid emolumenti habet liberalis inſtitutio. Rudes autem & indocti homines, vel pondera circumferunt, aut lutum in fictilia efformant, aut fabrilem artem exercent, aut lapides dolant. Vanis etiam opinionibus addicti ſunt; etenim homo fuit, qui ne ampullæ quædam deciderent, metuebat, *quoniam ex iis unam ſe eſſe arbitraretur:* & alius quidam, laterem eſſe ſe exiſtimans, bibere prorſus noluit, ne humore diffluerет.

Hæc

Infani Hiſtoria. Hæc etiam Hiſtoria famâ divulgata eſt : Faber erat quidam, qui cùm eſſet domi, prudens omnino fuit artifex, ligna peritè metiebatur, ſcindebat, complanabat, clavis connectebat, aptabatque, domum ſolerter exſtruebat : cum iis, qui opera locabant, colloqui, paciſci, juſtamque poterat laboris mercedem exigere. Is adeò intra locum, ubi artem exercebat ſuam, mente planè conſtabat ; at ſi vel ad forum, vel ad balneum, vel aliò, quâvis de causâ, eſſet egreſſurus, inſtrumenta deponens primò ingemiſcebat, deinde in ipſo exitu conſtringebat humeros, poſtquam autem e domeſticorum conſpectu, & ab opere ſuo, ejuſque limitibus proceſſiſſet, homo prorſus inſaniebat : & ſi reverteretur illico, redibat etiam ad ſe ; ita mens ejus & artis locus iiſdem erant circumſcripta terminis.

Ubi Inſania hæreat. Morbi hujuſce cauſa in capite ac præcordiis continetur, quæ modò ſimul laborare incipiunt, modò ſibi invicem labem communicant. Verùm in *Melancholia*, & *Inſania*, præcipua viſceribus ineſt mali ſedes ; quemadmodum in Phreniticis caput ſenſuſque præcipuè tentantur. Etenim hi vitiatum habent ſenſum, quæque non adſunt, tanquam præſentia, intuentur, quæque alii nemini apparent, iſtis ante oculos obverſantur ; *Inſani* autem videndi ſenſu rectè utuntur, de viſis tantùm, ſicuti oportet, non judicant.

Incrementum. Quòd ſi malum vehemens ſit, ſenſus habent diſtinctos & acutos, ſuſpicioſi ſunt, iracundi ſine causâ ; præter rationem triſtes ii, quibus ad mœrorem tendit *Inſania* : ii verò, quibus ad hilaritatem ſpectat, alacres ; alii ultra modum vigilant ; utrorumque vultus immutatur [f] : adeſt capitis dolor, vel certè gravitas ; in audiendo acuti, ſed mente ſunt tardiſſimi ; in quibuſdam peculiariter fiunt ſonitus ac tinnitus aurium, ut etiam fiſtulas tubaſque audire videantur. Si malum adhuc invaleſcat, inflationes habent : nauſeant : in ſumendo cibo voraces atque avidi, quoniam vigiliis premuntur ; vigilia autem famem excitat [g] ; neque verò, ut ægri ſolent, extenuantur ; & ex his quoque *Melancholici* ferè habitiores ſunt ; pallore etiam ſuffunduntur ; at ſi viſcus ullum inflammetur, minuitur appetitus, & nutritio ; oculi cavi fiunt, neque connivent ; cœruleæ quædam vel nigræ imagines ante oculos obſervantur iis, qui in *Melancholiam* feruntur : magis autem rubicundæ & puniceæ iſtis, qui ad *Inſaniam* tendunt, ita ut quibuſdam quaſi fulgure perſtringantur lumina, ipſique, tanquam fulmine afflati, percellantur ; aliis oculi rubent, & cruore ſuffunduntur.

Status. At in morbi ſtatu, ſemen inter somnos effluit : effrænata veneris libido, neque ullus pudor, aut mora eſt, quin eâ palam utantur : monitis autem, vel objurgatione, ad iram incitati, vehementiſſimè furunt. Cæterùm alius

---

[f] Græca ſunt, ἀλλοιώδεες τὰς ὄψιας : quæ *Craſſus* vertit, *viſio depravata eſt.* Hæc autem in noſtrum ſenſum verti poſſunt, cùm ὄψις vultum pariter ac oculos ſignificet ; & ita debent, quia antea *Inſanos* videndi ſenſu rectè uti dictum eſt. [g] Verba *Hippocratis.* (Epidem. L. 6, § 4.)

jam

jam alio modo insanit; quidam effrænatè currunt, & ad eundem locum ignari revertuntur; quidam longo pòst tempore ad suos se recipiunt; alii vociferantur, de latrocinio, aut vi illatâ, conquerentes; alii ab hominum conspectu in deserta fugiunt, & cum semet ipsis tantummodo versantur.

Remissio. Quòd si morbus remittere jam incipiat, segnes, quieti, mœsti sunt; quia jam in notitiam mali venientes calamitate suâ affliguntur [h].

Alia Insaniæ Species. Quidam membra sibi conscindunt, Dîs suis, quos id a se exposcere credunt, ex religiosâ quâdam opinione gratificari se existimantes. Id genus *Furoris* in persuasione quâdam omnino consistit, cùm in aliis rebus sapiant. Excitantur autem, aut tibiæ cantu, aut hilaritate, aut temulentiâ, aut præsentium hortatu. *Furor* hic a Dîs immittitur [i]. Postquam autem conquieverint, hilares, & curâ soluti sunt, Deorum sacris se initiatos esse censentes; decolores tamen, & extenuati, & infirmi ex vulnerum doloribus diu remanent.

DE

PARALYSI,

SIVE

NERVORUM RESOLUTIONE.

Cap. VII.

Genera Resolutionis. Apoplexia. APOPLEXIA, *Paraplegia*, *Paresis*, *Paralysis*, ejusdem generis sunt omnia. Nam in his, vel motus, vel tactus, vel uterque deficit: interdum etiam mens, aut alius aliquis sensus. Sed *Apoplexia* quidem totius corporis, & sensûs, & mentis, & motûs resolutio est; quo fit, ut vehemens *Apoplexia* nullo modo, imbecillis difficulter, solvi possit [k]. Paraplegia. *Paraplegia* verò tactûs motûsque resolutio est, sed in parte tantûm aliquâ, ut manu, vel crure. Paralysis. *Paralysis* autem, in genere, motûs tantùm & actionis est defectio. Anæsthesia. Quòd si fortè tactus per se defecerit, quod tamen rarissimè contingit, *Anæsthesia*, (sive *sensus privatio*,) potiùs quàm *Paresis*, appellatur. Et si *Hippocrates crus*, *quod*

---

[h] Multa iis, quæ in hoc Capite leguntur, similia habet *Aëtius*, (L. 6, c. 8.) ex *Archigene*, & *Posidonio*, deprompta. Illic etiam istorum Medicorum, in affectu hoc, curandi ratio legi potest, cui *Aretæi* Methodum convenisse verisimile est: sed hujus de hâc re scripta perierunt.
[i] *Aretæum* de *Gallis Cybeles* loqui, in D^ni *Fabricii* Libro notatum est. *Furorem* hunc Ενθουσιασμὸν appellat *Galenus*. (Def. Med.) [k] Hippoc. Aph. 42, § 2.

in direĉtum jacet, *Apopleĉtum*[1] dicit, per hanc vocem, id emortuum eſſe, & inutile, & inſanabile ſignificat; quod enim in toto corpore vehemens *Apoplexia* eſt, idem *Paraplegiam* eſſe in crure denotat. *Pareſis* autem veſicæ propria eſt, cùm urina, contra voluntatem, vel ſupprimitur, vel effluit. At palpebrarum, & malarum, quique in maxillis ſunt, muſculorum, & menti in alterutram partem diduĉtio, ſi per nervorum contraĉtiones iſta pervertantur, *Canina* dicitur *Convulſio*. Genuum verò reſolutionem, ſenſûſque brevem ſtupefaĉtionem, & exanimationem, & lapſum, *Lipothymiam*, (ſive *Animæ defeĉtionem*,) nominamus.

Pareſis.

Canina Convulſio.

Lipothymia.

Quomodo partes quæque reſolvantur.

Reſolvuntur itaque membra, modò ſigillatim, ut ſupercilium per ſe, aut digitus: aut etiam his majora, ſicut manus, vel crus; modò plura ſimul. Et aliàs dextra tantùm, aut ſiniſtra, aut aliqua ſeorſim membra, aut ea ſimul omnia, idque ex integro, vel leviùs, idem patiuntur; quod non in iis ſolùm obtinet, quæ a ſe invicem diſtant, & eodem nomine vocantur, & comparia ſunt, ut oculis, manibus, & cruribus: ſed in illis etiam, quæ continua ſunt, ut in dimidiâ parte naſi, itemque in linguâ, uſque ad limites, qui hanc in æquas portiones dividunt, & in alterâ tonſillarum, & in dimidio faucium, ac gulæ. Ego ſanè ſtomachum etiam, & inteſtina, & veſicam, & reĉtum inteſtinum, uſque ad ejus principium, eodem modo interdum affici exiſtimo; at hæ partes, quæ intra corpus reſolvuntur, latent & conſpeĉtum effugiunt. Dimidiatæ quoque ſunt iſtarum partium aĉtiones; quam ob cauſam membra tantùm dimidia vitiari arbitror, & in duas portiones a morbo dividi. Hæc utique res argumento eſt, dextras partes a ſiniſtris, facultate naturali, & morbi in eas Criſi, differre; æqualis enim eſt cauſa inhæreſcens: communes etiam primæ morbi occaſiones, ſive frigus fuerit, ſive cruditas; ambæ tamen partes vitio non ſunt æquè opportunæ; natura autem ex æquo valens eſt, ubi ſubjeĉta, in quæ agit, æqualis ſunt potentiæ: ubi verò inæqualia ſunt, fieri non poteſt, ut idem hæc in utriſque efficiat. Cæterùm ſi infra caput principium aliquod afficiatur, uti medullæ ſpinalis membrana, partes, quæ eodem nomine vocantur, & etiam continuæ ſunt, reſolvuntur; dextræ, ſi nervi dextri læſi fuerint: ſi ſiniſtri, lævæ. At ſi mali principium ſit in capite, nervis affeĉtis dextris, ſiniſtræ reſolvuntur partes: lævis itidem patientibus, dextræ. Hujus rei cauſa eſt, quòd nervorum ſitus juxta originem invertitur; etenim dextri non in direĉtum ad dextras partes, uſque ad finem, pertingunt: ſed utrique, origini ſuæ inſerti, continuò ſe invicem tranſeunt in figuram literæ Græcæ X, ad oppoſitam partem tendentes. Utque in ſummâ dicam, ſive totum ſimul corpus, ſive aliqua membra, vel ab alterutrâ, vel ab utrâque parte reſolvuntur, nervi interdum, qui a capite oriuntur, laborant, qui, ut paucis dicam, ſenſu facilè privantur, ſed, per ſe ipſos, motum haud ita facilè amittunt: iidem, ſi per conſenſum, ab his qui motui inſerviunt,

[1] Epidem. L. 3.

aliquid vitii contraxerint, motûs quoque paululum deperdunt: aliquid enim motûs, quanquam haud ita multum, naturaliter habent per ſe. Interdum verò læduntur nervi, qui ex aliis muſculis exeuntes in aliis terminantur: & hi ſunt, qui præcipuam motûs partem continent, eumque capitis nervis impertiunt; ab iſtis enim plurimum motûs hi derivant, licèt per ſe habeant paululum; iſti igitur motûs defectionem præcipuè patiuntur: rarò autem, aut, ut ego arbitror, nunquam, per ſe ſenſum amittunt. Et ſi fortè faſciculus quiſpiam nervorum, qui ex oſſe quovis proficiſcentes in alio finiuntur, vel exſolutus fuerit, vel diſruptus, impotentes fiunt & trahuntur partes, ſenſu tamen non privantur.

Paraplegiæ Species. Porrò hæ ſunt *Paraplegiæ* ſpecies. Nonnunquam artus cum extentione reſolvuntur, neque flecti rurſus poſſunt: in quo caſu, membra prælonga apparent. Interdum cavi fiunt, neque in longitudinem extendi queunt: & ſiquis eos, ceu ligna adaptans & radens, violenter extendere conetur, breviora, quàm in naturali ſtatu, videntur. *Pupillæ Paraplegia.* Has ambas ſpecies patitur *Oculi Pupilla*: nam & in magnam amplitudinem diffunditur, quem affectum Πλατυκορίαν, (ſive *Pupillæ amplificationem*,) & Μυδρίασιν etiam dicimus; & in anguſtum contrahitur, quod vitium *Phthiſin* ego appello. *Veſicæ Paraplegia.* Reſolvitur etiam *Veſica*, ut munia ſua nequeat exequi: idque vel cum extentione, ubi præ impotentiâ urinam effundit; aut in ſeipſam convolvitur, neque, cùm plena eſt, urinæ quicquam poteſt excernere.

Pareſis Cauſæ, & quinam huic, & quando, obnoxii ſint. Pareſis cauſæ primæ ſunt ſex; vulnus, ictus, frigus, cruditas, venus, vinolentia: & præter hæc, vehementes animi perturbationes, ut conſternatio, timor, ac mentis dejectio, & in pueris etiam terror; quibuſdam nervos reſolvit inopinatum atque ingens gaudium, & inexplebilis uſque ad mortem riſus. Sed hæ quidem cauſæ ſunt primæ: ultima verò & præcipua cauſa eſt, innati caloris refrigeratio, quando is aut ab humiditate, aut a ſiccitate læditur; ab hâc verò causâ, minùs, quàm ab illis, ſanabile vitium eſt; ex vulnere etiam, & nervi diſciſſione, mortiferum eſt. Quod ad ætates pertinet, ſenes morbo hoc facillimè tentantur, & vix ſaneſcunt; pueri ad ſalutem facilè perducuntur. Ex tempeſtatibus, eundem hyems præcipuè, deinde ver, poſtea autumnus, æſtas minimè parit. Habitus huic opportuni ſunt, naturâ craſſi, humidi, deſides, & voluptatibus, brutorum more, dediti.

Signa. Affectus itaque, cùm jam hominem occupaverint, evidentes ſunt, ex motûs privatione, & ex nullo frigoris, aut caloris, aut vellicationis, punctioniſve, aut alîus cujuſvis tractationis ſenſu. Rarò fit, ut extremæ partes homini doleant; ſed ad ſanitatem reſtituendam doloris vacatio æquè commoda eſt. Repentè mala hæc invadunt; at ſiquando longiora etiam habeant initia, gravitas fit, & motûs difficultas, & torpor: modò frigoris ſenſus, modò ingens calor: ſomnus parvus, inſomnia turbulentiora; ubi illico reſolvuntur.

Caninæ Convulſionis Signa. At, in *Canina Convulſione*, non frequenter admodum contrahuntur omnes vultûs partes, ſed dextræ ad ſiniſtras, & ſiniſtræ ad dextras tran-

ſeunt:

ſeunt: in quo caſu, mentum huc vel illuc multùm diſtorquetur, tanquam de ſede ſuâ mota foret maxilla; ſiquidem his interdum luxatus eſt articulus, cùm latè hiantes mentum in oppoſitam partem diſtraherent. Oculus læſæ malæ pervertitur, & cum palpebrâ inferiore palpitat: ſuperior etiam palpitat, modò cum oculo, modò ſine hoc. Diducuntur quoque labia a ſe invicem: & interdum ambo collabentia balbutiunt: & aliis arctè comprimuntur, ſimulque adducta ſolitum cum ſtrepitu ſputum expellunt. Convellitur etiam lingua, quippe quæ & ipſa ex muſculis nerviſque conſiſtat, & ad palatum ſecundùm latitudinem tota ejus continuitas repentè ſubſilit, ſonumque concuſſionis reddit. Convellitur etiam columella, & ſi os interiùs committatur, fit inopinatus fragor: at ſi id dehiſcat, columellam, nunc ſecundùm latitudinem palato adhæreſcentem, nunc cum vi, ac celeritate, ac ſonitu reſilientem, inſtar oſtrei, intueberis. Cæterùm *Caninis Convulſionibus* fraus ineſt quædam; ſiquidem inſpicienti ſanæ partes videntur laborare: etenim ob tenſionem, & colorem, & oculi amplitudinem, quod ſanum eſt offenſam pati creditur. Sed error deprehenditur & ex riſu, & ex locutione, & ex commiſſione partium; nam, quæ læſa ſunt, omnia cum ſonitu convelluntur: labium neque in ridendo, neque in loquendo, dimovetur: palpebra non volubilis eſt: oculus riget: in tactu omnis abeſt ſenſus; integræ verò partes & loquuntur, & connivent, & ſentiunt, & rident [m].

DE
PHTHISI.
Cap. VIII.

SI ex *Abſceſſu* in *Pulmone*, vel ex diuturnâ *Tuſſi*, vel ex *Rejectione Sanguinis*, intus oriatur pus, idque per tuſſim homo exſcreet, *Pye*, & *Phthiſis*, morbus dicitur. At ſi pectus, aut coſta ſuppuret, & per pulmones exeat pus, *Empye* vocatur. Quòd ſi poſt hæc *Pulmo*, tranſitu puris eroſus, *Abſceſſum* habeat, non jam *Empye* appellatur, ſed *Phthoes* nomen ſibi adſciſcit. *Phthiſis definitio.*

Adeſt autem in *Phthiſi* aſſidua febricula, interdiu quidem latens ob ſudorem refrigerationemque corporis, minimè tamen deſinens; etenim *Phthoes* proprium & peculiare ſignum eſt, ut circa noctem reſuſcitetur *Signa.*

---

m Aliqua, de *Paralyſi*, ex *Archigene*, habentur apud *Aëtium*; (L. 6, c. 28.) ſed pauca de ejus *Signis*: plura de *Curatione*. Cæterum Caput illud, in quo medendæ *Paralyſis* rationem expoſuit *Aretæus*, ad nos non pervenit.

atque

atque emicet calor, rursusque per diem in visceribus delitescat: illam autem detegit ægrotantium molestia, & imbecillitas, & colliquatio; at si per diem febris e corpore decederet, quî fieri posset, quin æger & carnem tunc, & vires repararet suas, & quiete aliquâ levaretur? Etenim, in processu morbi, omnia etiam augescunt mala; pulsus parvus, obscurus: vigilia: coloris languor: & alia quæcunque febricitantibus contingunt.

Sputi Species.

Sputi species sunt plurimæ; id enim aut lividum est, aut atrum, aut coloris saturi, aut ex albo pallidoque, aut ex viridi alboque permixti: idem vel latum, vel rotundum est: durum ac glutinosum, vel rarum atque diffluens: modò cum odore fœdo, modò sine quovis; omnia autem hæc sunt puris species. Quicunque enim id vel aquâ, vel igne [n], explorant, mihi quidem *Phthoen* minimè videntur cognoscere: siquidem non modò horum quæ exspuuntur, verùm etiam ipsius ægrotantis aspectus, certiores, quàm alius quivis sensus, morbi præbet notas; nam si vel de plebe quispiam hominem videat, pallidum, imbecillem, extussientem, consumtum, hunc verâ *Phthoe* laborare statim pronuntiat. Porrò, qui in pulmonibus quidem *Ulcus* non habent, longis autem febribus contabescunt, & frequenter, atque duriter, & imperfectè tussiunt, neque quicquam exscreant, hos etiam *Phthisicos* appellare consuêrunt: & id sanè non absque causâ. Adest autem pectoris gravitas, (etenim infirmus pulmo est,) anxietas, molestia, cibi fastidium: vespere, algor: versùs auroram, rursus fervor; sudor superiorum partium usque ad pectus ipso calore gravior: sputa per tussim egesta, ut suprà proposui, varia.

Phthisici descriptio.

Vox rauca est: cervix paululùm tortuosa, gracilis, huc & illuc ægrè versata, quasi intenta; digiti tenues, sed crassi sunt articuli, in iisque ossa tantùm videntur superesse, quia caro jam extabuit: digitorum ungues adunci; venter rugosus atque latus, quia, præ macie, non jam, ut antè, carnis quasi fasciâ continetur, neque rotunditatem servat suam; quâ de causâ ungues etiam incurvantur: siquidem caro ista, quæ in eorum summitatibus abundabat, iisque, ut fulcimentum quoddam, suberat, jam quasi durum quid & solidum efficitur; unde & ipsorum unguium dolor est. Nasus acutus, atque tenuis: malæ cum rubore exstant: oculi concavi, lucidi, micantes: vultus tumidus, pallidusque, aut lividus: tenuis malarum pars dentibus ita adhærescit, ut ridentium similes sint; omnino cadaverosi sunt. In eundem modum cætera sese habent; ubique tenues, & carnis expertes: brachiorum nusquam apparent musculi: mammarum ne vestigium quidem superest, & papillæ tantùm in conspectum sese offerunt; costas non modò perspicuè dinumerare licet, verùm etiam, ubi desinunt, intueri facile est: neque enim harum cum spinæ vertebris articulationes occuluntur, & earundem in os pectoris insertiones patent; costarum interstitia cava sunt in rhombi figu-

[n] Nam in aquâ positum, subsidet: in igne, graviter olebit. Prænot. Coac. & Cœl. Aurel. Morb. Chronic. L. 2, c. 14.

ram,

ram, ſecundùm oſſium circumferentiam : præcordia vacua, ſurſum reducta : abdomen, cum ilibus, ſpinæ cohæreſcit : articulos tibiæ, coxæque, & brachia conſpicuos & prominentes habent, & carne deſtituuntur: ſpina etiam, quæ in cavo erat antea, ſupra vertebras exſtat, muſculis jam utrinque conſumptis : totæ quoque ſcapulæ apparent, avis inſtar alarum, extenſæ. His alvus cita ſuperveniens mortifera eſt [o]; ſin ad ſanitatem ſpectent, ſigna perniciofis contraria accedunt.

Senes morbo huic aſſiduè obnoxii ſunt, & ex eo minimè evadunt; juvenes autem, uſque ad ætatis florem, ex *Rejectione Sanguinis*, in *Phthiſim* decidunt, et poſſunt quidem, ſed non ſine difficultate, convaleſcere; pueri, tuſſiculâ nonnunquam ad *Phthoen* uſque vexati, ad ſanitatem facilè revertuntur. Habitus in hoc vitium proclivis eſt iis, qui tenues ſunt, qui pectus, duarum more tabularum, compreſſum, qui ſcapulas, alarum inſtar, protentas, qui guttur habent prominens, qui coloris candidi, qui rari ſunt pectoris. Regiones frigidæ humidæque eidem opportunæ ſunt. Phthiſi obnoxii.

DE

EMPYICIS,

SIVE

SUPPURATIS.

CAP. IX.

QUIBUS hominibus, in cavis locis, vel e regione pectoris, vel infrà, ſub ſepto tranſverſo, *Abſceſſus* fiunt, ſi per os exit pus, *Empyi*, (ſive *Suppurati*,) vocantur; at ſi per inferiora id dejicitur, *Apoſtematiæ* dicuntur. Ac intra pectus quidem, ex *Ulceribus*, vel in *Pulmone*, ſi *Phthiſim* excipit, vel in *Membrana coſtas ſuccingente*, vel in *Oſſe Pectoris*, vel infrà alibi, quà pulmo ſpinæ adhæreſcit, vel in aliâ quâvis *Pectoris* parte, ex his, inquam, omnibus, per pulmonem eſt puris excernendi via. Verùm ex *Ulceribus*, quæ in viſcere quovis, infra ſeptum tranſverſum, oriuntur, ut in *Jocinore*, *Liene*, ac *Renibus*, idem per veſicam fertur : in mulieribus etiam, per uterum. Cuidam ego *Abſceſſum* in inteſtino quoque *Colo*, ad dextram partem prope jecur, ſcalpello aperui; multumque inde puris effuſum eſt, multum etiam, per renes & veſicam, ad plures dies profluxit, unde ad integritatem homo perductus eſt. Empyi, & Apoſtematiæ.

---

o Hippoc. Aph. 12, § 5.

Suppurationis Causæ.

Causæ his omnibus communes sunt, ictus, cruditas, frigus, & horum similia. *Suppurationibus* autem in *Pectore* initium præbet longa *Tussis*, & *Pleuritis*, & *Peripneumonia*, & diuturna *Fluxio*, & sæpe etiam acuti morbi materia, quæ in istorum viscerum aliquod avertitur.

Species.

At humor, modò iners & imbecillis, parti alicui incumbit: modò acer & mordax est, & mortiferam intus facit putredinem; siquidem puris diversæ sunt species, de quibus mox dicemus. Sed res profectò mira est, quòd ab exili tenuique *Membrana*, eâ scilicet, *quæ costas succingit*, quæque nullam omnino crassitudinem habet, tanta puris exeat vis; etenim in multis magnam ejus collectam esse copiam deprehendimus. Hujus rei causa est inflammatio, abundantiâ sanguinis excitata, unde incrassescit membrana; verùm ex multo sanguine multum in medio pus contrahitur. Quòd si *Abscessus* intrò tendat, costarum ossa suam propriam sedem obtinent, sed *Phthisis* altera species, superiùs a nobis memorata, secundùm naturam evenit. At si in exteriorem partem feratur, ossa disjungit: siquidem inter aliquas ex mediis costis *Abscessus* vertex assurgit, & eas hinc atque illinc dispellit.

Signa.

Signa omnibus quædam sunt communia: quædam singulis propria; gravitas, vel dolor, nota est communis; (nam pulmo doloris expers est;) febres etiam obscuræ: horrores circa vesperam: sudores in remissionibus: vigiliæ: tumores in extremis pedibus, manuumque digitis, qui aliter aliterque desinunt, atque rursus assurgunt [p]: molestia: cibi fastidium: totius corporis macies. Si morbus jam in vetustatem incidat, habitus *Phthisicus* efficitur; neque enim natura jam officio suo defungitur, non assueta restat jam concoctio, non corporis habitus: color tenebricosus est. Spiritus cunctis quidem gravis, iis verò gravior, quibus in superiore ventre malum est: accedit etiam tussis, quamdiu inflammatio urget, quo tempore dolores etiam, horroresque increscunt, & calor, & vigilia, & spirandi difficultas; pulsus parvus, tardus, imbecillis; mentis alienatio fit, pectorisque distentio.

Puris Generatio, & exeundi Viæ.

At si inflammatio jam in pus vertatur, vehementissimè urgent omnia; rejectio parva, licèt gravior sit tussis; & ex intentione violentâ primò fertur pituita bile tincta, sed ad nigritiem tendens, tanquam fuligine colorata; deinde cruenta quædam exeunt, & crassa. At cùm *Abscessus* instat ruptio, profunda quædam & carnosa educuntur. Cùmque jam disrumpitur, suffocationis periculum est, si multum simul effundatur pus; at si paulatim effluat, res in tuto est. Quòd si per inferiora pus transire velit, superiores partes, ubi *Suppuratio* est, acutus dolor occupat: alvus liquida fit, & primò aquosa cum pituitosis dejicit, deinde cruenta quædam circumfluentia, & postea, cùm jam facta est ruptio, carnosa: hæc insequitur pus, vel per alvum, vel per urinam redditum; omnium autem optima est ad renes ac vesicam materiæ translatio.

---

[p] Hippoc. Prænot.

At

At ſive ſuprà, ſive infrà, fertur, puris colores varii ſunt; idque pallidum, aut album, aut cinereum, aut lividum, aut nigrum eſt: & cum fœdo odore, vel ſine quovis: vel craſſiſſimum, aut mediocriter ſe habens: aut læve & æquale, aut aſperum & inæquale; quæque innatant, carnoſa ſunt, & ea rotunda, aut lata: quæ facilè poſſunt ablui, vel glutinoſa. Utque de pure in ſummâ dicam, quodcunque album, maturum, ſine odore, læve, & rotundum eſt, & celeriter extuſſitur, aut per inferiora exit, ſalutem [q] promittit; quod autem perpallidum eſt, bilioſum, inæquale, periculum ſubeſſe teſtatur: his verò longè pernicioſius eſt id, quod lividum, aut atrum eſt, quia putredinem hæc, & erodentia *Ulcera* denotant. Puris Species.

Præter iſta, habitum etiam hominis, quæque morbum comitantur, oportet attendere; nam ſi, poſt puris excretionem, bene ſe habeat æger, ſi febre vacet, quod concoctionis, & boni coloris, & cibi capiendi initium eſt, ſi facilè extuſſiat, ſi pulſus rectus, & vires firmæ ſint, extra periculum collocatur; at ſi febris ſuperveniat, & omnia in deterius vergant, relicta nulla ſpes eſt [r]. Oportet etiam *Locos*, in quibus *Suppurationes* fiunt, attendere. Nam ſi ex in *Oſſe Pectoris* excitentur, tardè fit *Abſceſſus*: quia partes hæ tenues, carnis expertes, & cartilaginoſæ ſunt, quales magnam inflammationem non ſuſcipiunt, & abſque *Suppuratione* diu remanent: cartilagines enim frigidæ ſunt naturæ, & earum inflammationes innoxiæ; (habitûs autem colliquatio mala eſt;) quia *Suppuratio* brevi tempore inhæret. *Lienis* autem, & *Jecur*, & *Pulmo*, & *Septum tranſverſum*, citiùs abſcedunt, ſed periculosè ac lethaliter [ſ]. Signa ſalutis, ac mortis.

DE

PULMONIS

ABSCESSIBUS.

CAP. X.

QUICUNQUE *Peripneumonia* laborant, & pituitam intus habent, quæ non multùm diffunditur, mortem evadunt: ſed poſtquam morbi impetu liberati ſunt, *Suppurati* fiunt. Futuri autem, aut perfecti jam *Abſceſſus* ſigna, in *Suppuratis*, expoſuimus.

---

q Hippoc. Prænot. r Ibid. ſ Aliqua his, quæ in hoc Capite leguntur, ſimilia habet, ex *Archigene*, *Aëtius*; (L. 8, c. 74.) unde horum *Curatio* peti poteſt: nam *Aretæi* de hâc re ſcripta deſunt.

Is

is postquam fuerit perfectus, haud tantâ vi ac labore, ut rumpatur atque rejiciatur, hîc est opus, quantâ in solidis corporis partibus: sed pus facilè expellitur, quia faciliùs in raritate vasorum, quàm in corporis habitu, fit distentio; etenim rarus est pulmo, & foraminibus, instar spongiæ, plenus, neque humore læditur, sed eum in vias magis magisque latas usque propellit, quoad ad asperam tandem arteriam perduxerit; circuitus autem liquori non difficiles sunt, siquidem flexile, atque lubricum, pus est; ad hæc, in respiratione, a spiritu sursum efflatur. Homines plerumque convalescunt, nisi fortè quispiam confertâ puris adductione suffocetur, cùm, propter hujus abundantiam, aërem aspera recipere non possit arteria. Quidam longo spatio, *Phthisicorum*, & *Suppuratorum* more, consumuntur. Pus autem album est, spumans, salivæ mixtum: aliàs cinereum, aut subnigrescens. Interdum, cùm exulceratio multa est, & profunditatem habet *Abscessus*, asperæ arteriæ ramulus exspuitur, cumque eo feruntur visceris ipsius fragmenta. Rauci sunt: breviter spirant: vocem emittunt gravem: pectora ipsorum dilatantur, neque tamen videntur satis lata, quia multus intrò continetur humor: oculorum nigra pars fulget, alba videtur albissima, & pinguis: malæ rubent: venæ in vultu gibbæ fiunt. In his res profectò mira est, quanto vires corporis habitum, quanto autem ipsas vires animi vigor exsuperet.

DE ASTHMATE, SIVE ANHELITU.

CAP. XI.

Asthmatis Nomina.

SI a cursu, & exercitatione, aut alio quovis opere, spiritus ægrè trahitur, vocatur Ασθμα. Morbus quoque, quæ Ορθόπνοια, (sive *Respiratio recta*,) dicitur, Ασθμα itidem nominatur; in accessionibus enim, isto quoque vitio laborantes ἀσθμαίνουσι, (id est, anhelant;) Ορθόπνοιαν autem ideo dixerunt, quòd, erecto tantùm corpore, spiritum facilè adducant:, nam in decubitu strangulantur; propter extentionem igitur, quæ in spirando fit, Ὀρθόπνοια appellatur: erectus enim homo ad

ad reſpirandum intenditur, & ſi fortè decubuerit, periculum ſtrangulationis ſubit [t].

Sedes. Afficitur autem pulmo, & conſentiunt partes, quæ ei in ſpirando opitulantur, ut ſeptum tranſverſum, & pectus; at ſi tentetur cor, homo non diu ſupereſt; etenim in hoc loco poſitum eſt reſpirandi vivendique principium.

Unde, & quibus contingat. Affectûs cauſa eſt, *Spiritus* refrigeratio & humiditas; ejuſdem materia, humor craſſus & glutinoſus. Huic mulieres magis patent, quàm viri: quia humidæ frigidæque ſunt; pueri his faciliùs liberantur, quia, dum increſcunt, iis natura potenter calorem auget; viri, quanquam hoc non ita facilè implicentur, citiùs tamen intereunt. Iſtis autem retardatur exitium, quibus vel ex labore, aut lanarum obvolutione, incaleſcit pulmò, & ſuccenditur: ſicut his, qui in conficiendo calce operam inſumunt, & ærariis, ferrariiſque fabris, iiſque, qui in balneis ignem accendunt.

Principium. Adventantis morbi notæ ſunt, gravitas pectoris: ad aſſuetum opus, & ad quodvis etiam negotium, tarditas: anhelitus in curſu, aut in itinere acclivi; raucitate, ac tuſſiculâ infeſtantur: flatus in præcordiis, & præter rationem ructùs: vigiliæ: noctu calor quidam tenuis, & obſcurus: nares acutæ, ad recipiendumque ſpiritum paratæ.

Incrementum. At ſi increſcat vitium, malæ rubent: oculi, velut in ſtrangulatis, prominent: inter vigilandum, ſed longè magis in ſomno, ſtridor: humida, & ſine ſono, vox: multi frigidique aëris deſiderium: ſub dio morari cupiunt, cùm in domo ſpiritus nequeat his ſufficere: recti ſtantes ſpirant, quaſi univerſum aërem trahere vellent atque aſſugere: propter gravitatem aëris, os etiam aperiunt, ut plus ita intrò adducant; vultus, præter malas, quæ rubent, pallidus: ſudor circa frontem, atque jugula: tuſſis aſſidua, violenta: rejectio pauca, tenuis, frigida, quaſi ſpumæ quædam effloreſcentia: ex inflatione *Spiritus*, collum intumeſcit: præcordia ſurſum reducta: pulſus parvus, creber, compreſſus: crura exilia. Et ſi hæc vehementiſſimè premant, interdum homo, *Epilepticorum* more, ſuffocatus interimitur.

Salutis Signa. Sin ad ſalutem morbus inclinet, tuſſis minor, rariorque eſt: ſputa plura purulenta, & humidiora rejiciuntur: alvus aquoſis multis dejectionibus perturbatur: urinæ copia profluit, licèt in eâ nondum quicquam ſubſidat: vox altior: ſomni ſatis: præcordiorum remiſſio; in morbi levatione, dolor interdum ad ſcapulas procedit; anhelitus rarus, lævis, cum aliquo tamen ſtridore. Ita mortem effugiunt; ſed in morbi remiſſionibus, licèt obambulare valeant, mali tamen notas præ ſe ferunt.

[t] Ex hoc Capite quædam deſumpſiſſe videtur *Aëtius*: (L. 8, c. 63.) nullius allato nomine; ex quo loco etiam *Archigenis*, in curando *Aſthmate*, ratio petenda eſt, quia *Aretæi*, de hâc re, ſcripta interciderunt.

DE PNEUMODE AFFECTIS.

Cap. XII.

Pneumodes Aſthmati ſimile.

ASTHMATIS ſpecies malum id eſt, quod Πνευμῶδες appellatur: & ex pulmone vitium, ſicut in *Aſthmate*, proficiſcitur. Communes etiam utriuſque notæ ſunt, paululum tamen ineſt inter hæc diſcriminis: ſed in utroque adeſt ſpirandi difficultas, & tuſſis, & calor, & vigilia, & cibi faſtidium, & totius corporis extenuatio. Porrò turpe vitium eſt, & in longinquum protrahitur, non tamen ultra unius anni ſpatium; nam ſi autumno inceperit, æger vere, aut æſtate decedit: ſi per hyemem, is autumno inſequente conſumitur. Senes morbo hoc aliquando facilè corripiuntur, eoque leviter admodum tentati inhorreſcunt, quibus, non niſi morte, relevari poteſt dolor. Omnibus ſpiritus pene ex toto intercluditur: pulſus parvus, creber, obſcurus: quæ in *Aſthmate* pariter contingunt. Illud autem intereſt, quòd hi, tanquam aliquid extruſuri, tuſſiunt, ſed cum irrito labore, quia nihil emoliuntur; aut ſiquid fortè a pulmone per vim abrumpatur, id parvum, album, rotundum, grandinique ſimile eſt. Pectus his latius eſt, at ſine diſtortione, & Ulcere. Ac ſi pulmo non ſuppuret, humoribus tamen quaſi concretis inferciatur, acceſſionum intervalla longiora ſunt. Quidam ſubitò ſuffocantur, priuſquam vitium quodvis in univerſum corpus tranſierit. Aliis in *Hydropem circa ilia*, aut in iſtum, qui *Anaſarca* dicitur, affectus deſinit.

Horum differentia.

DE JECORIS AFFECTIBUS.

Cap. XIII.

Jecoris officium.

JECUR Lieni, quoad horum generationem, æquilibre eſt; dextram enim lævamque partem hæc viſcera occupant, numero naturaliter æqualia: ſed facultate, tam in ſalute, quàm in morbis, imparia; in ſanitate, quia *Jecur poteſtatem in alimentum habet:* id enim viſcus

quaſi

quaſi *Venarum radicatio* eſt; quinetiam in morbis, ad inferendam mortem, cauſas multo valentiores continet. Quanto igitur magis ad ſanitatem prodeſt Jecur, tanto magis in morbis officit; etenim citiùs, violentiùſque inflammatur: & frequentiùs, atque pernicioſiùs *abſcedit*: & in *Scirrho*, magis celeriter, ac dolenter, quàm Lienis, interimit. Cæterùm de iſtius inflammatione, in Acutis Affectibus, ſuprà diximus.

Suppurati Signa.

Idem ſi in pus vertatur, acutus dolor ad jugulum uſque & extremum humerum procedit; ſiquidem ſeptum tranſverſum, per quod ſuſpenditur, pondere ſuo deorſum trahit: Diaphragma verò membranam coſtas ſuccingentem, quoniam id huic adnectitur, degravat: membrana autem ad jugulum & ad ſummum uſque humerorum protenditur, & has partes ſecum ad inferiora convellit. Inter ſuppurandum, fervor adeſt acer, cum horroribus: tuſſis ſicca, non admodum crebra: coloris ſunt herbidi, ſed, ſi ſaturatè *Icterici* fuerint, ſpecie albidi; ſomni viſorum non admodum expertes; mente omnino conſtant, niſi ſi fortè ex temporariâ aliquâ causâ repentinum ingruat delirium, ubi ad ſe illico revertuntur. Tumor ſub mammis coſtiſve aſſurgit, quem in *Peritonæo* eſſe multi falsò opinantur. Verùm ſi ſubter coſtas *Nothas* tumor exſtet, Jecur, dolore preſſum, intumeſcit, quia humore plenum eſt. At ſi non ſub oſſe hæc maneant, membranæ tumentis ſignum eſt; & ejus quidem circumſcriptio ac termini patent: nam impreſsâ manu, poſtquam fibrarum, in quas Jecur dividitur, ambitum exceſſerit, ea in vacuum abdomen deſcendit; *Peritonæi* autem interminata eſt durities, & extremitatis ejus proceſſus viſum effugit.

Liberationis, & Mortis Signa.

Si *Abſceſſus* intrò feratur, Medico longè præſtat Natura, quæ pus, aut ad inteſtina, aut ad veſicam, derivat; harum via iſta longè tutiſſima eſt, quæ per veſicam fit. At ſi extrà procedat, inciſione non uti periculoſum eſt: nam, hâc omisſâ, Jecur a pure corroditur, morſque non longè abeſt. Et ſi incìdere velis, metus eſt, ne hominem profuſio ſanguinis ſtatim rapiat, quæ in Jecore coërceri nequit. Siquando igitur ad inciſionem venire neceſſe habeas, ferramentum igne candens uſque ad pus demittito; id enim & inciſionis, & uſtionis, partes ſimul explet. Et, ſi æger evadit, pus effluet, album [u], maturum, æquale, inodorum, perquam craſſum; his febres, & cætera minuuntur mala, ita ut ex toto facilè redeat integritas. At ſi in inteſtina pus effunditur, alvus aquoſa primò dejicit: poſtea humorem, quaſi in eo caro lota fuerit: deinde his ſimilia, quæ, in *Torminibus* cum inteſtinorum exulceratione, prodeunt; interdum ſanguis concretus exit, cum grumis; fertur etiam bilis flava, colore ſaturo, vel porracea, & poſtremò, prope mortem, atra.

Ulcus ſine Suppuratione.

Sed ſi *Ulcus* abſque *Suppuratione* permanſerit, venter quædam odoris mali, quaſi putrida, excernit: cibus, propter ventriculi atque inteſti-

---

[u] Hippoc. Aph. 44. § 7. & Prænot.

norum

horum imbecillitatem, crudus tranſmittitur; neque enim Jecur, cùm in malo ſtatu ſit, hunc rurſus concoquit. Hos fervor acris infeſtat, iiſque omnia in pejus vertuntur: carnis colliquatio eſt: pulſus exiguus: ſpirandi difficultas: neque ita multo pòſt e vitâ decedunt. Quibuſdam *Dyſenteria*, & *Vlcus* ſaneſcunt, morbus tamen in *Hydropem* tranſit. At ſi remittantur omnia, & pus ex alvo, candidum, læve, æquale, odoris expers, profluat, cibique concoquantur, de homine bona ſpes eſt. Atqui optimum eſt, ut per urinam morbus judicetur: & per hanc viam ſecuriſſimè, minimâque cum offensâ, exit pus.

Jecoris Scirrhus. Cæterùm ſi, ex *Inflammatione*, Jecur non ſuppuret, febris quidem non deſinit, tumorque durus ſubſidens in *Scirrhum* confirmatur; ſub quo dolor adeſt, ſed is non continuus, cùmque adſit, iners quodammodo ſentitur: calor etiam tenuis: cibi faſtidium: in amaris deguſtandis voluptas, dulcium ſenſus injucundus: horroribus corripiuntur: ſubalbidi, virentes ſunt: lumbi illis, pedeſque intumeſcunt: facies rugoſa: alvus admodum ſicca, vel dejectiones creberrimæ; ſumma quippe malorum omnium, *Hydrops* ſupervenit.

Hydrops. In *Hydrope*, ſi urina multa & craſſa prorumpat, multumque in eâ quaſi limi ſubſideat, morbum hoc modo effluxurum eſſe ſubeſt ſpes; eadem ſi tenuis ſit, & pauca, neque in eâ quicquam deſederit, id cum *Hydrope* in exitium conſpirat. Quòd ſi natura ad antiquum habitum revertatur, & materia multa, craſſa, aquoſa, in ventrem confluat, ita quoque *Hydrops* ſanari poteſt [x]. Verùm id auxilii genus cum periculo tentatur; nam poſt confertas evacuationes, ultimamque virium dejectionem, ægri præ imbecillitate, quemadmodum in profluvio ſanguinis uſu venit, aliquando interierunt. Affectum tutiùs ſolvit ſudor, ſi is copiosè effundatur; nam in *Hydropicis* non ita multùm humeſcit cutis. Morborum Jocinoris hic eſto finis.

Unde, & quinam Jecore laborent. Si Jecur ſuppuret, * * * juvenes, aliique uſque ad conſtantem ætatem: minùs fœminæ. Cauſæ ſunt, imbecillitas, & valetudo longa, præſertim poſt *Dyſenteriam*, & Ξυντήξιας (id eſt, Tabes:) ſiquidem etiam iſtos Ξυντηκτικὺς (id eſt, Tabefactos) appellârunt, qui poſt *Vlcera Jocinoris* extenuati interierint [y].

[x] Hippoc. Aph. 14, § 6. [y] Idem, & alia multa iis, quæ in hoc Capite continentur, ſimilia habet *Archigenes*, apud *Aëtium* (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 4 & 5.

DE LIENIS AFFECTIBUS.

Cap. XIV.

LIENI familiaris longus eſt affectus, qui *Scirrhus* dicitur; ſed viſcus hoc non ita facilè *ſuppurat*. In *Scirrho*, ſubeſt dolor non aſper, tumor autem ingens; ipſius Lienis ſuperficie major: ſiquidem Lienis in dextrâ parte viſus eſt, ita intumeſcens, ut totum, uſque ad Jecur, intervallum occupaverit. Quæ res multos decepit, qui hunc non Lienis, ſed membranæ affectum eſſe crediderunt; etenim *Peritonæum* inflammari exiſtimabant. Cæterùm in *Scirrho*, Lienis hujuſmodi plerumque eſt: durus ac renitens, tanquam lapis; ſub quo ingens premit moleſtia. Scirrhus.

Quòd ſi *ſuppuret* etiam, mollior eſt, & in vertice, quà pus naſcitur, tactui cedit: ſed illìc, ubi puris expers eſt, reſiſtit. Nonnunquam Lienis totus in ventre ſuſpenditur, & huc illucve impulſus recedit, quamdiu parvus remanſerit, & fluctuandi ſpatium habuerit. Nauſea & anxietas tum maximè premunt, cùm inſtat ruptio. Suppuratio.

Incrementi notæ ſunt, febres, dolores, horroreſque: etenim hi plerumque comitantur; interdum tamen paululùm incaleſcunt, horroribuſque ac doloribus vacant; quæ cauſa eſt, cur *Abſceſſus* in *Liene* notitiam aliquando effugiat: quia viſcus rarum eſt, &, etiam in ſanitate, ſenſûs expers. Tumidi ſunt: aquâ inter cutem referti: coloris ex atro viridique permixti; inquieti: ſpiritus ægrè trahitur, quaſi pondere quodam opprimeretur pectus; malum enim perquam noxium eſt. Venter uſque ad ſummum *Spiritu* repletur craſſo, nebuloſoque, & ad ſpeciem humido, cùm revera adhuc non ſit humidus; magna tuſſiendi cupiditas, ſed pauca tantùm & ſicca extundunt. Alvus ſiquid infrà reddit, id aquoſum eſt, & primò malis aliquid demit: poſtea, ſi largiùs profluxerit, hominem extenuat quidem, ſed nihilominus juvat. Incrementum.

Quòd ſi rumpatur jam *Abſceſſus*, pus utique purum, & concoctum non exit: ſed ſubalbidum, & cinereum, & quandoque fæculentum, aut livens. Et ſi *Vomica* profundior fuerit, niger quidam fertur humor, & aliquid unà ex conſumpti Lienis ſucco exprimitur; quibuſdam etiam integræ viſceris partes exeunt: ſiquidem Lienis eſt naturæ diſſolubilis. At ſi *Ulcus* non ſaneſcit, ſed in longinquum tempus extrahitur, cibum faſtidiunt: malo ſunt corporis habitu: tumidi: aſpectu fœdi: crebra Abſceſſûs Ruptio.

per univerſum corpus, ac præſertim in cruribus, oriuntur Ulcera, rotunda, livida, cava, ſordida, ſanatu difficilia; atque ita conſumpti intereunt.

Tumor durus.

At in exiguo *Tumore* cum duritiâ & renixu, abeſt dolor: quo fit, ut hi vitam longiùs producant; ſed ſi ab affectu ſuperentur, neceſſariò *Hydrops*, aut *Phthiſis*, & corporis tabes ſupervenit: quo mortis modo e vitâ decedunt.

Unde, ubi, & quos hæc invadant.

Pueri, & adoleſcentes, morbis his faciliùs implicantur, & faciliùs liberari poſſunt; ſenes non ita ſæpe corripiuntur, ſed affecti nequaquam convaleſcunt; ſeniores etiam nonnulli, ſine mali notitiâ, *vitio Lienis* ſunt abſumti: nam ex parvo *Tumore*, hi feruntur in exitium. Hos affectus morbus infert longus, tabificus: & adoleſcentibus præſertim otium, cùm, poſt certamina, multaſque exercitationes, corpus deſidiæ tradiderint. Iiſdem opportuna ſunt loca paluſtria: aquæ craſſæ, ſalſæ, viroſæ. Ex tempeſtatibus, autumnus gravis.

DE ICTERO, SIVE MORBO REGIO.

Cap. XV.

SI bilis coloris flavi, ovi vitello ſimilis, vel crocei, vel ex atro viridique permixti, per omne corpus, ex aliquo viſcere, diffundatur, morbus vocatur *Icterus*. Is, in Acutis Affectibus, cum periculo fit; etenim non modò, cùm ante ſeptimum diem [z] ortus fuerit, mortem ſolet inferre, ſed etiam poſt hunc ſuperveniens plurimos interemit: quod tamen rarò evenit, ſi febrem iſte perfectè judicaverit; verùm ipſe non ita facilè diſcutitur.

Icterus ex Jecore.

Contrahitur autem non ex Jocinoris tantùm, ut quibuſdam Medicis videtur, ſed ex Ventriculi quoque, & Lienis, & Renum, Colique inteſtini vitio. Porrò, in *Jocinore*, ita fit; ſi Jecur *Inflammatione*, aut *Scirrho* laboret, cibuſque non rite in eo conficiatur, is in Jecore bilem creat, quæ per veſicam, in hoc viſcere ſitam, ſecernitur. At ſi viæ, quæ bilem in inteſtina deferunt, vel *inflammatione*, vel *Scirrho* obſtru-

[z] Hippoc. Aph. 62, § 4.

antur,

antur, & iſta exundet veſica, bilis retrò fluit: itaque ſanguini commiſcetur, qui, per omne corpus dimanans, bilem quoque in omnia membra ſecum trahit; inde corporis ſpecies bile tingitur: ſtercus autem album eſt, argillæque ſimile, neque bilis colore tinctum, quoniam humoris iſtius affluxu caret: unde alvus etiam ſicca eſt, quia bile neque madeſcit, neque ſtimulatur; color eſt ex ſpecie albidâ.

Ex Liene.

Quòd ſi a *Liene* oriatur *Icterus*, color eſt ex atro viridique permixtus; nam iſtius viſceris alimentum nigrum eſt, quia ſanguinem atrum quaſi deterget, ejuſque ſordes Lienis, cùm afficitur, neque ſuſcipit, neque elaborat: eæ verò cum ſanguine ubique diducuntur; quamobrem, in *Ictero* a *Liene*, color eſt, qualem eſſe ſuprà diximus: aſſueta quoque ſtercora magis nigreſcunt, quoniam id alimenti, quod abundat in Liene, tanquam recrementum, per has vias expellitur.

Ex Colo, & Ventre.

Fit etiam ex *Colo*, & *Ventre Icterus*, ſi in utroque vitiata ſit concoctio: nam & in Colo hæc efficitur, ab eoque ad Jecur deducitur alimentum; itaque ſi aliunde cibum Jecur crudiorem ſuſceperit, proprium quidem opus conficit, alienum autem omittit: nam, in diffundendo ſanguine, eam partem, quæ a Colo inconfecta remanet, ubique diſtribuit; at ea, quæ a Colo eſt, inconcoctio bilem facit.

Ex aliis partibus.

Ita ex alio quovis viſcere oriri poteſt *Icterus*; non ex iis tantùm, quæ alimentum ad Jecur mittunt: ſed ex illis etiam, quæ id a Jecore recipiunt. Neque enim alimentum, per canales tantùm ſenſibus expoſitos, ſed vel multo majorem ejus partem univerſo corpori, Natura per vapores ſubminiſtrat, qui ab omni in omnem partem facilè tranſeunt, a Naturâ, etiam per ſolida atque denſa, diducti; itaque vapores hi bile inficiuntur, & cuicunque parti inſederint, eam colore ſuo tingunt. Cùm laborat *Colon*, excretio non eſt albida: quia Jecur neque in creandâ bile noxam patitur, eique in inteſtina patentem habet exitum.

Ex habitu Corporis.

Valentiſſimus etiam eſt, ad gignendum *Icterum*, *totius corporis habitus*: quia jam in toto homine ſubeſt cauſa. Id autem hujuſmodi eſt; ubique ineſt calor, concoctioni inſerviens: ubique humorum procreatio, ac ſecretio, aliorum quidem alia, ſed ſingulis quædam propria; in carne, ſudoris: in oculis, lachrymarum: in articulis, naribuſque, muci: in auribus, ceruminis. Itaque ſi, in ſingulis his operibus, quaſi delaſſetur calor, ipſe in acre quoddam atque igneum immutatur, humoreſque omnes in bilem abeunt; ignis enim id, in quod operatur, amarum reddit, ac bile tingit. Et ſi in ſanguine cruditas fuerit, is bilis ſpeciem refert, & in omne corpus, nutrimenti loco, diffunditur; quapropter ubique bilis conſpicitur. Acerbum ſanè malum; color ſpecie horridus, qui in iſtis apparet aureus; neque enim, quod in lapide pulchrum eſt, id etiam hominem decuerit. Mihi verò nomen *Icteri* ſupervacaneum videtur exponere: excepto, quòd in animalibus terreſtribus & quadrupedibus, quæ Ἰκτίδες (id eſt, Viverræ) appellantur, oculi hujuſmodi colore tincti ſint.

Icteri nomen.

Species

Icteri ſpecies: & earum cauſæ.

Species autem mali ſunt duæ. Color enim aut in flavum, atque croceum, ejus generis, quod ex albo viridique conſtat: aut in lividum, atrumque convertitur. Ejus rei cauſa eſt bilis ſpecies diverſæ; altera flava, tenuis, perſpicua, tenuioris generis, quàm illa, quæ ad lividum atrumque ſpectat, & colore ſaturo, tanquam crocus, aut vitellus ovi, quæ ad eandem ſpeciem refertur; altera nigrior eſt, porri, aut iſatidis herbæ ſimilis, atra; inter hæc autem infinitæ ſunt colorum varietates, quæ a calore, & humoribus efficiuntur. Ejuſdem rei viſcera quoque cauſæ ſunt; ſi flavum ſit, ut Jecur: aut lividum, ut Lienis. Et ſi ex viſcere aliquo oriatur *Icterus*, ut ex Jocinore, Jecoris apparent notæ: ſi ex Liene, ſigna Lieni propria: itemque in ſingulis aliis ſua prodeunt indicia; quæ niſi exſtent, morbus ſit ex totius corporis habitu. Cutis etiam in albiſſimis oculorum partibus pellucida eſt, & in fronte, juxta tempora: in iiſque, qui naturâ albidi ſunt, ex levi *Ictero* magnus effloreſcit color.

Icterus niger.

Cæterùm ii, quos *Icterus* invaſit *niger*, colore inficiuntur ex atro viridique permixto: horroribus corripiuntur: imbecilles ſunt: ignaviæ cedunt: animo demiſſi: fœdos odores ſentiunt, & amarum habent guſtum: ſpiritum ægrè trahunt; venter his quaſi mordetur: dejectiones porraceæ, ſubnigræ, ſiccæ, vix expreſſæ: urina nigricante quodam colore ſaturata; cibum non concoquunt, & faſtidiunt: vigiliis premuntur: mente dejecti ſunt, & *Melancholici.*

Icterus albus.

At in *Ictero albiori*, colore ſunt ex albo viridique mixto: animo hilariori: cibum ſumere piget, ſed, ubi ceperint, ſatis commodè eſitant, & meliùs, quàm priores, concoquunt: alba, ſicca, argillæ ſimilia, dejiciunt: urinam reddunt, flavam, pallidam, croci colore tinctam.

In utrâque ſpecie, totum corpus prurit: calor, in naribus, exiguus, ſed mordax; bilis enim partes vellicat. Amarorum guſtus non eſt amarus; quæ res profectò mira eſt, neque dulcis tamen: dulcium verò, amarus; etenim bilis, quæ, in ore, linguæ inſidet, guſtui priùs occurrens, quàm eſca, ſenſum iſtum decipit: eamque lingua imbibens, cibos non ſentit; porrò antea, per abſtinentiæ tempus, quieſcit bilis, neque lingua ſolitum guſtum ægrè fert: at ſi, cibis excitata, bilis efferbuerit, iis hæc objecta linguam exſtimulare conſuevit; itaque ſi eſca ſit amara, amari etiam eſt ſenſus: ſi dulcis iſta, bilioſi ſit guſtus, quia hanc bilis perceptio anticipat. Quare falluntur iſti, qui amara videri dulcia exiſtimant, cùm res ſecus ſe habeat; quoniam enim, cùm amarum quid in ore teneatur, amaritiem, propterea quòd huic, ex morbi naturâ, aſſueverint, non percipiunt, id dulceſcere arbitrantur: cùm, ex amaris dulcibuſque cibis, idem ſenſus excitetur; ciborum itaque fallentium velamentum quoddam eſt bilis.

Periculi differentia.

Affectus hic, ſi abſque viſceris cujuſvis inflammatione oriatur, plerumque ſine noxâ eſt, ſed diu inhæret; at ſi vetus etiam eſſe cœperit, & præterea viſcus aliquod inflammetur, in *Hydropem* ut plurimùm, & *Cache-*

Cachexiam definit; multi quoque ſine *Hydrope* conſumti intereunt.

Huic adoleſcentes, juveneſque opportuni ſunt, quibus minùs etiam officit; eodem pueri neque infrequenter admodum, neque penitus ſecurè laborant. Ætates huic opportunæ.

DE
CACHEXIA,
SIVE
MALO CORPORIS HABITU.

CAP. XVI.

OMNIBUS pariter affectibus originem præbet *Malus Corporis Habitus*: ſiquidem ex hoc morbi procreantur omnes. Sed & hic ipſe, quando corpus, ex malorum medicamentorum aſſumtione, magnâ materiæ quaſi lutulentæ copiâ vitiatur, citra quemvis alium affectum, protinus ab initio morbus fit per ſe. Et *Malus* quidem *Habitus*, ſaltem in levi gradu, omnibus affectibus communis eſt: & hunc ſymptomata multa comitantur, cui rei nomen ipſum ſigno eſt; ſitque extenuatio, aut pallor, aut tumor, aut aliud quid in corpore ad tempus permanens. *Cachexia* verò unius cujuſdam affectûs ingentis ſpecies eſt: idque ei nomen inditur. *Bonus* enim hominis ad omnia *Habitus*, & ad cibi concoctionem, ejuſque diſtributionem, (quod ſanguinem procreat,) & ad ſingula naturæ opera, reſpirationem reddit facilem, vires firmas, colorem vividum, & ſanitatem aſſuetam facit. At ſi natura imbecillis fuerit, utpote in vitioſos humores immutata, id mali genus *Cachexia* eſt. Cachexiæ definitio.

Morbus hic ſanationem ægrè recipit, & diutiſſimè inhæret; ſiquidem longo quoque tempore procreatur, neque ex uno aliquo corporis vitio, neque in uno quovis viſcere generatur, ſed ex omnium rerum permutatione in deterius; quocirca morbi, qui ab hoc enaſcuntur, inſanabiles evadunt, ſive *Hydropes*, ſive *Phthiſes*, ſive *Tabes*: *Tabi* enim cum *Cachexiæ* cauſis quædam intercedit cognatio. Morbus iſte parva quædam eſt & continua *Dyſenteria*; ſed quibuſdam affectus per intervalla revertitur: neque enim cibi cupiditas abeſt, ſed contrà multum aſſumunt: is autem crudus immutatuſque digeritur, quoniam alimenti confectio, ad con- Natura, & Cauſæ.

concoctionem necessaria, desit. Causa morbi solet esse, vel *Hæmorrhoidum* profluvii suppressio, vel usitatæ vomitionis desuetudo, aut exercitationum omissio, aut sudorum exsiccatio, aut ab ingentibus laboribus otium.

Signa. Quando enim horum singula, quæ aderant, non ampliùs revertuntur, tunc sequitur corporis gravitas: pallor subinde rediens: alvus inflatur: oculi concavi: somni graves, torpidique. At hæc, si vago more invadant, morbi imbecillitatem significant; sin confirmata inhæreant, neque depelli possint, malum vehemens censendum est. Ægro stante, pedes illi tibiæque intumescunt: eodem decumbente, partes inclinatæ in tumorem assurgunt: & si decubitum immutaverit, tumor etiam in alium locum transfertur. Frigoris & humoris cum gravitate fit circuitus; nam si calor humorem evaporet, cùm ille non jam per corpus dimanet, hic rursus influit. Multos utique cibos appetunt, & valde sunt edaces; alimentum citiùs digeritur, quàm concoquitur, idque crudum & inconcoctum in corpus abit: nam ejus haud elaborata est confectio; neque verò idem, in universo corpore, a naturâ concoquitur: quia eadem est, in ventriculo, & in toto corpore, caloris imbecillitas; quapropter sanguis, neque bonus, neque recti coloris, procreatur.

Status. Cùmque crudis corpus omne succis jam refertum fuerit, & cibi cupiditas desierit, *Cachexia* ad ventriculum usque eodem modo serpente, morbique consistente jam incremento, tumidi, & imbecilles fiunt, & negotio cuivis aversissimi; alvus sicca est, & stercora plerumque, sine bile, albida, aspera, & cruda dejicit. Corpus aridum est, sudoris expers, pruriginosum: somnus neutiquam firmus accedit, sed ubi decubuerint, dormituriunt: spiritum lentè trahunt: pulsus obscurus, debilis, creber, &, post levem quamlibet actionem, creberrimus: ubi respiratio etiam cum anhelitu fit. Venæ in temporibus elatæ, eò quòd caro adjacens emarcuerit: illæ quoque, quæ in carpis sunt, multo majores redditæ, in tumorem attolluntur; sanguis atro colore cum viridi intinctus. His superveniens *Phthisis*, aut *Tabes*, *Hydropem*, sive hunc, qui *Anasarca*, sive illum, qui *Ascites* dicitur, inducit; quorum procreatio nullam omnino sanationem recipit.

Ætates, & Tempora huic opportuna. *Cachexiam* infert, ex ætatibus, senecta, neque mortem hæc evadit; pueri facilè tentantur, & faciliùs etiam convalescunt; ætate consistentes huic affectui non ita valde patent, sed nec eo ita facilè liberantur. Idem neque unâ tempestate invadit, neque unâ desinit; sed, autumno, creatur: hyeme, alitur: vere, ad summum perducitur: æstate, interimit [a].

[a] Quædam *Archigenis*, de *Cachexiâ*, leguntur apud *Aëtium*; (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 19.) quorum aliqua his similia sunt: alia, de Ætatibus huic malo opportunis, planè contraria. Ejusdem, in morbo hoc, curandi ratio illic habetur: *Aretæi* verò, de eâdem re, præcepta, temporis injuriâ, desunt. Principaliter ejus *Curationem*, utì narrat *Cœlius*, ante *Themisonem* (*Methodicæ* Sectæ Authorem) nullus ordinavit. (Morb. Chronic. L. 3, c. 6.)

A R E-

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE

CAUSIS, ET SIGNIS DIUTURNORUM MORBORUM,

Liber Secundus.

DE

DE HYDROPE.

Cap. I.

Hydropis natura.

HYDROPS malum non modò visu injucundum est, sed & perpessu grave; nam ex eo paucissimi evadunt, idque felicitate quâdam, ac *Deorum* potiùs, quàm Artis, auxilio: majoribus enim soli *Di* medentur malis. Hîc enim, aut in nobili viscere delitescens morbus totum corpus in malum permutavit habitum: aut ipsum corpus, velut pestilentiâ quâdam universè priùs affectum, viscera in pravos humores convertit; ubi utraque vicissim inter se in perniciem hominis conspirant, neque ulla pars noxæ expers remanet, quæ vel mediocrem naturæ opem possit afferre. Est autem fluxio frigida, crassa, quasi nebula, quæ totum corpus humectat [a]: aut humidæ frigidæque causæ conversio, quæ hominem in hujusmodi habitum permutat. Neque enim humorem, in inferiori ventre collectum, *Hydropem* appellamus; siquidem in hoc loco vitium non est. Sed cùm morbum tumor sequitur, & inflatio, & coloris fœditas, hic in aquam habitus colliquescens & est *Hydrops*, & ita dicitur. Nam tametsi aqua interdum sponte prorumpat, vel incisis præcordiis emittatur, morbus tamen *Hydropicis* confirmatus remanet. Præcipua hujus mali causa est *Malus Habitus*.

Species. Tympanias. Ascites. Phlegmatias. Anasarca. Plurium mixtio.

Species autem variæ sunt, quæ diversa etiam habent nomina. Nam si humida quædam suffusio circum ilia fluctuet, &, ex inflatione, Tympani sonum quodammodo venter ictus referat, *Tympanias* vocatur. At si multum aquæ in *Peritonæo* continetur, humorique intestina innatant, *Ascitem* dicimus. Verùm si in ilibus nihil horum fiat, sed universum intumescat corpus, idque albâ, frigidâ, & crassâ pituitâ repleatur, *Phlegmatiam* nominamus. Si verò in humorem grumosum, aqueum, atque tenuem, colliquescat caro, *Hydrops* ἀνὰ σάρκα, (id est, inter cutem) dictus oritur. Periculosa sanè horum singulorum constitutio est, multo tamen pejor plurium inter se commixtio; nam eorum, qui in ilibus fiunt, alter alteri ex his, qui totum corpus occupant, consociari nonnunquam potest. Pessimum autem est, si *Tympanias Anasarcæ* jungatur; nam ex his, qui in ilibus contrahuntur, *Tympanias* per se gravior est *Ascite*: & ex istis, qui in toto corpore subsistunt, *Leucophlegmatias Anasarca* levior. Itaque mitis videtur, ut in rebus ferè desperatis, minor cum minore pariter altero mixtus. Gravius autem malum est, si unus ex mi-

[a] Simile quid habet *Hippocrates*, in Libro de *Flatibus*.

noribus

noribus majorum alteri jungatur. Id adhuc vehementius eſt, ſi majores duo perfectè coëant in unum.

Aſcitis Signa.

Notæ verò adſunt maximæ, quæ viſui, tactui, & auditui facillimè patent. Nam in *Aſcite*, tumor in ilibus pedibuſque aſpicitur: vultus, & brachia, aliæque partes extenuantur: teſticuli cum præputio intumeſcunt, totuſque colis ex tumoris inæqualitate tortuoſus fit. Si partem aliquam ſecundùm ilia, impreſsâ manu, intrò pellas, humor in aliam partem transfluit: verùm etiam, ubi corpus hàc illàcve convertitur, ad inclinatum latus aqua tumorem ac fluctuationem facit, cujus etiam exaudiri poteſt ſonus; porrò ſi digitum ullibi imprimas, locus cavus fit, & ita diu permanet. Hæc utique ſunt *Aſcitis* ſigna.

Tympaniæ Signa.

Tympanias autem, præterquam quòd in eo tumor videtur, auribus quoque ſonum reddit: nam ſi ventrem manu percuſſeris, abdomen reſonat; neque, in converſione corporis, ſpiritus locum mutat: ſpiritûs enim natura eſt, ut quanquam locus ambiens ſurſum vel deorſum inclinet, ipſe maneat undique æqualis; at ſi ſpiritus in nebulam quandam & aquam immutetur, (ſiquidem ex *Tympania* fieri poteſt *Aſcites*,) is etiam locum mutat, & ſi perfecta nondum fuerit converſio, ex dimidio tantùm fluit.

Anaſarcæ, & Leucophlegmatiæ Signa.

Cæterùm, in *Anaſarca*, & *Leucophlegmatia*, vacua ſunt ilia: vultus & brachia intumeſcunt: quæque in aliis inania reperiuntur, in his humore opplentur. Nam in *Leucophlegmatia*, alba, craſſa, & frigida contrahitur pituita, quâ corpus totum impletur: facies, collum, atque brachia in tumorem attolluntur: unde abdomen etiam craſſeſcit: mammæ quoque aſſurgunt juvenibus, iiſque qui in ætatis flore conſiſtunt. Verùm in *Anaſarca*, caro in humorem carnis ſimilem colliqueſcit: & concreta quædam & cruenta ſanies, qualis ab inteſtinorum fertur ulceribus, qualiſve fit in membro ab incidenti onere contuſo, ſicubi ſuperficiem incideris, ex eâ plerumque effluit. Cæterùm, cùm duæ ſimul ſpecies commiſcentur, utriuſque ſubſunt notæ.

Signa omnium communia.

In omnibus pariter contingit, pallor, ſpirandi difficultas, ac tuſſis ſubinde repetens: tardi ſunt, atque admodum pigri: cibum faſtidiunt, vel ſiquid aſſumant, quanquam exiguum, quodque inflare non aſſuevit, inflationibus replentur, & diſtentiones, tanquam ex nimiâ ſatietate, percipiunt: corpus madore vacat, quo fit, ut vel in balneis ſudor ex his nequeat elici: albidi, & effœminati ſunt. At hi, qui *Anaſarca* laborant, colorem habent ex atro viridique permixtum, venas quoque nigras, quæ, in *Aſcite*, ac *Tympania*, conſpicuæ ſunt, & in vultu, & in carpis, & in abdomine: omnia verò, in *Anaſarca*, & *Leucophlegmatia*, præ tumore penitus occultantur. Somni graves, torpidi, exigui: animi dejectio, & parſimonia, & vivendi deſiderium. Patientes ſunt, non ex alacritate, ac bonâ ſpe, velut ii qui proſperis rebus utuntur, ſed ex ipsâ morbi naturâ: cujus rei cauſa exponi non poteſt, ſed mirari tantùm id licet, quod ſanè magnum eſt; namque in aliis haud omnino pernicioſis

affectibus, ægri demiſſi ſunt, & dejecti, & mortis cupidi: ſed in his, bonæ ſpei, & amantes vitæ; quas duas res contrarias ipſi efficiunt morbi.

Cauſæ. *Hydrops* nonnunquam repentè contrahitur e copioſo frigidæ potu, cùm præ ſiti quis multam avidè aquam hauſerit, quæ poſtea fuerit in *Peritonæum* delata; unde fit, ut in utroque ventre refrigeretur innatus calor, ac deinde in ilia guttæ confluant, quæ antea per tranſpirationem evaporatæ digerebantur. Id itaque ſi inciderit, curationem faciliùs recipit, priuſquam viſcus aliquod, aut totus homo ſit affectus. Cæterùm & cibus inflans, & cruditas, & *Bupreſtes Hydropes* aliquando procreant.

Ætates his obnoxiæ. Eſt autem malum omnibus commune, & viris, & fœminis, & ætatibus; cum eo tamen, ut alii in aliam ſpeciem magis proclives ſint. Pueri *Anaſarcæ*, & *Leucoplegmatiæ* patent. Juvenes, uſque ad conſtantem ætatem, his, qui circa ilia fiunt, implentur. Senes omnibus opportuni ſunt, quia calore vacant; ſenectus enim frigida eſt, ſed humoris copiæ contrahendæ inidonea: quamobrem his *Tympanias* frequentiùs incidere conſuevit.

Periculi in his differentiæ. Cæterùm omnes ſpecies periculoſæ ſunt; *Hydrops* quippe omnium morborum pernicioſiſſimus eſt. Ex his verò leviſſimus videtur *Leucophlegmatias*; nam multæ variæque hujus proſperè finiendi offeruntur occaſiones: &, ſoluto jam *Hydropico* habitu, aqua per ſudorem, aut urinam, aut alvum prorumpit. Gravis autem *Tympanias*, eoque gravior adhuc *Anaſarca* eſt; nam in hoc affectu Medicus totum permutare debet hominem, quod ne a *Dis* quidem ipſis facilè poteſt effici [b].

Hydrops partis. Porrò in exiguâ nonnunquam parte, *Hydropem* homo patitur; ut in *Capite*, qui affectus vocatur *Hydrocephalus* [c]: aut in *Pulmone* tantùm: aut in *Jocinore*: aut in *Liene*. In fœminis etiam eodem malo laborat *Uterus*, quod reliquis faciliùs quoque curatur; nam ſi ejus oſculum ex priſtinâ conſtrictione relaxari cœperit, iſte vel humorem intrò concluſum profundit: vel ſpiritum, ſi is illìc retentus fuerit, efflat; at ſiquid ex *Anaſarca* patiatur *Uterus*, tota plerumque mulier *Hydropica* eſt.

Hydropis Species ſingularis. Aliam quandam *Hydropis* ſpeciem videmus, quæ hujuſmodi eſt: Veſiculæ exiguæ, crebræ, humore plenæ, in loco, ubi fieri ſolet *Aſcites*, continentur; cæterùm, & humori multo innatant. Hoc hujuſmodi affectûs indicium eſt: ſi, perforato abdomine, liquorem educas, poſtquam paulisper fluxerit, Veſicula intus occludet exitum: at ſi inſtrumentum rurſus immiſeris, iterum aqua profluet. Id genus mali grave eſt; quænam enim iſtis inveniri poteſt exeundi via? ſunt quidem, qui tales Veſiculas per inteſtina prodiiſſe memorant; quod equidem ipſe nunquam vidi, ideoque in ſcriptis nihil affirmo. Neque ſanè, quid de hâc re

---

[b] Curatio *Hydropis* in *Aretæo* deeſt. Quædam *Archigenis* ſuperſunt apud *Aëtium*; (Tetrabib. 3, Serm. 2.) Epithemata ſcilicet *Hydropicis* accommodata: (c. 22.) Malagmata ad humorem evacuandum: (c. 23.) potiones ad urinam ciendam, & per alvum humores educendos: (c. 26.) locorum tumentium pulſatio per veſicas inflatas, ab eodem & *Herodoto Pneumatico* præcepta: (c. 29.) *Hydropicorum* Chirurgia ex *Archigene*, & *Leonide*: (c. 30.) eorundem Diæta, ex *Archigene*: (c. 32.) [c] *Hydrocephali* Signa, & Curatio, ex *Leonide Pneumatico*, habentur apud *Aëtium*. (L. 6, c. 1.)

dicam, invenio; nam ſi ex Colo, aut ventriculo, provenerint, quonam pacto coagmentari poterant? etenim exitus per ſedem, ad omnium rerum excretionem, lubricus eſt, ac patens. Æquè etiam incredibile eſt, collectionem in ilibus fuiſſe factam, ac deinde per viſcerum ruptionem apertum eſſe tranſitum; ſiquidem neque innoxium eſt, neque citra perniciem fieri poteſt inteſtini vulnus.

DE DIABETE.

Cap. II.

MIRUS quidam affectus eſt *Diabetes*, neque inter homines admodum frequens. Eſt autem carnis membrorumque in urinam colliquatio. Hujus, quemadmodum in *Hydrope*, cauſa eſt humida, ac frigida. Per aſſuetas autem vias, renes ſcilicet, & veſicam, humor profluit. Neque enim ceſſant unquam mingere, ſed, veluti cùm aperiuntur rivi, continua fit effuſio. Morbus hic longo tempore naturaliter inhæret, longoque tempore procreatur. Sed ubi jam conſummata ſit ejus conſtitutio, homo non diu ſupereſt: nam cita colliquatio eſt, & feſtina mors. Vita etiam fœda, ac præ dolore inquieta; ſitis intolerabilis: potiones multæ, quarum tamen modum excedit urina multo abundantior: neque eos quiſquam, vel a bibendo, vel a meiendo, inhibeat. Nam ſi vel temporis punctum a bibendo ſibi temperent, os inareſcit, corpus ſiccum eſt: viſcera ſua exuri videntur[d]: moleſtè atque anxiè agunt, neque ita multo pòſt e vitâ decedunt: ſiti interim, velut igne ſuccensâ, vexantur. Mictum verò ipſis quænam ratio ſuppreſſerit, aut quænam tanta verecundia eſt, ut dolore ſit potentior? nam ſi pauliſper urinam continuerint, intumeſcunt iis lumbi, teſticulique, & coxæ; & ſi hanc reddant, confertim & copiosè mingunt, parteſque tumidæ ſubſidunt, quoniam humoris exundatio in veſicam defertur. Diabetis natura.

Quòd ſi malum jam conſummatum fuerit, id evidenter apparet; ſed ubi inſtat, oris adeſt ſiccitas: ſaliva alba fit, &, tanquam in ſiti, ſpumans, Morbus adventans.

---

dd Hæc ex *Aretæo* ſe deſumere teſtatur *Aëtius*; cujus verba ſunt: *Aretæus* etiam addit, Viſcera ipſis uri videntur: anxii ſunt, ac animo dubii, & non longè pòſt moriuntur; igne ampliùs ardere ſe putant, acceditque ſitis & mictio feſtina. Sed quamvis aliquando parumper urinam retineant, intumeſcunt lumbi, teſtes, & coxæ. Quòd ſi adhuc ampliùs mordens caliditas in viſceribus augeatur, ſuperior venter corrugatur, & venæ in ipſo elevantur; univerſum habitum gracilem habent, & tabes totius corporis gravis accedit. Porrò alii ſunt, qui non mingant, neque ex eis aliàs potatum tranſpirat; quare ob potûs inſatietatem, & humoris inundationem, & veſicæ circumtentionem, acervatim ventre rumpuntur. Hæc ex

Cor-

mans, ſitis tamen nondum premit: præcordiorum gravitas. At ubi jam invaſit morbus, ſenſus quidam frigoris, aut caloris percipitur, a ventre ad veſicam pertingentis. Urinæ aliquanto plus, quàm ex conſuetudine, excernunt: ſitis fit, ſed nondum vehemens.

Incrementum. Ubi verò magis increverit, calor exiguus quidem, ſed mordax, viſceribus inhæret: abdomen rugoſum: venas exſtantes habent, totumque corpus tenue: jamque urinæ profluvium ac ſitis magis magiſque augeſcunt, & cùm extremum colem vitii conſenſus attigerit, urinam illico profundunt. Atque hinc equidem affectum *Diabetem* vocatum eſſe arbitror, perinde ac ſi Διαβήτην (id eſt, Siphonem) hunc dixeris; quia humor in corpore non remanet, ſed homine, tanquam canali quodam, ad effluendum utitur. Ad aliquod tempus durant, licèt haud admodum diu: quia cum dolore mingunt, & colliquatio cita eſt; neque enim ex potione quippiam memorabile in corpus abit, & carnium magna pars cum urinâ emittitur.

Diabetes unde dictus.

Cauſæ. Hujus mali cauſa acutus aliquis morbus eſſe poteſt, qui, per Criſim, maligni quoddam in corpore clam relinquens, in hoc vitium poſtea deſierit. Neque incredibile eſt, perniciosum aliquod venenum ex his, quæ renes & veſicam infeſtant, cauſam hujus morbi aliquando exiſtere. Quinetiam, ſiquem ſerpens momorderit, quæ *Dipſas* appellatur, idem affectus ulceri ſupervenit; *Dipſas* enim, animal reptile, in eo, quem morſu vulneraverit, ſitim accendit immodicam: iſque plurimum bibit, quod tamen ſiti non medetur, cùm interea, præ inexplebili potionis deſiderio, venter exundet. Ac ſicui fortè ex diſtentione doleat & gravetur alvus, ideoque a bibendo homo pauliſper abſtineat, rurſus tamen, ſiti coactus, affatim potat, atque ita hæc ſibi invicem ſuccedunt mala; nam & ſitis & potio in perniciem hominis inter ſe conſpirant. Quidam ex his urinam non reddunt, neque humor epotus per alia quævis corporis ſpiramenta excernitur; quo fit, ut ob inſatiabilem bibendi aviditatem, & inundationem humoris, ventriſque diſtentionem, repentè diſrumpantur [d].

Cornarii Verſione; (Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 1.) ſiquidem ea pars *Aëtii*, in quâ hæc continentur, *Græcè* nunquam in lucem prodiit. Tamen vel hinc manifeſtum eſt, *Aëtium Aretæi* verba, non ſine ſententiarum quarundam omiſſione, exſcripſiſſe. Unde etiam factum eſt, ut ultima iſta verba ad hos, qui *Diabete* afficiuntur, referat; cùm *Aretæus* de hominibus a *Dipſade* morſis loquatur. Hæç enim ſigna ad eos pertinere, qui ab illo ſerpente ſauciati ſunt, ex ipſo *Aëtio* evincitur; qui a *Dipſade* morſorum notas his verbis deſcribit: Sequitur ab eâ morſos ſitis intolerabilis planè, adeò ut etiamſi multus eis potus exhibeatur, ſitis non ſedetur; & tamen neque per urinas, neque per vomitum, neque per ſudores quicquam excernitur. Duobus igitur pereunt modis; aut ob multam ſitim exuſti, ſi potum non ſumant: aut ob multam expletionem diſtentus rumpitur venter, vel infernè circa inguina, vel circa imum ventrem, quemadmodum in *Hydropicis* fieri conſuevit. (Tetrabib. 4, Serm. 1, c. 22.)

DE

DE RENUM AFFECTIBUS.

Cap. III.

De Renibus.

RENES naturâ glanduloſi ſunt, ſed colore rubicundiores, jocinori potiùs ſimiles, quàm mammis, teſticuliſque: hi enim glandes ſunt, ſed albidiores; Renes autem teſticulorum figuram referunt, magis lati tamen, & incurvi. His ſinus inſunt exigui, collo anguſtiori, percolandæ urinæ inſervientes; ex quibus nervoſi duo exeunt, fiſtularum inſtar, canaliculi, qui Veſicæ humeris utrinque inſeruntur: & ab utroque Rene æqualis eſt ad Veſicam urinæ via.

Renum affectus.

Circa Renes, & Canales hoſce, multi variique oriuntur affectus; quorum alii ſanguinis profluvio, & febribus, & inflammationibus, acutè interimunt: (horum autem ſuprà mentionem fecimus:) alii longo temporis ſpatio hominem tabe abſumunt, & quanquam non ſtatim mortiferi ſint, curari tamen nequeunt, & uſque ad mortis diem comitantur. Itaque ex diuturnis malis ſunt, *Abſceſſus*, *Ulcera*, *Calculorum procreatio*, *Sanguinis profuſiones*. *Ulcera*, ex *Abſceſſu*, in homine omnia diutiſſimè inhærent, & ad ſanitatem ægrè perducuntur.

Calculus.

Calculorum procreatio longa eſt; & ex iis obſtructiones cum ingenti dolore fiunt, quia perdifficiliter tranſeunt: ad hæc, torquet urinæ ſuppreſſio. Quòd ſi plures & exigui fuerint, & viam, ſeſe invicem apprehendentes, intercludant; vel unus, propter ejus magnitudinem, locum obſtruat, ac idem in utroque Rene contingat, ex urinæ ſuppreſſione, partiumque diſtentionibus, mors intra paucos dies ſequitur. Sed Natura ſinus Renum oblongos & Ureteribus æquales fabricavit, exiguis item *Calculis* ampliores: eo conſilio ut, ſi in ſuperioribus partibus hi concreſcerent, expeditum in Veſicam iter invenirent. Hâc de causâ *Calculi* quoque ſunt oblongi, quippe qui in Ureteribus ut plurimùm coagmententur; & quotquot his in locis craſſitudine fuerint inæquali, in priori parte tenues ſunt, propterea quòd Ureteres anguſtiores ſint: a poſteriori, craſſiores, quia Renes deorſum vergunt. Oriuntur autem in Renibus tantùm, ſed in his qui igneo quodam calore effervesſcunt; neque verò in Ureteribus ſedem habent, ſed per hos arenulæ delabuntur, quæ hujuſce affectûs & materia ſunt, & indicium. Verùm ſiquis major *Calculus* in Renum ſinu perſtiterit, dolor a lumbis circa muſculos, *Pſoas* dictos,

ad medias usque costas procedit : quæ res multos decepit, ita ut *Pleuritidem* hanc esse arbitrarentur ; coxarum gravitas : dorsum ægrè incurvatur, & in anteriorem partem difficulter adducitur ; torsiones cum dolore, & gravitate, & convolutione quâdam : quia sinuosum intestinum est. Quòd si urina etiam exundet, accedit distentio, & mingendi cupiditas, sicut in partu fit mulieribus : inflationibus replentur, quas transmittere nequeunt : febres inhærent mordaces, atque aridæ : lingua sicca : alvus astricta : extenuatum corpus ; cibum fastidiunt, aut siquid assumant, id, nonnisi ægrè, concoquere possunt, & digerere. At si in Ureterem delabatur *Calculus*, corporis fit concussio, sicut in horrore : & *Calculi* progredientis sensus, cum dolore violento. Ubi verò in Vesicam deciderit, uberrima urinæ aqueæ sequitur profusio : alvus redditur : flatus expelluntur : stomachus consistit : ructus prodeunt : dolores conquiescunt ; lacerato nonnunquam Uretere, cum urinâ exit sanguis. At cùm per colem transit *Calculus*, nova jam contentio est ; nam si Urethrâ major exstiterit, is diu inhæret, & redundat Vesica, & urina jam cum dolore vehementiori supprimitur : etenim unà cum hâc Ureteres etiam opplentur. Ægerrimè autem tortuosi exeunt : nonnullos enim hamatos vidi, & in meatibus obortas callosas quasdam carunculas ; ut plurimùm autem, propter canalium rectitudinem, in figuram efformantur oblongam. Colore alii sunt albo, argillaceo : cujusmodi in pueris plerumque nascuntur ; alii colore flavo, & croceo : qui in senibus magis reperiuntur ; quibus etiam, in Renibus, *Calculus* usitatior est ; pueris autem, in Vesicâ. Concretionis horum causæ sunt duæ ; in senibus, corpus frigidum, crassusque sanguis : frigus enim crassas materias citiùs cogit, cui rei indicio sunt aquarum naturaliter calidarum fontes, qui frigore in callosum quendam lapidem congelantur ; at in pueris, limosa multa materies, a sanguine elixata, generandis *Calculis* originem præbet, tanquam ignis [e]. Hi sunt ex *Calculorum* procreatione affectus.

Calculi causæ.

Sanguinis profluvium.

Cæterùm quidam, per circuitus, sanguinem mingunt [f] : quibus *Hæmorrhoidum* profluvio similis est affectus, eademque corporis constitutio ; etenim pallidi sunt, & segnes, & ignavi : cibum fastidiunt, & ægrè concoquunt. Cùmque sanguinem profuderint, membra ipsis languida & resoluta fiunt, caput tamen levius & expeditius. At si in circuitu nihil effluat, caput dolet : oculi hebescunt, & caligant, & circumrotantur ; inde plurimos invadit *Epilepsia :* alii tumidi fiunt, obcæcatique, & *Hydropici :* alii in *Melancholiam*, aut *Paralysin*, decidunt ; nam e sanguinis, qui profluere consuevit, retentione hi affectus enascuntur. Itaque si a Renibus feratur sanguis, is plerumque purus, & urinæ impermixtus, exit e Vesicâ. Is nonnunquam ex Renum ruptione ubertim ac repentè effunditur, qui in grumos etiam concrescit ; aliquando etiam in Vesicâ,

---

[e] Eadem omnino cum his, de *Calculo*, habet *Archigenes*. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 4.)
[f] His congruentia quoque scribit *Archigenes :* (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 3.) ubi etiam hujus affectûs Curatio est, quæ in *Aretæo* deest.

haud

haud ſecus ac extra corpus, congelatur, & vehementem urinæ ſuppreſſionem facit.

Ruptioni verò ſuccedunt *Ulcera* diuturna, quæque ſanationem ægrè recipiunt. Horum indicium eſt, ramentum, aut rubicunda membranula, aranearum telæ inſtar, excreta: aut pus albidum per urinam exiens, modò purum & ſincerum, modò urinæ mixtum. Si *Abſceſſus* ſuperveniant, his eos ſignis licet dignoſcere; ſub veſperam, febres, horroreſque: dolor & pruritus circa lumbos. Ac ſi rumpatur *Abſceſſus*, grumi purulenti carnoſique exeunt, cum albidæ ſaniei excretione. *Ulcera* verò mordacia ſunt, modò pura, modò ſordida, id quod e pure colligi poteſt: urina etiam nunc cum odore fœdo eſt, nunc ſine hoc. Ulcera, & Abſceſſus.

Ver *Sanguinis profluvia*, & *Abſceſſus* parit; hyems autem, cum autumno, *Calculos*. Porrò ſi *Calculis Ulcera* ſuperveniant, morbi inſanabiles evadunt, cita colliquatio eſt, & in propinquo mors. Quando hæc accidant.

DE
VESICÆ
AFFECTIBUS.

CAP. IV.

AFFECTUUM nullus in Veſicâ mitis eſt; acuti quippe inflammatione, & vulneribus, convulſione, & febribus acutis occîdunt; *Ulcus* autem, & *Abſceſſus*, & Veſicæ *reſolutio*, & grandis *Calculus*, tolli nequeunt. Neque enim aut potione, aut medicamento huic rei accommodato, conteri poteſt, aut ſine noxâ excîdi; tenues enim oportet Veſicæ partes incîdere: quæ res vel, intra unum diem, hominem rapit, vel, intra paucos, convulſionibus, febribuſque interimit. Et niſi excîdatur, urinam ſupprimit, & doloribus, febribuſque, & colliquationibus ægrum abſumit. At ſi non admodum grandis fuerit, urinæ ſuppreſſiones frequentiùs incidunt, quia in Veſicæ cervicem facilè delabitur, & ibidem viam intercludit; hi quanquam per inciſionem tutiùs, quàm majores, evelli poſſint, Veſicam tamen ſauciare neceſſe eſt. Porrò ſiquis ex hâc re periculum mortis evaſerit, in affectum tamen, qui Ῥοιάς, (ſive *Urinæ profluvium*,) dicitur, homo decidit; qui quidem morbus periculo vacat: viri autem liberales ſuſtinere nequeunt, ut urina ſibi continenter deſtillet, ſive obambulent, ſive dormiant, quod, Veſicæ Calculus.

inter

inter ambulandum, etiam inhoneſtum eſt. Perexigui tamen *Calculi* ſine offensâ excîduntur. At ſi *Calculus* adhæſerit Veſicæ, is moleſtiis, ac doloribus, & pondere, ſeſe prodit, quanquam abſit urinæ difficultas, quæ interdum tamen accedit. Cæterùm omnes *Calculos* dignoſcere poſſis, ex arenularum in urinâ ſedimento[g]; pudenda etiam arriguntur: &, ubi micturientibus ſubeſt *Calculus*, dolor premit: colemque ſibi contrectant ac trahunt, quaſi *Calculum* unà cum Veſicâ evulſuri. Conſentit etiam anus prurigine vexata: *Rectum* quoque, ex intentionum violentiâ, propendet inteſtinum, & opinio fit perinde ac ſi jam excernatur *Calculus*; nam prope ſe invicem jacent Anus, & Veſica, quorum uno affecto, & alterum afficiatur neceſſe eſt; quamobrem, in *Recti* inflammatione, Veſica urinæ difficultate afficitur: &, in Veſicæ malis, ſedes nihil dejicit, quanquam haud ſit alvus ſicca. Hi utique dolores e *Calculo* proveniunt.

Sanguinis profluvium. At *Sanguinis profluvium*, licèt haud admodum acutè interimat, ſpatio tamen plurimos abſumit. At ſi ex eo *Grumi* oriantur, urinæ fit ſuppreſſio, & mors æquè, ac in *Calculo*, acuta. Quamvis enim ſanguis tenuis flavuſque fuerit, neque concreſcendo admodum opportunus, hunc tamen per longum tempus Veſica colligit, eumque calefaciens & elixans condenſat, & ita *Grumos* efficit. Inde fit urinæ ſuppreſſio, ad mortem inferendam valentiſſima; his autem ſupervenit acutus dolor: fervor acer: & linguæ ſiccitas; ex quibus cum delirio moriuntur.

Ulcus. Sin a vulnere dolor excitetur, id utique mortiferum eſt[h]. *Ulcus* autem, quanquam haud protinus ab initio interimat, tamen ex febrium & inflammationum acceſſione inſanabile evadit. Etenim Veſica craſſitudinis eſt admodum exiguæ, nervuſque naturâ exiſtit: quapropter neque carnem contrahit, neque ad cicatricem facilè perducitur; ad hæc, urina biliosa & acris *Ulcus* erodit. Communis etiam Veſicæ conſuetudo impedimento eſt: quia in repletione diſtenditur, & cùm inanis eſt, conſidit; itaque idem, quod articulus, in extentione, & contractione, patitur: atqui in articulo omnia difficulter ſaneſcunt *Ulcera*.

Abſceſſus. Suppurat etiam ex *Abſceſſu* Veſica; & Veſicæ *abſcedentis* ſigna eadem, quæ aliarum partium, poſt inflammationem; nam & cum febribus ac horroribus fit *Abſceſſus*, & idem imminet diſcrimen. Pus autem hæc, ſed albidum, craſſum, fœdi odoris expers reddit: cujuſmodi *Ulcera* ſunt mitia. At ſi hæc ultrà ſerpant, fœculenta, mucoſa, & fœtida cum urinâ excernunt; his mors jam inſtat: etenim mordax eſt urina, & cum dolore emittitur, qui ad ſummum uſque colem pertingit. Hos omnia offendunt, etiam ſibi invicem contraria; & repletio, & exinanitio: & motus, & quies: balneorum & uſus, & omiſſio: & cibus, & abſtinentia: & dulcia, & acida; cùm alia alios juvent, alios lædant, & unum convenire nequeant[i].

[g] Hippoc. Aph. 79, § 4. [h] Ibid. Aph. 18, § 6. [i] *Aretæi* medendi ratio in his Affectibus deeſt. Quædam de *Calculi* Veſicæ Curatione, ex *Archigene*, ſuperſunt apud Aëtium; (Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 5, 12, 13, & 15.) de mictui ſanguinis ſuccurrendo; (c. 27.) de remediis *Ulcerum* in Veſicâ, (c. 29, & ex eodem, apud *Paulum*, L. 6, c. 45.) deque Diætâ iiſdem affectorum. (Aët. ibid. c. 30.)

DE
GONORRHOEA,
SIVE
SEMINIS PROFLUVIO.

Cap. V.

GONORRHOEA malum eſt non valde mortiferum: ingratum tamen, & vel auditu inſuave. Nam ſi impotentia & reſolutio humores pariter, & ipſas genitales partes occupet, ſemen, utpote ex refrigeratis locis, effluit, neque vel in ſomnis ſupprimi poteſt; ſed, ſive homo dormiat, ſive vigilet, continens profluvium eſt, neque ullus ejus rei ſenſus. Morbo hoc tentantur etiam fœminæ: ſed eæ cum locorum pruritibus, & voluptate, cumque impudenti coitûs libidine, ſemen effundunt; viri autem ne minimè quidem pruriunt. Id quod effluit, humidum eſt, tenue, frigidum, decolor, infœcundum; quomodo enim fieri poſſit, ut genitale ſemen frigida emittat Natura? Ac ſi juvenes vitio hoc laborent, oportet eos omnes habitu fieri ſenili, ſegnes, reſolutos, timidos, hebetes, ſilentes, imbecilles, rugoſos, inertes, pallidos, albidos, effœminatos, frigidos, cibo averſos, cum membrorum gravitate, & crurum torpore, impotentes, & ad omnia languidos. Morbus hic plurimis in *Paralyſin* via eſt; neque enim fieri poteſt, ut nervorum facultas non debilitetur, cùm refrigerata fuerit, vitæ generationi inſerviens, Natura. Etenim ex vitali ſemine Viri efficimur, calidi, articulis firmi, hirſuti, ſonoræ vocis, animoſi, ad cogitandum agendumque habiles: cujus rei veritatem indicant, Viri. At qui vivido deſtituuntur ſemine, rugoſi ſunt, debiles, acutæ vocis, calvi, imberbes, effœminati; indicio ſunt, *Eunuchi*. Quòd ſi in emittendo ſemine quiſpiam parcus fuerit, fortis & audax fit, feriſque robore æqualis; huic rei teſtimonio ſunt ex *Athletis* illi, qui temperanter vivunt. Siquidem qui aliis naturâ fortiores ſunt, per intemperantiam imbecillioribus longè deteriores evadunt; quique naturâ multo debiliores ſunt, per temperantiam fiunt fortioribus valentiores; neque enim ex ullâ aliâ re, præterquam ex ſemine, animal robuſtum efficitur. Semen itaque vitale, & ad ſanitatem, & ad robur, & ad audaciam, & ad generationem plurimùm valet. A *Satyriaſi* homines in *Gonorrhœam* decidere conſuêrunt.

DE STOMACHICIS.

Cap. VI.

STOMACHUS voluptatis ac moleſtiæ dux eſt: &, eo quòd cordi ſit vicinus, ad robur, animique, ſive firmitatem, ſive demiſſionem, per conſenſum cum animâ, multùm valet: hæc Stomachi præcipua eſt facultas, ut in alio loco antea propoſui [k]. Ex voluptate naſcitur, bona concoctio, carnoſus corporis habitus, colorque vividus; ex moleſtiâ, his contraria, & interdum animi dejectio, ſtomacho alimenti indigente: *Melancholicos* urget etiam cibi faſtidium. Cùm laborat itaque Stomachus, eſcam odit & averſatur, non modò ſiquid homines aſſumpſerint, ſed etiamſi nullus omnino cibus in conſpectum venerit, eumque memoriâ repetunt, cum nauſeâ, vel moleſtiâ, aut humorum redundantiâ, aut oris ventriculi dolore: & ſalivæ fit effuſio, & quibuſdam vomitus. Quanquam autem his inediâ corpus ſit afflictum, alvuſque vacua permanſerit, dolorem tamen faciliùs, quàm cibi aſſumtionem ſuſtinent; & ſiquid fortè neceſſitate impulſi comederint, dolor jam, fame longè gravior, accedit: cibum in ore non ſine moleſtiâ conficiunt, eumque multo ægriùs deglutiunt. Porrò utilia alimenta averſantur, & aliena expetunt: in iiſque illa, quæ naturæ conveniunt, in contrarium permutantur: omnium rerum tædio laborant: cibos defugiunt, & odio habent. Inter ſcapulas inhæret dolor, qui poſt cibum, & in deglutitione, vehementiùs increſcit: faſtidium, & moleſtia: oculorum acies hebeſcit: tinniunt aures: caput grave eſt: membra torpent, & exſolvuntur: præcordiorum palpitatio: ſpinæ dorſalis versùs crura ſe moventis fit opinio: huc & illuc aliter aliterque videntur agitari, ſive ſtent, ſive recubent, quemadmodum arundines arboreſve a ventorum flatibus conquaſſantur. Pituitam frigidam, aquoſam exſpuunt; cùmque in bilioſis redundet bilis, oculi caligant; ſiti vacant, quanquam poſt cibi aſſumtionem hanc percipere videantur: inſomnes ſunt, pigri tamen, & ſomnolenti, neque verus accedit ſomnus, ſed gravi ſopore, ut in his fit qui *Comate* laborant, occupantur; extenuati, pallidi, debiles, reſoluti, imbecilles, exanimes, timidi, quieti: & repentè rurſus iracundi; admodum *Melancholici*, & in *Melancholiam* aliquando decidunt.

Morbi Sedes. Hæc utique cùm Animæ Stomachus impertiat, affectum exoriri neceſſe eſt; homines autem partium conſentientium ignari, ex quibus graviſſima

[k] De Cauſ. & Sign. Acut. Morb. L. 2, c. 3.

quæque eveniunt, Stomachum morbi causam esse arbitrantur. Multùm verò ad hæc, quæ assero, confirmanda efficit Cordis ipsius continuitas, ubi facultatum omnium inest principium; id enim inter pulmones jacet, quorum medio Stomachus etiam annectitur, & hic unà cum illis spinæ adhærescit; propter hanc itaque Cordis viciniam, oris ventriculi dolor fit, & resolutio, & affectus *Melancholici.*

Morbi causæ aliæ sunt innumeræ, sed præcipua est, multi puris ex ventriculo per Stomachum effusio. Usitatus etiam his affectus est, qui, præ necessitate, tenui duriorique victûs genere sint usi; & his etiam, qui eruditionis gratiâ diu patienterque laboraverint: qui divinæ scientiæ desiderio ardent: qui cibi parsimoniâ, & vigiliis macerantur: quibus nulla, nisi dictorum factorumque sapientium, cura est. Victum hi pleniorem atque varium aspernantur: pro cibo, utuntur fame: aquæ potione sitim relevant: inter dormiendi tempus, insomnes agunt. His cubile humi, sine stragulis, videtur molle: integumentum vile, ac tenue vestimentum est: lectique tectum, communis aër. Divitiarum loco, divinæ scientiæ abundantia & usus; etenim omnia hæc, ex eruditionis amore, inter bona reputant. Et siquid fortè assumant, viles cibos, idque non ad satiandam gulam, sed vitæ sustinendæ gratiâ, comedunt; non vino indulgent, mentem non exhilarant; non locos mutant, non obambulant: membra non exercent, neque satis quidem vestiunt; nam ecqua res est, a quâ doctrinæ amor homines non avocet? a patriâ, a parentibus, a fratribus, a seipsis, a vitâ. Horum itaque corpus intabescit: decolores fiunt, &, in juventute, quodammodo seniles: &, præ cogitatione, taciturni: risu vacant, animoque sunt immiti. Stomachus pravos cibos appetit: usitato, tenuique, quod in promtu est, alimento citò satiantur, neque vario victui se assuescunt: ad quidvis assumendum segnes: & si insuetam aliquam escam ceperint, offenduntur, atque omnia cibi genera illico fastidiunt. Iste diuturnus Stomachi est affectus; *Inflammationes* autem, *Fluxionesque*, & *oris Ventriculi morsus*, & *Stomachi dolor*, morbi *Stomachici* nomen non habent.

Causæ, & huic obnoxii.

Æstas hunc infert, quo tempore, & concoctionis, & appetitûs, & omnium facultatum impotentia est. Ex ætatibus, eidem senes patent, quibus, ob mortis propinquitatem, etiam sine morbo, cibi cupiditas finitur.

Tempora, & Ætates.

DE

DE

COELIACO

MORBO.

Cap. VII.

Unde morbus fiat.

VENTRICULUS, viſcus concoctioni inſerviens, in concoquendo laborat, cùm alvi profluvium hominem exercet. Eſt autem humidi crudique alimenti tranſmiſſio; quæ ſi non ex levi cauſâ fiat, & longiùs quàm unum aut alterum diem perduret, & homo inſuper, quia non alitur corpus, imbecillis reddatur, morbus fit, qui *Cœliacus* appellatur. Is ex caloris concoquentis debilitate, & Ventriculi refrigeratione naſcitur: quando in calorem diſſolvitur cibus, ſed a calore non concoquitur, neque in bonum ſuccum permutatur, & quia, ob caloris imbecillitatem, ad finem perduci nequeat, ex dimidiâ parte inconfectus relinquitur. Alimentum autem confectione deſtitutum commutatur in deterius, quoad colorem, & odorem, & conſiſtentiam; color enim albus eſt, & bilis expers: odor gravis, inſtar cœni: humidum verò illud, neque conſiſtens, quia non elaboratum eſt, ſed eam tantùm concoctionis habet vim, quæ ei in principio fuerit adhibita.

Signa.

Idcirco inflationes in alvo percipiunt, ructus emittunt continuos atque fœtidos: qui ſi per inferiora tranſeant, inteſtina rugiunt, flatuſque erumpunt aſperi, humidi, argillacei: & inter hæc videtur tanquam humidum quoddam effluere; dolor ventriculi gravis, aut punctiones ſubinde referens. Homo interim tenuis eſt, & macie confectus, pallidus, & imbecillis, neque ad uſitatarum rerum quidvis præſtandum valens: ſed, ſi inambulet, artubus labaſcit; venæ in temporibus elatæ, ſiquidem hæc, quia nutrimento vacant, concava redduntur: venæ item in toto corpore exſtant. Morbus enim iſte non modò alimentum non perfectè concoquit, ſed nec id, quod concoctionis principium habet, ad incrementum corporis diſtribuit; etenim mihi videtur non tantùm concoctionis, ſed etiam digeſtionis eſſe vitium.

Incrementum.

At ſi morbus increſcat, materiam ab univerſo corpore in ventriculum reducit, totuſque jam habitus intabeſcit; lingua hominis ſicca eſt, & corporis ſuperficies arida ac ſudoris expers. Ventriculus interdum, velut ardenti carbone, peruritur: aliàs, velut glacie, congelatur. Nonnunquam in extremis dejectionibus ſanguis effluit flavus, ſincerus, impermixtus, ita ut venæ alicujus adapertum videri poſſit oſculum; quoniam

acris

acris humor venas erodit [l]. Malum hoc longiſſimum eſt, ac ſanatu difficile; nam ſi abſque manifeſtâ causâ deſiſſe videatur, redit iterum, quandocunque levis aliquis error huic ingruendi cauſam præbuerit: in circuitum igitur recurrit.

Ætates & Tempora huic obnoxia; & ejus Cauſæ.

Senibus familiaris morbus eſt, magiſque mulieribus, quàm viris. Pueris, ob quotidianam cibi intemperantiam, continuum fit alvi profluvium; id autem non ex ventriculi vitio incidit. Morbum *Cœliacum* aliis tempeſtatibus æſtas frequentiùs procreat: deinde, autumnus: & etiam hyems frigidiſſima, ſi ab eâ calor pene fuerit exſtinctus. Diuturno etiam morbo hic affectus, & *Dyſenteria*, & *Lienteria*, ſuperveniunt. Verùm avida quoque frigidæ potio id vitii aliquando genuit.

DE

COLICIS.

Cap. VIII.

COLICI nonnunquam inteſtinorum volvulo & torſione acutè moriuntur. Morbi cauſæ ſunt quamplurimæ. Signa, gravitas inter cibi abſtinentiam, quæ, in eâ parte quæ afficitur, maximè urget: ingens pigritia; ægri ſegnes ſunt, cibum faſtidiunt, extenuati, inſomnes, facie tumidi. Quòd ſi prope *Lienem* ægrotet Colon, homo colore tingitur ex atro viridique permixto: at ſi prope *Jecur*, albus atque viridis eſt; quæ ob conſenſum propinqui viſceris contingunt. Quòd ſi cibum aſſumſerint, licèt is neque multus ſit, neque qui inflationes facere ſoleat, valde tamen inflantur, & ſpiritum tranſmittendi cupiditatem habent, cui verò exitus intercluditur: ructuſque ſurſum impelluntur, qui nec ipſi viam inveniunt; & ſicubi coacti prodeant, flatus ſuprà erumpentes viroſi ſunt & acidi. Renes etiam & veſica per conſenſum afficiuntur, harumque partium dolor fit, & urinæ ſuppreſſio; in iis tamen non eſt vitium, ſed alia aliorum [m] loco eveniunt. Verùm hâc re longè magis mirum id eſt, quòd ad teſticulos, muſculoſque, *Cremaſteras* dictos, improviſus deſcendat dolor; Medicique non pauci conſenſum hunc ignorant: & eorum aliqui *Cremaſteras* exciderunt, quaſi hi propriam mali cauſam in ſe continuiſſent; verùm his quoque alia aliorum loco eveniunt.

---

[l] Multa iis, quæ in hoc Capite legimus, *Archigenes* habet ſimilia. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 37.) [m] Vid. ἄλλα in Lexic.

Quinam morbi huic ſuccedant, & unde hic oriatur.

Ex hoc affectu naſcuntur *Abſceſſus*, malique moris *Ulcera*; *Hydropes* etiam, & *Phthiſes*, quæ ſanationem non recipiunt. Siquidem ex frigore, & craſſis humoribus, multâque glutinosâ pituitâ morbus contrahitur. Quinetiam & ætate, & tempore, & in regione frigidâ, & per duram hyemem exoritur [n].

DE

DYSENTERIA,

SIVE

TORMINIBUS.

Cap. IX.

De Inteſtinis.

SUPERIORA inteſtina ad *Cæcum* uſque pertingentia, tenuia, ac bilioſa, *Cholades* vocantur. Ab his inferiora, quæ craſſa, & carnoſa ſunt, ad principium uſque *Recti* inteſtini porriguntur.

Ulcerum Species.

Omnibus his innaſcuntur *Ulcera*, (horumque ſpecies communi *Dyſenteriæ* nomine vocantur;) ideoque varii ſunt affectus. Etenim aliqua inteſtinorum ſuperficiem tantùm radunt, & cùm excoriationem ſolummodò faciant, periculo carent: ſed multo innocentiora, ſi in inferioribus inteſtinis conſiſtant; at ſi paulo profundiora ſint *Ulcera*, ne hæc quidem boni ſunt moris. Alia profunditatem habent, neque conſiſtunt: exedentia, & glandulosa, & ſerpentia, & *Sphacelum* inferentia, & mortifera; quinetiam, dum ſerpunt, circumroduntur venulæ, & in *Ulceribus* largiores ſunt ſanguinis deſtillationes. Aliud genus *Ulcerum* eſt, tumentium, aſperorum, inæqualium, calloſorum, inſtar nodi quem in lignis reperimus; hæc ſanationem ægrè recipiunt: neque enim ad cicatricem facilè perducuntur, quia levi momento ſolvi poſſunt.

Cauſæ.

Dyſenteriæ cauſæ ſunt complures: præcipuæ verò, cruditas, frigora continua, acrium ciborum aſſumtio, ut *Myttoti*, (id eſt, pulmenti ex allio cæpâque intritis,) aut cæpæ, vel allii per ſe, aut carnium vetuſtarum atque acrium eſca, quibus cruditas ſupervenit; idem facit humoris alicujus inſueti potio, vel ejus, qui Κυκεὼν, vel iſtius, qui Βρυτίων appellatur, & alia pocula, quæ in ſingulis regionibus, vini loco, ſiti medentur; plaga item, & frigus, & aquæ gelidæ potio, inteſtina exulcerant.

---

[n] Curatio *Colicorum* deeſt. Apud *Aëtium*, (Tetrabib. 3, Serm. 1. c. 31.) invenimus quædam ad hos *Archigenis* Pharmaca; & Cataplaſmata; (c. 34.)

Deje-

Dejectiones quænam in quaque Specie.

Dejectiones autem, & ſigna cætera, in aliis aliiſque *Vlceribus*, alia ſunt, & alia. Nam ſi iſta ſuperficiem tantùm attigerint, e *ſuperioribus* inteſtinis feruntur tenuia, bilioſa, odoris, præter eum qui ab inteſtinis provenit, expertia. A *Jejuno* autem inteſtino exeunt coloris quædam magis ſaturi, & crocei, & odoris fœdi. Et interdum hæc cum alimento, liquato quidem illo, ſed aſpero; & ſtercorum odor, modò gravis eſt, & *Vlcera* ipſa putrefacta: modò nullus eſt, niſi ab excremento ipſo. Verùm ab *inferiorum* inteſtinorum exulceratione aquoſa quædam, tenuia, ſine odore, profluunt; at ſi *Vlcera* profundiora fuerint, humor ſaniei ſimilis, ſubrubicundus, inſtar vini, aut aquæ in quâ caro lota ſit; & hæc modò per ſe, modò cum excrementis; eademque, modò humida, a liquore circumfuſo diſſoluta, ſine bile, & odore: modò compacta, & ſicca exeunt, ſed, ob humorem circumfluentem, lubrica. Quòd ſi majora ſint & læviora *Vlcera*, idque in *ſuperioribus* inteſtinis, bilioſa, tam eorum ratione, ex quibus, quàm horum, per quæ tranſeunt, emittuntur; ſedem quoque vellicant, quia bilis acris eſt, & eò magis, cùm ab *Vlcere* provenit; bilis autem pinguis eſt, tanquam adeps. Verùm a profundioribus *inferiorum Vlceribus*, ſanguis deſcendit concretus, atque craſſus, cum pituitâ: & carnoſa quædam, non admodum pinguia, inteſtinorum ramenta, eorumque partes etiam integræ, his admiſcentur. Interdum craſſa prodeunt, alba, mucoſa, adipis conciſæ ſimilia, cum humore circumfluo; hæc ab inteſtino *Recto* veniunt. Nonnunquam mucoſa tantùm, pruritum moventia, parva, rotunda, mordacia egeruntur, quæ hominem ad dejiciendum frequenter excitant, & deſidendi cupiditatem cum voluptate faciunt, ſed inter hæc pauciſſima tantùm exeunt; id mali *Teneſmus* dicitur. At ab inteſtino *Cæco* feruntur carnes rubicundæ, grandeſque, circumſcriptionem multo majorem habentes; *Vlcera* profunda ſunt: ſanguis craſſus, & fæculentus: & odor, quàm in aliis, gravior. Cæterùm ſi ſerpant exedantque *Vlcera*, & nullâ prorſus ratione coërceri poſſint, e *ſuperioribus*, non modò ſaturè bilioſa, ſed etiam crocea, ſpumantia, fæcum ſimilia, nigra, quæque herbam iſatidem, aut porrum referunt, ſuprà memoratis craſſiora, odoris tanquam putridi, dejiciuntur; alimentum quoque magis crudum, ita ut a dentibus cum voracitate paululùm duntaxat comminutum videatur. At ſi *inferiora* erodantur, nigræ concretiones, & craſſa quædam, carnoſa, rubicunda, grumoſa, ac nonnunquam nigra, omnibus modis variata, fœtida, intolerabilia exeunt, humorque ſine voluntate profluit. Nonnunquam oblongum quiddam, quoad plurima a ſano inteſtino non diſcernendum dejicitur, multiſque veritatem ignorantibus excreti ipſius inteſtini metum injecit. Verùm hæc ita ſe res habet: inteſtinorum, utì ventriculi, tunicæ ſunt duæ, quarum altera alteri obliquè ſuperincumbit; quando igitur harum connexio diſſolvitur, interior tunica, ſecundùm longitudinem abſiſtens, foras exit, & exterior tantùm intus remanet, carnemque contrahit, & ad cicatricem perducitur, homoque ſaneſcit, ac ſine offensâ

vitam

vitam agit; id inferius inteſtinum tantummodo patitur, quippe cujus tunicæ carnoſæ ſint. Quòd ſi ex vaſe aliquo ſanguis fluat, is flavus, aut niger, & ſincerus fertur, cibo impermixtus, & ſine ſtercore: & concretio quædam ei, latis aranearum telis ſimilis, innatat; nam cùm refrixerit, in grumos abit, neque ſanguinem excretum hunc fuiſſe credideris; at ob immurmurationem multam cum ſpiritu, major, quàm pro effectu, excretionis fit opinio. Excitatur etiam in *Colo* puris *Abſceſſus*, nihil quicquam aliis *Vlceribus* internis magis inuſitatum: etenim ſigna, & pus, & curatio *Vlcerum* eſt eadem; ſed ſi carnium quarundam excretiones fiant, duræ, & contritæ, & aſperis corporibus ſimiles, *Abſceſſus* mali moris eſſe ſignificatur. Interdum e *Colo* magna vis aquæ, *Dyſenterico* more, profluit, quæ res multos *Hydrope* liberavit. Hujuſmodi, ut ſummatim loquar, *Vlcera* ſunt in inteſtinis; hæc utique eorum forma; & hæ ex illis excretiones, quas ſuprà propoſui.

Symptomata in quâque Specie.

Proximum eſt, ut, quæ in quibuſque laborantium Symptomata occurrant, ſive boni fuerint, ſive mali moris *Vlcera*, exponam. Itaque, ut generatim loquar, ſi excoriatio ſuperficiem tantùm occupaverit, vel in *ſuperioribus*, vel in *inferioribus* inteſtinis, homines febre, ac dolore vacant, & ſine decubitu, per tenuem victûs rationem, alius alio modo ſaneſcit. Sin *Vlcus* innaſcatur, torſiones in *ſuperioribus* fiunt mordaces, acres, tanquam a bile paucâ fervente: inteſtina aliis quidem atque aliis temporibus, ut plurimùm tamen ſuppurant: cibi concoctio eſt imperfecta, cupiditas tamen non deſit. At ſi *inferioribus* exulceratio inciderit, *ſuperioribus* longè minùs hæc offendunt; quippe quæ illis multo carnoſiora ſint. Verùm ſi in *ſuperioribus* *Vlcera* innaſcantur cava & ſerpentia, febres oriuntur, acutæ, obſcuræ, in viſceribus latentes: totius corporis algor: cibi faſtidium: vigiliæ: ructus fœtidi: nauſea: bilis vomitus: vertigo. Quòd ſi multa, & ea bilioſiorum, fuerit effuſio, torſiones continenter inhærent, & cæteri dolores increſcunt; accedit virium languor, & reſolutio genuum: *Ardente* febri extorrentur: ſiticuloſi ſunt: nauſeant: nigra evomunt: lingua ſicca: pulſus exiguus, imbecillis; hoſque omnia comitantur, quæ in pernicioſis *Vlceribus* mortifera eſſe propoſui; uſque ad animæ defectionem, malo *Cardiaco* laborant, quidam ita, ut ad ſe revocari non poſſent, ſed hoc modo occubuerint. Eadem mala *inferiorum* inteſtinorum eroſionibus communia ſunt, ſi *Vlcera* ſerpant, neque profluvium coërceri poſſit: præterquam quòd tormina ac dolores ſub umbilico inferiùs, ubi etiam *Vlcera* ſunt, percipiantur; excretionum verò ſpecies tales, quales eas eſſe ſuprà diximus. Quòd ſi in initio exigua ſint *Vlcera*, neque intra tempus aliquod ſerpere incipiant, alia aliis ſuperveniunt, quibuſdam ſubſidentibus, aliiſque in verticem aſſurgentibus: taliſque fit *Vlcerum* affluxus, qualis undarum in mari. Cæterùm ſi Natura valens exſtiterit, eique Medicus etiam ſubvenerit, a ſerpendo coërcentur *Vlcera*, neque mortis

ſubeſt

subest timor; dura tamen, & tumida manent intestina, ac, non nisi longo pòst tempore, ad sanitatem perducuntur.

Sanguinis profluvium.

At *profluvium Sanguinis* ab intestinis, si a magnâ venâ, vel arteriâ exeat, mortem infert quàm celerrimè; neque enim manum inserere, partemque ipsam dolentem attrectare, aut *Ulceri* medicamentum admovere possumus. Porrò, etiamsi medicamento sanguinem suppresseris, homo non propterea in tuto collocatur; quibusdam enim ingens crusta decidens venæ osculum latius efficit: cùmque in grumos abierit sanguis, iique intus remanserint, morbus jam sanationem non recipit. Oportet itaque incipientibus *Sanguinis profusionibus* mederi. Hæ plerumque, cùm instant, quibusdam indiciis, licèt haud prorsus evidentibus, significantur; anxietas adest, & molestia: loci gravitas, in quo ruptio futura est; sub ipsum ruptionis tempus, vultûs rubor. Et, si vena recenter fuerit disrupta, potest plerumque ad integritatem perduci; at si spatium jam accesserit, ægriùs sanescit, atque tardiùs. Hujusmodi sunt intestinorum *Ulcera*.

Tempora, & Ætates his opportunæ.

Oriuntur autem præcipuè, æstatis tempore: deinde, autumno: vere, rariùs: hyeme, minimè. Pueris, & adolescentulis, *Diarrhææ* contingunt. *Dysenteria* juvenibus, & ætate consistentibus. Senectus ægrè convalescit, & ad cicatricem inducendam longum tempus requirit; at exedentia *Ulcera* in senibus vix reperiuntur; quinetiam senectæ sanguinis profluvia prosunt [o].

DE

LIENTERIA,

SIVE

INTESTINORUM LÆVITATE.

CAP. X.

SI a *Torminibus*, latisque & admodum profundis superiorum intestinorum *Ulceribus*, cicatrices fiant, crebræ, crassæ, solidæque, cibi ex his in inferiora transmittuntur liquidi, & ab eâ horum parte, quæ nutrimento esse deberet, indiscreti; intestinorum enim raritas, per quam sursum alimenta permeant, a cicatrice occluditur; homo itaque

[o] Curatio *Dysenteriæ* deest; quæ ex *Archigene*, qui his, de Signis, non pauca habet similia, (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 43.) peti potest. (Ibid. c. 45 & 49.)

nutrimento deſtituitur, decolorque fit, & imbecillis. Malum *Lienteria* dicitur, cùm id, inquam, ab inteſtinorum cicatrice oriatur: jam enim ex *Vlceribus* affectus provenit; eſt autem, ubi cicatricem inteſtina non habent, ſed conſuetudo & uſus iſta profluvium pati edocent: nam ſi calor in his refrigeratus, neque cibum concoquat, neque in ſuperiores partes propellat, neque præ imbecillitate retinere poſſit, omni prorſus confectione alimentum vacat. Quòd ſi levis, neque ſtabilis, ſed vitioſa tantùm fuerit purgatio, affectum ſolvit ſimplex a cibo vomitus; ſed ſi temporis ſpatio impingatur, atque fixa inhæreat horum cauſa, id auxilii nihil proficit.

Cauſæ. Affectum hunc diuturnus quoque morbus inducit: *malus* etiam *corporis habitus*, licèt ex eo quiſpiam non decubuerit. *Hydropes* quoque in eundem aliquando feliciter tranſeunt: ex malo quidem, in aliud malum, ſed poſterius tamen priori minùs grave eſt [p].

DE UTERI AFFECTIBUS.

Cap. XI.

Uteri affectus. UTERUS fœminis eſt ad purgationem atque partum utilis, multos autem graveſque morbos infert. Neque *Vlceribus* tantùm, & *Inflammationi*, & *Fluori* patet, verùm etiam, ſi repentè tota ſurſum feratur, celeriter occidit. Atqui de Acutis ac mortiferis, qui huic incidunt, Affectibus, alibi conſcriptum eſt. Mala verò diuturna ſunt, *Fluor duplex: Duritia: Vlcera*, partim innocentia, partim maligna: totius, aut partis *Prolapſus*.

Fluoris Species. Fluor eſt aut *ruber*, aut *albus*; horum uterque ex aſpectu patet. *Ruber* eſt, cùm exit ſanguis *flavus*, hujuſque ſpecies, ut *lividus*, aut *niger*: tenuis, aut craſſus & concretus, inſtar grumorum: vel albus inſtar aquæ, vel coloris ex pallido flavoque, tanquam bilis: craſſus item, aut ſubtenuis, tanquam ſanies tenuis atque fœtida [q]. In *Fluore albo*, humor exit puri ſimilis, verus autem ſerum refert; quinetiam grumi aliquando cum pure effluunt. Mille aliæ ſpecies ſunt inter has, quæ ſe-

---

p Multa ex hoc Capite, nullâ *Aretæi* factâ mentione, deſumſit *Aëtius*. (Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 51.) q His ſimilia habet *Archigenes* apud *Aëtium*. (Tetrabib. 4, Serm. 4, c. 65.)

cundùm

cundùm plus minuſve tantùm differunt. Fluxûs circuitus aliquando ſingulis menſibus, tanquam menſtrua purgatio, ſed non ad præſtitutum tempus, revertitur; non multus quidem ſanguis, ſed is per multos dies deſtillat: neque plures dies, ſed tum ex toto, intermittit. Alia circuitûs ſpecies eſt, quæ fit ad certum diem: & in primâ purgatione, non magna ſanguinis copia effunditur, ſed bis vel ter per totum menſem purgantur. Alia ſpecies eſt, cùm ſingulis diebus exiguum indeſinenter fit profluvium, cujus ſumma tamen intra menſem non exigua eſt; os enim Uteri non committitur, ſed apertum eſt, & *reſolutionem* quandam patitur, ita ut humor effluat. Sin multum, idque ſine intermiſſione, exeat, fœmina ſanguinis profuſione interit. Notæ ſunt, præter materiæ fluentis colorem, ipſius color mulieris; vigiliis premuntur: cibum faſtidiunt: moleſtè agunt: imbecilles, in *rubro* præcipuè *Fluore*, & doloribus afflictatæ; humor ipſe in utroque genere graviter olet, ſed modò magis, modò minùs; nam ſi magna putredo ſubſit, *albus* magis fœtet: ſi eroſio exaſperetur, fœdior eſt odor *rubri.* Utque ſummatim dicam, *ater* omnium peſſimus eſt, deinde *lividus*; *pallidus* autem, & *albus*, & *purulentus*, diuturniores ſunt, minùs tamen periculoſi; & ex his ipſis *pallidus* deterior eſt, ſed longè melior, ſi cum uſitato mixtus fuerit: uſitatus autem eſt *ruber*, ejuſque ſpecies. Quinetiam aſſueti minùs nocent; ſed revera vetulas *rubri* plus offendunt, juniores ex *albis* minimè periclitantur. Alia eſt *Fluoris albi* ſpecies, ubi menſtrua purgatio albida eſt, & acris, & pruritum cum voluptate excitat: exinde humor albus, craſſus, ſeminique ſimilis elicitur; id genus *Gonorrhœam muliebrem* appellavimus. Eſt autem Uteri refrigeratio, ideoque humores retinere non poteſt; quinetiam ſanguinem in colorem albidum permutat, ſiquidem ignis vi caret, qui colorem rubrum impertit. Similem huic affectum Stomachus patitur, quando pituitam effundit: & Inteſtina quoque, cùm *Diarrhœa* laborant.

Gonorrhœa Muliebris.

In Utero oriuntur etiam *Ulcera*, quorum aliqua lata ſunt, pruriginoſa, tanquam ab inſperſo ſale: & in his fit ſuperficiei quædam excoriatio; ex iiſque pus erumpit, craſſum, odoris expers, exiguum; *Ulcera* hæc ſunt mitia. Alia iſtis profundiora, magiſque noxia, quæ dolorem aliquem movent: plus aliquanto puris effluit, & deteriùs olent; ſed hæc tamen non ſunt mali moris. Sin altiùs adhuc deſcendant, *Ulcerumque* oræ duræ ſint, & aſperæ, ſanies quædam fœtida effunditur, & gravior, quàm in prioribus, dolor accedit; Uterum quoque *Ulcus* exedit, & ſoluta quædam aliquando exit caruncula; id ad cicatricem longo temporis ſpatio non perducitur, ſed maximè diuturnum ac lethale eſt; id etiam *Phagedæna* dicitur. Porrò *Ulcera* ſunt mortifera, ſi in his dolor increſcat, & fœmina moleſtiis afficiatur; ex *Ulcere* putridus quidam humor effluit, vel ipſis ægrotantibus intolerabilis; idque tactu, & medicamentorum applicatione, exaſperatur, & quovis medelæ genere irritatur; Uterique venæ in tumorem aſſurgunt cum partium proximarum diſtentionibus.

Ulcera mitia.

Phagedæna.

Cancri duæ Species.

bus. Id a peritis, tactu, neque alio quovis modo, deprehenditur; adeſt autem febris, totiusque corporis anxietas, & partis affectæ duritia, utpote in efferatis *Ulceribus*; hæc mortifera ſunt, & *Cancri* nomen obtinent. Alia *Cancri* ſpecies eſt, ubi nullum *Ulcus* ſubeſt, tumor autem durus, ac renitens: totus etiam Uterus intenditur: dolores item premunt, cæteraque omnia, quemadmodum in *Ulcere* [r]. Ambo hæc ſunt ex *Cancrorum* genere, ambo diuturna, ac mortifera; *Ulcus* autem eſt illo, quod non exulceratur, & odore, & doloribus, & in vitâ, & in morte gravius.

Prolapſus Uteri.

Sede ſuâ totus nonnunquam exit Uterus, & mulieris femoribus incumbit. Malum profectò incredibile; Uterus tamen ipſe conſpectui patet, neque hujus rei cauſa talis eſt, ut non ſubinde poſſit incidere. Relaxantur enim membranæ ilibus affixæ, quæ Uteri ligamenta ſunt nervoſa; harum illæ, quæ Uteri fundo inſeruntur juxta lumbos, tenues ſunt: alteræ, juxta cervicem ejus, hinc atque illinc ilibus adhæreſcentes, valde nervoſæ exiſtunt, latæque tanquam navigii vela; omnes itaque hæ membranæ relaxantur, quando foras exit Uterus. *Prolapſus* hic ut plurimùm occìdit; fit enim ex abortu, & magnis concuſſionibus, & violento partu; quòd ſi non illico moriantur, vitam diu trahunt, viſu fœda intuentes, Uterumque extra corpus, quaſi a caule germinantem, nutrientes.

Membranæ ſolutio.

Apparet aliquando ex duabus Uterum ſuccingentibus membranis interior, & ab alterius continuitate divellitur; etenim duæ tantùm membranæ iſtius diviſuræ ſunt: quarum hæc ob humoris fluxionem abſcedit, ſicut etiam ex abortu, & partu violento: tum verò *Secundis* adhæreſcit, nam ſi illæ vi extrahuntur, ſimul prodit Uteri tunica; at ſi fœmina mortem evaſerit, in ſedem ſuam regreſſa, ei ad amuſſim connectitur, vel paululùm extra propendet, eamque mulier naturalibus ſuis contegit.

Os Uteri prodiens.

Uteri aliquando oſculum, uſque ad cervicem duntaxat, prolabitur, ſed rurſus intrò ſe recipit, ſi Uterus ſuffimenta mali odoris olfaciat; ipſum quoque mulier attrahit, ſi odoramenta grata naribus admoveat; quinetiam Obſtetricis manibus ſenſim reponitur, ſi placidè comprimatur, medicamentis antea inunctus ad leniendum Uterum efficacibus.

---

[r] His ſimilia, de *Cancris*, habet *Archigenes* apud *Aëtium*; (Tetrabib. 4, Serm. 4, c. 94.) ubi etiam horum Curatio, ex *Archigene*, legi poteſt: ſiquidem Caput illud interiit, ubi horum Uteri affectuum medelam expoſuit *Aretæus*.

DE

DE ARTHRITIDE, ET ISCHIADE.

CAP. XII.

COMMUNIS omnium articulorum dolor est *Arthritis*; quem in pedibus, *Podagram* appellamus: in coxis, *Ischiadem*: in manibus, *Chiragram*; si nempe levis fuerit dolor, e causâ aliquâ ad breve tempus durante ortus, aut longo tempore latenter inhæserit, ac dolor tandem morbusque ex parvâ occasione emicuerit. At si malum jam auctum omnes artus invaserit, est omnium generatim affectus nervorum. Initium fit a nervis, qui articulorum ligamenta sunt: & ab iis etiam, quotquot ex ossibus oriuntur, & in ossa desinunt. Id in his utique mirandum est, quòd ne minimùm quidem doleant, etiamsi secentur, aut collidantur; at si per se membra condoluerint, eo nihil potest esse vehementius, non si ferramento percutiantur, non si constringantur vinculis, non si gladio saucientur, non si igne exurantur; etenim hæc ipsi exposcunt, ut gravioribus sint doloribus remedio. Quòd siquis, dum membra dolent, ea incidat, sectionis dolor, utpote minor a majore, obscuratur; vel si iste prævaluerit, voluptate afficiuntur ex prioris oblivione. Malum hoc ossa atque dentes patiuntur.

Causam quidem veram soli novere Dî: verisimilem tamen ipsi quoque homines. Id autem, ut summatim loquar, hujusmodi est; quod valde densum est, id neque tactum, neque vulnus sentit: quamobrem in tactu, atque vulnere, dolor abest; dolor enim in exasperatione sensûs consistit. Quod autem densum est, id exasperari nequit; quo fit, ut dolore etiam vacet. At rarum acuto sensu præditum est, & vulnere exasperatur. Quoniam verò densa etiam innato calore vivunt, per eundem quoque calorem sentire possunt. At si causa efficiens substantialis fuerit, tanquam gladius, aut lapis, substantialis corporis patientis pars non dolet, quia naturaliter densa est. Sed si calorem innatum mala temperies occupet, sensus pervertitur: at cùm horum ex se ipso doleat calor, id ab interno sensûs impulsu excitatur, ex naturâ verò adauctâ nimisque abundante dolores proveniunt. Causa.

Signa. *Arthritis* aliis aliàs articulis infigitur : in quibusdam coxas occupat, eâque parte homo plerumque claudus remanet : & reliqua etiam paululùm tentat, jamque exiguos artus non invadit, uti manus ac pedes. Nam si majora membra occupet, quæ morbo capiendo sufficiunt, is instrumenta ista non prætergreditur. Quòd si ab exiguo membro initium sumserit, placida & inopinata fit accessio. In *Ischiade*, a posteriori parte femoris, aut a poplite, aut a tibiâ incipit : aliàs in coxæ acetabulo dolor excitatur, rursusque in clunem, aut lumbos impetum facit : & quidvis potiùs videtur esse, quàm *Ischias*. Cæterùm in articulis hoc modo oritur *Arthritis* : magnum pedis digitum dolor occupat, rursus calcis anteriorem partem cui insistimus, ac deinde in ejusdem partem concavam subit, & malleolus denique intumescit. Causam mali non justam laborantes afferunt ; quidam novi calcei attritionem, alii longam obambulationem incusant : alii ab ictu, aut calcatione, ortum pronuntiant : nemo autem causam internam esse arbitratur ; neque verò, siquis veram commemoret, fidem ægrotantibus facit. Ideoque affectus insanabilis evadit, quia morbi principiis, cùm is minimam habet firmitatem, Medicus non resistit ; & si spatio vires acquisierit, cura omnis supervacanea est. Quibusdam itaque, pedum articulis usque ad mortis diem inhæret ; quibusdam serpit in universum corporis ambitum ; ut plurimùm verò a pedibus in manus procedit, idque non multo interposito tempore, siquidem manus pedesque, ambo sint ejusdem naturæ, tenues nimirum, atque carnis expertes, externo frigori proximi, & ab interno calore remotissimi ; rursus cubitus, genuque tentantur, deinde coxarum acetabula : convolvitur demum atque transit ad thoracis dorsique musculos. Incredibile est, quàm latè vitium serpat ; dolor ad cervicis spinæque vertebras procedit, summoque Ossi *Sacro* infigitur : hisque omnibus & quidam est communis, & quidam singulis proprius dolor ; quinetiam tendines, cum glandibus, ac musculis, dolent atque intenduntur : maxillarum item, temporumque musculi [f] : renes postea, & vesica afficiuntur ; quodque maximè mirandum est, nares tandem hominis, auresque, & labra tentantur ; nulla enim pars est, ad quam musculi nervique non pertineant. Cuidam homini indoluerunt capitis suturæ, qui, quidnam id esset quod afficeretur, nescius, suturas describebat, obliquam, rectam, transversam, & in priori, & in posteriori parte capitis, de tenui dolore ossibus infixo conquestus ; etenim omnes ossium commissuras morbus invadit, perinde ut pedis manûsve articulum. Callosi etiam fiunt articuli, qui primò tanquam *Abscessus* habent, postea magis magisque condensantur, & cùm humor penitus concreverit, duræ sunt ossium extremitates : tophi demum albi solidique consistunt, & in toto membro tubercula partim exigua, *Varorum* instar, partim his majora assurgunt ; humor autem crassus est, & albus, grandini similis ; morbus enim, tanquam grando, frigidus universum corpus occupat.

[f] Quædam ex hoc loco satis evidenter excerpsit *Aëtius* ; (Tetrabib. 3, Serm. 4, c. 6.) & alia ex *Archigene* profert iis, quæ in hoc Capite leguntur, similia. (c. 1.)

Qui-

Quibusdam affectus hic videtur caloris & frigoris differentiam præ se ferre: siquidem modò ex calore, modò ex frigore voluptas percipitur; sed mihi placet unam causam ab innato frigore, unumque esse morbum. At si is celeriter increscat, calorque emicet, refrigeratione opus est, & hujusmodi medelâ affectus mitigatur; id genus calidum appellant. At si in nervis dolor intus moretur, & caloris expers collabatur articulus, neque in tumorem assurgat, frigidum hoc esse dixerint; in quo fervida medicamenta ad suscitandum calorem requiruntur; plerumque etiam admodum acria necessariò usurpantur, quia calor & collapsas partes in tumorem attollit, & internum calorem evocat, quo tempore frigida rursus juvant. Huic rei fidem facit, quòd iisdem eadem non conveniant; quod enim modò profuit, id aliàs obesse deprehenditur; atque, ut in summâ dicam, calor in principio prodest, refrigeratio in fine. *Podagra* vix quenquam continenter infestat, & interdum diu intermittit, quia tenuis est. Fuit etiam *Podagricus* quidam, qui, in *Olympicis* ludis, remittente morbo, cursûs certamine, victoriam reportavit.

Viri hoc affectu frequentiùs, quàm mulieres, sed leviùs, tentantur; mulieres verò rariùs, quàm viri, sed dolentiùs: quoniam id quod extra consuetudinem, neque familiare est, ubi ex urgente aliquâ causâ valentius evaserit, violentiora quoque mala inducit[t]. Ætas huic maximè opportuna est, ab anno quinto & tricesimo; citiùs tamen, seriùsve, ex cujusque naturâ, ac victûs ratione contrahitur. Vehementes in his dolores excitantur, & Symptomata accedunt doloribus atrociora: vel ex tactu sequitur animæ defectio: motûs impotentia est: cibi fastidium: sitis: vigiliæ. Quòd si a malo recreentur, vitam, quasi a morte conservati, remissam agunt, intemperantes, simplices, hilares, munifici, in victu delicati: porrò, tanquam mortem rursus evasuri, præsenti vitâ cum licentiâ perfruuntur. Multis *Podagra* in *Hydropem*, aliis in *Asthma* transiit: & ex his illi succedentibus non evitanda mors est.

His morbis quinam obnoxii.

DE
ELEPHANTIASI.
Cap. XIII.

ELEPHANTI morbo cum belluâ Elephante multa sunt communia, quoad speciem, & colorem, & magnitudinem, & vitæ rationem; neque verò alii cuivis similis est, vel affectus affectui, vel animali animal. Etenim Elephas ab aliis feris longè differt; primò,

[t] Hippoc. Aph. 34, § 2.

max-

maximus crassissimusque est: tantâ quidem magnitudine, ut, si magnum quodvis animal alii in turris morem superimponas, ea exæquet; crassitudine verò tantâ, quantam animalia plura crassissima, lateribus inter se conjuncta, non exsuperent. Cæterùm neque specie aliud quodvis magnopere refert; etenim omnes, per universum corpus, coloris sunt saturatè nigri; cùm equorum alii candidissimi sint, quales *Rhesi* equi *Thracii* [u]: alii pedes albos habent, ut *Menelai Podargus* [x]: alii flavi, sicuti a *Nestore* memoratæ equæ

centum & quinquaginta [y]:

alii cærulei, ut cùm *Homerus* inquit,

In speciem mutatus equi, cui cærula in armis
Luxuriat juba [z].

Idem videmus in bobus, idem in canibus, idem in reptilibus cunctis, atque animalibus, quotquot in terrâ pascuntur. Elephantes tantùm omnes nigri sunt, colore tenebricoso, & nocti, & letho similes. Eorum verò species hujusmodi est: caput habent aterrimum, cum vultu latente, formæque non evidentis, super cervicem adeò brevem, ut caput humeris insistere videatur, quamobrem id non in conspectum venit. Aures enim magnæ, crassæque, alarum instar, usque ad jugula pectusque prætenduntur, quibus cervix atque humeri, tanquam navigia velis, occuluntur. Cornua verò Elephas habet mirificè candida, colori admodum atro internitentia: ista nonnulli dentes vocant; hæc in eo tantùm albissima sunt, neque ista candore exæquet quævis vel candidi animalis pars. Et hæc quidem ipsa non, ut in aliis cornigeris animalibus naturaliter fieri solet, fronti ac temporibus innascuntur, sed in ore maxillâque superiori posita antrorsum spectant, non ex toto recta, sed sursum versùs recurva paululùm, ut a recto cibum vorare possit, onusque simis dentibus attollere. Porrò cornua hæc ingentia sunt, quorum mediocria ulnam longitudine exæquant, alia multo grandiora, etiam ad duplicem usque magnitudinem. At in maxillâ superiori, prominentia quædam a labro enascitur, longa, sine osse, tortuosa, quasi reptilis. In hujus extremo bina sunt foramina, quæ Natura ad pulmones usque pertinentia, duplicis instar tibiæ, terebravit. Hâc fistulâ, pro naribus, animal, ad respirationem, utitur; hanc etiam loco manuum adhibet: poculum enim, siquando velit, hâc prominentiâ corripit, idque comprensat, atque adeò tenaciter servat, ut id ab illo nullus quisquam, nisi potentior alius Elephas,

---

u Ἐν δὲ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς, παῖς Ἠϊονῆος·
Τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους,
Λευκότεροι χιόνος. Homer. Iliad. K, v. 435.

x Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδης ὦρτο ξανθὸς Μενέλαος
Διογενής· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγε ὠκέας ἵππους,
Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην, τὸν ἑόν τε Πόδαργον. Homer. Iliad. Ψ, v. 293.

y Ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. Ibid. Λ, v. 679.

z Iliad. Υ, v. 224.

vi extorquere valeat. Quin & eâdem herbam ad paſtum quæritat, neque ore parviſque dentibus carnem edendo alitur; longos enim pedes habet, qui animal longè ſuprà terram attollunt, item breve collum, uti ſuprà demonſtravimus: quo fit, ut humi ore pabulari nequeat; ad hæc, cornuum ante os proceſſus id ab herbâ diſtinet: itaque prominentiâ iſtâ pabuli copiam ſubvehit, & poſtea quæcunque venatur, hâc complexus, ventri futura alimentum in os detrudit; unde Veteres hanc *Proboſcidem* dixere, quia hæc ante animal προβόσκεται, id eſt, pabulum quæritat. Porrò, ob eandem cauſam, neque dè lacu, neque de flumine, aquam ore haurire poteſt Elephas; ſed cùm ſitit, extremam quaſi narem *Proboſcidis* aquæ immergit: deinde, tanquam ſpiritum adducens, pro aëre, multum aquæ attrahit: & ubi narem, velut poculum, impleverit, humorem ex eâ in os, uti flumen quoddam, profundit: deinde, aquam rurſus affugit, rurſuſque ejectat, quoad ventrem, navis inſtar onerariæ, compleverit. Corium habent aſperum, craſſiſſimum, tumoribus rimoſis inæquale, longis quaſi ſulcis inciſum, in eoque fiſſuræ ſunt aliæ cavæ tranſverſæque, aliæ obliquæ atque admodum profundæ. Porrò alia animalia pilos habent, hiſque ſimiles jubas; Elephas ſolus lanugine tantùm veſtitur. Cæterùm huic cum aliis animalibus aliæ innumeræ ſunt diſcrepantiæ; etenim, inſtar hominis, genua retro flectit, mammaſque, ſicut fœminæ, prope axillas habet. Atqui ſupervacaneum videtur de animali hoc plura in præſentia ſcribere, quàm in quibus morbus *Elephas* & ægrotantis ſpecies naturam ejus referat. Affectum hunc aliqui *Leonem* appellant, ob ſupercilii ſimilitudinem, de quâ mox dicetur. Alii *Satyriaſim* vocant, ob malarum ruborem, & effrænem atque impudentem coitûs libidinem. Alii morbum *Herculeum* nominant, quoniam illo nullus major ſit aut valentior.

Elephantiaſis nomina.

Vis itaque mali magna eſt, aliiſque omnibus affectibus ad inferendam mortem longè efficacior; id etiam viſu fœdum eſt, &, ſicut Elephas bellua, prorſus terribile. Porrò ex eo certa imminet pernicies; etenim ex mortis causâ originem habet: eſt enim innati caloris refrigeratio, aut congelatio potiùs, quaſi magna quædam hyems, ubi aqua in nivem, aut grandinem, aut glaciem, aut gelu convertitur; hæc autem eſt mortis morbique hujus cauſa communis. Verùm ne inſignem quidem ullam in initio præbet ſui notam: neque inuſitatum quodvis malum hominem invadit: neque verò in ſuperficie corporis apparet, ut id quiſpiam continuò animadvertere poſſit, & incipienti occurrere; ſed in viſceribus, tanquam occultus ignis, deliteſcens ſuccenditur, jamque, internis partibus devictis, in ſuperficiem demum emicat, &, a facie incipiens, tanquam de ſpeculâ, longè lateque conſpicuus effulget; aliis primò apparet in extremo cubito, aut in genibus, aut in manuum, pedumve articulis. Ideoque de homine nulla ſpes eſt, quia contra principia morbi infirmiſſima Medicus arte non utitur, ob ægrotantium negligentiam, & calamitatis ſuæ ignorantiam. Etenim ſegnes ſunt, tanquam levi aliquâ

Cauſæ, & Signa.

de cauſâ, ſomnolenti, quieti, alvo ſicci : hæc ſunt etiam ſanis hominibus non ita multùm inuſitata. At in incremento mali, fœdos odores exſpirant, ob interni ſpiritûs exhalationem ; huic rei aërem, aut extrinſecum quid, cauſam præbere exiſtimant. Urina alba, craſſa, &, qualis jumenti, turbida. Cibi crudi & inconcocti in corpus digeruntur : ne hæc quidem percipiunt, curantve ; neque enim, an concoxerint, necne, ſatis ſciunt : in his cruditas & concoctio perinde eſt, ſiquidem, quod ipſis in bonum atque commodum vertat, haud frequenter concoquunt ; cibus verò facilè diſtribuitur, quippe quem, haud ſecus ac in ipſorum alimentum, morbus cum rapacitate attrahat : unde venter inferior ſiccus his efficitur. Tumores alii prope alios aſſurgunt, nondum continui, ſed craſſi, atque aſperi : & tumorum intervalla fiſſuris dividuntur, ſicut Elephanti corium. Venæ latæ, non ob ſanguinis abundantiam, ſed propter cutis craſſitudinem. Neque multo pòſt malum penitus inſediſſe declaratur, ex æquali totius corporis intumeſcentiâ. Crines in omni parte præmoriuntur, manibus, femoribus, tibiiſque : itemque rari ſunt in pube, mentoque, & capite ; quodque mirabilius eſt, præmatura canities, & calvities repentè ingruunt ; & intra tempus exiguum, pubes cum mento glabra eſt : aut ſi pauci remaneant capilli, aſpectu turpiores ſunt, quàm ſi defluxiſſent. Cutis in capite altè dehiſcit, rimæque ſqualidæ ſunt, frequentes, profundæ, aſperæ. Tumores in facie duri, acuti, in vertice nonnunquam albidi, juxta baſim viridiores. Pulſus exiguus, gravis, ſegnis, tanquam per cœnum, ægrè ſeſe promovens. Venæ in temporibus, & ſub linguâ, elatæ ; alvus bilioſa. Lingua *Varis* grandinoſis aſpera ; neque incredibile eſt, totum corpus hujuſmodi tuberculis ſcatere : ſiquidem, in victimis humores vitiatos habentibus, caro quaſi grandine repleta eſt. Sin ex intimis partibus morbus plurimùm erumpat, in extremiſque appareat, ſummos digitos occupat *Impetigo :* genua pruriunt, & ea homo cum voluptate ſcalpit : mentum nonnunquam *Impetigo* circulo complectitur : &, cum tumore non ita grandi, malæ rubent. Oculi caligant, & coloris ſunt ænei ; ſupercilia craſſa, glabra, deorſum gravata, prominent, &, contractis horum intervallis, intumeſcunt : color eorum lividus, aut niger : ipſa vehementer adducuntur, oculoſque contegunt, ut in iratis fit, aut Leonibus ; itaque morbus *Leoninus* dicitur : quamobrem æger non Elephanti tantùm, aut Leoni eſt, ſed etiam

Nocti oculos tetræ ſimilis[a].

Naſus tumoribus atris aſperiſque occupatur : labia craſſa, & prominentia, quorum inferius livet : nares prælongæ : dentes non candidi, verùm ſubatro colore infecti videntur : aures cum nigritie quâdam rubent,

---

[a] Homer. Iliad. M, v. 463.

occluſæ, atque auribus Elephantorum ſimiles ſunt, & ſolito grandiores apparent; ulcera in aurium baſi, ſanie fluentia, pruritibus vexata. Totum corpus rugis aſperis exaratur: & fiſſuræ, tanquam nigri ſulci, in cutim altè deſcendunt; ideoque *Elephas* morbi nomen eſt; plantæ, calceſque uſque ad medios digitos hiant. Quòd ſi malum vehementiùs adhuc increſcat, tumores exulcerantur: & in malis, mento, digitis, genibuſque, fœtida & inſanabilia oriuntur ulcera, quorum alia ſuper alia inſurgunt, in aliiſque alia ſubſidunt. Interdum ante hominem membra ſua emoriuntur atque excidunt, naſus, digiti, pedes, pudenda, manuſque integræ; neque enim peſtis iſta ægrotantem turpi vitâ doloribuſque vehementiſſimis antè liberat, quàm hominem membratim diſcerpſerit; ſed inſtar Elephanti, longæva eſt. Quòd ſi membrorum repentinus fuerit dolor, multo acerbiùs affligit, modò has, modò illas partes, vago more invadens; cibi cupiditate non vacant, ſed nullum habent guſtum, neque in edendo aut bibendo voluptatem ullam capiunt; omnia averſantur & oderunt: corpus non alitur: Veneris libido rabioſa eſt. Adſunt laſſitudines ſpontaneæ; membra ſingula quaſi pondere quodam premi videntur; hominemque vel minimi artus gravant. Porrò corpus re quâque offenditur; non balneis delectatur, non horum abſtinentiâ: non cibo, non inediâ: non quiete, non motu; etenim omni parti morbus penitus inſedit. Somnus tenuis, propter ſomniorum viſa, vigiliis moleſtior: ingens ſpirandi difficultas: ſuffocatio, quaſi laqueo ſtrangularentur; atque hoc modo quidam e vitâ exceſſere, ad mortem perpetuo uſque oppreſſi ſomno [b].

Itaque cùm hujuſmodi ſint, quis non eos defugiat, aut quis non averſetur, licèt ipſorum vel pater ſit, vel filius, vel frater? ſiquidem metus etiam ſubeſt, ne vitium ex contagione communicetur. Propterea multi in montes ac deſerta viros amiciſſimos expoſuere; nonnullis ad aliquod tempus horum inediæ ſubvenientibus: aliis non item, cùm eos emori vellent. Memoriæ proditum eſt, quendam ex his, qui in deſertis commorarentur, viperam, quam e terrâ prorepentem conſpexerat, ſive fame coactum, ſive affectûs adeò pertæſum ut malum malo commutare vellet, vivam devorâſſe, neque vitâ priùs migrâſſe, quàm omnia ipſius membra computruiſſent, atque excidiſſent. Alium fama eſt vidiſſe viperam, quæ, cùm in dolium muſti repſiſſet, & ex eo ad ſatietatem combibiſſet, id rurſus exſpuerit, multumque unà cum muſto veneni effuderit. Poſtquam autem vipera in muſto exſtincta eſt, homo ex eo avidè largèque hauſit, ad finem vitæ pariter & affectûs pervenire cupiens. Cúmque ſatiatus eſſet, inebriatuſque, humi primò jacebat, quaſi moribundus; poſtea, cùm e ſopore ac temulentiâ exſurrexiſſet, homini primò comæ defluebant: deinde, digiti, ungueſque: ac poſtremò, omnes undique contabeſcebant artus. Quoniam verò ſemini vis adhuc inerat, virum

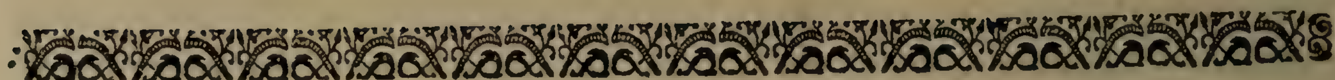
Hiſtoria.

Alia.

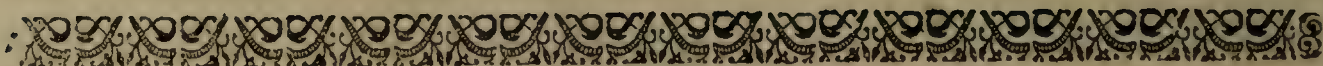
[b] Ferè omnia, quæ ex *Archigene* ſe afferre teſtatur *Aëtius*, (Tetrabib. 4, Serm. 1, c. 120.) in hoc Capite, iiſdem quoque verbis expreſſa, invenimus.

Natura,

Natura, tanquam ex ortu, rurſus effinxit; alios ei crines, ungues novos, puramque carnem enutrivit; ipſe verò cutim antiquam, tanquam ſerpentis ſenectutem, exuit, ad aliud quaſi vitæ exordium, novi inſtar hominis, revocatus. Ita ſe fabula habet, neque planè veriſimilis, neque omnino tamen improbabilis; etenim malum malo pulſum fuiſſe haud incredibile eſt: Naturam verò ex remanente vitæ ſcintillâ hominem redintegrâſſe, non ita a ratione abhorret, ut id prodigio ſimile viderì debeat.

A R E-

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE CURATIONE ACUTORUM MORBORUM,

LIBER PRIMUS.

PROOEMIUM.

ACUTORUM Morborum Curationem ſignorum deſcriptioni ſubjiciemus, quorum pleraque in ſuperioribus Libris comprehendimus. Quæcunque igitur in *Febrium* medicatione fieri debeant, ſecundùm earum differentiam, morborumque ſpeciem, & in ipſis varietatem, horum plurima in tractatu de *Febribus* explicabuntur. Quotquot autem acuti contingunt morbi cum febribus, uti *Phrenitis :* aut ſine febribus, ut *Apoplexia :* eorum duntaxat hoc in loco Curationes exequar ; idque, ne vel errores admittam, vel oratione ſupervacaneâ utar, ſi alia in aliis locis conſcripſero. Initium verò idem, quod in affectuum enarratione cepi, idemque eſto finis.

CURATIO PHRENITICORUM.

Cap. I.

CUBARE oportet ægrum in ædibus modicæ amplitudinis, aërisque temperati ; hyeme quidem, in loco tepido : æſtate autem, in frigido ac humido : vere, & autumno, tempeſtati rem accommodare. Poſtea conquieſcere jubere & ipſum ægrotum, quique in domo verſantur, univerſos [a] ; nam acutiſſimè audiunt *Phrenitici*, ſtrepituque irritantur, & inſaniunt. Parietes læves ſint, æquales, non eminentes, neque ſtramentorum coloribus, neque picturis exornentur ; picturati enim parietes mentem jacentium perturbant ; ſiquidem ante oculos vanas quaſdam imagines accipiunt : quæque non extant, tanquam eminentia, contrectant : & inanis quælibet occaſio ipſorum manus e lecto provocat. Lecti longitudo, ac latitudo ſit mediocris, ut neque in ampliori corpus jactitent, neque ex anguſtiori decidant. Stragula ſint lævia, ut ne floccos legere in mentem iis veniat ; & etiam mollia : durum etenim cubile nervis inimicum eſt ; inter alios verò præcipuè *Phreniticis* nervi laborant, iiſque frequentiſſimè contrahuntur. Ingrediantur

---

[a] Hæc, a principio Capitis, *Aretæi* verbis, (immutatâ tantùm Dialecto,) ſed omiſſo ejus nomine, expreſſit *Aëtius*. (L. 6, c. 2.) Pauca proximè inſequentia prætereit : pauca deinde rurſus exſcribit ; aliqua poſtea, vel de ſuo, vel aliunde petita, interſerit : & alia demum ex *Aretæo* paſſim excerpit.

viri

viri[a] amicissimi, sermonibusque & alloquiis utantur haudquaquam injucundis; nam in omni re oblectari debent, iique maximè, qui cum dementiâ iracundi sunt. Num verò in tenebris, vel in luce, jacere debeant, ex morbo conjicere oportet; nam si ad lucem exasperentur, quæque nusquam sunt, videant, quæque non adsunt, imaginentur, vel pro aliis alia fingant, vel vanas imagines accipiant, & in summâ, lucem, quæque in luce sunt, horreant, obscuro loco eos continere præstat: sin minùs, lucido. Bonum verò signum est, ubi ad lucem redierit iis mens, & remiserit insania. Abstinentia non diuturna; cibi humidiores sunto, paucioresque, & continui: nam cibi ad mentem demulcendam prosunt. Cibi exhibendi tempus esto, cùm remiserint ambo, & febris, & delirium. Quòd si per inediam furant, neque febris decreverit, cibos dare utile est, qui in febribus quàm minimè offendant. Expedit utique, ut febris ac furor, & in accessionibus, & in remissionibus, concordent.

Quòd si dandi cibi opportunitas adsit, imprimis considerandum est, Sanguinis missio. an sanguinem oporteat detrahere. Itaque si ab initio, primo, vel secundo die, delirium cum febre accesserit, vena cubiti media potissimùm incidatur; vel etiam, si tertio, aut quarto die, furor invaserit, usque ad primum dierum *Criticorum* circuitum[b] venam oportet incidere. At si post tempus sanguini mittendo aptum, sexto scilicet, vel septimo die, incipiat, multo ante *Judicationes* in acutis morbis, evacuantibus, purgantibusque remediis, aliisque, quæ corpus irritant & affligunt, utendum est[c]. Verùm, in mittendo sanguine, cave ne multum detrahas, etiamsi venam in principio seces; nam *Phrenitis* facilè transit in *Syncopen*. Sin æger valde plenus, ac juvenis, morbusque ex plurimo, vel cibo, vel vino fuerit, non jam ex ratione *Phrenitidis*, sed etiamsi illa non urgeat, multum sanguinis mittendum est; multo autem minus, si iidem etiam *Phrenitide* laborent. Cæterùm in his vena tutiùs secari potest, si morbus non a capite, sed a præcordiis initium duxerit; præcordiis enim vitæ principium inest: caput autem sensuum, nervorumque originis locus est, sanguinemque a corde potiùs attrahit, quàm aliis membris impertit. Si caput igitur affectum est, vena cubiti secari non debet; nam in hisce affectibus sine gravi noxâ vasa exinaniri nequeunt. Quòd si vires detractionem sanguinis satis copiosam sustinere valeant, semel simulque mittatur, ne, inter primæ & secundæ detractionis spatium, alimenti offerendi pereat occasio; siquidem *Phreniticis* febres continuæ inhærent, quæque non longas remissiones, sed breves & obscuras levationes recipiant. Sed si ante satis largam sanguinis missionem defecerit æger, secunda detractio in proximam remissionem differenda est, nisi ea multo pòst ventura sit; quod si futurum est, vires odoramentis, ac faciei tractationibus, pedumque compressione, revocare oportet, & sanguinem protinus detrahere. Quantum verò mitti debeat, vires ostendent.

[b] Primus dierum *Criticorum* circuitus quarto die comprehendi existimatur. Vid. Κρίσιμοι in Lexic. [c] Hippoc. Aph. 20, § 1.

Cibus

Cibus. Cibus quidem cunctis febricitantibus humidus est aptissimus[d]: præcipuè verò *Phreniticis*, quippe qui sicciores sint, quàm si febre solâ laborarent. Mulsum minimè præstandum, nisi biliosi sint: nam id a biliosis facilè concoquitur. Alicam elotam cum aquâ convenit exhibere, vel mulso: vel etiam ex istis sorbitiones simplices, quales cum satureiâ, vel apio, vel anetho incocto fieri solent; nam hæc & respirationem facilem efficiunt, & urinam movent: atqui *Phreniticis* prodest urinæ excretio. Olera omnia conveniunt, ac præsertim malvæ: nam earum lentor & ad lævandam linguam asperamque arteriam, & ad stercorum depulsionem proficit; bona sunt etiam beta, blitum, & silago, & matura cucurbita, & quicquid fuerit suo tempore optimum. Ptisanæ cremor, primò quidem liquidissimus, ut minùs alat: sed paulo crassior, quo longiùs morbus processerit. Verùm in *Judicationibus*, & paulo ante *Judicationes*, cibus subtrahendus est[e]. At si morbus in longinquum protrahatur, cibos non subducere, sed alimentum ex frumento dare oportet, ut vires ægro non deficiant; quo tempore extremis etiam animalium partibus, & avium carnibus in humore liquefactis, plerumque opus est: hæc enim inter coquendum optimè dissolvi debent. Ex piscibus, saxatiles aliis præstant; omnino tamen, qui in quâque regione optimi fuerint, deligantur: alias quippe regiones alia piscium genera meliùs producere vulgò receptum est. A fructibus vinosæ naturæ abstinendum, quia caput & præcordia inflammant; sin ea propter virium atque stomachi imbecillitatem necessariò dari debeant, ea quæ pomis similia sunt, in mulso elixa, vel in adipe tosta, præbeantur: cætera cures aquâ calidâ temperare, si ista confirmandi stomachi gratiâ tantummodo exhibeas; sin ad reficiendas etiam vires, quod in iis vinosum est non admodum dilui oportet. Hæc sit utique, ut in summâ dicam, victûs ratio.

Perfusio Capitis. Caput autem, ut refrigeretur, contritæ olivæ immaturæ oleo perfundendum; id enim in *Phreniticis* calefieri non amat. Quòd si ægrum vigilia premat, eique imagines obversentur, olei istius & unguenti rosacei primò pares portiones misceantur: deinde, plus rosacei, ad astrictionem refrigerationemque capitis, adjiciendum. At si mens etiam conturbetur, & alienetur vox, serpylli comam oleis incoquito, hederæque, aut herbæ sanguinalis, succum affundito. Quòd si delirium vehementiùs exardescat, peucedanum quoque, ac spondylium oleis incoquantur, & instilletur aliquid aceti: etenim vaporibus hæc calorique difflando, & humoribus crassis dissolvendis apta sunt, quæ res delirio causam præbent. Inter hæc autem cavendum est, ne Perfusio in cervicem atque tendines descendat: quia tendinibus nervisque inimica est. Perfusionis nunquam non occasio est, præterquam in accessionis initio; parciùs tamen, in incremento, adhibeatur: sed plurimùm, in vigore:

[d] Hippoc. Aph. 16, § 1. [e] Ibid. Aph. 19, § 1.

cúmque

cùmque prorsus insaniant, tunc maximè perfundantur, idque aquâ frigidâ, aut etiam valde refrigeratâ, æstatis tempore : hyeme verò, tepefactâ. Porrò ad furorem leniendum, poscâ, aut conyzæ decocto, cum spongiâ, facies fovenda est : deinde, vultus, auresque unà, & nares unguento œnanthino, aut crocino inungendæ.

Quomodo somnus arcessi debeat.

Eadem somnum quoque inducunt ; nam si totâ nocte pervigilent, neque interdiu dormiant, oculique prorsus intenti, instar cornu, rigeant, ægri verò sese jactitent, & e lecto consurgant, somnum illis & quietem moliri oportet : primò, per capitis Perfusiones ex rosaceo unguento meloro, aut amaracino, cum hederæ aut serpylli succo, aut etiam meliloti decocto. Magis autem soporiferum est papaver, in oleo elixum, ad capitis Perfusionem : aut ex aquâ, faciei, cum spongiâ, impositum. Ipsæ quoque papaveris herbæ integræ, modò recenter fuerint decerptæ, virides capiti debent subjici ; siquidem *Spiritum* tenuem siccumque madefaciunt & incrassant, qui nebulam jam quandam sensibus offundit : nebula verò grave quiddam & torpidum est, & somni initium facit. Ac si valentioribus auxiliis æger indigeat, ipsa papaveris lachryma fronti cum aquâ illini potest, & naribus inungi, & auribus infundi. Pedes cum oleo molliter contrectentur : demulceatur caput : prodest etiam tempora præcipuè & aures scalpere, quod in feris quoque iram ac furorem comprimit. Porrò somnum faciunt usitatæ cuique res ; nautæ, decubitus in cymbâ, & in mari circumvectatio, & littorum sonus, & undarum murmur, & fremitus ventorum, & maris navisque odor ; musicæ studioso, tibiarum usus cum silentio, aut citharæ, lyræve cantus, aut puerorum canentium exercitatio ; ludimagistro, cum puerulis colloquia ; aliis item alia somnum inducunt.

Perfusiones ad præcordia.

Cæterùm præcordiis & ventriculo, si inflammatio cum duritiâ excitetur, Perfusiones & Cataplasmata adhibere convenit ; in inflammatione, olivæ oleum maturæ minimèque acerbæ injicere : id enim crassum, & viscidum est, & calefaciens ; sed & ibidem anethum, aut conyzam, aut utrumque indere commodum est. Quòd si flatus etiam insint, cymini & apii semina, & quæcunque urinam flatusque eliciunt, & nitrum cribro transmissum inspergito. At si Jecur compressione ac dolore vexetur, lanas ab ove succidas accipito, oleum verò omphacinum, aut rosaceum, & sapam *Græcam*, vel *Creticam* admisceto, hisque incocto meliloto, omnibusque in unum succum confusis, Jecur perfundatur. Lieni verò applicetur oleum, cum aceto : vel, si major, quàm antea, videatur, posca, & pro lanis, mollis spongia ; his enim Lienis mirificè delectatur, atque emollitur. Porrò si præcordia in interiorem partem sursum reducantur, & circa hæc intendatur cutis, olei loco, aut cum eo paribus portionibus mixtum, & in crassitudinem redactum, optimè facit butyrum : incoquantur autem conyza, & ros marinus, neque verò anethum inidoneum est.

C c Quòd

Cataplasmata ad præcordia. Quòd si tempus fuerit Cataplasmatis admovendis aptum, olea iisdem locis eadem adhibeantur: & materia sit, ex lini semine, & fœno græco, & hordei tenui farinâ; commoda etiam sunt fabæ, & ervum, si venter intumescat; milium quoque torrefactum, saccellis inditum, leve ac molle fomentum est: idque permolitum unà cum melle, & oleo, & lini semine, utile *Hydropicis* Cataplasma est. Flores autem, & herbæ, & semina, quæ in Perfusionibus præcepi, eadem in Cataplasmatis sunto. Mel verò & cum his convenit, ad medicamentorum siccorum coactionem, & aridorum commixtionem, & ad calorem diutiùs conservandum; quin &, per se, bonum est, pro Cataplasmate, semicoctum; & pro Perfusione, si humore aliquo liquetur; emollit enim, & calefacit, & urinam flatusque elicit, & inflammationes mitigat. Eadem enim, & his plura ac majora, mulsum epotum efficit, in asperam arteriam, & pulmonem, & thoracem, & ventrem, subiens.

Alvi irritatio. Alvus autem glandibus aut illitionibus continenter irritetur, (nam plerumque sicca est,) tam ut a capite revellatur materia, & vapores in pectore difflentur, quàm ut e ventre stercora excernantur. Quòd si per multos dies astricta maneat alvus, eam oportet aquâ mulsâ, & oleo, nitroque ducere.

Cucurbitulæ. Quòd si per hæc inflammationis vehementia non magnopere remiserit, in eâ parte ubi inflammatio urget, majorque apparet, admoveatur Cucurbitula, cum cutis incisione: applicetur autem una, aut altera, prout ex locis inflammatis, ac virium ratione, significari videbitur; ex iisdem quoque sanguinis detrahendi mensuram conjicere oportet: nam ex nimiâ detracti copiâ sequitur *Syncope*. Porrò, in unum alterumve diem, eadem esto Perfusio; tertio autem, ceratum, cum aliquo ex oleis in Perfusione adhibitis, imponatur; postea, sicubi inflammatio subsit, applicentur Epithemata ex hyssopo, & fœno græco mulsæ incocto, & resinâ terebinthinâ, cerâque: olea verò iisdem locis eadem. Ac si per hæc nihil quicquam mitigetur delirium, caput tondere necesse est; si perquam longi fuerint crines, primò ad dimidium: sin breves, ad cutim. Postea, refectis interim viribus, vertici imprimatur Cucurbitula, & mittatur sanguis; alia tamen, sine ferro, dorso priùs affigatur.

Pectoris medela. Oportet autem, in acutis morbis omnibus, pectori etiam mederi; id enim, cum corde & pulmonibus, plurimùm afficitur: primò, ab urgente spiritu, modò calido, modò frigido: præterea, febre *Ardente*, ac tussi, & humorum depravatione, nervorumque communione, & stomachi noxâ, nec non membranæ costas succingentis, septique transversi vitio offenditur; (cor enim, si majori quopiam malo affligatur, nullo modo sanescit;) hæc igitur in *Phreniticis* omni ratione relevari debent. Etenim ex aliquo nonnunquam in pectore vitio oritur delirium, spiritusque calidus & siccus emittitur, sitis acris, fervor intolerabilis, quoniam is undique in pectus confluit: vitium autem ex nativo calore perverso provenit, graviorque & molestior est hujus ex omnibus membris translatio

in

in pectus; nam extremæ partes, ut caput, manus, pedeſque, frigore laborant: pectus interim velut igne inardeſcit. Huic itaque humectatione & refrigeratione ſuccurratur. Perfuſio fiat ex oleo, cum chamæmelâ nardove incocto: æſtate, ex ſapâ *Græca*. Ac ſi Epithematis uti convenit, palmulæ vino auſtero intinctæ, deinde lævigatæ, & in placentam, cum nardo, farinâ, & œnanthe, contritæ, Cataplaſma facient pectori non ingratum. Refrigerant etiam mala cum maſtiche & meliloto contuſa, quæ omnia cerâ nardoque excipiantur. Sin Stomachus etiam torpore ac faſtidio laboret, apſinthii ſuccum, aut comam, unà cum his terito, eoque, poſtquam oleo inferbuerit, præcordia irrigato. Apſinthii quoque infuſio, aut ſuccus, ante cibum potui offeratur; infuſionis, circiter duos cyathos: amari verò ſucci, unus, cum cyathis aquæ duobus. Quòd ſi ſtomachus ardoribus etiam conflictetur, neque id ex morbi ratione proveniat, ſed ex ſe ipſo, utpote qui acribus ſalſiſque humoribus, aut bile mordeatur, ſitique areſcat, lac aquæ mixtum inter alimenta propinetur, lactis circiter dimidium heminæ cum aquæ cyatho uno: hujus quoque plurimum ſorbere expedit, & nonnihil cum pane aſſumere.

Quid agendum, ſi Cauſus ſuperveniat.

Verùm ſi & ipſe homo *Febre Ardenti* peruratur, ſitiſque, & moleſtia accedat, cum furore, & aquæ gelidæ deſiderio, frigida indulgeri poteſt, minore tamen copiâ, quàm in *Febre Ardenti* ſine *Phrenitide*; nam in his timendum eſt de nervis; tantum itaque detur, quantum ad recreandum ſtomachum ſuffecerit: paululum autem ſatis eſt, quia *Phrenitici* parum bibunt [f].

Quid, ſi Syncope.

Cæterùm ſi in *Syncopen* quoque prolabantur, (etenim hoc incidere poteſt, viribus exſolutis, & homine ſudoribus diffluente, omnibuſque extrorſum humoribus prorumpentibus, & robore *Spirituque* reſoluto,) non jam delirii habenda ratio eſt, ſed impendenda cura, ne homo in vaporem humiditatemque colliqueſcat. Jam verò unicum a vino ſubſidium eſt; quod in ſubſtantiâ celeriter alit: & uſque ad extrema ubique permeat: robori robur adjicit: ſpiritum torpentem excitat: frigus calore temperat: humorum redundantiam comprimit: extrorſum erumpentia atque diffluentia coërcet; ad hæc, odore ſuave ac jucundum eſt: ad confirmandas vires, vitamque reſtaurandam valens: & ad mentem in furore mitigandam efficaciſſimus; hæc utique ſimul omnia præſtat vini potio. Animus namque delinitus conquieſcit, ipſique ſponte ad reficiendas vires cibum aſſumunt, ſeque ipſos ad robur atque voluptatem cohortantur.

Inveteraſcentis mali Curatio.

Quòd ſi morbus jam in vetuſtatem protrahatur, febriſque lenta inhæreſcat, delirium verò jam in fatuitatem tranſeat, præcordia autem non ita multùm, vel tumore, vel inflatione, vel duritiâ vexentur, ſed in capite potiſſima ſit mali cauſa, hominem oportet audacter lavare, eique caput frequenter perfundere. Ita enim corporis habitus ad ſanitatem

[f] Hippoc. Prædict.

perveniet,

perveniet, & in capite perspiratio fiet, & in universo corpore exhalatio. Atque hoc modo siccitas retunditur, sensusque nebulâ ei offusâ purgatur, mensque stabilis & confirmata permanet. Hæc sunt morbi decedentis indicia [g].

CURATIO LETHARGICORUM.

Cap. II.

LETHARGICI in luce, & contra lumen, jaceant: morbus enim caligo quædam est; & in loco tepido potiùs contineantur, nam innatum frigus causa est affectûs. Lectus esto mollis: stragula, & parietes picturentur: variegentur omnia, ut ea visum irritent. Adhibeantur colloquia: pedes contrectentur, atque comprimantur: membra vellicentur, & scalpantur. Quòd si altus urgeat sopor, vociferandum est: cum iracundiâ increpandus æger, & iis, quæ timere consuevit, exterrendus: hominique annuncianda, quæcunque concupierit, vel expectaverit; omnia ad vigiliam faciendam, contra quàm in *Phreniticis*.

De Evacuatione. Porrò de *Lethargicorum* evacuatione hæc novisse convenit. Quòd si alteri morbo, ut *Phrenitidi*, succedat *Lethargus*, nec secanda vena est, Clyster. neque ex ullo loco multus detrahendus sanguis. Alvus autem lotionibus subducatur, non modò ad excernenda stercora, verùm etiam ut a superioribus partibus aliquid revellatur, & a capite derivetur; salis igitur nitrique multum insit: maximè quoque proderit castoreum inspergere, quoniam in *Lethargicis* imum intestinum friget, &, quasi emortuum, nihil excernit. Venæ sectio. Verùm si non ex alterius morbi successione, sed per se *Lethargus* cœperit, & æger sanguine plenus esse videatur, vena Purgatio. cubiti secetur. Sin aquosâ fuerit pituitâ, vel aliis humoribus repletus, hominem, inter initia, purgare oportet cneoro cum ptisanâ, aut nigro veratro cum mulsâ, si id velis mediocriter efficere; at si copiosiùs, medicamenti, quæ vocatur *Hiera*, drachmas duas jejuno dato cum mulsæ cyathis tribus. Ac tantisper expectans, quoad confecta fuerit purgatio,

---

g Signa *Phrenitidis*, ab *Aretæo* literis mandata, perierunt. Ea non aliunde aptiùs peti possunt, quàm ex *Cœlio Aureliano*, (Acut. Morb. L. 1.) qui *Sorani Methodici* scripta se Latinizanda suscepisse profitetur. Quanquam enim sermonem suum summâ loquendi barbarie inquinârit, *Aretæo* tamen, in morborum descriptionibus, longè similior est, quàm *Græcorum* quispiam, quorum scripta ad nos pervenerunt; immo vix ullius affectûs enarratio est, ubi plurima apud utrumque non inveneris planè eadem.

cibos,

cibos, ſi opportunum videatur, exhibeto: ſin minùs, in poſterum diem alimentum differ. Veſperi interdum *Hieræ* drachma, in aquæ vel mulſæ ſoluta cyathis duobus, opportunè dari poteſt.

Cibus.

Inedia obeſt; obeſt etiam cibi copia. Itaque exiguo cibo, ſingulis diebus, oportet uti; longa verò abſtinentia fugienda eſt, quia ſtomachus refectione & calefactione ſingulis diebus indiget. Porrò cibus attenuans eſto, atque fluxilis; ex juſculis magis, quàm leguminibus, conſtans: iſta verò ex gallinâ fiant, aut tinnunculo, quibuſcum incoquatur herba mercurialis, & aceti quid affundatur. Succis autem injicito, ſi fortè ptiſanæ cremore uti convenit, quæ ſpiritum facilem reddunt, & urinæ movendæ ſunt apta, uti fœniculum, & apium, ſive ipſa olera, ſive horum ſemina; porrum quoque acrimoniâ ſuâ proficit, & braſſica cum oleo & garo. Optimè facit etiam, ad flatus & urinam eliciendam, cyminum dulce, cum braſſicâ; etenim in quolibet morbo ſollicitari debent alvus, & veſica.

Externæ applicationes.

Perfuſiones capitis eædem adhibeantur, quæ in *Phreniticis*; nam utriſque ſenſus vaporibus replentur, quos, refrigerando aſtringendoque, oleo roſaceo atque hederæ ſucco, propulſare neceſſe eſt: aut per tranſpirationem extenuantibus exhalare, ut ſerpyllo, aut aceto, cùm oleo roſaceo. At ſi nervi doleant, friguſque totum corpus, multo autem magis partes extremas, occupet, caput & cervicem caſtoreo, cum oleo anethino, inungito, perfunditoque; & eodem, cum oleo ſicyonio, aut gleucino, aut vetere, inungatur ſpina dorſi, & manus ab humeris, & pedes ab inguinibus. Iiſdem etiam irrigetur veſica, quæ &, tanquam nervus, afficitur, &, tanquam urinæ iter, laborat, & humorum inſuper acrimoniâ vexatur, ſiquidem urina bilioſa eſt. Quòd ſi increſcat tremor, & convulſionis periculum adſit, oleum ſicyonium quoque capiti neceſſariò ſuperfundendum eſt, cujus tamen uſus eſto brevis. Ac ſi in præcordiis excitetur etiam inflammatio, cum tumore, & flatibus, & cutis tenſione, vel iſta intrò reducantur & cava fiant, Perfuſiones & Cataplaſmata eadem applicentur, quæ in *Phreniticis* propoſuimus.

Cucurbitula.

Cucurbitulâ minimè uti, ſi æger e *Phrenitide* in hunc affectum deciderit: quæ ſecuriùs tamen adhiberi poteſt, ſi ab initio hic invaſerit. At ſi lingua nigreſcat, tumorque in præcordiis indicium præbuerit, hæc neceſſariò admoveri debet. Poſtquam autem, ſpatio temporis, evacuatione purgatis ſenſibus, morbum homo faciliùs tolerare incipiat, Cucurbitula vertici capitis applicetur; nam, hoc in loco, ſine ullâ virium offensâ, evacuare poſſumus.

Flatuum eductio.

Flatus quoque per ſuperiores inferioreſque partes educantur; *Lethargus* enim flatus, & in ventriculis, & in toto corpore contrahit, ex ignaviâ, & ſegnitie, & animi languore: hos autem diſcutit motus, ac vigilia. Itaque ruta viridis, cum melle & nitro contrita, illini poteſt; cum his verò flatus magis elicit adjecta reſinæ terebinthinæ pars una. Eoſdem provocat fomentum; aut cum lanis ſordidis & calentibus, aut

cum aſperis panniculis veteribus : aut cum ſpongiâ ex aquâ, in quâ hyſſopum, aut origanum, aut pulegium, aut ruta ſit incocta. Eoſdem expellunt, quæcunque ante cibum, ad pituitam atque bilem e ſtomacho & inteſtinis educendam, bibi ſolent; ut hyſſopum in mulsâ elixum, dictamnum *Creticum*, & origanum; item acria ſunt, ſed flatus & urinam educunt & incîdunt, adiantum, & gramen.

Caſtorei uſus.

Quòd ſi manuum atque capitis tremor urgeat, caſtorei ſemidrachma cum mulſæ cyathis tribus ad plures dies propinetur. Id ſi æger bibere non ſuſtineat, ad Perfuſionem utile eſt cum olei cyathis tribus, in quo ruta inferbuerit. Hujus autem pondus duplum imo inteſtino immittatur, idque per plures dies continuetur. Præter utilitatem, quæ ex hâc re provenit, (etenim flatus ſurſum ac deorſum expellit, & in quibuſdam urinam atque ſtercus elicit,) ſi caſtoreum quoque in potione ſumtum per omne corpus diſcurrat, nervos ſtabiles ac robuſtos efficit, habitus in calidum ſiccumque permutat, & morborum conſtitutionem invertit. Idem quoque maximè prodeſt, naribus inſpiratum : etenim flatus ſternutamentis hîc incîdit; ac prout urinam veſica, ita nares mucum excernunt. Hos autem effectus miti calore illìc præſtat, aliiſque medicamentis ad excitanda ſternutamenta efficacibus, piperi, helleboro, ſtruthio, euphorbio excellit : nam iſta ad primum atque ultimum tactum immitia ſunt, & caput ſenſuſque perturbant; caſtoreum verò calorem paulatim movet, & alioqui capiti idoneum eſt, quia nervi illinc undequaque oriuntur : porrò caſtoreum nervorum morbis medetur. Cæterùm id alicui ſuprà dictorum, aut aliquibus, admiſcere non injucundum eſt; etenim, his admixtum, caput ne mediocriter quidem conturbaverit, & calorem diuturnum ſuccenderit, nareſque humoris proritatione madefecerit. Odoramenta applicentur, ad ſenſum acria, & facultate calida : quale ipſum caſtoreum eſt, aut ſatureia, aut pulegium, aut thymum, & iſta, aut viridia, aut arida aceto perfuſa.

Acrium medicamentorum applicatio.

Pedes atque genua medicamentis acribus illinantur; materia eſto, quæ ex incremento calefaciat ac mordeat : nam utriuſque hujus facultatis indigent *Lethargici*, ad calorem & vigiliam excitandam. Itaque primò urticis crura flagellentur; etenim harum lanugo adhæreſcens non admodum diu permanet, & pruritum ac dolorem haud moleſtum infert, ſed mediocriter partes ſtimulat, eaſque in tumorem attollit, & calorem provocat. At ſi hæc vehementiùs efficere deſideres, limneſtidis, & euphorbii pares portiones, cum oleo gleucino, membris inungantur; optimè prodeſt etiam ſcillæ crudæ tenuibus partibus ea perfricare : oportet autem artubus oleoſum omne detergere, quoniam acre quodvis minimè mordax eſt cum unguine, niſi id ex medicamentis huic rei idoneis conficiatur, quale eſt cyprinum, & gleucinum, & ſicyonium. Quòd ſi poſt hæc ſopor adhuc altus urgeat, ſylveſtrem oportet cucumerem cum aceto contritum, & ſinapis æquæ portioni in polentam redactæ mixtum, ſuperimponere : id autem acre Cataplaſma eſt, & celeriter ruborem excitat,

tat, celeriterque partes in tumorem attollit; at ſi timor ſubſit, ne puſtulas ac vulnera inferat, Cataplaſma frequenter attollendum eſt, nequid huic ſimile incidat. Hæc utique quolibet morbi tempore, præterquam in acceſſionum initiis, commodè fieri poſſunt, ad excitandam ſegnitiem, &, quaſi in homine mortuo, torporem.

Pituitæ per os eductio.

At ſi homo ſenſus jam receperit, gravitatem tamen quandam in capite, & ſonitus, & tinnitus percipiat, pituita quoque per os educenda eſt; itaque maſtichen primò manducandam exhibe, ut continenter exſpuat, deinde, herbam pedicularem, ac poſtea, granum *Cnidium*, ſed præ aliis, potiſſimùm ſinapi, quoniam id uſitatum eſt, cæteriſque pituitam valentiùs elicit. Et ſiquis id libenter devoraverit, efficax eſt ad ea, quæ in ſtomacho ſunt, diſſolvenda: valens etiam ad humectandam alvum, & ad expellendos flatus; etenim hæc, quodam tempore, caſu contigiſſe memini, cùm id homo conſilio meo deglutîſſet. Atqui optima magiſtra eſt *Experientia*; quemque igitur periculum facere oportet: cautionem enim nimiam comitatur imperitia [h].

Capitis medela.

Caput quoque, poſtquam fuerit ad cutim detonſum, niſi id magnopere profecerit, ad tranſpirationem promovendam, oportet radere. Quinetiam medicamentis utendum acribus; ſicut eo, quod ex limneſtide conſtat: aut thapſia, vel ſinapi humidum ex aquâ, cum duplici panis portione, veteri panniculo illitum, capiti ſuperdari poteſt; cùmque per horæ ſpatium illìc remanſerit, ſpongiis calidis fovere opportunum eſt.

Balneum, & exercitatio.

Porrò ex uſu erit lavatio, omnibus jam, aut ſaltem plurimis ac præcipuis, ſolutis morbi ſymptomatis, adhuc tamen immorante languore: ubi geſtatio quoque proderit, & frictio, corporiſque lenis quælibet agitatio [i].

CURATIO MARASMI.

CAP. III.

HIS verò, ſi in *Maraſmum* deciderint, citiùs ſuccurrendum eſt, balneis, & corporis exercitatione. *Maraſmo* quoque lac medetur: quippe quod alat, & calefaciat, & ventrem humectet, & veſicam leniat. Quinetiam eadem in hoc vitio, quæ in *Catocha*, profunt;

---

h Verba *Hippocratis*. (Lib. de Humor.)

i *Lethargi* Signa in *Aretæo* deſunt. Peti poſſunt ex *Cœlio Aureliano*; (Acut. Morb. L. 2, c. 1, & ſeq.) vel ex *Aëtio*, (L. 6, c. 3.) qui ea, quæ de *Lethargo* habet, ſe ex *Archigene*, & *Poſidonio* deſumere teſtatur. Et ſanè non modò curandi ratio *Aretæi* Methodo planè convenit, ſed & ſigna illìc hujus more delineata invenimus: iis etiam, quæ tradit *Cœlius*, perquam ſimilia ſunt.

profunt; ſimilis enim atque eadem eſt utriuſque morbi ſpecies. Caſtoreum quoque his opportunius eſt ac lenius, & potui datum, & illitum, & inteſtino injectum. Atqui fœminis quicunque horum ſimiles ex Utero naſcuntur affectus, in Morbis Muliebribus explicabuntur.

CURATIO APOPLEXIÆ.

Cap. IV.

* * * *Apoplexia* ſit vehemens; nam prorſus emortui ſunt, ſi æger ſenex etiam fuerit, cui ætati malum familiare eſt; neque enim evadere poſſunt, tum propter morbi magnitudinem, tum propter ætatis calamitatem. Quemadmodum autem affectûs magnitudo æſtimari debeat, ſuprà declaravimus [k]. Quòd ſi juvenem vel debilis *Apoplexia* tentaverit, difficilis quidem, attamen tentanda eſt curatio. Porro remedium æquale eſt, utpote magno affectui magnum auxilium, ſanguinis detractio, niſi ſiquis in quantitate peccet. Modum verò conjectare difficile eſt. Nam ſi nimis paululùm mittas, hominem jugulaveris; quia exiguus ſanguis eſt in his ad conſervandam vitam efficaciſſimus: cùm is corpori vitæ ſit atque alimenti fomes. Ac ſi minus, quàm pro causâ, detrahas, magno adhibito auxilio, non magnopere ſubveneris; etenim adhuc inhæret cauſa. Præſtat autem, debito minus mittendo, delinquere; nam ſi largiori detractione opus eſſe videatur, & bonæ aliquæ appareant notæ, vena poteſt iterum incìdi. Secetur autem hæc, quæ in cubiti cavo poſita eſt; etenim ex eâ in ſiniſtro brachio ſanguis ex facili fluit. Cæterùm in exiguâ *Apoplexia* ſimul æſtimandum eſt, an ſiniſtras dextraſve partes reſolutio occupaverit; quia, ut ſummatim loquar, a ſanis partibus ſanguis mitti debet: hàc enim facilè fluit, hàc etiam a læſis derivatur. Itaque ſi, abſque manifeſtâ causâ, *Apoplexia* inciderit, ita de miſſione ſanguinis ratiocinandum eſt. At ſi ab ictu fuerit, aut prolapſu, aut colliſione, minimè differenda eſt ſanguinis detractio; & quibuſdam id auxilii per ſe ad curationem vitamque ſuffecit.

Venæ ſectio.

Clyſter.

Quòd ſi vena non ſecanda videatur, propterea quòd homo multo frigore, & torpore, & ſenſûs defectione occupetur, alvum ducere oportet, & ad ſtercorum copiam ex inteſtinis educendam, (nam plerumque ex

---

[k] Hæc de *Apoplexiæ* Signis perierunt. Apud *Aëtium* (L. 6, c. 26.) ſupereſt hujus affectûs Curatio, ex *Archigene*, quæ cum *Aretæi* ratione planè convenit. Signa apud *Cœlium* habentur, (Acut. Morb. L. 3, c. 5.) qui Curationem principaliter *Apoplexiæ* nullum nobilium priſcorum tradidiſſe memorat; ſiquidem *Paralyſi* generaliter hanc putent aſcribendam.

nimio

nimio cibo vinoque *Apoplexia* invadit,) & etiam ut humores caput ambientes revellantur. Acris autem eſto lotio, quæque pituitam ac bilem ſubducat; itaque non modò nitrum habeat, ſed etiam euphorbii circiter trium obolorum pondus, cum lotionis uſitatâ copiâ, & colocynthidis interiorem partem, & centaurei comæ decoctum ex oleo aut aquâ. Optima quoque hujuſmodi lotio eſt: mellis uſitatæ portioni adjecta ruta, quæ in oleo inferbuerit, & reſinæ terebinthinæ pars una, & ſal, nitri loco, & hyſſopi decoctum.

Et ſi per hæc homo paululùm excitetur, aut febre commotus, aut Purgatio. ſenſibus, poſt eorum defectionem, receptis, vel ſi pulſus bonus fiat, vel ſi facies meliora ſignificet, ſpem habere oportet, ac fidentiùs ægro ſuccurrere. Quare, confirmatis interim viribus, medicamenti purgantis, quod vocatur *Hiera*, integra, ſi fieri poteſt, jejuno propinetur potio: ſin vires prohibeant, hujus dimidia pars cum mulsâ. Æger poſtea, in lecticâ ſupinus cubans, a viris hanc portantibus leniter geſtetur, ſed, quo laſſitudo arceatur, frequenter conquieſcat. Quòd ſi alvus facilè fluat, permittere; ſin minùs, aquæ, aut mulſæ circiter duos cyathos potui offerre. Si verò inter purgandum nauſea quoque ſupervenerit, hanc minimè prohibere; ſiquidem ad expergefaciendum hominem corporis contentio ſtimulum quendam adhibet, & pituitæ vomitus morbi cauſam expellit. Porrò medicamentum *Hiera* ſenſus, & caput, & nervos perpurgat. Hæc circa omnimodam in initio evacuationem ſufficiant.

Totum verò hominem oportet, lanis involutum, oleo perfundere, aut Externa applicatio. ſicyonio, aut gleucino vetere, vel ſingulis ſeorſim, vel inter ſe commixtis: prodeſt etiam ad incraſſanda olea ceræ paululum colliquare: atque hoc nitri ac piperis injectione valentius reddendum eſt, poſtquam ea contrita fuerint, & cribro tranſmiſſa. Porrò miram ad *reſolutos* vim habet caſtoreum, cum aliquo e ſuprà dictis oleo, illitum; ſed multo magis valet, ſi cum mulsâ potui detur; ejus autem quantitas eadem eſto, quæ in *Lethargicis*. Simul autem æſtimare oportet & ætatem, & mentem ægrotantis, an id in plures dies bibere ſit paratus. Inunctiones Perfuſionibus præſtant, quia faciliùs tolerantur, & magis proficiunt; neque enim ſtragula diffluendo inquinant: laborantibus autem incommodum eſt, ut ſtragula corpori adhæreſcant; Unguenta verò a calore liquantur abſorbenturque, quin & perpetim inhæreſcendo juvant, cùm Perfuſio diffluat. Unguentorum autem materia ſit ex ſuprà dictis, quibus adjiciatur caſtoreum, & reſina terebinthina, & euphorbii, limneſtidis, pyrethri pares portiones, piperis, galbanique pars dimidia, cum nitri *Ægyptii* triplo, ceræ, quantum ad conſiſtentiam liquidam faciendam ſufficerit. Cæterùm medicamenta his magis varia ac plura ſeorſim a me ſuo loco tradita ſunt [1]. Cataplaſmata quoque duris diſtentiſque partibus imponenda; quorum materia ſit e lini ſemine, fœno græco, farinâ hordeaceâ, melle, & oleo in quo ruta vel anethum inferbuerit, cum althææ radice incisâ, & in mulsâ, uſque ad ceræ craſſitudinem, decoctâ; ſint

[1] In iis ſcilicet, quæ de Pharmaciâ ſe ſcripſiſſe ſæpiùs teſtatur.

autem conſiſtentiæ lenis, tactuique non ingratæ. Itaque ſi adhuc febre vacent, vel etiam leviter febricitent, hæc, neglecto iſto calore, ſunt ſervanda.

Febrium obſervatio. At ſi febres acutæ urgeant, & alter morbus his levior eſſe videatur, eæque periculum intentent, ad has oportet victum atque reliquam accommodare curationem. Igitur alimentis exquiſitè tenuibus, & concoctu facilibus, utendum; & veſcendi occaſio jam diligentiùs obſervanda; & per totam curationem cibi in acceſſionibus ſubtrahendi [m]; & in febres prorſus animum oportet intendere.

Cucurbitula. Quòd ſi morbus in vetuſtatem incidat, caputque ſit in cauſâ, Cucurbitulâ occipitio admotâ, cutim plurimùm incidito; plus enim id, quàm venæ ſectio, proficit, neque vires convellit. Priùs autem inter ſcapulas Cucurbitula ſine ferro applicetur, ut in contrarium ejus, quæ in occipitio eſt, ſuccos revellat.

Gulæ Reſolutio. Gula quoque interdum *reſolvitur*, in quâ ſolâ *Apoplecticis* ſalutis eſt præſidium: quippe cùm per hanc & cibus deglutiatur, & medicamenta tranſmittantur. Neque enim inediæ tantùm ac famis periculum eſt, ſed etiam tuſſis, & ſpirandi moleſtiæ, & ſuffocationis. Nam ſiquis alimentum ori inſtillet humidum, id in aſperam arteriam ſubterlabitur: cùm neque tonſillæ ad depellendos cibos concidant, neque Epiglottis, quam pro arteriæ operculo Natura conſtituit, in loco ſuo ſubſidat. Oportet itaque longum cochleare, ſupra arteriam ſublatum, in gulam demittere, & per hanc cremorem aut mulſam infundere: id enim deglutitionem adjuvat. Verùm ſi ægrotus jamjam moriturus ſit, cervix autem & ipſe *Spiritus* quaſi congelentur, cervicem ac mentum calefacientibus illinito, ac foveto. Operam verò perdunt, & imperiti ſunt, quicunque, ad dilatandam gulam, Cucurbitulam mento affigunt; neque enim ejus dilatatione opus eſt, ut cibus immitti, ſed compreſſione, ut devorari queat. Cucurbitula verò gulam diducit, eamque aperiens atque retrahens, deglutitionem voluntariam impedit; cùm ſtomachus contrà remitti debeat, ut ejus fieri poſſit conſtrictio. Ad hæc, Cucurbitula ipſam arteriam implet cum ſuffocationis periculo. Neque verò ſi duas huic atque illi parti gutturis admoveas, quicquam profeceris; nam muſculi, nervique, & tendines, venæque ſtomacho prætenduntur.

Veſicæ, & *Recti* Reſolutio. Veſica etiam, quodque huic vicinum eſt, laxum inteſtinum, modò ita *reſolvuntur*, ut nihil excernere valeant: in quo caſu ſemper plena ſunt excrementis; veſica autem in magnum quoque tumorem attollitur. Modò *Reſolutionem* patiuntur, adeò ut nihil retinere poſſint, & excrementa, tanquam e mortuis, exeant. Tum verò inſtrumentum, qui *Catheter* vocatur, in veſicam non ſatis tutò demittitur; nam periculum eſt, ne *Sphacelum* inferat veſicæ, & homo nervorum diſtentionibus occupetur. Satius eſt, haud magnâ cremoris copiâ alvum ſubducere; & ubi inteſtina ſtercore fuerint exonerata, caſtoreum injicere cum oleo. Unica verò omnium ſimul, & ſingularum per ſe *reſolutarum* partium ſpes eſt, in oleo ſeſſio; cujus ratio in Morbis Diuturnis exponetur [n].

---

[m] Hippoc. Aph. 11, Sect. 1. [n] Locus iſte interiit.

CURA-

CURATIO EPILEPTICORUM PAROXYSMI.

Cap. V.

IN *Epilepſia*, lethalis primus eſt prolapſus, ſi acutè morbus invaſerit; nam interdum uno die hominem rapit. Periculoſæ quoque acceſſiones, quæ per circuitus revertuntur: quamobrem in Acutorum numero poſita eſt a nobis *Epilepſia*. Quòd ſi malo quiſpiam aſſuetus degat, morbus autem tenaciter inhæreat, non modò diuturnus, ſed in nonnullis perpetuus hic evadit; nam ſi vigorem ætatis exceſſerit, cum ægro conſeneſcit, & ad mortem uſque continuat.

Curatio, qualis Apoplexiæ.

Quæcunque igitur huic, ut Diuturno Morbo, remedia conveniunt, in Diuturnis proponentur. Horum verò plurima, quæ ad arcendam mortem ſubitam exequi oportet, ſicut *Venæ ſectionem*, *Alvi lotiones*, *Inunctiones*, *Cucurbitulam*, eadem ſunto, quæ in *Apoplecticis* præcepimus; etenim hæc ſunt ad excitandum hominem efficaciſſima. Quotquot autem peculiaria ſunt prolapſui remedia, in præſentia docebimus.

Vomitus.

Puerulis itaque, quibus, ex cibi corruptione, ac vehementi frigore, uſitatus eſt affectus, alimenti, aut pituitæ, aut alius cujuſvis humoris vomitus prodeſt. Pennæ quoque unguento irino delibutæ nauſeam provocant: quin & irino tonſillas illinere haud inutile eſt. Interea, puero in ventrem prono collocato, (quæ figura ad vomendum facillima eſt,) ilia ejus leniter comprimenda. Quòd ſi convellatur, aut pervertatur inferior maxilla, vel puer manus pedeſque disjiciat, totuſque ei vultus intendatur, manibus oleo perunctis emolliendæ dirigendæque ſunt partes oculorum diſtortæ °, leniter etiam continendæ, ne rectæ quoque partes diſtorqueantur. Frigidi artus lanis antiquis, ſordidiſque panniculis fovendi.

Alvi ſollicitatio.

Sedem præterea melle, cum oleo rutaceo, aut nitro, aut reſinâ liquidâ cum his inungito: & hæc quoque intra anum leniter immittito; etenim iſta flatus eliciunt: pueri autem, per flatuum expulſionem, hoc morbo liberantur. Cæterùm, ſi deglutire valeant, hoc medicamentum exhiberi poteſt: cardamomi pars, æris combuſti pars, quæ cum mulsâ propinentur; id enim aut per vomitum, unà cum humoribus ſtomachum infeſtantibus, reddetur, aut alvum ſubducet. Hoc quoque linctu ſumi poteſt: cardamomi, ſinapis, hyſſopi comæ pares portiones, iridis radicis pars una, cum nitri duplo, & piperis triplo, quæ omnia unà cum

° Eadem propè verba ex *Archigene* profert *Alexander*. (L. 1, c. 15.)

melle

melle mixta, diductâ maxillâ, ori infundantur etiam ultra tonſillas, ut ea devorent. Hæc utique pueris. Adoleſcentibus autem eadem proſunt; ſed medicamenta valentiora ad vomitum oportet deligere: ut, narciſſi bulbi, ſinapis, & hyſſopi partes æquales, æris, atque piperis dimidio minus, quàm iſtorum, cum melle permiſcens exhibe. Hæc ad acceſſionem depellendam adhibeantur; cæterùm ad ſolvendum morbum idonea in Diuturnis enarrabimus.

CURATIO TETANI.

Cap. VI.

Curatio Tetani ſine Vulnere.

JAM verò lectus mollis, tactui gratus, lævis, commodus, calidusque eſſe debet. Nervos enim morbus rigidos, duros, & intentos efficit; quinetiam cutis tota cum ſiccitate & aſpritudine circumquaque intenditur: palpebræ, naturâ ſuâ verſatiles, ægrè connivent: oculi defixi, atque introrſum convoluti: necnon artus quaſi deligantur, ob intentionem immobiles. Domus etiam, licèt æſtas fuerit, tepefiat, ſed citra ſudores, aut languorem; nam ad *Syncopen* morbus inclinat. Oportet etiam ad alia magna remedia properare; neque enim ullum moræ tempus relinquitur.

Venæ ſectio.

Itaque ſive ex frigore, ſine manifeſtâ causâ, ſive ex vulnere, ſive ex abortu mulieris, *Tetanus* inciderit, vena cubiti ſecetur. Inter hæc adhibenda cura, ne ligatura brachium nimis conſtringat, ſed laxiùs ſeſe habeat: utque leniter & expeditè fiat inciſio; nam alioqui, iſta nervorum diſtentiones provocabunt. Sanguis unâ vice, & mediocri copiâ, detrahatur, citra animæ defectum, & totius corporis frigus.

Cibus.

Æger inediâ minimè vexetur; fames enim corpus ſiccat, & refrigerat. Mulſa igitur craſſa, & meracior, & ptiſanæ cremor cum melle potui detur; etenim hæc, dum a tonſillis protruduntur, minimum dolorem inferunt, gulæque devoratu lævia ſunt ac facillima, ad molliendam alvum maximè idonea, & ad vires inſtaurandas valentiſſima.

Inunctio.

Corpus omne lanis involvatur, oleo gleucino, vel crocino madefactis, in quo ros marinus, aut conyza, aut artemiſia inferbuerit; & omnia non modò facultate, ſed etiam tactu calida ſunto. Inungatur etiam æger unguento, quod ex limneſtide, & euphorbio, & nitro, & pyrethro conficitur, quibus adjiciatur multum caſtorei. Tendines item lanis probè contegantur; & inungantur loca juxta aures & mentum: etenim hæ partes graviſſimè laborant, atque intenduntur.

Fomenta.

Tendines etiam, & veſicam, levi-

levibus calefactoriis foveto; vel ſaccellis milium toſtum continentibus, vel boum veſicis oleo calido ſemiplenis, ita ut partibus fotis ſecundùm latitudinem applicentur. Interdum neceſſitas cogit, ut fomenta capiti adhibeantur; id utì ſenſibus non adeò tutum, ita nervis ſalutare eſt: ſenſibus enim, vaporum elevatione, caliginem quandam offundit, nervos autem replet. Itaque fovendi modo tutiſſimo, & materiâ minimè graveolenti, eâque unicâ, utendum: quæ vel ex oleo in veſicis conſtet inodoro, atque in duplici vaſe cocto, vel ex ſale tenui, in ſaccello; milium enim, & lini ſemen, quanquam tactui grata ſint, vapores tamen, cum gravi odore, exhalant. At fovendi ratio ſit hujuſmodi: tendinibus, reſupinato ægro, fomenta ſubjicere oportet uſque ad verticem, neque ulteriùs versùs ſinciput procedere; etenim hic locus omnium ſenſuum communis eſt, ab eoque omnia adjumenta, omneſque noxæ derivantur. Quòd ſi Cataplaſmata etiam tendinibus imponenda ſint, occipitium erectum eſto: nam ſi hæc magis versùs ſuperiora collocaveris, caput vaporibus lini & fœni græci ſeminum implebis. Poſt Cataplaſmata utilis fuerit Cucurbitula, occipitio, ab utroque ſpinæ latere, admota; ſed parum admodum flammæ adhibeatur: nam arcta Cucurbitulæ labrorum impreſſio dolores convulſioneſque excitat. Oportet ergo diu trahere, ac leniter potiùs, quàm brevi tempore feſtinanter id efficere; nam ita cutis in convexum tumorem ſine dolore ſe attollet, quæ tum poſtea incîdatur. Sanguinis autem detrahendi modus ex viribus æſtimetur. Hæc ſunt *Tetani* abſque *Vlceribus* remedia.

Cataplaſmata. Cucurbitula.

Quòd ſi *Vulneri* ſuperveniat nervorum diſtentio, pernicioſa ac ferè deſperata res eſt [p]. Nihilominus ſuccurrere oportet, ſiquidem nonnulli, adhibitis remediis, ad ſanitatem redierunt. Itaque, præter cæteram curationem, *Vlceribus* medendum eſt, calefacientium Perfuſione, quæ ſuprà poſui, & Fomentis, & Cataplaſmatis, & medicamentis, quæcunque calorem facilè excitant, & pus abunde movent; nam in *Tetano* *Vlcera* ſunt arida. Accipiatur ergo thuris manna, & polii coma, & reſina, tam pinea, quàm terebinthina, & althææ radix, & rutæ, & conyzæ herba: hæc omnia in Cataplaſmatis commiſceantur, alia liquando, aliorum pulverem inſpergendo, alia cum oleo macerando, althæam verò inciſam priùs in mulsâ decoquendo. Inſpergatur etiam *Vlceri* caſtoreum: nam haud exiguus ex hoc in toto corpore calor excitabitur; ſiquidem horrores ex *Vlceribus* orti mali ſunt moris. Inungantur etiam nares caſtoreo, cum oleo crocino. Quinetiam id, ad trium obolorum pondus, aſſiduè propinetur; verùm ſi hoc ſtomachus faſtidierit, interponenda eſt laſerpitii radix ad idem pondus, vel myrrhæ dimidio minus, quàm laſerpitii; & omnia cum mulsâ potui offerantur. At ſi *Cyrenaici* laſerpitii lachrymæ copia tibi ſuppetat, hanc oportet melle cocto involutam, ad ervi magnitudinem, devorandam dare; nam ita factu optimum eſt, ut in tranſitu a palato non deguſtetur: ſiquidem acris eſt, &

Curatio Tetani ex Vulnere.

p Hippoc. Aph. 2, Sect. 5.

in

in ructu graviter ac fœdè olens; sed si hanc ita deglutire nequeat, in mulsâ liquata propinetur: etenim omnibus medicamentis valentior est, quæ devorantur, & calefaciendo, humectandoque, & distentioni laxandæ, nervisque remolliendis apta sunt. Quòd si nihil deglutire valeant, castoreum infrà cum oleo injicito; eodem, cum unguine, aut melle, sedem illinito; eodem, vesicam perfundito inungitoque, in crassitudinem cum cerâ liquefacto. Quòd si flatus jam & stercoris educendi adsit occasio, medicamenti purgantis, *Hieræ* dicti, drachmas duas, cum mulsâ & oleo, immitte; nam præterquam quòd ista evocat, intestinum etiam & inferiorem ventrem fomento calefacit: varium namque, & calidum medicamentum est, *Hiera* [q].

CURATIO ANGINÆ.

Cap. VII.

ANGINÆ species sunt duæ. Altera fit cum calore, & magnâ tonsillarum inflammatione, & tumore extrorsum procedente: quin & lingua, & columella, & omnes adjacentes loci intumescunt. Altera species est, earundem partium collapsio, & versùs interiora compressio, cum majori strangulatu, ut inflammatio intus usque ad cor inhærere videatur. Huic quàm celerrimè occurrendum est; nam & hâc ægroti celerrimè rapiuntur.

Cynanches Curatio. Clysteres.

Itaque si ex crapulâ, vinoque, in *Anginam* deciderint, eodem die alvum subducere; idque duabus lotionibus, usitatâ alterâ, ad stercus educendum: alterâ, quæ humoris aliquid a tonsillis & pectore revellat; itaque non sit simplex [r], * * sed ex hyssopi & centaurei decoctis: siquidem hæc pituitam educunt. Ac licèt tenuis victûs ratio præcesserit,

Venæ sectio.

incidatur vena cubiti; fiat autem latior incisio, ut cum impetu & confertim exeat sanguis: nam ita fluens erit & ad calorem quamcitissimè mitigandum, & ad strangulationem solvendam, & ad reliqua omnia mala imminuenda efficax. Neque verò parum adjumenti præstat, si, quoad anima deficere incipiat, non tamen omnino defecerit, continuetur sanguinis detractio; quidam enim ex animæ defectione post sectam ve-

[q] Eadem omnino *Tetani* Curatio ab *Archigene* usurpatur. (Aët. L. 6, c. 39.) [r] Locus hic pro manco notatur a *Goupylo*; itaque suppleri potest ex *Aëtio*, (Tetrabib. 2, Serm. 4, c. 47.) qui nonnulla illic ex *Archigene* & *Aretæo* se desumere testatur. De Clystere autem hæc habet: "infundendum est centaureæ, absinthii, calaminthæ, & aristolochiæ decoctum, admixto melle, & plurimo nitro". His plura non videntur deficere. Porrò *Archigenis* ratio Curationis cum hoc *Aretæi* Capite planè convenit.

nam

nam e vitâ deceſſere. Porrò ſupra talos atque genua ligaturæ aſtrictæ (Ligaturæ.) fiant, & præcipuè ſupra carpos versùs cubitum, & ſupra cubitum versùs humeros. Quòd ſi homo ex facili deglutire poſſit, elaterii, cum mulsâ (Purgatio.) & ſero lactis præbeatur, quantum ad hujus purgationem ſuffecerit: nam elaterium aliis medicamentis purgantibus in *Angina* præſtat; prodeſt etiam cneorum, & ſinapi, quæ ventrem utrumque perpurgant. Poſt hæc, niſi (Venarum in linguâ ſectio.) inflammatio ſe remiſerit, linguâ ad palatum reductâ, venæ in ipsâ incidantur: unde ſi ſanguis expeditè & copioſè fluxerit, aliis remediis auxilii magis afferet. Perfuſiones inflammatis locis adhibeantur, primò (Perfuſiones.) aſtringentes, ut materiam repercutiant; itaque conſtent ex lanis ſuccidis atque ſordidis, vino, & oleo, quod ex olivis immaturis efficitur, madefactis. Porrò Cataplaſmata Perfuſionibus ſimilia ſint, ex palmulis vino (Cataplaſmata.) intinctis, quæ cum foliis roſarum lævigentur; utque Cataplaſma ſit viſcidum ac molle, adjungatur farina, & lini ſemen, & mel, & oleum, ad mixturam omnium. Quòd ſi affectus in *Suppurationem* vertitur, calida ſunt eadem, quæ in alterâ *Anginæ* ſpecie, admovenda; accipiatur itaque fœni græci pollen, & manna, & reſina, quæ liquentur, & polii coma, quæ inſpergatur. Fomenta quoque calida ex ſpongiis adhibeantur, in (Fomenta.) decocto lauri baccarum & hyſſopi madefactis. Pus autem valentiſſimè movet columbarum aut canum ſtercus, tenui cribro tranſmiſſum, & *Abſceſſui* inſperſum. Oris autem collutiones ex mulsâ fiant, cum lentis, (Gargariſmata.) aut hyſſopi, aut roſarum, aut palmularum, aut ſimul omnium decocto. Os item omne, uſque ad intimas fauces, illinatur: vel ſimplicibus, ut (Illitiones.) mororum, aut malorum punicorum in aquâ lævigatorum, ſucco, aut palmularum decocto; vel medicamentis compoſitis, ut eo, quod ex moris efficitur, & *Diamoron* appellatur, vel eo, quod *Diabeſaſa* dicitur, aut eo quod ex rhois ſucco conſtat, vel eo, quod ex hirundinibus, *Diachelidonon* dictum, conficitur. Sin *Ulcera* cruſtis obducantur, collutiones, & gargarizationes fiant, ex hyſſopi decocto in mulsâ, aut ficuum pinguium in aquâ, quibus adjungatur amylus cribro trajectus, ex mulsâ, aut ex ptiſanæ, aut ex tragi cremore.

At in alterâ *Anginæ* ſpecie, in quâ partes collabuntur, ab interioribus (Synanches Curatio.) extrorſum evocandi ſunt & humores, & calor, & ipſa caro omnis, ita ut in tumorem cuncta foras attollantur. Perfuſiones itaque calidæ ſunto, cum rutâ, & anetho, nitroque inſperſo; & cum his Cataplaſmata ſuprà propoſita. Prodeſt etiam ad calorem movendum, ceratum cum nitro & ſinapi imponere: calor enim exterior his affectibus medetur; & præterea in cervice tumorem foras excitat: tumor autem extra aſſurgens *Angina* laborantes *Peripneumonia* liberat, ſed intrò vergens, perniciem intentat [f]. Quicunque verò ſtrangulatum ab *Angina* verentes, aſperam, quo liberiùs traheretur ſpiritus, incîdêre arteriam [t], rem mihi non vi-

[f] Hippoc. Progn. [t] *Cælius* inquit, (Acut. Morb. L. 3, c. 4.) Eſt fabuloſa arteriæ ob reſpirationem diviſura, quam *Laryngotomiam* vocant, & quæ a nullo ſit Antiquorum tradita, ſed caduca, atque temerariâ *Aſclepiadis* inventione affirmata. Hæc *Cælius*. *Laryngotomiam* tamen Recentiorum nonnulli feliciter ſe executos eſſe tradunt.

dentur

dentur experientiâ confirmâſſe. Inflammationis quippe fervor ex vulnere major efficitur, cumque ſtrangulatione & tuſſi in exitium hominis conſpirat. Quinetiam, ſi periculum hoc alio modo evaſerint, vulneris oræ coaleſcere nequeunt, quia utrinque cartilaginoſæ ſunt, neque ad glutinandum aptæ [u]. * * * * * *
* * * * * * * *
* * * * * * * *

CURATIO COLUMELLÆ AFFECTUUM.

Cap. VIII.

AFFECTUUM, qui circa Columellam oriuntur, quoſdam ſcalpello curare neceſſe eſt; ſed eorum *Chirurgia* non eſt hujus operis. Aliis, ut Acutis, mederi oportet; ſiquidem ſtrangulatum facilè inferunt, & ex iis nonnulli difficultate ſpirandi occîdunt. Talis eſt is morbus, quem Σταφυλὴν, (ſive *Uvam*,) dicimus: & is, qui Κίων, (ſive *Columella*,) appellatur; etenim ambo cum inflammatione, & craſſitudinis atque longitudinis incremento ſubſiſtunt, ita ut Columella in aſperam dependeat arteriam. In *Cione*, Columella æqualiter craſſa eſt, a baſi ad ſummum palatum. In *Staphyle* verò, hæc eſt inæqualis; ejus enim tenuis eſt a palato baſis, apex autem teres craſſuſque, cum rubore aut livore: unde *Uvæ* nomen affectus obtinuit. His itaque celerrimè occurrere debemus; etenim e ſtrangulatione celerrimè mors invadit.

Venæ ſectio. Proinde, ſi æger juvenis fuerit, vena cubiti ſecetur, perque magnam inciſionem confertim detrahatur ſanguis; ſiquidem iſtiuſmodi miſſio
Alvi ductio. hominem, tanquam a ſuffocatione ex laqueo, interdum liberat. Alvus

[u] Caput hoc mancum eſſe videtur, eò quòd nihil ferè de hàc *Anginæ* ſpecie curandâ præceptum ſit, quam periculoſiſſimam eſſe notavit *Aretæus*, & cui citiſſimè ſuccurri debeat. Mutilum verò eſſe probatur ex *Aëtio*, qui (L. 8, c. 50.) *Aretæi* verba de *Anginæ* Curatione profert, quæ nuſquam hic reperimus. *Aretæus* autem inquit, " Cucurbitula accipiatur, primúmque infra umbilicum adhibeatur; mox ad latera, dorſumque, & ſcapulas, ita ut " aſſiduè a loco uno ad alterum transferatur, & ex ſupernis locis deorſum trahatur. Quòd " ſi vehementer urgeat ſuffocatio, ſinapi aquâ tritum & vili panniculo exceptum pectori " impone. Ad delingendum verò conveniunt eis, ſinapi, nitrum, hyſſopum, ſquilla aſſa, " ſulphur vivum: omnia paribus portionibus cum mellis cochleari permixta delingenda exhibe ". Græca vide in Not. ad Var. Lect. ad hunc locum.

etiam

etiam lotione ſubducenda, primò mitiori, deinde acriori, iterum atque iterum, quoad aliquid a ſuperioribus partibus derivetur. Circumdentur etiam aſtricta vincula extremis cruribus ſupra talos atque genua, item ſupra carpos cubitoſque versùs humeros. Quòd ſi ſtrangulatus magis magiſque urgeat, Cucurbitula occipitio pectorique accommodetur: & ibidem in quibuſdam locis incîdatur cutis. Eadem quoque omnia adminiſtrentur, quæ in *Angina* præcepimus; eadem enim in utriſque mortis ratio eſt. Quin & eadem ori medicamenta applicentur, tam aſtringentia, quàm emollientia: idem extrà Fomentum, eadem Cataplaſmata, eædem oris illitiones. At in morbo qui *Cion*, eoque qui *Staphyle* dicitur, pro aſtringenti medicamento ſit, rhois ſuccus, acacia melle aut aquâ ſoluta, hypocyſtis, terra *Samia*, vel *Lemnia*, vel *Sinopica*, & omphacium. Quòd ſi exulceretur Columella, gummi cum amylo, roſarum, aut palmularum decocto intinctum, & ptiſanæ, tragique cremor adhibeatur. At in morbo *Cione*, aliquanto plus valentiorum medicaminum applicetur, quæ ex myrrhâ, coſto, & cypero conficiantur: etenim acria iſta facilè ſuſtinet. Quòd ſi locus iſte ſuppuret, quibuſdam etiam palati oſſa computreſcunt, iique longo tempore conſumti intereunt; ſed horum auxilia nobis alio loco præcipientur [x].

Ligaturæ.

Cucurbitula.

Eadem quæ in Anginâ.

Aſtringentia.

CURATIO
FAUCIUM
PESTILENTIUM AFFECTUUM.

CAP. IX.

HORUM, cum aliis Tonſillarum affectibus, Curatio partim eſt communis, partim propria. *Alvi ductiones, Venæ ſectio, Perfuſiones, Cataplaſmata, Fomenta, Ligaturæ, Cucurbitula*, eadem, quæ in inflammatione ac ſtrangulatu, ſint omnia. Medicamenta autem valentiora illini debent, quia neque ſubſiſtunt *Ulcera*, neque in horum ſuperficie cruſtæ oriuntur; porrò ſi ab his ſanies introrſum deſtillet, celerrimè partes etiam integræ exulcerantur, celerrimèque hæc ad interiora ſerpunt, atque hominem occîdunt. Utile fuerit igitur partem affectam igne adurere, ſed factu temerarium, utpote in tam anguſto faucium loco; quamobrem medicamentis igni ſimilibus utendum eſt,

Curatio eadem, quæ in Anginâ.

---

x Etenim Libros de *Chirurgiâ* conſcripſit, ut ipſe inquit. (Cur. Diuturn. Morb. L. 1, c. 2)

quorum ope *Ulcera* & a serpendo cohibeantur, & crustæ decidant. Ea sunt, alumen cum melle, galla, balaustium, arida cum mulsâ; eadem quoque per calamum inspirentur, aut pennæ, caulive crasso longoque ita imponantur, ut attingant *Ulcera*; prodest etiam chalcitis usta, cum cadmiâ ex aceto tritâ: adhibeatur etiam radix rhei cum aliquo liquore, cujus quantitas dupla sit cadmiæ. Præterea cavendum ne *Ulcera* comprimantur: nam ita humescent, & serpent latiùs. Oportet itaque sicca medicamenta pennâ inspergere: liquida verò liquidissima efficientem, ea Columellæ infundere. Quòd si crustæ jam resolvantur, & rubescant *Ulcera*, tum *Convulsionis* maximè periculum subest; exsiccantur enim plerumque *Ulcera*, & cum his nervi contrahuntur. Igitur lacte cum amylo, & ptisanæ, vel tragi cremore, vel lini, aut fœni græci semine remolliri humectarique debent. Quibusdam etiam Columella exesa est usque ad os palati, & tonsillæ, usque ad basim & Epiglottidem; ac propter cicatricem nihil aut siccum aut humidum ægri deglutire valuerunt: sed potus in nares recurrens homines fame absumsit.

CURATIO PLEURITIDIS.

CAP. X.

NULLA in *Pleuriticis* interponenda est mora vel dilatio, quin his protinus valenti medelâ succurramus; febris enim peracuta hominem in exitium præcipitat: dolorque membranæ costas succingentis in deterius urget: necnon & tussis, pectus caputque conquassans, vires resolvit. Itaque primo die potissimùm vena incidatur. Sin morbus ex plurimo cibo vinoque fuerit, abstinendum est uno die, ac dehinc e venâ in cavo cubiti, non ejus, qui inflammatis costis in directum jacet, mittendus sanguis: præstat enim a partibus longinquioribus detrahere. Hujus autem tanta non mittatur copia, quanta defectionem animæ inducat. Nam si, refrigerato corpore, anima hominem reliquerit, periculum est ne *Peripneumonia* superveniat; humores enim, exteriori caliditate & tentione destituti, ad interiora confluunt: pulmo autem rarus, calidusque est, & ad trahendum valentissimus, costis etiam vicinus, ideoque harum doloris facilè particeps; quin & ex hujusmodi successione vix ad sanitatem pervenitur [y]: *Pleuritis* autem ex *Peripneumonia*

Venæ sectio.

---

[y] Hippoc. Aph. 11, Sect. 7.

orta

orta ad falutem perduci poteft, quia malum minùs grave eft. Oportet itaque, poft mediocrem fanguinis fluxum, ad recreandum hominem interjecto fpatio, iterum detrahere; idque eodem die, fi commodè fe habeat, & febris longa fit remiffio: fin minùs, proximo die [z]. At fi febris non remiferit, (nam plerumque per primum diem inhæret febris atque increfcit,) tertio die, in fecundâ remiffione, fanguis mittatur. Eodem quoque die, homine priùs uberrimè perunсto, cibus offeratur; coftæque oleum molle infundatur, cum unguine calido, ex rutæ vel anethi decocto. Ipfum quoque latus admodum leniter perfundendum eft. Nonnullis & dolor & inflammatio in exteriora prorupit, ita ut hæ partes affectæ viderentur: cùm id, in interioribus, mali tantummodo incrementum fuerit.

Jam de alimento, ficut etiam de universâ Curatione, ut in nullâ re peccetur, fermonem habeamus. Nam in cibo pofita eft medela; quin etiam cibo medicamenta admifcebuntur [a]. Is itaque genere fit calidus, & humidus, lævis, & æqualis, detergendi vim habens, diffolubilis, quæque pituitam folvat atque extenuet. Proinde cibis omnibus Ptifana præferatur: initio quidem, in cremorem percolata, ita ut folida pars ejus feparetur, & cum melle folo condita; ufitata verò medicamenta, ad jucunditatem Ptifanæ varietatemque comparandam, abfint: quia cremor jam per fe fufficit. Efficax quippe Ptifana eft ad humectandum, & calefaciendum: valens etiam ad diffolvendam detergendamque pituitam: item quæcunque per fputa evocari juvat, fine dolore furfum effert: ventrem quoque leniter fubducit; porrò lævitas ejus grata eft, & ad devorandum habilis; quin & ejufdem lentor calores temperat, membranas purgat, tuffes concoquit, fingulas partes emollit [b]. Hæ funt hordei virtutes. Alica fecundum locum obtinet, quæ paucis Ptifanæ virtutibus optimè prædita eft; lentor enim, & lævitas, & in devorando fuavitas utrifque communia funt: in cæteris omnibus Alicam antecellit Ptifana; ifta quoque fimpliciter cum melle folo condiatur. Boni funt etiam tragi. His deterior eft oryza, quia ficcat, & exafperat, & coftarum purgationem potiùs fupprimit, quàm diluendo promovet. Optimè prodeft etiam panis aridus, incifus, cribro tranfmiffus, tepidus, concoctu facilis, qui cum mulsâ fatis alimenti præbet. Quòd fi morbus jam procefferit, & homo cibum faftidiat, Ptifana ipfa ex hordeo detur, lævis, probè cocta; condiatur autem anetho, & fale, & oleo tenui, puro, minimè vifcido, vel afpero; præftat autem parum olei cum Ptifanâ coquere, quoniam ita forbitio pinguis efficitur, & oleum pravitatem fuam exuit: id enim, longâ coctione a cremore abforptum, non ampliùs jam apparet. Item porrus cum comâ fuâ, & amygdala amara cremori incoquantur: nam ab his medicinalis efficitur, & refpirationem facilem reddit; porri quo-

Cibus.

---

[z] Hæc omnia de miffione Sanguinis, iifdem ferè verbis expreffa, profert ex *Archigene Aëtius*. (L. 8, c. 76.) [a] Hippoc. L. de Aliment. [b] Hæc de Ptifanâ *Hippocratis* verbis (de Vict. Acut.) fcribit *Aretæus*. Quin & ejufdem normâ Curationem totam exequitur.

que

que cum cremore comeſti utilitatem pariter & delectationem ſummam afferunt. Jamque ovorum boni ſucci exhibendorum occaſio eſt; at ſi humida & copioſa materia per os feratur, aliquid ſulphuris ignem non experti, nitrique his inſpergito; maximè verò prodeſt ova recentia, igne non cocta, offerre, quia calor ex matre humidior eſt igne, & ægrotanti familiarior, utpote uni animali ex alio. At ſi pituita glutinoſa ſit ac viſcida, oleum ovis affundito, reſinamque pineam aridam, quo valentius ſulphur efficiatur, inſpergito, hiſque reſina terebinthina liquata adjungatur. Piper etiam, & in ovis, & in Ptiſanâ, & in omni cibo, proficit, & quæcunque piperi ſimilia ſunt. Inter carnes, proſunt extremi animalium pedes in cremoribus eliquati, columbæ, gallinæque elixæ, ſuis cerebrum cum omento toſtum, vel ſine hoc nidoris expers. Si æger ſine ſtridore ſpiritum emittit, dandi ſunt etiam marini piſces, aut ſaxatiles, ex optimis qui in regione producuntur. Verùm ut neque cupiditate delinquat, neque victûs tenuitate conſumatur, ex fructibus, indulgeri poſſunt poma, in aquâ vel mulsâ elixa, aut cum adipe toſta: quorum oportet coria, quæque intus aſpera ſunt, cum ſeminibus eximere; item ficus horariæ dentur, & alii fructus, quotcunque vel innoxii ſunt, vel aliquid adjumenti præſtant. Hæc utique de alimento.

Externæ applicationes. Lateri verò ſuperimponantur lanæ ſulphure fumigatæ, & unguine imbutæ, in quo anethum aut ruta inferbuerit. His item latus jugiter perfundendum, Cataplaſmatiſque ante cibi aſſumtionem, præter ſolita, contegendum, ex meliloto cum mulsâ elixo, cui papaveris incocta caro miſceatur, & inſpergatur mannæ pollen. Quòd ſi ſputum multum & humidius exſcreetur, lolii, aut irionis farina commiſcenda eſt, nitrumque inſpergendum. At ſi morbus jam in vetuſtatem inciderit, dolorque inhæreat, & purgatio ſit humida, hominem *Suppuratum* fore expectandum eſt. Itaque ſinapi & cachry Cataplaſmatis admiſceantur; & ſi laborantes frigoris ſenſum in locis interioribus percipiant, acetum affundatur. Oportet autem Cataplaſmata valentia efficere, ut eorum calor diu remaneat: id enim Cataplaſmatum renovationi longè præſtat. Itaque calefactiones adhibeantur, e ſaccellis in coni ſpeciem figuratis, ubi milium inſit, aut ex oleo calenti in veſicis [c]. Omnis autem Fomenti modus levis eſto, ne pondere dolorem dolori adjiciat. Hæc etiam poſt cibum admoveri poſſunt, ſi dolor vehementer urgeat.

Cucurbitula. Poſt hæc adhibendæ Cucurbitulæ [c] jam occaſio eſt; ea poſt ſeptimum diem maximè juvat: quamobrem hoc remedio non præpropere utendum eſt; neque enim mites ſunt morbi, quicunque ante ſeptimum diem Cucurbitulam requirunt. Eſto autem magna, undequaque lata, & ad dolentem locum ambiendum capax; neque enim dolor interiùs deſcendit, ſed in latitudinem diffunditur. Porrò multa ſub Cucurbitulâ flamma ſuccendatur, non modò ut carnem attrahat, verùm etiam ut ante ignis

c c Hæc etiam de externis applicationibus, & de Cucurbitulâ pleraque, iiſdem verbis habet *Aëtius.* (Ibid.)

exſtin-

exſtinctionem calefaciat. Exſtincto igne, ſcarificando tantum ſanguinis detrahito, quantum vires permiſerint : multo autem plus, quàm ſi aliâ quâvis de causâ a præcordiis detraheres; etenim in *Pleuriticis* evidentiſſimum eſt Cucurbitulæ auxilium. Sal & nitrum, ſcarificationibus inſperſa, mordent quidem, & dolorem creant, ſed adjumentum præſtant. Verùm in hâc re vires moreſque hominis conſiderandi ſunt; nam ſi animo forti ſit ac patienti, inſpergatur ſal, non ita ut ipſa ulcera contingat, ſed linteolo unguine madefacto injiciatur, quod tum poſtea ſuper locum inciſum extendito : ſiquidem humor, e ſalis liquatione manans, minùs, quàm ſal ipſe, mordax eſt; plurimum autem unguinis affundendum, ut hujus lenitate hebeſcat dolor e ſalis mordacitate proveniens. Poſtero die, Cucurbitulam rurſus accommodare proderit, ut ex vulneribus tenuis quædam ſanies extrahatur; hæc priori Cucurbitulâ tum magis adjumenti præbet, tum vires minùs convellit : neque enim ſanguis, qui corpus nutrit, ſed ſanies cruenta emanat; hæc autem viribus exquiſitè æſtimatis adminiſtrentur. Die tertio, ceratum cum oleo cyprino, & rutaceo, imponatur. Quòd ſi adhuc ſputa purgationis indigeant, cum ceratis reſinam eliquato, aut ſulphur ignem non expertum his admiſceto; locumque rurſus fove. Quod ad Cucurbitulæ modum attinet, habendum eſt vas fictile, leve, lateri congruens, latum : vel æneum, pronumque in labra deſcendens, quod loca dolentia comprehendat. Flammam huic plurimam cum oleo ſubjicito, ut diu viva permanere poſſit; neque carni arctè labra vaſis imprimantur, ſed aëri ſubinde permittatur introitus, quo minùs ſuffocata exſtinguatur : diutiùs enim hanc ſuccendi expedit, quia calor Cucurbitulæ incluſus & optimum Fomentum eſt, & optimè ſudores elicit.

Clyſter, & medicamenta per os ſumpta.

Neque verò remedia inferioribus partibus adhibenda negligere oportet; ſed viris, in inteſtina, mulieribus, etiam in uterum, oleum rutaceum injici debet. Aliquid autem æger perpetuò bibat atque devoret : mulſam cum rutâ, & Ptiſanæ cremore, ſi continenter tuſſiat, ut cibo inſit medicamentum. Quòd ſi alimenti offerendi nondum fuerit occaſio, aliquod ex medicamentis compoſitis detur, ut butyrum ad conſiſtentiam cum melle decoctum : id in pilulas rotundas, fabæ magnitudine, coactum, ſub linguâ continendum, & huc atque illuc movendum exhibe, non ut devoretur, ſed ut in ore liqueſiat. Medicamentum quoque, quod ex papavere, cum melle, ac meliloto, conficitur, gratum eſt, læve, ac ſoporiferum. Hæc utique & ante cibi aſſumtionem, & aſſumto cibo, & poſt ipſum ſomnum præbeantur. At jejuno medicamentoſa dentur, quale eſt id, quod urticæ, & lini ſeminis, & amyli, & nuclei pinei, lævigatis quibuſque, cyathum habet, & amygdala amara numero viginti quinque, & totidem grana piperis : quæ, toſta, ac trita, oportet in Eclegma permiſcere; horum cochleare unum offeratur [d]. Verùm ſi

[d] d Hæc etiam medicamenta dari præcipit *Aëtius*; (Ibid.) quorum prius ab *Archigene* uſurpatum eſt, uti conſtat ex capite 77.

humida & cruda rejiciat, myrrhæ drachmas duas, croci unam, piperis grana quindecim, cum mellis librâ subigito; hujus medicamenti, ante cibum, cochleare dimidium dato [d]; idem in diuturno lateris morbo prodest, ubi oxymel etiam concedatur, si spirandi difficultas urgeat.

Aquæ frigidæ noxa.

Frigidam verò aquam quicunque Medicorum *Pleuriticis* obtulerint, neque, quânam ratione adducti, id egerint, conjicere possum, neque rem experientiâ confirmare. Quippe siqui, per frigidam, periculum evitârint, hi mihi videntur non fuisse *Pleuritici.* Verùm apud antiquiores Medicos [e] *concursus* quædam species *Pleuritis* vocabatur, in quâ nempe bilis excretio est, cum dolore lateris, & levi febriculâ, vel etiam absque hâc; hujusmodi affectus *Pleuritidis* quidem nomen obtinuit, sed reipsâ non est *Pleuritis.* Quinetiam spiritus nonnunquam, in latere conclusus, sitim, & dolorem molestum, cum tenui caliditate, excitat; idque homines imperiti *Pleuritidem* appellârunt. His aqua frigidâ, prosperâ bibentis fortunâ, remedio esse possit, si per hanc sitis fuerit exstincta, & bilis cum spiritu subducta, dolorque cum calore exhalatus. Verùm in *Lateris inflammatione*, & *Membranæ costas succingentis tumore*, non modò aqua frigida, sed etiam gelida respiratio nocet.

Inveterascentis mali observatio.

Quòd si, ope medicinæ suprà traditæ, supersint *Pleuritici*, adhuc tamen brevi tussiculâ laborent, iisque calor aliter aliterque accedat, hæc oportet quàm maturrimè discutere; alioqui, morbi relliquiæ recidivas facient [f], aut in *Suppurationem* convertentur.

---

[e] *Empiricos.* Quid sit *concursus*, sive ξυνδρομὴ, in Lexico expositum est. [f] Hippoc. Aph. 12, Sect. 2.

A R E-

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE CURATIONE ACUTORUM MORBORUM,

LIBER SECUNDUS.

CURA-

CURATIO PERIPNEUMONIÆ.

Cap. I.

Venæ ſectio.

PERACUTUM ac vehemens malum eſt, inflammatio ac tumor Pulmonis, unde ſtrangulatio brevi inſequitur. Itaque paria ac matura ferenda ſunt auxilia. Venæ cubiti protinus incidantur, ac duæ ſimul potiùs in brachio dextro lævoque, quàm major una, ut ab utrâque ſcilicet Pulmonis parte fiat humorum revulſio. Sanguis, ante animæ defectionem, ſupprimendus: etenim hæc cum ſtrangulatu in exitium conſpirat; cúmque a malo paululùm reſpiraverint, fluxum ſanguinis oportet ſiſtere, eumque denuo detrahere. Nam ſi in ſanguine morbi ſubſit cauſa, hanc ipſam venæ ſectio tollit; vel ſi pituita, aut ſpuma, aut alius quivis humor morbum fecerit, venarum evacuationes Pulmonis ſpatium, ad ſpiritûs tranſitum, amplius efficiunt.

Alvi ductio.

Oportet etiam humores & flatus per inferiora ſubducere: poſt venæ ſectionem, nitro, melle, rutâ, reſinâque terebinthinâ humidâ, ſedem illinendo. At venæ ſectionis loco, ſi majus quippiam impedimentum ſubſit, acri lotione ſubducatur alvus, ut ſale cum nitro, aut reſinâ terebinthinâ cum melle; ruta quoque in oleo, & hyſſopum in aquâ decoctum, & cucurbitæ ſylveſtris interior caro in aquâ elixa, optimè juvant.

Cucurbitulæ.

Proſunt etiam Cucurbitulæ ſine ferro, tergo, dorſo, & præcordiis ubique admotæ; ac ſi fortè pectus carnoſum fuerit, quæ Cucurbitulam impediat, quo minùs inhæreſcens carnem contra oſſa atterat, huic eas accommodare. Nam ſi ex univerſo corpore & humores educantur, & protrahatur *Spiritus*, quibus opprimuntur Pulmones, aliquid a malo reſpirationis invenietur; ſiquidem ex omni parte oppugnanda *Peripneumonia* eſt.

Medicamenta per os ſumta.

Porrò neque ex his medicamentis, quæ per os ſumta proficiunt, quodvis negligendum eſt; etenim Pulmo, ſive rectè ſe habeat, ſive ægrotet, humorem attrahit. Quocirca hujuſmodi medicamenta præbeantur, quæ humores extenuent, & ad tranſpirandum idoneos reddant, quæque eoſdem lubricos fluxoſque, ita ut per ſuperiora educi poſſint, efficiant. Propinetur itaque, celeris adjumenti gratiâ, nitrum cum hyſſopi decocto, vel muria cum aceto ac melle, vel ſinapi humidum cum mulsâ: & ſingulis his proficiet iridis radicem & piper inſpergere; hæc etiam arida, cribro transmiſſa, cum melle dari poſſunt.

Hypnotica.

At ſi diem inſomnes agant, & totam quoque noctem pervigilent, periculum eſt ne homo in furorem agatur;

agatur; jamque variis medicamentis ſoporiferis opus eſt, niſi quid morbus remiſerit, ut hæc opportunè data mali acerbitatem leniant: etenim hæc plerumque ſomnum inducunt. At ſi in ipſo ſtrangulatûs impetu, & morte appropinquante, id genus medicamenti exhibeas, te necis authorem eſſe vulgus arbitrabitur.

Cibus.

Alimenta pariter ejuſmodi eſſe debent, acria, tenuia, craſſitudinem diſſolventia, detergendique facultate prædita. Ex oleribus, porrum, aut coronopus, aut urtica, aut braſſica aceto incocta. Ex frumento, Ptiſanæ cremor, aliquid origani, vel hyſſopi, & piperis, & nitri pluſculum pro ſale accipiens; item alica cum mulſo cocta; hæc omnia in elixatione flatibus priventur: flatus enim *Peripneumonicis* officiunt. Vinum, ſiquando febre vacent, quod haud ita multùm aſtringat, potui detur; corpus quippe denſat aſtrictio: his verò partes potiùs relaxandæ. Sputa quàm plurimùm educi debent. Ex toto autem potus exiguus eſto; etenim madefactio Pulmoni inimica eſt, quoniam is a ſtomacho & ventriculo humorem attrahit.

Epithemata.

Pectus autem lanis oleo, cum nitro, & ſale, imbutis contegatur; optimè etiam facit inunctio ex limneſtide, & aridum ſinapi cum cerato humido. Atque omnino humores, & calor, & ſpiritus educendi. Proſunt etiam acrium odores: illitiones: extremarum partium deligatio. Hæc ſi feceris, neque morbus tamen ceſſerit, de homine deſperatum eſt [a].

CURATIO

SANGUINIS REJECTIONIS.

Cap. II.

OMNES e *Rejectione Sanguinis* affectus mali ſunt moris: non modi tantùm ratione, ut ſi per venæ *ruptionem*, aut *eroſionem*, verùm etiam ſi per *rarefactionem* effundatur; neque ſolùm, ſi ex *Pectore*, aut *Pulmonibus*, aut *Stomacho*, aut *Jocinore* feratur, ex quibus maximum periculum imminet: ſed etiam ſi ex *Capite* defluat, unde noxæ minus infertur. Sanguinis enim effuſio eſt; ſanguis autem omnes partes alit, omnes calefacit, omnibus colorem impertit. Ac profectò terribile eſt ſanguinem, per os utcunque emanantem, intueri; periculoſum etiam, ſi ex nobili viſcere: eoque magis, ſi ob vaſis *ruptionem*, vel *eroſionem*, profundatur.

---

[a] Pleraque, quæ in hoc Capite continentur, in Libros ſuos traduxit *Aëtius*, (L. 8, c. 75.) pauciſſimis verbis immutatis, nullâ tamen *Aretæi* factâ mentione.

Generalis cura.

Itaque Medicum oportet huic affectui feſtinanter occurrere; & primò quidem, aerem inſpirationi frigidiorem deligere; cubiculum planum, in eoque lectum firmum, nequid ullam in partem conquaſſetur; ſtrata verò ſolida ſint, minimè cedentia, vel profunda, vel calida. Figura corporis erecta; æger interim neque ſermones habeat, neque accipiat; animi quies, & hilaritas, quoniam hos ingens deſperatio comitatur: ecquis enim, ſanguinem vomens, mortem non perhorreſcat?

Venæ ſectio.

Itaque ſi ſanguine pleni ſint, & venas exſtantes habeant, in omni *Rejectionis* genere, ſecetur vena; nam ſive ex *ruptione*, ſive ex *eroſione*, ſanguis profluat, venæ ſectio conducit: ſive *rarefactio* in causâ eſt, ne venam ejus copia diſrumpat, metuendum. Incidatur autem cava in cubito vena: etenim ex hâc & facilè ſanguis effluit, & ipſa ſectioni expoſita eſt, utque per plures dies ſanguis emitti poſſit, aperta ſine periculo ſervatur; quinetiam, ut ſummatim loquar, ex omnibus præcipuis viſceribus hæc eſt ſanguinis via; hæc autem, quæque hâc ſuperior vena eſt, unius venæ in brachio ambæ ſunt propagines, quo fit, ut nihilo magis juvet ſuperiorem, quàm hanc, incîdere; nam propaginum ignari ſunt, quotquot ſuperiorem Stomacho & Jocinori adnectunt. At ſi a *Liene* fiat profuſio, ſiniſtræ manûs venam illam, quæ inter minimum digitum atque annularem jacet, Medicorum nonnulli incîdere jubent, quoniam hanc ad Lienem uſque pertinere arbitrantur; ſed & ipſa etiam inferioris venæ cubiti propago eſt: cur itaque hanc prope digitos potiùs, & non in cubito, quis incîderit? etenim in cubito major eſt, & ſanguinem faciliùs effluere permittit. Prorſus autem, citra animæ defectionem, ſupprimendus ſanguis, atque haud ita multum hujus mittendum: nam & ipſa per os effuſio vires hominis ſatis convellit; ſed aſſiduè, poſtquam paululum detraxeris, iterum detrahito, & eodem die, & poſtridie, & die perendino. At ſi ægrotus tenuis, atque ſanguinis inops fuerit, vena ne ſecetur. Hactenus de miſſione ſanguinis.

Applicationes externæ.

Succurrendum eſt etiam extremorum deligatione, utì pedum, ſupra talos & genua, & manuum, ſupra carpos atque brachia; ipſa faſcia lata ſit, quo validior fiat, neque dolorem moveat conſtrictio [b]. Locis autem, unde ſanguis prorumpit, lanas ab ove ſuccidas imponito, quæ humore perfundantur, utì vino auſtero, & oleo roſaceo, vel myrteo. Quòd ſi profluvium vehementer urgeat, pro lanis adhibendæ ſpongiæ, & acetum pro vino, locuſque oleo myrteo inungatur: ſpongiis autem omnibus acaciæ, vel hypocyſtidis, vel etiam aloës ſiccatæ ſuccus inſpergatur; optimè facit etiam omphacium aceto ſolutum. Quòd ſi moleſta & toleratu difficilis fuerit Perfuſio, Emplaſtris uti convenit: etenim hæc cutim circumtendunt, & quaſi manu comprenſant: & eorum facultates corpus potenter aſtringunt, atque exſiccant. Horum innumera, alia quidem aliis, experientiâ innoteſcunt; ſed optima ſunt hæc, quæ ex

[b] Ex iis, quæ ſequuntur, multa, ſine *Aretæi* mentione, tranſpoſita tamen, & paululùm immutata, ſcriptis ſuis immiſcuit *Aëtius*. (L. 8, c. 70.)

aceto,

aceto, & ſalicis foliorum ſucco, & bitumine, & ærugine, & alumine, & thure, & myrrhâ, & ære combuſto, & hujus ſquamâ componuntur, & ex iis rebus, quæ in Emplaſtris ſimilem habent vim; vel lanæ ſuccidæ, vel ſpongiæ aceti paululo intinctæ. Sin Emplaſtrorum tentionem ferre nequeant, hujuſmodi Epithema fiat: palmulæ pingues, vino nigro auſtero madefactæ, in placentam conteruntur, dein his acacia cum malicoriis inſpergitur, ac poſtea omnia veteri panniculo illita pectori imponuntur. Huic etiam ſuperdari poteſt Epithema, quod ex farinâ vino aut aceto perfusâ, & lentis tenui polline cribrato conficitur, quæ cerato ex unguento roſaceo excipiantur, & his admiſceatur ſymphyti radix, cribro itidem tranſmiſſa. Aliud Epithema: brabylorum ſylveſtrium radices aceto incoquito, & in placentam contritis, rhois, myrtique, & gummi paululum admiſceto. Ex his utique alia aliis miſceri debent, prout medicamentorum vi, & lenitate, & odore opus fuerit; ſiquidem ægrotantibus gratificari convenit. Hæc ſunt remedia exteriùs admovenda.

Medicamenta per os ſumpta.

At his præſentior medicina in iis quæ bibuntur, iiſque quæ devorantur, conſiſtit, ut medicamina vulneratis partibus quàm maximè propinqua eſſe poſſint. Horum ſpecies eſt triplex; vel ut, vaſa cogendo comprimendoque, fluxionis ductus quaſi ligent: vel ut effluentem humorem incraſſent atque congelent, quo minùs effundatur, quanquam exitus pateat: vel ut vias exſiccent, ſanguinem intra ſedem antiquam retinendo, ne profluvio loci exinaniti maneant, & in eam partem exundent, ubi facta eſt effuſio. In venarum *rarefactione*, aſtrictio ſufficit: etenim nihil memorabile, ſed paululum, tanquam ex aquæ novo vaſe, profluit. Item in venarum *diviſione*, aſtrictio medetur, earum oras committendo; majoribus tamen atque valentioribus medicamentis utendum. Verùm enimvero ſi *eroſio* ſubſit, neque aſtringentibus *Vlceris* labia cogantur, ſed vulnus dehiſcat, & propter eliſionem conjungi nequeat, ſanguinis & caloris congelationem facere neceſſe eſt: ſiquidem horum immobilitate & concretione profluvium ſupprimitur. Itaque poſca *rarefactis* ad aſtrictionem ſufficit: neque enim id quod effluit ſanguis ſincerus, ſed hujus ſanies eſt, quæ per oſcula venarum exprimitur; neque verò ita multâ poſcæ copiâ opus eſt, neque hujus admodum frequenti aſſumtione. Quibuſdam etiam exterior medela, cum palmularum, vel ſiliquarum eſculentarum decocto, potui dato, per ſe ad curationem ſuffecit. Acetum autem ex vinorum aſtringentium genere fit, ſi non medicamentis, at tempore ſaltem acre & aſtringens redditum. At in vulnerum *dilatationibus*, præter poſcam, medicamenta primò ſimplicia adhibeantur, ut plantaginis, aut herbæ ſanguinalis, aut ſeridis ſuccus, quorum ſingulorum æqualis pars adhibeatur cum poſcâ. Et ſi fluxio major evaſerit, hypocyſtidis, aut acaciæ aridæ drachmam unam tribus poſcæ cyathis inſpergito; optimè facit etiam uvæ acerbæ ſuccus. At ſi hujus medicamenti vim calamitas exſuperet, inſpergatur galla trita, & rubi radix arida,

arida, cum lapide marino, quod corallium dicitur, arido contuſoque; his etiam valentior eſt rhei radix ad refrigerandum, exſiccandum, aſtringendum, & omnia denique, quorum opus eſt, præſtanda: & hæc etiam cum poſcâ tantùm exhibeatur; ſin majora requirantur auxilia, radicis hujus obolos tres ſeridis ac plantaginis ſucco, ad trium quatuorve cyathorum menſuram, injicito. Verùm in *eroſionibus* aſtrictio prorſus facienda eſt, tam ad concretionem effluentis ſanguinis, quàm ad partium ſuſcipientium conſtrictionem, ut ex magno vulnere venæ conſerantur. Porrò quæ bibuntur, valida ſint, & ad concretionem faciendam efficacia; itaque coriandri ſuccus cum aceto, & leporis, aut hinnuli, aut hœdi coagulum propinetur: parcè tamen, quoniam horum aliquod interdum, nimiâ copiâ datum, homines interemit; ſed ex coriandri ſucco haud minus quàm dimidium cyathi cum poſcæ tribus exhibeatur, coaguli verò oboli tres, aut ad ſummum, quatuor. Ad hujuſmodi fluores optimè facit etiam terra *Samia*, & *Eretria*, & *Aſter* dictus, valdè candidus, & *Sinopica*, & ſigillata *Lemnia*; horum autem, ad minimum, una drachma, ad plurimum, drachmæ tres, cum decocto aliquo bibantur, ut palmularum, aut ſiliquarum edulium, aut rubi radicum. At ſi exaſperetur arteria, & ex eo tuſſis oriatur, ſapæ *Creticæ* inſpergantur iſta; optimè quoque ad arteriam lævandam prodeſt amylum cum his madens: nam præterquam quòd lævet, glutinandi quoque facultatem habet. Itaque ſi profluvium urget, ſemel in die, ante cibi aſſumtionem, dandum eſt: ſin minùs, bis, & etiam tertiâ vice ſub veſperam. Ex medicamentis quoque ſiccis catapotia fieri poſſunt cum melle ad conſiſtentiam decocto: qualis eſt galla trita: optimus etiam rhus eſt quo in opſoniis utimur, acini vinacei, oxylapathi ſemen, & per ſe ſingula, & ſimul omnia; hæc etiam ſub linguâ contineantur, ut perpetuò liquari poſſint; gummi quoque cum ipsâ plantâ, & tragacanthæ lachryma. Compoſitorum medicamentorum infinita eſt experientia: varius item uſus Paſtillorum ex *Ægyptia* ſpinâ, & ejus, qui ex electro, & ejus, qui ex croco dicitur, quorum præparatio eſt ſeorſim a me tradita [c].

Febrium obſervatio.

Cæterùm, ſi abſit febris, omnia in medicamentorum exhibitione audenda ſunt, & multa, & frequenter danda. At ſi febris ſupervenerit, (& plerumque ex vulnerum inflammatione febres accedunt) neque ſtatim eruptio ſupprimenda eſt, neque in acceſſionibus medicamenta potui offerenda: multi enim celeriùs febre, quàm ſanguinis profluvio, opprimuntur.

Cibus.

Alimenta varia, & ſpecie medicamentis ſimilia; quinetiam cibo medicamenta admiſceantur; neque enim in uno tantùm cibo omnia alimenti bona facilè invenire licet, neque ſi unus ad curationem per ſe ſuffecerit, uno propter ſatietatem uti in promtu eſt: itaque per varia eundum. Jam verò morbus diuturnus eſſe incipit; itaque alimenta

[c] In Libris, quos ſe de *Pharmaciâ* conſcripſiſſe dicit; ſed & ubinam earum compoſitiones inveniri poſſunt, vide in Lexico.

aſtrin-

aſtringentia ſint, & facultate refrigerantia, & vel tactu frigida: calor enim ſanguinem provocat. Alica elota: oryza in poſcâ, ſed ſi poſca tuſſim moveat, palmularum decoctum: panis toſtus, ſiccus, contuſus, & in farinæ ſpeciem cribro trajectus; ex his omnibus ſorbitio fiat cum oleo, cui inſpergi poteſt thymbra ſale condîta, cum rhoe. Quòd ſiquid ægrotanti gratificari velis, coriandrum, cuicunque id jucundum fuerit, delectationis causâ indulgeto, vel aliquod ex ſeminibus, quæ urinam movent, & reſpirationem facilem efficiunt, ut lentem, ſi profluvium urgeat, cum plantaginis ſucco: ſin minùs, a ſucco abſtineatur, quippe qui neque concoctu ſit facilis, neque guſtui jucundus: his verò minimè omnium danda ſunt, quæ ægrè concoquuntur. Sed ſi ex profuſione ſanguinis mors timeri poſſit, etiam injucunda, & concoctu difficilia præbe, & vel immitia, modò ſalutem afferant; itàque galla, arida, contrita, lenti ſiccæ frigidæque inſpergatur: & ova inter coquendum craſſa effecta, cum mali punici, vel gallæ cortice, exhibeto. Hoc utique neceſſariò cum medicamentis alimentum eſt. Potus omnino ſit exiguus, quia ſiccæ victûs rationi humor non convenit. His utere, ſi aſtringere, & refrigerare in animo habeas. At ſi incraſſare & ſanguinem & *Spiritum* velis, lac, & amylum proſunt, & alica, modò cum amylo, modò cum lacte; horum conſiſtentia ad craſſitudinem redigatur, ut ne ſorbitio ſit liquida. At ſi ulteriùs incraſſare & aſtringere cupias, alica cum palmulis coquatur, & ad conſiſtentiam optimè perducetur amylo, vel lacte, vel farre *Tyrrheno*, quod cum lacte craſſum, & viſcidum, & glutinoſum eſt; hœdi verò coagulum liquidis decoctis affundito, ut ea concreſcere poſſint, lactis more ad recentis caſei conſiſtentiam perducti; his craſſius eſt milium cum lacte, inſtar farris coctum, cui inſpergatur galla cum malicoriis. Verùm in exſiccantibus, & incraſſantibus, modum conjecturâ aſſequi oportet: ſiquidem hæc tuſſim movent, & quibuſdam, nimiâ exſiccandi vi, venas ruperunt. Quòd ſi curatio proſperè cedat, ſanguiſque ſupprimatur, ad contraria paulatim tranſeundum, ut nequid agatur nimis; etenim hæc vitia facilè reverti ſolent, malique ſunt moris. Jamque homini carnem inſtaurare oportet, & cicatricibus callum obducere, geſtationibus, aut mollibus frictionibus, ambulatione, animi oblectamentis, cibo vario uſitatoque.

Ulceris Suppurati alia cura.

Hæc utique fiant, ſi poſt ſanguinis effuſionem vulnus commiſſum fuerit, locuſque ad ſanitatem commodè perductus. Sin *Vlcus* relinquatur, idque *ſuppuret*, alterâ curatione opus eſt, ſiquidem alterius materiæ profuſio ſuccedit. Atqui de hâc re in Diuturnorum curatione agemus [d].

---

[d] In *Phthiſis* Curatione; (Cur. Diuturn. Morb. L. 1, c. 8) Caput autem illud mancum eſt.

CURATIO CARDIACORUM.

Cap. III.

IN *Syncope*, Medico magnopere providendum eſt; nam ſi imminentem proſpexeris, & præſentia tecum maturè opem ferant, hanc, priuſquam invaſerit, poteris avertere. Præſentem verò laborantes vix evadunt; etenim Naturæ diſſolutionem *Syncopen* eſſe diximus [e]: diſſoluta verò reſtaurari non poteſt Natura. Præſertim igitur inſtantem arcere; quod ſi fieri nequit, incipienti occurrere. Eſt autem ex his, quæ de Morbis Acutis diſſeruimus, prænoſcenda: quo in loco, tum cauſam ejus, tum ſigna explicuimus. Ejus initium eſt *Febris Ardens*, quam *Febrem* ſigna peſſima conſequuntur, ut ſiccitas, vigilia, viſcerum calor, tanquam igne ſuccenſus, exteriores interim partes algent, & frigidiſſimæ manus pedeſque ſunt extremi: reſpiratio inter attrahendum longa, quia gelidum aërem deſiderant, eo quòd ignem exſpirent; pulſus exiguus, creberrimus, tremulus. Ex his itaque, & ex aliis, quæ in ſignorum enarratione comprehenſa ſunt, facienda conjectura, ac protinus ab initio ſuccurrendum eſt.

De Venæ ſectione.

Ac niſi omnia impediant, habitus, ætas, anni tempus, hominis timiditas, ſecetur vena. Quòd ſi hoc multa prohibeant, unum tamen aliquod atque præcipuum poſtulet, ut lingua aſpera, ſicca, & nigra, (omnia enim interiora ſigna noſcuntur,) in ſingulis vires æſtimandæ, num ex morbo priùs, & doloribus, & inediâ, defecerint; neque enim ex defectu tantùm, ſed etiam ex ſtrangulatione morbus naſcitur. Si ex abundantiâ ſit orta *Syncope*, & inflammatio aliqua inſignis in præcordiis aut jocinore appareat, nulla interponatur mora, quin vena in cubito cava incidatur. Sanguis autem, per exiguam inciſionem, detrahatur, ne viribus multùm obſit: nam effuſa miſſio Naturam infirmat; multoque etiam minus, quàm aliis de cauſis, mittendum: nam ſi in *Syncope* vel minimus error admittatur, hominem facilè in exitium præcipitat. Protinus ergo ad reficiendas vires detur cibus; natura enim & veterum expulſione, & novorum adjectione lætatur.

Cucurbitula.

At ſi miſſionem ſanguinis non patiantur vires, & inflammationes ſubſint, huc admovenda eſt Cucurbitula, ſed multo ante morbi *Judicationem*; nam in diebus *Criticis Syncope* incidere ſolet: quandoquidem in iiſdem circuitibus & Natura morbos judicat, morbique ægros interimunt [f].

---

[e] De Cauſ. & Sign. Acut. Morb. L. 2, c. 4. [f] Hippoc. Progn.

Quòd

Quòd ſi bibendi vini neceſſitas premat, id in inflammationibus potare non admodum ſecurum eſt; vinum enim in his, qui inflammationes habent, dolores auget: ſed in illis, qui earum expertes ſunt, naturam inſtaurat. Hujus potio neceſſaria eſt ante primæ vel ſecundæ Cucurbitulæ applicationem, & ad membra relaxanda, & ad fluxionem ſanguinis promovendam; & quibuſdam poſt ſecundam Cucurbitulæ affixionem profuit. Sed & hìc quoque ſanguis parcè detrahatur, ſiquidem ex immoderatâ hujus, vel per Cucurbitulam, effuſione idem imminet diſcrimen. Lotionibus tantùm opus eſt ad vetera educenda ſtercora: & viribus parcendum.

Clyſter.

Perfuſio, &c.

Capitis eædem Perfuſiones, quas in *Phreniticis* præcepi, mediocritatem tamen paululùm excedentes, adhibeantur. Purus ſit aër, ad inſpirandum frigidior factus. Viſus oblectetur plantarum, picturæ, aquarum aſpectu, ita ut æger nihil, niſi cum voluptate, intueatur. Præſentes lætis utantur alloquiis; quieſcat ipſe, animoque ſit hilari. Odoramenta naribus applicentur ſuavia, quæque capitis ſenſum non gravent: admoveantur etiam earum rerum odores, quæ nutriunt, ut polenta aquâ vel aceto tincta, vel panis calidus, recenter coctus. Os vino nec frequenter admodum colluatur, neque id prorſus denegetur.

Cibus.

Potum ſæpius his magiſque aſſiduè, quàm aliis, indulgeto. Eſca ſit per totum diem levis, concoctu facilis, plerumque ex frumento, & grata, licèt paulò deterior [g]; his enim magis, quàm aliis gratificandum eſt, ſiquidem haud parum ad ſtomachi reſolutionem morbus tendit. Ab inediâ, vel fame, omnino cavendum, quoniam affectus eſt ad omnia haurienda aptus. Quòd ſi circuitus jam ad *Judicationem* pervenerit, humorque roſcidus fronti ac jugulis inſideat, extremæ partes algeant, pulſus minimus, & creberrimus, veluti repens, & obſcurus, & debilis, paululum alimenti ex frumento aſſumere oportet, & vini deguſtare, quantum ad recreandum hominem ſuffecerit. Caput autem, cum veſicâ, Perfuſionibus præmuniendum eſt, cujuſmodi auxilia in *Phreniticorum* Curatione propoſuimus. Porrò vini neque plurimum, neque id avidè bibatur; quidam enim, alieno tempore ſaturati, inappetentiâ poſtea, & edendi bibendique impotentiâ, interierunt; multis etiam, quanquam cibi ſatis appetentibus, reſolutâ jam Naturâ, ad exitium devitandum nihil quicquam profuit alimentorum copia, cùm in ventrem delaberetur quidem cibus, ſed ex eo, ad recreandas vires, in corpus non aſcenderet. Itaque nutrimenta ſint varia, ex frumento plerumque, quo ſorberi potiùs, quàm mandi poſſint: vel ſi ſolida dentur, lubrica ſaltem fiant; ova exhibeantur non admodum concreta, neque integra aſſata, ſed ſolidæ partis expertia: panis fruſtula vino intincta duo vel tria, initio tepida, ſed poſtea omnia præbeantur frigida, niſi ſi inflammationes intus deliteſcant. Vinum odoratum ſit, haud ita multùm aſtringens, quam-

[g] Hippoc. Aph. 38, Sect. 2.

minimè

minimè craſſum; ex *Græcis*, *Chium*, aut *Lesbium*, & quotquot alia ſint ex *Inſulis* tenuia: ex *Italicis*, *Surrentinum*, aut *Fundanum*, aut *Falernum*, aut *Signinum*, niſi id valde aſtringat; ſed ex his vitare oportet id, quod aut pervetuſtum fuerit, aut nimis recens; cæterùm primò tepidum propinetur, & hujus non minus cyathis quatuor, ante *Judicationem*, neque plus heminâ, quanquam homo fuerit bibendi cupidus. Deinde oblato cibo, iterum, modò inflammatio ſubſederit, vini frigidi, quantum ſiti medeatur, porrigito: id autem neceſſariò non per ſe, ſed cum cibo; interea providendum, ne id mentem incendat, & poſt hæc abſtinendum; & ſi poſt aliquod temporis intervallum dormire cupiat, quies imperanda. At ſi ingens effundatur ſudor, & pulſus jam micare deſinat, vox acutior efficiatur, pectus calore vacet, vini, quantum bibere poſſit, offerendum: frigidis enim vinum unica vitæ ſpes eſt; vinum itaque ſit uſitatum, idque ægrotus modò bibat, modò cibum cum hoc aſſumat, id autem ex intervallo, ad tollendam laſſitudinem, quæ tam a cibo, quàm a morbo provenit: ſiquidem, cùm exigua vis eſt, hi, vel in aſſumendo cibo, plurimùm laborant. Itaque æger ipſe ſit animo forti bonoque, eumque Medicus gratis orationibus in ſpem ſalutis erigat, ſimulque variis huic alimentis vinoque ſuccurrat.

Externæ applicationes.

Oportet etiam aliis medelis efficacibus uti, & ad ſudores coërcendos, & ad vires reſuſcitandas. Igitur pectori ad ſiniſtram mammam Epithema imponatur, ex palmulis in vino lævigatis, cum aloë, & maſtiche, quæ cerato ex nardo excipiantur. Ac ſi hoc moleſtum fuerit, aliud hujuſmodi Epithema fiat: mala, exemto ſemine, & quod in his durum eſt, pollini odorato contuſa admiſceto, deinde apſinthii & myrti comam, cum acaciâ mannâque cribro tranſmiſſis, adjicito, poſtea ſimul omnia ſubacta cerato excipe œnanthino. Si ne per hæc quidem ſudor ſupprimatur, uvæ immaturæ ſuccum, cum oleo ex olivâ maximè acerbâ confunde, & cum his acaciam, & gummi, rhoemque eſculentum, & alumen, & palmulas, & odoratum roſarum ſuccum permiſce: hæc omnia, nardo & oleo œnanthino excepta, pectori ſuperdentur; etenim hoc Epithema ſiccat pariter, & aſtringit. Cubet autem in aëre frigido, ac ſi ſeptentrioni domus obvertatur, & gelida Boreæ afflet aura, reſuſcitabit

ægrè ſpirantia membra [h].

Cubile etiam prata ſpectet, & fontes, & murmurantes rivulos, ſiquidem horum grati halitus, & aſpectus delectabilis animam fovent, naturamque exſuſcitant, nec non & cibi potioniſque deſiderium faciunt. Cæterùm ſiquis harum rerum commoditatem non habuerit, auram frigidam imitari oportet jucundis bene olentium ramorum flabellis, & tempus vernum, foliis ac floribus, quicunque ſuppetant, humum inſternendo.

---

h Τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, περὶ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς·
Αὖτις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν. Homer. Iliad. E, v. 696.

Operi-

Operimentum quoque leve ſit ac vetuſtum, ut aërem recipiat, & calorem pectoris exhalari permittat; ad hoc optimum eſt linteum vetus. Inſpergatur farina cervici, & jugulis, & pectori, quæ odoris ſuavitate nutriat, & ſiccitate ſudorem cohibeat; item polline raritas corporis contegatur; necnon & facies terrâ *Samia*, cribro tranſmiſsâ, ac deinde tenui linteolo incluſâ, reſpergatur, pulverem in frontem atque malas excutiendo; calx etiam exſtincta, & gypſum uſtum, exiguo cribro trajecta, madentibus locis imponantur. Sudores etiam aliquando comprimit ſpongia ex aquâ frigidâ faciei admota, humores diffluentes cogendo, & raras corporis partes condenſando. Porrò ſedes inungenda, ut flatus & ex frigidis humoribus, & ex alimento ortus eliciatur. Revocandus etiam extremorum calor, illitione ex oleo gleucino, aut ſicyonio, cum pipere, & caſtoreo, & nitro, & cachry, in quibus, ut inunctio membris adhæreſcat, ceræ paululum liquetur: & unguento, quod ex limneſtide, & euphorbio, & lauri baccis conficitur. Bulbi quoque crudi, hi nempe qui exigui & rubri ſunt, cum pipere, & aceti lævigatâ fæce, optimum pedibus Cataplaſma eſt: ſingulis tamen horis continuò attollendum, ne ulcera puſtulaſque excitet. Ex his ita ægrotantem evaſurum eſſe ſpes eſt.

Morbi ſaneſcentis Signa.

Ac ſi Medicus omnia rite præſtet, & omnia quoque proſperè cedant, cum *Syncope*, ſiquæ adſint inflammationes, diſcutiuntur: ſudor nuſquam: calor ubique, etiam in extremis pedibus naſoque reviviſcit: facies probè colorata: pulſus in magnitudinem aſſurgit, non jam tremulus, ſed validus: vox aſſueta redit, & canora fit; æger ipſe omnino vividus efficitur, laſſitudinem quandam non moleſtam percipit, & etiam dormiens deprehenditur; inter ſomnum verò cibos concoquit, ſenſus recipit, in eoque Natura, tanquam ex novo germine, revireſcit. Cùmque a ſomno expergiſcitur, bene ſpirat, expeditus eſt, robuſtus; morbum autem, ceu ſomnium quoddam, in memoriam revocat.

In Maraſmum decidentis Signa & Curatio.

At enim in quibuſdam febres obſcuræ remanent, & partis alicujus inflammationes exiguæ: lingua ſicca: ipſi aridi ſunt, horroribuſque tentantur, ſegnes, & reſoluti fiunt, ac poſtea in *Maraſmum* devolvuntur. Tum verò tempus non terendum eſt quiete victuque tenui, ſed movendus æger geſtatione, & frictionibus, & in balneum deducendus, ut vitæ fomes, tanquam a morte, reſuſcitetur atque nutriatur. Detur etiam lac, mulieris potiſſimùm a partu recentis, quæque puerum alit: etenim hi victu carent ei ſimili, quo utuntur infantes modò in lucem editi; id ſi non ſuppetat, aſinæ, quæ haud ita pridem peperit, exhibeto lac: hoc enim fluxile eſt, & in membra permeat. Poſt hæc æger refici, & ad conſuetudinem reverti debet.

CURATIO CHOLERÆ.

Cap. IV.

Vomitus provocandus.

IN *Cholera* prodeuntium ſuppreſſio mala eſt, quia cruda ſunt. Oportet itaque, ſi facilè ac libenter exeant, permittere; ſin minùs, ea incitare, aquam tepidam ſorbitioni dantes, aſſiduè quidem illam, ſed parcè, ne in ſtomacho fiant intentiones vacuæ, *Convulſioni* ſimiles.

Alvi Perfuſio.

At ſi inteſtina torqueantur, & pedes algeant, alvus oleo calido, in quo ruta & cyminum inferbuerit, perfundenda eſt, ad eliciendos flatus: & imponenda lana.

Pedum Unctio, & Frictio.

Pedes autem, poſt perunctionem, leniter fricandi, contrectando potiùs illos, quàm premendo: idemque, ut revocetur calor, genibus tenus fiat; & quamdiu ſtercora infrà, ac bilioſa ſurſum prorumpunt, eadem facienda.

Frigidæ exhibitio.

At ſi infrà vetus omnis cibus profluxerit, jamque bilis exeat, bilioſus item vomitus ſit, & diſtentio, & faſtidium, & anxietas, & imbecillitas, aquæ frigidæ cyathos duos vel tres, ad aſtringendum ventrem, exhibeto, ut ea humorum refluxum ſiſtat, utque ſtomachum ardentem refrigeret: idque, cùm epotam aquam evomuerit, aſſiduè continuetur; facilè enim in ventre incaleſcit frigida, eamque ſtomachus per vomitum reddit calore ac frigore gravatus, frigidas autem potiones continenter expetit.

Vini uſus.

At ſi pulſus quoque tantùm non omnino conciderit, & aſſiduè & creberrimè ſeſe quaſi perſequatur, ſudor autem circa frontem, & jugula, & per univerſum corpus guttatim effluat, neque alvus conſtet, & ſtomachus adhuc vomat, cum intentione, & animi defectu, vini quoque paululum aquæ frigidæ inſtillato, bene olentis, aſtringentis, ut & odore hominis ſenſus revocet, eumque vi ſuâ corroboret, & nutriendi facultate corpus inſtauret. Vinum enim in ſuperiores partes celeriter aſcendit, ita ut humorum refluxum ſupprimat: item tenue eſt, ut facilè diffuſum Naturæ ad ſanitatem recuperandam opem ferat: validum etiam ad vires deficientes ſuſtinendas. Porrò ſubinde farina recens ac boni odoris inſpergatur. At ſi omnia vehementer urgeant, ut ſudor, & diſtentio, non modò ſtomachi, ſed etiam nervorum: ſingultus adſint inanes, pedeſque contrahantur, & alvus plurima dejiciat, homo autem caliget, pulſus jam micare deſinat, hujuſmodi ſtatum prævertere oportet: & ſi adſit, aquæ vinique multum dare, haudquaquam verò meracioris, ne id hominem inebriet, nervoſque offendat, ſed cum cibo, & panis fruſtulis huic intinctis. Aliam quoque eſcam exhibere, qualis a me in *Syncopes* curatione

tradita

tradita eſt: fructus oporam dictos, qui aſtringant, ſorba, meſpila, mala cydonia, uvam.

Sed ſi ſtomachus omnia reddat, neque quicquam contineat, ad calidas potiones & eſcas revertendum: nam in quibuſdam hæc mutatio vomitionem ſuppreſſit; calida verò ſint calidiſſima. At ſi nihil horum profecerit, Cucurbitulam inter ſcapulas, & infra umbilicum affige; continenter autem has tranſmuta, quia, ſi diutiùs inhæreſcant, dolorem movent, & periculum eſt, ne puſtulas quoque excitent. Interdum in aurâ leni geſtatio profuit, ita ut ſpiritum reſuſcitaverit, & alimentum in ventriculo continuerit, & in homine reſpirationem facilem, bonumque pulſum effecerit.

Calidorum uſus. Cucurbitula. Geſtatio.

Quòd ſi hæc vehementiùs increſcant, ventri pectorique Epithemata ſuperdentur, qualia in *Syncope*: palmulæ vino intinctæ, acacia, hypocyſtis, quæ cerato roſaceo excepta, linteoque illita, ventriculo imponantur; at pectori maſtichen, aloën, apſinthii comam, cum cerato nardino vel œnanthino tritam, toti pectori inducito. Pedes autem, & muſculos, ſi intendantur, ſicyonio, gleucino, aut vetere oleo, cum exiguâ cerâ perunge, & caſtoreo reſperge; ac ſi pedes frigeſcant, unguento etiam hos inunge, quod ex limneſtide & euphorbio conficitur, & lanis involve, & manibus contrectando dirige; quinetiam dorſi ſpinam, & tendines, & maxillarum muſculos, iiſdem perungere expedit.

Epithemata. Unctio.

Quòd ſi poſt hæc ſudor alvuſque ſupprimantur, ciboſque ſtomachus admittat, neque per vomitum reddat, pulſus autem magnus ſit ac validus, convulſio deſinat, calor omnia occupet, & ad extremas etiam partes pertingat, cuncta verò ſomnus concoquat, æger, ſecundo aut tertio die, lotus, ad conſuetudinem remittatur. Contrà, ſi omnia vomitu rejiciat, ſudor non cohibendus effluat, homo frigidus fiat ac lividus, pulſus jam pene ſit exſtinctus, & æger defecerit, in his rebus nihil Medico magis expedit, quàm ut honeſtam inveniat aufugiendi cauſam.

Salutis, Mortiſque obſervatio.

CURATIO
ILEI.

CAP. V.

IN *Ileo* dolor eſt, cum inflammatione inteſtinorum ægros interimens, & diſtentio, & inflatio. Ex eo mors celerrima & graviſſima inſequitur; etenim alii ſine ſpe ſalutis ægrotantes mortem imminentem tantummodo reformidant: ſed *Ileo* laborantes, ob crucitatûs acerbitatem, mortem

Venæ sectio, in inflammatione.

mortem desiderant. Itaque nec remedium morbo minus, neque id tardiùs, a Medico adhibendum est; sed si *Inflammationem* in causâ esse reperit, venam in cubito magnâ incisione aperiat, quo sanguis inflammationem alens effusè prorumpat; isque vel ad animæ defectionem detrahatur, quæ res vel dolorem solvit, vel stuporem ac sensûs privationem infert: In *Ileo* autem vel exiguum tormenti intervallum, quanquam e sensûs defectu obtigerit, hominem a malo recreat. Siquidem hominibus ita dolore cruciatis vel mori beatum est: mortem tamen cuivis inferre, Medico nulli nobili fas est; fas autem aliquando, cùm præsentia mala evitari non posse manifestè prævideat, ægrum gravitate capitis torpidâ sopire.

Vomitus, & Alvi ductio, & externa remedia.

At si absque inflammatione, e cibi corruptione, aut ingenti frigore, oriatur *Ileus*, venæ sectione abstinere: omnia tamen reliqua simul præstare. Ab aquâ tepidâ frequenter vomere: oleum affatim bibere, deinde rursus vomitu ejicere; flatus irritamentis subducere. Alvum autem irritat cyclamini succus, nitrum, & sal: flatus eliciunt cyminum, & ruta; oportet itaque his omnibus cum resinâ terebinthinâ mixtis sedem illinere, & cum spongiis fovere; aut iisdem ventrem subducere cum oleo, & melle, & hyssopo, & decocto carnis ex cucurbitâ sylvestri detractæ. Ac si stercus excernatur, rursus oleum calidum cum rutâ immittere; id enim si intus maneat, gratum intestinis fomentum est. Perfundantur etiam dolentes loci oleo, in quo ruta & anethum abunde inferbuerint. Adhibeantur etiam Fomenta ex lentibus figulorum, aut fabrorum ærariorum, aut ex milio, ac tosto sale. Cataplasmata, præter assueta, fiant ex lolii farinâ, & cymino, & hyssopi, & origani comâ.

Cucurbitulæ.

Cucurbitulæ accommodentur, sine ferro quidem, at frequentes, aliæ juxta alias admotæ, abdomini, & ilibus, usque ad inguina, & a tergo, coxis, renibus, & spinæ dorsi: nam ex omni parte dolorem revellere

Anodyna.

juvet. Priùs verò bibatur cymini, aut rutæ decoctum, aut sinonis, vel unà cum his aliqua ex medicamentis, quæ *Anodyna* dicuntur: quorum alia aliis innumera sunt experimentis probata, & inter hæc bonum est id, quod ex *Viperis* conficitur, majore mensurâ, quàm ex consuetudine, potui datum.

Purgatio.

At si neque dolor mitigetur, neque flatus, aut stercus reddatur, medicamentum purgans *Hiera* necessariò dandum est: quod aut per os cum bile ac pituitâ rejicietur, aut per intestina transibit, flatus, stercora, pituitam, ac bilem, quæ malum intendunt, secum educens [i].

Victus.

Cibus offeratur alvum solvens, ut gallinarum, & concharum juscula: ptisanæ cremor cum oleo multo coctus, quod in elixationis initio affundatur, & hæc insuper habeat, cyminum, nitrum, porrum cum comâ; vel medela adhibeatur, cum aliquo jure alvum liquante, cochleæ quàm

---

i Hæc omnia de *Hierâ*, iisdem verbis expressa, *Archigenes* habet apud *Aëtium*. (Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 28.) Multa quoque ex *Aretæo*, nullâ ejus factâ mentione, satis evidenter desumsit *Aëtius*.

pluri-

plurimùm elixæ cum ipſarum, aut tellinæ ſucco. Aqua ſit pro potu, ſi febriat, cum aſaro, vel nardo, vel cachry excocta; ſiquidem hæc flatus eliciunt, & urinam movent, & reſpirationem facilem reddunt. At ſi non febricitet, vinum etiam, & ad calefacienda viſcera, & ad recreandas vires proficit; bibatur etiam fœniculi radicis decoctum, & adiantum, & cinnamomum.

Suppuratio.

At ſi inflammatio in pus convertitur, huic ſuccurrere præſtat medicamentis *Abſceſſui* convenientibus utentem; hæc autem in Diuturnorum Libris conſcripta ſunt, ubi *Colici* [k] affectûs curationem expoſuimus.

CURATIO JECORIS ACUTORUM AFFECTUUM.

Cap. VI.

De Jecore.

IN *Jocinore ſanguinis creatio*, & ex hoc viſcere in univerſum corpus ejus emanatio eſt: ac totum *Jecur quædam ſanguinis concretio* eſt. Acutiſſimæ igitur hîc excitantur inflammationes; etenim huic loco alimentum ineſt. Quòd ſi alibi uſpiam exſtiterit inflammatio, non admodum acuta eſt: ſiquidem illuc aliunde ſanguis influit; at in Jocinoris affectu, minimè opus eſt ut ab alio quovis loco adveniat. Nam ſiqua obſtructio exitus occludat, Jecur, effluxu deſtitutum, incenditur: cùm alimento adhuc in Jecur pateat introitus; neque enim alia via eſt, per quam cibus in omne corpus, a ventriculo & inteſtinis, diducatur.

Venæ ſectio, & externa Medicina.

Quamobrem evacuare oportet abundanter, venas cubiti ſecando, & multum ſanguinis, ſed non confertim, detrahendo. Inedia primò imperanda: ac poſtea, cibi paucitas; ne Jecur humores ingrediantur, utque id ita inane maneat. Oportet etiam medicamentis exteriùs impoſitis quæ in Jecore acervata ſunt diſcutere. Itaque Perfuſio ſit cum aloë, vel nitro; admoveantur lanæ ſuccidæ. Refrigeratione quoque opus eſt, quia Jecur ſanguine incenditur: ſanguis enim calidus eſt. Ejuſmodi Cataplaſmata eſſe debent, ex lolii, aut irionis, aut hordei, linique ſeminis farinâ; & liquida ſint, vinum acidum, malorum, capreolorum vitis, & œnanthes maturæ ſuccus, vel hujus oleum. Cum ſpongiis item Fomentum fiat, ex decocto baccarum lauri, lentiſci, pulegii, iridis.

---

[k] Caput illud deeſt.

Cucurbitula, & Hirudines, & Malagmata.

Et cùm his Jecur lenieris, Cucurbitulam majorem admoveto, ut præcordiorum latus illud ex omni parte comprehendat: cutisque altiùs concidatur, ut multum sanguinis educas. Nonnullis Hirudines magis, quàm Scarificatio, prosunt: siquidem bestiolæ morsus interiùs descendit, & majores erosiones facit; unde sanguinis profluvium, ab his concitatum, ægriùs supprimitur. Postquam autem animal saturatum exciderit, Cucurbitulam affige, quæ ex intimis partibus sanguinem jam attrahet. Et si jam abunde evacuatum est, vulneribus adhibenda medicamenta sanguinem sistentia, sed quæ morsu vacent, ut aranearum telæ, mannâ, aloëque inspersæ: vel panis, cum rutâ, aut meliloto, aut althææ radicibus elixus, superimponatur; tertio autem die, ceratum convenit, cum myrobalano, & apsinthii comâ, & iride[l]. Quin etiam Malagmata ejusmodi esse debent, quæ extenuare, & rarefacere, & urinam movere valeant; inter quæ optimum est id quod ex seminibus constat, (Διασπερμάτων dictum) quorum virtus omnibus Medicis usu nota est; bonum quoque id est, in quo sampsuchus & melilotum ponitur.

Victus, & cætera ad Urinam movendam.

Cibus tenuis esto, fluxilis, quique urinam eliciat, & corpus facilè permeet: velut alica cum mulso, & sorbitio ex his, cum anetho, & sale; Ptisanæ cremor, qui detergendi quoque facultatem habeat, cui si dauci seminis aliquid immittatur, urinam meliùs ciebit: hanc enim per canales subducet, qui a Jocinore ad Renes pertingunt: hàc verò a Jecore fluentibus optima via est, eo quòd & vasa ampla sint, & iter rectum. Oportet etiam humores huc attrahere, Cucurbitulam Renum locis, secundùm os coxendicis, applicantes. Eædem partes oleo cum rutâ, vel odorato junco, vel calamo aromatico perfundendæ. Per hæc ægrotum mortem evasurum esse spes est.

Suppurationis observatio.

Sin ad *Suppurationem* affectus tendat, medicamentis pus moventibus utitor, quæ in *Colicorum* [m] curatione præcepi. Quòd si pus etiam oriatur, quibus modis incîdere, quibus etiam mederi oporteat, alio in loco scriptis exponetur [n]. Eadem pro *Liene* scripta sunto, siquando hunc acutæ inflammationis calamitas invaserit.

Eadem pro inflammato Liene.

---

[l] Hanc curandi rationem, Cucurbitulas nempe, Scarificationem, Hirudines, & Emplastra his similia, *Splenicis* adhiberi præcipit *Archigenes*; (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 11.) quos eodem modo, ac *Hepaticos* curari jubet *Aretæus*. [m] Caput illud deest. Sed *Archigenis* fragmenta de Curatione *Abscessuum*, *Ulcerum*, & *Tumorum* in *Jecore*, supersunt apud *Aëtium*; (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 4, 5, & 6.) Id etiam adverti potest, quòd *Archigenes* eadem Malagmata ad emolliendum *Jecoris Scirrhum* præcipit, quæ se in *Colicis* usurpâsse tradit. Quædam verò *Archigenis* Cataplasmata ad *Colicos* inveniuntur apud *Aëtium*. (Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 34.) [n] Scilicet vel in Scriptis *Chirurgicis*, quæ se confecisse testatur *Aretæus*; vel in Curatione Jecoris, (Cur. Diuturn. Morb. L. 1, c. 13.) ubi pars Capitis interiit; quædam verò de *incisione*, & *ustione*, dicuntur in Cap. 13, Sign. Diuturn. Morb. L. 1. Porrò *Archigenis*, in *Abscessu*, & *Exulceratione Jecoris*, *incîdendi*, *urendi*, *medendique* ratio legi potest apud *Aëtium*. (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 4, 5, & 6.)

CURA-

CURATIO VENÆ ET ARTERIÆ DORSALIS ACUTI AFFECTUS.

CAP. VII.

De Venæ, & Arteriæ inflammatione.

VENÆ *Cavæ*, & *Arteriæ Craſſæ*, quæ ſecundùm dorſi ſpinam extenduntur, *Inflammatio*, a Veteribus *Cauſi* ſpecies vocata eſt. Siquidem in hâc, affectus ſimiles iis, qui in *Cauſo*, oriuntur; fervor acer & acutus, faſtidium, ſitis, moleſtia, pulſus in præcordiis dorſoque palpitans, & quæcunque in ſignorum enarratione conſcripſimus. Porrò febris, ſicut in *Cauſis*, ad *Syncopen* tendit; etenim *Venæ radix eſt Jecur: Arteriæ* verò *principium Cor* [°], Haud abs re igitur exiſtimes ſuperiores horum viſcerum partes præcipuè laborare: Cor enim *Arteriæ* calorem impertit, *Venæ* autem Jecur ſanguinem; & cùm utraque magna ſit, magnæ item ſunt, quæ innaſcuntur, inflammationes.

Venæ ſectio.

Itaque venæ cubiti protinus incidantur; multuſque, non confertim tamen, detrahatur ſanguis, ſed bis, ac ter, idque alio die, ut vires interim confirmentur. Poſtea Cataplaſmatis utendum; & Cucurbitula præcordiis, quà *Arteria* protenditur, & inter ſcapulas, admovenda, nam & hìc quoque pulſationes percipiuntur: cutis autem plurimùm concidatur, multuſque detrahatur ſanguis, ſiquidem ex harum partium evacuatione vix in animæ defectum homines labuntur. Alvus autem his multo magis, quàm ex conſuetudine, aſtricta eſt; quamobrem Lotionibus emollientibus utendum, ut lubrica fiant inteſtina: acribus autem minimè, quoniam ex ſalis nitrique liquatione febris intenditur; igitur ex lini ſeminis, & fœni græci ſucco, & radicum malvæ decocto, quod ſatis & provocat, & incîdit, conficiantur. Extremæ partes, manus ſcilicet pedeſque, oleo gleucino, aut ſicyonio, aut unguento ex limneſtide, calefiant: ſiquidem hæc in iſtis admodum frigeſcunt. Ante cibi aſſumtionem, propinentur quæcunque urinam movent, ut meum, aſarum, apſinthium, quibus nitri aliquid inſpergatur: ſed ad hoc omnium valentiſſima eſt caſſia, & cinnamomum, ſiquis ejus copiam habeat.

Cucurbitula. — Alvi ductio. — Illitio. — Urinæ citatio.

° Hippoc. L. de Aliment.

Victus.

Lac his & pro cibo, & pro medicamento eſt; etenim refrigeratione indigent, cùm in eorum viſceribus velut ignis quidam convolvatur: & alimento etiam dulci, quodque in parvâ mole multùm nutriat; has autem in alendo virtutes habet lac; eſto autem mulieris a partu recentis, & duobus lactis cyathis admiſceatur aquæ unus: optimum etiam eſt lac bubulum, &, tertio loco, caprinum. Cibi dentur concoctu faciles, qui ex ſuccis plerumque conſtent, quibus injiciatur fœniculi radix, & apii ſemen, cum melle; eadem & aqua, quæ potatur, habeat.

Curatio eadem, quæ in Cauſo.

Cæterùm & ſudores movere oportet, & perſpirationis vias ubique humidas fluxaſque efficere. Caput Perfuſione ſimili, atque in *Cauſo*, irrigetur. Epithema pectori ac ſiniſtræ mammæ, quale in *Syncope*, imponatur. Cubile, rectus decubitus, & omnia denique, ſicut in *Cauſis*, fiant. Geſtatio exigua ad eliciendos ſudores: necnon & balneum, ſi illum iſta incenderit; neque enim *Judicationibus* hæc vitia ſolvuntur, quanquam *Cauſi* ſpecies exiſtant.

CURATIO
RENUM
ACUTI AFFECTUS.

Cap. VIII.

De Calculo, & Inflammatione.

INFLAMMATIO in Renibus peracuta eſt; ſimul etenim inflammantur venæ ad Renes a Jocinore pertinentes, & cum his ipſum Jecur: ſiquidem eæ non ita longæ ſint, ſed admodum latæ, adeo ut Renes prope Jecur ſuſpendi videantur. Quin & urinæ ſuppreſſio inflammationi ſupervenit, quæ hujus vehementiam intendit; nam Renum cavitas urinæ non profluentis exundatione impletur. Idem ex *Calculo* evenit, qui ſi Renibus inſit Ureterum latitudine amplior, tranſire nequit, ſed inhæreſcit & urinam intercludit. Cæterùm de *Calculorum* creatione in Diuturnis ſermonem faciemus, & quibus modis vel coaleſcere prohibeantur, vel atterantur, ſi concreſcant. De *Inflammatione* verò, & *Obſtructione*, quæ celeriter mortem inferunt, in præſentia conſcribemus.

Venæ ſectio.

Si *Calculorum* inhæſio, vel *Inflammatio* ſubſit, vena cubiti ſecetur, niſi ſiqua ætas impediat; ſanguis autem expeditè & copioſè profluat: neque enim inflammationes tantùm evacuatione mitigantur, ſed & *Calculorum* conſtipatio vaſorum inanitione relaxatur, hique inter mingendum delabuntur:

buntur. Poſtea Perfuſionibus olei gleucini, vel cyprini, & Fomentis, & Cataplaſmatis, partes remittantur; Cataplaſmatis autem inſit artemiſiæ herba, & odoratus juncus, & calamus aromaticus. Deinde Cucurbitulam Renibus, juxta coxam, admove; namque ex hoc loco evacuatio maximè prodeſt. Alvus etiam Lotionibus lubricis, & viſcidis potiùs, quàm acribus, ſubducatur, ut malvæ, aut fœni græci ſuccis. Interdum, ante cibi aſſumtionem, medicamenta urinam moventia propinentur, qualia in Jocinoris Curatione propoſita ſunt. Cibi quoque ſimiles ſint, concoctu faciles, quia cruditas hos offendit; lac præcipuè convenit, præſertim aſinæ, deinde equæ, & ovillum quoque, & caprinum confert, quippe cùm ſit lac. Quòd ſi non febriant, præſtat eos in balneum deducere; at ſi inhæreat febris, in herbarum decocto hominem ſedentem collocare, vaſe uſque ad umbilicum repleto. At ſi affectus in pus vertitur, quibus Cataplaſmatis ac medicamentis utendum ſit, multis in locis antea ſatis ſuperque traditum eſt.

Externè applicanda. Cucurbitula. Clyſter. Urinam moventia. Victus. Balneum.

Verùm ſi *Calculus* inhæſerit, eadem Fomenta & Cataplaſmata adhibere convenit; *Calculi* verò epotis medicamentis conterendi: ex ſimplicibus, ſii & prionitis herbis, cum oleo, aut aceto eſculento, decoctis, quarum ſuccus quoque potui detur; ex compoſitis, prodeſt *Antidotum*, quod *Beſtini* appellatur, idque quod ex *Viperis*, idque quod ex beſtiâ *Scincho* dictâ conficitur, & quotcunque uſus maximè valentia eſſe comprobaverit. Geſtationes his, & corporis concuſſiones fiant, ad movendos propellendoſque *Calculos*; ſiquidem eorum tranſitus in veſicam ingentes dolores concitat. Quòd ſi inde *Calculi* exciderint, homines doloris expertes ſunt, ne per ſomnia quidem antea eo vacare ſoliti: porrò, tanquam malis deſperatis liberarentur, per membra ſolutus evadit animus.

Calculi inhærentis Curatio.

CURATIO VESICÆ ACUTORUM AFFECTUUM.

CAP. IX.

VESICÆ quoque, ſimiles Renum malis, affectus incidunt: *Inflammationes*, & *Ulcera*, & e *Grumis* obſtructiones, unde urinæ ſuppreſſio, & difficultas naſcitur. Sed hîc acutior ſubeſt dolor, & mors ingruit celerrima; Veſica enim latus quidam nervus eſt: Renes

De Veſicâ.

autem

autem quaſi ſanguinis concretio ſunt, & Jecur ſpecie referunt; verùm in Veſicâ omnia graviſſima & maximè miſerabilia exiſtunt,

ſummos quâ parte dolores
Crudelis *Mavors* miſeris mortalibus infert [p].

Venæ ſectio. Protinus itaque vena cubiti incidatur; oleoque multo, cum rutâ & anetho, perfundatur Veſica. At ſi *Grumi* dolorem & Urinæ ſuppreſſionem fecerint, ad diſſolvendos *Grumos* oxymel potui detur, aut calcis paululum cum mulsâ, quæque urinam movent, & herbæ, & ſemina. Sin a *Sanguinis effuſione* periculum inſtet, huic præcipuè ſine morâ ſubveniendum: neque enim ex eo leve diſcrimen imminet; ſuccurratur itaque medicamentis ſanguinem ſupprimentibus. Externè adhibita. Prodeſt etiam Veſicæ refrigeratio: Perfuſio ex oleo roſaceo & vino: ejuſdem involutio lanis ſuccidis; pro Epithemate ſint palmulæ vino intinctæ, cum malo punico, aut rhois ſucco. Verùm ſi Epithematum onus, & ingentem refrigerationem averſetur, his abſtinendum; neque enim Veſicam vehementer refrigerare oportet, quippe quæ naturâ frigida ſit, ac tenuis. Inungatur autem oleo gleucino, vel acaciâ, vel hypocyſtide, cum vino. Spongiis, Victus. niſi magnopere urgeat profluvium, haud utendum. Cibus ex frumento ſit, concoctu facilis, boni ſucci, urinam movens, qualem in Renum curatione præcepi; lac: vinum dulce, *Theræum*, aut *Scybalite*. Medicamenta quoque epota urinam moveant, boni ſint odoris, facilè fluant: & cæteræ res his ſimilia præſtent. Optima Veſicæ eſca eſt, cicadæ, tempore ſuo, aſſæ, extra tempus autem, aridæ cum aquâ tritæ: radicis autem nardi paululum cum cicadis coquatur. In iiſdem, balnei loco, ad relaxandam Veſicam, æger deſideat.

Catheter in Calculo. Quòd ſi obſtructio e *Calculis* urinam ſupprimat, inſtrumento, *Cathetere* dicto, *Calculus* depellendus, & urina prolicienda eſt, niſi *Inflammatio* ſubſit; ſiquidem in *Inflammationibus*, neque meatus inſtrumentum Inciſio. admittit, & præterea *Cathetere* ſauciantur. At ſi medela expediri nequit, & homo doloribus conſumitur, locum ſub teſticulis, qui Πληχὰς vocatur, & veſicæ cervicem incìdito, ut *Calculi* excidant, & urina effundatur. Dehinc, ſi fieri poteſt, medendum eſt, vulnus ad cicatricem perducendo; ſin minùs, puris effluvium pro totâ hominis vitâ fieri ſatius eſt, quàm ut tormentis miſerrimè interimatur.

---

[p] βάλε δ᾽ ὑεὶ
Αἰδοίων τε μεσηγὺ καὶ ὀμφαλῦ, ἔνθα μάλιστα
Γίγνετ᾽ Ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι. Homer. Iliad. M, v. 569.

CURA-

CURATIO
SUFFOCATIONIS HYSTERICÆ.

CAP. X.

De Utero

UTERUS in mulieribus extentis hinc atque illinc secundùm ilia membranis continetur; &, perinde atque animal, affectus ex olfactu percipit: etenim bene olentia expetit, ut iis se oblectet, fœda verò & injucunda aversatur atque refugit. Siquid igitur hunc in superiori parte corporis offendat, Uterus per naturalia foras prodit: & siquid ejusmodi ori vulvæ apponatur, sursum recedit; nonnunquam etiam hàc aut illàc, Lienem versùs, aut Jecur, movetur; & membranæ extentioni & contractioni cedunt, velorum instar navis.

Uteri Inflammatio.

Eadem quoque ex *Inflammatione* patitur; etenim præ affectu ac tumore cervicis extra propendet; nam in Uteri fundo exorta inflammatio sursum procedit: sin ad pedes tendat, extra prodit. Molesta utique, & horrenda, & fœda res; ad hæc, mulier ægrè potest, vel in latus, aut supina, decumbere, etiamsi pedes inflammatione nòn tententur. At si Uterus sursum recurrerit, fœminam quàm citissimè strangulat, & spiritum quasi laqueo elidit; neque enim antea dolorem sentit, ita ut exclamare possit, & ab astantibus opem deposcere, cùm plurimis citiùs intercludatur spiritus, & aliis vox. Itaque par est, ut qui intersunt Medicum priùs accersant, quàm mulier prorsus interierit. Porrò si ex casu aliquo interveneris, & *Inflammationem* subesse cognôris, venam secato, & præcipuè hanc, quæ in talo est; unde si sanguis haud probè fluxerit, eam, quæ in cubito est, incìdito: & a venâ tali detractionem repete. Item alia omnia exequere, quæcunque *Strangulatui* sine *Inflammatione* subveniunt: qualia sunt manuum pedumque ligaturæ, quæ usque ad torporem inducendum constringantur; fœdè olentium olfactus, uti liquidæ picis: villorum lanæ combustorum: lucernæ, cujus flamma sit exstincta: castorei, quod, præterquam quòd odore gravi moveat, nervos etiam refrigeratos calefacit; vetus etiam urina sensus intermortuos potenter exsuscitat, & Uterum ad inferiores partes abigit. Porrò Uteri regioni medicamenta odorata imponantur: ut unguentum quodvis lene, quodque minimè sensum vellicet, nardus, aut bacchar *Ægyptium*, vel id quod ex malabathri, arboris *Indicæ*, foliis conficitur, vel cinnamomum cum oleo aliquo boni odoris contusum: his autem muliebres inungantur loci; liquor item ex his confectus vulvæ immittatur. Sedes quoque medicamentis illinatur, quæ flatus eliciant; & alvus Lotionibus minimè acribus, sed mollibus, atque viscidis, quæque intestina lubrica

Marginal notes: Venæ sectio. — Graveolentium odor. — Beneolentium applicatio. — Alvi ductio.

lubrica faciant, ſubducatur : idque tantùm ut educantur ſtercora, quo vacua fiat Uteri ſedes ; conſtent itaque ex althææ, vel fœni græci ſucco, vel ex meliloto aut ſampſucho cum oleo decoctis.

Uteri depulſio.

Quòd ſi vi ac depulſione Uterus indigeat, validæ mulieris, aut viri lenioris manibus præcordia fœminæ comprimantur, aut faſciis aſtrictis ſuccingantur, quo locus in anguſtum redigi, neque ſurſum Uterus poſſit recurrere.

Sternutatoria.

Naribus apprehenſis, ſternutamenta excitentur : quibuſdam enim, ex contentione inter ſternuendum, Uterus in ſedem ſuam reductus eſt ; in nares itaque ſtruthii radix inſpiretur, aut piper, aut caſtoreum.

Cucurbitulæ.

Item Cucurbitulæ, ſine ferro, femoribus, ilibus, coxis, inguinibus, attrahendæ vulvæ gratiâ, accommodentur : & etiam ſpinæ dorſi, & inter ſcapulas, ut *Strangulatui* ſuccurratur.

Venæ in pube ſectio.

Quòd ſi ex *Inflammatione* oborta fuerit *Suffocatio*, vena ad pubem pertingens incidenda eſt : multumque ſanguinis mittendum. Facies fricetur, capilli vellicentur, comprimantur membra, ut mulier ad ſe redeat.

Aromatum uſus. Caſtoreum, & Hiera. Balneum, &c.

Ac ſi paululùm recreetur, in aromatum decocto deſideat, & odoratis rebus ſuffumigetur. Bibat etiam ante cibos aliquid caſtorei, & cum caſtoreo *Hieræ* parum. Poſtquam refecta fuerit, lavetur, & tempeſtivè ad conſuetudinem redeat ; & inſuper danda opera eſt, ut mulieri *Menſtruæ purgationes* quàm facillimè profundantur.

CURATIO SATYRIASIS.

Cap. XI.

NERVORUM in pudendis inflammatio penem arrigit, cum deſiderio Veneris, & dolore inter coëundum ; oriuntur autem intentiones convulſionibus ſimiles, quæ nullam mitigationem recipiunt : neque verò coitu malum ullo modo lenitur. Mentis etiam furor ſequitur, primò ut ſine pudore re Venereâ utantur : audaces enim illos inſatiabilis libido coitûs facit ; poſtquam verò morbus conquieverit, mente rurſus optimè conſtant.

Venæ ſectio.

His omnibus de cauſis, venæ in cubito taloque incidantur, & copiosè ac frequenter detrahatur ſanguis ; neque enim animæ defectionem inducere jam intempeſtivum eſt, ſimul ut mens torpida fiat, utque inflammatio mitigetur, utque pudendorum calor leniatur ; multus quippe ſanguis calorem & audaciam vehementer incendit, inflammationem alit, mentis perturbationi & confuſioni quaſi faces ſubdit.

Purgatio.

Univerſum porrò corpus medicamento *Hiera* perpurgetur ; neque enim purgatione tantùm egent,

egent, ſed etiam leni medicatione : quod utrumque præſtare *Hiera* poteſt. Lanis item ab ove ſordidis obvolvantur pudenda, & ilia, & locus inter inguen ac femur, qui Πληχὰς dicitur, & teſticuli ; lanas autem oleo roſaceo vinoque intingere oportet : haſque partes multâ Perfuſione madefacere, tam ut a lanis nullus oriatur fervor, quàm ut ipſe innatus calor a frigidâ ſuccorum facultate temperetur. Ejuſmodi quoque Cataplaſmata ſuperdanda : quæ ex pane fiant, cum plantaginis herbæ ſucco, & ſolano, & ſeride, & papaveris foliis, & aliis, quæcunque torporem ac frigus inducunt. Item ſimilibus pudenda, & locus inter inguen ac femur, qui Πληχὰς dicitur, coxæque inungantur : ut cicutâ cum aquâ, aut vino, aut aceto, mandragorâ, acaciâ ; & ſpongiis vice lanarum utitor. Interim alvum ſubducito malvæ decocto, & oleo, & melle ; omnia verò acria vitentur [q]. Cucurbitulæ coxis aut abdomini affigantur. Hirudines autem optimè faciunt ad ſanguinem ex intimis locis educendum ; & Cataplaſma vulneribus imponendum, ex micis panis, cum althæâ. Poſtea homo in aquâ deſideat, ubi artemiſia, ſalvia, & conyza fuerint decoctæ. At ſi longiori tempore vitium extrahatur, neque pro ratione minuatur affectus, timor autem convulſionis ſubſit, (ſiquidem his nervorum diſtentio frequenter oboritur,) curandi ratio immutanda eſt, & ad calefacientia tranſeundum. Oleo itaque gleucino, aut ſicyonio, vice roſacei, opus eſt ; & lanis mundis, & Cataplaſmatis calefacientibus : etenim nervorum inflammationes hujuſmodi medela aliquando mitigat ; caſtoreum quoque cum mulsâ propinetur. Cibus detur parum alens, frigidus ; ex frumento rariùs : ex oleribus plerumque conſtans, malvâ, blito, lactucâ, cucurbitâ & cucumere elixis, pepone maturo. Vino, & carni, quoad homo plurimùm fuerit a morbo refectus, parcendum ; vinum enim nervos calefacit, animum remollit, voluptatem revocat, ſemen creat, & ad Venerem exſtimulat.

Externè adhibita.

Clyſter.

Cucurbitulæ, & Hirudines.

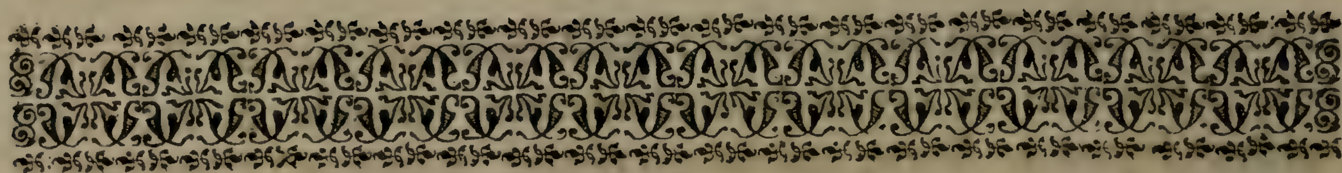
Seſſio in aquâ. Calidorum uſus.

Victus.

Hæc a me remedia ſint ad Acutos Morbos conſcripta. Medicus etiam ipſe debet aliqua conquirere, neque in alienos commentarios animum penitus intendere. Hactenus de Acutis, ita ut ordine, ſcriptis, vel per ſe ſingulis, vel ſimul omnibus, uti queas.

---

[q] Multa ex hoc Capite in Libros ſuos tranſtulit, celato *Aretæi* nomine, *Aëtius*, (Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 32.) Nam quæ ex *Galeno*, (De Loc. Affect. L. 6, c. 6.) illic adducit, ad *Priapiſmi* deſcriptionem tantùm pertinent.

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE CURATIONE DIUTURNORUM MORBORUM,

Liber Primus.

PROOE-

PROOEMIUM.

Cap. I.

IN Diuturnis Morbis periculosa est Medicinæ dilatio: nam ob cunctationem in affectus prolabuntur insanabiles. In his ea inflatio est, ut non facilè decedant, ubi semel invaserint; ac si diutiùs trahantur, temporis spatio vires acquirunt, & interdum usque ad mortis diem inhærescunt. Porrò ex levibus morbis majores enascuntur; & quanquam prior periculo vacet, tamen hujus proles perniciosa evadit. Ideo neque silere debet æger, vel quòd affectum deprehendi erubescat, vel quòd curationem metu defugiat: neque Medico cunctandum est; quoniam ad morbum insanabilem præstandum utraque res consentit. Etenim laborantium nonnulli, præsentium pariter ac futurorum ignari, ad finem usque vitæ unà cum morbo degunt: siquidem ut plurimùm neque pereunt, neque mortem reformidant; quapropter neque Medico se committunt. Huic rei testimonio est *Cephalæa*, de quâ proximè sermonem instituam.

CURATIO CEPHALÆÆ.

Cap. II.

CAPUT, quanto maximè ad vitam necessaria pars est, tanto graviùs in valetudine laborat. Atqui morborum capitis accessio tolerabilis est, cum exiguo dolore, & gravitate, & aurium tinnitu; quæ si intendantur, perniciosos habent exitus. Quare parvi dolores minimè contemnendi; nam in quibusdam exiguis depulsi sunt remediis. At si jam in vetustatem inciderint, quia majores cruciatus superveniunt, vena cubiti secetur; sed duobus antea diebus bibatur vinum. *Venæ sectio.* Tantum verò sanguinis detrahito, quantum vires tibi, has æstimanti, passuræ videantur. Verùm optimum est, ut non semel simulque mittatur, tam uti vires copiosam detractionem sustineant, quàm ut iisdem assiduè repetitis auxiliis summoveatur morbus. Idem in omnibus Diuturnis Morbis præstare convenit. Postea, per tres aut quatuor interjectos dies *Purgatio.*

liberaliùs

Venæ in fronte ſectio. Cucurbitula. Arteriotomia.

liberaliùs nutritis, propinetur *Hiera* purgans cum mulſâ: ſiquidem hæc a capite morbi alimentum maximè abducit; medicamenti menſura ſit, ad drachmas quatuor, vel quinque. Quòd ſi bene purgatus fuerit, lavetur homo, & vinum bibat, & vires inſtauret. Poſtea, rurſus vena frontis recta incidatur: ſiquidem hæc detractio præcipuè conducit; quantitas autem heminam æquet, vel parum exſuperet. Atqui vires hominis non ulteriùs convellendæ ſunt; neque enim vaſa exinanire convenit. Poſtea, crinibus novaculâ deraſis, Cucurbitulam unam vertici admoveto, & alteram deinde, ſine ferro, inter ſcapulas affigito; ſed cutim in vertice liberaliter ſcarifica, ut ſanguis & uberiùs attrahatur, & partes profundiores incidantur: nam *Cephalææ* medentur, quæ ad oſſa deſcendunt, remedia. Cùmque vulneribus cicatrix fuerit inducta, ſecentur arteriæ, quæ ponè aures geminæ ſunt, paululùm ab his ulteriùs ſitæ, quæque pulſibus ſe produnt; in priori parte auris aliæ ſunt juxta eas, ſiquidem prope Antitragum feruntur: quin & iſtæ quoque pulſibus patent. Majores autem prope oſſa incidantur, quoniam harum ſectio juvat; nam utriſque adjacent aliæ admodum tenues, quas incìdere prorſus eſt inutile. Modum verò incìdendi in Libro de Operationibus *Chirurgicis* expoſuimus. Hoc auxilium *Cephalææ*, & *Epilepſiæ*, & *Vertigini*, utque ſummatim loquar, omnibus Capitis morbis commune eſt.

Pituitæ a capite eductio.

In omnibus etiam, alvo priùs, vel per medicamentum aliquod purgans devoratum, vel per Lotionem, evacuatâ, pituita educenda eſt; modò ex naribus, per hæc quæ ſternutamenta excitant: modò ex ore, per medicamenta huic rei apta. Species horum, quæ ſternutamenta movent, ſunt piper, ſtruthii radix, caſtoreum, quæ commiſceri quoque poſſunt; hæc in tenuem pulverem redacta, & cribro tranſmiſſa, calamo, vel craſſo anſerinæ pennæ caule, inſpirentur. His pituitam copioſiùs ac valentiùs educit euphorbium, cum horum aliquo permixtum; quinetiam cum oleis miſceri poteſt, gleucino, aut ſicyonio, aut cum unguento ex ſtyrace: at valde liquidum efficitur, ita ut fuſile ſit; infunditur autem per naſi fiſtulam, quarum duæ ſunt, ambæ ab uno canale derivatæ, ita ut utrique ſimul unâ vice immitti poſſit; neque enim tolerari poteſt alterutriuſque naris ſigillatim dilatatio: caput enim protinus incenditur, & acerbus dolor invadit. Iſta verò, quæ per os pituitam eliciunt, ſunt ſinapi, coccus *Cnidius*, piper, herba pedicularis; hæc, ſibi invicem commixta, & per ſe, adhibentur. Quoniam autem iſta mandere, & continenter exſpuere licet, cum aquâ, vel mulſâ, vel poſcâ mixta, dentur ad eluendum os; ad tonſillas etiam reflexione colli depellatur humor, eæque emiſſione ſpiritûs colluanrur. Et poſtquam pituitæ quantum libet eduxeris, caput aquâ plurimâ calidâ lavato perfunditoque, ut in eo perſpiratio fiat, ſiquidem validæ ſunt obſtructiones.

Clyſter, & ſanguinis miſſio e naribus.

Cœna tenuis eſto, in quâ tamen, ad reſtituendum ſtomachum, vini aliquid aſſumatur, quoniam iſte plurimùm laborat. Deinde, viribus interim ægri confirmatis, Lotione conſuetâ utere, cui multum nitri inſperga-

ſpergatur, vel in quâ reſinæ terebinthinæ drachmæ eliquentur duæ. Poſtero autem die, ſanguinem ex interioribus naſi partibus detrahito; quod fiat, immiſſo longo inſtrumento, quod *Cateiadion*, vel eo, quæ *Storyne* vocatur: vel ſiquis hæc non in promtu habeat, oportet anſerinæ pennæ, abſciſſo craſſo caule, nervoſam partem denticulatim, inſtar ſerræ, incîdere, idque intra nares immittere uſque ad oſſa *Ethmoidea*, ac deinde utrâque manu agitare, ut a dentibus ſcarificetur locus; inde ſanguis facilè & copiosè effluet: tenues enim illìc venulæ deſinunt, & caro mollis eſt atque inciſioni opportuna. Alii multi ſunt apud vulgum ſcarificationis modi: utì herbis aſperis, & aridis lauri foliis, quæ naribus immittunt, digitiſque fortiter dimovent. Ubi verò, quantum ſatis fuerit, evacuâris, (quod erit heminæ dimidium,) nares ſpongiis ex poſcâ detergendæ ſunt, vel iis aliquid ex aridis medicamentis, quæ ſanguinem ſupprimunt, inſpirandum, ut galla, vel alumen ſciſſile, vel balauſtium.

Quòd ſi poſt hæc *Cephalæa* vel perſeveret, vel deſinat, ad curationis finem procedendum eſt; quia malum facilè reverti ſolet, & confirmatum plerumque delitefcit. Oportet itaque, crinibus novaculâ deraſis, (ſiquidem & hoc capiti prodeſt,) ferramentis hoc candentibus inurere; ſi id in ſuperficie tentes, partes, ubi muſculi ſunt: ſin ad os pervenire cupias, procul a muſculis, quia muſculorum uſtio nervorum diſtentiones excitat. Ac ſi ſuperficiem inuſſeris, vinum odoratum, album, cum oleo roſaceo, infundere ſufficiet; linteum verò madefactum ſuper cruſtas extendere oportet uſque ad tertium diem. At ſi cruſtæ altiùs deſcendant, porri comam cum ſale tritam, linteoque illitam, imponito. Tertio die, cruſtis ſummam cutem occupantibus, ceratum ex oleo roſâceo, profundioribus autem, lentem ex melle ſuperdato. Cæterùm de medicamentis cicatrici inducendæ aptis alio loco conſcribemus. Nonnulli ſupra frontem, ſecundùm *Suturam Coronalem*, cutem uſque ad os incîderunt, eoque etiam ad *Diploen* ſcalpto, vel inciſo, vulneri carnem rurſus induxere; alii os perforârunt uſque ad cerebri membranam; hæc profectò audacia ſunt auxilia, iis tamen utendum, ſi, aliis omnibus tentatis, *Cephalæa* adhuc inhæreat, & æger bono ſit animo, & corporis firmum habeat robur.

Capitis uſtio, & terebratio.

Ad exercitationes, recto corpore, ſenſim progrediendum eſt, quibus pectus atque humeri moveantur: adhibeatur manuum geſticulatio: halterum jactus: ſaltus: atque inter hæc, peritè corpus intorqueatur: frictio, primò & poſtremò, crurum, medio tempore, capitis.

Exercitationes.

Capiti pix continenter illinatur; idque rubefiat, modò ſinapi cum duplo pane inungendo, ne calor intolerabilis excitetur: modò medicamenta illinendo, utì id, quod ex limneſtide, & euphorbio, & pyrethro conſtat; proficit etiam & ad dolorem pro tempore mitigandum, & ad mali radicem exſtirpandam, thapſiæ lachryma, & cum hâc medicamenta, quotquot cutem tumefaciunt, & tubercula *Varis* ſimilia excitant.

Phœnigmi.

Victûs ratio. Victûs ratio, in omni doloris genere, tenuis eſto : potus exiguus, & aquæ potio, præſertim ante auxilii cujuſvis uſum. Ex toto acribus abſtineant, ut cepis, & alliis, & laſerpitio : a ſinapi verò non prorſus, ſiquidem hujus acrimonia, præterquam quòd ſtomacho prodeſt, capiti quoque non ingrata eſt; pituitam diſſolvens atque diſſlans, vel per inferiora depellens. Leguminum faba peſſima eſt, & ejus ſpecies, ut piſa, tam pallida, quàm longa ; ſecundo loco, lentes, quæ quibuſdam ſanè, ad concoctionem & excretionem promovendam, præditæ ſunt virtutibus, caput autem replent, & dolorem movent, cum pipere tamen elixæ non repudiandæ ſunt. Alica, & elota, ſuavis eſt cum vino, & melle, quantum ad dulcedinem ſufficiet : & ex eâdem quoque ſorbitio : & eadem cum juſculis ſimplicibus. Optimè verò faciunt in condimento, *Carycæa* dicto, caryi, coriandri, aniſi, & apii ſemina : his autem præſtat herba menthæ, & pulegii, quæ præterquam quòd bene oleant, vim etiam quandam habent, & urinam movendi, & expellendi flatus. Ex carnibus, vetuſtæ omnes malæ ſunt : ex recenter interfectis, gallus utilis eſt ; & inter aves, palumbes, & columba, & quotquot non ita multùm pingues ſint : ſuis extrema, lepus aſſatus ; caro autem bubula, & ovilla, ſuccos incraſſant, & caput implent : hœdina verò non prorſus mala eſt. Lac, & caſeus, capitis dolorem movent. Ex piſcibus, ſaxatiles deligendi, & quotquot in regione optimi habeantur. Ex oleribus, aſſumantur, quæcunque ventrem & urinam movent, ut malva, blitum, beta, aſparagi : & inter acres, braſſica : inter cruda, omnibus præſtat lactuca. Radices autem, vel elixæ, pravæ ſunt : radiculæ, & rapæ, & paſtinacæ, urinam quidem cient, ſed caput replent : ſiſarum inflationes facit, & ſtomachum in tumorem attollit. Vinum album, tenue, dulce aſcribatur, quæ ita aſtringat, ut alvum tamen non ſupprimat. Omnia bellaria capitis dolorem faciunt, omni palmularum genere excepto ; ex fructu, oporâ dicto, ficus & uvæ profunt, & quicquid ſuo tempore ſit optimum. Omnium vel juvantium repletio nocet : magis autem cruditas ; defatigatio minùs, quàm cruditas, offendit, quæ & ipſa tamen noxam infert. Exercitatio. Deambulatio matutina, exonerato priùs ventre, proficit, citra tamen ſpiritûs difficultatem, aut laſſitudinem : poſt cœnam etiam optima eſt. Geſtatio uſurpetur longa, ſine vento, ubi ſol caput minimè feriat : id enim offendit ſirius. Cum muliere coitus capiti nervisque officit, & *Convulſiones* provocat. Peregrinatio, in calidiores ex frigidis, & ex humidis in ſicciores locos, convenit. Confert etiam navigare, & in æquore vitam agere ; & ſiquis in maritimis regionibus degat, bonum eſt aquâ ſalsâ frigidâ lavari, & in mari natare, & in arenis volutari, & juxta æquor habitare.

Heterocraniæ eadem Curatio. *Heterocraniæ* eadem ſunt remedia ; nam quæ toti capiti proſunt, eadem ſingulis ejus partibus adhibere expedit. Helleborus. Quicunque per hæc morbum non evaſerint, helleboro albo uti debent, ultimo valentiſſimoque omnium evacuantium auxilio [a].

[a] Omnia notatu digna, quæ ſe ex *Archigene* depromere teſtatur *Aëtius*, (Lib. 6, c. 50.) in hoc Capite inveniuntur.

CURA-

CURATIO SCOTOMATICORUM.

CAP. III.

ET *Cephalææ* ſuccedit *Vertigo*, & ipſa per ſe quibuſdam de cauſis oritur; ut ex *Hæmorrhoidum* fluxu ſuppreſſo: vel ſi e naribus ſanguis non effluat, qui priùs effluere conſueverat: vel ſi corpus ſudore, aut exercitatione, non perſpiret, labori priùs aſſuetum. Itaque ſi ex *Cephalæa* ſubſiſtat, eâdem curandi ratione uti convenit, quæ in *Cephalæa* propoſita eſt; quænam autem violentiora atque ultima adhibenda ſint remedia, poſteriùs explicabimus. Sin ab aliquâ humorum ſuppreſſione morbus inciderit, uſitata excretio movenda eſt: nam ſalutaris eſt naturæ reverſio. At ſi hæc moretur, & increſcat malum, in aliis ſuppreſſionibus, ſive eorum quæ per nares, ſive eorum quæ per ſudorem ferri conſuêrant, vena cubiti ſecetur. Sin ex Jocinore, aut Liene, aut alio quovis in medio corpore poſitorum viſcerum, humoribus redundante vitium ſit ortum, Cucurbitula ſubveniet; oportet autem quantum ſanguinis per venam, tantum ex his Cucurbitulâ detrahere: is enim, ſicut etiam venter, cauſam alit. Poſtea capitis remedia uſurpanda; vena frontis recta, aut eæ, quæ in utrâque parte naſi, juxta oculorum angulos jacent, incîdendæ: admovenda vertici Cucurbitula: arteriæ ſecandæ: radendum, & rubefaciendum caput: pituita educenda, vel per nares, medicamentis ſternutamenta excitantibus, vel per os, ſicut antea præcepi; omnia denique, ordine in *Cephalæa* imperato, exequenda, niſi quòd inſuper cyclamini, vel anagallidis ſuccus, naribus infundi debeat.

Curatio eadem, quæ Cephalææ.

Verùm ubi omnia ad *Cephalæam* remedia præſtiteris, valentiora hæc contra *Vertiginem* adhibenda ſunt auxilia; vomitibus a cœnâ, & poſtea, ab eſu radicularum, uti oportet, ut per hæc etiam ad aſſumendum helleborum homo præparetur; nam, ante vehementia vomitoria, aſſuefaciendus eſt vomitioni ſtomachus: quinetiam pituita tenuior ita efficitur, quæque helleboro faciliùs diſſolvi queat. Hellebori autem exhibendi modi ſunt complures. Valentioribus dari poteſt, ad magnitudinem placentulæ, vel paulò liberaliùs, inciſus, cum alicâ elotâ, vel lente, & pondus ſit ad drachmas duas; imbecillioribus autem & tenuioribus præbeatur, cum melle decoctus, ad cochlearia duo vel tria; confectionis verò modum alio loco declarabimus [b]. Cæterùm, inter ſingula reme-

Vomitio ex helleboro.

[b] Libros enim de Pharmaciâ ſe confeciſſe ſæpiùs oſtendit. Plurima de hellebori exhibitione habet *Oribaſius*, (Med. Collect. L. 8, c. 1, 2, 3, 4, 7.) ex *Archigene* & *Herodoto Pneumaticis* deſumta.

dia,

dia, cibis refici debet æger, quo ea, quæ interim adhibentur, remedia ſuſtinere valeat.

Acceſſionis levatio.

Porrò in acceſſionibus ita ſuccurrendum eſt; crura ſupra talos atque genua, manûſque carpi & brachia infra humeros deliganda juxta cubitos. Caput oleo roſaceo, cum aceto, perfundatur: oportet autem oleo ſerpyllum, aut ſpondylium, aut hederas, aut aliquid horum ſimile, incoquere. Extremorum uſurpetur, & faciei frictio. Acetum olfaciat, mentham, pulegium, ipſa quoque cum aceto. Dentes diducantur, ſiquidem aliquando maxillas collidunt; titillentur tonſillæ, ut provocetur vomitus: nam interdum, rejectâ pituitâ, a tenebris excitantur. Hactenus de acceſſionis levamento, & tenebrarum diſcuſſione [c].

Victûs ratio. De ſomno.

At de universâ victûs ratione, tam inter curandum, quàm poſt curationem, ita judico. Multus ſomnus, & vigilia multa, pariter offendunt; multus quippe ſomnus capitis ſenſibus torporem inducit, vaporum exuberantiam, & ad quamvis actionem ſegnes facit: hæc autem gravitatis, & tinnitûs aurium, & ſplendorum ante oculos obverſantium cauſæ ſunt, quæ omnia morbi ſunt ſymptomata; vigilia verò cruditatem facit, corpus alimento privat, laſſitudinem corpori inducit, mentem contriſtat, & alienationi opportunam reddit: quapropter hi in *Furorem* & *Melancholiam* facilè incidunt; moderatus autem ſomnus ad rectam alimenti diſtributionem, & ad requiem ex diurnis laboribus, confert.

Frictio.

Subſiſtendum, ut reddatur alvus: etenim hæc perſpirationis maxima cauſa eſt; dein crura aſperis linteolis fricentur uſque ad ruborem, & poſtea, dorſum ac latera, poſtremò, caput.

Ambulatio.

Ab his ambulatio, in initio, ac fine, lenior: in medio, tantùm non cum curſu; quies rurſus, ac ſpiritûs receptio, poſt ambulationem.

Vocis exercitatio.

Vox exerceatur, graves potiùs ſonos emittendo; acuti namque caput diſtendunt, in temporibus palpitationes, in cerebro pulſationes faciunt, oculos inflant, in auribus tinnitus movent; vox tamen mediocriter acuta capiti prodeſt.

Geſtatio.

Deinde geſtationis tempus erit, ad gravitatem omnem capitis difflandam; hæc autem multa ſit, ſed citra laſſitudinem: neque verò in tortuoſis tramitibus, & aſſiduis viæ flexibus, quia hæc vertigines creant. Ambulationes quoque rectæ, longæque, ac læves ſunto. Quòd ſi prandio aſſuêrint, panis ſolus offeratur, & quantum exercitationes non impediat: nam ante has concoquere oportet.

Capitis, manuum, & oculorum, & crurum exercitationes.

Caput ac manus exercendæ, fricandæque; in his verò leniter agendum, ut revocetur calor, & inſtauretur caro, & reſtituantur vires; poſtea ſuum ipſius caput erectum fricato, diutiùs hunc laborem ſuſtinens. Quin & exercitationes ſcienter factæ, ita ut cervix tumefiat, & manus circumquaque protrudantur, corporis contentionem faciunt. Porrò, altè ſublato capite, oculos exercere oportet, manuum geſticulatione, aut diſcorum jactu, aut cæſtibus decertando. Obeſt autem pila, & parva, & magna: etenim capitis & oculorum circumvolutio atque intentio vertigines inducunt. Optimè faciunt

---

[c] Ab hâc Methodo non diſcrepat Curatio, quam ex *Archigene* & *Poſidonio* profert *Aëtius*. (L. 6, c. 7.)

ſaltus,

ſaltus, curſuſque; quin & omnia acria crurum exercitia totum corpus roborant. Frigida lavatio potior eſt, quàm nulla: nulla, quàm calida; frigida lavatio caput efficaciſſimè aſtringit, condenſat, ſiccat, quæ ſalutem reddunt: calida lavatio potenter humectat, diſſolvit, tenebras offundit, quæ res morbi capitis cauſæ exiſtunt: hujuſmodi ſunt Auſtri, qui & auditum gravem faciunt. Poſt exercitationes, quies, ut perturbatio ſedetur; capitis compreſſio ad pruritûs in cute commotionem.

Ante cibum aqua, vel vinum aquoſum propinetur; prandium tenue Cibus. ſit, in quo olerum coma aſſumatur, quæ ventrem emolliunt, malvæ, betæ, bliti; liquamen ſtomacho & palato conveniens, alvum leniens, quodque caput non gravet, ex thymo, & ſinapi, & thymbrâ confectum; ova, hyeme calida, æſtate frigida, putamine exuta, non aſſata; olivæ, palmulæ, ſalſamentum vetus; alica elota cum aliquo ex dulcibus, quantum ad hanc condiendam aſſumere velint, & cum his ſal. Otium imperetur: quies & vocis, & auditûs; ambulatio in aëre bono, & in loco, aut arboribus, aut herbis delectabili. Sub cœnæ tempus, omnino iterum frigidâ lavetur, corpore oleo parum inuncto: quod ſi fieri commodè nequeat, crura tantùm. Cœna conſtet ex frumento, uti itrio, vel alicæ ſorbitione, vel ex Ptiſanâ inter coquendum flatibus experti & concoctu facili factâ; medicamenta verò, quæ Ptiſanam condiant, ſint piper, pulegium, mentha, cepæ, aut porri paululum, quantum non ſtomachum repleat; porrò acetum acre non inutile eſt. Ex carnibus, aſſumantur pinguium animalium partes non pingues: ſuis caput, ac pedes: volatilia omnia; ſed quantitatem conjicere oportet; lepus, & venatio: gallina in promptu eſt, & convenit. Bellarium omne capitis dolorem movet, exceptis palmulis, & horariis ficubus, & uvâ, ſi homo inflationibus vacet: utiliter etiam aſſumi poſſunt ex ſecundis menſis, quæ facilè concoquuntur, nidorem non habent, & levia ſunt. Ab his ambulatio, mentis hilaritas, inter quietem ad ſomnos converſio.

CURATIO
EPILEPSIÆ.

Cap. IV.

INTER medicamenta, quicquid maximum ac valentiſſimum eſt, adversùs *Epilepſiam* uti oportet, ut hominem non modò affectu liberemus doloribus pleno, in ſingulis item acceſſionibus periculoſo, ſed etiam ſpeciei fœditate, & calamitatis opprobrio. Et profectò exiſtimo,

ſtimo, ſi ſemet invicem in acceſſionibus intuerentur, & ea, quæ patiuntur ægroti, cernerent, vitam ultra ducere non ſuſtinerent; verùm a ſe ipſis fœda hæc atque atrocia cujuſque mala ſenſûs privatio & ſublata videndi facultas occulit. Optimum eſt autem, ut medendi ratio Naturæ ductum ſequatur, ubi ætatis mutationibus hominem hæc multùm variat; nam ſi uſitatus malo victus, in quo morbus alitur, deſierit, id ulteriùs hominem non invadit, quia unà cum eo, quod illi antea gratum erat, decedit.

Curatio affecti Capitis eadem quæ Cephalææ.

Id itaque ſi *Caput* occupaverit, inhæret: quamobrem omnia facere neceſſe eſt, quæ in *Cephalææ* curatione præcepimus, quoad ſanguinis detractionem, & purgationem venarum, tam ejus, quæ in cubito, quàm hujus, quæ in fronte recta eſt: item quoad Cucurbitulas. Is autem non eſt uſque ad animæ defectionem mittendus; affectum enim iſta res arceſſit. Arteriæ omnes, & ante, & ponè aures, incîdendæ. Purgationes item inſtituendæ, quæ multo plus, quàm hæc omnia, valeant, *Hiera* ſcilicet purgante; & his quæ a capite pituitam eliciunt; quæ medicamenta ſui quæque generis fortiſſima eſſe debent; iſtorum enim habitus dolorum patiens eſt, eoſque alacritas ac bona ſpes tolerantes efficit.

Capitis uſtio, & terebratio.

Oportet etiam ignem admovere capiti: etenim valde proficit. Imprimis autem opus eſt, ut os uſque ad *Diploen* perforetur; deinde Ceratis, Cataplaſmatiſque utendum, quoad membrana ab oſſibus ſeceſſerit; oſſa nuda terebrâ circumcidenda, quanquam ea paululùm reſiſtant, uſque ad ſpontaneam horum ſeparationem, & quoad eorum atra & craſſa inventa fuerit membrana. Cúmque ad putrefactionem, & purgationem uſque, medelam audacter exſequente Medico, vulneri cicatrix inducta eſt, homo ex morbo liber evaſit. Maximè omnium *rubefactiones* capitis uſurpandæ: uſitatæ quidem, quaſcunque ſuperiùs propoſui; ſed his valentior eſt, quæ ex *Cantharidibus* conficitur: tribus autem antea diebus, quàm his utamur, ad veſicam tutandam bibatur lac, quia *Cantharides* magnopere veſicam lædunt. Hæc utique, ſi afficiatur *Caput.*

Phœnigmi.

Curatio, ſi Morbus medias corporis partes tentet.

At ſi *mediæ corporis partes* cauſam inducant, & ab his morbus oriatur: (id autem rariſſimè evenit, quia mediæ partes capiti, quod initium affectûs facit, utpote in magno malo, ſæpius conſentiunt;) utcunque verò res ſe habeat, etiam in his cubiti venam incîdito: ſiquidem hàc a viſceribus ſanguis effluet. Porrò hos etiam, idque magis quàm alios, purgato, & *Hiera*, & cneoro, & cocco *Cnidio*; etenim iſta pituitam educunt. Præſentiſſimum verò iſtis auxilium eſt a Cucurbitulâ. At Epithematum & Cataplaſmatum ſylva ſatis cognita eſt, & hæc ubique deſcribere ſupervacaneum videtur, niſi quatenus eorum vim nôſſe conveniat: quòd his ſcilicet extenuare, per halitus digerere, & corpora fluxa ac perſpirabilia reddere oporteat. Medicamenta item concoctionem promoventia, calida, ſicca, & urinam citantia, tam in alimento, quàm in medicatione, aſſumenda; inter quæ excellit caſtoreum ſæpius in menſe ex aquâ mulsâ potum: & medicamina etiam compoſita, quæcun-

Venæ ſectio. Purgatio.

Cucurbitula.

Externè adhibita.

Medicamenta per os ſumta.

que

que idem præſtant, ut *Antidotum ex Viperis*, *Theriaca* dicta, quod ex variis conficitur: & *Mithridaticum*, quod ex magis variis conſtat: nec non & hoc, quod *Antidotum Beſtini* dicitur. Etenim hæc concoctionem faciunt, bonos ſuccos creant, & urinam movent; nam quæcunque medicamenta ſimplicia conſcribi poſſunt, horum *Antidotorum* facultatibus continentur: cinnamomum, caſſia, malabathri folia, piperis, atque ſeſelis omnia genera; & quodnam denique valentiſſimorum remediorum in his non repereris? Fama eſt etiam, vulturis cerebrum, & crudæ fulicæ cor, & domeſticos feles comeſos affectum hunc diſcutere. Hæc ego ſanè non expertus ſum; homines autem ipſe aſpexi, qui Viri recenter jugulati ſanguinem, ſubjectâ vulneri phialâ hauſtum, combibêre. O ingentem neceſſitatem! quenquamne ſuſtinere poſſe, malo, quantumvis gravi, auxilio mederi tam horribili! atqui ex hoc ad ſanitatem, necne, pervenerint, nemo unquam mihi certò affirmare potuit. Apud alium quendam Authorem, jecur hominis comedendum eſſe, invenio. Verùm hæc quidem in eorum gratiam ſcripta ſint, qui eò miſeriæ devenerunt, ut hujuſmodi auxilia experiri ſuſtineant.

Victûs ratio.

Ad hæc, victûs ratione ſuccurrendum, & ſingulis rebus, quæ vel ab aliis, vel ab ipſomet ægro, præſtari queunt. Jam verò nihil negligendum, nihil temere agendum eſt: ſed omnino adhiberi debent ſingula, quæ vel minimùm juvent, nihilque, quod offendat; nam & ſpectacula multa viſui ingrata, & ſoni, & guſtus, & ſuffimenta plurima morbum acceſſunt. Omnibus itaque rebus diligenter attendere. Somnus multus craſſitudinem corporis, & ignaviam facit, & nebulam quandam ſenſibus offundit: mediocris autem prodeſt. Alvi excretio à ſomno, præſertim ſi flatus cum pituitâ reddantur, plurimùm juvat. Ambulationes longæ conveniunt, gratæ, non tortuoſæ, ubi aër bonus adducatur; ſub arboribus myrti, aut lauri: aut inter acres ac bene olentes herbas, calaminthar, pulegium, thymum, mentham, præcipuè inter ſylveſtres ac ſponte naſcentes, quod ſi fieri nequit, illìc, ubi arte cultuque producuntur. Ibidem quoque geſtationes fiant, ipſæ itidem rectæ. Itinera facere expedit: cavendo tamen, ne homo fluminis profluentem aquam, aut quidvis in circulo rotatum, aut circumvolutum turbinem inſpiciat; etenim imbecillior eſt, quàm ut firmum conſervet *Spiritum*; nam *Spiritus* cum orbe quovis convolvitur: circumvolutio autem *Vertiginem* & *Epilepſiam* provocat. A geſtatione, quieta ambulatio, quo ſedetur agitatio inter geſtandum orta. Manuum deinde exercitationes fiant, harum extremis linteolo e linis crudis confecto interim obvolutis. Inunctio non admodum pinguis. Frictio diuturna, ſed durior, ad denſandam cutem; tumidi enim & craſſi ſunt ex his plerique; in medio autem totius Frictionis caput erectum perfricetur. Exercitationes ad cervicem, atque humeros: manuum dimotio; omnia fiant, quemadmodum in *Scotomaticis* præcepi, ubi de hâc re abunde actum eſt; præterquam quòd acriores horum exercitationes eſſe debeant, ad ſudorem caloremque commovendum:

Margin notes: De ſomno. — Ambulatio. — Geſtatio. — Manuum, &c. exercitatio.

dum : hæc enim omnes partes extenuant. Cæterùm & in omni vitâ animum acrem facere oportet, citra iracundiam.

Cibus. Alimenta omnia ex craſſis leguminibus, mala ; ex frumento, panes ſicciores exhibendi : alica elota, & ſorbitiones ex hâc. Medicamenta, voluptatis causâ, eadem, quæ in ſuprà poſitis ; ſed acrium plura jam aſſumantur, piper, zinziber, liguſticum. Liquamina ex aceto, cum cymino, & delectant, & proſunt. Carnibus, præcipuè quidem, in totum : ſin minùs, in Curatione ſaltem abſtineant ; in refectione tamen, aſſumantur quæcunque vel naturâ leves fuerint, quales ſunt, volatilium, excepto anate : vel quæcunque concoctu faciles, ut lepus, ſuum pedes, & ſalſamentum ; poſt quæ ſitis bono eſt. Vini paululum bibatur, albi, tenuis, odorati, urinam moventis. Ex oleribus juvant, quotquot facultate acria ſunt, extenuant, urinam cient : utì braſſica, aſparagus, urtica ; crudorum, matura lactuca : cucumis autem & pepo viro forti ſupervacua ſunt, quæ a nonnullis tamen leviter deguſtari poſſunt : ſiquidem eorum copia nocet, cùm frigida ſint, & humida ; fici viridis, & uvæ maturæ uſus convenit. Ambulationes ; poſt has animi oblectatio, moleſtiâ vacans.

Veneris noxa. Ira obeſt ; obeſt etiam Venus : hæc enim ipſa res morbi Symptomata inducit [d]. Atqui de coitu Medici nonnulli falsò opinantur ; quoniam enim pueri in virum naturalis mutatio aliquid boni præſtat, horum Naturæ, intempeſtivo coitu, vim intulerunt, tanquam eos citiùs ita roboraturi. Iſti quidem a Naturâ ſponte præſtitutum tempus, in quo omnia fiunt remedia, ignorant ; hæc enim, ſingulis ætatibus propria, temporibus opportunis, gignit : in tempore, ſeminis, barbæ, canitiei, fit maturitas. Ecquis itaque Naturam Medicus variaverit, tum quoad ſeminis ex principio immutationem, tum quoad tempus ſingulis rebus præfinitum ? Quin & in morbi naturam impegerunt ; neque enim pueri aggrediendo jam coitui ampliùs opportuni ſunt, intempeſtivo rei experimento antea læſi.

Ubi degendum. Oportet autem in regionibus calidis ſiccisque degere ; ſiquidem morbus frigidum quoddam atque humidum eſt.

CURATIO MELANCHOLIÆ.

Cap. V.

In *Melancholicis*, de ſanguinis detractione deliberandum eſt, ex quo morbus naſcitur, ſicut etiam ex malorum humorum copiâ non exiguâ. Itaque ſi juvenilem ætatem, idque verno tempore, affectus hic invaſerit, vena incidatur dextri cubiti media, ut a Jecore opportuna

Venæ ſectio.

---

[d] *Democritus*, (ut inquit *Galenus*,) coitum parvam *Epilepſiam* vocavit.

fiat

fiat effuſio; etenim hoc viſcus & ſanguinis fons eſt, & bilem generat, quorum utrumque *Melancholiam* alit. Secetur autem, licèt homo tenuis, neque ſanguinis abundans fuerit; parum tamen mittendum, ita ut ſectionem vires ſentiant, neque tamen eâ labefactentur: etenim quanquam craſſus, & biliosus, & concretus fuerit ſanguis, &, quaſi amurca, niger, nihilominus iſte naturæ ſedes, atque alimentum eſt; quare ſi debito plus detraxeris, alimento deſtituta loco ſuo dimovetur Natura. At ſi ſanguine abundet æger, is plerumque non admodum vitioſus eſt; vena tamen incîdenda: verùm haud eodem die, ſed ex intervallo, quantum detrahi oportet ſanguinis mittendum eſt; detractionis modum vires indicabunt. Medio autem tempore liberaliùs homo nutriatur, quo faciliùs alteram evacuationem ſuſtineat. Siquidem & ventriculo, ipſi quoque ægrotanti ac laboranti, ſuccurrere neceſſe eſt: cùmque huic incumbat atra bilis, ægro, per unum diem priùs tenuiter nutrito, hellebori nigri drachmæ duæ ex aquâ mulsâ propinentur, ſiquidem iſte atram bilem ſubducit; quinetiam thymi *Attici* coma idem præſtat; ſed commodiſſimum eſt parem ſimul utriuſque portionem, ita ut ex ambobus duarum drachmarum pondus fiat, exhibere. Cæterùm a purgatione lavetur, vinique paululum aſſumat, & quicquid in cibis gratiſſimum exiſtimet; purgatio enim ſtomachi vires fatigat. Poſt hæc ad medias partes tranſeundum, cùmque has Cataplaſmate & Perfuſione relaxaveris, Cucurbitulam Jocinori, & Ventriculo, aut hujus ori admoveto: namque hæc detractio multo magis, quàm venæ ſectio, juvat; dorſo item, inter ſcapulas, alteram affigito, quâ parte adhæreſcit illi ſtomachus. Poſtea reficiatur iterum æger, & ſi alimento vires inſtauraverit, capiti raſo Cucurbitula applicetur: quia prima ac maxima morbi cauſa nervis ineſt; neque verò ſenſus ipſi noxâ vacant, ſiquidem a capite horum origo atque initium eſt: igitur ipſi quoque perverṫuntur, utpote ægritudinis participes; quidam verò, propter horum alienationem, etiam vitioſè ſentiunt. Stomacho autem præcipuè ſuccurrendum eſt, cùm ipſe itidem ægrotet, eique bilis atra inhæreſcat: igitur apſinthii ſuccus, ab exiguâ quantitate initio facto, ad cyathi menſuram propinetur, is enim bilis generationem prohibet; aloë item convenit, quæ bilem ad inferiora inteſtina deducit. Quòd ſi malum recens fuerit, neque multùm homo a naturali ſtatu deceſſerit, præter hæc aliâ medelâ opus non eſt: reliqua tamen victûs ratio neceſſaria eſt, & ad reſtaurandùm corporis habitum, & ad affectum exquiſitè perpurgandum, & ad vires confirmandas, ne morbus denuo revertatur; victum autem, qui in refectione uſurpari debet, poſteriùs exponam.

Purgatio.

Cucurbitula.

Stomachi cura.

At ſi, ab his paululùm repulſus, iterum affectus ingruere videatur, valentiora neceſſaria ſunt auxilia. Nulla itaque fiat mora; verùm ſi ex retentis, in muliere, *Menſtruis purgationibus*, aut in viro, ex *Hæmorrhoidum* profluvii ſuppreſſione, morbus initium ceperit, irritentur loci, & aliquid excretionis ſolitæ provocetur. Verùm ſi ea cunctetur, neque

Evacuatio ſolita movenda.

Venæ ſectio.

R r descen-

deſcendat, in aliam aliquam partem prolapſo ſanguine, & affectus increſcat, evacuatio fiat, primò a talis : & niſi quantum ſuffecerit ab

Purgatio.

hâc parte profluat, ſecetur etiam vena cubiti. Interjectis autem, ad reficiendum hominem, tribus vel quatuor diebus, *Hiera* purgans potui

Cucurbitula.

detur. Poſtea mediis partibus applicetur Cucurbitula, & Jocinori affigatur ; omneſque hæ res maturandæ, & quàm celerrimè conficiendæ. Neque enim parvis auxiliis affectus cedit : & ſi valentibus etiam reſiſtat, firmiter inhæreſcit *Melancholia* ; ac ſi univerſo corpori inſederit, ſenſibus, menti, ſanguini, biliqque, ac nervos etiam occupaverit, non modò ipſa inſanabilis evadit, ſed & alios in corpore morbos procreat, *Convulſionem*, *Inſaniam*, *Paralyſin* ; atqui ſi hæc e *Melancholia* naſcantur, ſanationem

Helleborus albus.

non recipiunt. Itaque ad mali curationem helleboro albo utendum ; ſed ante hujus uſum aſſuefaciendus vomitioni ſtomachus, & humores extenuandi, fluxumque corpus efficiendum eſt : iſta autem vomitus præſtant, modò jejuno ſtomacho, modò a radicularum eſu. Docebimus autem hujus rei & modum, & materiam ; docebimus etiam hellebori ſpecies, ejuſque aſſumendi rationem ; item, quo pacto ſingulas res ordinare priùs oporteat, & quibus modis in vomitione ſuccurrendum ſit, indicabimus. Incredibile eſt, niſi ab his morbus fuerit omnino depulſus, aut per multos ſaltem annos intermiſerit : plerumque enim poſtea rurſum *Melancholia* ſuboritur. At ſi tenaciter adhuc inhæreſcat, non ultrà morandum eſt, quin omnia, quæ ad helleborum pertinent, adminiſtrentur. Atqui ægroti omnes ad ſanitatem nullo modo perduci queunt : id enim ſi præſtare poſſet Medicus, *Deos* ipſos potentiâ antecelleret ; poteſt autem Medicus & dolores tollere, & malorum intermiſſiones facere, & morbos ipſos occultare. Vel itaque, his adhibitis, deſiſtendum, & ægroti detrectanda cura eſt, excuſatione factâ, eò quòd morbus ſanari nequeat : vel ad finem uſque, ut levetur ſaltem, artis tentanda ſunt præſidia. Detur autem ſubinde *Hiera* quæ ex aloë conſtat, quod medicamentum *Melancholiæ* præcipuum eſt, cùm ſtomacho & jocinori ſubveniat, bilemque expurget. Quinetiam, malvæ ſeminis drachmam ex aquâ propinare, utiliſſimum eſſe quidam experimento confirmavit. Porrò innumera ſunt medicamenta ſimplicia, quorum alia aliis prodeſſe poterint.

Refectio.

Cæterùm ab his laboribus ad refectionem veniendum eſt : in quibuſdam enim, procedente curatione, morbus quidem de ſede ſuâ labefactatus eſt ; verùm ubi homo ad carnem vireſque jam inſtaurandas pervenit, mali omnia ſimul obliterata ſunt veſtigia ; ſiquidem Naturæ robur ſa-

Aquarum naturaliter calidarum uſus.

nitatem, imbecillitas autem morbos parit. Ad refectionem itaque ſe convertat æger, in naturalibus aquis calidis ſæpe commorans : etenim ea, quæ his inſunt, medicamenta juvant, ut bitumen, aut ſulphur, aut alumen, quæque in iis reperiuntur, aliæ plurimæ facultates ; ſiquidem humiditas, poſt morbi ariditatem & medelæ vexationem, convenit : raræ verò molleſque carnes ad morbi depulſionem maximè conducunt : verùm

iſtæ

iſtæ in *Melancholicis* aridæ ſunt ac denſæ. Inunctio pinguis cum leni frictione adhibeatur, cum multo autem oleo contineat * * * * * * * * panes loti, cum vino aliquo dulci, ut ſapâ *Cretica*, aut *Scybellite* ex *Pamphylia*, vel vino cum melle jampridem permixto. Ova & frigidiora, & calida, putaminibus nudata, conveniunt; ex carnibus aſſumantur, quæ non pingues ſunt, quæque detergendi facultatem habent: ſuis pedes, & capitis partes; avium alæ pinguedinis expertes; ex venatione, leporum, caprearum, damarum caro; ex fructu, oporâ dicto, quicquid optimum fuerit. At propter ſtomachi ſubverſionem, ante cibum proſpiciendum eſt, ne is acceptus vomitu rejiciatur. Quamobrem ſemper, ante alimenti aſſumtionem, exhibeatur mulſæ cyathus dimidius, &, ad ſtomachi purgationem, vomitu reddatur: nam ita cibus in ventriculo permanebit. Medicamina autem ad neceſſarias res purgatione educendas apta ſunt, pini, & urticæ fructus, coccali, & piperis ſemina, amygdala amara, quibus mel conſiſtentiam faciet. Quòd ſi exſiccare velis, optimè proficit myrrha, & iridis radix, & medicamentum ex *Viperis*, & *Beſtini*, & *Mithridatis Antidotum*, & alia innumera. Quod ad Epithemata pertinet, pro Cataplaſmatum materiâ ſit melilotum, & papaver, & terebinthi lachryma, & hyſſopum, & oleum roſaceum, vel œnanthinum, quæ omnia cerâ cogantur. Adhibeatur inunctio pinguis: geſtationes: ambulatio: & alia, quotquot carnem inſtaurant, ac vires reficiunt, Naturamque in habitum ſuum priſtinum reducunt.

Victus ratio.

Vomitio, & medicamina ante cibum.

Epithemata.

Exercitatio.

---

* * * * * * *

* * * * * *

* * * * *

CURATIO PHTHISIS.

Cap. VIII.

* * * quemadmodum in navi, ac maris tranquillitate; nam ſi res ægroto proſperè cedant, in æquore geſtari poterit, atque illic vitam agere: etenim aqua ſalſa ſiccitatem quandam *Ulceribus* communicat. A geſtatione quieſcens oleo pingui inungatur; & poſt frictiones * * perfuſus,

Geſtatio.

Cibus. perfusus, primò paululum, deinde huic paulatim adjiciendum, ad quinque aut sex heminas, aut multo etiam amplius : sin minùs, quantum quisque ferre poterit ; id enim sæpe pro omni alimento suffecit. Lac autem assumtu suave est, potu facillimum, nutritu solidum, & omni cibo a pueritiâ familiarius, visui etiam ob candorem delectabile ; ad hæc medicamentum est, quod arteriam aspritudine liberat, guttur expandit, pituitam educens spiritum reddit facilem, & ad inferiora lubricè transit ; præterea medicamen *Vlceribus* dulce est, & alio quovis mitius [e]. Itaque si multum hujus quispiam bibat, nullo alio alimento indiget : nam utile est ut in valetudine idem lac & pro cibo, & pro medicamento sit ; siquidem & gentes sunt, quæ lacte vescuntur, *Galactophagi* [f] dicti, neque frumentum unquam comedunt. Prosunt autem cum lacte puls, itria, alica elota, & quæcunque edulia ex lacte conficiuntur. Quòd si aliud alimentum desideret, ejusmodi sit, Ptisanæ cremor, concoctu facilis, tenuis : ita verò condiri debet, ut quàm facillimè sorbeatur ; & siquid ad gustûs voluptatem adjiciatur, hoc medicinale sit, ligustici coma, pulegium, mentha, salis paululum, acetum, aut mel ; quòd si stomachus malè concoquat, id utique offeratur : sin is nihil tale postulet, omnibus ipsa præstat Ptisana. Licet autem Ptisanam in alicam permutare : minùs enim inflat, neque ita ægrè concoquitur ; ipsa quoque, tanquam Ptisana, detergens facta, pinsatur. In humidioribus rejectionibus *Vlcera* purgant fabæ, sed inflationes faciunt : pisa item, & ochri, quo minùs inflant, eo minùs etiam *Vlcera* purgant ; ex symptomatis itaque conjecturam faciens, his utere ; eorum condimenta eadem sunto, quæ in Ptisanæ præparatione exposui. Ova assumantur, ex igne, aquea, calida : sed optima sunt, si ex animalibus dentur recens edita priusquam * * * * * * *

---

* * * * * * * *

* * * * * * *

* * * * * *

[e] Hæc ultima, quæ de Lactis virtutibus prædicantur, de Oxymelite iisdem verbis dicit *Hippocrates.* (De Vict. Acut.) An igitur ea ad Lac, per scripti hujus mutilationem, traducta sunt ? Certè quædam hìc enumeratæ facultates ad Lac vix referri posse videntur.
[f] *Homer.* & *Herodot.*

CURA-

CURATIO JOCINORIS.

Cap. XIII.

* * * Jocinori *Ulcus* pernicioſum inſit. Perículoſiſſimus autem eſt, qui in ventrem fit, puris confluxus, ſi ad ſuperiora tendens per ſtomachum iter ſibi faciat; alimentum enim vitæ cauſa eſt: ipſius alimenti dux eſt ſtomachus, & præterea medicamenta internis partibus diſtribuit; itaque ſi ad reliqua mala deglutiendi tarditas acceſſerit, ægrum morbo ac fame celeriùs conſumi neceſſe eſt. Cæterùm loci cujuſque indicia, quo ſe pus converſurum eſt, alia ſunt, & alia. Nam ſi per inteſtina tranſeat, torſiones fiunt: alvus liquida eſt: pituita ac bilis fertur, deinde ſanguinis grumi cum humore circumfluo, vel liquor ſimilis aquæ in quâ cruda fuerit caro elota. Quòd ſi ad veſicam tendat, gravitas in renibus lumbiſque percipitur: multa primò exeunt, & bile tincta: deinde, turbida, quæ neque ſubſidunt, neque conſiſtunt: ad extremum verò, ſedimentum album apparet. Sin ad ſtomachum ſurſum feratur, nauſea, cibi faſtidium, pituitæ, vel bilis vomitus, animæ defectio, vertigo, uſque dum ruptus ſit *Abſceſſus*.

Signa Puris per Inteſtina tranſeuntis.

Per Veſicam.

Per Stomachum.

Præſertim itaque pus in aliam partem avertatur: ſiquidem hæc mala eſt via. At ſi pus hàc violentiùs ferri repereris, omni ratione ſuccurrendum eſt, ſtomachoque ſubveniendum, & cibis, & medicamentis, & victûs ratione, & omnia leniter agenda. Medicamentis utendum, ut rumpatur *Abſceſſus* ſinus: quamobrem hyſſopi herbam cum mulsâ potui dato, & marrubii comam, cum mulsâ itidem, & apſinthii ſucco. Hæc utique ante cibos bibere oportet, ut humores tenues fiant, & viæ lubricæ efficiantur, & ſuppuratæ partes facilè rumpi poſſint. Detur etiam aſininum lac, læve, bilem non generans, bene nutriens, quod in caſeum non ſpiſſeſcit, quæ lactis virtus eſt. Ad hæc ægro gratificandum eſt in cibo ac potione, quæ, quanquam convenientibus paulo deteriora fuerint, nihilominus, ſi ea expetat, concedantur [g]; nam per ſtomachum tranſibit ingratum ac nauſeam movens pus: & nonnullos tranſitus hic offendit; porrò cavendum eſt, ne jejuni unquam maneant, & ſiquid aſſumant, id purum atque ſincerum eſto. Oportet etiam, in cæteris profuſionibus, curam ſtomacho diligentiſſimam adhibere, quandoquidem omnibus medicamentis iter iſte præbeat. Neque interim Jocinoris obliviſci debemus,

Per Stomachum fluentis auxilia.

---

[g] Hippoc. Aph. 38, Sect. 2.

Per Urinam puris eductio.

ubi *Ulcerum* radix eſt. At ſi ad veſicam feratur, urinam citantibus educendum eſt, ut aſari radice, & phu, & adianto, & meo, in potione ſumtis cum mulsâ; ex compoſitis, *Beſtini Antidotum*, & medicamentum quod ex veſicariâ conſtat, optimè faciunt, & quotquot præter hæc uſus comprobaverit. Verùm ſi per inteſtina pus educas, id lac præſtabit, aſinæ præſertim: quod ſi deſit, capræ, aut ovis; ſuccos item lubricos & abſtergentes exhibeto, ut Ptiſanæ cremorem pipere, zinzibere, & liguſtico condîtum. Utque ſummatim de universâ ratione victûs loquar, in quâlibet eruptione alimenta ſint boni ſucci, ſtomacho apta, concoctu facilia: vel cremores, aut ex lacte pultes, amylus, itria cum lacte [h] * *

Per inteſtina eductio.

Victus.

CURATIO

LIENIS.

Cap. XIV.

SCIRRHI in *Liene* ægerrimè diſcutiuntur; & ſi ex hoc alii morbi procreentur, ut *Hydrops*, aut *Cachexia*, malum ſanationem vix admittit. Hâc itaque in *Scirrho* curatione Medicus utatur. Orientes avertere, & recenter inchoatos diſcutere oportet; inflammationibus etiam reſiſtendum, ſi *Scirrhi* ſuccedentem illis *Suppurationem* diſflare velle videantur; nam hæc ad inflammationem ſpectant. Porrò iis remediis utendum, quæ in acutis hujus viſceris affectibus propoſui [i]. Quòd ſi omnia præſtiteris, & inflammatus adhuc maneat *Scirrhus*, etiam igni ſimilibus [k] ad emolliendam duritiem utere; Perfuſionibus ex aceto, oleo, & melle; ſed, lanarum vice, pannos linteos complicatos adhibe: his myrobalanum cribro trajectam inſperge; Cataplaſmatiſque quàm molliſſimis * * * * * * *

* * * * * * *

* * * * * *

---

[h] *Archigenis* ſcripta quædam, de Curatione *Suppurati*, *Ulceratique Jecoris*, ejuſque *Scirrhi*, ſuperſunt apud *Aëtium*; (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 4 & 5 & 6.) quæ, quia hæc ſunt manca, iis commodè adjici poſſunt. [i] In Curatione Jecoris acutorum affectuum; ubi Lieni ſimiliter medendum eſſe præcipit. (Cur. Acut. Morb. L. 2, c. 6.) [k] *Phœnigmis* item, in *Lienis Scirrho*, utitur *Archigenes*: & alia multa de ejus Curatione ſcribit. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 11.)

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE CURATIONE DIUTURNORUM MORBORUM,

LIBER SECUNDUS.

CURA-

* * * * * * * *

* * * * * * *

* * * * * * * *

CURATIO DIABETIS.

Cap. II.

Diabetes Hydropi ſimilis.

MORBUS *Diabetes* dictus, ſi cauſam & affectum ſpectes, *Hydropis* ſpecies eſt: & parte tantùm, per quam humor exit, ab eo differens. Nam *Aſcitis* receptaculum eſt membrana *Peritonæum* dicta, neque humor exitum habet, ſed illìc remanens inundat; & in *Diabete*, humor ab ægrotantis corpore eodem modo fertur, idque ſimiliter contabeſcit: liquor autem in Renes ac Veſicam confluit, & per has partes exit. Hæc, in *Hydropicis*, aquæ via eſt, ſi morbus ad ſanitatem inclinet: ſub quo tamen cauſæ etiam ſolutio neceſſaria eſt, non oneris tantùm levatio. Verùm in *Diabete*, ſitis vehementiùs urget, ſiquidem humor effluens corpus exſiccat.

Sitis remedia.

Auxilia tabi medendæ eadem ſunto, quæ in *Hydropicis*. Ad ſitim verò exſtinguendam magnâ medelâ opus eſt, quoniam in hoc malo iſta dolores omnes longè exſuperat; & ſiquid bibant, id urinam citat, quæ & ipſa profluit, & multa in corpore liquefaciens ſecum educit. Remedia itaque neceſſaria ſunt, quæ ſitim temperent: ea enim adeſt cum inexplebili potionis deſiderio, cui nulla, quantacunque fuerit, mederi poteſt humoris copia. Prorſus autem ſtomacho, ubi ſitis origo ac fons eſt, ſuccurratur.

Purgatio, & Stomachi externa remedia.

Ventre itaque *Hiera* priùs purgato, Epithematis utere ex nardo, maſtiche, palmulis, & cydoniis malis crudis; quorum ſuccus, cum nardo, & oleo roſaceo, ad Perfuſionem optimè facit; caro autem, cum maſtiche, & palmulis, pro Cataplaſmate ſit: cerâ autem hæc, & unguento nardino, bene miſcentur; vel acaciæ, & hypocyſtidis ſucci & pro Perfuſionibus, & pro Cataplaſmatis, uſurpari poſſunt.

Victus.

Aqua ſit pro potu, quæ cum fructibus, oporâ dictis, decoquatur; pro cibo lac, quæque unà cum hoc conficiuntur alimenta, amylus, alica, ſorbitiones. Vinum aſtringens, ad roborandum ſtomachum, præcipuè meracius, ad evaporandos diſſipandoſque cæteros humores: ſiquidem ſalſa ſitim movent; vinum verò aſtringens, ſimulque refrigerans, corpus immutat, ac temperatum efficit: vinum etiam dulce, tanquam ſanguis, vires inſtaurat, quia ſanguinem procreat. Medicamenta com-

compoſita ſint ejuſmodi, utì id, quod ex *Viperis* conſtat, quodque *Mithridaticum* vocatur, quodque ex oporâ conficitur, & cætera, quæ adversùs *Hydropem* valent. Porrò univerſa victûs ratio, ac vita eadem inſtituatur [a]. Medi-camenta.

CURATIO CALCULI, ET EXULCERATIONIS RENUM.

CAP. III.

DE *Inflammatione*, & *Sanguinis profluvio*, & aliis Renum vitiis, quæ acutè interimunt, in Acutis Morbis conſcripſimus. Verùm de horum *Exulceratione*, & *Calculorum* in his procreatione, quæ ſenes plerumque uſque ad mortis diem comitantur, præcipuè jam tractamus; ut, ſi fieri poſſit, mala hæc ſanentur: ſin minùs, ut ægri dolores ſaltem leniantur.

Calculi Curatio.

Cæterùm habitum, ad *Calculos* procreandos aptum, huic rei inidoneum facere nullo modo poſſumus; Uterum enim ſterilem reddere facilius eſt, quàm Renes, *Calculis* creandis aptos, ab eorum generatione prohibere. Quapropter ad tranſitum *Calculis* expediendum opem ferre oportet. Itaque ſi tenaciter inhæreſcat *Calculus*, auxilia indicabimus; nam doloribus vehementer affligantur, & interdum etiam torſionibus, Colique volvulo, & urinæ ſuppreſſione abſumuntur: Renes enim & Colon ſemet invicem contingunt. Itaque ſi *Calculi* inhæreant, neque urina reddi poſſit, & inteſtina torqueantur, venam tali, qui affecto Reni in

Venæ ſectio.

[a] Caput hoc mancum eſſe ex *Aëtio* patet, qui (Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 1.) hæc habet. " Optima verò, inquit *Aretæus*, eſt in dolio facta evaporatio ad exſudandum, eo modo ut " caput extra dolium promineat, frigidumque aërem attrahat, reliquum verò corpus omne " calefiat ". *Græca* his reſpondentia, quæ ex *Aëtii* MS. in Galliarum Regis Bibliothecâ petita ſunt, vid. in Not. ad Var. Lect. ad hunc locum. Ex eodem MS. prolata ſunt *Græca*, quæ *Aëtius* ſe ex *Aretæo* proferre teſtatur de Signis *Diabetis*, quæque in Not. ad Var. Lect. ad Caput illud videri poſſunt. Eadem iſta verba, de Curatione *Diabetis*, quæ *Aëtius* ex *Aretæo* adducit, ex *Rufo* ſe deſumere inquit *Oribaſius*. (Synopſ. L. 9, c. 36.) Quin & ea, quæ verba hæc ſequuntur, in *Aëtio* & *Oribaſio* eadem ſunt, quæ tamen ad *Aretæum* pertinere haud ſatis liquet; iſta verò, quæ paulò pòſt de vino ſcribit *Aëtius*, ex *Aretæo* planè excerpſit. Quædam ex *Archigene*, ibidem, de *Diabetis* curatione, exſcribit *Aëtius*.

directum jacet, incidito; etenim ſanguinis a Renibus effuſiones aſtrictionem, quæ ex *Calculis* oritur, relaxant: inflammatio enim omnes has partes occupat, & quaſi vinculo conſtringit; atqui vaſorum exinanitio inflammationem ſolvit. Perfuſio. Lumbi quoque juxta Renum ſedem perfundantur; idque oleo, cui, ſive id recens, ſive vetus fuerit, injiciatur ruta: urinam quoque ciebit anethi coma, vel roſmarinus, aut ſampſychum; his, tanquam aquâ, perfundendum eſt: inunctiones enim parum proſunt. Fomenta & Cataplaſmata. His etiam fovendum eſt, cum oleo chamæmelæ veſicis bubulis infuſo; eadem eſto Cataplaſmatum materia, cum farinâ. Cucurbitulæ. Interdum Cucurbitula, ſine ferro, *Calculorum* inhæſionem tollit; ſed optimè feceris, ſi in inflammatione ſcarificationem adhibueris. In Oleo ſeſſio. Quòd ſi his peractis fixi adhuc maneant *Calculi*, homo in oleum demittendus eſt; id enim ſimul omnia præſtat; tepor enim partes relaxat, & viſcidas quodammodo facit: acrimonia verò ad excretionem irritat; hæc utique *Calculis* exitum aperiunt, eoſque provocant. Medicamenta. Inter medicamenta ſimplicia, potui dentur radices phu, mei, aſari: herbæ, prionitis, ſii, aut petroſelini; ex compoſitis, unguenta quotquot nardum habent, & caſſiam, & myrrham, & cinnamomum, [b] * * * * * *

Exulcerationis Curatio. Cicatrici inducendæ prodeſt ſinapi, & ab igne cruſtæ, & Epithemata ſuprà propoſita. At victûs ratio, & inunctio, & navigatio, & in mari vitæ traductio, omnia Renum morbis ſubveniunt.

---

* * * * * * * *

* * * * * * *

CURATIO GONORRHOEÆ.

Cap. V.

ET propter affectûs turpitudinem, & propter tabis periculum, & ob liberorum procreationis uſum, *Gonorrhœa*, malorum omnium cauſa, quamcitiſſimè depellenda eſt. Refrigeratio, & aſtrictio. Hæc itaque primò, tanquam *Fluxio* communis, curetur; aſtringendo ſcilicet partes circa veſicam, & fluentes locos: & refrigerando lumbos, ilia, pudenda, ac teſticulos, ne ſemen ultrà profluat. Calefactio. Deinde rurſus omne corpus calefaciendum

---

[b] Ex *Archigene* habemus Smegma ad Renum Calculos; (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 5.) Malagma; (c. 7.) Antidota; (c. 13.)

dum est, ad exsiccandas vias, astrictione scilicet, & perfusione : ad quod faciet lana ab ove sordida, & pro oleo, unguentum rosaceum, vel œnanthinum, cum vino albo, odorato ; calor autem sensim movendus oleo communi in quo melilotum inferbuerit, & sampsychum, & rosmarinus, aut conyza : optima est etiam anethi coma, & multo etiam magis ruta. Iisdem, in Cataplasmatis, utere, cum hordei, aut ervi farinâ, & irionis semine, & nitro, quibus, ut hæc omnia conspirent atque commisceantur, mel adjici potest. Talia sunt etiam Cataplasmata, quæcunque cutem rubefaciunt, pustulasque excitant, & fluxionem derivant, & locos tepefaciunt : tale est *Emplastrum Viride*, quodque ex lauri baccis conficitur. Castoreum quoque frequenter bibendum, & radix halicacabi ad drachmam, & menthæ decoctum ; ex compositis autem, id quod ex gemino pipere constat : optimum etiam est *Symphonis*, & *Philonis Antidotum*, idque quod ex *Scincho* bestiâ ad potionem paratur, & *Bestini Antidotum*, & illud, quod ex *Viperis* reptilibus conficitur. Curatio autem prorsus a ratione victûs petenda est ; fidendumque exercitationibus, & ambulationi, & gestationibus : hæc enim habitum calefaciunt, cujus rei affectus indiget. Quòd si æger a rebus Venereis temperet, & frigidâ lavetur, spes est fore ut homo virilem habitum quàm celerrimè acquirat. Victûs ratio.

CURATIO STOMACHICORUM.

Cap. VI.

[c] IN aliis affectibus, post Curationem, victûs ratio ad vires & corporis robur confert : (bona concoctio prodest ;) ista autem in *Stomachicis* solis offendit. Quemadmodum itaque bona concoctio comparetur, indicabo ; nam gestatio, deambulationes, corporis, & vocis exercitatio, & alimenta concoctu facilia ad expugnandum stomachi fastidium sufficiunt, quæ tamen omnia longam concoquendi imbecillitatem tollere non possunt, neque corporis habitum ex macilento pinguem atque carnosum efficere. His multo magis, quàm aliis ægrotantibus, gratificandum est, & omnia commodissimè præstanda [d] : eorumque cupiditatibus obsequi debet Medicus, nisi quid magnopere noxium desiderent ; nam ita factu optimum est, si non rerum valde juvantium appetitu moveantur. Medicamenta potui dentur, apsinthii succus, unguentum nardinum, *Theriaca*, & petroselini, & piperis, & zinziberis, & seselis semina ; Victus. Medicamenta ad concoctionem.

[c] Videntur aliqua hîc deficere, quia nihil ferè, nisi de iis quæ ad victum pertinent, dictum est. [d] Hippocratis verba. (Epidem. L. 6, Sect. 4.)

Epithemata. mina; hæc utique ad concoctionem valent. Pectori etiam Epithema aſtringens imponatur, ex nardo, maſtiche, aloë, acaciâ, & malorum cydoniorum ſucco; quin & malorum caro cum palmulis contuſa Epithema fiet aſtringens; alia quoque adhibeantur, quæ, in *Diabetis* Curatione, ad ſitis exſtinctionem commemoravi: eadem enim in his ſitim movent, cùm Stomachi conſtitutio in *Stomachicis* plerumque ſiti vacet.

CURATIO
COELIACORUM.

Cap. VII.

SI ventriculus cibos retinere nequeat, & alimentum inconcoctum, immutatum, & crudum effluat, nihilque in corporis molem feratur, *Cœliacos* hos vocamus; nimirum ob innatam caloris, qui concoctioni inſervit, refrigerationem, & ob facultatis imbecillitatem, quæ alimenta digerit.

Imprimis itaque ventriculum oportet quiete ac inediâ a laboribus recreare; nam ita revertentur vires. Vomitus. At ſi copia in ſtomacho ſubeſſe videatur, jejunis, ex aquâ vel mulsâ, vomendum eſt. Epithemata. Ventriculus ipſe, ut aſtringatur, obtegendus perfundenduſque lanis ab ove ſuccidis, quæ unguento roſaceo, aut œnanthino, aut melino inungantur, vel, quod optimum eſt, lentiſcino[e], cum hypocyſtide, & olivâ immaturâ; & cum his Cataplaſmata ſuperdentur, ad tactum calida, & facultate aſtringentia. Cucurbitula. Et ſicubi in Jocinore, aut Ventriculi ore, diſtentiones inflammationeſve appareant, admotâ Cucurbitulâ concidatur cutis; ſunt enim, quibus hoc auxilium per ſe ſuffecit. Hirudines. Cùmque Ceratis impoſitis vulnera fuerint ad cicatricem perducta, & ad duritiem devenerint, huc Hirudines admoveto. Epithemata ad concoctionem. Deinde Epithemata ad concoctionem facientia ſuperimponantur, quale eſt id, quod ex ſeminibus conſtat[f], quodque, ſi chamæleontis radix adjiciatur, optimum eſt: & id, quod ex lauri baccis conficitur[f]: necnon & Malagma *Viride* dictum: meumque, ut id apello, *Myſterium*; hæc enim & emolliunt, & incidunt, & colorem excitant, & viſcerum inflationes diſcutiunt, quæ omnia, ut aſtrictio fiat, præſtari debent; cæterùm & ſinapi, & limneſtis, & euphorbium, & quotquot ejuſmodi ſunt, omnia refrigerationem arcent, & calorem reſuſcitant. Medicamenta aſtringentia. Ejuſmodi quoque medicamenta, aſtringendi gratiâ, bibere oportet; imprimis utilis eſt plantaginis ſuccus, cum aquâ myrtis

---

[e] His congrua habet *Archigenes*. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 37.) [f f] Malagmatis his etiam in affectu hoc utitur *Archigenes*. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1. c. 37.)

aut

aut malis cydoniis aſtringente redditâ: optimus etiam eſt uvæ immaturæ acinus. Vina aſſumantur perquam aſtringentia. Deinde medicamenta potui dentur ventrem calefacientia, quotquot ex zinzibere, & pipere, & petroſelini ſemine conficiuntur, & *Theriaca* ſummopere coagmentata. At ſi per hæc morbus aut nihil, aut parum, remiſerit, vomitionibus a radicularum eſu utere: & ſi in his hellebori albi radicem per noctem unam occulueris, purgationem valentiſſimam effeceris, quæ frigidos purgabit excernetque humores, & calorem ſuccendet [g].

Medicamenta calefacientia. Vomitus.

Quin & victûs & vitæ ratio cum ſummâ moderatione inſtituatur; noctu dormiatur, interdiu obambuletur: exerceatur vox: geſtatio fiat inter lauros, aut in myrtetis, aut in thymo, ſiquidem perſpiratio ac ſpiritûs adductio medicamentum quoddam habent concoctionem adjuvans. Exercitationes adhibeantur: frictiones: manuum dimotio: halterum jactus ad exercendum pectus ac ventriculum. Propinationes fiant: nam ad confirmandum robur panis minimè valet. Ab his, rubificatio, deambulationes lentæ [g] * * * * * *

Victûs ratio. Exercitatio.

* * * * * * *

---

* * * * * * *

* * * * * *

CURATIO ARTHRITIDIS, ET ISCHIADIS.

Cap. XII.

* * * [h] cibis, & radicularum eſu, frequenter: ac deinde ad helleborum album veniendum eſt. Poſt hæc victus communis eſto cum aliis affectibus; & poſt victum, inunctio, frigida in mari lavatio, omnibus *Arthriticis* præcipua & communia ſunt auxilia. Nam *Podagricis* quoque helleborus, ſed in primis morbi acceſſionibus, mirificè ſuccurrit: qui ſi jam inveteraverit, & a Parentibus etiam hæreditariò deſcenderit,

Vomitus. Victûs ratio.

---

g [g] Eadem habet *Archigenes*; (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 37.) a quo etiam reliqua hujuſce affectûs Curatio peti poteſt. [h] Curatio *Iſchiadis* deeſt; quæ abunde ſuppleri poteſt ex *Archigene*. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 4, c. 1, 2, 3, 4, & 5.)

Externa in Paroxysmo auxilia.

is usque ad mortis diem inhæret. At contra exacerbationes mali in articulis hoc pacto subveniendum est; lanæ adhibeantur ab ove succidæ; Perfusiones ex rosaceo & vino: & nonnullis spongia ex poscâ prodest. Postea Cataplasma fiat ex pane cum refrigerantibus cucurbitæ sylvestris & peponis partibus, cumque tenui cucurbitâ, & plantaginis herbâ, & rosarum foliis; necnon & sideritis dolorem mitigat, cum pane, & bryo, & symphyti radice, & quinquefolii herba, & marrubium quod foliis est tenuibus; hujus decoctum dolores etiam optimè lenit: & ipsa herba cum panis micâ, & hordei farinâ, Cataplasma faciet. Malorum quoque citriorum pars cibo non apta cum polentâ magnopere succurrit; ficus item aridæ, & amygdala, cum aliquâ farinâ. Hæc utique refrigerantium materia est; & ex his sanè aliud alium juvit, & idem aliquando alium atque alium. Quibusdam verò calefacientia conveniunt; & inter hæc etiam idem alii aliàs prodest. Pervulgatum est autem, & hoc ad dolorem tollendum valde proficere: capram oportet herbâ iride ad satietatem pasci, quæ, interposito tempore quantum conficiendo in ventre pabulo suffecerit, mactetur; & intra hujus ventrem in ipso stercore occulendi pedes. Medicamenta sunt ad affectum hunc innumera: ægrotos namque ipsos medicamina sibi plurima comparare calamitas ista cogit; sed Medicorum pharmaca suo loco scriptis exponentur.

CURATIO
ELEPHANTIS.

Cap. XIII.

MORBIS, ut ii exsolvi queant, remedia valentiora esse debent. *Elephantem* verò, tam ingens malum, quænam medela possit expugnare [i]? Neque enim parti tantùm uni, aut visceri unico inhærescit: neque intus solùm impingitur, aut extrà serpit: sed totum hominem intrà occupat, totumque foris complectitur. Triste profectò, visuque horribile spectaculum! belluæ namque species est. Porrò cum his homines versari atque vitam agere, non minùs quàm cum pestilentiâ, metuunt; contagio enim, per inspirati aëris infectionem, facilè communicatur. Ecquodnam igitur in Arte Medicâ satis validum quispiam repererit, quod huic affectui medeatur, auxilium? Verùm enimvero omnia simul & medicamenta adhiberi necesse est, & victûs rationem, & ferrum, & ignem. Quæ si incipienti morbo admoveas, salutis potest esse

[i] Propter hæc verba *Aretæum* laudat *Paulus*. (L. 4, c. 1.)

spes;

ſpes; ſin is perfectè jam creatus fuerit, ac viſceribus tenaciter inſederit, & faciem inſuper occupârit, de homine deſperatum eſt.

Venæ ſectio.

Incîdantur itaque venæ cubiti ambæ: incîdantur etiam venæ in talis; non eodem die: præſtat enim temporis interjectio, quo plus ſanguinis emitti, & recreari queant vires; ſanguis etenim ſæpe & copiosè detrahendus eſt, quippe qui vitium nutriat, cujus autem ſana pars exigua eſt, quæ naturam alit. Quare conjicere oportet, ut ſanguis pravus & colliquatus detrahatur, & interim corpori idoneus ſervetur, quoad alimenti defectu morbus ceſſerit; novus enim corpori commixtus cibus longo temporis ſpatio antiquum exſtinguit.

Purgatio.

Poſtea propinetur *Hiera*, neque ſemel tantùm: ſed omnia frequenter fiant, & poſt refectionem rurſus uſurpentur. Cibo item alia inſit ex medicamentis purgatio, qualem in *Iſchiadis* [k] curatione propoſuimus; lac etiam indiſcretum, ſed largiter, ut alvum ſolvat, potui detur: adjiciatur autem aquæ quinta pars, ut id omne effluere poſſit.

Vomitio.

Ocyùs autem ad vomitum deducendi; jejuni, primò: a cibo, poſtea: deinde, a radicularum eſu; quæ frequenter omnia, & aſſiduè fiant: helleborum etiam album quolibet tempore præbendo, ſed præſertim vere, ac autumno, diem ex die, & proximo rurſus anno.

Medicamenta.

Et ſi morbus invaluerit, medicamenta potui ſumta, quotquot noverit quiſpiam, propinentur: nam medicamenta copiosè adhibita proſunt. Ego ſanè, quæcunque a me cognita ſunt, literis mando: cedriæ cyathum unum, braſſicæ duos mixtos exhibe. Aliud: ſideritidis ſucci cyathus unus, trifolii unus, vini ac mellis duo. Aliud: Elephanti dentis ramentorum drachma, cum vini *Cretici* cyathis duobus.

Viperarum eſus.

Porrò viperarum, animalium reptilium, caro in paſtillos redacta potetur; oportet autem, amputato cujuſque capite caudâque ad quatuor digitos, reliquum elixare, donec ſpina a carne diſceſſerit: & hanc, in paſtillos confictam, in umbrâ refrigerare, qui, ſicut etiam ſcilla, potui exhibeantur. Ipſæ quoque viperæ in cœnâ pro opſonio dentur, quæ, piſcium inſtar, præparari debent. At ſi medicamenti ex *Viperis* compoſiti facultas ſuppetat, id omnium loco bibendum eſt; id enim omnia ſimul præſtat.

Tumores detergentia.

Ad hæc corpus detergendum eſt, & tumores complanandi; hujuſmodi inter *Celtas*, qui nunc *Galli* dicuntur, medicamenta alia ſunt innumera: ſed ex nitro factis globis, quibus pannos abſtergunt, quoſque ſaponem vocant, corpus in balneo detergere optimum eſt. Optimè quoque portulaca, & ſempervivum cum aceto, & lapathi radicum decoctum, cum ſulphure ignem non experto, corpus detergebit. Illud item compoſitum prodeſt, ex alcyonio lævigato, & nitro, & aceti fæce combuſtâ, & alumine ſciſſili, & ſulphure ignem non experto, & coſto, & iride, & pipere; forſan autem omnia pro ſingulorum viribus miſcenda ſunt: & aliud cum hoc æquis portionibus mixtum inſpergentes perfricare poſſumus. At faciei tumoribus ſarmentorum cinis illini poteſt, cum feræ alicujus adipe, leonis ſcilicet, aut pantheræ, aut urſi, aut, ſi

[k] Locus iſte deeſt.

his

his careas, chenalopecis; ſimile enim in diſſimili, quemadmodum ſimia homini, maximè juvat; & ammoniacum thymiama, cum aceto, aut plantaginis ſucco, aut herbæ ſanguinalis, & hypocyſtis, & lycium. Quòd ſi caro livida ſit, priùs incîdenda eſt, ut in eam derivetur ſuccus. At ſi ab acribus fluxionibus excoriatas partes lenire cupias, fœni græci decoctum, aut hordei cremor molliter abſtergebit: & ex oleis, roſaceum, aut lentiſcinum [1]. Balnea verò aſſiduè ad madefaciendum corpus, & ad humores noxios perſpirandos proficiunt.

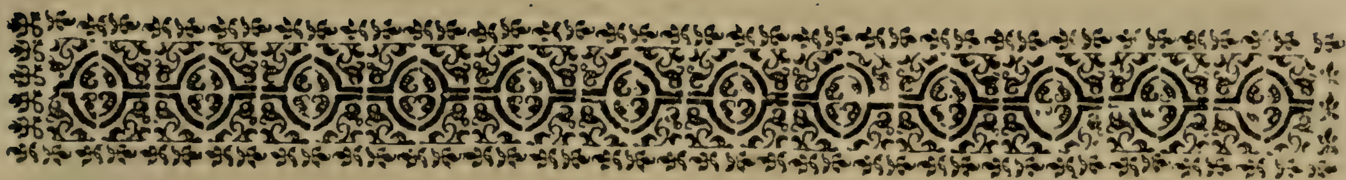
Victûs ratio. Cibus eſto mundus, boni ſucci, concoctu facilis, ſimplex; & victûs ratio ex omni parte exactè inſtituta, quoad ſomnos, & ambulationes, & *Exercitatio.* degendi locos. Exercitationes adhibeantur; curſus: corporis contorſiones: pilarum jactus; quæ omnia fiant citra laſſitudinem, cum idoneâ tamen intentione; opportuna etiam exercitatio eſt, ſpiritûs vociſque emiſſio. Veſtis munda ſit, non modò ut viſum non offendat, ſed etiam *Cibus.* quia ſordes in cute pruritum excitant. Vinum apſinthii jejuni bibant; pro prandio, panis ex hordeo, ſalſamentum vetus, & exiguum quid malvæ, aut braſſicæ, ſemicoctum, cum cymini liquamine; pro cœnâ, paſtinacæ radix, & alica cum vino & melle antiquo mixtis. Et ex mari, quotquot ventrem ſolvunt, tellinarum juſcula, oſtrea, echini: & ex piſcibus, ſaxatiles; ex animalibus terreſtribus, lepus, aut ſus: inter aves, perdices cujuſque generis, palumbes, columbæ, & quicquid in regione optimum reperiatur; ex arboreis fructibus, ii qui horarii vocan- *Balnea.* tur; vina dulcia iis, quæ vinoſa ſunt, meliora. Balnea naturaliter calida, ſulphurea, proſunt: & vita in aquis diu acta, & mare, & navigatio.

Helleborus. Per helleborum purgationes uſurpentur; albus ſuperiorem ventrem, niger inferiorem purgat; quin & albus non modò vomitum provocat, ſed & omnium quoque medicamentorum purgantium valentiſſimum eſt: non excretorum varietate & copiâ, id enim *Cholera* morbus potentiùs facit; neque verò intentionibus ac violentiâ inter vomendum, id enim nauſea in mari validiùs præſtat. Cæterùm neque vim, neque qualitatem malam habet; quo fit, ut laborantibus ſalutem reddat, & per exiguam purgationem, & cum intentione parvâ. Porrò vetuſtorum omnium morborum, qui radices jam altas egerint, cùm reliqua auxilia nihil quicquam opis præſtiterint, id unicum remedium eſt; ſiquidem igni facultate par eſt helleborus albus, & quicquid ignis uſtione facit, illo plus helleborus per interiora diſcurrens operatur: ſpirationem nempe facilem ex difficili, ex malo colore, bonum, & ex macie, habitum corporis pinguem efficit [m].

---

[1] Curandi ratio eadem omnino eſt in *Archigene*; vix ullum remedium, vix ſimplicis cujuſvis medicamenti uſus in hoc Capite præcipitur, quod non ab illo itidem adhibetur. (Aët. Tetrabib. 4, Serm. 1, c. 121, 122, 123, 124, 125.) [m] Veterum (uti inquit *Cœlius Aurelianus*, Morb. Chronic. L. 4, c. 1.) Medicorum nullus hujus Paſſionis Curationem conſcripſit, excepto *Themiſone*, atque ex Philoſophis *Democrito*, ſi verè ejus de *Elephantiacis* dicitur conſcriptus Liber.

INDEX.

Numeri, quos Comma ſequitur, Paginas denotant: cæteri, Lineas. Paginæ autem indicantur Verſionis Latinæ, unde ad Græca facile verti poteſt.

I N D E X.

B.

Bilis

I N D E X.

Choleræ

I N D E X.

Curſus,

Lipothy-

INDEX.

R.

INDEX.

Syphon

F I N I S.

